TOLEDO
BIBLIOTECA PROVINCIAL
Sala Reserva
Número 1

2 - 1

Res.

1

Res. 1 (1)
T. 146697
R. 302 882
C. 1194250

Res. 1(2)
T, 146715
R. 375656
C. 1194285

Res. 1(3)
T. 146717
R. 375651
C. 1194286

Res. 1(4)
T. 146719
R 375 652
C. 1194287

Res. 1(5)
T. 146720
R. 375653
C. 1194 288

Res. 1(6)
T. 146722
R. 375654
C. 1194289

Res. 1(7)
T. 146738
R 375655
C. 1194291

DANIEL,

SIVE,

DE SAECVLIS CODEX INTEGER,

A

BENEDICTO ARIA MONTANO HISPALENSI RATIONEM EX SACRIS nominibus ſubducente, conſcriptus.

TYPOGRAPHVS LECTORI.

OMNIA *ferè quæ de temporum ratione ſignificata maioribus ſummis in ſacra Bibliorum hiſtoria nobis credenda proponebantur, minutis numeris è propriis locis ſigillatim in hunc codicem relata, iam velut demonſtrata tenere licebit. Expectabis verò ab auctore ipſo (tantùm Deus illius vota ſecundet) maius opus, in quo hiſtoriarum in ſpeciem circa tempora repugnantiæ apertiſſima explicatione dirimantur. Interim his fruere laboribus tibi magno ad lucem ſacræ lectioni admouendam vſui futuris.*

ANTVERPIÆ
Excudebat Chriſtophorus Plantinus Prototypographus
Regius, ad ſacri Apparatus inſtructionem.
Anno M. D. LXXII.

IN LEGE
DE CAPTIS CODEX
DANIELIS

BENEDICTI ARIAE MONTANI

HISPALENSIS IN DANIELEM, SIVE SAECVLORVM INDICEM DE TEMPORVM VSV, PRAEFATIO.

ARVM *omnium rerum quæ in hac vniuersitate conspiciuntur, natura, proprietas, & efficacia nullo certiore indice, quàm tempore demonstrari & cognosci potest. Eius quippe vim nulla res creata non sentit & experitur. Deus enim hanc rebus omnibus legem imposuit, vt nihil omnino, cuius tandem generis illud sit, certis quibusdam temporis rationibus non distinguatur. Ideoque fit, vt non tantùm homines, cæterorumque animantiũ ætates, & earum partes; verùm etiam plantæ, lapides, metalla, elementa, atque adeò tota hæc rerũ machina, quam Mundum appellamus, ob hanc diuturnitatẽ certis ac præfinitis quibusdam temporis æstimationibus addicta sit. At verò ante conditũ cælum, tempus etiam fuisse constat; siue id breuissimum, siue notabili aliquo spatio longius fuerit. neque dubium est quin maximæ ac potissimæ mundi partes in certo temporis puncto à Deo fuerint conditæ, sicut scriptum est: In principio creauit Deus cælum & terram. Principium autem sanctus Propheta id esse adnotat, quod anteriorem temporis partem definiuit; Hebraica dictione* RESITH, *quod capitale, hoc est, capitis vicem gerens, significat. Chaldaica verò* KADMIN, *quod, licet minùs Latinè, commodè tamen & significanter anterioritatem, siue antecapedinem dicere possumus. Est autem Tempus continua quædam perpetuitas, ac series partibus sibi omninò similibus constans, rerum omniũ dissimilitudines, varietatesque efficiens; ipsa verò in ijsdem talem se præbens, vt semper obseruari, annotariq; possit. Illa enim totius orbis, eiusq; partiũ maxima distinctio, quæ discrimen ponit inter esse & non esse, ex temporis obseruatione prouenit. Sic enim legimus: Nondum erant abyssi, & ego iam concepta eram. Ex quo patet illud, Iam, quo se sapientia conceptã dicit, temporis notam esse, & ante abyssos, hoc est, ante mundi elementa fuisse. Lux etiam ipsa tempore à tenebris distincta effulsit, & noctẽ à die separauit: siquidem ea post aquas, cælum, ac terras condita est. Dies verò & noctes, lucis ac tenebrarũ terminis sunt constitutæ. dixit enim Deus: Fiat lux; & facta est lux. & vidit Deus lucem quòd esset bona, & diuisit lucem à tenebris, appellauitque diem, Lucem; & tenebras, Noctem: factumque est vespere & mane dies vnus. Porrò cæterarum omnium rerũ genera, atq; adeò ipsam humanam naturã in certo tempore conditam fuisse, cùm id ex sacræ Scripturæ libris manifestè appareat, constanter credimus: quandoquidem vnicuique ex rerum naturis; simulac à Deo editæ fuerunt, certi dies sunt assignati, qui quidem, temporis ipsius indices sunt certissimi. Sic ergo statuendum est: Tempus virtutis ac potentiæ diuinæ primum fuisse testem, idemq; vsque ad finem mundi, Dei sapientiæ ac prouidentiæ perpetuum fore indicem: quippe quod omnia, ijsdem, quibus ea accepit, legibus, vel in lucem emittit, vel deterit & consumit, aut tenebris iterũ obuoluit: sicut scriptum est: Tempus posuit tenebris, & vniuersorũ finem ipse considerat. Est igitur tempus, rerum omnium, atque adeò ipsius mundi, Dei auctoritate constitutus exactor, diuinæ voluntatis obseruantissimus, ac eiusdem minister fidelissimus: qui earum omnium rerũ, quæ iam conditæ sunt, & earũ etiam quæ iam fiunt, initia, accretiones, diminutiones, exitus explicat, nullũq; omnino genus se prius, aut superius agnoscit, excepta vnica diuina natura, cui se obsequentissimum præbet. Illa enim cum suis effectionibus semper est eadem, sui similis, constans, æterna, viuens, quinimo vita ipsa: cuius quidem perpetuitatẽ & infinitatẽ non aliundè quàm à semetipsa petitam, atq; à nullo principio ductam, aut fine aliquo terminatam, nulla temporis circũscriptio metitur. Huius autẽ naturæ perpetuitas ex altera temporis parte æternitatis notationẽ habet, cui diuina sapientia* קוֹדֶם & מִן *nomen imposuit. Ex altera verò post tempus ipsum in æternũ productã durationẽ, quam sacra Scriptura* עַד *appellat. Nos verò priorem illam* A; *vel* EX, & ANTE, *posteriorem verò* VLTERIVS *interpretamur. Vtramq; verò sacer ille vates ita exposuit: Parata sedes tua Deus ex tunc, à sæculo tu es. &, Exaudiet Deus, & humiliabit illos qui est ante sæcula. & nomen eorum delesti in æternum, & in sæculum &* עַד. *Qua de causa diuina illa natura à sacris vatibus omni tempore prior, & principij, ac finis expers celebratur. Initio tu Domine terram fundasti, & opera manuum tuarũ sunt cæli; ipsi peribunt, tu autem permanes, & omnes sicut vestimentũ veterascent, & sicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur: tu autem idem ipse es, & anni tui nõ deficient. Etsi verò Deus nullo tempore circumscriptus, sed æternus, perpetuus; ac semper vnus, & idem est: attamen eorum omnium, quæ extra se facit, genera, quandoquidem singularum rerum natura id postulare videbatur, ad temporis rationem accommodauit. Idemq; ab ipsa mundi creatione ad finem vsque, certam quandam voluit extare mensuram, ad cuius normam singulæ res creatæ dirigerentur. Quæ res summæ ipsius sapientiæ, ac prouidentiæ consiliis ita est definita, vt temporis mutationes, rerumq. omniũ vicissitudines, ac tot denique admirabilia spectacula, infinitã illam sapientiam, potentiam, iustitiam, & misericordiam vtrique intelligentia prædito naturæ generi, spiritibus scilicet corporis expertibus, & hominibus ipsis patefaciant. Earum enim virtutũ effecta, si omnia simul & cõfusè explicentur, tantum abest vt ab infirmo & imbecillo hominũ ingenio percipiantur; vt ne ab ipsis quidem spiritibus comprehẽdi possint. Ea verò omnia Deus suis temporibus distinxit, altera enim ad ius hominibus reddendũ, & eos, prout meriti sunt, iudicandos; altera verò ad suæ misericordiæ thesauros explicandos pertinent. Vt enim se summè misericordẽ ostenderet, infinita illa ipsius beneficia, non ad eius, quam speramus, posterioris & æternæ vitæ tempora distulit, sed vel ab ipso mundi initio summam liberalitatem, ac munificentiam in probos, ac pios quosque homines exercuit. Atque vt pientissimum, eundemque iustissimum se ostenderet, iudiciorum suorum seueritatem & grauitatem clementia & misericordia ita compensauit, vt nunquã nisi eos quos diu, multumque tulit, & ad bonam frugem prouocauit, dignis pœnis supplicijsque afficiat. Siquidem ipse cùm sit æternus, sibi ipse præsens, & omnia semper sibi præsentia agat, nulla temporis mora & longitudine aliquo modo detineri aut affici potest: sicut scriptum est: Vnum verbum hoc non lateat, vos charissimi, quia vnus dies apud Dominum sicut mille anni, & anni mille sicut dies vnus. Non tardat Deus promissionem suam, sicut quidã existimant, sed patienter agit propter vos,*

Tempus quid.

Iam.

Lux.

Dies. Nox.

Iob 23.

Psal. 92. Psal. 54. Psal. 9.

Psal. 101.

2. Pet.

Exod.20. nolens aliquos perire, ſed omnes ad pœnitentiam reuerti. & , Ego Dominus Deus tuus fortis zelotes, viſitans iniquitatem patrum in filios in tertiam & quartam generationem eorum qui oderunt me , & faciens miſericordiam in millia ijs qui diligunt me, & cuſtodiunt præcepta mea. Tempus etiam conſtituit Deus teſtem aduerſus inſaniam Luciferi , qui quidem per dementiſſimam temeritatem, de ſapientia cum Deo ipſo contendere auſus eſt, adeò vt ſe victorem euaſurum putarit, ſi modò eam poſſet euertere rationem, quam Deus de extollenda, & infinitis beneficijs cumulanda humana natura apud ſe inierat. ſperabatque fore vt aſtutia calliditasque ſua ætatis progreſſu confirmata , altiores indies ageret radices: atque ipſe quò magis ſeneſceret , eò maiorem ex longo vſu & experientia , rerum omnium cognitionem caperet. quippe cùm in comperto ſit, ijs qui ſuapte natura, rerum omnium cognitionem nõ habent, ex multarũ rerum experimento plurimum doctrinæ accedere. Itaque ſat longum temporis ſpacium à diuina prouidentia conſtitutum eſt, quo exacto, insignis Luciferi aſtutia, calliditas, impotentes illi conatus & furores compreſſi, & infracti deprehendantur. Siquidem demens ille ſapiens, tam longa ſeculorum ſerie, neque quid Deus agere propoſuiſſet, neque qua ipſe ratione ſuam fraudem ac nequitiam tueretur, vnquam diſpicere potuerit ; quinimo maledictionis illius à Dei ipſius ore profectæ vim in ſeſe
Geneſ 3. continuò expertus ſit : Super pectus tuum gradieris , & terram comedes cunctis diebus vitæ tuæ. Porrò futurum eſt vt diuinæ ſapientiæ victoria eò clarior & illuſtrior appareat, hoſtis verò nequitia, & prauitas eò magis victa & debellata deprehendatur, quò maiori eam tarditate & mora Deus produxit. quibus omnibus illud quoque accedit , ex hac, ſcilicet, longitudine temporum , quibus homines tot labores ſuſtinent, & tot curis, doloribusque conficiuntur, primæuæ illius conditionis & ſtatus integritatem ac præſtantiam , humani verò generis imbecillitatem & miſeriam , ac tandem promiſſæ & tamdiu iam expectatæ ſalutis excellentiam apertè cognoſci. Si enim optatiſſima illa laborum requies, maximusque ille gloriæ ſplendor cum miſerrima hac, in qua detinemur, ſeruitute conferatur, videbimus profectò nos è ſumma calamitate in maximam felicitatem eſſe commigraturos. Quam quidem omnium rerum eſſe præſtantiſſimam his verbis apertè demonſtratur: Neque oculus vidit, neque auris audiuit, neque in cor hominis aſcendit, quanta præparauit Deus diligentibus ſe. Neque verò prætereundum eſt oportuiſſe infinitam illam Dei miſericordiam patefieri erga eos qui ad feliciſſimam illam conditionem inuitati, inæſtimabili illo cæleſtis regni præmio primi omnium donandi erant ; cùm alij qui æquè ac ipſi ad eam vocati erant, & diutius expectauerant , maioremque laborem quàm ipſi ſuſceperant , ſeriùs tamen ad denariũ pro mercede accipiendũ admitterentur : neq. id quidem ſine magna ipſorum admiratione, cùm ij qui ad opus ſeriùs venerant , nihilominus æqualem, quinimo etiam prius quàm ipſi, mercedem acciperent. Itaque hæc temporum productio hominum expectationem , ſtemque probabat : prætera Dei veritatem & iuſtitiam iis qui ampliſſimo propoſito præmio certabant, confirmabat : eratque ſingulare quoddam pignus ſummi illius Dei amoris erga eos qui tempore Noui Teſtamenti futuri erant. Atque hæc quidem omnia quæ hoc loco à nobis allata ſunt, Apoſtolorũ teſtimoniis comprobãtur.
Col.primo. Myſterium (inquit Paulus) quod abſconditum fuit à ſæculis & generationibus , nunc autem manifeſtatũ eſt Sanctis eius, quibus voluit Deus notas facere diuitias ſacramenti huius in gentibus, quod eſt Chriſtus in vobis ſpes gloriæ. &,
1.Pet.1. De qua ſalute (ait Petrus) exquiſierunt, atque ſcrutati ſunt prophetæ , qui de futura in vobis gratia prophetauerunt, ſcrutantes in quod vel quale tempus ſignificaret in eis ſpiritus Chriſti prænuntians eas, quæ in Chriſto ſunt, paſſiones, & poſteriores glorias, quibus reuelatũ eſt, quod non ſibimet ipſis, vobis autem miniſtrabant ea quæ nunc nunciata ſunt vobis per eos qui euangelizauerũt vobis. Omnis autẽ hæc temporis ratio, ab ipſo mundi initio ad ea vſq. tempora, quibus hominum ſalus in Chriſto perfecta eſt à ſanctis vatibus, atque ab ipſis Apoſtolis ſæculorum nomine ſignificatur. In qua quidem, diuinæ ſapientiæ, miſericordiæ, ac παντοδυναμίας maxima argumenta ſunt explicata. Fluxerunt enim totis illis ſæculis à promiſſione primis parentibus facta, quam nos apud Euangeliſtas τῶν τοῦ κόσμου καταβολῶν interpretamur, vſque ad Chriſti aduentum, qui fuit temporum plenitudo, ſæcula ſex quæ propriè עולמים GHOLAMIM vocantur. quorum primum ab Adam vſque ad diluuium recenſetur : ſecundum à diluuio (cùm ſalutis fœdus cum Noë fuit inſtauratum) vſque ad Abraham iuxta diuiſas victimas dormientem: tertium ab Abraham vſque ad Iacob, cui apud Luzam pernoctanti ſacroſanctum myſterium ſub imagine ſcalæ fuit oſtenſum: quartum à Iacob vſque ad Legem in Sina monte promulgatam, & fœdus cum omni populo ſanctum : quintum à Lege vſque ad regnum Dauidis, cui ſingulari oraculo ſignificatum eſt, fore vt mundi redemptor ab ipſo genus duceret. Hinc verò vſque ad Chriſtum ſextum ſæculum definimus. Is enim rerum omnium plenitudo fuit ; & ea quidem lux quæ ſuperiores illas vmbras conſecuta eſt. Atque vltra hanc ætatem ſunt ſæculorum fines, ac noui mundi apparatio, & adquiſitio regni illius cæleſtis, quod quidem per Chriſti mortem, atque eiuſdem reſurrectionem , aſcenſum in cælos, & promiſſionis ſuæ confirmationem Spiritus ſancti immiſſione
Matth.2. inſignitam, nobis comparatum eſt: quod teſtantur ſacræ literæ his verbis : A diebus Ioannis Baptiſtæ vſque nunc, regnum cælorum vim patitur: omnes enim Prophetæ & Lex vſque ad Ioannem prophetauerũt. Veteribus enim omnia ſub ſpecie & imagine quadam oſtenſa fuiſſe affirmat Paulus: ſcripta verò eſſe ad correptionem noſtram, eamque ob cauſam ad ſæculorum fines deueniſſe. Hac porrò de cauſa tam exactam , & exquiſitam temporum ac ſæculorum rationem à ſacris auctoribus traditam eſſe, ſacræ literæ luculenter demonſtrant. Nimirum, vt non ſolùm diuinæ promiſſionis, & conſilij conſtantia appareret : verùm etiam vt ex temporum obſeruatione, & editarum rerum ſerie, diuinæ illius ſapientiæ à qua tantum opus apparabatur, perpetua hominibus argumenta patefierent. Atque adeò nulla olim in toto terrarũ orbe natio fuit, excepta vna Iſraelitica, diuinis, nempe, oraculis edocta, quæ veras antiquorum temporum rationes tenuerit, eaſque in medium protulerit. Nam etſi à nonnullis ex ethnicis auctoribus, qui rerum ſuarum narrationes literis mandarunt, in adnotanda, ac demonſtranda temporis ratione, nihil non præſtitum eſſe concedimus : attamen quicquid ab illis hac de re traditum legimus, non ita planè exactum, nec ſibi ſemper conſtans eſt : nihil enim penes ipſos fuit, ex quo certam , ac definitam aliquam temporum ac ſæculorum conſtitutionem colligerent. Ex quo fit , vt rei veritas ab ipſis cognoſci non potuerit, eaque multò minùs ex ipſorum monumentis intelligi poſſit. Quanta verò ſit ſacrorum monumentorum vtilitas, in quibus tota illa, quam diximus, temporum ratio veriſſimè traditur , quantumque illa ad veræ philoſophiæ, cæterarumque omnium humaniorum diſciplinarum intelligentiam conferat, & quid ex ea lucis ad hiſtoriarũ cognitionem

cognitionem accedat, nulla, licet longa oratione æquè potest demonstrari, ac si eius à studioso lectore periculum fiat. De mundi autem initio, aut nihil omnino humana mens suspicata est; aut saltem, si quid ea de re, interdum ab ea inuentum esse concedamus, ex eo nihil quod firmum, certum, ac verum sit, tutò elici potest. Hanc verò ignorationem maxima rerum omnium ambiguitas consecuta est. Proinde, si rerum origo non intelligatur, consequens est, ea quæ finem spectant, atque adeò finem ipsum planè ignorari. At nullus est Christianorum hodierno die, qui ex iis quæ de mundi initiis, eiusq; ortu & causis cognoscenda sunt, non multo plura teneat, quàm quisquam eorum Philosophorum, qui magni olim sunt habiti. Nempe ad cætera emolumenta, quæ ex Christiana religione percipiuntur, hoc etiam non minimi certè momenti accessit: sicut scriptū est: Fide intelligimus aptata esse sæcula verbo Dei, vt ex inuisibilibus visibilia fierent. Sed quid tandem est quod ad cognitionem rerum humanarum, quas plerique tantopere expetunt, viam magis aperiat, quàm temporum exacta obseruatio? quid propriam vniuscuiusque rei æstimationem diligentiùs expendit? quid denique hominum animos magis reddit sapientes, & rerum caducarum contemptores? quid nimias illas appetitiones, quid cupiditates, quid impotentes libidines magis coërcet? siquidem tempore continuo admonemur, ne quam spem in hisce rebus ponamus, neq. diuturnam aut perfectam felicitatem nobis in hac vita polliceamur: cùm nulla ciuitas, nulla Resp. nulla regio, nullum regnum, nihil denique in tota rerum natura sit, quod tandem aliquando temporis vetustate exesum, & consumptum non conspiciatur? Cui quidem rei nullum sanè remedium ab humana prudentia potest adhiberi: quandoquidem homines ipsi, hoc est, tota illa Adami progenies fluxa est & fragilis; nullaque omnino in tempore est perpetuitas, sed omnia quæ in hoc mundi theatro conspiciuntur, instabilia & momentanea sunt, & nunc in hanc, mox verò in illam formam transeunt, sicut scriptum est: Generatio præterit, & generatio aduenit, terra autem in æternum stat. Nihil sub Sole nouum, nec valet quisquam dicere, Ecce hoc recens est. Iam enim præcessit in sæculis quæ fuerunt ante nos. Sed neque eorum quidem, quæ postea futura sunt, erit recordatio apud eos qui futuri sunt in nouissimo. Neque enim solùm priuatæ singulorum res, ac præclarissimæ familiæ, quæ ita firmæ ac stabiles censebantur, vt nunquam ex florentissimo statu in quo erant, dimoueri posse viderentur: verùm etiam prouinciæ, regna, & maxima imperia quæ nunquã ruitura, sed perpetua fore credebantur, breuissimo temporis spatio corruerunt, ac stirpitus extracta, funditusq. euersa sunt, idq. ijsdem illis rationibus quibus constituta fuerant, & quibus perpetuò foueri, ac sustentari posse credebantur. Quinetiam apertissimis exemplis docemur, nihil esse diuturnũ, neque quidquã prospero rerum successu ad maximam amplitudinẽ peruenire posse, eo excepto, quod à Deo omnium bonorum auctore manat, ac iisdemmet, quas ipse præscripsit, rationibus, instituitur, sicut scriptum est: Nisi Dominus ædificauerit domum, in vanum laborauerunt qui ædificant eam: nisi Dominus custodierit ciuitatem, frustra vigilat qui custodit eam. Neque verò regna tantùm & imperia, sed ipse totus terrarũ orbis, cum vno hominum consensu ad eum, qui sperari poterat, florentissimum statum perductus esset; nullusque in terris locus hominibus vacuus conspiceretur; nónne quadraginta dierum spatio ab ingenti illa aquarum multitudine submersus, planéque extinctus est? Nihil denique diuturnum in hac mortali vita sperari posse, vel hinc licet intelligere, quòd subducta temporum ratione ab orbe condito ad hanc vsque diem, mundus hic, in quo tam varia rerum genera orta extinctaque sunt, non plures quàm sex annos & triginta & trecentos supra quinquies mille durauit. Quod quidem tempus, si cum æternitate conferatur, ne nomen quidem rationis sortietur. Cùm igitur temporum, & ætatum obseruationem in omni disciplinarum genere vtilissimam; ad sacræ verò Scripturæ narrationes intelligẽdas planè necessariã esse videremus, hanc quoq. partem sacrorũ Bibliorũ apparatui annectendam duximus. In qua, quicquid ad sæculorum, de quibus suprà mentionem fecimus, demonstrationem satis est, facta ex sacris libris temporum subductione, perquàm breuiter attigimus, pluribus aliâs (fauente Deo) de hoc argumento acturi. Nobis enim non fuit propositum latissimas earum materiarum, de quibus hoc loco agimus, disputationes in sacro hoc Apparatu persequi, sed ea tãtùm perstringere, quæ studiosos homines in sacrorum librorũ lectione adiuuare poterunt. Nostros autem hosce conatus, qui ex quàm syncero animo proueniant, Deus nobis est testis, candidis & eruditis omnibus probari cupimus, à quibus hoc vnum postulamus, vt nostrum hoc studium consulendi ijs, qui Catholicæ Ecclesiæ nomen dederunt, suis apud Deum precibus adiuuent.

Hebr. 3.

Eccl. 1.

Datum Antuerpiæ. Calendis Ianuarijs. cIↃ. IↃ. LXXII.

BENEDICTI ARIÆ MONTANI HISPALENSIS VOLVMEN DE SÆCVLIS.

MVNDI conditi initium autumni tempore fuisse, ex obseruata sacrorum librorum sententia accepimus, quòd DEVS animantium omnium generibus mox extituris, atque etiam homini fingendo omnium fructuum ad vsum ac vitam oportunorum copiam prospexerit, quam in calidioribus regionibus herbæ tunc recentes, & fructus arborũ maturi, atque adeò ad hyemem proximam vlteriusque durabiles suppeditare possent: Veris enim fructus fugaces sunt, nec satis ad alendũ commodi; fructus æstiui & commodiores & diuturniores sunt: atque ita scriptũ
Gen. 1.11. est, Germinet terra herbam virentem, & facientem semen, & lignum pomiferum faciens fructum iuxta genus suum, cuius semen in semetipso sit super terram. & factum est ita: & protulit terra herbam virentem & facientem semen, & lignum pomiferũ faciens fructũ, & habens vnumquodque sementem secundũ speciem suam. Ita enim producta dicuntur singula genera, vt herba virens. hoc est olus, quod Hebraicè ירק vocatur, iam adultum extaret. similiter, & herba faciens semen, cuius vsus non in viriditate, sed in semine est: ita cum semine suo prodiit, & lignũ faciens fructum, & habens vnumquodque sementem secundum speciem suam, atque ita initium anni vberes fructus secũ attulit, qui & animantibus alendis, & suis ipsorum generibus propagandis essent idonei. Quòd verò quidam opinantur initium anni æstiuo tempore fuisse, adducti argumento columbæ, quæ ramum oliuæ virentis in arcam ad Noe detulit, facilè mutare poterũt, vbi certam illius loci sententiam tenuerint, quam nos, Deo volente, aliquando exponemus, aut alij, quibus cum nostram interpretationem communicauimus, in suis scriptis doctissimè explicabunt.

ANNVM autem quanquam multiplicem & varium aliis atque aliis gentibus fuisse fateamur, tamen eum qui rebus mundi constituendis comparatus est, duodecim mensibus constitisse, manifestũ ex sacris literis est. Etenim ante diluuium, vt vna omniũ hominũ lingua, vna Dei conditoris notitia, vna creationis memoria penè recens omnibus erat, ita etiam annorum vna erat communis ratio, quam omnes tenerent, atq; ita ætates hominũ annis mundi, & mundi anni hominum illustrium ætatibus computabantur. neque varia annorum ratio, nisi cum varia linguarũ, & morum atque regnorum & religionum inuentione extitit. Est autem manifestum anni integri solaris argumẽtum in Sacris libris expressum. legimus enim Noe anno vitæ suæ sexcentesimo, mense secundo, die mensis decima & septima ingressum fuisse in arcam, eademque die cataractas cæli & abyssi scaturigines fuisse ruptas, atq; pluuiam vsque ad quadraginta dies durasse, deinde aquas obtinuisse terram centum quinquaginta diebus; post hos autem indies decrescere cœpisse, vsque ad decimũ mensem; nam decimo mense prima die mensis montium cacumina extare cœperunt. Sunt autem omnes dies huius anni ab initio eius vsque ad primam aquarum decretionem ducenti quadraginta septem, hoc modo: Primus mensis cum decima septima secundi faciunt quadraginta & septem dies: deinde sunt quadraginta, quibus imbres durarunt: atque etiam centum & quinquaginta, quibus aquæ inualuerunt super terram, quindecim cubitis altissimum totius orbis montem superãtes. Hi omnes in summa efficiunt ducentos & quadraginta septem; nondum tamen est decimus mensis: namq; ab hoc tempore vsque ad primam decimi mensis diem aquæ decreuerunt. Habemus iam decem menses, qui plures quàm ducentos & quadraginta septem dies cõtinent, saltem quãtum decem lunationes. A primi autem mensis die prima Noe quadraginta dies expectauit, quibus peractis coruum emisit, & eadem die columbam; rursusque post septem dies columbam emissam vesperi recepit, oliuæ folium referentem. atque tertiò post septem alios dies emissam, non ampliùs recepit. Igitur post nouem menses habemus quinquaginta & quatuor dies, qui cum nouem mẽsibus prioribus efficiunt ter centum & viginti quatuor (singulis ferè mensibus tricenos dies tribuimus.) Hinc vsque ad primam diem primi mensis anni sexcentesimi primi, quo terræ superficies omnis aquis est inundata, numerantur dies quadraginta sex; qui cum superioribus coniuncti faciunt tercentum & septuaginta; quibus, si demantur eæ horæ, quibus lunationes à Solis cursu integro deficiunt, reliqui fient dies, quot in anno solari nũc moueramus, idque exiguo discrimine, quod ex Calendariis facilè cognosci posset. Fit igitur subducta ratione perspicuum, annum duodecim mensium iam inde ab initio fuisse, quando post nonum mensem quadraginta septem dies numeramus, qui ad dimidium vndecimi mensis pertinent, cùm terræ superficies nondum aquis liberata esset. Præterea annũ tot mensibus ab initio institutum, & post diluuium etiam restitutũ est, quot temporibus quatuor, hyemi, veri, æstati, & autumno constituendis satis esse possunt; nam his temporibus terra suum cõcipiendis & gignendis fructibus munus præstat; atque hi omnes dies terræ Hebraico dicendi modo appellantur, vt fœminarũ etiam grauidarum dies dicuntur à conceptu ipso vsque ad partum; cuius rationis multa exempla sunt, vt illud; Factum est Luc. 2.6.
autẽ cùm essent ibi, impleti sunt dies vt pareret. simili autem tropo Deus Noe post aquarũ salutem allocutus, futuræ perpetuò terræ atque temporum constitutionis quatuor oportunis partibus distinctæ, rationem instaurandam docuit, vt quòd proximè per totum annum nihil aliud quàm hyems aquarumque inũdatio fuerat, iam deinceps in posterum quatuor portionibus distinctum, integrum annum absolueret. atque ita scriptum
Gen. 8.21. est, Odoratusque est Dominus odorẽ suauitatis: & ait ad Noe, Nequaquam vltrà maledicam terræ propter homines: sensus enim & cogitatio humani cordis in malũ prona sunt ab adolescentia sua: non igitur vltrà percutiam omnem animam viuentem, sicut feci cũctis diebus terræ sementis & messis: frigus & æstus, æstas & hyems, nox & dies non requiescent. Cunctos dies terræ omnibus his partibus distinctos, idem quod cunctos annos terræ interpretamur: namque hæ partes semẽtis & messis, frigus & æstus, æstas & hyems anno includũtur, atque ita non modò dies pro tempore conceptus, & partus terræ, sed in vniuersum pro anno vsurpantur. idque pluribus exemplis in Hebraica lectione obseruatur. Etenim cùm constituto iam matrimonij fœdere cũ Rebecca & Isaaci procuratore fratres cuperent puellam apud se diutius necessitudinis gratia retinere,
Gen. 24.55 sic agebant: Maneat puella nobiscum, saltem dies aut decem. sic ex Hebraico ad verbum. hoc est, anni dies integros, aut decem menses. Illud etiam nostram de anni initio sententiam comprobat, quod Deus de diebus, id est, de annis terræ dixit, quorum principium sementis nomine adnotauit: est autem sementis tempus Autumnus.

Mensium autem antiqua nomina nulla nisi ex numerorum serie obseruauimus. vt, Primus, secundus, tertius, quartus, sextus, septimus, octauus, nonus, decimus, vndecimus, & duodecimus, quorum frequentissima exempla leguntur. alia enim nomina, vt suo loco exponemus, Chaldaica sunt. Atque temporum quidem rationes sic explicamus:

Ab

Ab Adam vſque ad diluuium anni fuerunt mille ſexcenti quinquaginta ſex, quorũ illa enumeratio eſt.

130 Adam cùm centum & triginta eſſet annorum, genuit Seth. Geneſ.5.

105 Seth centum & quinque annos natus, genuit Enos. Geneſ.5.

90 Enos nonaginta annorum genuit Cainan. Geneſ.5.

70 Cainan ſeptuaginta annorum genuit Mahalaleel. Geneſ.5.

65 Mahalaleel ſexageſimum quintum agens annum, genuit Iared. Geneſ.5.

162 Iared centum & ſexaginta & duos annos natus, genuit Henoch. Geneſ.5.

65 Hanoch cùm eſſet annorum 65. genuit Methuſalah. Geneſ.5.

187 Methuſalah anno vitæ ſuæ centeſimo octuageſimo ſeptimo, genuit Lamech.

182 Lamech centum & octoginta duos natus annos, genuit Noah. Geneſ.5.

600 Anno ſexcenteſimo vitæ Noah, menſe ſecundo, ſeptimo die mẽſis, rupti ſunt omnes fontes abyſſi magnę, & fuit diluuium aquæ ſuper terram. Hi omnes anni

1656 ſummá conficiunt mille ſexcentorum quinquaginta & ſex. Atque hactenus prima mundi ætas.

SECVNDA ÆTAS MVNDI, A DILVVIO VSQVE AD ABRAHAM.

A reſtituto orbe ex aquis vſque ad Abraham, anni fluxerunt ducenti nonaginta duo, quorum illa enumeratio eſt.

2 Sem duobus annis poſt diluuium genuit Arphacſad. Geneſ.11. ℣.10.

35 Arphacſad cùm eſſet annorum triginta quinque, genuit Selah. Gen.11.

30 Selah annos natus triginta, genuit Heber. Geneſ.11. ℣.12.

34 Heber annorũ triginta quatuor, genuit Paleg. Gen.11.

30 Paleg anno trigeſimo vitæ ſuæ genuit Reghu. Gen.11.

32 Reghu annorum triginta duorum, genuit Sarugh. Geneſ.11.

30 Sarugh triginta annorũ genuit Nachor. Gen.11.℣.20.

29 Nachor viginti nouem natus annos, genuit Thareh. Geneſ.11.

70 Thareh ſeptuaginta annorum, genuit Abraham. Gen.11.℣.26.

292 Hi omnes anni ſummam reddunt ducentorum nonaginta duorum.

Ab Abrahami ortu ad Iſaac anni centum numerantur, hoc modo:

75 Septuaginta quinque annorum erat Abraham, cùm Dei iuſſu egrederetur de Haran. Gen.12.

11 Vndecimo anno pòſt Hagar concepit & peperit Iſmaelem, poſt decem annos quàm habitare cœperãt in terra Chanaan, hoc eſt, expletis iam decem annis. grauida autẽ fuit vno ferè anno: ſunt vndecim anni ferè.

13 Tredecim annis iam nato Iſmaele, Abraham mutato nomine, circumciſionis fœdus iniit. Erat autem Abraham nonaginta nouem annorum, quando circuncidit carnem præputij ſui. Gen.17. ℣.26.

1 Vno anno pòſt Iſaac naſcitur, cùm Abraham centum eſſet annorum. Gen.21.℣.5.

100 Hactenus centum anni vitæ Abrahæ.

A nato Iſaac ad Iacob anni numerantur ſexaginta, quorum illæ notationes ſunt:

30 Sara moritur triginta annis poſt natum Iſaac, hoc eſt, centeſimum vigeſimum ſeptimum agens annum.

10 Decem annis pòſt Iſaac vxorem duxit, cùm eſſet annorum quadraginta. Gen.25. ℣.20.

20 Vigeſimo anno pòſt natus eſt Iacob cum Eſau. S.S.E. Sexagenarius erat Iſaac quando nati ſunt ei paruuli.

60 Gen.25.℣.26. Hi numeri conficiunt annos ſexaginta.

A Iacobi ortu vſque ad Ioſeph natum, anni fluxere 90

90. quos hoc modo obſeruamus: Iacob vbi primùm ingreſſus in Aegyptum, à Pharaone ætatem rogatur, reſpondit, Dies peregrinationis vitæ meæ, centum triginta annorum ſunt. Gen.47. ℣.9. Atqui Iſrael venit in Ægyprum tertio famis anno. S. S. E. Biennium eſt enim quòd cœpit fames in terra, & adhuc quinq; anni reſtant. Ingreſſus eſt igitur initio tertij anni iam duobus tranſactis. Gen.45.℣.6. Tranſierant etiam ſeptem anni fertiles ante illud biennium, prædicti à Ioſeph in ipſo fertilitatis initio. Gen.41. ℣.28. Ille autem trigeſimum agebat annum, cùm Pharaoni ſiſteretur. Geneſ. 41.℣.46. Omnes hi anni conficiunt quadraginta, quibus à centum & triginta demptis, reliqui ſunt nonaginta. Rurſus verò ſic numeramus poſt annum vitæ Iacob nonageſimum, Ioſeph triginta annorum ſtetit coram Pharaone, deinde elapſi ſunt anni ſeptem fertiles, & duo ſteriles, tertio ſterilitatis anno Iſrael deſcẽdit in Aegyptum. hi ſunt centum & triginta. 130

Atque hactenus deſcenſus in Aegyptum eſt.

INITIVM NOVÆ RATIONIS.

Mortuus eſt Iacob anno decimo ſeptimo poſtquam 17
deſcenderat in Aegyptum. S.S.E. Et vixit in terra Goſſen decem & ſeptem annis, factiſque ſunt dies vitæ illius centum quadraginta ſeptem annorum. Gen.47. ℣.28.

Ioſeph mortuum eſſe quinquageſimo tertio anno 53
poſt Iacob, ſic colligimus. Ille cùm pater obiret, quinquaginta ſeptem annorum erat. dicitur autem mortuus cùm annum compleret centeſimum & decimum quinquaginta ſeptem & quinquaginta tres, centum & decem ſunt.

Leui mortuus eſt quarto & vigeſimo anno poſt Io- 24
ſeph, vt ex obſeruatione colligitur, hoc modo: Legimus Leui annum agentem centeſimum trigeſimum ſeptimum è viuis deceſſiſſe. ſed ille natus eſt tribus annis ante Ioſeph: namq; ſeptem annis poſterioribus, quibus ſeruiuit Iacob pro Rachel, nati ſunt ex Lea quatuor filij, hoc ordine: Ruben, Simeon, Leui, Iuda. Deinde Lea ceſſauit parere vſque ad initium ſexti anni, quo genitus Iſachar, & ſeptimi, quo Zabulun eſt natus. omnes enim hi nati ſunt intra ſeptennium in Meſopotamia Syriæ. Gen.46. ℣.15. Septimo autem anno ad initium recordatus eſt Dominus Rachelis, & audiuit eam, & aperuit vuluã eius; quæ cõcepit, & peperit filiũ, & vocauit illum Ioſeph, dicens, Addat mihi Dominus filium alterum. Nato autem Ioſeph, dixit Iacob ſocero ſuo, Dimitte me, vt reuertar in patriam meã. hoc fuit anno decimo quarto antequam de mercede cõueniret inter Iacob & Laban. Igitur Leui tribus annis ante Ioſeph natus eſt, ſaltem non integris quatuor. Ioſeph mortuus eſt ætate centum & decem annorum, Leui centũ & triginta ſeptem: quibus ſi tres demas & centũ & decem, ſupererunt quatuor & viginti anni, quibus Leui fratri Ioſeph ſuperuixit. Scriptum eſt enim, Anni autem Leui fuerunt centũ triginta ſeptem. Exo. 6, 16.

A morte Leui ad Moſen natum, anni numerantur triginta ſex, hoc modo: A nato Iſaac vſque ad egreſſum ex Aegypto, ſunt generationes quatuor, ſicut ſcriptum eſt, Generatione quarta reuertentur huc. Eſt autem prima generatio Iſaac, ſecunda Iacob, tertia Ioſeph & fratres eius, ſicut ſcriptum eſt. Ioſeph autem in Aegypto erat; quo mortuo, & omnibus fratribus eius, omniq́ue generatione illa: filij Iſrael creuerunt & multiplicati ſunt, ac roborati nimis in terra. &c. hæc eſt quarta generatio. Numerantur præterea quadringenti anni peregrinationis ſeminis Abrahæ, hoc eſt, ab Iſaac nato hoſpite in terra Chanaan, vſque ad exitum Iſrael ex Aegypto, S. S. E. Scito prænoſcens quòd peregrinum erit ſemen tuum in terra non ſua: & ſubiicient eos ſeruituti, & affligent quadringentos annos: ita quadringenti anni variæ & multiformis peregrinationis prædicuntur. Igitur ex his quadringentis annis illæ

partes ſunt manifeſtæ. Iſaac ſexaginta annos natus Iacob genuit. Iacob mortuus eſt annorum centum quadraginta ſeptem: poſt quinquageſimum tertium mortuus eſt Ioſeph, deinde Leui vigeſimo quarto pòſt anno: Moſes octoginta annorum erat cùm Dei legationem apud Pharaonem egit. Hi omnes tercentũ ſexaginta quatuor annorum ſummam conficiunt, deſunt triginta ſex ad quadringenteſimum numerum explendum. Hi interfuerunt inter mortem Leui & Moſis ortum. Scimus autem Moſem natum ipſa tempeſtate Aegyptij furoris & conſilij aduerſus Iſraelitas initi: quãdoquidem ille, ne periret, magna cura ad menſes aliquot eſt occultatus, vt legimus Exod. 2. id quod non acciderat tribus annis antè cùm Aaron natus eſt: erat enim Aaron tribus annis Moſe antiquior, ſiquidem octoginta trium annorum cùm eſſet, vnà cum fratre Pharaonem adiit. Exod. 7. ℣. 10. Hæc etiam triginta ſex annorum ratio alio modo ſubduci poteſt. Moſes filius fuit Amram, atque Amram ex Caath genitus. Natus eſt autem Amram in Aegypto: namq. ille inter eos qui in Aegyptum deſcenderant, non recenſetur. numeratur autem in tertia generatione; namque ex filiis deſcendentium in Aegyptum, non ex nepotibus eſt; natusque fuit viuentibus iis qui deſcenderant: neq. cum iis qui liberati ſunt ex Aegypto, numeratur, quòd mortuus eſſet inter cæteros tertiæ generationis. Natus itaque eſt, & obiit in Aegypto. Obiit autem annorum centum & triginta ſeptem: his ſi addamus ſexaginta Iſaaci, & centum & quadraginta ſeptem Iacobi, atque octoginta Moſis, efficietur ſumma quadringentorum viginti quatuor: quibus addũtur duodecim ante mortem Leui, qui fuit tertiæ generationis, cuius diebus natus eſt Amram; erunt quadringenti triginta & ſex. atque ita duodecim annis ferè ante exitum obiiſſe Amram reperietur: idemq. annorũ ferè ſexaginta nouem genuiſſe Moſen, cùm tribus annis antè natus eſſet Aaron, temporibus adhuc tranquillis, & inter vtrumque orta etiam eſſet Miriam, rebus iam turbari cœptis, quod nomen ipſius declarat. namque Miriam amaritudinem ſignificat. Itaque à morte Leui ad Moſen na-
36 rum, anni numerantur triginta ſex. Deinde octoginta
80 vixit antequam Pharaonem de populo dimittendo alloqueretur. S. S. E. Erat autem Moſes octoginta annorum, & Aaron octoginta trium, quando locuti ſunt
Exod. 6, 7. ad Pharaonem: ſunt igitur ab ingreſſu Iſraelis in Aegy-
210 ptum ad vſque Moſis legationem ducenti & decem anni. Vno anno pòſt egreſſi ſunt ex Aegypto. Nam poſtquam Moſes regem adiit, paleas populus impenſis regiis non accepit, ſed coactus eſt per agros quærere: paleæ nullæ in Aegypto idoneæ relinquuntur poſt Nili inundationem quæ Iulio menſe accidit. Maij ergo tempore iuſſi ſunt paleas colligere: priùs verò quàm hoc edictum vulgaretur, iam Moſes cum Pharaone de dimiſſione egerat. Deinde profecti ſunt exactores populo regis decretũ denũtiaturi. Interea Aegypto plagę illatæ ſunt vſque ad menſem Niſan anni ſequentis, cuius decima quinta egreſſus eſt populus liber. Igitur à nato Iſaac ad legationem Moſis anni fluxerunt quadringenti, vt iam ſuperiùs expoſuimus.

Exod. 12, 1. Anno octogeſimo ſecundo vitæ Moſis menſe pri-
1 mo, populus ex Aegypto prodiit liber. Atque hinc
Anni ſacri initium. cœpta eſt anni ſacri obſeruatio, cuius initium à Niſan, hoc eſt, ſeptimo menſe annorum mundi ſumptum eſt. S. S. E. Dixit quoque Dominus ad Moſen & Aaron in terra Aegypti: Menſis iſte vobis principiũ menſium primus erit in menſibus anni.

2 Deinde vno anno integro in deſerto fuerunt antequam reſpublica legibus acceptis, & ſacerdotibus conſecratis, cæterisque miniſtris publicis conſtitutis, componeretur. Hoc enim anno ſecundo ab egreſſu ex Aegypto factum eſt, nam primo anni ſecundi menſe pri-
Exo. 40, 17. ma die menſis tabernaculum eſt erectum, & die prima ſecundi menſis filij Iſrael recenſiti, & principes in deſerto conſtituti. Atque à promiſſionibus factis Abra- Num. 1, 1.
hamo ad legem latam, anni numerantur quadringenti & triginta ferè, hoc modo: A nato Iſaac vſque ad Moſis legationem, anni ſunt quadringenti. Legatio Moſis in Aegypto vno anno completa eſt, deinde poſt duos annos Lex in deſerto eſt conſtituta, ſunt tres anni: Abrahæ dictę ſunt promiſſiones viginti ſex annis ante natum Iſaac; ſiquidem Iſaac natus eſt cùm Abraham centum eſſet annorum, cui promiſſio facta eſt eo anno quo exiit ex Haran, atqui ille tunc quintum ſupra ſeptuageſimũ agebat annum, ſicut ſcriptum eſt: In te benedicentur Gen. 12, 3.
vniuerſæ cognationes terræ. Egreſſus eſt itaque Abraham ſicut præceperat ei Dominus, & iuit cum eo Lot. filius quinque & ſeptuaginta annorum erat Abraham cùm egrederetur ex Haran: agebat igitur annum quintum ſupra ſeptuageſimum, deerantque ſex & viginti ad centeſimum: his addíti tres anni à legatione Moſis ad legem latam, & rempublicam conſtitutam, conficiunt viginti nouem annos, quorum vltimus ad trigeſimum vſque ducitur: atque ita verè dictum eſt ab Apoſtolo, Legem acceptam fuiſſe in deſerto, poſt quadringentos & triginta annos à promiſſionibus factis.

Moſes & Aaron obiere anno quadrageſimo poſtquam egreſſi ſunt ex Aegypto, hoc eſt, trigeſimo & 38
octauo anno poſt legem latam. atque ita quadraginta anni vagationis in deſerto enumerantur. 40

Ioſue, & qui cum illo terram expugnarunt maiores natu qui viderant mirabilia quæ fecerat Dominus in deſerto, præfuerunt Iſraelitis in terra ferè decem & ſeptem annis, Ioſue ſeptem aut nouem, quibus terra expugnata & diſtributa eſt: namque annum octogeſimũ quintum agens, Caleb huiuſmodi apud Ioſue orationem habuit. Quadraginta annorum eram quando Ioſu. 14, 7.
miſit me Moſes famulus Domini in Cades Barne, vt conſiderarem terram. &c. Quadraginta quinque anni ſunt, ex quo locutus eſt Dominus verbũ iſtud ad Moſen, quando ambulabat Iſrael per ſolitudinem, hodie octoginta quinq. annorũ ſum, ſic valens vt eo valebam tẽpore quando ad explorandũ miſſus ſum. &c. annus ille quo miſſus eſt Caleb ad explorandũ, ſecundus erat ab exitu ex Aegypto. igitur ſeptimus ab ingreſſu in terram Canaan. quibus elapſis, omnis ferè terra expugnata atque in ſortes diuiſa eſt. idem verò confirmatur ex oratione D. Pauli in ſynagoga Antiochiæ Piſidiæ ha- Act. 13, 19.
bita. Deus plebis Iſrael elegit patres noſtros & plebem exaltauit cùm eſſent incolæ in terra Aegypti, & in brachio excelſo eduxit eos ex ea: & per quadraginta annorum tempus ſuſtinuit mores eorum in deſerto: & deſtruens ſeptem gentes in terra Canaan, ſorte diſtribuit eis terram eorũ, quaſi poſt quadringentos & quinquaginta annos. poſt hæc dedit Iudices vſque ad Samuelem prophetam. A quadringentis & quinquaginta ſi demamus quadringentos ab electione patrum vſq. ad exaltationem plebis in terra Aegypti, & quadraginta deſerti; reliqui ſunt ferè decem ad illum numerum, quo diſtributa eſt terra, atque ſeptem deinde ad mortem Ioſuæ & ſeniorum qui viderant mirabilia Domini in deſerto: videturque Ioſue ingreſſus terram cùm eſſet Ioſu. 24, 29.
centum annorum, namque centeſimum & decimum agens annũ, vita defunctus eſt, & deinde vſque ad octo annos mortui ſunt cæteri; ac paulatim deficientibus illis, morum & religionis puritas obſcurabatur, ſicut ſcriptum eſt: Seruierunt Domino cunctis diebus eius, & Iud. 2, 17.
ſeniorum, qui longo poſt eum tempore vixerunt. Hebraicè ita legimus: Et ſeniorum qui protulerunt dies ſuos poſt eum. hoc eſt, eorum qui ſuperſtites illi fuerũt. hoc autem ferè octo annis tranſactum eſt, quibus ſer- Iud. 3, 8.
uierũt Chuſam-raſathaim regi Meſopotamiæ. ſunt igi- 18
tur hi decem & ſeptem anni, aut decem & octo ferè.

Deinde primus Iudex Othoniel nomine, nepos Ca- Iud. 3, 11.
lebi, ex tribu Iuda, præfuit annis quadraginta. 40

Aod Iudex, qui, Eglon occiſo, Moabitarum excuſſit Iud. 3, 30.
iugum ad octoginta annos, terræ quietem præſtitit. 80

Barac

Barac & Debora annis quadraginta iudicauerunt Iud.5,31.
40 Israel.
Gedeon quadraginta annorum spacio iudicis mu- Iud.8,28.
40 nus exercuit.
Abimelech filius Ierubaghal Israelitarum præfectu- Iud.9,23.
3 ram occupauit annis tribus.
Thola filius Phuah de tribu Isachar tribus & viginti Iud.10,2.
23 præfuit annis.
Iair Galaadites iudicauit Israelem per annos viginti Iud.10,3.
22 & duos.
Huic succeſſit Iephthe, qui præfuit annos sex. Iud.12,6.
6 Absam Bethlehemites septem annis præfectura est Iud.12,9.
7 functus.
Elon Zebulonites iudicauit Israel decem annis. Iud.12,11.
10
Abdon filius Elel Pharathonites præfuit annis octo. Iud.12,14.
8
Samson filius Manue ex Sara defendit & iudicauit Iud.16,21.
20 Israel annis viginti.
Heli sacerdos ex familia Ithamar, sacerdotio & præ- 1.Reg.4,18
40 fectura functus est annis quadraginta.
Samuel propheta Leuita ex Ephrata, triginta octo
38 annis præfuit Israelitis.
Saul ex tribu Biniamin vnctus in Regem à Samuele, 1.Reg.13,1
2 regnauit duobus annis: ita ipsius regnum cum præfe-
ctura Samuelis quadraginta complet annos, explicatos
à D. Paulo, sicut scriptum est: Post hæc dedit Iudices
Act.13,21. vsque ad Samuel prophetam: & exinde postulauerunt
Regem, & dedit illis Saul filium Cis, virum de tribu
Biniamin, annis quadraginta; & amoto illo, suscitauit
illis Dauid regem. &c. Itaque quadraginta anni nume-
rantur à Iudicibus finitis, vsque ad Dauid regem: Saul
autem ad tempora Samuelis pertinet; nam paulo post
mortẽ Samuelis, Saul est interfectus. Erat autẽ Samuel
senex cùm populus præfecturam illius fastidire cœpis-
set; itaque ab ingressu Israelitarum in terram Canaan
397 ad vnctum regem Dauid, fluxere anni trecenti nona-
ginta septem.
Dauid in Hebron regnauit septem annis & mensi- 2.Reg.1,12.
bus sex: & in Ierusalem regnauit triginta tribus, ita vt
3.Reg.2,11 sex menses in Hebron enumerentur ad triginta tres,
iam totidem in Ierusalem, & sic fient anni quadraginta,
1.Par.29,27 quibus regno functus est.

Salomon vnctus est in regem viuente patre. ratio
autem regni eius sumitur à morte Dauid: tertio autem
3 anno transacto regni Salomonis secundo mense quarti
anni eius templũ inchoatum est. Atque ita in sacra hi-
storia integram summam annorum habemus, quorum
singulares rationes hactenus attulimus, sicut scriptum
3.Reg.6,1. est: Factum est ergo quadringentesimo & octogesimo
anno egressionis filiorum Israel de terra Aegypti, in
anno quarto mense Zio, ipse est mensis secundus
regni Salomonis super Israel, ædificare cœpit domum
Domino. &c. nam si proximæ summæ trecentorum
nonaginta septem annorum, quam subduximus ex sin-
gularibus rationibus, ab egressione vsque ad vnctũ Da-
uid, addamus quadraginta Dauidis, & tres Salomonis,
fiunt quadringenti & octoginta. Atq. hæc est summa
temporum ad templi vsque ædificationem.

A templi ædificatione ad Salomonis mortem, anni
3.Re.11,41 numerantur septem & triginta; nam dies quos regnauit
37 Salomon in Ierusalem super omnem Israel, quadragin-
ta anni sunt.

REGVM IVDÆ ÆTATES.

III. Roboam Salomonis filius ex Naama Amaniti- 3.Re.14,21 2.Pa.12.13
17 tide, regnauit annis decem & septem.
IIII Abiam filius Roboam regnare cœpit super Ie- 3.Reg.15,1 2.Par.13,1.
3 rusalem octauo & decimo anno patris sui incipiente,
regnauitque annis tribus.
V. Assa rex Iuda Abiæ filius ex Maacha filia Absalon, 3.Reg.15,9
41 regnauit annis quadraginta & vno.
VI. Iosaphat filius Asa ex Azuba filia Salai, regnauit 3.Re.22,41 2.Pa.25.31
25 annis quinque & viginti.
VII. Ioram primogenitus Iosaphat regnare cœpit duo- 4.Reg.8,16. 1.Par.21.6
bus annis ante mortem patris sui, quinto anno Ioram
regis Israel: regnauit autem octo annis, ex quibus dem-
pti duo, relinquunt sex. 6
VIII. Ochozias qui idem Ioacham dictus, filius Io- 4.Reg.8,25. 2.Par.22.1.
ram & Athaliæ, regnauit in Ierusalem anno vno. 1
IX. Athalia mater Ochoziæ, regnauit annis sex, & 4.Reg.11,3.
parte septimi. 6
X. Ioas Ochoziæ minimus filius, regnauit quadragin- 4.Re.11,21 4.Reg.12,1.
ta annis: matrem habuit Sebia ex Bersabee. 2.Par.24.1
40
XI. Amasias filius Ioas, & Ioadam Ierosolymitanæ 4.Reg.14,1
regnare cœpit vno anno ante patris obitum; inciderat 2.Par.21.1
enim pater in grauem morbũ, ex clade à Syris accepta: & 24.25.
regnauit autem annis viginti nouem ferè. 28
XII. Azarias, alio nomine Ozias, Amasiæ ex Iecheli- 4.Reg.15,1
a Ierosolymitana filius, regnauit in Ierusalem annis 2.Pa.26,21
quinquaginta duobus. 52
XIII. Ioatham filius Oziæ matre Ieruſa filia Sa- 4.Re.15,32
doch, regnauit in Ierusalem annis sedecim. 2.Par.27,1
16
XIIII. Achaz filius Ioatham regnauit in Ierusalem 4.Reg.16,1
annis sedecim. 2.Par.28.1
16
XV. Ezechias filius Achaz & Abiæ filiæ Zachariæ, 4.Reg.18,1.
regnauit in Ierusalem annis viginti nouem. 2.Par.29,3.
29
XVI. Manasses filius Ezechiæ matre Hachsibah, re- 4.Reg.22,1.
gnauit in Ierusalem quinquaginta quinque annis. 2.Par.33,1.
55
XVII. Amon filius Manasses, cuius mater fuit Me- 4.Re.21,19
salemeth filia Harus de Iatheba, regnauit in Ierusalem 2.Pa.33,21
annis duobus. 2
XVIII. Iosias filius Amon & Ididæ ex Besecha, re- 4.Reg.22.1.
gnum Ierosolymis obtinuit annis triginta & vno. 2.Par.34,1
31
XIX. Ioachaz Iosiæ filius, matre Amital de Lebna, 4.Re 23,29
rex à populo constitutus, menses tres regnauit. 2.Pa.25.20
& 36,2.
XX. Eliacim, alio nomine Ioacim Iosiæ filius, à Pha- 4 Re.33,37
raone constitutus rex Ierusalem, matrem habuit Zebi- 2.Par.36,4
dam filiam Phadaia de Reuma, vndecim annis regna- 11.
uit in Ierusalem; tertio anno abductus est.
XXI. Ioachim filius Eliachim matre Nohhesta Iero- 4.Reg.24,1.
solymitana, regnauit mensibus tribus, & diebus decẽ. 2.Par.36,9.
XXII. Mathanaia, cui Nabuchodonosor nomen fe- 4.Re.24,18
cit Sedeciam, constituto in regem Iuda, erat filius 2.Pa.36.1.
Amital Ierosolymitanæ, annis regnauit vndecim. Vn- 11
decimo Sedeciæ regni anno templũ dirutũ & incẽsum
est: hi anni omnes, demptis mediis, quibus rex regi
succedebat, ad quadringentos & decem proximè acce- 410
dunt, ex quo templum constructum consecratumque
fuerat. fuit igitur templum incensum & vrbs diruta
anno ferè mundi ter millesimo trecentesimo octauo. 3308

Babylonica transmigratio durauit annos septuagin- 70
ta, iuxta prædicta Prophetarum.

Anno primo imperij Cyri regis Persarum & impe- 1.Esd.1,1.
ratoris Babylonici, decreta est Iudæorum libertas, & & 6,3.
templi Ierosolymitani restitutio: hic regnauit annis 1
septem.

Anno secundo aduentus Iudæorum in Ierusalem 1.Esd.3,8.
mense secundo, cœptum est ædificari templum: in 3.Esd.5,56
eoque fuerunt & vrbis ædificatione totos sex annos. 6

Cessatum est ab ædificatione templi per totum im- 1.Esd.4,7.
perium Artaxerxis, qui & Cambyses dictus, qui impe- & 17.
rauit annis septem: cessatum est autem nouem annis, Ioseph.li.11.
hoc est, vsque ad secundum Darij Histaspis annum. cap.2.
9
Anno sexto Darij completum est templum. 1.Esd.6,15

Darius bellum suscepit aduersus Arphacsad regem 4
Medorum, anno duodecimo regni sui. idem Nabu- Iudith 1,5.
chodonosor in historia Iudith dicitur. 6

Anno decimo octauo (vt in altera editione Iudith Iud.2,1.
legitur) in altera verò legitur decimo tertio, Darius 12
bellum parat nationibus, à quibus fuerat contemptus;
hic est annus trigesimus octauus à libertate Babylo-
nica.

Anno autem trigesimo septimo Iesus sacerdos pro- Philo Amij.
fectus est ad Darium. interim autem Ioachim eius fi- 7
lius sacerdotio fungitur annis octo.

Ille postea reuersus, annis viginti pontificatum gerit, 20

vsque

vsque ad annum septimum Resamen Sulam filij Zorobabelis ducis.

Nehem. 3. Ioseph. lib. 11. cap. 5. Philo. 28 Ioacim iterum post mortem patris annis viginti octo functus est sacerdotio. quòd si numerentur anni viginti, quibus cũ patre ministrauit, concordabit Philo cum Nehemia & Iosepho.

Iosephus libr. 11. ca. 5. 41 Ioachimum secutus est Eliasib sacerdos, annis quadraginta vno sacerdotium gerens, cuius anno decimo quarto Nehemias ad Persarum regem rediit, completa vrbis instauratione.

Philo. Iosephus. 25 Ioiada Pontifex post Ioachimum annis viginti quinque sacerdotio præfuit.

Iosep. lib. 11. Nehem. 12. 24 Ionathan, alio nomine Iohanan, sacerdos, annis viginti quatuor.

Nehem. 12. Ioseph. li. 11. cap. 4. 27 Ieddoa Ionathæ filius pontificatum gessit annis septem & viginti, vsque ad Alexandri monarchiam.

Philo. 27 Onias pontifex maximus annos viginti septem Philoni, sed Eusebio viginti tres.

Philo. 13 Simon Iustus pontificatum gessit annis tredecim.

Philo. Euseb. 20 Eleazarus frater Simonis sacerdos summus, annis viginti Philoni, Eusebio viginti tribus.

Philo. 27 Manasses sacerdos maximus annis viginti & septem.

Philo. 28 Simon Iustus annis viginti & octo sacerdotio præfuit.

Philo. 39 Onias Simonis filius, functus sacerdotio annis triginta nouem.

Hactenus sacerdotum successio, Græcorum etiam temporibus obseruata: nam posterior ætas Pontifices à Syriæ regibus constitutos habuit, hac serie.

2. Mach. 4. 3 Iason summus sacerdos pontificatum gessit annis tribus.

2. Machab. 4 7 Menelaus post Iasonem expulsum annis duodecim, cuius septimo anno Iudas Asmonæus, agnomine Machabæus dux cœpit rempublicam administrare, annos autem sex rem gessit.

1. Machab. 2 & 3. 6

1. Mach. 9, 3 18 Ionathas Iudæ frater dux Iudæorum annis decem & octo.

Iosephus libr. 13. cap. 13. 8 Simon frater Ionathæ annis octo præfuit dux & pontifex.

Ioseph. lib. 13. cap. 17. 31 Ioannes Hircanus filius Simonis rempubl. sacerdotiumque gessit annis triginta & vno.

Iosephus lib. 13. cap. 18. 1 Aristobulus filius Ioannis Hircani, primus post trãsmigrationem Babylonicam rex appellatus, anno vno rem gessit publicam.

Ioseph. li. 13. cap. 21. 27 Iannes Alexander idem Iamnai frater Aristobuli rex, annis septem & viginti.

Egesi. lib. 2. cap. 13. 9 Alexandra Alexandri pontificis vidua annis nouem regnauit in Iudæa.

Ioseph. Heb. lib. 5. cap. 14 3 Hircanus Alexandræ filius mensibus tribus regnat.

Aristobulus Hircani frater annis tribus pontificatũ regnumque gessit.

Ioseph. li. 14. c. 8. & c. 16. 22 Ierosolyma à Pompeio capta, Hircanus restituitur in sacerdotium, quod gessit annis viginti duobus.

Egesi. li. 1, 45 5 Antigonus Aristobuli filius Parthorum auxilio Iudeam occupat annis quinque: huius anno secundo Herodes rex appellatus est à senatu Romano: cepit vrbem anno quinto Antigoni: regnum occupauit annis triginta quatuor.

Egesi. lib. 1. cap. 2. Ioseph. Heb. pag. 349. 34 Christus Iesus natus anno quadragesimo secundo imperij Augusti.

Paulus Oros. lib. 7. cap. 2. Luc. 2. 12 Cùm esset Iesus annorum duodecim, in templo reperitur differens.

Luc. 3. 18 Anno decimo quinto elapso, decimo sexto incipiente, imperij Tiberij Cæsaris, Christus est baptizatus; erat tunc incipiens annorum triginta.

Suetonius. 4 Annis tribus & amplius elapsis, Christus crucifixus est, anno septimo præfecturæ Pilati, qui fuit decimus octauus Tiberij.

Sueton. 5 Quinto pòst anno Tiberius mortuus est.

Dion. lib. 59. pag. 830. 4 C. Cæsar Caligula regnauit annos tres, menses decem & dies octo.

Tiberius Claudius Drusus Cæsar annis tredecim, mensibus octo, diebus viginti. Sueton. 14

Claudius Domitius Nero, annos tredecim, menses octo regnauit. Sueto. cap. 40 14

Flauij Vespasiani anno secundo Ierosolyma capta est, anno à natiuitate Christi septuagesimo ferè. Euseb. 2

Atq. hactenus sæculorum ordo & summa ratio deducta est, ab initio mundi, vsque ad Euangelium prædicatum: constat autem numerus vsque ad templi incendium, & Babylonicam transmigrationem, tribus annorum millibus, & trecentis triginta octo annis. hoc modo: Ab initio mundi ad diluuium, mille sexcenti quinquaginta sex. 1656

A diluuio ad Abraham natũ ducẽti nonaginta duo. 292

Ab Abrahamo ad ortum Isaac centum anni. 100

Peregrinationis seminis Abrahæ anni quadringenti. 400

Ab exitu ex Aegypto vsq. ad templũ ædificatũ anni quadringenti octoginta. 480

Templi duratio fuit annorũ quadringentorum ac decem. 410

His numeris summa conficitur trium millium ter centum & triginta octo: his additi septuaginta captiuitatis Babylonicæ, faciunt annos ter mille, quadringentos & octo. 3408

Cæterùm in reliquis numeris vsque ad templi secũdi, & Ierosolymorum vastationem, nõ satis nostræ cum aliorum rationibus conuenit supputationi: namque in iis temporibus adnotandis, quæ post transmigrationem Babylonicam ad Machabæorum regnum vsque fluxerunt, nonnihil variant auctores. sunt qui per sacerdotũ & præfectorum tempora enumerantes, trecentos & septuaginta quatuor faciunt annos. Deinde addunt centum Machabæorum regni: & centum & septem Herodum vsque ad Hierosolymitanum excidium; qui superiori summæ additi, notant annos ter mille nongentos octoginta nouem, à mundi initio vsque ad excidium. 374 100 107 3989

Auctor ille, qui breuiora Chronica Hebræis conscripsit, aliam rationem secutus, ter mille, octingentos, quadraginta vnum annos à mundi initio, vsque ad templum, à Tito vastatum, ponit, illis nominibus: A mundi initio vsque ad Babylonicam captiuitatem annos nobiscum numerat, ter mille, trecentos, triginta octo: exilij Babylonici septuaginta: regni Medorum quinquaginta duos: Græcorum regni centum septuaginta quinque. Machabæis tribuit annos centum & tres. Herodibus totidem. horum summa est tria millia, octingenti, quadraginta vnum. 3338 70 52 175 103 103 3841

VVLGARIS HEBRÆORVM NVMERATIO A MVNDI INITIO.

Hebræorum vulgus annorum enumerandorum eadem nobiscum & cum Chronicorum auctoribus via, ingressus & progressus, vbi ad secundi templi deuenitur rationes, deflectit, aliamque conficiendæ summæ rationem sequitur: nam illi hunc annum Christi millesimum, quingentesimum, septuagesimum primum notant, quinque millesimum, ter centesimum, trigesimum primum, ad proximum vsque Septembrem, quo incipiet trigesimus secũdus. quorum rationes illæ sunt:

A mundi initio ad egressum ex Aegypto, bis mille, quadringentos, & quadraginta octo faciunt annos: qua in re manifesta est ex Scripturis ratio. 2448

Ab exitu ex Aegypto, vsque ad templi ędificationem obseruantur anni quadringenti & octoginta, in sacris etiam historiis indicati. 480

Ad templi vastationem summa annorum est quadringentorũ & decem: transmigrationis annos addunt septuaginta. A restitutione Iudæorũ ex Babylone, ad Titum vsque, illi ponunt quadringentos & viginti, nullam singularem exponentes rationem. Inde vsque ad quater millesimum, centum & septuaginta duos addunt; quibus accedunt mille, trecenti, triginta vnus, qui à quatermillesimo, ad hunc vsque fluxere. 410 70 420 172 131

Omnis

Omnis autem varietas, vt diximus, in Medorum & Græcorum annis numerandis & conſtituendis verſatur.

Atque hæc vulgaris Hebræorum ratio, nobiſcum ab initio mundi, vſque ad Babylonicam reſtitutionem, omnino conuenit: & à Tito etiam ad noſtrum vſque tempus; ab illis namque ſubducta ratio à Ieroſolymitano excidio per Titum facto, ad hunc vſque annum, mille, quingentos & tres in ſumma continet. ex hiſtoriis Cæſarum verò obſeruauimus, Titum anno Chriſti ſeptuageſimo ſecundo ferè Hieroſolymam vaſtaſſe: nunc autem annus nobis currit à Chriſto nato, milleſimus, quingenteſimus, ſeptuageſimus primus.

NOMINA CHALDAICA MENSIVM ANNI.

ANNVS duplex eſt; Vulgaris & ſacer. Vulgaris annus incipit ab Autumno; Sacer ab æquinoctio verno ferè, hoc eſt, à Luna, quæ Martio menſe Latinorum præcurrit.

Conſtat annus menſibus duodecim: menſes autem aut ſunt præciſi, aut communes. Præciſi lunationibus integris definiuntur; Communes verò ſinguli tricenis diebus. hi in ſacro ſermone Menſes dierum dicuntur. Menſis dierum.

Lunares menſes duodecim annum conficiunt, Solari anno inæqualem, quem ſeptendecim dierum intercalatio æquat.

Menſium antiqua nomina ex numero erant: Primus, Secundus, Tertius, Quartus, Quintus, Sextus, Septimus, Octauus, Nonus, Decimus, Vndecimus, Duodecimus.

Poſtea ex Chaldæis nomina accepta videntur hac ſerie:

NISSAN	נִסָּן	1	Martij lunationi re-
IAR	אִיר	2	Aprilis. (ſpondet.
SIVAN	סִיוָן	3	Maij.
THAMVZ	תַּמּוּז	4	Iunij.
AB, ſiue, ABIB	אָב	5	Iulij.
ELVL	אֱלוּל	6	Auguſti.
THISRI	תִּשְׁרִי	7	Septẽbris, anni vulga-
MARCHESVAN	מַרְחֶשְׁוָן	8	Octobris. (ris initiũ.
CHISLEV	כִּסְלֵו	9	Nouembris.
TEBETH	טֵבֵת	10	Decembris.
SEBET	שְׁבָט	11	Ianuarij.
ADAR.	אֲדָר	12	Februarij.

FINIS.

IVDICIVM HENRICI DVNGHEI CANONICI ANTVERPIENSIS, EX COLLEGIO CENSORVM ANTVERPIAE INSTITVTORVM.

HAEC annorum & ſæculorum computatio optimè quidem ordinata eſt, & ad Bibliorum & hiſtoriarum cognitionem valde vtilis, & digna vt imprimatur & legatur.

Ita ego D. Henricus Dunghen Canonicus, Reuerendiſsimi D. noſtri Antuerpienſis Epiſcopi in hac re Commiſſarius, S. T. Doctor, atteſtor.

INDEX BIBLICVS,

QVI RES EAS, DE QVIBVS IN SACRIS BIBLIIS AGITVR, AD CERTA CAPITA,

ALPHABETI ORDINE DIGESTA, REVOCATAS,

SVMMA BREVITATE COMPLECTITVR.

IOHANNES HARLEMIVS

LECTORI S.

IN hoc Bibliorum indice, Candide Lector, primus numerus, libri caput denotat; proximè deinde sequẽtes vsque ad hoc signum †, vel (si hoc signum non adsit) ad proximam vsque sequentis libri citationem, sunt versuum in eodem capite signatorũ notæ. Exempli gratia in voce AARON, *Exo. 4, 14, 16, 30 † 5, 1. † 6, 13 † 7, 1, 2. legendum est: Exodi capite 4. versu 14, versu 16, & versu 30. Item cap. 5, versu 1. cap. 6, vers. 13. capite 7, versu 1, & 2. Cùm autem asteriscus seu stella in hunc modum (Leuit. 8*.) numero apponitur, indicium est, rem de qua agitur, per plures versus in eo capite tractari: vel significat locum illum esse inter reliqua diligentiùs notandum. Porro si quod quæris, in versu hic notato contingat non adeò perspicuè inueniri, tum aliquot ex propinquis versibus antecedentibus, vel sequentibus tibi erunt perlustrandi. In librorum nominibus ad faciliorem, & certiorem distinctionem id obseruatum est, vt Eccle. Ecclesiasten, Eccli. verò Ecclesiasticum notet. Vale.*

AARON adiungitur fratri suo Mosi socius, Exo. 4, 14, 16, 30 † 5, 1 † 6, 13 † 7, 1, 2. Mich. 6, 4 fuit pronepos Leui Exo. 6, 16, 18, 20. peculiari ritu consecratur cum suis filijs ad ministerium sacerdotij Leuit. 8* Num. 3, 10. Deut. 18, 5. Heb. 5, 4. sicut Dominus præscripserat Exo. 29 *† 40, 12. Aaronis & filiorum sacerdotalis ornatus, Ex. 28*. Aaronis sacerdotis auctoritatem qui noluerunt agnoscere, inusitato genere mortis intereunt, Exod. 16. 3, 11, 30, 31. Aaron insigni miraculo ostẽditur præ ceteris à Deo in Sacerdotẽ summũ electus, Exo. 17, 5, 8. post oblationem factam benedicit extẽsa manu populo, Exo. 9, 22. iure perpetuo accipit pro officio sacerdotali oblatiões & primitias à populo, Num. 18, 8, 9, 11, 12*. & à Leuitis decimas decimarum, Num. 18, 26, 28. moritur. Num 20, 28 † 33, 38. Deut. 10, 6 † 32, 50. succedit ei in summo Sacerdotio Eleazar, Numer. 20, 26. Deut. 10, 6. Aaronis laus Eccli. 45, 7, 8, 9 *.

ABARIM mõs vnde morituru s iam Moyses terram Chanaã prospexit, Num. 21, 11, † 27, 12. † 33, 44. Deuteron. 32, 49.

ABBA pater, Marc. 14, 36. Rom. 8, 15. Galat. 4, 6.

ABDEMELECH propugnator, & patronus Ieremiæ, Ierem. 38, 7. liberatur à gladio Chaldæorum, Ierem. 39, 16, 17.

ABDENAGO mittitur in fornacem ardentem, Dan. 3, 21. appellatur Azaria, Dan. 1, 6.

ABDIAS abscondit prophetas Domini, 3. Reg. 18, 3, 13.

ABDON Iudex in Israel, Iudic. 12, 13.

ABEL occiditur à fratre Cain, Gen. 4, 8. 1 Ioan. 3, 12. de eodẽ lege Matth. 23, 35. Lucæ 11, 51. Hebr. 11, 4. † 12, 24.

ABIAM filius Roboam rex Iuda, 3 Reg. 14, 31 † 15, 1. 2 Paral. 13, 15. reliquit Asa regni successorem, 3 Reg. 15, 8. Mat. 1, 7.

ABIATHAR sacerdos effugit manus Saulis, 1 Reg. 22, 20. confugit ad Dauid in Ceilam, 23, 6. cum Adonia se coniungit, 3 Reg. 1, 7. amouetur sacerdotio, 2, 27. iuxta illud 1 Reg. 2, 30, 32.

ABIDAN dux Beniamin, Num. 1, 11.

ABIGAIL, vxor impij Nabal, 1 Reg. 25, 3. nubet Dauidi regi, post mortem Nabal, 25, 39.

ABIHV & Nadab filij Aaron igne absumũtur, Leuit. 10, 2. Num. 26, 61.

ABIMELECH rex Geraris aufert Abrahæ Saram, Gen. 20, 2. init pactum cum Abraham, Genes. 21, 23, 32. init pactum cum Isaac. Gen. 26, 31.

Abimelech filius Gedeonis, Iudic. 8, 32. occidit 70 suos fratres, & ictu lapidis molaris interficitur, Iudic. 9, 5, 53 † 2 Reg. 11, 21.

ABIRON effert se contra Moysen, vnde & terra discedens eum absorbet, Numer. 16, *. † 26, 10. Deut. 11, 6. Psal. 105, 17. Eccli. 45, 22.

ABISAG, Sunamitis, ducitur ad regem Dauid, 3 Reg. 1, 3. petitur ab Adonia in vxorem, 2, 17.

ABISAI filius Saruiæ, 2 Reg. 2, 18 † 16, 9. † 19, 21 † 20, 6 † 23, 18.

ABIVD filius Zorobabel, Matth. 1, 13. appellatur Anania, 1 Paral. 3, 19.

ABNEGATIO sui ipsius, Gen. 12, 4 † 22, 1, 9. Deuter. 33, 9. 3 Reg. 19, 19. 2 Mach. 6, 19, 23. Matth. 4, 19 † 5, 29 † 10, 39 † 16, 24 † 19, 21. Marc. 10, 21. Luc. 9, 23 † 14, 26 † 17, 33. Ioan. 12, 25.

Abnegatio omnium rerum, Gen. 12, 1. Deut. 33, 8. Ruth. 2, 11. 2 Paral. 25, 9. Matth. 4, 19 † 19, 21, 27. Mar. 1, 17 † 10, 28. Luc. 5, 11 † 14, 26 † 18, 22. 1 Corint. 7, 29. Ioan. 12, 25. Phil. 3, 7.

ABNER, præfectus militum Saulis, creat Isboseth regem Israel, 2 Reg. 2, 8. paciscitur cum Dauid, 3, 12. occiditur à Ioab, 2 Reg. 3, 27.

ABRA ancilla Iudith, Iudith 8, 32 † 10, 2. libertate donatur, Iudith. 16, 28.

ABRAM filius Thare habet Sarai vxorem, Genes. 11, 29. egreditur ex patria in terrã Chanaan præcipiẽte Domino, 12, 4. proficiscitur in Aegyptum, 12, 10. redit inde in Chanaan, 13, 1. liberat Loth fratrem suum ex manibus hostium, 14, 14. accipit promissionem seminis, 15, 4. † 17, 16 † 18, 10. concumbit cum Agar, 16, 4. accipit promissionẽ seminis & signum fœderis, appellatur q; Abrahã, 17, 5. orat pro Sodomitis, 18, 23, 28, 32. Isaac ei nascitur, 21, 2. paratus est offerre Isaac, 22, 9. mittit seruum qui quærat vxorem filio suo Isaac, 24, 4. moritur, 25, 8. commendatur, Eccli. 44, 20. appellatur pater multarum gẽtium, & omnium credentium, Gen. 17, 5. Esai. 51, 2. Matt. 3, 9. Lucæ 19, 9. Ioan. 8, 39. Rom. 4, 11, 17, 18 † 9, 7. Gal. 3, 8. de ipso & eius semine vide Ios. 24, 3. Esaiæ 41, 8 † 51, 2. Ezech. 33, 24. 2 Esdr. 9, 7. Matth. 8, 11. Act. 7, 2, 16. Hebr. 11, 17.

ABRAHAE filij qui dicantur, Ioan. 8, 33. Roman. 9, 7. Gal. 3, 7.

ABSALON filius Dauid, 2 Reg. 3, 3. occidit suum fratrem, & fugit ad Tholomai regem Gessur, 13, 37. reuocatur, 14, 21, 23. conatur patris occupare regnum, 15, 6. concumbit cum patris concubinis, 16, 22. iuxta prophetiam, 12, 11. tribus hastis transfigitur à Ioab, 18, 14.

ABSTINENTIA à quibusdam cibis, Gen. 1, 29, 30 † 2, 17 † 3, 11 † 9, 4. Exo. 12, 9*. † 13, 6 † 21, 28 † 22, 31 † 29, 34. Leuit 6, 24 † 7, 18*. † 11, 4*. † 17, 27*. † 19, 7 † 22, 8*. † 23, 14. Num. 6, 4 † 18, 10. Deut. 12, 16 † 14, 3*. Tob. 1, 12. Iudith 12, 2. Dan. 1, 8. 2 Machab. 7, 1. Matth. 12, 4. Marci 2, 23. Lucæ 6, 1. Act. 15, 29.

Abstinentia à vino, Leuit. 10, 8 † 11, 34. Num. 6, 3. Iudic. 13, 4, 14. Ierem. 35, 6. Ezech. 44, 21. Lucæ 1, 15.

Abstinendum à cibo & potu etiã licito propter scandalum alterius, 2 Mach. 6, 24. Rom. 14, 20, 21. 1 Cor. 8, 13.

Abstinentiæ præceptum violare nolentes, Ierem. 35, 6.* 2 Mach. 6, 19 *† 7, 2 *.

ABVSVS vestiũ, Esa. 3, 18. Ezech 7, 20. Hester 14, 16. Matth. 11, 8. Marc. 12, 38. Luc. 7, 25 † 16, 19 † 20, 45. 1 Timoth. 2, 9. 1 Pet. 3, 3.

ACCEPTIO personarum, vide Persona.

ACCEPTIO munerum, Exo. 23, 8. Nume. 35, 31. Deut. 10, 17 † 16, 19. † 27, 25. 2 Para. 19, 7. Iob. 15, 34 † 36, 18. Prou. 14, 20 † 15, 27. † 17, 23. † 19, 6 † 22, 9 † 28, 21. Eccli. 4, 36 † 7, 6 † 20, 31. Esa. 1, 23 † 5, 23 † 33, 15. Iudæ 16.

ACEDIA, 2 Reg. 11*. Prouerb. 6, 6 † 10, 4, 26 † 12, 11 † 13, 4 † 18, 8 † 19, 15, 24 † 20, 4, 13 † 21, 25 † 24, 30 † 26, 13 † 28, 19. Ezec. 16, 49. Eccli. 33, 26. Rom. 12, 11.

ACHAB impius rex Israel, 3 Reg. 16, 29, 30. † 18*. vincit Syrios, 20, 20, 29. init fœdus cum Benhadad rege Syriæ, 20, 34 exercet tyrannidẽ in Naboth, 3 Reg. 21, 2. traiicitur telo, & sanguinem eius canes lambunt, 22, 38. secundùm verba Heliæ, 21, 19. filij eius pereunt, 4 Reg. 10, 7, 11. secundùm illud 3 Reg. 21, 21. 4 Reg 9, 7.

ACHAIA, Actor. 18,12.27 †19,21. Rom. 15,26. 1. ad Cor. 16,15. 2 ad Cor. 1,1 †9,2 †11, 10. 1 ad Theſſ. 1,7.

ACHAN lapidatur. Ioſ. 7, 25. 1 Par. 2,7. in valle Achor, Ioſ. 7, 24 †15,7. Eſaiæ 65,10. Oſeæ 2,15.

ACHAZ filius Ioatham, impius rex Iuda, 4 Reg 16.*2 Para. 28.*. Eſaiæ 7*. Matth. 1,9. appellatur Eliezer, Luc. 3,29. Ezechias filius in regnum patri ſuccedit, 2 Paral. 28,27. Mat. 1, 10.

ACHIAS filius Achitob, ſacerdos Domini, 1 Reg. 14,3,18. appellatur Achimelech, 21,1.

ACHIOR dux Ammonitarum, Iudit. 5,5. traditur in manus filiorum Iſrael, 6,7. fit Iudæus, 14,6.

ACHIS rex Geth donat Dauidi ciuitatem Siceleg, 1 Reg. 27,6.

ACHITOPHEL Dauidi à conſiliis, adhæret Abſaloni, 2 Reg. 15,12. dat impium conſilium, 16,21. ſuſpendit ſe, 17,23.

ADAM creatur, Gen. 1,27. collocatur in paradiſo, & ligni ſcientię vſus ei interdicitur, 2,15. perſuaſione Euæ præceptum violat, & paradiſo pellitur, 3,6,23. Oſeæ 6,7. moritur, 5,5. Rom. 5,14. 1 Cor. 15,22.

ADHORTARI ad bonum, Gen. 13,8 †45, 24. Ioſ. 22,5. 2 Par. 30,6 †32,7. 2 Eſdr. 5,6,9. Act. 11. 23 †14,21 †20,17*. 1 Theſ. 5,11. Tit. 2*. †3, 1. Heb. 3. 12.

ADONIAS affectat regnum patris ſui, 3. Reg. 1,5. vxorem petit Abiſag, & occiditur, 2,17,25,34.

ADONIBEZEC capitur, Iudic. 1,6.

ADORATIO angelis & hominibus tributa, Gen. 18,2 †19,1 †23,12 †27, 29 †33,3* †42,6 †43,26. Exo. 18,7. Num. 22, 31. 1 Reg. 20,41 †25,23 †28, 14. 2 Reg. 9,6 †14,3*. 3 Reg. 1,15,12. Iudit. 10,20. Eſter 3,2. Dan. 2,46. Actor. 10,25.

ADRAMELECH idolum, 4 Reg. 17. 31.

Adramelech vſus ſubſidio fratris ſui Saraſar, occidit patrem Sennacherib, 4 Reg. 19,37. Eſaię 37,38.

ADVENTVS Domini expectandus, Matt. 24,42 †25,13 †26,40. Mar. 13,33. Luc. 12,40 †21,34. Rom. 13. 12. Epheſ. 6,18. Coloſſ. 4,1. 1 Theſſ. 5,6. 1 Petr. 4,7 †5,8. Apoc. 3,3 †16,15.

ADVLTERIVM, luxuria, & fornicatio, Geneſ 6,2 †19, 5,31,33*. †38,15. Exod. 22, 16. Leu. 18*. †19,29 †20,10,13 †21,9. Num. 25,1,6. Deut. 22,13,22,23 †23,17. Iudic. 19,2, 25. 1 Reg. 2,22. Tob. 4,13. Prou. 2,16. †5*. †7, 10* †22,14 †23,27 †29,3. Eccle. 7,27. Eccli. 23,25.*. †25,4. Eze. 22,10. Act. 15,20. Rom. 1, 26. 1 Cor. 5,1 †6,9,15 †10,8. Epheſ. 5,5. Coloſſ. 3,5. 1 Theſſ. 4,3 1 Timoth. 1,10. Hebræor. 13,4.

Adulterium carnale & ſpirituale prohibetur, committitur, & punitur, Gene. 20,2 †26,7. Exod. 20,15. Leuitic. 18,8 †20,10. Num. 5,13. Deut. 5,18 †22,22,30. Iudic 19,2. 2 Reg. 11,2, 4 †12,1,9. Iob 24,15 †31,1,9. Pſalm. 72,27. Prou 5,3,8,20 †6,24,32 †7*. Eſaiæ 57, 1. Ierem. 2,36 †3,1 †5,7 †13,26. Hoſe. 2,4 †4,2. Sapien. 3,16. Matth. 5,27 †14,3 †19,9. Ioan. 8,3. 1 Cor. 6,10. 1 Theſſ. 4,3. Heb. 13,4. Iacob. 4,4.

ADVRAM, ſuper tributa ſeu quæſtor ærarius Dauidi, 2 Reg. 20,24. poſtea à tributis ipſi Roboam, lapidatur, 3 Reg. 12,18.

AEGYPTIACA captiuitas prædicitur, Gen. 15,13. Incipit, Exod. 1,8,13. Actor. 7,18.

De Aegypto exitus, & liberatio Iſraelis promittitur, Gen. 15,16 †48,21 †50,14. Exod. 3, 17 †6,6. adimpletur, & exeunt viri 600000. Exod. 12,37,51 †13*. 14*. Num. 33,1. Deut. 16, 1. Hoſe. 13,4. Mich. 6,4.

In Aegyptum redire improbè flagitat Iſraeliticus populus, Exo. 14,11 †16,3 †17,3. Num. 11, 5 †14,4 †20,3.

Contra Aegyptum prophetatur, Eſai. 19, 1, 11,18 †20,3. Ierem. 43,10 †44,30 †46*. Ezec. 29*, †30*. †31*. †32*.

Aegyptiaca redemptio frequenter in memoriam reuocatur tanquam ſummum beneficium, Exod. 20,2. Leuit. 22, 33 †26, 13. Deut. 4,37 †5,6 †7,8 †8,14 †16,6. Iudith 2,1 †6,8. 1 Reg. 10, 18. 4 Reg. 17,7. Mich. 6,4.

Aegyptus affligitur plagis váriis, Exo. 7 *8,*. 9 *. 10 *. 11 *. vt prędixit Dominus, Exod. 3,19.

Aegyptus expugnatur à rege Babyloniæ, 4 Reg. 24,7. Ierem. 46,2.

Aegyptij prodeunt in pugnam contra Iudã, 2 Paralip. 12,2.

Aegypto potitur Antiochus, 1 Mach. 1, 17.

in Aegyptum fugit Chriſtus Herodem, Matth. 2,13.

AEGROTATIO & morbus pœna peccati, Exo. 15,26. Leuit. 26,16. Num. 12*. Deut. 7,15 †28,27,60. 2 Reg. 24,13. 4 Reg 5,27. 2 Paral. 21, 18. Ioan. 5,14.

Aegroti viſitandi ſunt & conſolandi, Geneſ. 48,1. 4 Regum 8,29 †13,14. Iob 2,11. Pſalm. 40,4. Eccle. 7,3. Eccli. 7,38. Matt. 25,37,40. Ioã. 11,3 †12,9. †2 Cor. 1,4. Quomodo ſe viri ſancti in morbo & deceſſu ab hac vita habuerint, Gen. 49.*. †50,14. Deut. 31, 1,6. Ioſ. 13*. †23* †24*. 1 Reg. 12.*. 3 Reg. 2, 1, 7. 2 Paral. 32, 24. Tob 4.*. Eſaiæ 38,1. 1 Macha 2,49,61.

AENEAS ſanatur, Act. 9,33.

AGABVS imminentem famem prædicit, Act. 11,28. & Paulo manus iniiciendas, 21, 11.

AGAG rex Amalechitarum capitur à rege Saule, 1 Regum 15,8. iubente Samuele occiditur, 15,33. iuxta prophetiam, Num. 24,20.

AGAR ancilla Saræ parit Iſmahelem, Gen. 16,15. expellitur cum filio ſuo; 21,14. Galat. 4, 30. Agareni è ſua terra per Rubenitas profligantur, 1 Para. 5.19.

AGGAEVS prophetat Iudæis, Aggæi 1,3. 1. Eſdr. 5,*. †6,14.

AGRIPPA audit Paulum, Act. 26,2.

AHIAS Propheta in Silo ſecat pallium in 12 partes, 3 Reg. 11,30. mala prædicit vxori Ieroboã, 14,6,10. ſcripſit prophetias, 2 Paral. 9,29.

ACHIMELECH ſacerdos dat Dauidi panes propoſitionis, 1 Reg. 21,6. & gladium Goliath, 21,9. transfigitur, 22,18. appellatur Ahias, 14,3. vocatur Abiathar, Marci 2,26.

AHIRA dux Nephtali, Num. 1,15.

ALCIMVS periurus Iudæus adeptus eſt ſacerdotium, 1 Mach. 7,5,9. 2 Machab. 14,3,13. perit ſubita morte, 1 Mach. 9,55,56.

ALEXANDER rex Græcorum, occiſo Dario regnum ſuum filiis diuiſit 1 Mach. 1,7. vide Dan. 7,6 †8,8 †11,4.

ALPHA & ω, principium & finis, primus & nouiſſimus eſt Dominus, Eſai. 41,4 †44,6 †48, 12. Apocalyp. 1,8, †2,8 †21,6 †22,13.

ALPHAEVS, pater Iacobi Apoſtoli, Matthæi 10,3. Mar. 3,18. Luc. 6,15. Act. 1,13.

ALTARE holocauſti, Exod. 27, 1 †38, 1. Numer. 7.*. 2 Reg. 24,25. 3 Reg. 18,32. 4 Reg. 16,15. 2 Para. 1,5 †4, 1 †15,8. 1 Eſd. 3,2. Ezec. 43,13. 1. Mach. 4,47,53.

Altare incẽſi, Exod. 30,1,10 †37,25 †40,10.

AMALECH filius Eſau naſcitur, Ge. 36,12, 16. pugnat contra Iſrael, Exod. 17,8. Nume. 14, 43. Iudic. 6. 3. cæditur, 7.*. 1 Reg. 14, 48. funditus deletur, 1 Reg. 15,2,8. iuxta verba Exod. 17, 14. Num. 24,20. Deut. 25,19.

AMAN poſtquam ad honores fuit euectus, fit lethalis hoſtis Iudæorũ, Heſt. 3.*. ſuſpenditur, 7,10. eodẽ ſupplicio afficiũtur & decem filij eius, 9,13.

AMASA filius Abigail ſororis Dauidis, 1. Paral. 2,17 fit dux militiæ apud Abſalonem. 2 Re. 17,25. pòſt militi Dauidis præficitur, 19,13. tandem à Ioab per fraudem occiditur 20, 10. cauſa cædis ponitur 2 Reg. 19.

AMASIA filius Ioas recenſet populum, 2. Para. 25,5. vlciſcitur cædẽ patris ſui, 4 Reg. 12, 21 †14,5. bello deuincit Edomæos, 14,7. capitur & occiditur, 14,13. relinquit ſucceſſorem filium Azariam regem, 15, 1. appellatur Leui, Luc. 3,29.

AMICI veri & ficti, Deut. 13, 6 †33, 9. 2 Reg. 3,27 †13,14 †15,19 †20,8. Pſalm. 40,10 †54,14. Prouer. 14,20 †18,24 †27,10,19. Eccli. 6,7 †7,20 †9,12 †12,14 †22,25 †37, 10. Ierem. 9,4 †12,6 †41,1. Daniel. 11,26. Mich. 7,5. Matth. 10, 35. Luc. 12, 53. Ioann. 13,18. 1 Theſſ. 2,14.

AMINADAB, filius Aram, Matth. 1,4. hũc Naaſſon filius eius in regno ſecutus eſt, Num. 1, 7 †7,12 †10,14.

AMMON filius Loth & filiæ eius, Gen. 19, 38. Ammonitæ prohibentur ab ingreſſu templi Deuter. 23,3. 2 Eſdr. 13,1. cæduntur ab Iſrael, Iudic. 11,32. 1 Reg. 11,11. 2 Reg. 8,12 †10*. †12,26. aduerſus Ammon prophetatur, Pſalm. 82,8. Ierem. 49,1. Ezechie. 21,20 †25,2. Amos 1,13. Sophon. 2,8.

AMNON filius Dauid oppreſſit ſororẽ ſuã Thamar, 2 Reg. 13,14. vnde & ab Abſalone fratre ſuo confoditur, 13,28.

AMON filius Manaſſe rex Iuda, occiditur, 4 Regum 21, 19, 23. ei in regno ſuccedit filius Ioſias 4. Reg 22, 1.

AMORI filius Canaan, Gen. 10,16. Amorrhæi non patiuntur Iſraelem per ſuos terminos proficiſci, Nume. 21,23. Iudic. 11,19.

AMRI impius rex Iſrael, 3 Reg. 16, 16, 17, 22,23. contra Amri, Mich. 6,16.

ANAMELECH idolum Sepharuaim, 4 Regum 17,31.

ANANIAS prophetat contra Ieremiam, Ierem. 28,1.

Ananias cum vxore Saphira ſubitò moritur, Act. 5, 5, 10.

ANATHOTH ciuitas Beniamin, Ier. 32,7. vbi & Ieremias eſt natus, Iere. 1,1 †29, 27. & ſacerdos Abiathar, 3 Reg. 2,26. Anathothitæ nolunt Ieremiam audire, Ierem. 11,21.

ANDREAS à Chriſto vocatur, Matth. 4,18. Marc. 1,16. Ioan. 1,40.

ANDRONICVS vicarius Antiochi occiditur, 2. Machab. 4,38.

ANGELI, horumque miniſterium & natura, Gen. 16,7*. 18.*. 19.*. 21,17 †22,11 †24,7 †28,12 †31,11,65 †32,24 †48,16. Exod. 3, 2 †13,21 †14,19 †23,20 †32,34 †33,2. Num. 20, 16 †22,22. Ioſ. 5,13. Iudic. 2,1 †5,23 †6,11,14, 20 †13,3,6,9. 1 Reg. 29,9. 2 Reg. 14,17 †19,27 †24,16. 3 Reg. 13,18 †19,5. 4 Reg. 1,3,15 †19, 35. 1 Paral. 21,15. 2 Par. 32,21. Pſalm. 33,8 †90,11 †102,20 †103,4 †148,2. Eſa. 6,6 †37,36. Dan. 3,49 †6,22 †8,16 †9,21 †10, 5,10,16 †12,1. Zach. 2,3 †3,1,6 †4,1 †5,5,10 †6,4. Mala. 2,7 †3,1. Iudith 13,20. Tob. 5,27 †6*9*.12*. Tob. 7,5 †8,3 †10,11 †11,2. Baruch 6,6. 2. Mach. 11,8. Matt. 1,20 †2,13,19 †4,11 †11,10 †13,39,49 †16,27 †18,10 †22,30 †24,31 †26, 53 †28,2. Marc. 13,32. Luc. 1,13,19,28 †2,9,15 †12,8 †16,22 †22,43. Ioan. 1,51 †5,4 †20,12. Actor. 1,10 †5,19 †6,15 †7, 30 †8, 26 †10,3 †11,13 †12,7,11,23 †23,9 †27,23. Rom. 8,38. Gal. 1,8 †3,19 †4,14. Col. 2,18. 2 Theſſ. 1,7. 1 Timoth. 3,16 †5,21. Hebr. 1*. †2,2 †12,22 †13,2. 1 Pet. 1,12 †3, 22. 2 Petri 2,11. Iudæ 9. Apoc*.

Angelorum ruina, Iob. 4,18 †15,15. Eſaiæ 14,9. Ezech. 28,2,14,17. Ioan. 8, 44. 2 Pet. 2,4. Iudæ 6.

Angelorum nomine appellantur doctores & prædicatores, Eſa. 33,7. Mal. 2,7 †3,1. Mat. 11, 10. Marc. 1,2. Luc. 7,27. Gal. 4,14. Apoc. 2*.3*.

ANIMAE quorundam piorum ſtatim poſt mortem ſunt cũ Chriſto, 2 Cor. 5,8. Phil. 1,24. Apoc. 14,13. cõtra eos qui putant illas vſque in diem iudicij quieſcere.

ANNA parit prophetã Samuel, 1 Reg. 1, 20.

Anna prophetiſſa laudat Dominum Deum, Luc. 2,36.

ANNAS ſocer Caiphæ, Luc. 3,2. Ioan. 18, 13. Act. 4,6.

ANTICHRISTVS, & eius regnũ, Eſai. 11, 4. Ezech. 38*. 39*. Dan. 7,7,19, 24 †8, 9, 23 †9, 27 †12,1. Zach. 11,15. Matth. 24,24. Mar. 13,6. Ioan. 5,43. Actor. 20,29. 2 Theſ. 2,3. 1 Tim. 4,1. 2 Tim. 3,2. 2 Pet. 2*. 1 Ioan. 2,18,22 †4,3. 2 Ioan. 1,7. Iudæ 10. Apoc. 11,7 †12,8 †13*. †14,9 †17*. †19,20 †20,2,8.

ANTIOCHIA ſuſcipit Apoſtolorum de Chriſto prædicationem. Act. 11,19,26 †13,1.

ANTIOCHVS Illuſtris proficiſcitur in Aegyptum,

gyptũ,1.Mach.1,18. destruit templum,& subuertit ciuitatem Ierusalem, 1 Mach. 1,23, 33. 2.Mach.5,16 erigit idolũ super altare Domini, 1 Mach.1,57. moritur,6,16.2 Mach.9*.

Antiochus Eupator,filius prædicti Antiochi, fit rex,1 Machab.6, 17. cum exercitu tendit in Iudæam,6,31 non seruat Israeli fidem,6, 62. cæditur,7,4.

ANTIQVAE viæ inquirendæ & obseruandæ,& à nouis declinandum, Ierem.6,16.Prouerb.22,28. Eccli.8, 11 †39,1. Rom.16,17. Gal. 1,6,7,8. 1 Tim.6,20.2 Tim.4,3. 2 Pet.3, 17.1Ioan.2,24.2Ioan.ver.7.Iud.ver.18,19,20.

APOLLO vir facundus,& Scripturarum peritus,Act.18,24.1 Cor.1,12 †3,4 †16,12.

APOLLONIVS dux in Syria, 1 Mach.3,12 †10,69.

APOSTOLVS magnus est Christus, Hebr.3,1.

Apostoli eliguntur ex discipulis, Luc.6,13 mittuntur ad annuntiandum regnum Dei in Iudæa,Mat.10.*Luc.9,24,46. reuertũtur,9,10 mittuntur in vniuersum mundum ad euangelizandum,Matt.28,19.Marc.16,15.Lucæ 24,46. Ioan.15,16,27 †20,21.Act.1,8 †10,42.

Apostoli vsi sunt membranis, seu libris 2.Tim. 4,13. hortantur ad studium legendi, 1.Tim.4,13,15. Opifices autem qui noctes & dies aliis occupantur, iubentur non immiscere se ecclesiasticis rebus, Eccli.38,26,37.

Apostoli & Prophetæ habuerunt spiritum Dei,Exod.4,12.2 Reg.23,2.Dan.9,10. Zach.7, 7.Matt.10,20.Marc.13,11. Ioã.14,17. Acto.1, 5 †2,4 †4,31 †9,17 †19,6. 1 Cor.2,12 †12,3. 2 Cor.13,3.1 Thess.4,8.2Timoth.3,16.1 Pet.1, 11.2 Pet.1,21.

APPARITIONES Dei,angelorum & hominum,Gen.32,24.Exod.3*Nume.22,21 .Ios. 5,13.1 Reg.28,11.Matth.17,3 †28,2,9 .Marc. 9,3 †16,5,9,12, 14.Luc. 9, 30 †24,4,15,36. Ioan. 20,12,14,19,26 †21,1.Actor.1,10 †16,9 †18,9.

AQVA nihil nocuměti vel impedimenti adfert electis Dei, Exod.14, 22. Psal. 65,6. Esaiæ 43,2. Ionæ 2,5.

Aqua nominatur persecutio, Psalm. 68,16 †143,7.Pro.17,14.Mat.7,25. Luc.6,48.Apoc. 12,17.

Aquæ assimilantur cognitio Dei & dona Spiritus sancti, Esaiæ 11,9 †12,3 †35,6 †43, 20 †44,3.Ezech.47* Zachar.14,8. Ioan. 4,10 †7,38.

Aqua benedicta,vide Benedictio.

ARAD rex Chananitarum pugnat contra Israel,Num.21,1.

ARAM,qui & Ram nominatur,filius Esron, genuit Aminadab,Ruth 4,19.1 Par.2,10.Matt. 1,4.Luc.3,33.

ARAN frater Abraham, & pater Loth,Genes.11,27.

ARCA Noe,Genes.6,14 †7.* †8* Sap.10,4 †14,6.Matth.24, 38. Luc. 17,27. Heb. 11,7. 1.Pet.3,20.

Arca fœderis Domini paratur, Exod. 25,10, 21. assumitur in castra contra Philistæos,1Reg. 4,5. capitur,4,11.

Arca quid continebat,Exod.16,34.Deut.10, 2 †31,26.3 Reg.8,9.2.Para.5,10.Heb.9,4.

ARCHELAVS regnat loco patris sui Herodis,Matth.2,22.

ARIOLI & aruspices,Dan.2,2,27 †4,6 †5, 7,11.Act.19,13.vide Incantatores.

ARISTARCHVS socius D. Paulo & in itinere,& in vinculis Actor.19, 29 †20,4 †27,2. Colos.4, 10.

ARPHAXAD rex Medorũ, à Nabuchodonosor victus Iudith 1,1,5,6.

ARSACES rex Persarum & Medorũ supetat Demetrium,1 Mach.14,3.

ARTAXERXES rex Persarum recipit literas plenas querelis aduersus Iudæos, 1 Esdr.4, 7,17. respondet,iubet ædificationẽ templi impediri,4,21. permittit Israeli ædificare tẽplum, 1 Esdr.7.*.

ASA filius Abiã rex Iuda tollit idola, 3 Reg. 15,8,12. subsidium quærit à Syris,& moritur, 15,19, 24. Iosaphat filius eius rex post eum, 1.Para.3,10.

ASAPH cantor Dauidis,1 Par.6,39 †16,5.

ASARHADDON,postquàm pater eius Sẽnacherib confossus est,succedit in regnum,4 Regum 19,37.Esaiæ 37,38.

ASENETH parit ipsi Ioseph, Ephraim & Manasse,Genes.41,50 †46,20.

ASIA subiicitur Romanorum imperio, 1.Mach.8,6.

ASSVERVS rex Persarum instruit splendidam cœnam, Hest.1,3. accepit Hester vxorem, 2,9,17. relinquit Darium filium suũ successorem, Dan 9,1.

ASSVR filius Sem filij Noe constituit regnum Assyriorum,Gen.10,22.1 Paral.1,17.

Assur virga furoris Domini, Esaiæ 10,5.cõtra Assyrios prophetatur,Numer.24,24. Esaiæ 10,5 †14,21 †17,3 †36,28,31 †31,8.

Rex Assur expugnat Israelitas,& transfert in Assyriã,4 Reg.15,29*†16*.†17* expugnat ciuitates Iudæ,4 Reg. 18*2. Para.32* Ezech.36*.

Assyriorum exercitus ab angelo cæditur, 4.Reg.19,37.2 Para.32,21.Esaiæ 37, 36.Eccli. 48,24.1 Machab.7,41.2 Mach.8,19.Tob.1,21. Ionæ 2,5.

ASTHAROTH,Iudic.2,13 †10,6. 1 Reg. 7,3 †12,10.

ATHALIA filia Amos regis Israel,4 Reg.8, 26. perdit totam ferè regiam stirpem 11,1. regnat sex annos in Iudæa,2 Par.22,12. interimitur,4 Reg.11,16,20.

ATHENOBIVS mittitur ad Simonem, 1.Mach.15,28.

AVARITIA,Ios.7,20.1 Reg.8,3 †25,3,10. 3 Regum 21,2.4 Reg.5,20,22.Psalm.36,16,21. Prouerb.1,19 †11,28 †12,27 †15,6,16,27 †28, 16,22 †30,15.Eccle.2,26 †4,8 †5,9 †6,1. Esai. 5,8 †56,11.Ierem.6,13 †8,10.Ezec.22,13. Amos 8,4.Mich.6,10.Abac.2,9.Eccli.14,3 †31,3 †41,4.2 Mach.4,50 †10.20.Matth.6, 19 †26, 14,46 †27,3.Marc.8,36.Luc.12,15. Ioan.12,4. Actor.5,1 †8,19 †24,26.1 Cor.6,10. Ephes.5, 3.Philip.4,11.Col.3,5.1 Timoth.6,9.ad Titum 1,7,11.Hebr.13,5.

AVDIENDVM verbum Dei, vide Verbum Dei.

AXA filia Caleb traditur Othonieli in vxorem,Ios.15,17.Iudic.1,13.

AZARIAS filius Amasię rex Iuda,fit leprosus,4 Regum 15,5.2Paral.26,19. reliquit filiũ Ioatham regẽ,4 Reg.15,32.1 Par.3,12. appellatur Ozias,2 Paral.26,19.Matt.1,9. Matthat Luc.3,29.

Azarias propheta mittitur ad regem Asa, 2. Para.15,2.

B

BAAL idolum Samaritanorum, 3 Reg.16, 31. altare Baal destruitur,Iudic.6,25,30. Sacerdotes Baal occiduntur, 3 Reg. 18, 40. 4.Reg.10,25 †23,5.

BAANA & Rechob suspenduntur, 2.Reg.4,12.

BAASA impius rex Israel, pugnat contra Asa regem Iuda,3 Reg.15, 16.* cum omni progenie sua extirpatur,16,4,11. secũdum verbum Iehu,16,1,2,3.

BABYLONICA captiuitas 70 annorum prędicitur, Leuit. 26,31.Deuter.4, 26 †28, 36,49.4 Reg.20,17.Esaiæ 5,13,19.Ierem. 13,19,24 †16,9 †20,4,6 †25,8. Ezech.7*,12*. 22,5.Mich.3,12 †4,10.Abac.1,6.Baruc 6,1.

Babylonicę captiuitatis initium 4 Reg. 34* 25* 2 Paral.36*.3 Esdr.1,40,52.

Finis captiuitatis promittitur & prophetatur Leuit,26,42. Deut. 4,29 †30,2.3 Reg.8,33. 2 Par.6,24,37.Esaiæ 14,1 †40,1 †48,20. Ierem. 12,15 †16, 15 †24,5 †25,12 †29,10 †30*. 2,25. Baruch 6,2. Liberatio fit,1 Esd. 1*.2*. 3.Esd.2,1.

Babylonicæ captiuitatis causa, 4 Reg.17,7, 13,18. contra Babylonem,Psalm.136,8.Esaiæ 13*.†14,2,4 †21,2,9 †47*. Ierem.25,12 †50*. 51*.Baruch 4,27.Apoc.14,8 †16,19 †17*.18*.

BACCHIDES dux Demetrij,1 Mach.7,8. occidit Iudam ex præcepto Demetrij,9,18.

BALAAM conducitur ad maledicendum Israel,Num.22*.†23*. docetur à Domino quid illi loquendum sit, 23,5,26. Balaam doctrina, 2. Pet.2,15.Apoc.2,14.

BALAC rex Moabitarum mittit nuntios ad Balaam,Numer.22,5.Iosue 24,9.vide Iudic.11, 25.Micheæ 6,5.Apocal.2,14.

BALTHASAR videt manum scribentem, Daniel.5,5. occiditur,& regnũ eius delabitur ad manus Darij,5,30 †6,1.

BANAIAS dux Cerethi & Pelethi, 2 Reg. 20,23. Dauidi à consilijs 23,23. 1 Par.11.25. postea præfectus militum Salomonis,3 Reg. 2,35.

BAPTISMVS à Christo præceptus, Matth. 28,19. Marc.16,16. Ioan.3,5.

Baptismum docuerunt Apostoli,& administrarunt,Act.2,38,41 †8,12,36 †9,18 †10, 47 †16,15,33 †19,4 †22,16.Rom.6,3.1 Cor.1,14. Gal.3,17.Eph.4,5.Hebr.6,2.

Baptismus saluat,1 Pet.3,21.

Baptismus est lauacrum regenerationis, Tit.3.5.

Baptismus tollit omnia peccata,Gen.17,14. Esaiæ 44,3.Ezech.36,25.Zach.13,1.Matth.18, 14 †28,19.Mar.1,4 †16,16. Ioan.1,33 †3,5. Act.2,38 †8,12,38 †16,33 †18,8.Rom.6,3,4,5, 6*.1 Cor.6,11.Ephes.5,26.Colos.2,11*. Tit. 3,5*.Heb.10,22.1 Pet.3,21.

Baptismus nõ est iterandus,Ephes.4,5.Hebr. 6,6 †10,26.Idem declarat ipsius figura,Gen.17, 14.1 Cor.10,2.

Baptismus Ioannis,Matth.3,6 †21,25.Marc. 1,4 †11,30.Luc.3,16 †7,29 †20,4. Ioann.1, 25,33 †3,23.Actor.1,5 †11,16 †13,24 †19,3.

Baptismus pœnitentiæ prædicatur, Marc.1, 4.Lucæ 3,3.Act.2,38 †13,24 †19,3. Rom.6,3. Col.2,12.

Baptismi nomine significatur passio,Mat.20, 22.Mar.10,38.Lucæ 12,50.

Baptismus in Spiritu sancto & igne, Mat.3, 11.Mar.1,8.Luc.3,16.Ioan.1,33.Act.1,5 †2,4 †11,15.

BAPTIZANDI sunt paruuli,Gene.17,14. Exod.4,24,25,26.Matt.11,28 †18,14 †19,13. Marc.10,14 Luc 18,15.Ioan.3,5. Act.2,39,41 †16,15,33 †18,8.1 Cor.1, 16 †10,2 †15,22. 1.Timot.2,4.

Baptizari in Scripturis aliquando exprimitur per verbum Illuminari,Heb.6,4. aliquãdo per Renouari,Heb.6,6.

Baptizatus Christus, Matt.3,15. Mar.1,9. Luc.3,21. in baptizatũ delabitur Spiritus sanctus,Matth.3,16.Marc.1,8.Luc.3,21. Io.1,33.

Baptizat Christus per discipulos, Ioan.3, 22 †4,2.

Baptizata integra domus, 1 Corinth. 1, 14. Act.16,15,33 †18,8 †16,33.

Baptizati accipiũt Spiritum sanctum,Actor. 2,38 †19,5. induũt Christũ,Gal. 3,27. in morte ipsius baptizãtur,Rom.6,3. in vnum corpus baptizantur,1 Corint.12,13,27.

Baptizatus Simon Magus,Act.8,13.

Baptizatus Eunuchus,Act.8,38.

Baptizatus Cornelius gentilis,Act.10,47.

BARIEHV à Deo per Paulum vsu oculorum priuatur.Act.13,11.

BARNABAS ponit pretium agri ante pedes Apostolorum,Act.4,37. ducit Paulum ad Apostolos,9,27. mittitur Antiochiã,11,22. redit in Ierusalem,11,30. iterum recepit se Antiochiam cum Paulo 12,25.

BARRABAS latro dimittitur,Matth.27,26. Marc.15,15.Luc.23,25.Ioan.18,40.Act.3.14.

BARTIMÆVS visu donatur Mar.10,46,52.

BARVCH filius Neriæ,Ierem.32,12. dictãte Ieremia scribit librum, qui comburitur, 36.*. conscribit alium, qui populo prælegitur 45,1. Baruch 1,3.

BARZELLAI prouidet regi Dauid de cibis,

bis,2 Reg.17,27. deducit eum vsque ad Iordanē,19,3,1*. Dauid præcepit vt filiis Barzellai benefiat,3 Reg.2,7.

Barzellai quoniam suæ genealogiæ scripturā demonstrare non poterat, reiicitur à Sacerdotio,1 Esdr.2,62.2 Esdr.7,64.

BASEMATH filia Salomonis, vxor Achimaas,3 Regum 4,15.

BATHVEL filius Nachor pater Rebeccæ, Gen.22,23.

BEATITVDO seu beatorum gaudium, & vita æterna,Sapien.3,7 †5,1,16.Esaiæ 25,9 †30,29 †49,10 †60*64,2.Ierem.31,3,8,13.Dan.12,13.Matth.13,43 †19,28 †25*.Mar.12,25. Luc.9,33 †16,22 †22,29.Ioan.16,20 †17,2,24.Ro.8,30.1 Corint.2,9 †15,41.2 Cor.12,3 .2 Tim.4,8.1 Petr.1,4,8 †5,4.Hebr.10,35 †12,23. Iac.1,12.Apoc.2*.3*.7,9,15 †14,1 †21*.22*.

Beatitudo quomodo comparetur,Esaiæ 25,9.Matth.20,23 †25,34.Marc.10,40.Ioan.3,15,16,36 †5,24 †20,29.Act.2,21 †15,11 †16,31.Roman.1,16 †10,4.Ephes.1,13 †2,6.1 Thess. 5,9. 2 Thess.2,13.2 Tim.1,9.Tit.1.1 †3,5.1 Pet.1,9. Heb.5,12.

BELIS & Draconis historia,Dan.14*.

BELLVM est poena peccati, Leuit. 26,24. Deut.28,36,49.Iudic.2,13 †3,1,8 †4,1 †6,1 †10,6 †13,1.Esa.5,25.Ierem.5,15.

in Belli necessitate quomodo se quis habere debeat,Exod.17,8,12.1 Reg.17,20*.2 Paral.12,2,6 †14,9,12 †18*.20,1 †32,1,6. Iudith 8,9*. 1.Machab.3,16,20 †4,7,10 †7,41,45.2 Mach.8,16,19. Deus pugnat pro suis,Exod.14,13.Deu.1,30 †3,22.1 Reg.17,46.2 Paral.20,15. Psalm.17,35 †143,1.Esaiæ 30,15.Quære Victoria.

Bellandum armis quoque spiritualibus,Roman.13,12.2 Cor.10,4 Ephes.6,11.Galat.5,17.

Bellum quibus de causis susceperint olim fideles,Gen.14,14.Iudic.9,27 †20*.Ios.10,1,7. 1 Reg.30,1,8.

BENEDICTIO qua homo homini benedicit,Genes.14,19 †27,4*†28,4 †48,9.Exod.12,32,39,43.Leui.9,22.Num.24,9*Deut.10,8 †33,1.Ios.8,33 †14,13 †15,19 †22,6. 1 Reg.2,20. 2 Reg.6,18 †13,26 †14,22 †19,29. 3 Reg.1,47 †8,14.4 Reg.10,14.1 Para.16,2.2 Para.6,3. Iudith 15,10.Psalm.117,26 †128,8.Prouerb.27,14.1 Mach.2,69.Luc.2,34 †6,28.Rom.12,14. Hebræ.7.2.

Benedictio qua creaturę cōsecrantur & sanctificantur, Exod.28,2 †29,6,27. Leuit.21,10 †22,2 †27,28,29,30. Numer.5,17 †31,6.Ios.6,24.Iudic.17,3.1 Reg.21,5.1 Par.18,11. 3 Esdr.1,41.1 Timoth.4,5*. Hebr.9,2,3 Hinc consecratio Sacerdotum,vestium,altarium, templorum,cereorum,aquæ lustralis,&c.

BENHADAD seruat fidem & pactum cum rege Asa,3.Reg.15,20. obsidet Samariam,20,1.4 Reg.6,24. ægrotat & moritur,8,7,15.

Benhadad filius Hazael fit rex Syriæ, 4 Reg. 3,24. subiicit sibi Israelem,13,3.

BENIAMIN filiꝰ Iacob nascitur,Gen.35,16.

BENIAMITÆ abutuntur vxore Leuitæ, Iudic.19,25. puniuntur,20,41.

BESELEEL insignis artifex, Exod. 31,1 †35,30.

BESTIÆ & bruta animantia non crudeliter tractanda,Gen.33,13.Exod.23,12.Num.22,23,28.Deuter.5,14 †22,10. Prouerb. 12,10. Eccli.7,24.

BETHSABEE filia Eliam vxor Vriæ à Dauid cognoscitur,& parit,2 Reg.11,4,27. puer ægrotat & moritur, 12,15,18. fit vxor Dauidis, parit ei Salomonem, 12,24. 1 Paral.3,5. Matth.1,6.

BETHSAIDA vrbs natiua Andreæ & Philippi,Ioan.1,44 †12,21. deploratur,Matt. 11,21.Luc.10,13.

BETSEMITÆ grauiter puniuntur, 1. Reg. 6, 19.

BONA opera pietasque vera in Deum commendantur,Exod.19,5 †20*†23,19,25.Deut.5,6,11,16 †10,12.Ios.22,5.1 Reg.15,22. Psalm. 2,10 †39,7 †49,14.Prou.3,1 †14,31 †1,3.Esaiæ 1,16 †58,6.Ierem.22,3.Ezec.18,6.Hose.6,11. Mich.6,8.Zachar.7,9 †8,16.Eccli.35,12. Matt. 5,24,29,39.Luc.1,75 †3,11.Ioan.12,26. Rom. 12*.13*.14,17. Philipp.3,3.Iac.1,27. vide Opera.

Bonitas & benignitas Dei erga suos, Gen.18,26,30.Exod.6,1 †9,26 †11,7 †20,6 †34,6. Num.20,8.Deut.4,29 †5,10 †7,9 †10,18 †28,1 †30,3 †32,10. 2 Reg.7,12 †12,13 †24,14. 3 Reg.8,23.4 Reg.20,5.2 Esdr.9,8.Sap.11,24. Eccli.2,12 †18,1.Psalm.31,5 †35,7 †36,25 †85,5 †102*†135*†144,8.Esaiæ 30,18 †54,5,7 †55,7.Ierem.12,15 †18,8 Ezech.18,27 †33,15.Hose.2,21.Ioel 2,13.Ionę 4,2.Matth.11,28 †18,19.Luc.1,30 †6,36 †15,20,27 †23,43.Roman. 11,4,31.2 Corinth.1,3.Ephes.2,4.1 Timoth. 1,13,16.

C

CÆCITAS tum corporis, tum animi, Genes. 19,11.Deuteron.28,28.4 Reg.6,18.Psalm. 68,24 †145,8.Esaiæ 6,10 †42,7,16,18 †35,5 †29,18 †43,8 †56,10 †59,10.Sapien.2,21.Tob. 2,11.2 Machab.10,30.Matt.15,14.Marc.8,18. Luc.4,19.Ioann.9,1,4 †12,40. Act.9,8,18 †13,11 Rom.1,21 †11,10.2 Corint.4,4.Ephe.4,18. 2 Pet.1,9.1.Ioan.2,11.Apoc.3,17.

Cæci illuminantur, Tob.11,15.Matthæi 9,30 †20,34.Marci 8,25 †10,46. Luc. 18,35. Ioan. 9,7.

CÆREMONIÆ Ecclesiasticæ, seu cultus externus,Gen.8,20 †14,18 †15,9 †17,10 †22*. †26,5 †28,11 †33,20 †43,4,26 Exod.12*. †18,20 †19*.Leuit.8,34 †9*.†10,19 †12*. †14*†23* †24*.Num.1,50 †4*†5*†6*†7*†8* †9*†15*. 1 Par.23*.1 Esdr.6*.Matth.2,11.

Cæremoniæ seu ritus certi in orando,3 Regū 8,22,54 †17,21 †18,42.2 Paral.5,12*. Matt. 2,11 †26,39.Marc.14,35. Lucæ 22,41.1 Cor. 11,4*.1 Timoth.2,8.

CAIN primus filius Adam nascitur,Gen.4,1. occidit suum fratrem Abel,4,8. Sap. 10,3. 1 Ioan.3,12.

CALEB filius Hesron, 1 Para.2,18. explorator terræ Canaan,Numer. 13,8,31 †14,6,24,30,38. postulat, & consequitur terram Hebron, Ios.14,6,9,13 †21,12. Iudic.1,20. 1 Par.6,56.

CALIX iræ & furoris,Esaiæ 51,17.Iere.25,15.Psal.59,5 †74,9.Apoc.16,19.

Calix passionis,Matth.20,22 †26,38. Marc. 10,38.Lucæ 22,42.Ioan.18,11.

CAMOS,vide Chamos.

CANA ciuitas Galilææ, vbi Christus aquā in vinum mutauit,Ioan.2,7.

CANAAN filius Noe maledicitur, Gen.9,25 †10,1,6. laus terræ Canaan, Deut.11,10. Terra Canaā promittitur Abrahamo & eius semini,Gen.12,7 †13,15 †15,18 †17,8 †26,4 †35,12.Exod.3,8,17.Leuit.20,24. Deut.9,6. datur, Ios.13,6. quam ob causam Deus Cananæos expulerit,Leuit. 18,25.Deuter.9,4 †18,12 †20,17. quamobrem paulatim & non simul illas nationes profligauerit,Exod.23,29.Deut.7,22. Iudic.2,23 †3,1. descriptio & diuisio terræ Canaan Gen.10,19. Exod.23,31. Numer.26,52 †33,54 †34*.Ios.13*†14*†15*†16*†17*†18*. †19*.Ezec.47,13,21.

Cananęę mulieris filia à dæmonio liberatur, Mat.15,28.

CAPHARNAVM, ciuitas Galilææ,in qua cœpit Iesus prędicare,Mat.4,17. Luc.4,31. curat ibidem seruum Centurionis,Matt.8,13. appellatur ciuitas eius,9.1. increpatur,11,13.

CAPTIVOS inuisere, Gen.14,14.1 Reg. 30,9.Tob.1,15.Ierem.38,9.Matth.25,37. Act. 12,5.2 Timot.1,16.Hebr.13,3.

CAPTIVOS non deserit Deus, Genes. 29,21.Sapien.10,13. Esaiæ 42,7.Actor.5,18 †12,17 †16,25.

CARNEM suam crucifigere quomodo quisque debeat,Eccli.19,1.Roma.6,12 †8,12,13,14. Galat.5,16.Ephes.4,22 †5,3.Tit.2,12. 1 Pet.2,1 †4,2,6.Hebr.12,1.

CASTITAS cœlibum præfertur castitati coniugali, Psalm.44,15.Sapien.6,20.Matt.19,12 †22,30.1 Cor.7,25,32,34,38*.Apoc.14,4.

Castitas hæc consulitur vt perfectio euangelica,Matth.19,12.1 Corin.7,25.

Castitatis laus,1 Reg.21,5.Tob.6,16*.Iudith 15,11 †16,26. Psalm.44,15. Prouerb.22,11.Sap.3,13,14 †4,1,2 †6,20. Eccli.6,28 †26,20.Esa.7,14 †56,3,4,5*.Zach.9,17.2 Macha.14,38.Matth.5,8,48 †19,12 †22,30*.†25,1.Luc.1,27 †20,34.Actor.24,25. Roman.2,7.1 Cor.7,25*.2 Corin.6,5 †11,2.1 Timoth.2,2 †3,2 †4,12 †5,2.Tit.1,8 †2,5.Apoc.14,4.

CAVENDVM à pseudoprophetis, Matth. 7,15.Marc.8,15 †13,6.Luc.17,23.

CAYPHAS summus Sacerdos consilium dat contra Christum, Ioan.11,49 †18,14. prohibet Apostolis ne prædicent, Actor.4,18.

CEPHAS,vide Petrus.

CEREORVM & lampadum in templis vsus,2 Par.4,20.

CERTI non sumus de accepta peccatorū remissione,vel vita æterna consequenda, Eccl. 9,1,2.Eccli.5,5.Rom.8,17 †11,20. 1 Corint.4,3,4,5 †9,27 †10,12. Philipp.2,12 †3,11,13. 1 Tim.1,19.2 Petr.3,17.Hebr.3,14 †4,1.

CHAMOS,siue Camos, idolum Moabitarum,Numer.21,29. huic Salomon ędificat tēplum,3 Reg.11,7. destruitur,4 Reg.23,13.

CHARITAS virtus fide præstantior,Prouerb.10,12.Matt.22,38 †25* vbi à nuptiis excluduntur non habentes oleum charitatis,Mar. 12,33.1 Cor.12,31*.†13,1,8,13*.Colos.3,14. 1 Tim.1,5.1 Pet.4,8.1 Ioan.4,16.

Charitas fraterna, Gen.13,8. Leuit.19,18. Deut.22,1.1 Reg.18,1.Eccli.25,2.Psalm.132,1.Prou.10,12.Matt.7,3 †19,19 †22,38.Ioan.13,14,34 †15,12.Roman.12,10 †13,9.1 Cor.13*. Gal. 5,14.Ephes.4,15 †5,1.Phil.2,2.Col.3,13. 1 Thess.4,9.1 Tim.1,5. Heb. 13,1.1 Petr.4,8. 1 Ioan.3,23 †4,7. Diligendi etiam inimici,Exodi 23,4.1 Reg.24,5,7 †26,5 †30,11.2 Reg.19,19.4 Reg.6,21.Iob 31,29.Prou.25,21. Matth. 5,44.Luc.6,27,35 †23,33.Actor.7,60.Rom.12,20. vide Dilectio.

CHOREAS ducere, Exod.32,6,19.Iudic. 11,34 †21,21. 2 Regum 6,14. Psalm.149,3 † 150,4.

CHRISTVS Iesus verus Deus & homo promittitur,Genes.3,15 †12,3 †17,19,21 †22,18 †26,4 †28,14 †49,10. Numer.24,17. Deut. 18,18.1 Reg.2,10,35.2 Reg.7,13. Psal.2*.21*. 109,1. Esaiæ 7,15 †8,3 †9,6 †11,1,10 †28,16 †40,9 †42,1 †45,1 †46,13 †49,1,6,10 †50,5 †52,10 †59,20 †53*.†60,1 †62,11. Ierem.23,5 †30,9 †33,15. Ezech.17,22 †34,11,15,23 †37,24.Dan.7,13 †9,24.Miche.5,1.Agg.2,8. Zach. 2,10 †3,8 †9,9.Malach.3,1.

Christus secundùm promissum Dei patris primum in tempore propter nos verus homo factus,& nobiscum conuersatus, Ioan.1.14. Deus in carne manifestatus est, 1 Timoth.3,16. 1 Ioann.4,2 Deus misit Filium suum in similitudinem carnis peccati,Rom.8,3.

Christus est verus Dei filius, Matth.3,17 †14,33 †17,5.Marc.1,11 †5,7 †9,7 †15,39.Lucæ 1,31 †3,22 †9,3,5.Ioan.1,34,49 †6,69 †9,36 †11,27 †19,7.Roman.1,4 †8,3.Hebr.1,2 †5,8 †6,6 †7,3 †10,29.2 Pet.1,17.1 Ioan. 3,8 †4,9 †5,20.

Christus cōceptus de Spiritu sancto,Matt.1,20.Luc.1,35.

Christus natus ex Maria virgine, Matth.1.25.Luc.1,31 †2,6,11.Galat.4,4.Esaię 7,14. natus in Bethlehem,Mat.2,1.Luc.2,6,11.Ioan.7,42.Mich.5,1.

Christus sine peccato,Esaiæ 53,12. Ioan.8,46.2 Corinth.5,21.1 petr.2,22. 1 Ioan.3,5.Hebr.4,15 †7,26. circunciditur, Luc.2,21. baptizatur in Iordane,Matth.3,16. Marc.1,9.Luc.3.21.

Christus manifestatur & demonstratur certis testimoniis,Matth.1,1,16,23 †3,11 †8,29 †11,5 †16,16† 17,5 †22,44 † 26,64 †27,53. Marc.9,7 †15,39. Lucæ 1,41,31 †2,10,16*. †9,29 †22,68.Ioan.1,14,29,32,49 †2,11 †3,2, 13,16.

13,16,35 †5,39 †6,69 †7,40 †9,35 †10,7, 24, 36 †11,27,41 †12,17 †14*.†15,25 †17,1†20,28. Rom.1,2 †8,3 †9,5.2 Corinth.5,19. Gal.4,4. philip.2,6.Col.2,9:1 Timo.3,13.Tit.2,11:Heb. 1*.†5*.1 Ioan.5,20.

Christus est agnus Dei,Esaiæ 53,7.Ioann.1, 29.Act.8,31.1 Cor.5,7.Apoc. 5,6,12 †7, 9, 17 †14,1 †13,8 †17,14.

Christus est dominus dominantium & rex regum,Ezech.37,24. Psalm.2,6 †24,7. Colos. 2,10.1 Timoth.6,15. Apocalyp.1,5 †17, 14 †19,16.

Christus est imago Dei,Sapient.7,26.2 Corinth.4,4.Hebr.1,3.

Christus est lux gentium & totius mundi, Esaiæ 2,5 †9,2 †42,6 †49,6 †60,1,19. Matth.4, 16. Luc. 2, 32. Ioan. 1, 4 †3, 19 †8, 12 †9,5 †12,35,46. Act.13,47.1 Ioan.1,5 †2,8.Apoc. 21, 23.

Christus verus pastor,Esaiæ 40, 11. Ezech. 34*.†37,24.Mich.5,3. Zach.13,7.Matt.26, 30. Mar.14,27.Ioan.10,11.Hebr. 13, 20. 1 Pet.2, 25 †5, 4.

Christus docuit & prædicauit,Matth.4, 17 †5*.6*.7*.Marc.1,14. Luc.4,15 †6, 20*. curauit omnem infirmitatem Mat.4,23 †8*.†9,2,20, 28.Marc.8,23.Lucæ 17,12.

Christus est transfiguratus,Mat.17,2.Mar.9, 2.Luc.9,29.

Christus per proditorem traditur. quære Iudas.

Christus passus est,Psal.21*.Esaiæ 53*. Dan. 9,26. Matth.16,21 †17,12,22 †20,18,22 †26, 37,66 †27*. Marc.8,31 †9,31. Lucę 17,25 †18, 31 †23*. Ioann.18,28 †19*. Actor. 3, 18 †8, 32 †17,3. Roman.8,32.1 Petr.2,21 †4,1.Heb. 2,18 †13,12.

Christus est crucifixus,Matth.27,35. Marc. 15,24. Lucæ 23,32.Ioan.19,18.Actor.2, 23 †4, 10.1 Corinth.2,2.2 Corinth.13,4.

Christi passio prædicta & præfigurata est,Geneseos 22, 2. Numer. 21, 8. Psalm. 21*. Esaiæ 53*.Dan.9,26.Matth.20,22. Ioan.3, 14, 16 †8, 28 †12,32.

Christus mortuus est & sepultus propter peccata nostra,Matt.27,49,58.Marc.15,37,42. Lucæ 23,45,49.Ioann.19,30,40.Actor.13,29.Roman.5,6 †6,10 †8,34 †14,9. 1 Corinth. 15, 3. 2 Cor.5,15.1 Thess.5,10. vt prędixerat futurum Matt.16,21 †20,22.

Christus tertia die resurrexit à mortuis,Psalmo 15,19.Matth.28,6. Marc,16.6.Luc.24,5. Ioan.20,9.Actor.2,24,31 †10,40 †13,30 †17, 31.Romanor.4,25 †8,34 †14,9.1 Cor.15,4,12. 2 Tim.2,8. idque prædictum & præfiguratum est,Psalm.15,10.Ionæ 2,1.Matt.12,40 †16, 21 †17,22 †20,22.Marc.8,31 †9,31 †10,34. Lucæ 11,30 †18,33.Ioan.2,19.

Christus ascendit in cælum, Marc. 16, 19. Luc. 24,51.Ioan.3,13 †6,62.Act.1,9. Ephes.1, 20 †4,8.1 Petr.3,22.Hebr.4,14. Psalm.67,19.

Christus est Deus & Dei filius à principio & ab æterno, Ioan.1,1 †8,58 †17, 5, 24. Miche. 5,2.Prouerb.8, 22. Colos.1, 16. Hebræ.1,2.

Christus mediator, reconciliator & aduocatus,Ioann.6,44,65 †10,7 †14,6.Act.4,12.Rom. 3,25 †5,2 †8,34.Gal.3,20.Ephes.2,14,17. Colos.1,19.1 Timo.2,5. Hebr.7,24 †8,6 †9, 15 †12,24.1 Ioan.2,1 †4,10.

Christus sedet ad dexteram Dei patris, Psalm.109,1.Matth.22, 44. Marc.16,19. Lucæ 22,69.Actorum 7,56.Rom.8, 34. Ephes. 1, 20.Colos. 3,1.1 Pet.3,22.Heb. 1,13 †10, 12 †12,2.

Christus venturus est iudicare viuos & mortuos, Psalm.95,13. Matth. 16,27 †24,30 †25, 21.Lucæ 17,24,30 †21, 25.Ioann.5,22. Actor. 1,11 †10,42 †17,31.Roman.2, 16.2 Corinth. 5.10.1 Thess.4, 16. 2 Thess. 1, 7. 2 Timoth. 4,1. 1 Petr.4, 5. Hebr.9, 28. Iudæ 14. Apoc. 1,7 †20,11.

Christo omnia tradita sunt à Patre, & subiecta Matth.11,27 †28,18.Luc.10,22. Ioan.3, 35 †17,2.Ephes.1,22.

per Christum cuncta sunt creata, Psalm.32, 6.Ioan.1,3.Ephes.3,9. Colos.1,15.Hebr.1,2.

Christus manet in æternum, Psalmo 109, 4. Esaiæ 9,7.Daniel.7,14. Mich.5,1. Ioann. 12, 34.

Christus est Leo,Apoc.5,5.

Christus est stella matutina,2 Pet.1, 19. Apoc.22,16.

Christus nouit omnia,Ioan.16, 30 †21, 17. Apoc.2,23.

Christus est vnum cum patre,Ioann. 10, 30 †14,10,20 †17,21.

Christus sibi reputat fieri quod Christianis fit,Zach.2,8.prou.14, 31 †17,5. Matth. 10,42 †18,5 †25,35:Marc.9,40.Luc.10,16.Act. 9, 4. 1 Thess.4,8.

Christiani appellantur fideles, Acto. 11,26 †26,28.2 Corinth.10,7.

Christiani dicuntur sancti, quia sanctitatem profitentur,Act.9,41.Roman.1,7 †12, 13 †15, 26 †16,2,15.1 Cor.1,2 †6,1 †14,33.2 Cor.1,1 †9,1,12 †13,12.Ephe.1,1, 15 †5,8,18 †4, 12 †6,18.Phil.1,1 †4, 21. Colos.1*. 1 Thess.5, 27. 1 Tim.5,10.Hebr.6,10 †13,24.

Christianis viuendum sicut Christus vixit, Galat.2,19.1 Ioan.1,7 †2,6 †3,3.

Christiani erunt cum Christo, Ioann.12,26 †14,3 †17,24.

Chvs filius Cham,Gen.10, 6.1 paral.1,8.

Chvsai amicus Dauidis, nuntiat Dauidi quid in eum meditetur Absalon, 2 Reg. 15, 32 †17,15,16.

Chvsan Rasathaim rex Syriæ regnat super Israel octo annos,Iudicum 3,8.

Cibvs qui Iudęis vetitus Exod. 21,28 †22, 31:Leuitic.3,17 †7,23 †11,4 †17,10,13 †19,26. Deut.12,16,23 †14,7,10.1 Reg.14,32.

Ciborvm & potus in conuiuiis luxus, Esaiæ 5,12. Eze.16,49. Lucæ 21,34 †16, 19. Rom.13,13.Gal.5,21.1 pet.4,3.2 pet.2,13. vide Ebrietas.

Cibare esurientes seu fame laborantes,Deut. 23,4.Iudi.8,5.1 Reg. 21,3 †35,8,23. 2 regum 16,1.Esaiæ 58,7.Matth.25,35.

Cibus sumendus cum gratiarum actione.vide Gratia.

Cibi delectus habendus: vide Abstinentia.

Circvncisio carnalis & spiritualis, Gene.17,10 †21,4 †34,24.Exod.4,25 †12,44. Leuit.12,3.Deut. 10, 16 †30,6.Ios.5,2,7. Iudith 14,6.Iere.4,4 †6,10 †9,25.1 Mach.1, 16, 51,63.2 Macha.6,10.Lucæ 1, 59 †2,21. Ioan. 7,22. Act.7, 8 †15,1,24 †16, 3. Roman. 2, 25, 29 †3,1 †4,10.1 Corinthior.7, 19. Galat. 2,3 †5,2 †6,12.Ephes.2,11.Phil.3,2.Colos.2, 11 †3,11.

Clavdivs Cæsar Romanus, præcipit omnes Iudęos exire Roma, Act. 18, 2. huius tempore magna erat in orbe annonæ caritas, Acto.11, 28.

Clavdivs Lysias mittit Paulum ad Felicem præfectum Cæsareæ,Act.23,23,30.

Cleopatra filia Ptolemæi traditur Alexandro,1 Mach. 10,58. tunc adimitur, & traditur Demetrio,11,11.

Cleophas ibat cum altero discipulo in Emaus,Lucæ 24, 13. cognouit Christum in fractione panis,24,30.

Cogitationes prauæ quas odit Dominus, Zach.8,17. Prou.6,14.Matth.15,19. Marc.7,21.

Cogitationes cordis Deus nouit, 3 Reg. 8, 39.2 Paral.6,30. Ioann.2, 25. & nulla latet eum, Iob.42,2. Eccli.42, 19. Esaiæ 29, 15. Matth.9,4. Heb.4,12. nouerunt eas & alij,quibus Deus voluerit reuelare,4 Reg.5, 26 †6,12.Dan.2,29*.

Cognoscere licet subinde homines ex verbis & factis,Eccli.19, 27 †27,9; Matth. 7,16 †12,33.Luc.6,44.

Cognosci Deus humana sapientia non potest, nisi ipse reuelet paruulis & humilibus, Matth.11,25 †16,17.Luc. 10,21. Ioann.7,28 †8,19,27 †10,14 †14,4 †15, 15 †17,6.Acto, 17, 23.1 Corinth. 1,17, 18 †2,6,10 †3; 19. Colos.1,26.

Concionatorvm, pastorum, & prophetarum officium, 1 Reg.12,23.Esaiæ 58,1 †61,1.Ierem.1,5. Ezech. 3,1,9, 12 †33, 2,7. Act.3, 18, 24. vide Episcoporum electio & officium.

Concordia fratrum commendatur, Psalm.132,1.Eccli.25,2.Roman.12,16. idem sapere,idemque sentire iubemur, Roma.12,16 †15,6.1 Corinth.1,10. Ephes.4,3.Phil.2,2 †3, 17 †4,2.1 Petr.3,8.

Concvpiscentia prohibetur,& punitur,Exod.20,17. Num. 11,33 †21,5,6. Iosue 7,21,24.Eccli.19,1 †42,11.Iob 31,1. Prou. 6,25:Matth. 5,28. Mar.4,19. Roma.6,12 †7,8 †13,14. Gal.5,16. Colos. 3,5.1 Thessal.4,3. 1 Tim.6,11.2 Tim.2,22.1 Cor.10,6.1 Pet.1,15 †2,11 †4,3.2 Pet.1,4.1 Ioan.2,16.Iac.1, 14 †4, 1.Iudæ 23.

Concupiscentias carnis crucifigere, refrenare & mortificare iubemur, Eccli.18,30. Roman.6,12 †8,8,12 †13,14.Galat.5,16.Ephes. 4,22 †5.3. Col.3,5. Tit.2,12.1 Pet.2,1 †4,3, 6.Heb.12,1,

Condonandvm fratri in nos peccanti, Eccli.28,8.Mat.5,23 †6,14 †18,22,35.Luc.17, 3.Eph.4,32.Col.3,13.

Confessio peccatorum in scripturis varia,& multiplex, Gen 41, 9. Ieuit.16,21,39 †26 40.Nume.5,6.Iosue 7,19.2 Regum 24,17. 1.Esd.9,6.2 Esd.9,2.Psal.27,7 †31,5 †37,19 †73,19 †94,2. Prouer.16,3 †18,17 †28,13. Eccli.4,25,31 †7,34 †17,27. Esa.38,15. Daniel.9,5.Matth.3,6 †16,19 Lucæ 11, 4 †18, 13.Ioann.20,23.Iaco.5,16.1 Ioan.1,8,9.

Confirmationis sacramentum, Actor.8,17.Hebr.6,2.

Confiteri Christum & eius doctrinã, Matth.10,32.Luc.12,8. Rom.10,9. 1 Pet. 13, 15.vide Erubescere Euangelium.

Conivratio & seditio, eiusque punitio,Numer.16*.†20,2. Iudicum 9, 23, 31, 34 †12,1,4.2 Regum 20*.3 Reg. 15, 5. Hest.2,21. Acto.5,36,37 †19,23 †23,13,20.

Connvbivm, vide Matrimonium.

Connubium spirituale inter Deum, & animam, Cantic.*.Esaiæ 50,1 †54,5 †62,4.Iere.31, 22. Ezech. 16, 7, 8. Hose.2, 20. Matth. 9, 15 †22,2 †25,5.Marc.2,19.2 Cor.11, 2.Apoc.19, 7 †21, 2,9

Conscientiæ bonæ trãquillitas Prou. 15,15:Eccli.13,30.1 Ioann.3, 21.2 Corinth.1, 12. conscientiæ malæ perturbatio Sap. 17, 10, 11.

Consecratio sacerdotum,dierum, altarium, vestium, cæterarumque rerum, quarum est vsus in sacris,Exod.28,41 †29,1,7,21,29,35 †32,29 †40, 11. Ieuit.7, 36, 37 †8,9,22,31,33 †18,21 †21,7,10 †22,2,3 †23, 12 †27,10, 16, 21,28.Num.3,3 †6,5,9,13 †7,1*.†8,12 †18,10. Iosue 6,24. Iudic.16,17 †17, 3.3 Reg. 15, 13. 1 Paral. 10, 10 †18,11 †22, 19.2 Par. 2, 4 †17, 16 †23,9 †26, 18. 1 Esd. 3, 5, †8, 25. Eccli.49,9.

Consilia mala dissipat Deus, Gene. 11, 7 †37,18 †50,19.Num.22*.2 Reg. 15*.†17, 14.2 Esd.4,8,15.Hest.7,5*.Iob.5,13. Psalm.2, 4 †20,12 †32,10. Esai.7,8 †19,3. Matt.27, 62, Act.5,19 †9,24 †23,12,19 †27,42.

Consolatio pauperum, vide Eleemosyna.

Consortivm bonorum & malorum, vide Societas.

Constantia fidelium,1 Regum 13,13 †17, 26*.3 Regum 18,4,13.4 regum 3, 13, Sapient. 5, 1. Iudith 13,3, 10. 1.Machabęor. 1.65 †2,16,24,34,42. 2 Machab.6. 10.19.* †7*. Daniel. 13*. Matth.14,3. Act.4, 8, 13. 1 Thess.1,6.

Constitvtiones superiorum potestatem constituendi habentium, seruandæ sunt vt ipsius Dei, Exod. 16, 8. Lucæ 10, 16. Actor. 16, 4.1 Thess.4,2,8. Roman. 13,1.Tit.3,1.

CONSVLENDVS Deus dubiis in rebus,& eius vicarij,Gen.25,22.Exod.18,19. Leuit.24, 12.Nume.9,7,26 †15,34 †27,5.Deut.1,17 †17, 8.Ioſ.9,14.Iudi. 1,1 †18,5 †20, 18, 23 †21, 2. 1 Reg.10,22 †23,2,10,12 †30,8.2 Reg.2,1 †5, 19,23 †21,1. 3 Reg.14,2 †22,5,6,15.4 Regum 3,11,16 †8,8. †22,13.2 Par. 18,4,14 †33,18. Pſal.118,24.Eſaiæ 8,11 †30,1 †45,11. Iere.37, 3,5 †42,2.Ezec.14,1,2.Zach.7,2. Tob.4,19. Eccli.37,19.Luc.16,29.

Conſulẽdi non ſunt diuini,vel magi, vel incantatores,& arioli,Leuit.19,31 †20,6. Deute. 18,11.1 Reg.28,7,9.3 Reg. 22,6.4 Reg.1,2,6 †3,13.2 Paralip.18,5.Danie.2,2 †4,5 †5,6.

CONTRISTARE Spiritum ſanctum, Epheſ.4,30.

Contriſtari ad pœnitentiam commendatur, 2 Cor.7,9.

CONTRITIO vera prædicatur,Ierem.7,3. Matt.3,2 †4,17.Luc.3,3,8 †13,3 †24,47.Actor. 2,38 †3,19 †8,22 †17,30 †20,21 †26,20.

Contritioni veræ promittitur remiſſio ſeu venia, Deut.4,29 †30,2.1 Reg.7,3.2Par.7,14 †30,6 †34,26.Iob 22,23. Prou.28, 13. Pſalm. 31,5.Eſaiæ 1,16 †30,18 †45,22 †55,7 † 59, 20. Ier.3,10,17 †18,8 †29,12 †31,18,20.Eze.18,21, 27 †33,14.Hoſ.14,2. Ioel 2, 12.Ion.3,8. Zach. 1,3.Mal.3,7.Eccli.17,23.Luc.15,18. Act.3,19 †26,18,20.

Contritio quærenda & amplectenda dum ſani ſumus,Eccli.17,24 †18,25.

Contritionis veræ exempla, Iudic. 10,15. 2 Reg.12,13 †24, 10,17.2 Paralip.12,6 †33,12. Ionæ 3.*.Iudith 4,8.Matth.26,74. Lucæ 7,37, 44 †15,18 †18,13 †19,8 †22,62 †23,41.Actor. 2, 37.

Contritionis falſæ exempla, Gen.4,13 †27, 38.Exod.8,8 †9,27 †10,16.Ioſ.7,20.Iudic.1,7. 1 Reg. 15, 24,30 †24,17.3Reg. 13,6 †21,27. Sap.5,3.1 Mach.6,12.2Mach.9,12.Matth.27, 4.Act.8,13,23.Hebr.12,17.

COOPERARI gratiæ Dei, vide Liberum arbitrium.

COR ſiue voluntas hominis à Deo pro facto acceptatur,Geneſ.4,4 †22,11. Exod.25,2 †35,5.Deuter.19,5.Mat.15,8. Marc.12,41. Lucę 21,1.2 Corinth .8, 12.quære Voluntas pro facto.

Cor mundatur & ſanctificatur per Chriſtũ, Pſalm.50,4.Ioann.13,10 †15,3 †17,19. Actor. 15,9.1 Corinth.6,11.Epheſ.5,26.1 Petr.1,22. 1 Ioã.1,7 †3,3.Heb.1,3 †9,14 †10,10,14 †13,12.

CORNELIVS Centurio conuertitur, Act. 10,3,44.

CORONA vitæ, 4 Eſdr. 2,43. Sap. 5, 17. 2. Timo.4,8.1 Pet. 5,4.Iacob.1,12 Apoc.2,10.

CORREPTIO fraterna,Geneſ.37,21. Leuitic.19,18.Pſalm.140,5.Pro.1,20 †9,7 †10,17 †12,1 †13,1 † 15,31 †17,10 †24,25 †25,12 †27,5 †28,23 †29,1.Eccleſiaſt.7,6.Eccli. 19, 15 †20,1 †21,7 †32,13.Hoſe.4,4.Matt.18,15.Lucæ 17,3. Galat.2,11 †6,3. 1 Timoth. 5, 1, 20. 2 Tim.2,25.Hebr.3,13.Iacob.5,19.

Correptio impiorum eſt piis in timorem & cautionem,vide Impiorum.

Corripiens alterum qualis eſſe debeat, Mat. 7,3.Lucę 6,41.Ioan.8,3.1 Tim.5,2.2 Tit.1,6.

CREATOR omnium rerum Deus, Gen. 1. 1.Exod.20,11.1 Par.29,10.Pſalm.88,12 †95,5 †113,15 †120,2 †123,8 †145,6.Eſa.37,16 †40, 28 †42,5 †44,24 †45,12 †48,13 † 51,13.Ierem. 10,12 †32,17 †51,15. Zachar.12,1. Ionæ 1,9. Eccli 1,8.Baruch 3,32.Matth.11,25. Ioan.1,3. Act.4,24 †14,14 †17,24. 1 Cor.8,6 Epheſ.3, 9.Col.1,16. Hebr.1,2,10 †3,4 †11,3. Apoc.4, 11 †10,6 †14,7.

CRESCERE in ſcientia,Epheſ.4,15.Coloſſen.1,10.1 Petr.2,2.

CRVX & tribulatio omnibus piè viuentibus,Geneſ.4,8 †27,41 †37,18.2 Reg.16,5,13. Eccli.2,1.Pſalm.33,20.Prou.24,16.Matth.10, 16.* †12,14 †16,24 †24,9.Marc.13,9. Luc.14, 26 †21,11.Ioan.15,20 †16,1.Act.9,23. Gal.4, 29.1 Theſ.3,3.2 Tim.3,12.1 Pet.4,1,12 †5,10.

Crux à Deo imponitur ad noſtram vtilitatẽ, 2 Reg.7,14.Iob 5,17 †33,16.Prou.3,11.Ierem. 46,28. 2 Mach.6, 12 Tob 2,8 †12,13. Iudith 8,22.1 Cor.11,31.1 Petr.4,17.Hebræor.12,5. Apoc.3,19.

Per Crucem & res aduerſas pertingimus ad cognitionem Dei,& ad ęternã gloriam,Exod.1, 12.2 Par.33,11.Iudith 8,15,21.Prouerb.6,23. Matth.7,24.Luc.24,26,46.Ioan.12,25.Act.14, 21.Roma.8,17.2 Cor.4,8,17 †5.1.Phil. 2,8. 2.Theſſ.1.*.Hebr.2, 9 †12,2.

Crux patienter eſt & læto animo ferenda Matth.5,10 †10,38.Ioan.15,20 †16,33. Act.5, 41 †16,25.2 Corinth.8,2.Col.1,24. Hebr.10, 34.Iac.1,2,12.1 Pet.4,12,16.

In Cruce & afflictione cõſolatio, Iob 5,17.* Prouerb.18, 12. Eſaiæ 26,12,19.Thren.3, 28. Matth.5,10.Ioan.15,20 †16,20,33.Rom.8,18. 1 Cor.10,13.2 Cor.1,4,8.

Per Crucem experitur nos Dominus, Iudith 8,21.Eccli.2,1 †27,8.Prou.17,3. Sap.3, 5, 6. 2 Theſſ.1,4.1 Petr.1,7.

CVLTVS Dei verus requirit præter opus externum etiam affectum hominis internũ, Deut. 5,29 †6,5 †10,12 †11,13 †26,16 †28,47 †30,2. Ioſue 22,5.1 Reg.12,20.Eccle.7,31. Eſaiæ 29, 13 †64,11.Matth.15,8 †22,36.Ioan.4,23.

Cultus externus Deo gratus, vide Cęremoniæ.

CYRVS rex Perſarum permittit captiuos Iſraelitas in Iudæam redire 2 Para.36,22.1 Eſdr. 1,1.3 Eſdr.2,1. reſtituit eis vaſa quõdam à Nabuchodonozor ablata,1 Eſd.1,7 †5,14.Da.1,2.

D

DÆMONES expelluntur, Matth.8, 16,31 †9,33 †12,22 †17, 18. Lucæ 4,35 †8,2, 28 †9,42 †10,17 †13,10. Actor.5,16 †8,7 †16,18 etiã per malos,Matthæi 7,22.Marc.9,38.Luc. 9,49.Act.19,13.

Dæmones agnoſcunt & credũt Deum,Mat. 8,29.Marc.1,24 †3,11 †5,7.Luc.4,34,41 †8,28. Act.19,15.Iac.2,19.

Dæmonibus immolare nefas, Leuit. 17,7. Deute.32,17.2 Par.11,15.Pſalm.105,37.Bar.3, 4. 1 Cor. 11,20.

DAGON idolum Philiſtinorum,Iudic.16, 23.1 Reg.5,2. 1 Mach.10,83 †11,4.

DAMASCVS metropolis Syriæ vaſtatur à Theglath-Phalaſar,4 Regum 16,9 contra Damaſcum prophetia,Eſaiæ 17,1 †8,4. Ierem.49, 23.Amos 1,3.

DAMNATIO æterna quæ parata eſt diabolo & omnibus impiis,Sap.5.*. Iob 10,22 †36, 12.Eſaiæ 24,21 †30,33 †66,24.Dan.7,11.Matt. 3,12 †5,29 †8,12,29 †13,50 †18,8 †22, 13 †23, 33 †25,30,42. Mar.9,47.Luc.3,17 †16,23,25. Hebr.10,27.2 Theſſ.1, 8.2 Petr.2,4. Iudæ 6. Apoc.19,20 †20,10 †21,8.

DAN filius Iacob,Gen.30.6. tribus Dan quęrit ſibi poſſeſſionẽ,Iudic.18,1. pugnat cõtra Leſem,& expugnat,Ioſue 19,47.

DANIEL appellatur Balthaſar,Daniel.1,7. interpretatur ſomnia,2,31 †4,7,11,18,25. cõſtituitur gubernator totius regni Babel, Dan.6,3 proiicitur in lacũ leonum,6,16. liberat Suſannam,13,51,60.

DARE melius quàm accipere, Eccli.4,36. Act.20,33.

Dandum ſine acceptione perſonarum,maximè autem domeſticis fidei, Eccli.7,35 †12,8. Matt.5.42.Luc.6,30,38.Rom.12,13. Galat.6, 10.vide Eleemoſyna.

DARIVS filius Aſſueri,Dan.9,1. occupat regnum Babel, 6,1. impiam legem ſtatuit 6,8. præparat regium conuiuium,3 Eſdræ 3,1.

Darius renouat mandatum Cyri, 1 Eſd.6,1.

Darius cæditur ab Alexandro rege Macedoniæ,1 Machabęorum 1,1.

DAVID filius Iſai (qui Ieſſe appellatur Mat. 1,6.) à Samuele vngitur,1 Reg.16,13. interfecit leonem,vrſum & Goliath gigantem,17, 34,49. paſcitur cum Ionatha,18.3 †20,8,16,23 †23,18. mãducat panes propoſitionis,21, 3. ſimulat amẽtiã corã Achis rege,21,13. fugit cũ patre & matre in Maſpha,22,3. præcidit orã chlamydis Saul,24,5. mittit ad Nabal decẽ iuuenes,15,5. tollit haſtam Saulis,26,11 fugit ad Achis regẽ Geth,27.2 vngitur in Hebrõ in regẽ Iudæ 2.Reg. 2,4 poſcitque eũ regẽ vniuerſus Iſrael 2.Reg.5, 1.1 Para. 11,3 †12,38. iuxta verbum Ionathæ, 1.Reg.23,17.& Saulis,24,21. cõmittit adulteriũ & homicidium, 2 Reg. 11.* poenitet eum peccati,12,13. fugit à facie filij ſui Abſalon,15, 14 libauit aquã Domino,23,16 recenſet populum,24,2. emit ab Areuna areã, 24,24. cõſiliũ capit de domo Dei ædificãda,1 Paral.17,1. cõſtituit operarios & architectos, 23* 24* 25* 26* 27* relinquit ſibi ſucceſſorem Salomonẽ filiũ 3 Reg.1,30. moritur & ſepelitur,2,10.Act.2,29 †13,36. commendatur,Eccli.47,2.

Dauid ſpiritualis (qui eſt Chriſtus) promittitur,Ierem.30,9.Ezech.34,24 †37,23.

Dauidis filius appellatur Chriſtus,Matth.1. *.†15,22 †22,45.Mar.12,35.Luc.20,41.Act.2, 29 †13,22.2 Tim.2,8.Apoc.5,5.

DECIMARVM vſus & decimæ, Gen.14, 20 †28,23.Leuit.27,30.Num.18,21,28. Deut. 12,6 †14,28 †26,12.1 Reg.8,15.2 Par.31, 5. 2.Eſdr.10,37.Heb.7,2.

Decimæ debentur Sacerdotibus,Deut.18,3. 2 Par.31,4.vide Sacerdotes.

DEDICATIO templi,vel altarium,Num. 7,10,11,84,88.3 Reg.8,26,63,65.2 Par.7,5,9 †15,8.1 Eſdr.6,16,17.2 Eſdr.12,27. 3 Eſdr.7, 7.Pſalm.29,1.1 Mach.4,56,57,59. 2 Mach.2, 9,12,20.

DEMETRIVS filius Seleuci exercet tyrannidem, 1 Machab. 7,1. fœdus inire cupit cum Ionatha,10,3. fœdus ictum violat,11,53.

Demetrius aurifaber negotium faceſſit Paulo Act.19,23.

DETRACTIO,Pſal.14,3 †100,5.Eccle.10, 20.Prouerb.10,18 †11,13 †16,28 †20,19 †26, 20.Romanor.1,30.2 Corinth.12,20.1 Pet.2,1, 12.Iac.4,11.

DEVS eſt omnipotens,& nihil apud eum eſt impoſſibile,Geneſ.17,1 †18,14 †35, 11 †43, 14 †48,3.Numer.11,23.1 Reg.14,6.2 Paral.14,11 Sap.11,22.Iob 42,2.Eſaiæ 40,10* †46,9 †50,2 †59,1.Iere.32,17,27.Zachar.8,6.Matt.19,26. Marc.9,23 †10.27 †14, 36. Luc.1,37 †18,27. Epheſ.3,20.Apoc.16,7,14 †19,6.

Deus omnia regit & gubernat pro ſua volũtate,Geneſ.45,5 †50,19. Deut.8,18. 1 Reg.9* Sap.12,13. Tob.7, 12 Iob 9,5 †12,13.Pſalm. 102,19 †113,3 †126,1. Prouer.10,22 †16,4,9 †19,21 †20,24 †21,1,30.Eccle. 3,15.Eſaiæ 26, 15 †45,7.Ierem. 10,23 †27,5.Dan. 2,21 †5,18. Matth.6,33 †11,26 †20,14.Luc.12,31.Ioann.5, 17.Roman.9,15.2 Cor.3,5.Phil.2,13.Heb.13, 21.Apoc.4,11.

Deus eſt pater omnium fidelium ipſi obtemperantium,Deut.32,6.Pſal.102,13.Proue.1,7. Ierem.3,4,14,19.Malach.1,6.Matth.6,9 †18,14 †23,8.Luc.11,2.Ioan.20,17.Rom.8,15.1 Cor. 8,6.2 Cor.1,3 †6,18.Epheſ.3,14 †4,6.1 Theſſ. 1,3.2 Theſſ.1,1,2 †2,16.

Deus eſt verax & fidelis,Exod.34,6. Num. 23,19.Deut.7,9 †32,4.1 Reg.15,29.Eſaiæ 49,7 Ioann.3,33 †8,26.Rom.3,4.1 Corint.1,8 †10, 13.1 Theſſ.5,24.2 Theſſ.3,3. 2 Timoth.2,13. Tit.1,2.1 Ioan.1,9 †5,20.Hebræ.10,23.Apoc. 3,7,14.

Deus eſt in eſſentia vnus, præter quem non eſt alius,Exodi 3,14.Deute.4,35 †6,4 †7,9 †10, 17 †32, 39. 2 Reg. 7, 22.3 Reg.8,60 †18,36. 1.Par.19,20.Sap.12,13.Eſa.37,16 †43,10 †44, 6,24 †45* †46,9.Hoſ.13,4.Tob.8,20 †13,4.Eccli.36,5.Mar.12,29.Ioan.17,3.1 Cor.8,6 †12, 6.Galat.3,20.Epheſ.4,6.1 Timoth.2,5.

Deus eſt trinus in perſonis, & vnus in eſſentia.vide Trinitas.

Deus æternus eſt,nec principium habet, nec finem:ſed eſt ipſe principium & finis,Geneſ.21, 33.Exod.15,18.Iob 36,26. Eſaiæ 41,4 †43,10 †44,6 †48,12 †57,15.Dan.7,9.Roman. 16,26. Heb.1,8.Apoc.1,8,17 †21,6 †22,13.

Deus nouit,audit,& videt omnia, Exod.3, 19.Numer.12,2.Deut.31,21.1 Reg.2,3 †16,7. 2 Para.

2 Para.16,9.Iob 14,6 †22,11 †28, 24 †31 , 4 †42,2.Pſalm. 7,10 †32,13 †37, 10 †89,8 †138. Prou.5,21 †15,3,11 †24,12.Eſaiæ 29 , 15 †40, 27 †48,4.Ier.1,5 †7,11 †17,10 †23,24 †32 ,.19. Ezech.11,5.Eccli.16,15 †17,13 †23,27 †39,24, 40,9.Sap.1,10.2 Mach.9,5 †12,22.Mat.6, 4 †21,2.Marc.2,8 †14,13.Lucæ 22,10 . Ioan. 1, 47 †13,21 †16,30 †21,17.Actor.15,8. Rom.8, 27.1 Theſ.2,4.1 Io.3,20.Heb.4,13.Apoc.2,23.

Deum nemo videre poteſt,Exod.33,20.Deuteron.4,12 Ioan.1,18 †6,46.1 Tim. 6, 16.1 Ioann.4, 12.

Deus & diuina omnia non poſſunt humana induſtria aut ingenio comprehendi,Exo.33, 20. 3 Reg.3,5.Iob 32,8.Pſalm.93,10 †118*.†142,8 Eſaiæ 22,22 †54,13.Matt.11,25 †13, 11 †16, 17.Luc.8,10 †10,21 †24,44.Ioan.1,10 †3,3 †6, 44,65 †14,8,17 †17, 6.Act . 16,14 . Roman.1, 19 †11,33.1 Cor.2*. Gal.1,11.1 Timot.6, 16. Apoc.3,7.

Deus eſt immenſus & incircunſcriptus 3 Regum 8,27.2 Paral.2,6 †6,18 .Iob. 11 , 8.Pſalm. 138,7,10.Eſaiæ 6,3 †66,1.Ierem.23,24 . Amos 9,2.Sapien.1,7.Matth .5,35. Act. 7 ,48 †17,24.

Deus teſtatur ſe Deum, id eſt , ſaluatorem & conſolatorem Iſraelis , omniumque eorum qui ritè ipſum colunt & inuocãt,Gen.17,1,7.Exod. 6,2 †20,2 †29,45.Leuitic.26 , 11 . Pſalm. 17, 3 †49,6.Eſaiæ 30,19.Ierem.31,33 †32,38.Ezech. 37,23.Ioan.10,17.

Deus eſt dominus ac creator cæli & terræ . vide Creator.

Deus nihil eorum quę fecit,odit,Sap.11,25.

Deus eſt iudex totius mundi , reddens vnicuique mercedem pro merito Gen.18,25.Deut. 10,17.Iob 34,11 .Pſalm.7, 9 †61 , 13 †93,2 †95 13.Eſa.11,3.Eccli.35,22,27.Iere.17,10 †25,14. Matt.16,27 †25 , 31 . Act. 17,31 . Rom.2, 6. 2 Tim.4,8.Hebr.12,23.

Dei miſericordia,patientia,charitas , ſapientia,verbum,quære ſuis quæque locis.

Deo ſoli attributa , ſubinde in ſcripturis & aliis per communicationem tribuũtur; vt vocabulum,Deus,ſoli Deo tribuitur, Deutero.6 , 4 †32,39.1 Reg.2,2.Pſalm. 85,10.2 Mach. 7, 38. Marc.12,29. aliis tribuitur , Exod.7,1 † 22,8. 1 Reg. 28,13.Pſalm.46,10 †81,6.

Deus ſolus bonus,Matth.19,7.Lucæ 18,19. aliis tribuitur bonitas,Gen.1,31 †3,6 †49,15. Num.14,7.1 Reg.29,9.2 Reg .18, 27 . 1 Paral. 28,8.Tob.12,8.Iudith 12,12,14 Pſalm.110, 10 †146,1.Prouer.18,22 †22,1.Eccle.7,2. Sapien. 8,19. Eccli.14,5.Iere.7,3.Matthæi 7,17. Marc. 9,50. Luc.6,45.

Deus ſolus Sanctus,1 Reg.2, 2. aliis ſanctitas tribuitur,Exod.3,5 †12,16 †22,31 † 28,2 †29,29,31 †30,29 †35,2.Leuit.11.44.Num.16, 5.Deute.6,7.Ioſue 5,15.2 Reg.22,26.4 Reg.4, 9.Iudith 8,29.Pſal.5,8.Matth.7,6. Rom.7 , 12.

Deus ſolus fortis,1 Reg.2,2. aliis fortitudo attributa,Gen.32,28 †49,14.Pſalm.53,5. Cant. 3,7.Eſaiæ 19,14.Ierem.9,23.Matt.12,29.Marc. 3,27.Luc.11,21.Heb.11,34.1 Pet.5,9.

Deus ſolus iuſtus,2 Mach.1,25. alij quoq; iuſti Gen.7,2 †18,23.Pſalm.33, 16 †36 , 29,30. Prou.8,8.Sap.5,16.Matth.1,19 †10,41 †25,46. Lucæ 1,6.Rom.1,17.

Deus ſolus pius,Apoc.15,4. alij etiam pij, 1 Pet.2,9.

Deus ſolus beatus,1 Tim.6 , 15. alij beati, Gene.30,13. Pſalm. 1,1 †32,1,2 †40,1 †118, 1 †126,1. Matth. 5* † 16,17 † 24 , 46. Luc.1,45 †14,14.Iacob.1,1.

Deus ſolus potens,1 Tim.6,15. alij potentes,Exod.18,21.Pſalm.111,2.Luc.1,52. Act.8, 27 †18,24.

Deus ſolus immortalis,1 Tim.6 , 16. aliis tribuitur immortalitas.Sap.1,15 †4,1 †8,17.

Deus facit mirabilia ſolus,Pſalm.71,18 †135, 4.Eccleſ.11,4 . alij quoque faciunt mirabilia , Deute.34,12.Eccli.31,9 †48,4,15.

Deus ſolus nouit arcanas animi cogitationes 3 Reg.8,39.2 Para.6,20. alij quoque nouerũt, 1 Reg.9,19.4 Reg.5,26.

Deus ſolus peccata remittit,Lucæ 5 , 21. dimittunt & alij Matth.18,18.Ioan.20,23.

Deo ſoli honor & gloria, Pſalm.113,1. Eſa. 42,8.1 Timoth.1,17. aliis quoque tribuuntur,4 Reg.14,10.2 Para.17,5.Pſal.149,9. Eccli. 31,10.Luc.14,10.Ioan.5,44.

Deus ſolus adorandus,Exod.20,5.Leuit.26, 1.Deut.5,9.Matt.4,10. aliis adoratio tribuitur, Geneſeos 18,2.vide Adoratio.

Deo ſoli ſeruiendum , Deut . 6, 13 †10,20. 1 Regum 7,3.Matth.4,10.Luc.4,8. aliis etiam poſt Deum ſeruiẽdum,Gen.25,23 †29, 20 †47, 25.1 Tim.6,2.

Deus cuius mali ſit cauſa,& cuius non ſit : vide Malum.

DIABOLVS ſtudet ſemper perditioni hominum,Gen.3,1.* 1 Par.21,1.Iob 1*.2* . Zach. 3,1.Mat.4,3,9 †8,28 †13,19.Luc.8, 12 †13 , 9, 14 †22,31.Actor.5,3 †13,8.2 Cor.4,4 †11,14. Epheſ.6,11.1 Theſſ.2,18.1 Petr . 5,8. Apoc. 2, 10 †12,9 †20,7.

Diabolus non plura poteſt quàm ei Deus permittit,3 Regum 22,22.2 Par.18 , 20 . Iob 1, 12 †2,6.Matth.8,31.Mar.5,12,13. Epheſ.2 ,2. 2 Tim.2,26.Apoc. 20,7.

Diabolus pater & princeps mũdi omniumque impiorum,Matth.4,9.Luc.4,6 . Iob 41,25. Ioan.8,44 †12,31 †14,30 †16,11.2 Corin . 4,4. Epheſ.2,2 †6,12.Colo.2,15.

Diaboli imperium per Chriſtum ſublatum, Geneſ.3,15.1 Reg.17*.Iob 26,13.Eſaiæ 9,4 †14, 8,12 †27,1 †52,3.Zach.3,2.Matth.12,29. Luc. 10,18 †11,22.Ioan.12,31.Coloſſ.1,13 †2,15. 2 Timoth.1,10.1 Ioann.3,8.Hebr.2,14. Apoc. 12,9 †20,2.

DIABOLI filij,Ioan. 8,44. Actor . 13,10. 1 Ioann.3,10.

DIACONI, Act.6,3 †21, 8 . Philip.1, 1. 1 Tim.3,8.

DIANA colitur Epheſi,& in vniuerſa Aſia, Actorum 19,27.

DIES nouiſſimi , & iudicium extremum, 1 Reg.2,10.Pſalm.95,13.Eſaiæ 2,10, 19 †13,4, 6,13 †26,21 †27,1 †30,30 †66,15,24.Iere.30, 23.Dan.7,9.Sopho.1,2,14.Malach.4, 1.4 Eſd. 2,27 † 13,32. Matt.12,36 † 13,41, 49 † 16,27 †24*.†25,31,42.Marc.13.*.Luc.17,24,30.Act. 1,11 †3,20 †17,31. Roman. 2,5, 16 †14,10. 1 Corinth.15*.2 Cor.5,10.1 Theſſ.4,16 †5, 2. 2 Theſſ.1,7 †2.1 Tit.2,13.2 Pet.3,13. Heb.9, 28.Iudæ 14.Apoc.1,7 †20,11.

Dies Domini,Eſaiæ 13,6.Iere.30,7 . Amos 5,18.Ioel.2,1,31.Soph.1,14.Mala.4,1.4 Eſdr. 2,27. Philip.1,6 †2,10.1 Theſ.5,2.2 Tim.4,8.

Dies Domini & hora nulli cognita, Matth. 24,36,50.Marc.13,32.Luc.17,24,30. Act.1,7. 1 Theſſ.5,1.2 Pet.3,10.Apoc.3,3 †16,15.

Dies pro annis,Num. 14,34.Ezech.4,6.

DILECTIO Dei erga ſuos , Exod.20 , 5 †34,14.Deut.4,24 †6,15 † 7,8.Ioſue 24,19.Pro. 8,17.Eccli.4,18.Ierem.31,3.Ioann.3,16 † 10, 11 †13,1,18 †15,9 †16,27.Rom.5,8 . galat.2, 21.Epheſ.3,19 †5,2.

Diligendus eſt Deus ſuper omnia , Gen.22, 2,9.Exod.20,6.Deut .5,10 †6,5 †10,12 †11,1, 13,22,30,6.Ioſ.22,5.Eccli.7,32 †34,19 †47,11. Matth.10,37 †22,36.Mar.12,30.Luc.7,47 †10, 27.Ioan.21,15.Rom.5,5 †8,28,35. 1 Cor . 10, 21.1 Ioan.4,17. Dilectio,vide Charitas.

DINA filia Iacob,geneſ.30 ,21. violatur à Sichem.cap.34,2.

DIONYSIVS Areopagita conuertitur , Act.17,34.

DISCORDIA vitanda.Prouer.6,19 †10, 12 †15,18 †16,28 †17,11 †18,6 †30,33. Matth. 12,24*Lucæ 11,17.1 Cor.14,33 gala.5,15.2 Timoth.2,23.

DIVINI, vide Incantatores.

Diuites quomodo ſe erga pauperes habere debeant,Leuit.25,35.Deut.15,7,10.Iob 31,16. Pſalm.61,11.Prou.14,31 †17,5 †19,17 †21,13 †22,7 †28,27 †30,7.Eccle.11,1.Eccli.4,4 †7,35 †11,10 †29,12 †31,8.Eſa,23,18 . Matth. 6 , 19 †19,21.Luc.14,13 †16*.†18,22.Act . 2 ,45 †4, 34.1 Tim.6,18. vide Eleemoſyna.

Diuitiarum vanitas & contemptus , & quẽ admodum in diuitiis non ſit ſperandum, Pſalm. 38,7 †48*†51,9.prouer.10,2 †11 ,4,28 †15 , 16 †18,11 †22,16 †23,4 †28,11 †30,7.Eccle. 5 , 9, 12 †6,2.Eſaiæ 2,7.Ierem.17,3,11 †22,13.Ezec. 7,19.Soph.1,18.Eccli.5,1,10 †10,10 †11,7 †14, 1 †31,3.Mat. 3,22 †19,21.Luc.8,14 †12 , 15. 1 Tim.6,9.Iac.1,11.

Contra Diuites impios,1 Reg.25,2.Iob.20, 19 †27*.prouer.23,4 †28,8,20,27.Eccle.6,1.Eſaiæ 5,8 †32,9. Ierem . 15, 13 . Amos 6,1 †8,4. Habac.2,5.Luc.6,24 †16,19,24.Iacobi 5,1. vide Auaritia.

DOCTRINA Apoſtolica ſcripta & non ſcripta firmiter tenenda,Rom.16,17.galat.1 , 8, 11.2 Theſſ. 2,15.1 Corinth.11,3,34.

Doctrina Apoſtolorum eſt Chriſti doctrina, Lucæ 10,16.1 Corinth.14,37.2 Corinth. 2,14, 17 †7,20.1 Theſſal.2,2,13.gal. 1,11.

DOEG ſeruus Saulis prodit ſacerdotem Abimelech, 1 Reg.22,9, 18. cædit ſacerdotes Domini, 22,18.

DOLVS, Ierem.9,6.pſalm.34,20 †9, 28. prou.12,17.Marc.7,22.Act.5,1.Rom.1,29.

DOMVS ædificata ſuper petram , firma manebit,pſalm.45,2. Matth.7,24 †16 , 18 . Luc.6, 48.rom.8,35.

DOMVS corporis noſtri,2 Corinth . 5 , 1. 2pet.1,14.

DOMINI & dominæ erga ſeruos & ancillas totamque familiam officium, & poteſtas, Exod.21,2,20,26.Leuit.19,13 †25,38. Deute.5, 14,21 †15,12,16 †24,15.Iob 31,13.prou.29,19. Ier.34,9,14.Eccli.7,22 †33,31 †42,16 . Epheſ. 6,9.Coloſſ.4,1.

DONARIA accipere , ſit ne prohibitum, geneſ. 14, 22. Exod.18,21 †23,8.Num.22,18 Deut.10,17 †27,25.1 reg.8,3 †12,3.3 reg. 13, 7.4 reg.5,16.2 para.19,7.Iob 15,34. pſalm.14, 5 †25,10.prou.15,27 †17,23.Eſaiæ 1,23 †5,23 †33,15 †45,13.Ezec.13,19 †22,12 . dan. 5, 17. Mich.3,11.Eccli.8.3 †20,31.Act.20,35.

DRVSILLA vxor Felicis præfecti , audit doctrinam euangelicam à Paulo Act. 24,24.

E.

EBRIETAS & gula,geneſ.9,21 †19, 32, 35 †25,29.Leui.10,9.1 reg.25,36.2 Reg.11,13 †13,28.3 regum 20,12,16.prou.20, 1 †21 , 17 †23,1,2,3,20,29 †31,4. Eccli.19,1 †23,6 †31, 12,17*.31,35 †37,32*.Eſaiæ 5 , 11 , 22 †22,13 †28,7 †56,12.Ezech.16,49.Dan.5,2.Oſe.4,11. Ioel.1,5.Mich.2,11.Abac.2,5,16.Iudith 13,4. Sap.2,7.1 Mach.16,16.Luc.12,45 †21,34.Rom. 13,13.1 Cor.5,10 †6,10 †15,32 . gal.5,21 . Ephe.5,18.1 Theſſ.5,7.1 Tim.3,3.Tit.1,7.1 pet. 4,3.Hebr.12,16. vide Ieiunium.

Ebrietas iram Dei prouocat.Eſa.5 , 11 , 22 †28,1.Daniel.5,2.Ioel.1,4,5.1 Cor.6,10. Mẽtem alienat.prouer.23,31 Eccli.19,2. Eſa.28,1, 7.Oſe.4,11. ad libidinem incendit. prou.20, 1.Eph.5,18. facultates diſſipat prou.25,20 Eccli.19,1. ſecretum detegit Prou. 31,4 . Abac. 2, 15. ad furorem & rixas excitat.prou.20 , 1 †23, 29.Eccli.31,40,38.Oſe.7,5.

EBRON, vide Hebron.

ECCLESIA accipitur pro templo materiali,Deuter.23,1.Iudic.20,2.Iudith 6, 21. Pſalm. 67,27.Thren.1,10. Ioel. 2 , 16.1 Corinth. 11, 18 †14,34.

Eccleſia accipitur pro cœtu fidelium,Num. 19,20 †20,4.1 Reg.17,47.3 Reg.8,14,55. 1 Para.29,1*.2 Para.1,5.pſalm.21,26 †2, 5 †34,18 † 106,32 †149,1.1 Mach.4,37 †5, 16 †14, 19. Matth.16,18.Act.5,11 †8,1 †16,4.rom.16,16, 23.1 Corint.6,5 †11,16 †12,28 †14,5.2 Cor.8, 18,23,24 †11,8 †12,13.Ephe.5,23. philipp . 4, 15.Coloſſ.1,15.1 Timot.3,5 , 15.Iacobi 5, 14. Apoc.1,11 †22,16.

Eccleſia pro cœtu vnius prouinciæ,3 reg. 8, 14.Act.9,31 †11,2,6 †12,1 †13,1 †15 , 4 †19, 32 †20,17.roman.16,2.1 Corinth.1,2 †16 , 1. 2 Corinth.8,2.gal.1,2.2 Theſſ.1,1.1 pet.5, 13. Apoc.2,1*†3,1.

Eccleſia pro prælatis & præpoſitis, 3 regum

8,14.Matthæi 18,17.

Ecclesia est vna & visibilis præfigurata per vnam & visibilem arcam Noë, Gene.6,14. 1 Pet.3,20. per ciuitatem sanctam Ierusalem, Apocal.21,2. per hortum conclusum, & fontem signatum, Cant.4,12. per vnam columbam,6,8. per vineam,Psalm.79,9. Cant.2,15. Esaiæ 5,2*.Iere.2,21 †12,10.Mat.20,1*. Marc. 12,1.Luc.20,9.Apocal.14,15. per nauem,Luc. 5,3. per sagenam comprehendentem bonos & malos pisces Matth.13,47. per agrum,Matt.13, 24. per regnum cælorum,Matthæi 13*†25*.

Ecclesia firmamentum veritatis errare non potest,Esaiæ 59,21.Matt.16,18 †28,20.Luc.22, 32.Ioan.14,16 †16,13 †17,11,20.1 Tim.3,15*. 1 Ioan.2,27.

Ecclesia est corpus Christi,Cant.4,7,9,11, 12. Ephes.1,22†4,4†5,23.1 Cor.12,27.

Ecclesia fidelium nascitur & propagatur per sanam doctrinam,Ioan.1,12†3,3. Rom.8,13 †9,8. Galat.3,26†4,19. Ephes.1,5. Tit.1,1. 1 Cor.4,15.Philem.10.1 Pet.1,23.1 Ioan.3,9 †5,1,18.Iacob 1,18.

Ecclesia seu fidelium cœtus,tenetur sacerdotibus pastoribusque suis quæ ad vitam sunt tuendam necessaria, suppeditare,Deut.12,19 †14, 27 †16,11 †25,4.1 Esdr.7,23.Matth.10,10.Lucæ 10,7.Rom.15,27.1 Corinth.9,7,11.Gala.6, 8.Phil.2,29†4,10,16.1 Thess.5,12.Hebr.13,7. Tenetur etiam pro suis præfectis orare, Actor. 4,29†12,5.Rom.15,30.Ephes.6,18. Phil.1,19 Coloss.4,2.2 Thess.3,1.Hebr.13,18.

Ecclesia est sponsa Christi, Psalmo 44,11. Ezech.16,9.2 Cor.11,2.Ephes.5,26.Apoc.19, 8 †21,10.

Ecclesiæ caput est Christus,Hose.2,2.1 Corinth.12,27.Ephes. 1,22 †4,15 †5,23.Col. 1, 18 †2,10.

Ecclesiæ quasi membra quædam sunt veri fideles,eidem capiti Christo eiusq; vicario subiecti, cuiuscunque nationis fuerint, siue Iudæi siue Gentiles,Esaiæ 43,9.Ioan.10,16.1 Cor.12, 12.Ephes.3,6.

Ecclesiæ claues promittuntur, & potestas, Matth.16,19. traduntur, Ioann.20,23. exercentur,Matth.18,17. vide Excommunicatio & Confessio.

Ecclesiam sibi Christus comparauit, & emit sanguine suo,Act.20,28.1 Cor.6,20†7,23. Ephes.2,13.Coloss.1,14.1 Pet.1,18.Heb.9,12. 1 Ioan.1,7 Apoc.1,5†5,9†14,4.

Ecclesiam suam Deus protegit & custodit, Exod.13,21†29,45.Leuitic.26,12. Deutero.7, 20†23,14†31,3.3 Reg.6,13.Psal.90,1,11†130, 13.Esaiæ 43,2.Ier.46,28. Matth.18,20†28,20. Ioan.14,23.2 Cor.6,16.

Edom frater Iacob filius Isaac, appellatur Esau,Genes.25,25.

Edumæi negant Israëlitis transitum per suam regionem,Numer. 20,14. cæduntur, & fiunt serui domui Israel, 2 Regum 8,14. deficiunt ab Israel,& creat sibi regẽ,4 Reg. 8,20. superantur à Iuda,14,7.2 Paralip.25,12.

Contra Edumæos prophetia, Num.24,18. Psalm.136,7. Esaiæ 21,11†34,5. Ierem.49,7. Threno 4,22.Ezech. 25, 13,14†32, 29†35.* †36,5.Amos 1,11.Abdiæ 1,1.* vide Esau.

Eleazar filius Aaron,Exod.6,23†28,4. partitur cum Iosue terram Chanaan, Ios.14,1. iuxta præceptum Domini,Num.34,17. consecratur Sacerdos Leuit.8,24*. fit post mortem patris summus Sacerdos,Numer.20,26. Deut. 10,6. moritur & sepelitur,Iosue 24,33. filiũ habet cui Phinees nomen erat Exodi.6,25.quẽ in demortui patris locũ sufficiũt.Num.25,7,12.

Eleasar filius Saura occidit elephãtẽ, quo in vulnere procũbente, ipse oppressus suffocatur.1 Machab.6,43.

Eleasari senis martyrium.2 Machab. 6,18.24.

Eleemosyna pauperibus eroganda,Exod.22,25†23,11.Leuit.19,10†23,22†25,34. Deuter.15,7,10†24,19.3 Reg.17,10.2 Esdr.8, 11.Hest.9,22.Psalm.40,1†81,4†111,9. Prouerb. 3,9,28†11,18,25†14,21,31†19,17†21, 13,21†22,9†28,27†31,20. Eccle.11,1.Esaiæ 58,7.Ezech.16,49†18,7.Dan.4,24. Eccli. 4,2 †7,35†12,3†14,11†29,12†35,4.Tob.1,4†4,7 17†12,9†14,12.Matth.6,3†10,42†19,21†25, 35,42. Lucæ 3,11†6,35†11,41†12,33†14,13 †16,9,21†19,8†21,1.Act.2,42†6,2†9,39†10, 2†11,29†20,35.Rom.12,8†15,26.1 Cor.16, 1*.2 Cor.8,4,15†9*.Ephes.4,28.Hebr.13,16. 1 Ioann.3,17.Iacobi 2,15. quære Misericordia.

Eli sacerdos in Silo,1 Reg.1,3. filij eius reprehenduntur. 2,12,22. è solio lapsus fractis ceruicibus moritur. 4,18.

Elias vide Helias.

Eliseus vngitur propheta,3 Reg.19,19. iuxta præscriptum Domini, 19,16. transit Iordanem,4 Regum 2,14. sanat aquam,2,20. reuocat puerum ad vitam,4,32. mundat Naaman à lepra,5,14. percutit Syros cæcitate,6,18. prædicit rerum abundantiam,7,1. ægrotat, & moritur,13,14,20. mortuum eius corpus excitat mortuum, 13,21. commendatur, Eccli.48,13.

Elymas magus fit cæcus,Act.13,8.

Emere & vendere quomodo oporteat, Genes.23,9,14†25,31†33,19†41,57†42*.Leuitic.19,13,35†25,14,46.Deuter.15,1†25,13. 2 Regum 24,21.Eccli.27,3†42,25.Prou. 11,1, 26†16,11†20,10,23.Esaiæ 23,18.Ierem.32,6. Ezech.45,10.Mich.6,10.Matth.7,2.Luc.14,18. 1 Cor.7,30.1 Thess.4,6.

Ephron, quia negabat Iudæ transitum, funditus perdita est,1 Mach.5,46.2 Mac.12,27.

Episcopi, eorum electio,& officium, Matt.20,23,26.Luc.4,16†22,26.Ioann. 10,4, 14†21,15.Act.1,24†6,3†11,22†14,20†20, 28.Rom.15,16,25.1 Corint.3,5†4,1†16,1,9. 2 Corinth. 3,6†4,5†10,8†6.4.Ephes.1,15†3, 2.Col.1,23 1 Tim.3,1†4,6.2 Tim.2,1,15,24. Tit.1,5.1 Pet.5,2. vide Concionator.

Erubescere nullus debet Euangelium, Psalm.39,11.Eccli.42,9,21.Marc.8,38. Luc.9, 26.Roman.1,16.2 Timoth.1,8.

Erubescendum propter peccata,Ezec.16,52. Eccli.42,11.

Esaias filius Amos,Esaię 1,1. vocatur,& mittitur,6,8†49,1.

Esau filius Isaac nascitur,Genes.25,24. vendit sua primogenita,25,31.Hebr.12,16. supplantatur à fratre suo Iacob,Genes.27*. ducit filiam Ismaelis,28,9†36,3. procedit contra Iacob cum 400.viris,32,6. osculatur suum fratrem Iacob,33,4. In Esau pugnare prohibetur Israel,Deut.2,4. vide Edom.

Esdras Scriba proficiscitur ex Babylone, 1 Esd.7,6.separat mulieres Gentiles ex Israel,9*. †10*. legit coram multitudine librum Legis, 2 Esdr.8,2.3 Esdr.9,39. appellatur Iosedec, 1 Para.6,15.

Esurire iustitiam,Esaiæ 55,1. Psal.106, 9.Mat.5,6.Luc.1,53†6,21. Apoc.21,6†22,17.

Eva formatur ex costa Adæ,Gen.2,21. comedit fructum vetitum,3,6.

Evangelium Christi, eiusque prædicatio,Gen.3,15.Esaiæ 53,1†55,5†61,1.Mat.1,21 †11,28†28,19.Marc.16,15.Luc.2,10†24,46. Ioann.3,16†6,35†8,12†10,9†12,46.Rom.1, 16†3,21,24†8,3.1 Corint.1,15,29†4,15†15, 1.2 Corinth.5,18.Galat.1,6,11. Ephes.1,13. 1 Tim.1,15.2 Tim.1,8†2,8.1 Petr.4,17.

Euangelium adfert fiduciam,simul & timorem,consolationem, & terrorem, Matth.3,7* †5,20,23†7,13,19,23†8,12†9,15†10,33†11, 12†12,37,41†13,29,40,50†15,13†16,27†18, 6,7†20,16†22,13,14†24,12,24*†25,12,13,30, 41* Mar.10,25,31†13*.Luc.3,17†6,24,25†9, 62†12,20,40,48†13,5,26,30†16,22†17,30, 34†19,22*†20,47†21*.Ioan.5,28†15,16.Act. 5,5,6*.Rom.1,18†2,5,6*†6,23†9,18*†11,20, 22†13,2,3,4†14,12.1 Corinth.3,13,17†5,5 †10,8†11,29*†15,51†16,22.2 Cor.7,1,8,10 †13.5.calat.5,21,24. Ephes.5,5. Philipp.2,12. 1 Timoth.5,24.Hebr.9,27†10,26,27*.Iacob. 4,9†5,1.1 Petr.4,18†5,8.2 Petr.1,10†2,4*†3, 10*.Iudæ 15.

Euangelizanti debetur necessaria vitæ sustẽtatio.Mat.10,9.Marc.6,8.Luc.9,4†10,7.Rom 15,26.1 Cor.9,7,11,13.Gala.6,6.1 Timo.5,17 2 Timo.2,6.

Eucharistia,Matth.26,26.Marc.14, 22.Luc.22,19.1 Cor.11,24*†10,16. frequenter sumenda,Act.2,42†20,7. præfiguratur, Exod.16,15*.

Eucharistia sub altera tantùm,nimirum panis specie,Ioan.6,58. data à Christo,Luc.24,30, 31. ab Apostolis.Act.2,42†20,7. in quorũ vtroq.loco Syri vocẽ ἄρτον panẽ reddũt nomine ܠܚܡܐ. Eucharistia.

in Eucharistia nõ remanet substãtia panis post cõsecrationẽ, sed est verũ Christi corpus & sanguis,Mat.26,26.Mar.14,22.Luc.22,19. Ioann. 6,51.

Eucharistiam in publicis supplicationibus circumferendam esse,præfiguratum Iosue 6,6,7, 11*.20.1 Reg.4,3.2 Reg.6,4,5,6.

Eucharistia adoranda,psal.21,28,30†98,5. Ioan.9,38.

Exactio, census, & tributum debetur principibus,Matth.17,24†22,17. Mar.12,16. Luc.20,22.Rom.13,7.

Excommvnicatio à Christo instituta & præcepta,Mat.5,29†16,19†18,8,18. Marc. 9,42.Ioan.20,23.

Excommunicatio in vsu fuit Apostolis,1 Corinth.5,3,10.2 Thess.3,6,14.1 Timoth.1,20. Tit.3,10.

Excommunicatio exercenda ad ædificationẽ & emundationem ecclesiæ, & ad correctionem eius qui excommunicatur,1 Cor.5,4.1 Tim.1, 20.2 Thess.3,14. vt spiritus eius saluus fiat, 1 Cor.5*.

Excommunicatio pharisæorum,Ioan.9,22, 34†12,42†16,2.

Excommunicandi qui in moribus aut doctrina grauiter errantes admoniti, nolunt resipiscere, Prouer.22,10. Matth.18,17.Rom.16,16. 1 Cor.5*.2 Cor.2,8.2 Thes.3*.1 Tim.1,20†6, 5.2 Timo.2,17,21†3,5.Tit.3,10.Ioan.ep.2,10.

Excommunicati vitandi,Mat.18,17.1 Cor. 5*.Tit.3,10.

Exequiae celebrãtur,gen.23,2,3†50,10. Deut.34,8.2 Reg.3,31*.

Ezechias filius impij Achab cũ esset rex, tamen pius fuit,4 Regum 16,20. frangit serpẽtem æneum,18,4. deficit ab Assyriis,18,7. mittit nuncium ad Esaiam prophetam,19,2.Esa. 37,2. decumbit ex graui morbo,4 Reg.20,1. Esaiæ 38,1. ostendit Babyloniis suum thesaurum,& reprehenditur,4 Reg.20,12,14.Esa.39, 1,5. commendatur,Eccli.48,19.

Ezechiel cum aliis captiuis vehitur in Babylonem,Ezech.1,1. vocatur, & mittitur, 2,3. commendatur,Eccli.49,10.

F.

Facere pro Sacrificare in Scripturis,Leuit. 15,15,30.Numer.6,11,16†8,12†9,2,4,10, 14.Iudic.13,16.Luc 22,19.

Fama bona præstantior diuitiis,Prouerb.22, 1.Eccle.7,2.Eccli.41,15,16.

Fames & annonæ caritas,Gen.12,10†26,1 †41*.42*.43*.44*.45*.47*.Exod.16,3.Deut.28, 53†32,24.Ruth.1,1.2 Reg.21,1†24,13.3 Reg. 8,37†18,2.4 Reg.4,38†6,25†8,1†25,3.2 par.6, 28†20,9.2 Esd.5*.Psalm.36,19.Esaiæ 5,13.Ierem. 14,1,12,15†15,2†29,17†34,17.Ezech.5,12, 16†6,11.Ioel.1*.Amos 4,6.Hagg.1,6,10†2, 17.Matth.24,7. Luc.4,25†15,14. Actor.7,11 †11,28 Rom.8,35.2 Cor.8,14†11,27.Apoc.6, 8†18,8.

Fames verbi Dei, 1 Reg.3,1.2 paral. 15,3. Oseæ 3,4†4,1.Amos 8,11.

Famvlorvm famularumque officium, Gen.16,4,6†24*.†30,25†31,4†39,1,6.Exod. 21,2,20.4 Reg.5,20,25.Prou.14,35†17,2†19, 10†29,19.Eccle.2,7.Eccli.7,22†10,28.Ierem. 34,8. Ioel.2,29. Luc.12,37,45. Actor.12,13. 1 Corinth.7,21.Ephes.6,5.Coloss.3,22.1 Timoth.6,1.Tit.2,9.1 Pet.2,18.

Felix præfectus Iudææ,Act.23,24†24*.

FERMENTVM, mala doctrina, Leuitic. 2,11 †6,16. Deut. 16,3. Matt. 16,6. Marc. 8,15. Luc. 12,1. 1 Corin. 5,5. Galat. 5,9.

FESTA Iudæorum, & in primis festum Paschæ. vide Pascha.

Festum Pentecostes, Exod. 23, 16 †34, 22. Numer. 28,26. Deut. 16,9. Ioan. 5,1. Act. 2,1. †20, 16.

Festum tubarum, Leuit. 23,24. Num. 29,1. 2 Paral. 5,3.

Festum expiationum. Leuit. 16,30. †23, 27. Num. 29,7,8.

Festum tabernaculorũ, Exod. 23,16. Leuit. 23,34. Num. 22,12. Deut. 16,13 †31,10. 1 Esdr. 3,4. 2 Esdr. 8,15,17. 2 Mach. 1,9 †10, 6. Ioan. 7,2.

Festum Sabbati, vide Sabbatum.

Festum neomeniæ, Num. 28,11. 1 Reg. 20, 5. Ezech. 45,18.

Festorum violatio quàm grauiter puniatur, Num. 15,32.

FESTVS præfectus Iudææ, Act. 24,27.

FIDES in Scripturis variè accipitur, videlicet pro fidelitate & veritate Dei in seruandis promissis, Psal. 32,4. Esai. 11,5. Thren. 3, 23. Ose. 2,20 †5,9. Rom. 3,3. pro veritate & constantia verborum inter homines, Genes. 39,16. †44,32. Leuit. 6,2. Eccli. 22,28. Iere. 42,5. 1 Machab. 10,27. 1 Tim. 2, 7. pro virtute Theologica, Sap. 1,2 †3,14. Abacuc 2,4. Matth. 8,13 †9, 22 †17,20. Marc. 5,34. Luc. 5,20. Rom. 3,21 †4, 3 †5,1. pro fide viua & formata per charitatẽ, Abac. 2,4. Matth. 9, 22 † 15,28. Marc. 5,34 †10, 52. Luc. 7,50. Rom. 3,22. Galat. 5,6. Hebr. 11*. pro fide mortua absque charitate, Matth. 7, 21, 22. 1 Cor. 13,2 †15,2. Iacob. 2,26. pro sponsione seu voto, 1 Tim. 5,12. pro fiducia. Iacob. 1,6.

Fides charitate inferior. vide Charitas.

Fides viua quę per charitatem operatur, magnæ virtutis est, Matth. 9,2,22,29 †21,22. Marc. 16,16 Lucæ 18,42. Ioann. 1,12 †3,15,16,36 †6, 35 †7,38 †11,25 †14,12 †20,29. Act. 3,16 †10, 43 †15,9 †16, 31. Rom. 1,16 † 3,22. Galat. 3,8. Ephes. 2, 7. Hebr. 11,6*.

Fides non facit nos certos aut securos de accepta peccatorum remissione, aut consequenda vita æterna. vide Certi.

Fides sine operibus non iustificat, 1 Cor. 13, 2. Galat. 5,6. Iacobi 2, 24.

Fides ipsa etiam appellatur opus bonum, Philip. 1,6.

Fides est vna, Ephes. 4,5.

Fidei viuæ & operanti tribuitur iustitia & salus, Genes. 15,6. Marc. 16,16. Luc. 1,45 †8,48 †23,41. Ioan. 5,24 †17,3. Act. 13,38 †16,31. Rom. 3,22 †4,3, 22 †5* †10, 1,10. Philip. 3,9. 1 Petr. 2,6. Hebr. 4, 3.

Fidei prædicatio ad eorũ qui præsunt in ecclesia, iudicium referenda est, Gal. 2,2.

Fidem Gentilium etiam respicit Deus, Iere. 39,18. Matth. 8, 5, 13 †15,28. Luc. 7,9 †10,33 †17,16. Ioan. 4,47. Act. 10,3 †8,26.

Fideles Deus liberat à communi perditione & internecione impiorum, Gen. 6*. 7*. 8*. 19*. Exod. 8,22 †9,4,6,26 †10,23 †11,7. Numer. 16, 20,26,31. Ierem. 39,18. Dan. 6,22. 2 Pet. 2,7.

Infidelitas seu incredulitas punitur, Gen. 19, 11,17,26. Num. 11,21 †14,2,11 †20,12. Deut. 9,20. 4 Reg. 7,2,17. 4 Esdr. 15,4. Psalm. 77,32. Eccli. 2,15. Matth. 8,28 †14,30 †17,17. Marc. 16,16. Luc. 1,16 †24,24. Ioann. 3,18, 36 †6,7 †8,24 †12,48 †20,27. Rom. 11,20. Hebr. 3,18 †4,2 †11,6. Apoc. 21,8.

FILIORVM officium erga parentes, Gen. 9,23 †22,2,7 †27,1 †28,7 †37,14*. Exod. 20,12 †21,17. Levit. 19,3,32 †20,9 †21,9. Deut. 5,16 †21,15,18 †27,16. Iudic. 14,1. 1 Reg. 2,11,18, 22 †3,1,7 †8,1 †18,5. 3 Reg. 2,19. 4 Reg. 2,23 †12,2 †22,1. 2 Par. 34,3. Eccli. 3,1,8 †6,18 †7, 29 †8,7,11 †22,3 †23,18 †25,10 †32,24. Tob. 4,1 †14,5. Iob 1,4 †8,4 †32,4,6. Prouerb. 1, 8 †4,1 †6,20 †10,1 †13,1 †15,20 †19,26 †20, 11, 20 †22,15 †23,19,25 †28,24 †30,17. Ier. 35,16. Ezech. 22,7. Matth. 4,20 †10,35 †15,4 †19,19. Marc. 10,19. Luc. 2,48 †18,20. Act. 7,14 †22,3. Ephes. 6,1. Col. 3,20. 1 Tim. 5,1. 1 Petr. 5,5.

FOENVM & herba citò transiens omnis homo, Psalm. 89,6 †128,6. Esaiæ 40,6. Eccli. 14, 15. 1 Petri 1, 24. Iacobi 1, 10.

FOENVS, vide Vsura.

FORNICATIO iram Dei prouocat. Deut. 22,21. Prou. 23,27. Eccli. 19,3. Ierem. 5,7. Ose. 4,14. 1 Corint. 6,9,13,15. Colos. 3,5. Heb. 13, 4. corpus eneruat, & facultates absumit. Iob. 31, 12. Prouer. 23,27 †29,3 †31,5. Eccli. 9.6. infamiam adfert, Eccli. 9,10 †41,21. fornicationis occasiones vitandæ, Eccli. 9,4,12 †42,12. fornicatio non solùm in opere externo, sed & in affectu prohibetur, Exod. 20,17. Matth. 5,28.

Fornicatio spiritalis, quæ est hæresis & idololatria, Deuter. 31,16. Iudic. 2. 17 †27,33. Esai. 1,21 †57,3. Ierem. 3,1. Ezech. 6,9 †16*. Osee 1, 2 †2,4 †4,15. Apocal. 18,3.

FRATRES & sorores Christi qui sint. Matt. 12,49 †28,10. Marc. 3,33. Luc. 8,21. Ioan. 20, 17. Heb. 2,12. Psalm. 21, 23.

FRAVS, quere Dolus.

FRVCTVS boni operis, quære Opus.

FVNDAMENTVM est Christus, 1 Cor. 3, 11. Ephes. 2,20. 1 Pet. 2,6. fundamentũ etiam Apostoli, Ephes. 2,20. Apoc. 21,14. & peculiariter Petrus, Matt. 16,18*. Ioan. 21,15,17. cuius fides nunquam deficiet, Luc. 22, 31.

FVRTVM prohibetur, committitur, & punitur, Exod. 20,15 †21,17 †22,1. Leuit. 19,11. Deuter. 5,19 †24,7. Iosue 7,1,19. Tob. 2,21. Prou. 6, 30. Ose. 4,2. 2 Mach. 12, 40. Matth. 19, 18. Ioan. 12,6. 1 Cor. 6,10. Apoc 9,21.

Fures dicuntur, verbum Dei & doctrinã veram adulterantes, Ierem. 23,30. Ioan. 10,1.

G

GAAL opponit se Abimelech, Iudic. 9,26, 35,39.

GABAONITÆ redimunt vitam astu quodam, Iosue 9*. obsidentur, & obsidione liberantur, 10,5*. propter ipsos iniustè à Saule occisos suspenduntur filij Saulis, 2 Reg. 21,1,6,9.

GABELVS venit cum Raphael ad nuptias Tobiæ, Tob. 9,7.

GABRIEL apparet prophetæ Danieli, Dan. 8,16 †9,21. Zachariæ sacerdoti, Luc. 1,11. virgini Mariæ, 1, 26.

GAD filius Iacob ex Lia, Gen. 30,11 †25, 26.

Gadditæ recipiunt suam hæreditatem, Num. 32*. Deut. 3,12. Iosue 13, 24.

Gad propheta admonet Dauid, vt non maneat in terra Moabitarum, 1 Reg 22,5. nunciat Dauidi iram Dei, 2 Reg. 24,11,18.

GAIVS, 1 Cor. 1,14. capitur, Act. 19,29. deducit Paulum in Asiam, 20, 4. hospitio eum suscipit, Rom. 16, 23.

GALGAL, siue Galgala, ciuitas Israel, Ios. 4, 19. in Galgal circunciditur populus, & celebrat Pascha, 5,2, 7,10. egreditur inde ad liberandos Gabaonitas, 10,7. reuertitur, 10,43.

GALILAEA recipit Christum, Ioan. 4,45. in Galilæa incipit Christus prædicare, Matth. 4, 12. Act. 10,37.

GAMALIEL vir peritus Legis, Act. 5, 34 †22, 3.

Gamaliel dux Manassitarum, Num. 1, 10.

GAVDERE & lætari honestè licet, 1 Paral. 29, 9*. 2 Esdr. 12,42. Psalm. 67,4. Lucæ 1,14. 1 Thess. 1,6 †5,16.

Gaudendum non est more Gentilium, Eccle. 2,2 †7,3. Hos. 9,1. Amos 6,8. Prouer. 2,14. Iacob. 4,9.

Gaudium in persecutione, Matth. 5,12. Act. 5,41 †20,24. Rom. 5,3. Coloss. 1,24. Hebr. 10, 34 †11,25.

Gaudium spiritus, Luc. 10,21. Rom. 12,12 †14,17. Gal. 5,22. Phil. 4,4. 1 Thess. 5,16.

Gaudium salutis æternę, Esaiæ 25, 18 †26,1 †33,20 †65, 12. Sap. 3,1,7. vide Beatitudo.

GEDEON dux & iudex in Israel, Iudic. 6*. †7*. †8*.

GEMITVS quis probandus, quis improbandus, Exod. 2,24. Ezech. 9,4. Tob. 3,1. 2 Machab. 6,30. Rom. 8,22. Iacobi 5,9.

GENTIVM vocatio, Gen. 49,10. Num. 24, 17. Deut. 32,43. 2 Reg. 22,44,50. 3 Reg. 8, 41. Psalm. 2,8 †21,28 †67,32 †71,8,17 †85,9 †86,4. Esai. 2,2 †11,10 †19,18 †25,7 †27,13 †29, 17 †35*. †41,25 †43,5 †45,14 †49*. †51,5 †54*. †55*. †56,3,6 †60,3,9 †65,1 †66,19,20. Ierem. 9,24 †12,16 †16,19. Hose. 2,1,24. Ioel 2,28. Mich. 4,2. Soph. 3,9. Zach. 2,11 †8,20 †9,10. Matth. 2,2,7 †8,11 †21,31,43 †22,9. Ioan. 10,16. Act. 8,26,30 †10*. 1 Cor. 12,13. Eph. 2,10.

Gentilium mores non sunt nobis imitandi, Leuit. 18,3 †20,23. Ier. 10,2.

GENV omne flectendum Domino, Psalm. 21,30. Esaiæ 45,23. Rom. 14,11. Philip. 2,10.

GERSON filius Leui, Num. 3,17. Gersonitarum ministerium, 3,25 †4,22.

GIESI minister Elisei, 4 Reg. 4,25. fit leprosus, 5,26.

GLADIVS non cuiuis permittẽdus, Matt. 26, 51. Marc. 14,47. Lucæ 22,49. Ioan. 18,10.

Gladius spiritus est verbum Dei, 4 Esdr. 13, 9, 27. Esaiæ, 11,4 †27,1 †31,8 †49,2 †66, 16. Ephes. 6,17. Heb. 4,12. Apocal. 1,16 †2,16 †19, 15. 2 Thess. 2,8.

GLORIA Dei in omnibus quærenda, Ios. 7,19. Psalm. 115,1. Matth. 6,9. Ioan. 9,24 †17, 4. Act. 3,12 †12,23. 1 Cor. 6,20 †10,31. Philip. 1,20. Coloss. 3,17. Tit. 2,10. quære Honor.

Gloria beatorum, vide Beatitudo.

GODOLIA filius Ahicam gladio interimitur, 4 Reg. 25,25. Ierem. 41,2.

GRATIA in Scripturis accipitur pro beneficio, Ruth 2,20. 2 Reg. 2,6 †15,20. Prouer. 4,9. Eccli. 7,37 †29,20. pro fauore, Genes. 6,8 †18,3 †19,19 †39,21. Exod. 12,36. Tob. 1,13. Hesth. 2,17. Prouer. 13,15. Eccli. 4,25. Dan. 1, 9. Act. 2,47 †24,27 †25,9. pro præmio quod à Deo expectatur, Prouer. 1,9 †12,2. 2 Machab. 12,46. Luc. 6,33. 1 Pet. 2,19. pro dono aliquo gratis dato, Hesth. 15,17. Psalm. 44,3. Prouerb. 3,22 †16,23 †22,11. 1 Corinth. 12.*. Ephes. 4,7. 1 Pet. 4,10. pro dono supernaturali Deo gratum faciente, Psalm. 83, 12. Lucæ 1,28 †2,40. Ioan. 1,15. Roman. 1,7. 1 Cor. 16,23. 2 Corin. 1,12. Galat. 5,5. Hebr. 13,9. Iacobi 4,6. pro re grata, pulchra, accepta, & amabili, Prou. 31,30. Eccle. 10,12. Eccli. 7,21 †21,19 †26,16,19 †40, 22. Luc. 4,22. Ephes. 4,29.

Gratiæ donum quàm sit occultum, & reconditum, quodque nemo facilè illud sibi arrogare debeat, Iob 9,20,21. Psalm. 2,11 †18,13 †142, 2. Prou. 14,12 †20,9. Eccle. 9,1,2,12. Eccli. 5,5. Ierem. 17,9. 1 Cor. 4,4. 2 Corinth. 10,14 †13,5. Galat. 6,3. Philipp. 2,12. 1 Petr. 4,18. 2 Petr. 1, 10. 1 Ioann. 4, 1.

Gratia qua quis hominibus gratus est, etiam illa à Deo est, Exod. 3,21 †11,3 †12,36. 4 Reg. 25,27. 2 Esdr. 2,5. Psalm. 105,46. Ierem. 40,2, 3,4. Dan. 1,9. Tobiæ 1,13. Act. 24,23 †27,3 †28, 16.

Gratus animus erga Deum & homines commendatur, Genes. 4,3 †8,20 †14,21 †23*. †24, 48 †26,25. Exod. 15,1. Levit. 25,6. Numer. 15, 17 †31,48. Deuter. 4,9 †6,5. Iudic. 5,1. 1 Reg. 2,1 †14,35 †31,11. 2 Reg. 10,2 †19,32. 3 Reg. 2, 7. 1 Paralip. 29,10,20. 2 Paralip. 15,11 †20,26. Hesth. 6*. Tob. 9,1 †12,1,7. Eccli. 7,22 †32,28 †35, 13. 1 Mach. 4,24 †5,54. 2 Machab. 3, 33. Matth. 11,25. Marc. 5,19. Luc. 18,43. Ioann. 11, 41. Actor. 4, 21 †27,35. Roman. 6,17. 2 Cor. 6,1. Ephes. 5,19. Philip. 4,6. Coloss. 2,7 †3,15. 1 Thess. 5,18. 2 Thess. 1,3. 1 Tim. 4,3.

Gratię agendæ ante & post cibum sumptũ, Deut. 8,10. 1 Reg. 9,13. Esaiæ 62,9. Matth. 14, 19 †15,36 †26,25. Marc. 6,41 †8,6 †14,22. Lucæ 9,16. Ioann. 6,11,23. Act. 27,35. Roman. 14,6. 1 Cor. 10,30. 1 Tim. 4,3.

GVLA, vide Ebrietas, & Ciborum luxus.

H

HAERETICOS & infideles reinquit Deus ad iustorum probationem, Iudic. 3, 1. 1 Cor. 11,19.

Hæretici iam inde à temporibus Apoſtolorũ extiterunt,1 Timoth.1,20. 2 Tim.2,18. 1 Ioan. 2,18. 2 Ioan.7. Apoc. 2,15.

Hæreticos futuros etiam noſtris temporibus prædictum eſt, Matt.24,5,24. Ioann.5,43.1 Timoth.4,1. 2 Timoth. 3, 1. 2 Petr.2,1 †3,3. Iudæ 18.

Hæreticorum mores & doctrina, ibidem.

Hæretici vitandi,Deuter. 13,1. Matth.7,15. Rom.16,17. 2 Tim. 2,17†3,5.Tit.3,10.2 Theſ. 3,14. Ioan. 2,10.

Hæretici malè tolerantur à præfectis, Apoc. 2, 14.

Hæretici tollendi è medio,Deuter. 13,5†18, 20. 3 Reg.18,40*. 4 Reg.10, 25*.

Hęreſis,fornicatio ſpiritalis:vide Fornicatio.

HAZAEL famulus Benhadad regis Syriæ, 4 Reg. 8,11,15. iuxta mandatum Domini, 3 Reg.19,15. percuſſit Iſrael in vniuerſis finibus ſuis, 4 Reg. 10,32 †12,17†13,3. quemadmodum prophetatum eſt,4 Reg.8,11,13. moritur, 13, 24.

HELIAS vir piloſus, & zona pellicea cinctus renibus, 4 Reg.1,8. Heliæ orationis efficacia, 3 Reg. 17, 1. Iac. 5,17,18. alitur miniſterio corui,3 Reg.17,2. excitat puerum mortuum,17,19. occidit prophetas Baal, 18,40. fugit Iezabel,19,3. mittitur in Damaſcum, vt vngeret Hazael regem Syriæ, 19, 15. mittitur ad Achab, 21, 17. ad Heliam miſſi principes quinquagenarij cum ſuis, igne cælitus demiſſo conſumuntur, 4 Reg.1,10. aſſumitur per turbinem in cælum,2,11. apparet in transfiguratione Domini,Matth.17,3. Luc.9, 30.

HELIODORVS à cubiculis Seleuco,tentat theſaurum templi auferre,2 Mach.3,7,13. punitur à Deo, 3, 24.

HELISEVS: vide Eliſeus.

HERODES Aſcalonita occidit innocentes pueros,Matth.2,16. & moritur, 2,19.

Herodes Antipas filius Herodis,tetrarcha Galileæ,Luc.3,1. occidit Ioannem Baptiſtã,Matt. 14,9. Herodes & Pilatus morte Chriſti inter ſe reconciliantur, Luc.23,12. Act.4,27.

HERVS & Hera:vide Dominus & Domina.

HESRON filius Phares,Gen.46,12.Matth. 1,3. reliquit poſt ſe Aram, & appellatur Iephonne, 1 Paral.4,15.

HESTER fit vxor Aſſueri, Heſth.2*. precibus ſuis apud Aſſuerum latam de Iudæis vno die occidendis ſententiam reuocat, Heſt. 8,3,8.

HIEREMIAS: vide Ieremias.

HIERVSALEM: vide Ieruſalem.

HOLOFERNES dux Nabuchodonoſor mittitur contra Iſrael,Iudith 2,4. blaſphemat Deum,6,1. obſidet Bethuliam,7,1. proprio gladio ceruix ei præciditur,13,8. caput eius cõſpiciendum ponitur in muris ciuitatis, 14, 1. totus Aſſyricus exercitus ſe in fugam dedit,15,1.

HOMO creatus eſt ad imaginem Dei, Gen. 1,26 †2,7†5,1 †9,6. Sap.2,23. Eccli.17,1. Iob 10,8. Pſalm.118,73. Iac. 3,9.

Homo maledicitur,Gen.3,17. benedicitur in Chriſto,Gen.12,3†22,18. Gal.3,8.

Hominis regeneratio,Matth.18,3.Ioan.1,13 †3,3,6†4,14†7,38. 1 Corinth.4,15. Galat.4,19. Epheſ.4, 22. Coloſ.3,8. Tit.3,5. 1 Pet.1,23†2, 2. Iacobi 1,18.

Homo puluis & lutum, Gen.2,7 †3,19 †18, 27.Eccle.12,7.Eccli. 17,1 †18,8 †41,13. Iob 4, 19†10.8†34,15. Pſalm. 77,39 †102,14 †145,4. Eſaiæ 40,6.

HOMICIDIVM, latrocinium, & ſanguinis effuſio,Gen.4*.†9,6†37,18. Exod.2,12 †20, 13†22,2. Leuit.24,21. Num. 25,7*. Deuter.5, 17†19,4,11 †21,1 †27,24. Ioſue 20,3. Iudic. 9, 5. 1 Reg.18,17. 2 Reg. 3,27 †4,7,12. 3 Reg. 2, 5,25,34,46. 4 Reg.14,5 †21,16. Prouerb.6,17 †28,17. Eccli.34,25,27.Thren.4,13.Ezech.11, 6†22,2†24,6.Hoſe.4,2.Matth. 5,21†19,18†23, 34†26,51. Ioan.8,44.Roman.13,9.Galat.5,21. 1 Ioann.3,12. Apocal.13,10.

HONOR quiab hominibus proficiſcitur,nõ magnificiendus, Num.16,1. Iudic.9,1. 1 Reg. 10,27. 2 Reg.15,1.3 Reg.1,5. Heſth.3,1*.†6,6. Eccli. 9,16†10,29,30. Ier.9,23. Matth.6,1†8,4 †9,30 †17,9 †20,21,26. Marc.1,44 †5,43 †7,36 †8,26†9,8†10,35,43. Luc.22,24. Ioan.6,15 †8, 50†12,43. Act.10,26†14,14. Gal.6,2. Phil.2,3. 1 Theſſal. 2,6.1 Pet. 5,3.3 Ioan. 9.Apocal.19,10 †22,9.

Honor Dei: quære Gloria.

Honorandi parentes: vide Parentes.

HOSPITALITAS commendatur, Eſaiæ 58,7. Matth. 25,36. Luc.14,13. Roman.12,13. 1 Timoth.3,2. Tit. 1,8. 1 Pet. 4,9. 3 Ioan. 5,9. Hebr. 13,2. Iacobi 1,27.

Hoſpitalitatis exempla,Gen.18,3†19,2 †24, 31. Ioſue 2*. Iudic.13,15†19,4,9. 3 Reg.17,10, 17. 4 Reg.4,8. Iob 1,4†31,17. Tob. 2,1. Lucæ 10,38†19,6. Act.16,15 †28,2,7.

Inhoſpitalitas,Iudic. 8,5†19,18.1 Reg.25,9, 14. Sapient.19,13.

HVMILITAS Deo grata eſt, Geneſ.18, 27 †29,31†41,40. Iudic.6,15.1 Reg.1*.†2,1,8 †7, 9,10. 2 Reg. 6,16,21.2 Paral.12,6,8†32,26†33, 12†34,26.Pſalm.33,19. Prou.11,2 †16,19 †18, 12†22,22†25,7†29,23. Eſai.37, 1†57,15 †66,2. Ierem.1,6.Ion.3,5.Eccli.3,18†7,19.Iudith 4,7, 11†9,16. Matth.3,11 †5,3 †8,8 †11,29 †15, 27 †18,4†20,26†21,5†23,7,11. Marc.9,34†10,43. Luc.1,48 †9,47†14,7,11 †15,19†18,13 †22,26. Ioã.13,4. Act.10,26.Rom.11,20†12,16.1 Cor. 4,6†15,8. Phil.2,3.Col.3,12.Heb.11,24. 1 Petri 5,5.Iac.1,9†4,10.Apoc.4,10†19,10.

HYMENÆVS pſeudoapoſtolus, 2 ad Timoth. 2,17.

HYPOCRISIS,1 Reg.15,11*.†18*.2 Regum 15,2,7.4 Reg. 1,6,9. Iob 8,13†13,16 †15, 34†20*.†27,8†36,13. Prouer.30,13. Eccli.1,36 †19,24. Eſaiæ 29,13†58,2. Ier.9,8. Ezech. 33, 30.Malach.3,13. 2 Machab.6,24.Matth.2,7,16 †6,2,16 †7,5 †15,7 †16,3 †22,18 †23*. †24,51. Marc.7,6. Luc.11,44†12,1,56†18,11. Act. 5,1 †8,18†13,8. Roman.2*.Galat.2,13. 1 Tim. 4,2. 2 Tim.3,5. 1 Theſ.5,22.1 Pet.2,1.

I

IABES in Galaad opprimitur ab Iſrael, Iudic.21,10. obſidetur,1 Reg.11,1. viri Iabes Galaad exhibẽt miſericordiam Sauli, & filio eius, 31,12.

IACOB filius Iſaac naſcitur,Geneſ.25, 23. emit à fratre Eſau primogenita, Geneſ.25,31. præripit Eſau benedictionem 27,5*. proficiſcitur ad Laban, 28,10. videt ſcalam, & vouet votum,28,12,20. ſeruit Laban pro duabus filiabus,29,18. reuertitur in patriam, 31, 17. luctatur cum angelo, 32,24. vocatur Iſrael, 32, 27†35,10.3 Reg.18,31. mittit filios in Aegyptum,42,1. migrat cum tota ſua familia in Aegyptum,46*. Deuter.10, 22. filios Ioſeph adoptat in ſuos, 48, 5, 8. benedicit duodecim filiis, & moritur, 49,33. ſepelitur cum patribus ſuis in terra Chanaan, 50, 4,7. ſecundum promiſſionem, 47, 29. & ſecundum mandatum,49,29. commendatur,Eccli.44,24. vide Iſrael.

Iacobus Zebedæi filius vocatur, Matt.4, 20. occiditur, Act.12,2.

IEBVS appellatnr Ieruſalem,Ioſ.15, 8. Iudic.19,10.1 Paral.11,4. Iebuſæos expugnare non poterat Iſrael, Iudic. 1,21. ſuperantur tamen à Dauid, 2 Reg.5,8.

IEHV filius Hanani prophetæ arguit regem Ioſaphat,2 Par. 19, 2. mittitur ad Baaſa regem Iſrael, 3 Reg.16,1,7.

Iehu filius Ioſaphat filij Namſi vngitur vt rex eſſet Iſrael,ad delendam domum Achab,4 Reg. 9,1,6. iuxta præſcriptum,3 Reg.19,16. occidit Iezabel,4 Reg.9,30,33. occidit ſeptuaginta filios Achab, 10, 1. iubet comprehendi & iugulari fratres Ochoziæ regis Iuda,10,14. perditſeruos Baal, 4 Regum 10,17,25. moritur, 10, 35.

IEIVNIVM & ieiunandum eſſe, Ioel 2, 12. Tobiæ 12,8. Matth.6,16. Marc.2,20. Luc. 2, 36 †5,35. Roman.13,13. 1 Corint.7,5.2 Corinth. 6,5 †11,27. Acto. 13,2,3,14,22.Epheſ.5, 18. 1 Theſ.5,6. Tit.2,2. 1 Pet.1,13†5,8. vide Quadrageſima.

Ieiunij meritum, Ierem.35,14,19. Ionæ 3,7, 9,10. Iudith 4,8 †8,6. Matth.17,21†6,17. Lucę 2, 37.

Ieiunatur pro mortuis,1 Reg.31,13.2 Reg.1, 12†3,36. 1 Paral.10,12.

Ieiunij exempla, Exod.24,18†34,28. Deut. 9,9,18.Iudic.20,26. 1 Reg.7,6†31,13.2 Reg.3, 35 †12,16. 2 Paral. 20,3. 1 Eſdr.8,21.2 Eſdr.1, 4. Heſth.4,3. Pſalm.34,13. Ierem.36,9. Dan. 10, 3. Ionæ 3,5. Iudith 4,7 †8,5. Tobiæ 3,10. Matth. 4,2†9,14. Luc.2,37†5,33. Actor.10,30 †13,3†14,25.

Ieiunium indictũ à rege Saule,1 Reg.14,24. à Ioſaphat,2 Par.20,3. à Niniuitis & corũ rege, Ionæ 3,5,7. ab Eſdra,1 Eſd.8,21. ab Heſther & Mardochæo, Heſt,4,16. vide Abſtinentia.

IEREMIAS propheta ex Anathoth.Ierem. 29,27. vocatur,& à Deo mittitur, 1,4.

Ieremias perſecutionem patitur, Ierem.18,19 †20,1†26,7†33,1†37,12†38,4,7.

Ieremias inuenit gratiam apud Nabuchodonoſor, Ierem. 39,11.

Ieremias vinculis ſoluitur à Nabuzardan,Ierem. 40,1.

Ieremias luget Ioſiam, 2 Paral.35,25.

IERICHO expugnatur & exuritur, Ioſ. 6, 20, 24. reædificatur ab Hiel, 3 Reg. 16,34. appellatur ciuitas Palmarum, Deut.34,3. 2 Paral. 28,15.

IEROBOAM filius Nabat, ſeruus Salomonis,fit inimicus Iſraeli,3 Reg.11,26. 2 Paral.13, 6. fit rex decem tribuum. 3 Reg.12,20. iuxta verbum Ahiæ, 11,29. erigit duos aureos vitulos, & falſum cultum Dei, 12, 28, 31. idque punitur & exprobratur, 14,7†15,25†16,19,26. 4 Reg. 3,3†10,29,31†13,2,6,11†14,24†15,9, 18, 24†17, 22†23, 15. manus eius exareſcit, 3 Reg.13,4. curatur,13,6. moritur,14,20. tota eius domus perditur, 15,29. iuxta quod prædictum fuerat, 14, 10. contra Ieroboam, Amos 7,10.

Ieroboam filius Ioas fit rex Iſrael, 4 Reg.13, 13†14,16. moritur, 14, 29.

IERVSALEM expugnatur à filiis Iudæ,Iudic.1,8. eligitur à Deo in habitaculum, 3 Reg. 8*. 2 Paral.6,2†7,16.

Ieruſalem appellatur Iebus, Ioſ.15,8. Iudic. 19,10. 1 Paral. 11, 4.

Ieruſalem appellatur Salem,Pſalm.75,3.

Ieroſolymam quæ tribus Iacob inhabitauerint, 1 Paral.9,3. 2 Eſd. 11,1.

Ieruſalem obſidetur à rege Syriæ & Iſraelis, 4 Reg.16,5. à rege Nabuchodonoſor,4 Reg. 24,10†25,1.

Ieruſalem exuritur & euertitur, 4 Reg.25, 9. iterum excolitur & reparatur, 2 Eſdr. 3*. †6,15.

contra Ieruſalem & eius ciues, 4 Reg. 21,12 †23,27. Eſaiæ 2,6 †3,1 †22,1,8 †29,1,7 †65,2. Ierem.4,3,9 †7*.†13*.†17,19†19,3,6†21,3†23, 39 †25,8 †32,3,26 †34,1 †38,3 †39,8. Ezech. 3,6 †4*. †5*. †10,2 †15*.†21,6 †22*.†23*. Sophon. 3, 1.

Ieruſalem deſtruenda per Romanos, Dan.9, 26. Zach.14,1. Matth.24,1,15. Luc.13,35†19, 41 †20,16†21,6. Ioan.11,48.

Ieruſalem ſpiritualis, Eccleſia ſancta, Pſalm. 121,3. Eſaiæ 33,20†54,11 †60*. †62,6†65,16, 18. Tob.13,19. Baruch 5,1,7. Gal. 4,26. Hebr. 11,10†12,22. Apoc.3,12†21,2,10.

IEZABEL impia, impij Achab coniunx, 3 Reg. 16,31 †21,5,7. occidit prophetas Domini,18,4,13. minatur Helię prophetæ mortem,19,2. à canibus dilaceratur, 4 Reg.9,33. iuxta verbum Heliæ prophetæ, 3 Reg.21, 23.

ILLVMINATI dicuntur Baptizati, Heb. 6,4.

IMAGINES iuſſit Deus fieri, Exo.25,18*. Num. 21, 8*.

Imagines fecit Salomon, 3 Reg.6,35 †7,25, 29,36 †10,19. 2 Paral.3,10,14†4,3.

Imaginum vſus,Numer.21,8. Sapien. 16,6. Ioſue 2, 26*. de altari in teſtimonium & memoriam extructo.

IMMISERICORDIA, & eius punitio, Exod.1,12.Deut.23,3.Iudic.8,6,15.1 Reg.25, 10,38.Iob 20,19.Prouerb.21,10. Eccli.12,13. Amos 1,6. Matth.18,30,34†25,42.Luc.16,21, 23.Iacobi 2,13.

IMPATIENTIA, & eius punitio,Exod. 14,11 †15,24 †16,2,7 †17,2. Numer.11,1,10 †14,1,26 †21,5. Iob 3,1. Prouerb.12,16. Eccli.2,16.

IMPIORVM dicta, facta & cogitata contra pios, Sapien.2*.Psalm.9*.10*.11*.13*.Prouerb.4,14.

Impiorum prosperitas, Iob 10,3 †21,7, 10. Psalm.72,2,8 †91,8. 4 Esdr.3,28,31. Ierem.12, 1.Abac.1,13. 2 Mach.6*.

Impiorum prosperitas bonis admirationem parit,Iob 21,7,13.Psalm.72,2.Eccle.7,16.Iere. 12,1. Abac.1,13. Malach. 3,15.

Impij incidunt in mala quæ piis parauerunt, 1 Reg.17,42†31,4. Hesth.7,10. Psal. 7,16 †9,16 †34,8†36,14. Proue.26,27.Eccle.10,8. Esa.33, 1.Ierem.48*. Dan.3,22†6,24†13,62. Eccli.27, 28*. Iudith 13,4. Apoc.18,6.

Impij incidunt frequenter in malum quod timẽt,Iob 6,16. Prou.1,26 †10,24. Esa. 66, 4.

Impiorum subita & improuisa punitio, dispersio & euersio, Gen.7,21 †14,15†19,24†34, 25. Exod.14,24. Leuit.10,2.Numer.11,33†16, 31. Iosue 10,9 †11,7. Iudic. 4,20 †7,12, 15,21 †8,11†16,28. 1 Reg.30,16. 2 Reg.13,28.3 Reg. 16,2†18,40†20,13,19. Iob 4,8 †5,3 †8,13 †15, 20†18*.†20*.†27,14†36,12.Psal.1,5†36*.Prouerb.1,27†6,15 †10,25 †12,7. Esaiæ 5,24 †47, 9. Ierem.15,8. Dan.5,30. 1 Machab.2,62 †4,3. Matth.24,38.Lucæ 12,20,46†16,23,25†17,27, 29. 1 Thess. 5,3.

Impiorũ punitio bonis est ad timorẽ & cautionẽ,Deute.13,11†17,18†19,20†21,21. Prou. 19,25†21,11.Eccli.23,37.Act.5,11.1 Tim.5,20.

Impios deridebit Deus, Psalm. 2,4 †36, 13 †58,9.Prou.1,26.Sapient.4,12.

IMPOSITIO manuũ varia in veteri testamento,Gen.48,14. Exod.29,10. Leui.1,4†3,2. Num.27,23.Dan.13,34.Marc.10,16.

Impositio manuum in sacramento ordinis & confirmationis,Act. 6,6†8,17†13,3†19,6.1 Timoth.4,14†5,22. 2 Timoth. 1,6.

IMPVDICITIA contra naturam, Genes. 19,5 †38,7. Leuit. 18,22 †20, 13.Iudic. 19, 22, 30. Roman. 1,27. 1 Corinth.6,10.Ephes.5,12. 1 Timot.1,10. 2 Petr. 2,7,8.

INCANTATIONES & maleficia,Exod.7, 11†8,18†22,18. Leuit.19,31†20,6,27. Numer. 23,23. Deuter.18,10. 1 Reg.28*. 4 Reg. 17,17 †21, 6. Esaiæ 2,6 †44,25 †47, 13. Ierem. 10, 2. Dan. 2,2,10. Mich.5,11. Act.8,8†13,6 †16,16 †19,19. Gal.5,20. Apoc.18,23†21,8.

INCESTVS graue peccatum. Leuit. 18,6,7 †20,11,14.Deut.22,30.1 Cor.5,1,2.

INDVLGENTIAE, 2 Corin.2,10.

INFERNVS & damnatio parata diabolo & angelis eius. vide Damnatio.

Inferni pœna varia & horribilis,Deut.32,22. Iob 24,19. Psalm.10,6†20,10†48,15 †111,10. Sap.11,17.Eccli.21,10.Esa.30,33†33,11,13,14 †34,9.Ier.9,15.Mal.4,1.Matt.8,12. Luc.13,27 †16,23.Apoc.14,9†18,7†20,14. nũquam terminanda, Esa. 66,24. Matth.25,41.46.Marc.9, 47. 2 Thess. 1,9.

INFIDELITAS, vide Fides.

INFIRMITAS corporalis: vide Aegrotatio.

INGRATITVDO,& eius punitio, Gen.31, 1†40,23.Exod.1,8. Deut.23,3*. Iudic.2,1 †6,8 †8,33†12,1.1 Reg.10,18†12,8†25,3,10. 2 Reg. 14,30. 2 Paral. 24, 21. Prouerb.17,13.Esaię 1, 2†5,4. Ier.2,5,6. Ezech.16*. Hose.10,1†13,2, 6. Mich.6,3. Sapi.16,29. 1 Machab.16,16,19. Matth.11, 20. Luc.17,18. Ioan. 11,46. Rom.1, 21. 2 Timoth. 3,2.

INIMICVS nõ passim contemnendus est, 1 Reg. 14,14† 17,43. 2 Reg.21,20. 3 Reg.20*. 4 Reg. 14,8.

Inimico reconciliato nõ temerè credendum est, 1 Reg. 24,17†26,21. 2 Reg.3,26. 1 Mach. 12,24.

INIQVITAS abundabit, 4 Esdr.5,2†14, 16. Matth. 24,12. 1 Ioan. 5,19. vide Impij & Mali.

INNOCENTIA sua cuique tuenda,& malæ suspiciones amouendæ, Iosue 22,22. 1 Reg. 1,14. 3 Reg. 18, 17. Ierem.37,12. Act. 2,14†6, 14†7,2†28,17.

INOBEDIENTIA, eiusque punitio,Gen. 3,16,17 †19,17,26. Leuit.10,1 †26,14*. Num. 14,28,41 †16,31†20,24. Deuter.11,16,28†17, 12 †18,19,20†27,16*. †28,15*. 1 Reg. 12,15 †13, 11 †15,24 †28,16. 2 Reg. 6,6. 3 Reg. 11,9 †13,15,21†14,17†20,35*. 2 Paral.7,19† 26,16, 19. Esaiæ 24,5. Ier.11,3,8 †13,8 †17,27 †26,4 †35*. Ionæ 1,3. Matth.17,17.Act.7,39·Rom.2, 8. Galat. 3,10. 2 Thess. 1, 8.

INVIDIA & odium, Gen.4,5 †26,14†27, 41†30,1 †37,4,11. Exod.1,8 †20,13. Leuit. 19, 17. Num. 12,1 †35,20,23. Deut.19,11. 1 Reg. 18,7,11. Sap.2,24. Proue.10,12,18. Ezech.25, 15. Dan.6,3. Luc.15,28. Ioan.12,4. Rom.1,29 †13,13. Galat.5,15,20. Iaco.3,14†4,2. 1 Pet.2, 1. 1 Ioan. 3, 13, 15 †4,20.

IOAB filius Saruiæ,2 Reg.2,13. confodit Abner,3,27. reconciliat Absalonem per Thecuam,14,*. confodit Amasa,20,9. confoditur ipse, 3 Reg. 2,28,34. iuxta mandatum Dauid, 2,5,7.

IOACHAZ filius Iehu, rex Israel, 4 Reg. 10, 35 †13,1.

Ioachaz filius Iosiæ exuitur regno, & vehitur in Aegyptum, vbi & moritur, 4 Reg. 23, 34. captiuitas eius prædicitur,Ezech.19,4. appellatur Iohanan, 1 Paralip. 3, 15. post ipsum creatur rex frater eius Eliachim, 4 Reg. 23, 34.

IOACHIN filius Ioacim,fit rex Iuda,4 Regum 24,8. ducitur captiuus à Nabuchodonozor in Babyloniam, 24, 12, 15. dimittitur ex carcere,& ad honores euehitur, 25,24. appellatur Iechonias, Ierem.37,1. appellatur Neri, Luc. 2, 27. ei succedit patruus Matthanias, 4 Reg. 24, 17.

IOACIM,antea dictus Eliacim,filius Iosiæ, fit rex Iuda, 4 Reg. 23,34. 3 Esdr.1, 37. combussit libros sermonum Ieremiæ, Ierem. 36, 21. appellatur Melchi, Luc. 3,24. moritur,4 Regum 24,1,5. post ipsum constituitur rex filius Ioachin, 4 Reg. 24, 6.

IOANNA vxor Chusæ sequitur Christum, Lucæ 8,3.

IOANNES Baptista filius Zachariæ, Luc.1, 55,59,60. Euangelium regni denunciat,& baptizat,Matth.3,1.Marc.1,4,5.Ioan.1,28†3,23, 26. vestitus eius ex pilis camelorum, & victus locustæ & mel siluestre, Marc.1,6. noluit haberi maior quàm erat,Ioan.1,19,20,26†3,28. mittit discipulos ad Christũ,Matt.11,2. capite truncatur,Matt.14,8. dicitur Helias,Malach. 4,5.Matth,11,14†17,10. Luc.1,17.

Ioannes filius Zebedęi vocatur,Matth.4,22. vnicè à Christo diligitur, Ioann.13,23 †19, 26 †20,2†21,7,20. scribit quæ vidit, Ioann.19,35 †21,24. 1 Ioann.1,1.

IOAS filius Ochosiæ solus euadit,dum senatus regius occiditur, 4 Reg. 11, 2. coronatur rex in Iuda, 11, 12. occidit Zachariam filium Ioiadæ,2 Paral.24,21. Matth.23,35. occiditur à suis ministris,2 Par.24,25.4 Reg.12,20. post ipsum filius eius Amasias rex constitutus est, 1 Paralip.3,12. 2 Paral.24,27.

Ioas filius Ioachaz rex Israel, 4 Reg. 13,9. pugnat contra Amasiam, subuertit mœnia Ierusalem, destruit templum, & moritur, 4 Reg. 14, 13,16.

IOIADA Sacerdos iussit occidi Athaliã reginã, 4 Reg.11,15. 2 Par.24,14. moritur,24,15.

IONAS prophetat, 4 Reg. 14, 25. præcipitatur in mare, Ionæ 1,15. deglutit eum piscis à Domino præparatus,2,1. in cuius ventre erat tribus diebus & tribus noctibus, ibidem. Matth. 12,40.

IONATHAS filius Saulis prosternit Philistæos,1 Reg.13,3†14,1,11. liberatur per populum à patre ob mel degustatum occidendus, 14,45. ferit fœdus cum Dauide, 18,3 †20,8 †23,18. cæditur, 31,7.

Ionathas filius Mathatiæ,præfectus militaris Iudæorum, 1 Machab. 9,31. fœdus init cum Demetrio,10,3,15. capitur,12,48. occiditur cum suis filiis, 13,23.

IORAM filius Iosaphat rex Iuda,3 Reg.22, 51. occidit sex fratres suos, 2 Par.21,4. moritur,4 Reg.8, 24. 2 Paral.21,19.

Ioram rex Israel, 4 Reg.1,17†3,1. procedit cõtra Hazael regẽ Syriæ,8,28. accepto vulnere curatur in Iezrahel, 9,15. moritur, 9,24.

IOSAPHAT filius Asa rex Iuda,3 Reg.22, 41. mittit qui verum Dei cultum doceant in ciuitates Iuda,2 Paral. 17,7. fœdere iungitur cũ impio Achab,18,3. ideoque arguitur à propheta, 19,2. iungit se Ochoziæ, 2 Paralip.20,35. moritur,21,1. habuit successorem filium Ioram, 1 Paralip.3,11.

IOSEPH filius Iacob, Genes.30,23. videt somnium, 37,5,9. venditur à fratribus Ismaelitis, 37, 26. Psalm. 104, 17. falsò accusatur, Genes.39,17. mittitur in carcerem,39,20†41, 14. constituitur dominus vniuersæ Aegypti, 41,40. datur ei filia Putipharis vxor,41, 45. detegit se fratribus suis, 45,1. moritur, 50,24. ossa eius transferuntur ex Aegypto, Exod. 13, 19. sepelitur in Sichem, Ios.24,32.

Ioseph coniunx B.virginis Mariæ, Matth.1, 16. fugit in Aegyptum, 2,14.

IOSIAS filius Amon rex Iuda, 4 Reg. 21, 24. †22*. eius natiuitas prædicta est,3 Reg.13, 2. legit librum Legis, 4 Reg. 23,2. celebrat Pascha,23,21. vulneratur à sagittariis, & moritur, 2 Paralip.35,23,24. 4 Reg.23, 29. lugetur, 2 Par.35,24. ei succedit Ioachaz, 4 Reg. 23,30,34.

IOSVE pugnat contra Amalech, Exod.17, 9,13. mittitur exploraturus terram Chanaan, Num. 13,2. eam populo commendat, 14,6. cõstituitur loco Moysis dux populi, 27,18.Deuter.3,21†31,3,7,14.Iosue 1,1,6. mittit exploratores, 2,1. transit Iordanem, 3, 16. erigit duodecim lapides in Galgal,4,3,8,20. angelus Domini apparet ei, Iosue 5,13. benedicit populo,8, 33. ascendit Iosue ad liberandos Gabaonitas, 10,7. sol & luna steterunt ad imperium Iosue, 10,12. reuertitur Iosue in Galgal post liberatos Gabaonitas, 10,43. percutit 31 reges, 12*. accipit suam portionem in diuisione terræ,19,49. moritur,24,29. Iudic. 2, 8. commendatur, Eccli.46,1.

IRACVNDIA quantum mali pariat, Gen. 4,5. Iob 5,2.Prouer.12,16†14,30 †15,18 †17, 19†19,19†27,3†29,22. Eccle.7,10. Eccli.25,22 †28, 6,14 † 30,26. Matth. 5,22. Luc.4,28. Gal. 5,20. Ephes. 4,26. Colos. 3,8. Tit.1,7. Iacobi 1,19.

IRAE alterius cedendum potius quàm repugnandum,Genes.27,42. Prouerb.22,24†29, 22. Eccli. 8,19. Matth.2,13.

ISMAEL filius Abrahæ ex Agar nascitur, Gen. 16,15. moritur,25,17.

Ismael filius Nathaniæ occidit Godoliam, aliosque Iudæos, Ierem. 41,2,6.

ISRAEL appellatur,qui antè Iacob dicebatur: quære Iacob.

Israel populus & hæreditas Domini, Exod. 3,7 †5,1 †6,7† 19,5. Leuit. 30,26. Deuter.4, 20 †7,6 †9,29 †10,15 †14,2 †26,18 †32,9. 1 Reg. 10,1 †12,22. 2 Reg.7,23. 3 Reg.8,53. Esaiæ 19, 25 †43,1. Ierem.13,11.

decem tribus Israel separant se à domo Dauid, 3 Reg. 12,3,9,16. secundum verba Ahiæ prophetæ, 11, 29. transferuntur in Assyriam, 4 Reg. 15,29 †17,6. secundum prophetiam, Deut. 4, 26. multi ex Israel sequuntur Leuitas in Ierusalem, 2 Par. 11,13.

Contra decem tribus: vide Samaria.

IVDAEORVM cæremoniæ erant vmbra futurorum, Exod.13,9,14. Num.15,38. Deut. 16,1.Ezech.20,10.1 Corin.10,1.2 Corin.3,13. Hebr.7,17†8,5†9,1,10,23†10,1.

Iudæorũ quædam certæ consuetudines,Gen. 32,31.Iudic.11,40.Ruth 4,7. 2 Par.35,25.

IVDAS filius Iacob nascitur, Genes.29,35. nescius concumbit cum filij sui vxore Thamar, 38,15. spondet pro fratre suo Beniamin, 43,9. prædicitur sceptrum non auferendum de Iuda, donec veniat Messias, 49,10. Deut.33,7. Iudic. 1,2. 2 Reg.7,12. 2 Paral.6,6.

contra Iudam & Ierusalem: vide Ierusalem.

Iudas Machabæus eligitur dux fratrum suorum, 1 Machab.2,66. pugnat strenuè, 3*.†4*. †5*.†7,25. 2 Machab.8,1†10,16*.†11,6†12*. †13*.†14*.†15*. cæditur, 1 Machab.9,17.

Iudas Iscariotes eligitur in Apostolũ, Matt. 10,4. init pactum cum Pharisæis, Luc. 22,4. prodit Christum, Matt.26,20,46. Marc. 14,43. Ioan.18,5. secundum prophetiam, Psalm.40, 10†54,14†108,8. Ioann. 6, 70†12,4†13,21. suspendit se, Matth.27,4. Act.1,18.

Iudas Galilæus dispersus cũ suis, Acto.5,37.

Iudas & Silas cum Paulo & Barnaba Antiochiam mittuntur, Act.15,22,27.

IVDICABVNT sancti de hoc mundo, Sap. 3,8†5,1. Matth.19,28. 1 Cor.6,2. Iudę 14.

Iudicium peruersum, Eccli. 11,9. Matth.7,1 †12,7. Luc.6,37†7,33. Ioan.7,24†9,16. Actor. 28,4. Roman.2,1†14,4,13. 1 Cor.4,5. 1 Tim. 5,21. Iacobi 4,11.

Iudicium Dei extremum, & quemadmodũ Christus in fine mundi iudicaturus sit, 1 Reg.2, 10,&c. vide Dies nouissimi.

Iudicium debet præcedere deliberatio & cognitio causæ, Genes.3,11†11,5†18,21. Exod.3, 8†23,2. Deu.13,6†17,9†19,18. Ios.7,19†22, 13. Iudic.20,3,12. Prouerb.18,13. Eccli. 11,7. Dan. 13,51. 1 Machab.7,7.

Iudicium hominum, vide Opinio.

Iudicum officium, & auctoritas, Exod. 18, 13,21†21*.†22*.†23*. Leuit.19,15†24,11,23. Deut.1,13,16†17*.†18,15†25,1†27,19. Ios.7, 19. 1 Reg.8,1†12,5. 2 Par.19,6. Eccli.4,10†10, 1†42,12. Psalm.81*. Prou.18,5,19†24,23†28, 15. Esa.5,16†10,1. Ier.5,26. Luc.18,2†23,1,13, 23. Ioan.7,24†8,15. Iac.2,4.

Iudices Israel rexerunt circa 350 annos, Act. 13,20.

Iudex vniuersi mundi est Deus. vide Deus.

IVDITH vidua Bethuliæ diues & honesta, Iudith 8.1*. præcidit Holoferni caput, 13,10. moritur, 16,28.

IVRARE quatenus liceat vel non liceat, & quàm variis modis contingat, Genes.14,22†21, 24†22,16†24,3†25,33†26,3,31†31,53†42,15 †47,31†50,5. Exod.13,19†20,7†22,11†23,13. Leuit.5,4†19,12. Num.14,21†30*. Deut.6,13 †7,8†10,20. Iosue 2,12†6,22†9,15†23,7. Iudic.21,1,7,18. 1 Reg.14,24†19,6†24,23†25,34 †28,10†30,15. 2 Reg.3,35†19,7†21,2,17. 3 Regum 1,13,29†2,8†8,31†19,2. 2 Paral.6,22†15, 14†36,13. 1 Esdr.10,5. 2 Esdr.10,29. Iob 27,1. Psa.14,4†23,4†62,12†88,4†94,11†101,9†109, 4. Esaiæ 14,24†19,18†45,23†49,18†54,9†65, 15. Ierem.4,2†5,2,7†12,16†22,5†44,26†51, 14. Hos. 4,15. Amos 6,8†8,7. Soph.1,5. Zach. 8,17. Iudith 1,12. Eccli. 23,9,17. Matth.5,33 †23,16,18,20,21,22. Hebr.6,13,16. Apo.10,6.

Iurandum non est temerè, nec per cælum, nec per terram, nec per aliquid quod in iis est, Matth.5,34. Iacobi 5,12.

IVSTI verè in hac vita, Lucæ 1,6†15,7. Ioann.8,36†17,17,19. 1 Corin.6,11. Hebr.12, 23*. 2 Petr.2,7. 1 Ioan.3,1,7. Apoca.3,4†14,5. vide Peccatum.

IVSTITIÆ summa perfectio nõ habetur in hac vita, in qua sine peccato non viuimus, Gen.6,5†8,21. Exod.34,7. Num.14,18. 3 Reg. 8,46. 2 Paral.6,36. Iob 4,17†9,1,15,20†25,4. Psalm,13,1†50,7†52,1†129,3†142, 2. Prou.20, 9. Eccle.7,21. Esaiæ 64,4. Ierem.2,19,20†30, 11. Mich. 7,2. Nahum 1,3. Sap.12,10. Matth. 6,12. Luc.17,3,10. Roma.3,9,23†7*. Gal.3,22. Eph.2,3. 1 Ioan.1,8. vide Peccatum.

Iustitia nostra est per Christum, & primam iustificationem peccatorumque remissionẽ nulla præcedunt merita, Gen.15,6. Esa.45,25†53, 8,13. Ierem.23,6†33,16. Dan. 6,22. Abac.2,4. Zach.9,11. Act.10,43†13,39. Rom.1,17†3,22, 24†5,1,18†10,4,10. 1 Cor. 1,30. Gal.2,16†3, 11†5,5. Phil. 3,9. Tit.3,7. 1 Pet.3,18.

IVSTIFICATIO qua quis ex iusto fit iustior, asscribitur bonis operibus, Eccli. 18,22. Roma.2,13. Iac. 2,21,24. Apoc.22,11.

Iustificatio impii non solùm fidei asscribitur, sed etiam aliis virtutibus, vt Spei, Roman.8,23. Charitati, Exod.20,6. Prouer.10,12. Luc.7,47. 1 Cor.13,4. Galat.5,6. 1 Pet.4,8. 1 Ioan.4,7,8, 9. Timori, Eccli.1,27,28. Pœnitentię operibus, Sapien.11,24. Ezech.18,21,22. Matt.3, 2,8. Luc.7, vbi ponitur exemplum Magdalenæ. 15, exemplum filij prodigi. 18, exemplum Publicani.

L

LABAN hospitio excipit famulum Abrahæ, Gen.24,32. mercede conducit Iacob, 29, 14,20. persequitur Iacob, 31,22.

LABOR & dolor communis omnibus hominibus, Genes.3,17. Exod.20,9†34,21. Deut. 5,13. Tob.2,19. Psalm.127,2. Prou.6,6†10,4 †14,4†20,4. Eccle.5,11. Eccli.29,29. Ioã.21,3. Act.18,3†20,34. 1 Corinth.4,12. Ephes.4,28. 1 Thess.2,9†4,1. 2 Thess. 3,8,12.

Labor nõ ditat sine Dei benedictione. Gen. 3,17†26,3,12†30,27. Deuter.8,18. Iob 42,12. Prou.10,22. Eccli.11,6.

Laboranti merces debetur, Leuitic. 19,13. Deut. 24,15†25,4. Tob.4,15. Eccli.7,22†34, 25,26. Ierem.22,13. Malach.3,5. Matth.10,10. Lucæ 10,7. 1 Corinth.9,9,14. 1 Timoth.5,18. Iacobi 5,4.

Laboris manuum & agriculturæ laus & vtilitas, Proue.12,11†13.4†14,23†24,27†28,19.

LACHIS traditur in manus Israelis, Ios.10, 32. extruitur, 2 Par. 11,9.

LAICI ne se sacris præter officiũ misceant, Leuit.10,1*. Num.1,51†3,10. nec vasa sacrata temerè contingant, Num.1,51†4,15,19,20†18, 7. 2 Reg. 6,6. 2 Par.26,18.

LAIS oppugnatur à Danitis, expugnatur, ædificatur, & appellatur Dan, Iudic.18,27. appellatur Lesen, Ios.19,47.

LAVDANDVS Deus ante & post sumptum cibum, Deut. 8,10. vide Gratia.

Laudare Deum pro merito non possumus, Psalm.95,4†105,2†118,164†144,3. Eccli.43, 2, 32.

Laudes Deo canendæ, Psalm. 46,2†146,7 †149,1. Esaiæ 12,4. Eph.5,19. Col.3,16. Hebr. 13,15. Iac.5,13.

LAZARVS iacet ante ostium diuitis epulonis, Luc. 16,20.

Lazarus suscitatur à morte, Ioa.11,43. persecutionem sustinet à Iudæis, 12,10.

LEBBÆVS cognomine Thadæus, discipulus Christi, Matth.10.3. appellatur Iudas filius Iacobi, Luc.6,16.

LEPRA quomodo cognoscatur, Leu.13*. 14*.

Lepram mittit Deus propter peccatũ, Exod. 4,6. Num.12,8. 4 Reg.5,1,27†15,5. 2 Par.26, 18,19,21.

Lepra mundatur, Exod.4,7. Numer.12,15. 4 Reg.5,14. Matth.8,2. Lucæ 17, 14.

Leprosorum segregatio, Leuit.13,49. Num. 5,2. 4 Reg.15,5.

LEVI nascitur, Gen. 29,34. occidit cum fratre suo Simeone Sichemitas, 34,25. punitio istius facti, 49,5.

Leuitarum habitatio, ius, & debita vitæ sustentatio, Leuit.10,12†25,32. Num.18,21,24 †35,2,7. Deuter. 10, 8†12,12,19†14,27†18,1 †26,11. Iosue 13,14,33†18,7†21*. 2 Esd.10,33, 37†13,10. Ezech.48,13. Eccli.7,32.

Leuitarum ministerium & officium, Num. 1,49†3*.†4,1†8*.†18,2,23. Deuter. 10,8. Ios. 3,6. 1 Paral.6,31*.†9,14*. 2 Par.19,8. Ezech. 44, 11.

Leuitas assumit sibi in ministerium Deus pro primogenitis Israelis, Num.3,12,40*.†8,16.

Leuitæ puniunt peccatum erecti vituli, Exod. 32,26.

Leuitæ expelluntur ex Israel, 2 Par.11,14.

LEX prima, & præceptum datur, Gen.2,16. violatur, 3,4,6.

Lex decem mandatorum datur Moysi, Exo. 20*. Deut. 5*.

Legis tabulæ dantur, Exod.31,18. Deuter.5, 22. franguntur, Exod.32,19. Deuter.9,17. dantur aliæ tabulę, Exod.34,27. Deut.10,1.

Legis natura, officium & operatio, Rom. 3, 20†4,15†5,20†7,1,7. Galat.3,19. 1 Tim.1,8. Hebr. 7,18,27.

Legem Dei sine spiritu eius non possumus implere, Deut.5,29. Psalm.118,24. Luc.18,22. Act. 15,10. Rom.8,2.

punitio vel merces eorum, qui Legem Dei præuaricantur, vel obseruant: vide Obedientia, & Inobedientia.

Legis cæremonię abrogantur per Christum, Matth.11,13. Marc.15,38. Actor.13,38†15,11. Rom.6,14†7,4†8,3. Gal.3,13†4,5. Ephes.2,13. Coloss. 2,14. 1 Pet.1,11,18.

Lex legitur, Deut.1,5†31,9,11. Iosue 8,33. 4 Reg. 23,2. 2 Esd.8,8†9,3. 3 Esd.9,39. 2 Machab. 8,19,23.

Lex noua Christianorum consistit potissimũ in charitate, Matth.5,44†7,12†22,36. Ioan.13, 34. Rom.13,10. Galat.5,14†6,2. 1 Timot.1,5.

LIA nubit Iacob patriarchæ, Genes.29,21. gignit ei multos liberos, 29,31.

LIBER vitæ, Exod.32,32. Psalm.68,29. Philip.4,3. Apoc.3,5†20,12†21,27.

LIBERVM arbitrium etiam post lapsum in homine mansit, Gen.4,7. Deut.30,19. Ios.24, 15. Psalm.26,9. Sap.9,10. Eccli.15,18†31,10. 1 Cor. 3.9†7,37.

Liberum arbitrium cooperatur gratiæ Dei, 1 Reg.7,3. 2 Paral.12,14. Psalm.9,17†72,13. Prouerb. 16, 1,5,9. Eccli.2,20. Isaiæ 1,16,17, 18†40,3†46,8†55,6,7. Ierem.3,1,12,22†4,3, 4,14†7,3†18,8,11†25,5†26,13†32,15. Ezech. 18,21,22,27,28,30,31†33,14,15,16,19. Zach. 1,3. Malach.3,7. Matth.3,2,3†11,33†12,28. Marc.1,3. Luc.3,4. Ioan.1,23†7,37. Acto.3,19 †8,22†9,6. Roma. 10,13. 1 Corint.3,9†15,10. 2 Corint.7,1. Eph.5,14. Philip.2,22,13†4,13. Coloss.1,29†3,9,10. 1 Tim. 4,16. 2 Tim. 2,21. Hebr.4,16†12,12,13. Iacob.4,8. 1 Petr.1,22. 1 Ioan.3,3. Apoc.3,20.

Libertas Euangelica, Ioan.8,32. Roma.6,18 †8,2,21. Galat.5,13. 1 Petr.1,18†2,16*. 2 Petri 2, 19.

Libertas praua & improbanda, Iob 11,12. Ierem. 34,15. Ose.7,16. 2 Pet.2,18.

à LINGVA mala cauendum, Leuit.19,16. Iob 5,21. Psalm. 51,4†139,4,12†140,3. Prou.4, 24†10,18†11,9†12,13,19†15,2†16,27,28†17, 20†18,*.†20,19†21,23†26,20†30,11. Eccle.5, 2. Sapiẽ.1,11, Eccli. 5,16†25,12†28,*. 1 Cor 15,33. 1 Petri 2,1. Iaco.1,19†3,5,8†4,11. vide Detractio.

Lingua discretè moderanda. Prouerb.10,19 †12,14†13,2,3†17,27†18,21†21,23. Eccli.14, 1†20,5†22,33†23,17. Matth.12,36. Luc. 6,45. Iac.1,19†3,2. 1 Petri 3,10. vide Loquenda.

LOBNA occupatur, Ios.10,29. deficit à Iuda 4 Reg.8,22. oppugnatur ab Assyriis, 19,8.

LONGANIMITAS, vide Patientia.

LOQVENDA sunt vera, honesta, & quæ audientibus prodesse queant, Exod.22,28. Psalm. 14*. Prou. 13,2†24,26†25,11†29,20. Eccle.5, 2. Eccli.7,37. Matth.5,37†12,36. Ephes.4,29 †5,3. Col.3,8. 1 Petri 3,10.

Loquendi tempus & oportunitas, Prou.15, 23†25,11. Eccle.8, 5. Eccli.11,8†20,6†32,9 †33,4. quomodo loquendũ, Iob 6,29. Prou. 15,4†16,20,22†29,11. Eccli.4,34†5,16†6,5. Coloss. 4,6.

LOTH liberatur ab incendio Sodomorum, Gene.19,15,17. 2 Petri 2,7. vxor eius mutatur in statuam salis, Gen.19,26. Sap.10,7. Luc. 17,32. concumbit cum duabus filiabus suis, Gen. 19,31,35.

LOTIO pedum, Genes.18,4†19,2†24,32 †43,24. Ioan.13,4,14. 1 Tim.5,10.

LVCAS medicus, Col. 4,14. manet cum Paulo

Paulo, 2 ad Timotheum, 4,11.
LVCIFER cecidit è cælo, Esaiæ 14,12.
LVX est Christus, Esa.9,2 †42,6 †60,1,19 †49,6.Ioann.1,5†8,12†9,5†12,35,46. 1 Ioann. 1,5†2,8.
Lux sunt Christiani, Prouer.4,18. Esa.62,1. Matth.5,15. Rom.2,19. Phil.2,15.
LYDIA purpuraria credit in Christum, Act. 16, 14.
LYSIAS dux exercitus Antiochi, 1 Mach. 3,32. pactum init cum Iudæis,6,58. capitur, & iussu Demetrij occiditur,7,2.

M

MAACHA filia Tholmai regis in Gessur, mater Absalonis, 2 Reg.3,3.
Maacha filia Abessalom, mater Abiam regis Iuda, 3 Reg.15,2. appellatur Michaia, 2 Para. 13,2.
MACEDONIA mittit eleemosynas pauperibus Ierosolymitanis, Rom.15,26. 2 Cor.8,1. Paulus vocatur in Macedoniam, Act.16,9.
MADIAN filius Abraham, Genes. 25, 2. Deus præcipit vt cædãtur Madianitæ, Num.25, 16. Madianitæ cæduntur cũ suo rege, 31,7. opprimũt Israelẽ, Iudic.6,1.irruit in eos Gedeõ.7*.
MAGDALENA, vide Maria.
MAGI Pharaonis virgas suas vertunt in colubros, Exodi 7,12.
Magi primitiæ Gentium Christum adorant, Matth. 2, 11.
Magia, vide Incantationes.
MALALEEL nascitur, Gen. 5,12.
MALCHO præcidit Petrus auriculã, Ioan. 18, 10.
MALEDICTIO & benedictio, Gen.3,14, 17†8,21†9,25†24,41†27,28†48,15,20†49,7. Num.5,21.Deut.11,26†27,15. Ios.8,34.Iudic. 9,20. 1 Reg. 17,43. 2 Reg.2,5 †16,7. 4 Reg.2, 24. 2 Esdr. 5,13. Prouerb. 26,2. Ierem. 29,22 †49,13. Zach. 8,13.
Maleficia, vide Incantat.
MALVM dicens bonum,punietur,Esaiæ 5, 20. Malac.2,17. Prouerb.24,24.
Malum declinãdum, & bonum faciendum, Prouerb.3,7. Esa.1,16. Ezech.18,21.
Malorum consortium vitandum, Psalm.1*. †25,4. Prou.1,10†14,7†24,21†29,24. Eccli.8, 18†13*. 2 Corint.6,14. 2 Ioan.10. Apoc.18,4.
Malum non est reddẽdum pro malo, Prou. 20,22†24,29. Rom.12,14,17. 1 Corinth.4,12. 1 Thes. 5,15. 1 Pet. 3,9.
Malum pœnæ est à Deo,Deut.32,23.3 Reg. 9,9†21,29. Esa.45,7. Ierem.11,11†32,42. Baruch 2,2. Amos 3, 6. Ionæ 3,10. Micheæ 1,12 †2,3.
Malum culpæ summè auersatur Deus, tantũ abest vt eum auctorem habeat, Exo.23,7. 2 Paral.19,7. Iudith 5,21. Iob 34,10. Psalm.5,5,7 †44,8. Prouer. 15,8,9. Sap. 14,9. Eccli. 15,21. Oseæ 13,9. Rom.9,14. 2 Cor.6,15. Iac.1,13.
Malos rectores & prępositos permittit Deus ob peccata populi, 3 Reg. 12, 24. Iob 34, 30. Esa. 29,10. Ezech.14, 9. Ose.13,11. 2 Thes.2, 11. iubetque obedientiam illis præstare, Matthæi 23, 3.
Malorum etiam ministrorum opera vtitur Deus, Matth.7,22. Marci 9,38. Lucæ 9,49.
MANAHEM rex Israel, 4 Reg.15,14.
MANASSES primogenitus Ioseph nascitur, Gen.41,51†48,14.
Manasses impius, filius pij Ezechiæ, rex Iuda, 4 Reg.21,1,6. 2 Para.32,33†33,1. Iere.15, 4. ducitur vinctus in Babylonem, & per pœnitentiam conuertitur ad Dominum, & exauditus recuperat regnum, 2 Paral. 33,11,13. relinquit post se Amon, 4 Reg.21,18. Matt.1,10. appellatur Her, Lucæ 3,28.
MANENDVM est nobis in Christo, Ioan. 15,4. Rom. 8,1. 1 Corinth.4,15†12,13. Colos. 2,6. 1 Ioann.2,6,28†3,24†4,13.
MANNA, Exod. 16*. Num. 11,7. Deuter. 8,3. Iosue 5,12. Psalm.77,24. Sap.16,20.Ioan. 6,31.

MANSVETVDO, Iosue 7,19. 1 Reg. 25*. 2 Reg. 16,10. Prou. 15,1. Eccli.1,29. Matth.5, 4†11,29. Gal. 5,23†6,1. Ephes. 4,2. Colos.3, 12. 2 Tim. 2,25. Tit.3,2.
MARDOCHAEVS defensor & tutor Hester, captiuus abductus in Babylonem, Hest.2, 5,7. à rege summo honore affectus, 6, 10. reuertitur de captiuitate in Ierusalem,1 Esd.2,2. 2 Esdr. 7,7.
MARE creatur, Genes. 1, 9. concluditur suis terminis, 1,9. Iob 26,10†28,26. Prouer.8, 29. Ierem. 5, 21. cedit filiis Israel, Exod. 14, 21. sedatur verbis Christi, Matth.8,26.
MARIA soror Aaron laudat Dominum, Exod.15,21. fit leprosa, Num.12*. Deut.24, 9. moritur, Num.20,1.
Maria virgo prænuntiata, Gene.3,15.Num. 24, 17. Psalm. 18,6†44,10†45,5†84,2 †86, 3 †131,8. Prou.31,10,29†9,1. Cantic.1*.2.*3*. 4*.5*.6*. Eccli. 24*. Esaiæ 7,14†11,1†19,1†45, 8. Ierem. 31,22.
Maria vocatur, & est mater Domini, Luc.1, 43. mater Iesu, Matth.2,13. Ioan.19,25.
Mariæ perpetua virginitas significatur, Exo. 3,2. Iudic. 6,37,38,39,40. Psalm.18,6. Cant.2, 2†4,7†6,9.Esa.7,14†11,1†35,1,2 †66,7. Ezec. 44,2.Dan.2,34. Matth.1,20.Luc.1,35.
Maria virgo multis dotata virtutibus, fide diues, Proue.31,18. Luc.1,38,45.Ioann.2,5. spe plena,Eccli.24,24.Ioan.2,5. charitate perfecta, Eccli.24,24.Luc.1,56†2,7. Ioan.2,3†19, 25. casta, vide suprà, Marię perpetua virginitas. castitatẽ vouit perpetuam,Luc.1,35. humilis,Luc.1,38,48. misericors,Ioã.2,3. prudens,Luc.2,19. modesta,Lu.2,48. pia,Luc. 1,46,47. benigna,Luc.1,40. fortis,Prouer. 31,10*. Ioan.19,25. sapiens, Prouerb.31,26. Ioan.2,5. pauper,Matth.2,11. Luc.2,7,24. patiens, Matth. 2,13. Luc.2,35. virtute præcellens omnes,Prou.31,29.Eccli.24,25.Luc.1, 28,48.
Maria salutatur ab angelo,Luc.1,28. visitat Elizabeth, & laudat Deum, Luc.1,39,46. proficiscitur cum Ioseph in Bethleem, Luc.2,4. in Aegyptum, Matth. 2, 14. reuertitur inde in terram Israel,Matth.2,14. inuenit Christũ in templo,Luc.2,46. assistit cruci,& Apostolo Ioanni commendatur, Ioan.19,25. manet cũ Apostolis, Act.1,14.
Maria Magdalena deflet sua peccata, Luc.7, 38. obtinet peccatorum remissionem, Luc.7, 48. liberata septem dæmoniis, adhæret & ministrat Christo, Luc.8,2,3. vngit Dominum, Matth.26,6.Marc.14,3.Ioan.11,2†12,3. adest Christo in cruce morienti,Ioan.19,25. stat ad monumentum plorans,Ioan.20,11. Christus ei apparet post resurrectionem,Marc.16,9. Ioã. 20,14. nunciat resurrectionem discipulis,Ioan. 20, 18.
MARITI officium & auctoritas in vxorẽ, Gen.3,16. Num.5,12,18†30,7,13. Deut.22,5, 13†24,1. Prou. 5,18†18,22†31,10. Eccle.9,9. Eccli.7,28†9,1†25,2,27†26,1. Malach. 2, 14, 16. 1 Cor.7*.†11,2,10. Ephes.5,22. Col.3,18. Tit.2,4. 1 Tim.2,11. 1 Pet.3,1.
MARTHA hospitio excipit Dominum, Luc.10,38. ostendit suam fidem,Ioan.11,27.
MATHAN sacerdos Baal occiditur,4 Reg. 11,18. 2 Paral.23,17.
MATHIAS eligitur in Apostolum,Actor. 1, 26.
MATHVSALEM filius Henoch nascitur, Gen.5,21. viuit 969 annis,& moritur, Gene. 5,27.
MATRIMONIVM, Gen. 1,27,28 †2,21, 22,23,24†3,6,12,17†4,1,17†9,1†19,26†24,3 †29,21. Exod. 2,1†20,17. Leuit. 18*. 20,10. Deut.5,21†7,3†22,29†24,1. Ios. 23,12. Iudic. 3,6†14,2,7,15. 1 Esd.9,2. 2 Esdr. 13,23.Hesth. 2,17. Tob.4,13†6,17†7,15,16†8,9. Prou. 18, 22†19,14. Eccli. 25,2. Ierem.3,1. Matth.5,32 †19,3,7†22,24,30. Marc.6,18†10, 2,6,7,8,9 †12,20*.Luc.2,5†3,19†16,18†20,34.Ioan.2,1, 2. Rom.7,2,3. 1 Cor.7*.Ephes.5,31,32.1 Tim. 3,2†5,9.Hebr.13,4. 1 Pet. 3,1.
Matrimonium indissolubile, Genes. 2, 24. Matth. 5, 32 †19,7. Marc. 10,11. Luc.16, 18. 1 Corinth.7,10.
Matrimonium spiritale,quęre Connubium.
Matrimonium cuius rei sacramẽtum,Ephe. 5,32. confert gratiam & sanctificationem, 1 Thess. 4, 4.
MATTHÆVS publicanus vocatur,Matth. 9,9†10,3. appellatur Leui filius Alphæi,Mar. 2,14. Luc.5,27.
MATTHANIA patruus Ioachim constituitur rex Iuda,4 Reg.24,17. appellatur Zedechias. 1 Par.3,15.
MATTHATHIAS Sacerdos ostendit studium pro tuenda religione, 1 Machab. 2, 24. pugnat strenuè, 2, 41. monet filios suos ad obseruationem legis Dei, 2,49,64.
MEDI occupant regnum Babyloniæ,Dan. 5,31.
MELCHISEDECH sacerdos, & rex Salem, Gen.14,18. Psalm.109,4.Heb.7,1.
MENDACIVM, Genes.3,4†37,19†39,17. Leuit. 19,11. 2 Reg.1,2,7. 4 Reg. 5,25. Prou. 6,19†12,22.Sap.1,11.Eccli.7,13†20,26,28†25, 4. Hose.4,2.Ioan.8,44. Act.5,4,8.Ephes.4,25. Colos.3,9. vide Testimonium.
MENELAVS proditor patriæ vsurpat sibi summum Sacerdotium, 2 Mach. 4, 24. extremo supplicio afficitur, 2 Mach.13,4,5,6.
MENSVRA qua mensi fuerimus, remetietur nobis, Exod. 21, 23. Iudic. 1,7. 1 Reg. 15, 33. 2 Reg.22,25. Psalm. 17,21. Prouer. 22,23. Esaiæ 33,1†65,6†66,4. Ierem. 50,15,29†51, 49. Ezech. 16,59. Ioel 3,7. Matth.7,2.Marc.4, 24. Luc. 6,38.
Mensuræ & pondera debent esse iusta, Leuitic. 18, 35. Deuter. 25,13. Ezech. 45,10.Micheæ 6,11. Amos 8,5.Prou.16,11†20,10.
MERARI filius Leui,Num.3,17. Meraritarum officium, 3,33†4,42.
MERCES debetur operibus,Gen.4,7†15, 1. Psalm.118,112. Prouerb. 11,18. Sapient. 5, 16†10,17. Eccli.2,8†11,24†18,22†36,18†51, 30,38. Esa.3,10. Ierem.31, 16. Matth. 5,12†6, 1†10,41,42†20,8. Marc.9,41. Luc.6,35†10,7. Ioann.4,36. Rom.4,4. 1 Corinth.3,8.1 Tim.5, 18. Apoc.22,12.
MERITA operum, Eccli.10,31†16, 15 †38,18. vide Opera.
MEROB filia Saulis, 1 Reg.14, 49. promittitur Dauidi in vxorem,18, 17.
MESSIAS.i. Christus, & verus vnctus est Dominus noster Iesus, Ioã.1,4†4,25†7,41†11, 27. Matth.26,64. Marc.14,62.Luc.22,67. Act. 17,3†18,28†19,4. 1 Ioann. 5,1.
MICHA parat Ephod idolo matris suæ, Iudic.17,5. conducit Leuitam,17,7,10. idolum & Ephod auferuntur,similiter & Sacerdos abducitur, 18,13,18,20.
Micha, filius Miphiboseth, 2 Reg 9,12.
MICHÆAS prophetat contrarium pseudoprophetis, 3 Reg.22,13,15,23. 2 Par.18,14.
MICHAEL pugnat cũ diabolo, Dan. 10, 13. Iudę 9. Apocal.12,7.
MICHOL siue Michal filia Saulis, datur Dauidi in vxorem,1 Reg.18,27. iuxta promissionem regis,17,25. conseruat Dauidi vitam, demittens eum per fenestram. 19,12. subducitur ei,& datur Phalti, siue Phaltiel, 25, 44. redditur ei, 2 Reg.3,14,15. deridet ipsum saltantem coram Domino,6,16.
MILITARE, vide Bellum.
MINISTRORVM etiam malorum opera dignatur vti Dei bonitas, Matth.7,22. Marc.9, 38.Luc.9,49. quos & iubet audiri,Mat.23,3.
MIPHIBOSETH filius Ionathæ, 2 Reg.4, 4. inuenit gratiam coram Dauide,9,7*. parcit ei Dauid,21,7. appellatur Meribbaal,1 Paral.9,40.
Miphiboseth filius Saulis suspenditur, 2 Regum 21,8.
MIRACVLA operatur Deus per Sanctos & eorum reliquias: vide Sancti & Reliquiæ.
MISERICORDIA: vide Bonitas Dei: itẽ Charitas.

Misericordiæ opera proximo exhibenda, 1 Reg.15,6. 2 Paral.28,9,15.Psal.111,5,9. Prou. 24,21,31 †19,7, 25,21. Eccli.4,2,29†35,18. Esa. 58,7. Oseæ 6,11. Mich.6,8. Zach.7,9. Matth. 5, 7†9,13†10,41†18,33†25,41.Marc.9,40. Luc.6, 35†10,33. Rom.12,13.Galat.6,12.Colos.3,12. 1 Timoth.5,10. quære Eleemosyna.

Missae sacrificium olim prædictum & prænuntiatum,Leuit.26,9,10,11,12.Psalm. 22, 5†109, 4. Esaiæ 2,2,3 †19, 19,20 †56,7 †61, 6 †66,19,20,21. Ierem.31,31†33,16,17,18.Dan. 12,11. Amos 9,11. Malach.1,10,11.

Missæ sacrificium per varias figuras veteris Testamenti significatum, Gen.14,18† 16,6†22, 13. Exod.12,5,24 †25,30 †29,2,15. Leuit. 2,1, 13 †3,12 †4,23 †5,7,11 †6,15 †9,8 †14,4†16,3 †19,21. Num.15,24†18,17. 1 Reg.21,4. 3 Reg. 19,6. 4 Reg. 4,41. Dan. 8, 12. appellaturque iuge sacrificium, Dan.11,31†12,11. necinteribit offerens sacrificium, Ierem.33,18,21.

Missæ sacrificium à Christo institutum, Luc. 22,19. & ab eius discipulis vsitatum, Act. 13, 2. λειτουργούντων δ' αὐτῶν.

Missæ sacrificij mentionem facit Paulus, 1. Cor. 10,16†11,23*.

Moab filius Loth & filiæ eius natu maioris, Gen.19, 37. contra Moabitas pugnare, Israeli à Deo prohibetur, Deut.2,8. factus est Moab seruiens Dauidi sub tributo, 2 Reg. 8, 2. deficiũt Moabitæ ab Israel,4 Reg.1,1†3,5. irruunt latrunculi de Moab in terram Israel,13,20. nõ admittebantur in ecclesiam, Deut.23,3. 2 Esdr. 13,1. contra Moab prophetatur, Num.21,29 †24,17. Psalm.59,10 †107,10. Esaiæ 16.*. †25, 10. Ierem.48,1. Ezech.25,8.Amos 2,1.Sophoniæ 2,8.

Moloch idolum, Leuitic.18,21†20,2. appellatur Melchom,1 Paral.20,2. Ierem.49,1. Amos 1,15. Soph. 1, 5. de Moloch vide item 3 Reg.11,5,7. 4 Reg.23,10.

Morbvs: vide Aegrotatio.

Mors est pœna peccati, Gen.2,17 †3,19. Rom.5,12,17 †6,23. 1 Cor.15,21. Ephes.2, 2. Colos.2,13. 1 Timoth.5,6. Iacobi 1,15.

Mors, & certus dies mortis omni homini cõstitutus est, Deut.31,14. Iosue 23,14.1 Reg.26, 10. Iob 14,5. Psalm.88,49. Eccle.3,3†8,8†9,5. Eccli.17,3†41,1. Ioan,7,30†8,20. Roman.5,12 †6,23. Hebr.9,27.

Mortis hora incertissima, Eccle.9,12. Matt. 24,43. Luc.12,40. 1 Thessal.5,2. 2 Thessal.2,2. Iacobi 4,13.

Mors corporis, iustis est quasi somnus quidam, & dormitio, Deuter.31,16. 2 Reg. 7, 12. 3 Reg.2,10†11,21,43†14,20. Sap.3,3. Matth. 9,24. Ioan. 11,11. Act.7,60†13,36.1 Corin.11, 29. 1 Thes. 4,13.

Mortem nostrã sua morte deuicit Christus, Esa.25,8.Hoseæ 13,14.Rom.6,9. 1 Cor.15,54. 2 Timot.1,10. Hebr. 2,14. Apoc. 21,4.

Mortem qui sibi intulerint, Iudic.9,54†16, 29. 1 Reg. 31,4. 2 Reg.17, 23. 3 Reg. 16, 18. 2 Mach.10,13†14,41. Matth.27,5. Act.1,18.

Mortuos lugere quatenus permittatur, aut prohibeatur, Leuit.19,28. Deuter.14,1 †34, 8. 2 Reg.1,11 †3,32†10,2†12,16†14,2†19,1 †21, 10,13. Eccli. 22,10 †38,16. 1 Mach. 9, 20†12, 52†13,26. Matth.9,23. Luc.7,13. Ioan. 11, 33. Act. 8,2 †9,39. 2 Thess. 4,13.

Mortui ad vitam reuocantur, 3 Reg. 17, 20. 4 Reg. 4,33 †13,21. Matth. 9,25 †27,52. Marc. 5,41. Lucæ 7,13 †8,54. Ioann.11,43. Act. 9,40 †20,10.

Mortuorum sepultura: vide Sepeliendi mortui.

Mortuorum suffragia: vide Purgatorium.

Moyses nascitur ex Leui, Exod. 2, 1 †6, 20. Act.7,20. percutit Aegyptium, & fugit in Madian, Exo.2,12,15. accipit Sephoram Madianiten vxorem, Exo.2,21. mittitur ad Pharaonem in Aegyptum,3,10*.†5,1†6,11†7*.†8*. †9*. †10*. reuertitur cum vxore & liberis in Aegyptum,4,20. orat pro Pharaone,8,12,30 †9,28,33 †10,17. orat pro populo,14,15†17, 4,11 †32,11,13,31. Num. 11,2†14,13,17†21, 7. Deut. 9,18,26. accipit primò tabulas,Exo. 31,18. has confringit videns populi idololatriam, Exod.32,19. accipit iterum nouas, 34, 28. in faciem eius intueri non poterat populus Israeliticus,34,30. 2 Cor.3,7. mittit exploratores in terram Chanaan, Num.13, 2. probat se à Deo esse missum,Numer.16,28,31. videt terram promissionis, & moritur, 20, 12 † 27, 12. Deut 34,1, 5. apparet in transfiguratione Christi, Matth.17,3. Lucæ 9,30. commendatur, Eccli. 45,1. diabolus altercatur cũ angelo Michaele de Moysi corpore,Iudæ 9.

Mvndi corde, Psalm. 23,4 †50,12†72,1. Matth.5,8. 1 Pet.1,22.

Mundities interior & exterior commẽdatur, Matth.23,25. Lucæ 11,39. 2 Corinth.7,1.

Mvrmvratores quos imitentur, & quæ illis pœna metuenda, Exod.14,11 †15, 24 †16,2,7,8 †17,2. Num.11,1*. †12,1,9,10 †14, 2,27*†16,3†17,13 †20,2 †21,5*. Deuter.1, 27. Iosue 9, 18. Iudith 8,10. Sapient.1, 11. Matth. 20,12. Luc.15,2 † 19,7. Ioan.6,41*. Actor.6,1. 1 Cor. 10,10. Iudæ 16.

N

Naaman militum præfectus apud regẽ Syriæ mundatur à lepra,4 Reg.5,14. Luc. 4, 27.

Naas rex Ammonitarum pugnat contra Iabes,1 Reg.11,1. moritur, 2 Reg. 10,1.

Naas pater Abigail, 2 Reg.17,25.

Nabal vir iniquus, 1 Reg.25,25,26.

Naboth, quia regi Achab vineam negabat,lapidatur, 3 Reg.21,2,13.

Nabvchodonosor potẽtissimus rex Babylonis, Ierem. 27, 6. inuadit Aegyptum, 4 Reg.24,7. Ierem.46,2. ascẽdit in Ierusalẽm, 4 Reg.24,1,10 †25,1.Ierem.39,1. iuxta prophetiam, Ierem. 25, 8 †32, 28. erigit auream statuam, Dan. 3, 1. habitat septem annos inter feras, 4, 28,30. ingens superbia eius, amplitudo dominij & crudelitas explicatur, Esaiæ 14, 2, 8.

Nabvzardan dux militię regis Babylonis destruit domum Dei, muros Ierusalem,& populum qui remanserat, transfert,cum omnibus vasis templi, in Babylonem, 4 Reg.25,8.Ierem. 39,9,11 †52,12.

Nachor auus Abraham, Gen.11,23,25.

Nadab & Abiu igne consumũtur, Leuit. 10,1†16,1. Num.3,4†26,61.

Nadab rex Israel, 3 Reg. 14, 20. cæditur, 15,28.

Nahasson filius Aminadab princeps & dux tribus Iuda, Num.1,7†2,3†7,12.

Nahvm prædicat in Niniue, Nahum 1*. †2*. †3*.

Nathan filius Dauidis,2 Reg 5,14. appellatur Matthata, Lucæ 3,31.

Nathan propheta mittitur ad regem Dauid, 2 Reg.7,4†12,1.

Nathanael dux tribus Issachar, Num. 1,8.

Nathanael videtur à Christo, Ioan. 1,47. Christus manifestat se ipsi Nathanael, 21,2.

Nechao rex Aegypti,4 Reg.23,29. 2 Paral. 35,20†36,3.

Negotiatio: vide Emere & Vendere.

Nehemias pincerna Artaxerxis, 2 Esdr. 1,11. mittitur in Iudæam ad ædificandum quæ erant destructa,2,9. appellatur Athersata,8,9.

Nemrod potens erat & robustus venator, Genes. 10,8.

Nicanor dux Lysiæ, 1 Machab.3,38. & etiam dux exercitus Demetrij, 7, 26. minatur se succensurum templum,7,34. cæditur,7, 43. 2 Mach.15,28.

Nicodemvs occultus discipulus Christi, Ioan. 3,1 †7,50 †19,39.

Ninive ædificatur ab Assur,Gen.10,11. pœnitentiam agit de peccatis suis, Ionæ 3, 5*. desolatio & destructio Niniue,Nahum 1*. †2*. †3*.Soph.2,13.Tob.14,5. stabit in iudicio,& condemnabit obcæcatos Iudæos,Matth.12,41.

Noe filius Lamech, Genes. 5, 30. præco diuinæ iustitiæ,2 Pet. 2,5. ædificat arcam, Genes.6*. ingreditur arcam,7,1,7. egreditur,8, 15. accipit signum fœderis,9,8,14. commendatur, Eccli. 44,17.

Noemi vxor Elimelech, Ruth 1,2.

Novvm Testamentum,Ier.31,31. Matth. 26,28.Marc.14,24. Luc.22,20.1 Corin. 11,24. Heb.8,8 †9,15 †10,16 †13,20.

Nouum cælum & noua terra post mundi innouationem, Esaiæ 65,17 †66,22. 2 Petr.3,13. Apoc. 21, 1.

Nvdi vestiendi, Esaiæ 58,7. Ezech. 18, 7. Tobiæ 1,17. Matth. 25,26,39. vide Misericordia.

O

Obed filius Booz ex Ruth, Ruth 4, 17. Matth. 1, 5.

Obediendvm Deo eiusque præceptis, & quæ obedientibus sit constituta merces,Gen. 12,4†17,9,23 †22*. †26,5. Exod.1,17 †15,26 †19,5†20,6†23,22,25. Leuitic.20,22 †26,3,11. Deut.4,40 †7*. †11*.†13,4†17,15 †18,15 †24, 8†27,10 †28,1,12. Ios. 22,1. 1 Reg.12,14†15, 22. 4 Reg.10,30. 2 Par.7,17. Prou.1,8,33†15, 31. Esa. 1,19 †48,18†55,2. Ier. 7,23†11,4†17, 24†35*. Dan.3,16. Eccli.35,7.2 Machab.7,30. Matth. 4,19 †7,24 †8,21†15,3†17,5†25,3.Luc. 5,4 †10,16. Ioan. 2,7. Act.4,19 †5,32. Rom. 16,19. Philip. 2,8,12. 1 Thes.4,3†5,18.1 Petr. 1,22. Iacobi 1,22.

Obedientia inferiorum erga superiores: vide Subditorum officium.

Oblatio debet esse sine vitio aut macula, Leuitic.1, 3 †3,1 †22, 19. Numer.28, 3, 31. Deut.15,21. Eccli.35,14. Ezech.43,23. Malac. 1, 8,14.

Oblationes Deo gratæ cælitus accenduntur, Genes.4,4†8,20†15,17. Leuit.9,24. Iudic.6,21 †13,19. 3 Reg.18,38. 1 Paral. 21,26. 2 Par.7,1. 2 Machab.1,22 †2,10.

Oblationes quotidianæ,Exod.29,38.Num. 28,3. 1 Esdr.3,2.

Oblationes propriorum filiorum, Leuit.18, 21 †20,2. Deuter. 12,31 †18, 10. Iudic.11,39. 4 Reg. 3,27 †16,3 †17,17 †21,6. 2 Paral. 28,3. Psalm. 105, 37. Esaiæ 57,5. Ierem. 7,31 †19,5. Ezech.16,20,36 †20,31 †23,37.

Oblationum conuiuia cum gaudio celebrabantur, Genes.31,46.Exod.18,12†32,6. Num. 25,2. Deut.12*.†27,7. 1 Reg.1,4†9,12*.†16,5. 2 Reg.15,12.3 Reg.1,9†3,15. 1 Par. 29,21.

Oblationes impiorum, Gen. 4,3. 1 Reg.15, 21. Psalm.39,7 †49,7†50,18. Prouer.15,8 †21, 27. Eccli.35,15. Esaiæ 1,10†43,23†61,8†66,3. Ierem.6,20†7,20†14,12. Hoseæ 5,6†8,13†9,4. Amos 5,22. Mich.6,7. Malach.1,7,13. Matth. 9,13†12,7. Marc. 12,33. Hebr.10,5.

Occidere: vide Homicidium.

Ochosias filius Ioram rex Iuda,4 Reg. 8,24. fugit in Mageddo à facie Iehu, & cæditur, 9, 27. habet sibi successorem Ioaz regem, 1 Paralip. 3,11.

Ocvlvs simplex & rectus, Eccli. 35, 11. Matth. 6,22. Luc. 11,34.

Oculus nequam, Genes.6,2.Prou.6,13. Eccle.4,8. Eccli.14,8†31,14.Matth.6,22.Marc.7, 22. Luc.11,34. 1 Ioan.2,16.

Oculorum custodia quantopere sit necessaria ad vitandum peccata, Genes. 3,6 †6,2†34,2 †38,15†39,7. 2 Reg.11,2*. †13,1. Prouerb.23, 26,33.Eccli.9,5,7,8,9,11*.†25,28*†41,25†42, 12. Iudith 10, 17, 18*. †12, 16. Daniel 13, 8*. Matth. 5,28. 2 Petr.2,14.

Oculus mentis vel intellectus, Num. 24,3. Deuter.29,4. Esaiæ 6,9. Lucæ 24,29. Actor.26, 18. Ephes. 1, 18.

Odivm: vide Inuidia.

Odio habenda malitia, Psalm. 96, 10†138, 21. Amos 5,15 †6,8. Rom.12,9.

Offerre pro defunctis,2 Mach.12,13.

Officivm subditorum: vide infrà Subditorum.

OG rex Basan cæditur, Num. 21,33. Deut. 3,1†29,7†31,4. Psalm.135,20.

ONESIPHORO optat Paulus misericordiã, 2 Timoth.1,16.

ONIAS summus Sacerdos offert pro Heliodoro,2 Mach.3,32. cæditur, 4,34.

OPERVM merita,& retributio seu merces, Psalm.118,112. Proue.11,18.Eccli.36,18.Esa. 3,10. Matth.5,12†10,42†16,27†25,34. Rom. 2,6. 1 Corinth.15,28. 2 Cor.5,10.2 Timoth.4, 8.Hebr.6,10†10,35†11,26. Iacob.2,24. Apoc. 20,7,8†22,12.

Opera mala Deo displicent, & pœnam merentur, Gen. 3,11†4,7†6,3,5,6,7†7,4 †9,6 †11, 4*.†17,14†18,20†19,11,24,26†20,3†42,21†44, 16. Exod.3,9 †7*.8*.9*. 10*.11*. 12*.14*. 20*. 21*.22*.†31,13†32,9,27,28,33. Leuit. 10,12. & deinceps per omnes sacræ Scripturæ libros.

Opera bona Deo grata sunt, & præmiũ merentur, Genes. 4,4,7†5,24†6,8,9†8,20,21 †20, 7†22,16*.†26,4,5†29,32.Exod.1,20†20*.†23, 22,25. Leuitic.11,43,44,45. & sic deinceps per totam Scripturam.

Operari bene propter mercedem & retributionem licitum est, Psalm. 118, 112. Matth. 5, 12. 2 Timoth.4,8. Hebr. 11,26.

non in quolibet Opere homo peccat, 2 Petri 1,10. 1 Ioan.3,6,9 †5,18.

Operum bonorũ fiducia,4 Reg.20,3. Iob 6, 2,3. Psal.17,21,22,25†131,1. Esaiæ 38, 3.

Opera bona quæ sint: vide Bona opera.

Opera à nobis proximo exhibita tanquã sibi facta reputat Deus,siue bona sint,siue mala, Esa. 37,23. Ierem.1,19. Zachar.2,8. Matth.25, 40. Act. 9,5. 1 Corinth.8, 12.

OPINIONES & cogitationes hominum frequenter sunt erroneæ,Leuitic.10,1. Numer. 15,39.Deut.12,8 †29,19.1 Reg.15,9. 2 Reg.6, 6.Prouer.12,15†14,12 †21,2. Esaiæ 5,21 †7,12 †14,13†55,8. Matth.3, 14 †16,22. Marc. 8, 32. Ioan.12,4 †13, 8.

ORARE in nomine Iesu, Ioann.14,13†15, 16†16,23,26. 1 Ioan. 5,14.

Orare quemadmodum oporteat, frequenter ignoramus, Matt.20,20. Marc. 10,35. Roman. 8,26. Iacobi 4, 3.

Orare noctes & dies, Psalm. 118, 62. Lucæ 18, 1. 1 Thes. 3, 10. 1 Timoth. 5, 5. 2 Timoth. 1, 3.

Orare sine intermissione, Matth. 7,7. Lucæ 11,9 †18,1.Actor.10,2.Ephes.6,18. Colos.4, 2. 1 Thes. 5,17.

Orare vt fidei prædicatio successus habeat felices, Ephes. 6,19. Colos.4,3. 2 Thes. 3,1.

Orare aliũ pro alio, Ierem. 42, 2,20. Baruch 1,13. 2 Machab. 1,6. Ephes.6,18. Colos. 4, 2. 1 Thessal.5,25. 2 Thes.3,1. 1 Timoth.2,1. Iac. 5,16.

Orare pro inimicis,Num.16,22,46.2 Mach. 3,33.Matth.5,44. Lucæ 6,28 †23,34. Act.7.60.

Orare Sanctos cum Christo regnantes: vide Sanctos.

Orare pro defunctis: vide Purgatorium.

Oratio quomodo, quando, cui, & vbi fieri debeat, & quid petendum, Numer. 11, 16, 24. Deut. 4,7. Iudic.10,10,15. 1 Reg.1,11. 2 Reg. 22,2,7. 3 Reg.3,7. Esa.65,24. Amos 7,2.Eccli. 35,26. Tob. 3,11*. Iudith 4,11. Matth. 6, 5, 9. †7,7 †18,19†20,20†21,22 †26,38. Marc.11, 24 †13,33. Luc.11,2,9†18,1†22,40. Ioan.4,23 †9, 31†14,13†15,7 †16,23. Act. 1,14 †2,42 †4, 24, 31 †10,2†1,23. Rom.8,26†12,12.1 Cor.14,13. Ephes.6,18. Colos.4,2. 1 Thes.5,17. 1 Timot. 2,1.Heb.13,18. 1 Pet. 3,12. 1 Ioan. 5,4. Iac.1,6 †4,3†5,13. Apoc.19,10†22,9.

Orationes quæ fiunt quemadmodũ oportet, exaudit Deus,Gen.16,11†21,17. Exod.2,24†3, 7†6,5†22,23,27. Deut.4,7†15,9. 1 Reg.7,9,10 †9,16†12,18. 2 Reg. 22,4,7. 3 Reg.13,6 †17,22 †18,36. 4 Reg.13,5†20,5. 2 Paral.32,22†33,13. 4 Esdr. 15,7. Iudith 4,8,12. Tob.3,24. Psalm. 3,5†4,4†9,13†17,7†21,25†33,7 †49,15 †54,17 †117,5†119,1 †144,19. Prou.15,29. Eccli.4,9 †21,6 †36,24,26 †48,22. Esa.30,19 †37,15, 21 †55,7. Ierem.29,12. Thren. 3,56. Dan. 13,44. Ionæ 2, 3. Zach. 13,9. 2Mach. 3,22. Ioan.9,31. Actor. 10,4.

Orationes quorundam quare non exaudiat Deus, Deut.1,45†31,18. Iudic. 10,1. 1 Reg.8, 18. Psalm.17,42. Prou.1,28†15,29†21,13†28, 9. Eccli. 34,29,31. Esaiæ 1,15. Ierem.7, 16 †11, 11,14†14,12†15,1. Ezech.8,18†14,16,20. Micheæ 3,4. Zach.7,13. 4 Esdr.1,26.2 Mach.9,13. Ioan.9,31. Heb.12,17. Iacobi 4,3.

Orationum Sanctorum exempla, Gen.32,9. Exod.32,11,13.Num.14,19.Deut.9,26.3 Reg. 8,15*. 4 Reg.20,3. 2 Paral. 6,16*.†14,11†20,6, 12. 1 Esdr.9,6*.2 Esdr.1*.Sapient.9*.Eccli. 23, 2†36,1,11†51*. Baruch 1,17,21 †2,6*. †3,1,9. Tobiæ 3,1,12†8,7†13,1. Iudith 9,2 † 16*. Hesther 14, 3. Esaiæ 33,2 †37, 16 †64*. Ierem. 10, 24†17,13,14†18,19 †32,16. Thren. 5*. Dan.9, 6 †13,42. Ionæ 2*. Abac 3*. 3 Esdr.8,74. 4 Esd. 3*. †6,38*. 1 Machab. 7, 37. 2 Machab. 6, 30. Actor. 4, 24.

ORDINIS sacramentum, Ioann. 20, 22. 1 Timot. 4,14 †5,22. 2 Tim.1,6. Tit.1,5.

OREB & Zeb interficiuntur, Iudic.7,27.

OSCVLVM pudicum, pacis & charitatis symbolum, Genes.29,13†45,14†48,10†49,34. Exod.4,27.Lucæ 15,20. Actor.20,37.Rom.16, 15. 1 Corinth.16,20. 2 Cor.13,12.1 Thessal 5, 26. 1 Petri 5, 14.

OTIVM: vide Acedia.

OZIAS sacerdos recepit Achior in domum suam,Iudith 6,19. præscribit Domini misericordioni tempus quinque dierum,7,23.

Ozias: vide Vsia.

P

PACTVM cum quibus non sit ineundum, Exod.23,32†34,15. Deut.7,3†20,13.3 Regum 20,36,42.

Pactum contra Dei voluntatem cum infidelibus initum,punitur,Iudic.1,24,27†3,5.3 Reg. 20,34,41. 2 Par.19,2.

Pactum init Deus cum populo,Genes.17,2, 7. Exod.19,5. Deut.5,2. Ierem. 31,31, 33.

Pactũ init populus cũ Deo,Ios.24,25.4 Reg. 23,3. 2 Paral.15,12†23,16. 2 Esdr.10,29.

PARENTVM officium, Genes. 18,19†21, 19†24,2†25,6†34,4,29†49*.Exod.10,2 †12, 26 †13,13,14†21,10. Leuit. 19,29. Numer. 30, 6. Deut.4,9†6,7,20†11,19†21,19 †22,15,19 †32, 46. Iosue 4,21. 1 Reg.2,23†3,13.3 Reg.2,1.Iob 1,5. Psalm.77,3. Prouerb. 1,8†4,1†5,7 †11,29 †13,24 †19, 18 †20,7 †22,6,15 †23, 13 †29,17. Eccli.4,23†7, 25†8,11†17,1†25,10†26,13†30, 1,11†33,32†42,5. Tob.1,10. †4*. †10,13†14,5, 11. 1 Mach.2,49,64. 2 Mach.6,24,28†7,20,21, 27. Dan.13,3. Matth.10,37,Ephes.6,4. Colos. 3,21. 2 Timoth.3,15. Tit.2,4.

PASCHAE festi institutio & celebratio, Exod.12*†13,6†23,15†34,18.Leuit.23,5.Num. 9,2,11†28,17. Deut.16,1,5. Iosue 5,10.4 Reg. 23,21. 2 Paral.30,1,15†35,1. 1 Esd.6,19.3 Esd. 1,10†7,10. Ezech.45,21. Matth.26, 19. Marc. 14,12. Lucæ 22,7.

PASTORES, præceptores, & alij præfecti qua debeãt esse sollicitudine & cura in eos quos suæ fidei commissos habẽt,Prou. 27,23,24.Sap. 6,23,26.Ezech.34,4*.Matt.18,12†24,45. Lucæ 15,4. Ioann.10,11*.†13,1*.†17,9,11*. †18,8. Act.20,22,28,31. Rom. 9,2,3 †12,7,8. 1 Cor. 4,14. 2 Cor. 11,28,29. Galat. 3, 19.

PATIENS & longanimis est Deus, Gen. 6,3. Exod. 34,6.Num.14,18.Psal.85,15 †102,8 †144,8. Eccle.8,12. Esa.30,18. Ioel 2,13. Ionæ 4,2.Nahum 1,3.Sap.11,24†15,1.Matth.18,27. Rom. 2,4. 1 Tim.1,16. 2 Petri 4,9.

Patientia & longanimitas fideliũ in omni genere afflictionũ, Gen.12,4,6. 2 Reg.16,10. Iob 1,20†2,9†7,2. Prouer.3,11†14,29†15,1 †16,32 †25,15.Eccli.1, 29†2,4. 4 Esd.10,15.Tob.2,8. 2 Mach.6,20†7*. Matth. 5,39.Rom.5,3†12,12 †15,4.2 Cor.6,4.Gal. 5,22.Ephes.4,2. 1 Thes. 5,14. 2 Thes. 1,4,7.1 Tim.6,11. 2 Tim.2,3,12. 1 Pet.1,6†2,19†3,14,17†4,1. 2 Pet.1,6. Hebr. 10,36†11,25†12,1. Iacobi 5,7.

Impatientia & eius punitio,Exod.14,11†15, 24†16,2,7†17,2. Num.11,1,10†14,1,28†21,6. Iob 3,1. Eccli.2,16.

PAVPERES: vide Eleemosyna.

PAVLVS Iudæus ex tribu Beniamin. Roman.11,1. Phil.3,5. natus & educatus Tharsi, Act.22,3. persequitur Christianos, 9, 1. Gal. 1,13. 1 Timoth.1,13. conuersio eius singularis, Act. 9*.

Paulus doctor gentium,Rom.11,13†15,16. Gal.2,2,8.1 Tim.2,7. 2 Timot.1,11. prædicat Antiochiæ,Act.13,16*. Iconiæ, 14,1. Lystri, 14,6,13. Thessalonicæ,17,1. Berrhoe,17,10. Athenis,17,22,28. Corinthi,18,1. vocatur in Macedoniam,Act.16,9. capitur, 21,27. deducitur Cęsaream,23,23,30. vehitur Romã, 27*.28*. sistitur Neroni, 2 Timot.4, 22.

Paulus nemini voluit esse oneri, Act.20, 33. 2 Corinth.11,9,11 †12,13.1 Thess.2,9.2 Thess. 3,8. vocabatur olim Saulus, Actor.7,59 †9,1 †13, 1.

PAX quædã temporalis,quædã æterna,Gen. 13,6,8†26,22†45,24. Leuit.26,6. Num. 6, 27. Ier.29,7.Eccli.25,2†28,15,19.Matt.5,9.Marc. 9,50. Lucæ 14,32.Act.9,31.Rom.12,18.1 Cor. 14,33. Ephes.4,3. 2 Tim.2,22.1 Pet.3,11.Heb. 12,14. Iac.3,18. Apoc.6,4.

Pax interna qualis est inter Deum & eius amicos,Esaiæ 2,4†9,6†11,6,7 †66,12. Hose. 2,14, 20. Mich. 4,3. Zachar.9,10. Luc.2,14 †24,36. Ioan.14,27†16,33†20,19. Act. 10,36.Rom.5,1. Ephes.2,14. Philip. 4,7.

Pacem & misericordiam promittunt mendaces prophetæ, Ier.6,14 †8,8,12†14,13 †23,16. Ezech.13,10,16. Mich.3,5. 1 Thess.5,3.

PECCATI origo,Gen. 2,17†3,6. Rom.5, 12. 1 Corinth.15,21.

Peccatum originale,Iob 14,4†15,14. Psalm. 50,7.Rom.3,9,23†5,12*. effectus eius, Gen. 8,21 Eccli.17,30. Rom.5,12,17†6,23†7,8,11, 13,17*. Gal.5,17. Ephes.2,3.tollitur eius reatus per Christũ, Ioan.1,29. Rom.3,23,24 †5,9, 15, 17,18,19†6,3†7,24†8,1,2. Gal.3,22. Eph.2,5.

Peccatum solus Deus propria auctoritate remittere potest, Exod.34,7. Psalm. 18,13 †31, 5 †102,12.Esaiæ 43,25 †44,22 †53*.Ierem.31, 34 †33,8. Mich.7,18. Matth.9,2. Marc.2,5. Lucæ 5,20†7,48.

Peccatum Sacerdos remittit auctoritate diuina, Matth.18,18. Ioan.20,23.

Peccatum remittitur per Christum, Esa.53*. Dan.9,24. Matth.1,21†9,2 †11,28 †20,28 †26, 27.Marc.2,5. Luc.24,46. Ioann.1,29. Act.2,38 †4,12†10,35,43†13,38. Rom.4,25†5,9. 1 Cor. 6,11†15,3. 2 Corinth.5,21. Gal.1,4. Col.1,14. Ephes. 1,7†5,25. 1 Tim.1,15. Tit.2,14. 1 Petri 1,18†2,24†3,18†4,1. Heb.1,3†9,12,14.1 Ioan. 1,7 †2,12†3,5. Apoc.1,5.

Peccatum in Spiritum sanctum,Matt.12,31. Marc.3,28. Lucę 11,15†12,10.Heb.6,6†10,26. 1 Ioan. 5,16.

Peccatum vindictam clamans,Gen.4,10†18, 20. Exod.22,23,27.Eccli.35,18.Iac.5, 4.

Peccanti in nos fratri condonandum: vide Remittendum.

propter Peccatum vnius aut paucorum puniuntur multi,Gen.3*. Num.16,20*.Ios.7*. Iudic. 19,25. 2 Reg.24*.

Peccatum contra naturam, Gen.19*. Iudic. 19,22*, Leuit.20,13. Rom.1,27.1 Corin.6,10. 1 Tim. 1,10.

Peccatum ex ignorãtia, Leu.4,2†5,15.Num. 15,27. Lucæ 23,34. Ioan.9,41†15,24. Act.3,17. 1 Tim. 1,13.

Peccatum ex malitia & data opera,Num.15, 30. Eccli.10,14. Matth.28,13.Ioan.11,49. Act. 4,18. Heb.6,5†10,16.

Peccatorum confessio:vide suprà Confessio.

Peccatum non solùm non imputatur, sed etiã verè remittitur, & anima abluitur ac mundatur, Psalm.50,12. Act.2,38. 1 Cor.6,11. 2 Pet. 1,9. 1 Ioan.1,9.

PECVLIVM Dei eius populus, Exod.19, 5. Deuter. 7,6 †14,2. Ioann.1,11. Ephes. 1,14. 1 Petr. 2,9.

PEDVM lotio: vide suprà Lotio.

PEREGRINIS benefaciendum est, Gen. 18,2. Exod. 22,21 †23,9. Leuitic 19,33 †23,22. Num. 15,14. Deut. 10,18 †14,21 †24,14,17 †26, 11. Ezech. 22,29 †47,21. Zachar. 7, 10.

Peregrini sumus & aduenæ in hac vita, Gen. 15,13 †23,4 †47,9. 1 Paral. 29,15. Psalm. 38,13 †118,19. 2 Corinth. 5,7. Phil. 3,20. Heb. 11,13. 1 Petr. 2, 11.

Peregrinationes pietatis gratia susceptæ, sunt vtiles, 3 Reg. 8,41. 4 Reg. 5,10.

PERIVRII & falsi crimen, Exod. 8,8,15, 28. Leuitic. 5,4. 1 Reg. 19,6*. 3 Reg. 8,31. Ier. 7,9. Zach. 5,3. Malach. 3,5. 1 Mach. 6,62 †7,15, 18 †11,53 †13,16,19. 2 Machab. 4, 34 †12, 3. Matth. 26, 72. 1 Timoth. 1,10.

PERSÆ inuadunt Babylonem, Dan. 5, 28. iuxta prophetiam Esaiæ 21,9. Ierem. 51.8,11, 41, 55.

PERSEVERANTIA, Gen. 19,17,16. Iob 2,3. Prouerb. 3,31 †23,17. Ezech. 18,24 †33,13. Eccli. 2,2 †11,11 †35,9. Matth. 10, 22 †15, 22 †24,13. Luc. 9,54. Ioan. 6,62. Act. 2,42 †11, 23 †13,43 †14,21. Hebr. 3*. 2 Petr. 2,20. 1 Ioan. 2, 24. Apocal. 2, 16.

PERSECVTIO: vide Crux.

PERSONARVM acceptio illicita, nec Deus personam respicit, Leuit. 19, 15. Deut. 1, 17 †10,17 †17,2. 1 Reg. 16,7. 2 Paral. 19,7. Sap. 6,8. Iob 34,19. Prou. 18,5 †24,23 †28,21. Eccli. 35,15,16. Esaiæ 11,3. Malach. 2, 9. Matth. 22, 16. Marc. 12,14. Lucæ 20,21. Act. 10,34. Rom. 2, 11. Galat. 2,6. Ephes. 6,9. Colos. 3,25. 1 Pet. 1, 17. Iacobi 2, 1, 9.

PETERE: vide Orare.

PETRVS à Christo vocatur, Matth. 4,18. confitetur Christum, 16,16. appellatur Simon, 4,18 †10,2. Ioan. 20,2. appellatur Cephas, Ioã. 1, 42. 1 Corinth. 1,12 †3,22 †9,5. Galat. 2,9. appellatur Simon Bar-Iona, & Simon Ioannis, Matth. 16,17. Ioan. 21,15. negat Christum, & de negatione facta pœnitentiam agit, Matth. 26, 69,70,72,75. prædicat, & loquitur, Act. 1,16 †2*. †3, 12*. †4,1 †10,34. sanat claudum, 3,4. coniicitur in carcerem, 12,3.

Petrus primus Apostolorum, Matth. 10, 2 †16,18 †16,24*. Luc. 22,31*. Ioan. 21,17*.

PHACEE filius Romeliæ, postquam occidit Phaceiam, fit rex Israel, 4 Reg. 15,25,27. pugnat contra Ierusalem, Esa. 7, 1. occidit de Iuda cẽtum viginti millia virorum vno die, 2 Paral. 28, 6.

PHACEIA filius Manahem fit rex Israel, 4 Reg. 15, 22, 23.

PHANVEL turris subuertitur à Gedeone, occisis habitatoribus ciuitatis, Iudic. 8,8, 13,17.

PHARAO affligitur propter Saram vxorẽ Abraham, Gen. 12,17.

Pharao somnia videt, Genes. 41,1. quæ ei à Ioseph explicantur, 41,25.

Pharao Israelem opprimit seruitute, Exod. 1, 8*. submergitur cum omni suo exercitu, 14, 24,28.

Pharaonis filiam accipit Salomon vxorem, 3 Reg. 3,1.

Pharao Nechao capit regem Ioachaz, 4 Reg. 23, 34.

PHARISÆVS inuitat Christũ, Luc. 7,36.

Pharisæus & Publicanus orant simul in templo, Luc. 18, 10.

Pharisæi grauiter increpantur, Matth. 3,7 †7, 1 †16,4 †23*. Ioan. 8,44. Act. 7,51 †23,3. Philip. 2,2.

PHASSVR percutit Ieremiam prophetam, Ierem. 20,2.

PHEGIEL dux tribus Aser, Num. 1, 13.

PHIGELVS & Hermogenes auertuntur à Paulo, 2 ad Timoth. 1,15.

PHILIPPVS vocatur à Christo, Ioann. 1, 43. recensetur inter Apostolos, Matth. 10,3. cupit videre patrem, Ioan. 4,8.

Philippus diaconus eligitur, Act. 6,5. prædicat in Samaria, Act. 8,5. Baptizat Aethiopem eunuchum, Act. 8, 37. suscipit Paulum & socios eius hospitio, Act. 21,8.

PHILISTAEI persequuntur Israelem, Iudic. 3,3 †10,7 †15,9. 1 Reg 4*. †5*. †13,5 †17*. †23, 1 †28, 1 †29,1 †31,1. 2 Reg. 5,17, 22 †21, 15, 18.

Philistæi cæduntur, Iudic. 3,31 1 Reg. 7,11 †13,3 †14*. †17,50 †18,27 †19,8 †23,5. 2 Reg. 5, 24 †8,1. 4 Reg. 18,8.

contra Philistæos: vide Esa. 14, 29. Ierem. 47,1,4. Ezech. 25,15. Amos 1,6. Sophon. 2,5. Zachar. 9, 6.

PHINEES filius Eleazari, Exod. 6,25. Iudic. 20,28. placat Deum zelo suo. Num. 25,7, 12. Psalm. 105,30. mittitur in terram Galaad, Ios. 22, 13.

Phinees filius Heli, 1 Reg. 1,3. periit propter sua peccata, 4, 11.

PHVL rex Assyriorum copias adducit cõtra Ierusalem, 4 Reg. 15,19.

PIETAS: vide Bona opera.

PIGNVS salutis nostræ est Spiritus sanctus, Roman. 8,16. 2 Corint. 1,22 †5,5. Ephes. 1, 13 †4,30.

PIGRITIA: vide Acedia.

PILATVS & Herodes fiunt amici, Lucæ 23, 12.

Pilatus Christũ innocentem morti addicit, Matth. 27,26. Ioan. 19, 16.

PLAGA Dei seu vindicta, Exod. 7*. 8*. 9*. 14*. 4 Reg. 8,28. 2 Paralip. 6,28. Psalm. 77, 44 †104,27. Ierem. 15,2.

POENA peccati non statim vniuersa remittitur remissa culpa, Num. 14, 20, 22, 23. 2 Reg. 12,13,14*. †24*. 1 Paral. 21*.

POENITENTIA & satisfactio pro peccatis, Psalm. 6,7. Matth. 3,8. Luc. 3,8. Actor. 2,38 †8, 22. 2 Corinth. 7,10.

Pœnitentia prædicatur, Ierem. 7,3. Matth. 3, 2 †4,17. Luc. 3,3,8 †13,3 †24,47. Act. 2,38 †3, 19 †8,21 †17,30 †20,22 †26,20.

Pœnitentiæ veræ & non fictæ, promissa est venia, Deut. 4,29 †30,2. 1 Reg. 7,3. 2 Par. 7,14 †20,6 †34,26. Iob 22,23. Prouer. 28,13. Psalm. 31,5. Eccli. 17,23. Esa. 1,16 †30,18 †45,22 †55, 7 †59,20. Ierem. 3, 10,17 †18,8 †29,12 †31, 18, 20. Ezech. 18,21,27 †33,14. Hos. 14,2. Ioel 2, 12. Ionæ 3,8. Zachar. 1,4. Malach. 3,7. Luc. 15, 18. Act. 3,19 †26,18,20.

Pœnitentia agẽda est dum sani sumus, Eccli. 17, 24 †18,25.

Pœnitentiæ veræ exempla, Iudicum 10,15. 2 Reg. 12,13 †24,10,17. 2 Paral. 12,6 †33, 12. Ionæ 3*. Iudith 4,8. Matth. 26,75. Luc. 7,37,44 †15,18 †18,13 †19,8 †22,62 †23,41. Act. 2,37.

Pœnitentiæ falsæ exempla, Gen. 4,13 †27,38. Exod. 8, 8 †9,27 †10, 16. Ios. 7, 20. Iudic. 1,7. 1 Reg. 15, 24,30 †24,19. 3 Reg. 13,6 †21, 27. Sapient. 5,3. 1 Mach. 6,12. 2 Mach. 9,12. Matth. 27,4. Act. 8,13,23. Hebr. 12,17.

PRAEDICATORES: vide Concionatores.

PRAEFECTI: vide Superiores & Pastores.

PRECARI: vide Orare.

PRIMITIAE fructuum debentur Deo eiusque Sacerdotibus, Exod. 23,19 †34,26. Leuitic. 23,10. Num. 18,13. Deuter. 18,4 †26,2,10. 2 Paralip. 31,5. 2 Esdr. 10,35,37. Prouerb. 3,9. Tobiæ 1,7.

PRIMOGENITA omnia Aegyptiorum moriuntur, Exod. 12,29. Psalm. 77, 51 †134, 8 †135, 10.

Primogenitũ omne Deo consecratur, Exod. 13,2 †22,29 †34,20. Leuit. 27, 26. Num, 3, 13 †8, 17. Deut. 15,19. 1 Reg. 1,24. Luc. 2,23.

Primogenitorum iura, priuilegia, & prærogatiuę, Genes. 25,31 †49,3. Deut. 21,15. 2 Par. 21, 3.

Primogeniti aliquando à Deo reiiciuntur, Gen. 48,17 †49,4. Rom. 9, 13.

PRODITIO, & eius punitio, Gen. 37,23. Iudic. 1,24. 1 Reg. 23,19. Esa. 22,15. 2 Mach. 3, 4 †4,1 †10,20 †13,21. Matth. 26,14,47.

PROMISSIO: vide Votum.

Promissiones Dei cũ conditione fiunt, Deuter. 19, 8 †28*. †33, 4. Leuitic. 26*. 1 Reg. 2, 30. Ezech. 18*. †33,15,19. Marc. 16,16. Ioan. 3, 16,36 †6,47 †8,31 †13,17 †15,7,14. Roman. 8,17. Colos. 1,23. Hebr. 3,14. 2 Pet. 1,4. Apoc. 2*. †3*. †21,7.

PROPHETAE: vide Concionatores.

PROVIDENTIA: vide Dei gubernatio, & prouidentia.

PSEVDOPROPHETAE, & eorum punitio, & quòd non sint audiendi, Deut. 13,1 †18, 20. 3 Reg. 13,11 †18,40 †22, 6, 10. 4 Reg. 10, 19. Prouerbior. 28, 10. Esaiæ 3,11 †28,7 †56, 10. Ierem. 14,13,15 †23*. †27,9 †28*. †29,8, 21, 25. Ezech. 13*. †14,9 †22,25 †34,2,8,18. Amos 7,10. Mich. 3,5. Zachar. 13,2. Matth. 7,15 †24, 11. Luc. 12,1. Act. 20,29. 1 Cor. 15,12. Philip. 3,2. Colos. 2,8. 1 Timoth. 4, 1. 2 Tim. 2,17 †3, 1. 2 Petr. 2*. 1 Ioan. 4,1. Iudæ 4,8*.

Pseudoprophetæ habentur qui currunt antequam per ordinariam potestatem mittantur, Ierem. 14,14 †23,32 †27,15. Ezech. 13,6.

PTOLOMAEVS oppugnatur ab Antiocho, 1 Mach. 1,19. init amicitiam cum Alexandro filio Antiochi, 10,51. pugnat cum Alexandro, & moritur, 11, 1, 18.

Ptolomæus Macer veneno vitam suam finiuit, 2 Machab. 10,12,13.

PVBLIVS suscipit hospitio Paulum, Act. 28, 8.

PVRGATORIVM, id est, locum vbi sunt animę, quæ viuorum precibus & operibus iuuari possunt, & purgantur, esse confirmatur, 2 Machab. 12,43,46*. Matth. 5,25 †12,32. 1 Corinth. 3,16. Philip. 2,10. 2 Tim. 1,18. 1 Ioan. 5, 16. Apoc. 5,3,13.

Q

QVADRAGESIMALIS ieiunij exempla, Moyses, Exod. 24,18 †34,28. Deuter. 9,9, 18. Elias, 3 Reg. 19. 8. Christus, Matth. 4,2. vide Ieiunium.

QVAESTIONES inutiles quæ sunt vitandæ, Gen. 3,1,6. Prouerb. 25,27. Eccle. 7,11. Eccli. 3,21. Matth. 24,3. Ioan. 6,52 †21,21. Act. 1, 6. 1 Tim. 1,4 †6,3. 2 Tim. 2,16. Tit. 3,9.

QVIESCENDVM à peccatis, Rom. 6,6*. Galat. 2, 18.

Quies continget populo Dei, Heb. 4,9.

Quietem & pacem certam consequentur iusti, Sapient. 3, 3 †4,1 Esaiæ 57,2. Luc. 16,22. Apoc. 14,13.

Quietem inuenire animæ suæ, Ierem. 6, 16. Matth. 11, 29.

R

RABBA obsidetur, 2 Reg. 11,1 †12, 26. 1 Paral. 20,1.

RABSACES, Sennacherib archipincerna, 4 Reg. 18,17. Esaię 36,37.

RACHAB exploratores missos in vrbẽ Iericho, excipit hospitio, Ios. 2,1. Iac. 2,25. seruatur cum suis, Ios. 6,17,23.

Rachab vxor Salmon, 1 Par. 2,11. Matt. 1,5.

RACHEL pascit oues patris sui. Gen. 29,9. traditur Iacob in vxorem, 29,29. clam tollit idola patris sui, 31,19. ob difficultatem partus periclitatur, 35,17.

RAPHAEL angelus Domini, medicus & dux Tobiæ, Tob. 5,5 †6*. †12, 12.

RATIONEM Deo quisque pro se redditurus est, Matth. 12,36 †18,23 †25,31*. Roman. 14, 12. 2 Cor. 5, 10.

RAZIAS Iudęus gladio se interimit, 2 Machab. 14, 37, 41.

RAZON aduersarius Israelis, 3 Reg. 11,23.

REBECCA filia Bathuelis, Genes. 22,23. vxor Isaac, 24,50. parit geminos, 25,24.

RECHAB pater Ionadab, amici Iehu regis Israel, 4 Reg. 10,15.

REDIMERE nouit Deus suos multis modis ex angustia, Gen. 19*. Exod. 14*. †18,8. 1 Regum 23,14,26. 4 Reg. 7*. 2 Par. 18,31 †20, 24. 1 Esdr. 8,22. Psalm. 4,9 †90,9. Hesth. 7,5. Esaiæ 41, 10 †43,1. Dan. 3,91 †6,21,23. 2 Petr. 2,9.

REFVGII ciuitates, Exod. 21,13. Num. 35,11. Deut. 4,41 †19,2,7. Ios. 20*. 3 Reg. 1,50 †2,28.

REGENERATIO: vide Homo.

Regeneratio est immutatio carnis in spiritũ, Ioan. 3,5. carnalium affectionum in spiritalem affectum, Rom. 8,5,13. infidelitatis in fidem, Ioan.

Ioan.1,12.Galat.3,26.1 Ioan.5,1. innouatio mentis per Spiritum ſanctum, Tit.3,5. Gal.4,6. atque adeò carnalis naturæ in diuinã naturam, 2 Petr.1,4. Coloſ.2,11. vt qui mali fuimus, ſanctificemur,1 Cor.6,11. Epheſ.5,8.

Regenerati interius, etiam exterius in nouitate vitæ ambulabunt,Rom.6*.†7,6†12,1.Eph. 4,22. Coloſ.3,9. 1 Corinth.5,7. 2 Corin.5,15. 1 Petri 4,2.

REGES quid facere,quídue fugere debeãt, Deut.17,19.1 Reg.8*. 3 Reg.2,2†10,9.2 Paral. 9,1†19,5.Sapien.6*.†9*.Iob 34,30.Pſalm. 2,10 †100*. Prou.14,28†19,12†20,8,26†28,15†29, 4,14†31,4.Ier.22,2. vide Superiorũ officium.

REGNVM Dei vim patitur , Matth.11,12. Luc.16,16. Gal.5,16. Apoc.2*.†3*.†21,7.

Regnum Dei ſpirituale,internum & æternũ, Geneſ.49,10.Num.24,17. 1 Reg.2,10 †7,9,10. 1 Paral.18,11†29,2,4. Pſalm.2,2,6†9,8 †21,28 †44,7†71,1†109*.†144,11.Eſaiæ 9,6†11*.†32, 16†40,9†42,1. Ierem.23,5,6†33*. Ezech.34,23 †37,24. Dan.2,44†4,33†7,14,27†9,24,25.Hoſ. 3,5. Mich.4,1,4 †5,1. Zach.9,9.Matt.13*.Luc. 1,28†12,31, 32 †22,29†23,2.Ioan.6,14†12,14, 34†18,33, 36. 1 Tim. 1,17.Heb.1,8 †2,9.

RELINQVENTES omnia propter Chriſtũ, centuplum recipient,Matth.19,29.Marc.10,29. Lucæ 18,29.

RELIQVIÆ & veſtes ſanctorum quã vim à Deo habeant,quidque per eas operetur Deus, vt pallium Eliæ,4 Reg.2,14. oſſa Eliſei,4 Reg. 13,21. fimbria Chriſti,Matt.9,20†14,36. ſudaria Pauli, Act.19,12. vmbra Petri, Act.5,15.

REMITTENDVM proximo in nos peccãti, Eccli.28,8. Matth.5,23†6,13†18,22,35.Luc. 17,3. Epheſ.4,32. Coloſ.3,13.

REPVDII libellus,Deuter.24,1.Eſa.50,1. Ier.3,3.Mala.2,16.Matt.5,30†19,7.Marc.10,4.

RESPHA concubina Saul,ad quam ingreſſus eſt Abner,2 Reg.3,7. cuſtodit corpora eorum qui in crucem ſublati erant, 21,10.

RESVRRECTIO mortuorum, & carnis ad gloriam facta mutatio, Exod.3,6. Iob 14,13 †19,26†21,30. Eſa.26,19 †66,14. Ezech.37,1, 9. Dan.12,12. Ionæ 2,11. Soph.3,8.4 Eſd.2,16 †14,35. 2 Mach. 7,9, 14,23. Matth. 22, 23, 31. Luc.20,35.Ioan. 5,21,28 †6,39†11,24.Act.24, 15.1 Corinth.15*.2 Cor.4,14 †5*. Coloſ.3,4. Philip.3,21†4,3. 1 Theſ.4,13,16. 2 Timoth.2, 11, Apoc. 20,12.

REVELATIONES & viſiones, Ioſ. 5,13. 4Reg.17,9. 2 Machab.3,24 †5,2 †10,29 †11,8. vide Apparitiones.

ROBOAM filius Salomonis,rex Iuda conſtituitur, 3 Reg.12,1. deficit Iſrael à Roboam ad Ieroboam, 12,19. præcipit ei Deus ne pugnet contra Iſrael,2 Paral.11,2. oppugnatur à Siſac rege Aegypti,12,2,9. moritur,3 Reg.14, 31. regnat Abiam filius eius pro eo, 15,1.

ROMANI cum Iudæis pacis & ſocietatis fœdera ineunt, 1 Mach. 8,14,17,27 †12,1 †14, 17, 20.

Romanorum Gentilium laus,1 Mach.8,2,9.

Romanorum Chriſtianorum laus,Rom.1,8.

Romanos deſtructuros Ieruſalem & templũ Domini, Num.24,24. Eſa.5,26†6, 11. Dan. 9, 26†11,30,31. Luc.19,41 †21,20. Ioan. 11, 48.

RVBEN primogenitus Iacob naſcitur, Gen. 29,32. violat thorum patris ſui,35,22. dãtur ob id primogenita eius filiis Ioſeph,49,4. 1 Par. 5,1. nititur fratrem ſuum Ioſeph liberare, Gen. 37,21,22,29. dicit patri,Duos filios meos interfice,ſi non reduxero Beniamin,42,37. filiis Ruben primò requies datur, Num.32*.Deut.3, 12†29,8.Ioſ.1,12†13,23. cæduntur,4 Reg.10, 33. transferuntur ad terram Aſſyriorum, 15, 29. 1 Paral.5,26. ſecundùm prophetiam, Gen. 49,4. ædificant altare, Ioſ.22,10. dimicauerunt contra Agarenos, 1 Paral.5,19.

RVTH Moabitis, Ruth.1,4. accipit eam vxorem Booz,& parit Obed,4,13. 1 Paral.2,12. Matth. 1, 5.

S

SABBATHVM, Gen. 2, 2. Exod.16, 23 †20, 8†23,12†31,14,17†34,21†35, 2. Leuit. 19,3 †23,3,15†25,4. Num.15,32 †28,9. Deut.5,12. Eſa.56,2,4†58,13†66,25. Ier.17,21,27.Ezech. 20,12†22,8. 2 Eſdr.13,16,22. 1 Mach.1,47†2, 33,41.2 Mach.15,1.Matth.12,1,10. Marc.2,23 †3,2†6,2. Lucæ 4,16,31 †6,1 †13,11,14 †14,1. Ioan. 5,10†7,22†9,14. Act.13,14,27,44 †15,21 †18,4 †20,7. 1 Cor. 16,2. Hebr.4,4,10.

SACERDOTES Legis, & horum munus, Exod.29,44†30,7.Leuitic.10,1,6,9 †21*.†22*. †24,3. Num.3,10 †4,5,11†10,8†18,1,7. Deut. 21,5. 1 Reg.2,28,35. 1 Par.6.49. 2 Par. 26,17. Ezech.44,15,20. Hebr.5,7†10,11.

Sacerdotum multitudo in veteri Lege,1 Par. 23,3. vbi numerantur 38000.

Sacerdotum Legis indumenta, ornamenta, & ordinatio,Exod.28*.†29,1†39,1†40,12. Leuit. 8,1,8.

Sacerdotibus dabantur decimæ & primitiæ, Num.5,9,10†18,8,11*.Deut.18,3. vt liberi à ſollicitudine comparandi victũ, poſſent vacare Legi Dei, 2 Paral.31,4*. vide Decimæ.

Sacerdotibus Legis aſſignabatur neceſſaria vitæ ſuſtentatio, Exod.29,26. Leuit. 2,3,10 †5, 13†6,9,19†7,6,32 †10,13†24,9.Num.3,48 †5, 9†18,8,11, 28. Deut.18,1. 1 Reg. 2, 28. 4 Reg. 12,16. 1 Paral.6,54. 2 Paral.31,4. 2 Eſdr.10,36. Eccli. 45. 25.

Sacerdotes mali,& eorũ punitio,Num.16*. 1 Reg. 2,22*.†3, 13. 3 Reg.2,26. Eſa.3,11. Ier. 2,5 †8, 7. Hoſeæ 4,6,9 †5*. Malach.1*. †2,1, 8. 1 Mach.7,5,9,21.

Sacerdos,non Lex aut Scriptura ſola eſt iudex quæſtionum exorientium, Deuter.17,9,12. Malach. 2, 7.

SACRIFICIVM noui Teſtamenti appellatur Iuge ſacrificium, Dan.11,31 †12,11. celebrabitur donec veniat Dominus,1 Corint.11, 26. quære Miſſæ ſacrificium, & Oblatio.

SADDVCÆI negant mortuorum reſurrectionem, Matth.22,23. Act.4,1†23,8.

SALMANASAR rex Aſſyriorum egreditur primò contra Samariam, & transfert Iſrael cum Ozee rege in Aſſyrios, 4 Reg. 17,6. ſecundò capit Samariam, 18,9.

SALOMONIS filij Dauidis natiuitas promittitur,2 Reg.7,12. naſcitur,2 Reg.5,14†12, 24. vngitur in regem ſuper Iſrael,3 Reg.1,33. Dominus apparuit ei per ſomnum nocte in Gabaon, à quo ſapientiam poſtulat, 3,5,9.2 Par.1, 7. dirimit litem meretricum,3 Reg.3, 16,24. De eius ſapientia, magnitudine diuitiarum, poteſtate & miniſtris,2 Par. 9, 3. init fœdus cum Hiram rege Tyri,3 Reg.5,12. poſtquam ædificauit templum,dedit Hiram viginti oppida, 9, 11. venit ad eum regina Saba, 10,1. Matt.12, 42.Luc.11,31. ędificauit phanum Chamos idolo Moab in monte,3 Reg.11,7. Chananæos facit ſibi tributarios,1 Par.8,7. vngitur ſecundò in regem, 2 Par. 29,22. moritur, 3 Reg.11,43. ſuccedit ei filius Roboam, 14,21.

SALVS: vide Beatitudo.

SAMARIA, quæ poſtea Metropolis fuit decem tribuum Iſrael,extruitur,3 Reg. 16, 17. obſidetur à Syriis, 4 Reg. 6, 24. obſidetur ab Aſſyriis vſque in tertium annum: capitur, & abducitur populus, 4 Reg. 17,5.

contra Samariam prophetatur,Eſa.7,30†9,7. Ezech.23*.Hoſ.8*.†13*.Amos 3,12.Mich.1,5.

Samaria nolebat recipere verbum Dei, Luc. 9,52. recepit verbum Dei, Act. 8,5.

Samaritanus miſeretur vulnerati,Luc.10,33.

Samaritana loquitur cum Chriſto apud puteum,Ioan.4,7.

SAMPSON naſcitur, Iudic. 13, 24. iuxta promiſſionem angeli,13,3. vxorem accipit in Thamnata,& dilacerat leonem,14,1,5,10. nocet Philiſtæis, eiſque vim infert,15,4,8. moritur, 16,29,30.

SAMVEL, 1 Reg.1, 20. adducitur ad domum Domini in Silo,1,24. vocatur à Domino, 3,4,10. cõgregat vniuerſum Iſrael in Maſphath,& clamat ad Dominum pro Iſrael, 7,5,9. poſuit filios ſuos Iudices Iſrael,8, 1. probat ſe innocentem,12,3. interficit Agag, 15,33. Dauid regem vngit, 16, 13. moritur, 25, 1. prophetat Sauli poſt mortem, 28,15, 16. Eccli. 46,23. laudatur, Eccli. 46,16.

SANABALLAT præfectus Samariæ conatur impedire templi ædificationem,2 Eſd. 2,10.

SANCTVS eſt Deus, Eſa.6,3. Apoc.4,8.

Sancti & mundi eſſe debemus, Leuit. 11, 44 †19,2†20,7,26†21,6. Deut.26,19.Epheſ.5,26. 1 Theſ.4,3. 1 Petri 1,16. qui ſanctus ſanctificetur adhuc, Apoc. 22, 11.

Sanctum Domini, Exod.35,2. Leuitic.16*. Pſalm.113,2. Matth.7,6. Lucæ 1,31.

Sancti pro nobis orant,Ier.15,1.2 Mach.15, 14.Apoc.5,8†8,3. propter eorũ preces & merita multa nobis largitur Deus,quamuis illi vita functi ſint.Gen.26,5,24.Exod.32,13,14.3 Reg. 11,12,13, 32,34 †15,4,5. 4 Reg. 19,34†20,6. Eſaiæ 37,35. Eccli.44,24.

Sanctos oramus ſine iniuria Mediatoris, vt pro nobis orent,ſicut & petimus ab aliis hominibus preces, vt Paulus Rom. 15, 30. Col.4, 3. Epheſ.6,19. 1 Theſ. 5,25. 2 Theſ.3,1. Hebr.13, 18. Nec mirum Sanctos noſtras preces cognoſcere; quia ſunt ſicut angeli Dei, Matth. 22, 30. Luc.15,10. & offerũt Deo noſtras preces, Tobię 12,12.Apoc.5,8†8,3. Nec huic cõtrarium eſt,quòd Deus ſolus eſt inſpector cordis, quia & homines cognouerunt ſecreta cordium Deo reuelante, Dan.2,29. 4 Reg.5,26†6,12.

Sanctorum miniſterio aliquando tribuitur quod ſoli Deo præcipuè conuenit,Matt.18,16, 18.Ioan.20,13.Rom.11,14.1 Corint.9,20, 21. 1 Tim. 4,16. Iac.5,19. vide titulum, Deo ſoli attributa, &c.

in Sanctorum memoriã Deum orare,docent nos maiorum exempla,Gen.32,9†48,16. Exod. 32,13. Deut.9,27. 3 Reg.18,36. 1 Paral.29,18. 2 Par.5,42.Tob.7,15.Heſth.13,15†14,18. Eſa. 63,17. Dan.3,35.

Sancti ſunt cum Chriſto in cælis regnantes, Ioann.12,26†17,24. 2 Corint.5,8. Philip.1,23. Apoc.3,21 †7,9 †14,13.

Sancti etiam vita defuncti rectè à nobis laudantur,Eccli.44*.Ioan. 12,26.

in Sanctis ſuis Deus laudatur, Pſalm.150,1.

Sancti iudicabunt: quære Iudicabunt.

Sancti faciunt miracula,vt Moyſes & Aaron, Exod.7.†8.†9.†10. †11. Elias excitat puerum mortuum, 3 Reg. 17, 22. claudit cælum ne pluat, 17, 1. Iac. 5, 17. aperit clauſum,3 Reg. 18,41,45. Iac.5,18. Eliæ palliũ diuidit aquas, 4 Reg. 2, 8, 14. Eliſeus excitat puerum viduæ mortuum,4 Reg.4,35. ſanat aquas miſſo in eas ſale,2,21,22. oleum multiplicat, 4, 6. mittit farinam in ollam,4,41. Naaman Syrum ſanat, 5,14. facit natare ferrum, 6, 6. Eliſeus mortuus per cõtactum oſſium ſuorum operatur, 13, 21. Apoſtoli eiiciunt dæmonia,Marc.6,13†16, 17. Luc.10,17. Ioannes & Petrus ſanant claudum.Act.3,6. Petrus excitat Tabitham,9,41. etiam ſola ſua vmbra ſanat,5,15. Paulus reſtituit claudum, 14,9. etiam per ſudaria curat infirmos,19,12. reddit vitę puerũ ex lapſu mortuum, 20,10.

Sancti plura quoque alia fecere miracula, quæ longum eſſet enumerare, ad Heb. 11, 32*.

SANGVINIS conſperſio, Exod.24,6†29, 20. Leuit.1,5,11 †3,2,8,13 †4,6,16 †7,2 †8,19, 30†9,18†16,14,18†17,6.2 Paral.30,16.Ezech. 43,20. Heb.9,13,14,19,21,22.

Sanguinis Chriſti conſperſio,Heb.9,14†10, 19†12,24. 1 Pet. 1,2.

Sanguinis eſus prohibitus,Gen.9,4.Leuit.3, 17†7,26†17,10,14†19,26. Deut.12,16,23†15, 23. 1 Reg.14,32. Act.15,20†21,25.

Sanguinis fluxus ſiſtitur,Matth.9,20.

Sanguinis innocentis effuſio, Deut. 19,5,11 †27,24. 2 Reg.20,9. 3 Reg.21,13. 4 Reg.21,16 †24,4. 2 Paral.24,22.Prou.6,17†28,17.Eſa.26, 21. Ier.7,6†22,3.Ezech.22,4.4 Eſd.1,32.Matt. 23,34.Luc.11,50. Apoc.6,10†18, 24.

Sanguinis innocentis effuſio clamat vindictã coram Deo,Gen.4,10. 4 Eſdr.15,8.Apoc.6,10.

Sanguine Chriſti empti ſumus, 1 Cor. 6, 20 †7,23. Act.20,28. 1 Petr.1,18.Apoc.5,9.

SAPIENTIAE diuinæ origo, proprietas,

laus, & vtilitas, Deut.4,6†29,9. Iob 28,20†32,7. Eccle.7,12†9,13. Sap.6,13,16†7*.8*.9*.10*. Eccli. 1*.†3,1,31†4,12,28,29†21,12†24*.†39,14. Luc. 21,15. Rom.11,33. 1 Cor.1,17†2,6,10†3, 19. Col.2,3. Iac.1,5†3,15.

SAPPHIRA mentitur Spiritui sancto, & cadit in terram mortua, Act.5,1,8.

SARA filia Raguelis, Tobiæ in vxorem traditur, Tob.7,10,15.

SARVIA: vide Zaruia.

SATISFACTIO: vide Pœnitentia.

SAVL de tribu Beniamin quærit asinas, 1 Reg.9,3. vngitur in regem à Samuele, 10,1 †11,14. Act.13,21. iuxta mandatum, 1 Reg.9, 15. percussit Ammon, 11,11. obtulit holocaustum, 13,9. à regno reiicitur, 13,13†15,22, 26,28†16*. exagitat eum spiritus nequam, 16, 14†18,10†19,9. nititur Dauid configere, 18, 10†19,10. persequitur eum, 23*. trucidat sacerdotes Domini, 22,18. mulierem habentem pythonem cõsulit, 28,7. seipsum interficit, 31, 4. sepelitur, 31,13. filij eius in crucem tolluntur, 2 Reg.21,9.

SCANDALVM seu offendiculum proximo nec in vita nec in doctrina ponẽdum, Leuit.4, 3. Num.31,16. 2 Reg.12,14. 1 Esd.8,22. Prouer. 28,10. 2 Mach.6.24. Matth.17,27†18,6. Marc. 9,42. Luc.17,1. Rom. 14,1,15. 1 Cor. 8*.†10, 32. 2 Cor.6,3. 1 Thess,5,22.

quicunque nobis Scandalo esse possent, vitabimus, Exod.34,12. Deut.7,2,16 †13*. Matth. 5,29†16,22. Marc.9,42. Rom. 16,17.

SCIENTIA Dei: vide Dei.

SCRIPTVRA sacra vnde sit, & quis eius vsus, Exod.17,14†34,27. Deut.4,1†17,18†31,9. Ios.1,8. Esa.8,9†30,8†34,16. Ier.30,2 †36,2,10 †45,1. Baruch 1,3,14†4,1. 2 Esd.8,2. 3 Esd.9,39. 4 Esd.15,1. Dan.10,21. Matth.4,4†22,29. Lucæ 4,4†16,29. Ioan.5,39†10,44†20,30. Act.15,21 †17,11. Rom.1,2†4,23†15,4. 1 Corin.9,9†10, 11†15,3. 2 Timoth.3,15. 2 Pet.1,20†3,1. Apocal.1,19.

Scriptura difficilis intellectu, 2 Pet.3,16. nec omnia scriptis Apostoli mandarunt, Ioan.20, 30 †21,25. 1 Cor.11,34. 2 Thes.2,15. Ioan. epist. 2,12. † epist.3,18.

Scriptura nec Lex est iudex, sed Sacerdos, Deut.17,18. Ezech.44,24*. Malach.2,7. quære Sacerdotum officium.

SEB & Oreb interficiuntur, Iudic.7,25.

SEBÆ, quia regnum affectarat, caput præciditur, 2 Reg.20,22.

SECVRITAS perfecta de peccatorum remissione aut salute consequenda non habetur in hac vita, Eccle.9,1,2. vide Certi.

SEDECIAS pseudopropheta, 3 Reg.22,11. 2 Par.18,10. comburitur, Ierem. 29,22.

Sedecias: vide Zedecias.

SEDITIOSI puniuntur, Numer.16,31*. vide Murmuratores.

SELEVCVS Asiæ rex, 2 Machab.3,3.

SEMAIA mittitur ad Roboam, 3 Reg.12, 22. 2 Paral.11,2†12,5,7.

SEMEI maledicit Dauidi, 2 Reg.16,5,13. veniam impetrat à Dauid, 2 Reg.19,23. occiditur ex præcepto Dauid, 3 Reg.2,9,42,46.

SENNACHERIB oppugnat vniuersas ciuitates Iuda munitas. 4 Reg.18,13. 2 Paral.32,1. blasphemat Deum, Esai. 36*. interimitur à filiis, 4 Reg. 19,37. Esa. 37,37. secundum verba Esaiæ 10,33†31,8†33,1.

SEPELIRE mortuos, opus misericordiæ, Gen.23,19†25,9†35,19,29†50,5,13,25. Num. 20,1. Deut. 10,6 †21,23. Iosue 24,30. Iudic.12, 7. 1 Reg. 25,1†31,13. 2 Reg.2,32†3,32. 3 Reg. 2,10,31,34†11,43†13,29†14,31. 4 Reg. 13, 20. 2 Par.16,14†24,16†35,24. Tob.1,20†2,3,7 †4, 3,18†8,14†12,12†14,13,16. 4 Esd.2,23. Eccli. 7,37†38,16. Matth. 14,12†27,58. Ioan. 19, 39. Act.13,29. 1 Corinth.15,4.

SEPHORA: vide Ziphora.

SERMO Christianorum: vide Loquenda.

SERPENS æneus erigitur. Num.21,8. tollitur, & appellatur Nehustan, 4 Reg.18,4. cuius typum gesserit, Ioan.3,14.

SIBA: vide Ziba.

SICELEG: vide Ziceleg.

SICHEM filius Hemor Dinam rapit, & cõcumbit cum illa, Gen.34,2. necatur, 34, 26.

SIGNA futurorũ, Gen.9,12. Exod.31,13. Ios.2,18. 1 Reg.2,34†10,2. 2 Reg.5,24. 4 Reg. 19,29. Esa.38,7. Tob.5,3. Luc. 2,12.

Signa in memoriam præteritorum, Exod.12, 3,8. Num.15.38†16,38,40†17,10. Ios.4,6*.

Signa & miracula fiunt, vt per ea omnipotentia, veritas, iustitia, & bonitas Dei innotescat, Exod. 4,2,6†7,17†16,12. Ios.3,10,14. 3 Reg. 13,4†17,14†18,38†20,13,28. 4 Reg.5,14†20,9. Matth. 8,26†9,2†14,28.

SIHON rex Amorrhæorum concedere noluit vt Israel transiret per fines suos, Num.21,23. Deut. 2, 30. percussus est in ore gladij, Num. 21, 24.

SILAS cum Paulo mittitur Antiochiam, Act.15,27. profectus est cum Paulo, 15,40. remansit Berocæ, 17,14.

SILERE est vtile, Prou.17,26. Eccle. 3,7. Eccli.20,6†32,12.

SILO locus in quo fuit domus Dei, Ios.18, 1. Iudic.18,31†20,18. 1 Reg. 1,3. conuenerũt omnes in Silo propter Rubenitas, Ios.22,12. de Silo affertur arca, 1 Reg.4,4. Ier.7,12†26,6.

SIMEON nascitur, Gen.29,33. interficit cum Leui Sichemitas, 34, 25. eam ob rem arguuntur à patre, 49, 5. in vinculis tenetur in Aegypto, 42, 25.

SIMON in Bethania excipit Dominum, Matth.26,6. Marc.14,3. Ioan.12,1.

SIMONIA: vide Vendi dona Dei.

SIMPLICIBVS & humilibus reuelat subinde Deus quod abscondit iis qui sibi videntur sapientes, Esai. 29,18,24†32,4. Eccle. 9, 15. Matth.11,25. Lucæ 2,9,5†5,8†10,21. Actor.4, 13. 1 Cor.1,24†2,1.

Simplex & rectus, Gen.20,6. Iob 1,8. Matt. 10,16. Act.2,46. Rom.16,18. Eph.6,5. Coloss. 3, 22.

SIMVLATIO & hypocrisis cauenda, Eccli.1,36. Esa.32,6. Ier.9,6. Iob 15,34. 2 Mach.6, 24. Matth.23*.

SOBRIETAS: vide Temperantia.

SOCIETAS bonorum quærenda, malorũ vitanda, Gen.19,15. Leuit.7,19. Num.16,25†25, 4. Ios.23,12. 2 Par.19,2. Iob 31,1. Psalm.25,4, 8†36,1. Prouer.1,10†4,14†6,25†13,20 †20,19 †22,10,24†23,6,17 †24,1,21 †29, 27. Ier. 16,8. Eccli.6,35†8,1,18†9,21†12,10 †13,1,20. Tob. 1, 5. Matth.7,15. Act.19,9. 2 Cor.6,14. Ephes. 5,11. 2 Tim.4,14. Apoc.18,4.

SODOMA & Gomorrha amœnissimo loco sita, Gen.13,10. spoliantur, Gen.14,11. subuertuntur à Domino, Gen.19,25. Deut. 29,23. Sap.10,6,7. secundum verba Domini, 18,20. causa, Ezech. 16,49.

SOL & Luna creantur, Gen.1,16. steterunt ad imperium Iosue, Ios. 10,12. retrocessit Sol decem gradibus ad petitionem Ezechiæ, & preces Esaiæ, 4 Reg.20,11. amittet lumen, Matt. 27,44. Marc.15,33. Luc.23,44.

SOLICITVDO nimia, Exod.34,21. Leuit. 25,20. Deuter.8,3. Iob 7,18. Psalm.54,23†144, 15,16. Prou.10,3†13,25. Matth.6,25 †10,9,23 †13,22†16,7. Lucæ 8,14†12,22†14,18†21,31. 1 Cor.7,32. Phil.4,6. Hebr.13,5. 1 Pet.5,7.

SOMNIA & visiones in quibus olim Deus suam voluntatem aperiebat, Genes. 20,3 †28,12 †31,24†37,5,9†40,8†41,1†46,2. Numer.12,6. Iudic.7,13,15. 1 Reg.3,4,8,11†28,6. 2 Reg.7, 4. 3 Reg.3,5,15. Iob 7,13†33,15. Dan.2,1†7,1. 2 Mach. 15,11,14. Matth.1,20†2,12,13. Actor. 16,9 †18.9†23,11†27,23.

Somnia & visiones quæ non conueniunt cũ doctrina Christi & Ecclesiæ, sunt contemnenda, Deut.13,1. Eccle. 5,2. Eccli. 34,1*. Ierem.23,16, 25†27,9†29,8.

SOROBABEL filius Salathiel, 2 Esd.12,1. Matth.1,13. Luc.3,27. instaurat templum Domini Ierosolymis, 1 Esd.3,3. 3 Esd. 5,70. Eccli. 49,13. genuit Abiud, Matth.1,13.

SORORES Christi: vide Fratres.

SORS, Leuit.16,8. Num. 17*.†26,55†33, 54. Iosue 7,14†18,10. 1 Reg.10,20†14,17,42. 1 Paralip. 25,5. 2 Esd.11,1. Prou.16,33†18,18. Ezech.21,19. Ionę 1,7. Act.1,17.

SOSIPATER comes Pauli, Act. 20,4.

SOSTHENES princeps Synagogæ percutitur, Act.18,17.

SPES iustorum non in temporalibus rebus, sed in Deo eiusque promissionibus fundatur, Gen.26,5. Iudic.7,2,4. 1 Reg. 4,3†17,45†22,1. 3 Reg.20,28. 1 Paral.19,13. 2 Paral. 25,7†32,7 †16,7†20,15,20. Iudith 9,13. Psalm.9,11†13,6 †21,5,10†24,2†30,2 †39,5†61*. †70,1†90,2 †113,9, 10,11†141,6†145,5. Prou.3,5†22,19 †28,25†30,5. Sap.3,4,9. Eccli.2,6,12†13,9†33, 9†34,14. Esaiæ 26,4†29,19†30,1,15†31,1†36,7 †40,30. Ier.2,33†7,4†9,22†17,7†39,18. Thren. 3,24. Ezech. 29,6. Hos. 12,6. Mich.7,5,7. Nahum 1,7. 1 Machab.3,18. Matth. 10,37†12,21. Rom.5,2†8,24. 2 Cor.5,2. Col. 1,27. 1 Thess. 1,3. 1 Tim. 1,1†6,17. Heb.3,6. 1 Pet.1,13.

Spes nõ facit nos securos, nec excludit timorem: vide Timor.

Spes impiorum euanescet, & in quibus confidunt, vana sunt omnia, 4 Reg.18,21. Iob 8,13 †11,20†14,19†20,4. Prou.10,28†11,7,23†25, 19. Sap. 5,15. Eccli. 5,1,10. Esa.28,15,18†30,2, 12†57,11. Ier. 9,12†17,7. 1 Mach.2,62.

SPINAE appellantur solicitudines huius mundi, diuitiæ, & voluptates vitæ, Matt.13,7,22 †19,22. Marc.4,7,18†10,22. Luc.8,7,14†18,22.

SPIRITVS sanctus promittitur, Esa.44,3. Ezech.11,19†36,26†39,29. Ioel 2,28. Matth.3, 11. Ioan.7,39†14,16,26†15,26†16,7. mittitur, Act. 2,1.

Spiritus Dei edocet mentes, Exod.4, 12. Psalm.31,8. Esaiæ 54,13. Matth. 10, 20. Marc. 13,11. Luc.12,11†21,14. Ioan.6,45†14,16,26 †15,26†16,13. Rom. 8,16,26. 2 Cor.1,22†5,5. Ephes.1,13†4,20,21. 1 Ioan.2,27.

Spiritus probandi sunt vtrùm à Deo sint, Iudith 8,28. 1 Cor.14,29. 1 Thes.5,21. 1 Ioan.4,1.

SPONSVS spiritualis est Christus, Esa.54,5 †62,4. Ier.31,22. Ezech. 16, 8. Matt.9,15†25,1. Marc.2,19. Luc.5,34. Ioan.3,29. 2 Corint.11,2. Ephes.5,24. Apoc.19,7 †21,2.

Sponsa Christi: vide Ecclesia.

STEPHANVS eligitur, Act.6,5. accusatur, 6,11. respondet ad accusationem, 7*. lapidatur, 7, 57.

STVLTITIA, Prou.14,29†20,3†26,1†27, 22. Baruch 3,23. Eccle.10,2. Eccli.33,5. Matth. 7,26†25,2. Marc.7,22. Ephes.5,4.

Stultitia est apud Deum sapientia huius mundi, 1 Cor.1,18*.†3,19.

Stultorum corda in eorum sunt ore, & contrà sapientum os in corde est, Eccli. 21, 23.

SVBDITORVM officium, Exod.10,28†22, 28. Num.16*. Ios.1,16. 2 Esd.5,16. Baruch 1,11. Prou.13,13†20,2†24,21 †25,6. Eccle. 8,2†10, 16. Ier.29,7. Matth.17,24 †22,16,21. Luc.20, 22. Rom.13,1,7. 1 Thes.5,12. 1 Tim.2,1. Heb. 13,17. Tit. 3,1. 1 Petri 2, 13.

SVPERIORVM, iudicum, & rectorum officium & potestas in subditos, Gen.9,6. Exod.1, 8*.†5*.†18,13,17†22,8. Leuit.24,10,23. Num. 11,16,24†25,4†27,15,18. Deut.1,13,17 †17,1 †19,17. Iosue 1,10. Iudic.2,7,16. 1 Reg. 10,24. 3 Reg.3,7. 2 Par.19,5,8. Iob 29*.†34,30. Psalm. 81*. Prou.8,15†11,14 †12,24†16,10†20,8 †28, 15†29,4,14†31,4. Eccle.10,1,12. Sap. 1,1†6*. Eccli.7,4†10,1,24†17,18. Esa.1,23,26†3,2†10, 1†32,1. Ierem.5,26†22,2†27*. Ezech. 22,6,12 †45, 9. Dan. 2, 21. Hose.13, 10. Mich. 3, 1, 9. Matth.22,17,21†26,51. Luc.20,22. Ioann.3,31 †19,11. 1 Corin.15,24. Rom.12,8†13,1. 2 Tim. 2,1. Tit.3,1. Hebr.13,17. 1 Pet.2,13. vide Rex, Iudex.

SVPERBIA prohibetur, committitur, & punitur, Genes.3,17†11,3,7. Exod. 5,2 †14,26. 1 Reg.17*. 4 Reg.18,19*.†19,35. Tob.4,14. Iudith 9,16†13*. Prou. 6,17 †11,2†13,10 †15,25 †16,5,18†18,12†25,6†29,23. Eccli.10,9,11,16 †25,4. Esaię 3,15,17†9,8†10,8†14,9 †36*. †37, 10,24†39,2,5†47,8. Ierem. 48,29†49,16. Ezech. 16,49.

16,49†28,2†31,10. Dan.4,19,27†5,22. Abdiæ 1,3. Malach. 2,11. 2 Machab. 9,4,6. Luc.1, 47 †10,15†14,7,11†18,11†22,24. Act.12,21. Rom. 1,30†11,20. 2 Timoth.3,2. 1 Pet. 5,5. 2 Pet. 2, 18. Iudæ16. Apoc.18*.

SVSANNÆ historia, Dan.cap.13*.

SYRI imperant Israeli, Iudic.3, 8. opprimuntur ab Othoniel,3,10. cæduntur à Dauide,eique fiunt tributarij, 2 Reg.8,5. iuuant filios Ammon contra Dauid,10, 6. fugientes à facie Israel, occiduntur à Dauid, 10, 13, 18. Samariam obsidentes,cæduntur;3 Reg.20,29. pugnant contra Israel, 4 Reg. 6,8. mentis stupore immisso, quasi cæci ducuntur in Samariã, 6,18,19. obsident Samariam,6, 24. Territi à Deo soluunt obsidionẽ,7,6,7. vastantur à rege Assyriorum, & transferuntur Cyrenen, 4 Reg. 16,9. desolatio eorum prænuntiatur, Esa. 17, 1. Ier.49,23. Amos 1,3.

T

TABITHA suscitatur à mortuis, Actor. 9, 36,40.

TEMPERANTIA in cibo, potu, & cõcubitu, Tob.6,15. Eccle.3,6. Eccli. 31,18 †32,7. Dan.1.8,11. Rom.13,13†14,17. 1 Cor.7*. Gal. 5,23. 1 Tim.3,2. 2 Timot.1,7. Tit.1,8 †2,6,12. 1 Petr.1,13†5,8. 2 Pet.1,6.

TEMPLVM Salomonis quando, quanto tempore,& qua forma sit extructum, 3 Reg.6*. †7*. 2 Paral.3*.4*. promissio eius,2 Reg.7,13. extruitur ope Gentilium, 3 Reg. 5*. consecratur,8*. 2 Par.7,7. prophanatur per Achaz, 2 Paralip.28, 21. iterum consecratur per Ezechiam, 2 Paral. 29*. prophanatur, & denuò consecratur per Manasse,2 Paral.33,7,15. exuritur, 4 Reg.25,9. prout prædictum erat,2 Paralip.7,20. iterum extruitur, 1 Esdr.1*.3*.4*. 5*.†6,3,7. spoliatur & accenditur,1 Machab. 1,23,33. prophanatur,1,49, 57. mundatur, & consecratur,4,36. 2 Mach.10,1. eius deuastatio, Dan.9,26. Matth.24,2. Marc.13,2. Lucæ 19,41.

contra Templum prophetatur, Leuit.26,31. 3Reg.9,7. 4Reg.21,12. 2 Par.7,20. Psalm.73, 6.Esa.66,1. Ierem.7,3,17 †26,6,12. Amos 9,1. Mich.3,12.Zach.11,2.

Templum spirituale & domus Dei, 2 Reg. 7,13. Prouerb.9,1. Aggæi 2,8. Matth.7,24†16, 18. Ioan.2,19. 1 Cor.3,16†6,19. 2 Corin.6,16. Ephes.2,20.1 Tim. 3,15. Hebr.3,6.1 Petr. 2, 5. vide Ecclesia.

Templa idolorum, 1 Reg. 5,2 †31,9. 3 Reg. 11,7. 4 Reg.10,21†17,32†19,37. 1 Paral.11,10. Baruch 6,16,30,54. Esa. 37, 38. Ierem. 43, 12. Dan.14*. 1 Mach.1,50†6,2†10,83. 1 Mach. 6, 2. Act.19,27.

Templum domus Dei, & domus orationis vocatur, Esaiæ 56,7. Matth. 21,13. Christus ipse & omnes fideles frequenter in templo versabantur,Matth.24,1. Marc.11,11†12,35. Luc. 2,37†19,45. Actor. 2,46 †3,1 †5,20,21 †21, 26 †22,17.

in templo oratur Deus,& exaudit,3 Reg.9,3 †8,29. 2 Par.6,19. Matth.21,13.

Templa manufacta nõ inhabitat Deus,quasi iis cõcludi possit,vel illis indigeat vt homo ædibus,3 Reg.8,27. 2 Paral.6,18. Esa.66,1. Ierem. 23,24. Act.7,48†17,3.

alioqui Deus in Templis materialibus habitare dicitur, 3 Reg.6,13†8,12. 1 Paralip.23, 25. Psalm.77,60†131,13. Ierem.7,3,7. Matth.23, 21. Act.7,46.

Templum dicitur locus sanctus, Gen.28,17. Exod.3,5.

Templum magnis muneribus dotatũ, 2 Par. 1*.2*.3*.4*.5*. 2 Mach.3,2.

Templi prophanatores à Deo puniuntur, Esaiæ 56,5*. 2 Machab.3,25,26*. Matth.21,12. Ioan.2,15.

TEMPORIS oportunitas in omnibus rebus obseruanda, Eccle.3,1†8,5. Eccli.20,6 †32, 20. Rom.12,11.

TENEBRÆ trium dierum in Aegypto, Exod.10,21. Psalm.104,28. Sap.17,2 †19,16.

in Tenebris versatur mundus, & amat eas, 4 Esdr.14,20. Esaiæ 9,1 †59,9 †60,2. Ioann.1,5 †3,19†8,12†12,35. Actor. 26,17. 1 Thessal.5,7. 1 Ioan.2,11.

TENTARE Deum non licet, Exod.14,11 †17,2. Deuter.6, 16. Iudith 8,11. Matth. 4, 7. 1 Cor. 10, 9.

Tentat seu veriùs probat Deus suos variis modis,Genes.22,1*. Exod.15,25†16,4†20,20. Deuter. 8,2†13,3. Iudic.2,22†3,1. 2 Paral. 32, 31. Tob.2,8. Iob 1,12*. Sapient.3, 5. Eccli.2,4 †27,18. Zachar. 13, 9. Roman.5,4. 2 Petr.2,9. Iacobi 1,2.

Tentari non patitur Deus suos supra id quod possunt, 1 Corin.10,13. 2 Petr.2,9. Apoc.2,10.

TERTVLLVS Orator accusat Paulũ, Act. 24, 2.

TESTAMENTVM, Gal. 4,24. Hebr.9,15 †13,20. vide Nouum Testamentum.

TESTIMONIVM tum verum tum falsum, Exod.20,16†23,1, Numer.35,30. Deuter. 5,20 †17,11†19,15,18. 3 Reg.21,10. Psal.26,12†34, 11. Prou.6,19†14,5†19,5,9†21,28†24,28 †25, 18. Dan. 13,34*. Matth. 18, 16 †19,18 †26, 59 †28,13. Marc.10,19. Ioan.8,17. Act.6,11. Rom. 13,9. 2 Corint. 13,1. 1 Timoth. 5,19. Hebr.10, 28. vide Mendacium.

THADDÆVS: vide Lebbæus.

THAMAR concumbit cum Iuda suo socero, Gen.38,15. gignit geminos Phares & Zara,38,27†46,12.

Thamar violatur ab Amnon fratre suo, 2 Regum 13,14.

Thamar filia Absalonis, 2 Reg.14,27.

THARE pater Abraham, Gen.11,26.

THEBES obsidetur, Iudic.9,50.

THEBNI rex Israel, 3 Reg.16, 21.

THECVITIS mittitur ad regem Dauid,vt impetret reductionem Absalon, 2 Reg.14,2*.

THEGLATH-Phalasar deuictam magnam partem Israelitarum transtulit in Assyrios, 4 Regum 15,29.

THEODAS occisus est, Act.5, 37.

THESAVRVS minus diligendus magis diligitur,Hoseæ 9,1. Matth.6,19†19,22. Marc. 10,22. Luc.12,22,33†18,23. Ioan.6,26. 2 Cor. 4,18.

THOLA dux in Israel, Iudic.10,1.

THOLOMAI rex Gessur, 2 Reg.13,37.

THOMAS Didymus paratum se offert cũ Christo ire in mortem,Ioan. 11,16. erat incredulus, 20,25,27.

TIMENDVS est Deus, & ante oculos habendus, Gen. 22,12†31,49. Exod.1,17 †20,20. Deut.4,9†6,2,13,24 †10,12,20†13,4. Iosue 24, 14. Iudic.6,10. 4 Reg.17,36. 2 Paralip. 20, 15. Iob 1, 8 †28, 28. Psalm. 26, 1 †32,8 †33, 8, 10 †110,5†111,1 †127,1. Prouerb.1,7 †3,7 †9, 10 †14,2,27 †15,16 †16,6†22,4 †24,21. Eccle. 12, 11. Eccli.1,11*. †2,7,12,18 †7,31 †10,23 †15,1 †25,16†33,1†34,16†41,16. Esa.8,5†41,10†43, 1 †51,12. Ierem.10,7†32,39. Baruch 3,7. 4 Esd. 16,68. Matth. 10,28. Lucę 12, 5. 1 Pet.2,17 †3, 15. Apoc. 14,7.

Timoris Dei fructus,vtilitas,& laus, Genes. 20,9. Psalm.102,17†124,1†117*. Prouerb 10, 27 †14,27 †19,23 †22,4. eius defectus, causa peccandi, Gen.20,11.

Timore punit Deus,& terrore, Genes.35, 5. Exod.23,27. Leuit.26,36. Deuter. 2,24†11,25 †28,10,65. Ios.2,9†10,10. Iudic.4,5†7,21. 1 Regum 7,10. 4 Reg.7,6. 1 Par.15,17. 2 Par. 14,14 †17,10†20,29. Psalm.9, 20. Ier. 49,37. Iudith 14,14†15,1. 2 Mach.3,24.

Timoris Dei exempla, Exod. 1, 17 †14,31. 3 Reg. 18,3. 2 Paral.19,7. Tob.1*. †2,9,13 †3, 18†9,12. Iudith 8,8. Iob 31,23. Ionæ 1,16. Prouerb.31,30. 2 Mach. 6,30. Lucæ 2,25. Act.8,2 †9,31†10,2,35.

Timor & solicitudo non repugnat fidei, aut spei, Psalm. 2,11. Eccle.9,1,2. Eccli.5,5. Rom. 11,20*. 1 Cor. 9,27 †10,12. Phil. 2,12*. †3,11, 13. Heb.3,14†4,1*. 2 Pet.3,17.

Timent & reuerentur bonos etiam mali, Genes.20,8. Exod.14,25. 1 Regum 18,12. 4 Regum 1,14. 2 Esdr.6,16. 1 Machab.3,25†12,28. Marc. 6, 20. Actor. 5,13 †16,29.

TIMOTHEVS circunciditur,& proficiscitur cum Paulo,Act.16,3. mittitur cum Paulo in Macedoniam,19,22. accepit gratiam per impositionem manuum, 1 Tim. 4,14. 2 Tim. 1,6.

TITVM Gentilem noluit Paulus circuncidi, Gal.2, 3. Titus à Paulo constitutus episcopus Cretensis, Tit.1,5.

TOBIAS vir pius, & in pietate constans, Tob.1,1*. fit cæcus,2,11. visum recipit,11,14.

TRADITIONES etiam sine scripto ab Apostolis acceptæ, seruandæ nobis sunt,2 Thes. 2, 15.

Tradiderunt Apostoli quædam viua tantùm voce,1 Corint.11,34. epist.Ioan.2,vers.12.& 3, vers. 13.

TRIBVLATIO: vide Crux.

TRIBVTVM: vide Exactio.

TRINITAS figurata & declarata, Gen.1, 26†18,2. Exod.3,6,15,16†4,5. Psalm.32,6. Esa. 6,3†34,16†48,16†61,1. Matth.3,16†10,20†17, 5†28,19. Lucæ 4,18. Ioann.3,35 †14,16,26†15, 26†16,3. 1 Ioan. 5,7.

TRIPVDIARE: vide Choreas ducere.

TRISTARI immoderatè propter temporalia, minimè laudandum, Prouerb. 12,25 †15, 13†17,22. Eccli.30,22 †38,19. 1 Machab.6, 8. 2 Cor.7,10.

TRYPHON partium Alexandri transit ad Emalchuel Arabem,1 Machab.11,39. cupiens regnum Antiochi occupare, & fingens se amicũ apud Ptolemaida, dolo capit Ionathan, 12, 39, 49. à Simone accepta pecunia Ionathan occidit cum filiis, 12, 19, 23. interimit Antiochum filium Alexandri, 13,31.

TVBA clangent angeli in consummatione sæculi, Matth.24,31. 1 Corinth.15,52. 1 Thess. 4,16.

V

VÆ væ, quibus & quas ob causas interminetur Scriptura, Num.21,29. Eccle. 4,10 †10,16. Esa. 1,4,24†3,9,11 †5, 8,18 †6,5†10, 1 †17,12†18,1†24,16†28,1†29,1†30,1†31,1†33, 1†45,9. Ierem. 4,31 †13,27 †22,13 †23,1 †45,3 †48,1. Ezech.6,11†13,3,18†16,23†30,2 †34,2. Hos.7,13. Ioel 1,15. Amos 5,18†6,1. Mich. 2, 1. Nahum 3,1. Abacuc 2,6,12. Sophon.2,5 †3, 1. Iudith 16,20. Eccli.2,14 †41, 11. Matth. 11, 21†18,7†23,13*. Luc.6,24†10,13†11,42†17,1. 1 Cor. 9,16. Iudæ 11. Apoc.8,13 †9,12 †11,14 †12,12†18,10,16.

VASTHI spernit regis imperium, & ab eo repudiatur, Hesth.1,9,19.

VENDI non debent dona Dei, 4 Reg. 5, 22,26*. Dan. 5,17. Matth.10,8. Act.8,20 †20, 35. 1 Corint.9,15. 2 Corin.11,9†12,13. quære Emere.

VENTER pro Deo eligitur, Rom. 16, 18. Philip.3,19.

VERBVM Dei semper ob oculos ponendum,Deuter.4,1†6,6,17†11,18. Numer.15,39. Psalm.1,2. Prou.3,1†4,1,20†6,20†7,1.

à verbo Dei non recedendum, Deuter. 4, 2 †5,32 †28,14. Iosue 1,7 †23, 6. Prouerb. 4, 27. Esaię 30,21.

Verbum Dei vniuersum non est scriptis traditum,Ioan.14,26†20,21†21,25. 1 Cor.11,34. 2 Thess.2,15. 2 Ioan.12,3. Ioan.18.

Verbum Dei non audiendum solùm & loquendum, sed & corde credendum, & factis præstandum, Deut.5,1,27 †6,1†31,12. Esa.29, 13. Ezech.33, 31. Matth. 5,22 †7,24†15,8 †28, 20. Lucę 6,47†11,28†12,47. Ioan. 13,17. Heb. 4, 2. Iacobi 1, 22.

Verbi Dei contẽptus,& punitio eius, 3 Reg. 13,4. 4 Reg.17,14,19. 2 Paral. 30,6,10 †36,15. Prou.1,24,28†28,9. Esa. 28,14†30,9,14†65,10 †66,4. Ierem. 2,5†5,12,20†7,13†16,9†19*.†25, 4. Ezech.33,30. Matth.10, 14†11,20. Luc. 10, 10. Act.13,45†18,6. Rom.1,21,30. 2 Thess. 2, 10. Heb.2,3. vide Inobedientia.

Verbum Dei manet in æternum,Numer.23, 19. Tob.14,6. Psalm.32,11†116,2†118,89. Esa. 40,8†51,6†54,10. Matth. 5,18†24,35. Marc.13, 31. Luc.16,17†21,31. 1 Petr.1, 25.

Verbum Dei quantæ ſit virtutis & efficacitatis, Geneſ.1*. Pſalm.32,9. Iob 38,11. Eſa.46,10 †55,11. Matth.8,13,26. Marc.1,27. Luc.5,13, 24†8,24†18,42.

Verbum Dei eſt cibus animæ, Deuter. 8, 3. Sapient.16,26. Ierem.15,16. Ezech.3,3. Matth. 4,4 Luc. 4,4.

Verba ſunt ponderanda, & non leuiter effutienda, Pſalm.111,5. Prouer.15,2,23†13,3 †20, 15†17,27†21,23 †25,11. Eccle.5,2†12,10. Eccli.5,12 †20,7 †23,7 †28,29†32,18. Matth. 12, 36. Col.4,6. Iacobi 1,19.

VERITAS, Eſa. 59,15. 3 Eſdr.3,12 †4,33. 4 Eſd. 14,17. Zach.8,16. Ephe.4,25.

VESTIENDI ſunt nudi, Eſa.58,7. Tob.1, 17. Ezech.18,7. Matt.25,36. vide Eleemoſyna.

Veſtium abuſus: vide Abuſus.

Veſtes ſcindere, Geneſ.44,13. Ioſ.7,6. Iudic. 11,35. 1 Reg.4,12. 2 Reg.13,31. 3 Reg. 21,27. 4 Reg.5,7 †6,30†11,14†18,37†19,1 †22,11,19. Heſth.4,1. Ier.36,24. Ioel 2,13. 1 Macha.2, 14 †3,47†4,31†11,71. Matth. 26,65. Actor.14, 13 †16, 22.

VIA per quam iuſti ambulant, quæ & qualis ſit, Pſalm.118,5. Prouerb.3,6,17†16,5,17. Eccli. 5,12. Eſaiæ 26,7 †30,21†35,8†40,3. Iere.31,21. Hoſe.14,10. 1 Theſſ.4,1. Heb.12,13.

Via iuſtorum à Domino dirigitur, Tob. 4, 20. Pſalm.16,5 †24,4†118,35. Prouerb. 4, 12, 18†13,6†16,9†20,24. Eſa.48,17. Ierem.10,23. Mich. 4,2.

Via iuſtorum remunerationem à Deo exſpectat, Pſalm.24,12. Prou.12,28. Ierem.6,16 †7,3.

Via impiorum qualis, Pſalm.118,3. Prouerb. 4,19,26,27†12,15†21,2†22,5. Eſa.57,10.

Viæ impiorum exitus & finis, Iob 6,18. Prou. 14,12†28,18. Eccli.2,16†21,11. Ier.2,36 †4,18.

VICTORIA à Deo exſpectanda eſt, Geneſ. 14,14. Exod.17,9. Deut.7,18. Ioſue 11,6. Iudic. 7,7. 1 Reg.14,6†17,45. 2 Paral.14,11†16,8†24, 24†25,8. Pſal.117,16. Prou.21,31. Iudith 9,15.

Victoria potiuntur pauci contra multos, Gen. 14,14. Iudic.7,2,4. Ioſue 11,1,7. 1 Reg.14,6,14. 2 Par.13,14†14,11,12†24,24. 1 Mach.3,16,22.

poſt partã Victoriam triumphus inſtituitur, Numer.31,13. Iudic.11,34. 1 Reg. 18,6. 2 Machab. 3,7.

VIDVIS benefaciendum eſt, Exod.22,22. Deut.16,14†24,17,19†26,12†27,19. Iudith 16, 28. Iob 24,3†31,16. Eccli.4,10. Eſaiæ 1,23. Ier. 22,3. Zachar. 7, 10. Malach.3,5. Matth.23,14. 1 Timoth.5,3,16. Iacobi 1,27.

Viduas pias quid deceat, Iudith 8,4. Lucæ 2, 37. 1 Timoth. 5,3,5. Tit.2,3.

VIGILARE: vide Aduentus Domini.

VINDICTA ſoli Deo eiuſque miniſtris ac magiſtratui commiſſa, vnde & aliis eſt prohibita, Gen.15,14. Leuit.19,18. Deut.32,35. Iudith 8,20†16,20. Pſalm.7,7 †9,13†93,1. Prou.17,11 †20,22†24,29†28,22. Eccli.28,1. Ezech.25,12, 14. Nahum 1,2. Matth.5,39. Lucæ 9,54†18,6, 7,8. Rom.12,19. Gal.5,10. 1 Theſſ.5,15. 2 Tim. 4,14. Hebr.10,30. 1 Petr.3,9. Iacobi 5,4. Apoc. 6,10. vide Remiſſio.

VINEA, Gen. 9,20. Deut.23,24. Eſaiæ 5,1. Cant. 8,11. Matth.20,1 †21,33.

VIRGINITAS commendatur, Matth.19, 12. 1 Cor. 7,25*. Apoc.14,4.

Virginitas præfertur cõiugio, 1 Cor.7.38,40.

Virgines ſeruantur, Num.31,18†21,11.

Virgines olim vt nunc concluſæ, 2 Machab. 3,19.

VISITARE & cõſolari infirmos ſeu ægrotos, opus miſericordiæ, Geneſ.48,1. 4 Reg.8,29 †13,14. Iob 2,11. Pſalm.40,4. Eccle.7,3. Eccli. 7,38†38,13. Matth.25,37,40. Ioan.11,3†12,9. 2 Cor. 1,4.

VISERE Sanctos deſiderat Paulus, Rom. 1,11†15,23,32. Gal. 4,20. 1 Theſſ.2,17.

VITA fidelium ad quam regulam ſit inſtituenda, Gen.17,1. Exod.20,11*. Leuitic. 11,44 †19,2†20,7,26†21,8. Matth.5,48 †11,29. Luc. 6,36. Ioan.12,26†13,13†15,12†21, 15. Rom.6, 4†8,29†13,14†15,2. Epheſ.2,9†4,1,23 †5,1,9. Phil. 1,27†2,5,14. Col.2,6†3,9,12*. 1 Theſſ.4, 3. Tit.2,11†3,8. Hebr.12,2. 1 Pet.1,15 †2*. †3, 17†4,1. 1 Ioan.1,7 †2,6.

Vitæ humanæ breuitas & vanitas, Geneſ. 3, 19. 2 Reg.14,14. 1 Paralip.29,15. Iob 3,20 †7,6 †8,9†9,21,25†13,28†14,1. Pſalm.38,6 †89,5,9 †101,4,12 †102,15†108,23 †143,4. Eccle.2,23 †3,10†7,1. Sap.2,5†5,9. Eccli.14,18†17,31†18, 8†40,6†41,1. Tob.4,23. Eſa.40,6. Luc.12,18. Epheſ.5,16. Hebr.13,14. 1 Petr.1,14. Iac.1,10 †4,14.

Vitam pro fratribus ponere, Heſth.4,15. Iudith 13,3,25. Ioan.15,13. 1 Ioan.3,16.

VITIS, Gen.49,11. Iudic.9,12. Zach. 3, 10. 1 Mach.14,12. Ioan.15,1.

Vitis palmes appellatur populus Iſraeliticus, Hoſ. 10,1. Ioan.15,5.

VITVLVS erigitur in idolum, Exod. 32,4. Deut.9,16. 3 Reg 12,28. 4 Reg. 10,29 †17,16. Pſalm.105,19. Hoſe. 8,5. Act.7,40.

VIVENDVM Deo, non ſibi, Rom.14,7. 2 Cor. 5,15. Gal.2,20. 2 Theſſ. 5,10. 1 Pet.4,2.

VNCTIONIS extremæ ſacramentum, Iac. 5,14.

VOLVNTAS noſtra accommodanda voluntati diuinæ, 1 Reg.3,18. 2 Reg. 10,12†15,20. 1 Mach. 3,60. Matth. 6,10†26,39. Marc. 14,36. Luc. 22,42. Act. 21,14. 1 Cor. 4,19. Hebr. 6, 3. Iac. 4,15. vide Abnegatio.

Voluntas Dei, Matth. 7,21 †12,50. Marc. 3, 35. Ioan. 6,39. Rom. 12, 2. Eph. 5,17. Col. 1,9. 1 Theſſ. 4,3. 1 Tim. 2,4. 1 Ioan. 2,17.

Volũtas Dei non eſt vt aliquis pereat, Ezech. 18,23. Ioan. 6,39. 1 Tim. 2,4. 2 Pet. 3,9.

Voluntatem pro opere acceptat Deus, Gen. 20,3,6 †22,9. 2 Reg. 11,14†12,9. 3 Reg. 21, 19. vide Cor.

VOLVPTAS carnis: vide Concupiſcentia.

VOTVM, Gen. 28,20. Leuit. 27,1. Num. 6*. †21,2†30*. Deut. 23,21. Iudic. 11,30. 1 Reg. 1, 11. 2 Reg 15,8. Pſalm. 75.12. Eccle. 5,3. Baruch 6,34. Matth. 14,7. Act. 18,18†21,23†23,12.

Votum caſtitatis ſeruandæ, ſeu non cognoſcendi virum, Luc. 1, 34. non ſine damnatione violatur, 1 Tim. 5,12.

VRIAS defert literas Dauidis ad Ioab, 2 Reg. 11,14.

Vrias prophetat contra Ieruſalem, ideoque eductus de Aegypto, occiditur à Ioacim, Ierem. 26,20,23.

Vrias Sacerdos iuxta præceptum regis Achaz exſtruit altare, 4 Reg. 16,11.

VRIEL angelus Dei, 4 Eſd. 4,1 †5,20.

VSIA rex Iuda pugnat aduerſus Philiſtæos, ſumit ſibi officium Sacerdotum, adolere volens incenſum, lepra punitur, moritur, 2 Paral. 26,17, 20,23. appellatur Azarias, 4 Reg. 15,1. appellatur Ozias, Matth. 1,9.

VSVRA, Exod. 22,25. Leuit. 25,35. Deut. 23,19. 2 Eſd. 5,7. Pſalm. 14,5. Prou. 22,16 †28, 8. Ierem. 15,10. Ezech. 18,8,13 †22,12. Lucæ 6, 34†19,8.

VXORIS officium, Gen. 2,22†3,16. Num. 30,7,13. Deut. 22,5. Heſth. 1,10*. Tob. 10,12. Prou. 11,16 †12,4. Eſa. 3,15,17. 1 Cor. 7*. †11, 5,9†14,34. Epheſ. 5,22. Coloſſ. 3,18. 1 Timot. 2,11 †3,11 †5,2,10. Tit. 2,4. 1 Petr. 3,1. vide Mariti officium.

Z

ZACHÆVS excipit Chriſtum ſuis ædibus, Luc. 19,6.

ZACHARIAS filius Ioiadæ ſiue Barachiæ ſacerdotis lapidatur, 2 Paral. 24,20. Matt. 23,35.

Zacharias propheta tempore Darij, Zachar. 1,1.

Zacharias pater Ioannis Baptiſtæ, Luc. 1,5.

ZADOCH filius Abiathar fit ſummus Sacerdos, 3 Reg. 2,35.

ZALPHAAD filiæ poſtulant hæreditatem, Num. 27,1,7†36,2. Ioſue 17,3.

ZARVIA filia Iſai ſoror Dauidis genuit Abiſai, Ioab, & Aſael, 2 Reg. 2,18. 1 Paral. 2,16.

ZEBEDÆVS pater Iacobi & Ioãnis, Matt. 4,21. vxor eius Salome intercedit pro filiis apud Chriſtum, Matth. 20,20.

ZEBEE & Salmana reges Madianitarum capiuntur, Iudic. 8*.

ZEDECIAS qui & Mathanias patruus Ioachin ſubſtituitur pro eo in regno Iuda, 4 Reg. 24, 18. Ier. 37,1. obſeſſa à Nabuchodonozor Ieruſalem, Zedecias effoſſis oculis ac vinctus, necatisq; coram ſe filiis, in Babylonem ducitur, 4 Reg. 25,1,6,7. Ierem. 39,4,7†52,3. quemadmodum ei prædictum erat, Ierem. 27,12†37,16. Ezech. 12,3†17,16†21*.

ZELVS & Zelotypia, Geneſ. 34,2,25,27. Exod. 32,19,27. Num. 25,7. Iudic. 20,1,8. 1 Reg. 11,6†15,11,32. 3 Reg. 18,40 †19,10,14. 4 Reg. 10*. 1 Mach. 2, 24. Matth. 21,12. Ioann. 2,17. Act. 9,1. Philip. 3,2.

ZIBA ſeruus Saulis conſtituitur procurator Miphiboſeth, 2 Reg. 9,9. donantur ipſi omnia bona Miphiboſeth, 16,2. procedit obuiã regi Dauid, 19,17.

ZICELECH donatur regi Dauid, 1 Reg. 27,5. exuritur ab Amalechitis, 30,1.

ZIPHORA vxor Moyſi, Exod. 2,21. circuncidit filium ſuum, 4,25.

ZOROBABEL: vide Sorobabel.

FINIS.

CATALOGVS LIBRORVM CANONICORVM VETERIS ET NOVI TESTAMENTI, EX CAP. XLVII. CONCILII TERTII CARTHAGINENSIS, CELEBRATI CIRCA ANNVM DOMINI CCCC.

ITEM placuit, vt præter ſcripturas canonicas nihil in Eccleſia legatur, ſub nomine diuinarum Scripturarum. Sunt autem canonicæ ſcripturæ, Geneſis, Exodus, Leuiticus, Numeri, Deuteronomium, Ieſus Naue, Iudicũ, Ruth, Regum libri quatuor, Paralipomenon libri duo, Iob, Pſalterium Dauidicum, Salomonis libri quinque, libri duodecim Prophetarum, Eſaias, Ieremias, Ezechiel, Daniel, Tobias, Iudith, Heſter, Eſdræ libri duo, Machabæorum libri duo: Noui autem Teſtamenti Euangeliorum libri quatuor, Actuum Apoſtolorũ liber vnus, Pauli Apoſtoli epiſtolæ tredecim, ciuſdẽ ad Hebræos vna, Petri Apoſtoli duæ, Ioãnis Apoſtoli tres, Iudæ Apoſtoli vna, & Iacobi vna, Apocalypſis Ioãnis liber vnus.

Eundem catalogum recenſent concil. Laodicenũ cap. vltimo, concil. Romanũ ſub Gelaſio primo, concil. Florentinũ in inſtruct. Armenorum, concil. Tridentinũ ſeſſ. 4. Cyrillus Ieroſolymitanus, catecheſi 4 Illuminatorum. B. Athanaſius in ſynopſi, D. Hieronymus in Prologo galeato, & in ep. ad Paulinum de ſtudio S. Scrip. B. Innocentius 1. epi. 3. ad Exuperiũ cap. 7. B. Auguſtinus lib 2. de doct. Chriſt. ca. 8. B. Iſidorus lib. 6. Etymolog. D. Ioannes Damaſcenus de fide ortho. lib. 4. cap. 18.

Eoſdem quoq; libros ſub nomine canonicæ, ſacræ & diuinæ Scripturæ, citant reliqui ſcriptores Eccleſiaſtici: ac vt ex multis pauca quædá exempla ponamus, in iis libris quos nõnulli olim de catalogo ſacrorũ librorũ tollendos eſſe putauerũt:

Librum Baruch tanquam ſacrũ citant Clemens Alexand. lib. 2. pædagog. cap. 3. B. Cyprianus lib. 2. contra Iudæos cap. 5. Euſebius Ceſarienſis lib. 6 demõſt. Euág. cap. 19. B. Chryſoſt. hom. 2. in Matth. & hom. quòd Chriſtus ſit Deus. B. Ambroſius lib. 1. de fide, cap. 2. B Auguſtinus lib. 18. de ciuit. cap. 33.

Librum Tobiæ agnoſcunt concil. Carthag. 3, Rom. Florent. Trident. Innocent. Auguſt. Iſidorus locis ſuprà notatis, & Cyprianus in ſerm. de eleem.

Librũ Iudith recipiunt iidem, & ſynodus Nicena prima general. teſte B. Hieron. in præfatione ſuper Iudith.

Librum Sapientiæ iidem ibidem, & Dion. Areopagita c. 4. de diuinis nomin. Cyprianus lib. 4. ep. 1. & ſermone de mortalitate, & lib. de exhort. martyr. cap. 12.

Librum Eccleſiaſtici pro ſacra Scriptura agnoſcunt iidem, & B. Cyprian. in ſermone de eleem.

Libros Machabæorũ recipiunt ſuprà ſcripti locis notatis, & D. Cypr. de exhort. mart. ca. 11. B. Ambroſius lib. de Iacob, & vita beata, c. 11. & 12. D. Aug. lib. 2. cõtra ep. Gaudentij cap. 23. lib. 18. de ciuit. cap. 36. B. Leo in ſerm. de S. Machabæis.

Epiſtolam Pauli ad Hebræos agnoſcũt omnes qui texunt Indicem librorũ canonicorum, quos ſuprà citauimus, & præter illos conc. Nicenum 1. teſte D. Thoma in comment. ſuper hanc Epiſtolam. concil. Epheſinum 1. can. 10. Origenes apud Euſeb. lib. 6. hiſtor. c. 18. eandemque tanquá Pauli ſemper receperũt omnes eccleſiæ Oriẽtis, & omnes Græci, teſte B. Hieron. in ep. ad Dardanũ: nec vllus ferè eſt Latinorum qui eam nomine Pauli non citet.

Epiſtolam Iacobi pro canonica & diuina Scriptura habent conc. Laodicenũ, Carthaginenſe 3. Romanũ ſub Gelaſio 1. Florentinũ, Tridentinum. Athanaſius in ſynopſi, Hiero. Innocẽtius 1. Auguſtinus, Iſidorus, Damaſcenus locis ſuprà notatis, & prætetea conc. Mileuitanũ c. 7. B Hieron. de viris illuſtribus. D. Ambroſius in Pſalmo 118. ſerm. 7. Auguſtinus, & alij paſſim, qui ex ea tãquam diuina Scriptura teſtimonia adducunt.

Epiſtolá Iudæ agnoſcũt ſupradicti locis citatis, nec nõ D. Hieron. de viris illuſtrib. B. Auguſt. lib. 18. de ciuit. cap. 38.

Epiſtolá 2. Petri iidẽ ſuprà citati locis notatis recipiunt, & præterea B. Hier. in epiſt. ad Cyprian. & quæſt. 11. ad Hedibiá. item B. Auguſt. lib. 11. de ciuit. Dei ca. 33. & lib. de fide & oper. cap. 24, & 25.

Epiſtolas 2, & 3. Ioannis omnes ſuprà ſcripti in ſuis catalogis librorum canonicorum ponunt, & præterea B. Hieron. in ep. ad Euagrium.

Apocalypſim præter ſupradicta cõcilia Carthaginenſe 3. Romanũ, Florẽtinum, Tridentinũ, & patres Athanaſiũ, Hieronymũ, Innocentiũ, Auguſtinũ, Iſidorum, Damaſcenum locis ſuprà adductis recipi ab omnibus in Eccleſia tanquá Ioannis Euangeliſtæ, mãdat conc. Toletanum 4. canone 16. & ſæpius ſub nomine Ioannis Apoſtoli citat Iuſtinus Martyr in Dialogo cũ Triphone, & paſſim Tertullianus, Cyprianus, Ambroſius, &c. Philaſtrius inter hæreticos recenſet eos, qui Apocalypſim ſub nomine Ioannis Apoſtoli & Euangeliſtæ non recipiunt. Idem cenſet Epiphanius hæreſi 51.

PRAETER SCRIPTVRAM *habuit ſemper Eccleſia traditiones non ſcriptas.*

Ex Baſilio cap. 27. de Spiritu ſancto.

Τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πεφυλαγμένων δογμάτων καὶ κηρυγμάτων, τὰ μὲν ἐκ τῆς ἐγγράφου διδασκαλίας ἔχομεν, τὰ δὲ ἐκ τῆς τῶν ἀποστόλων παραδόσεως, παραδοθέντα ἡμῖν ἐν μυστηρίῳ παρελάβομεν, ἄπερ ἀμφότερα τὴν αὐτὴν ἰσχὺν ἔχει πρὸς τὴν εὐσέβειαν, καὶ τούτοις οὐδεὶς ἀντερεῖ, ὅστις γε κἂν μετρίως τῶν θεσμῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς πεπείραται. εἰ γὰρ ὁπότε χειρήσαιμεν τὰ ἄγραφα τῆς ἐθῶν ὡς οὐ μεγάλων ἐχόντα τὴν δυνα-

μιν ἀποβαλοῦμεν. λάθοιμεν ἂν εἰς αὐτὰ τὰ πρῶτα ζημιοῦντες τὸ εὐαγγέλιον, μᾶλλον δὲ εἰς ὄνομα ψιλὸν περιῐστῶντες τὸ κήρυγμα.

Eorũ quæ in Eccleſia cõſeruata, & prædicata ſunt, dogmatum, quædá ex ſcripta habemus doctrina, alia ex Apoſtolorum traditione, nobis quaſi per manus in myſterio atque arcanè tradita ſuſcepimus; quæ vtraque ad religionẽ Chriſtianá eandem vim habẽt; & his nemò cõtradicet, quiſquis vel tenuiter Eccleſiaſticorũ rituum peritus fuerit. Si enim cõſuetudines Scriptura non cõprehenſas quaſi exiguá vim habentes reiicere aggrediamur, imprudentes Euangelium ipſum ſuis potiſſimis mutilabimus partibus, imò verò ipſam Euangelij prædicationem ad nudum nomen contrahemus.

Conſentit D. Chryſoſt. hom. 4. in 2. ad Theſſ. ſcribẽs in hunc modũ: Hinc patet quòd nõ omnia per epiſtolá tradiderint (Apoſtoli;) ſed multa etiá ſine literis, eadem verò fide digna ſunt tam illa, quàm iſta, etc.

Idem docet Synodus 7. actione 7. his verbis: Fatemur nos Eccleſiaſticas traditiones ſiue ſcripto, ſiue conſuetudine valentes retinere velle, quarum de numero eſt Imaginũ effiguratio. Et infrà: Si quis traditiones Eccleſiaſticas ſiue ſcripto, ſiue conſuetudine valẽtes non curauerit, anathema ſit.

Concil. Trident. ſeſſ. 4. *Doctores Græci,* Dionyſ. Areop. lib. 1. de Eccle. hier. cap. 1. B. Ignatius in epiſt. ad Heronem. B. Ireneus lib. 3. contra Valent. cap. 4. Clemens Alexand. lib. de Paſchate, teſte Euſebio lib. 6. hiſt. cap. 11. Origenes hom. 5. in lib. Numerorũ, Epiphanius lib. 2. hær. 61. D. Ioannes Damaſc. lib. 4. de fide c. 13 & 17. *Doctores Latini,* Tertull. l. de corona militis, B. Cyprian. lib. 2. epiſt. 3. B. Hieron. in dialogo aduerſus Luciferianos, & ep. 54. quæ eſt ad Marcellũ aduerſus Montanũ, B. Auguſt. lib. 2. de Baptiſm. cõtra Donatiſtas c. 7. & lib. 5. c. 23, & 26. & ep. 118. ad Ianuar. B. Leo ſermone 2. de Ieiunio Pẽtecoſtes, & reliqui.

TRADITIONES ECCLESIASTICAS *ſemper exhorruerũt hæretici, ad ſolam Scripturam appellantes.*

De Valentino & Marcione hoc affirmant Irenæus lib. 3. aduerſus Vale. ca. 2. & Tertull. lib. de Præſcriptionibus hæreticorum. Arrianos in concil. Seleuciano palàm affirmaſſe ſe nihil præter Scripturá recipere, teſtis eſt Epiphan. hær. 73. Idẽ Eunomio tribuit Baſilius, & in 7. Synodo in confeſſione Baſilij Ancyrani Anathematiſmo 7. eadem opinio aſſcribitur Neſtorio, Eutychi, Dioſcoro, & Iconomachis. De hæreticis ſui temporis idẽ ſcribit D. Bernardus hom. 66. in Cantica. & de Ioãne Vvicleffo hoc ipſum teſtatur Tho-

mas Vvaldẽsis lib.2.doctrinæ fidei antiq. c.19. Hos imitatur nostræ ætatis sectarij.

IPSAM ETIAM SCRIPTVRAM *hæretici nõ recipiunt integram; & si quam partem recipiunt, eam quoque depravant, & variis modis corrumpunt.*

Ex Clemente Alexandrino lib.7. Stromatõn.

Κἂν τολμήσωσι προφητικαῖς χρήσασθαι γραφαῖς ἀλλ' οἱ τὰς αἱρέσεις μετίοντες πρόχειρον μὲν ἁπάσαις, ἀσαφὲς δὲ τελείως δὲ ὡς τὸ σῶμα καὶ τὸ ὕφος τῆς προφητείας ὑπαγορεύει, ἀλλ' ἐκλεγόμενοι τὰ ἀμφιβόλως εἰρημένα εἰς τὰς ἰδίας μετάγουσι δόξας, ὀλίγας ἀποφάδην ἀπανθίζόμενοι τῇ λέξει· πρόδηλον γὰρ ἐν πᾶσιν οἷς προσφέρονται, εὐθὺς ἂν αὐτὸς ὡς τοῖς ὀνόμασι μόνοις προσανέχουσι, τὰ σημαινόμενα ὑπαλλάττοντας.

Quanquam audeant Propheticis vti Scripturis & hi qui hæreses colunt: primũ quidẽ neque omnibus, deinde neque integris, neque quemadmodum corpus & contextus prophetiæ dictat, *vtuntur*. Sed eligentes ea quæ ambiguè dicta sunt, in proprias transferunt opiniones, paucas sparsim decerpẽtes dictiones. Propemodũ enim in omnibus dictis quę adducũt, inuenies ipsos vocibus solis mordicus adhærere, ipsa significata inuertentes.

Vetus Testamentũ vel totum, vel magna ex parte reiecerũt Cerdoniani, Manichæi, Ptolomeitæ, Nicolaitæ, de quibus lege Epiphan. D. Augustinũ, & Philastriũ de hæresib. & Irenæum aduersus hæreses Valent. In nouo Testamento multa falsa affirmabat esse Faustus apud August. lib. 33. contra Faustum c.3. Ex Euangeliis solùm Euangelium Matthæi recipiebant Ebionitæ, teste Iren. lib.1. c.26. Solo Euãgelio Lucæ vtebantur Marcionitæ, quod ipsum quoque nõ nisi mutilum recipiebant, teste Epipha. hæresi 42. Actus Apostolorũ, & D. Pauli epistolas non recipiebãt Tatiani, & Seueriani, vt est apud Euseb. li.4. hist. Eccles. c. 29. Vtramque epistolam ad Timotheum, vnam ad Titum, & ad Hebræos reiiciebant Marcion & Basilides, teste D. Hieron. in præfatione epist. ad Titum, & eas quoque Pauli epistolas, quas Marcion recepit, corrosit & deprauauit, vt est apud Epiphan. hær. 42. & apud Tertullianũ per totum librum quintum aduersus Marcionẽ. De Arrianis quòd ex Euangelio Ioannis eraserint illa verba, Quoniam Spiritus est Deus, testatur D. Ambrosius libro 3. de Spiritu sancto, cap. 11.

Apocalypsim reiiciũt Alogi, vt testãtur Epiphan. hær. 51; & Augustin. hær. 30.

Epistolá D. Iacobi, & quosdam alios libros repudiant nostri temporis sectarij.

Ex Tertulliano de præscript. hæreticorum.

NIHIL proficit cõgressio Scripturarũ, nisi planè vt aut stomachi quis ineat euersionem, aut cerebri. Ista hæresis nõ recipit quasdá Scripturas: & si quas recipit, adiectionibus aut detractionibus ad dispositionẽ instituti sui interuertit: & si recipit, nõ recipit integras: & si aliquatenus integras præstat, nihilominus diuersas expositiones commentata cõuertit. Tantũ veritati obstrepit adulter sensus, quantum & corruptor stylus. Variæ præsumptiones necessariò nolunt agnoscere ea per quæ reuincuntur; his nitũtur quæ ex falso cõposuerunt, & quæ de ambiguitate ceperunt. Quid promouebis exercitatissime Scripturarũ, cùm si quid defenderis, negetur; ex diuerso, si quid negaueris, defendatur? Et tu quidẽ nihil perdes, nisi vocem in contentionẽ: nihil consequeris, nisi vilem de blasphematione laudem. Ille verò si quis est, cuius causa in congressum descendis Scripturarũ, vt eum dubitantem confirmes, ad veritatem, an magis ad hæreses deuerget? Hoc ipso motus, quòd te videat nihil promouisse æquo gradu negandi & defendendi, diuersa parte statutum: certè & de pari altercatione incertior discedet, nescius quam hæresim iudicet.

Ex D. Augustino cap. 5. contra epist. Manichæi, quam vocant Fundamenti.

Ego verò Euangelio non crederẽ, nisi me catholicæ Ecclesiæ commoueret auctoritas. Quibus obtemperaui dicentibus, Credite Euangelio, cur eis non obtẽperem dicẽtibus mihi, Noli credere Manichæo: Elige quid velis; Si dixeris, Crede catholicis, ipsi me monent vt nullam fidem accommodem vobis: quapropter non possum illis credens nisi tibi nõ credere. Si dixeris, Noli catholicis credere, non rectè facies per Euangelium me cogere ad Manichæi fidem, quia ipse Euãgelio catholicis prædicantibus credidi.

Ex eõdem, lib.1. cap. 33. contra Cresconium.

Quamuis huius rei (non rebaptizãdos esse hæreticos) certè de scripturis canonicis non proferatur exemplum, earundẽ tamen Scripturarum etiam in hac re à nobis tenetur veritas, cùm hoc facimus quod vniuersæ iam placuit Ecclesiæ, quã ipsarum scripturarũ commendat auctoritas; vt quoniam sancta Scriptura fallere non potest, quisquis falli metuit huius obscuritate quæstionis, eandem Ecclesiã de illa consulat, quam sine vlla ambiguitate sancta Scriptura demonstrat.

Ex eodem lib.1. de Gene. ad lit. cap.18.

Et in rebus obscuris atque à nostris oculis remotissimis, si qua inde scripta etiã diuina legerimus, quæ possint salua fide qua imbuimur, aliis atq; aliis parére sententiis, in nullam earum nos præcipiti affirmatione ita proiiciamus, vt si fortè diligentius discussa veritas eam rectè labefactauerit, corruamus: non pro sententia diuinarum scripturarum, sed pro nostra ita dimicantes, vt eam velimus scripturarum esse, quæ nostra est, cùm potius eã, quæ scripturarum est, nostram esse velle debeamus.

Ex eodem lib.7. de Gen. ad lit. cap.9.

Neque enim nõ omnes hæretici scripturas catholicas legunt, nec ob aliud sunt hæretici, nisi quòd eas non rectè intelligentes, suas falsas opiniones contra earum veritatem peruicaciter asserunt.

Ex D. Hieronymo aduersus Luciferianos.

Breuem apertamque tibi animi mei sententiam proferam: In illa esse Ecclesia permanendum, quæ ab Apostolis fundata vsque ad hanc diem durat. Sicubi audieris eos, qui dicuntur Christi, non à Domino IESV Christo, sed à quoquam alio nuncupari, vtpote Marcionitas, Valentianos, Montenses siue Campates, scito non Ecclesiam Christi, sed Antichristi esse synagogam. Ex hoc enim ipso quòd postea instituti sunt, eos se esse indicant, quos futuros Apostolus prænuntiauit. Nec sibi blandiantur, si de scripturarum capitulis videntur sibi affirmare quod dicunt, cùm & diabolus aliquid de scripturis sit loquutus, & scripturæ non in legendo consistant, sed in intelligendo.

Ex Vincentio Lirinensi, in libello aduersus prophanas hæreseon nouationes.

Sed dicet aliquis, Si diuinis eloquiis, sententiis, promissionibus, & diabolus, & discipuli eius vtuntur, quorum alij sunt pseudoapostoli, & pseudoprophetæ, & pseudomagistri, & omnes ex toto hæretici, quid facient catholici homines & matris Ecclesiæ filij? quonam modo in scripturis sanctis veritatem à falsitate discernent? Hoc scilicet facere magnopere curabũt, quod in principio Commonitorij istius sanctos & doctos viros nobis tradidisse scripsimus; vt diuinum canonem secũdum vniuersalis Ecclesiæ traditiones, & iuxta catholici dogmatis regulas interpretentur; in qua itẽ Catholicæ, Apostolicæque Ecclesiæ sequãtur necesse est vniuersitatẽ, antiquitatẽ, consensionem.

FINIS.

APPROBATIO.

HVNC INDICEM BIBLICVM à Iohanne Harlemio Societatis IESV Theologo nuper in lucem emissum, & nunc denuò ab eodem quàm diligẽtissimè perlustratum, plurimisque locis auctum, nos infrascripti dignum censemus qui typis rursum mandetur:

AVGVSTINVS HVNNAEVS, *Regius sacræ Theologiæ Louanij professor.*

CORNELIVS REYNERI *Goudanus, sacræ Theologiæ professor ordinarius apud Louanienses.*

EXCVDEBAT ANTVERPIÆ CHRISTOPHORVS PLANTINVS, POSTRIDIE CALENDARVM IANVARII, ANNO M. D. LXXII.

HEBRAEA, CHALDAEA, GRAECA ET LATINA NOMINA VIRORVM, MVLIERVM, POPVLORVM, idolorum, vrbium, fluuiorum, montium, cæterorumque locorum quæ in Bibliis vtriusque Teſtamenti leguntur in veteri interprete, cum aliquot appellatiuis Hebraicis, Chaldaicis, & Græcis vocibus: adiecta eorum expoſitione & explicatione. Locorũ præterea deſcriptio ex Coſmographis.

Typographus Chriſtiano lectori S.

NE quid tibi deeſſet, Chriſtiane lector, quod ſacra tua ſtudia iuuare queat, libellum hunc de interpretatione nominum propriorum quæ paſſim in ſcripturis ſacris leguntur, prout in editione vulgata Latina à vetere interprete ſcripta ſunt, emendatiorem multo quàm antea tibi impreſſum damus. in quo præter diligentem locorum deſcriptionem ex optimis quibuſque auctoribus, Ptolemæo, Plinio, Pomponio Mela, Strabone, Ioſepho, Volaterrano, & quibuſdã recentioribus viris in hac re diligentiſſimis, ſingula nomina literis Hebraicis cum ſuis apicibus, & punctis adſcripſimus ex ſuis locis: quos ſi quando conferre libeat, vt ij promptiùs occurrant, & velut digito commonſtrentur, vltra libri & capitis indicationem adiectus eſt & verſuum numerus. Quoniam autem vetus interpres in ſcriptura iſtorum propriorum nominum vt plurimùm LXX. *interpretes ſequutus eſt, etiam Græcis characteribus ipſa nomina ex* LXX *adiecimus. Ne autem mireris quædam appellatiua nomina, tanquam propria interſeri, hoc ideò factum eſſe ſcito, quòd vetus interpres, etiam* LXX *nonnunquam, propria quædam nomina vertit vt appellatiua: cuiuſmodi, Murus cocti lateris, pro Cir-heres; Tentatio pro Maſſa. Ad hæc, nomina quorum characteres proprij ignorabantur, quibus dictiones fuerunt conſcriptæ, vt Abaron, D literã adiunctam habent, quæ dubiam eſſe interpretationẽ indicaret: ſicut Græca nomina, vt ἄβρα, G literã, quæ petitã eſſe à Græcis interpretationẽ ſignificat. Feliciter vtere hoc libello, ac vale.*

A A

אַהֲרֹן ἀαρών

AAron, Mons ſiue Montanus: aut docens, vel concipiens. Filius Amran, Exod. 4. c. 14. & 1. Par. 6. a. 2.

אַהֲרֹנִי ἀχαρωνί

Aaronitæ, Idem, pluralis numeri, 1. Par. 27. c. 17.

אַחְבַּי ἀχασβαί

Aasbái, Confidens in me, vel frater circundans: aut ex Hebræo & Syro, frater ſenectutis. Filius Machati, 2. Reg. 23. d. 34.

אַבְדֹן ἀβαδδών

Abadón, Exterminans, vel perditio. Abyſſus, Apo. 9. b. 11.

אֲבָנָה ἀβανά

Abaná, Lapideus, vel ædificatio: ſiue pater obſecro nunc. Nomen fluuij Damaſci, 4. Reg. 5. d. 12. Varia eſt lectio in Hebraico codice, nam legitur & אמנה

עֲבָרִים ἀβαρίμ

Abarím, Tranſitus, pluralis numeri, ſiue tranſeuntes: aut furores, vel prægnantes: aut Syriacè, frumenta. Mons eſt Moabitarum contra Iericho, ſupra Iordanem, idem ille cum montanis Arabiæ, in quorum vertice eſt mons Nebo in ſummitate Phaſga, vbi Iſraëlitæ caſtra fixerant XLI. manſionẽ Eremi, Numer. 21. c. 11. vbi legitur Ieabarim: & 35. f. 48. morte Moſis notus, Nu. 27. c. 12. Deut. 32. g. 49. Teſtatur Hieronymus in locis Hebr. oſtendi Abarim, aſcendentibus de Libyade in Heſebon antiquo vocabulo iuxta montem Phogor, nomen priſtinum retinentẽ, à quo circa eum regio vſq; nunc appellatur Phaſga.

אֲבָרָם ἀβαράμ

Abaron, Idem, ſingularis numeri: vel robur, aut fortitudo. D. Filius Mathathiæ filij Iohannis, 1. Mach. 2. a. 5.

Abacuc, Vide Habacuc..

אַבָּא ἀββᾶ

Abbá, Pater, Syrum eſt, Mar. 14. d. 36. Ro. 8. c. 15. Gal. 4. a. 6

עַבְדָּא ἀβδά ἀβδίας

Abda; Seruus, aut ſeruitus: vel ex Hebræo & Syro, nubes iſta. Pater Adoniram, 3. Reg. 4. a. 6. & 2. Eſd. 11. c. 16.

עַבְדִּי ἀβδί

Abdai, Seruus aut ſeruitus: vel nubes abundans. Pater Cis Leuitæ, 2. Paral. 29. c. 11.

עַבְדְּאֵל ἀβδεήλ

Abdeél, Seruus Dei, vel nubes abundantiæ Dei. Pater Selemiæ, Ierem. 36. f. 26.

עֶבֶד מֶלֶךְ ἀβδεμέλεχ

Abde-mélech, Seruus regis, vel ſeruus conſilij. Nomen Æthiopis cuiuſdam eunuchi, Ierem. 38. b. 8.

עַבְדְּנָגוֹ ἀβδεναγῶ

Abdenagó, Seruus claritatis, vel ſeruus anxius, aut faciens ſplendorem. Nomen viri qui & Azarias dicitur, Dan. 1. b. 44.

עַבְדִּי ἀβδί

Abdi, Seruus meus, aut ſeruitus, vel nubes abundans. Filius Maloch filij Azabiæ, 1. Par. 6. a. 7.

עֹבַדְיָה ἀβδίας

Abdiás, Seruus Domini. Diſpenſator domus regis Achab, 3. Reg. 18. a. 3. & 2. Par. 34. c. 12. Propheta item, Abd. 1. a. 1.

עַבְדִיאֵל ἀβδιήλ

Abdiél, Seruus Dei, aut nubes abundantiæ Dei. Filius Guni, è tribu Gad, 1. Par. 5. b. 15.

עַבְדּוֹן ἀβδιώμ ἀβδών

Abdón, Seruus aut nubes iudicij. Filius Michai ſiue Micha, 2. Par. 34. b. 19. qui 4. Reg. 22. c. 12. Achobor dicitur. Nomen item ciuitatis in tribu Aſer, Ioſ. 21. c. 30. & 1. Pa. 6. g. 47. fuit & nomen iudicis in Iſraël, Iudic. 12. d. 12.

עֶבֶד ωβήδ

Abed, Seruus vel operarius. Nomen viri, 1. Eſd. 8. a. 6.

אָבֵל ἀβέλ

Abél per א, Luctus. Ciuitas quæ (vt Hieronymus inquit) duodecim à Gadaris miliaria, Orientem verſus, diſtat, 1. Regum 6. d. 18. & 3. Re. 15. d. 20. & 4. Reg. 15. f. 19. Eſt & villa in ſeptimo Philadelphiæ lapide, vbi Iephte cum Ammonitis manum conſeruit.

הֶבֶל ἄβελ

Abel per ה in principio, Vanitas, ſiue anhelitus: aut Syriacè, vapor. Filius Adam, Gen. 4. a. 2.

אָבֵלָה ἀβηλά

Abéla, Luctus. Nomen vrbis, 2. Reg. 20. c. 15. quæ & Abel. Vide paulò antè: tantum ה eſt additum ad motum.

אָבֵל מַיִם ἀβελμαείμ

Abel-máim, Luctus aquarum, Ciuitas, quam (vt narrat hiſtoria Paralipomenon, 2. Pa. 16. a. 4.) rex Aſa per Benadab Syrum expugnauit, 3. Reg. 15. d. 20.

אָבֵל מְחוֹלָה ἀβελμαλά

Abél-mehulá, Luctus infirmitatis, aut luctus chori, vel tympani: ſiue ex Hebræo & Syro, luctus veniæ. Nomen loci, Iudic. 7. f. 22. & 3. Reg. 4. b. 10. & 19. c. 16. Hieronymus in locis Hebraicis ait vicum eſſe in Aulone.

אָבֵל הַשִּׁטִּים ἀβελσατίμ

Abel-ſatim, Luctus ſpinarum, ſiue declinationum, aut præuaricationum. Non procul à Iordane locus in deſerto ad Meridiem Moabitarum, Num. 33. f. 49. Illic fuit XLII. manſio Iudæorum. Dicitur & Sitim ſiue Setim, Num. 25. a. 1.

אֶבֶן בֹּהַן λίθος Βάαν

Aben-bóen, Lapis pollicis, aut pollex, vel lapis in eis. Nomen loci, Ioſ. 18. c. 17.

אֶבֶץ ἀβές

Abes, Ouum ſiue cœnoſus, aut lineus. Nomen ciuitatis in tribu Iſſachar. Ioſ. 19. b. 20.

אִבְצָן ἀβεσάν

Abeſán, Pater ſcuti, aut patris ſcutum vel arma, aut pater frigiditatis. Nomen iudicis in Iſraël de Beth-léhẽ, Iud. 12. c. 8.

אַבְשָׁלוֹם ἀβεσαλώμ

Abeſſalóm, Pater pacis, ſiue pater conſummationis, ſiue pater retributionis, aut patris pax, ſiue patris conſummatio, ſiue patris retributio. Pater Maacha, ſiue Michai matris Abiam, 3. Reg. 15. a. 2. qui 2. Par. 13. a. 2. dicitur Vriel.

אַבְגְּתָא ἀβαγαθά

Abgathá, Pater torcularis, vel patris torcular. Eunuchus Aſſueri regis Perſarum, Eſth. 1. b. 10.

אֲבִי ἀβί

Abi, Pater meus. Mater Ezechiæ regis Iudæ, 4. Reg. 18. a. 2. quæ 2. Par. 29. a. 1. dicitur Abia.

אֲבִיָּה ἀβία

Abiá, Pater Domini, aut voluntas Domini. Mater Ezechiæ regis Iudæ. 2. Par. 29. a. 1. quæ 4. Reg. 18. a. 2. dicitur Abi. Filius Samuelis prophetæ, 1. Reg. 8. a. 2. & 1. Par. 6. b. 29. Filius item Roboam, 1. Par. 3. b. 10. qui 3. Reg. 14. g. 31. dicitur Abiam iuxta quædam exemplaria Hebræa. Vxor Eſron filij Phares, 1. Par. 2. c. 24. Filius item Ieroboam, 3 Reg. 14. a. 1.

אֲבִי עַלְבוֹן ἀβιαλβών

Abi-albon, Pater ſuperintelligens, aut pater ſuperædificãs: aut ex Hebræo & Syro, pater iniuriæ. Nomen viri. 2. Reg. 23. d. 30. 1. Par. 11. f. 32. dicitur Abiel.

אֲבִיָּם ἀβία

Abiám, Pater maris. Filius Roboam, 3. Reg. 14. g. 31. & 15. a. 1. qui Abia, 1. Par. 3. b. 10. dicitur.

אֲבִיאָסָף vel אֲבִיאָסָף ἀβιασάφ

Abiaſaph, ſiue Abiſaph. Pater congregans, ſiue pater conſummans vel finiens. Filius Core, 1. Paralip. 6. c. 33. & 9. c. 19. Exod. 6. d. 24. Filius Elcanæ, 1. Par. 6. b. 23. & 9. c. 19.

אֲבִיתָר ἀβιάθαρ

Abiathar, Pater excellens, aut pater reſidui vel remanentis: ſiue pater explorationis vel contemplationis, aut pater funiculi. Filius Achimélech ſacerdotis, 1. Reg. 22. d. 21. & ipſe Achimélech, Marc. 2. d. 26.

אֲבִידָע ἀβιδά

Abida, Pater ſcientiæ, vel ſcientia patris. Filius Madian filij Abrahæ, Gen. 25. a. 4.

אֲבִידָן ἀβιδάν

Abidán, Pater iudicij: aut ex Hebræo & Syro, pater meus iſte. Filius Gedeonis, Num. 1. b. 11.

אֲבִיאֵל
ἀβιήλ

Abiél, Pater meus Deus. Filius Seror, 1. Re. 9. a. 1. Pater Ner. 1. Re. 14. g. 50. Nomen item cuiusdam alterius. 1. Par. 11. f. 32. qui 2. Reg. 23. d. 30. dicitur Abi-albon.

אֲבִיעֶזֶר
ἀβιέζερ

Abiézer, Pater adiutorij, siue patris adiutorium, vel pater atrij, aut patris atrium. Filius Manasse, Iosue 17. a. 2. Vnus ex fortibus Dauid, 2. Reg. 23. d. 27. & 1. Paral. 7. d. 19. Alius item Iudic. 6. g. 34.

Abiezerita, Vide Ezer.

אֲבִי גִבְעוֹן
πατὴρ γαβαών

Abí-gabaón, Pater collis, siue pater calicis, vel scyphi, aut pater dorsi peccati. Vertendum ex Hebræo, princeps Gabaon, cuius nomen erat Iahiel, & vxor eius Maacha, 1. Paral. 8. c. 29. & 9. c. 35.

אֲבִיגַיִל
ἀβιγαίλ

Abigáil, Pater exultationis, vel patris exultatio. Nomen vxoris Nabal, 1. Re. 25. a. 3. & 30. a. 5. Vxor Dauid mortuo Nabal, 1. Par. 3. a. 1. Est & filia Naas, soror Saruiæ, mater Ioab, 1. Par. 2. b. 16. quæ 2. Reg. 17. g. 25. Abigal dicitur Hebraicè. B. Ambrosius epistola 13. paternæ gratiæ rorem Abigail interpretatur.

אֲבִיגַל

אֲבִיחַיִל
ἀβιχαΐλ

Abiháil, per ח in penultima, Pater fortitudinis, aut pater exercitus, siue pater diuitiarum, aut pater antemuralis, vel pater doloris. Pater Suriel principis Moholitarum, Num. 3. e. 35. vbi corruptè legitur Abihaiel. Vxor item Roboam filij Salomon, 2. Par. 11. d. 18.

אֲבִיחַיִל
ἀβιήλ
ἀβιλήνη

Abiháil, per ה in penultima, Pater luminis, vel laudis. Vxor Abisur filij Semei, filij Onam, 1. Par. 2. d. 29.

Abilina, Lugens vel plorans, siue pater mansionis, vel murmurationis. D. Nomen regionis, cui præerat Lysama à Romanis constitutus, Luc. 3. a. 1.

אֲבִימָאֵל
ἀβιμαήλ

Abimaél, Pater à Deo, vel de Deo. Filius Iectã, Ge. 10. d. 25

אֲבִימֶלֶךְ
ἀβιμέλεχ

Abi-mélech, Pater regis, siue regum summus, rex dignitate reliquos reges antecellens. Generale nomen est Palæsthinorũ regum: perinde atque Cæsar Romanorum imperatorum. Rex igitur fuit Geraræ, Gen. 20. a. 3. Filius item Gedeonis, Iudic. 8. g. 32. Filius etiam Ierobéseth, 2. Reg. 11. c. 20.

אֲבִינָדָב
ἀμιναδάβ

Abi-nadáb, Pater spontaneus, aut pater vouentis, vel voti, siue pater principis. Filius Isai patris Dauid, 1. Re. 16. b. 8. Filius Saul, 1. Par. 8. d. 32. Vide etiam 1. Reg. 7. a. 1. & 2. Reg. 6. a. 3. & 1. Par. 2. b. 13. & 9. g. 39. & 10. a. 2. & 13. c. 7.

אֲבִינֹעַם
ἀβινεέμ

Abinóem, Pater pulchritudinis, vel iucunditatis, aut pater motionis eorum. Pater Barac ducis exercitus populi Iudæorũ, Iudic. 4. a. 6.

אֲבִירָם
ἀβιρών

Abirám, Pater celsitudinis, vel electionis, aut pater fraudis, vel proiectionis. primogenitus Hiel reædificatoris Iericho, 3. Reg. 16. g. 34.

אֲבִירָם
ἀβειρών

Abiróm, Idem. Heb. Abiram. Filius Eliab, Nume. 16. a. 1. Deut. 11. a. 6.

אֲבִישַׁג
ἀβισάγ

Abisag, Patris ignorantia, vel patris error, siue pater apprehendens vel attingens: aut pater multiplicans. Virgo adolescẽtula quæ calefaciebat regem Dauid senio confectũ, 3. reg 1. a. 3

אֲבִישַׁי
ἀβεσσαΐ

Abisai, Patris munus, vel pater muneris. Filius Saruiæ sororis Abigail, frater Ioab, 1. Reg. 26. a. 6. & 2. Re. 10. c. 14. & 1. Par. 2. b. 16. & 11. e. 20.

אֲבִי שׁוּעַ
ἀβισού

Abi-sue, Pater salutis, vel exclamationis: aut pater respiciens, siue pater magnificus vel potens. Filius Phinees filij Eleazar filij Aaron, 1. Par. 6. a. 4. Filius item Bela filij Beniamin filij Iacob, 1. Par. 8. a. 4.

אֲבִישׁוּר
ἀβισούρ

Abisur, Pater muri, aut pater bouis, siue pater cantantis, vel pater aspicientis, aut pater rectitudinis. Filius Semei filij Onam filij Ierameel, 1. Par. 2. d. 29.

אֲבִיטָל
ἀβιτάλ

Abitál, Pater roris: vel ex Hebræo & Syro, pater vmbræ. Mater Saphatiæ filij Dauid, 2. Reg. 3. a. 4. & 1. Par. 3. a. 3.

אֲבִי טוֹב
ἀβιτώβ

Abitób. Pater bonitatis. Filius Mehusim, 1. Par. 8. b. 11.

אֲבִי הוּא
ἀβιούδ

Abiú, Pater ipse, vel pater est. Filius Aaron, filij Amram, filij Caath, filij Leui, Exod. 6. d. 23. & 1. Par. 6. a. 3.

אֲבִי חוּד
ἀβιούδ

Abiúd, Pater laudis vel confessionis. Filius Bela filij Beniamin filij Iacob, 1. Par. 8. a. 3.

אֲבִינֵר
ἀβενήρ

Abnér, Patris lucerna, vel patris nouale. Nomen principis militiæ Saul, filius Ner patruelis Saul, 1. Reg. 14. g. 49.

Abobi, Pater incantationis, vel absconsionis. D. Nomen viri, 1. Mach. 16. c. 15.

ἄβρα

Abra, Ancilla vel famula. G. Iudith 8. d. 32.

אַבְרָהָם
ἀβρααμ

Abrahám, Pater multitudinis. Filius Thare, sic nominatus à Deo, cùm prius Abram diceretur, Gen. 17. a. 5.

אַבְרָם
ἀβραμ

Abrám, Pater excelsus. Filius Thare Chaldęus, Ge. 11. d. 31

עֲבְרוֹן
ἀχεάν

Abrán, Transitus, aut ira, siue imprægnatio, vel nubes cantici: aut Syriacè, frumentum. Nomen ciuitatis, Iosue 19. c. 28. Heb. Ebron.

אַבְשָׁלוֹם
ἀβεσαλὸν
ἀβεσαλώμ
ἀψάλωμος

Absalóm, Pater pacis, siue pater consummationis, siue pater retributionis, aut patris pax, siue patris cõsummatio, aut patris retributio. Filius Dauid de Maacha, 2. Re. 3. a. 3. & 1. Par. 3. a. 2.

Absolomi, Pater pacis, siue pater consummationis, vel retributionis. D. Nomen viri, 1. Mach. 15. g. 72.

A C

עָכָן
ἰουκὰμ

Acán, Tribulatio, vel stridor, aut antemurale. Filius Eser filij Seir Horræi, Gen. 36. c. 28.

עָקָר
ἀκὰρ

Acár, Sterilis, siue eneruans, aut euellens, vel truncus. Filius Ram primogeniti Ierameel, 1. Par. 2. d. 27.

חֲקָן
ἔκεν

Accám, Possessio, siue emptio. aut nidus. Nomen ciuitatis, Ios. 15. g. 56.

עֶקְרוֹן
ἀκκαρών

Accarón, Sterilitas, siue eneruatio, aut euulsio, vel truncus. Nomen vrbis in tribu Dan, Ier. 25. e. 20. Ios. 13. a. 3. & 15. f. 44. & 1. Reg. 17. g. 51.

עֶקְרוֹנִים
ἀκαρωνῖται

Accaronitæ, Steriles, siue eneruati, aut euulsi vel trunci. Populi, 1. Reg. 5. d. 10.

עֵקֶשׁ
ἔκκλς

Acces, Peruersus aut prauus. Pater Hira, 2. reg. 23. d. 26. & 1. Par. 11. f. 28.

עָכוֹ
ἀκχώ

Acchó, Compressus, vel confractus. Nomen vrbis, Iudi. 1. f. 31.

חַקּוֹץ
ἀκκώς

Accós, Spina, vel æstas, aut tædium, seu vigilia, vel finis. Nomen viri, 1. Par. 24. b. 9. & 1. Esd. 2. c. 59.

עָקוּב
ἀκοῦβ

Accúb, Vestigium vel supplantatio: aut prauitas, vel calcaneum, siue retributio. Filius Elioenai filij Naariæ, 1. Pa. 3. d. 24 & 9. c. 17. & 2. Esd. 8. b. 7.

Aceldema, Vide Haceldema.

אָחָאָב
ἀχαάβ

Acháb, Frater patris, vel fratris pater, siue arula patris. Filius Amri regis Israël, 3. Reg. 16. f. 29.

אַכַד
ἀχάδ

Achád, Amphora, vel hydria, aut scintilla. Ciuitas in qua regnauit Nemrod, Gen. 10. b. 11. quæ nunc dicitur Nisibis.

אָכְיָה
ἀχαΐα

Achaia, interpretatur dolor vel tristitia. G. Græciæ regio & peninsula, ipsa enim Ægæo & Ionio cingitur æquore, ab Isthmo incipit. de qua lege Plinium lib. 4. cap. 5. Strabonem in 8. Ptolemæum, lib. 3. cap. 15. Rom. 15. f. 26. & 1. Cor. 16. c. 15.

אָכָיִכוּס
ἀχαϊκὸς

Achaicus, Dolens siue tristis. G. Nomen viri, 1. Co. 16. c. 11

עָכָן

Achan, Conterens, siue conturbans. Filius Charmi filij Zabdi filij Zaræ, Ios. 7. a. 1. & 22. d. 20. qui 1. Par. 2. a. 7. dicitur Achar.

עָכָר
ἄχαρ

Achar, Conturbans. Filius Charmi filij Zabdi filij Zaræ filij Iudæ, 1. Par. 2. a. 7. qui Ios. 7. a. 1. dicitur Achan.

אָחָז
ἄχαζ

Achás, Apprehendens, siue possidens, aut videns. Filius Ioatham regis Iuda, 4. Reg. 16. a. 1. & 1. Par. 3. c. 13. Qui aliás Eliezer, Luc. 3. f. 29. dicitur.

אַכְזִיב
ἀσχαζίβ

Achazib, Mendax, mendacium, aut cessans, siue fluens vtique. Nomen vrbis tribus Aser, Iudi. 1. f. 13. quæ Achzib, Ios. 19. c. 29. dicitur.

אֲחִיָּה
ἀχία

Achiá, siue Achiás, Frater Domini. Filius Achitob fratris Ichabod, 1. Reg. 14. a. 3. Filius item Ierameel filij Esron, 1. Par. 2. d. 26.

אֲחִימַעַץ
ἀχιμάας

Achimáas, Frater consilij, vel frater consiliarius, aut frater ex ligno. Pater Achinoam vxoris regis Saul, 1. reg. 14. g. 49. Filius item Sadoc sacerdotis, 2. Reg. 15. f. 36. & 1. Par. 6. a. 8.

אֲחִימָן
ἀχειμάν

Achimán, Frater præparatus, vel frater dexteræ, aut frater quis? Filius Enac, Num. 13. d. 23.

אֲחִימֶלֶךְ
ἀχιμέλεχ

Achimélech, Frater meus rex, aut frater regis vel consilij. Nomen viri sacerdotis, 1. Reg. 21. a. 1. Item filius Abiathar, 2. Reg. 8. d. 17. qui 1. Par. 18. d. 16. Abimélech dicitur. Achimelech dicitur Abiathar, Mar. 2. d. 26.

אֲחִימוֹת
ἀχιμώθ

Achimoth, Frater mortis, vel frater mortuus, vel frater dierum. Filius Elcana, 1. Par. 6. b. 25.

אָכִין
ἀχείμ

Achin, Parabo, siue præparabo, vel firmabo. D. Filius Sadoc, Matt. 1. b. 14.

אֲחִינֹעַם
ἀχιναάμ

Achinoam, Fratris pulchritudo vel iucunditas, aut frater motionis. Nomen vxoris regis Saul, 1. Re. 14. g. 49. Vxor item Dauid Iezrahelitis, 1. Reg. 25. g. 43. & 1. Par. 3. a. 1.

אָחִיאוֹר
ἀχιώρ

Achior, Fratris lumen, aut frater ignis. D. Dux filiorum Ammon, Iudith 5. a. 5.

אֲחִירָם
ἀχειράμ

Achirám, Fratris celsitudo vel elatio, aut fratris dolus vel proiectio. Filius Beniamin, Num. 26. c. 38.

הָאֲחִירָמִי
ὅῆμος ἀχειρωμί.

Achiramitæ, Idem. p. n. Num. 26. c. 38.

אָכִישׁ
ἀχχὶς

Achis, Vtique est, vel sic est. Rex Geth, 1. Reg. 21. c. 11. Filius Maoch, 1. Reg. 27. a. 2.

אֲחִיסָמָךְ
ἀχισαμάχ

Achisaméch, Frater sustentationis vel firmitatis: aut frater coniungens. Pater Ooliab de tribu Dan, Exod. 31. a. 6.

אֲחִיטוּב
ἀχιτώβ

Achitob, Frater bonitatis. Pater Achias, 1. Reg. 14. a. 3. Pater Achimélech sacerdotis, 1. Reg. 22. b. 9. Pater item Sadoc, 2. Reg. 8. d. 17. & 1. Par. 6. a. 7. & 9. b. 11.

אֲחִיתֹפֶל
ἀχιτόφελ

Achitophel, Frater ruinæ, vel frater defectus, aut frater insipiditatis, id est rei insulsæ. Consiliarius regis Dauid, 2. Reg. 15. b. 12. Pater Eliam, 2. Reg. 23. d. 33. & 1. Par. 27. d. 33.

עָכְבּוֹר
ἀχβώρ

Achobór, Mus, vel conterens siue comprimens puteum. Filius Michai, 4. Reg. 22. c. 12. Pater item Bálanan septimi regis in Edom, Gen. 36. d. 39.

עָכוֹר
ἀχώρ

Achor, Turbatio. Vallis in tribu Iuda, Ios. 15. b. 7. ad Septentrionem Iericho haud procul à Galgal: à tumultu & turbatione Israëlitici populi appellationem habens, & non ab Achan sacrilego qui illic lapidatus est propter anathematis furtum, Ios. 7. d. 26.

עַכְסָה
ἀξά

Achsá, composita vel adornata, aut lasciuiens: siue confractio vel diruptio velaminis. Filia Caleb, 1. Par. 2. f. 49. quæ Ios. 15. d. 16. & Iudic. 1. c. 12. Axa scribitur.

אַכְשָׁף
χασάφ

Achsaph, Veneficus, siue conterens vtique, aut labist vtique.

No-

Nomen vrbis in tribu Aſer, Ioſue 11.a 1. quæ cap.19.b.26. ſcribitur Axaph. Hæc Hieronymo Chaſalus dicitur in octauo lapide Diocæſariæ, ad radicem montis Thabor in campeſtribus ſita.

אַכְזִיב ἀχζίβ

Achzib, ſiue Achziba, Mendax, ſiue ceſſans, aut fluens vtique. Nomen ciuitatis in tribu Iudæ, Ioſ.15.f.43.& 19.b.29 In primo capite Michææ d. 14. legitur. Domos mendacij in deceptionem regibus Iſraël. Vbi legendum, Domos Achzib in deceptionem, ſiue in mẽdacium regibus Iſraël. Vide Achazib.

עֶקְרוֹן ἀκκαρών

Acrón, Sterilitas, ſiue eneruatio, aut euulſio, vel truncus. Nomen ciuitatis in tribu Dan, quæ & Accaron appellatur, Ioſ. 19.d.28.

A D

עֲדָה ἀδά

Adá, Cœtus, vel congregatio, ſiue ornata, vel teſtificans, aut tranſiens, vel præda: aut Syriacè, ablata. Altera vxor Lamech, Gen.4.d.20. Vxor etiam Eſau, filia Elon, Gen.36.a.2.

אֲדַד ἀδάδ

Adád per א, Interitus, aut nubes, vel vapor, ſeu fons. Nomen viri Idumæi, 3.Reg.11.c.17. qui ibidem paulò antè, verſu 14.& paulò pòſt verſu 19. ſcribitur per ה.

חֲדַד ἀδάδ

Adád per ח, Sonitus, aut clamor, ſiue celeuſma: ſeu mamilla, vel dilectio. Filius Badad, rex Edom quartus, Gen.36.d.36. Vide 3.Reg.11.c.14.& d.19.

עֲדָדָה ἀδαδά

Adadá, Teſtimonium cœtus vel congregationis, aut teſtimonio ornata: vel teſtis tranſitus, ſiue prædæ eius, genere fœminino: aut præda ſuæ prædæ, vel æternitas ſui teſtimonij. Nomen ciuitatis in tribu Iudæ, Ioſ.15.d.21.

Adadézer, Vide Adarézer.

חַדְרִמּוֹן ῥόσι

Adadremmõ, Celeuſma mali granati, ſiue altitudinis. Vrbs iuxta Iezrahelem, quæ hodie vocatur Maximianopolis, Zach. 12.d.12.

עֲדָיָה ἀδία

Adaiá ſiue Adaiás, Teſtis Domini, ſiue ornatus vel præda Domini, aut tranſitus vel æternitas Domini. Filius Ethan filij Zamma, 1.Par.6.c.41.& 8.b.20. & 1.Eſd.10.d.29. vbi quædã exemplaria Hebraica legunt, עדיה. Filius item Ieroham, 1.Par. 9.d.12. Pater Idida matris Ioſiæ, 4.Reg.22.a.1.

אֲדַלְיָא ἀδαλία

Adaliá, Hauriens, ſiue paupertas: aut nubes, vel interitus laboris. Filius Aman filij Amadatha, Eſth.9.b.8.

אָדָם ἀδάμ

Adám, Homo, ſiue terrenus, aut rufus, vel ſanguineus. Nomen primi hominis creati à Deo, Gen 2.d.15. Luc.3.d.38. Nomen etiam commune quo vocauit Deus hominem & mulierem, Gen. 1.c.26. Eſt & nomen vrbis, Ioſ. 3.d.16.

אַדְמָה ἄδαμα

Adamá, Terra, aut rufa, aut ſanguinea. Vrbs Pentapoleos, Gen.10.c.18.

אֲדָמִי ἀδαμί

Adamí, Homo, vel humanus, ſiue terrenus, aut rufus, vel ſanguineus, aut nubes, vel vapor, ſiue interitus aquarum. Nomen ciuitatis quæ & Neceb dicitur, Ioſ.19.c.33.

Adan, Vide Adin.

הֲדַר ἀδάθ

Adár, Pulchritudo, ſiue habitaculum, aut generatio. Octauus rex in Edom, Ge.36.d.39. qui 1.Par.1.d.46. dicitur Adad.

הֲדַרְעֶזֶר ἀδαεζέρ

Adarézer, Decor aut pulchritudo auxilij, ſiue habitaculum aut generatio auxilij: aut atrium pulchritudinis ſiue habitaculi, vel generationis. Filius Rohob, rex Soba, 2.Reg.8.a.3. & 3. Reg.11.d.23. quibus in locis quædam exemplaria legunt Adadézer, at 1.Par.18.a.3. vbique legitur Adarézer.

אַדַּרְסָא ἀδαρσᾶ

Adarſa, Teſtificans ſolem vel ſurdum, aut teſtimonium arantis. D. Nomen loci, 1.Mac.7.f.40.

אַדַּרְסָא ἀδαρσᾶ

Adázer, Teſtis, vel teſtimonium auxilij. D. Nomen vrbis, 1. Mach.7.g.45.

אַדְבְּאֵל ἀδβεήλ

Adbeél, Vapor vel nubes apud Deum vel cum Deo, ſiue contriſtari faciens Deus. Filius Iſmahelis, Gen.25.b.13. & 1. Par.1.b.29.

vel אַדְּרָה
אַדַּר אַדֶּר ἀδδαρὰ

Addár, ſiue Addára, Pallium, ſiue potentia, aut magnitudo. Nomen ciuitatis, Ioſ. 15.a.3. Nomen item menſis, ſiue lunationis duodecimæ: quandoque integrè, & aliquando pro parte noſtro reſpondentis Februario, 1.Eſd.6.c.15. Poſtremò filius Balæ filij Beniamin, 1.Par.8.a.2.

Addi, Teſtis, vel teſtimonium, ſiue ornatus, vel tranſitus, aut præda. Pater Melchi patris Neri, Luc.3.f.28.

עִדּוֹ ἀδδώ

Addó, Teſtis, ſiue ornatus, aut tranſitus, vel præda. Filius Ioha, 1.Par 6.b.21. Pater item Barachiæ patris Zachariæ, Zac.1. a.1. Nomen prophetæ, עדו, 2. Par.9.g.29. Vide Nehe.12.a.4. עדוא.

vel אֲדוֹן
אֶדֶן ἀδδών

Addón, Dominus, aut baſis, vel Syriacè, auris. Nomen loci, 1.Eſd.7.e.6. qui Adon, 1.Eſd.2.c.57. ſcribitur.

Addus, Nouitas, vel menſis, aut trituratio. D. Nomen loci, 1.Mac.13.b.13.

אֶלְחָנָן ἐλλαναέν

Adeodatus, Latinum eſt, quod in Hebræo dicitur Elhanan: & interpretatur à Deo datus, ſiue gratia Dei, aut miſericordia vel donum Dei. Filius Saltus, 2.Reg.21.d.19.& 1.Par.20.c.5

עֲדִיָּאֵל ἀδδιήλ

Adiada, Teſtimonium manus, ſiue teſtimonium teſtimonij, aut præda manus. D.1.Mac.12.e.38.

Adiél, Teſtimonium Dei, ſiue ornatus, vel tranſitus Dei, aut præda vel æternitas Dei. Nomen principis, 1.Par.4.f.36. Filius Iezra, 1. Par.9.b.12.& 27.c.24.

עָדִין ἀδδίν

Adin, Delicioſus, ſiue voluptuoſus, aut ornatus: vel Syriacè, temporalis. Nomen viri, 1.Eſd.2.a.15.& 8.a.6.

עֲדִינָא ἀδδεινά

Adiná, Idem. Filius iz Sa, 1.Par.11.g.42.

עֲדִיתַיִם ἀχεθθαΐμ

Aditháim, Cœtus ſiue congregationes, aut teſtimonia. Nomen vrbis, Ioſ.15.e.36.

עַדְלַי ἀδλαϊ

Adli, Teſtis mihi, ſiue ornatus mihi, aut tranſitus, vel præda, vel æternitas mihi. Nomen viri, 1.Par.27.d.28.

אַדְמָתָא ἀδμαθά

Admathá, Nubes, vel vapor mortis, ſiue interitus mortis, vel terreſtris, aut rubens. Principis nomen, Eſth.1.c.14.

אַדְמִים ἀδαμμίμ

Adommím, Terreni, vel rufi, aut ſanguinei. Nomen loci, Ioſue 15.b.7.& 18.c.17.

אֲדֹן ἀδών

Adon, Dominus, aut baſis: vel Syriacè, auris. Nomen loci; 1.Eſd.2.c.59. qui Addon, 2.Eſd.7.e.60. ſcribitur.

יְהוָה κύριος

Adonai, Beatus Hieronymus, Exod.6.a.1. pro nomine Dei tetragrammaton, id eſt quatuor literarum, Adonai tranſtulit: in aliis autem locis ſemper interpretatus eſt Dominus. Chaldęus paraphraſtes pro hoc poſuit triplex י, hoc modo יי.

אֲדֹנִיָּה ἀδωνία

Adoniá, ſiue Adoniás, Dominator Dominus, aut baſis Domini: vel ex Syro & Hebræo, auris Domini. Filius Dauid ex Aggith, 2.Reg.3.a.4.& 1.Par.3.a.2.

אֲדֹנִיבֶזֶק ἀδωνιβεζέκ

Adoní-bézec, Domini fulgur, ſiue Dominus fulguris, aut Dominus in compedibus. Nomen viri, Iudic.1.a.5.

אֲדֹנִיקָם ἀδωνικάμ

Adonicám, Dominus ſurrexit. Nomen viri, 1.Eſd.2.a.13.

אֲדֹנִירָם ἀδωνιράμ

Adonirám, Dominus excelſus, ſiue Dominus celſitudinis, vel elationis. Filius Abda qui erat ſuper tributa Salomonis, 3. Reg.4.a.6.

אֲדֹנִירָם ἀδωνιράμ

Adonis, In Hebræo eſt Thamúz, id eſt conſumptus, ſiue incendium: Syrum eſt. Nomen idóli, Ezec.8.f.14.

תַּמּוּז θαμμούζ

Adóni-ſédec, Domini iuſtitia, ſiue Dominus iuſtitiæ. Rex Ieruſalem, Ioſ.10.a.1.

אֲדֹנִיצֶדֶק ἀδωνιεδέκ

Ador, Generatio, vel habitatio, aut teſtimonium lucis vel ignis. D. Nomen loci, 1.Mac.13.c.20.

אֲדוֹרָא ἄδωρα

Adorám, Decor eorum, aut laus, vel confeſſio ſublimis, ſiue clamor excelſus. Filius Iectan, Gen.10.d.25.& 1.Paral.18. c.10.& 2.Par.10.d.18.

הֲדוֹרָם ἀδωράμ

Adramélec, Pallium regis, ſiue magnitudo vel potentia regis vel conſilij. Filius Sennacherib regis, 4.Reg.19.g.36. Eſa. 37.g.38. Deus item Sepharuáim, 4.Reg.17.f.31.

אַדְרַמֶּלֶךְ ἀδραμέλεχ

Adria, Nomen maris contra Rauennam, quod per oſtia Padi fluuij intratur, ſumpto vocabulo ab Adria proxima ciuitate quæ idem nomen mari Adriatico dedit Straboni in 5. Hoc pelagus Paulus emenſus eſt, Act.27.e.27.

ἄδρια

Adrumetina, In Græco, Adramytena: & interpretatur ſoliditas munda vel terſa. Adrumetum ſiue Adrumetium ciuitas eſt Myſiæ. Eſt & Adramitis inſula Lyciæ, & Adrumes Adrumetis, ciuitas Aphricæ. Hieronymus autẽ aut ſi quis alius fuit auctor, in Catalogo locorum Actorum Apoſtolicorum indicat Adrumetum eſſe ciuitatem in Bazatio regione Aphricæ. Plinius Adrumetum vocat neutro genere, Act.27.a.2.

ἀδραμυτήνη

Adullám, Ciuitas, Ioſ.12.d.15.& 15.e.35. quæ & Odollã. Vide Odollam.

עֲדֻלָּם ἀδολλάμ

Adurám, Pallium eorum, ſiue potentia vel magnitudo eorum: aut vapor excelſus, ſiue nubes excelſa: aut dolor ſiue interitus ſublimitatis. Nomen viri qui erat ſuper tributa regis Dauid, 2.Reg.20.g.24.& 3.Reg.12.e.18.

אֲדֹרַיִם ἀδωράμ

Aduram, In Hebræo Adoráim, Fortitudo vel potentia maris, aut vapor, ſiue interitus eleuatus, vel nubes eleuata. Nomẽ ciuitatis ædificatæ à Roboam, 2.Par.11.b.9.

A E

מִצְרַיִת αἰγυπτία

Ægyptia, Anguſtians, ſiue tribulans, Gen.16.a.1.

מִצְרִים αἰγύπτιος

Ægyptij, Anguſtiantes, ſiue tribulantes, Num.14.b.13.

מִצְרִי αἰγύπτιος.

Ægyptius, Idem. ſ.n Exod.2.b.11.

מִצְרַיִם αἴγυπτος

Ægyptus, Anguſtiæ, ſiue tribulationes. Ægyptus ad Occidentem Iudææ ſita, Aphricæ regio eſt. Plinius tamen li.5.ca.9. naturalis hiſtoriæ, & Pomponius Mela in primo, Aſiæ attribuunt proximè Aphricam. hæc ab Oriente iungitur Aſſyriæ & Mari rubro: ab Occidente habet Libyam atque Cyrenẽ: à Meridie limitem qui Syenen ab Æthiopia dirimit, atque Oceanũ à Septentrione, mare magnum, ſinumque Arabicum & terrã ad Syriam vſque irrigatur Nilo. auctores ſunt Ioſephus lib.5. cap.11.de bel.Iudaico. Egeſippus lib.4. Inferiorem eius partẽ Nilus dextra læuaque diuiſus, amplexu ſuo determinat. Ideoq; inſulam quidam dixerunt Ægyptum, ita ſe findente Nilo, vt triquetram terræ figuram efficiat. Ideo multæ Græcæ literæ vocabulo Δ, deltam appellauere Ægyptum. ita Plinius li.5.ca.9. & Strabo lib.17. Ptolemæus lib.4.cap.6. Ammia. Marcel. lib. 22. Oppida inſignia, Saiis, Memphis, Siene, Bubaſtis, Elephantis, Thebæ, Alexandria, Peluſium: teſtis Mela in 1. Canopus, Bolbis, Sebennis, Pathmis, Mendes, Tanis. Vide Raph. Volaterr. lib.12. Geographiæ. Non eſt autem negligendum, Ægyptum prophetis appellatam Miſráim à Meſráim filio Chã, eiuſdem appellationis. Ioſephus lib.1.cap.12. antiq. Iudaicarum Meſrim & Meſraim nominatam refert. Hæc quondam Aëria dicta eſt, veluti Euſebius in Chronicis annotauit. Adde quòd Pſal.77.e.51.&104.c.23. Ægyptus dicitur Cham, quòd eius filius Meſráim occupauerit Ægyptum.

עֵילָם ἰλαὰμ αἰλάμ — Ælam, Adoleſcens vel virgo maſculini generis, ſiue occultus, aut ſeculum. Filius Sem, Gen. 10. c. 21. Filius item Seſac, 1. Par. 8. c. 24. & 1. Eſd. 2. a. 7. Eſt & nomen regionis Perſici regni, in qua ſita ſunt Suſa: de qua Dan. 8. a. 2. Eſa. 11. c. 11. à qua Ælamitæ dicuntur Iudæi incolæ Elam, aut Perſæ regionem illam habitantes. Ælamitæ videntur poni Act. 2. b. 9. pro ipſis Perſis, quòd Medis vicinis coniunguntur Perſæ. Scribendum Elam & Elamitæ.

עַיִן ἀὶν αἰνείας — Aen, Oculus, ſiue fons. Nomen ciuitatis, Ioſ. 15. e. 32. 1. Paral. 4. f. 32. eadem ciuitas quæ & Ain dicitur Ioſ. 9. a. 7.

Æneas, Laudatus. G. Nomen viri, Act. 9. f. 33.

Ænon, Vide Enon.

כּוּשׁ — Æthiopia, In Hebræo dicitur Chus: & interpretatur nigra, vel nigredo. αἰθιοπία autem, Græcè ardorem ſiue incendium ſignificat. Æthiopum regio ab Indo flumine conſurgens, iuxta Ægyptum, inter Nilum & Oceanum, & in Meridie ſub ipſa ſolis vicinitate iacet. Gens ipſa vniuerſa primum Ætheria appellata eſt: deinde Atlantia: mox à Vulcani filio Æthiope, Æthiopia: auctor eſt Plinius hiſtoriæ mundi, lib. 6. cap. 30. Multa de hac congeſſit Raphael Volaterran. lib. 12. Geographiæ, quem conſule: ſimiliter Ptolemæum lib. 4. cap. 7. Plinium in 5. ca. 8. vbi quoque de duabus Æthiopiis clariſſimè legis, Ezech. 29. c. 10. & 30. a. 4. Nah. 3. b. 9. Eſa. 11. c. 11.

כּוּשִׁי vel כּוּשִׁים כֻּשִׁים χουσιείμ צוּם כֻּשִׁית — Æthiops, Hebraicè Chuſi, id eſt niger. αἰθίοψ ardens, ſiue incenſus, Act. 8. e. 27. & 2. Par. 14. c. 9.

Æthiopes, Idē. p. n. 2. Pa. 12. a. 3. Soph. 2. d. 13. Amos 9. b. 7

Æthiopes, Pſal. 71. b. 9. & 73. b. 15. In Hebræo eſt Siim, & interpretatur ſiccitates, aut naues, ſiue trieres, ſiue dæmones.

Æthiopiſſa, In Hebræo dicitur Cuſith, & interpretatur nigra. αἰθιοπίσση verò, ardentem vel incenſum ſignificat, Num. 12. a. 1.

A F

Africa, Vide Aphrica.

A G

ἄγαβος — Agabus, Locuſta vel feſtiuitas patris. D. Nomen prophetæ, Act. 11. d. 28. & 21. b. 10.

אֲגַג ἀγαὰγ οὐγαῖος אֲגָגִי ἄγαρ חָגָר ἀγαρί הַגְרִי הַגְרִים ἀγαρήνοι אֲגָא ἀγαὰ חֲגַי ἀγγαίας חַגַּי ἀγγαὶ חַגִּי ἀγγαὶ חַגִּית ἀγγαὶθ ἀγγιππας — Agág, Tectum, vel ſolarium, quod ſcilicet eſt in ſuperiori parte domus. Nomen regis Amalec, 1. Reg. 15. b. 9.

Agagites, Idem, de ſtirpe Agag, Eſth. 3. a. 1.

Agár, Aduena, ſiue peregrina, aut ruminans, vel timens. Ancilla Abraham, Gen. 16. a. 1.

Agaraí, Aduena, ſiue peregrinus, aut ruminans, vel timens. Nomen viri, 1. Par. 11. g. 39.

Agareni, Idem. Nomen populi, 1. Par. 5. b. 10.

Agarenus, Idem, 1. Par. 27. d. 31.

Agé, Vallis ſiue profunditas. Pater Semma, 2. Reg. 23. b. 11

Aggæus, Feſtiuus, ſiue ſolennis, vel gyrans. Nomen prophetæ, Agg. 1. a. 1.

Aggí, Idem. Filius Gad filij Iacob, Gen. 46. b. 16.

Aggitæ, Feſtiuitates vel ſolennitates, vel gyrantes, Nu. 26. b. 15. Familiæ nomen, ab Aggi filio Gad.

Aggith, Feſtiua, vel ſolennis, vel gyrans. Mater Adoniæ filij Dauid, 2. Reg. 3. a. 4. & 1. Par. 3. a. 2. Vide Haggith.

Agrippa, Latinum eſt, dictum ab eo quòd ægros, id eſt difficiles partus faciat: vel dicitur ille qui in naſcendo prius emittit pedes. Filius Herodis Agrippæ illius inter Herodes tertij qui occidit Iacobū, & in carcerem coniecit Petrū, Act. 25. d. 13

A H

אֲחָלָב ἀχλαὲβ — Ahalab, Frater cordis, ſiue lacteus, vel lactans, aut adeps. Nomen vrbis, Iudic. 1. f. 31.

אֲחָרָת ἀαρὰ — Ahará, Frater redolens, aut pratum odoris. Filius Beniamin 1. Par. 8. a. 1. qui Gen. 46. c. 14. Gera dicitur.

אֲחַרְחֵל ἀδελφὸς ῥ″χαλ — Aharehel, Alter exercitus, ſiue nouiſſimus exercitus: aut alter dolor, ſiue nouiſſimus dolor, aut ouis fratris. Filius Arum, 1. Par. 4. b. 8.

Ahaiath, Corruptè ſcriptum, 4. Reg. 17. d. 24. de Cutha & de Ahaiathu, pro Aua.

Ahaſel, Frater Ioab, Vide Aſael.

אֲחַזְתָּרִי ἀεσδαρεί — Ahaſtharí, Curſor, vel veredarius, ſiue feſtinatio turturis, aut feſtinatio exploratoris, ſiue frater qui explorat: vel ex Syro & Hebræo, princeps turturis, vel princeps explorationis. Filius Aſhur ex Maara, 1. Par. 4. a. 6.

אֲחוָא ἀχουὰ — Ahauá, Eſſentia, ſiue generatio. Fluuij nomen, 1. Eſd. 8. f. 31

אָחָז ἀχὰζ אֲחִזַי ἀχιζίος אֲחִיר ἀχὲρ — Aház, Apprehendens ſiue poſſidens, aut videns. Filius Micha filij Meribaal, 1. Par. 8. d. 35.

Aházi, Vidés, ſiue apprehendens. Nomen viri, Neh. 11. b. 13

Ahér, Alter, ſiue poſterior, aut nouiſſimus. Nomen viri, 1. Par. 7. c. 12

אָחִי ἀχὶ — Ahí, Frater meus, vel fratres mei. Filius Somer filij Heber filij Bariæ, 1. Par. 7. g. 35.

אֲחִיָּה ἀχία — Ahiá, ſiue Ahiás, Frater Domini. Filius Siſa, princeps exercitus Salomonis, 3. Reg. 4. a. 3. & 1. Par. 11. g. 29. Pater Baaſa, 4. Reg. 9. b. 9. Fuit & propheta quidam Silonites, 3. Reg. 12. c. 15

אֲחִיאָם ἀχιάμ — Ahiám, Frater matris, aut frater gentis: Filius Sarar, 2. Reg. 23. d. 33. qui 1. Par. 11. g. 35. dicitur filius Sachar.

Ahicám, Frater reſurgens, vel frater vindicans. Filius Saphan, 4. Reg. 22. c. 12. אֲחִיקָם ἀχικάμ

Ahiézer, Frater adiutorij, vel fratris adiutorium, aut fratris atrium. Filius Ammiſaddai, Princeps tribus ſuæ Dan, Num. 1. a. 12. & 2. d. 26. & 7. e. 66. & 10. c. 25. & 1. Par. 12. a. 3. אֲחִיעֶזֶר ἀχιέζερ

Ahihúd, Frater vnitatis, ſiue frater acuminis, aut frater ænigmatis vel gaudij. Nomen viri, 1. Par. 8. a. 7. אֲחִיהוּד ἀχιούδ

Ahilúd, Frater natus, vel frater genitus. Pater Ioſaphat illius qui erat à commentariis Dauidi, 2. Re. 8. d. 16. & 3. Re. 4. b. 12 אֲחִילוּד ἀχιλούδ

Ahimán, Frater præparatus, ſiue frater dexteræ, aut frater meus quid? Nomen viri, 1. Par. 9. c. 17. Filius Enac, Ioſ. 15. c. 14. Iudic. 1. b. 10. אֲחִימָן ἀχιμάν

Ahimélech, Frater meus rex, vel frater regis ſiue conſilij. Nomen viri de filijs Ithamar, 1. Par. 24. a. 3. אֲחִימֶלֶךְ ἀχιμέλεχ

Ahin, Frater vini, vel fratres. Filius Semidæ filij Galaad, 1. Par. 7. d. 19. אֲחִין ἀδελφοὶ αὐτῆ

Ahinadáb, Frater ſpontaneus, aut frater vouentis vel voti, ſiue frater principis. Filius Addo, 3. Reg. 4. b. 14. אֲחִינָדָב ἀχιναδάβ

Ahió, Frater eius, vel fratres eius. Filius Abigabaon, 1. Par. 8. c. 30. Filius item Iehiel, 1. Paralip. 9. f. 37. Filius Abinadab, 2. Reg. 6. a. 3. Filius Beriha, 1. Par. 8. b. 14. אֲחִיו ἀδελφοὶ αὐτοῦ

Ahión, Intuitus, aut fons, vel oculus. Nomen vrbis, 3. Reg. 15. d. 20. & 4. Reg. 15. f. 29. & 2. Par. 16. b. 4. עִיּוֹן ἀὶν

Ahirá, Frater iniquitatis, ſiue frater ſocii, aut frater paſtoris, vel fratrem confringens. Filius Enan, princeps tribus ſuæ Nephthali, Num. 1. b. 15. אֲחִירַע ἀχιεσδί

Ahiſar, Frater principis, ſiue frater directionis vel cātici, aut frater inſidians. Præpoſitus domus Salomonis, 3. Reg. 4. a. 6. אֲחִישָׁר ἀχισάρ

Ahiſahar, Frater auroræ, ſiue frater matutinus, aut frater niger vel nigredinis. Filius Balan filij Iadihel filij Beniamin, 1. Par. 7. c. 10. אֲחִישַׁחַר ἀσαδάρ

Ahiúd, Frater laudis vel confeſſionis. Filius Salomi, princeps tribus Aſer, Num. 34. d. 27. אֲחִיהוּד ἀχιούδ

Ahobán, Frater filij, vel fratris filius, ſiue frater intelligentiæ, aut frater ædificans, vel abſconditus. Filius Abiſur filii Semei filii Onam, 1. Par. 2. d. 29. אֲחַבָּן ἀβάν

Ahod, Laudans, ſiue confitens. Filius Simeonis filii Iacob, Gen. 46. b. 10. Heb. Ohad, qui 1 Par. 4. e. 24. dicitur Iarib. אֲחַד ἀώδ

Ahód, Idem. Filius Balan filii Iadihel filii Beniamin, 1. Paral. 7. c. 11. אֲהוֹד ἀώδ

Ahód, Vnitas, ſiue gaudium, aut ænigma, vel acumen. Nomen viri, 1. Par. 8. a. 7. אֲחוֹד ἀώδ

Ahóe, Tribulus vel ſpina, ſiue fraternitas, aut hamus. Filius Bela filii Beniamin filii Iacob, 1. Par. 8. a. 4. אֲחוֹחַ ἀώδ

Ahohimám, 1. Par. 1. c. 39. legendum Homam.

Ahohites, Frater viuus, aut tribulus vel ſpina mea, 2. Reg. 23. b. 9. & 1. Par. 27. a. 4. צֲחוֹחִי ἀχωχεί

Ahumái, Pratum aquilarum, vel frater aquarum. Filius Iahath filii Subal, 1. Par. 4. a. 2. אֲחוּמָי ἀχμαὶ

A I

Ai, Vrbs Ammonitarum, Vide Hai.

Aiá, per א, Vultur, vel heu, ſiue vbi eſt? aut inſula eius. Filius Sebeon filii Seir Horræi, Gen. 36. c. 24. & 1. Par. 1. c. 41. Item pater Reſpha concubinæ Saulis, 2. Reg. 3. b. 7. & 21. b. 11. Eſt & ciuitas, 1. Par. 7. f. 28. vbi legitur אוה & איה אַיָּה ἀὶα

Aiá, per ע, Aceruus, Neh. 11. d. 31. עַיָּה ἀὶα

Aialón, Ilex vel quercus, aut fortitudo, ſiue ceruus. Nomen ciuitatis conſtructæ à Roboam, 2. Par. 8. b. 13. & 11. b. 10. & 28. c. 18. Vallis item nomen, Ioſ. 10. c. 13. Iudic. 1. g. 35. quod LXX. reddiderunt tanquam appellatiuum, ἄεκτοι. Ciuitas de tribu Dan data Leuitis, Ioſ. 21. c. 24. Ciuitas refugii, 1. Par. 6. f. 69 vbi pro Aialon corruptè legitur Helon. Fuit & altera ciuitas in tribu Zabulon, vt Iudic. 12. d. 11. legimus iuxta Hebræū, Mortuusque eſt ac ſepultus in Aialon in terra Zabulon. אַיָּלוֹן ἀὶλών

Aiáth, Hora ſiue coaceruatio. Eſt ea vrbs Iuda aut Beniamin cuius meminit Eſaias cap. 10. g. 28. per quam Sennacherib tranſiit oppugnaturus Ieruſalem. עַיָּת ἀγγαὶ

Ailá, Vrbs quæ & Ailáth, 4. Reg. 14. f. 22. & 16. a. 6. quam ædificauit Azarias, qui & Ozias dictus eſt. אֵילָת ἐλαὰθ

Ailam, 1. Par. 8. c. 24. Scribe Ælam. Vide Ælam.

Ailáth, Ilices, vel quercus, aut ceruæ, vel fortitudines. Nomen ciuitatis regni Edom, ad mare rubrum, vnde ex Aegypto Indiam verſus, & inde ad Ægyptum nauigatur. Hæc & Aila dicitur, quam ædificauit Ozias qui & Azarias dictus eſt, 3. Reg. 9. d. 26. & 2. Par. 8. d. 17. & 26. a. 2. אֵילוֹת αἰλάθ

Ain, Oculus, ſiue fons. Ciuitas eſt in termino Iudæ ad Orientem, Num. 34. c. 11. quam tribus Iuda, atque Simeonis ſorte accepit, Ioſ. 19. a. 7. & 1. Par. 4. f. 32. quæ deinceps Leuitis eſt tradita, Ioſ. 21. b. 16. Eadem vrbs dicitur Aen, iiſdem conſonantibus & pūctis, Hieronymo Bed-hen-nim dicta. Vide Aé. עַיִן ἀὶν

A L

Alám, Occultatio, ſeu contemptus. Nomē viri 1. Eſd. 8. a. 7. עֵילָם ἐλαὶ

Alámath, ſiue Alámeth, Occultatio, ſiue iuuentus, aut ſecula, vel ſuper mortem. Filius Ioada, 1. Par. 8. d. 35. & 9. g. 42. Vide Almáth. עַלְמֹת ἀλαμέθ

Alcimus,

ἀλιμος ἀλεξανδρος

Alcimus, Fortis. G. Nomen ſacerdotis impij, 1. Mac. 7. a. 5.

Alexander, Adiutor virorum, vel auxiliator virilis, vel fortiſſimus. G. Nomen regis Macedonum, 1. Mac. 1. a. 1. Mar. 15. b. 21. Fuit & vir quidam qui receſſit à fide, quem Paulus Satanæ tradidit, 1. Tim. 1. d. 20.

נא ἀλεξανδρία

Alexandria, Hebraicè dicitur No, & interpretatur crudum ſiue irritatio, aut prohibitio. At Alexandria Græcè, Latinè dicitur adiutorium virorum, ſiue auxilium virile vel fortiſſimú. Chaldæus paraph. pro No, vertit Alexandriã, Iere. 46. f. 25. Inter Aegyptũ, Aphricã, & mare quaſi clauſtrũ poſita, ab Alexandro magno condita in parte Aphricæ, teſte Plinio, lib. 5. ca. 10.

ἀλεξανδρεῖς

Alexandrini, Adiutores virorum, ſiue auxiliatores viriles, vel fortiſſimi. G. Act. 6. c. 9.

ἀλεξανδρεύς

Alexandrinus, Idem. G. Act. 18. f. 24.

עַלְיָן ἀλουὰν

Alián, Folia, vel excelſus. Filius Sobal, 1. Paral. 1. c. 40. qui Gen. 36. c. 23. Aluan dicitur.

Alicarnaſſum, Vide Halicarnaſſum.

ἀλεῖμος

Alimis, Veſtibulum, vel porticus, aut fortitudo. D. Nomen ciuitatis, 1. Mac. 5. c. 26

אַלּוֹן σιλων

Allón, Quercus vel fortis. Pater Sephei patris Ziza, 1. Par. 4. f. 37.

עַלְמוֹת ἀλαμώθ

Almath, Occultatio, ſiue iuuentus, aut ſecula, vel ſuper mortem. Nomen ciuitatis in tribu Beniamin, 1. Par. 6. c. 60. Eadem vrbs quæ & Almon. Filius item Bechor filii Beniamin, 1. Paral. 7. b. 8. Vide Alamath.

עַלְמוֹן ἐλμων

Almón, Occultum, aut iuuentus, vel ſeculum ipſius. Ciuitas tribus Beniamin, Ioſ. 21. b. 18. Eadem vrbs quæ & Almath.

הַלּוֹחֵשׁ σαλωὴς ἀλφαῖος

Alohés, Incantator, aut tacens. Nomen viri, 2. Eſd. 3. c. 12.

Alphæus, Milleſimus, vel doctus, aut dux. D. Pater Iacobi apoſtoli, Matt. 10. a. 3. Marc. 2. b. 14. Luc. 6. e. 15.

עַלְוָה γῶλα

Aluá, Aſcenſus eius, ſiue præuaricatio ipſius. Ciuitas Idumæorum, Gen. 36. d. 40.

עַלְיָן τωλαέμ

Aluán, Superior, vel excelſus: aut Syriacè, peruerſus. Filius Sobal, Gen. 36. c. 23. qui 1. Par. 1. c. 40. dicitur Alián.

אָלוּשׁ αἰλούς

Alus, Commiſtio ſiue conſperſio. Nomen loci ad quem deſcenderunt filij Iſraël à Daphca aſcendentes in terram Chanáan, Num. 33. b. 13.

A M

עַמְעָד ἀμαὰδ

Amaád, Populus teſtimonii, aut populi tranſitus, vel præda, ſiue populus æternitatis. Ciuitas tribus Aſer, Ioſ. 19. d. 26.

הַמְדָּתָא ἀμαδάθος

Amadáthi, Conturbans legem, vel menſura. Heb. Ammadátha. Pater Aman, Eſth. 3. a. 1.

עָמָל ἀμάλ

Amal, Labor, aut iniquitas. Filius Helem, 1. Par. 7. g. 35.

עֲמָלֵק ἀμαλὴκ

Amaléc, Populus lambens: vel ex Hebræo & Syro, populus percutiens. Filius Eliphez ex Thamna concubina, Ge. 36. b. 21. A quo Amalecitæ.

עֲמָלְקִי ἀμαλὴκ

Amalecítæ, Populi lambentes, vel ex Hebræo & Syro, populi percutientes. Nomen populi, Gen. 14. a. 7. & 1. Reg. 30. a. 1

Amalecites, Idem. ſ. n. 1. Reg. 27. c. 8.

אֲמָם ἀμάμ

Amám, Mater ſiue timor eorum, aut vlna ſiue cubitus eorum. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ioſ. 15. d. 25.

חָמָן ἀμάν

Amán, Conturbans, aut tumultuans, ſiue præparans. Nomen principis, Eſth. 3. a. 1.

vel אֲמָנָה ἀμανὰ

Amaná, Fides, ſiue veritas, aut credulitas, vel nutrix. Fluuius Damaſci, qui & Abaná dicitur, 4. Reg. 5. d. 12. Eſt & mons Ciliciæ, qui & Amanus dicitur, in quo oppidum Bonite eſt. hic à Syris (vt Plinius inquit lib. 5. cap. 22.) Ciliciam ſeparat. Huius mentio fit Cantic. 4. c. 8.

vel אֲמַרְיָה ἀμαρία

Amariá ſiue Amariás, Dicit Dominus, aut celſitudo Domini: vel ex Syro & Hebræo, agnus Domini. Pater Godoliæ patris Chuſi patris Sophoniæ prophetæ, Sopho. 1. a. 1. Filius item Meraioth filii Zaraiæ, 1. Par. 6. a. 7. & 2. Par. 31. c. 15.

עֲמָשָׂא ἀμεσά

Amaſa, Populus parcens, ſiue populum tollens, vel populum eleuans. Filius Abigail ſororis Saruiæ, cuius Amaſæ pater Iether dicebatur, 2. Reg. 17. f. 25. & 1. Par. 2. b. 17. Filius item Hadali, 2. Par. 28. b. 12.

אֲמַצְיָ ἀμασί

Amaſai, per א in prima, Fortis vel robuſtus. Filius Bani filii Somer, 1. Par. 6. d. 46.

עֲמָשַׂי ἀμασαί

Amaſai, per ע in prima. Populi munus, vel cum munere. Filius Elcana filii Ioel filii Azariæ, 1. Par. 6. c. 24. 12. c. 18. & 15. c. 23. Pater item Mahath, 2. Par. 29. d. 11.

אֲמַצְיָה ἀμασίας

Amaſiá ſiue Amaſiás, Fortitudo Domini. Pater Ioſa principis, 1. Par. 4. f. 34. Filius Elciæ filii Amaſai, 1. Paral. 6. d. 45. Nomen item ſacerdotis, Amos 7. c. 12. Denique rex Iuda filius Ioas filii Ochoziæ filii Ioram filii Achab, 4. Reg. 14. a. 1. & 1. Par. 3. c. 12.

עֲמַסְיָה ἀμασίας

Amaſias, Onus Domini. Filius Zechri, 2. Par. 17. d. 15.

עֲמָשַׂי ἀμασαὶ

Amaſai, Populi conculcatio. Nomen viri, 2. Eſd. 11. b. 12.

אֲמַתְּי ἀμαθί

Amathí, Verax ſiue timens: aut cubitus, vel famulatus. Pater Ionæ prophetæ, 4. Reg. 14. f. 25.

אֲמַתִּי

Amathitis, Idem. D.

תַּחְכְּמֹנִי

Amélech, Rex, ſiue conſiliarius, 3. Reg. 22. d. 26. & 2. Paral. 18. f. 25. & Ier. 36. f. 26. & 38. b. 6. in his locis eſt appellatiuum, non proprium.

אָמֵן ἀμήν

Amén, Fiat, efficiatur, vel firmum ſit, aut potius veritas, Deut. 27. c. 15. & 1. Corinth. 14. c. 16.

אִמִּי ἀμεί

Amí, Mater, aut timor, ſiue cubitus, vel Syriacè, gens. Nomen viri, 1. Eſd. 2. c. 55.

עַמִּינָדָב ἀμιναδάβ

Aminadáb, Populus ſpontaneus, ſiue populus vouens, aut populi princeps. Filius Ram filii Eſron filii Phares, 1. Paral. 2. b. 10. Pater item Nahaſſon principis tribus Iuda, Num. 1. a. 7. Ruth 4. d. 20.

vel חֲמוּטָל

חֲמִיטָל ἀμιτάλ

Amitál, Calor roris, aut indignatio roris: vel ex Hebræo & Syro, caloris ſui vmbra. Mater Ioachaz filii Ioſiæ, 4. Re. 23. f. 31 Mater item Sedeciæ fratris Ioachaz, 4. Reg. 24. d. 18.

עַמִּיזָבָד ἀμιζαβάδ

Amizabád, Populi dos vel dotatio. Nomẽ viri, 1. Pa. 27. a. 6

עַמָּה ἀμμά

Amná, Obſcurata, ſiue cooperta: aut populus eius, ſiue cum ea. Ciuitas in tribu Aſer, Ioſ. 19. c. 30.

עַמּוֹנִי ἀμμωνί

Ammanites, Popularis. ſ. n. 2. Eſd. 2. b. 19.

עַמּוֹנִית ἀμμανίτις

Ammanitis, Popularis. f. g. 3. Reg. 14. f. 31.

עַמּוֹת ἐμμαὰμ

Ammaum, Populus abiectus, ſiue populus obſcuratus. D. Nomen ciuitatis, 1. Mac. 9. e. 50.

עַמִּיאֵל ἀμιὴλ

Amniél, Populus Dei, ſiue mecum Deus. Pater Bethſua matris Salomonis, 1. Par. 3. b. 5. quæ & Bethſabee dicta eſt. Filius item Gemalli, Num. 13. a. 13. Pater Machir de Lodabar, 2. Reg. 9. a. 4. Filius Obed Edom, 1. Par. 26. a. 5.

עַמִּישַׁדַּי ἀμισαδαὶ

Ammiſaddái, Populus Omnipotentis, ſiue mecum Omnipotens, aut mecum deuaſtator. Pater Ahi-ézer principis tribus Dan, Num. 1. a. 12.

עַמִּיהוּד σαμιὰδ καὶ σαμιὰδ

Ammiúd, Populus laudis vel confeſſionis, ſiue mecum laus vel confeſſio. Pater Eliſama principis tribus Ephráim, Num. 1. a. 10. Pater item Samuel principis tribus Simeon, Num. 34. d. 21. Pater Hutai, 1. Par. 9. a. 4.

עַמִּיחוּר ἀμιούδ

Ammiúr, Populus libertatis vel foraminis, ſiue populus albedinis. Pater Tholmái, 2. Reg. 13. g. 37.

עַמּוֹן ἀμμών

Ammón, Populus eius. Viri nomen, 1. Reg. 11. c. 11. & 14. g. 47. Eſa. 11. d. 14.

בֶּן עַמִּי ἀμμών

Ammón, Gen. 19. g. 35. vbi primo loco legitur Ammon, legendum Ben-ammi, quod interpretatur filius populi mei, qui mox Ammon Hebraicè dicitur. Filius Lot ex filia ſua minore.

עַמּוֹנִי ἀμμωνίτης

Ammoni ſiue Ammonites, Popularis, 2. Reg. 23. d. 36.

Ammonitæ, Idem. p. n.

מְעוֹנִים μιναῖος

Ammonitæ, 2. Par. 26. a. 8. vbi dicitur. Et contra Ammonitas: interpretatur habitacula, ſiue afflicti, aut delinquentes, vel reſpondentes. Heb. Meonitæ.

עַמֳנִיוֹת ἀμμανίτιδες

Ammonitides, Populares. f g. 3. Reg. 11. a. 1.

עַמּוֹנִית ἀμμανίτης

Ammonitis, Popularis. f. g. 2. Par. 24. g. 26.

אָמְנוֹן ἀμνών

Ammon, Fidelis, aut verax, ſiue nutritius, vel pædagogus, aut matris filius. Primogenitus Dauid, ex Achinoam vxore, 2. Reg. 3. a. 2. & 1. Par. 3. a. 1. Iſte diminutiuè per contemptum dicitur Hebraicè אמינון, 2. Reg. 13. d. 20. Nunquid Aminon frater tuus concubuit tecum? quo loco paſſim legitur Amnõ. Filius Simonis, 1. Par. 4. c. 20.

עָמֹק ἀμώκ

Amoc, Vallis, aut profunditas. Nomen viri, 2. Eſd. 2. a. 7.

אָמוֹן ἀμών

Amón, Fidelis, aut verax, ſeu artifex, vel nutritius, aut pædagogus. Filius Manaſſe, Rex Iuda, 4. Reg. 21. d. 18. & 1. Paral. 3. c. 14. & 2. Par. 33. d. 28. Pater Ioſiæ, Ier. 1. a. 2. & 25. a. 3. Sop. 1. a. 1. Matt. 1. b. 19. Princeps item Samariæ ciuitatis, 3. Reg. 22. d. 28. & 2. Paral. 18. f. 25. Tertius quidam, de quo Neh. 7. f. 58.

חֲמוֹנָה πολυάνδριον

Amoná, Numerans, ſiue præparans, aut multitudo eius, ſiue tumultus eius: vel Syriacè, veritas. Vrbs in terra Iſraël verſus mare mortuum quod eſt in parte Orientali Iudææ, iuxta quam Gog ſepultus iacet, Ezec. 39. d. 16.

אֱמֹרִי ἀμορῥαῖος ἀμορῥαῖοι

Amorrhæus, Amarus, aut rebellis, aut loquax. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 15.

Amorrhæi, Idem. p. n. Populus qui Libanum montem à tergo Phœnicis tenet. Alius eſt populus qui Galaad montem, inter flumina Iaboc & Arnonem habitat. Alius quoque qui mõtana Pharan inter Sina & Cadeſ-barne, Gen. 15. d. 20.

אָמוֹץ ἀμώς

Amos per א in principio, Fortis vel robuſtus. Pater Eſaiæ prophetæ, Eſa. 1. a. 1.

עָמוֹס ἀμμώς

Amos per ע in principio, Oneratus, vel onerans. Propheta vnus ex duodecim, Amos 1. a. 1.

חַמֹּצָה μασὰ ἀμφίπολις

Amoſa, Iurgium, vel adinuẽtio, ſiue azymum, aut compreſſio. Nomen ciuitatis tribus Beniamin, Ioſ. 18. d. 26.

Amphípolis, Vallata vel circundata ciuitas. G. Ciuitas Macedoniæ, per quam etiam Paulus profectus eſt, de qua Volaterr. lib. 8. Geograph. primùm Nouem viæ appellata. Stephanus Cradennam & Ariadraomum antiquitus vocatam dicit. Alia eiuſdem nominis in Syria apud Euphratẽ à Seleuco condita, quam Turmedam Syri vocant. Hæc Raphael Volater. lib. 8. titulo de Macedonia, Act. 17. a. 1.

Ampliatus, Latinum eſt, à verbo Amplio, amplias. Paulo amiciſſimus hic fuit, Rom. 16. b. 8. ἀμπλίας

עַמְרָם ἀμβράμ

Amrám, Populus excelſus, vel manipulus eorum, aut cũ excelſo. Filius Caath filii Leui, Ex. 6. c. 18. 1. Pa. 6. a. 3. & 23. b. 12

עַמְרָמִי ἀμραὴν

Amramites, Idem. ſ. n. 1. Par. 26. c. 22.

אַמְרָפֶל ἀμαφάλ

Amraphél, Loquens ruinam, aut loquens occultum, vel loquens iudicium. Rex Sennaar, Gen. 14. a. 1.

אָמְרִי

Amrí per א, Amarus, vel loquens, ſiue exaltatio: aut Syriacè, aries.

ἀμαρί cè,aries.Pater Zacchur,Nehem.3.a.2.

עֲמְרִי ἀμβρί Amri per ע,Manipulus,vel dominium,ſiue populus rebellis vel amarus.Princeps militiæ ſuper Iſraël, rex tandem conſtitutus, 3.Reg.16.d.16. Mich.6.d.15. Pater Athaliæ matris Ochoziæ filii Ioram, 4.Reg.8.g.26. Filius Bechor filii Beniamin filii Iacob, 1.Par.7.b.9.

אַמְצִי ἀμασί Amſi,Fortis,vel robuſtus.Nomen viri,2.Eſd.11.b.11.

תַּמְתַּי ἀμαθάς Amthár,Species,ſiue forma,vel figuratus,vel depictus,ſiue mortẽ maledicens.Nomẽ loci in tribu Zabulõ,Ioſ.19.b.13

A N

עֲנָה ἐνάν Aná,Reſpondens,vel cantans,ſiue affligens,vel pauper.Pater Oolibama vxoris Eſau,Gen.36.a.2.Filius item Sebeon filii Seir Horræi,Gen.36.c.24.& 1.Par.1.c.38.

חֲנַע ἀνά Aná,Commotio,vel motus.Nomen idôli, vel potius regionis,4.Reg.18.g.34.& 19.c.13.Eſa.37.c.13.

עֲנָב ἀνώβ Anáb,Vua,aut Syriacè,nodus. Nomen ciuitatis ſiue montis,Ioſ.11.d.21.& 15.f.49.

אֲנַחֲרַת ἀνερέθ Anaharáth,Ariditas,aut incenſio,vel ira, ſiue hinnitus, aut raucedo,vel Syriacè,ſuffocatio.Ciuitas in tribu Iſſachar, Ioſue 19.b.19.

עֲנַמֶּלֶךְ Anamélech,Reſponſio,aut canticum regis,ſiue afflictio,vel paupertas regis vel conſiliarii. Vnum ex idôlis Sepharuaim, 4.Reg.17.f.31. quo loco LXX. non legerunt nomen iſtud, ideo non tranſtulerunt.

אֲנַמִּים ἀνεαμείμ Anamím,Fons,ſiue oculus aquarum:aut reſponſio,vel afflictio,ſeu canticum aquarum.Filius Meſráim,Gen.10.b.13.

עֲנָן ἀνάν Anán,Nubes, ſiue augurium, aut diuinatio. Nomen viri, Nehem.10.b.26.

עֲנָנִי ἀναναίας Anáni,Nubes,ſiue auguratio,aut diuinatio.Filius Elioenai filii Naariæ,1.Par.3.d.24.

עֲנַנְיָה ἀναναίας Ananiá,ſiue Ananiás, Nubes Domini,aut diuinatio Domini.Ciuitas in qua filii Beniamin habitarunt poſt Babylonicam captiuitatem, 2.Eſdr.11.d.32. Nomen item viri cuiuſdam de quo Act.5.a.1. Vide Hanania.

עֲנָת ἀνάθ Anáth,Reſponſio,ſiue canticum,aut afflictio,ſiue paupertas.Pater Samgar iudicis Iſraël,Iudic.3.d.31.

עֲנָתוֹת ἀναθώθ Anathoth,Idem.p.n.Vrbs tribus Beniamin, tribus milliaribus diſtans à Ieruſalem,patria Ieremiæ prophetæ, vna ex illis vrbibus per quas tranſiit Sennacherib, cùm iret oppugnatum Ieruſalem, Eſa.10.g.30.Iere.1.a.1. Ioſ.21.b.18.Item filius Bechor filii Beniamin filii Iacob,1.Par.7.c.9.

עֲנָתוֹתִיָה ἀναθώθ Anathothiá, Reſponſiones, vel cantica Domini, aut afflictiones,vel inopiæ Domini.Filius Seſac,1.Par.8.c.24.

עֲנָתֹתִי ἐζ ἐναθώθ Anathothites,Reſponſio, ſiue canticum: aut afflictio, ſiue paupertas,Ier.29.f.27.

אַנְדְּרֵאס ἀνδρέας Andréas,Virilis,vel fortiſſimus.G. Nomen Apoſtoli,Mat. 4.c.18. & 10.a.2. qui ante vocationem ſuam diſcipulus erat Ioannis Baptiſtæ,Ioan.1.f.40.

ἀνδρόνικος Andronicus,Vir victorioſus.G.Nomen viri,2.Mac.4.e.34 & Rom.16.a.7

עָנֵם ἐνάμ Aném,Reſponſio, aut canticum eorum, ſiue afflictio, vel paupertas eorum:aut Syriacé, ouis eorum. Nomen ciuitatis, 1.Par.6.g.73.

עָנֵר αὐναὰν ἀνήρ Anér,Reſponſio,aut canticum lucernæ,ſiue affligens lucernam.Frater Membre, Gen.14.c.13. Nomen item ciuitatis in tribu Manaſſe,1.Par.6.f.70.

עָנִי ἀνί Aní,Reſponſio,ſiue canticum,ſiue afflictus,vel pauper.Nomen ianitoris & cantoris,1.Par.15.b.18.c.20.

עֲנִיָּה ἀναναίας Aniá, Reſponſio, aut canticum Domini, ſiue afflictus vel pauper Domini.Nomen viri,2.Eſd.8.a.4.

אֲנִיעָם ἐνιάμ Aniám,Ego populi,ſiue nauis populi, aut dolor, ſiue fortitudo populi. Filius Samidæ filii Galaad filii Machir filii Manaſſe, 1.Par.7.d.19.

עָנִים ἀνίμ Aním,Reſpondentes,ſiue cantantes,aut afflicti,ſiue pauperes.Nomen ciuitatis,Ioſ.15.f.49.

חַנָּה ἄννα Anná,Gratioſa,ſiue miſericors,aut requieſcens,vel donãs. Altera vxor Elcanæ, 1.Reg.1.a.2.Heb.Hanna. Nomen item prophetiſſæ cuiuſdam filiæ Phanuel,de qua Luc.2.c.36.

ἄννας Annas,Affligens,vel humilians,aut reſpondens.D.Nomen pontificis Iudæorum,ſoceri Caiphæ etiam pontificis,Ioan.18 c.13.Luc.3.a.2.& Act.4.a.6.

עָנוֹב ἀνώβ Anób,Vua,aut Syriacè,nodus.Filius Cos,1.Par.4.b.8.

ἀντιλίβανος Antilíbanus, Excelſus mons ad Septentrionem Iudææ ex aduerſo Libani.de quo Plinius lib.5. cap.20. à quo omnis regio ſupra Libanum ad Orientalem plagam reſpiciens, Antilibanus appellatur, citra regionem Damaſci quæ cecidit in ſortem tribus Manaſſe. Quibuſdam videtur non eſſe mons proprius à Libano, ſed iugum, aut cornu in occaſum Brumalem protenſum, iunctum huic circa Cæſaream Philippi:tanta verò magnitudine,vt mons proprius iuſtè dici poſſit.

ἀντιοχεῖα Antiochia,Pro vehiculo,vel curru,id eſt loco currus: ſiue contra vehiculum vel currum.G. Antiochiæ duæ ſunt clariſſimæ ciuitates:altera Syriæ Cœles,aliàs Emath dicta, Zach.9. a.2.in hac diſcipuli primùm cœperunt dici Chriſtiani,Act.11 d.26.in qua Barnabas & Paulus ſunt ordinati, Act.13.a.3.De hac multa Procopius lib.1.de bello Perſico.Strabo in 15.Altera Piſidiæ prouinciæ,de qua Plinius li. 5.cap.27. Strabo lib. 12.In hac Paulus & Barnabas prædicarunt, Acto.13.c.14.& Gal.2.c.14.

חֲמָת ἐμάθ Antiocheni,Idem.p.n.G.2.Mach.4.b.9.

ἀντιοχεύς Antiochenus,Idem.f.n.G.Act.6.b.5.

ἀντίοχος Antiochus,Idem quod Antiochia.G.1.Mac.1.b.11.

ἀντίπας Antipas,Pro omnibus,vel contra omnes.G.Apoc.2.d.13.

ἀντίπατρος Antipater,Pro patre, vel contra patrem. G. Filius Iaſonis, 1.Mach.12.c.16.

ἀντιπατρίς Antipatris,Palæſthinæ ciuitas nunc diruta,quam Herodes rex Iudææ ex patris ſui Antipatris nomine vocauerat. de hac Raphael Volaterr. lib.11. Geographiæ. Ad hanc Paulus ductus eſt captiuus,Act.23.g.31.

A O

אָחוֹר ἀώδ Aód,Laudans,ſiue confitens. Filius Gera filii Iemini, Iudic.3.b.15.

A P

אַפַּרְנֹ ἀφαδπνῶ Apadnó,Ornamentum eius, ſiue ira iudicii eius. Nomen loci, Dan.11.g.46. Quo loco pro Apadnó eruditiores interpretes legunt Palatii ſui.

ἀπάμεια Apamea ſiue Apamia,Expellens vel abigens.G.Iud.3.d.14.

ἀπελλῆς Apelles,Expellens vel abigens.G.Vir commendatus à Paulo,Rom.16.b.10.

Aphadnó,Vide Apadnó.

חַפָּרַיִם ἀφαρά Aphará,Vacca,ſiue frugifera:aut accreſcens, ſiue irritans. Vrbs tribus Beniamin,Ioſ.18.d.23.

אֲפַרְסַתְכָיֵא ἀρφασαδχαῖοι Apharſathachæi, Diuidentes, ſiue dilacerantes patones. Populi nomen,1.Eſd.4 b.9.

Apharſachæi,Diuidentes, ſiue dilacerantes, 1.Eſdr.5.b.6. & 6.b.6.

אֲפַרְסָיֵא ἀρφαῖοι Apharſæi,Idem.Populi, 1.Eſd.4.b.9.

אֲפֵק ἀφέκ Aphéc,ſiue Aphéca, Pelagus vel fortitudo, aut vigor: vel Syriacè,exitus. Vrbs in tribu Manaſſe,Ioſ.12.d.18.& 13.a.4. Eſt & vrbs in tribu Iudæ,Ioſ.15.f.53. Hieronymo in locis Hebraicis vſque ad ſuam ætatem caſtellum grande Apheca nomine,iuxta oppidum Palæſthinæ. Vrbs præterea in tribu Aſer, Ioſ.19.b.30. quæ אפיק Hebraicè dicitur, Iud.1.f.31. iuxta vicum Eſron ciuitatis Iezrael,vbi dimicauit Saul in ſorte Aſer:& vbi Philiſthiim contra Iſraël poſuerunt caſtra, 1.Reg.4.a.1. & 29.a.1.ibi Benadad rex Syriæ vincitur,3.Reg.20.d.30.

אֲפִיחַ ἀφέκ Aphía,Flans,vel exufflans, ſiue loquens, aut illaqueans.Filius viri Iemini,1.Reg.9.a.1.

ἀφρική Aphrica,iuxta Geographos,maximè Pliniú in prologo tertii,tertia orbis pars eſt inter Aſiam & Europam ad Auſtrum ſita,incipiens ab Ægypto,& in Gaditano freto deſinens, in qua populi habitant Mauri,Getuli,Numidæ,Garamantes,& Carthago vrbs.Mare quo cingitur Aphrica, à Septentrione Libycum, à Meridie Æthiopicum, ab Occidente Atlanticum dicimus:teſtis Pompo.Mela libro 2. Vide Plinium libro 5. cap.4. hiſtoriæ mundi. Strabo.libro 2. Geographiæ. Hæc Aphrica eadem quoque Libya dicitur, Plinio teſte in prologo quinti. Cuius regionis Nahum 3.b.9.fit mentio,& alibi ſæpe in Scripturis.

פּוּל φύδ Aphrica,Eſa.66.f.19.in Hebræo dicitur Pul, & interpretatur Caſus vel ruina,aut faba.

פּוּט φύδ Aphrica,Nahum 3.b.9.in Hebræo eſt Put:& interpretatur craſſa,vel pinguis,Syrum eſt. LXX. tanquam appellatiuum eſſet,tranſtulerunt hoc nomẽ,& præcedentibus iunxerunt, ἡ υ'κ ἔσι πέρας τῆς φυγῆς σου, & non eſt finis fugæ tuæ.

חַפְצִי ἀφεσαῖ Aphſes, Comminuens, vel eripiens, aut aperiens, aut deſtruens.Nomen viri,1.Par.24.b.15.

Aphuthæi,Vide Phuthæi.

ἀποκάλυψις Apocalypſis,Reuelatio.G.Apoc.1.a.1.

ἀπολλῶς Apollo,Perdens,vel deſtruens. G. Vir quidam Alexandrinus,Act.18.f.24.

ἀπολλοφανὴς Apollóphanes,Perditionem vel deſtructionem oſtendens. G.Nomen viri,2.Mach.10.g.37.

ἀπολλωνία Apollonia,Perditio vel deſtructio.G.Ciuitas Macedoniæ, per quam Paulus profectus eſt,Act.17.a.1.Achedoro tantùm fluuio à Theſſalonica diuiſa. Volater.libr.8.Geograph. Eſt & altera in prouincia Aphrica quæ dicitur Pentapolis.

ἀπολλώνιος Apollonius, Perdens, vel deſtruens. G. Nomen viri quem occidit Iudas Machabæus,1.Mach.3.b.10.

ἀπολλύων Apollyon,Exterminans,vel perdens,vel deſtruens.G.Apocal.9.b.11.

ἀπόστολος Apoſtolus, Miſſus, legatus. G. Sic vocauit Chriſtus quos miſit ad prædicandum Euangelium ſuum, Luc.6.b.13.

אַפַּיִם ὠφείμ Apphaim,Vultus vel facies,aut furores, ſiue nares, vel piſtores.Filius Nadab filii Semei filii Onan,1.Par.2.d.30.

ἀπφία Apphia,Producens, vel pullulans. G. Nomen fœminæ, ad Philem.a.2.

σαπφεῖς Apphus, Indignationis conſilium, aut volans conſilium, vel ſcrutator. D. Filius Mathathiæ filii Iohannis, 1. Machab. 2.a.5.

ἐφὸς ἀππίου

Appij forum, Hieronymus de locis Hebr. in Actis Apoſtolorum, (ſi tamen illius ſit) putat fuiſſe nomen fori Romani ab Appio quondam Conſule appellatum: à quo & via Appia cognominata fuerit. Verum Appii forum oppidum fuit, longius à Roma quàm Aricia diſtans. quod Horatius lib. 1. Serm. Satyra 5. oſtendit his verbis.

Egreſſum magna me excepit Aricia Roma
Hoſpitio modico, rhetor comes Heliodorus,
Græcorum linguæ doctiſſimus, inde forum Appi
Differtum nautis, cauponibus atque malignis.

Ad hanc vrbem Paulus venit cùm duceretur Romam, Act. 28. d. 15.

A Q

Aquæ contradictionis, Num. 20. b. 13. d. 24. Pſalm. 95. b. 8. Ezec. 47. d. 19. Vide Meribath.

ἀμμά

Aquæ ductus, Heb. Amma. Collis in tribu Beniamin, iuxta Giah, & Gabaon, vbi Aſaël frater Ioab confoſſus fuit ab Abner, 2. Reg. 2. f. 23.

ἀκύλας

Aquila, Latinum eſt. Vir Iudæus ex Ponto, Act. 18. a. 2.

A R

ἀρ, ἀρωήρ

Ar, Suſcitatio ſiue vigilia: aut euacuatio, vel denudatio, ſeu ciuitas, aut æmulus. Præcipua vrbs Moabitarum, ad Arnon ſita, Deut. 2. b. 10. d. 18. f. 29. Num 21. d. 15. f. 27. In Eſaia verò, 15. a. 1. Ar-Moab dicitur, non Ar ſimpliciter.

ἄρρα

Arà, Mons, aut prægnans, ſiue demonſtratio. Vrbs Aſſyriorum, cuius recordatur liber primus Para. 5. d. 26. Hieronymus in quæſt. Heb. ipſam Rages eſſe ſcribit Medorum ciuitatem, de qua Tob. 1. c. 16.

ἄρα

Arà, Maledicens, aut videns. Filius Iether, 1. Par. 7. g. 38.

ἀρὰς

Araàs, Ira, vel calor confidentiæ ſiue protectionis. Pater Thecuæ patris Sellum mariti Oldæ prophetidis, 4. Reg. 22. c. 14. qui 2. Par. 34. c. 21. dicitur Haſra.

ἔρὶς ἀράβη ἀκρακαπίνη

Arab, Inſidians, vel multiplicans, aut feneſtra, ſiue locuſta. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ioſ. 15. f. 51.

Araba, Idem. D. Nomen viri, 1. Mach. 15. d. 22.

Arábathàne, Inſidiatio fortis, aut feneſtræ vel locuſtæ fortitudo vel donum: aut multiplicatio fortitudinis vel doni. D. Nomen ciuitatis, 1. Mach. 5. a. 3.

ἄραβες

Arabes, Veſpertini, aut fideiuſſores, ſiue ſuaues, aut campeſtres, vel corui, aut ſalices, vel miſtiones, 2. Par. 26 a. 7.

ἄραβες

Arabes, Pſal. 71. d. 10. In Hebræo eſt Saba, id eſt conuerſio ſiue captiuitas, aut canities, vel ſeſſio, Act. 2. b. 11.

ἀραβία

Arábia, Veſpera, aut veſpertina, vel fideiuſſio, ſiue ſuauitas: aut coruus, ſiue coruina, ſeu deſertum, vel ſalix, aut commiſta. Regio Aſiæ maioris inter Iudæam & Ægyptum, Caſſio monte nobilis, quem Sinam eſſe affirmant. De hac plura Plinius lib. 5. cap. 11. & lib. 6. cap. 28. Ptolemæus lib. 5. cap. 17. Strabo lib. 16. Pompo. Mela in 2. Hæc (vt ſcribit auctor de locis Heb. in Actis Apoſtolorum in Tom. D. Hieronymi) gentes habet multas, Moabitas, Ammonitas, Idumæos, Saracenos aliosque quamplurimos. Ezech. 27. d. 21. huius fit mentio. Arabum regionem triplicem fecit Ptolemæus: Petræam, Arabiam eã nominat quæ ſupra Palæſthinam ad Caſſium montẽ & Mare rubrum excurrit. Nomen habet à Petra vetuſtiſſimo oppido. Hanc Arabiam Strabo in 16. Nabatheam vocat. Altera, Arabia deſerta quæ Felici à Meridie, à Septentrione Syria & Meſopotamiæ parte finitur, vt Ptolemæus libr. 5. cap. 19. ſcribit. hanc Sceniten, & Arabas illic Scenitas, id eſt vagos Nomades, & in tabernaculis habitantes nominant Plinius lib. 5. cap. 11. & 24. & Strabo li. 16. Tertiam Ptolemæus lib. 6. cap. 8. Felicem nominat, diuitem & Beatæ cognomine inclytam, quæ peninſulæ forma, inter Perſicum & Arabicum ſinum in Meridiem tenditur, de qua plura Pompo. Mela libr. 3. Geograph. Græcis (vt habet ille) εὐδαίμων appellatur, id eſt felix, quòd ſit thurifera, odores creans: hæc alias Sabea dicta eſt, Iob 1. c. 15. Pſalm. 72. b. 10. In hac Paulus prædicauit, Gal. 1. d. 17.

שְׁבָא ἀραβοί

Arábia, Pſal. 71. c. 15. in Hebræo eſt Saba, id eſt Conuerſio, ſiue captiuitas, aut canities, vel ſeſſio.

עֲרָבִי ἀραβί

Arabs, Veſpertinus, aut fideiuſſor, vel ſuauis, ſiue cãpeſtris, aut coruus, vel ſalix, ſeu miſtio, 2. Eſd. 2. d. 19.

עַרְקִי ἀρκαῖος

Aracæus, Neruus, aut Syriacè, fugitiuus. Filius Chanáan, Gene. 10. c. 16. qui Arcas oppidum condidit contra Tripolim in radicibus Libani ſitum.

אֶרֶךְ ἀράχ

Arach, Longitudo, ſiue medicina, vel ſanitas. Ciuitas in qua regnauit Nemrod, Gene. 10. b. 10. Hanc & Edeſſam vocari teſtatur Hieronymus in quæſt. Heb. ſuper Geneſim.

אַרְכִי ἀρχί

Arachites, Longus, vel procerus, ſiue ſanans, aut medicina, 2. Reg. 15. g. 32.

עָרָד ἀράδ

Arád, Onager, aut Syriacè, draco. Ciuitas Amorrhæorum ad ſortem Iuda pertinens, ad Auſtrum ſolitudini Cades vicina, in qua habitauerunt filii Obab ſoceri Moyſis in medio Iſraëlis. Refert Hieronymus in locis Hebraicis vſque ad ſuam ætatem oſtendi villam ab oppido Malatis quarto lapide, ab Hebron viceſimo, Num. 21. a. 1. Iudic. 1. d. 16.

אֲרָדִי ἀραδαῖος

Aradius, Maledictionis abundantia, aut deſcendens, vel imperans. Filius Chanáan, Gen. 10. c. 17.

Aradius, Ezech. 27. b. 8. Imperans, aut deſcendens.

אֲרָוָד ἀράδιος ἄραδος

Arado, Stupor, aut tremor, ſiue deſcenſio, vel dominium. D. Nomen loci, 1. Mach. 15. d. 23.

אֲרָם ἀράμ

Arám, Celſitudo, aut ſublimitas, ſeu decipiens, aut maledictio eorum. Filius Sem, Gen. 10. c. 23. à quo Armenii, ſiue Syri Græcis, Geneſ. 22. d. 21. Num. 23. a. 6. & 1. Par. 2. c. 23. Vide Syria. Filius item Somer filii Heber, 1. Par. 6. g. 37.

רָם ἀράμ

Aram, In Hebræo, Ram. Filius Eſron filii Phares, Ruth 4. d 19. Matt. 1. a. 3. Luc. 3. g. 33. interpretatur excelſus, vel ſublimis, aut proiiciens.

הָרָמָה ῥαμά

Aramá, Excelſa, ſiue ſublimis, aut vermis, ſiue proiiciens. Ciuitas tribus Nephthali, Ioſ. 19. c. 36.

חָרָן ἀράν

Aran, Mons, ſiue montanus, aut prægnans, ſiue concipiens, vel cantans, aut præco. Filius Thare patris Abraham, Gen. 11. d. 26. & 1. Par. 23. a. 9.

אָרָן ἀράν

Arán, Arca, ſiue exultans, aut maledictio eorũ. Filius Diſon filii Seir, Gen. 36. c. 28. 1. Par. 1. c. 42. Filius itẽ Ierameel, 2. Par. 2. c. 25. vbi legimus, Et Buna, & Aran: Hebraicè legitur Oran.

אֹרֶן

הָרְפָּה γίγας

Arapha, Medicina, ſiue relaxatio, aut gigantiſſa, vel montis os, ab ore ſcilicet: aut mons hîc, id eſt, in hoc loco. Nomẽ quorundam gigantum, qui ſic dicebãtur quòd animos videntium ſe, diſſoluerent, 2. Reg. 21. c. 16.

אֲרָרָט ἀραράτ ἀρμενία

Ararát, Maledictio tremoris: aut ex Hebræo & Syro, maledictio, ſiue lux currentis. Eſt regio Armeniæ, aut ipſa Armenia, 4. Reg. 19. g. 36. Eſa. 37. g. 38. Iuxta Bocatium, mons eſt maioris Armeniæ.

חֲרָרִי ἀραρί

Arari, ſiue Ararites, Montanus, 1. Paral. 11. g. 35. & 2. Reg. 23. d. 31.

אַרְבַּתִּי ἀραβάθιος

Arbáttis, Fideiuſſor, vel ſuauis, aut miſtus, vel veſpertinus, ſiue planities. Nomen loci. D. 1. Mach. 5. c. 23.

עַרְבָתִי ἀραβωθίτης

Arbathites, Idem, 2. Reg. 23. d. 30.

אַרְבֵּע ἀρβόκ ἄρβηλα

Arbée, Quatuor, ſiue accubatio. Nomen ciuitatis, quæ & Hebron & Mambre dicitur. ea eſt Cariath-arbe, ſed hîc nomẽ Cariath, appellatiuum fecit, Gen. 23. a. 2. & 35. d. 27.

Arbella, Suſcitatio vetuſtatis, ſiue inſidians ei, vel multiplicans eam, ſiue locuſta eius. D. Terminus Iudæ ortum ſolis aſpiciens, de quo Hieronymus in locis Hebraicis. Eſt vſque hodie vicus Arbel trans Iordanem in finibus Pellæ ciuitatis Palæſthinæ. Et alius hoc vocabulo in campo prægrandi, diſtans ab oppido Legionis millibus nouem. Hęc Hieronymus. Strabo lib. 16. huius etiam meminit, 1. Mach. 9. a. 2.

אַרְבִּי ἀρβί

Arbi, Locuſta, vel feneſtra: ſiue inſidiator, aut multiplicans. Nomen loci, 2. Reg. 23. d. 35.

אַרְכֶּלָאוֹס ἀρχέλαος

Archélaus, Princeps populi. G. Filius Herodis illius qui innocentes occidit: Rex Iudææ, Matt. 2. d. 22.

אַרְכִּי ἀρχιαταφώθ

Archi, Longitudo, aut ſanitas, vel cicatrix. Nomen populi in ſorte filiorum Ioſeph, Ioſ. 16. a. 2.

ἀρχίππος

Archippus, Princeps, vel præfectus equorum. G. Nomen viri, Coloſſ. 4. d. 17. ad Philem. a. 2.

ἀρχιτρίκλινος

Architriclinus, Princeps triclinij, id eſt, trium menſarum. G. Ioan. 2. a. 8.

אַרְדוֹן ἀρδώμ

Ardón, Imperans, ſiue deſcendens, aut maledictionis iudicium. Filius Caleb ex Azuba vxore, 1. Par. 2. c. 18.

אָרַח ἀρές

Aréa, Via, ſeu ſemita, aut viator: vel odorans, ſiue annona, id eſt, diurna portio. Nomen viri, 1. Eſd. 2. a. 5. & Neh. 6. d. 18

הַרְבָּה ἀρεμβά

Arebbá, Magna, ſiue multa,, aut proiiciens, vel litigioſa, ſiue mons in ea. Nomen ciuitatis, Ioſ. 15. g. 60.

חֲרַקוֹן ἠρεκκὼν

Arecón, Vacuus, ſiue mons lamentationis: vel mons poſſeſſionis. Nomen ciuitatis, Ioſ. 19. d. 46.

אֶרֶד ἀράδ

Ared, Imperãs, ſiue deſcẽdens. Filius Beniamin, Ge. 46. c. 21

אָרַח ἀρές

Arée, Via, ſiue ſemita, aut viator, vel odorans, ſiue annona. i. diurna portio. Filius Olla, 1. Par. 7. g. 59.

אֲרִאֵלִי ἀριηλίς

Areli, Altare, ſiue lux Dei, aut viſio Dei. Filius Gad filii Iacob, Gen. 46. b. 16. qui & Ariel dicitur.

Aren, Vide Harim.

ἀρεοπαγίτης

Areopagita, De colle Martis. G. Act. 17. g. 34.

ἀρεῖος πάγος

Areopagus, Cellis Martis. G. auctore Stephano de vrbibus, promontorium Athenis clariſſima Græciæ vrbe fuit, in quo iudicia necis ferro factæ exercebantur: ſic appellatũ quaſi dicas vicum Martis. Nam & Iuuenalis Curiam Martis appellat: qua de re Auguſtin. lib. 8. de Ciuitate Dei, cap. 10. Valerius Max. lib. 2. cap. 1. de inſtitutis antiquis. Vnde & Areopagitæ, iudices ſeueriſſimi ac innocentiſſimi dicti ſunt.

ἀρέτας

Aretas, Virtuoſus, aut placidus. G. Socer Herodis Tetrarchæ, Arabiæ Petręæ & Damaſcenæ ciuitatis dominus, 2. Mac. 5. b. 8. & 2. Cor. 11. g. 32.

אַרְוָנָה ἀρβνά

Areuna, Arca, vel canticum, ſiue exultatio: aut lux noſtra, ſiue maledictio nunc. Viri nomen, 2. Reg. 24. c. 16. qui 1. Paral. 21. c. 15. dicitur Ornan.

אַרְגֹּב ἀργώβ

Argób, Gleba, vel glarea, aut maledictio putei vel dorſi, ſiue lux altitudinis. Nomen regionis Baſanitidis, Deuter. 3. b. 13. & 3. Reg. 4. b. 13. & 4. Reg. 15. e. 25. quæ in ſortẽ dimidiæ tribus Manaſſe cecidit, vocata terra Raphaim, Trachonitis & Baſan.

אֲרִידַי ἀριδαί

Aridái, Leo abundans, aut maledictionis abundantia. Filius Aman filii Amadatha, Eſth. 9. b. 9.

אֲרִידָתָא ἀριδαθά

Aridátha, Leonis lex, siue maledictionis lex, vel ritus. Filius Aman filii Amadatha, Esth. 9.b.8.

אֲרִיֵה אֲרִיאֵל ἀριήλ

Arié, Leo, siue lux Dñi. Nomen loci vel viri, 4.Re.15.c.25.

Ariél, Altare, siue leo Dei, aut lux Dei. Leonem significat, 1.Par.11.c.22. At Esa.29.a.1. accipitur pro ciuitate Ierusalé, in qua altare holocausti. In 43.c.16. verò Ezechielis, altare significat. Est & nomen viri, Num.26.b.17.& 1.Esd.8.c.16.

אֲרִיאֵלִי ἀριήλ אֲרִיאֵלִי ἀριμαθαία

Ariél, Altare, siue lux Dei, aut visio Dei. Nomen viri, Num. 26.b.17. Heb. Areli.

Arielitæ, Idem. p.n. Num.26.b.17. δῆμος ὁ ἀριήλ

Arimathæa, Leo mortuus Domino, vel lux mortis Domini. D. Nomen ciuitatis, Matt.27.g.57. Vide Ruma.

אֲרִיוֹךְ ἀριώχ אֲרִיסַי ἀρισαί ἀρίσαρχος

Arióch, Longus, vel procerus, siue satietas, vel ebrietas tua, aut leo tuus. Rex Ponti, Gen.14.a.1.

Arisai, Sponsus: aut Syriacè colonus, siue venenum. Filius Aman, filii Amadatha, Esth.9.b.9.

Aristarchus, Optimus princeps. G. Nomen viri Macedonis Thessalonicensis, Act.19.f.29.& 27.a.2. Coloss.4.b,10.

ἀρίσβουλος

Aristobolus, Optimus consultor, vel optimum consilium. Magister Ptolemæi, 2.Mac.1.b.10. Rom.16.b.10.

ἁρμαγεδδών

Armageddon, Mons Euangelii, vel euangelizationis, aut mons pomorum, vel fructuum. s. electorum. D. Nomen loci, Apoc.16.c.16.

אֲרָרָט ἀραράτ

Armenia, Hebraicè dicitur Ararat, siue potius terra Ararat, vt Ararat sit nomen viri: & interpretatur maledictio tremoris: aut ex Hebræo & Syro, maledictio, siue lux currentis. Nomen regionis Orientalis, (nam nomine Orientis, intelligitur Armenia, Genes. 11. a.2.) super cuius montes requieuit arca Noë, Gen.8.a.4. Dicitur & Aram, ab Aram filio Sem. Sunt qui opinantur esse nomen montis, Esa.37.g.38.

Armenii, Idem.

הַרְמוֹן τὸ ὄρος τὸ ῥεμμᾶν

Armón, Malum granatum, vel mons numerationis, aut mons præparationis, siue mons doni siue muneris. Nomen loci, Amos 4.a.3. iuxta veterem interpr. Alii legentes ארמון, sic transferunt locum. Et deiicietis palatium, dicit Dominus.

אַרְמֹנִי ἀρμωνί

Armóni, Aula, siue palatium, aut maledictio numerationis, vel præparationis, aut luminis munus. Filius Saul ex Respha, 2.Reg.21.b.9.

אַרְנָן ἀρνών

Arnán, Exultans, siue arca eorum, aut lux filii: vel lux, aut maledictio permanens vel æterna. Filius Raphaiæ filii Ieseiæ filii Phaltiæ, 1.Par.3.d.21.

אַרְנוֹן ἀρνών

Arnón, Idem. Fluuius est Moabitarum, qui Iosepho lib.4. Antiquit. Iudaic. cap.4. de montibus Arabiæ fluit, ac per totam solitudinem labens, in Asphaltiten lacum erumpit, seiungens Moabitiden & Ammonitida. Hieronymo verò in epist. ad Fabiolam de xlii. mansionibus, man. 39. est rupes excelsa in limite Amorrhæorũ & Moabitarum, Num.21.c.14. Deut. 2.c.36. Ios.12.a.1. & 13.c.9. Iudic.11.c.13. Est etiam Arnón ciuitas Moabitarum & deinceps Sehon regis Amorrhæorum Num.21.c.23. Ios.12.a.1.

אָרוֹד ἀροά֮δ עֲרָד ἀρά֮δ אֲרוֹדִי ἀροδίς ἀροαδί הָאֲרָרִי ἀροδί

Aród, Imperans, siue descendens. Filius Gad, filii Iacob, Num.26.d.17.

Aród, Onager, aut Syriacè, draco. Filius Beriæ, 1.Pa.8.b.15

Arodi, Imperantes, siue descendentes. Filius Gad filii Iacob Gen.46.b.16.

Aroditæ,, Idem, Num.26.b.17.

Arodites, Idem, 2.Reg.23.d.33. vbi nunc Ararites legimus iuxta quorundam exemplarium Hebraicorum lectionem.

עֲרוֹעֵר ἀροής עֲרוֹעֵר

Aroér, Myrica, siue suscitatio vigiliæ, aut vigilia vigiliæ, vel denudatio pellis, aut denudatio æmuli. Vrbs Moabitarum sita super ripam torrentis Arnon, extructa à filiis Gad, Ios.12.a.2. & 13.c 25. Est contra Rabbath, Ios.13.c.25. cessit tribui Gad, Iudic.11.f.33. fit eius mentio, 1.Reg.30.g.28.& 2.Re.24.a.5. Num.32.g.34.& 4.Reg.10.g.33. Est & regio circa Damascũ, vel (vt alij volunt) Arnonis, cuius meminit Esaias cap.17.a.1.

עֲרֹעֵרִי ἀροεί הַעֲרֹעֵרִי ἀροηρί

Arorites, ab Aroér, Myrica mea, vanitas vel humilitas, aut suffossio mea, 1.Par.11.g.44.

Arorites, ab Arari, Montanus, 1.Par.11.f.28.

אַרְפַּד ἀρράδ

Arphád, Lux redemptionis, aut sternens, scilicet aliquid ad reclinandum. Nomen insulæ in Phœnicia sitæ non longè à Damasco. Plinius lib.5.cap.31. Pomp. Mela. lib.1. Esa.10.b.9 & 4.Reg.18.g.34. Ier 49.e.23.

אַרְפַּכְשַׁד ἀρραξάδ

Arphaxad, Sanans, vel laxans quasi deprædationẽ, aut quasi mammillam: vel laxans aut sanans sicut dæmon. Filius Sem, Gen.10.c.21. Luc.3.g.36. à quo Chaldæi.

אַרְתָּא ὥρτα ἀρτάκης

Arsa, Terra, siue voluntas, aut cursus, siue maledictionis exitus. Nomen præfecti ciuitatis Therse, 3.Reg.16.c.9.

Arsaces, Eleuans scutum, aut eleuatio scuti. G. Nomen viri, 1.Mach 15.d.22.

ἀρταβαί

Artaba, Genus est mensuræ, Dan.14.2.2.D.

אַרְתַּחְשַׁשְׂתָּא ἀρθασαθά אַרְתַּחְשַׁסְתָּא ἀρθαξαθά

Artaxerxes, Lumen, siue maledictio, silentiũ vel festinationem ponens, aut feruor lætitiæ. Generale nomẽ est (vt Lyrano in 1.Esd.cap.4. & Metastheni Persæ placet) regum Persarum, quemadmodũ Cæsar, Romanorum imperatorũ, 1.Esd.4.b.7.

Artaxérxes, Luminis siue maledictionis silentium, vel festinationem persuadens, aut feruor direptionis, 1.Esd.7.c.21.& 8.a.1. Neh.2.a.1.& 5.c.14.& 13.a.6.

אַרְתְּמָן ἀρτεμᾶς

Arteman, Integer, vel incolumis, aut venustus. G. Nomen viri, Tit.3.d.12.

אֲרֻבּוֹת ἀραβώθ הָרוּם ἀρείμ

Arubóth, Cataractæ, siue fenestræ, aut insidiæ, vel locustæ. Nomen ciuitatis, 3.Reg.4.a.10.

Arúm, Excelsus, siue sublimis, aut separans, siue proiiciens Pater Aharehel, 1.Par.4.b.8.

A S

אָסָא ἀσά

Asa, Medicus, aut sanans, Syrũ est. Filius Abian regis, 3.Re. 15.b.8.& 1.Par.3.b.10. Filius item Helcana, 1.Par.9.c.16.

Asaa, Vide Asaia.

עֲשָׂהאֵל ἀσαήλ

Asaél, Fecit Deus, siue factura Dei. Filius Saruiæ, 2.Reg.2. d.18. Frater item Ioab, 2.Reg.23.d.24.& 1.Par.2.b.16.& 2. Par.31.c.13. Corruptè in quibusdam codicibus scribitur Asahel, vt 1.Par.11 f.26.& 27.a.7.& 2.Par.17.b.8.

עֲשָׂיָה ἀσαία

Asaia, Fecit Dominus, siue factura Domini. Seruus Iosiæ regis, 4.Reg.22.c.14. Nomen item principis, 1.Par.4.f.36.& 6.c.30.& 9.a.5.& 15.a.6. In 2.Paral.34.d.20. corruptè legitur Asaæ pro Asaiæ.

הַצַּלְפּוֹנִי ἀσελαφωνί

Asalelphúni, Vmbra vel submersio vultus, aut sonitus vel tinnitus vultus. Filia Etam, 1.Par.4.a.3.

אֲצַלְיָהוּ ἀσαήλιος

Asaliá, Prope Dominũ, siue ablatio vel separatio Domini. Pater Saphã scribæ, 4.Reg.22.a.3. vbi corruptè legitur Assia.

עָשָׁן ἀσά

Asan, Fumus, aut fumigans. Nomen ciuitatis in tribu Iudæ, Ios.15.f.42.& 19.a.7.& 1.Reg.30.g.30.& 1.Paral.4.f.32.& 6.e.62.

חַסְנָאָה σανασά

Asaná, Rubus, aut Syriacè, inimicus. Pater Oduia, 1.Paral. 9.b.7.

אָסָף ἀσάφ

Asaph, Congregans, siue colligens, aut finiens. Filius Barachiæ filii Samua, 1.Par.6.c.39. Pater item Zechri, 1.Pa.9.c.15

אַסַּרְחַדּוֹן ἀσορδάν

Asar-haddón, Ligans acumen, vel lætitiam: aut Syriacè, prohibens nouitatem vel vnitatem. Filius Sennacherib, qui post eum regnauit, 4.Reg.19.g.37. Esa.37.g.38.

אֲסַרְאֵל σαραμήλ

Asaramel, Beatitudo populi Dei, aut vestigium circunci-sionis. D. Nomen loci, 1.Mach.14.d.28.

אֲשַׂרְאֵלָה ἀσηλά

Asaréla, Beatitudo Dei, aut intuens fortem vel quercum, siue gressus Dei. Nomen viri, 1.Par.25.a.2.

Asarmoth, Vide Hasarmoth.

Asason-thamar, Vide Hasason-thamar.

חֲצַבַּיִם σαβαείμ

Asbaím, Damulæ, vel pulchritudines, siue militiæ. Nomen viri, 2.Esd.7.e.59.

אֶשְׁבֵּל ἀσβήλ

Asbel, Ignis vetustatis, aut ignis defluens vel decidens. Filius Beniamin, Gen.46.c.21. qui 1.Par.7.b.11. Iadiel dicitur.

אֶשְׁבֵּלִי ἀσυβηλί

Asbelitæ, Idem. p.n. Num.36.e.38.

אַשְׁקְלוֹן ἀσκαλών

Ascalón, Appensio vel statera, siue ignis infamiæ. Ciuitas ampla Palæsthinæ, siue vt Iosephus habet libr. 5. cap.3. Iud. Antiqui. superioris Idumææ quam Iudas expugnauit, Iudic.1. d.18. Vbi Samson triginta viros percussit, Iudic. 14.d.19. quæ à conditore Ascalo Hymenæi filio id nominis, Stephano teste, inuenit. Hæc secundum Egesippum lib. 3. cap. 4. septingentis viginti stadiis ab Hierosolyma distat. De qua Volaterr. lib.11. Geograph. Ier.25.d.20. Amos 1.b.8. Soph.2.a.4. Zach.9.a.5. Ab hac reguli Philisthinorum, Ascalonitæ appellantur, Iosue 13.a.3.

Ascalona, Idem. D.1. Mach.10.g.86. ἀσκάλωνα

אַשְׁקְלוֹנִי ἀσκαλωνίτης

Ascalonitæ, Idem. p.n. Populi nomen, Ios.13.a.3.

אַשְׁכְּנַז ἀχαναζ

Ascenéz, Ignis quasi distillans, vel quasi aspergens. Filius Gomer, Gen.10.a.3. Populi item quos Græci Rheginos vocant, Ier.51.c.26. secundum Iosephum. Eusebio autem, gentes sunt Gothicæ.

מַעֲלֵה עַקְרַבִּים προσαναβάσεις ἐχράζεως

Ascensus scorpionis. Heb. Maale-acerabbim. Locus tribus Iudæ, in parte Australi terræ sanctæ, Ios.15.a.3. Iudic.1.g.36. de quo Hieronymus in locis Hebraicis, qui cõfinium Amorrhæorum Acrabitenen dictum refert.

חֲצַבִּים ἀσεβωείμ

Asebaim, Damulæ, siue pulchritudines, aut militiæ. Nomen viri, 1.Esd.2.c.57.

אֲשְׁדוֹת ἀσιδώθ

Asedóth, Effusiones, siue decliuia, aut campestria, vel deprædationes. Nomen regionis & ciuitatis in tribu Ruben, vrbs Amorrhæorum, Ios.10.g.40.& 12.b.3.& 13.c.20.

אָצֶל ἀσήλ

Asel, Prope, aut iuxta, siue ablatio vel separatio. Filius Elasa filii Rapha, 1.Par.8.d.37.9.g.43.44.

עֶצֶם ἀσόμ

Asem, Os ab osse, aut fortitudo, aut clausura, scilicet oculorum, vel lignum eorum. Ciuitas in tribu Simeon, Ios.19.a.3. Appellatur & Asom, 1. Para.4.e.29. iisdem consonantibus & punctis.

עַצְמוֹנָה ἀσμωνά

Asemoná, Os nunc, ab osse: siue fortitudo nostra, vel clausura nostra, siue lignum vel consilium numerantis vel præparantis. Vrbs tribus Iudæ, Ios.15.a.4.

אֶסְנָא ἀσνά

Asená, Periculum, siue infortunium, vel rubus. Nomen viri, 1.Esd.2.c.50.

עֶשְׁנָה ἀσνά

Asená, Mutatio, vel duplicitas, aut dormitatio, siue ignis nunc. Nomen vrbis in tribu Iuda, Ios.15.e.33.

אֶסְנַפַּר ἀσναφάρ

Asenaphár, Periculum, siue infortunium tauri, aut periculi incrementum. Nomen viri, 1.Esd.4.b.10.

Aseneth,

אָסְנַת ἀσενέθ

Aſenéth, Periculum, ſiue infortunium. Filia Phutipharis vxor Ioſeph, Gen. 41.f.44.& 46.c.20.

אָסִיר ἀσείρ

Aſer, Vinctus, ſiue incarceratus: aut Syriacè, prohibitus. Heb. Aſir. Filius Caath filii Leui, 1.Par.6.b.22. ſiue filius Core filii Iſaar filij Caath, Exod.6.d.24.

אָשֵׁר ἀσήρ

Aſer, Beatitudo ſiue felicitas. Octauus filius Iacob ex Zelpha ancilla Liæ vxoris ſuæ, Geneſ.30.b.13. Nomen item loci, Ioſ.17.b.11.& 3.Reg.4. b.14. Aſer conſequutus eſt ſortem ad Occidentem & ad Auſtralem partem, id eſt ad Auſtrum vergentem, Ioſ.19. c.34. In chartis malè collocatur hæc tribus.

אֲשֵׁרוֹת ἄλσος

Aſeróth, Nemora, ſiue luci, aut beatitudines, vel inſidiæ, ſiue greſſus. Nomen idoli, Iudic.3.a.7.

אַשְׁחוּר ἀσωρ

Aſhúr, Denigratus, ſiue ignis libertatis, vel albedinis, aut foraminis. Filius Eſron filii Phares, ex Abia vxore, 1.Par.2.c.24. Pater item Thecuæ, 1.Par.4.a.5.

ἀσία

Aſia, Limoſa, vel cœnoſa. Minor pars Aſiæ quæ tertia pars orbis cenſetur: iſta continet prouincias, Phrygiam, Pamphyliam, Ciliciam, Lycaoniam, Galatiam, Coriam, & alias, Epheſum quoque ſpecialiter. Hæc præter Orientalem partem qua ad Cappadociam Syriamque progreditur, vndique mari eſt circunſlua. Hanc ſuſpicantur hodie Turciam dici. Auctor Hieronym. huius multa fit mentio in Actis Apoſtolorum & epiſtolis Pauli.

ἀσιανοί

Aſiani, Limoſi, vel cœnoſi, G. Act.20.a.4.

עֲשִׂיאֵל ἀσιήλ

Aſiél, Fecit Deus, ſiue factura Dei. Filius Saraiæ filii Ioſabiæ, 1.Par.4.f.35.

אֲשִׁימָא ἀσιμα

Aſimá, Delictum, ſiue poſitio, aut ignis maris. Nomen idôli virorum Emath, 4. Reg.17.f.30.

עֶצְיוֹן גָּבֶר ἀσιωγαβέρ

Aſion-gáber, Lignum viri vel robuſti, aut conſilium viri vel robuſti. Vrbs maritima ſita in litore Maris rubri, id eſt, in ea litoris parte quæ pertinet ad ſinum Elamiticum, ſic dictum ab Elam. Aſion-gáber pertinet ad Idumæam, 3.Reg.9.d.26.& 2.Par.8.d.17. In Aſion-gáber caſtrametati ſunt filij Iſraël egreſſi de Hebrona, Num.33.d.35. Deut.2.b.8.

אָסִיר ἀσίρ

Aſir, Vinctus, ſiue incarceratus: aut Syriacè, prohibitus. Filius Iechoniæ, filij Ioacim filij Ioſiæ, 1.Par.3.c.17. Filius item Core, 1.Par.6.b.22.

ἀσμοδαῖος

Aſmodæus, Deſtructor vel diſſipator, aut delicti abundantia, vel peccatum abundans, ſiue ignem menſurans. D. Nomen dæmonii, Tob.3.b.8.

חַסְנָאָה ἀσαναά

Aſnaá, Rubus: aut Syriacè inimicus. Nomẽ viri, 2.Eſ.3.a.3.

אָסָם ἀσάμ

Aſom, Feſtinatio eorum, ſiue ieiunans. Sextus filius Iſai, 1.Par.2.b.15. Filius item Ierameel primogeniti Eſron, 1. Paralip.2.d.26.

עָצֶם ἀσόμ

Aſom, Os ab oſſe, vel fortitudo: ſiue clauſura, ſcilicet oculorum, aut lignum eorum. Ciuitas in tribu Simeon, 1. Par.4. e.29. quæ dicitur Aſem, Ioſ. 19. a.3. iiſdem conſonantibus & punctis.

חָצוֹר ἀσώρ

Aſor, Nomen vrbis aut regionis ſitæ in Arabia, Ier.49.e.28. Iudic.4.a.2. Vide Haſor.

אַסְרַחַדֹּן ἀσαραδάν

Aſor-haddán, Ligans acumen vel lætitiam: aut Syriacè, prohibens vnitatem vel nouitatem. Rex Aſſur, 1.Eſd.4.a.2.

עֲשׂוֹת ἀσουάθ

Aſoth, Faciens, vel factura, aut tineæ, ſ. veſtimentorum. Filius Iephlat filij Heber, 1.Par.7.g.34.

אַסְפַּר ἀσφάρ

Aſphar, Plaſmatio onagri, aut feſtinatio tauri. D. Nomen lacus in agro Thecuæ, 1.Mach.9.d.33.

אַסְפְּנַז ἀσφανέζ

Aſphenéz, Pharetra aſperſionis vel diſtillationis, ſiue magus aſperſus. Præpoſitus eunuchorum regis Nabuchodonoſor, Dan.1.a.3.

אַסְרִיאֵל ἀσέριηλ

Aſraél, Beatitudo Dei, vel intuitus fortis, aut greſſus Dei. Filius Ialeleel, 1.Par.4.c.16.

אַסְרִיאֵל ἐσριήλ.

Aſriél, Idem. Filius Galaad filii Machir filii Manaſſe, Nu. 26.d.31. qui Ioſ.17.a.2. Eſriel dicitur.

הָאַשְׁרִאלִי ἐσριηλί.

Aſrielitæ, Idem. p.n. Num. 26.d.31.

הַצְּדִים τυφίοι

Aſſedim, Venationes, aut inſidiæ, vel latera: uat Syriacè, deſtructiones. Ciuitas in tribu Nephthali, Ioſ.19.c.35.

הַשֵּׁם ἀσήμ

Aſſem, Nomen, vel nominatus, ſiue poſitio, vel poſitus. Nomen viri, 1.Par.11.g.34.

Aſſia, Vide Aſalia.

אַסִּידַיִם ἀσιδαῖοι

Aſſidæi, Milui, vel herodij, aut venantes, vel inſidiantes. D. Genus hominum inter Iudæos, 1.Mac.7.b.13. 2.Mac.14.a.6.

אַסּוֹן ἄσσον.

Aſſon, Appropinquatio, vel approximatio. G. Complures ſunt huius nominis vrbes, vna Lyciæ ciuitas maritima in edito ſita promontorio, adeò vt parum tutum ſit accedere. Vnde iocus Nicoſtrati citharœdi, Aſſon eas, vt citius ad exitij terminos peruenias. Altera in Æolide. Tertia in Myſia. Quarta in Lydia. Quinta in Epiro minore, Cleantis philoſophi patria, quæ eadem & Apollonia ſit dicta, ſuffragante & Plinio in 5. lib. cap. 36. Hanc poſtremam Paulus adnauigauit, Act.20.c.13. & 27. c.13.

אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ ἀσσουήρος

Aſſuerus, Princeps & caput. Pater Darii regis Medorum, Dan.9.a.1.& 1.Eſd.4.b.5. Hic à Metaſthene Perſa Artaxerxes Aſſuerus vocatur.

אַשּׁוּר ἀσσούρ

Aſſur, Inſidians, ſiue beatus, aut aſpiciens, vel gradiens. Filius Sem, Ge.10.c.21. de terra Sennaar egreſſus, Ge.10.b.11.

אַשּׁוּרִי ἀσερί

Aſſurí, Beatitudo, aut intuitus, vel greſſus. Nomen loci, 2.Reg.2.b.8.

אַשּׁוּרִים ἀσσουριείμ

Aſſurím, Inſidiantes, ſiue beati: aut aſpicientes, vel gradientes. Filius Dedan filii Iecſan, Gen.25.a.3.

Aſſyrii, Idem. Heb. Aſſurim. Aſſyrii poſt Euphratem loca tenent, amne tantùm à Babyloniis diuiſi. Herodotus eoſdem populos cum Syris eſſe dicit: ſed à Græcis Syros, à Barbaris Aſſyrios vocari. In Aſſyria autem fuerunt XVIII. regna: tam ampla & potens regio fuit. Lege Raphaelem Volaterr. lib.11. Geograph. Strabonem lib.16. Geograph. Aſſyria eſt ad Orientem Terræ ſanctæ.

אַשּׁוּר ἀσσούρ

Aſſyrius, Idem. ſ.n. Eſa.7.c.17.

עַשְׁתָּרֹת ἀσταρώθ

Aſtaroth, Greges, ſiue diuitiæ, aut faciens explorationem, ſeu tinea legis. Vrbs in campeſtribus Moab in dimidia tribu Manaſſe, Og regis Baſan regia, Deut.1.a.3. Ioſ.9. b.10.& 12. b.4.& 13.d.12. gigantum terra quos Codorlahomor interfecit, Gen.14.a.5 quo loco dicitur Aſtaroth Carnaim, in ſupercilio Sodomorum ſita, poſtremò Leuitis conceſſa, 1. Par.7.f. 71. Fuit & deus Palæſthinorum. Ioſephus lib.6. cap.14. Iudaic. Antiqui. teſtis: quem ſuſtulerunt Iudæi Samuelis iuſſu, 1.Reg. 7.a.3. Eſt & alius quem adorauit Salomon, 3. Reg.11.a.5. vbi עשתרת legitur: à Græcis ἀσταρτη dictum. Vide Aſtarte. Aſtaroth, idôla formam ouium præ ſe ferentia.

עַשְׁתָּרֹת קַרְנַיִם ἀσταρώθ κέρνεμ

Aſtaroſt-addar, Ioſ.18.b.11. legendum Ataroth-adar.

עַשְׁתְּרָתִי ἐσταρωθί

Aſtarothites, Greges, ſiue diuitiæ, aut faciens explorationẽ, ſiue tinea legis, 1.Par.11.g.44.

עַשְׁתֹּרֶת ἀσταρτης

Aſtárthen, Idem. Idôlum Sidoniorum, quod colebat Salomon, 3.Reg.11.a.5. idem quod Aſtaroth præcedens. De quo & 4.Reg.23.c.13 fit mentio: quo in loco Aſtoreth legendum eſſet pro Aſtaroth.

אֲסְטְיָגֵס ἀσυάγης

Aſtyages, Ciuitatis ductor, vel dux. G. Rex Perſarum, Dan. 13.g.64.

אָסְיַנְקְרִיטוס ἀσύγκριτος

Aſyncritus, Incomparabilis. G. Viri nomen, Rom.16.b.14.

A T

אָטָד ἀτάδ

Atád, Rhamnus, ſiue ſpinetum. Locus trans Iordanem, vbi exequias atque planctus peregerunt filij Iſraël ſuper morte Iacob, tertio ab Iericho lapide, duobus milibus à Iordane: qui locus dictus eſt poſtea Planctus Ægypti, Gen. 50.b.10. Nunc Beth-agla, quod interpretatur locus gyri, eò quòd ibi more plangentium circuierunt in funere Iacob. Hieronymus in locis Hebraicis. Hebraicè legitur Goren Atad. i. Area Atad.

עָטָרָה ἀταρά

Atará, Corona. Altera vxor Ierameel primogeniti Eſron filii Phares filii Iudæ, 1.Par.2.d.26.

עֲטָרוֹת ἀταρώθ

Ataróth, Coronæ, ſiue calamus inebriationis, vel ſaturitatis: aut ex Syro & Hebræo, conſilium inebriationis vel ſaturitatis. Ciuitas in tribu Gad, Num.32.a.3.g.34. Eſt & nomen regionis in ſorte filiorum Ioſeph, Ioſ.16.c.7.

עַטְרוֹת אַדָּר ἀταρώθ ἀδδάρ

Ataróth-addár, Coronæ ſiue calamus inebriationis, vel ſaturitatis pallii ſiue potentiæ aut magnitudinis. Ciuitas in tribu Ephráim, Ioſ.16.b.5.& 18.b.11.

אָטֵר ἀτήρ

Atér, Iniſter, vel clauſus. Nomen viri, 1.Eſd.2.a.16.

עָתִךְ ἀθάχ

Athach per ע, Hora tua, ſiue tempus tuum. Nomen ciuitatis, 1.Reg.30.g.30.

הָתָךְ ἀθάχ

Athách per ת, Percutiens, vel humilians, aut ſubiiciens. Nomen Eunuchi, Eſth.4.b.5.

עֲתָיָה ἀθεέ

Athaiás, Hora vel tẽpus Domini. Nomen viri, 2.Eſd.11.a.4

עֲתַלְיָה ἀθελέ

Athalái, Hora mea, ſiue tempus meum vel mihi. Nomen viri, 1.Eſd.10.d.28.

עֲתַלְיָהוּ ἀθελία

Athaliá, Hora, vel tempus Domino. Mater Ochoziæ filii Ioram regis Iudæ, filia Amri regis Iſraël, 4.Reg.8.g.26.

אֲתָנַי ἀθανί

Athanái, Fortis, ſiue aſininus, aut donans. Filius Zara filii Adaia, 1.Par.6.c.41.

עָתָר ἀθάρ

Athar, Oratio, aut deprecatio. Nomen ciuitatis in tribu Simeon, Ioſ.19.a.7.

ἀθηναῖα

Athenæ, Sine cumulo, vel ab Athena, id eſt, Minerua, Mineruales. G. Ciuitas Achaiæ, philoſophiæ dicata, ſtudiis & idolorum cultui, vbi Paulus etiam Chriſtum prædicauit, Act.17. d.16. huius vrbis Piræus portus (cuius Terentius in Eunucho meminit) ſeptemplici muro quondam communitus fuiſſe deſcribitur. Athenæ hodie ſub Turcæ imperio ſunt, à Barbaris corrupto vocabulo Sethniæ vocantur, Raphaele Volater. lib. 38. Paralipomenon auctore.

ἀθηναῖοι

Athenienſes, Idem. G. Act.17.e.21.

ἀθηνόβιος

Athenobius, Mineruæ arcus. G. Nomẽ viri, 1.Ma.15.f.32.

רְתַחְשְׁתָּא ἀρταξαθά

Atherſatha, Diſſoluens fundamentum, vel cõtemplans fundamentum vel potum, ſiue turturis fundamentum: aut ex Hebræo & Syro, contemplans annum vel tempus. Filius Achelai, 2.Eſd.10.a.1. de quo & 1.Eſd.2.d.61. Sic dicebatur & Nehemias, Neh.7.f.65.& 8.c.10.

חַמְטָה ἀμματά

Athmathá, Lacerta vel ſtellio. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ioſ.15 f.53. Heb. Humeta.

ἀττάλεια

Attalia, Augens, vel nutriens. G. Ciuitas Pamphyliæ maritima, à Ptolemæo Philadelpho ædificata, iuxta Raphaelem Volaterr. lib.10. Geographiæ, quam Paulus & Barnabas pertranſierunt, Act.14.d.25.

Attalus,

ἄτταλος Attalus, Auctus siue nutritus. G. Nomen viri, 1. Macha. 15. d. 22.

עָוָה ἀυά Auá, Iniquitas. Nomen idoli, 4. Reg. 17. d. 24. & 18. g. 34. & 19. c. 13. Esa. 37. c. 13.

αὔγουστος Augustus, Latinum est, vel ab augurio dictus, vel (vt alij volunt) ab augendo. Romanorum Imperator secundus, patre Octauio senatore genitus, Cæsaris nepos, Imperauit annos 56. Hic cùm quadragesimo secundo anno imperij sui firmissimam verissimamque pacem composuisset, Christus Dominus in Bethlehem natus est; cuius aduentui pax ista famulata est, quémadmodum scribit Eutropius rerum Romanarum lib. 7. cap. 2. Et Lucas Euangelista cap. 2. a. 1. refert ab hoc edictum exiisse vt censeretur orbis vniuersus.

עוֹים ἀυίμ Auím, Iniqui siue peruersi. Nomen ciuitatis tribus Beniamin, Ios. 18. d. 23.

עֲוִית γεθέμ Auíth, Iniqua siue peruersa, aut temporalis. Nomen ciuitatis in qua regnauit Adad quartus rex in Edom, Gen. 36. d. 35.

Aulon, Vide Vallis syluestris.

חַוְרָן ἀυρανίτης Auran, Foramen, siue libertas, aut albedo. Locus in vicinia Damasci, Ezec. 47. c. 17. Heb. Hauran.

עוּץ ὗς Ausitis, Hebraicè dicitur Hus, & interpretatur consilium aut lignum: aut Syriacè, affixus aut affixio. Nomen loci, Ierem. 25. e. 20.

A X

אָכְסָה ἀχσα. Axá, Composita vel adornata, aut lasciuiens, siue confractio vel diruptio velaminis. Filia Caleb, Ios. 15. d. 16. Iudic. 1. c. 12. quæ 1. Par. 2. f. 49. Achsa scribitur.

אַכְשָׁף ἀχσάφ Axáph, Veneficus, siue vtique conterens. Nomen ciuitatis in tribu Aser, Ios. 19. b. 25. quæ cap. 11. a. 1. scribitur Achsaph.

A Z

Aza, Vide Gaza.

עֲזָא ἀζά Azá, Fortitudo, aut capra. Nomen viri, 1. Esd. 2. c. 47.

Azael, Vide Hazael.

אֲזַנְיָה ἀζανίας Azanias, Auris Domini, siue auscultatio Domini, vel arma Domini. Nomen viri, 2. Esd. 10. a. 9.

אֲזַנוֹת תָּבוֹר ἀζνὼθ θαβώρ Azanoth-thabor, Aures electionis, siue puritatis: aut ex Hebræo & Syro, aures contritionis vel confractionis. Ciuitas, terminus tribus Nephthali, Ios. 19. c. 34.

עֲזַרְאֵל ἀζαρήλ Azareél, Adiutorium Dei, siue atrium Dei. Nomen viri, 1. Par. 12. a. 6. & 25. c. 18.

עֲזַרְיָה ἀζαρίας Azarias, Auxilium Domini, siue atrium Domini. Filius Amasiæ regis Iudæ, 4. Reg. 14. c. 21. qui 2. Par. 26. a. 1. Ozias dicitur. Est & nomen sacerdotis, 2. Par. 26. c. 17. Filius Iohanan, 2. Par. 28. b. 12. Filius item Ethan filij Zaræ filij Iuda, 1. Par. 2. b. 8. Vide & 1. Par. 6. a. 9. & b. 13.

עֲזַרִיקָם ἐζικάμ Azaricám, siue Azricam, Auxilium resurgentis vel vindicantis, aut fortitudo vacua. Nomen viri, 2. Esd. 11. c. 14.

חֲזוֹ ἀζαῦ Azaú, Videns aut prophetans. Filius Nachor ex Melcha, Gen. 22. d. 22. Heb. Hazo.

עֲזוּ ἀζάζ Azáz, Fortis. Pater Bala, 1. Par. 5. a. 8.

עֲזַזְיָהוּ ὀζίας Azazias, Fortitudo Domini. Nomen viri, 2. Par. 31. c. 13.

אֲזוּבִי ἀσβαί Azbái, Hyssopus mea. Nomen viri, 1. Par. 11. g. 37.

עֲזוּבוּק ἐζβούχ Azbóc, Hircus vel fortitudo vacuitatis, aut fortis dissipatio. Nomen viri, 2. Esd. 3. d. 16.

עֲזֵקָה ἀζηκά Azeca, Fortitudo siue murata, vel septa: aut Syriacè, anulus. Ciuitas Amorrhæorum, quæ sorte cessit tribui Iuda, Ios. 15. c. 35. Neh. 11. d. 30. Hieronymo inter Eleutheropolin & Æliam sita: quo loci Deus grandine & lapidibus gentes perdidit, Ios. 10. c. 11. Philisthiim illic castra contra Israël fixerunt, 1. Reg. 17. a. 1. Hanc reparauit Roboam rex Iuda, 2. Paral. 11. b. 9. & rex Babylonis eandem debellauit, Ier. 34. b. 7.

עָזוּר ἀσήρ Azer, Adiutorium, siue atrium. Nomen viri, 2. Esd. 3. c. 19.

עַזְגָּד ἀζγά Azgád, Fortis exercitus, aut fortitudo felicitatis: vel ex Hebræo & Syro, fortis scissura. Viri nomẽ, 1. Esd. 2. a. 1. & 8. b. 12

עֲזִיזָה ὀζία Aziá, Fortitudo Domini, siue hircus Domini. Nomen viri, 2. Esd. 11. a. 3.

עֲזִיזָא ὀζιζά Aziza, Fortitudo, aut fortis. Nomen viri, 1. Esd. 10. d. 27.

עַזְמָוֶת ἀζμώθ Azmaueth, Fortis mors, siue hircus, aut fortitudo mortis. Nomen viri cuiusdam, 2. Reg. 23. d. 30. qui 1. Par. 11. f. 33. dicitur Azmoth, iisdem consonantibus & punctis, 1. Esd. 2. b. 22

עַזְמָוֶת ἀσμώθ Azmóth, Idem. Filius Ioada filij Achaz, 1. Paral. 8. d. 36. & 12. a. 3. & 27. c. 24. Filius item Iore, 1. Par. 9. f. 42. Nomen preterea cuiusdam alterius, 1. Par. 11. f. 33. qui 2. Reg. 23. d. 30. dicitur Azmáueth iisdem consonantibus & punctis.

עָזוֹר ἀζώρ Azor, Adiutor, vel accinctus: aut Syriacè, conuersus. D. Filius Eliacim filij Abiud, Matt. 1. b. 14.

אַשְׁדּוֹדוֹת ἀζωτίαι Azotidæ, Hebraicè dicitur Asdodioth, & interpretatur deprædatrices, siue ignis dilectionum, 2. Esd. 13. d. 23.

אַשְׁדּוֹדִי ἀζωτίοι Azotij, In Hebræo dicitur Asdodi, id est, ignis dilecti vel patrui. Genus populi in terra Chanáan contra Aquilonem.

Azotius, Ignis dilecti vel patrui mei, Iosue 13. a. 3. & 1. Regum 5. a. 3.

אַשְׁדּוֹד ἐσδώθ Azotus, Hebraicè dicitur Asdod, id est deprædatio, siue ignis dilecti, aut ignis patrui. Insignis Palæsthinæ vrbs inter Ascalonem & Ioppen in tribu Dan, in qua gigantes habitarũt, capta à Iosue duce, Ios. 11. d. 22. Sorte cessit tribui Iudæ, Ios. 15. f. 46. Hæc vna è quinque ciuitatibus Allophylorum, templo Dagon idóli nobilitata, 1. Reg. 6. c. 17. Quam, vt ait Stephanus, condidit quidam è Mari rubro profugus, ex nomine vxoris suæ Azes. Volater. lib. 11. Geograph. Cuius in Scripturis multa est mentio, Iere. 25. d. 20. Amos 1. b. 8. Soph. 2. a. 4. Zach. 9. a. 6. Esa. 20. a. 1. & 2. Pa. 26. a. 6. In hac Philippus prædicauit Christum, Act. 8. g. 40.

Azriél, Vide Azaréel.

Azuba, Derelicta, siue deserta, aut fortitudo eius in ea. Mater Iosaphat filia Salai, 3. Reg. 22. f. 43. & 2. Par. 20. g. 31. Vxor item Caleb filij Esron filij Iuda, 1. Par. 2. b. 18. עֲזוּבָה ἀζουβά

Azúr, Adiutus siue adiutor. Pater Ananiæ prophetæ, Iere. 28. a. 1. Pater item Iezoniæ, Ezech. 11. a. 1. עָזוּר ἀζούρ

Azymus, Infermentatus. Act. 12. a. 4. & 1. Cor. 5. c. 7. ἄζυμος

Azzí, Fortitudo mea, siue hircus meus. Nomen viri, 2. Esdræ 11. c. 22. עֻזִּי ἀζί

B

BAal, Idôlum, aut dominans, vel subiiciens, aut possidẽs. Baal est propriè idôlum Sidoniorum, 3. Reg. 16. g. 31. quod idôlum aliter dicitur Astoreth. Accipitur etiam pro quocunque idôlo, Ier. 2. b. 8. Græci Martẽ putant, Nu. 22. g. 40. quod destruxit Gedeon, Iudic. 6. e. 25. Est & nomen loci, 1. Par. 5. d. 23. Filius item Ioel, 1. Par. 5. a. 5. Filius Abigabaõ, siue Iahiel, 1. Par. 8. c. 29. & 9. f. 35. בַּעַל Βάαλ

Baal, In Osee 10. d. 15 legitur, vindicauit Báal: quum legendum sit, vindicauit Arbel: & interpretatur Pugnauit Deus, siue vindicauit Deus, aut vltus est pro Deo. אַרְבֵּאל

Baalá, Idôlum eius, aut dominans ei, vel subiecta, aut possessa, siue in ascensione, vel in eleuatione. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Iosue 15. b. 9. quæ & Cariath-iarim & Cariath-báal dicitur. בַּעֲלָה Βαάλ

Baaláth, Subiecta siue possessa: aut in exaltatione, vel ascensione. Nomen ciuitatis in tribu Dan, Ios. 19. a. 8. d. 44. Ciuitas à Salomone condita, 3. Reg. 9. c. 18. בַּעֲלַת Βααλώθ

Baal-berith, Idôlum fœderis vel pacti, aut subiiciens vel possidens fœdus vel pactum. Nomen idôli, Iudic. 9. a. 4. בַּעַל בְּרִית Βάαλ Βερίθ

Baal-gad, Idôlum fortunæ vel felicitatis, seu exercitus: aut subiiciens siue possidens felicitatem vel exercitum: aut ex Hebræo & Syro, idôlum scissuræ. Nomen montis sub monte Hermon, Ios. 11. c. 17. & 13. a. 5. בַּעַל גָּד Βααλγάδ

Baal-hamon, Idôlum populi, aut dominans populo, aut possidens populum. Nomen loci. Cant. 8. c. 11. בַּעַל הָמוֹן Βεελαμών

Baal-hasór, Idóli atrium vel fœnum, aut possessor gratiæ vel doni. Locus est infra Ephráim vrbem Ben-iamin, 2. Reg. 13. d. 23. בַּעַל חָצוֹר Βααλασώρ

Baal-hermon, Idôlum aut auctor siue possessor destructionis, siue anathematis, vel retis, siue retiaculi, aut dedicati vel consecrati, Deo scilicet. Mons circa Libanum in Palæsthinæ finibus, Iudic 3. a. 3. בַּעַל חֶרְמוֹן Βάαλ ἑρμών

Baali, Idôlum meum, siue dominans mihi, aut subiiciens vel possidens me, Osee 2. c. 17. בַּעֲלִי Βααλείμ

Baaliá, Idóli dominus, id est deus idôli, vel subiiciens aut possidens dominus, siue in ascensu vel in cœnaculo. Nomen viri, 1. Par. 12. a. 5. בַּעֲלְיָה Βααλία

Baaliada, Idôlum apertum vel manifestatum, siue possessor scientiæ, Filius Dauid, 1. Par. 14. b. 7. בַּעֲלְיָדָע Βααλιαδά

Baalim, Idôla, siue dominantes, aut subiicientes vel possidẽtes. Nomen idôli, 1. Reg. 7. a. 4. & 2. Par. 28. a. 2. Ierem. 2. c. 23. Corruptè 2. Reg. 6. a. 2. de viris Iuda legitur: pro de Baale Iuda, id est de Cariath-ieharim: vt vides, Ios. 15. c. 9. בְּעָלִים Βααλείμ

Baal-meón, Idolum habitaculi, vel idolum ex peccato, aut subiiciens siue possidens habitaculum, siue dominium ex peccato. Ciuitas Amorrhæorum, quæ sorte obtigit filiis Ruben, Num. 32. g. 38. Ios. 13. c. 17. Hæc eadem dicitur Beel-meon. בַּעַל מְעוֹן Βεελμεών

Baal-pharasim, Idôlum diuisionum, aut subiiciens siue possidens diuisiones. Nomen loci in terra Chanáan, 2. Re. 5. d. 20 & 1. Par. 14 b. 11. בַּעַל פְּרָצִים Βααλφαρασίν

Baal-thamar, Idôlum palmæ, aut subiiciens, vel possidens palmam arborem, aut idôlum commutationis, siue subiiciens aut possidens commutationem. Vicus iuxta Gabaa, in tribu Beniamin, Iudic. 20. e. 33. בַּעַל תָּמָר Βααλθαμάρ

Baaná, In responsione, siue in afflictione, aut in cantico: vel Syriacè, deprecatio. Filius Rẽmon Berothitę, 2. Re. 4. a. 2. Pater item Heleb, 2. Re. 23. d. 29. Filius itẽ Ahilud, 3. Re. 4. b. 12. Filius etiã Husi, 3. Re. 4. b. 14. In his duobus locis scribitur בַּעֲנָא בַּעֲנָה Βαανά

Baasa, In factura, siue in tinea, aut in compressione, vel scrutationem tollens. Nomen regis Israël, 3. Reg. 15. c. 17, & 2. Para. 16. a. 1. Filius Ahia, 4. Reg. 9. b. 9. בַּעְשָׁא Βαασά

Babél, Confusio siue commistio. Nomen ciuitatis, Gen. 11. b. 9. quæ Stephano Seleucia quoque dicta est. בָּבֶל σύγχυσις Βαβυλών

Babylonem esse duplicem Cosmographorum cõsensus est: vna in Assyria, de qua 4. Reg. 17. d. 24. altera verò in Chaldæa, de qua 4. Reg. 25. a. 1. in campo Senaar, caput regni Chaldæorum, regia Nemrod, sita ad Orientẽ terræ Iuda, quæ à confusis labiis

labiis nomen habet, teſtes Moſes, Gen. 10. b. 10. & 11. b. 9. Ioſephus lib. 1. cap. 9. Antiq. Iudaic. Auguſtinus lib. 16. cap. 4. de ciuitate Dei. Plura de hac Babylone lege apud Plinium lib. 6. naturalis hiſt. cap. 26. Strabonem lib. 15. & 16. Herodotum libro 1. Pompo. Melam lib. 1. Ptolem. lib. 5. cap. 20. & 6. ca. 26. Ab hac & regio circumpoſita, Babylonia vocatur. In hac populus Iudæorum LXX. annis captiuus detentus fuit, iuxta prophetiam Ieremiæ, cap. 25. c. 12. per Nabuchodonoſor regem Babyloniorum tranſmigrare coactus, 4. Reg. 25. c. 11. & 2. Paral. 36 b. 10. Nunc Seleucia vocata Straboni lib. 16. Geograp. & Stephano de vrbibus. Ipſa Babylonia Meſopotamiæ coniuncta eſt inter Euphratis ipſius conuerſiones: Auſtralior eſt: Syriam tamen Ptolemæo Plinioque non excedit: auctor Raphael Volaterr. lib. 11. Geograp. Plinius lib. 6. cap. 26. naturalis hiſt. Strabo in 6. refert eam Tigri & Euphrate irrigari. Hãc Babylonem Darius rex Medorum primus omnium euertit & ſolo æquauit ita vt poſtea habitata non fuerit, Eſaiæ 13. a. 1. lege Hieronymum in eo loco. Quidam tertiam faciunt Babylonem ipſam vrbem Romam, ex qua B. Petrum primam ſuam ſcripſiſſe epiſtolam ait Papias Ieroſolymitanus, & ex eo Euſebius libr. 2. eccleſiaſt. hiſt. cap. 14. Hieronymus de eccleſiaſticis ſcript. & Beda in 1. Petri 5. eamque per μετάφοραν ab ipſo Petro Babylonem vocatam eſſe, dum ait: Salutat vos eccleſia quæ eſt in Babylone collecta.

Babylonia, Idem.

Babylonij, Confuſi, ſiue commiſti, 1. Eſd. 4. b. 9. Βαβυλώνιοι

Bacbacár, Vacua, vel inanis viſitatio, aut matutinatio, vel vapulatio, aut inanis vacca. Viri nomen, 1. Par. 9. c. 15. בַּקְבַּקַּר Βακβακάρ

Bacchenor, Ebrius, vel vinoſus. G. Βαχχήνωρ

Bacchides, Idem. G. Nomen viri, 1 Mach. 7. b. 8. Βαχχίδης

Bacenor, Puto idem eſſe nomen cum Bacchenor, & iſtud eſſe corruptum. Nomen viri, 2. Mac. 12. f. 35. Βαχήνωρ

Badacér, In compunctione, ſiue in tranſfixione, aut in confoſſione, ſiue vectis frigiditatis, vel ſola frigiditas. Nomen ducis exercitus Iehu, 4 Reg. 9. e. 25. בִּדְקַר Βαδακάρ

Badád, Solitarius, ſiue in mamilla, vel in dilectione. Pater Adad regis quarti in Edom, Gen. 36. d. 35. בְּדַד Βαράδ

Badaiás, Solus Dominus, vel vectis Domini. Nomen viri, 1. Eſd. 10. d. 31. בְּדְיָה Βαδαΐας

Badan, Vectis, vel ſolus, aut in iudicio. Nomen viri, 1. Reg. 12. b. 11. Filius Vlam filij Sares, 1. Par. 7. d. 17. בְּדָן Βαδάν

Bagathá, In torculari. Nomen eunuchi, Eſth. 1. b. 10. בִּגְתָא Βαγαθά

Bagathán, In torculari, aut cibum tribuens. Nomen eunuchi, Eſth. 2. d. 21. Hoc nomen LXX. non tranſtulerunt. בִּגְתָן

Bahalis, In lætitia, ſiue in arrogantia. Rex filiorum Ammõ, Ierem. 40. d. 14. בַּעֲלִיס Βαασιλισσα

Bahem, In eis, vel cum eis. D. 1. Mac. 13. e. 37. בָּהֶם Βαΐμ

Bahurim, Electi, ſiue iuuenes, aut in foraminibus, ſiue in libertatibus. Nomen ciuitatis in tribu Beniamin, 2. Regum 3. c. 16. בַּחֻרִים Βαχουρίμ

Bala, Inueterata, ſiue turbata, aut defluens. Nomen ciuitatis in tribu Simeon, Ioſ. 19. a. 3. & 1. Paral. 4. c. 29. Ancilla item Rachel vxoris Iacob, Geneſ. 29. f. 29. vxor item Nephthali, 1. Par. 7. c. 14. vel בָּלָה בָּלְהָה Βάλλα Βαλάκ

Bála, Deglutiens, ſiue deſtruens. Nomen vrbis quæ Segor, item Saliſſa, ſiue vitula conternans in ſacris literis dicitur, Geneſ. 14. b. 9. Eſt & filius Azáz filij Semma filij Ioël, 1. Paralipom. 5. a. 7. בָּלַע Βαλάκ Βαλαά

Balaám, Vetuſtas populi, vel abſque populo, ſiue deuoratio, aut deſtructio eorum. Filius Beor ariolus, Nu. 22. a. 5. Ioſ. 13. c. 22. Eſt & nomen ciuitatis, 1. Par. 6. f. 70. בִּלְעָם Βαλαάμ

Balaán, Inueteratus, ſiue turbatus. Filius Eſer filij Seir Horræi, Gen. 36. c. 27. בִּלְהָן Βαλαάμ

Balac, Inuoluens, aut deſtruens, vel cum lambente, aut Syriacè, cum percutiente. Filius Sephor, Num. 22. a. 1. בָּלָק Βαλαάκ

Baladán, Abſque imperio, vel abſque iudicio, aut vetuſtas imperantis, vel iudicij. Nomen viri, 4. Regum 20. c. 12. Eſaiæ 39. a. 1. בַּלְאֲדָן Βαλαδάν

Balan. Inueteratus, ſiue turbatus. Filius Iadihel filij Beniamin, 1. Par. 7. c. 11. בִּלְהָן Βαλαάν

Balanán, Idoli gratia vel donum, aut poſſeſſor gratiæ vel doni. Filius Achobor, ſeptimus rex Edom, Gen. 36. d. 39. & 1. Paral. 27. d. 27. Heb. Baal-hanan. בַּעַל חָנָן Βαλενών

Baldad, Vetuſta dilectio, vel mamilla, ſiue inueteratus motus, aut abſque motu, ſiue abſque dilectione vel mamilla. Nomen viri, Iob. 8. a. 1. בִּלְדַד Βαλδάδ

Baloth, Subiectæ ſiue poſſeſſæ, aut in aſcenſione. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ioſ. 15, e. 24. בָּעֲלוֹת Βαλώθ

Balſaliſa, Idôlum tertium, aut idôlum ducis, vel principis, ſiue poſſeſſor trium, aut poſſeſſio ducatus vel principatus. Nomen loci, 4. Reg. 4. g. 42. בַּעַל שָׁלִשָׁה Βαάλσαλισά

Balſaſar, Non portans anguſtiam, vel non theſaurizans: aut ex Syro & Hebræo, ſcrutator theſauri. Filius Nabuchodonoſor, Daniel. 5. a. 1 f. 22. g. 30. & 7. a. 1. & 8. a. 1. Secundum Ioſephum filius fuit Euilmerodach, בֵּלְטְשַׁאצַּר Βαλτάσαρ

Baltaſſar, Abſconditè theſaurizans, ſiue in malleatore theſaurizans, vel occultè portans anguſtiam. Nomen prophetæ, qui & Daniel dicebatur, Dan. 1. b. 7. & 5. c. 12.

Bamaál, In circunciſione, aut in miſtione. Filius Iephlat filij Heber filij Bariæ, 1. Paralip. 7. g. 34. vbi corruptè legitur Chamaál. בָּמְהָל Βαμαάλ

Bamoth, Altaria vel excelſa, ſiue in morte. Nomen vallis, Num. 21. c. 19. בָּמוֹת Βαμώθ

Bamothbáal, Altaria, ſiue excelſa idôli, aut in morte idôli. Ciuitas in tribu Dan, Ioſ. 13, c. 17. בָּמוֹת בַּעַל Βαμώθ Βαάλ

Banaá, In motu. Filius Moſa filij Zamri, 1. Par. 8. d. 36. & 9. f. 43. בְּנָעָה vel

Banaiá, ſiue Banaiás, Filius Domini, aut intelligentia Domini, ſiue ædificatio Domini. Nomen viri, 2. Reg. 23. d. 20. Nomẽ principis cuiuſdam, 1. Par. 4. f. 36. & 15. b. 20. & 2. Paralip. 31. c. 13. Pater item Pheltiæ, Ezechiel. 11. a. 1. Filius Ioiadæ, 2. Regum 8. d. 18. בְּנָיָה vel בְּנָיָהוּ בְּנָיָה בְּנָעָא Βαάνα Βαναΐας

Bane, Filij, aut ædificantes, ſiue intelligentes. Nomen ciuitatis in tribu Dan, Ioſ. 19. d. 45. Quanuis putem legendum Bane-berac, vt vnius ciuitatis nomen ſit, non duarum, cùm Hebræis iungantur hæ duæ voces. בְּנֵי בְּרַק Βανή

Baneá, ſiue Baneás, Filius Domini, aut intelligentia, vel ædificatio Domini. Nomen viri, 1. Eſd. 10. d. 25. בְּנָיָה Βαναΐ

Baní, Filius meus, aut ædificatio, vel intelligentia mea. Nomen viri, 1. Eſd. 10. d. 33. & 2. Eſd. 9. a. 4. בְּנִי Βανί

Banínu, Filij noſtri, aut ædificatores noſtri, ſiue intelligentes nos. Nomen viri, 2. Eſd. 10 a. 13. בְּנִינוּ Βανία

Banni, Idem quod Bani. Nomen viri, 2. Reg. 23. d. 36. Filius Somer filij Moholi, 1. Par. 6. d. 44. בָּנִי Βανί

Bará, Incendium, ſiue expurgatio, aut paſtus, vel iumentum ſiue inſipientia, vel in vigilia. Nomen alterius vxoris Saharaim 1. Par. 8. a. 8. בַּעֲרָא Βααρά

Bára, In malo, ſiue in ſocio, aut in clamore, vel in paſtu, ſiue in conſtructione. Rex Sodomæ, Gen. 14. a. 2. בֶּרַע Βαλλά

Barabbas, Filius patris vel magiſtri, aut filius confuſionis, vel ignominiæ. D. Nomen inſignis cuiuſdam latronis, Matt. 27. b. 16. Ioan. 18. g. 40. Βαραββᾶς

Barác, Fulgur, ſiue in vanum, vel in vacuum. Nomen ciuitatis in tribu Dan, Ioſ. 19. d. 45. Vide Bane. Filius Abinoëm, Iudic. 4. a. 6. בָּרָק Βαράκ

Baracha, Benedictio, aut genuflexio. Nomen viri, 1. Paralip. 12. a. 3. בְּרָכָה Βαραχία

Barachel, Benedicens Deum, aut genu flectens Deo. Nomen viri, Iob 32. a. 2. בְּרַכְאֵל Βαραχήλ

Barachiá, ſiue Barachiás, Benedicens Domino, aut genu flectens Domino. Pater Zachariæ prophetæ, Zachar. 1. a. 1. Filius Moſollamoth, 2. Par. 28. b. 12. Filius Zorobabel filij Phadaiæ, 1. Par. 3. d 20. בְּרַכְיָה Βαραχίας

Barad, Grando, ſiue in deſcenſu, aut in imperio. Nomen loci in deſerto Sur, Gen. 16. d. 14. בָּרָד Βαράδ

Baraia, Creatura Domini, ſiue impinguatio aut electio Domini, ſiue in viſione. Filius Semei, 1. Par. 8. b. 20. בְּרָאיָה Βαραΐα

Baraſa, In egeſtate, aut filij plaſmatio, ſiue in curſu, vel in beneplacito. D. Nomen ciuitatis Galaad, 1. Mac. 5. c. 26. Βοσορρά

Bared, Grando, ſiue in deſcenſu: aut in imperio. Filius Suthalæ filij Ephráim, 1, Par. 7. d. 21. בֶּרֶד Βαράδ

Bariá, In ſocietate, ſiue in malitia, aut in vlulatione, aut in paſtu. Nomen viri, 1. Par. 8. b. 13. בְּרִיעָה Βαρία

Baría, Sera, vel vectis, ſiue fugitiuus, aut in odore. Filius Semeiæ filij Secheniæ, 1. Par. 3. d. 22. בְּרִיחַ Βαρίά

Bariá, In malo, ſiue in clamore, aut in vlulatione, vel in paſtu. Filius Aſer filij Iacob, 1. Paralipo. 7. f. 30. & 8. b. 13. & 23. b. 10. qui Beria Gen. 46. b. 17. dicitur, iiſdem conſonantibus & punctis. בְּרִיעָה Βαρία

Barieu, Maleficus, vel magus, ſiue in nequitia. D. Cognomen pſeudoprophetæ, Act. 13. a. 6. Βαριησοῦς

Bar-iona, Filius columbæ, ex Syro & Hebræo. D. Matthæi 16. c. 17. Βαριωνᾶ

Barnabas, Filius prophetæ, vel filius conſolationis, id eſt, plenus conſolatione, aut ad conſolandum valde idoneus. D. Nomen viri, Act. 4. g. 36. Βαρνάβας

Barſabas, Filius reuerſionis, vel conuerſionis, aut filius quietis, vel filius iuramenti. D. Nomen viri, Act. 1. d. 23. & 4. g. 36. Βαρσαβᾶς

Barſaith, Vide Barzaith.

Bartholomæus, Filius ſuſpendentis aquas. D. Nomen Apoſtoli, Matt. 10. a. 3. & Luc. 6. c. 14. Βαρθολομαῖος

Bartimæus, Beatus Hieronymus dicit corruptè legi, ſcribi autem debere Barſemæus: quod Syriacè interpretatur filius cæcus, vel filius cæcitatis. D. Nomen cæci cuiuſdam à natiuitate, quem Ieſus ſanauit, Marc. 10. g. 46. Βαρτιμαῖος

Baruch. Benedictus, vel genuflexus. Filius Neriæ, Ierem. 32. c. 10. בָּרוּךְ Βαρούχ

Barzáith, Filius anguli, aut puritas anguli, ſiue frumentum anguli. Filius Melchiel filij Baree filij Aſer, filij Iacob, 1. Paralip. 7. f. 31. בְּרְזַיִת Βαρζάϊθ

בַּעֲשָׁיָה Basaía — Basaiá, In factura Domini. Filius Melchiæ filij Athanai, 1. Par.6.c.4.

בָּשָׁן Basán — Basán, In dente, siue in ebore: aut in mutatione, vel in somno, seu in dormitatione: aut confusio vel ignominia. Regio Og regis, quæ pascuis ac nemoribus abundans, cecidit in sortem dimidiæ tribus Manasse, Esa.2.c.13. & Nu.21.g.32. quæ & Hauoth-air, Deut.3.c.14. dicitur, & Terra Raphaim.

חַוֹת יָאִיר Basamá — Basama, Confusio, vel erubescentia iræ vel caloris. D. Nomen loci, 1.Mach.13.c.23.

בָּצְקַת Basacháth — Basáth, Massa, siue inflatio, aut in angustia, vel in effusione. Nomen ciuitaris in tribu Iuda, Iosue 15.e.39. appellatur & Besecath.

בָּשְׂמַת Basemáth — Basemáth, Aromata, vel confusio mortis, aut in desolatione, siue in positione, aut in nominibus. Altera vxor Esau, Gen. 26.g.33. Filia item Salomonis, 3.Re.4.b.13.

בְּתוּאֵל Bathuel — Bathuel, Filiatio Dei, aut mensura Dei, vel desertum Dei. Filius Nachor ex Melcha, Genes.22.d.22. Nomen ciuitatis tribus Simeon, 1.Par.4.e.30.

בַּת χοῖνιξ — Batus, Genus mensuræ liquidorum, Ezec.45.d.14.

בָּוַי Bauái — Bauái, In væ, id est in luctu, vel in miseria. Syrum est. Nomen viri, 2.Esd.3.d.18.

בַּחֲרוּמִי Bauramites — Bauramites, Eligens aquas, aut eligens quis? Vir, 1.Par.11. f.33. qui 2.Reg.23.d.30. dicitur Beromi. Heb. Barhumi.

בִּזְתָא Bazatá — Bazatá, Contemptus vel despectus, siue deprædatio, aut in oliua. Nomen eunuchi cuiuspiam, Esth.1.b.10.

בִּזְיוֹתְיָה Baziothia — Baziothia, Contemptus vel despectiones eius, siue prædæ eius: aut in oliua Domini. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios. 15.d.27.

B E

בְּאָן Bean — Bean, Vide Beon.

בֶּבַי Bebai — Bebai, Pupilla, siue concauus aut vacuus. Nomen viri, 1. Esd.2.a.11.

בַּחֲבַקְיָה Bebecia — Bebecia, Euacuatio vel dissipatio Domini, siue laguncula Domini. Nomen viri, Neh.11.c.17.

בַּקְבּוּק Bacbúc — Bacbúc, Vacuitas, aut euacuatio, vel dissipatio, siue laguncula. Nomen viri, 1.Esd.2.c.49.

בֶּכֶר Becher — Becher, Primogenitus, aut primitiæ, siue in ariete. Filius Ephráim, Num.26.d.35.

בְּכְרִי בֶּכֶר Becherí — Becheritæ, Idem.p.n.Num.26.d.35.

בְּכוֹר Bechor — Bechor, Idem quod Becher, iisdem consonantibus & punctis scriptum. Filius Beniamin, Gen.46.c.21.

בְּכֹרַת Bechoráth — Bechoráth, Primogenitura, vel primitiæ. Filius Aphia, 1. Reg.9.a.1.

בְּדָן Bedan — Bedan, Vide Badan.

בַּעַל פְּעוֹר Béel-phegor — Béel-phegor, Idolum hiatus vel aperturæ. Nomen idóli Moabitarum, Osee 9.c.10. Num.25.a.3. Deut.4.a.3.

פְּעוֹר Beelphegor — Beelphegor, Apertura siue hiatus. Nomen idoli, Iosue 22. d.17. Heb. Phegor.

בַּעַל מְעוֹן Béelmeón — Béelmeón, siue Baal-meón, Idoli habitaculum, vel idolum de peccato, aut possessio habitaculi, vel possessio ex peccato. Nomen ciuitatis, Ezech.25.b.9. & 1.Par.5.a.8. Idem oppidum quod Baal-meon dicitur.

בַּעַל צְפוֹן Béel-sephon — Béel-sephon, Idolum Aquilonis, vel idolum occultum speculæ, vel possessor Aquilonis vel speculationis aut secreti. Nomen loci, siue vrbis in Aegypto, Exod.14.a.2. Num.33.a.7. Iosephus libro 2.cap.13.

בְּעֵל טְעָם Beelteém — Beelteém, Idolum, siue possessor saporis vel gustus aut rationis, vel eloquij. Nomen viri, 1.Esd.4.b.8. & 9.c.17.d.23.

בַּעַל זְבוּב Béel-zebúb — Béel-zebúb, Idolum muscæ, vel possessor muscæ. Nomen idoli Accaronitarum, 4.Re.1.a.2. & Luc.11.b.15. Aliàs Beelphegor appellabatur: à Gentibus Priapus. Dicebatur idolum muscæ à copia muscarum sectantium sanguinem immolatitiũ.

בְּאֵרָה Beerá — Beerá, Puteus, siue explanatio vel declaratio: aut in luce eius. Filius Ioël, 1.Par.5.a.6.

בְּאֵרִי Beerí — Beerí, Puteus, siue explanans, aut declarans: vel in luce, siue in leone. Pater Iudith vxoris Esau, Gene.26.g,33. Pater item Osee prophetæ, Osee 1.a.1.

בְּאֵר רָאמַת Beér-rámath — Beér-rámath, Puteus vel declaratio celsitudinis, aut iaculationis, siue in luce excelsa. Vrbs tribus Simeon, Ios.19.a.8.

בְּאֵר שֶׁבַע Beer-seba — Beer-seba, Vide Bersabee.

בְּגָוַי Begoái — Begoái, In corpore meo, siue in gente: aut Syriacè intrinsecus. Nomen loci, 2.Esd.7.b.7.

בִּגְוַי Beguai — Beguai, Idem. Nomen viri, 1.Esd.2.a.2.

בִּגְוַי Begui — Begui, Idem. Nomen viri, 1.Esd.8.b.14.

בְּהֵמוֹת Behemoth — Behemoth, Multitudinem animalium terrestrium significat. Vnde plerunq; pro Satanæ potentia accipitur, Iob 40.a.10.

בֵּל Bel — Bel, Vetustus, aut nihil, siue defluens. Nomen idoli Babyloniorum, Esa.46.a.1.

בֶּלַע Béla — Béla, Deglutiens, siue destruens. Filius Beniamin, Gen.46. c.21. & 1.Par.7.b.7. & 8.a.1. Nu.26.e.38. Nomen item vrbis quæ aliàs Segor, Gen.14.a.2. dicitur: & Soar, & Salissa, teste Hieronymo. Filius item Beor rex Edom, Gen.36.c.32.

בַּלָעִי Belaitæ — Belaitæ, Idem.p.n.Num.26.e.38.

בִּלְגָה Belgá — Belgá, Refrigerium, vel confortatio, aut vetustas vultus. Nomen viri, 1.Par.24.b.13. & 2.Esd.12.a.4.

בִּלְגַי Belgái — Belgái, Refrigerium, siue confortatio, aut vetus vallis. Nomen viri, Nehem, 10.a.8.

בְּלִיָּעַל Belíal — Belíal, Peruersus, vel absque iugo: siue non ascendens. Pro diabolo sumitur, Iud.19.f.22. & 1.Reg.10.d.27. Nah.1.d.14. & 2.Cor.6.c.15.

בֶּלְמָה Belma — Belma, Nihilum aut vetustas nimia. D. Nomen loci, Iudith 7.a.3.

בִּלְשָׁן Belsan — Belsan, In lingua, aut in detractione, siue vetustas dentis, aut vetus ebur: aut Syriacè, scrutans. Nomen viri, 1.Esd.2.a.2.

בֶּן Ben — Ben, Filius, vel ædificans, aut intelligens. Vir de familia Merari, 1.Par.15.b.18.

בֶּן אֲבִינָדָב Ben-abinadab — Ben-abinadab, Filius patris spontanei, aut filius patris voluentis vel principis. Vnus præfectorum annonæ Salomonis, 3.Reg.4.b.9.

בֶּן הֲדַד Ben-adád — Ben-adád, Filius sonitus vel clamoris, aut filius dilecti aut patrui, siue mamillæ. Rex Syriæ filius Tabremõ, 3.Reg.15.d.8 Ier.49.e.27. & 2.Par.16.a.4.

בֶּן דֶּקֶר Ben-décar — Ben-décar, Filius compunctionis, vel transfixionis. Præfectus annonæ domus Salomonis in Macces, 3.Reg.4.a.8.

בְּנֵי יַעֲקָן Bene-iaacán — Bene-iaacán, Filij tribulationis vel laboris, aut ædificatores tribulationis vel laboris, aut intelligentes laborem vel tribulationem. Nomen loci in quo castrametati sunt filij Israël profecti de Moseroth, Num.33.d.31.

בֶּן הָנָם Ben-ennom — Ben-ennom, Filius diuitiarum suarum, aut filius decipientis vel contristantis eos. Nomen vallis in tribu Beniamin, quæ aliàs Tophet dicitur, 2.Par.28.a 3. & 33.a.6.

בֶּן גֶּבֶר Ben-gáber — Ben-gáber, Filius viri, aut filius robusti vel potentis. Nomen præfecti annonæ Salomonis in Ramoth-galaad, 3.Reg. 4.b.11.

בֶּן חַיִל Ben-háil — Ben-háil, siue Ben-cháil, Filius fortitudinis vel exercitus, aut filius diuitiarum, vel antemuralis siue doloris. Nomen viri, 2.Par.17.b.6.

בֶּן חֶסֶד Ben-hésed — Ben-hésed, siue Ben-chesed, Filius misericordiæ, vel opprobrij. Nomen præfecti annonæ Salomonis in Aruboth, 3.Reg. 4.a.10.

בֶּן חוּר Ben-hur — Ben-hur, Filius libertatis vel foraminis, aut albedinis. Præfectus annonæ regis Salomonis in mõte Ephráim, 3.Re.4.a.8

בְּנִי Beni — Beni, Filius meus, aut intelligentia, siue ædificatio mea. Vide Bani.

בִּנְיָמִין Beniamin — Beniamin, Filius dexteræ. Filius duodecimus Iacob ex Rachel vxore, ab ipsa matre Ben-oni nominatus, Ge.35.c.18. Est & nomen tribus, 3.Reg.4.b.18.

בִּנְיָמִן Beniamin — Beniamin, 2.Par.31.c.15. vbi dicitur, Eden & Beniamin: legendum ex Hebræo Miniamin, & interpretatur de dextera, siue præparatio dexteræ. Nomen viri.

בֵּנַי Benni — Benni, Idem quod Beni. Nomen viri, 2.Esd.3.d.17.

בְּנֹוּ Bennó — Bennó, Filius eius, aut ædificatio, vel intelligentia eius. Nomen viri, 1.Par.24.d.26.

בֶּנְנָי Bennói — Bennói, Aedificatio, aut filiatio: siue in habitaculo meo, aut in pulchritudine. Nomen viri, 1.Esd.8.g.33.

בִּנּוּי Bennui — Bennui, Aedificatio, vel filiatio: siue in habitaculo meo, aut in pulchritudine. Nomen viri, 1.Esd.10.d.30.

בֶּן אוֹנִי Ben-oni — Ben-oni, Filius doloris mei. Filius duodecimus Iacob ex Rachel, qui & Beniamin, Gen.35.c.18. dicitur.

בְּנוֹת Benoth — Benoth, Filiæ, siue intelligentiæ, vel ædificationes. Nomen idóli Babyloniorum, 4.Reg.17.f.30.

בֶּן זוֹחֵת Ben-zoheth — Ben-zoheth, Filius separationis, aut filius istius formidinis vel contritionis. Filius Iesi frater Zoheth, 1.Par.4.d.20.

בְּעוֹן Beón — Beón, In afflictione, vel in responsione, aut in cantico, vel scrutatio earum: aut Syriacè, deprecatio. Ciuitas Amorrhæorum vltra Iordanem, Num.32.a.3.

בְּעוֹר Beór — Beór, Incendium, vel expurgatio, aut insipiens siue iumentum, vel pastus. Pater Bela regis Edom, Ge.36.c.32. Pater item Balaam arioli, Num.22.a.4.

בְּאֵרָה Béra — Béra, Puteus, siue explanatio, vel declaratio, aut in luce eius. Nomen loci, Iudic.9.c.21. Filius Supha filij Helem, 1.Paralip. 7.g.38.

בַּרְקוֹס Bercos — Bercos, Filius concisionis vel separationis. Nomen viri, 1. Esd.2.c.53.

בֶּרֶעָא Berea — Berea, Puteus eius, vel filia eius, aut declaratio eius, D. Nomen vrbis, 1.Mach.9.a.4.

בְּרֵאשִׁית Beresith — Beresith, Primus liber Legis sic vocatur, id est, in principio: more Hebræorum qui libros ab eorum principiis vt plurimũ denominare solent. Græcè verò vocatur γένεσις, id est, generatio, quòd ibi generationes cæli & terræ continentur.

בְּרִי Berí — Berí, Filius meus, siue purus, vel electus, aut frumentum meum. Filius Supha filij Helem, 1.Par.7.g.37.

בְּרִיעָה Bería — Bería, In malo, siue in clamore, aut in vlulatione, vel in pastu. Filius Aser filij Iacob, Ge.46.b.17. qui 1.Par.7.f.31. Baria dicitur. Filius item Ephráim, 1.Par.7.e.24.

בְּרִית Berith — Berith, Pactum, siue fœdus. Nomen idóli Sichimorum, Iudic.9.f.46.

בְּרְנִיקִי Bernice — Bernice, Grauis victoria, vel pondus victoriæ. G. Nomen viri, Act.25.d.13.

בְּרֹאדַךְ Berodách — Berodách, Creans contritionem, vel electio interitus, aut

interitus,vel vaporis tui,siue frumentum vel puritas nubis,vel vaporis tui.Rex Babyloniorum,4.Reg.2.c.12.qui Esa.39.a.1. dicitur Merodach.

מְרֹאדַךְ

Beromi, Filius caloris, vel indignationis, aut puritas, siue frumentum indignationis,vel fugiens aquam.Heb.Barhumi. Nomen patrium Barhumites,2.Reg.23.d.31.quod 1.Par.11 f.33.scribitur Baharumi siue Baharumites.

בַּרְחֻמִי Καρχμίτης

Beróth,siue Beeróth,Putei,siue explanationes,vel declarationes,aut in luminibus. Vna mãsionum filiorum Israël in deserto,Deut.10.b.6. Item ciuitas Heuæorum, Ios.9.c.17.non longè ab Hai,spatio trium dierum,in tribu Beniamin, Ios.18. d.22.& 2.Reg.4.a.2.Inde Berothites,2.Reg.23.d.37.

בְּאֵרוֹת Βηρώθ

Beróth,Putei,siue pacta,vel puritas,aut cupressus.Nomen vrbis,2.Reg.4.b.8.Heb.Berothai.

בְּאֵרֹתִי ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν

Berothá,Idem.s.n.Terminus terræ Israëliticæ, Ezech.47. c.16.

בְּרוֹתָה Βηρωθά

Berothitæ,Putei,siue explanationes,vel declarationes, aut in luminibus,2.Reg.4.a.3.

בְּאֵרוֹתִים Βηρωθίμ

Berothites,Idem,s.n.2.Reg.4.a.2. Βηρωθίος

בְּאֵרֹתִי

Berothites, 1.Paral.11.g.40. interpretatur puteus siue pactum,vel puritas,aut cupressus.

בְּרֹתִי Βηρωθί

Berrhœa,Grauis,vel ponderosa.G. Ciuitas Macedoniæ ad Citorum montem,Act.17.b.10.

Βερρόια

Berrhœensis,Grauis,vel ponderosus.G.Act.20.a.4.

Βερροιαῖος

Bersa,In malo,vel in iniquitate, siue in condemnatione,aut filius respiciens.Rex Gomorrhæ,Gen.14.a.2.

בִּרְשַׁע Βερσά

Ber-sabee,Puteus fonsúe iuramenti,siue puteus saturitatis, aut puteus septem, nempe aquarum, quas Abraham dederat regi Abimelech pro puteo. Finis atque terminus terræ Israëlis ab Austro,Iosephus lib.8.cap.13. Iud. Antiq. 1.Reg.3.d.20. & 8.a.2.Item 2.Regum 24.a.2.& 3.Regum 19.a.3. & 4.Regum 23.b.8. Hæc & in sortem filiorum Simeonis cecidit, Iosue 19.a.2.& 1. Paralipom. 4. e.28. A iuramento & percusso fœdere Abrahæ cum Abimelech rege Gerar, Genes.21.d.29. similiter Isaac cum eodem Abimelech, Gen.26.g.32. nomen habens. Beer enim fontem significat: Saba iusiurandum,vel septem, quòd septem agnas Abimelech de manu Abrahæ acceperit,Genes.21.b.13.d.29.Illic iudicabant Ioël & Abia filij Samuelis siniſtrè,1.Reg.8.a.2.Hanc nunc Barbari Gibelinam nominant, auctore Volaterrano lib.11. Eodem loci habitauit aliquandiu Isaac,Genes.28.b.10. Hanc Ptolemæus Bersanam appellat. Vide Hieronymum in locis Heb. Est in finibus Iudeæ & Ægypti,Amos 5.b.5.Neh.11.d.26.

בְּאֵרְשֶׁבַע Βηρσαβεέ

Berzelái,Ferreus:aut ex Syro & Hebræo,filius contemptus vel despectus.Vir,2. Reg.17.g.27. qui regem Dauid traduxit Iordanem, 2. Reg. 19.f.31. Pater item Hadrielis generi Saul sic vocabatur,2.Reg.21.b.9. Est & alius Galaadites, de quo 1.Esd.2.d.61. & Neh.7.f.63.

בַּרְזִלַּי Βερζελλαί

Besai,Neh.7.a.1.Conculcatio,siue contemptio,vel despectus.Nomen viri.

בֵּסַי Βησί

Besai,Oua,siue cœnosus,vel humidus,aut in naui.Nomen viri,1.Esd.2.b.17.& 2.Esd.7.c.23.

בֵּצַי Βασοῦ

Besecáth,Massa,siue inflatio,aut in angustia, vel in effusione.Nomen ciuitatis tribus Iudæ,4.Reg.22.a.1. Eadem & Bascath dicitur.

בְּצֶקֶת Βασυχώθ

Besee,Conculcatio,siue contemptio,vel despectus.Nomen viri,1.Esd 2.c.49.

בֵּסַי Βασί

Beselám,In pace,vel in retributione, siue decoctio eorum. Nomen viri,1.Esd.4.b.7.

בִּשְׁלָם ἀνειφώνη

Beseleél, In vmbra Dei. Filius Vri filij Hur filij Caleb ex Ephrata vxore,Exod.31.a.2.& 1.Par.2.c.20.

בְּצַלְאֵל Βεσελεήλ

Beslúth,siue Beslóth,In vmbris,aut in assatione: vel Syriacè,in oratione.Nomen viri,1.Esd.2.c.52.Neh.7.e.54.

בְּצָלוֹת Βασαλώθ

Besodiá,In secreto Domini, siue in consilio Domini. Nomen viri,2.Esd.3.b.6.

בְּסוֹדְיָה Βασοδία

Besor,Euangelizatio,siue incarnatio,aut in boue vel in muro.Nomen torrentis in regione Palæsthinorum,1.Re.30.b.9.

בְּשׂוֹר Βασόρ

Béte,Fiducia,vel confidentia,aut in linitione.Ciuitatis nomen,2.Reg.8.b.8.

בֵּטָה Βατάκ

Béten,Venter,siue terebinthus. Nomen ciuitatis in tribu Aser,Ios.19.b.25.

בֶּטֶן Βεθέν

Bethabara,Domus transitus aut iræ:vel Syriacè,frumenti. D. Nomen loci trans Iordanem, Ioan.1.d.28. vbi malè Bethania legitur.

Βηθαβαρά

Beth-acharem,Domus vineæ, siue domus cognitionis eorum.Nomen loci,Ier.6.a.1.& 2.Esd.3.c.14.

בֵּית חַכְרֶם Βηθαχαρμά

Beth-anáth,Domus cantici,vel responsionis,aut domus afflictionis.Nomen ciuitatis in tribu Nephthali,Ios 19.c.38.Iudic.1.g.33.

בֵּית עֲנָת Βηθανάθ

Bethaniá, Domus obedientiæ vel afflictionis, aut domus cantici, siue domus gratiæ Domini.D. Villa in latere montis Olineti,Matth.21.b.17.Luc.19.d.29. vbi Saluator noster Lazarum suscitauit,Iohan. 11.a.1. distans ab Ierosolymis stadiis quasi quindecim,Ioan.11.b.18.

Βηθανία

יִשְׁבִי Beth-anithæ,Hebraicè legitur,Habitatores Beth-anath, id est habitatores domus cantici,vel responsionis, aut domus afflictionis. Dicebantur populi qui habitabant in Beth-anath, Iudic.1.g.33.

בֵּית עֲנָת κατοικοῦντες τὴν Βεθανάθ

Bethanim,Vide Ethanim.

Beth-anoth,Idem. Ciuitas in tribu Iuda,Ios.15.g.59.

בֵּית עֲנוֹת Βηθανώθ

Beth-arabá, Domus planitiei, siue domus suauitatis, aut domus fideiussionis,vel domus vespertina, aut domus salicis. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios.15.b.6. g.60. Ciuitas item tribus Beniamin,Ios.18.d.22.

בֵּית הָעֲרָבָה Βαιθαραβά

Beth-aram,Domus celsitudinis, aut domus prægnantium, vel montium eorum. Ciuitas in tribu Gad, quam ipsi Gaditæ ædificauerunt,Ios.13.d.27.Eadem dicitur Beth-aran, Nume. 32.g.36.

בֵּית הָרָם Βηθαράμ

Beth-arán,Domus montis vel prægnantis,siue domus cantantis,vel præconizantis. Vrbs in tribu Gad, Numer.32.g.36. quæ & Beth-arám,Ios.13.d.27.dicitur. Antea ciuitas Amorrhæorum.

בֵּית הָרָן Βαιθαρράν

Beth-auen,Domus vanitatis vel doloris, aut domus fortitudinis vel iniquitatis. Vrbs Chananææ terræ tribus Ephráim, in tribu Beniamin collocata,Osee 4.d.15.& 1.Reg.13.a.5.

בֵּית אָוֶן Βαιθαύν

Beth-azmóth,Domus fortitudinis mortis.Nomen ciuitatis,2.Esd.7.c.27.

בֵּית עַזְמָוֶת ἀζαμώθ

Beth-bera,Domus filii eius,siue domus electa,aut domus puritatis vel frumenti eius.Nomen ciuitatis à Gedeone expugnatæ,Iudic.7.g.24.

בֵּית בָּרָה Βαιθβηρά

Beth-beraí,Domus creatoris mei, aut domus sanitatis, vel pinguedinis,vel electionis meæ. Ciuitas, 1.Par.4.e.31. quam inhabitauerunt posteri Simeonis.

בֵּית בִּרְאִי Βαιθβαρεί

Beth-besse,Domus confusionis, vel domus erubescentiæ. D.Nomen vrbis in deserto,1.Mach.9 f.42.

בֵּית בָּסִי Βαιθβασί

Beth-chár, Domus agni, siue domus cognitionis, aut domus fodiens. Vrbs iuxta quam filii Israël percusserunt Philisthæos,1.Reg.7.c.11.

בֵּית כָּר Βαιθχόρ

Beth-dagón,Domus frumenti, vel domus piscis. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios.15.c.41. & 1. Mach.10.g.83. Item ciuitas in tribu Aser,Ios.19.b.27.

בֵּית דָּגוֹן Βηθδαγών

Beth-el,Domus Dei. Nomen vrbis in tribu Beniamin, sic primùm cognominatæ à Iacob,Gen.12.b.8. & 1. Par.7.f.29. Iudic.4.a.5.Eadem & Luza dicta,Gen.28.d.19.Iudic.1.e.23. Est & nomen montis,1.Regum 13.a.2.Alia est Beth-el,3.Regum 13.a.1.

בֵּית אֵל Βαιθήλ

Beth-émec, Domus vallis vel profunditatis. Nomen ciuitatis in tribu Aser,Ios.19.b.27.

בֵּית הָעֵמֶק Βηθδαεμέκ

Bether,Diuisio,siue in turture,aut in exploratione,vel contemplatione:aut Syriacè,posterior.Nomen montis, Cantic.2. d.16.vbi legitur,Montes Bether.

בֶּתֶר ὄρη κοιλωμάτων

Beth-esda, Domus effusionis .i. locus ad quem aquæ pluuiales confluebant.D.Nomen piscinæ,Ioan.5.a.2.

Βηθεσδά

Beth-gadér,Domus muri vel maceriæ.Nomen loci,1.Par. 2.g.52.

בֵּית גָּדֵר Βηθγεδδώρ

Beth-gamúl,Domus retributionis,siue domus ablactationis,aut domus cameli. Nomen ciuitatis in terra Moab,Ier.48. d.23.

בֵּית גָּמוּל οἶκος γαμούλ

Beth-haglá,Domus festiuitatis,vel reuolutionis eius.Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios. 15. a.6. & in tribu Beniamin, Ios.18.d.19.

בֵּית חָגְלָה Βηθαγλά

Βαιθαγλά

Beth-hanan,Domus gratiæ siue misericordiæ,vel doni.Nomen ciuitatis,3.Reg.4.a.9.

בֵּית חָנָן Βεθανάν

Beth-azmaneth, Vide Beth-azmoth.

Beth-horón,Domus iræ,siue domus libertatis,aut foraminis,vel albedinis. Ciuitas est terræ Chanáan quæ ducta sorte, tribui Ephraim obtigit, quemadmodum legis, Ios.16.a.3. & & 1.Par.7.e.25.Hæc Leuitis concessa est, Ios. 21.c.22. A Sara filia Ephraim ædificata, 1 Par.7.e.25.Ipsam Salomon reparauit,3.Reg.9.c.17.& 2.Paral.8.a.5.Fit superioris simul & inferioris Beth-horon passim in Scripturis mentio, Ios.16.b.5. & 18.b.13.& c.14.& aliàs non rarò.

בֵּית חֹרוֹן Βαιθωρών

Bethiá,Filia Domini, vel mensura Domini. Filia Pharaonis vxor Mered,1.Par.4.c.18.

בִּתְיָה θεοῦ δύναμις

Beth-iesimoth,Domus desolationum, aut domus repositionum,vel nominationum. Vrbs in campestribus Moabitarum,quæ sorte cessit filiis Ruben,Ios.13.c.20.Ezec.25.a.9.

בֵּית הַיְשִׁמוֹת Βηθσιμούθ

Beth-lebaoth,Domus leænarum,aut domus cordis,literæ, vel signi,siue domus venientibus.Nomen ciuitatis in tribu Simeonis,Ios.19.a.6.

בֵּית לְבָאוֹת Βηθλεβαώθ

Beth-léhem,Domus panis,siue domus belli. Beth-lehem duæ sunt:vna in tribu filiorum Zabulon, de qua Ios.19.b.15. Ex hac erat Abessan Iudex populi Israëlitici,Iudic.12.c.8. Alia est tribus Iudæ,ciuitas Dauid, è qua fuit Leuita cuius vxorem illicito concubitu necarunt Gabaonitæ, Iudic. 19.a.1. vbi rex Dauid habitabat,1.Reg.16.d.18.Hæc fuit patria IESV CHRISTO,Mich.5.a.2.Mat.2.a.6. Olim dicta Ephratha, Gen.35. c.19.& 48.a.2.Hanc Roboam ædificiis muniuit,2.Par.11.a.6 Vide multa de hac apud Hieron.in locis Heb.2.Esd.2.a.2.Vocatur & ciuitas Dauid,Luc.2.a.4.Ioan.7.f.42.

בֵּית לֶחֶם Βηθλεέμ

בֵּיתחַלְחֻמִי Beth-lehemites, Idem, 1. Reg. 16. a. 1. Ενθλεέμ

בֵּיתמַעֲכָה Beth-maachá, Domus compressa vel contrita, aut domus fixa. Ciuitas est Chananææ regionis, ad quam vsque persequutus est Ioab perduellem Seba, 2. Reg. 20. e. 14. Ενθμαακά

בֵּיתמָעון Beth-maón, Domus habitaculi, vel domus ex peccato. Nomen ciuitatis in terra Moab, Ier. 48. d. 23. οἶκος μαών

בֵּיתמַרְכָבות Beth-marchabóth, Domus quadrigarum, siue domus amaritudinis extinctæ. Nomen ciuitatis in tribu Simeonis, Ios. 19. a. 3. & 1. Par. 4. e. 31. Ενδαμαρχαώθ

בֵּיתנִמְרָה Beth-nemrá, Domus pardi, siue domus rebellionis vel amaritudinis, aut domus commutationis. Nomen ciuitatis quã ædificauerunt filii Gad, Num. 32. g. 36. quæ aliàs fuerat Amorrhæorum. Ενδαμρά

בֵּיתחורון Bethorón, Diuisio, siue in exploratione ipsius, aut filia cantici: vel Syriacè, posterius. Nomen ciuitatis, 2. Reg. 2. g. 29. παρατείνουσα

בֵּיתפָּגֵי Beth-phage, Domus oris vallium, vel domus buccæ vallis, siue domus ficuum præcoquarum. D. Villula in monte Oliueti, vicina Bethaniæ: ad quam venit IESVS saluator noster, Matt. 21. a. 1. Luc. 19. d. 29. Ενθφαγή

בֵּיתפֶּלֶט Beth-phálet, siue Beth-phelet, Domus liberationis siue expulsionis: aut ex Hebræo & Syro, domus vomitus. Ciuitas in tribu Iuda, Ios. 15. e. 26. & 2. Esd. 11. d. 26. Ενθφαλέθ

בֵּיתפַּצֵּץ Beth-phesés, Domus diuisionis, vel confractionis. Nomen ciuitatis in tribu Issachar, Ios. 19. b. 21. Ενθφασσῆς

בֵּיתפְּעוֹר Beth-phogor, Domus hiatus, siue domus aperturæ. Ciuitatis nomen in tribu Ruben, Ios. 13. c. 20. Ενθφογώρ

בֵּיתרָפָא Beth-raphá, Domus sanitatis, vel medicinæ, aut domus laxationis. Filius Esthon, 1. Par. 4. b. 12. Ενθρεφά

בַּתשֶׁבַע Beth-sábée, Filia iuramenti, vel saturitatis, aut filia septima. Filia Eliam, vxor Vriæ, 2. Reg. 11. a. 3. & 12. f. 24. mater Salomonis, 3. Reg. 1. b. 11. & 2. c. 13. Psal. 50. a. 2. Ενρσαβεαί

בֵּיתצָיְדָה Beth-saida, Domus frugum vel cibariorum, aut domus venatorum, vel insidiantium. D. Ciuitas Galilææ, ex qua Petrus & Andreas, & Philippus Apostoli, Ioan. 1. f. 44. Matt. 11. c. 21 Luc. 10. c. 13. Ενθσαϊδά

בֵּיתשֶׁמֶשׁ Beth-sames, siue Beth-semes, Domus solis: vel ex Hebræo & Syro, domus seruitii vel ministerii. Antè Abel dicta, Hieronymo teste in quæst. Heb. 2. Par. 28 c. 18. Iosephus lib. 6. ca. 1. Vrbs ad tribum Iuda pertinens, Ios. 15. c. 10. quæ postea filiis Aaronis Leuitis est assignata, Ios. 21. b. 16. & 1. Reg. 6. b. 9. & 1. Par. 6. e. 59. & 4. Reg. 14. c. 11. Est alia in tribu Nephthali, Ios. 19. c. 38. è qua pristinos habitatores non potuit expellere tribus Nephthali, Iudic. 1. g. 33. Numeratur præterea & alia Beth-semes in sorte filiorũ Issachar, Ios. 19. b. 22. Est præterea vrbs Ægypti quæ Græcis Heliopolis dicitur, Ier. 43. d. 13. Καιθσαμώς Ενθσαμές ἥλιος πόλις

בֵּיתהַשִּׁטָּה Beth-samitæ, Idem, 1. Reg. 6. c. 14.

בֵּיתהַשִּׁטִּי Beth-samites, Idem. ἐκ Καιθσαμώς

vel בֵּיתשִׁטָּה Beth-san, Domus dentis vel eboris, aut domus mutationis vel dormitionis, vel Beth seán, id est, domus tumultus, aut domus opulentiæ. Vrbs tribus Manasse in Issachar & Aser, Iosue 17. c. 11. Iudic. 1. f. 27. cuius situm habes, 3. Regum 4. b. 12. & 1. Paral. 7. f. 30. quæ Stephano & Iosepho libr. 5. cap. 14. Antiq. Scythopolis appellatur. In hac corpus Saulis suspenderunt Philisthini, 1. Reg. 31. d. 12. & 2. Reg. 21. c. 12. Hieronymus in quæst. Heb. duas Beth-san fuisse scribit. בֵּיתשְׁאָן Ενθσάν

Beth-semes, Vide Beth-sames. Καιθσαμώς

Beth-semitæ, Idem, Iudic. 1. g. 33.

בֵּיתהַשִּׁטָּה Beth-setá, Domus deuiationis, aut domus extensionis, siue domus spinæ. Locus Palæsthinæ, Iudic. 7. f. 22. Καιθασεττά

בֵּיתהַיְשִׁימוֹת Beth-simoth, Domus desolationum, siue domus repositionum, vel nominationum. Eadem ciuitas quæ & Beth-iesimoth dicitur, Ios. 12. a. 3. Num. 33. f. 49. Ενθσιμωθ

בֵּיתצוּר Beth-sor, siue Beth-sur, iisdem literis & punctis, Domus ruris vel fortitudinis, siue domus plasmationis, aut domus obsidionis vel vinculi. Nomen ciuitatis in montanis locis sitę in tribu Iuda, Ios. 15. g. 57. constructæ à Roboam, 2. Par. 11. b. 7. Ενθσούρ

בַּתשׁוּעַ Beth-sua, Filia saluationis vel exclamationis. Mater Salomonis, 1. Par. 3. b. 5. quæ 3. Reg. 1. b. 11. dicitur Beth-sabee, siue corruptè Bersabee. Ενρσαβεαί

Beth-sura, Idem quod Beth-sor. D. Eadem ciuitas quæ & Beth-sor, siue Beth-sur, 1. Mach. 4. g. 61.

בֵּיתתַּפּוּחַ Beth-thaphua, Domus pomi, vel inflationis. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios. 15. f. 53. Ενθφσε

בְּתוּל Bethúl, Virgo. Ciuitas tribus Simeonis, Ios. 19. a. 4. Καθούλ

Bethulia, Virgo Domini, aut domus parturiens Dominũ. D. Nomen vrbis, Iudith. 6. b. 7. Βετουλουά

Beth-zachara, Domus memoriæ vel recordationis. D. Nomen ciuitatis, 1. Mach. 6. d. 33. Καιθζαχαρίε

בֵּיתזָכָה Beth-zecha, Domus tribulationis, siue domus compedum, aut domus conflationis: vel ex Hebræo & Syro, domus vtris. D. 1. Mach. 7. c. 19. Ενζέθ

בְּטֹנִים Betonim, Ventres, vel terebinthi. Ciuitas in tribu Gad, Ios. 13. c. 26. Βοταννίμ

בֶּזֶק Bézec, Fulgur, siue in compedibus. Chananææ vrbs regia, Iudic. 1. a 4. Βεζέκ

B I

Bithynia, Violenta properatio. G. Prouincia Asiæ minoris, quæ & quondam Bebrycia Solino, & deinde Mygdonia dicta est, & maior Phrygia, Iera flumine à Galatia disterminata: habet ciuitatem eiusdem nominis. Hæc ab Heraclea Ponti vsque ad os protenditur, quo ex Occidentis parte terminatur, ex Oriente Sangario flumine, ab Austro Epicteto, Ponto verò ab Aquilone. Hæc Raphael Volaterr. lib. 10. Geograph. Vide Plinium lib. 5. cap. 32. Ptolemæum lib. 5. cap. 1. Strabonem libr. 12 Huius mentio fit, 1. Pet. 1. a. 1. Βιθυλία

B L

Blastus, Germinans, vel producens. G. Nomen viri, Act. 12. d. 20. Βλαστός

B O

Boanerges, Beatus Hieronymus docet debere scribi Bane-reem, quod interpretatur filii tonitrui. Sic à Christo cognominati fuerunt Iacobus & Iohannes filii Zebedæi, Marc. 3. c. 17. Heb. Bene-reges. Aliquando autem Græci verterũt Seua in a, vt in hac dictione Manasse: aliquando in o, vt in Salomon, vt sit corruptũ Boane, pro bene, vel o pronuntiatũ fuerit per oa. Βοανεργές

בֹּקִי Bocci, Vacuus, aut dissipatio, siue in vomitu. Filius Iogli, princeps tribus filiorum Dan, Num. 34. d. 22. Filius Abisue filii Phinees, 1. Par. 6 a. 5. Βοκκί

בָּקֻקְיָה Bocciáu, Euacuatio vel dissipatio Domini. Nomen viri, 1. Par. 25. a. 4. Βοκχίας

בְּכֹרִי Bochri, Primogenitus, vel primitiæ, siue in ariete. Pater Sebe, 2. Reg. 20. a. 2. Βοχρί

בְּכֹרִי Bochru, Idé. Filius Asel filii Elasa, 1. Par. 8. d. 37. & 9. g. 44. πρωτότοκος

בֹּהַן Bóen, Pollex, siue in eis. Lapis in tribu Iuda à filio Ruben sic appellatus, Ios. 15. b. 6. Hebræis dicitur Aben-bóen, id est, lapis Bóen, Ios. 18. c. 17. Βαάν

בָּנִי Boni, Filius meus, aut ædificans, siue intelligens. Filius Somer, 1. Par. 6. d. 46. Βανί

Boni portus, p.n. Latinæ dictiones sunt. Ciuitas, opinor, Cretensium, cui nomen καλὴ ἀκτὴ, id est, pulchrum litus: cuius meminit B. Stephanus, Act. 27. b. καλοὶ λιμένες

בָּנִי Bonni, Ædificans me, siue adoptans, aut intelligens me. Pater Omrai, 1. Par. 9. a. 4. & 2. Esd. 9. a. 4. Βοννέας

בֹּעַז Bóoz, In fortitudine, aut in hirco. Filius Salmõ filii Nahasson, consanguineus Elimelech Bethlehemitæ, Ruth 2. a. 2. & 4. d. 13. & 1. Par. 2. b. 11. Nomen item secundæ columnæ lateris sinistri in porticu Salomonis, 3. Reg. 7. c. 21. & 2. Paral. 3. d. 17. tanquam dicat Salomon, in eo fortitudo, in ea domo perennitas, id est, templum quod tibi ædificaui ô Domine; nunquam corruet, neque vnquam euertetur. Βοόζ

בּוֹרִית Borith, Herba acrimoniæ saporis, Ier. 2. e. 22. πόα

בּוֹצֵץ Boses, Cœnum, aut in ipso flos, siue in ipso respiciens. Nomen scopuli, 1. Reg. 14. a. 4. Βοζές

סְפָרַד Bosphorus, Hebraicè dicitur Sepharad, & interpretatur liber siue codex descendens vel imperans: aut finis vel consummatio descensionis vel imperii. Regionis nomen, Abd. 1. g. 20. εὐφράθ

בָּצֶר Bosor, Munitio, vel vindemia, siue ablatio, vel prohibitio: aut in angustia, vel in tribulatione. Filius Supha filii Helem, 1. Par. 7. g. 38. Nomen item ciuitatis Moabitarum trans Iordanem, Orientem versus, ad solitudinem nonnihil vergentis, 1. Mach. 5. c. 26. Deut. 4. g. 43. Ios. 20. c. 8. & 1. Para. 6. g. 78. de tribu Ruben Leuitis data. Βασάρ

בָּצְרָה Bosra, Idem. Ciuitas in Edom, Gen. 36. d. 33. Esa. 34. b. 6. Βοσορρά

Bosra, In grege eius, aut in diuitiis, siue in tinea legis, vel in tinea explorationis. Hebr. Beesthara. Ciuitas de media tribu Manasse data Leuitis, Ios. 21. c. 27. Βεεσθερά

B R

בְּרִיעָה Brié, In malitia, vel in societate, aut in clamore, siue in vlulatione, vel in pastu. Filius Aser filii Iacob, Num. 26. e. 44. Βαριούέ

בְּרִיעִי Brieitæ, Idem. p.n. Num. 26. e. 44. δῆμος Βαριεί

B V

Bugæus, Iactator. G. Esth. 12. c. 26. Βυγαῖος

בּוּל Bul, Germen, siue vetustas, aut defluens. Nomen mensis octaui, nostro Octobri respondentis, 3. Reg. 6. d. 37. Βούλ

בּוּנָה Buná, Ædificans, siue intelligens, aut adoptans. Filius Ierameel, primogeniti Esron filii Phares, 1. Par. 2. d. 25. Βουνά

בּוּז Buz, Contemptus, siue deprædatus. Nomen loci in terra Cedar, Ier. 25. e. 23. Filius item Nachor ex Melcha, Genes. 22. d. 21. Pater Ieddo, 1. Par. 5. b. 14. Βούζ

בּוּזִי Buzi, Idem. Pater Ezechielis prophetæ, Ezech. 1. a. 3. Βουζί

בּוּזִי Buzites, Idem, Iob. 32. a. 2. Βουζίτης

C

קְהָת Caáth, Congregatio, siue ruga, aut obtusio. Filius Leui filii Iacob, Gen. 46. b. 11. & 1. Par. 6. a. 1. καάθ

קְהָתִי Caathitæ, Congregationes, siue rugæ, aut obtusiones, Num. 26. f. 57. & 1. Par. 6. d. 54. δῆμος κααθί

קְבְצְאֵל Cabseél, Congregatio Dei. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios 15. d. 21. & 2. Reg. 23. c. 20. & 1. Par. 11. e. 22. καβσεήλ

כָּבוּל Cabúl, Compeditus, vel quasi germinans, aut quasi defluës, vel quasi veterascens. Regio Galilææ est, quæ Iosepho libr. 8. cap. χαβαώλ

cap. 5. Antiq. Iudaic. lingua Phœnicum à diſplicendo: aliis, à terra tenaci, ob copiam argillæ qua figuli vtuntur, nomen accepit. Hanc Salomon Hiram regi Tyri dedit, 3. Reg. 9. c. 13. Eſt quoque ciuitas tribus Aſer, Ioſ. 29. b. 27.

קַדְמוֹת *καδμωθ* Cademoth, Antiquiores, vel priores, ſiue Orientales; aut incendium, vel incuruatio mortis. Nomen ſolitudinis, Deut. 2. e. 26. ſiue nomen oppidi in poſſeſſione tribus Ruben, quod Ioſ. 13. c. 18. Cedimoth dicitur.

קָדֵשׁ *καδὶς* Cades, Sanctitas. Nomen vrbis in deſerto Sin, in finibus Idumæorum, Numer. 20. d. 22. & 33. e. 36. Appellatur & fons Miſphat. Quod autem legitur in fine primi capitis Deuteronomij g. 46. Sediſtis ergo in Cadesbarne, &c. legendum tantum in Cades.

קָדֵשׁבַּרְנֵעַ *καδὶς βαρνή* Cadeſ-barne, Sanctitas filii inſtabilis, aut ſanctitas frumenti, vel puritatis commotæ vel inſtabilis. Eſt locus in deſerto Paran vnde exploratores miſſi ſunt à Moſe in Terrã ſanctam, Deuter. 1. a. 2. Ioſ. 14. a, 6. Hic locus dicitur ſimpliciter Cades, Numer. 13. e. 27. Cadeſ-barnea, Ioſ. 10. g. 41. & 15. a. 3. eſt nomen loci in terra ſancta potiùs quàm vrbis, quòd in catalogo vrbium ſingulis tribubus aſſignatarum, nulla ſit vrbs hoc nomine.

קָדְשָׁה Cadumím, Antiqui, vel priores, ſiue Orientales, aut antiquum, ſiue Orientale mare, aut incendiũ, vel humiliatio aquarum. Nomen torrentis, Iudic. 5. c. 21.

קְדוּמִים *καδμωμ*

Cæſar, A cæſo matris vtero dictus eſt: vel à Cæſarie, id eſt, coma vel capillatura, cum qua ortus eſt: vel quòd cæſios, id eſt, glaucos habuerit oculos, vt quidam volunt, Latinum eſt, Mat. 22. b. 17.

καισαρ

Cæſarea, Idem. Vrbs maritima Palæſthinæ, in litore Magni maris ſita, quam Herodes Aſcalonita pater Herodis tetrarchæ Trachonitidis inſtaurauit in honorẽ Auguſti Cęſaris, quę prius *πύργος* Turris Stratonis vocabatur: de qua Ioſephus lib. 1. bel. Iudaici, cap. 3. & cap. 16. Plinius lib. 1. cap. 13. Egeſippus libr. 1. capit. 18. de excidio Ieroſolymorum: & libr. 3. capit. 19. Similiter lib. 15. cap. 10. Antiq. Iudaic. Huius fit mentio, Act. 9. e. 30. & 10. a. 1. quòd in ea Cornelius Centurio baptizatus ſit: & 21. b. 6. quòd Philippus Euangeliſta domum in ea habuerit. In hac Cæſarea Herodes etiam templum albo marmore extruxit Auguſto Cæſari. auctor Ioſephus lib. 15. cap. 12. Antiquit. in qua nepos eius Herodes Agrippa ab angelo percuſſus eſt, Act. 12. d. 23. de hac Raphael Volaterra. libr. 11. Geographiæ. Alia Cæſarea, ciuitas ad radices Libani ſita, iuxta Iordanis fontem, à Philippo tetrarcha Iturææ & Trachonitidis, Luc. 3. a. 1. filio Herodis maioris, & fratre tetrarchæ, qui Ioannem decollauit, ampliata, & in Tiberij Cæſaris honorem Cæſarea appellata: quæ mutato deinceps nomine, Paneas dicta eſt, in prouincia Phœnices, vbi Iordanis è duobus oritur fontibus, Ior & Dan. auctor Hieronymus. Quam magis poſtea exornans Agrippa in honorem Neronis, Neroniam appellauit, veluti ſcribit Ioſephus libro 18. cap. 3. Antiquit. Iudaic. & libro 20. cap. 16. eiuſdem. Huius fit mentio Matth. 16. b. 13. Marc. 8. c. 27. Raphael Volaterra. libro 12. hanc primùm Leſer, deinde Dan, poſtremò Cæſaream, nunc Belinam vocitatam ſcribit. Eſt etiam tertia Cæſarea Cappadociæ Metropolis, cuius ſimiliter in Actis Apoſtolorum cap. 18. f. 22. fit mentio: Profectus ab Epheſo, & deſcendens Cæſaream, aſcendit, & ſalutauit Eccleſiam. Hebraicè dicitur רֹאשׁ. Vide Dor.

קַיְסָרְיָא *καισαρεία*

Caiphas, Inueſtigator, vel ſagax, ſeu vomens oré, aut vomitus oris. D. Princeps quidam ſacerdotum inter Iudęos qui fuit tempore Chriſti, Matt. 26. f. 57. Ioan. 11. f. 49.

קַיָּפָא *καϊ'αφᾶς*

Cáin, Poſſeſſio, vel poſſeſſus. Filius Adam, Gen. 4. a. 1.

קַיִן *καϊν*

Cainán, Poſſeſſor, vel emptor, aut lamentator, vel nidus. Filius Enos, Gen. 5. b. 9. Luc. 3 g. 37.

קֵינָן *καϊνάν*

Caius, Lingua latina priſca interpretatur Dominus. Latinum eſt. Nomen viri Macedonienſis, Actor. 19. f. 29. Hoſpes Pauli, Rom. 16. d. 23.

γαϊός

Calanó, Conſummatio eius, vel totus ipſe. Ciuitas Babylo niæ, Eſa. 10. b. 8.

כַּלְנֵה *χαλανὴς*

Caléb, Quaſi cor, aut canis, ſiue caniſtrum. Filius Iephone, Num. 13. a. 6. Ioſ. 14. a. 13. Hinc כלבי qui eſt de genere Caleb, 1. Reg. 25. a. 3. *ἄνθρωπος κυνικός.*

כָּלֵב *χαλὲϛ*

כָּלְכִּי *χαλχιοθένης*

Caliſthenes, Pulchrum robur, ſiue pulchra potentia. G. 2. Mach. 8. g. 33.

Calitá, Refugium, ſiue contractio, aut vox declinans. Nomen viri, 1. Eſd. 10. c. 23.

קָלִיטָה *χωλίτας*

Calor, Heb. חמת. Populi, 1. Par. 2. g. 55. Vide Emath.

χαλφὶ

Calphi, Vox oris, vel conſummatum aut perfectum os. D. Nomen viri, 1. Mach. 11. g. 72.

כְּלוּבִי *χαλώβι*

Calubái, Caninus, aut caniſtrum meum, ſiue totus ipſe in me. Filius Eſron filij Phares, 1. Par. 2. a. 9. qui ibidem f. 47. dicitur Caleb, vt in aliis locis.

קָמוֹן *καμὼν*

Camón, Reſurrectio, ſiue confirmatio eius. Nomen loci, Iudic. 10. b. 5.

בֵּית עֲקֶד *βαϊθακὰδ*

Camera, Nomen loci, 4. Reg. 10. c. 12. & 14. Hebraicè legitur בית עקד domus alligationis ſiue tonſionis, id eſt, in qua paſtores tondebant oues ſuas. Et domum alligationis vocat, quòd tempore tonſionis pedes ouium alligantur.

קְמוּאֵל *καμουὴλ*

Camuél, Surrexit Deus, vel ſuſcitauit aut confirmauit eum Deus. Filius Nachor ex Melcha, pater Syrorum, Ge. 22. d. 21. & 1. Par. 27. c. 17. Filius item Sephtan, Num. 34. d. 24.

קָנָה *καναὰ*

Caná, Zelus vel æmulatio, ſiue poſſeſſio, aut lamentatio, vel nidus eius, aut canna, id eſt, arundo. Eſt Cana maior ciuitas in tribu Aſer, Ioſ. 19. c. 28. Eſt & Cana minor in tribu Zabulon, Ioan. 2. a. 1. & 4. f. 46.

καναναῖτης

Cananæus, Sic vocabatur Simon qui fuit vnus ex duodecim Apoſtolis, & interpretatur zelotes, aut æmulator, vt habetur Matt. 10. a. 4. Non enim erat ex Chanáan, ſed ex Cana vico Galilææ, quæ in zelum, vel æmulationem conuertitur. D.

קָנַת *καὰθ*

Canáth, Emptio, ſiue poſſeſſio, aut lamentatio. Vrbs in tribu Manaſſe, quæ & Nobe, Num. 32. g. 42.

καυδάκη

Candace, Poſſidens contritionem: aut ex Hebræo & Syro, poſſeſſio munda vel puriſſima. D. Nomen commune omnibus reginis Æthiopum, Act. 8. e. 27.

כְּפִירָה *κεφίρα*

Caphará, Leuncula, aut propitiatio, ſiue linitio, vel villa, aut oppidum, ſiue glacies: aut Syriacè, negatio. Nomen ciuitatis in tribu Beniamin, Ioſ. 18. d. 26. Videtur eadem quæ & Caphira dicitur.

καπερναούμ

Capharnaum, Ager pœnitentiæ, vel villa conſolationis, aut propitiatio pœnitentis. D. Iuxta ſtagnum Genezareth vſque hodie oppidum in Galilæa gentium, ſitum in finibus Zabulon & Nephthali, Matt. 4. b. 13. Luc. 4. d. 23. in quo Chriſtus Centurionis filium ſanum fecit, Matt. 8. a. 3. In hac Chriſtus verſatus eſt multum, & plurima miracula edidit, vnde & eius ciuitas appellata eſt, Matt 9. a. 1. & 11. c. 23. Egeſippo lib. 3. cap. 26. eſt fons in regione Genezaris, Capharnaum nomine.

καφαρσαλαμά

Capharſalama, Ager, vel villa pacis vel retributionis. D. Nomen vrbis quæ & Antipatris, 1. Mach. 7. e. 31.

καφενεθά

Caphetetha, Manus doni, aut Syriacè, vinculum vel colligatio. D. Nomen muri, 1. Mach. 12. e. 37.

כְּפִירָה *κεφίρα*

Caphira, Leuncula, aut propitiatio, ſiue linitio, vel villa, aut oppidum, ſiue glacies: aut Syriacé, negatio. Nomen ciuitatis, Ioſ. 9. c. 17. Eadem videtur eſſe quæ & Caphara dicitur.

כַּפְתֹּרִים *καφθορεὶμ*

Caphtorím, Sphærulæ vel poma, aut vola vel palma turturum vel exploratorum. Nomen populorum qui Cappadoces dicuntur, Gen. 10. b. 14.

כַּפְתֹּרִים *καππαδόκες*

Cappadoces, In Hebræo eſt Caphthorim, & interpretatur Sphærulæ, ſiue poma, aut vola, vel palma turturum vel exploratorum, Deut. 2. e. 24.

כַּפְתֹּר *καππαδοκία*

Cappadocia, Idem. ſ. n. Aſiæ regio Pontica eſt, Armeniæ confinis, quam ab Oriente claudit, ab Septentrione longo litore in Euxinum expanditur, ſicut anguſto excurſu à Meridie Ciliciam attingit, ab Occaſu Galatia & Paphlagonia reliqua terminata, vt ait Ptolemæus lib. 5. cap. 6. Nomen habet à Cappadoce amne: eius populi, Cappadoces, antea Leucoſyri dicti: auctor Plinius lib. 6. cap. 3. Strabo libr. 12. à principio. Plura Pomponius Mela lib. 1.

קַרְקָעָה *χαρκὰς*

Carcáa, Pauimentum ſiue frigiditatem diſſoluens. Vrbs in tribu Iuda, Ioſ. 15. a. 3. LXX. *πήνχ δυσμὰς κάδης.*

קָרֵחַ *καρὲ*

Carée, Caluus, ſiue glacies. Pater Iohanan, 4. Regum 25. f. 23.

קָרְחִים *κορῖται*

Carehim, Idem. p. n. Nomen loci, 1. Par. 12. a. 6.

καρία

Caria, Capitalis. G. Nomen loci, 1. Mach. 15. d. 23.

קִרְיַת *πόλις*

Cariáth, Ciuitas, vel vocatio: aut lectio, vel occurſus. Nomen ciuitatis in tribu Beniamin, Ioſ. 18. d. 28.

קִרְיָתַיִם *καριαθάιμ*

Cariathaa corruptum, pro Carcaa. Vide Carcaa.

Cariatháim, Ciuitates, aut vocationes, ſiue lectiones, vel occurſus. Vrbs Moabitarum in tribu Ruben, Ioſ. 13. c. 19. Nu. 32. g. 37. Iere. 48. a. 1. Ezech. 25. b. 9. vbi olim Emim gigantes habitarunt, Geneſ. 14. a. 5. Inter vrbes Nephthali Leuitis conceſſas cenſetur, 1. Paralipo. 6. g. 36. Hieronymus in ecloga deſcribit eam iuxta Medabam vrbem Arabiæ, & appellari Coraiatha.

קִרְיַת אַרְבַּע *πόλις ἀρβόκ*

Cariáth-arbé, Ciuitas quatuor. Ciuitas in tribu Iuda, ſic dicta ab Arbea ſiue Arba qui illam condidit, aut illi præfuit: non autem à quatuor Patriarcharum, Adam, Abraham, Iſaac & Iacob, qui ibi ſepulti ſunt, ſepulchris, vt quidam interpretantur, Ioſ. 15. c. 13. quæ & Hebron dicitur, Ioſ. 20. c. 7. Hoc autem nomen ſortitus eſt gigas qui quatuor viris robore præſtaret, Ioſue 14. d. 15.

חֶבְרוֹן

קִרְיַת עָרִים *καριαθιαρείμ*

Cariath-arim, Ciuitas ciuitatum vel oppidorum, aut ciuitas vigilantium: vel ex Hebræo & Syro, ciuitas inimicorum. Nomen viri, 1. Eſd. 2. b. 24.

קִרְיַת בַּעַל *καριαθβαάλ*

Cariáth-báal, Ciuitas idóli, vel imperantis aut poſſidentis. Ciuitas in tribu Iuda, quæ Carith-iarim dicitur Ioſ. 15. g 59. & 18. c. 14. Ier. 26. f. 20. Dicitur & Baala.

קִרְיַת יְעָרִים *πόλις ἰαρείμ*

Cariath-iarim, Ciuitas ſyluarum. Ciuitas Heuæorum in tribu Iuda, Ioſ. 15. b. 9. Ier. 26. f. 20. quæ & Cariath-baal, & Baala dicitur Ioſ. 15. g 59. & 18. c. 14. Vno tantùm miliario ab Ælia, qua pergimus Dioſpolim, diſtat.

קִרְיַת סֵפֶר *πόλις γραμμάτων*

Cariáth-ſepher, Ciuitas literarum. Nomen ciuitatis in tribu Iu-

bu Iuda,quæ & Dabir dicitur, Ioſue 15.c.15. & Cariath-ſenna,Ioſ.15.f.48.In hac ciuitate floruerunt literæ, vnde nomen accepit.

קִרְיַת סַנָּה πόλις γραμμάτων

Cariath-ſennæ,Ciuitas rubi:vel ex Hebræo & Syro,ciuitas inimicitiæ.Ciuitas in tribu Iuda,quæ & Dabir, Ioſ.15.f.48.& Cariath-ſepher,Ioſ.15.c.15.

קִרְיוֹת πόλεις

Carioth,Ciuitates,aut vocationes,ſiue lectiones, vel occurſus.Ciuitas tribus Iudæ,Ioſ.15.d.24.Ier.48.f.41.

בְּרִית χερίθ

Carith,Conciſio,ſiue confoſſio,aut exterminatio.Nomen torrentis qui eſt contra Iordanem,3.Reg.17.a.4.

כַּרְמֶל καρμήλ

Carmél,Cognitio circunciſionis,vel agnus circunciſus,aut teneritudo illa ſegetum,vel coccinus. Ciuitas. Vide Charmel.

כַּרְמְלִית καρμηλίτις

Carmelites,Idem.1.Par.11.g.37.

כַּרְמְלִית καρμηλίτις

Carmelitis,Idem.fœm.gen.1.Par.3.a.1.

כַּרְמֶל καρμηλος

Carmelus, Idem. Carmelus mons eſt excurrens in mare Mediterraneum vnde Latinè dici poteſt promontorium, Iere.46.e.17.Carmeli duo ſunt montes:vnus Tyriorum Ptolemaidi ad mare imminet.Inde cognomen Carmelus maris accepit, verſus Ortum extenſus tantum vt campum magnum, quem Eſdrelon vocant,ab vno latere claudat.Ideoque à Ioſepho tribui Iſſachar aſſcriptus:finiſque Zabulonitarum ad mare Galilææ,ſicut Aſſeritarum ad mare magnum,traditur Ferax eſt admodum vini,Ioſ.19.b.26.In hoc Elias videns frequenter verſabatur,3.Reg.18.c.19.In hoc etiam Nabal habitauit,1.Reg.25.a.2.Huius plurima fit mentio ſparſim in Prophetis,1.Reg.15.c.12. Eſaiæ 33.b.9. Ierem. 24.f.26. Amos 1.a.2. & 9.a.3. Michææ 7.c.14. Nahum 1.b.4. Cant.7.b.5. Vide quoque Ioſephum lib.3.cap.2. de bello Iudaico. Alius in Iudæa quaitur in Ægyptũ ad Meridionalem plagam, de quo Eſa.29.f.27.& Ioſ.25.g.25.in quo ciuitas eiuſdem nominis extructa videtur. in his duobus locis poſterioribus legitur Charmel.

קַרְנַיִם καρναιν καρνίον

Carnáim,Cornua.Populi ciuitatis Aſtaroth, Gene.14.a.5. Eſt & ciuitas,1.Mach.5.c.26.Vide Aſtaroth.

Carnion,Cornu.G.Nomen præſidii,2.Mach.12.d.21.

καρπός

Carpus,Fructus,vel fructuoſus.G.Nomen viri,2.Timoth.4.c.13.

קַרְתָּה καετός

Carthá,Ciuitas,ſiue vocatio,aut lectio, vel occurſus. Ciuitas Leuitarum in Zabulonia tribu,Ioſ.21.d.34.

תַּרְשִׁישׁ καλχηδόνιοι

Carthaginenſes,In Hebræo eſt Tharſis,& interpretatur contemplatio gaudii,vel exploratio marmoris, aut turtur gaudii, ſiue chryſolithus lapis.ſ.pretioſus,aut mare. Nomen populi, Ezech.27.c.25.

קַרְתָּן καρθάν

Carthan,Ciuitas, vel vocatio, aut lectio, vel occurſus, ſiue frigiditatem dans. Ciuitas refugii atque Sacerdotum in tribu Nephthali,Ioſ.21.c.32.

קָשְׁיָהוּ κασαίας

Caſaiá,Duritia,aut grauitas eius,ſiue ſcandalum ipſius. Pater Ethan, 1.Par.15.b.17.

כִּסְלוֹת ἀχασελώθ

Caſalóth,,Temeritates,ſiue fiduciæ,aut ilia. Nomen ciuitatis,Ioſ.19.b.12.

כָּשׂוֹן κασφών

Casbon,Numeratio, vel cogitatio, aut feſtinans filius.D. Nomen ciuitatis, 1. Mach.5,d.36.

כָּשׁוּף χαζάθ

Cáſed.Quaſi dæmon,aut quaſi deprædator, vel quaſi mãmilla,aut quaſi ager.Filius Nachor ex Melcha, Gen.22.d.22. à quo Chaſdim,id eſt,Chaldæi.

קְצִיז κασίς

Caſis,Conciſio,aut finis.Nomen vallis,Ioſ.18.d.21.

כִּסְלוּ χασλέυ

Caſleu, Spes, aut temeritas eius, ſiue thronus vel calix illius,aut ilia eius. Decimus menſis noſtro Decembri quandoque reſpondens, Zach.7.a.1.

כַּסְפִּין κάσπιν

Caſphin,Argentaria, ſiue cupiditas:aut Syriacè, verecundia.D.Nomen ciuitatis,2.Mach.12.b.13.

כַּסְפּוֹר χασφώρ

Caſphor,Argenteus, aut deſiderabilis mons. D. Nomen ciuitatis,1.Mach.5.c.26.

קְצִיעָה κασία

Caſſia,Speciei genus.Secunda filia Iob,Iob 42.d.14.

מַחֲנַיִם παρεμβολαί מַחֲנָיְמָה

Caſtra, Nomen proprium loci trans Iordanem non procul à monte Galaad,qui aliter dicitur Mahanaim,Gen.32.a.2. & 2.Reg.2.b.8.c.12.g.29.& 17.g.27.& 19.f.32. & 3.Reg.2. b.8.Vide Mahanaim. Hæc vox perperam ſcribitur in quibuſdam excuſis codicibus per c minuſculum,in locis citatis.

קְטַת καθάθ

Catéth,Tædium ſiue contentio. Terminus Zabuloniæ tribus,Ioſ.19.b.15.

C E

כְּדָר κηδάρ

Cedar,Nigredo,aut triſtitia.Filius Iſmahelis,Gen.25.b.13 & 1.Par.1.b.29. Arabiæ item regio eſt Hieronymo in Agarenorum.i. Saracenorum ſolitudine, à Cedar filio Iſmahelis ita cognominata.Ferunt quidam Cedar eſſe ciuitatem quæ Ioſepho Camala vocatur.Meminit Eſaias cap.60.b.7. Ezech.27. d.21.Pſal.120.b.5. Ier.2.c.10.

קֶדֶם κέδεμ

Cedem,Oriens.Filius Iſmahelis,frater Cedar,Ier.49.e.26 qui Cedimoth,Gen.25.b.14.vide Orientis filii.

קֶדֶשׁ κεδές

Cedes,Sanctitas. Vrbs eſt in tribu Iudæ, vt Ioſ.15.d.23. Alia vrbs Galilææ in montanis Nephthali, Ioſ.10.g.41. deputata fugitiuis, qui neſcii homicidium perpetrauerant, Ioſ.20. c.22.& Leuitis quoque attributa,Ioſ.21.c.32.& 1.Par.6.g.72

קְדֵמוֹת κεδιμώθ

Cedimoth. Antiquiores, vel priores, aut Orientales: ſiue incendium vel incuruatio mortis. Nomen oppidi in poſſeſſione tribus Ruben, Ioſue 13.c.18.quod ſolitudo Cademoth in Deut.2.e.26. dicitur.

קֶדְמָה κεδέμα

Cédma,Antiquus,vel prior,aut Orientalis. Filius Iſmahelis,Gen.25.b.15.Idem dicitur Cedem,Ier.49.e.28.

קַדְמִיאֵל κεδμιήλ

Cedmiel, Antiquitatis vel prioritatis Deus, aut Orientis Deus.Nomen viri,1.Eſd.3.c.9.

קַדְמֹנִי κεδμωναίων

Cedmonæi,Antiquiores,vel priores, aut Orientales. Nomen populi, Gen.15.d.16.

קִדְרוֹן κεδρών

Cedrón torrens,id eſt, Torrens obſcuritatis. Torrens erat non longè à Ieruſalem,ſitus in valle profunda & obſcura,quę inter Ieroſolymam & montem Oliuarum eſt, 2.Reg.15.e.23. & 4.Reg.23.a.4.Ioan.18.a.1.Ier.31.g.40.

קְהֵלָתָה μακελαθ

Ceelátha,Cœtus vel congregatio,ſiue eccleſia. Nomen loci ad quem venerunt filii Iſraël profecti de Reſſa,Nu.33.c.22.

קְעִילָה κειλά

Ceilá,Diſſoluens eam,ſiue diuidens, aut ſcindens eam, vel fixio eius.Nomen ciuitatis in tribu Iuda,Ioſ.15.f.44.& 1.Regum 23.a.1.& 1.Par.4.c.19.& 2.Eſd.3.d.17.

קֵלַי καλλαί

Celai,Leuis ſiue torrefactus,aut vox mea.Nomen viri,Nehem.12.a.19.

קָלְיָה καλία

Celaiá,Vox Domini, aut alleuiatio Domini, ſiue torrefactio.Nomen viri, 1.Eſd.10.d.23.

קְלִיטָא καλιτάς

Celitá,Refugium vel contractio,aut vocis declinatio. Nomen viri,2.Eſd.8.b.7.

קִנְחְרֵאָה κεγχρέαι

Cenchreæ,Milium,legumen.G.Portus Corinthiorum, ab Vrbe ſtadia ad LXX. longinquus,Straboni libro 8. Rom.16. a.1.

קְנַז κενεζαίος

Cendebæus, Zelus, vel poſſeſſio doloris, aut zeli emanatio.D.Nomen ducis,1.Mach.15.g.38.

כִּנֶּרֶת χενέρεθ

Cenéreth,Cithara,vel quaſi lucerna. Vrbs in tribu Nephthali,Ioſ.19.c.25.Eſt & ad Orientem Iudææ mare, Num.34. b.11.Deut.3.c.17.Ioſ.13.d.27.Aliâs mare Tiberiadis,& lacus Genezarethicus, ſeu Galilææ dicitur, XL. ſtadiis in latitudine diffunditur,centumque in longitudine extenditur, teſte Ioſepho libro 3.bell.Iudaic.capit.18. per huius medium Iordanis Iudææ amnis profluit. Porrò Ptolemæus ex hoc duos facit. Oncelus Chaldæus Paraphraſtes vocat, Numer.34.b.11 lacum iſtum ſiue mare ים-גינוסר, id eſt lacum Ginnoſar. vnde manifeſtum eſt Matthæum & Lucam ſequutos fuiſſe nomen Chaldæum potius quàm Hebræum.

כִּנְרוֹת χενερέθ

Ceneróth,Idem. p. n. Vrbs iuxta lacum Genezareth, Ioſ. 12.a.3. quam Herodes magnificis ornauit ædificiis, atque in honorem Tiberii Cæſaris,Tiberiaden nominauit, à qua & lacus & regio circuniacens nomen inuenerunt, vt ait Ioſephus lib.18.cap.4.Antiq.Ben-adad rex Syriæ hanc cepit, 3.Reg.15. d.20. At Ioſ.11.a.2. Ceneroth plurale, eſt lacus, non nomen vrbis:eſt autem plurale pro ſingulari, vel pluratiuè vſurpatur propter loca ipſi lacui adiacentia. בְּנֵרוֹת χενερέθ

קֵנָז καινίζ

Cenez, Nidus iſte, aut lamentatio hæc, ſiue poſſeſſio vel emptio hæc.Filius Eliphaz, filii Eſau ex Ada vxore, Geneſ.36. b.11.Ciuitas principum Idumæorum,Gen.36.d.42.

קְנִזִּי καινεζαίος

Cenezæi,Idem.p.n.Nomen populi,Gen.15.d.18.

Cenezæus,Idem,Num.32.b.12.Hoc LXX. non habẽt,ſed pro eo verterunt διακεχωεισμένος, neſcio quã lectionem ſecuti.

קֵנִי καινεζί

Ceni,Poſſeſſio,vel emptio,ſiue nidus,aut lamentatio. Regio Philiſthinorum, 1.Reg.27.d.10.

כֵּיפָא κηφᾶς

Cephas,Petrus,à Petra. Syrum eſt. Sic dictus fuit Simon Petrus frater Andreæ,Ioan.1.f.42.& 1. Cor.15.a.5.

כְּפִירָה χαφηρά

Cephira,Leuncula,aut propitiatio,ſiue lenitio,aut villa vel oppidum,ſiue glacies:aut Syriacè,negatio.Nomen viri,1.Eſd. 2.b.28.Eſt & nomen vrbis, 2.Eſd.7.c.29. Eadem Caphara & Caphira dicitur.

כְּרֵתִי χορεθί

Cerethi,Conciſio,ſiue transfoſſio,vel exterminatio. Populi qui & Philiſthiim,vt Lyranus ait in libro differentiarum: ſiue nomen legionum aut bellatorum Dauidis,1.Reg.30.d.14. & 2.Reg.8.d.18.& 15.d.18.& 20.g.23. & 1.Pa.18.d.17.Alij dicunt gentem fuiſſe Palæſthinæ nobilem, quæ incolebat maritimam eius partem,de qua Ezec.25.d.16. pro quo vetus interpr.vertit,interfectores pacis.

כָּרֵי χορρί

Cerethi,4.Reg.11.d.19.Milites,ſiue curſores,aut arietes. Heb.Cari.

קֶרֶס χορές

Cerós,Vncinus aut incuruatio.Nomen viri,1.Eſd.2.c.43.

כְּסִיל σίλ

Ceſil,Arcturus,nomen ſtellæ,ſiue ſtultitia,aut ilia. Nomẽ ciuitatis in tribu Iuda,Ioſ.15.e.30.

קְשִׁיוֹן χεσιών

Ceſion,Duritia, ſiue ſtipula,aut cucumerarium.Ciuitas Leuitarum in tribu Iſſachar,Ioſ.19.b.19.

כִּתִּים κίτοι

Cethim,Conterentes,ſiue contritio maris,aut diadema,ſiue aurum,vel tinctura:aut ex Syro & Hebræo,coaceruatio maris.Filius Iauan, Gen.10.a.4. Ab hoc Beroſus dicit Italos eſſe appellatos. Interpres noſter, Daniel. 11.e.31. tranſtulit Romanos. Vide Italia & Romani. Sunt & Græcorum inſulani, Macedones, Eſaiæ 23.a.1. Cyprus quæ & Citium dicitur.

כְּתְלִישׁ καθαλής

Cethlis,Paries eſt,aut ex Syro & Hebræo, caterua leænæ: vel Syriacè,quaſi euulſus.Nomen ciuitatis in tribu Iudæ, Ioſ. 15.e.40.

Ceturá,

קְטוּרָה χαβρίν

χαιρέας

כֶּלֶל χαλήλ

כָּלְנֵה χαλάννη

כַּלְכֹּל χαλκόλ

כַּשְׂדִּים χαλδαῖα

χαλδαῖοι

כֶּלַח χαλάκ

חֲלִי ἁλύ

חָם χάμ

כִּמְהָם ἀχμαάν

כְּמוֹשׁ χαμώς

כְּנַעַן χαναάν

Ceturá, Aromatizans, vel fumigans, siue ligata. Altera vxor Abrahæ, Gen. 25. a. 1.

Chabri, Socius vel particeps, siue incantator, aut liuor. D. Nomen ciuitatis, Iudith 8. a. 9.

Chabúl, Vide Cabul.

Chæreas, Gaudens, vel lætus. G. Nomen viri, 2. Macha. 10. f. 32.

Chalál, Consummatio, vel totalitas, aut quasi nox: vel Syriacè, corona. Nomen viri, 1. Esd. 10. d. 30.

Chalanné, Omnes nos, siue omnia hæc: aut consummatio nostra, vel sicut manens, aut quasi murmurans. Ciuitas in qua regnauit Nemrod, Gen. 10. b. 10. quæ nunc Seleucia à Seleuco rege, & Ctesiphon dicitur, Amos 6. a. 2.

Chalannus, Idem.

Chalcól, Nutriens, siue consummans omnia, aut sustinens omnia. Filius Maol, 3. Reg. 4. d. 31. Filius item Zaræ filii Iudæ, 1. Par. 2. a 6.

Chaldæa, Quasi dęmones, aut quasi depręda tores, vel quasi mamillæ, aut quasi agri. Regio ad Orientem Iudææ inter Babyloniam & Arabiam, Tigrin & Euphratem: de qua Plin. libr. 6. cap. 28. Strabo lib. 16. Volater. lib. 11. Geograph. Ier. 50. b. 8 & 51. d. 24. Heb. Chasdim.

Chaldęi, Idem. Populi, Esa. 13. d. 19. Heb. Chasdim. In 2. Paral. 36. a. 6. pro Chaldæorum, lege Babylonis siue Babel.

Chaldæus, Idem. s. n.

Chále, Opportunitas, vel quasi viriditas, vel quasi humiditas, aut quasi tabula. Ciuitas quam ædificauit Assur, Genes. 10. b. 12.

Chali, Infirmitas, siue deprecatio, aut expectatio, vel principium, aut gemma, vel monile. Ciuitas quæ terminus Aser est, Ios. 19. b. 25.

Chám, Calidus, vel calor, aut niger. Filius Noë, Genes. 5. d. 32. Ab hoc sæpe in sacris literis Ægyptus, Terra Cham dicitur, vt Psal. 105. a. 2. testis est Hieronymus in quęstionibus Hebraicis.

Chamaám, Sicut illi, aut similes eis, vel quasi turbatio. Nomen vrbis iuxta Beth-lehem, Ier. 41. d. 17. Proprium item nomen viri, 2. Reg. 19. g. 37.

Chamós, Quasi palpans, aut quasi recedens, vel quasi auferens. Nomen idôli Moabitarum, Num. 21. f. 28. & 3. Reg. 11. b. 7. & 4. Reg. 23. c. 13. & Ier. 48. g. 46.

Chanáan, Mercator, vel negotiator, siue contritus, vel confractus, aut rectè respondens, vel rectè affligens. Filius Cham, Gen. 9. c. 18. & 10. a. 6. In libro Iudicum 10. b. 12. legitur Amalec & Chanáan: quum legendum sit Amalec & Maon, quod significat habitaculum, siue delictum, aut ex peccato. Chanáan etiam pro terra Chananæorum accipitur, vt Gen. 11. d. 31. Vt irent in terram Chanáan. Et 13. c. 12. Habitauit in terra Chanáan, & aliis innumeris locis. Terræ autem Chanáan siue Terræ sanctæ limites sunt: Ad Orientem, est Iordanis fluuius & magnus Euphrates: Ad Occidentem, est Ægyptus & Mare magnum, quod Mediterraneum dicitur: Ad Austrum, hoc est Meridiem, iacet desertum Arabiæ: Ad Aquilonem siue Septẽtrionem mons Libanus eminet.

כְּנַעֲנָה χαναάν

χαναναῖαι

כְּנַעֲנִים χαναναίοι

χαναναῖος

כְּנַעֲנִית χανανίτις

כְּנָנִי χαναί

χάρακα

כְּרָן χαρράν

χαρράν

כִּירָן

Chanaaná, Mercatrix, vel negotiatrix, siue contrita, vel confracta, aut rectè respondens, vel rectè affligens. Pater Sedeciæ prophetæ, 3. Reg. 22. d. 24. Filius Balan filii Iahiel filii Beniamin, 1. Par. 7. c. 11.

Chananæa, Idem, Matt. 15. c. 22.

Chananæi, Mercatores, siue negotiatores, aut contriti, vel confracti, siue rectè respondentes, vel rectè affligentes. Nomen populi, quod omnes gentes Palæsthinæ complectitur, quæ inter Iordanem sunt & mare Syriæ, Syriamque & Arabiam Petræam, Gen. 15. d. 28.

Chananæus, Idem. s. n. Num. 21. a.

Chananitis, Idem. f. g. Gen. 46. b. 10.

Chanáni, Præparatio vel basis mea. Nomen viri, 2. Esdr. 9. 2. 4.

Characa, Inuolutio aut indumentum, siue pallium. D. Nomen loci, 2. Mach. 12. c. 17.

כָּרָן χαρράν

χαρράν

כִּירָן

Charan, Quasi cantans, aut quasi clamans, siue agnus vel cognitio eorum. Filius Dison filii Seir Horræi, Gen. 36. c. 26.

Charán, Ira, siue irascens: vel Syriacè, libertas. Mesopotamiæ ciuitas, ad quam Abraham concessit, vbi & Thare pater eius mortuus est, Genes. 11. d. 31. Haran Hebraicè. A Charra Syriæ fluuio nomen inuenit Stephano. Ibi Romanus cæsus est exercitus, & Crassus dux captus. Lucan.

Assyrias Latio maculauit sanguine Charras. Eadem est Charræ & Charan, Act. 7. a. 2.

כַּרְכֶּמִישׁ χαρχαμύς

כַּרְכַּס χαρχάς

Charchamis, Agnus quasi ablatus, aut agnus quasi palpans; vel ex Syro & Hebræo, ciuitas ablata. Vrbs Syriæ sita in ripa Euphratis, Esa. 10. b. 9. Ierem. 46. a. 2. & 2. Par. 35. e. 20.

Charchas, Agni cooperimentum, aut agni thronus vel calix, vel quasi tortuosum, non planum. Nomen Eunuchi, Esth. 1. c. 10.

כַּרְמֶל χαρμήλ

Charmél, Cognitio circuncisionis, vel agnus circuncisus, aut teneritudo illa segetum, vel coccinus. Nomen ciuitatis tribus Iudæ, Iosue 15. g. 54. Item locus in Moab in deserto, in sexto lapide Chebronis contra Orientalem plagam, Esaiæ 29. f. 17.

כַּרְמִי χαρμί

Charmi, Vinea, siue cognitio aquarum, vel agnus aquarum, aut quasi celsitudo. Filius Ruben, Genes. 46. a. 9. & 1. Paralip. 5. a. 3. Filius item Iuda, 1. Paralipom. 4. a. 1. qui Gen. 46. b. 12. dicitur Her. Filius præterea Zabdi filii Zaræ filii Iuda, pater Achar siue Achan, Ios. 7. a. 1. Item nomen ciuitatis, Iudith 8. b. 9.

Charmitæ, Idem, Num. 26. a. 6. χαρμί

Charran, Vide Charan.

כַּסְלוֹן χασελών

Chaselon, Fiducia, vel temeritas eius, siue ilia eius, aut thronus mansionis, vel calix siue tegumentum mansionis. Pater Elidad principis, Num. 34. d. 21.

כַּרְשְׁנָא χαρσενά

Charsena, Agnus anniculus, siue agnus dormiens vel mutatus. Nomen viri, Esth. 1. c. 14.

כַּסְלֻחִים χασλωνιείμ

Chasluím, Tegumentum tabularum, vel sedes tabularum, aut sepes vel temeritas vitæ. Filius Mesraím, Genes. 10. b. 14. Heb. Chasluhim. Populi nomen, qui & Philisthiim, siue corruptè Palæsthini.

כַּסְפִּיא χασφιά

Chasphiá, Argentaria, siue cupiditas, aut Syriacè verecundia. Nomen regionis quæ à Caspio mari vocabulum sumpsit, vt quidam putant. Nicolaus Lyranus in Babylonis regione locum esse putat, vbi plures Leuitarum post captiuitatem manserint, 1. Esd. 8. c. 17.

כֶּבֹן χαββών

Chebbón, Extinguens vel extinctus, aut quasi intelligens, vel quasi ædificans. Ciuitas tribus Iuda, Ios. 15. e. 40.

חֶבְרוֹן χεβρών

Chebron, Societas, siue participatio, aut adhæsio, siue incantatio, vel liuor. D. 1. Mach. 5. g. 65.

כְּסְלוֹן χελλών

Chellón, Consummatio, vel perfectio, aut alleuians dolorem vel tristitiam. D. Nomen terræ, Iudith 2. c. 13.

כְּלָאָב χελεάβ

Cheleab, Totus vel omnis pater, siue cõsummatio vel prohibitio patris. Secundus filius Dauid de Abigail vxore Nabal Carmeli, 2. Reg. 3. a. 3.

כְּלוּחִי χελίας

Cheliáu, Omnis vel totus ipse, aut consummatio eius, siue prohibens eum. Nomen viri, 1. Esd. 10. d. 34.

כְּלוֹן χελεών

Chelion, Consummatus, siue perfectus, aut totus columbinus. Filius Elimelech Bethlemitæ, Ruth 1. a. 2.

כִּלְמָד χαλμάδ

Chelmád, Quasi docens, aut totus mensurans, siue omne indumentum, consummatio vel cessatio mensuræ vel indumenti. Nomen vrbis, Ezec. 27. e. 23.

Chelmon, Exercitus præparatio vel numeratio, aut somnium eius. D. Nomen loci inter Belma & Bethuliam, Iudith 7. a. 3. κυάμωνος

כֶּלוּב χαλέβ

Chelub, Canistrum, vel caninus. Nomen viri, 1. Parali. 27. d. 26.

כֶּנֶת χαναάν

Chenné, Basis, aut rectitudo, siue præparatio. Nomen vrbis, Ezech. 27. e. 23.

כְּרוּב χερούβ

Cherúb, Quasi puer, vel quasi multiplicans, aut quasi pugnans, vel cognitionis, aut scientiæ multitudo. Nomen viri, 1. Esd. 2. c. 57. In 2. Regum 22. b. 11. legendum Cherub, non Cherubim.

כְּרוּבִים χερουβίμ

Cherubim, Idem. p. n. Gen. 3. d. 24.

כְּסֻלַת תָּבוֹר χασελλαθθὼρ

Chesseleth-thabor, Temeritates, siue fiduciæ, aut ilia electionis, vel puritatis. Nomen ciuitatis in tribu Zabulon, Iosue 19. a. 12.

כְּסָלוֹן χασαλών

Chesslón, Fiducia aut temeritas eius, siue ilia eius, aut thronus mansionis, vel calix, seu tegumentum mansionis. Nomen villæ in Hierosolymæ finibus, Ios. 15. c. 10.

חֶתּוּת χεττοία

Chetæa, Confracta, siue formidolosa: aut Syriacè, descendens, Ezech. 16. a. 2.

חֶתּוּת χεττοίαι

Chetææ, Idem. p. n. 3. Reg. 11. a. 1.

כִּידוֹן χιδών

Chidon, Iaculum, vel infortunium, siue quasi iudicans. Nomen loci, 1. Par. 13. c. 9.

Chimham, Vide Chamaam.

כִּתִּים χίος

Chium, Aperta, vel apertura. G. Insula inter Cycladas atque Bithyniam: cuius nomen Syra lingua masticen designat, eò quòd ibi mastix gignatur. Hanc aliqui Chiam appellauere, à Chione Nympha Coos. Act. 20. c. 15.

כְּלוֹי χλόη

Chloe, Familiæ Corinthiorum nomen, 1. Cor. 1. b. 11.

כְּבָר χοβάρ

Chobar, Fortitudo vel potentia, aut quasi filius, siue quasi puritas, vel quasi frumentum, aut iam, id est quod iam præteriit. Flumen est in terra Chaldæorum, apud quod Ezechiel visionem vidit, Ezechiel. 1. a. 3. Hoc quidam Euphratem interpretantur, alij Aborram putant, de quo Ptolemæus & Strabo.

כּוֹדְכֹד χόδ

כַּדְכֹּד χοδχόδ

Chodchód, Iaspis, aut hydria hydriæ, Ezec. 27. c. 16.

כְּדָרְלָעֹמֶר χοδολλογομώρ

Chodorlahómor, Quasi generatio seruitutis, aut quasi habitatio seruitutis, siue sphærula vel rotunditas manipuli. Rex Ælamitarum, Gen. 14. a. 4.

כָּלְחֹזֶה χαλεζή

Chol-hoza, Omnis propheta, siue omnis videns, aut omne pectus. Pater Sellom, 2. Esd. 3. c. 15. & 11. a. 5.

כּוֹנַנְיָהוּ χωνενίας

Chonenías, Præparatio, aut firmitas, vel rectitudo Domini. Fra-

 χωνενίας

חֹרִי χωρεμίοι

χριστὸς

כּוּב χρῖται

כּוֹן

כּוּשׁ χῆς

חוּשַׁי χεσί

כּוּשַׁן־רִשְׁעָתַ- χεσαρεσιθαίμ תָיִם

כּוּשִׁי χουσί

כּוּזָא χουζᾶ

קִבְצַיִם καβσέμ

καλκία

hi, Frater Semei, 2. Par. 31. c. 13.

Chorrhæi, Furores, aut libertates, siue foramina. Populi gigantes, expulsi à filiis Edom ex monte Seir, Gen. 14. a. 6. qui & Horrhæi Deut. 2. c. 12. dicuntur.

CHRISTVS, Vnctus. G.

Chub, Extinguens. Nomen gentis, Ezec. 30. a. 5.

Chun, Præparatio, siue placenta: aut Syriacè, fenestra. Nomen vrbis, 1. Paral. 18. b. 8. 1 xx. ex nomine proprio fecerunt appellatiuum, ὴ ἐκ τῶν ἐκλεκτῶν πολέων.

Chus, Æthiops aut niger. Filius Cham, Genes. 10. a. 6. b. 8. à quo descenderunt Æthiopes. Vide Chusi.

Chusai, Sensus, aut festinans vel silens. Amicus Dauid, 2. Reg. 15. g. 32. 37. & 17. a. 5. c. 15. & 1. Par. 27. d. 33.

Chusan-rasathaim, Æthiops, vel nigredo iniquitatum. Nomen regis Mesopotamiæ, Iudic. 3. a. 8.

Chusi, Æthiops, aut niger. Pater Selemiæ patris Nathaniæ patris Iudi, filius Iemini, 2. Reg. 18. e. 21. & Ier. 36. d. 14. Legitur Psal. 7. a. 1. Chusi, quum legendum sit Chus.

Chuza, Videns, aut prophetans, vel visio, Luc. 8. a. 3. D.

C I

Cibsaim, Congregationes. Ciuitas ex tribu Ephraim data Leuitis, Ios. 21. b. 22.

Cilicia, Voluens, vel reuoluta. G. Regio maritima Asiæ in sinu Issico, vbi porticus in Tharso celebris ad Septentrionem Iudææ, de qua multa Strabo lib. 14. Mela in 1. Plinius libro 5. cap. 27. Ptolemæus in 5. cap. 8. quam Cydnus amnis intersecat, & mons Amanus (ita Hieronymus) à Syria Cœle separat. Vide Volaterran. libr. 11. Geograph. Ex hac Paulus Apostolus fuit oriundus, Act. 23. g. 34. & Christum in ea prædicauit, Galat. 1. d. 21.

קִין roosía

קֵינָה καινᾶ

קֵינִי καιναῖος

קִינוֹת θρῆνοι

קִירחֶרֶשֶׁת

קִירחָרֶשׁ

קִישׁ κὶς

Cin, Possessio, vel emptio, siue nidus, aut lamentatio. Nomen viri, à quo Cinæi, Num. 24. d. 22.

Cina, Idem. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios. 15. d. 22.

Cinæi, Idem. p.n. Nomen populi, Gen. 15. d. 18. καναῖοι

Cinæus, Idem. Num. 24 d. 20 & 1. Reg. 15. a. 6.

Cinoth, Lamentationes, quæ Græcè θρῆνοι.

Cir-hareseth, & Cir-hares, id est, murus lateris. Vrbs Moab, præclaris cincta muris, Esaiæ 16. b. 7. d. 11. vbi legitur, Muros cocti lateris.

Cis, Durus, aut stipula, vel cucumerarium. Filius Abiel, pater Saul regis, 1. Reg. 9. a. 1. Filius Moholim, 1. Paral. 23. c. 21. Filius item Abigabaon, 1. Par. 8. c. 29. sic vocabatur filius Abdai Leuitæ, 2. Par. 29. c. 11.

קִישׁוֹן κισών

Cison, Idem. Torrens Galilææ iuxta montem Thabor. Hic à monte Thabirio in mare cadit, Iudi. 4. a. 7. & 3. Reg. 18. g. 39. & Psal. 82. c. 10.

קִטְרוֹן κετζών

Citrón, Aromatizans, vel fumigans, aut colligatio, vel vinculum, siue attediati canticum: aut Syriacè, nodus. Ciuitas in tribu Zabulon, Iudic. 1. f. 30. vbi corruptè legitur Tethron.

עִיר דָּוִד πόλις Δαυίδ

Ciuitas Dauid, 2. Reg. 5. b. 7. & 9.

Ciuitas palmarum. Vide Vrbs palmarum.

בּוֹר הַכְּרֵתָה φρέατος σφρά

Cisterna fira, Nomen loci, 2. Reg. 3. c. 26.

C L

קְלָאוּדָא κλαύδη

Clauda, Vox fracta, vox flebilis. G. Insula spectans Cretam inter Meridiem & Occidentem, Act. 27. a. 16.

κλαυδία

Claudia, Latinum est. 2. Tim. 4. d. 21.

κλαύδιος

Claudius, Idem. Nomen Imperatoris Romanorum, Act. 11. d. 28. & 18. a. 2.

κλήμης

Clemens, Latinum est, significatq; mitem, vel modestum. Nomen viri, Phil. 4. a. 3.

κλεοπάτρα

Cleopatra, Gloria patriæ vel patris. G. Filia Ptolemæi, vxor Alexandri, 1. Mach. 10. e. 57.

κλεόπας

Cleophas, In Græco Cleopas, & interpretatur gloria omnis, vel omnimoda gloria. G. Nomen alterius viri qui proficiscens in Emaunta, Christum alloquebatur in itinere, Luc. 24. c. 18. Ioan. 19. e. 20.

C N

κνίδος

Cnidus, Atriplex, genus herbæ purgatiuæ vel laxatiuæ. Insula opposita Asiæ, 1. Mach. 15. d. 23. Act. 27. b. 7.

C O

קוֹא vel קְוֹעַ δὲ ἐκουέ

Coa, Spes vel congregatio, siue linea, aut regula, 3. Reg. 10. d. 28. & 2. Par. 1. d. 15. Iuxta veterem interpr. videtur fuisse insula. Alii autem interpretes, inter quos Sanctes & Vatablus, vertunt locum illum, Ex Ægypto: & congregatio mercatorum regiorum capiebant congregationem equorum, &c.

Cocti lateris murus, Ciuitas. Vide Cir-haréseth.

κοιλησυρία

קֹהֶלֶת ἐκκλησιαστής

Cœlesyria, siue Cœles Syria. Curua siue depressa Syria. G. 2. Mach. 3. a. 5. & 10. f. 69.

Coheleth, Ecclesiastes, vel concionator, Eccles. 1. a. 1.

קוֹלָיָת κωλόνια

κολία

κολωνία

Colaiá, Vox Domini, aut alleuiatio Domini, siue torrefactio. Nomen viri, 2. Esd. 11. b. 6.

Colia, Idem. Pater Achab. Ier. 29. e. 21.

Colonia, Latinum est à colendo, id est habitando dicta, Act. 16. b. 12.

κολασσαεῖς

Colossenses, puniti, vel supplicio affecti. G. Colossæ, Punitio vel supplicium. G. Ciuitas Phrygiæ quæ est in Asia minore, Coloss. 1. a. 2. κολάσεως

Coo, Vertex vel summitas. Nomen insulę, 1. Mach. 15. d. 23 Dicitur & Græcè κῶς, & κέως quondam, vnde & Plinius admonet dictam fuisse Ceam & κόον. κῶς

קָרְבָּן Corban, vel Corbana, Donum vel oblatio, Mar. 7. b. 11.

קֹרַח Córe, Caluus vel caluitium, siue glacies vel gelu. Filius Isaar filii Caath filii Leui, Exod. 6. c. 21. & 1. Paral. 6. c. 37. in eodem cap. b. 22. dicitur filius Caath. Filius itē Hebron sic vocabatur, 1. Pa. 2. f. 43. Sic & filius Esau ex Oolibama vxore, Gen. 36. a. 5 κορέ

קוֹרֵא Coré, 1. Par. 9. c. 19. vbi dicitur, Sellum verò filius Core, & 26. a. 1. & 2. Par. 31. c. 14. interpretatur vocans, vel legens, aut perdix. Filius Iemna. κορέ

Corinthus, Saturitas, vel satietas, aut ornamentum. G. Ciuitas Achaiæ maritima, quæ & Ephyra dicebatur, Act. 18. a. 1. κόρινθος

Corinthi, Saturati, vel satiati, aut ornati. G. Act. 18. c. 8. κορίνθιοι

קָרְחִים Coritæ, Idem significat quod קורח. p.n. 1. Par. 9. c. 19. Heb. Corhim. κορεινόε

Corites, Idem. s.n. 1. Par. 9. c. 19.

Cornelius, Latinum est, à cornu. Nomen viri, Act. 10. a. 1. κορνήλιος

קֶרֶן הַפּוּךְ Cornu stibii, Hebraicè, Ceren-hapuch. Nomen tertiæ filiæ Iob, Iob 42. d. 14. ἀμαλθαίας κέρας

כְּסִי Corozaim, Hoc secretum, vel hîc est mysterium. D. Galilææ oppidum est nunc desertum, inquit Hieronymus in ecloga, in secundo lapide à Capharnao, Luc. 10. b. 13. Mat. 11. c. 21. χοραζίν

קוּץ Cos, Spina, aut æstas, siue tædium, vel vigilia, aut finis. Pater Anob & Soboba, 1. Par. 4. b. 8. κὼς

כָּזִבִּי Cosam, Diuinans. D. Pater Addi, patris Melchi, Luc. 3. f. 28 κοσάμ

כָּזְבִּי Cozbí, Mendax, aut cessans, siue quasi fluens, aut quasi fluxus. Filia Suri, illa quæ cum Zamri occisa est, Madianitis, Numē. 25. d. 18. καζβί

C R

Crescens, Latinum est, à crescendo. Nomen viri, 2. Timot. 4. b. 10. κρήσκης

כְּרֵתִי Creta, Carnea vel carnalis. G. Græciæ insula inter Cyrenen & Græciam: ab Septentrione, Ægæo perfunditur pelago, simul & Cretico: ab Austro autem, Aphricano alluitur, Ægyptium attingente pelagus. Hæc dicta est ἑκατόμπολις, id est, centum vrbibus instructa: hodie Candia vocatur: ditionis Venetorum est. de hac lege Strabonem lib. 10. Ptolemæum libr. 3. cap. 19. Plinium in 4. cap. 12. Virgilium 3. Æneid. Pomp. Melam libr. 2. Meminit Lucas Act. 2. b. 11. Paulus ad Titum 1. b. 5. Hieronymus refert hanc famigeratam diuitiis, maximè æris, quòd prima illic eius metalli inuentio & vtilitas fuerit, 1. Mach. 10. f. 67. Act. 27. b. 7. κρήτη

Cretenses, Idem. p.n. G. Tit. 1. d. 12. κρῆτες

Cretes, Idem. G. Populi, Act. 2. b. 11. κρῆτες

Crispus, Latinum est. Princeps synagogæ Iudæorum, Act. 18. b. 8. & 1. Cor. 1. b. 14. κρίσπος

קוּשַׁי Cusi, Durus, siue stipula, aut cucumerarium. Filius Abdi filii Maloch, 1. Par. 6. d. 44. κουσί

כּוּת Cutha, Combustio, siue contusio. Regio est Persidis, à flumine Cutha (sicuti Iosephus libr. 9. cap. 15. Antiq. Iud. scriptū reliquit) vocata. Inde Cuthæi, de quibus idem libr. 11. cap. 2. Antiq. in hunc modum scribit, Salmanasar etenim transmigrans Israëlitas in eorum regione constituit Cuthæorum gentem quæ prius in interiore parte Persidis & Mediæ morabatur, 4. Reg. 17. f. 30. χεύθ

C Y

קַפְּרִיסִין Cypriarches, Princeps Cypri, vel princeps pulchritudinis. G. 2. Mach. 12. a. 2. κυπριάρχης

Cyprii, Pulchri. G. Act. 11. c. 20. κύπριοι

Cyprius, Idem. s.n. G. Act. 4. g. 36. κύπριος

כֹּפֶר Cyprus, Pulchra, vel pulchritudo. G. Nomen insulæ, 1. Machab. 15. d. 23. Act. 11. c. 19 & 27. a. 4. κύπρος

כֹּפֶר הַכְּפִירִים Cyprus, Cantic. 1. c. 14. & 4. d. 13. Camphora interpretantur nonnulli, aroma quoddam sic vocatum. κύπρος

קִיר Cyrene, Paries, siue trabes, aut frigiditas, vel occursus. Nomen vrbis aut regionis in Assyria, 4. Reg. 16. b. 9. quæ & Pentapolis dicitur à quinque vrbibus quibus fulget: hæ sunt, Hesperia, aliâs Berenice dicta, Plinio auctore lib. 5. ca. 5. Apollonia: Ptolemais, antiquo nomine Barce appellata: Arcinoe, aliquando Teuchira vocitata: atque vnde terris nomen est, ipsa Cyrene, omnium harum clarissima. Vide plura in Pomp. Melalib. 1. Plinio lib. 5. cap. 5. Strabone in 17. Ammiano Marcellino lib. 22. Huius mentio fit, Act. 2. b. 10. κυρήνη

Cyrenæi, Idem. p.n. κυρηναῖοι

Cyrenenses, Idem. Act. 6. c. 9. E synagoga Iudæorum priuatæ sectæ homines.

Cyrenensis, Idem. s.n. Act. 13. a. 1. κυρηναῖος

Cyrenæus, Idem, 2. Mach. 2. e. 24. Matt. 27. d. 32.

Cyrinus, In Græco Cyrinius, quod interpretatur dominās. Præses Syriæ, Luc. 2. a. 2. κυρήνιος

כּוֹרֶשׁ Cyrus, Quasi miser, vel quasi hæres, aut venter. Rex Persarum, 1. Esd. 1. a. 1. Act. 13. a. 1. κῦρος

Dabéreth,

D

דְּבָרִית δαβράθ — DAbéreth, Verbum, siue res, aut apes, vel subiectio: aut Syriacè, ductrix. Ciuitas quę de tribu Issachar data fuit Leuitis, Ios. 19. a. 12. & 21. c. 28. Ciuitas item refugii, 1. Par. 6. g. 72.

דְּבִיר δαείρ — Dabír, Oratorium, siue verbum, aut res, vel subiectio: aut Syriacè, ductor. Rex Eglon, Iosue 10. a. 3. Nomen vrbis in tribu Iuda & Simeonis, Iosue 11. d. 21. & 21. b. 15. quæ & Cariath-sepher dicitur, Ios 15. c. 15. Iudic. 1. b. 11. & Cariath-senna, Ios. 15. f. 49. In quam confugiebant qui homicidium imprudentes perpetrarant, 1. Paralip. 6. e. 58. Est & altera in tribu Gad, Ios. 13. c. 26.

דִּבְרִי δαβρί — Dabri, Oratorium, siue verbum meum: aut res vel apes, siue subiectio mea: aut Syriacè, ductor meus, Leuit. 24. b. 11. Scribe Dibri.

דָּדָן δαδάν — Dadán, Mamilla, vel dilectio, aut patruus, vel iudicans. Filius Regma, Gen. 10. a. 7. Filius Iecsan, Gen. 25. a. 2. Gens Æthiopiæ in Occidente.

דָּגוֹן δαγών — Dagón, Frumentum vel pisces. Nomen idoli Philisthinorum, Iudic. 16. f. 23. & 1. Mach. 10. g. 84.

דַּלָיָה δαλία — Dalaiá, siue Dalaiás, Pauper Domini siue exhaustio aut ramus Domini, vel macilentus. Filius Elioenai filii Naariæ, 1. Paral. 3. d. 24. Filius Semeiæ, Ier. 36. c. 12.

דְּלִילָה δαλέα — Dalilá, Paupertas, vel situla eius, aut ramus eius, siue exhauriens, aut macilenta. Nomen mulieris quam amauit Samson, Iudic. 16. a. 4.

דַּלְמָנוּתָא δαλμανυθά — Dalmanutha, Situla præparata, vel exhaustio numerata, siue macies, vel ramus præparatus vel numeratus. D. Nomen regionis, Marc. 8. b. 10.

דַּלְמָטִיָא δαλματία — Dalmatia, Lampas frustratoria, aut fulgur vanitatis. G. Pannoniæ ad Hadriaticum mare regio. De qua plura Plinius libr. 3. naturalis hist. cap. 22. & 25. in quam Titus ad prædicandum Euangelium profectus est, 2. Tim. 4. b. 10.

דָּמָרִיס δάμαρις — Damaris, Vxorcula, siue parua vxor. G. Mulier quæ Paulo prædicante Christo credidit, Act. 17. g. 34.

Damascéni, Sanguinis sacci, vel sanguinis pocula, aut sanguis femorũ vel incendiorũ vel procuratoris. Populi à Damascene sic dicti, quę est regio Syriæ inter Libanũ & Antilibanũ mõtes ad Septentrionem Iudææ, vnde describitur terra à Dan vsque Bersabee, 1. Reg. 3. d. 19. & 2. Reg. 24. a. 2. in ea est Damascus: à qua tota regio appellationẽ sumpsit. De hac Mela lib. 1. Plin. libr. 5. cap. 12.

דַּמֶּשֶׂק δαμασκός — Damascus, Idem. Filius procuratoris domus Abraham, Gen. 15. a. 2. Est & Damascus potens & insignis Phœnices ciuitas, quæ quondam in omni Syria tenuit principatum, terminus Iudææ ad Septentrionem, Ezec. 47. c. 16. Esa. 7. b. 8. & 10. b. 9. & 2. Reg. 8. a. 6. & 3. Reg. 11. e. 24. quæ Stephano à conditore Damasco Mercurii & Alimedes filio: Iustino lib. 36. à Damasco rege: Hieronymo verò in Heb. quęst. à Damasec Eliezer, cuius in libro 1. Mosis fit mentio, nomen accepit, Gen. 15. a. 2. de hac & Ezec. 27. d. 18. Amos 1. a. 5. Cant. 7. a. 4. Iere. 49. f. 24. nunc Saracenorum metropolis. Tertullianus lib. 3. aduersus Marcionem, Damascum ciuitatem Syrophœnices scribit, quæ quondam Arabiæ deputabatur inter Libanũ & Antilibanum sita, è qua Paulus per murum demissus fuit, Act. 9. d. 25.

דַּמֶּשֶׂק δαμασκός — Damascus, 4. Reg. 16. b. 10. Similitudo incendii, aut oculi, vel poculi, siue sacci, aut similis femori, vel tacitum osculum, aut poculum. Heb. Dumésec. Licet exemplaria quædam Hebraica legant דמשק.

דִּמְנָה δαμνά — Damná, Sterquilinium, aut cruentatio, vel taciturnitas, aut similitudo nostra. Ciuitas in terra Zabulon data Leuitis, Ios. 21. c. 35.

דָּן δάν — Dan. Iudicans, siue iudicium. Nomen loci, Gen. 14. c. 15. Filius item quintus Iacob ex Bala, ancilla Rachel vxoris suæ, Gene. 30. a. 6. Est & ciuitas in valle Bethrohob procul à Ptolemaide M. P. XIIII. contra Boreales partes, nõ procul ab vrbibus Galgalis & Masaloth, regionis quidem tribus Aser, possessionis autem Dan, vnde & nomen impositum: ante hac Lesem appellata, Ios. 19. d. 47. & Lais, Iudic. 18. c. 29. siue Laisa, Esa. 10. g. 30. Ipsa fuit terminus terræ Israël ab Aquilone, 1. Re. 3. d. 20 Ezec. 27. d. 19. Vnde dicitur à Dan vsque Bersabee, id est, ab Aquilone Terræ sanctæ ad Austrum. In qua Ieroboam rex Israël vitulum adorandum erexit, 3. Reg. 12. g. 29. Amos 8. d. 14. Hieronymus in Heb. traditionibus Paneas vocatam putat, quę aliâs Cæsarea Philippi.

דָּנִיֵּאל δανίηλ — Daniel, Iudicium Dei. Nomen prophetæ quem prępositus eunuchorum Nabuchodonosor, vocauit Baltassar, Dan. 1. b. 6 Filius itẽ secundus Dauid ex Abigáil Carmelitide, 1. Pa. 3. a. 1

דָּנָה δαννά — Danná, Iudicium, vel iudicans: aut Syriacè, ista. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios. 15. f. 49.

דַּפְקָה δαφκά — Daphcá, Pulsatio, siue impulsio. Nomen loci in quem venerunt filii Israël á deserto Sin, Num. 33. b. 12.

דָּפְנָה δάφνη — Daphne, Laurus. G. 2. Mach. 4. c. 33.

Daphnim, Num. 34. b. 11. vbi dicitur, fontem Daphnim, non est in Hebræo.

דָּרַע δαρά — Dára, Generatio siue habitatio pastoris aut societatis, siue iniquitatis: vel Syriacè, brachium. Filius Zaræ filii Iudæ, 1. Par. 2. a. 6.

דַּרְקוֹן δαρκών — Darcón, Generationis vel habitationis possessio vel emptio: aut Syriacè, draco. Nomen viri, 1. Esd. 2 c. 54.

דָּרְיָוֶשׁ δαρεῖος — Darius, Requirens, aut inquirens. Rex Medorum, Dan. 5. g. 31. & 1. Esd. 4. b. 5.

דַּרְמֶשֶׂק δαμασκός — Darmascus, Generationis aut habitationis procuratio, aut generatio: vel habitatio incendii vel procuratoris. Videtur eadem ciuitas quæ Damascus, 1. Par. 18. b. 6. & 2. Par. 16. a. 2. & 24. f. 23. & 28. a. 5.

דָּתָן δαθάν — Dathan, Ritus, aut lex. Filius Eliab, Nu. 16. a. 1. Deu. 11. a. 6

דַּתְמָה διαθεμά — Dathema, Legis præparatio, vel legis munus. D. Nomen vrbis, 1. Mach. 5. a. 9.

דָּוִד vel דָּוִיד δαυίδ — Dauíd, Dilectus. Filius Isai, 1. Re. 17. b 12. & 1. Pa. 2. b. 15

D E

דִּבְשַׁת δαβαθέ — Debbáseth, Melliflua, aut infamiam apponens. Nomen ciuitatis, terminus Zabuloniæ tribus, Ios. 19. a. 11.

דְּבֵלַיִם δεβλεῖν — Debeláim, Palathę, id est, massæ ex ficubus compactæ, massæ ficuum siccarum, caricæ. Nomen viri, Osee 1. a. 2.

דְּבָרָה δαβρά — Deberá, Oratorium, siue verbum, aut res, vel apes, aut subiectio: vel Syriacè, ductrix. Nomen loci, Ios. 15. b. 7.

דִּבְלָתָה δεβλαθά — Deblatha, Palatha, id est, massa ficuum siccarum, aut massa de ficubus compacta. Ciuitas est apud Ezechielem 6. d. 14. quã ego planè רבלתה esse credo. nã similitudo literarum ר & ד sæpenumero multis imponit, propterea quòd hæc paruo admodum apice inter se differant.

דִּבְלָתַיִם δεβλαθαΐμ — Deblathaim, Idem. p. n. Nomen ciuitatis in terra Moab, Ier. 48. d. 22. Eadem videtur quæ & Helmon-deblathaim.

דְּבֹרָה δεββωρά — Debora, Apes, vel verbum, aut res, siue subiectio: vel Syriacè, ductrix. Nutrix Rebeccæ, Gen. 35. b. 8. Vxor item Lapidoth prophetæ, Iudic. 4. a. 4.

דְּכַפֹּלִיס δεκάπολις — Decapolis, Decem ciuitatum, sub. regio. G. Regio decem vrbium vltra Iordanem ad Orientem Iudææ sita, cuius fit mẽtio, Matt. 4. d. 25. Marc. 5. d. 20. & 7. d. 31. de qua Plinius lib. 5 cap. 18. nat. historiæ, & Hieronymus in ecloga.

דְּקָלָה δεκλά — Declá, Comminutio eius: vel Syriacè, palma arbor. Filius Iectan, Gen. 10. d. 25.

דְּדָן δαιδάν — Dedán, Mammilla, vel dilectio earum: aut patruus, vel iudicans. Nomen vrbis, Ier. 25. e. 23.

דְּדָנִים δαιδᾶν — Dedanim, Idem. p. n. Filii Dedan, Esa. 21. d. 13.

דַּלְעָן δαλλάν — Deleán, Pauper, afflictus, siue pauperis responsio, vel canticum, aut exhausta siue macilenta afflictio vel responsio: vel ex Hebræo & Syro, pauper ouis. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios. 15. e. 38.

דֶּלְפוֹן δελφών — Delphón, Stillicidium, aut pauperem respiciens, siue exhaustum vel macilentum respiciens. Filius Aman filii Amadátha, Esth. 9. b. 7.

דֵּלוֹס δῆλος — Delos, Manifestata, vel ostensa. G. Nomen insulæ, 1. Mac. 15. d. 23.

דְּמָס δημᾶς — Demas, Popularis vel plebeus, aut pinguis. G. Nomen viri, Coloss. 4. d. 14. & 2. Tim. 4. b. 10.

דִּמֵטְרִיוֹס δημήτριος — Demetrius, Cerealis, à Cerere, quam Gentiles deam frumenti putabant. Seleuci filius, 1. Macha. 7. a. 1. Nomen etiam argentarii cuiusdam, Act. 19. e. 24.

דִּמוֹפוֹן δημοφῶν — Demophon, Populi interfector, aut populi cædes. G. Nomen viri, 2. Mach. 12. a. 2.

דְּנָהָבָה δενναβά — Denába, Iudicium eius in ea, aut iudicium præbens. Vrbs est in Edom, in qua regnauit Bela, Gen. 36. d. 32.

דֶּרְבֶּא δέρβη — Derbe, Circunsepta, vel vallata. G. Nomẽ ciuitatis Lycaoniæ, siue Isauriæ, vt Strabo ait lib. 12. Act. 14. a. 6.

דַּרְבֵּאוֹס δερβέος — Derbeus, Circunseptus, vel vallatus. G. Act. 20. a. 4.

דֶּשֶׁן δεσάου — Dessau, Pinguedo, aut cinis. D. Nomen castelli, 2. Mac. 14. c. 16.

D I

διάβολος — Diabolus, Criminator siue calumniator, aut accusator. G. 1. Mach. 1. e. 38. Luc. 8. b. 12. Ioan. 6. g. 70.

דֶּשֶׁף — Diabolus, Habacuc 3. a. 5. in Hebræo, Reseph, & interpretatur volucris, siue flamma, vel lampas, vel sagitta.

ἄρτεμις — Diana, Latinum est: & dicta est à die, eo quòd habeat lucem æmulam diei. Nam luna hoc nomine appellatur. Nomen deæ quam colebant Ephesii, Act. 19. e. 24. & g. 35.

דִּיבוֹן δεβών — Dibón, Abundans filius, aut abundantia intelligentiæ vel ædificationis: aut Syriacè fluxus. Nomen excelsi Moabitarum vbi colebantur idôla, Esa. 15. a. 2. Num. 21. f. 29. Ier. 48. d. 18. Est & vrbs Moabitarum primo, & postea Sehon regis Amorrhæorum, in tribu Ruben, vltra Iordanem ad Orientem posita, Ios. 13. c. 17.

דִּימוֹן δεμών — Dibon, Esa. 15. d. 9. vbi legitur, Quia aquæ Dibon repletæ sunt sanguine. Ponam enim super Dibon, &c. in Hebræo habetur Dimon, & interpretatur sanguinolenta, siue sterquilinium. Ciuitas in tribu Gad sita. Eadem quæ & in tribu Ruben recensetur, sed limitaneam esse vrbem ex hoc facilè colligitur.

דִּיבוֹן גָּד δεβωνγάδ — Dibón-gad, Abundantia filii felicis, aut abundantia intellectus

lectus vel ædificationis felicis, siue abundantia filii accincti. Nomen loci, in quo filii Israël fixere tentoria, profecti de Oboth, Num.33.f.45.

דִּבְרֵי הַיָּמִים — Dibre-haiamim, Verba dierum. Sic vocatur quintus liber Mosis, Græcè autem παραλειπομένων, id est, relictorum, quòd in eo libro ea maximè tractentur quæ in libris Regum relicta sunt.

δίδυμος — Didymus, Geminus, vel gemellus, qui cum alio vno & eodem partu nascitur. G. Sic dicebatur Thomas Apostolus, Iohan.11.b.16.& 20.f.24.

יְמִימָה ἡμέρα — Dies, Heb. Iemina. Prima filia Iob, Iob 42.d.14.

דָּוָא δαυαῖοι — Dieú, De generatione, aut existentes, 1.Esd.4.b.9. Syrũ est.

דִּלְעָי δαλαΐα — Dilaiáu, Pauper Domini, siue exhaustio, vel ramus Domini, aut macilentus. Nomen viri, 1.Par.24.c.17.

דִּימוֹנָה διμονά — Dimoná, Sterquiliniũ, siue coaceruatio, aut abundans numerus vel munus. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios.15.d.22.

דִּינָה δῖνα — Dina, Iudicium, vel iudicans: aut Syriacè, ista. Filia Iacob ex Lia vxore, Gen.30.c.21.

דִּינָא δήναιοι — Dinæi, Iudices, siue iudicia. Nomen populi, 1.Esd.4.b,9.

דִּיוֹנִיסִיוס διονύσιος — Dionysius, Diuinitus stimulatus vel compunctus. G. Vir Athenien sis, prædicante Paulo ad fidem CHRISTI conuersus, Act.17.g.34.

διόσκορος — Dioscorus, Diuina saturitas, vel diuinum ornamentum. G. Nomen mensis, 2. Mach.11.d.21.

διοτρεφής — Diotrephes, A Ioue nutritus. G. Vir pessimus, vt testatur Ioannes in tertia sua epistola.

דִּישָׁן ῥισών — Disan, Trituratio, siue pinguedo, vel cinis, aut abundans dens vel ebur. Filius Seir Horræi, Gen.36.c.21.

דִּישׁוֹן δησών — Dison, Trituratio, siue pinguedo, vel cinis. Filius Seir Horræi, Gen.36.c.21. Filius Anæ filii Sebeon, ibidem, 25.

διθάλασσον — Dithalassum, Duo maria, siue bimaris, qui vtrinque mari alluitur, quod in nauigatione vix sine periculo euenire solet. G. Act.27.g.45.

D O

דּוֹכִי — Doch, Commotus, siue impulsus, aut comminutus. D. Munitiunculæ nomen, 1.Mach.16.c.15.

דּוֹדָוָהוּ δοδία — Dodau, Dilectio, aut mammilla eius, vel patruus eius. Nomen viri, 2.Par.20.g.37.

דּוֹדָנִים ῥόδιοι — Dodanim, Dilecti vel patruelis somnus, aut mammilla dormientis. Filius Iauan, Gen.10.a.4.à quo Rhodii.

vel רוֹדָנִים — Dodanim, 1.Par.1.a.7. Imperantes, siue descendentes, aut imperantis vel descendentis somnus. Heb. Rodanim & Dodanim. Filius Iauan, qui Gen.10.a.4.dicitur Dodanim.

דּוֹדָנִים δωδαναῖμ — Doég, Solicitus, siue anxius, aut piscator. Vnus ex pastoribus Saulis, 1.Reg.21.b.7.

דּוֹאֵג δωὴκ — Dommim, Sanguinei, aut silentes, vel similes, vel Syriacè, pecuniæ. Nomen regionis, 1.Reg.17.a.1.

דָּמִים δομίμ — Domus solis, Græcè Heliopolis, vrbs Ægypti in qua sol adorabatur. Vide Beth-semes, Ier.43.d.13.

vel דּוֹר — Dor, Generatio, vel habitatio. Nomen ciuitatis maritimæ in tribu Manasse, Ios.11.a.2.& 17 c.11. Iudic.1.f.27.& 1.Par.7.f.30. & 1.Mach.15.d.25. Quidam falso Stratonis Cæsaream appellatam existimant.

דּוֹר δώρ

δορκάς — Dorcas, Caprea, vel damula. G. Nomen mulieris quæ & Tabitha Syriacè dicebatur, Act.9.g.39.

דַּרְדַּע δαρδαά — Dorda, Habitaculum scientiæ, vel generatio scientiæ. Filius Maol, 3. Reg.4.d.31.

δωρυξ — Doryx, Rapidus, aut velox. D. Eccles.24.d.41.

δοσίθεος — Dositheus, Deodatus. G. Nomen ducis, 2.Mac.12.c.19.

דֹּתָן δωδαείμ — Dothán, siue Dothain, Ritus aut lex. Locus est vbi Ioseph reperit fratres suos pecora pascentes, Gen.37.d.16. qui etiam temporibus Hieronymi supererat in duodecimo à Sebaste miliario contra Aquilonis plagam, 4.Reg.6.c.13.

D R

δρουσίλλα — Drusilla, Rore conspersa. G. Vxor Felicis præsidis Iudææ, Act.24.f.25.

D V

דּוֹדַי δωδαΐ — Dudía, Dilectus, aut patruus meus. Nomen viri, 1.Paral. 27.a.4.

דְּעוּאֵל ῥαγουήλ — Duel, Cognoscite Deum, aut scientia Dei. Pater Eliasaph principis tribus Gad, Num.1.b.14.

דּוּמָה — Duma, Silentium, vel similitudo. Regio quædam Idumææ, ad Austrum vergens, quæ hodie dicitur Eleutheropolis, viginti distans millibus, iuxta quã sunt montes Seir, auctor Hieronymus in comment.in Esaiam. De hac lege Esa.21.c.11. Filius Ismahelis, Gen.25.b.14. Est & ciuitas in tribu Iuda, iuxta veterem interpretẽ & LXX. quos secutus est, ῥῆμα Ios.15.f.52.

דּוּרָא δεηρᾶ — Durá, Generatio, vel habitatio, aut pyra ignis. Vallis prouinciæ Babylonis, Dan.3.a.1.

E

עֵבָל γεβήλ — EBál, Aceruus vetustatis, aut aceruus defluens. Filius Sobal filii Seir, Gen.36.c.23.

E C

קָטָן ἀχατάν — Eccetan, Paruus, siue minimus. Nomen viri, 1.Esd.8.b.12.

קֹהֶלֶת ἐκκλησιαστής — Ecclesiastes, Concionator, vel congregans. Hebraicè Cohéleth, id est, concionator, Ecclesiastes 1.a.1.

קָחָלְתָה ἐκβατανᾶ — Ecbathana, Frater mortis. D. Nomen regionis, 2. Machab. 9.a.3.

אֲחְמְתָא ἀμαθά — Ecbathanis, Idem. Chaldaicè, Ahmathá. Metropolis maioris Mediæ à Seleuco, vt inquit Volaterranus libr.12. seu vt Iudith 1.a.3. dicitur, ab Arphaxato Medo condita, vbi reges, eò quòd frigida sit, æstiuare solent. Hęc Ptolemęo lib.6. ἀγβάτανα: Stephano verò interdum ἀγβάτανα, interdum ἐχβάτανα dicitur, 1.Esd.6.a.2. quo loco, quidam vertũt, scrinium in quo schedæ reponebantur & authentica.

אֲחִיָּה ἀιὰ — Echaiá, Frater Domini. Nomen viri, 2.Esd.10.b.26.

אָחִי ἀχίς — Echi, Frater meus. Filius Beniamin, Gen.46.c.21. qui 1.Paral.8.a.2. Rapha dicitur.

E D

אֵדּוֹ — Eddó, Vapor, aut nubes, vel interitus eius. Nomen viri, 1.Esd.8.c.17.

אֲדָמָה ἀδαμά — Edemá, Terra, aut rufa, siue sanguinea. Ciuitas in tribu Nephthali, Ios.19.c.36.

עֵדֶן ἀδάμ — Eden, Voluptas, siue deliciæ: aut Syriacè, tempus. Propriũ viri, Esa.37.c.12.& 4.Reg.19.c.12.& 2.Par.29.c.11. Cuius filii incoluerunt regionem Syriæ quæ dicitur Thalassar.

עֵדֶר ἐδέρ — Eder, Grex, siue defectio, vel priuatio. Filius Musi, filii Merari, 1.Par.23.e.23. Vrbs item in tribu Iuda, Ios.15.e.21. Est quoque turris nomen vbi filii Iacob tabernaculum fixerunt, Gen.35.d.21. vbi legitur, Fixit tabernaculum trans turrẽ gregis: Hebraicè, turrem Eder. Idem, Mich.4.c.8. Et tu turris gregis: Hebraicè. Et tu turris Eder.

אֶדְרֶקָה — Edissa, Myrtus: aut Syriacè, lætitia. Nomen mulieris, quæ & Esther, Esth.2.b.7.

עֶדְנָא ἐδνέ — Edná siue Ednás, Voluptas: aut Syriacè, tempus. Nomen viri, 1.Esd.10.d.30.

עֶדְנָח ἐδνάς — Ednás, 1.Par.12.d.20. Æterna requies, siue testimonium quietis. Princeps militum in Manasse.

אֱדוֹם ἐδώμ — Edóm, Rufus, siue terrenus, aut sanguineus. Sic cognominatus fuit Esau, Gen.25.d.30.& 36.a.1. Nomen regionis, quæ & Idumæa, 3.Reg.11.c.14. Esa.34.b.6. Hæc in Syria ad Meridiem Iudææ sita, habet Arabiam ab Austro, Phœniciam à Borea. Aliàs porrò Gabalene, item & Amalechitis ab Amalech vocitatur: vt Iosephus lib.2.cap.1.indicat. Veruntamen idem Iosephus lib.5.cap.3.antiq. duplicem Idumæam ponit, superiorem & inferiorem. Superiorem elegit tribus Iudæ, quæ in longum quidem extenditur vsque ad Hierosolymam: latitudine verò vsque ad paludẽ Sodomæ constituta est. In hac autem sorte ciuitates erant Ascalon & Gaza: istam, Palæsthinam aliàs dicunt. Inferior Idumæa sorte cessit Simeonis tribui: hæc circa Ægyptum est, & Arabiæ montem. Hæc ille. Edomitæ noluerunt filiis Israël transitum permittere per terram ipsorum, Numer.20.g.18. Saul istos expugnauit, 1.Reg.14.g.47. Dauid ipsos sibi seruire fecit, 2.Reg.8.e.14.& 1.Par.19.d.19.

אֱדוֹם ἐδώμ — Edom, Ios.3.d.16. Homo, siue rufus, aut terrenus, vel sanguineus. Heb. Adam, & est nomen vrbis.

אֶדְרֶעִי ἀδραΐ — Edrái, Fortitudinis vel magnitudinis aceruus, aut nubes, siue interitus iniqui aut socii vel pastoris siue confractionis. In regione Amorrhæorum vrbs regis Og, vbi ipse contra Israël pugnauit & cæsus est, Deut.1.a.3. & 3.a.1. Num.21.g.23. Ios.12.d.12. Est & alia in tribu Nephthali, Ios.19.c.37.

E G

חֻגָּא ἀχαΐ — Egéus, Meditatio, siue loquela, vel gemitus, aut ablatio. Eunuchus Persarum regis, Esth.2.a.3.

עֶגְלָה ἀιγάλ — Egla, Vitula, aut currus, siue rotunda. Vxor Dauid, 2.Reg.3.a.5.& 1.Par.3.a.3.

עֶגְלוֹן ἐδολάμ — Eglon, Vitulus, aut currus, siue rotundus. Nomen vrbis in tribu Iudæ, cuius rex fuit Dabir, Ios.10.a.3.& 15.e.39. Nomen regis Moab, Iudic.3.b.12.

E L

vel אֵלָה — Ela, Ilex vel quercus, siue fortitudo: aut maledictio, vel iuramentũ, scilicet impercationis: aut Syriacè, Deus. Ciuitas Idumæorum, Gen.36.d.41. Pater Oseæ prophetæ, 4.Reg.15.f.30. Filius Caleb filii Iephone, 1.Par.4.c.15. Pater Semei præfecti in Beniamin, 3.Reg.4.b.18. Filius Ozi, 1.Par.9.b.8. Filius Baasa regis Israël, 3.Reg.16.b.6.& c.8.

אֵלְעָד ἐλεαδ — Elád, Dei æternitas, vel Dei testimonium, aut Dei præda. Filius Suthalæ filii Zabad, 1.Par.7.d.22.

אֶלְעָדָה ἐλαδά — Elada, Dei cœtus vel congregatio, aut Dei æternitas siue testimonium, vel Dei præda. Filius Tahath, filii Bared filii Suthalæ filii Ephráim, 1.Par.7.d.21.

ἐλαΐα — Elai, Fortis, vel Deus meus. D. Iudith 8.a.1.

עֵילָם ἐλαμά — Elám, Regio Persidis in qua erat Susa regio regum Persarum, à qua Elamitæ dicuntur, Act.2.b.9. Esa.21.a.2. in Ier.49.g.35. Elam scribe, non Ælam. Vide Ælam.

אֶלְעָשָׂה ἐλεασά — Elasa, Dei factura. Filius Helles filii Azariæ filii Iehu, 1.Paral.2.e.39. Filius Rapha filii Banaa, 1.Par.8.d.36. Filius Saphã, Ier.29.a.1. Filius Pheshur, 1.Esd.10.c.22.

אֵילַת ἐλὼθ — Eláth, Cerua, siue fortitudo, aut ilex, vel quercus. Nomen ciuitatis regni Edom, ad quam profecti sunt filii Israël, egressi

אֶלְקָנָה ἐλκανά

אֶלְקֹשִׁי ἐλκεσαῖος

אֶלְנָעַת ἐλναά

אֶלְדָד ἐλδαδ

אֶלְעָלָה ἐλεαλή

אֶלְעָזָא ἐλεάζαρ

אֶלְעָזָר ἐλεάζαρ

אֶלֶקְטוּ ἐκλέκτω

אֶלְחָנָן ἐλεανάν

אֶלֶף ἐλάφ

אֶלֶף ἐλεύθερος

אֵלִי ἠλί

אֵלִיָּה ἠλία

אֲלִיאָב ἐλιάβ

אֶלִיחֲבָא ἐλιαβά

אֶלְיָקִים ἐλιακείμ

אֶלִיעָד ἐλιαδά

אֶלְיָדָע ἐλιαδά

אֶלִיעָם ἐλίαμ

אֶלִיָּהוּ ἠλίας

אֶלִיסָף ἐλισάφ

אֶלְיָשִׁיב ἠλιασίβ

אֶלְיָאתָה ἠλιαθά

אֶלְיוֵקָא ἐλικά

ἔλικαι

אֶלְיָדָד ἐνδάδ

אֶלִיאֵל ἐλιήλ

אֶלִיעֶזֶר ἐλιεζέρ

אֶלִיחֹרֵף ἐλιχόρεφ

אֵילָם ἐιλίμ

אֱלִימֶלֶךְ ἐλιμέλεχ

עֵלְיוֹעֵנַי ἐλιοναί

אֶלְיְהוֹעֵינַי ἐλιωναί

אֶלִיפָל ἐλιφάλ

אֶלִיפָלֵט ἐλιφαλάτ

egressi de Hesiongaber, Deuter. 2. b. 8.

Elcana, Deus zelotes, aut Dei professio, vel Dei calamus, siue Deus nidus eius. Filius Core filii Isaar, filii Caath, Exod. 6. d. 24. Maritus Annæ matris Samuelis, 1. Reg. 1. a. 4. Alius de quo 1. Par. 12. a. 6. Filius Asir, 1. Par. 6. b. 24. & 2. Par. 28. a. 7.

Elcesæus, Dei durities, vel serotinus. Viculi nomen in Galilæa, vnde Nahum propheta, Nahum 1. a. 1.

Eldaá, Dei scientia, aut Dei cognitio. Filius Madian filij Abrahæ, Gen. 25. a. 4.

Eldád, Dei dilectio aut dilectus. Nomen viri, super quem requieuit Spiritus Domini in castris, Num. 11. f. 26.

Elealé, Dei ascensio, siue Dei holocaustum. Ciuitas Amorrhæorum in Galaaditide regione, tribui Iudæ adscripta, Esaiæ 15. b. 4. quam ædificauerunt filii Ruben, Num. 32. g. 37.

Eleazár, Dei adiutorium, siue Dei atrium. Filius Aaron filii Amram filii Caath filii Leui, Exod. 6. d. 22. & 1. Par. 6. a. 3.

Eleazarus, Idem. Filius Mathathiæ, filii Ioannis, 1. Mac. 2. a. 5. Pater item Phinees, filius Mosollamiæ, 1. Par. 9. d. 20.

Electa, Latinum est, & Græcè idem significat. Mulier ad quam scribit Ioannes, 2. Ioan. 1. a. 1.

Elehanán, Dei gratia, siue Dei misericordia, aut Dei donũ. Nomen viri, 2. Reg. 23. d. 24. & 1. Par. 11. f. 26.

Eleph, Mille, siue doctrina, aut bos, vel dux. Vrbs in tribu Beniamin, Ios. 18. d. 28.

Eleutherus, Liber, vel ingenuus. G. Nomen fluuii, 1. Mac. 11. a. 7.

Elí, Deus meus, Matt. 27. e. 46. Psal. 22. a. 1.

Elía, Deus Dominus, aut fortis Dominus. Filius Ieroham, 1. Par. 8. c. 26. & 1. Esd. 10. d. 21.

Eliáb, Deus meus pater, siue Deus patris. Filius Phallu filii Ruben, Num. 26. a. 8. Primogenitus filiorum Isai patris Dauid, 1. Reg. 16. b. 6. & 1. Par. 2. b. 13. Filius etiam Helon, princeps tribus suæ Zabulon, Num. 1. a. 9.

Eliabá, Deus aut fortis abscondet. Nomen viri, 2. Reg. 23. d. 32. & 1. Par. 11. f. 33.

Eliacim, Dei resurrectio aut affirmatio, siue Deus resurrectionis vel firmitatis, aut Deus vindicans. Filius Helciæ, Esaiæ 22. f. 20. & 4. Reg. 18. d. 18. præpositus domus regis Ezechiæ. Filius item Iosiæ regis, à Pharaone Nechao Ioacim appellatus, 4. Reg. 23. g. 34. Pater etiam Iona, Luc. 3. f.

Eliadá, Dei scientia, vel Dei cognitio. Pater Razon, 3. Reg. 11. d. 23. Filius Dauid, 2. Reg. 5. c. 16. & 1. Par. 3. b. 8.

Eliâm, Dei populus, aut Deus populi. Filius Achitophel, 2. Reg. 23. d. 34.

Elias, Deus Dominus, aut fortis Dominus. Nomen prophetæ, 3. Reg. 17. a. 1.

Eliasaph, Deus augens, vel Deus augmentationis, aut Deus finiens. Filius Duel princeps tribus suæ Gad, Num. 1. b. 14.

Eliasib, Deus conuersionis, aut Dei sessio vel habitatio, siue Dei insufflatio. Filius Elioenai filii Naariæ, 1. Paral. 3. d. 24. & 24. b. 11. & 1. Esd. 10. a. 7.

Eliátha, Deus meus tu, aut Deus meus venit. Nomen viri, 1. Par. 25. b. 4.

Elicá, Dei pelicanus, aut fortis vomitus. Nomen viri, 2. Reg. 23. d. 25.

Elici, Nigri, aut circunuoluti, vel retorti. G. Populi, Iudith 1. b. 6.

Elidád, Dei dilectus, vel Dei dilectio. Filius Chaselon, princeps tribus Beniamin, Num. 34. d. 21.

Eliel, Deus meus Deus, vel Dei fortitudo, siue Dei potentia. Filius Thohu, 1. Par. 6. c. 34. & 8. b. 19. Mahumites, 1. Par. 11. g. 46. & 2. Par. 31. c. 13.

Eliezer, Dei adiutorium, siue Dei atrium. Nomen filii procuratoris domus Abraham, Gene. 15. a. 2. Filius item Moysis, Exod. 18. a. 4. & 1. Par. 23. b. 15. Filius etiam Bechor filii Beniamin filii Iacob, 1. Par. 7. b. 9. Filius Iorim, Luc. 3. f. 29.

Elihoreph, Dei hyems, aut Deus iuuentutis, siue forte opprobrium: aut ex Hebræo & Syro, Deus acuminis. Filius Sisa princeps exercitus Salomonis, 3. Reg. 4. a. 4.

Elim, Arietes, aut fortes, vel cerui, siue valles. Nomen ciuitatis Moabitarum, non procul à limite, ad quam peruenerunt filii Israël profecti de Mara, Exod. 15. d. 27. & 16. a. 1. Numer. 33. b. 9. Est & nomen putei, Esa. 15. b. 8. aut nomen ciuitatis, vbi legendum Beer-elim.

Elimélech, Deus meus rex, aut Dei consilium. Nomẽ Bethlehemitæ cuiusdam mariti Noemi, Ruth. 1. a. 2.

Elioenai, Ad ipsum oculi mei, siue ad ipsum fontes mei, aut ad ipsum afflictio vel paupertas. Filius Naariæ filii Semeiæ filii Secheniæ, 1. Par. 3. d. 23. & 4. f. 36. Filius item Bechor filii Beniamin filii Iacob, 1. Par. 7. b. 9. & 8. b. 19.

Elioenai, 1. Par. 26. a. 3. & 1. Esd. 8. a. 4. Ad Dominum oculi mei, aut Deus ipse oculorum meorum.

Eliphál, Dei miraculum, vel Dei iudicium. Filius Vr, 1. Par. 11. g. 36.

Eliphalet, Deus liberationis, siue Deus expellens. Filius Dauid, 2. Reg. 5. c. 16. & 1. Par. 3. b. 6. & 14. b. 7. Idem 1. Par. 14. b. 5. Hebraicè scribitur אלפלט Elphalet. Est & filius Esec, 1. Paral. 8. d. 38.

אֶלִיפְלֵהוּ ἐλιφάλ

Eliphalú, Deus mirabilis, siue Deus iudicii. Nomen sacerdotis, 1. Par. 15. b. 18.

אֱלִיפַז ἐλιφάζ

Elipház, Dei nisus vel conatus, aut Dei obrizum. Filius Esau ex Ada vxore, Gen. 36. a. 4.

אֱלִיפֶלֶט ἐλιφαλάτ

Eliphélet, Deus liberationis, siue Deus meus expellens. Filius Aasbai, 2. Reg. 23. d. 34. Filius item Dauid, 1. Par. 3. b. 8.

אֱלִישָׁה ἐλισαά

Elisa, Deus est, aut Dei agnus, siue Deus commodans. Filius Iauan, Gene. 10. a. 4. Ab hoc Æoles siue Insulæ Ionii maris, Ezech. 27. a. 7.

אֱלִישֶׁבַע ἐλισάβεθ

Elisabeth, Deus iuramenti, vel saturitatis, siue Dei septenarium. Vxor Aaron filia Aminadab, Exo. 6. d. 23. Vxor item Zachariæ, mater Ioannis Baptistæ, Luc. 1. a. 5.

אֶלִיצָפָן vel אֱלִיצָפָן ἐλισαφάν

Elisaphã, Deus Aquilonis, siue Deus absconditus, aut Deus speculator. Filius Oziel filii Caath filii Leui, Exod. 6. c. 22. Filius item Pharnach, Num. 34. d. 25.

אֱלִישָׁפָט ἐλισαφάτ

Elisaphat, Deus iudicans. Filius Zechri, 2. Par. 23. a. 1.

אֱלִישָׁמָע ἐλισαμώ

Elisamá, Deus exauditionis, siue Dei exauditio. Filius Ammiud princeps tribus suæ Ephraim, Num. 1. a. 10. & 1. Par. 7. f. 27. Filius item Dauid, 2. Reg. 5. c. 16. & 1. Para. 3. b. 6. & 14. b. 6. Pater Nathaniæ, 4. Reg. 25. g. 25. Sic nominabatur filius Icania filii Sellum filii Sisamoi, 1. Par. 2. e. 41.

אֱלִישָׁע ἐλισαιέ

Elisæus, Dei salus, vel Deus saluans. Nomen prophetæ filii Saphat, 3. Reg. 19. c. 16. & 4. Reg. 3. b. 11. Luc. 4. e. 27. Græcè ἐλισσαῖος apud Lucam 4. e. 27. scribitur: at in Libris Regum vbique scribitur ἐλισαέ.

אֱלִישׁוּעַ ἐλισουέ

Elisua, Idem. Filius Dauid, 2. Reg. 5. c. 15. & 1. Par. 3. b. 6.

אֱלִישׁוּר ἐλισούρ

Elisur, Dei fortitudo, siue Dei petra, aut Dei plasmatio vel colligatio. Filius Sedeur princeps tribus suæ Ruben, Nu. 1. a. 5

אֱלִיהוּא ἐλιοῦ

Eliú, Deus meus ipse, aut fortitudo ipsius. Filius Ieroham patris Elcana, 1. Reg. 1. a. 1. Nomen principis militiæ, 1. Paral. 12. d. 20. & 26. a. 7. & 27. c. 18.

אֱלִיהוֹעֵינַי ἐλιωναί

Eliud, Deus laudis, siue Deus confessionis, aut Dei laus vel confessio. D. Filius Achim filii Sadoc, Matt. 1. b. 14.

אֱלִיהוּד ἐλιούδ

Ellas, Vide Hellas. ἐλλάς

אֵלֶּה הַדְּבָרִים ἐλλαδαβαρείμ

Elle-haddebarim, Hæc sunt verba. sic incipit quintus liber legis, qui à Septuaginta δευτερονόμιον, id est, secundaria lex dicitur, Deut. 17. d. 18. non quòd alia sit quàm ea quæ in monte Sinai data est, sed quòd denuò repetita sit nouo pacto per ministerium Mosis coram iis qui priorem in monte Sinai non audierant.

חֵלֶל ἐλιήλ

Ellél, Laudans, siue lucifer, aut stultitia. Pater Abdon iudicis in Israël, Iudic. 12. d. 12.

אֶלְמָדָד ἐλμωδάμ

Elmadan, Deus mensuræ eorum, vel Deus indumenti eorum. D. Luc. 3. d. 28. In quodam veteri Græco codice legitur Elmadad.

אֶלְמֶלֶךְ ἐλμέλεχ

Elmélech, Dei regnum, vel Dei consilium. Nomen ciuitatis in tribu Aser, Ios. 19. b. 26.

אַלְמוֹדָד ἐλμωδάδ

Elmodád, Dei mensura, aut atrium dilecti. Filius Iectan, Gen. 10. d. 24.

אֶלְנַעַם ἐλναάμ

Elnáam, Dei pulchritudo, siue Deus monens eos. Pater Iosaia & Ieribai, 1. Par. 11. g. 46.

אֶלְנָתָן ἐλιακείμ

Elnathán, Deus dedit, siue Dei donum. Filius Achobor, Ier. 26. g. 22. Pater Noesta matris Ioachin filii Ioacim, 4. Reg. 24. b. 8. ἐλναθάν

אַיָּלוֹן ἐλών

Elón, Ilex, vel quercus, aut fortis. Filius Zabulon, Gen. 46. b. 14. Iudex Israëlitici populi, Iudic. 12. d. 11. Nomen ciuitatis in tribu Nephthali, Ios. 19. c. 33. In 3. Reg. 4. a. 9. Hebraicè scribitur אילון. Tale fuit nomen patri Basemath & Ada vxorum Esau, Gen. 26. g. 34. & 36. a. 2.

אַיָּלוֹן ἠιλών

אֵלוֹנִי ἀλλωνεί

Elonitæ, Idem. p. n. Num. 26. c. 26.

אֶלְפַּעַל ἐλφαάλ

Elpháal, Dei opus, vel Dei operatio. Filius Mehusim, 1. Paral. 8. b. 11.

אֶלְתְּקֵה ἐλθεκώ

Elthecé, Ex Hebræo & Syro, Dei theca vel capsa. Nomen ciuitatis in tribu Dan, Ios. 19. d. 44. quæ Ios. 21. b. 23. Eltheco dicitur ab interprete, cùm in Hebræo eadem sit lectio cum sequente per ק in fine.

אֶלְתְּקָא ἐλτεκώ

Eltheco, Idem. Nomen ciuitatis, Ios. 21. b. 23. quæ Ios. 19. d. 44. dicitur Elthece per ה in fine.

אֶלְתְּקוֹן ἐλθεκών

Elthecon, Dei correctio, siue Dei præparatio. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios. 15. g. 59.

אֶלְתּוֹלָד ἐλθουλάδ

Eltholád, Dei generatio. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios. 15. e. 30. in tribu Simeon, Ios. 19. a. 3.

אָלוּל ἐλούλ

Elúl, Vlulatus, siue pernoctatio. Nomen sextæ lunationis, partim Augusto nostro, partim Septembri respondentis, 2. Esdræ 6. d. 15. & 1. Mach. 14. d. 27.

אֶלְעוּזַי ἐλιοζί

Eluzái, Dei fortitudo. Nomen viri, 1. Par. 12. a. 5.

אֵלְיָמִס ἐλυμαῖς

Elymais, Panicea, à panico, quod est genus seminis. G. Nomen ciuitatis in Perside, 1. Mach. 6. a. 1.

אֱלוּמַס ἐλύμας

Elymas, Magus, siue corruptor, vel perniciosus. G. Nomen magi, Act. 13. b. 8.

אֶלְזָבָד ἐλσαβάδ

Elzabád, Dei dotatio. Nomen principis, 1. Par. 12. b. 12. & 26. a. 7.

Emal-

E M

σιμαλκούαι Emalchuel, Rex Deus, aut regnum Dei, vel nuntius Dei. D. Nomen viri, 1. Mach. 11. d. 39.

הֵימָן ἐμάν — Eman, Multus, aut tumultuans: vel Syriacè, fidelis. Filius Zaræ filii Iuda, 1. Par. 2. a. 6.

חֲמַת ἀμάθ — Emath, Ira vel indignatio, aut calor, siue murus, aut vter, vel lagena. Vrbs sita in finibus Syriæ non procul à Damasco, 4. Reg. 14. f. 25. Ier. 49. f. 23. Etiam colligi potest hanc vrbem esse Syriæ. Est etiam nomen regionis quæ ab vrbe nomen habet, 4. Reg. 23. g. 33. In 1. Paralip. 18. a. 3. & c. 9. rectè scribitur Hemath. Vide Hieronymum in locis Hebr. Ipsa est terminus Chananæorum à Sidone, Ios. 13. a. 5. cuius mentionem habes 4. Reg. 14. g. 28. & 25. e. 21. Esa. 10. b. 9. & 11. c. 11. Zach. 9. a. 2. Heb. Hemath.

מְאָה μεά — Emath, Nehem. 12. c. 37. interpretatur cētum. Heb. Meah. Nomen turris.

אֵמֹר ἐμμώρ — Emér, Dicens, vel loquēs, siue exaltatio: aut Syriacè, agnus. Nomen loci, 1. Esd. 2. c. 36. & 57.

אֵמִים σομμίμ — Emím, Timores, aut terribiles, vel populi, siue insula aquarum. Gigantes quos expulerunt Moabitæ à terra ipsorum, Deut. 2. c. 11. In Gene. 14. a. 5. non est proprium nomen, sed vertendum Terribiles vel horrendos, quod fecit Chaldæus paraphrastes: sic etiam transferendum esse dicit Hieronymus in quæstionibus suis Hebraicis in Genesin: licet LXX. ἐμμαῖος transtulerint. Puto tamen populos esse Raphaim, à Moabitis, Emim dictos: ab Ammonitis verò, Zomzommim, Deuter. 2. c. 11. & d. 20.

עִמָּנוּאֵל ἐμμανουήλ — Emmánuel, Nobiscum Deus, Esa. 7. c. 14. Matt. 1. d. 23.

עֲמָאוּס ἐμμαούς — Emmaus, Timens consilium, vel matris aut gentis consilium, seu populus abiectus. D. Nomen castelli distantis ab Ierusalem stadiis 60. Luc. 24. b. 13.

אֵמֶר ἐμμήρ — Emmer, Dicens, siue loquens, vel exaltatio: aut Syriacè, agnus. Pater Phashur sacerdotis, Ier. 20. a. 1. & 1. Esdr. 2. b. 36. Pater item Mosollamith, 1. Par. 9. b. 12. & 24. b. 12.

E N

עֲנָק ἐνάχ — Enác, Gigas, aut torques, vel monile, siue oneratus: Gigantes, Num. 13. d. 22. quos expulerunt Chananæi, Deut. 2. b. 21.

עֲנָקִים ἐναχίμ — Enacím, Idem. p. n. Deut. 2. c. 11.

עֵין גַּלִּים ἐν αγαλείμ — En-agallím, Fons siue oculus vitulorum, vel curruum, aut rotunditatum. Nomen vici in principio maris Mortui, Ezech. 47. b. 10.

עֵינָם ἠναείμ — Enáim, Fons vel oculus eorum. Villa in tribu Iuda, Ios. 15. c. 34. Hodieque villa est Bethemin circa Terebinthum. Hieronymus in locis Hebraicis. Heb. Enam.

עֵינָן ἐνάν — Enán, Nubes, vel augurium, siue fons, aut oculus earum. Nomen villæ siue viculi, Num. 34. b. 9. Ezech. 48. a. 1. Pater itē Ahira principis tribus Nephthali, Num. 1. b. 15.

ἐγκαίνια — Encænia, Renouatio, vel dedicatio, id est, festum pro renouatione vel dedicatione templi. G. Ioan. 10. d. 22.

vel עֵין דּוֹר ἐνδώρ — En-dor, Fons, siue oculus generationis vel habitationis. Vrbs tribus Manassē in Iezrahel iuxta Naim vrbem sita, Iosue 17. c. 11. & 1. Reg. 28. a. 7. Psal 82. c. 11.

עֵין גַּדִּי ἐνγαδδί — En-gaddi, Fons siue oculus hœdi vel felicitatis: aut ex Hebræo & Syro, fons siue oculus incisionis, vel scissuræ. Vrbs in tribu Iuda iuxta mare Mortuum contra Occidentem. Dicitur & Hasason-thamar, 1. Reg. 24. a. 1. Ezech. 47. b. 10. Cantic. 1. d. 14.

עֵין גַּנִּים ἐνγαννίμ — En-gannim, Fons hortorum siue oculus protectionum. Locus tribus Iudæ, Ios. 15. c. 34. Et Hieronymo in locis Hebr. est vicus iuxta Beth-el. Alia ciuitas sacerdotum in tribu Issachar, Ios. 19. b. 21.

עֵין חַדָּה ἀνναδά — En-haddá, Oculus acutus vel lætus: aut fons acuminis vel lætitiæ: siue ex Syro & Hebræo, fons vel oculus vnus siue nouus. Nomen ciuitatis in tribu Issachar, Ios. 19. b. 21.

עֵין חָצוֹר πηγὴ αὐλῶν — En-hasor, Fons siue oculus atrii vel vestibuli, aut fontis fœnum vel herba. Ciuitas tribus Nephthali, Ios. 19. c. 33.

חֹנָם ἀννόμ — Ennóm, Ecce illi, siue diuitiæ eorum: aut decipiens vel contristans eos. Nomen viri, Ios. 15. b. 8. Ier. 7. g. 31. & 4. Reg. 23. c. 10.

עֵינוֹן αἰνάν — Enón, Nubes, vel obnubilatio, siue fons aut oculus eius, vel augurium. Terminus Damasci, Ezech. 47. d. 17. Est & Enon iuxta Salim oppidum haud longè à Iordane, vbi baptizabat Iohannes, sicut Iohan. 3. c. 23. scriptum est. Hieronymus in locis Hebraicis ad suam ætatem locum in octauo lapide Scythopoleos ad Meridiem iuxta Salim & Iordanem esse memorat.

אֱנוֹשׁ ἐνώς — Enos, Homo vel vir, siue oblitus aut desperatus. Filius Seth Gen. 4. d. 27. Luc. 3. g. 38.

עֵין שֶׁמֶשׁ πηγὴ σαμές — En-semes, Fons siue oculus Solis, aut ex Hebræo & Syro, fons siue oculus ministerii vel famulatus. Nomen loci, Iosue 18. c. 17.

E P

ἐπαινετός — Epænetus, Laudabilis. G. Amicus Pauli, Rom. 16. a. 5.

ἐπαφρᾶς — Epaphras, Spumans. G. Viri fidelis nomen, Col. 4. c. 12.

ἐπαφρόδιτος — Epaphroditus, Venustus, siue iucundus. G. Phil. 2. d. 25.

עֵיפָה γεφάρ — Epha, Lassus, aut volans; vel Syriacè, plicatus vel complicatus. Filius Madian filii Abraæ, Gen. 25. a. 4. Ab eo Arabia Felix, Deserta siue Petræa dicta est Epha, Esai. 60. a. 6. Fuit & nomen concubinæ Caleb, 1. Par. 2. f. 46. Filius Iahaddai, 1. Paral. 2. f. 47.

עֵפֶר ἀφείρ — Epher, Puluis siue hinnulus, aut plumbum. Filius Madian filii Abrahæ, Gen. 25. a. 4. & 1. Par. 1. c. 33. Filius Ezra, 1. Paral. 4. c. 17. & 5. d. 24.

ἐφέσιοι — Ephesii, Desiderabiles. G. Act. 19. g. 35.

ἔφεσος — Ephesus, Idem. s. n. G. Minoris Asiæ metropolis, & emporium celeberrimum, Amazonum opus, Ionicarum clarissima, à nomine & ipsa Amazonis appellata, pluribus antè nominibus dicta, Vrychia, Ortygia, Ptelea, Arsinoë ab vxore Lysimachi. In hac templum Dianæ celeberrimum, à tota Asia annis c c. ædificatum. Hæc Raphael Volaterr. libr. 10. Geograph. In Epheso etiam Paulus prædicauit, Act. 18. e. 19. Huius meminit Apostolus, 1. Cor. 16. b. 8. Apoc. 1. c. 11. & 2. a. 1. Extat & Pauli epistola ad Ephesios.

אֵיפָה μέτρον — Ephi, Genus est mensuræ, Ezech. 45. d. 34.

אֵפוֹד ἐφούδ — Ephód, Superhumerale, aut ornamentum, Iudic. 8. f. 27. & 17. b. 5. & 1. Reg. 2. d. 17 & 1. Par. 15. d. 26. Sic vocabatur pater Hamiel, Num. 34. d. 23.

עָפְרָה ἐφρά — Ephrá, Puluerulenta, siue plumbea, aut damula. Ciuitas Ioas patris Gedeonis, sita in tribu Manasse, Iudic. 6. b. 11. & 8. f. 32. Est & alia עפרה in tribu Beniamin, quæ Ios. 18. d. 23. dicitur Ophera, licet eadem sit orthographia huius cum præcedenti in Hebræo, 1. Reg. 13. d. 17.

אֶפְרַיִם ἐφραίμ — Ephráim, Frugifer, aut crescens. Filius secundus Ioseph, Gen. 41. g. 52. & 1. Par. 6. f. 66. Ab hoc tribus Ephráim nomēclaturam habet, quæ à Iordane flumine vsque ad Gazer longitudinem habuit: latitudinem verò, quæcunque à Bethel vsque ad campum maximum terminatur, Iosepho libr. 5. cap. 3. Iud. antiq. Vide Ezechielem cap. 48. a. 5. Est etiam mons qui inter Ierichontem & Ierosolyma extenditur, & ab hoc fine ascendit contra Septentriones per tractum maris vsque Gazeram vrbem, quem possederunt filii Ioseph, Ios. 16. b. 4. & 17. b. 10. Dictæ sunt quoque decem tribus Israël, siue regnum Israël, Ephráim, ob Ieroboam Ephrathæum, quem primum regem subierunt decem illæ tribus quę defecerunt à Iuda, 3. Reg. 11. e. 26. Esa. 7. a. 2. & 9. c. 9. Osee 5. a. 5. Legimus & Psal. 59. a. 9. Heb. 60. Ephráim fortitudo capitis mei: & Psal. 77. g. 67. Heb. 78. Tribū Ephráim non elegit. Similiter Psa. 107. b. 9. Heb. 108

אֶפְרָת ἐφράθ — Ephrátha, Vbertas, siue frugifera, vel crescens, aut incinerata. Vxor fuit Caleb filii Esron post defunctam priorem vxorem Azubam, 1. Par. 4. a. 4. Ipsa peperit ipsi Caleb Hur filium, 1. Par. 2. c. 19. Ab hac Calebis vxore Ephrata vrbs nomenclaturam accepit, quæ est in tribu Iudæ, Gen. 35. c. 16. Aliàs Bethlehem dicta, Genes. 48. b. 7. Videtur eadem esse quæ Caleb Ephratha appellatur, 1. Paralipo. 2. c. 24. vbi mortuus est Hesron. Vide de hac re etiam Hieronymum in traditionibus Hebraicis.

אֶפְרָתִי ἐφραθί — Ephratæus, Idem. s. n. Qui est de tribu Ephráim, Iudic. 12. b. 5. & 3. Reg. 11. e. 26. vel de Ephratha, id est de Beth-lehem, 1. Reg. 17. b. 12.

חָפְרַע ὀυαφρῆ — Ephrée, Cooperimentum iniqui vel socii aut confracti, siue portus iniqui vel socii aut confracti. Rex Ægypti, Ierem. 44. g. 30. Heb. Hophra.

אֶפְרַיִם ἐφραίμ — Ephrém, Frugifer, aut crescens. Nomen ciuitatis, Psal. 77. g. 67. Heb. 78. Heb. Ephráim. Ioan. 11. g. 54.

עֶפְרוֹן ἐφρών — Ephrón, Puluis, siue hinnulus, aut plumbeus. Filius Seor, Genes. 23. b. 8. à quo ciuitas in tribu Iuda, quæ עפרון dicitur, 2. Par. 13. d. 19. & 1. Mach. 5. e. 6.

עֶפְרַיִן ἐφρών — Epicurei, Adiutores, siue auxiliatores. G. Act. 17. d. 18.

ἐπικουρεῖοι — Epinicium, Canticum victoriæ. G. 2. Mach. 8. g. 33.

ἐπινίκιον

E R

ἔραστος — Erastus, Amabilis. G. Minister Pauli, Act. 19. d. 22. Rom. 16 d. 23. & 2. Tim. 4. d. 20.

ἀρχουαῖοι — Erchuæi, Longi, aut sanantes, siue maledictio combustionis. Populi, 1. Esd. 4. b. 9.

ἀριώχ — Erióch, Longus, aut procerus; siue satietas vel ebrietas tua: aut leo tuus. D. Rex Elicorum, Iudith 1. c. 6.

E S

אֶשְׁתָּן ἐσάν — Esaán, Innixus, vel sustentatus, siue ignis afflictionis vel responsionis. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios. 15. f. 51. & 52.

ἡσαίας — Esaias, Salus Domini, Esa. 1. a. 1.

יְשַׁעְיָהוּ ἡσαΐου

עֵשָׂו ἡσαῦ — Esau, Faciens, vel operans, aut tinea eius. Filius Isaac, Gen. 25. c. 25. qui & Edom Gen. 36. a 1. dicitur.

אֶשְׁבַּעַל ἰσβαάλ — Esbáal, Ignis idóli, siue ignis dominantis aut subiicientis, vel possidentis. Filius Saul, 1. Par 8. d. 32. & 9. f. 39.

אֶצְבוֹן ἀσγεβών — Esbon, Festinans intelligere, siue festinans ædificare. Filius Bale filii Beniamin, 1. Par. 7. b. 7.

אֶשְׁכֹּל ἐσχώλ — Eschól, Botrus, siue orbatio, aut ignis omnis. Frater Mambre, Gen. 14. b. 14. Est & vallis & torrens terræ Chanaán in vicinia Hebronis, Num. 13. e. 23. & 24.

עֶזְרָא ἐσδράς — Esdras, Adiutor, siue atrium. Nomen prophetæ sacerdotis, 1. Esd. 7. a. 5.

Esdrelon,

Esdrelon, Adiutorium fortitudinis, vel quercus auxilij. D. Ciuitas in campo magno Esdrelon sub Dothan, Iudith 1. c.8. ἐσδρηλών

Esdrin, Adiutorium. D. Nomen viri, 2. Mach. 12. f. 36. ἔσδρης

Esebán, Ignis filii, vel ædificantis aut intelligentis. Filius Dison Horræi, Gen. 36. c. 26. אֶשְׁבָּן ἀσβάν

Esebón, Festinatio filii, aut festinatio intelligentis vel ædificantis. Filius Gad filii Iacob, Gene. 46. b. 16. Filius item Bela filii Beniamin filii Iacob, 1. Par. 7. b. 7. אֶצְבֹּן Ασσοβάν

Esec, Violentia, siue calumnia. Frater Aser filii Elasa, 1. Paral. 8. d. 38. עֵשֶׂק ἐζεκί

Eselias, Liberans vel reseruans Dominus, aut prope Dominum. Pater Saphan, 2. Para. 34. b. 7. qui 4. Reg. 22. a. 3. Asalias dicitur ab interprete. אֶצְלִיָּהוּ ἐσαελίας

Esem, Os ab osse, siue fortitudo aut lignum eorum, vel cõsilium eorum, aut clausura. s. oculorum. Ciuitas in tribu Iuda, Ios. 15. e. 29. עֶצֶם ἀσέμ

Eser, Cellarium, siue thesaurus, aut angustians. Filius Seir Horræi, Gen. 36. c. 21. אֶצֶר ἀσάρ

Esná, Mutatio, vel dormitatio, aut iteratio, vel secundatio. Nomen ciuitatis, Ios. 15. f. 43. אַשְׁנָה ἀσναάμ

Esphátha, Congregatio, siue collectio, aut consummans vel finiens. Filius Aman filii Amadátha, Esth. 9. b. 7. אַסְפָּתָא ἀσφαθά

Esríel, Beatitudo Dei, aut intuitus fortis, vel gressus Dei. Filius Galaad filii Machir, Ios. 17. a. 2. & 1. Para. 7. c 15. qui Nume. 26. d. 31. dicitur Asriel. אַשְׂרִיאֵל ἐσραήλ

Esron, Sagitta exultationis, siue diuisio cantici: aut atrium vel fœnum. Filius Ruben, Gen. 46. b. 9. Filius item Iuda, 1. Paral 4. a. 1. Filius item Phares filii Iuda, Gen. 46. b. 12. Nomen præterea loci, Ios. 15 a. 3. Heb. Hesron. חֶצְרוֹן ἐσρώμ

Esronitæ, Idem, Num. 26 c. 21. ἐσρωνεί

Esthaol, Postulans, aut mulier fortis, vel mulier stulta, siue ignis laboris. Vrbs tribus Iudæ siue Dan, inter Azotum & Ascalonem in Palæsthina, Ios. 15. e. 33. & 19. c. 41. vbi filii Israël posuerant castra contra Philisthiim, Iudi. 13. d. 25. iuxta quam sepultus erat Samson, Iudic. 16. g. 31. Hieronymo villula Asco dicta. אֶשְׁתָּאוֹל ἐσθαώλ

Esthaolitæ, Idem. p. n. 1. Par. 2. g. 54. ἐσθαολί

Esthamo, Exauditio, vel mulieris vterus. Nomen ciuitatis, 1. Reg. 30. g. 28. & 1. Pa. 4. c. 17. quę (vt videtur) dicitur Esthemo & Esthemoa. אֶשְׁתְּמֹעַ ἐσθεμώ σημώ

Esthemo, siue Esthemoa, Idem. Ciuitas quæ Aaronis nepotibus è tribu Iudæ est assignata, Ios. 21. b. 14. & 1. Par. 6. e. 50. eadem quæ & Esthamo iisdem literis & punctis vocalibus.

Esther, Occulta, siue abscondita, vel demoliens: aut ex Syro & Hebræo, medicinæ exploratio, vel contemplatio, aut medicina turturis. Nomen mulieris quæ & Edissa filia Abiháil dicta est, Esth. 2. b. 7. אֶסְתֵּר ἐσθήρ

Esthon, Vxor eius, aut ignis donum. Filius Mahir, 1. Paral. 4. b. 11. אֶשְׁתּוֹן ἐσταθών

E T

Etam, Auis eorum, siue inuolutio eorum, vel calamus eorum: aut Syriacè, consilium eorum. Nomen viri, 1. Par. 4. a. 3. Est & petra munita quę in tribu Iuda erat, vbi Samson aliquãdo habitauerat, iuxta torrentem, Iudic. 15. b. 8. Iosephus lib. 5. antiq. cap. 13. Est quoque ciuitas Iudæ, 1. Par. 4. f. 32. à Roboã ædificiis munita, 2. Par. 11. b. 6. עֵיטָם ἀϑάμ

Ethái, Robustus, siue signum meum, aut vomer, siue aduentus. Nomen viri, 2. Reg. 15. d. 19. qui & Ithai, 2. Reg. 23. d. 29. אֲתַי ἐθί

Ethái, Hora, vel tempus, siue paratus. Filius Roboam ex Maacha, 2. Par. 11. d. 20. עֵתַי ἐθθί

Ethám, Fortitudo eorum, aut vomer vel aduentus eorum, siue signum eorum. Nomen solitudinis, ad quam venerunt filii Israël profecti de Socoth. Eadem dicitur & Sur per ש, Exo. 13. d. 20. Num. 33. a. 6. אֵתָם ἐϑώμ

Ethán, Fortitudo siue vomer earum, aut insulæ donum. Vir quidam sapiẽs, filius Maol, 3. Reg. 4. d. 31. Filius Zaræ filii Iuda, 1. Par. 2. a. 6. Filius Cazaiæ, 1. Para. 15. b. 17. Filius Zamma filii Semei, 1. Paral. 6. c. 43. Filius Chusi filii Abdi, 1. Paral. 6. d. 44. אֵיתָן ἐϑάν

Ethaním, Robusti, vel fortes, aut munera, siue fortitudo maris. Nomen mensis septimi, qui nostro Septembri respondet, 3 Reg. 8. a. 2. Corrupta exemplaria legunt Bethanim. אֵתָנִים ἐϑανίμ

Ethbáal, Ad idôlum, siue ad dominantem, vel ad subiicientem, siue ad possidentem: aut signum idôli vel dominantis aut subiicientis vel possidentis. Nomen regis Sidoniorum, 3. Reg. 16. g. 31. אֶתְבַּעַל ἐϑβαάλ

Ethecæ, p. n. Ezech. 41. c. 15. Ædificia quædam in atrio templi fundata, seu muro templi iuncta. Iudæi angulos vocant & statuas. Beatus Hieronymus in 42 cap. Ezech. versu 5. transtulit porticus. Rabbi Dauid Kimhi dicit esse generale vocabulum ad cameram & gazophylacium. LXX. pro eo habent ὑποφαυσιν. אֶתִּיקֵיהֶם אֶתִּיקִים

Ethéel, Mecum Deus, siue signum Dei, aut aduentus vel vomer Dei. Nomen viri, 2. Esd. 11. b. 6. אִיתִיאֵל ἐϑιήλ

Ethaei, Hora mea, vel tempus meum. Filius filiæ Sesan ex seruo Ægyptio, 1. Par. 2. e. 36. עֵתַי ἐϑί

Ether, Oratio siue deprecatio. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios. 15. f. 42. עֶתֶר ἀϑήρ

Ethi, Hora vel tempus meum. Nomen viri, 1. Paralip. 12. b. 11. עֵתִי ἐϑί

Ethnán, Donum, aut merces vel signum filii, aut aduentus filii. Filius Ashur ex vxore Halaa, 1. Par. 4. b. 7. אֶתְנָן ἐϑνάν

E V

Eubulus, Prudens, aut bene consulens. G. Nomen viri, 2. Tim. 4. d. 21. εὔβουλος

Euæi, Vide Heuæi.

Euergetes, Benefactor, siue beneficus. G. εὐεργέτης

Eui, Væ, aut desiderans, vel desiderium meum. Rex Madianitarum, Num. 31. a. 8. אֱוִי εὐείν

Euil-merodách, Stulti amaritudinem conterens, aut stultus amarè contritus. Rex Babylonis, 4. Reg. 25. g. 27. אֱוִיל מְרֹדַךְ εὐιλμαροδάχ

Eumenis, Mitis, siue beneuolus. G. 1. Mach. 8. b. 8. εὐμενής

Eunice, Bona victoria. G. Mater Timothei, 2. Tim. 1. b. 5. εὐνίκη

Euodia, Bonus odor, siue bene olens. G. Phil. 4. a. 2. Mulieris nomen. εὐωδία

Eupater, Bonus pater. G. εὔπατερ

Eupator, Idem. G. Filius Antiochi, 1. Mach. 6. b. 6. εὔπατορ

Euphrátes, Frugifer, siue fructificans, aut crescẽs. Magnus fluuius Syriæ Mesopotamiæ è paradiso promanans Mosi, Genes. 2. c. 14. Ptolemæo verò, in Armenia maiore oritur in mõte Periardæ ad Orientem, in Septentrionem flexus, terræ Chananææ terminus, Deut. 1. b. 7. Ios. 1. a. 4. Iosephus lib. 1. cap. 2. Iudaic. antiq. Vide Plinium libr. 5. cap. 24. Strabonem lib. 16. Volaterranum lib. 11. Geograph. in fine. Vltra hunc, Assyriorum sita est terra. Euphrates dicitur quasi חוא פרת. Hic ferè semper in Scriptura dicitur נהר & הנהר id est, fluuius, & ille fluuius, siue illud flumen, Esa. 7. c. 20. & 8. b. 7. פְּרָת εὐφράτης

Eupolemus, Bene pugnans, vel bonus pugnator. G. Nomẽ viri, 1. Mach. 8. c. 27. εὐπόλεμος

Eutychus, Felix, aut bene fortunatus. G. Nomen adolescentis quem suscitauit Paulus, Act. 20. b. 9. εὔτυχος

E Z

Ezechias, Fortitudo Domini, siue apprehensio Domini. Rex Iuda filius Achaz, 4. Reg. 18. a. 1. & 1. Par. 3. c. 23. חִזְקִיָּה ἐζεκίας

Ezechiel, Fortitudo Dei, siue apprehensio Dei. Nomen prophetæ, 1. Par. 24. c. 15. Ezech. 1. a. 3. יְחֶזְקֵאל ἐζεκιήλ

Ezechiel, 1. Esd. 8. a. 5. Videns Deum. Nomen viri, Heb. Iahaziel. יַחְזִיאֵל ἀζιήλ

Ezel, Ambulatio, siue vilificatio, aut stillatio. Nomen lapidis viatorii in agro vrbis Saul, sub quo latuit Dauid in supremo digressu à Ionatha, 1. Reg. 20. d. 19. LXX. non habent. חָאצֵל

Ezer, Adiutorium, siue atrium. Filius Hur primogeniti Ephrátha, 1. Par. 4. a. 4. Filius item Suthalæ filii Zabad, 1. Par. 7. d. 22. & 12. b. 9. עֶזֶר ἐζέρ

Eziél, Fortitudo Dei, siue hircus Dei. Filius Haraia, 2. Esdr. 3. b. 8. עֻזִּיאֵל ἐζιήλ

Ezrá, Adiutorium, siue atrium. Nomen viri, 1. Para. 4. c. 17. עֶזְרָה ἐσράα

Ezrahites, Indigena, siue Orientalis, 3. Reg. 4. d. 21. אֶזְרָחִי ἐζραϊτης

Ezrél, Adiutorium Dei, siue atrium Dei. Nomen viri, 1. Esdræ 10. d. 4. עֶזְרָאֵל ἐσραήλ

Ezri, Adiutorium siue atrium meum. Nomen viri, 1. Paral. 27. d. 26. At Iudic. 6. b. 11. vbi legitur, Ad Ioas patrem familiæ Ezrí: legendum Ad Ioas Abiyezeritam, nam vbi nomen generale componitur ex duobus, aliquando ח, secundo præponitur אבי העזרי עֶזְרִי ἐζραί

Ezrícam, Auxilium resurgentis vel vindicantis, siue atrium resurgentis vel vindicantis. Dux domus Achaz, 1. Par. 3. d. 23. & 28. a. 7. Filius Naariæ filii Semeiæ, 1. Par. 3. d. 23. Filius Hasel filii Elasa, 1. Par. 8. d. 37. עַזְרִיקָם ἀζρικάμ

Ezríel, Auxilium Dei, siue atrium Dei. Pater Saraiæ, Iere. 36. f. 26. & 1. Par. 5. d. 24. עַזְרִיאֵל ἐζεκιήλ

F

FElix, Latinum est. Præses fuit Iudææ, Act. 24. f. 23. φῆλιξ

Festus, Latinum est. Nomen Portii præsidis Palæsthinæ & Iudææ, Act. 24. g. 28. & 25. a. 1. φῆστος

Fortunatus, Latinum est. Nomen viri, 1. Cor. 16. c. 17. φορτουνᾶτος

G

GAal, Abiectio, siue abominatio. Filius Obed, Iudic. 9. e. 35. גַּעַל γαάλ

Gáas, Tempestas, vel commotio. Nomen montis iuxta Thamnath-sare, in cuius Septentrionali parte Iosue sepultus est, Ios. 24. g. 30. Iudic. 2. b. 9. & 2 Reg. 23. d. 30. גַּעַשׁ γαάς

Gabá, Collis, siue calix. Ciuitas tribus Iudæ, Esa. 10. g. 29. quæ & Gabaa dicitur, Ios. 15. g. 57. גֶּבַע γαβαά

Gabaá, Idem. Nomen eiusdem ciuitatis tribus Iudæ, Iosue 15. g. 57. & 4. Reg. 23. b. 8. & 1. Par. 1. a. 6. גִּבְעָה γαβαέ

Gabaá, siue Gabaath filiorũ Beniamin, & Gabaa Beniamin, & Gabaa Saul, sunt nomina eiusdẽ vrbis sitę in tribu Bẽiamin, 1. Re. 11. b. 4. & 10. d. 26. & 13. c. 16. & 2. Reg. 23. d. 29. quam ædificauit גִּבְעוֹן ζῆνος

ædificauit Asa rex Iuda, 3.Reg.15.e.22.& 2.Par.16.b.6. Eadē est ciuitas quæ Geba, Iudic.20.a.5. collis vrbis Cariath-iarim in quo erat arca Domini. Est & alia ab ea quæ est in tribu Iuda, 1. Par.2.f.49.

גִּבְעָא — Gabaa, 1. Reg.14.a.2. vbi dicitur, Sub malo granato quæ erat in agro Gabaa. In Hebræo est Migron, pro in agro Gabaa & interpretatur, De gutture, aut timor, siue horreum eius.

מִגְרוֹן — γένος

גִּבְעַת — Gabaáth, Collis, aut calix, siue excelsa hora. Nomen oppidi in tribu Beniamin, Iosue 18.d.28.& 2. Reg.23.d.29. quod Esa.10.g.29. dicitur Gabaath-Saulis, quòd illic domicilium haberet Saul. Vide 1.Reg.10.d.26.& 15.g.34.

גִּבְעָתִי — Gabaathites, Idem, 1. Par.12.a.3. γαβαωνίτης

גָּבַע — Gabaë, Collis, aut calix. Ciuitas tribus Beniamin, Ios.21.b.17. quæ Gabee dicitur, Ios.18.d.24. Eadem dicitur & Gabaa, siue Gabaath Beniamin, siue Gabaath Saulis. Vide Gabaa filiorum Beniamin.

גִּבְעוֹן — Gabaon, Collis, vel calix, aut deorsum, vel eleuatio iniquitatis. Metropolis Heuæorum, ab Ierosolymis 50. stadiis distās, Ios.18.d.25. Ier.28.a.1. Hæc è tribu Beniamin, filiis Aaron est adscripta, Ios.21.b.17.

גִּבְעֹנִים — Gabaonitæ, Idem.p.n.2.Reg 21.a.2. γαβαωνίται

גִּבְעוֹנִי — Gabaonites, Idem.s.n.1.Par.12.a.4. Collis meus.

γαβαωνίτης

גַּבַּתָּא — Gabbatha, Eminēs, vel excelsum. Græcè dicitur λιθόστρωτος, id est, lapidibus stratus, & erat locus editior, vel stratum lapideū eminens Ierosolymis, vbi Iudicū erat sedes, Ioan.19.c.13

גִּבְתוֹן — Gabathón, Dorsum, vel eleuatio eius, aut palpebræ eius, siue excelsum donum. Ciuitas in tribu Dan, Ios.21.b.23. quæ in 19.d.44. dicitur Gebbethon, iisdē consonantibus & punctis.

Gabee, Vide Gabae.

γαβαῖλος — Gabelus, Terminus, vel limes, aut confinium. D. Nomen viri, Tob. 1.c.17.

גֶּבֶר — Gaber, Vir, aut virilis, vel fortis, aut Syriacè, gallus gallinaceus. Filius Vri, 3.Reg.4.b.19.

גֵּבִים — Gabim, Cisternæ, aut locustæ, siue altitudines. Nomen vrbis sitæ in Iuda aut Beniamin quæ est vna ex illis per quas transiit Sennacherib cùm iret oppugnatum Ierusalē, Esa.10.g.31.

גַּבְרִיאֵל — Gabriel, Vir Deus vel Dei, aut fortitudo Dei, vel fortis meus Deus. Nomen angeli, Dan.8.e.16. Luc.1.b.26.

גָּד — Gad, Felix, vel accinctus. Filius Iacob septimus, ex Zelpha ancilla Liæ vxoris eius, Gen.30.b.11. qui 1.Par.5.c.18. dicitur גְּדִי Hebraicè. Nomen item prophetæ, 1.Reg.22.a.5.

גַּדֵּל — Gaddél, Magnus, siue magnitudo, aut fimbria. Nomen viri, 1.Esd.2.c.46.

גַּדִּי — Gaddi, Hœdus, siue felix, aut accinctus, vel Syriacè, incisus. Filius Susi, princeps tribus Ioseph, Num.13.b.12. Nomen loci, גְּדִי 1.Paral.12.b.8. qui & Gadi dici videtur, cùm Hebræis, iisdem consonantibus & punctis scribatur.

γαδδίς

גַּדִּי — Gaddis, Aceruus, vel congeries, siue felix, vel accinctus vir. D. Filius Mathathiæ, 1.Mach.2.a.2.

גָּדִי — Gaditæ, De Gad, quod interpretatur hœdus siue felix vel accinctus, Ios.1.c.12.

γάδ

גָּדֵר — Gader, Murus, siue maceria, vel sepes. Ciuitas in tribu Iuda, Ios.12.d.13. quæ Ios.15.e.36. dicitur Gedera, & à Stephano Antiochia, item & Seleucia.

גְּדֵרוֹת — Gaderoth, Idem.p.n. Nomen vrbis in tribu Iuda, 2. Paralipom.28.c.18.

גְּדֵרָתִי — Gaderothites, Idem.s.n.1.Par.12.a.4. γαδηρωθί

גַּדְגָּד — Gadgad, Felicitas felicitatis, aut accinctus exercitus. Nomen loci in quo aliquando castrametati sunt filii Israël, Num.33.d.32. Quæ dictio, Deutero.10.b.7. Hebraicè scribitur גדגדה, eademque est interpretatio.

גַּדְגָּד

גַּדְגָּדָה

גַּדִּי — Gadi, Hœdus, siue felix, aut accinctus: vel Syriacè, incisus. Pater Manahem, 4.Reg.15.c.14. Est & nomen loci, 2.Reg.23.d.36. qui & Gaddi dici videtur, cùm Hebræis iisdem consonātibus & punctis scribatur.

γαδί

גֹּדֶר — Gador, Murus, siue maceria, aut sepes. Nomen loci, 1.Par.4.f.39. Eadem videtur esse vrbs quæ & Gedor, cùm Hebræis, iisdem consonantibus & punctis scribatur.

γεδώρ

גַּהַם — Gáham, Educens eos, siue exitus eorum, aut exitus caloris. Filius Nachor ex Roma concubina, Gen.22.d.24.

γαήμ

גַּחַר — Gaher, Exitus caloris vel iræ. Nomen viri, 1.Esd.2.c.47.

γαήρ

גִּלְעָד — Galaád, Aceruus testimonii. Filius Machir filii Manassē filii Ioseph, Num.26.d.29. Pater Iara patris Hari, 1.Par.5.b.14. Regio item Galilææ ad Orientē vltra Iordanem, Ge.31.c.21. vbi & dimidia tribus Manasses accepit possessionem cum tribubus Ruben & Gad, Num.32.g.39.& Deute.3.c.15.& Ios.13.b.11. Est autem ad tergum Phœnices & Arabiæ, collibus Libani copulatus: extenditur per desertum ad Amorrhæos, vbi Sehon regnauit, Psal.59.b.9. Heb.60.& 107.b.92.

γαλαάδ

גִּלְעָדִים — Galaaditæ, Idem.p.n.4.Reg.15.d.25.

γαλααδίται

גִּלְעָדִי — Galaadites, Idem.s.n. Qui est ex Galaad regione, vel ex familia Galaad, Num.26.d.29. Iudic.12.c.7.

γαλααδίτης

γαλααδῖτις — Galaaditis, Idem. Nomen loci, 1. Mach.5.b.17.

גִּלָּל — Galál, Rota, siue reuolutio, aut confiniū, vel marmor. Nomen viri, 1.Par.9.c.15.

γελά

Galalai, Idem, 2.Esd.12.c.35.

גִּלָּלַי — γελωλαί

Galatæ, Lactantes, vel lactei. G. Gal.3.a.1. γαλάται

Galatia, Lactans, vel lactea. G. Aliàs Gallogræcia Asiæ minoris prouincia, Bithyniæ contermina, à Gallis vocabulum trahens, qui in auxilium à rege Bithynię euocati, regnum cum eo, parta victoria, diuiserunt: sicq; deinde Græcis admixti, Gallogræci, deinde Galatæ appellati sunt. Vide Plinium lib.5. ca.32. Ptolem.in 5.cap.4.& Strabonem in 4. γαλατία

גִּלְגָּל — Galgál, siue Galgala, Rota, siue reuolutio, vel ablatio, aut aceruus acerui, vel reuolutio acerui. Nomen ciuitatis vltra Iordanem, non procul ab Iericho, Osee 9.d.15.& 2.Esd.12.b.28. Ios.4.d.20.& 5.c.8.& 1.Reg.10.b.8. γαλγάλ

גְּלִיל — Galilæa, Volubilis, siue volutabilis, aut rota. Syriæ regio ad Septentrionem Iudææ sita, quæ ab solis occasu Ptolemaide ciuitate & Carmelo monte disterminatur. Ab Oriente eam Hippene siue Ioppe & Gadara suis finibus resecant. A Meridiano latere Scythopolis & Samaria suis vtraque excipiuntur regionibus, nec vltra fluenta Iordanis patiuntur extendi. Septētrionalia eius à dextro latere Tyrus claudit, sicut scribit Egesippus libro 3.cap.6. de Ierosolymorum excidio, & Iosephus cap.2. libro 3. belli Iudaici. Tradunt verò historici duplicem esse Galilæam, superiorem scilicet & inferiorem. Superior iuxta Tyrum, Sidonem & Cæsaream Philippi sita est, qua gentes attingit ad Aquilonem. Ista Galilæa Gentium, Esaiæ 9. a.1. Matth. 4.c.18. appellatur: vel quia illic Gentes vsque ad Salomonis tempora habitarint, vel quòd Hiram regi Tyriorum oblata sit, 3.Regum 9.b.11. Hæc in tribu Nephthali sita est. Inferior Galilæa circa Tiberiaden & stagnum Genesareth in tribu Zabulon posita est, de qua Matth. 3.c.13.& 4.c.18. Christus frequenter versatus est in Galilæa, Iohan.4.a.3. Vnde etiam Galilæus vocatus est, Matth.26.g.69. aut propter Nazareth & Capharnaum, in quibus illi domicilium, Luc.2.g.51.& 4.c.16 Quapropter etiam Iulianus Imperator Christianos solebat Galilæos nuncupare, quod Eusebius libro 10. cap.35. ecclesiasticæ historiæ, & aliàs sæpe memorat. Galilæi verò dicti sunt quòd vicini sint Gentibus: & Galilæa interpretatur confinium, sicut Iosue 13.a.2. in Hebræo כל גלילות הפלשתים omnes limites Philisthiim: pro quo vetus interpres habet, Galilæa Philisthiim. Vide Iosephum libr.3.cap.2. de bello Iudaico, & Egesippum lib.3.cap.6. גְּלִילוֹת

Galilæa, Ios.13.a.2. plurale Heb. Geliloth, significat confinia & limites, vide paulò antè. ὅρια

Galilæi, Volubiles, siue volutabiles, aut rotantes, Luc.13.a.1. γαλιλαῖοι

Galilæus, Idem.s.n. Marc.14.g.70. γαλιλαῖος

Gallim, Coaceruantes, siue transmigrantes, vel reuoluentes, aut discooperientes. Nomen vici Accaronis, vnde dicitur fuisse Phalti, qui Michol duxerat vxorem post fugam Dauid, 1.Reg.25.g.44. At Esa.10.g.30. Filia-gallim, vel Bath-gallim, est nomen vrbis sitæ in tribu Beniamin aut Iuda, per quam transiit Sennacherib quum iret oppugnatum Hierusalem. In eo autem Esaiæ loco, Filia Gallim scribitur, non Gallim simpliciter. גַּלִּים

Gallim, Esa.15.b.8. Guttæ, aut gutta maris, siue coaceruantes, vel transmigrantes, aut reuoluentes. Heb. Eglaim. Ciuitas non procul à limite Moabitarum. γαλλείμ

Gallion, Lactans, vel lacteus. G. proconsul Achaiæ, Act.18.c.12. γαλλίων

Gamaliél, Retributio Dei, aut camelus Dei, siue ablactatus Dei. Filius Phadassur, princeps tribus suæ Manasse, Numer.1.a.10. quidam item Pharisæus, Actor.5.f.34. Præceptor Pauli, Act.22.a.3. גַּמְלִיאֵל

Gamariás, Consummatio Domini, siue consumptio Domini. Filius Helciæ, Ier.29.a.3. Filius item Saphan scribæ, Ier.36.c.11. γαμαρίας

Gamúl, Retributio, siue ablactatio. Nomen viri, 1.Par.24.c.16. גְּמוּל

Gamzó, Etiam iste, aut scirpus vel iuncus iste. Nomen vrbis, 2. Par.28.c.18. γαμούλ

Garéb, Scabies, aut Syriacè, hydria. Nomen collis, Ier.31.g.39. Nomen item viri, 2.Reg.23.d.38.& 1.Par.11.g.40. גַּמְזוֹ

Garizím, Secures, vel scissores. Mons Samariæ iuxta Galgal vltra Iordanem, Sichimorum imminens ciuitati, Iudic.9.a.7.& Deut.11.d.29.& 2.Mach.6.a.2. γαμζώ

Garmi, Osseus, vel ossa, aut peregrinationis aqua: vel Syriacè, causa mea, 1.Par.4.d.19. גָּרֵב

Gaspha, Appropinquatio oris, siue accedens huc. Nomen loci, 2.Esd.11.c.21. γαρείς

Gathám, Tactus eorum, vel mugitus eorum, aut mugitus perfecti vel simplicis. Filius Eliphaz filii Esau, ex Ada vxore, Gen.36.b.11. גַּרְמִי

Gaulón, Transmigratio eorum, vel resolutio eorum: aut ex Syro & Hebræo, intus manens. Nomen ciuitatis refugii in Basan, Ios.20.c.8.& 1.Par.6.f.71. γαμά

Gazá, Fortis aut capra. Nomen vrbis Palæsthinæ, Gen.10.c.18. γάζη גָּזָר

γαθάμ

גּוֹלָן — γαυλών

עַזָּה — γάζη

c.18. & 1. Reg. 6.d.17. Act.8.e.26. Hæc vrbs reſpectu tribus Iuda magis vergebat ad Meridiem quàm ad Occidentem, Ioſ. 10.g.41.& 4.Reg.18.b.8.

גִּזְבָּר γαζβαρεῖος — Gazabár, Theſaurarius, 1.Eſd.1.d.8. In Hebræo eſt appellatiuum, per manum Mithridatis theſaurarij.

גָּזָם γαζάμ — Gazam, Æruca, vel vellus eorum, aut tranſitus eorum, ſiue tondens eos. Nomen viri, 1.Eſd.2.c.48.

עַזִּים γαζαίοι — Gazæi, Fortes, aut capræ, vel hirci. Nomen populi, Ioſue 13.a.3.

Gazaris, Vide poſt Gázer.

Gazenſes, Fortes, aut capræ, vel hirci. D.1.Mac.11.f.26.

גָּזֵר οἱ ἀπὸ τῆς γαζῆς γαζήρ γαζηρά — Gázer, ſiue Gázera, Preſciſſio, aut diuiſio, vel ſententia. Nomen ciuitatis à Salomone ædificatæ, 3.Reg.9.c.15. Ioſ.10.f.33 & 16.a.3. quæ ex tribu Ephráim data fuit Leuitis, Ioſue 21. b.21. & 1.Par.6.f.67.&7.f.29. & 14.d.16. in quarto miliario Nicopolis.

Gazaris, Idem. D.1.Mach.13.g.54.

גָּזָר γαζάρος — Gazophylacium, Vbi gaza, id eſt, theſauri templi ſeruabantur, ex Perſico & Græco, Luc.21.a.1.

γαζοφυλακίον

G E

גֶּבַע γαβαά — Géba, Collis, aut calix, ſiue vas. Nomen ciuitatis de tribu Beniamin, poſteris Aaron datæ, 2.Eſd.11.d.31. quæ & Gaba, Gabaa, Gabaa Beniamin, & Gabaath dicitur. Vide Gabaa.

גְּבָל γεβάλ — Gebál, Terminus vel limes. Nomen ciuitaris Syriæ, Pſalm. 82.b.8. quæ nunc Gibel dicitur teſte Volaterrano: appellatur & Biblus.

גַּבַּי γεβεί — Gebbai, Dorſum, ſiue eleuatio, aut ciſterna, vel locuſta: aut Syriacè, exactor. Nomen viri, 2.Eſd.11.b.8.

גֶּבַר γαβήρ — Gebbar, Vir, aut virilis, ſiue fortis: vel Syriacè, gallus gallinaceus. Nomen viri, 1.Eſd.2.b.20.

גִּבְּתוֹן γαβαθών — Gebbethon, Dorſum ſiue eleuatio eius, aut palpebræ eius, ſiue excelſum donum. Nomen ciuitatis Leuitis datæ in tribu Dan in terra Philiſthinorum, Ioſue 19.d.44. quæ cap.21.c.23. dicitur Gabathon. Vide & 3.Reg.15.f.27.

גֵּדֵל γεδδήλ — Geddel, Magnus, ſiue magnitudo, aut fimbria. Nomen viri, 1.Eſd.2.c.56.

גְּדַלְתִּי γεδδολαθί — Geddelthi, Magnitudo, aut fimbria. Nomen viri, 1.Paral. 25.b.4.

גְּדִיאֵל γεδδιήλ — Geddiél, Hœdus Dei, ſiue felicitatis Deus, aut accinctionis vel expeditionis Deus. Filius Sodi, Num.13.b.11.

גְּדַלְיָה γεδολίας — Gedelias, Magnitudo Domini, aut fimbria Domini. Filius Phaſſur, Ier.38.a.1.

גִּדְעוֹן γεδεών — Gedeon, Conterens vel confringens: aut ex Syro & Hebræo, abſciſſio iniquitatis. Filius Ioas, iudex in Iſraël, Iudic.6.b.13. qui Ioas & Ierobaal dictus eſt, Iudic.6.f.32. Heb. גרעוני. Pater Abidan principis tribus Beniamin, Num.1.a.11.

גְּדֵרָה γαδιρά — Gederá, Murus, ſiue maceria, aut ſepes. Nomen ciuitatis tribus Iudæ, Ioſ.15.e.36. quæ à Stephano Antiochia, item & Seleucia vocatur. vetus interpres vertit ſepes, 1.Par.4.d.23.

גְּדֵרִי γεδηρί — Gederites, Idem. 1.Par.27.d.28.

גְּדֵרוֹתַיִם γαδιρά — Gederotháim, Idem. p.n. Nomen vrbis in tribu Iuda, Ioſ. 15.c.36.

גְּדוֹר γεδώρ — Gedor, Murus, ſiue maceria, aut ſepes. Nomen ciuitatis tribus Iudæ, Ioſ.15.g.58.& 1.Par.4.c.18. & 12.a.7. Eadem videtur eſſe vrbs quæ & Gador, quum Hebræis iiſdem conſonantibus & punctis ſcribatur. Filius Phanuel, 1.Par.4.a.4. Filius Abigabaon, 1.Par.8.c.30.

γέεννα — Gehenna. Vallis deceptionis vel triſtitiæ ſiue diuitiarum: aut Syriacè, infernus. D. Nomen loci, Matt.18.b.9.

גֵּיהִנֹּם φάραγξ υἱοῦ ἐνόμ — Ge-hennóm. Vallis decipiens vel contriſtans eos, ſiue vallis diuitiarum ſuarum: aut Syriacè, infernus. Nomen vallis, Ioſ.15.b.8. tribui Beniamin datæ, 18.c.16. Interdum ſcriptum reperias Ge-ennom.

גִּיחוֹן γεών — Gehón, Pectus, ſiue eductio, aut exitus, ſiue vallis gratię vel manſionis. Fluuius qui è paradiſo terreſtri labitur, Gen.2.b.13 Ioſephus Nilum vocat.

גִּלְבֹּעַ γελβόε — Gelboe, Reuolutio inueſtigationis, vel ſcrutationis, aut acer uus tumoris vel inflationis: aut ex Hebræo & Syro, reuoluens deprecationem. Montis nomen, 1.Regum 28.a.4.& 31.a.1.& 1.Par.10.a.1.

גִּלֹנִי γελωνίτης — Gelonites, Exultans, ſiue reuoluens, aut tranſmigrans, aut reuelans vel detegens. 2.Reg.23.d.34.

גְּמַלִּי γαμαλί — Gemallí, Retributio vel merces, aut ablactatus, vel camelus. Pater Amiel, Num.13.b.13.

גֵּיאֵלַח γαμελέχ — Gemélli, Vallis ſalinarum, aut nautarum, ſic interpretatur Hieronymus, 2.Reg.8.d.13. Nomen vallis.

γεννησαρέτ — Geneſar, ſiue Genezareth, Hortus principis, vel protectio principis. D. Stagnum Galilææ, iuxta quod Chriſtus Apoſtolos vocauit, Luc.5.a.1. aliâs mare Galilææ & Cinnereth appellatum. Habes elegantiſſimam huius lacus, ſimul etiam regionis vicinæ deſcriptionem in Egeſippo lib.3.cap.26. de excidio Ieroſolymorum, Marc.6.g.53.& 1.Mach.11.g.67. Vide Cenereth & Ceneroth.

γεννησαρέτ — Geneſar, Matt.14.d.34. in Græco Genneſaret: & Hebraicè interpretatur hortus vel protectio principis, ſiue hortus vel protectio miniſtrantis. D.

γεννᾶιος — Gennæus, Generoſus. G. Nomen viri, 2.Mach.12.a.2.

גְּנָתוֹן γαανναθών — Genthon, Hortus, vel viridarium, aut protectio eius. Nomen viri, 2.Eſd.10.a.6.

גְּנֻבַת γανιβάθ — Genubáth, Furtiua, vel furtũ, aut protectio, vel hortus filię. Filius Addad Idumęi aduerſarii Salomonis, 3.Reg.11.d.20.

גֵּרָא γηρά — Gerá, Ruminatio, ſiue peregrinatio, aut certatio, vel conflictus. Filius Beniamin, Gen.46.c.21. qui 1.Par.8.a.2. Ahara dicitur: quo loco dicitur filius Bela filii Beniamin. Pater item Aod, Iudic.3.b.15. Pater item Semei viri de cognatione domus Saul, 2.Reg.16.b.5.

גֵּרָר γεδδρά — Gerara, Peregrinatio, vel certatio, aut conflictus. Metropolis terræ Palæſthinæ, in qua natus eſt Iſaac, Gen.10.c.19.& 20.a.1 & 26.a.1. Ab hac Geraritica regio nomenclaturam ſumpſit, 2.Paral.14.d.13. quæ olim terminus Chananæorum fuit ad Auſtralem plagam.

γεργεσηνοί — Geraſeni, In Græco Gergeſeni: & Hebraicè interpretatur peregrinationi ſiue conflictui, aut ruminationi appropinquantes. D. Nomen ciuitatis quæ eſt vltra Galilæam, Matth. 8. d.28.

γαδαρηνοί — Geraſeni, Marc.5.a.1.& Luc.8.d.26. in Græco Gadareni: & Hebraicè interpretatur ſepti vel murati. D.

גִּרְגָּשִׁי γεργεσαῖοι γεργεσαῖος γεργέσηνοι — Gergeſæi, Peregrinationi, vel conflictui, aut ruminationi appropinquantes. Populi, Gen.15.g.20.

Gergeſæus, Idem. ſ.n. Filius Chanaán, Gen.10.c.16.

Gerreni, Incolæ, ſiue peregrini, aut certantes, vel confligentes. D. Populi, 2.Mach.13.g.24.

גֵּרְשֹׁם γηρσώμ — Gerſan, Aduena ibi, ſiue peregrinus nominatus. Filius Moſis, Exod.2.d.21. Heb. Gerſom.

גֵּרְשׁוֹם γηρσώμ γηρσών — Gerſom, Idem. Filius Moſis, 1.Par.6.e.61.f.71. & 15.a.7. qui Exod.2.d.21. Iudic.18.g.30. Hebraicè dicitur Gerſom, licet ibi & aliis aliquot locis corruptè impreſſum ſit Geiſam. Eſt & alius Gerſom de filiis Phinees, 1.Eſd.5.a.2.

גֵּרְשֹׁן γηρσών — Gerſon, Exilium eius, vel peregrini mutatio. Filius Leui filii Iacob, Gen.46.b.11.& 1.Par.6.a.1.& 23.b.6.

גֵּרְשֻׁנִּי γηρσών γεργεσαῖοι — Gerſonni, Exul, vel peregrini mutatio, pro Gerſonite, 1.Paral.26.c.21.

Gerſonitæ, Idem, Num.26.f.57.

גֵּרוּת Καρώθ — Geruth, Peregrinatio. Nomen loci pro quo vetus interpres vertit peregrinantes, Ier.41.d.17.

גֶּרְזִי γερζαῖος — Gerzí, Securis, ſiue ſciſſor. Nomen pagi, 1.Reg.27.c.8.

גִּישָׁן γεισών — Geſan, Appropinquans, aut vallis mutationis ſiue eboris vel ſomni. Filius Iehaddai, 1.Par.2.f.47.

גֹּשֶׁן πόλις ἡρώων — Géſſen, Appropinquatio, vel approximatio. Regio Ægypti, vbi Iacôbus Patriarcha cum ſuis habitauit liberis, quam nonnulli (vt Hieronymus in Hebraicis quæſtionibus auctor eſt) Thebaidem vocant, Gen.46.c.28.

גֹּשׁוּר γεωσήρ — Geſſur, Vallis aſpectus, aut vallis bouis, ſiue vallis murus, aut pons. Nomẽ regionis Syriæ, 2.Reg.3.a.3.& 1.Par.2.c.23 & 3.a.2.

גְּשׁוּרִי γεσσούρ — Geſſuri, Idem. Regio Syriæ, quæ & Geſſur, Deut.3.b.14. Ioſ.13.a.2.& 1.Reg.27.c.8.

גַּת γαθ — Geth, Torcular. Nomen ciuitatis Palæſthinæ à Roboam cõſtructę, 2.Par.11.b.8. Vnde Ionas propheta, 1.Reg.6.d.17. & 17.g.51.& 4.Reg.14.f.25. Quæ aliàs & Anthedon, item & Agrippa, auctore Volaterrano libr.11. dicitur.

גִּתַּיִם γεθαίμ — Getháim, Idem. p.n. Nomen ciuitatis ad quam fugerunt Berothitæ interfectores Isboſeth, 2.Reg.4.a.3.& 2.Eſd.11.d.33.

גִּתִּי γεθαῖος — Gethæus, Torcular, 2.Reg.6.b.11.

גִּתִּים γεθαῖοι — Gethæi, Torcularia. Nomen populi, Ioſ.13.a.3.& 2.Reg.15.d.19.

יִתִּיר γεθήρ — Géther, 1.Reg.30.g.27. ſcribe Iether, & vide יתיר.

גֶּתֶר χαθήρ — Gether, Vallis explorationis vel contemplationis, ſiue torcular explorationis, aut vallis turturis. Filius Aram, Gen.10. d.22. Ab hoc Acarnanii ſiue Carii (vt refert Hieronymus in quæſt.Heb.) originem traxere.

גַּתְחֵפֶר γεθχαφήρ — Geth-hepher, Torcular fodiens, vel explorans, ſiue torcular confundens aut exprobrans. Nomen ciuitatis in tribu Zabulon, Ioſ.19.a.13.

גַּתְרִמּוֹן γεθρεμμών — Geth-remmón, Torcular mali punici, aut torcular excelſum. Nomen ciuitatis. Duæ autem fuerunt: altera data tribui Dan in poſſeſſionem, Ioſ.19.d.45. altera tribui Manaſſe. Ambæ autem Leuitis poſtea aſſignatæ, Ioſ.21.c.25.

גַּתְשְׁמָנִי γεθσημανῆ — Gethſemani, Vallis pinguedinum, ſiue vallis olei, aut vallis pinguiſſimus. Eſa. 28.a.1. pro Gethſemani, vetus interpres vertit, Vallis pinguium. Scribi debet Ge-ſemani. D. Nomen vallis quæ eſt ad radices montis oliueti, Mat.26.d.36. Mar.14. d.32.

גֶּזֶר γαζηρά — Gézer, Præſciſſio, ſiue diuiſio, aut ſententia. Nomen ciuitatis, 2.Reg.5.d.25. Eadem ciuitas quæ & Gazer dicitur.

Gezem, qui & Gazam, 2.Eſd.7.e.51. Vide Gazam.

ἀναφημώθ — Gezeron, Præſciſſio doloris, ſiue fortitudinis, aut diuiſio, vel ſententia doloris ſiue fortitudinis. D. Nomen ciuitatis, 1.Mach.4.b.15.

γουνί גְּזוֹנִי Gezonites, Tondens, siue transiens, 1.Par.11.f.34.

γάζ גֵּזֵז Gezéz, Tondens, aut vellus, siue transitus. Filius Caleb, 1.Par.2.f.46.

γαζήζ

G I

γίε גִּיחַ Giáh, Eductio, extractio, deriuatio, eruptio, aut gemitus, siue suspirium. Nomen loci, 2.Reg.2.f.23. in tribu Beniamin: pro quo interpres vertit vallis.

γίβλιοι גִּבְלִים Giblii, Termini vel confinia, aut terminus maris. Populi ciuitatis Gebal, in Syria habitantes: de qua Psal.82.b.8.Heb.83. Ezec.27.b.9.& 3.Reg.5.d.18. aut simpliciter Lapicidæ.

γαδηρώθ גְּדֵרוֹת Gideróth, Muri, siue maceriæ, aut sepes. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios.15.f.41.

γιεζί גֵּיחֲזִי Giezí, Vallis visionis, aut vallis pectoris. Famulus Elisei, 4.Reg.4.b.12.

γεζί vel גִּחוֹן γιών Gihón, Pectus aut eductio, vel exitus, siue vallis gratiæ vel mansionis. Fons in ciuitate Dauid, qui aliter dicitur Siloe, Ioan.9.a.7.& 3.Reg.1.e.33.& 2.Par.32.f.30. & Esa.8.c.6. & apud paraphrasten Chaldæum. Iussit Dauid filium suum Salomonem vngi in regem iuxta fontem Gihon, qui optaret regnũ filii sui perpetuum & perenne esse, sicuti aquę Gihon perennes erant. Hæc Hebræi.

γιλώ גִּילֹה Giló, Exultatio, siue reuolutio, vel transmigratio, aut reuelatio vel detectio. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios.15.f.51. & 2.Reg.15.b.12.

γελωναῖος גִּילוֹנִי Gilonites, Exultans, siue reuoluens, vel transmigrans, aut reuelans, vel detegens, 2.Reg.15.c.12.

γινάθ גִּינַת Giném, Hortus, vel protectio. Pater Thebni, 3.Re.16.c.21

γνιδ Gnidus, Vide Cnidus.

G O

ἐξ ἐκλεκτῶν λιθῶν גַּעְתָּח Goátha, Tactus eius, aut mugitus eius. Nomen loci non procul à Ieroſolyma distantis, Ier.31.g.39. Hũc Lyranus Golgotha esse putat.

γωβ גּוֹב Gob, Cisterna vel locusta, aut altitudo. Nomen loci, 2.Regum 21.d.18.

γοδολίας גְּדַלְיָהוּ Godolias, Magnitudo Domini, aut fimbria Domini. Filius Ahicam filii Saphan, 4.Reg.25.c.22. Filius item Amariæ, Sophon. 1.a.1.

γωγ גּוֹג Gog, Tectum vel solarium, siue tegulatum. Nomen regis Magorum siue Gogitarum, Ezech.38.a.2.& 39.c.11. Apocal. 20.c.8. Filius Ioel, 1.Par.5.a.4.

γαυλών גּוֹלָן Golán, Transmigratio, siue reuolutio: aut ex Syro & Hebræo, intus manens. Nomen ciuitatis in Basan, Deut.4.g.43. quæ Ios.20.c.8. dicitur Gaulon, licet Hebraicè Golan legatur, sicut & hîc.

γολγοθᾶ גָּלְגָּלְתָּא Golgotha, Caluaria, vbi scilicet sunt caluariæ mortuorum. Syrum siue Chaldaicum vocabulum, quantum ad terminationem attinet. Mons craniorum est in parte Aquilonari vrbis Ierusalem, in quo crucifixus fuit Christus Dominus noster, Ioann.19.d.17.

γολιάθ גָּלְיָת Goliáth, Transmigratio, aut accumulatio, siue reuolutio, vel detectio. Nomen gigantis quem expugnauit Dauid, 1.Regum 17.a.4.

γομέρ גֹּמֶר Gómer, Consummans, vel consumens, aut deficiens. Filius Iapheth, Gen.10.a.2. à quo Gomeritæ, qui nunc Galatæ dicuntur. Secundum Hebræos, dedit nomen Africæ. Hoc nomen habuit & filia Debelaim vxor Osee, Osee 1.a.3.

γόμορ עֹמֶר Gomor, Genus mensuræ, id est, decima pars ephi, Exod.16. g.36.

γομόρρα עֲמֹרָה Gomorrhá, Populus rebellis, aut populus timens, siue manipulus, vel seruitus: aut Syriacè, lana. Ciuitas Pentapoleos, ad Orientalem plagam terræ Iudæ sita in vicinia Sedom, Gen.19. e.23.

Gomorrhæi, Idem. Gen.18.c.20.

γοργίας Gorgias, Terribilis, vel velox. G. Nomen viri, 1.Mach.3. e.38.

γορτύνα Gortyna, Pharetra. G. Nomen loci, 1.Mach.15.d.23.

γοσόμ גֹּשֶׁן Goſem, Appropinquatio, vel approximatio. Nomen duarum regionum, quarum altera est in Ægypto, de qua Gen.46. c.28.& 47.a.1. Altera verò in Terra sancta, in tribu Iuda, Ios. 10.g.41.& 11.c.16.& 15.f.51. Pro Gosem legitur Gessen in Latinis & Græcis codicibus, Gen.46.c.28.d 34.& 47.a.1.

γησάν גֶּשֶׁם Gossem, Pluuia, aut appropinquatio eorum: vel Syriacè, corporalis. Nomen viri, 2.Esd 2.d.29.

γοδονίηλ עָתְנִיאֵל Gothoniel, Hora, siue tempus meum Deus. Nomen viri, 2.Par.27.b.15.

γοζάν גּוֹזָן Gozan, Tonsio, aut vellus, siue transitus, vel corpus nutriẽs: aut ex Syro & Hebræo, intus nutriens. Nomen fluuii in Mesopotamia, 4.Reg.17.a.6.& 19.c.12.& 1.Paral.5.d.26. Esa.37. c.12.

G R

ἕλληνες יְוָנִים Græci, Hebraicè dicitur Ieuanim, id est, deceptores vel contristantes, siue cœnosi, aut columbini. Græcè verò, robusti vel fortes interpretatur, Ioel.3.b.6.

ἑλλάς יָוָן Græcia, Esa.66.f.19. Ezech.27.d.19. In Hebræo est Iauan, qui fuit filius Iapheth, à quo denominata est Græcia vel Ionia, & interpretatur decipiens, vel contristans, siue cœnosa, aut columbina. Græcè verò robusta vel fortis, Act.20.a.2.

Græcus, Idem.m.g.Galat.3.d.28. ἑλλήν

G V

Guél, Redemptio Dei, siue exaltatio Dei. Filius Machi, princeps tribus Gad, Num.13.b.15. גְּאוּאֵל

Guní, Hortus, siue protegens. Filius Nephthali, Gen.46. c.24.& 1.Par.7.c.14. γουνί

Gunitæ, Idem. Num.26.f.48. γουνί

Gur, Catulus, siue habitatio, aut collectio, vel timor. Cliuus montium Ieblaam, 4.Reg.9.f.27. γούρ

Gur-báal, Catulus idôli vel dominantis, aut subiicientis vel possidentis: aut peregrinatio, siue timor, aut habitatio idóli vel dominantis aut subiicientis vel possidentis. Nomen loci, 2.Paralip.26.a.7. in quo Arabes habitauerunt. Eadem quæ Gerara. גּוּר בַּעַל

H

iaḗ יְהוֹאָח HAba, Absconsio, vel dilectio: aut Syriacè, peccatum, vel obligatio. Filius Somer, 1.Par.7.g.34.

ἀμβακούμ חֲבַקּוּק Habaccúc, Luctator, vel amplexans. Nomen prophetæ, Habac.1.a.1.

χαβήρ חֶבֶר Haber, Socius, aut particeps, siue incantator, aut liuor. Filius Baria filii Aser filii Iacob, 1.Paral.7.f.32. Iudic.4.b.11. vir Cinæus.

Haberitæ, Idem. p.n.

ἀβία חֲבִיָּה Habiá, Absconsio Domini, aut dilectio Domini: vel ex Syro & Hebræo, debitum, vel obligatio Domini. Nomen viri, 2.Esd.7.f.63. qui 2.Esdræ 2.c.61. dicitur Hobia.

ἀβούρ חֲבוּר Habór, Socius, aut particeps, siue incantatio, aut liuor. Nomen fluuij, 4.Reg.17.a.6.& 18.c.11.& 1.Par.5.d.26.

χαβασσανίας חֲבַצַּנְיָה Habsanías, Debitum clypei Domini, siue dilectio, vel absconsio clypei Domini. Pater Ieremiæ filii Iezoniæ, Ieremiæ 35.a.3.

Hacathan, Vide Eccetan.

ἀγρὸς αἵματος חֲקַל דְּמָא Hacel-dema, Ager sanguinis. Syrum est. Nomen agri pecuniis illis quibus Christum vendiderat Iudas proditor, empti in sepulturam peregrinorum: qui hodie monstratur in Ælia ad Australem plagam montis Sion, teste Hieronymo in locis Hebraicis, Matt.27.a.8. Act.1.c.19.

ἀχαμανί חַכְמֹנִי Hachamoni, Sapiens, vel sapientissimus, aut hamus numerationis vel muneris, siue expectatio muneris. Pater Iesbaam, 1.Par.11.c.11. Pater Iahiel, 1.Par.27.d.32.

ἀχελία חֲכַלְיָה Hachelái, Expectans Dominum, siue hamus Domini. Pater Athersatha, 2.Esd.10.a.1.

ἀχελά חֲכִילָה Hachilá, Spes in ipsa, aut hamus in ipsa, siue palatum, vel dulcedo in ipsa. Collis est in sorte tribus Iudæ, ad desertum Ziph, in quo latuit Dauid, 1.Reg.23.c.19.& 26.a.1. arcem habens natura munitissimam, olim ab Herode extructam Mesida nomine, id est, munitionem.

חוקק vel חָקֻקָּה Hacóc, Sculptor, aut scriba, siue legislator. Ciuitas, 1.Par. 6.g.75. hæc eadem esse videtur, quæ aliâs Hucuca dicitur in tribu Nephthali, Ios.19.c.34. οὐκάκ

ἀκούφα חֲקוּפָא Hacuphá, Præceptum oris, aut sculptura oris. Nomen viri, 1.Esd.2.c.52.

Hacces, Vide Acces.

ἀκκώς חַקּוֹץ Hacus, Spina, siue æstas, aut tædium, siue vigilia, vel finis. Nomen viri, 2.Esd.3.e.21.

ἀδάδ חֲדַד Hadad, Acutus, vel gaudens; aut Syriacè, nouus vel vnitas. Filius Ismahelis, 1.Par.1.b.30. qui Gen.25.b.15. dicitur הדר Hadar.

ἀδαλί חֲדָלִי Hadalí, Cessatio, vel vetatio, aut defectus. Pater Amasa, 2.Par.28.b.12.

ἀδασά חֲדָשָׁה Hadassa, Nouitas, aut mensis: vel ex Syro & Hebræo, vnus aries. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios.15.e.37.

ἀδάδ חֲדִיד Hadíd, Acutus, siue gaudens: aut Syriacè, nouitas: vel ex Syro & Hebræo, vna manus. Ciuitas, de qua 2.Esd.11.d.34.

σεδράχ חֲדְרַךְ Hadrach, Acumen, siue gaudium teneritudinis, vel cubiculum tuum: aut ex Syro & Hebræo, vnitas, vel nouitas teneritudinis. Ciuitatis nomen, Zach.9.a.1. Quidam Syriam fuisse putant. Hieronymus in locis Heb. terram Damasci credidit.

ἐδριήλ עַדְרִיאֵל Hadriél, Grex Dei, aut ablatio Dei, siue priuatio Dei. Gener Saulis, maritus Merob, 1.Reg.18.e.19.

χάδης חֲדָשִׁי Hadsi, Nouitas, aut mensis, aut ex Syro & Hebræo, vnius munus, aut nouum munus. Nomen loci, 2.Reg.24.a.6.

ἀγάβ חָגָב Hagab, Locusta. Nomen viri, 1.Esd.2.c.46.

ἀγαβά חֲגָבָא Hagabá, Idem. Nomen etiam viri, 1.Esd.2.c.45.

ἀγία חַגִּית Haggiá, Festiuitas Domini, vel solennitas Domini, aut gyrus Domini. Filius Merari, 1.Par.6.c.29.

Haggith scribendum, non Aggith, cùm per ח scribatur Hebraicè. Vide Aggith. ἀγίθ

ἀγαί הָעַי Hái, Aceruus, vel coaceruatio. Ciuitas Amorrhæorum trãs Iordanem supra Iericho sita, iuxta Beth-auen, ad Orientalem plagam oppidi Bethel, non longè ab eo distans, Iosue 7.a.2.& 12.c.9. Cuius regem suspenderunt filii Israël, Ios.8.f.23. Hæc Esa.10.f.28. Aiath appellatur. Hieronymus in locis Hebraicis Agai quoque appellat. Huius mentio habetur etiam Gen.12.

עַוָּה

b.8.Ioſue 12.b.9.& 1.Eſdræ 2.b.28.Hai autem, cuius mentio fit Ier.49.a.3.eſt Ammonitarum, & ſcribitur Hebraicè עי ſine ה emphatico.

Haí, Cumulus. Eadem vrbs quæ & העי, Nehem.11.d.30. Legendum per ע Aiah, LXX.non habent.

חֲלָה ἐλαά

Halá, Dolor ſiue infirmitas maxillæ, ſiue principium humilitatis vel teneritudinis. Nomen fluuii, 4. Regum 17.a.6.& 18.c.11.

חֲלָאָה ἔλαα

Halaa, Infirmitas, ſiue rubigo. Altera vxor Ashur, 1.Paral. 4.a.5.

חֶלְקַת ἐλκάθ

Halcáth, Portio, ſiue diuiſio, aut lenitas, vel lubricatio. Ciuitas in tribu Aſer, data Leuitis, Ioſ.19.b.25. Quæ & Helcath dicitur, Ioſ.21.c.30.

חֲלְחוּל ἀλούς

Halhúl, Dolor, ſiue principium doloris vel immunditiæ: aut expectatio doloris vel prophanationis, ſiue obſtetricatio doloris. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ioſ.15.g.58.

ἁλικάρνασσος

Halicarnaſſus, Caput maritimæ habitationis, vel maritima Cariæ inſula. G. Vrbs Cariæ, principum regia circa initium Tauri ſita, 1.Mach.15.d.23.

הַלְלוּיָהּ ἀλληλεία

Hallelu-ia, Laudate Dominum, Pſal.146.a.1.Heb.147.

חֲמָתִי ἀμαθί

Hamathæus, Indignatio, ſiue calor: aut murus, ſiue vter vel lagena. Filius Chanaán, Gen.10.c.17.& 1.Paral.1.b.16. à quo Hamath vrbs quam Macedones Epiphaniam nuncupauerũt, alii Antiochiam, vt nonnullis placet. Videtur quibuſdam eſſe vrbs tribus Nephthali, quæ Emath dicitur: à qua circuniacens regio ſic dicta eſt.

חֲמִדָן ἀδαδά

Hamdán, Cupiditas, aut calor iudicii. Filius Diſan filii Seir Horræi, Geneſ.36.c.26. qui 1.Paralipom.1.c.41. dicitur חמרן Hamran.

חַמּוֹתְדֹאר ἀμαθδώρ

Hammóth-dor, Indignatio vel calor generationis, aut pilæ vel ſphæræ ſiue habitationis. Ciuitas, Ioſ.21.c.32. quæ de tribu Nephthali non ſolum Leuitis, imò etiam profugis homicidis pro tutiſſimo aſylo eſt aſſignata.

חָמוֹן ἀμών

Hamón, Calor, aut ſol, ſiue ira eius. Nomen ciuitatis, Ioſue 19.b.28.& 1.Par.6.g.76. in tribu Nephthali.

חֲמָרָן ἀμαδάν

Hamrán, Aſinus, vel lutum, aut vinoſus. Filius Diſan filii Seir Horræi, 1.Par.1.c.41. qui Gen.36.c.26. dicitur Hamdan.

חֲמוּאֵל ἀμούηλ

Hamuél, Calor, ſiue ira Dei: aut ex Syro & Hebræo, viderunt Deum. Filius Maſma, 1.Par.4.d.26.

חָמוּל ἐμουήλ ἀμουλί

Hamúl, Pius, ſiue miſericors. Filius Phares filii Iudæ, Gen. 46.b.12.& 1.Par.2.a.5.

Hamulitæ, Idem.p.n.Num.26.c.21.

חֲנַמְאֵל ἀναμεήλ

Hanameél, Gratia ex Deo, ſiue miſericordia vel donum à Deo. Filius Sellum patruelis Ieremiæ prophetæ, Ier.32.a.7.

חָנָן ἀνάν

Hanán, Gratioſus, vel pius ſiue miſericors, aut donans. Filius Maacha, 1.Par.11.g.43. Filius Sizac, 1.Paral.8.c.22. Filius Aſel filii Elaſa, 1.Par.8.d.37.& 9.g.44.& 2.Eſd.7.c.48.& 8. b.7. Filius Iegedeliæ, Ier.35.a.4.& 1.Par.4.c.20.

חֲנַנְאֵל ἀνανέηλ

Hananeél, Gratia Dei, ſiue miſericordia Dei, aut donum Dei. Nomen turris Ieroſolymæ, 2.Eſd.3.a.1.Ier.31.g.38.

חֲנָנִי ἀνανί

Hanani, Gratioſus, aut donans, vel pius, ſiue miſericors. Pater Iehu prophetæ, 3.Reg.16.a.7.& 2.Par.16.c.7. Nehem 12. c.35.

חֲנַנְיָה ἀνανίας

Hananiá, ſiue Hananias, Gratia Domini, ſiue miſericordia Domini, aut donum Domini. Pater Selemiæ patris Ieriæ, Ier. 37.c.12. Pater item Sedeciæ principis, Ier.36.c.12. Filius Zorobabel filii Phadaia, 1.Par.3.d.19.& 8.c.23. Nomen prophetæ, Ier.28.a.1. Vnus item è ducibus regis Oziæ, 2.Paral.26.b.11. vbi ſcribitur Hebraicè חנניהו. Etiam hoc nomine vocabatur ille qui cum Daniele propheta à Nabuchodonoſor in captiuitate enutritus fuit, cui præpoſitus eunuchorum, Sidrach nomen impoſuit, Dan.1.b.7.

חֲנָתוֹן ἀναθών

Hanathon, Gratiæ, vel miſericordiæ donum. Ciuitas in terra Zabulon, Ioſ.19.b.14. Scribendum Nathon, id eſt, dando, aut dare.

חָנֵס Ἄνης

Hanés, Gratiæ vexillum, ſiue gratiæ tentatio, vel fuga: aut ex Hebræo & Syro, gratiæ miraculum. Ciuitas Ægypti, Eſaiæ 30.a.4.

חֲנִיאֵל ἀνιήλ

Haniel, Gratia, ſiue miſericordia Dei, aut requies vel donum Dei. Filius Ola, 1.Par.7.g.39. Filius Ephod, princeps tribus Manaſſe, Num.34.d.23.

עָנִי ἀναί

Hanni, Afflictus, vel pauper, ſiue reſpondens. Nomen viri, 2.Eſd.12.a.9.

חָנוֹן ἀννών

Hanón, Gratioſus, ſiue miſericors, vel donans, ſiue requieſcens. Filius Naas regis filiorum Ammon, 2.Regum 10.a.1.& 1.Par.19.a.2.

ἀνήμ

Hanun, Idem. Nomen viri, 2.Eſd.3.c.30.

חֲפַם ἀφάμ

Haphám, Thalamus eorum, ſiue coopertura eorum, aut litus eorum. Filius Hir, 1.Par.7.c.13.

חֲפָרַיִם ἀφαρέμ

Hapharáim, Fodientes, aut explorantes, ſiue confundentes, aut explorans ſiue confundens mare. Ciuitas in tribu Iſſachar, Ioſ.19.b.19.

חֲפְצִיבָה ἐφσιβά

Haphſi-ba, Voluntas mea in ea. Mater Manaſſe, 4.Re.21.a.1

חֻפִּים ἀφάμ

Happhim, Thalami, ſiue cooperti, aut litus maris. Filius Machir, 1.Par.7.c.15.

חֲרָד vel חֲרָדָה χαεδδά

Harád, Stupor, aut tremor. Nomen fontis, Iudic.7.a.1.

Harada, Idem. Locus in quo caſtrametati ſunt filii Iſraël profecti de Sepher, Num.33.c.24.

חֲרָחַיָּה ἀεχίας

Haraiá, Calor, aut ira Domini. Pater Eziel, 2.Eſd.3.b.8.

חֲרִמָה ἀεχίας

Harám, Vide Harim.

חָרָן ἀράν

Harama, Vide Harma, 1.Reg.30.g.30.

Harán, Ira, ſiue iraſcens: aut Syriacè, libertas. Charræ, ciuitas Meſopotamiæ, à Charra Syriæ fluuio, in qua habitauit Thare, Gen.11.d.32.& 12.a.5.& 27.g.44.& 28.b.10.& 29.b.4. De qua & 4.Reg.19.c.12. Eſa.37.c.12. Ezech.27.e.23. Dicitur & Charán à Græcis, Act.7.a.2. Eſt & nomen viri, 1.Par.2. f.46. vbi dicitur, Peperit Haran.

חַרְבוֹנָא χαεδωά

Harboná, Deſtructio, ſiue gladius eius nunc, aut ſiccitas eius nunc, ſiue ira ædificantis vel intelligentis. Nomen eunuchi, Eſth.1.b.10.

חָרֵיף ἀφίς

Harem, 2.Eſd.6.d.35. Vide Harim.

Hareph, Hyems, ſiue opprobrium, vel adoleſcentia: aut Syriacè, acutus. Nomen viri, 2.Eſd.7.c.24.& 10.a.19.

חָרֵס ἀρες

Hares, Sol, aut teſta. Nomen montis in quo ſita eſt Aialon, Iudic.1.g.35.

חָרֶת χαρός

Hareth, Sculptura, aut libertas. Nomen villæ ad Occidentem, 1.Reg.22.a.5.

חַרְחוּר ἀρούρ

Harhúr, Calefactus, ſiue arefactus: aut ira, ſiue calor albedinis vel foraminis, aut libertatis. Nomen viri, 1.Eſd.2.c.51.

חָרִם vel חֲרִים χαρίμ

Harim, Deſtructus, ſiue anathematizatus, aut rete, vel retiaculum: ſiue dedicatum vel conſecratum, ſcilicet Deo. Nomen ſacerdotis, 1.Par.24.b.8.& 1.Eſd.2.b.32.& 10.c.21.& 2.Eſdræ 7.d.35.g.42.& 10.a.5.b.27.

חָרִיף ἀρήφ

Hariph, Hyems, ſiue opprobrium, vel adoleſcentia, aut Syriacè, acutus. Filius Hur, 1.Par.2.g.51.

חֶרְמָה ἐρμά

Harma, ſiue Harama, Deſtructio, ſiue anathema, aut rete, vel retiaculum, ſiue dedicatum vel conſecratum, ſcilicet Deo. Ciuitas in tribu Iuda & Simeon, Ioſue 15.e.30.& 1.Reg.30. g.30. Ioſue 19.a.4. quo loco vetus interpres habet Horma, Iudic.1.d.17. dicitur Sephath.

חַרְנֶפֶר ἀρναφέ

Harnapher, Ira tauri, ſiue ira creſcens: aut ex Syro & Hebræo, libertas tauri, ſiue ira creſcens. Filius Supha filii Helem, 1.Par.7.g.37.

חָרֹדִי ἀρδί

Harodi, Tremefactus, ſiue ſtupefactus, vel caloris aut iræ abundantia. Nomen ciuitatis, 2.Reg.23.b.2.

חֲרוּמַף ἀρωμάφ

Haromáph, Deſtructio, ſiue anathema oris: aut ex Hebræo & Syro, ira cooperimenti. Filius Iedaia, 2.Eſd.3.c.10.

חֲרֹשֶׁת ἀρωσέθ

Haroſeth, Artificium, vel aratura, ſiue teſta, aut ſilentium, vel ſurditas: aut Syriacè, ſylua. Ciuitas quæ iuxta Ioſephum lib.5. Antiq. Iudaic. ſuper paludem Samachonitidem ſita eſt, quam incoluit Siſara dux exercitus Iabin regis Chananæorum Iudic.4.a.2.

חַרְשָׁא ἀρσά

Harſa, Artificium, vel aratura, ſiue teſta, aut ſilentium, vel ſurditas: aut Syriacè, ſylua. Nomen viri, 1.Eſd.2.c.52.

חֲרוּפִי χαεφί

Haruphites, Opprobrium, aut hyems, vel iuuentus, aut Syriacè, acutus, 1.Par.12.a.5.

חָרוּץ ἀρύς

Harús, Inciſus, ſiue aureus, aut ſolicitus, ſiue trituratus. Pater Meſſalemeth matris Amon regis Iuda, 4.Reg.21.d.19.

חֲשַׁבְיָה ἀβαβά

Haſaba, Numeratio, ſiue æſtimatio, vel cogitatio aut artificium, vel feſtinatio, aut ſilentium in ea. Filius Zorobabel filii Phadaiæ, 1.Par.3.d.20.

חֲשַׁבְיָהוּ ἀβαβία

Haſabiá, ſiue Haſabias, Numeratio, vel æſtimatio, aut cogitatio Domini, ſiue artificium Domini, aut feſtinatio, vel ſilentium in Domino. Filius Amaſiæ, 1.Par.6.d.45. Princeps Leuitarum, 1.Par.25.a.3.& 2.Par.35.b.9.

חֲשַׁדְיָה ἀσάδια

Haſadias, Miſericordia Domini. Filius Zorobabel filii Phadaiæ, 1.Par.3.d.20.

חֲצַרְמָוֶת ἀσαεμώθ

Haſar-moth, Atrium mortis, vel fœnum mortis. Filius Iectan, Gen.10.d.25.& 1.Par.1.b.20.

חֲצַרְשׁוּעָל ἀσαρσουάλ

Haſar-ſuhal, Atrium, vel fœnũ vulpis, aut fœnum ſemitæ. Nomen ciuitatis, 1.Paral.4.e.28. Hæc & Haſer-ſuhal appellatur, Ioſ.19.a.3.

חֲצַרְסוּסִים ἀσαρσουσίμ

Haſar-ſuſim, Atrium equorum, aut fœnum equorum. Nomen ciuitatis. 1.Par.4.e.31. quæ & Haſer-ſuſa.

חֲצָצוֹן תָּמָר ἀσασονθαμάρ

Haſaſon-thamár, Glarea, vel lapillus cõmutationis, aut diuiſio ſiue ſagitta palmæ, id eſt, dactyli. Nomen oppidi, quod & En-gaddi dicitur, Gen.14.b.7.& 2.Par.20.a.2.

חֲשַׁבְנָה ἀσαβδανά

Haſbadána, Feſtinans, aut cogitans iudicium ſuum, ſiue ſilens aut computans iudicium ſuum. Nomen viri, 2.Eſd.8.a.4.

חֲשַׁבְיָה ἀσαβία

Haſebia, Numeratio vel æſtimatio Domini, aut cogitatio Domini, ſiue artificium Domini, aut feſtinatio vel ſilentium in Domino. Filius Merari, 1.Par.9.c.14.

חֲשַׁבְנָה ἀσεβανά

Haſebná, Numeratio, ſiue feſtinatio intelligentis aut ædificantis. Nomen viri, 1.Eſd.10.a.15.

חֲשַׁבְנְיָה σεβονίας

Haſebnia, Numeratio Domini, ſiue ſilentium, vel feſtinatio filii Domini. Nomen viri, Nehem.9.a.5.

Haſebonias, Idem. Nomen viri, 2.Eſd.3.b.20.

חָשֻׁם ἀσέν

Haſem, Silentium eorum, ſiue feſtinatio eorum. Nomen viri, 2.Eſd.7.c.22.

חֲצַרְגַּדָּה ἀσεργαδδά

Haſer-gadda, Atrium hœdi eius, vel felicitatis eius: aut ex Hebræo

Hebræo & Syro, atrium inciſionis vel ſciſſuræ. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ioſ. 15.e.27.

חֲצֵרִים ἀσηρώθ — Haſerim, Atria, ſiue veſtibula, aut ſagitta excelſa. Ciuitas in dorſo montis Seir inter Ægyptum & Chananæam, in qua Hauim, id eſt, Heuæi gigantes habitarunt, ad Caphthorim expulſi, Deut. 2.e.23. aliàs Haſeroth, vt quibuſdã videtur, appellata.

חֲצֵרוֹת ἀυλόν — Haſeroth, Atria, ſiue veſtibula. Nomen eremi, per quam tranſierunt Iſraëlitæ aſcendentes in terram Chanaan ex Ægypto, Deut. 1.a.1. Numr. 13.a.1. & 33.c.18.

חֲצַרשׁוּעָל ἀσερσουαλ — Haſer-ſuál, Atrium vulpis, vel fœnum vulpis, aut ſemitæ vel pugilli. Ciuitas in tribu Iudæ & Simeonis, Ioſ. 19.a.3. quæ 1. Par. 4.e.28. Haſar-ſuhal dicitur.

חֲצַרסוּסָה ἀσερσουσίμ — Haſer-ſuá, Atrium equi, aut fœnum equi. Ciuitas in tribu Simeonis, Ioſ. 19.a.5. quæ & Haſar-ſuſim.

חֻשִׁם ἀσίμ — Haſim, Tacentes, ſiue feſtinantes, aut ſilentium vel feſtinatio maris. Nomen viri, 1. Par. 7.c.12.

חָשֻׁם ἀσήμ — Haſom, Silentium, vel feſtinatio eorum. Nomen viri, 1. Eſdræ 10.d.33.

חָצוֹר ἀσώρ — Haſor, Atrium, aut fœnum. Ciuitas regni Iabin Chananæorum regis, quæ & Heſron dicitur, in tribu Nephthali, Ioſ. 19.c.36. Iudic. 4.a.2. quam ſolam Ioſue incendit, Ioſ. 11.a.11. & 1. Reg. 12.b.9. & 4. Reg. 15.f.29 quæ principatum tenuerat inter omnia regna Amorrhæorum, Ioſue 11.b.10. & 12.d.19. Fuit & altera in tribu Iuda, Ioſ. 15.d.23. Fuit in eadem tribu altera, quæ Haſor-haddatha dicitur, ſiue Haſor noua, Ioſue 15.d.25.

חַסְרָה ἀσήρ — Haſrá, Defectus, ſiue deficiens. Pater Thecuæ patris Sellum mariti Oldæ prophetidis, 2. Paral. 34.e.22. qui 4. Reg. 22.c.14. dicitur Araas.

חַשְׁמוֹן ἀσεμών — Haſſemón, Legatio, ſiue acceleratus numerus, vel feſtinata portio, aut ſilentium numeri vel portionis. Ciuitas tribus Iudæ, Ioſ. 15.e.27.

חֲשׁוּב ἀσούβ — Haſſub, Æſtimatus aut numeratus: ſiue cogitatio vel artificium. Filius Ezricam, 1. Par. 9.c.14.

חָשׁוּב ἀσούβ — Haſub, Æſtimatus, aut numeratus, ſiue cogitatio vel artificium. Nomen viri, 2. Eſd. 11.c.11.

חָשֻׁם ἀσούμ — Haſum, Silentium, aut feſtinatio eorum. Nomen viri, 1. Eſdræ 2.b.19. & 2. Eſd. 8.b.4.

חֲשׁוּפָא ἀσουφάθ — Haſuphá, Diſcooperta, aut exhauſta, vel nudata. Nomen viri, 1. Eſd. 2.c.43.

חֲתַת ἀθάθ — Hatháth, Contritio, aut timor. Filius Othoniel, 1. Paral. 4.c.13.

חַטּוּל ἀτίλ — Hatíl, Peccati vlulatio. Nomen viri, 1. Eſd. 2.c.57.

חֲטוּפָא ἀτιφά — Hatiphá, Rapina, ſiue peccati coma, aut reliquiæ. Nomen viri, 1. Eſd. 2.c.54.

חֲטִיטָא ἀπτά — Hatitá, Peccati declinatio. Nomen viri, 1. Eſd. 2.c.42.

חַטּוּשׁ ἀτούς — Hattús, Peccatum derelinquens. Filius Semeiæ filii Secheniæ, 1. Par. 3.d.22. & 1. Eſd. 8.a 2. Nehem. 10.a.4. & 12.a.2.

חַוּוֹת יָאִיר πόλεις ἰαείρ ἀβωθ ἰαείρ — Hauoth-iair, Oppida illuminationis, vel annuntiationes luminis. Hauoth-iair ſunt oppida lx. in regione Baſanitide, quæ & expugnauit, & de nomine ſuo ita appellauit Iair filius Segub nepos Manaſſe. Hæc lx. oppida dicuntur eſſe in regione Galaad ob vicinitatem Galaad & Baſan, Deut. 3.c.14. & 3. Reg. 4.b.13. Num. 32.g.41. Sunt & alia xxx. oppida eiuſdem nominis in regione Galaad quæ nomen acceperunt à Iair qui fuit vnus è Iudicibus Iſraël, Iudic. 10.a.4.

vel חֲזוֹאֵל ἀζαήλ — חֲזָהאֵל ἀζαήλ — חֲזָיֵה ἀζία — Hazaél, Videns Deum. Nomen viri, 3. Reg. 19.c.17. & 2. Paral. 22.b.6. Succeſſor Ben-adad in regnum Syriæ, 4. Regum 8.d.12. Amos 1.a.4.

Hazaiá, Videns Dominum. Nomen viri, 2. Eſd. 11.a.5.

חֲזִיר ἀζήρ — Hazír, Porcus: aut Syriacè, conuerſus vel reuerſus. Nomen viri, 2. Eſd. 10.a.20.

עוֹבָל γεβάλ — עֵיבָל — Hebál, Aceruus vetuſtatis, ſiue aceruus defluens. Filius Iectan, Gen. 10.d.28. Eſt & mons vltra Iordanem in terra Chanaán, non longè ab Ierichonte, in quo altari conſtructo poſuit Moyſes maledictiones & benedictiones. Ioſephus lib. 4. cap. 6 Antiq. Iud. Scribitur & עיבל, Deut. 11.d.29. & 27.a.4.

vel חָבֶר χοβώρ — חֵבֶר — עֵבֶר ἐβήρ — Héber, Gen. 46.b.17. & 1. Par. 4.c.18. & 7.f.32. & 8.b.17. vbi dicitur, Et Hezeci & Hebet: interpretatur ſocius, aut particeps, vel adhærens, ſiue incantator, aut liuor. Item Num. 26.e.45. filius Brie.

Héber, Tranſiens, vel tranſitus, aut ira, ſeu prægnans: vel Syriacè frumentum. Filius Sale, Geneſ. 10.d.23. Luc. 3.g.35. à quo Hebræi dicti ſunt, vt doctioribus placet, 1. Par. 5.b.13. Filius item Elphaal filii Mehuſim, 1. Par. 8.b.12.

עִבְרִיָּה — Hebræa, Tranſiens, vel irata, aut prægnans, Ier. 34.b.9.

עִבְרִים ἐβραίοι — Hebræi, Tranſeuntes, ſiue irati, aut prægnantes, vel Syriacè, frumenta, 1. Reg. 4.b.6.

עִבְרִי ἐβραῖος — Hebræus, Idem. ſ.n. Gen. 41.b.12. Ier. 34.b.9.

עִבְרִי ἐβαρί — Hebri, Idem. Nomen viri, 1. Par. 24.d.27.

חֶבְרוֹן χεβρών — Hebrón, Societas, ſiue participatio, vel adhæſio, aut incantatio, vel liuor. Ciuitas in terra Chanaán in montanis Iudææ, ciuitas Amorrhæorum, quondam Philiſthinorum metropolis. Hæc dicta eſt & Conuallis Mambre quæ eſt in Hebron, Geneſ. 13.d.19. Numer. 13.b.23. & 1. Paralip. 3.a.4. & Arbee, Gen. 23.a.2. & Cariath-arbe, Ioſ. 15.c.13. Filius item Caath filii Leui, Exod 6.c.18. & 1. Paral. 2.f.42. & 6.b.18. De hac ſic Hebræi, Hebron ſignificat metropolim agri Hebronitici, Ioſ. 21.b.11. & agrum ipſum cum vrbibus illi metropoli ſubiectis, Ioſ. 14.d.13. & 15.d.13.

עַבְרֹנָה ἐβρώνα — Hebrona, Tranſiens, aut iraſcens. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſraël, Num. 33.d.34.

חֶבְרֹנִי χεβρωνί — Hebroní, Societas, ſiue participatio, vel adhæſio, aut incantatio, vel liuor. Sunt Hebronitæ, Num. 26.g.58.

Hebronites, Idem. ſ.n. 1. Par. 26.d.21.

חֲכַלְיָה χαλκίας — Hechelias, Expectans Dominum, ſiue hamus Domini. Pater Nehemiæ, 2. Eſd. 1.a.1.

חַדִּי ἀδαί — Heddái, Laudatio, ſiue confeſſio, aut clamor. Nomen viri, 2. Reg. 23.d.30. qui Huri, 1. Par. 11.f.32. dicitur.

עֵדֶר ἄβερ — Héder, Grex, ſiue defectio, aut priuatio. Filius Beriæ, 1. Paralip. 8.b.15.

חֶגְלָה ἔγλα — Heglá, Feſtiuitas aut gyratio eius. Filia Salphaad filii Hepher filii Galaad, Num. 26.d.33.

חוּלָם vel חִילֶם ἐλάμ — חִילְאָם — Helám, Exercitus matris vel gentis ſiue ancillæ: aut dolor ſiue expectatio matris vel ancillæ aut gentis, vel ſomnium. Ciuitas, 2. Reg. 10.d.16. & 17. haud procul à Iordane.

חֶלְבָּה χαλαμά — Helbá, Lac, ſiue adeps, aut manſit in ea, ſiue principium vel dolor in ea. Nomen ciuitatis quæ ſorte tribui Aſer euenit, Iudic. 1.f.31.

חֶלְכָּת χαλκάθ — Helcáth, Portio ſiue pars, aut lenitas. Ciuitas quæ de tribu Aſer data fuit Leuitis, Ioſ. 21.c.31. Hæc etiam Halcath dicitur, Ioſ. 19.b.25.

חֶלְקִי ἐλκί — Helcí, Portio ſiue pars, aut lenis. Nomen viri, 2. Eſd. 12.a.15

חִלְקִיָּה vel חִלְקִיָּהוּ χελκίας — Helciá, ſiue Helcias, Portio ſiue pars Domini, aut lenitas Domini. Pater Eliacim, 4. Reg. 18.d.18. Eſa. 22.f.20. Eſt & nomen ſacerdotis, 4. Reg. 22.a.4. Pater item Ieremiæ prophetæ, Ier. 1.a.1. & 1. Par. 6.a.13. & 2. Eſd. 12.a.6.

חֶלֶב ἐλεάς — Héleb, Mundus, id eſt, orbis, vel muſtela: aut Syriacè, rubigo. Filius Baana, 2 Reg. 23.d.28.

חֶלֶץ — Hélec, Portio, ſiue pars, aut leuitas. Filius Galaad filii Machir filii Manaſſe filii Ioſeph, Num. 26.d.30. Ioſ. 17.a.2.

חֶלְקִי χελεί — Helecitæ, Idem. p.n. Num. 26.d.30.

חֵלֶם ἐλέμ — Hélem, Somnians, aut ſanans, ſiue expectatio eorum, aut dolor eorum. Nomen viri, Zach. 6.d.14.

חֵלֶם — Hélem, per ח, Percuſſio. Nomen viri, 1. Par. 7.g.35.

חֶלֶף μεελέφ — Heléph, Mutatio, ſiue tranſitus, aut perforatio. Nomen ciuitatis, Ioſ. 19.c 33. Terminus Nephthali.

חֶלֶץ χάλλις — Heles, Armatus, ſiue liberatus, aut nudatus. Nomen viri, 2. Reg. 23.d.26.

עֵלִי — Heli, Eleuatio, ſiue oblatio, aut eleuans, vel offerens, ſeu pila. Nomen ſacerdotis illius qui Samuelem vnxit in prophetam, 1. Reg. 1.a 3. Pater item Ioſeph mariti Mariæ virginis, Luc. 3.e.6. qui Matt. 1.c 13. dicitur Iacob.

Heliadh, Vide Eleaſaph.

Heliodorus, Solis donum. G. Nomen viri, 2. Mach. 3.b.7.

אוֹן ἡλιόπολις — Heliopolis, Hebraicè dicitur On, & interpretatur dolor, ſiue triſtitia, aut fortitudo. Græcè verò Heliopolis, Solis ciuitas interpretatur. Vrbs Ægypti, Gen. 41.f.50. quæ Ezec. 30.e.17. Hebraicè dicitur Auen. Hæc vrbs vocatur etiam Thebæ.

אֶלֶּה ἐλλάς — Hellas, Græcia, 1. Mach. 8.b.9.

חֶלֶץ ἀλλάς — Helles, Idem quod Heles. Filius Azariæ filii Iehu filii Obed, 1 Par. 2.e.39. & 11.f.26. & 27.b.10.

עַלְמוֹן־דִּבְלָתָיְמָה γελμών δελαθαίμ — Helmon-deblataim, Duo nomina ſunt, Helmon quod interpretatur occultatio, ſiue adoleſcentia, aut ſeculum vel contemptus: Deblatháim, palatæ, id eſt, maſſæ de ficibus compactæ. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſraël profecti de Dibon-gad, Num. 33.f.47.

חֵלוֹן ὠλάμ — Helón. Feneſtra, vel prophanatio, ſiue dolor, vel infirmitas, Pater Eliab principis tribus Zabulon, Num. 1.a.9. & 2.a.7. & 10.b.16. Eſt & nomen vrbis in terra Moab, quæ Hebraicè dicitur, חולון Ier. 48.d.21.

חֵימָם ἐμάν — Hemám, Turbatio eorum, aut tumultus eorum. Filius Lotan filii Horræi, Gen. 36.c.22. qui 1. Par. 1.c.39. dicitur Homã. Vide Homam.

חֵימָן ἀιμάν — Heman, Multus, aut tumultuans: vel Syriacè, fidelis. Filius Maol, 3. Reg. 4.d.31. Filius Ioel, 1. Paral. 6.c.33. & 15.b.17. & 16.d.41.

Hemath, Vide Emath.

עַמּוֹנִי καταχαμμωνά — Hemona, Popularis, ſiue populus noſter. Nomen ciuitatis in tribu Beniamin, Ioſ. 18.d.24.

חֲמוֹר ἐμώρ — Hemor, Aſinus, ſiue lutum, aut vinoſus: vel Syriacè, grauis aut ponderoſus. Pater Sichem, Gen. 33.d.19. & 34.a.2. Act. 7.b.16.

חֵן — Hen, Gratia, ſiue miſericordia, aut manſio, vel requies. Nomen viri, Zach. 6.d.14. LXX. non habent.

חֲנַדָד ἀνναδά — Henadád, Gratia vel miſericordia dilecti. Nomen viri, 2. Eſd. 3.c.18.

חֲנוֹךְ ἐνώχ — Henoch, Dedicatus, vel diſciplinatus, aut morigeratus. Filius Cain, Gen. 4.c.18. Filius præterea Iared, Gen. 5.c.18. Luc. 3.g.12. Filius etiam Madian filii Abrahæ, Geneſ. 25.a.4. Filius item

חֲנֹכִי ἔνωμος
חֵפֶר ἐφέρ

חֶפְרִי ἐφραΐ
חֶפְתִּחַ ἐφαθά
עֵר ἦρ
עֵרָן ἐδέν
הָעֵרָנִי ἠρωχλῆς

צֶרֶד ἀδάρ
עֲרָד ἀράδ
צַרְעִי ἔνωμος ὁ ἀδδασί
חֶרֶם ἠράμ
עֵרִי ἀνδής
עֵירִי
חֶרְמָה ἔρμαθ
ἔρμαθ
ἔρμαθν
ἔρμῆς
ἔρμογένης
חֶרְמוֹן ἔρμων

item Ruben, Gen.46.a.9.& 2.Paral.5.a.3.Ciuitas item quam Cain extruxit,illique filii nomen indidit.Gen.4.c.18.

Henochitæ,Idem.p.n.Num.26 a.5.

Hépher,Fodiens,aut explorans,siue opprobrium,vel confusio.Filius Ashur ex Naara vxore,1.Par.4.a.6. Portio regni terræque Chanaan, quam Iosue expugnauit, Ios.12.d.17.& 4.Reg.14.f.25.

Hepherita,Idem.p.n.Num.26.d.32. ἐφερί

Hephethach, Adaperire, imperatiui modi passiuæ vocis, Marc.7.d.34.

Her,Vigil,aut denudans, vel effundens,siue æmulus,vel ciuitas.Filius Iudæ ex Sue vxore sua, Gen.38.a.3.& 1.Paral.4.c.21.Pater Elmadan, Luc.3.f.28.

Heran, Vigilia aut magister earum. Filius Suthalá filii Ephráim,Num.26.d.36.

Heranitæ,Idem.p.n.Num.26.d.36. ἐθενί

Hercules,Iunonis vel dominatricis gloria. G.2.Machab. 4.c.19.

Héred, Imperans, siue descendens. Filius Balæ filii Beniamin,Num.26.e.40. Heb.Ared.

Hered,Ios.12.d.14.Onager:aut Syriacè,draco.Nomen ciuitatis.

Hereditæ,Imperantes,siue descendentes, Num.26.e.40.

Herém,Destructio,siue anathema,aut rete vel retiaculum, siue dedicatum aut consecratum.s.Deo. Nomen viri, 1.Esdræ 10.d.31.

Herí, Vigil, seu denudans, aut effundens, vel ciuitas mea: aut Syriacè,inimicus.Filius Gad filii Iacob, Gen.46.b.16.

Heritæ,Idem.p.n.Num.26.b.16. ἀδδί

Hermá,Destructio,siue anathema,aut rete vel retiaculum, siue dedicatum vel consecratum.s. Deo. Ciuitas in tribu Iuda, Ios.12.d.14.Vide Harma.

Herman,Sustentaculum,vel inauris.G.Vir quidam, Rom. 16.b.14.

Hermes,Mercurius,aut lucrum,vel refugium. G. Viri nomen,Rom.16.b.14.

Hermogenes,Mercurio genitus,aut lucri generatio,vel refugium generationis G.Vir quidam,2.Tim.1.d.15.

Hermón, Destructio siue anathema, vel rete siue retiaculum:aut dedicatum vel consecratum,scilicet Deo.Nomẽ montis quem Sidonii Sarion,Amorrhæi Sanir vocant,Deut.3.b.8. Ios.13.a.5.Psal.88.b.13.Hebr.89. Vide item 1.Paral.5.d.23. Aliàs dicitur & שיאון Sion, Deuter.4.g.48. Hic mons quia ad Orientem Terræ sanctæ situs erat,pro Oriente aliquando ponitur, Psal.88.b.13. Hebr.89. A nonnullis traditur, duos esse חרמון nomine montes, vnum non procul à Gelboa iuxta Iordanem, alterum verò multò altiorem supra Tarachonitidẽ regionem. Quod equidem haud obscurè etiam Dauid Psal.41. b.7.Heb.42.innuere videtur dum inquit,De terra Iordanis & Hermoniim à monte modico.Doctiores tradunt hoc loco nõ esse nomen proprium montium, sed Hermoniim, significare Hermonitas,id est,accolas siue incolas montis Hermon.

חַרְמוֹנִים ἑρμωνιείμ

Hermonii,Idem. p.n.Psal.41.b.7.Heb.42.

ἡρῴδης

Herodes, Pellis gloria,vel pellibus glorians,aut mons gloriæ vel arrogantiæ: aut Syriacè, draco ignitus. D. Præses siue procurator Galilææ constitutus à Romanis, Luc.3.a.1.rex Iudææ, Luc.1.a.5.

ἡρῳδιάνοι
ἡρῳδιάς
ἡρῳδίων

Herodiani,Idem.p.n.D.Matt.22.b.16.

Herodias,Idem.fœm.gen.D.Matth.14.a.3.

Herodion,Iunonis vel dominatricis cantilena.G. Cognatus Pauli,Rom.16.b.11.

חֶשְׁבּוֹן ἐσεβών

Hesebón,Numerus,siue cogitatio, aut festinans intelligere vel ædificare.Nomen ciuitatis in Galaad Moabitarum, in qua habitauit Sehon rex Amorrhæorum, Esa.15.b.4.Numer 21. f.33.quam ædificauerunt filii Ruben,Num.32.g.37.& 1.Par. 6.g.81.

חֲצַר ἐασώς
ἐσλί

Hesér, Atrium, aut fœnum. Nomen ciuitatis à Salomone ædificatæ,3.Reg.9.c.15.

Hesli,Prope me,vel iuxta me,siue auferens vel separans.D. Pater Nahum patris Amos, Luc.3.e.25.

חַשְׁמוֹנָה ἐασεμωνά

Hesmoná, Festinatio numerationis vel muneris, aut festinatio præparationis, vel legatio. Locus in quo castrametati sunt filii Israël profecti de Methca,diuidens Ægyptum & sortem tribus Iudæ ad mare vsque tendentem,Num.33.d.29.

חֲצָרַי ἐασαί
חֲצְרוֹ ἐσρί
חֲצְרוֹן ἐσρών

Hesrái,Atrium,siue fœnum. Nomen viri, 2.Reg.23.d.35. qui Hesro,1.Par.11.g.37.dicitur.

Hesró,Atrium aut fœnum eius.Nomen viri,1.Par.11.g.37 qui 2.Reg.23.d.35.dicitur Hesrai.

Hesrón,Sagitta exultationis,siue diuisio cantici, aut atrium vel fœnum. Nomen ciuitatis, quæ & Hasor in tribu Iuda,Ios. 15.a.3.Filius Ruben,Gen.46.b.9.Item filius Iuda, siue potius filius Phares filii Iuda,Gen.46.b.12.& 1.Par.4.a.1.

חֶצְרוֹנִי ἐσρωνί

Hesronitæ,Idem.p.n. Num.26.a.8.

חֵת χέθ

Heth,Confractio,vel formido,aut stupor:vel Syriacè, descensus.Nomen viri,Gen.23.a.3.& b.10.

Hethalón,Contritio mansionis, aut formidabilis mansio, siue inuolutio eius.Nomen vrbis,terminus Iudææ ad Septentrionem,Ezec.47.c.15. חֶתְלוֹן ἐθαλών

Hethæus,Confractus,vel formidans, aut stupens: vel Syriacè,descendens.Filius Chanaan,Gen.10.c.15.à quo Hethæi. חִתִּי χεθαῖος

Hethæi,Idem.p.n.Nomen populi, Gen.15.d.20.& 4.Regum 7.b.6.Cyprum Hieronymus esse dicit. חִתִּים χεθαῖοι

Hethim,Idem.p.n.Nomen loci,Iudic.1.f.26. חִתִּים χεθείμ

Heua,Viua,vel viuens.Prima mulier creata à Deo, Genes. 3.d.20. חַוָּה ζωή

Heuæi, Iniqui, peruersi, vel iniquitates, peruersitates, subuersiones. Populi habitantes ad Meridiem, quos expulerunt Cappadoces,Deut.2.e.23.Ios.13.a.3.& 4.Reg.17.f.31. עַוִּים ἐβαῖα

Heuæus,Vita mea.s.n.Filius Chanaan, Gen.10.e 17. חִוִּי ἐυαῖος

Heuilá,siue Heuiláth,Dolens siue parturiens, aut loquens illi,siue annuntians illi.Filius Chus,Genes.10.a.7. Filius item Iectan,Gen.10.d.29.Nomen item regionis, Genes.2.b.11.& 25.b.18.& 1.Reg.15.b.7.Getuli à Iosepho dicuntur. חֲוִילָה ἐυειλά

Hezeci,Fortis,siue apprehendens.Filius Elphaál,1.Paral. 8.b.17. חִזְקִי ἐζεκί

Hezecias,2.Esd.7.c.21.Vide Ezechias. חִזְקִיָּה

Hezión,Visio vel prophetia.Pater Tabremon patris Benadad regis Syriæ,3.Reg.15.d.18. חֶזְיוֹן ἀζιών

Hezír,Porcus:aut Syriacè,conuersus,vel reuersus.Nomen viri,1.Par.24.c.15. חֵזִיר χαζείρ

H I

Hiél,Viuit Deus,siue vita Dei. Nomen viri illius qui reædificauit Iericho,3.Reg.16.g.34. חִיאֵל χιήλ

Hierapolis, Sacra ciuitas. G. Ciuitas Phrygiæ haud procul à Colossis & Laodicea,Coloss.4.d.13. ἱεράπολις

Hieronymus,Sacrum nomen.G.Nomen viri, 2.Machab. 12.a.2. ἱερώνυμος

Hiim,Vide Iim.

Hierosolyma, Vide Ierusalem.

Hillel,Vide Ellel.

Hin,Mensura erat liquidorum,Ezech.4.c.11. עֹמֶר הִין

Hir,Ciuitas,aut vigil,siue effundens,aut denudans,aut pullus,scilicet asini.Filius Caleb filii Iephone,1.Par.4.c.15.Sunt qui dicant hoc loco legendum esse Hiruéla,nomine compositio,non autem Hir & Ela.tunc lege interpretationem dictionis Ela,& huius dictionis Hir. עִירִי ἰρᾶ
עִירוּאֵלָה πόλις συμέᾶ ἰσσανίας

Hira,Ciuitas,aut vigil,siue denudatio, aut effusio, vel acervus visionis.Filius Acces, 2.Reg.23.d.26.& 38.& 1.Par.27. b.9.Vide Ira. עִירָא ἰρά

Hirám,Vitæ celsitudo.Rex Tyri,2.Reg.5.b.11.qui 2.Par. 2.a.3.c.11.& 4.c.11.& 8.a.2.dicitur Huram Hebraicè. חִירָם χιράμ

Hirám,2.Pa.2.a.3.c.11.& 4.c.11.& 8.a.2. Albedo eorum, siue foramen vel libertas eorum,aut destruens, vel anathematizans.Heb.Huram.Rex Tyri,qui 2.Reg.5.b.11,dicitur Hirã. חוּרָם χιράμ

Hiram,Gen.36.d.43.& 1.Par.1.d.45. Ciuitas eorum,siue vigilia eorum,aut denudatio, vel effusio eorum, siue aceruus excelsus.Ciuitas Idumæorum. עִירָם ἐρά

Hirás,Libertas,aut ira.Nomen viri Odolamitis, Genes.38. a.1.c.12. חִירָה ἐιρά

Hircanus,Ciuitatis possessor,seu vigilans æmulator.D.Nomen viri,2.Mach.3.b.11. ἱρκάνος

Hir-semes,Ciuitas solis:aut ex Hebræo & Syro,ciuitas seruitii vel ministerii.Ciuitas in tribu Dan,Ios.19.d.41. עִיר שֶׁמֶשׁ πόλις συμέᾶ

Hispania,Rara, id est pretiosa. G. Europæ regio latissima, Rom.15.f.24. ἰσπανία

H O

Hobá,Dilectio,vel absconsio:aut Syriacè, obligatio vel peccatum. Regio Syriæ ad dextram Damasci, id est, Euphratem versus,dicta etiam Soba & Sophene,Gen.14.c.15. חוֹבָה χοβά

Hobáb,Dilectus·Filius Raguel soceri Moysi, Nu.10.d.29. Iudic.4.b.11. חֹבָב ἰοβάβ

Hobia,Vide Habia.

Hod,Laus,siue confessio.Filius Supha filii Helem, 1.Par. 7.g.37. הוֹד ἰωδά

Hodes,Mensis,aut nouitas.Vxor Saharáim,1.Par.8.a.9. חֹדֶשׁ χόδες

Holdá,vel Holdái, Mundus vel orbis, aut mustela: vel Syriacè,rubigo.Nomen viri,1.Par.27.b.15.Zach.6.b.10.Item prophetis vxor Sellum filii Thecue,4.Reg.22.c.14. חֻלְדָּה
חֻלְדַי
חֻלְדָה ὁλδά
ὁλδαί

Holofernes, Fortis dux, ex Hebræo & Syro. D. Princeps militiæ regis Nabuchodonosor,Iudith 2.a.5. ὁλοφέρνης

Holón,Fenestra,siue prophanatio, aut dolor. Ciuitas quæ de tribu Iudæ seu Simeonis,Leuitis data est, Iosue 15.f.51.& 21.b.15. חוֹלוֹן χολών

Homám,Tumultus,siue turbatio eorum. Filius Lotan filii Seir,1.Par.1.c.39.qui Gen.36.c.22.dicitur Heman. חוֹמָם ἰμάμ

Homri,Vide Amri.

Hon, Dolor, siue fortitudo, aut iniquitas. Filius Pheleth, Num.16.a.1. אוֹן ὠνάν

Hopphá, Thalamus siue coopertorium, aut litus vel ripa eius.Nomen viri,1.Par.24.b.13. חוֹפָה ὠφά

הֹר ὄρ

Hor, Mons, siue concipiens, aut demonstrans, siue ostendens. Nomen montis, Num. 20. d. 22. & 33. e. 38. in finibus terræ Idumææ ad Meridiem sitæ prope Petram ciuitatem.

הוֹרָם ἑλάμ

Horám, Mons eorum, siue manifestans eos, aut concipiens eos. Rex Gazer, Ios. 10. f. 33.

חוֹרֵב χωρήβ

Horéb, Desertum vel solitudo, siue destructio, aut siccitas vel gladius. Nomen montis in regione Madianitarum, Exo. 3. a. 1. Psal. 105. c. 19. Heb. 106. Qui סיני aliàs dicitur, in quo data fuit lex Moysi. Est & nomen petræ, Exod. 17. b. 6.

סִינַי

חֹרִים

Horrhæi, Principes, vel liberi, aut ingenui, vel irascentes. Gigantes quos expulerunt filii Edom à monte Seir, Deuter. 2. c. 12. d. 22. qui Gen. 14. a. 6. Chorræi dicuntur, iisdem consonantibus & punctis.

חֹרִי χορράῖος

Horrhæus, Idem. f. n. Gen. 36. c. 20.

חֵרֶם ὠρέμ

Horem, Destructio, siue anathema, aut rete, vel retiaculum siue dedicatum aut consecratum. f. Deo. Ciuitas in tribu Nephthali, Ios. 19. c. 38.

חֹרִי χόρρι

Hori, Princeps, vel liber, aut ingenuus, vel irascens. Filius Lotan filii Seir, Gen. 36. c. 22.

חָרְמָה φαμά

Horma, Ios. 19. c. 29. Excelsa siue proiecta, aut vermis. Ciuitas in tribu Aser.

חָרְמָה ἑρμά

Horma, Destructio, siue anathema, aut rete vel retiaculum, siue dedicatum aut consecratum. f. Deo. Nomẽ loci iuxta Hor montem, in quo Israëlitæ occiderunt Chananæos, Nu. 21. a. 3. Vrbs item in tribu Simeon, quæ & Sephath dicebatur, Iud. 1. d. 17. & 1. Par. 4. e. 30. In Ios. 15. e. 30. scribitur Harma: in Iosue verò 19. a. 3. Bethul-arma, vbi vnica dictio est, quum separatim legendæ sint, duæ enim sunt ciuitates.

חֹרֹנִי ὡρωνί

Horonites, Ira, vel furor: aut Syriacè, libertas, 2. Esd. 2. b. 10

חֹרִים

Horrim, Vide Horrhæi, Deut. 2. c. 12.

חֹסָה ὡσά

Hosa, Confidens, vel protegens. Nomen viri, 1. Par. 26. b. 10 Nomen item cuiusdam ianitoris, 1. Par. 16. d. 38. Ciuitas item quæ tribus Aser terminus est, non procul à mari, inter Tyrum & Axaph, Ios. 19. c. 29.

חוֹשָׁה ὡσά

Hosa, 1. Par. 4. a. 4. Festinans, siue tacens, aut sensualis. Nomen viri.

חוֹשַׁעְנָא ὡσαννά

Hosanna, Salua obsecro, vel salua nunc, Matt. 21. a. 9. Heb. Hosiah-na.

חוֹתָם ὠθάμ

Hothám, Sigillum, aut signaculum, siue clausura. Filius Heber filii Bariæ filii Aser filii Iacob, 1. Paralip. 7. f. 32. & 11. g. 44.

חֹזַי ὁρώντες

Hozái, Videns. Nomen prophetæ, 2. Par. 33. d. 19.

חֲזִיאֵל ὁρᾶιλ

Hoziél, Videns Deum. Filius Semei filii Gerson, 1. Paral. 23. a. 9.

חֲקֻקָּה ἰακώλ

Hozriél, Vide Ozriél & Ezriél.

H V

Hucucá, Sculptura, vel præceptum, aut legislatio. Nomen ciuitatis in tribu Nephthali, Ios. 19. c. 34.

חוּל ὤλ

Húl, Dolor, vel infirmitas, siue arena, vel præstolatio, aut obstetricatio. Filius Aram, Gen. 10. d. 23. Hic à Iosepho lib. 1. Antiquit. Iud. traditur Armeniam instituisse, quam alii verius arbitrantur ab eius patre nomen inuenisse.

חוּפָם ὀφάν

Huphám, Thalamus eorum, aut operimentum eorum, siue litus vel ripa eorum. Filius Beniamin, Num. 26. c. 39.

חוּפָמִי ὀφαμί

Huphamitæ, Idem. p. n. Num. 26. c. 39.

חוּר ὤρ

Hur, Libertas, siue albedo, aut foramen. Filius Iuda filii Iacob, 1. Par. 4. a. 1. qui Gen. 46. b. 12. dicitur Onan. Filius Caleb ex Ephratha vxore, 1. Paral. 2. c. 19. Rex item Madianitarum, Num. 31. a. 8.

חוּרַי ὡμί

Hurái, Idem. Nomen viri, 1. Par. 11. f. 32. qui 2. Reg. 2. d. 30 dicitur Heddai.

חוּרָם ὡυράμ

Hurám, Libertas eorum, siue albedo eorum, aut foramen eorum. Filius Bela filii Beniamin, 1. Par. 8. a. 5.

חוּרִי חוּרִי συρεί

Hurí, Irascens, vel libertas, siue albedo, aut foramen. Pater Saphat, Num. 13. b. 6. Pater Abiháil, 1. Par. 5. b. 14.

עוּץ ὑς

Hus, Consilium, aut lignum: vel Syriacè, fixus. Filius Aram Gen. 10. d. 23. Is iuxta Iosephum atque Hieronymum Trachonitidis & Damasci conditor extitit. Nam principatum tenuit inter Palæsthinam & Cœlesyriam. Huius regionis fit mentio in Iob 1. a. 1. præterea Thren. 4. d. 21. Sic vocabatur etiam primogenitus Nachor, Ge. 22. d. 21. Filius etiam Dison filii Seir, Gen. 36. c. 28. & 1. Par. 1. c. 42.

חֻשָׁם ὡσόμ

Hũsam, Festinatio eorum, aut silentium eorum, vel sensualitas eorum. Rex tertius qui regnauit in Edom, Gen. 36. d. 34.

חֻשָׁתִי ὡσωδί ὡσαδί

Husathi, Festinans, vel tacens, aut sensualitas. Ciuitatis nomen, 2. Reg. 21. d. 18.

חוּשָׁתִי

Husathites, Idem, 1. Par. 27. b. 11.

חוּשִׁי χουσί

Husi, Festinans, vel tacens, aut sensualitas. Pater Baana, 3. Regum 4. b. 16.

חוּשִׁים ὡσείμ

Husim, Idem. p. n. Altera vxor Saharaim, 1. Par. 8. a. 8. Filius Dan filii Iacob, Gen. 46. c. 23.

H Y

ὑμέναιος

Hymenæus, Carmen nuptiale. G. Nomen viri qui à fide Christi excidit, 2. Tim. 2. c. 17.

I

יָבָל ἰωβήλ

Iabel, Defluens, siue apportans, vel inueteratscens, aut germinans, siue iubilous, aut buccina. Filius Lamech ex Ada vxore, Gen. 4. c. 20.

יָבֵשׁ ἰαβίς

Iabes, Siccitas, vel confusio. Pater Sellum, 4. Reg. 15. b 10. A quo Iabes Galaad ciuitas, Iudic. 21. b. 8. & 1. Reg. 11. a. 1.

יַעְבֵּץ ἰαβής

Iabes, Tristitia, siue dolor. Nomen loci, 1. Paral. 2. g. 55. Est & nomen viri, 1. Par. 4. b. 9.

יָבֵשׁ גִּלְעָד ἰαβὶς γαλάδ

Iabes-galaad, Siccitas, vel confusio acerui testimonii. Nomen ciuitatis, Iudic. 21. b. 8. & 1. Reg. 11. a. 1. procul v 1. m. à Pella pergentibus Gadaram.

יָבִין ἰαβίν

Iabin, Intelligens, siue ædificans. Rex Asor, Ios. 11. a. 1. Iudic. 4. a. 2. Psal. 82. c. 10. Heb. 83.

יַבְנֵה ἰαβνέ

Iabniâ, Ædificans, aut intelligens. Nomen ciuitatis, 2. Par. 26. a. 6.

יַבֹּק ἰαβώχ

Iabóc, Euacuatio, vel dissipatio, aut lucta. Nomen vadi in Iordanem profluentis, Gen. 32. f. 22. Iebocetiam appellatur.

יַעְכָּן ἰαχάν

Iacán, Tribulatio, vel labor, aut ablatio possessionis vel nidi. Filius Eser filii Seir, 1. Par. 1. c. 42. qui in Gen. 36. c. 28. dicitur Acan, Deut. 10. b 6.

יָקְנְעָם ἰεκουάμ

Iacanám, Possidens populum, siue nidificatio populi. Nomen loci in Carmelo, Ios. 12. d. 22.

יָכִין ἰωαχάν

Iachán, Conterens, vel comprimens, siue ablatio basis. Nomen viri, 1. Par. 5. b. 13.

יָכִין ἰαχίν

Iachin, Confirmet, stabiliat, aut stabile reddat. Filius Simeonis filii Iacob, Gen. 46. b. 10. Nomen item columnæ lateris dextri in porticu Salomonis, 3. Reg. 7. c. 21. & 2. Par. 3. d. 17. quasi dicat, stabile reddatipsum templum. Nomen item sacerdotis, 1. Par. 9. b. 10.

יָכִינִי ἰαχινεί

Iachinitæ, Idem. p. n. Num. 26. b. 12.

יָקִים ἰακείμ

Iachur, 1. Par. 1. b. 31. legendum Ietur. Vide Ietur.

יַעֲקֹב ἰακώβ

Iacím, Surgens, aut confirmans. Filius Semei, 1. Par. 8. b. 19 & 24. b. 12.

יַעֲקֹבָה ἰακωβέ

Iacob, Supplantator, vel calcaneus, aut planta, id est, vestigium. Filius Isaac, Gen. 25. c. 26. & 27. f. 36.

יַעֲקֹבָה ἰακωβέ

Iacoba, Idem. Nomen principis, 1. Par. 4. f. 36.

יַעֲקֹבָה ἰακωβός

Iacobus, Idem. Apostolus filius Zebedæi, Matt. 4. c. 20.

יָדוֹ ἰαδώ

Iaddó, Manus eius, aut potestas eius, siue confessio eius. Nomen viri, 1. Par. 27. c. 21.

יָדַע ἰαδέ

Iadá, Sciens, vel cognoscens. Filius Onan filii Ierameel ex Atara vxore, 1. Par. 2. d. 28.

יַדְעְיָה ἰαδέ

Iadaia, Scientia Domini, vel cognitio Domini. Nomen viri, 1. Esd. 2. b. 36.

יַדְעְיָה ἰαδουέ ὑδάσσης

Iadason, Cognitio ouis, vel cognitio mutationis. D. Iudith 1. c. 6.

יְחִזְיָהוּ ἰαδίας

Iadaias, Simul, vel solus Dominus, aut gaudium, siue acumen Dominí: vel ex Syro & Hebræo, vnus Dominus. Nomen viri, 1. Par. 27. d. 30.

יְדִיעֲאֵל ἰαδιήλ

Iadihél, Scientia Dei, vel cognitio Dei. Filius Beniamin, 1. Par. 7. b. 6. & 11. g. 45. qui Gen. 46. c. 21. dicitur Asbel.

יָדוֹן ἰαδών

Iadón, Iudicans, aut litigans, vel manus eius. Nomen viri, 2. Esd. 3. b. 7.

יָגוּר ἰαγούρ

Iagúr, Colonus, vel aduena, aut timens, siue congregans. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios. 15. e. 21.

יַחְדַּי ἰαδί

Iahaddái, Simul vel solus ego, aut acutus, vel gaudens: aut Syriacè, vnitas mea. Nomen viri, 1. Par. 2. f. 47.

יַעְלָא ἰελά

Iahalá, Ascendens, aut damula, vel caprea. Nomen viri, 2. Esdræ 7. e. 57.

יְחַת ἰαθέ

Iahas, In Esaia. Vide Iasa.

Iahath, Confractus, aut formidans, vel stupens: aut Syriacè, descendẽs. Filius Lobni filii Gerson, 1. Par. 6. b. 20. Filius Raia filii Subal, 1. Par. 4. a. 1. & 24. c. 22. Præpositus instaurantibus templum, de filiis Merari, 2. Par. 34. c. 12.

יְחֹזְיָה

Iahazia, Visio Domini, 1. Esd. 10. c. 15.

יְחִזִיאֵל ἰεζιήλ

Iahaziél, Videns Deum, vel visio Dei. Nomen Sacerdotis, 1. Paral. 16. a. 6. Filius Hebron, 1. Paral. 23. c. 19. Filius Iahath, 1. Par. 24. c. 23. & 2 Par. 20. c. 14.

יָעֵל ἰαήλ

Iahél, Ascendens, aut damula, vel caprea. Vxor Haber Cinæi, Iudic. 4. c. 16.

יְחִלְאֵל ἀχιήλ

Iahelel, Cœpit Deus, vel inchoatio Dei, aut spes Dei, vel viuat Deo. Filius Zabulon, Gen. 46. b. 14.

יְחִיאֵל ἰαήλ. ἰαθήλ ἰεήλ

Iahiel, Viuit Deus. Nomen viri, 1. Par. 15. b. 18. & 16. a. 5. & 23. a. 8. & 29. c. 8. & 2. Par. 21. a. 2. & 29. c. 14. & 31. c. 13. & 35. b. 8. & 1. Esd. 8. b. 9. & 10. a. 3.

יָאִיר ἰαείρ

Iair, Illuminans, vel illuminatus. Filius Segub filii Esron è filia Machir filii primogeniti Manasse: vnde filius, id est, nepos Manasse sæpe dicitur, 1. Par. 2. c. 22. Deut. 3. b. 14. & 3. Reg. 4. b. 13. Num. 32. g. 41. Ios. 13. d. 30. Fuit & nomen iudicis in Israël, Iudic. 10. a. 3.

יָאִירִי ἰαεί

Iairi, Lux mea, siue illuminans, aut illuminatus, Esther 11. b. 2. non est Hebraicum.

יָאִרְפִּלַי ἰαειρδί

Iairites, Illuminatus, aut flumẽ, aut fluuialis, 2. Reg. 20. g. 26

יָאִר ἰαείρ

Iairus, Idem. D. Nomen viri, Mar, 5. b. 22. Luc. 8. f. 41.

יַעֲלָה ἰελά

Ialá, Ascendens, aut damula, vel caprea. Nomen viri, 1. Esdræ 2. c. 56.

Ialaleél,

יְהַלְלְאֵל ἰαλολέηλ

Ialaleél, siue Ialeleel, Laudans Deum, ant claritas, siue illuminatio Dei. Nomen viri, 1. Par. 4. c. 16.

יַחְלְאֵל ἀχιήλ

Ialél, expectans Deum, aut orans Deum, siue incepit Deus. Filius Zabulon, Gen. 46. b. 14. Heb. Iahelel.

יַחְלְאֵלִי ἰαλεήλ

Ialelitæ, Idem, Num. 26. c. 26.

יָלוֹן ἰαλών

Ialón, Manens, siue murmurans. Filius Ezra, 1. Par. 4. c. 17.

יַמְבְרִי ἰαμβρά

Iambri, Amaricans, siue rebellans, aut commutans. D. Nomen viri, 1. Mach. 9. d. 37.

יָמִין ἰαμίν

Iamín, Dextera, vel dexter, aut Auster vel Australis. Filius Simeonis filii Iacob, Gen. 46. b. 10. & 1. Par. 4. e. 24. Filius Rā primogeniti Ierameel, 1. Par. 2. d. 27.

יָמְנִי ἰαμενί

Iaminitæ, Idem. p. n. Num. 26. b. 12.

יַמְנִיָא ἰαμνεία

Iamnia, Ædificans, aut intelligens. Nomen ciuitatis, 1. Machab. 4. b. 15.

יַמְנִיתָאי ἰαμνεῖται

Iamnitæ, Idem. p. n. D. 2. Mach. 12. b. 9.

יַמְנוֹר ἀναντίας

Iamnor, Maris lucerna, aut dextera lucis, vel dexteræ lumẽ. D. Nomen viri, Iudith 8. a. 1.

יִמְרָה ἰεμβρά

Iamrá, Rebellis aut amaricans, siue commutatio. Filius Supha filii Helem, 1. Par. 7. g. 37.

יְמוּאֵל ἰεμήλ

Iamuél, Dies eius Deus, aut mare Dei. Filius Simeonis filii Iacob, Gen. 46. b. 10. qui 1. Par. 4. d. 24. dicitur Namuel.

יַנַי ἰωαὶ

Ianái, Respondens, siue affligens, aut depauperans. Filius Gad. 1. Par. 5. b. 12.

יַנֵּא ἰαννά

Ianne, Respondens, vel incipiens loqui, aut afflictus siue humiliatus, vel pauper. D. Pater Melchi patris Leui, Lu. 3. c. 24

יַנַּיס ἰαννῆς

Iannes, Idem. D. Nomen viri qui Legis Mosaicæ acerrimus hostis fuit. Sunt qui putent hunc fuisse vnum è Magis qui restiterunt Moysi: quod Paulus confirmare videtur in sua epistola secunda, ad Tim. 3. b. 8.

יָנוֹחָה ἰανάχω

Ianoé, Requiescens, aut manens, siue deducens. Ciuitas in tribu Ephráim, Ios. 16. c. 6. & 4. Reg. 15. f. 29.

יָנוּם ἰανούμ

Ianum, Dormiens. Ciuitas in tribu Iuda, Ios. 15. f. 53.

יֶפֶת ἰαφέθ

Iapheth, Dilatatus, aut pulcher, vel persuadens. Filius Noë Gen. 5. d. 32. Hic Aphricam tenuit secundùm Berosum, à quo Gentiles, Iudith 2. d. 15.

יָפִיעַ ἰαφίε

Iaphía, Illuminans, siue apparens, aut gemens. Filius Dauid, 2. Reg. 5. c. 16. & 1. Par. 3. b. 7. & 14. b. 6. Rex item Lachis, Ios. 10. a. 3.

יַפְיָא ἰαφίε

Iaphíe, Idem. Nomen oppidi in tribu Zabulon, Ios. 19. a. 12

יָפוֹ ἰαφώ

Iaphó, Vide Ioppe.

יָרוֹחַ ἰαρούε

Iara, Odorans, siue aspirans, aut luna, vel mensis. Pater Huri, 1. Par. 5. b. 14.

יַעְרָה ἰωδά

Iara, Sylua, aut fauus, siue denudans, vel effundens, aut euigilans. Filius Achaz, 1. Paralip. 9. f. 42. qui cap. 8. d. 36. dicitur Ioada.

יַרְמוֹת ἰερμώθ

Iaramóth, Altitudines, siue timens mortem, aut proiectio mortis. Nomen ciuitatis in tribu Isachar, data Leuitis, Ios. 21. c. 29.

יָרֵחַ ἰαρέχ

Iaré, Luna, vel mensis, siue odorans. Filius Iectan, Gen. 10. d. 26.

יָרֶד ἰαρέδ

Iáred, Imperans, vel descendens. Filius Maalaleel, Gene. 5. b. 15. Filius item Ezra, 1. Par. 4. c. 18.

יְרַפְאֵל ἰερφήλ

Iarephel, Sanitas Dei, aut medicina Dei, siue relaxãs Deus. Ciuitas in tribu Beniamin, Ios. 18. d. 27.

יָרִיב ἰαρίβ

Iaríb, Pugnans, vel obiurgans, siue multiplicans. Filius Simeonis filii Iacob, 1. Paral. 4. e. 24. qui Genes. 46. b. 10. dicitur Ahod.

יְעָרִים ἰαρείμ

Iarím, Saltus, vel syluæ. Pars montis, Ios. 15. c. 10.

יַחְצָה ἰασά

Iasa, Rixa vel contentio, aut exitus Domini. Nomen ciuitatis quæ de tribu Ruben, Merari nepotibus data est iuxta Iosuam ex Hebræo, Num. 21. e. 23. Deut. 2. f. 32. Iudic. 11. d. 20. & 1. Par. 6. g. 78. Eadem Ios. 13. c. 18. Iassa dicitur.

יַהַץ vel יָהָץ ἰασά

Iasa, Esa. 15. b. 4. Rixa vel contentio. Heb. Iahas. Vrbs sita in finibus Moabitarum.

יֶתֶר

Iaser, Figmentum, siue plasmatio, aut tribulans, vel angustians. Vide Ieser.

יִתְרִי

Iaseritæ, Idem. p. n. Num. 26. f. 49.

יָשָׁר ἰασάρ

Iaser, Rectus aut cantans, siue respiciens, aut dominans, vel prævalens. Filius Caleb ex Azuba prima vxore, 1. Par. 2. c. 18. Ios. 21. d. 39. Esa. 16. c. 8. & 9. Loci nomen.

יַעֲשַׂי ἐποίησας

Iasi, Faciens, vel factor meus. Nomen viri, 1. Esd. 10. d. 37.

יַחְצִיאֵל ἰασιήλ

Iasiél, Diuidens Deus, vel dimidians Deus, aut festinatio Dei. Filius Nephthali, Gen. 46. c. 24. quod 1. Pa. 7. c. 13. יחציאל scribitur.

יַעֲשִׂיאֵל ἰασιήλ

Iasiel, 1. Paralip. 11. g. 47. & 27. c. 21. Opus Dei, vel factura Dei. Vir de Masobia.

יָשׁוֹן ἰασών

Iason, Sanans, vel medicans. G. 1. Mach. 8. c. 17. & 12. c. 16 Nomen viri, Act. 17. b. 7. Rom. 16. d. 21.

יָשׁוֹן ἰασών

Iason, Act. 21. c. 16. Græcè Mnason, id est, indagator, aut spondens, vel reminiscens. G.

יָשׁוּב ἰασούβ

Iasub, Conuersio, aut habitatio, aut sessio. Filius Esaiæ prophetæ, Esa. 7. a. 3. Filius item Issachar, 1. Par. 7. a. 1. qui Gen. 46. b. 13. dicitur Iob.

יָשֻׁבִי ἰασουβί

Iasubitæ, Idem. p. n. Num. 26. c. 24.

יַשִּׁיָה

Iassa, Ios. 13. c. 18. Vide infrà.

יָשֵׁן ἰασήν

Iassen, Antiquus, siue dormiens. Nomẽ viri, 2. Re. 23. d. 32

יִתְבָה ἰτεβά

Iateba, Benefaciens, vel bonitas eius, aut diuertens vel declinans in ea. Nomen loci, 4 Reg. 21. d. 19.

יְתַנְיאֵל ἰαθαναήλ

Iathaneel, Donum Dei. Nomen viri, 1. Par. 26. a. 2.

יָוָן ἰωυάν

Iauan, Decipiens, vel contristans, aut cœnosus, vel columbus. Filius Iapheth, Gen. 10. a. 1. A quo Iones, siue Græci, Ezechiel. 27. c. 19.

יָעוּשׁ ἰώς

Iaús, Tinea corrosus, aut compressus, vel congregatus. Nomen viri, 1. Par. 23. b. 10.

יַעְזֵר ἰαζήρ

Iazer, Auxiliator, siue adiutor. Vrbs Amorrhæorum, siue Moab, Esa. 16. c. 9. Numer. 21. g. 32. quam construxerunt filii Gad, Num. 32. g. 35. Ios. 13. c. 25.

יְזִיאֵל ἰεζιήλ

Iaziél, Aspersio Dei, vel distillatio Dei. Filius Azmoth, 1. Par. 12. a. 3.

יַעֲזִיאֵל ἰεζιήλ

Iaziél, Fortitudo Dei. Nomen sacerdotis, 1. Par. 15. b. 18.

יָזִיז ἰαζίζ

Iaziz, Splendor: aut Syriacè, discessio. Nomen proprium viri, 1. Par. 27. d. 31.

יְקַמְיָה ἰακσμία

I C

Icamiá, Resurrectio Domini, aut confirmatio Domini, vel vindicans Dominus. Filius Sellum filii Samoi filii Elasa, 1. Paral. 2. e. 41.

Icces, Vide Acces.

אִיכָבוֹד ἐχαβώδ

Ichabód, Vbi gloria, aut væ gloriæ. Filius Phinees filii Heli Sacerdotis, 1. Reg. 4. d. 21.

אִיקוֹנִיוֹן ἰκόνιον

Iconium, Veniens. G. Celeberrima vrbs Lycaoniæ est, de qua Plinius lib. 5. cap. 27. Strabo lib. 12. Volater. libr. 10. Geograph. Est aliud Iconium Ciliciæ ciuitas, cuius Lucas meminit, Acto. 14. a. 1. In hac Paulus & Barnabas prædicarunt. Huius etiam fit mentio in secunda ad Tim. 3. c. 11.

יְקוּתִיאֵל ἰεχουτήλ

Icutiel, siue Iecutiel, Spes Dei, aut congregatio Dei. Nomen viri, 1. Par. 4. c. 18.

I D

יְדָיָה ἰεδδία

Idaia, Manus Domini, vel confessio Domini. Pater Allon patris Sephei, 1. Par. 4. f. 37.

יְדַעְיָה ἰωιαδά. ἰεδδία

Idaia, Nehem. 7. d. 38. & 11. b. 9. Zach. 6. d. 14. Scientia Domini. Nomen viri.

יְדִידָה δείε

Idida, Dilecta, siue amabilis, vel manus manus eius: aut per translationem, potestas manus eius. Mater Iosiæ, 4. Reg. 22. a. 1.

יְדִידְיָה ἰεδδίδε

Idithún, Lex eius, vel legalis, siue laudem vel confessionem dans. Pater Galal, 1. Par. 9. c. 16. Psal. 38. a. 1.

יְדוּתוּן ἰδουθούν

Idox, Iucundus, vel lætus, aut triturans. D. Iudith 8. a. 1.

אֱדֹם

Idumæa, Ruffa, vel terrena, aut sanguinea. Regio Syriæ, sic dicta ab Edom filio Esau, Esa. 11. d 14. & 2. Reg. 8. d. 14. Heb. Edom. Vide Edom.

אֲדֹמִית ἰδουμαίε

Idumææ, Idem. p. n. f. g. 3. Reg. 11. a. 1.

אֲדֹמִית ἰδουμαίαε

Idumæi, Ruffi, siue terreni, aut sanguinei, 4. Regum 8. f. 21. Idumæi, inquit, Volaterranus lib. 11. Geographiæ, in litore Palæsthinæ versus Ægyptum & Arabiam siti sunt. Gens ex Nabathæis vicinis Arabiæ populis profecta. Inter hos sunt oppida Philisthinorum ab Hebræis appellatorum, qui iidem cum Palæsthinis sunt, mutatis literis. Idumæa sita est ad Meridiem respectu Terræ sanctæ.

אֲדֹמִי ἰδουμαῖος

Idumæus, Idem. f. n. 1. Reg. 21. b 7.

I E

עִיֵּי הָעֲבָרִים ἐιεβαρείμ

Ie-abarím, Acerui Hebræorum vel transeuntium, aut acerui irascentium vel prægnantium: aut ex Hebræo & Syro, acerui frumenti. Tricesima octaua Israëlitarum mansio in Moabitarum finibus, Num. 21. c. 11, & 33. f. 44.

יְבַחַר ἰεβαάρ

Iebahár, Electio siue electus. Filius Dauid, 2. Reg. 5. c. 15. & 1. Par. 3. b. 6. & 14. b. 15.

יִבְנְיָה ἰεχονίας

Iebanias, Ædificatio Domini, siue filiatio Domini, vel intellectus Domini. Pater Rahuel, 1. Par. 9. b. 8.

יִבְלְעָם ἰεβλαάμ

Ieblaám, Inueteratio populi, vel defluens populus, aut germinatio populi, siue deglutiens eos. Nomen vrbis in tribu Manasse, Ios. 17. c. 11. Iudic. 1. f. 27. & 4. Reg. 9. f. 27.

יִבְנְאֵל ἰεβνιήλ

Iebnaél, Ædificatio Dei, siue intellectus Dei. Nomen ciuitatis, terminus tribus Nephthali, Ios. 19. c. 33.

Iebneel, Idem. Ciuitas in tribu Iuda, Ios. 15. c. 11. Dicitur aliàs Iamnetorum portus.

יַבֹּק ἰαβόκ

Iebóc, Euacuatio, vel dissipatio, aut lucta. Nomen torrentis terminus filiorum Ammon, Num. 21. e. 24. Deut. 2. g. 37. Ios. 12. a. 2. Dicitur & Iaboc, Gen. 32. f. 22.

יִבְשָׁם ἰαβσάν

Iebsem, Aromatizans, vel siccitas eorum, aut confusio, vel erubescentia eorum. Filius Thola filii Issachar filii Iacob, 1. Paral. 7. a. 1.

יְבוּס ἰεβύς

Iebus, Conculcatio, aut volutatio, vel præsepium. Nomen ciuitatis quæ & Ierusalem dicitur, Ios. 18 d. 28. Iudic. 19. c. 10. In Ios. 18. d. 28. scribitur יבוסי pro יבוס per metonymiam.

יְבוּסִי ἰεβουσαῖοι

Iebusæi, Conculcati, vel volutati, aut præsepia, Ge. 15 d. 20.

יְבוּסִי ἰεβουσαῖος

Iebusæus, Idem. f. n. Filius Chanáan, Gen. 10. c. 16. & 2. Regum 5. a. 8. à quo primùm Ierusalem, Iebus: & Ierosolymitæ, Iebusæi vocati sunt.

יְקַמְיָה ἰεκεμία

Iecemiá, Resurrectio Domini, siue cõfirmatio Domini, aut vindicta Domini. Filius Iechoniæ filii Ioacim, 1. Par. 3. c. 18.

יְכָלְיָהוּ ιεχελία

Iechelia, Consummatio Domini, vel potestas Domini. Mater Azariæ regis Iuda, 4.Reg.15.a.2.

יְכָנְיָה ιεχονίας

Iechonias, Præparatio Domini, aut firmitas Domini. Filius Ioacim filii Iosiæ, 1.Par.3.c.16. Rex Iuda, Esth.2.a.6. qui Ier.22.f.28.& 37.a.1. Hebraicè dicitur Chonias. Dicitur & Ioachin, 4.Reg 24.a.6. Fuit & Iechonias filius Iosiæ, qui Matt.1.b.11.& 1.Par.3.c.16. dicitur Ioacim.

יְכָנְיָהוּ ιεχόνιας

Iechonias, Ierem.22.f.28.& 37.a.1. Præparatus ipse. Hebr. Chonias, qui 1.Par.3.c.16. dicitur Iechonias.

יְקַמְעָם vel יְקָמְעָם ιεχμαάμ

Iecmaam, Resurrectio populi, siue confirmatio, vel vindicta populi. Ciuitas in tribu Ephraim, 3.Reg.4.b.12.& 1.Par.6.f.68. Item filius Hebron, 1.Par.23.c.19.

יְקָמְעָם ιεκνάμ

Iecnam, Possessio populi, siue emptio, aut nidificatio populi. Nomen ciuitatis in tribu Zabulon, Ios.21.c.34. quæ Ios.19.a.11. dicitur Ieconam, iisdem consonantibus & punctis.

ιεκνάμ

Ieconam, Idem. Eadem ciuitas in tribu Zabulon, Iosue 19.a.11. quæ Ios.21.c.34. Iecnam.

יְקַשָּׁן ιεκτάν

Iecsan, Durities, siue scandalum: aut Syriacè, collisio. Filius Abrahæ ex Cetura, Gen.25.a.2.

יָקְטָן ιεκτάν

Iectán, Paruulus, aut tædium, siue contentio. Filius Heber, Gen.10.d.25.

יָקְתְאֵל ιεκθοήλ ιεκταήλ

Iectehél, Congregatio Dei. Nomen ciuitatis tribus Iudæ, Iosue 15.c.38. Item rupis, 4.Reg.14.b.7. Eusebio Pe verò רקם dicitur.

יְדָעְיָה ιωδάια

Iedaiá siue Iedei, Scientia Domini, vel cognitio Domini. Nomen sacerdotis, 1.Par.9.b.10.& 24.b.7.

יְדָיָה ιεδάιας

Iedaiá, Manus Domini, siue confessio Domini. Filius Haromaph, 2.Esd.3.c.10.

יְדַלָּה ιελδάθ

Iedalá, Manus iuramenti aut maledictionis siue execrationis: aut ex Hebræo & Syro, manus Dei. Ciuitas in tribu Zabulon, Ios.19.b.15 quædam exemplaria habent ירארח

יְדִידָה ιεδιδά

Ieddo, Solus ipse, vel vnus ipse, aut lætitia eius, siue acumen eius: vel Syriacè, nouitas eius. Filius Buz, 1.Par.5.b.14.

יַדּוֹעַ ιεδδώ

Ieddóa, Scitus vel cognitus. Nomen viri, 2.Esdr.12.a.11.b.21.

יַדּוֹ ιεδού

Ieddu, Manus eius, siue confessio eius. Nomen viri, 1.Esd.10.d.43.& 2.Esd.12.a.10.

יְדוּעַ ιεδδούας

Ieddúa, Scitus, aut cognitus. Nomen viri, 2.Esd.10.a.21.

יְדֵבֹשׁ ιεδεβάς

Iedebós, Mellifluus, aut manus confusionis vel erubescentiæ. Filius Etam, 1.Par.4.a.3.

יְדִידְיָה

Iedidiah, Vide Idida.

יְדֵעְאֵל ιαδιήλ

Iedei, 1.Par.23.b.7. Vide Iedaia, Scientia, &c.

יַחְדִּיאֵל ιεδήλ

Iediel, Vnitas Dei, siue lætitia Dei, aut acumen Dei: vel ex Syro & Hebræo, renouatio Dei. Nomen principis, 1.Paral.5.d.24.

יְדִיעֲאֵל ιαδιήλ

Iedihel, Scientia Dei, vel cognitio Dei Filius Samri, 1.Par.11.g.45. Princeps militum, 1.Par.12.d.20.

יִדְלָף ιελδάφ

Iedláph, Distillatio, vel stillicidium: aut ex Hebræo & Syro, manus iuncta. Filius Nachor ex Melcha, Gen.22.d.22.

יִגְאָל γεγαήλ

Iegáal, Redemptor, vel redemptus, siue inquinatus. Filius Semeiæ filii Secheniæ, 1.Par.3.d.22.

יַגְבֶּהָ

Iegbaá, Exaltatio, siue altitudo. Ciuitas est, Num.32 g.35. LXX. ἡ ἑξηκοντίας νεδέ, quam ædificauerunt filii Gad, Iudic.8.c.11.

יְגַדַלְיָהוּ γεδολίας

Iegedelia, Magnitudo Domini. Pater Hanan, Ier.35.a.4.

יְגְדַלְיָהוּ ιεδδιά

Iehedeiá, Vnus Dominus, aut lætitia Domini, siue acumen Domini: aut ex Syro & Hebræo, renouatio Domini. Nomen viri, 1.Par.24.c.20.

יַחַת ιεέθ

Ieheth, Confractus vel formidans, aut stupens: vel Syriacè, descendens. Nomen viri, 1.Par.23.b.10.

יַחֲזִיאֵל ιεζήλ

Iehezeiél, Videns Deum, vel visio Dei. Nomen viri, 1.Par.12.a.4.

יְחִיָּה ιεκία

Iehias, Viuit Dominus. Sacerdos, 1.Par.5.c.23.15.c.23.

יְחִיאֵל ιεήλ ιεκίαε

Iehiél, Abstulit Deus, aut coaceruans Deus. Nomen scribæ, 2.Par.26.b.11. Nomen item cantoris, 1.Par.9 f.35.& 11.g.44.& 15.c.18.& 16.a.5.& 2.Par.35.b.9.& 1.Esdr.8.b.13.& 10.d.43. Filius Ioel, 1.Par.5.a.7. Princeps item Gabaon, ex Hebræo, 1.Par.9.b.35.

יְחִיאֵלִי ιεήλ

Iehieli, Viuit Deus. Nomen viri, 1.Par.26.c.21.

יְהוֹיָכִין

Iehoiachin, Vide Ioachin.

יְהוֹיָקִים

Iehoiacim, Vide Ioacim.

יְהוּא ιού. ιηού

Iehú, Ipse, siue existens. Filius Iosaphat, 4.Reg.9.a.2. Nomen prophetæ filii Anani, 3.Reg.16.a.1. Filius Namsi, 3.Reg.19.c.17. Filius Obed filii Ophlal, 1.Paral.2.e.38. Filius Iozabiæ, princeps, 1.Par.4.f.35.& 12.a.3.

יְהוּאֵל ιεήλ

Iehuél, Abstulit Deus, aut coaceruans Deus. Filius Zara, 1.Par.9.a.6.

יְהוּשׁ ιεού. ιησοῦς ιησοῦς

Iehús, Tinea corrosus, aut compressus, vel congregatus. Filius Esau ex Oolibama, Genes.36.a.5. Filius Balan filii Iadihel filii Beniamin, 1.Paral.1.c.25.& 7.c.11. Secundus filius Esec, 1.Par.8.d.39.

יְהוּשׁ ιούας

Iehús, 1.Par.8.a.10. Consilians vel ligneus: aut Syriacè, fixus. Filius Saharaim, ex Hodes vxore sua.

יַחְמַי ιαμί

Iemái, Calefaciens, aut calidus. Filius Thola filii Issachar filii Iacob, 1.Par.7.a.2. Heb. Iahemái.

יְמִימָה ιεμιμάν

Iemima, Filia Iob, Iob 42.d.14. Vide Dies.

יְמִינִי ιεμινί

Iemini, Dextera, vel dexter. Pater Aphia, 1.Reg.9.a.1.& 2.Reg.16.c.11. Psal.7.a.1. Iudic.3.b.15.& 19.d.16.

יְמִינִי ιεμινί

Iemineus, Idem, 2.Reg.20 a.1.

יִמְלָה ιαμλά

Iemla, Repletio, aut circuncisio. Pater Michææ prophetæ, 3.Reg.22.b.8.9.

יִמְלֵךְ ἀμαλήκ

Iemléch, Regnans, aut Syriacè, consulens. Nomen principis cuiusdam, 1.Par.4.f.14.

יִמְנָה ιεμνά. ιαμνά

Iemná, Dextera, aut numerans, siue præparans: vel Syriacè, constituens. Filius Aser filii Iacob, Gen.46.b.17.& 1.Paral.7.f.30. Pater Core, 2.Par.31.c.14.

יִמְנָע ιαμνά

Iemna, 1.Par.7.g.35. Prohibitio, aut impedimentum, siue mare commotum. Filius Helem.

יִמְנָה ιαμνά

Iemnaitæ, Dexteræ, aut numerantes, siue præparantes, vel constituentes, Num.26.e.44.

יְעוּשׁ ιεύς

Ieús, Tinea corrosus, aut compressus siue congregatus. Filius Robeam ex Abihail, 2.Par.11.d.19.

יִפְדְיָה ιεφδία

Iephdaiá, Redemptio Domini. Filius Sesac, 1.Par.8.c.25.

יִפְלָט ιαφλέτ

Iephlát, Liberatus, aut expulsus. Filius Heber filii Bariæ filii Aser filii Iacob, 1.Par.7.f.32.

יִפְלֵטִי ιεφλατί

Iephleti, Idem. Nomen populi in sorte filiorum Ioseph, Ios.16.a.2.

יִפְנֶה ιεφονέ

Iephoné, Aspiciens, siue intuens. Pater Caleb, Num.13.a.7

יִפֻּנֶּה ιεφοννή

Iephonne, Idem. Filius Iether, 1.Par.7.g.38.

יִפְתָּח ιεφθάε

Iephtá, Aperiens. Ciuitas quæ in sortem tribus Iudæ cessit, Ios.15.f.43.

יִפְתַּחְאֵל ιαεφθαήλ

Iephtahél, Aperiens Deus. Nomen vallis, terminus tribus Zabulonis, Ios.19.b.14.

יִפְתָּח ιεφθάε

Iephté, Aperiens. Filius Galaad ex meretrice, Iudex in Israël, Iudic.11.a.1.

יַרְחָא ιερσέ

Ieraá, Luna, aut mensis, siue odoratio. Seruus Ægyptius Sesan filii Iesi filii Apphaim, 1.Par.2.e.34.

יְרַחְמְאֵל ιεφαμήλ

Ierameél, Misericordia Dei: aut ex Syro & Hebræo, dilectio Dei. Filius Efron filii Phares, 1.Par.2.b.9.

יְרַחְמְאֵלִי

Ierameelita, Idem, 1.Reg.27.c.10.

יִרְקְעָם ιερκεάμ

Iercaám, Extensio eorum, siue viriditas populi, aut sputum populi, vel armatura, vel euacuatio populi. Ciuitas est quæ sorte missa, tribui Dan obtigit secundùm doctores Hebræorum, 1.Par.2.f.44.

יִרְקוֹן ιερκών

Iercón, Ærugo, aut viriditas, siue sputum, vel armatura aut euacuatio. Ciuitas in tribu Dan, Ios.19.d.46.

יִרְמְיָה ιερμίας

Ieremia, siue Ieremias, Celsitudo Domini, vel sublimitas Domini, aut exaltans Dominum. Nomen principis, 1.Par.5.d.24. Est & nomen prophetæ filius Helciæ, Iere.1.a.1. Fuit & pater Amital matris Sedeciæ, Ier.52.a.1.

יִרְמְיָהוּ ιερμίας

Ieremiel, Misericordia Dei, aut ex Syro & Hebræo, dilectio Dei. Filius Amelech, Ier.36.f.36.

יִרְאִיָּה ιαφούας

Ieriás, Timor Domini, vel visio Domini: aut proiectio Domini. Filius Selemiæ filii Hananiæ, Ier.37.c.12.

יִרְיָהוּ ιεριά

Ieriáu, Idem. Filius Hebron, 1.Par.23.c.19.

יְרִיבַי ιαεβαί

Ieribai, Pugnans, siue obiurgans, aut multiplicans. Filius Elnaem, 1.Par.11.g.46.

יְרֵחוֹ ιεριχώ

Ierichó, Luna vel mensis, aut odor eius. Ciuitas opulentissima in Beniamin tribu, ab Ierosolymis c 1. & ab Iordane LX. distans stadiis, Num.22.a.1. Ios.2.a.1. Quam ædificauit Hiel de Beth-el, Heb. ירוחו 3.Reg.16.34.& 2.Par.28 c.15. Matth. 20 d.29. Luc.18.f.35.& 19.a.1. Nobilis palmetis & balsami viridariis. Vnde etiam Ciuitas palmarum appellatur, Deut.34.a.3.& 2.Par.28.c.15.& Thamar, Ezec.48.d.27.

יְרִיחוֹ ιεριχώ

Ierichontinus, Idem, Ier.39.b.15.

יִרְאֵל ιαφουήλ

Ieriél, Timor Dei, aut visio vel proiectio Dei. Filius Thou filii Issachar filii Iacob, 1.Par.7.a.2.

יְרִימוֹת vel יְרֵמוֹת ιερμώθ ιεμμώθ ιεμμούθ ιαεμμούθ

Ierimóth, Altitudines, siue timens mortem, aut videns mortem, seu proiectio mortis. Filius Bela filii Beniamin filii Iacob, 1.Par.7.b.7. Filius item Beciæ, 1.Par.8.b.14.& 2.Par.31.c.13 Est & nomen ciuitatis in tribu Iuda, cuius rex dicebatur Pharan, Ios.10.a.3.& 15.c.35. In tribu item Issachar data Leuitis, quæ Iaramoth dicitur, Ios.21.c.29.

יְרִימוֹת ιαεμμούθ

Ierimuth, Idem. Nomen viri, 1.Par.12.a.5.

יְרִיעוֹת ιεφοννώθ

Ierióth, Cortinæ, siue linteamina, aut vlulationes siue confractiones. Filius Caleb ex Azuba vxore, 1.Paral.2.b.18.

יִרְמָי ιεφμί

Iermái, Altitudo mea, siue timens vel proiiciens aquas. Nomen viri, 1.Esd.10.d.33.

יְרֻבַּעַל ιεροβοάλ

Ierobáal, Id est, Vlciscatur se Baal, sub. de eo. Vel, Causam suam agat siue tueatur Baal, sub in eum. Nomen Iudicis in Israël, qui & Gedeon dicebatur, Iudic.6.f.32. vbi & ratio huius nominis ponitur, his verbis. Et vocauit eum in die illo Ierobaal, dicens: Vlciscatur se de eo Baal, 1.Reg.12.b.11.

יְרֻבֶּשֶׁת ιεροβοάλ

Ierobeseth, Impugnans confusionem vel ignominiam, aut impugnans idôlum. Nomen viri, 2.Reg.11.c.21.

יָרָבְעָם ιεροβοάμ

Ieroboám, Impugnans vel obiurgans populum, vel multiplicans populum. Filius Ioas filii Ioachaz regis Israël, 4.Reg.14.f.23. Fuit item alius eiusdem & nominis & regni rex impius, 3.Reg.11.c.26.

יְרֹחָם ιεραάμ

Ierohám, Misericors: aut Syriacè, dilectus. Filius Elcana filii

יִרְאוֹן *ierón*
יְרוּשָׁלַם *ierousálym*

filii Caath, 1. Par. 6. b. 27. & 12. a. 7. & 27. c. 22. Filius Phasor, 1. Pa. 9. b. 12. Filius Eliu filii Thau, 1. Re. 1. a. 1. & 2. Par. 23. a. 1

Ierón, Timor vel visio: aut proiiciens dolorem vel fortitudinem. Ciuitas in tribu Nephthali, Ios. 19. c. 38.

Ieroſolyma, Visio pacis, aut visio perfecta vel consummata, siue timor perfectus vel consummatus. Vide Ieruſalem.

Ieroſolymæ, Idem.

Ieroſolymita, Idem.

Ieroſolymitæ, Idem. p. n. Mar. 1. a. 5. *ierosolymîtai*

יְעַרְשִׁים *ierosía*
יְרוּאֵל *ierouél*
יְרוּחָה *ierúha*
יְרוּשָׁה *ierousa*
יְרוּשָׁלַם *ierousálym*

Ierſiá, Lectulus siue stratum Domini, aut abstulit paupertatem Dominus. Filius Ieroham, 1. Par. 8. c. 27.

Ieruél, Timor Dei, aut visio Dei. Dicitur Vallis benedictionis inter Engaddi & Thecuam, 2. Par. 20. d. 16.

Ieruſa, Hæreditas, vel exilium. Mater Ioathan filia Sadoc, 4. Reg. 15. g. 33. & 2. Par. 27. a. 1.

Ieruſalem, Dicitur quasi ירא-שלם, id est, videbit perfectum vel pacificum. Iudææ metropolis à Melchisedecho, teste Ioſepho, condita, aliàs Salem, Gen. 14. d. 18. & Psal. 75. a. 3. Hebr. 79. item & Iebus à Iebuſæo Chananæi filio, Ios. 18. d. 28. Postremò Helia (vt Volaterr. lib. 11. ait) ab Helio Hadriano dicta est. Is enim imperator partem eius extruxit: montem Caluarium, Christi sepulchrum, & Golgatha, loca extra mœnia antea sita muro cinxit. Porrò hæc olim vrbs bifariã diuisa est, in superiorẽ scilicet & inferiorẽ. Superior in vertice Sionis, vnà cũ templo in eiusdẽ montis latere sita erat: quæ à conditore interdũ ciuitas Dauidis nominabatur. Templo autẽ adhærebat inferior ciuitatis pars, 1. Par. 3. b. 4. In fine cap. 18. d. 28. Iosue, traditur Ieruſalẽ esse sitã in tribu Beniamin. Hebræi Ieruſalaim dicunt, Chaldæi Ieruſalẽ, quos imitati sunt LXX. vbique scribentes *ierousalḗm*, Latini conuerterũt *n* in e longũ. Matthæus dicere ſolet *ierosólyma*, Lucas modò *ierosólyma*, modò *ierousalḗm*.

יְשַׁעְיָהוּ *iesaía*
יִשְׁמְרִי *iasmaeí*
יְשָׁנָה *iesnaá*
יְשַׁבְאָם *iesbaám*
יְשַׁבְעָם *iesbaám*
יְשַׁבְקָשָׁה *iesbokasá*
יְשָׁבְיוּבְנוֹב *iesbí-benób*

Ieſaár, Claritas, siue oleum, aut Meridianus. Filius Caath filii Gerſon, Num. 3. c. 19.

Ieſaaritæ, Idem. p. n.

Ieſaia, siue Ieſaias, Salus Domini. Nomen viri, 1. Paral. 25. c. 15. & 2. Esd. 11. b. 6. Vide Esaias.

Ieſamarí, Custos vel custodia. Filius Elpháal, 1. Par. 8. b. 18.

Ieſaná, Dormiens, aut antiqua, vel annoſa, siue mutatio. Nomen ciuitatis, 2. Par. 13. d. 19.

Iesbá, Laus, siue tranquillitas. Filius Ezra, 1. Par. 4. c. 17.

Iesbaám, Sedens populus, aut conuersio populi, siue insufflatio, aut captiuitas populi. Filius Hachamoni, 1. Par. 11. c. 11. Filius Ieroam, 1. Par. 12. a. 6.

Iesbacaſſa, Est requirens vel deprecans, aut seſſio dura, vel insufflatio siue conuersio dura. Nomen viri, 1. Par. 25. b. 4.

Iesbí-benób, Sedens in prophetia, vel in locutione, vel in germinatione: aut conuersio, siue insufflatio in prophetia vel in locutione, siue in germinatione: aut captiuans in prophetia, vel in loquutione, siue in germinatione. Gigas quidam de quo 2. Reg. 21. c. 16.

יְשַׁבְעָם *iesboám*
יִשְׁבָּק *iesbók*
יִסְכָּה *iesjá*
יְשַׁעְיָה *iesaí*
יִשְׁמָא *iesmá*
יִצְהָר *iosaár*
יִשְׁעֲיָהוּ *iesaía*
יִשְׁמְרִי *iasmaeí*
יְשָׁנָה *iesnaá*
יְשַׁבְאָם *iesbaám*
יְשַׁבְקָשָׁה *iesbokasá*
יְשָׁבְיוּבְנוֹב *iesbí anónob*

Iesboám, Conuersio populi, siue seſſio populi, aut insufflatio vel captiuitas populi. Nomen principis filii Zabdiel, 1. Paral. 27. a. 2.

Iesbóc, Est vacuus, vel euacuatus: aut Syriacè, derelictus, vel derelinquens. Filius Abrahæ ex Cetura, Gen. 25. a. 2.

Ieſchá, Vngens, siue cooperiens, aut protegens, vel obumbrans: aut Syriacè, ſpeculans. Filia Aran filii Thare, quæ & Sarai dicebatur, Gen. 11. d. 29.

Ieſeias, Salus Domini. Filius Phaltiæ filii Ananiæ filii Zorobabel, 1. Par. 3. d. 21.

Ieſemá, Appositus, vel nominatus: aut admiratio, siue desolatio. Filius Etam, 1. Par. 4 a. 3.

Iéſer, Figmentum, siue plasmatio, aut tribulatio, vel anguſtians. Filius Nephthali, Gen. 46. c. 24. & 1. Par. 7. c. 13.

יְצַהַר *iosaár*
יִצְרִי *iesrí*
יִשְׁוִי *iesví*
יִשְׁוִי *iesví*
יִשְׁעִי *iesí*
יְשׁוּעָה *iesouá*
יְשׁוּעַ *iesoú*
יְשׁוּעָה *iesoúa*
יְשׁוּעַ *iesoú*
יְהוֹשֻׁעַ *iosúe*

Ieſeritæ, Idem. p. n. Num. 26. f. 49. *iesserí*

Ieſeſi, Antiquus, siue sexagenarius, aut exultans, vel est munus. Filius Ieddo, 1. Par. 5. b. 14.

Ieſi, Salus, aut respiciens. Filius Appháim filii Nadab filii Semei filii Onam, 1. Par. 2. d. 31. & 4. d. 20. Pater Phaltiæ, 1. Paral. 4. g. 42. & 5. d. 24.

Ieſia, siue Ieſias, Est Dominus. Filius Izrahia filii Ozi filii Thola, 1. Par. 7. a. 3. & 24. c. 21. Vide 1. Par. 12. a. 6. & 23. c. 20.

Ieſiel, Diuidens Deus, vel dimidians Deus, aut festinatio Dei. Filius Nephthali, Num. 26. f. 48.

יִשְׁעִי vel יְשׁוּעִי *iesí*
יְשׁוּעָה *iesía*
יְשַׁעְיָה *iosía*
יְשַׁעְיָהוּ *iosías*
יְחִיאֵל *iasiél*
יְחִיאֵלִי *iasiélí*
יְהוֹיָכִין *iojoníam*
יְשִׁימוֹן *iesimón*
יְסִמְכְיָהוּ *esmaxía*
יְשַׁמְעְיָהוּ *esmaías*
יִשְׁפָּא *iesfá*
יִשְׁפָּן *iesfán*

Ieſielitæ, Idem. p. n. Num. 26. f. 48. *esiél*

Ieſimón, Desolatio, aut solitudo. Nomen deserti, 1. Reg. 23. d. 24. Pro Ieſimon scribitur 1. Reg. 26. a. 3. ſolitudo.

Ieſmachias, Adhærens, vel innitens Domino aut iunctus Domino. Nomen viri, 2. Par. 31. c. 13.

Ieſmáias, Audiens Dominum, vel obediens Domino. Nomen viri, 1. Par. 27. c. 19.

Ieſphá, Iaſpis, lapis scilicet pretioſus: aut est hîc, id est in hoc loco, vel labium, siue conterens. Filius Beriæ, 1. Par. 8. b. 16.

Ieſphán, Abscónditus, siue confractus, aut cuniculus. Filius Sesac, 1. Par. 8. b. 22.

Ieſraeli, Idem quod Israël, quod interpretatur præualens siue dominans cum Deo, 2. Reg. 17. f. 25. Vbi alii interpretes legunt. Fuitque Micha filius cuiusdam viri, nomine Iithara Israëlitæ, &c.

יִשְׂרְאֵלִי *israhélí*

Ieſſæ, Ens, siue existens, aut munus, vel oblatio. Pater Dauid Esa. 11. c. 10. qui & Isai dicitur.

יִשַׁי *iesaí*

Ieſſuí, Planus, siue æqualis, aut ponens, siue positus. Filius Aſer filii Iacob, Geneſ. 46. b. 17. & 1. Paral. 7. f. 30. Filius Saul, 1. Reg. 14. g. 49.

יִשְׁוִי *iesví*

Ieſſuitæ, Idem. p. n. Num. 26. e. 44.

יִשְׁעִי *iesí*

Ieſu, Luc. 3. f. 26. in Græco est Ioſe: & Hebraicè potest interpretari Parcens, vel eleuatus, aut existens. D.

יֵשׁוּעַ *iesoú*

Ieſuá, Saluator. Nomen viri, 1. Par. 24. b. 11. *iasoũ*

יְשׁוּעָה *iesouá*

Ieſuá, Gen. 46. c. 17. & 1. Par. 7. f. 30. Planities, siue æqualis, aut ponens, vel positus. Filius Aſer filii Iacob.

יְשׁוּעָה *iesouá*

Ieſue, Saluator, 2. Par. 31. c. 15. & 1. Eſd. 2. b. 36. *iesoũs*

יֵשׁוּעַ *iesoú*

Ieſue, 1. Eſd. 10. d. 31. Est Dominus. Nomẽ viri, Heb. Ieſia.

יְשׁוּעָה *iesoúa*

IESVS, Saluator. Sic vocatus fuit Christus Dominus noſter, Matth. 1. c. 16. Luc. 2. c. 21.

יֵשׁוּעַ *Iesoũs*

Ieſus, Agg. 1. a. 1. Zach. 3. a. 1. & 6. c. 11. Dominus saluator, vel Domini salus. Sacerdotis nomen filii Ioſedec. De quodam Ieſu loquitur & Paulus, Coloſſ. 4. c. 11.

יְהוֹשֻׁעַ *Iesoũs*

Ieſus pro Ioſue, Act. 7. f. 45.

Ietá, Declinans, vel diuertens. Ciuitas quæ Leuitis è tribu Iudæ vel Simeonis est data, Ios. 21. b. 16. Eadem videtur esse quæ Iota dicitur, Ios. 15. g. 55. licet pleríque diuerſe sentiant, asſerentes hanc aliàs Ietan dici: illam Iota nempe, aliàs Loche.

יִטָּה vel יוֹטָה *iotá*

Ieteba, Vide Iateba.

Ieteba, siue Ietebatha, Bonitas sua, siue declinans filia eius, aut declinans desertum. Nomen loci in quo castrametati sunt filii Israël profecti de Gadgad monte, 4. Reg. 21. d. 19. Num. 33. d. 33. Deut. 10. b. 7.

יִטְבָּה vel יִטְבָּתָה *etemadá*

Ieth, Confringens, vel formidans, aut stupens: vel Syriacè, descendẽs. Filius Gerſon filii Leui, 1. Par. 6. d. 43. Heb. Iohath.

יַחַת *iaáth*

Iethelá, Pendens, vel suſpensio, siue coaceruatio. Nomen ciuitatis in tribu Dan, Ios. 19. d. 42.

יִתְלָה *iethlá*

Iethnán, Merces, siue donum: aut Syriacè, fumigans. Ciuitas tribus Iudæ, Ios. 15. c. 23.

יִתְנָן *iován*

Iether, Excellens vel reſiduus, siue remanens, vel explorãs, aut funiculus. Ciuitas de tribu Iuda, Leuitis data, Ios. 15. f. 48. & 21. b. 14. & 1. Par. 6. c. 58. Primogenitus Gedeonis, Iudic. 8. d. 20. Filius Ezra, 1. Par. 4. c. 17.

יִתְיר *iethér. iethér*

Iethér, 1. Reg. 30. g. 27. Nomen ciuitatis, nomen item viri, 1. Par. 7. g. 38. & interpretatur excellens, aut reſiduum, siue remanens, aut explorans, siue funiculus.

יַתִּר *iathír. iethér*

Iethér, Idem, 1. Par. 2. b. 17. Ille idem qui & Iethra, 2. Reg. 17. g. 25. dicitur. Filius item Iada filii Onam filii Ierameel, 1. Paral. 2. e. 32. Sic dicitur & Iethro ſocer Moſis, Exod. 4. e. 18. in codice Hebræo.

יֶתֶר *iethér*

Iethéth, Donans. Ciuitas Idumæorum, Gen. 36. d. 40. 1. Paral. 1. d. 51.

יִתֵּת *iethér*

Iethma, Orphanus, siue admiratio, aut consummatio siue perfectio. Vir Moabites, 1. Par. 11. g. 46.

יִתְמָה *iethám*

Iethnan, Narrabit, vel planget. Ciuitas, Ios. 15. e. 23.

יִתְנָן *iován*

Iethrá, Excellens, siue reſiduus, vel remanens, aut explorãs, vel funiculus. Pater Amaſa filii Abigail ſororis Dauid, 2. Reg. 17. g. 25. & Israëlites erat. In 1. Paral. 2. b. 17. dicitur Iether Ismaelites.

יִתְרָא *iethér*

Iethrahám, Excellentia populi, aut reſiduus populi, siue exploratio vel funiculus populi. Filius Dauid ex Egla, 2. Reg. 3. a. 5. & 1. Par. 3. a. 3.

יִתְרְעָם *iethrám*

Iethrái, 1. Par. 6. b. 21. Explorans: aut Syriacè, locus. Filius Zara.

יְאֶתְרִי *iethrí*

Iethrán, Excellens, siue reſiduus, vel remanens, aut explorans, vel funiculus. Filius Supha filii Helem, 1. Par. 7. g. 37. Filius item Diſon filii Seir Horrhæi, Gen. 36. c. 26.

יִתְרָן *iethrán. ithrám*

Iethræus, Idem. Filius Sobal filii Hur primogeniti Caleb, 1. Par. 2. g. 53. & 11. g. 40.

יִתְרִי *iethrí. ithrí*

Iethró, Idem. Socer Moſis, Exod. 3. a. 1. qui Exod. 2. c. 17. dicitur Raguel. & Cini קיני, Iudic. 1. d. 16. Vide Raguel & Iether, Exod. 4. e. 18.

יִתְרוֹ *iathór*

Iethrites, Idem. 2. Reg. 23. d. 38. *iethraĩos*

יִתְרִי *iethrí*

Iethſon, Ios. 21. d. 36. In Hebræo est Cedemoth: quod interpretatur antiquiores, vel priores, aut Orientales, siue incendium, vel incuruatio mortis. Nomen ciuitatis. Vide Cademoth. Non legitur apud LXX.

קְדֵמוֹת *kadémot*

Ietur, Custodiens, aut ordo vel series: aut Syriacè, montanus. Filius Ismahelis, Gen. 25. b. 15. & 1. Par. 1. d. 31.

יְטוּר *Iatsúr. iesúr*

Ieús, Tinea corroſus, aut compreſſus, siue congregatus. Filius Roboam ex Abihail, 2. Par. 11. d. 19.

יְעוּשׁ *ieús*

Iezabad, Dotatus. Vir Gaderothites, 1. Par. 12. a. 4.

יוֹזָבָד *iozabád*

Iezábel, Insula habitaculi, vel væ habitaculo: aut ex Hebræo & Syro, insula sterquilinii, vel væ sterquilinio. Filia regis Sidoniorum, vxor regis Achab, 3. Regum 16. g. 31. & 21. b. 5.

אִיזֶבֶל *iezabél*

Iezer,

אִיעֶזֵד ἀχιεζέρ

Iézer, , Insula adiutorii, siue insula atrii, aut væ adiutorio vel atrio. Filius Galaad filii Machir filii Manasse, Nu. 26. d. 30. qui Ios. 17. a. 2. dicitur Abi-ézer.

יְעֶזֶר ἰαζείρ

Iezér, 1. Par. 6. g. 81. Auxiliator, siue adiutor. Ciuitas Amorrhæorum: quæ Leuitis & homicidis pro asylo è tribu Gad est attributa. Eadem esse videtur quæ & Iezer dicitur.

אִיעֶזְרִי ἀχιεζερί

Iezritæ, De Iézer, quod interpretatur insula adiutorii, siue insula atrii: aut væ adiutorio vel atrio, Num. 26. d. 30.

יִזְרָח ἰεζὲ

Iezerites, Oriens, aut clarus, 1. Par. 27. b. 8. ἰεσραί

יִזְחִי ἰεζιά

Iezià, vel Iezìah, Distillatio vel aspersio Domini. Nomen viri, 1. Esd. 10. c. 15. d. 25.

יִזְלִיאָח ἰεζελίαε

Iezliá, Distillatio, vel aspersio laboriosa. Filius Elphàal, 1. Par. 8. b. 18.

יְזַנְיָהוּ ἰεζονίας

Iezonias, Auscultatio Domini, aut statera Domini, vel arma Domini. Filius Maachati, 4. Reg. 25. f. 23.

יַאֲזַנְיָה ἰεζονίας. ἰεχονίας. ἰεζονίας

Iezonias, Ier. 35. a. 3. & 40. c. 8. & 42. a. 1. Ezech. 8. d. 11. & 11. a. 1. interpretatur Nutrimentum Domini, aut auscultatio, vel arma Domini.

יִזְרָה ἐζερά

Iezrá, Porcinus: aut Syriacè, conuersus. Filius Mosollam, 1. Par. 9. b. 12.

יִזְרְעֶאל ἰεζεραήλ

Iezraél, Semen Dei, aut distillans contritionem vel malum Deus, siue distillatio amicitiæ Dei, vel aspersio pastoris Dei. Ciuitas tribus Iúdæ, Ios. 15. g. 56. & 17. b. 16 & 19. b. 18. Iudic. 6. g. 33. & 1. Regum 25. g. 43. Filius item Osee ex Gomer vxore, Osee 1. b. 3.

יִזְרְעֵאלִי ἰεζραηλίτης

Iezraelites, Idem, 3. Reg. 21. a. 1. ἰεζραηλίτης

יִזְרְעֵאלִית ἰεζραηλίτις

Iezraelitis, Idem. fœm. gen. 1. Reg. 27. a. 3. ἰεζραηλίτις

יִזְרַחְיָה ἰεσεiάς

Iezraiá, Oriens Dominus, aut claritas Domini. Nomen viri, 2. Esd. 12. d. 41.

I G

יִגְאָל ἰγαάλ

Igaál, Redemptus, siue coinquinatus. Filius Nathan de Soba, 2. Reg. 23. d 36.

יִגְאָל ἰγάλ

Igal, Idem. Filius Ioseph, Num. 13. b. 8.

I H

יַעְלָם ἰεγλόμ

Ihelóm, Occultus, siue adolescens, aut caprea eorum, vel seculum. Filius Esau ex Oolibama vxore, Gen. 36. a. 5.

I I

עִיִּים ἀυίμ

Iím, Acerui, Ciuitas tribus Iudæ, Ios. 15. c. 29.

I L

עִילַי ἠλαί

Ilái, Ascendens, vel superior, aut aceruus mihi, 1. Paralip. 11. f. 29.

אִלְלְיכוּם ἰλλύεσιον

Illyricum, Exhilaratio, aut lætificatio. G. Regio Epiri contermina, propinqua Italiæ, Rom. 15. d. 19.

I N

שָׂרָף σαράφ

Incendens, Heb. Saraph. Proprium viri, 1. Par. 4. d. 22.

תַּבְעֵרָה ἐμπυρισμός

Incensio, Heb. Thagera. Nomen loci, Num. 11. a. 3.

הוֹדוּ ἰνδιά

Indi, De India, quæ Hebraicè dicitur Hodu, id est, laudatio siue confessio, aut decôra vel pulchra. Regio latissima ad Oriẽtem sita, cuius imperium Assuerus tenuit, Esth. 1. a. 1. Aliàs Hodu, Heuila, & Chus appellata: cuius spatiũ ex Strabone lib. 15. Geog. & Plinio lib. 6. cap. 16. intra Indum ab Occasu, à Septẽtrione Tauri iugis, ab Ortu Æoo pelago, à Meridie suo, hoc est Indico clauditur, spatiosissima ipsa: & non gentium tantùm & oppidorum prope innumerorum, sed omnium rerum prouentu, ære tantùm & plumbo excepto, felix: flumina cum plurima, tum maxima, præcipua tamen Ganges & Indus, quorum irriguo procursu fit vt in vdo solo proximantis solis vis nihil non magna quantitate gignat. Maximè autem si reliquas terras cogitas, Orienti suppositа videtur. Vide etiam Ptolemæum lib. 7. cap. 1. & Pomp. Melam in 3.

אוֹפִיר

India, Iob 28. c. 19. dicitur Ophir, Cinis, incineratio, fructificatio.

יוֹאָב ἰωάϐ

Ioáb, Paternitas, vel habens patrem, aut voluntarius. Frater Abisai, 1. Reg. 26. a. 6. Filius item Saruiæ filiæ Isai, 2. Regum 2. c. 13. & 1. Par. 2. b. 16. Filius etiam Saraiæ, 1. Par. 4. c. 14.

יְהוֹאָחָז ἰωαχάζ

Ioachás, Domini apprehensio, siue Domini possessio, aut Dominus videns. Filius Iosiæ regis Iudæ, 4. Reg. 23. f. 34. Filius item Iehu regis Israël, 4. Reg. 10. g. 35. Filius Ioram, 2. Par. 21. d. 17. Sic dicitur & pater Ioas, 2. Paral. 25. f. 23. qui 2. Reg. 14. d. 13. dicitur Ochozias. LXX. eo loco Paral. legunt Ochozias, videtur erratum in codice Hebraico.

יוֹאָחָז ἰωαχάζ

Ioacház, 2. Par. 34. b. 8. Apprehendens, siue possidens, aut videns. Pater Ioha, qui à commentariis erat Iosiæ regi.

יְהוֹיָכִין ἰωαχείμ

Ioachin, Domini præparatio, siue Domini firmitas. Filius Ioacim, siue Eliacim, 4. Reg. 24. b. 6. quem Ieremias 29. a. 2. & 37. a. 1. vocat Iechoniam.

יְהוֹיָקִים ἰωακείμ

Ioacim, Domini resurrectio, siue Domini confirmatio, vel Dominus vindicans. Filius Iosiæ regis, qui prius Eliacim dicebatur, 4. Reg. 23. g. 34. & 1. Par. 3. c. 15. Hic dicitur etiam Iechonias, Matth. 1. b. 11.

יוֹקִים ἰωακείμ

Ioacím, Nehem. 12. a. 10. Resurgens, siue confirmans, aut vindicans.

יְהוֹעַדָּה ἰωάδά

Ioadá, Domini cœtus, vel congregatio, aut Domini transitus vel testimonium, vel Domini ornatus vel præda: aut ex Hebræo & Syro, Domini ablatio. Filius Achas filii Micha, 1. Paralip. 8. d. 36. qui 9. f. 42. dicitur Iara.

יְהוֹעַדָן ἰωαδάν

Ioadán, Domini deliciæ, vel Domini voluptas: aut ex Hebræo & Syro, Domini tempus. Mater Amasiæ regis Iudæ, 4. Reg. 14. a. 2. & 2. Par. 25. a. 2.

יוֹחָא ἰωαδάμ

Iohàh, Fraternitas, vel habens fratrem Filius Zemma, 1. Paral. 6. b. 21. & 2. Par. 29. c. 12. Filius item Iochaz illius qui fuit Iosiæ regi à commentariis, 2. Par. 34. b. 8.

יוֹאָח ἰωαά. ἰωάχ

Ioahe, Idem. Filius Asaph. 4. Reg. 18. e. 18.

Ioaha, Idem, 1. Par. 26. a. 4. & 2. Par. 29. c. 12.

יוֹאָב ἰωά

Ioarim, Domini exaltatus, vel Domini exaltatio. D. Nomen viri, 1. Mach. 2. a. 1.

יוֹאָשׁ ἰωασίς

Ioas, Dissidens, vel desperans, aut ignitus vel vrens. Pater Gedeonis, Iudic. 6. b. 11. Filius Achab regis Israël, 3. Reg. 22. d. 26. Filius item Ochoziæ filii Ioram filii Achab, 4. Re. 11. a. 2 & 12. d. 20. & 13. a. 1. & 1. Paral. 3. c. 11. item 4. Reg. 14. d. 17. vbi dicitur, Vixit autem Amasias filius Ioas, vsque ad finem capitis. Filius Ioachaz filii Iehu, rex Israël, 4. Reg. 13. b. 9. c. 13. & 14. a. 1. vbi dicitur, In anno secundo Ioas. Pater Ieroboam regis Israël, 4. Reg. 14. f. 27.

יְהוֹאָשׁ ἰωάς

Ioás, Domini ignis, vel Domini oblatio. Rex Iuda, filius Ochoziæ, filii Ioram, filii Achab, 4. Reg. 11. d. 21. & 12. a. 2. b. 7. & in principio literæ d. 18. vbi dicitur, Quam ob rem tulit Ioas, & 13. d. 25. vbi dicitur, Porrò Ioas, Itẽ 14. b. 8. c. 13. d. 16.

יוֹאָשׁ ἰωάς

Ioás, 1. Par. 7. b. 8. & 27. d. 28. interpretatur Tinea corrosus, siue compressus, vel congregatus. Filius Bechor filii Beniamin filii Iacob.

יוֹתָם

Ioathám, Consummatus, siue perfectus. Filius Oziæ siue Azariæ regis Iuda, 4. Reg. 15. d. 23. & 2. Par. 26. a. 1. à LXX. ἰωαθάμ & ἰωθάμ transfertur. Filius item Ierobaal siue Gedeonis, Iudic. 9. a. 5. Filius item Iahaddái, 1. Par. 2. f. 46. Filius Azariæ filii Amasiæ, 1. Par. 3. c. 12.

אִיּוֹב ἰώϐ

Iob, Dolens, vel gemens, siue vlulans, aut exosus, vel patiẽs inimicitiam. Nomen viri, Iob 1. a. 1.

יוֹב ἀσσύμ

Iob, Gen. 46. c. 13. Dolens, vel gemens, aut vlulans. Filius Issachar, qui 1. Par. 7. a. 1. dicitur Iasub.

יוֹבָב ἰωϐάϐ

Iobáb, Idem. Filius Iectan, Gen. 10. d. 29. Filius Saharaim ex Hodes vxore, 1. Par. 8. a. 9. Filius item Zaræ, rex Edom, Genes. 36. d. 33.

יִבְנְיָה ἰεϐναέ

Iobania, Ædificatio Domini, siue filiatio, aut intellectus Domini. Filius Ieroham, 1. Par. 9. b. 8.

יוֹכֶבֶד ἰωχαϐέδ

Iochábed, Glorioſa, aut grauis, vel ponderosa. Filia Leui, vxor Amran filii Caath, filii Leui, Exod. 6. c. 20.

יוֹעֵד ἰωάδ

Ioéd, Testificans, vel ornans, siue prædans, aut transiens: vel Syriacè, auferens. Nomen viri, 2. Esd. 11. b. 7.

יוֹאֵל ἰωήλ

Ioél, Volens, siue incipiens, aut iurans. Nomen principis, 1. Par. 4. f. 35. Nomen prophetæ filii Phathuel, Ioël. 1. a. 1. Pater Sammua, 1. Paral. 5. a. 8. Filius item Gersom, 15. a. 7. Filius præterea Azariæ, 2. Par. 29. c. 11. Primogenitus Samuelis prophetæ, 1. Reg. 8. a. 2. Filius Gad, 1. Par. 5. b. 12.

יוֹעֵאלָה ἰωήλα

Ioelá, Eleuatio, siue proficiens, aut auferens maledictioné. Filius Ieroham, 1. Par. 12. a. 7.

יוֹעֵזֶר ἰωεζήρ

Ioézer, Adiuuans. Nomen viri, 1. Par. 12. a. 6.

יִגְדַּלְיָהוּ ἰωχλί

Iogli, Reuelatio, aut transmigratio, siue reuolutio, aut exultatio. Pater Bocci, principis tribus Dan, Num. 34. d. 22.

יוֹחָא ἰοχά, ἰωχά

Iohá, Viuificans. Filius Bariæ, 1. Par. 8. b. 16. Vir Thosaites, 1. Par 11. g. 45.

יוֹחָנָן ἰωανάν. ἰωνάν

Iohanán, Gratiosus, siue donans, aut pius, siue misericors. Filius Caree, 4. Reg. 25. f. 23. Primogenitus Iosiæ regis Iuda, 1. Par. 3. c. 15. Filius Azariæ, 1. Paral. 6. a. 9. Filius Elioenai filii Naariæ, 1. Par. 3. d. 24. Principis nomen, 1. Paral. 12. b. 12. Nehem. 12. b. 23.

יְהוֹחָנָן ἰωναθάν. ἰωνάν

Iohanán, 1. Par. 26. a. 3. & 2. Par. 17. d. 14. & 23. a. 1. & 28. b. 12. & 2. Esd. 10. d. 28. Nehem. 6. d. 18. & 12 d. 41. Domini gratia siue Domini donum, aut Domini misericordia.

יוֹחָנָה ἰωάννα

Iohanna, Domini gratia, siue Domini donum, aut Domini misericordia. D. Mulier quæ sequebatur Christum, vxor Chusæ, Luc. 8. a. 3. & 23. g. 49.

ἰωάννης

Iohannes, Idem. D. Nomen Apostoli fratris Iacóbi, quorum pater Zebedæus dicebatur, Matth. 4. d. 21. Fuit & nomen præcursoris Christi, cognomento Baptistæ, Luc. 1. f. 63.

יְהוֹיָדָע ἰωιαδά. ἰωδάέ

Ioiadá, Domini scientia, aut Domini cognitio. Nomen sacerdotis, 4. Reg. 11. b. 15. Ier. 29. f. 26.

יוֹיָדָע ἰωδάέ

Ioiadá, Scitus, aut cognitus, Nehem. 3. b. 6. & 12. a. 10. & 13. d. 28.

יוֹיָרִיב ἰωαρείϐ

Ioiarib, Pugnans, vel obiurgans, siue multiplicans, Nehemiæ 12. a. 19.

יְהוֹיָרִיב ἰωαρείϐ. ἰωρείϐ. ἰωαρείϐ

Ioiarib, 1. Par. 9. b. 10. & 24. b. 7. Dñi pugna, siue Domini obiurgatio, vel Domini multiplicatio. Nomen sacerdotis.

יוֹנָה ἰωνάς

Ioná, siue Ionas, Columba, siue depopulans, vel multiplicans. Nomen prophetæ filii Amathi, 4. Reg. 14. f. 25. Pater Ioseph patris Iudæ patris Simeon, Luc. 3. f. 30. Pater item Petri Apostoli, Iohan. 1. f. 42. & 21. c. 15.

יוֹנָדָב ἰωναδάϐ

Ionadab, Spontaneus, vel vouens, siue principalis. Filius Semmaa fratris Dauid, 2. Reg. 13. a. 3 Filius item Rechab, Ier. 35, b. 8.

Ionadab,

יְהוֹנָדָב ἰωναδάβ

Ionadab, 2.Reg.13.a.5.vbi dicitur, Cui reſpondit Ionadab, &c.& 4.Reg.10.d.15. interpretatur Domini ſpontaneus, aut Domini princeps, vel Domini votum. Filius Rechab.

יְהוֹנָתָן ἰωναθάν

Ionathán, Domini donum. Filius Gerſom filii Moſi, Iudic. 18.g.30. Filius Saul, 2.Reg.1.a.1. & 1.Paral.8.c.33. Nomen ſcribæ cuiuſdam, Ier.37.c.14.

יוֹנָתָן ἰωνάθαν

Ionathan, Filius Saulis regis, 1.Reg.13.a.2.& 14.a.1.& 21. b.7.& 1.Par.10.a.2. Filius Abiathar ſacerdotis, 2.Re.15.f.27. & 17.d.17. & 3. Reg.1.f.42. Filius Iada filii Onam filii Ierameel, 1.Par.2.e.32. Filius Sage, 1.Par.11.g.34.& 1.Eſd.8.a.6. Filius Aſael, 1. Eſdræ 10.b.16. Nehem.12.a.11. Filius Caree, Ier. 40.c.8. In omnibus his locis interpretatur Columbæ donum, vel donans. Ac vbique ſcribi debet Ionathan per n in fine, non per s.

יָפוֹ ἰόππη

Ioppe, Pulchritudo, aut decor. Oppidum in ora curuæ Syriæ in monte ſitum, vna cum portu, qui à Barbaris nunc Sappho appellatur, Ioſ.19.c.45.& 2.Par.2.d.16.& 1. Eſdr.3.b.7. Ion.1.a.3. & 1. Mach.10.f.75. Act.9.f.38.

יפתי ἰοππιτικά

Ioppitæ, Pulchri, ſiue decori. D.2.Mach.12.a.3.

יוֹרָח ἰωρά

Iora, Temporaneus, aut oſtendens, ſiue demonſtrans, vel proiiciens: aut Syriacè, lebes. Nomen viri, 1.Eſd.2.a.18.

יוֹרַי ἰωρέ

Iorái, Idem. Nomen viri, 1.Par.5.b.13.

יוֹרָם ἰωράμ

Iorám, Excelſus, ſiue ſublimis, aut proiectus. Filius Thou regis, 2.Reg.8.c.10. Filius item Ioſaphat, 1.Paralip.3.c.11. qui 3.Reg.22.g.51. dicitur Hebraicè יהורם.

יְהוֹרָם ἰωράμ

Iorám, Filius Ioſaphat regis Iuda, 3.Reg.22.g.51. Filius itē Achab regis Iſraël, frater Ochoziæ, 4.Reg.1.d.17.& 3.a.1.& 8.d.25 & 9.d.15.& 12.d.18.& 2.Par.21.a.4.& 22.a.1. Matt. 1.b.8. Eſt & nomen ſacerdotis, 2.Par.17.c.7. In omnibus his locis interpretatur Domini celſitudo, aut Domini ſublimitas, aut Domini proiectio. Præterquam in fine 4.Reg.9.f.29. vbi dicitur, Anno vndecimo Ioram.

יַרְדֵן ἰορδάνης

Iordanis, Fluuius iudicii, aut demonſtratio, vel proiectio iudicii, ſiue deſcenſio: aut ex Syro & Hebræo, lebes iudicii. Fluuius Iudææ, Deut.1.a.1. Ioſ.1.a.2. qui ab Hebræis ſic dicitur quaſi מן ירד, id eſt, à Dan defluens, defluit enim à Dan, Gen. 13.c.10. eximiæ dulcedinis, Solino Paneadis: Egeſippo verò, Ioſephoque, Phiala fonte decurrens, regiones perquam amœnas præterlabitur: mox in lacum, quem multi Genezaram vocant, ſe fundit, deinde mare mortuum petit, natura dirum, à quo poſtremò abſorbetur.

יורם ἰωράμ

Iorim, Dominus exaltans, vel Domini exaltatio, aut riui. D. Nomen viri, Luc.3.f.29.

יוֹשָׁה ἰωσία

Ioſa, Ens, vel exiſtens, aut obliuiſcens, vel debens. Nomen principis. 1.Par.4.f.34.

יְהוֹשַׁבְעַ ἰωσαβεέ

Ioſaba, Domini ſaturitas, aut Domini ſatietas, vel Domini iuramentum, ſiue Domini ſeptenarium. Filia regis Ioram, ſoror Ochoziæ, 4.Reg.11.a.2.

יוֹשַׁבְחֶסֶד ἰωσαβισέδ

Ioſab-heſed, Habitaculum, vel ſedes miſericordiæ, aut inſufflatio, vel cōuerſio miſericordiæ. Filius Zorobabel filii Phadaiæ, 1.Par.3.d.20.

יְהוֹשַׁבְעַת ἰωσαβεάθ

Ioſabeth, Domini ſatietas, vel Domini iuramentum, aut Domini ſeptuplum, ſiue Dominus conuertens horam. Nomē mulieris, 2.Par.22.d.11. quæ 4.Reg.11.a.11. dicitur Ioſaba.

יוֹשַׁבְיָה ἰωσαβίας

Ioſabiá, Habitaculum vel ſedes Domini, ſiue conuerſio aut inſufflatio Domini, vel captiuitas Domini. Filius Saraiæ filii Aſiel pater Iehu principis, 1.Par.4.f.35.

יוֹשָׁיָה ἰωσείας

Ioſaiá, Æquitas Domini, vel planities Domini, aut apponet Dominus. Filius Elnaem, 1.Par.11 g.46.

יְהוֹשָׁפָט ἰωσαφάτ

Ioſaphát, Dominus iudex, vel Domini iudicium. Filius Aſa regis, 2.Reg.15.c.24.& 1. Par.3.b.10. Filius Ahilud, 2.Reg. 8.d.16. Filius item Pharuæ, 3.Reg.4.e.17. At Ioel.3.a.2. videtur eſſe nomen vallis.

יוֹשָׁפָט

Ioſaphát, Iudicatus vel iudicatio. Vir Mathanites, 1.Par.11. g.43.

יְהוֹצָדָק ἰωσεδέκ

Ioſedéc, Dominus iuſtus, vel Domini iuſtitia. Filius Saraiæ filii Azariæ, 1.Par.6.a.14. Pater Ieſu ſacerdotis, Agg.1.a.1.

יוֹצָדָק

Ioſedéc, 1.Eſd.3.a.2.& 5.a.2.& 10.c.19. Nehem.12.c.26. interpretatur Iuſtificatus vel iuſtificatio.

יוֹסֵף ἰωσήφ

Ioſeph, Augmentum, vel præfectus. Vndecimus filius Iacob ex Rachel vxore, Gen.30.d.24. Pater item Igal, Num,13. a.8. Filius Aſaph, 1.Par.25.a.2.

יְהוֹסֵף ἰωσήφ

Ioſeph, Pſal.80.a.1. Heb.81. Domini augmentum vel Domini profectus.

יֹסֵי ἰωσῆς

Ioſeph, Matth.13.g.55.& 27.f.56. vbi dicitur. Et Ioſeph mater, Marc.6.a.3.& 15.d.40. ibi. Et Ioſeph mater, & ibi, Maria & Ioſeph, & Act.4.g.36. in omnibus his locis in Græco eſt Ioſes: quod Hebraicè poteſt interpretari parcens, vel eleuatus aut exiſtens. D.

יוֹסִפוֹס ἰώσηφος

Ioſephus, Augmentum vel profectus. D. 1.Mach.5.b.18.

יאשיהו ἰωσίας

Ioſias, Ignis Domini, aut vrens Dominus. Rex Iuda filii Amon filii Manaſſe. 4.Reg.22.a.3.

יוֹסַפְיָה ἰωσαφίας

Ioſphiás, Augmentum vel profectus Domini, aut conſummans, vel finiens Dominus. Filius Selomith, 1.Eſd.8.b.10.

יְהוֹשֻׁעַ ἰησοῦ ἰησοῦς ἰωσήε

Ioſue, Dominus ſaluator. Filius Nun, princeps tribus Ephráim, Oſee prius nominatus, Num.13.b.17. & 1. Par.7. f.27. Poſt Moyſen dux populi Iſraëlitici, Ioſ.1.a.1.

Ioſue, 1.Eſdr.2.a.6.& 3.a.2.& 4.a.3.& 5.a.2. & 8.g.33. & 10.c.18. Item Nehem.3.e.19. & 8. b.7. & 9.a.4. & 12.a.1. in omnibus his locis interpretatur Saluator.

יוֹשָׁה ἰεσσέ

Iota, Declinans, vel diuertens. Ciuitas in tribu Iudæ, Ioſue 15.g.55. Eadem videtur eſſe quæ Ioſue 21.b.16. Ieta appellatur. Vide Ieta.

διός

Iouis, τοῦ διός, Obliquus à ζεύς Iupiter, quaſi iuuans pater, Act.14.b.13. & 19.g.35.

יְהוֹזָבָד ἰωζαβάθ ἰωζαβάδ ἰωζαβέδ

Iozabád, Domini dos, vel Domini dotatio. Nomen ſerui Ioas regis, à quo occiſus eſt ipſe Ioas, 4.Reg.12.d.21.& 1.Paral.26.a.4.& 2.Par.17.d.17. & 24.g.26.

יוֹזָבָד ἰωζαβάτ

Iozabád, vel Iozabed, Dotatus. Princeps militiæ, 1.Par.12 d.20. 1.Eſd.10.c.21. Nehem.11.c.16.& 2. Par.31.c.13.& 35. b.9.& Nehem.8.b.7.

יוֹזָכָר ἰωαζαπαζάδ ἰωζάχαρ

Iozachar, Memorans, ſiue maſculinus. Filius Semaar, ſeruus Ioas regis Iuda: qui Iozachar occîdit ipſum regem Ioas, adiutus à Iozabad conſeruo, 4.Reg.12.d.21. Hic 2. Par.24.g. 26. dicitur Zabad.

I R

עִירָא ἴερας

Irá, Ciuitas, aut vigil, ſiue denudatio, aut effuſio, vel aceruus viſionis. Nomen ſacerdotis, 2.Reg.20.g.26. Iethræus quidam, de quo 1.Par.11.f.28. Vide Hira.

עִירָד γαϊδάδ

Irád, Onager, ſiue aceruus deſcenſionis, vel acerui deſcenſio, aut aceruus imperii: vel Syriacè, draco. Filius Enoch, Gen. 4.c.18.

עִירִי ἀυρί

Irái, Vigil, aut ciuitas, ſiue denudans vel euacuans: aut pullus. ſ. aſini. Filius Bela filii Beniamin filii Iacob, 1.Paralipom.7. b.7.

I S

יִצְחָק ἰσαάκ

Iſaac, Riſus. Filius Abraham ex Sara, Gen.17.c.19.& 21.a. 3. Heb. Ishac. Scribitur & ישחק per ש ſiniſtrum, loco ץ, Ier.33. d.26. & Amos 7.b.9.d.16.

יִצְהָר ἰσαάρ. ἰσαάρ

Iſaar, Oleum, ſiue claritas, aut Meridianus. Filius Caath filii Leui, Exod.6.c.18.& 1.Par.6.a.2.c.38.& 23.b.12. qui Num. 3.c.19. dicitur Iſaar, iiſdem tamen conſonantibus & punctis.

יִצְהָרִי ἰσαάρ

Iſaarí, Idem. Nomen viri, 1. Par.24.c.22.

Iſaaritæ, Idem. p.n. 1.Par.26.c.23.

יִשַׁי ἰσσαί

Iſai, Munus, aut ens, ſiue exiſtens, vel debitor. Pater Dauid quem Græci Ieſſæ vocant. Filius Obed filii Booz, Ruth 4.d.17 & 1.Reg.16.a.3.& 1.Par.2.b.12.

Iſaias, Vide Eſaias.

יִצְרִי ἰσρί

Iſari, Figmentum, ſiue plaſmatio, aut tribulans, vel anguſtians. Nomen viri, 1.Par.25.c.11.

יִשְׁבָאָב ἰσβαάλ

Isbaáb, Seſſio vel habitatio patris, aut conuerſio, vel inflatio, ſiue captiuitas patris. Nomen viri, 1.Par.23.b.13.

אִישׁ בֹּשֶׁת ἰσβόσθ

Iſ-bóſeth, Vir confuſionis vel ignominiæ, aut viri mora. Filius Saul regis Iſraël, 2.Reg.2.b.12.

יִשְׁכָּרִיוֹת ἰσκαριώθ

Iſcariotes, Hebraicè interpretatur, Vir occiſionis, vel vir exterminationis vel mortis. Sic cognominatur Iudas ille Chriſti proditor, Matth. 10.a.1. Sunt qui & Iſchariotem dictum exiſtiment, per ch ſcribentes, quòd de tribu Iſſachar eſſet: cui tale cognomen ex ipſo quoque facinore optimè conueniat. nam mercede vendidit Chriſtum, Iſſachar ſiquidem ex 30. c.18. Geneſeos, à שכר, quod mercedem ſignificat, inclinatum eſt.

יִשְׁמָעֵאל ἰσμαήλ

Iſmaél, Exauditio Dei. Filius Abraham ex Agar ancilla, Geneſ.16.c.11. Filius item Nathaniæ, 4. Reg.25.f.25. Filius Aſel filii Elaſa, 1.Par.8.d.38.& 9.g.44.

יִשְׁמְעֵאלִים ἰσμαηλῖται

Iſmaëlitæ, Idem. p.n. Gen.37.f.25. Populi quos Moyſes (vt quidam dicunt) Madianitas vocat: Euſebius Agarenos, ſiue Saracenos. Alii tamen dicunt Iſmaëlitas & Agarenos eſſe nomina duorum populorum.

יִשְׁמְעֵאלִי ἰσμαηλίτης

Iſmaëlitis, Idem, 1.Par.2.b.17.

יִשְׁמַיְהוּ ἰσμαήλ

Iſmiel, Nominatio Dei, aut admiratio vel ſtupor Dei. Nomen principis, 1.Par.4.f.36.

יִשְׂרָאֵל ἰσραήλ

Iſraël, Præualens ſiue dominans cum Deo. Nomen Iacob, inditum ei ab angelo, Gen.35.b.10. Regnum item decem tribuum vocatum eſt Iſraël.

יִשְׂרְאֵלִי ἰσραηλίτης

Iſraëlitæ, Idem. p.n. Populi ab Iſraël ſic cognominati, 2.Regum 3.c.18.

יִשְׂרְאֵלִית ἰσραηλίτης

Iſraëlites, Idem, Leuit.24.b.10.

יִשְׂרְאֵלִית ἰσραηλίτις

Iſraëlitis, Idem. fœm. gen. Leuit.24.b.10.

Iſraëli, Vide Ieſraëli, & Iſraëli.

יִשְׂרְאֵלָה ἰσραηλά

Iſreëla, Præualens, aut dominans Deus, ſiue rectitudo Dei, aut canticum Dei. Nomen viri, 1.Par.25.c.14.

יִשָּׂשכָר ἰσάχαρ. ἰσάχ

Iſſachar, Eſt merces, vel præmium. Nonus filius Iacob ex Lia vxore ſua, Gen.30.c.18. Nomen tribus, 3.Reg.4.b.17.

אֶשְׁתְּמֹה ἐσθεμώ

Iſthemò, Ignis admirationis vel conſummationis, ſiue ignis perfectionis vel ſimplicitatis. Ciuitas in tribu Iuda, Ioſue 15. f.50.

אִישׁ טוֹב ἰσθώβ

Iſ-tob, Vir bonus. Nomen viri, 2.Reg.10.b.8.

יְשׁוּחָיָה ἰσουΐα

Iſuhaia, Comprimens vel humilians Dominus, ſeu meditatio Dei. Nomen principis, 1.Par.4.f.36.

Italiá,

I T

ἰταλία — Italía, Ab Italo rege dicta est: vel ab Italis, id est, vitulis, eò quòd illa regio vitulis abundet. Latinum est, Act. 27.a.6.

כִּתִּים κιτιαῖοι — Italia, Num. 24 d. 24. Ezech. 27.a.6. In Hebræo est Cithim: & interpretatur conterentes, vel contritio maris, siue diadema, aut aurum, vel tinctura, vel ex Syro & Hebræo, coaceruatio maris. Regio & patria Romanorum, ab Italo rege vocabulum traxit, quæ ab Aphrico & à Borea Mari magno cincta, reliqua Alpium obicibus obstructa est. Hęc quinque appellata est nominibus: Saturnia, à Saturno primo habitatore, Trogo: Italia, à rege, Plinio: Ausonia, Liuio: Oenotria, Dionysio: Hesperia, Virgilio. Vide Volater. lib. 4. Geograph.

תּוּבַל θεβέλ — Italia, Esa. 66. f. 19. Hebraicè dicitur Thubal: & interpretatur orbis, aut confusio, vel ignominia, siue portatus vel adductus. Sunt qui Iberes non Italos esse dicant.

σπείρη ἰταλικὴ — Italica cohors, Ab Italia dicta est, Act. 10.a.1.

Ithái, Robustus, aut signum, vel vomer: aut Syriacè, veniẽs. Filius Rubai, 2. Reg. 23. d. 29. qui & Ethai, 1 Par. 11. f. 31.

vel אֵתַי ἰθθί — Ithamar, Insula, palmæ vel dactylorum, aut insulæ commutatio vel permutatio, seu væ palmæ aut commutationi. Filius Aaron filii Amram filii Caath filii Leui, Exod. 6. d. 23. & 1. Par. 6. a. 3.

ἰτυραία — Ituræa, Custodita: vel Syriacè, montana, vel montosa. D. Trachonitidis regio iuxta desertum Arabiæ: cuius Tetrarcha fuit Philippus, Luc. 3. a. 1. de quo Hieronymus in locis Hebr. A Ietur filio Ismahelis.

יְטוּר ἰτλιραῖοι — Ituræi, Custoditi vel custodiæ, aut coordinati; vel Syriacè, montani seu montosi. Populi, 1. Par. 5. c. 19.

I V

יוּבָל ἰωβάλ — Iubál, Defluens, siue apportans, vel inueterascens, aut germinans siue iubileus, vel buccina. Filius Lamech ex Ada vxore, Gen. 4. d. 21.

יוֹבֵל σημασία — Iubileus, Buccina, vel defluens, siue apportans, aut germinans, siue inueterascens, Leuit. 25. b. 11. Num. 36. b. 4.

יְקַדְעָם ἰεκδαάμ — Iucadám, Incuruatio populi, siue incendium populi. Ciuitas est in tribu Iuda, Ios. 15. g. 56.

יְהוּכַל ἰωχάλ — Iuchál, Domini omnia, aut Domini perfectio, siue consummatio. Filius Selemiæ. Ier. 37. a. 3. ἰωαχάλ.

יוּכַל — Iuchál, Ier. 38. a. 1. interpretatur potens, siue perfectus, vel consummatus, Filius Selemiæ.

יוּד ἰούδ — Iud, Laudãs, siue confitẽs. Ciuitas in tribu Dan, Ios. 19. c. 45

יְהוּדָה ἰούδα ἰουδαία — Iudá, Laudatio, siue confessio. Filius Iacob, Gene. 29. d. 35. Tribus Iuda ad Austrum, Ios. 15. a. 1.

Iudæa, Idem. Iudæa aliquando tota terra duodecim tribuũ appellatur, velut Marc. 3. a. 7. Psal. 75. a. 2. Hebr. 76. Notus in Iudæa Deus. Aliquando duę tantum tribus, Iuda & Beniamin appellitantur, ad distinctionem Galilææ & Samariæ, aliarumque in terra repromissionis regionum. Obseruabis itaq; apud historicos Iudæam pertinere ad Palæsthinam: Galilæam verò atque Samariam ad Phœnicem. Neque obscurum est post Salomonis mortem, decem tribus Israël defecisse à Roboam ad Ieroboam Ephratęum, 3. Reg. 12. e. 10. Exinde duæ tribus, Iudæ scilicet & Beniamin, quæ semini Dauidis adhæserant, nũc domus Dauid, nunc regnum Iuda, Ierusalem, aut Beniamin in scripturis potissimum à Prophetis nuncupatæ. Sicut decem tribus quæ defecerant, regnum Israël, domus Iacob & Ioseph, Ephraim, regnum Samariæ, Iezrael, Beth-el, Beth-auen appellari notum est.

Iudæa quæ & Chananæa, & Repromissionis terra, quæ sancta in Scripturis sacris nuncupata est, Syriæ regio, in Asia maiore, ad Orientem habet Mare mortuum, quod & salsum, Num. 34. a. 3. vbi quondam Sodoma & Gomorrha vrbes sitæ erant. vltra quod Iordanis fluuius, qui Mare mortuum ingreditur: deinde Amorrhęi habitant. Post quos Moabitæ terram occupant: deinceps Ammonitæ & magnus Euphrates. Vltra illos Babylon atque Chaldæorum est regio. Persia deinceps inchoat. Ad Aquilonem Galilæa cubat, in cuius tergo Libanus mons terminus Iudææ eminet. Damascus deinde, & Euphrates celebre flumen: vltra quod Syria & Assyria sitæ sunt, quæ respiciunt & extenduntur ad Orientalem plagam. Vlterius Sidon & Tyrus Occidentem versus declinant & extenduntur. Occidentem versus, Philisthiim, quæ Palæsthina & Allophylorum terra dicitur, incipit: vltra quam Mare magnum, quod & Mediterraneum, horret, Exo. 23. g. 31. hoc, Palęsthinorum mare appellatur. Ad Meridiem Amalecitæ habitant, Num. 13. f. 30. post quos Seir mons, & Edomitę, vltra illos Madianitę sedent, deinde est Mare rubrum: vltra quod Ægyptus sita est ad Occidentem Iudęę extensa. Habes paucis verbis limites seu terminos terrę promissionis à Mose & Prophetis.

יְהוּדִים ἰουδαῖοι — Iudæi, Laudantes, siue confitentes, 4. Reg. 25. g. 25.

יְהוּדִי ἰουδαῖος — Iudęus, Idem. f. n. Zach. 8. d. 23.

יְהוּדִית ἰουδαία — Iudaia, Laudatio siue confessio Domini. Vxor Ezra, 1. Par. 4. c. 18.

ἰουδαϊσμός — Iudaismus, Laudatio, siue confessio. Religio Iudęorum, Galat. 1. c. 14.

Iudaicè, 4. Reg 18. e. 26.

יְהוּדָה ἰούδας — Iudas, Idem. Filius Mathathiæ filii Iohannis, 1. Mac. 2. a. 4. Vnus ex duodecim Apostolis, Matt. 10. a. 4. Est & nomen cuiusdam Galilæi, de quo Act. 5. g. 37.

יְהוּדִי ἰουδαῖον — Iudí, Idem. Filius Nathaniæ filii Selemiæ filii Chusi, Ier. 36. c. 14.

יְהוּדִית ἰουδὶθ ἰουδείθ — Iudith, Laudans, siue confitens, aut Iudæa. Altera vxor Esau Gen. 26. g. 34. Fuit & nomen viduæ cuiusdam nobilis, Iudith 8. a. 1.

ἰουλία — Iulia, Lanuginosa. G. Rom. 16. b. 15.

ἰούλιος — Iulius, Lanuginosus, vel lanugo. G. Nomen centurionis cuiusdam, Act. 27. a. 1.

ἰουνία — Iunia, A Iunone, id est dominatrice. G. Nomen viri conceptiui Pauli, Rom. 16. a. 7.

Iupiter, Vide Iouis.

ἰοῦστος — Iustus, Latinum est. Cognomen Ioseph qui dicebatur Barsabas, Act. 1. d. 23.

I Z

יִזְרַחְיָה ἰεζραία — Izrahiá, Oriens Dominus, aut claritas Domini. Filius Ozi filii Thola filii Issachar, 1. Par. 7. a. 3.

L

לַחֲבִים λαβιείμ — LAabím, Inflammati, siue flammæ, aut gladii. Filius Mesraim, Gen. 10. b. 13. Ab hoc, Libya, quæ prius (vt Hieronymus refert in Hebraicis quæstionibus) Phutensis regio appellata est, nomen habet.

לָהַד λααδ — Láad, Laudans, vel ad laudandum, vel ad confitendum. Filius Iahath filii Subal filii Iuda, 1. Par. 4. a. 2.

לַעֲדָה λααδά — Laadá, Pro ornatu, vel ad congregandum, siue ad testificandum, aut transiens, vel prædans: aut Syriacè auferens. Filius Sela filii Iudæ, 1. Par. 4. d. 21.

לַעֲדָן λααδάν — Laadán, Pro voluptate, seu deuorans iudicium, aut pro ornatu, vel pro testimonio: aut Syriacè, ad tempus. Filius Thaan filii Thale, 1. Par. 7. e. 26.

לָבָן λαβάν — Labán, Albus, vel candidus, aut later. Frater Rebeccæ filiæ Bathuelis filii Nachor ex Melcha, Gen. 24. d. 29. Est & locus in deserto vbi Moses Deuteronomium prælegit filiis Israël, Deut. 1. a. 1.

לְבָנָה λαβανά — Labaná, Luna, siue albedo, aut thus, vel later. Ciuitas sacerdotum in tribu Iuda, Ios. 15. f. 42. Eadem videtur quæ & Lebna, Ios. 10. e. 29. dicitur, quum Hebræis, iisdem punctis & consonantibus scribatur.

לִבְנָת λαβανά — Labanáth, Idem. Ciuitas, quæ tribus Aser terminus est, Ios. 19. b. 26.

לָכְדֵּמוֹן λακεδαιμόνιος — Lacedæmones, Lacus dæmonum, vel puteus insanientium. G. 2. Mach. 5 b. 9.

לָכִישׁ λαχὶς λαχεῖς — Lachis, Ambulans, vel vadens extitit, aut tibimet existens. Ciuitas tribus Iudæ, Ios. 10. a. 3. & 15. e. 39. & 4. Reg. 18. c. 14. Constructa à Roboam, 2. Par. 11. b. 9.

לָאֵל δαήλ — Laél, Ipsi Deo, aut ipsi forti, vel potens. Filius Eliasaph principis, Num. 3. c. 24.

לַחְלָח ἀλά — Lahelá, Humiditas humida, aut tabula humida, vel viridis, siue maxilla humida. Nomen fluuii, 1. Para. 5. d. 26. Scribendũ est Hela, abiecto l. Vide suo loco.

לֶחֶם λεέμ — Lahém, Panis, vel pugna aut bellum. Nomen loci, 1. Paral. 4. d. 22.

לַיִשׁ λαϊσὰ λαΐς — Lais, Leo. Nomen vrbis sitæ in valle quæ est in regione Rohob, vel potius ex Heb. Beth-rehob, quæ & Dan & Lesem dicta est, Iudic. 18. g. 27. Ios. 19. d. 47. vbi malè excusum est, Lesemodan, quum sit hoc modo distinguendum, Lesem Dan, id est, vocauerunt Dan ipsam Lesem, quam expugnauerunt. Pater Phaltiel mariti Michol filiæ regis Saul, 1. Reg. 25. g. 44. & 2. Reg. 3. c. 15. Vide Dan & Lesem.

לַיְשָׁה λαϊσὰ — Laisa, Leena. Vrbs in Iuda aut Beniamin de earum numero per quas transiit Sennacherib dum iret oppugnatum Ierusalem, Esa. 10. g. 30.

לֶמֶךְ λαμὲχ — Lámech, Pauper, vel humiliatus, aut percussus. Filius Mathusaél, Gen. 4. d. 18. Nomen etiam filii Mathusala, Genes. 5. d. 25. Luc. 3. g. 36.

לָמָּה λαμὰ — Lamma, Vt quid? Mat. 27. e. 46. & Psal. 22. a. 1.

לְמוּאֵל ὑτὸ θεῦ — Lamuel, Illis Deus, vel cum illis Deus, aut cum quo est Deus. Nomen regis. Prouer. 31. a. 1.

λαοδικεία — Laodicea, Populus iustus. G. Ciuitas in Asia minore, haud ita procul ab Hierapoli & Colossis, Colos. 4. c. 13. Apo. 1. c. 11 & 3. c. 14.

λαοδικεῖς — Laodicenses, Idem. p. n. G. Coloss. 4. d. 16.

לְאֻמִּים λααμιείμ — Laomim, Gentes, siue absque aquis. Filius Dedan filii Iecsan, Gen. 25. a. 3.

לַפִּידוֹת λαφιδὼθ — Lapidóth, Fulgura, vel lampades. Maritus Deboræ prophetidis, Iudic. 4. a. 4.

אֶבֶן הָעֵזֶר λίθος τῆ βοηθῆ — Lapis adiutorii, Nomen loci, 1. Reg. 7. c. 12.

לָשַׁע λασὰ — Lása, Ad clamandum, vel ad saluandum, aut liniendum. Nomen ciuitatis, quæ Hieronymo in Hebraicis quæstionibus Callirhoe dicitur, Gen. 10. c. 19.

לַשְׁתְּנִים λασθένης — Lasthenis, Lapidis robur. G. Nomen viri, 1. Mach. 11. c. 32.

רְחֹבֹת εὐρυχωρία — Latitudo, Nomen putei, Gen. 26. e. 22.

Latissim,

לְטוּשִׁים λατουσιείμ λαζαρος

Latuſſim, Malleatores, ſiue limatores. Filius Dedan filii Iecſan, Gen. 25. a. 3.

Lazarus, Cui auxilio eſt Deus. D. Nomen viri, Luc. 16. c. 20 Eſt & nomen cuiuſdam alterius à Bethania, amici Chriſti, fratris Mariæ & Marthæ, Ioan. 11. a. 1. quem Chriſtus ſuſcitauit à mortuis, ibidem, f. 44.

L E

לְבָנָה λαβανά λαβαώθ λεββαῖος

Lebana, Luna, ſiue albedo, aut thus, vel later. Nomen viri, 1. Eſd. 2. c. 45.

Lebaoth, Leænæ, ſiue cordis ſignum, aut ad introitum. Ciuitas ſortis Iudæ, Ioſ. 15. c. 32.

Lebbæus qui cognominatus eſt Thaddæus, Matt. 10. a. 3. Ad veniendum. D.

לְבְנָה λεβνά

Lebna, Luna, ſiue albedo, aut thus, vel later. Locus in deſerto, vbi XVII. Iſraëlitarum manſio fuit, egreſſorum de Remmon Phares, Num. 33. c. 20. Eſt & ciuitas ſacerdotum in tribu Iuda, Ioſ. 10. e. 29. Dicitur & Labana, Ioſ. 15. f. 42. ſiquidem Hebræis, iiſdem punctis & conſonantibus ſcribitur.

Lebni, Vide Lobni.

לְבוֹנָה λαιχά

Leboná, Idem. Nomen oppidi, Iudic. 21. c. 19. λεβωνά

Lechá, Ambulans, vel vadens. Nomen loci, 1. Par. 4. d. 21.

לֶחִי λεχί לְקֹחִי λοχεί לָקוּם λακούμ

Lechí, Maxilla. Locus, cui Samſon ſic nomen indidit, Iudic. 15. b. 9.

Leci, Lex, ſiue doctrina, aut aſſumptio mea. Filius Semidæ filii Galaad filii Machir filii Manaſſe, 1. Par. 7. d. 19. Hebraicè, Lichi.

Lecúm, Reſurgens, vel confirmans, ſiue ad reſurgendum, vel confirmandum. Ciuitas quæ Nephthaliæ tribus terminus eſt, Ioſ. 19. c. 33.

לֵעֲדָן λααδάν

Ledán, ſiue Leedan, Pro voluptate, vel deuorans iudicium, ſiue pro ornatu vel teſtimonio: aut tranſitus vel deprædatio earum: aut Syriacè, ad tempus. Vir de cognatione Gerſon filii Leui, 1. Par. 23. a. 7. & 26. c. 21.

לַחְמָם λαμμάς לַחְמִי λαχμί

Lehemám, Panis eorum, aut pugna vel bellum eorum. Ciuitas in tribu Iuda, Ioſ. 15. f. 40.

Lehemites, Panis meus, aut pugna mea, 1. Par. 20. c. 5.

לֶשֶׁם λασέμ

Léſem, Nomen, vel ponens, aut ipſi nominato vel poſito, aut lygurius lapis pretioſus, de quo Exod. 28. c. 19. Nomen vrbis in tribu Aſer, in poſſeſſione verò Dan, Ioſ. 19. d. 47. quæ & Lais dicitur, & Dan. Hæc ea putatur à pleriſque quæ tandem à Philippo Tetrarcha ſenioris Herodis filio, in honorem Tiberii, Cæſarea Philippi appellata eſt. Vulgò à Barbaris nunc Belina vocitatur. Vide Dan, Ioſ. 19. f. 47. malè ſcribitur Leſem-dan, pro Leſem, Dan. Vide Lais.

לֵוִי λευί

Leuí, Copulatus. Tertius filius Iacob ex Lia, Gen. 29. g. 34. Sic vocabatur & Matthæus Apoſtolus, Matt. 9. a. 9. Luc. 5. e. 27 Pater Matthat, Luc. 3. e. 24.

לִוְיָתָן δράκων λεβίτης λευίται λευίτης

Leuiathan, Copulatio, vel ſocietas ſua, aut ſibimet traditus. Magnus piſcis marinus, Iob 40. c. 20. Pſal. 104. c. 26.

Leuita, Copulatus, Iudic. 17. c. 9.

Leuitæ, Idem. p. n. Leu. 25. e. 32.

Leuites, Idem. ſ. n. Act. 4. g. 36.

L I

לֵאָה λεία

Lia, Laborioſa, vel fatigata. Maior filia Laban, Geneſ. 29. d. 16.

לְבָנוֹן λίβανος

Libanus, Albus, vel candidus, aut thus, vel cordis filiatio. Mõs altiſſimus teſte C. Ptolemæo lib. 5. in Syria: à thure quod ibi colligitur, dictus, Deu. 1. a. 1. Iudic. 3. a. 3. Eſa. 2. c. 13. in fine Terræ promiſſionis verſus Aquilonem, à quo denominata eſt terra quæ eſt circa montem illum, Ioſ. 13. a. 5. In hoc monte cedri creſcunt longiſſimæ, 3. Reg. 5. a. 6.

λιβερτίνοι

Libertini, Latinum eſt, filii manumiſſorum, Act. 6. c. 9.

פּוּט λίβυες

Libya, vel Libye. Heb. dicitur Phut, & interpretatur Aphrica: aut Syriacè, craſſa vel pinguis. Regio Ægypto contermina, auctore Plinio in prologo 5. Huius pars eſt Libya Mareotis, de qua idem in 5. cap. 6. Hieronymus duas Libyas ponit, vnam Cyrenaicam, de qua Act. 2. b. 10. Et partes Libyæ, quæ eſt circa Cyrenen. Hæc porta Ægypti in parte Aphricæ prima eſt, & Mari Libyco cognomentum dedit, poſt quam Libya Æthiopum vſque ad Meridianum pertingens Oceanum. De hac Volater. lib. 12. Geographiæ, Ier. 46. b. 9. Ezec. 27. b. 10. & 30. a. 5. & 38. a. 5. Nahum 3. b. 9.

לוּבִים λίβυες

Libya, Dan. 11. g. 43. In Hebræo eſt Lubim, id eſt, cor maris: vel corda in plurali numero, Act. 2. b. 10.

לוּבִים λίβυες λῖνος λιθόστρωτος

Libyes, 2. Paral. 12. a. 3. & 16. c. 8. Nahum 3. c. 9. in Hebræo eſt Lubim, id eſt, Cor maris, vel corda, p. n. Populus Libyæ.

Linus, Rete, vel retiaculum. G. Nomen viri, 2. Tim. 4. d. 21

Lithoſtrotos, Lapidibus ſtratus. G. Nomen loci in quo ſedit Pilatus, Chriſtum noſtrum morti adiudicaturus, Ioan. 19. c. 13.

L O

לִבְנָה λεβνά λοβνά

Lobna, Luna, ſiue albedo, aut thus, vel later. Ciuitas ſacerdotum in tribu Iuda, Ioſ. 21. b. 13. & 4. Reg. 8. f. 22. & 23. f. 31. & 1. Paral. 6. e. 57. Eadem eſſe videtur quæ Lebna & Labana, quæ iiſdem punctis & conſonantibus notatur.

לִבְנִי λοβενί τῆ λοβενί

Lobni, Idem. Filius Gerſon filii Leui, Exod. 6. c. 17. Num. 26. g. 58. qui Lebni, Num. 3. c. 18. 1. Par. 6. b. 17.

Lobniticus, Idem. Qui eſt de familia filiorum Lobni, Numeri 3. c. 18.

לוֹד λώδ

Lod, Natiuitas, vel generatio. Nomen ciuitatis, quam ædificauit Samad filius Elphaal, 1. Par. 8. b. 12.

לוֹדְבָר λοδαβάρ

Lodabár, Ipſimet verbum, aut ipſimet peſtis vel mors, ſeu generatio electa: vel ex Hebræo & Syro, natiuitas filii. Oppidum Galaad montis, in ambitu, vt videtur 2. Reg. 9. b. 4.

לוֹדחָדִיד λοδάδιδ

Lod-hadid, Naſcens gaudens, vel naſcens acutus: aut ex Hebræo & Syro, generatio vel natiuitas noua. Nomen loci, 1. Eſdræ 2. b. 33. & 2. Eſd. 7. d. 37.

לוֹיס λωΐς

Lois, Melior. G. Auia Timothei, 2. Tim. 1. a. 5.

לוֹט λώτ

Lot, Inuolutus, ſiue colligatus, aut coopertus, vel reſina pretioſa, quæ dicitur ſtacte. Filius Aran, Gen. 11. d. 27.

לוֹטָן λώταν

Lotán, Idem. Filius Seir Horræi, Gen. 36. c. 20.

L V

לוּקָס λουκᾶς

Lucas, Hebraicè poteſt interpretari, Ipſi reſurrectio, vel Latinè à luce. D. Col. 4. d. 14.

לוּקִיוס λούκιος

Lucius, A luce. Latinum eſt. Nomen prophetæ, Act. 13. a. 1. Rom. 16. d. 21.

לוּד λούδ

Lud, Natiuitas, vel generatio. Filius Sem, Gen. 10. c. 22. Ab hoc Lydij dicti.

לוּדִים λουδιείμ

Ludím, Idem. p. n. Filius Meſraim, Gen. 10. b. 13.

לוּחִית λουθείθ

Luith, Tabulatum, vel tabulæ, aut viriditas. Mons eſt Lyrano & Hebræorum commentatori in Commentariis ſuper Eſaiam, cap. 15. c. 5. Euſebio verò Pamphylo, vicus inter Areopolin & Ioaram. Aliis inter Petram & Segor. Heb. Luhith.

לוּז vel לוּזָה λουζά

Luza, Amygdalus, ſiue diſceſſio, vel declinatio. Ciuitas Chananææ, quæ cecidit in ſortem filiorum Ioſeph iuxta Sichem, in tertio lapide ipſius Sichem, ſiue Neapoleos, Ioſ. 16. a. 2. & 18. b. 13. Quæ aliàs, Gen. 28. d. 19 & 35. b. 6. nuncupatur Beth-el à Iacob. Eſt & tertia Luza in terra Hethim, à veteris Luzæ proditore condita, Iudic. 1. e. 23.

L Y

לוקָאוֹנִיָה λυκαονία

Lycaonia, Lupina. G. Prouincia Aſiæ eſt mediterranea, Tauro à Cilicia Trachæa diuiſa: à Septentrione, Cappadociæ contermina, Volaterr. lib. 10. in qua Barnabas & Paulus prædicarunt, Act. 14. a. 6.

לוקִיָה λυκίαν

Lycia, Idem. G. Prouincia Aſiæ, 1. Mac. 15. d. 23. Act. 27. a. 5

לוֹד λύδδη

Lyda, ſiue Lydda, Stagnum. ſ. aquarum. G. Ciuitas Palæſthinæ in littore magni maris ſita, quæ Dioſpolis appellatur, 1. Machab. 11. d. 34. Act. 9. f. 35. & g. 38.

לוּדִים λυδοί

Lydi, ſiue Lydii, Natiuitas, vel generatio. Populi. Vide Lud, Ier. 46. b. 9.

לוּדִיָה λυδία

Lydia, Idem. Aſiæ minoris prouincia inter Cariam & Phrygiam auctore Strabone lib. 13. cuius ſitum his verbis deſcribit Plinius libro 5. cap. 29. Lydia perfuſa flexuoſi amnis Mæandri recurſibus ſuper Ioniam procedit, Phrygiæ ab exortu ſolis vicina, ad Septentrionem Myſiæ, Meridiana parte Cariam amplectens, Meonia antè appellata, &c. Huius mentio fit, Act. 16. c. 14. Ier. 46. b. 10. Ezec. 27. c. 10. & 30. a. 5. Eſa. 66. f. 19. Eſt & nomen mulieris purpurariæ, de qua Act. 16. c. 14.

לוּסָנִיָאס λυσανίας

Lyſanias, Diſſoluens triſtitiam. G. Procurator conſtitutus à Romanis ſuper Abilinam regionem, Luc. 3. a. 1.

לוּסִיָאס λυσίας

Lyſias, Diſſoluens, Princeps quidam exercitus, ſiue tribunus, 1. Mach. 3. e. 32. Act. 24. f. 23. & 23. f. 26. & 24. b. 7.

לוּסִימָכוֹס λυσίμαχος

Lyſimachus, Diſſoluens pugnam. G. Frater Menelai, 2. Machab. 4. d. 29.

לוּסְטְרָא λύστρα

Lyſtra, Diſſoluens. G. Nomen ciuitatis in Lycaonia, Act. 14. a. 6.

מִיר μύρα

Lyſtra, Act. 27. a. 5. in Græco ſcribitur Myra, & interpretatur virgultum, ſiue vnguentum odoriferum. G. Ciuitas Lycię. Vide Plinium, lib. 5. cap. 27. Act. 27. a. 5.

M

מַעֲכָה μααχά

Maachá, Compreſſa, vel attrita, aut fixa. Filius Nachor ex Roma concubina, Geneſ. 22. d. 24. Filia Tholmai regis Geſſur, 2. Reg. 3. a. 3. & 1. Par. 3. a. 2. Filia Abeſſalom mater Abiam regis, 3. Reg. 15. a. 2. quæ 2. Par. 13. a. 2. dicitur Michaia. Concubina item Caleb, 1. Par. 2. f. 48. Vxor Machir patris Manaſſe, 1. Par. 7. d. 16. Vxor Iahiæ, 1. Par. 9. f. 35.

מַעֲכָתִי μααχαθί

Maachati, ſiue Machati, Compreſſus, vel attritus, aut fixus, ſeu ventris contritio. Pater Aasbai, 2. Reg. 23. d. 34. Pater Iezoniæ, 4. Reg. 25. f. 23. Ciuitas Amorrhæorum ſuper Iordanem iuxta montem Hermõ, Ioſ. 12. b. 5. & 13. b. 11. & 1. Pa. 4. d. 19

מַעֲדַי μοοδίας

Maadí, Solennis, vel feſtiuus, aut ornatus, ſeu labilis, vel teſtificans, aut tranſiens: aut Syriacè, auferens. Nomen viri, 1. Eſd. 10. d. 34.

מַעַי μαΐε

Maáí, Venter, aut coaceruatio. Nomen viri, 2. Eſd. 12. c. 35

מַחֲלָה μαελά

Maalá, Chorus, vel cithara, ſiue infirmitas: aut Syriacè, venia. Filia Salphaad filii Hepher filii Galaad, Numer. 26. d. 33. Ioſ. 17. a. 3. Heb. Mahala.

מְעָרָה σιδόνιοι

Maará, Spelunca, ſiue euacuatio, aut effuſio, vel diſcooperiens, aut euigilans. Nomen loci, Ioſ. 13. a. 4.

מַעֲשַׂי μαασεί

Maaſai, Opus meum. Filius Adiel, 1. Par. 9. b. 12.

מַעֲשֵׂיָהוּ μαασίας μαασσίας

Maaſia, ſiue Maaſias, Opus Domini. Filius Achaz, 1. Paral. 15 c.18.& 2.Par.28.a.7. Nomen cuiuſdam doctoris, 2.Paral. 26.b.11. Pater Sophoniæ, Ier.21.a.1. Princeps ciuitatis Ieruſalem, 2.Par.34.b.8.

מַחְסֵיָה μαασσῆος

Maaſias, Ier.32.c.12.& 51.g.59. interpretatur protectio, ſiue confidentia Domini. Pater Neriæ patris Baruch & Saraiæ. Heb. Mahaſias.

מַעֲזִיָהוּ μαζίας

Maaziáu, Fortitudo Domini, vel refugium Domini. Nomen viri, 1.Par.24.c.18.& 2.Eſd.10.a.8.

מִבְשָׂם μαβσάμ

Mabſam, Aromatizans, vel confundens eos. Filius Iſmahelis, Gen.25.b.13.& 1.Par.4.e.25.

מִבְצָר μαζάρ

Mabſar, Munitus, vel muratus, ſiue prohibens, vel auferēs, aut vindemians. Vicus grandis Gabalene, pertinens ad vrbem Petram, Gen.36.d.42.

מַקֵּץ μακάς

Maccés, Finis, vel finiens, ſiue tædium, aut euigilans, vel æſtas, ſiue æſtuans, aut ſpinans. Nomen loci, 3.Reg.4.a.9.

מַקֵּדָת μακηδέ μακέδων

Maceda, Incendium, aut adoratio, vel incuruatio. Ciuitas tribus Iudæ, Ioſ.10.b.10. & 15.f.41.

Macedo, Hebraicè, idem. Græcè verò, excelſus vel eminēs. G. qui ex Macedonia, 1.Mac.1.a.1. Act.16.b.9.

μακέδονες

Macedones, Idem.p.n.G. Act.19.f.29.

μακεδονία

Macedonia, Excelſa, vel eminens. G. Prouincia. Act.16.b.9

מַקְהֵלוֹת μακηδών

Macelóth, Eccleſiæ, vel cœtus, aut congregationes. Nomen loci ad quem profecti ſunt filii Iſraël de Harada, Numer.33. d.25.

מַקֵּלוֹת μακεδώθ μακελλώθ

Macelóth, 1.Par.8.c.31. & 9.g.37. & 27.a.4. Virgæ aut baculi, ſiue voces, aut leuitates, vel deſpectiones. Filius Abigabaon, filius Iahiel, 1.Par.9.f.35.

מִקְנְיָהוּ μακηνία

Macenias, Poſſeſſio Domini, ſiue emptio Domini, aut pecus vel armentum Domini, ſiue nidificatio Domini. Sacerdos 1.Par.15.c.18.

מַעֲכָה μααχά μαακηβαῖος

Machá, Compreſſa, vel attrita, aut fixa. Nomen regis, 2.Regum 10.b.6.

Machabæus, Percutiens. Græcè verò, pugnator. D. Filius Mathathiæ, 1.Mach.2.a.4.

Machati, Vide Maachati.

מַכְבַּנַי μαχβανί

Machbanái, Miſer, ſiue pauper filius meus, aut paupertas vel humiliatio filii aut intelligentiæ vel ædificationis. Nomen principis, 1.Par.12.b.13.

מַכְבֵּנָח μαχβανά

Machbená, Paupertas, vel percuſſio filii eius, aut paupertas, ſiue percuſſio intelligentis vel ædificantis. Nomen loci, 1.Paral.2.f.49.

מָכִי μαχί

Machi, Percuſſor, aut pauper, vel humilis. Pater Guel principis tribus Gad, Num.13.a.16.

מָכִיר μαχείρ μαχειρί

Machír, Vendens, ſiue cognoſcens. Filius Manaſſe, Gen.50 d.23. Pater Galaad, Num.26.d.29.& 1.Par.2.c.21.& 23.& 7. c.14. & 15. Filius Ammihel, 2. Reg.9.b.4.

Machiritæ, Vendentes, ſiue cognoſcentes. Familia quædā, Num.26.d.29.

מִכְמָשׂ μαχμάς μαχμάς

Machmás, Percuſſor, vel pauper ablatus, aut percuſſor, vel pauper palpans, ſiue tangens vel auferens. Nomen vici magni ſiue oppidi in confinio Beniamin, & Ephráim, 1. Reg.13.a.2. in quo partem impedimentorum depoſuit Sennacherib, vt celerius iret oppugnatum Ieruſalem, Eſa.10.g.28.

Machmás, 1.Eſdr.2.b.27. Nehem.7.e.31. Occultatio, vel percuſſoris aut pauperis tributum.

מִכְמְתָת μαχθώθ

Machmethát, ſiue Machmathath, Percuſſoris vel pauperis donum, aut percuſſoris vel humilis mors. Terminus tribus Manaſſe in ſorte Ephráim, Ioſ.16.b.6.& 17.b.7.

Machtes. Vide Pila.

μαδαβά

Madaba, 1.Mac.9.d.36.37. Vide Medaba.

מָדַי μαδαί

Madái, Menſura, ſiue iudicans, aut indumentum. Filius Iapheth, Gen.10.a.2. Hic primus Medorum genti nomen indidit.

מָדָן μαδάλ

Madán, Litigium, ſiue iudicans, aut menſura, vel indumentum. Filius Abrahæ ex Cetura, Gen.25.a.2.

מַעַדְיָה μααδίας

Madiá, Solennitas, vel feſtiuitas Domini, ſiue adornatio vel teſtimonium aut fœdus Domini, vel tranſiens Dominus. Nomen viri, 2.Eſd.12.a.5.

מִדְיָן μαδιάμ

Madián, Iudicium vel iudicans, ſiue litigans, aut obiurgans. Filius Abrahæ ex Cetura, Gen.25.a.2.& 36.d.35. A quo ciuitas trans Arabiam ad Meridiem Iudææ ſita, in deſerto Saracenorum contra Orientem Maris rubri: vnde Madianitæ. Alia vrbs eſt iuxta Arnonem & Ariopolin, cuius nunc ruinæ tantùm demonſtrantur, vbi Hobab, ſiue Iethro ſocer Moſis ſacerdos Madian habitauit, Exod.2.c.15. Act.7.d.29.

מִדְיָנִי μαδιναῖος

Madianita, Madianitæ, Idem.

מִדְיָנִים μαδιναῖοι

Madianitæ, Idem.p.n.Gen.37.f.28.

מִדְיָנִית μαδιανίτη

Madianitis, Idem.ſ.n.f.g.Num.25.b.6.

מַדְמֵנָה μαδμηνᾶ

Madmená, Menſura numeri vel muneris, aut indumenti munus, vel indumenti præparatio, aut numerus vel ſterquilinium. Ciuitas tribus Iudæ, 1.Paral.2.f.49. quæ & Berſabee dicitur. Sunt tamen qui ſentiant non ipſam eſſe Berſabee, verùm in eius vicinia ſitam. Dicitur & Madmen.

מָדוֹן μαδών

Madon, Iurgium aut indumentum, vel menſura eius. Ciuitas regis Iobab, Ioſ.11.a.1.

מַגְלָה στροβύλωσις

Magalá, Semita, vel circulus, aut rotunditas, ſiue currus, vel plauſtrum, aut vitula. Nomen loci, 1.Reg.17.c.20.

מַגְדָּלָא μαγδαληνή

Magdalena, Magnifica vel magnificata, aut exaltata, vel turris. D. Mulieris nomen, Matt.27.f.56. Luc.8.a.2.

מִגְדַּל גָּד μαγδαλγάδ

Magdal-gád, Turris felix vel accincta, ſiue magnitudo felicitatis, vel magnitudo accincta. Ciuitas tribus Iudæ, Ioſ.15. e.37.

מִגְדַּל אֵל μαγδαλήλ

Magdal-él, Turris ſiue magnitudo Dei. Ciuitas in tribu Nephthali, Ioſ.19.c.38.

מִגְדָּל μαγδαλά

Magdalum, Turris vel magnitudo. Vrbs Ægypti, Iere.44. a.1. Exod.14.a.2. Num.33.b.7.

מַגְדִּיאֵל μαγεδίηλ

Magdiel, Annuntians, vel euangelizans Deum, ſiue pomū Dei, id eſt fructus electus Dei. Ciuitas eſt Idumæorum principum, Gen.36.d.43.& 1. Paral.1.d.59. Eſt & in quibuſdam exemplaribus ciuitas tribus Iſſachar, Ioſ.19.c.38. ſed illic debet legi Magdalel.

μαγδαλεά

Magedan, Matt.15.d.39. in Græco, Magdala, & Hebraicè interpretatur turris, vel magnitudo. D. Ciuitas eſt in litore ſtagni Genezareth, ſiue maris Galilææ. Hieronymus hanc regionem nunc Macedan contra Ieraſan ſcribit in locis Hebraicis. A quibuſdam dicitur & Dalmanutha regio, & Magdalum, ſita inter lacum Genezar & Thabor.

מְגִדּוֹ μαγγαδώ

Mageddó, Annuntiatio, vel euangelizatio, aut pomum, ſiue fructus electus. Ciuitas in tribu Manaſſe, Ioſ.12.d.21.& 17. c.11. quam inſtaurauit Salomon, 3.Reg.9.c.15. & 1.Paral.7. f.29. Locus in quo occiſus eſt Ioſias, 4.Reg.23.f.29.

מְגִדּוֹן μαγγαδώ

Mageddón, Idem, Zach.12.d.11. πεδίον ἐκκοπτομένον

מְגֵרוֹן μακέδ

Mageth, Torcular, aut liquefactio. D. Ciuitas Galaad, 1.Machab.5.c.26.

מָגוֹג μάγοι

Magi, Sapientes, vel philoſophi: aut qui præſunt ſacris, id eſt, ſacerdotes. Perſicum eſt, Matt.2.a.1.

מָגוֹג μαγώγ

Magóg, Tegens, vel tegulans, aut tabefactus, vel liquefactus. Filius Iapheth, Gen.10.a.2. A quo Scythæ genus ducūt, qui primùm Magogi dicti ſunt, Apoc.20.c.8.

מְגִרוֹן μαγγαδώ

Magrón, Timor, ſiue horreum, aut de gutture. Vrbs in Iuda aut Beniamin, per quam tranſiit Sennacherib cùm iret oppugnatum Ieruſalem, Eſa.10.g.28.

מַחֲלַת μαελλίθ

Mahaláth, Chorus, ſiue infirmitas: aut Syriacè, venia, Pſal. 52.a.1. Heb.53. & 87.a.1. Heb.88. in titulo. Vxor Roboam, 2.Par.11.d.18.

מַחְלוֹן μαελών

Mahalón, Idē. Filius Elimélech Beth-lehemitæ, Rut.1.a.2.

מַחֲנַיִם μαναείμ

Mahanáim, numero duali, Caſtra, turmæ. Nomen loci non procul à monte Galaad, in quo obuiam facti ſunt angeli patri noſtro Iacob, ab ipſo propterea impoſitum, quòd duas turmas vidiſſet in eo loco, ſuam, & angelorum, Geneſ.32.a.2. Ioſ.13. c.26.d.30.& 3.Reg.4.b.14. Ioſ.21.c.38. & 1.Par.6.g.80. Vide Manaim & Caſtra.

מַחֲרַי μαχαραί

Maharái, Accelerans, ſiue dotatio, aut montanus, vel de monte meo. Nomen viri, 2.Reg.23.d.28.& 1.Par.11.f.30.

מַחַת μαάθ

Mahath, Abſtergens, aut delens, ſiue confringens, aut formidans: aut Syriacè, percuſſio. Filius Amaſai filii Elcana, 1.Paral.6.c.35.& 2.Par.29.b.12. & 31.c.13.

מַחֲזִיאוֹת μαζιῶθ

Mahazióth, Videns ſignum, aut videns literam. Nomen viri, 1.Par.25.b.4.

מַחֲלַת μαελέθ

Mahéleth, Chorus vel cithara, aut infirmitas: vel Syriacè, venia. Tertia vxor Eſau, filia Iſmahelis, Gen.28.b.9.

מְחֵידָא μεϊδά

Mahidá, Ænigma, aut acumen, vel radens ſiue abſtergens manum: aut Syriacè, percuſſa manus. Nomen viri, 1. Eſdr.2. c.52.& 2.Eſd.7.e.54.

מָחִיר μαχίρ

Mahir, Pretium. Filius Chelub fratris Sue, 1.Par.4.b.11.

מָחוֹל μαχώλ

Mahol, Chorus, vel cithara, aut infirmitas, ſiue arenoſus: aut Syriacè, venia. Nomen viri, qui fuit Binomius: Ezrahah enim aliter dicitur, vnde Etham Ezrahites, id eſt, filius Ezrah, 3.Reg.4.d.31.

מַחֲוִים μαειμ

Mahumites, Nuntians, vel delens, aut radens, vel medullæ. Nomen viri, 1.Par.11.g.46.

מִימָן μαμείμ

Maiman, Dexter, aut aquas præparans. Nomen viri, 1.Par. 24.b.9.

מַלְאָכִי μαλαχί

Malachias, Angelus, ſiue nuntius meus. Heb. Malachi. Nomen prophetæ, Malach.1.a.1. ἄγγελος.

מְלָכִים

Malachim, Regum. ſ.liber. Scribendum Melachim.

מְלָלַי

Malalái, Circunciſio, vel locutio mea. Nomen viri. 2.Eſdr. 12.c.35. LXX. non tranſtulerunt.

מְתַלְאֵל μελελεήλ

Malaleél, Laudans Deum, vel illuminatio Dei. Filius Cainan, Gen.5.b.12. Luc.3.g.37. Heb. Mahalaleel.

מָלְצָר μολσάρ

Malaſar, Circunciſio anguſtiæ, vel vinculi, ſiue diſpenſator. Nomen viri, Dan.1.c.11.

μάλχος

Malchus, Rex, vel regnum, aut conſiliarius. D. Nomen illius cui Petrus auriculam abſcidit, Ioan.18.b.10.

μαλλῶται

Mallotæ, Adimplentes, vel adimpleti. D. Nomen populi, 2. Mach.4.e.30.

מָלוֹךְ μαλώχ

Malóch, Regnans, aut conſulens. Filius Azabiæ filii Amaſiæ, 1.Par.6.d.44.

מַמְרֵא μαμβρῆ

Mambré, Rebellis, aut amarus, vel commutans, vel permutans.

tans. Ciuitas, Gen. 13. d. 18. quæ & Hebron & Arbee dicitur, Geneſ. 23. d. 19. & 35. d. 27. Sunt tamen qui dicunt locum eſſe in Hebron, dictum in quercubus, procul ſex ſtadiis ab Hebrone. Frater Eſchol & Aner, Gen. 14. b. 13. Heb. Mamre.

Iαμβρῆς — Mambres, Idem. ſed in Græco ſcribitur Iambres: & Hebraicè poteſt interpretari mare cum egeſtate vel paupertate. D. Vnus ex illis qui Moyſi reſtiterunt, 2. Tim. 3. b. 8.

μαμωνᾶ — Mammona, Pecunia vel diuitiæ, aut cupiditas. Syrum eſt, D. Luc. 16. c. 9.

מְמוּכָן μεμυχάν — Mamuchán, Paratus, vel certus, aut depauperatus, vel percuſſus. Dux Perſarum, Eſth. 1. c. 16.

מַמְזֵר ἐκ πορνῆς — Mamzer, De ſcorto natus, Deut. 23. a. 2.

מָן μάν — Man, Donum, aut munus, aut quid? Exod. 16. g. 31. d. 15.

מְנַחַת μαναάθ — Manahath, Requies, aut munus, ſiue præparata formido, vel confractio, aut numerus ſtuporis: vel ex Hebræo & Syro, præparata deſcenſio, vel numerus deſcendens. Filius Sobal filii Seir, Gen. 36. c. 23. & 1. Paral. 1. c. 40. Eſt & regionis nomen, 1. Par. 8. a. 6.

מְנַחֵם μαναήμ — Manahem, Conſolator, aut ductor eorum, ſiue præparatio caloris, aut munus incenſum, vel numerans calefactionem. Filius Gaddi, 4. Reg. 15. c. 14.

מַחֲנַיִם μαναείμ — Manáim, Caſtra. Ciuitas quæ eſt terminus tribus Gad in regione Galaaditide, Leuitis, & in vrbem refugii data, Ioſ. 13. d. 26. & 21. d. 38. & 1. Par. 6. g. 80. & 3. Reg. 4. c. 14. Vbique ſcribendum ex Hebræo, Mahanáim: & idem locus cum eo qui Gen. 32. a. 2. Mahanáim ſcribitur.

מְנַשֶּׁה μαναασσῆς — Manaſſe, ſiue Manaſſes, Oblitus, aut oblitio. Filius primogenitus Ioſeph, Gen. 41. f. 51. Pater Eſrihel, 1. Paral. 7. c. 14. Filius Ezechiæ regis Iuda filii Achaz, 4. Reg. 21. a. 1. & 1. Par. 3. c. 13. Matt. 1. b. 10.

מָנָא μανά — Mané, Numeratus, vel numerans, Dan. 5. g. 25.

מָן הוּא μάνλιος μάννα — Man-hu? LXX. interpretantur, τί ἐστι τοῦτο; Quid hoc? rectius, Man-hu, id eſt, donum eſt, Exod. 16. c. 15.

Manlius, Solutus, vel non ligatus. G.

Manna, Idem quod Man, Ioan. 6. e. 49.

מָנוֹחַ μανῶς — Manué, Requies, aut munus. Pater Samſon, Iudic. 13. a. 2.

מָעוֹךְ μαώχ — Maóch, Compreſſus, vel attritus, aut fixus. Pater Achis regis Geth, 1. Reg. 27. a. 2.

מָעוֹן μαών — Maón, Habitaculum, ſiue delictum, vel de peccato. Ciuitas in tribu Iuda, Ioſ. 15. g. 55. Filius Sammái filii Recem, 1. Paral. 2. f. 45. Eſt & nomen ſolitudinis in campeſtribus ad dextram Ieſimon, 1. Reg. 23. d. 24.

מְעוֹנֹתַי μαωναθει — Maonathi, Idem. Filius Othoniel filii Cenez, 1. Par. 4. c. 13.

מָעוֹזִים μαωζείμ — Maozím, Fortificati, vel fortitudines, aut refugia. Nomen idôli, Dan. 11. f. 38.

מָרָה πικρία — Mara, Amara, vel amaritudo. Quinta Iſraëlitarum manſio fuit: illuc enim Moyſes proiecto ligno, amaras aquas in dulces vertit, Exod. 15. d. 23. Num. 33. a. 8. μαρά.

מָרַי μαρεί — Marái, Accelerans, ſiue dotatio, aut montanus, vel de monte meo. Nomen viri, 1. Par. 27. b. 13.

מְרָיָה ἀμαρίας — Maraiá, Amaritudo, vel myrrha Domini, aut docens, vel præceptor Dominus. Nomen viri, 2. Eſd. 11. a 12.

מְרָיוֹת μαειώθ — Maraióth, Amaritudines, vel rebelliones, aut commutationes, vel permutationes. Nomen viri, 2. Eſd. 12. a. 15. Vide Meraioth.

מָרָן אֲתָא μαράν ἀθά — Maran-atha, Dominus noſter venit. Syrum eſt, 1. Cor. 16. d. 22.

μάρκος — Marcus, Limatus, vel fricatus, aut expolitus, id eſt, à rubigine abſterſus. D. Act. 12. c. 12. conſobrinus Barnabæ, Coloſſ. 4. b. 10. Marcus, cognomen cuiuſdã Ioannis, de quo Act. 15. g. 37

מָרְדְּכַי μαρδοχαῖος μαρδοχαῖος — Mardochái, Amara contritio, vel myrrha contrita, ſiue docens contritionem: aut ex Hebræo & Syro, myrrha puriſſima. Nomen viri, 1. Eſd. 2. a. 2.

Mardochæus, Idem. Filius Iair filii Semei, patruus Eſther, Eſth. 2. a 5. & 2. Eſd. 7. b. 7.

יַם סוּף θαλάσση ἐρυθρά — Mare rubrum, ad Auſtrum Iudææ, à Græcis Erythræum mare dicitur, auctore Pomp. Mela lib. 3. Strabone lib. 16. Aliis etiam Sinus Perſicus & Arabicus, teſte Plinio libro 6. cap. 24. Hebræis dicitur Iamſuph, id eſt, Mare iunceum, vel cannoſum quòd eius in littore abundent iunci vel cannæ. Alii volunt ex fundo maris illas prodire & naſci cannas. Obſeruandum etiã, Mare Suph, aliquoties ſumi pro Mari ſalſo vel mortuo, quòd ſit carectoſum. Illic iuxta rubrum pelagus ſeptima fuit manſio Iſraëlitarum, Num. 33. b. 10.

מָרֵס μέρες — Mares, Irroratio, vel diſtillatio: aut Syriacè, apoſtema vel confractio. Nomen principis cuiuſdam, Eſth. 1. c. 14.

מָרֵאשָׁה μαρησά — Mareſa, A capite, vel à principio, aut caput, vel principium, ſiue hæreditas, aut amaritudo mulieris, vel amara mulier. Ciuitas in tribu Iuda, Ioſ. 15. f. 44. eadem quæ & מרשה

מָרֵשָׁה μαεισά — Mareſa, 1. Par. 4. d. 21. & 2. Paral. 11. b. 8. & 14. c. 9. & 20. g. 37. interpretatur à capite, vel à principio, aut hæreditas, vel amaritudo agri. Ciuitas in tribu Iuda, patria Michææ prophetæ, nam inde מורשתי appellatur, Mich. 1. a. 1. Quam muniuit ſiue inſtaurauit Roboam, 2. Par. 11. b. 8. Nomen viri, 1. Par. 2. e. 42. & 4. d. 21.

מְעָרַת μαφαθώθ — Maréth, Spelunca, vel euacuatio, aut effuſio, ſiue diſcooperiens, aut euigilans. Ciuitas in tribu Iuda, Ioſ. 15. g. 59.

מִרְיָם μαειάμ — Maria, Exaltata, vel amaritudinis mare, aut myrrha maris, ſiue doctrix, vel magiſtra maris: aut ex Syro & Hebræo, domina maris. Filia Amran filii Caath, ſoror Aaron & Moſis, Exod. 6. c. 20. & 15. c. 20. Numer. 12 a. 1. Filius Ezra, 1. Paral. 4. c. 17. Nomen item Virginis quæ Chriſtum tulit in vtero, Matth. 1. c. 16. Sororitem Marthæ ſororis Lazari, Luc. 10. g. 39. Ioan. 11. c. 19. Hebr. Miriam. De quadam Maria loquitur & Paulus, Rom. 16. a. 6. μαρία

Mariam, Idem. Viri proprium, 1. Par. 4. c. 17.

מִרְמוֹת μαειμώθ — Marimuth, Amaritudo, vel myrrha mortis, aut altitudines ſiue fraudulentiæ. Nomen viri, 1. Eſd. 10. d. 35.

מִרְמָה μαρμία — Marmá, Dolus, vel fraudulentia, ſiue altitudo, vel extollés ſe. Filius Saharaim ex Hodes vxore ſua, 1. Par. 8. b. 10.

מַרְסְנָא μαρσινᾶ μάρθα — Marſaná, Amaritudo, aut myrrha rubi vel inimici, aut oſtédens rubum vel inimicum. Nomen principis, Eſth. 1. c. 14.

Martha, Prouocans, ſiue amaricans: vel Syriacè, domina vel doctrix. D. Soror Mariæ ſororis Lazari illius quem ſuſcitauit Chriſtus, Luc. 10. g. 38. Ioan. 11. b. 20.

מַשָּׂא μασάλ — Maſaa, Corruptè legitur, Ioſ. 21. c. 30. De tribu autem Aſer, Maſaa & Abdon, pro Meſſal.

מָשָׁל μασάλ μεσαλώθ — Maſal, Parabola, aut imperans, vel dominans. Ciuitas in tribu Aſer, 1. Par. 6. f. 74. quæ Ioſ. 19. b. 26. dicitur Meſſal.

Maſaloth, Idem. p. n. D. Vrbs, 1. Mach. 9. a. 2.

מִסְפֶּה μασπά — Maſephá, Speculatio, ſiue ſpecula, aut cooperimentum, vel expectatio. Ciuitas in tribu Iuda, Ioſue 15. f. 38. quæ aliàs Maſpha dicitur.

מַשְׂרְפוֹת מַיִם μασρεφώθ μασρεεθώθ — Maſerephóth, In Hebræo eſt Maſerephoth-maim, id eſt, aduſtiones, incendia, combuſtiones aquarum. Locus eſt vbi excoquunt aquam ad ignem, refrigerandoque, ſalem faciunt. Commẽtator Hebræorum ſuper Ioſue ſic inquit, Salinæ ſunt vbi aqua maris trahitur ad foſſas ad hunc vſum factas, & ſole ſiccatur, Ioſ. 11. b. 8. & 13. a. 6. Regio Sidoniorum.

מַשְׂרְעִי μασρεί — Maſereí, Stratum, ſiue auferens, vel tangens ſocium vel amicum aut paſtorem vel malitiam. Filius Sobal filii Hur, primogenitus Caleb ex Ephratha concubina, 1. Par. 2. g. 53.

מִשְׁמָע μασμά — Maſma, Exauditio, ſiue audiens, vel obediens. Filius Iſmahelis, Gen. 25. b. 14. & 1. Par. 4. c. 25.

מִשְׁמַנָּה μασμανά — Maſmaná, Pinguedo, aut oleum eius, ſiue tangens, vel auferens præparationem vel munus aut numerum. Nomen viri principis, 1. Par. 12. b. 10

Maſobiá, Statio Domini, ſiue ſtans Dominus, aut damula. Nomen loci, 1. Par. 11. g. 47. מִצְבָּיָה μασβία

מִצְפָּה σκοπία. μασηφά. μασφά — Maſphá, ſiue Maſphe, Speculatio, ſiue ſpecula, aut cooperimentum, vel expectatio. Ciuitas in tribu Iuda, quam ædificauit Aſa rex Iuda, 3. Reg. 15. e. 22. quæ Ioſ. 15. f. 38. Maſepha dicitur iiſdem conſonantibus & punctis, & Maſphe, Ioſue 13. d. 26. Eſt & locus Galaad, 1. Reg. 22. a. 3. & 4. Reg. 25. f. 23. vbi pactum inierunt Laban & Iacob, Gen. 31 g. 49.

מִצְפָּתָה μασηφά — Maſphath, Speculatio, ſiue ſpecula, aut cooperimentum, vel expectatio. Ciuitas quæ & Maſpha dicitur in tribu Iuda, 1. Reg. 7. b. 7. Ier. 40. b. 6. & 41. d. 14. & 16.

מַשְׂרֵקָה μασηκᾶς — Maſrecá, Sibilus, vel ſibilans, aut attractio vanitatis, vel tangens vanitatem vel vacuitatem, aut vitis. Ciuitas Idumææ, regia Semlæ quinti regis in Edõ, Gen. 36. d. 36. & 1. Par. 1. d. 47.

Maſſa, Tentatio. Nomen loci, qui & מריבה Iurgium dicitur, Exod. 17. b. 7.

מַשָּׂא μασά. μασσά — Maſſa, Onus, ſiue aſſumptio: vel aliquando tranſlatiuè, prophetia. Filius Iſmahelis, Gen. 25. b. 14. & 1. Par. 1. b. 30.

מַתָּן ματθάν — Matthán, Donum, vel lumbus, ſiue mors eorum: aut Syriacè, expectatio, vel ſpes. Pater Saphatiæ, Ier. 38. a. 1. Sacerdos Baal, 2. Par. 23. d. 17.

מַתָּנָה ματθανεί μανθαναείμ — Mathaná, Idem. Solitudinis nomen, Num. 21. d. 18.

Mathanái, Idem. Nomen viri, 1. Eſd. 10. d. 33.

מַתַּנְיָה ματθανίας — Mathania, ſiue Mathanias, Donum Domini, vel lumborum Dominus, aut ex Syro & Hebræo, ſpes Domini. Filius Ioſiæ, patruus Ioachin, frater Ioacim ſiue Eliacim, à Nabuchodonoſor Sedecias nominatus, 4. Reg. 24. d. 17. Filius item Micha 1. Par. 9 c. 15. & 2. Par. 29. c. 13.

מַתַּנְיָהוּ ματθανίας — Mathaniáu, Donum Domini, vel lumborum Dominus: aut ex Syro & Hebræo, expectatio Domini. Nomen viri, 1. Paral. 25. a. 4.

מַתְנִי ματθανί — Mathanites, Donum, aut lumbus: aut Syriacè, ſpes, vel expectans, 1. Par. 11. g. 43.

מַתַּת ματθάτ — Mathat, Donum, vel donans. D. Pater Heli patris Ioſeph viri Mariæ, Luc. 3. e. 24.

מַתַּתָה ματθαθά — Mathát, ſiue Mathatháth, Donum eius. Nomen viri, 1. Eſdræ 10. d. 33.

מַתִּתְיָה ματθαθίας — Mathathiá, ſiue Mathathiás, Donatus à Domino, vel donum Domini. Pater Iudæ Machabæi, 1. Mach. 2. a. 2. Primogenitus Sellum Coritæ, 1. Par. 9. e. 31. Sacerdos, 1. Par. 15. c. 18

Mathias, Donum Domini. D. Act. 1. d. 23. ματθίας

מְתוּשָׁאֵל μαθουσαλά — Mathuſaél, Mortem ſuam poſtulans, aut mors ſua infernus vel ſepulchrum. Filius Mauiael, Gen. 4. c. 18.

מְתוּשֶׁלַח *ματθουσάλα* Mathuſalá, Mortem ſuam miſit, aut mortis ſuæ arma: vel ex Hebræo & Syro, mortem ſuam ſpolians, vel mortis ſpoliũ. Filius Henoch filii Iared, Gen. 5.c.21. Luc.3.g.37.

מַטְרֵד *ματραίθ* Matred, Virga deſcendens, aut virga imperantis, ſiue lectuli deſcenſio vel imperium: aut Syriacè, labor. Pater Meetabel vxoris Adar regis in Edom ſeptimi, Gen.36.d.39.

ματθαθά Mathatha, Idem quod Mathathia, Luc.3.f.31.

ματθαθίας Mathathias, Idem. Luc.3.e.26.

ματθαῖος Matthæus, Donatus. D. Nomen apoſtoli, Matth.9.a.9. qui & Leui dictus eſt, Mar.2.b.14.

Matthias, 2.Mach.14.c.19.

מְחוּיָאֵל *ματθίλ* Mauiaél, Annuntians Deum, aut radens vel delens Deus: vel ex Syro & Hebræo, percuſſus à Deo. Filius Irad, Geneſ.4. c.18.

מְחוּמָן *ἀμάν* Maumán, Turbatus, aut tumultuans, vel multitudo. Nomẽ eunuchi cuiuſdam, Eſth.1.b.10.

M E

מְכֵרָתִי *μεχωραθί* Mecherathites, Venditio, aut cognitio, 1.Par.11.g.36.

מְכְמָשׁ *μαγμάς* Mechmás, Percuſſor, vel pauper ablatus, aut percuſſor, vel pauper palpans vel tangens, ſiue auferens. Nomen oppidi in tribu Ephraim, 2.Eſdræ 11.d.31. qui 1.Regum 13.a.2. dicitur Machmas, iiſdem conſonantibus & punctis.

מַכְנַדְבַּי *μαχναδά* Mechnedebai, Percuſſor, vel pauper vouens, ſiue ſponta-neus: aut percuſſio, vel paupertas vouentis vel principis aut ſpontanei. Nomen viri, 1.Eſd.10.d.40.

מִידְבָא *μηδαβά* Medabá, Aquæ doloris: vel ex Hebræo & Syro, aquæ manantes. Vrbs Arabiæ in tribu Ruben, Num.21.f.30. Ioſ.13.b.9 & 1.Par.19.b.7. Eſa.15.a.2.

Medalaa, Corruptum in quibuſdam exemplaribus pro Medaba, Ioſ.19.a.11.

מִידָד *μωδάδ* Medád, Menſurans, ſiue aquæ dilectionis vel vberum aut patrui. Nomen viri ſuper quem requieuit Spiritus Domini in caſtris, Num.11.f.26.

מִדִּין *μαδδίν* Meddín, Iudicium, ſiue litigans, aut obiurgans. Ciuitas in tribu Iuda, Ioſ.15.g.61. Hebraicè Middin.

מְדְמֵנָה *μεδιμενά* Medemená, Menſura muneris vel numeri, aut indumenti munus, vel indumenti præparatio, aut ſterquilinium. Ciuitas tribus Iudæ, quę aliàs Berſabee dicitur, Ioſ.15.e.31. Per quam tranſiit Sennacherib cùm iret oppugnatum Ieruſalem, Eſa.10 g.31. Sunt tamen qui Medemena ſentiant diuerſam eſſe à Berſabee ciuitatem, ſed tamen vicinam.

מַדְמֵנָה

Medena, Menſura, vel abundans, ſiue indumentum. Prouincia, de qua 1.Eſd.6.a.2. Heb. Madai.

מָדַי *πόλις μήδων* *μῆδοι* *μηδία* Medi, Idem.p.n.Populi, Eſa.13.c.17. Act.2.b.9.

Media, Idem.ſ.n. Prouincia Aſiæ ab ortu habet Caſpios & Parthos, à Meridie Sittacenen & Suſianen & Perſida, ab Occaſu Adiabenen, à Septentrione Armeniam. Plinius auctor libro 6.cap.26. Hãc appellatam à Madai Iapheth filio, Ioſephus lib.1.cap.14. Iudaic.antiq. refert. Strabo verò in 11.à Medo Medææ filio. De hac Ptolemæus lib.6. cap.2. Plinius libro 6. cap.14. Hieronymus ipſam inter flumina Indum & Tigrim collocat, Ier.25.e.25. Huic prouinciæ attribuit ſacra Scriptura Aracuſiam, Parthiam, Aſſyriam, Perſidam, Iere.51.c.28.& 1.Mach.14.a.1.

מְחִימְבְאֵל *μετεβεήλ* Meetabél, Quàm bonus Deus, ſiue benefaciẽs Deus. Vxor Adar regis in Edom ſeptimi, Gen.36.d.39.

מַגְבִּישׁ *μαγβείς* Megbis, Eminens, ſiue altitudo. Nomen viri, 1.Eſd.2.b.30

מַגְפִּיעָשׁ *μαγάβ* Megphias, Corpus compreſſum vel congregatum, aut corporis vel veſtimenti tinea. Nomen viri, 2.Eſd.10.a.20.

מְהוּשִׁים *μεουσείμ* Mehuſim, Tacentes, aut feſtinantes, ſiue ſenſuales. Pater Abitob.1.Par.8.b.11.

מִלְכָּה *μελχά* *μιλεᾶ* Melchá, Regina, vel conſiliatrix. Vxor Nachor filii Thare, filia Aran fratris mariti ſui Nachor, Geneſ.11.d.29. Filia item Salphaad filii Hepher filii Galaad, Num.26.d.33.

Melcha, Luc.3.f.31. Idem, ſed in Græco ſcribitur Melea, & Hebraicè interpretatur adimplens, vel adimpletus. D. Pater Eliacim patris Iona.

μελχί Melchi, Rex meus, ſiue conſilium meum. D. Pater Leui patris Matthat, Luc.3.e.24.

מַלְכִּיָּה *μελχίας* Melchiás, Rex Dominus, aut conſiliator Dominus. Pater Phaſſur, Ier.21.a.1. Filius Amelech, Iere.38.b.6. Filius Athanai filii Zara, 1.Par.6.c.40.

מַלְכִּיאֵל *μελχιήλ* Melchiel, Rex meus Deus, aut regnũ Dei, ſiue conſiliator meus Deus. Filius Beriæ filii Aſer, Ge.46.b.17.& 1.Pa.7.f.31

מַלְכִּיאֵלִי *μελχιηλί* Melchielitæ,, Idem, Num.26.e.45. *δῆμος ὁ μελχιηλί.*

מַלְכִּירָם *μελχιράν* Melchirám, Rex excelſus, aut conſiliator, vel conſilium excelſum. Filius Iechoniæ filii Ioacim, 1.Par.3.c.18.

מַלְכִּי צֶדֶק *μελχισεδέχ* Melchi-ſedec, Rex iuſtitiæ. Sacerdos & rex Solymæ, ſiue Ieruſalem fuit, Gen.14.c.18. Heb.7.a.1.

מַלְכִּישׁוּעַ *μελχισουέ* Melchiſua, Rex ſaluator, aut rex vel conſilium ſaluatoris vel ſalutis, ſiue rex magnificus. Filius Saul, 1.Reg.14.g.49.& 31.a.2. & 1.Par.8.c.33.

מִלְכֹם *μολώχ* Melchóm, Rex eorum, vel conſiliator eorũ. Idôlum quod colebant filii Ammon, 4.Reg.23.c.13.& 1.Par.20.a.2. Ier.49. a.1. qui Moloch, 4.Reg.23.c.10. dicitur.

מֶלֶךְ *μέλεχ* *μελίτη* Melech, Rex, aut conſiliarius. Filius Micha filii Meribbáal, 1.Par.8.d.35.

Melite, Melliflua. G. Inſula inter Epirum & Italiam, ſpectans Siciliam ad Septentrionem, Act.28.a.1.

מִלּוֹא *ἄκρα.μαλώ* *ἀναλημμα* Melló, Plenitudo, vel repletio. Ambitus montis Sion interior, quem reges incluſerant muro. Vel vt alii volunt, vrbs non ita procul illinc, cuius ciues Abimelech regem ſibi conſtituerunt, Iudic.9.a.6. Ab hoc loco Dauid cœpit munire Terram, 2.Reg.5.b.9. Salomon hanc reparauit, 3.Regum 9.c.15. & 4. Reg.12.d.20.& 2.Par.32.b.5.

מִלּוֹתִי *μαλλιθί* Mellóthi, Plenitudo, vel circunciſio. Nomen viri, 1.Paral. 25.b.4.

מַלּוּךְ *μαλούχ* Melluch, Regnans, vel conſulens. Nomẽ viri, 1.Eſ.10.d.32

Melothi, Idem quod Mellothi. D. Ciuitas, Iudith 2.c.13. In Græco Complutenſi non legitur.

מִלְטָיָה *μαλτίας* Meltias, Liberatio Domini. Nomen viri, 2.Eſd.3.b.7.

Memmius, Maculatus, vel vituperatus. D. 2.Mac.11.g.34

μέμμιος Memphis, Hebraicè dicitur Noph, & interpretatur fauus, aut diſtillatio, vel eleuatio, aut cribrum. Ciuitas Ægypti, Eſa. 19.b.13.

נֹף *μέμφις* Memphis, Oſee 9. b.6. Hebraicè dicitur Moph, id eſt, ab ore: vel Syriacè, coopertorium.

מָנְדַּי *μενδαί* Mendacium, Michææ 1.d.14. domos mendacii. Vide Achzib. vide & 1.Par.4.d.22. viri mendacii item.

מְנַלְאוּ *μενέλαος* Menelaus, Potentia, aut robur populi. G. Nomen viri, 2. Mach.4.d.23.

μεϊνάν Menna, Numeratus, vel remuneratus, aut præparatus. D. Pater Melcha, ſiue (vt Græcè habetur) Melea, Luc.3.f.31.

מְנִי *παρ' ἐμοῦ* Menní, Præparatio, vel munus, aut numerus. Nomen regionis, Ier.51.c.27.

מִנִּית *μενίθ* Mennith, Idem. Vrbs in terra Gad, Iudic.11.f.33.

מֵפָעַת *μαϊφάθ* Mephaath, Aquarum apparitio, ſiue aquarum impetus. Ciuitas Leuitarum in tribu Ruben, in terra Moab, Ioſ.13.c.18. & 21.d.36. Ierem.48.c.21.

מְרָיוֹת *μαειώθ* Meraióth, Amaritudines, vel rebelliones, aut commutationes vel permutationes. Filius Achitob, 1.Par.9.b.11. Filius Zaraiæ filii Ozi, 1.Par.6.a.6.& 7.d.52. Vide Maraioth.

מְרֵעָלָה *μαεγλά* Meralá, Sopor, vel inebriatio, aut amaritudo aſcenſionis, vel holocauſti, aut myrrhæ holocauſtum, ſiue folium, aut docens holocauſtum vel aſcenſum. Limes eſt Zabuloniæ tribus, Ioſ.19.a.11.

מְרָרִי *μεγγί* Merarí, Amarus, ſiue irritatus, aut prouocatus. Filius Leui filii Iacob, Gen.46.b.11.& 1.Par.6.a.1.b.16.

Metaritæ, Idem.p.n.Num.26.g.57. *δῆμος ὁ μεγγρί.*

ἐρμῆς Mercurius, A mercibus dictus eſt: quia mercaturæ Deus putabatur à Gentibus, Latinum eſt, Act.14.b.12.

מַרְגֵּמָה *σφενδόνη* Mercurius, Prou.26.b.8. In Hebræo eſt Margema. Sunt qui dicant ſignificare fundam qua iaciuntur lapides. Alii aceruum lapidum. Poteſt etiam deriuari ab ארגמן, quod ſignificat purpuram: vt ſit ſenſus, Sicut qui ligat lapidem vel ſaxum in purpura: ita qui tribuit inſipienti honorem.

מֶרֶד *μαράδ* Méred, Rebellis, vel deſcendens, aut imperans. Filius Bethiæ filiæ Pharaonis, 1.Par.4.c.17.

מְרֹמוֹת *μαεμώθ* Meremoth, Amaritudo, ſiue myrrha mortis, aut altitudines vel deceptiones. Nomen viri, 1.Eſd.8.g.33.

מְרִבָּה *μαρίβ* Meribá, Iurgium, contentio. Nomen loci, qui & Tentatio dicitur. Vide Iurgium, Pſal.95.b.8.

מְרִיב בַּעַל *μεβααλ* Merib-báal, Rebellio, vel impugnatio idóli vel dominantis ſiue ſubiicientis aut poſſidentis. Filius Ionathan filii Saul, 1.Par.8.d.34.& 9.g.39.

מְרֹמוֹת *μεεμώθ* Merimúth, Fraudulentia, aut amaritudo, vel myrrha mortis ſiue altitudines. Nomen viri, 2.Eſd.3.e.21.& 10.a.5.& 12.a.3

מֵרֹב *μερόβ* Merób, Pugnans, ſiue obiurgans, aut multiplicans: vel Syriacè, magiſterium. Primogenita regis Saul, 1.Reg.14.g.49. & 18.d.17.

מְרֹאדַךְ *βαρωδάχ* *μαϊωδάχ* Merodách, Amara contritio, vel myrrha contrita: aut ex Hebræo & Syro, myrrha puriſſima. Rex Babyloniorum, Eſaiæ 39.a.1. Ier.50.a.2. qui 4.Reg.20.c.12. dicitur Berodach.

מֵרוֹם *μερών* Meróm, Altitudines. Aqua ſeu flumen in terra Chanaan, iuxta quod Gentes conuenerant aduerſus Iſraëlitas, Ieſue 11. a.5.b.7. Hieronymus in locis Hebraicis Merrum vicum fuiſſe dicit in xii. milliario vrbis Sebaſtæ iuxta Dothain.

מֵרוֹמִי *ὕλη ἀγρᾶ* Merome, Altitudines, ſiue amaritudo aquarum. Nomen loci, Iudic.5.c.18. Vbi alii interpretes pro, in regione Merome, legunt, in excelſis campi.

מְרוֹנָתִי *μεεγωθών* Meronathites, Cantatio mea, ſiue exultans, aut exclamans: vel Syriacè, dominans, 1.Par.27.d.30. & 2.Eſd.3.b.7.

מֵרוֹז *μερώζ* Meroz, Secretum, vel macies. Vrbs Galilææ, Iudic.5.c.23.

מֶשׁ *μωσόχ* Mes, Auferens, vel tangens. Filius Aram, Gen.10.c.23. qui 1.Par.1.b.17. dicitur Moſoch. Ab hoc Meones traxerunt originem.

מֵישַׁע *μώυσα* Meſa, Salus, vel aqua ſalutis, aut aquas aſpiciens. Rex Moab: 4.Reg.3.a.4. Filius item Caleb fratris Gerameel, 1.Par.2.e.42

מְשֶׁלְמְיָהוּ Meſelemia, Pax Domini, vel perfectio Domini, aut retribu-*μόυσα* tio Domini, vel parabola Domini, aut dominium Domini.

Nomen *μεσελεμία*

Nomen viri, 1. Paralipom. 26.a.1.

מְשֵׁזַבְאֵל μασεζαβήλ μασεζεβήλ — Meſezebel, Auferens fluxum Deus: vel ex Syro & Hebręo liberatio vel ſalus Dei. Pater Barachiæ, 2.Eſd.3.a.4 & 11.d.24

Meſizabel, Idem. Nomen viri, 2.Eſd.10.a.21.

Meſollám, Vide Moſollam.

μεσοποταμία — Meſopotamia, Maioris Aſiæ Syriæque pars. Regio eſt inter Babyloniam & Arabiam, ad læuam Tigridis fluuii, vbi habitauerunt ſapientes Babyloniæ, auctore Strabone libr.11.& 17.& Ammiano libr.23. Meſopotamia eſt inter amnes Tigriden & Euphraten, à Septentrione Tauro excepta, quæ ipſo vocabulo Græco in medio fluminum eſſe poſita monſtratur. μέσος enim medius: ποταμός verò fluuius interpretatur, Act.7.a.2. Hebraicè verò, Gen.24.b.10. Deut.23.a.4. Iudic.3.a.8. & 1. Par.19.b.6.& in titulo Pſal.59.a.2.Heb.60. dicitur Aram Naharáim, id eſt, Syria fluuiorum. ſ. duorum, nam dictio ipſa, dualis eſt numeri. In aliis verò locis pro Meſopotamia, in Hebræo eſt Padan Aram, quod interpretatur redemptio ædis, vel domus: vel Syriacè, parilitas, aut coniunctio ædis. Hæc nomina fortitur & Syria, Gen.25.c.20. & 28.a.5.b.6.

אֲרַם נַהֲרַיִם

פַּדַּן אֲרָם

Meſopotamia, Ioſ.24.a.3. in Hebræo eſt Eber hanáar, id eſt, trans flumen.

עֵבֶר הַנָּהָר

Meſphar, Numerus, vel narratio, aut librarius vel ſcriba, ſiue tributi taurus. Nomen viri, 1.Eſd.2.a.2.

מִסְפָּר μάσφαρ

Meſphárath, Numerans, vel narrans, aut tributi fructificatio vel augmentatio. Nomen viri, 2.Eſd.7.b.7.

מִסְפֶּרֶת μασφαρέθ

Meſphé, Speculatio, vel ſpecula, aut cooperimentum, vel expectatio. Ciuitas in tribu Beniamin, Ioſ.18.d.26.

מִצְפֶּה μασπφά

Meſráim, Anguſtiæ, ſiue tribulationes. Filius Cham, Gen. 10.a.6.b.13. Ab hoc Ægyptus Hebræa lingua Meſráim nuncupatur: quæ & ſæpe in Sacris literis dicitur terra Cham, à Cham filio Noë, Pſal.105.d.22. Heb.106. vt teſtatur Hieronymus in quæſt. Hebraicis.

מִצְרַיִם μεσραείμ

Meſſa, Onus, vel aſſumptio: & aliquando tranſlatiuè, prophetia. Regio Iudææ iuxta Hieronymum in locis Hebraicis, in qua habitauerunt filii Iectan, Gen.10.d.30.

מַשָּׂא μασσᾶ

Meſſa, 4.Reg.11.b.6. Eradicatio, ſiue conculcatio. Nomen viri.

מַסָּח μασσαέ

Meſſal, Poſtulans, vel poſtulatus, aut commodatus, ſiue ſepulchrum, vel infernus, aut fouea, ſiue ablatio, aut tactus Dei. Ciuitas in tribu Aſer, Ioſ.19.b.26. & 21.d.30. quæ & Maſſal, 1.Par.6.g.74. dicitur.

מִשְׁאָל μασάλ

Meſſalemeth, Solutio, aut pacificatio, vel perfectio, aut retributio, vel parabola mortis, aut dominium mortis. Mater Amon regis Iuda, 4.Reg.21.d.19.

מְשֻׁלֶּמֶת μεσελλέμ

Meſſias, Vnctus. Græcè autem dicitur Chriſtus, Ioan. 1.f.41.& 4.d.25.

מָשִׁיחַ μεσίας

Meſſulam, Pacificus, ſiue perfectus, aut retribuens, aut parabola eorum, ſiue poteſtas eorum. Pater Aſalia patris Saphan ſcribæ, 4.Reg.22.a.3.

מְשֻׁלָּם μεσελλέμ

Metabeél, Quàm bonus Deus, aut benefaciens Deus. Nomen viri, 2.Eſd.6.c.10.

מְהֵיטַבְאֵל ματαβεήλ

Methcá, Dulcedo, aut ſuauitas. Nomen loci in quo caſtrametati ſunt filii Iſraël profecti de Thare, Num.33.d.28.

מִתְקָה μαθεκκά

Metrí, Pluuia, ſiue cuſtodia, vel carcer. Nomen viri, 1.Reg. 10.c.21.

מַטְרִי ἀματταρί

Mezá, Diſtillatio, vel aſperſio, aut ex iſto: vel Syriacè, incenſio vel conſumptio. Filius Rahuel filii Eſau, Gen.36.b.13.

מִזָּה μοζί

Mezáab, Deauratus, vel aquæ auri, ſiue quid aurum? Pater Matred patris Meetabel vxoris Adar regis in Edom ſeptimi, Gen.36.d.39.& 1.Par.1.d.30.

מֵזָהָב μεζοάβ

M I

מִזְמִין μεϊμίν

Miamín, Dexter, aut aquas præparans. Nomen viri, 1.Eſdræ 10.d.25.& 2.Eſd.10.a.7.& 12.d.40.

מִבְהָר μαβάρ

Mibahár, Electus, ſiue electio, aut iuuentus. Nomen viri, 1.Par.11.g.38.

מִיכָה μιχαίας

Michá, Pauper, vel humilis, aut percutiens vel percuſſus, ſiue quis hîc? id eſt in hoc loco: ſiue aquæ hîc. Pater Abdon, 2.Par.34.d.20. qui 4.Regum 22.b.12. dicitur Michaia. Filius Ioël, 1.Paral.5.a.5. Filius Meribbaal filii Ionathan, 1.Paral.8. d.35. Filius Miphiboſeth, 2.Reg.9.d.12.

מִיכָאֵל μιχαήλ

Michaél, Quis ſicut Deus? aut humilitas, ſiue paupertas Dei, vel percuſſio Dei, ſiue percutiens Deus. Filius Izrahia filii Ozi filii Thola filii Iſſachar, 1.Paralip.7.a.3. Pater Galaad, 1.Paral.5.b.13. Pater item Sthur principis tribus Aſer, Num. 13.b.14. Eſt & nomen Angeli, Dan.10.c.13.

מִיכָיָה μιχαίας

Michaia, Quis ſicut Dominus? aut paupertas vel humilitas Domini, ſiue percutiens Dominus, vel percuſſio Domini. Pater Achobor, 4.Reg.22.c.12. Filius Meribbaal filii Ionathan, 1.Par.8.d.34. Mater item Abiam regis Iuda, 2.Pa.13.a.2. quæ 3.Reg.15.a.2. dicitur Maacha, 2.Eſd.12.d.40.

מִיכָיְהוּ μιχά

Michas, Idem. Nomen viri de mõte Ephráim, Iudic.17.a.1

מִיכָיָה μιχαίας

Michæa, ſiue Michæas, Idem. Filius Gamariæ filii Sapham ſcribæ, Ier.36.c.11. Filius item Iemla, 3.Reg.22.b.8.

מִיכָה μιχαίας

Michæas, Ier.26.e.18. Michææ 1.a.1. Pauper vel humilis, aut percutiens, vel percuſſus, ſiue quis hîc? id eſt, in hoc loco, vel aquæ hîc. Nomen prophetæ qui prophetauit ſub Ioatham, Achaz, & Ezecia.

מִיכָיְהוּ μιχαίας

Michol, Quis omnia? q.d. tu. aut quæ perfecta vel conſum mata? q.d. nulla niſi tu. ſiue aqua tota, aut aquarum perfectio vel conſummatio, ſeu prohibitio. Nomen filiæ minoris regis Saul, 1.Reg.14.g.49.

מִיכַל μιχόλ

Middin, Vide Meddin.

Mido, Cura, ſiue conſilium. G. Græca exemplaria legunt Myndus, 1.Mach.15.d.23.

μυνδός

Miletum, Rubra, vel coccinea. G. Ciuitas in Aſia maritima, decem ſtadiis ab oſtio Mæandri amnis ſecreta, Act.20.c.15.

μίλητον

Milícho, Regnum eius, vel conſilium eius. Nomen viri, 2.Eſd.12.a.14.

מִלְכִּי ámaλούχ

Minnith, Vide Mennith.

Miphibóſeth, De ore ignominia, ſiue de ore confuſio, aut oris ignominia vel confuſio, aut verecundia, vel mora. Filius Ionathæ filii Saul, 2.Reg.4.a.4.& 9.b.11. Hic dicitur & filius Saul præterito patre Ionatha, 2.Reg.19.e.24.& 21.b.7.

מְפִיבֹשֶׁת μεφιβόσθ

Miſaám, Saluator eorum, ſiue reſpiciens eos, aut auferens, vel tangens populum: vel Syriacè, lenitas eorum. Filius Elphaal filii Nehuſim, 1.Par.8.b.12.

מִשְׁעָם μεσαάμ

Miſach, Prolongans, ſiue attrahens, aut aquas vallans vel ſepiens. Vir qui & Miſaël dicitur, Dan.1.b.8.

מִישָׁךְ μισάχ

Miſaël, Quis poſtulatus aut commodatus? ſiue quis poſtulans aut commodans? ſiue abſtulit Deus, vel receſſit. Nomen viri quẽ princeps Eunuchorum regis Nabuchodonoſor vocauit Miſach, Dan.1.b.8. Filius itẽ Oziel filii Caath, Exo.6.c.22

מִישָׁאֵל μισαήλ

Miſor, Planities, aut ſerra, ſiue murus vel muratus, aut bos, vel bouinus. Heb. legitur Iaheſa, Ioſ.21.d.39.

מִישׁוֹר

Miſphat, Iudicium. Fons Miſphát, ſiue iudicii, aliàs Cades, Gen.14.a.7.

מִשְׁפָּט κρίσις

Mityléne, Munditia, vel abſterſio torcularis. G. Inſula contra Aſiam, quæ à proximo continenti abeſt quinquaginta ſeptem milia paſſus, Act.20.c.14.

μιτυλήνη

Mithridates, Explorans, vel contemplans legem, aut ſoluens legem, ſiue mortis deſcenſus vel dominium, 1.Eſd.1.d.8

מִתְרְדָת μιθριδάτης

M N

Mna, Libra, talentum, genus ponderis quod continet certum numerum vnciarum, Ezec.45.e.12.& Luc.19.b.13.

מָנֶה μνᾶ

Mneſtheus, Alacritas, aut ira, vel robur Dei. Nomen viri, 2.Mach.4.c.21.

μνεσθεύς

M O

Moáb, De patre: quoniam de patre eum filia concepit. Filius Lot ex filia ſua maiore, Gen.19.g.36. A quo vrbs Arabiæ (quæ aliàs, vt Euſebius refert, Areopolis dicitur) & regio nomen acceperunt, Eſa.11.d.14. Eſt & regnum filiorum Lot ad Orientem Iudææ ſitum, proximũ Mari mortuo & Iordani. Eſt præterea nomen regis, 1.Re.12.b.9.& 22.a.3.& 1.Par.4.d.22

מוֹאָב μωάβ

Moabitæ, Idem, Deut.2.b.9.c.11. μωαβῖται.

מֹאֲבִים

Moabites, Idem, Deut.23.a.3. μωαβίτης.

מוֹאָבִי

Moabitides, Idem. p.n.f.g.3.Reg.11.a.1. μωαβίτιδες.

מוֹאֲבִיוֹת

Moabitis, Idem. ſ.n.f.g. Ruth 1.a.1.& 5. μωαβίτης.

מוֹאֲבִית

Moadiá, Solennitas, vel feſtiuitas Domini, ſiue adornatio, vel teſtimonium, aut fœdus Domini, vel tranſitus Domini. Nomen viri, 2.Eſd.12.a.17.

מוֹעַדְיָה μααδαί

Mobonnái, Filius vel filiatio, ſiue ædificatio, aut intellectus vel intellectio. Nomen viri, 2.Reg.23.d.27.

מְבֻנַּי μεβενναῖ

Mochona, Baſis, vel ſuſtentaculum, aut præparatio. Ciuitas, 1.Eſd.11.d.28.

מְכֹנָה μαβνᾶ

Mochorí, Venditio, vel cognitio. Pater Ozi, 1.Paralipo.9. b.8.

מִכְרִי μαχερί

Modin, Iudicium, vel iudicatio, aut iurgium. D. Ciuitatis nomen in monte ſitæ vt videtur Baala, ſuper torrentem qui apud Secronam effunditur: patria Machabæorum, vbi eſt eorum memorabilis ſepultura, ſeptem pyramides ex quadrata mole ſurgentes, 1.Mac.2.a.1.

מוֹדַעִים μωδεείν

Moholá, Chorus, vel cithara, ſiue infirmitas: aut Syriacè, venia. Nomen viri, 1.Par.7.d.18.

מַחְלָה μαελά

Moholí, Idem. Filius Merari filii Leui, Exod.6.c.19.

מַחְלִי μοολί

Moladá, Natiuitas, vel generatio. Ciuitas quæ in tribu tam Iudæ quàm Simeonis reperitur, Ioſ.15.e.26.& 19.a.2.& 1.Paral.4.e.28.

מוֹלָדָה μολεδά

Molathi, ſiue Molathites, Chorus, vel cithara, ſiue infirmitas: aut Syriacè, venia, 1.Reg.18.e.19. & 2.Reg.21.b.8.

מְחֹלָתִי μαελαθί

Molchóm, Rex eorum, vel conſiliarius eorum. Filius Saharáim ex Hodes vxore, 1.Par.8.a.9. Sic vocabatur & Moloch, Ammonitarum idólum, Ier.49.a.1.

מַלְכָּם μελχόμ

Molíd. Generatio, vel natiuitas, aut circunciſio manus. Filius Abiſur filii Semei filii Onam, 1.Par.2.d.29.

מוֹלִיד μωλίδ

Móloch, Regnans, aut conſiliarius. Idólum Ammonitarũ, 4.Reg.23.c.10. Act.7.e.43. quod & Melchom dicitur.

מֹלֶךְ μωλώχ. μολόχ

Molóch, 3.Reg.11.f.33. Rex eorum, aut conſiliarius eorũ. Heb. Milchom. Idólum Ammonitarum.

מִלְכֹּם μελχόμ

Moós, lignum, vel ligneus, ſiue conſiliarius. Filius Ram primogeniti Ierameel, 1.Par.2.d.27.

מַעַץ μααχ

מָפִים
μαφίν
מוֹרַשְׁתִּי
μωρεσθίτης

Mophim, Ex ore: vel Syriacè, cooperimenta. Filius Beniamin, Gen. 46. c. 21.

Morasthí, Hæres, vel paupertas, aut de paupertate, vel de hæreditate. Vicus contra Orientem Eleutheropoleos, patria Michææ prophetæ, Ier. 26. e. 18.

Morasthites, Idem, Mich. 1. a. 1.

מוֹרִיָּה
μωρία

Moriá, Amaritudo vel myrrha Domini, aut potius doctrina, siue timor Domini, à ירה vel יראה: siue ex Syro & Hebræo, dominatio Domini. Colliis, 2. Paral. 3. a. 1. qui Terra visionis, Gen. 22. a. 2. dicitur, à latere montis Sion. Moriá, inquiunt doctiores, est mons in tribu Beniamin in quo fuit ædificatum templum à Salomone. Hic mons est multiiugus: & in vno è iugis eius iussus est Abraham immolare filium suum Isaac. Non desunt qui dicant hunc montem partem esse montis Sionis. Rectius sentiunt qui affirmant monté Moría & montem Sion esse eundem montem, quum ex Ioëlis 3. f. 21. Psal. 2. b. 6. & aliis locis clarum sit, templum Domini fuisse constructum in Sion, & auctor Paralipomenon scribat illud fuisse constructum in monte Moriá, Gen. 22. a. 2. & 2. Paral. 3. a. 1. Est ergo Moriá & Sion idem mons, sed Moriá vetus est montis appellatio, & Sion recens.

מוֹצָא
μουσή

Mosa, Azymum, aut inuentus, vel exitus, siue exprimens, vel emungens. Filius Caleb ex Epha concubina, 1. Par. 2. f. 46. Filius Zamri filii Ioada, 1. Par. 8. d. 36.

מֵיעָא
μισά

Mosa, 1. Par. 8. a. 9. interpretatur Onus, siue assumptio vel prophetia aliquando translatiuè, aut aquarum eleuatio. Filius Saharáim ex Hodes vxore.

מוֹסֵרָה
μοσερά

Moserá, Eruditio, siue disciplina, aut vinculum: vel Syriacè datio vel traditio. Nomen montis vbi Aaron mortuus est & sepultus, Deut. 10. b. 6. qui Hor, Num. 20. d. 27. & Moseroth, Num. 33. d. 30. dicitur.

μασουρούθ

Moseroth, Idem. p.n. Locus in quo castrametati sunt filii Israël profecti de Hesmona, Num. 33. d. 30. Eadem quæ Mosera dicitur.

מוֹסוֹבָב
μωσωβάβ

Mosobáb, Reuersus, aut auersus, vel conuersus. Nomen principis, 1. Par. 4. f. 34.

מֹשֵׁךְ
μοσόχ

Mosoch, Attrahens, vel prolongans, aut vallans, vel sepiēs. Filius Iapheth, Genes. 10. a. 2. Ab hoc Cappadoces originem traxerunt, Ezec. 27. c. 30. Filius item Aran, 1. Paral. 1. b. 17. qui Gen. 10. f. 23. dicitur Mes.

מְשֻׁלָּם
μεσολάμ

Mosollám, Pacificus, siue perfectus, aut retribuens, vel parabola eorum, siue potestas eorum. Nomen viri, 1. Par. 3. d. 19 & 5. b. 13. & 8. b. 17. & 9. b. 8. Præpositus instauratoribus tẽpli, 2. Par. 34. c. 12.

מְשֻׁלַּמְיָהוּ
μεσολλαμία

Mosollamia, Pax Domini, siue perfectio Domini, aut retributio Domini, vel parabola, aut dominium Domini. Vide Meselemia, 1. Par. 9. d. 21.

מְשֻׁלַּמִּית
μασελμώθ
מְשֶׁרְמוֹת
μασαλμώθ

Mosollamith, Pacifica, siue perfecta, aut retribuens, vel parabola mortis, aut dominiũ mortis. Filius Emmer, 1. Pa. 9. b. 12

Mosollamoth, Pacificatio, aut perfectio, siue retributio, aut parabola mortis, vel dominium mortis. Pater Barachiæ principis, 2. Par. 28. b. 12.

מֹשֶׁה
μουσῆς
μωσῆς

Moyses, Attractus, vel assumptus, subaudi de aquis, vt Exod. 2. b. 10. legitur. Filius Amram filii Caath filii Leui, 1. Paral. 6. c. 38. & 23. b. 13. Act. 7. c. 20. Heb. Mose.

מְאוּזָל
μοζιήλ

Mozél, Ambulans, vel vadens. Nomen regionis, Ezec. 27. d. 19.

M V

מְעוּנִים
μουνίμ
קִיר מוֹאָב

Munim, Habitacula, siue afflicti, aut delinquentes, vel respondentes. Nomen viri, 1. Esd. 2. c. 50.

Murus-Moab. Vrbs Moabitarum, Esa. 15. a. 1.

Murus cocti lateris, Vide Cir-hareseth. τεῖχος τῆς μωαβίτιδος

מוּסָךְ
καθέδρα
מוּשִׁי
μουσί

Musach, Vnctio, siue cooperimentum, aut libatio, 4. Reg. 16. d. 18.

Musi, Auferens, vel tangens, aut recedens, vel ablatus. Filius Merari filii Leui, Exod. 6. c. 19. & 1. Par. 6. b. 19.

Musitæ, Num. 3. e. 33.

M Y

μύνδος

Mydo, vel potius Myndus, Muta. G. Nomen insulæ in mari Icario, 1. Mach. 15. d. 23.

μυσία

Mysia, Sceleste vel abominabilis. G. Prouincia Asiæ nunc Æolis dicta, quam Paulus adnauigauit, Act. 16. b. 7. Est & altera eiusdem nominis iuxta Danubium flumen. Suntque auctores, qui dicant trãsisse ex Europa Mesas & Brigas & Hunos, à quibus appellantur in Asia Mysi, Phryges & Bithyni.

N

נַעֲלוֹל vel
נְחַלָּל
νααλώλ

NAalol, Laudatus, siue lucidus, aut stolidus. Ciuitas Leuitarum in tribu Zabulon, Ios. 19. b. 15. & 21. d. 35. & Iudic. 1. f. 30.

נַעֲמָה
νομά. ναάμα

Naamá, Pulchra, siue decora, aut mouens valde. Ciuitas in tribu Iuda, Ios. 15. f. 41. Mater item Roboam, 3. Reg. 14. e. 21.

נַעֲמָן
νομάν

Naamán, Pulcher, siue decórus, aut motum præparans. Filius Beniamin, Gen. 46. c. 21. qui 1. Par. 8. a. 2. dicitur Nohaa. Princeps militiæ regis Syriæ, 4. Reg. 5. a. 1. & Luc. 4. e. 27. Filius item Bela filii Beniamin, 1. Par. 8. a. 2.

נַעֲמָתִי
μιναῖος

Naamathites, Pulchritudo, vel iucunditas, siue motus mortis meæ, Iob 11. a. 1. & 2. c. 11. & 20. a. 1. & 42. b. 9.

נַעֲרָה vel
נַעֲרָתָה
νοεράθ

Naara, siue Naaratha, Puella, vel iuuenis, aut excussio, vel vigilans. Terminus tribus Ephráim, Iosue 16. c. 7. Altera vxor Ashur, 1. Par. 4. a. 5.

נַעֲרַי
ναεράι

Naarái, Pueri mei, vel iuuenes mei, siue excutientes, aut vigilantes mei. Nomen viri, 1. Par. 11. g. 37.

נַעֲרִיָּה
ναεράια

Naariá, Puer Domini, aut excussio Domini, siue vigil Domini, vel vigilans Dominus. Filius Semeiæ filii Secheniæ, 1. Par. 3. d. 22. & 4. g. 42.

נָחָשׁ
ναάς

Naás, Coluber, vel serpens, aut augurans, vel diuinans, siue æneus. Ciuitas, 1. Par. 4. b. 12. Rex Ammonitarum, 1. Reg. 12. c. 12. & 1. Paralip. 19. a. 2. Est & nomen cuiusdam viri de quo 1. Reg. 11. a. 1. & 2. Reg. 17. g. 27.

נְבָיוֹת
ναβαιώθ

Nabaioth, Loquelæ, siue prophetiæ, aut fructus, vel germinationes. Filius Ismahelis, Gen. 25. b. 13. Ab hoc omnis regio ab Euphrate vsque ad mare Rubrum vsque hodie Nabathena dicitur, quæ pars Arabiæ est, Esa. 60. b. 7.

נָבָל
ναβάλ

Nabal, Stultus, vel insipiens. Viri nomen, cuius vxor Abigail dicebatur, 1. Reg. 25. a. 3. & d. 19.

נָבַט
ναβάτ

Nabát, Aspiciens, siue intuens. Pater Ieroboam serui Salomonis, 3. Reg. 11. e. 26.

Nabath, Idem. Consobrinus Tobiæ, Tob. 11. d. 20.

נְבוֹ
ναβαῦ. ναβώ

Nabó, Loquela, siue prophetia: aut loquens, vel prophetans, siue fructificans, vel germinans. Ciuitas in terra Moab, in tribu Ruben, Esa. 15. a. 2. & Ier. 48. d. 22. quam ædificauerunt filii Ruben, Num. 32. g. 38. Est & nomen montis eiusdem nominis. Dicitur & Nebo. Idóli præterea nomen, Esa. 46. a. 1.

נָבוֹת
ναβώθ

Naboth, Idem. Nomen viri, 3. Reg. 21. a. 3.

נְבוֹ
ναβῶ

Nabu, Loquela, siue prophetia: aut loquens, vel prophetãs siue fructificans aut germinans. Nomen vnius ex principibus regis Babylonis, Iere. 39. a. 3. In codicibus Hebræis, vnius est nomen proprium, Semegar nebu. vide Semegar.

נְבוּכַדְנֶאצַּר
ναβυχοδονόσωρ

Nabuchodonosor, Gemitus siue planctus iudicii, angustiæ vel pressuræ, siue coartans iudicium angustię vel pressuræ. Rex Babyloniorum, 4. Reg. 24. c. 10.

נְבוּכַדְרֶאצַּר
ναβυχοδονόσωρ

Nabuchodonosor, In toto Ieremia, excepto cap. 27. a. 8. & 28. c. 11. & 29. a. 1. & 34. a. 1. & 39. a. 1. Eze. 26. a. 7. & 29. d. 18 & 30. c. 10. In quibus omnibus locis in Hebræo codice scribitur Nabuchodorosor, quod interpretatur gemitus siue planctus generationis, angustiæ vel pressuræ, aut coartatio generationis, angustiæ vel pressuræ.

נְבוּשַׁזְבָּן
ναβυσάζαν

Nabusezbáz, Loquela, siue prophetia, vel germinatio manans vel fluens: aut ex Hebræo & Syro, fructus vel germinatio liberationis. Nomen viri, Ier. 39. c. 13.

נְבָטָיִם
ναβαταῖοι

Nabathæi, Loquentes, siue prophetantes, aut germinantes. D. 1. Mach. 5. c. 25.

נְבוּזַרְאֲדָן
ναβουζαρδάν

Nabuzardan, Germinatio, vel prophetia extranei siue ventilati aut effusi iudicii, vel germinatio, siue prophetia extranei, siue ventilati, aut effusi dominii vel basis. Princeps exercitus regis Babyloniorum, 4. Reg. 25. b. 8.

נָחוֹר
ναχώρ

Nachór, Raucus, vel aridus, aut iratus, vel incensus: aut Syriacè, suffocatus. Filius Sarug, Gen. 11. c. 22. Luc. 3. f. 34. Filius item Thare, Gen. 11. d. 27.

נָכוֹן
ναχῶν

Nachón, Paratus, vel certus. Nomen loci, 2. Reg. 6. a. 6.

נָדָב
ναδάβ

Nadáb, Spontaneus, aut vouens, vel princeps. Filius Aaron Exod. 6. d. 23 Filius item Semei filii Onam filii Ierameel, 1. Paral. 2. d. 28. Filius Iahiel, 1. Par. 9. f. 36. Filius Ieroboam, 3. Regum 14. e. 20.

נַדַבְיָה
ναδαβία

Nadabiá, Votum Domini, siue spontaneus, aut princeps Domini. Filius Iechoniæ filii Ioacim, 1. Par. 3. c. 18.

נַגַּי
ναγγαί

Naggé, Claritas, vel splendor. D. Nomen viri, Luc. 3. e. 25.

נַחְבִי
ναβί

Nahabi, Occultus, vel absconditus, siue dilectus meus, aut requiescens mecum, siue ductor mecum. Filius Vapsi, Num. 13. b. 15.

נַחֲלִיאֵל
ναδιηλά

Nahaliél, Torrens Dei, siue hæreditas Dei, aut vallis Dei. Locus vbi castra fixerunt Israëlitæ, Num. 21. d. 19.

נַחַם
ναάμ

Naham, Consolatio, vel pœnitentia, siue ducens eos, aut requies eorum. Frater Odaiæ mulieris, 1. Par. 4. d. 19.

נַעַם
νοέμ

Naham, 1. Par. 4. c. 15. Filius Caleb filii Iephone, interpretatur pulcher, siue iucundus, aut mouens eos.

נַחֲמָנִי
ναιμανί

Nahamani, Consolator, siue pœnitens, aut requiei munus vel numerus, siue requiei præparatio. Nomen viri, 2. Esdræ 7. b. 7.

נַחֲרַי
ναεγί

Naharái, Naris, siue nasus, aut hinniens, vel calefactio, siue ariditas, vel raucedo: aut Syriacè, suffocatio. Armiger Ioab, 2. Reg. 23. d. 37. & 1. Par. 11. g. 39.

נַחְשׁוֹן
ναασσών

Nahasson, Idem. Filius Aminadab, frater Elisabeth vxoris Aaron, Exod. 6. d. 23.

נַחַת
ναχώθ. ναάθ

Nahath, Requies, vel ductor: aut Syriacè, descensio. Filius Rahuel filii Esau, Gen. 36. b. 13. & 2. Par. 31. c. 13.

נַחוּם
ναούμ
ναΐν

Nahúm, Consolator, siue pœnitens, aut ductor eorum. Nomen prophetæ, Nahum 1. a. 1. & 2. Esd. 7. b. 7.

Nain, Pulchritudo, siue iucunditas, vel commotio aut motus eorum. D. Ciuitas in secundo miliario Thabor montis

contra

contra Austrum ad pedem Hermon minoris montis iuxta Hendor villam, Luc.7.b.11.

נָיוֹת ναϐάθ — Naioth, Pulchritudo, siue decor, aut habitaculum. Nomen loci, 1.Reg.19.c.18.

נִמְשִׁי ναμεσσεί — Namsi, Ablatus, siue auferens, aut tangens, vel dormitionis munus. Pater Iehu regis Israël, 3.Reg.19.c.16.

נְמוּאֵל ναμουήλ — Namuél, Dormiens Deus, vel dormitio, siue somnus Dei. Filius Simeonis filii Iacob, 1.Par.4.e.24. qui Genes.46.b.10. dicitur Iamuel.

נְמוּאֵלִי ναμουηλεί — Namuelitæ, Idem. Num.26.b.12.

נְעָנְיָה ναναία — Nanea, id est, Diana, sic enim appellabatur Diana lingua Persica, 2.Mach.1.c.13.

נָפֶג ναφέκ — Napheg, Imbecillis, aut remissus, aut laxatus. Filius Isaar filii Caath filii Leui, Exod.6.c.21. Filius item Dauid, 1.Par.14. b.6.

נָפִישׁ ναφείς τάρχιστος — Naphís, Anima, vel refrigeratus, aut requiescens: vel Syriacè, multiplicans. Filius Ismahelis, Gen.25.b.15. & 1.Par.5.c.19

נְצִיחַ νισία — Narcissus, Stupefactus, vel negligens. G. Nomen viri, cuius meminit Paulus, Rom.16.b.11.

נָתָן νάθαν — Nasia, Victor, siue æternus, aut fortis. Nomen viri, 1.Esdræ 2.c.54.

נְתַנְאֵל ναθαναήλ — Nathán, Dans vel donatus. Filius Dauid, 2.Reg.5.c.14. & 1.Par.3.b.5. Nomen item prophetæ, 2.Reg.7.a.2. Filius item Ethei filii filiæ Sesan ex seruo, 1.Par.2.e.36.

נְתַנְיָה ναθανίας — Nathanael, Donum Dei. Frater Semeiæ & Choneniæ, 2. Par.35.b.9. Filius Suar, princeps tribus suæ Issachar, Num.1. a.8. Quartus filius Isai, 1.Par.2.b.14.

נְתַן מֶלֶךְ ναθάν — Nathanel, Idem.

נְתִינִים ναθίνοι — Nathaniá, siue Nathaniás, Donum Domini. Pater Ismahelis, 4.Reg.25.f.23.

נָתָן ἀναθών ναυῆ — Nathan-mélech, Donum regis, siue donum consilii. Nomen Eunuchi, 4.Reg.23.c.11.

נְזִרִים — Nathinæi, Dati, vel donati, 1.Par.9.a.2. & 2.Esd.7.d.46.

נְזִירָה ναζιραῖος — Nathon, Dare, vel dando. Ciuitas in tribu Zabulon, Ios.19. b.14.

נָזִיר ναζηραῖος ναζωραῖος — Naue, Posteritas, vel stirps, aut filius vel æternus, seu permanens, vel pulchritudo, siue habitaculum: aut Syriacè, pisces. D. Idem qui & Nún, pater Iosue, Eccl.46.a.1.

נְזִירוּת ναζωραῖος ναζαρηνός ναζαρέθ ναζαρέτ — Nazaræi, Separati, siue coronati, aut sanctificati, Thren.4. b.7. Amos 2.c.11.d.12. ναζηραῖοι. ἡγιασμένοι

Nazareni, Idem. Sed si per ע scribatur, interpretatur custodientes, vel floridi, aut virgulta. D. Act.24.b.5.

Nazaræus, Separatus, siue coronatus, aut sanctificatus, Iudic.13.a.5.

Nazaræus, Matt.2.d.9 Idem: vel per ע literam, custos, siue flos, aut virgultum. D.

Nazarenus, Idem. s.n. D. Matth.26.g.71. & Luc.4.f.34.& Marc.1.c.24.

Nazareth, Sanctificata, aut separata, vel coronata. Si autem per ע scribatur, interpretatur Custodita, vel florida, aut virgultum. D. Viculus Galilææ iuxta montem Thabor, in quo fuit nutritus IESVS saluator noster, Mat.2.d.23. Luc.4.c.16. ædificata super montem.

N E

נֵאָפוֹלִיס νεάπολις — Neapolis, Noua ciuitas. G. Ciuitas Cariæ aut Thraciæ, Act. 16.b.11. Hanc vocari Sichem, testis est Hieronymus in Hebraicis quæstionibus.

נְבַחַז νιϐχάζ — Nebahaz, Fructificans vel germinans visionem, aut loquēs, vel prophetans. Idôlum Heuæorum, 4.Reg.17 f.31.

נְבִי νωϐεί — Nebái, Fructificans, vel germinans, aut loquens vel prophetans. Nomen viri, 2.Esd.10.a.19.

נְבַלָּט ναϐαλάτ — Neballát, Prophetia, siue loquela inuoluta, vel absconditа, aut germinans, vel fructificans, siue prophetans inuoluté vel absconditè. Ciuitas, 2.Esd.11.d.34.

נְבוֹ ναϐώ — Nebó, Loquela, siue prophetia, aut loquens, vel prophetās, siue fructificans, vel germinans. Vrbs est & mons terræ Moabitarum supra Iordanem contra Ierichuntem ciuitatem, in sorte tribus Ruben, Nu.32.a.3. Deut.32.g.49.& 34.a.1.& 1.Par. 5.a.8. Nomen viri, 1.Esd.2.b.29.& 10.d.43. Vide Nabo.

נִבְשָׁן νεϐσάν — Nebsan, Loquela, siue prophetia, aut germinatio dormitationis vel mutationis, siue germinatio vel loquela dentis vel eboris. Nomen ciuitatis in tribu Iuda, Ios.15.g.62.

נְבוּזַרְאֲדָן — Nebuzar-adan, Vide Nabuzar-adan.

נְכֹה νεχαώ — Nechaó, Claudus, vel percussus. Nomen Pharaonis regis Ægypti, illius videlicet cui Iosias rex Iuda fuit in occursum, 4.Reg.23.f.29. & 2.Par.35.c.20.

נְכֵב ἀννεκές — Neceb, Foramen, aut maledictio, siue vocatio, aut nominatio, vel explicatio. Ciuitas tribus Nephthali, quæ & Adami dicitur, Ios.19.c.33.

נְקוֹדָא νεκωδά — Necoda, Depictus, siue varius, aut punctuatus, vel pastor, aut incuruatus, vel incensus. Nomen viri, 1.Esd.2.c.48.60.

נַחַל אֶשְׁכּוֹל φάραγξ ϐότρυος — Nehel-eschol, Torrens botri, aut vallis botri. Nomen torrentis, Num.13.e.25. Vbi apud alios interpretes legitur. Vocatus est locus ille torrens Eschol: qui torrens est in vicinia Hebronis. Eo irrigatur vallis dicta Botri. Vide Eschol.

נֶחֱלָמִי νεελαμίτης — Nehelamites, Somniator, vel somnus, siue torrens, aut vallis aquarum, vel hæreditas aquarum, Ier.29.f.24.

נְחֶמְיָה νεεμίας — Nehemias, Consolatio, vel requies Domini, aut pœnitens Dominus, siue directio Domini. Nomen viri, 1.Esd.2.a.2.

נְעִיאֵל ναιήλ — Nehiel, Commotio, vel motus Dei. Ciuitas quæ terminus est Aser, Ios.19.b.27.

נְחֻשְׁתָּא νεεθάν — Nehustá, Ænea, vel ærea, aut augurans, vel serpens, aut serpentina. Mater Ioachin, filii Ioacim, 4.Reg.24.b.8.

נְחֻשְׁתָּן νεεθάν — Nehustan, Æneum, vel cupreum, aut augurium, siue serpentis datum, vel donum, 4.Reg.18.a.4.

נִמְרָה ναμϐρών — Nemra, Leopardus, siue rebellio, aut amaritudo, vel commutatio. Ciuitas, Num.32.a.3.

נִמְרִים νεϐρίμ — Nemrim, Idem. p.n. Regio irrigua, aut locus irriguus in Moabitide, Esa.15.c.6.

נִמְרֹד νεϐρώδ — Nemrod, Rebellis, vel dormitio descensionis, aut dormiens dominans. Filius Chus, Gen.10.b.8.

נְעֹמִיָּה νεομηνία — Neomenia, Nouilunium. G. Col.2.d.16.

נָפַת דֹּאר νεφαδώϱ — Nephath-dor, Fauus habitationis vel generationis, aut distillans siue eleuans, vel cribrans habitationem vel generationem. Ciuitas in tribu Manasse, eadem quæ Dor dicitur. Vide suo loco, 3.Reg.4.b.11. vbi corruptè legitur Nephad-dor. Ex Hebræo verti poterat in omni termino Dor.

נֶפֶג ναφήγ — Népheg, Imbecillis, aut remissus, vel laxatus. Filius Dauid 2.Reg.5.c.15.& 1.Par.3.b.7.

נֶפְתּוֹחַ νέφθαρ — Nephi, Purificatio. D.2.Mac.1.g.36.

נַפְתָּלִי νεφταλείμ νεφταλί — Nephthalí, Comparatio, vel æquiparatio, aut retorsio, vel tortuositas. Vnà è tribubus Israël sita supra tribum Aser, si Tobiæ credimus, cap.1.a.1. Nomen loci, 3.Reg.4.b.15.& 4.Regum 15.f.29. Sextus filius Iacob ex Bala ancilla Rachel vxoris ipsius Iacob, Gen.30.b.8.

Nephthalitæ, Idem.

נֶפְתָּר νέφθαρ — Nephthar, Purificatio. D.2.Mac.1.g.36.

נֶפְתּוֹחַ נַפְתֻּחִים νεφθουείμ — Nephtóa, Apertus, siue apertio, siue sculptura. Nomen fontis, Ios.15.b.9.& 18.c.15. ναφώ. ναφτώ

Nephtuím, Idem. p.n. Filius Mesraim, Gen.10.b.13.

נְפוּסִים νεφουσείμ — Nephusím, Diminuti, aut dilacerati. Nomen viri, 1.Esdræ 2.c.50.

נֵר νήρ — Ner, Lucerna, siue nouale. Pater Abner, 1.Reg.14.g.51. Pater Cis patris Saul, 1.Par.8.c.33. Filius Iahiel, 1.Par.9.f.36.

נֵרְגַל νηργέλ — Neregél, Explorans, vel pedester, siue lucerna discooperta vel coaceruata, aut nouale discoopertum vel reuolutum. Vnus ex principibus regis Babylonis, Ier.39.a.3.

Nergel, Idem. Idôlum Cuthæorum, 4.Reg.17.f.30. νηρεγέλ

נֵרִיָּה νήρεως — Nereus, Lucerna, vel nouale. Græcè verò magnus interpretatur. D. Nomen viri, Rom.16.b.15.

Neri, Lucerna, vel nouale. D. Luc.3.f.27. νηρί

נֵרִיָּה νήριος — Neri, Iere.32.b.12. Lucerna Domini, aut nouale Domini, Heb. Nerias. Pater Baruch, filius Maasiæ.

Nerias, Idem, Ier.36.a.4.& 51.g.59. νήεως

נְסִיב νεσείϐ — Nesib, Stans, siue statio, vel erectio, scilicet alicuius tituli: aut Syriacè, plantatio. Ciuitas in tribu Iuda, Ios.15.f.43.

נְסִרְךְ νεσράχ ἀσαράχ — Nesróch, Fuga vel tentatio tenera vel delicata, aut vexillum delicatum: vel Syriacè, tabula tua Idôlum quod adorabat Sennacherib, 4.Reg.19.g.37.& Esa.37.g.38.

Nesteus, Ieiunus, vel ieiunans. G. νησεύς

נְטוֹפָתִי νετωφαθεί νετωφαθίτης — Netophathí, Gutta, siue distillatio, aut gummi. Nomen loci, 1.Par.2.g.54.

Netophathites, Idem, 2.Reg.23.d.28.& 4.Reg.25.f.23.& 1.Par.11.f.30.

נְטוּפָה νετωφάθ — Netupha, Gutta, siue distillatio, aut gummi, vel declinatio oris. Nomen loci, 1.Esd.2.b.22.

Netuphati, Idem. Nomen loci, 2.Esd.12.b.28.

Neumenius, Nouus mensis, vel nouilunium. G. Filius Antiochi, 1.Mach.12.c.16. νεμήνιος

N I

נִיקָנוֹר νικάνωϱ — Nicanor, Victor, vel victoriosus, G. 1.Mach.3.e.38. Est & nomen diaconi, Act.6.b.5.

Nicodemus, Hebraicè interpretatur innocens sanguis: Græcè verò, victoria populi. D. Nomen viri Pharisæi, Iudæorum principis, Ioan.3.a.1. νικόδημος

Nicolaitæ, Victoriæ plebis. G. Apoc.2.b.6.d.15. νικολαΐται

Nicolaus, Idem. s.n. G. Nomen diaconi, Act.6.b.5. νικόλαος

Nicopolis, Victoriæ ciuitas, vel victoriosa ciuitas. Thraciæ ciuitas, quæ Istro flumini imminet, ad Titum 3.d.12. νικόπολις

Niger, Latinum est. Cognomen prophetæ cuiusdam, Act. 13.a.1. νίγερ

שִׁחוֹר μεταϐόλων — Nilus, Hebraicè dicitur Sihor, & interpretatur niger vel turbidus, aut matutinus. Fluuius Ægypti, Esa.23.a.3.

נִינְוֵה νινευῖ — Niniue, Pulchra, siue speciosa, aut habitaculum. Ciuitas quam ædificauit Assur, metropolis Assyriæ, Genes.10.b.12.& 4 Reg.19.g.36. quæ & Ninus dicitur: Nisi bis autem ab Eusebio. Suidas scribit nomen Niniues fuisse mutatum in nomen Babylonis à Semiramide regina Assyriorum.

Niniuitæ, Pulchri, siue speciosi, aut habitacula, Luc.11.d.30. νινευῖται

נִיסָן νισάν — Nisan, Vexillum, siue probatio, aut tentatio, vel fuga: aut Syriacè,

Syriacé, miraculum. Menſis reſpondens noſtro Martio, 2. Eſdræ 2.a.1.

N O

נֹעָה Noá, Mouens, vel commota. Filia Salphaad filii Epher filii Galaad, Num. 26.d.33. Ciuitas item quæ terminus eſt tribus Zabulon, Ioſ.19.a.13.

נוֹעַדְיָה Noadiá, Teſtificatio, vel cœtus aut congregatio Domini, ſiue ornatus Domini, aut tranſiens Dominus: vel ex Syro & Hebræo, ablatio Domini. Nomen viri, 1.Eſd.8.g.33.

נֹבָח Nobé, Heb. Nob. 2.Eſd.11.d.32. Loquela ſiue prophetia, aut loquens vel prophetans, ſiue fructificans, vel germinans. Ciuitas Sacerdotum, ſita in tribu Beniamin non procul à Ieruſalem, 1.Reg.21.a.1.& 22.b.9.d.19. Eſa.10.g.32.

נֹבַח Nobé, Num.32.g.42. Iudic.8.c.11. Latrans vel latratus. Ciuitas quæ & Canath dicebatur, in tribu Manaſſe; 1.Reg.21.a.1

נוֹדָב Nodáb, Vouens, ſiue ſpontaneus, aut principalis. Nomen viri, 1.Par.5.c.19.

נֹחַ Noë, Ceſſatio, vel requies. Filius Lamech filii Mathuſalæ, Gen.5.d.29. Luc.3.g.36.

נַעֲמָה Noemá, Pulchra, ſiue decôra, aut mouens valde. Filia Lamech ex Sella vxore ſua, Gen.4.d.22.

נַעֲמָן Noemán, Pulcher, ſiue decôrus, aut motum præparans. Filius Bale filii Beniamin, Num.26.e.40.

נַעֲמָנִי Noemanitæ, Idem. p.n. Num.26.e.40.

נַעֲמִי Noemí, Pulchra, ſiue decôra. Vxor Elimelech Bethlehemitæ, Ruth 1.a.2.

נֹעָמִי Nóga, Claritas, ſiue ſplendor. Filius Dauid, 1.Par.14.b.6.

נֹגַהּ Nóge, Idem. Filius Dauid, 1.Par.3.b.7.

נָחַי Nohaa, Requieſcens, aut ducens vel ductor. Filius Beniamin, 1.Par.8.a.2. qui Gen.46.c.21. dicitur Naaman.

נוֹפַהּ Nóphe, Inſufflans, aut timidus, ſiue illaqueans. Nomen loci, Num.21.f.30.

נֹפֶת Nópheth, Fauus, aut cribrum, ſiue diſtillatio. Vrbs in tribu Manaſſe, Ioſ.17.c.11.

נַעֲרַן Noraan, Puer, vel iuuenis, ſiue excutiens, aut vigilans, vel mouens canticum. Nomen loci, 1.Par.7.f.28.

N V

נוּן Numenius, Nouus menſis, vel nouilunium. G. 1.Machab. 12.c.16.

נוּן vel נון Nun, Poſteritas, vel ſtirps, aut filius, vel æternus, ſeu permanens: aut Syriacè, piſcis. Pater Oſee cuiuſdam, Numer.13.a.9. Pater item Ioſue, Ioſ.1.a.1. Filius Eliſama filii Ammiud, 1.Paral.7.f.27.

N Y

Nympha, Sponſa. G. Col.4.d.15.

O

עֹבַדְיָה Obadiá, Seruus Domini, vel operarius Domini. Filius Arnan filii Raphaiæ filii Ieſaiæ, 1.Paral.3.d.21. Filius Iezrahia filii Ozi, 1.Par.7.a.3.

עוֹבָל Obál, Peruerſitas vetuſtatis, aut peruerſitas fluxus. Filius Iectan. Vide Hebal.

עֹבַדְיָה Obdia, ſiue Obdias, Idem quod Obadia. Filius Aſel filii Elaſa, 1.Par.8.d.38.& 9.g.44.& 12.b.9.

עֹבֵד vel עוֹבֵד Obed, Seruus, vel operarius. Pater Gaal, Iudic.9.d.26. Filius Booz, pater Iſai, Ruth 4.d.17. & 1.Paralip.2.b.11. Filius Ophlal filii Zabad, 1.Par.2.e.37. & 11.g.47.

עֹבֵד אֱדֹם Obed-edom, Seruus hominis, vel terreni, aut ſanguinei vel rufi. Nomen viri, 2.Reg.6.b.10.

עֹבַדְיָה Obedia, Seruus, vel operarius Domini. Nomen viri, 1.Eſdræ 8.b.9.

אֹבֹת Oboth, Pythones, ſiue vtres, aut patres, vel deſideria. Nomen loci, Num. 21.c.10. triceſima ſexta Iſraëlitarum manſio, cùm ex Ægypto proficiſcerentur in terram Chanáan, Numeri 33.f.44.

O C

אֲחֻזַּת Ochozáth, Poſſeſſio, ſiue apprehenſio, vel collectio, aut viſio, ſeu fratris oliua. Amicus Abimelech regis Geraræ, Geneſ. 26.f.26.

אֲחַזְיָה Ochoziás, Apprehenſio, ſiue poſſeſſio Domini, aut viſio Domini. Filius Achab regis Iſraël, 3.Reg.22.g.50. Filius Ioram regis Iudæ, 4.Reg.8.f.24.& 1.Par.3.c.11.

עָכְרָן Ochrán, Turbidus, vel conturbans. Pater Phegiel principis tribus Aſer, Num.1.b.13.

O D

הוֹדַוְיָה Odaiá, ſiue Odaiás, Laus Domini, ſiue confeſſio Domini. Sorot Naham, 1.Par.4.d.19.& 2.Eſd.9.a.5.

עוֹדֵד Odaren, Laudis canticum, vel teſtimonium arcæ. D. Nomen viri, 1.Mach.9.g.66.

עוֹדֵד Oded, Suſtentans, vel tenens, aut erigens. Nomẽ viri prophetæ, 2.Par.15.a.1.& 28.b.9.

חוֹדַוְיָה Odeuiá, Laus Domini, ſiue confeſſio Domini. Nomen viri. In toto cap. 2.Eſd.10.b.13 ſcribe Odaia.

הוֹדַוְיָה Odia, Idem. Nomen viri, 2.Eſd.8.b.7.

Odoia, Idem quod Oduia. Nomen viri, 1.Par.5.d.24.

עֲדָלָם Odollám, Teſtimonium, ſiue ornamentum illis, aut teſtimonium ſiue ornamentum ſuæ miſeriæ, vel tranſitus, aut præda ſuæ miſeriæ. Ciuitas in Iuda, à Roboam conſtructa, 2.Par. 11.b.7. Michææ 1.d.15. Videtur eſſe eadem quæ Adullam dicitur Ioſ.12.d.15.& 15.e.35. & 1.Eſdr.2.b.40. Nomen item ſpeluncæ, 1.Reg.22.a.1.

Odollamites, Idem, Gen.38.a.1.

עֲדֻלָּמִי Odouia, ſiue Oduia, Laus Domini, ſiue confeſſio Domini. Filius Aſana, 1.Par.9.b.7. Filius Elioenai filii Naatiæ, 1.Paral.3.d.24.& 1.Eſd.2.b.40.

הוֹדַוְיָה

O G

עוֹג Og, Subcineritius panis vel torta, aut ſubſannatio: vel Syriacè, detentus, aut impeditus. Rex Baſan, Num.21.g.33.

O H

הוֹהָם Ohám, Væ eis, ſiue tumultuans, vel conturbans. Rex Hebrõ Ioſ 10.a.3.

אָהֳלִי Ohel, Tabernaculum, ſiue tentorium, aut ſplendor. Filius Zorobabel filii Phadaia, 1.Par.3.d.20.

אָחְלַי Oholai, Deprecans, vel expectans, aut incipiens, vel dolẽs, ſiue frater mihi. Filius Seſan filii Ieſi filii Apphaim, 1.Paral.2.d.31.

אָחְלִי Oholi, Idem, 1.Par.11.g.41. Filius Zabad.

O L

עַלְיָא Olda, Vide Holda, 2.Par.34.e.22.

הַר הַזֵּתִים Oliueti mons, ſiue mons oliuarum, ſiue oliuetum. Mons ad Orientem Ieroſolymæ, vt Zach.14.a.4. ſcribitur, torrente Cedron interfluente, ſabbathi habens iter ab Ieruſalem, Act. 1.b.12. Luc.19.d.29.

עֹלָא Ollá, Eleuatio, vel holocauſtum, aut infans, vel paruulus, aut folium. Pater Haniel, 1.Par.7.g.39.

עִילוֹן Olon, Vide Holon.

Olympias, Cæleſtis. G.

Olympias, Rom.16.b.15. Idem, In Græco Olympan.

Olympius, Cæleſtis. G.2.Mach.6.a.2.

O M

אוֹמַר Omár, Dicens, vel loquens, ſiue amarus vel exaltans. Filius Eliphaz filii Eſau ex Ada vxore, Gen.36.b.11.

אִמְרִי Omrái, Dicens, vel loquens, aut exaltans, ſiue amarus: aut Syriacè, agnus. Pater Amri, 1.Par.9.a.4.

O N

אוֹנָם Onám, Dolor, aut fortitudo ſiue iniquitas eorum. Filius Soba filii Seir Horræi, Geneſ.36.c.23. Filius item Ierameel ex Atara vxore, 1.Par.2.d.26.

אוֹנָן Onán, Dolor, ſiue iniquitas, aut fortitudo. Filius Iudæ ex Sue vxore ſua, Gen.38.a.4.

Oneſimus, Vtilis. G. Nomen viri fidelis, Coloſſ.4.b.9. ad Philem.b.10.

Oneſiphorus, Vtilitatem afferens. G. Vir quidam fidelis, 2.Tim.1.d.16.

Onias, Fortitudo Domini, aut nauis. D. Summus ſacerdos apud Iudæos, 1.Mac.12.a.7.

אוֹנוֹ Ono, Dolor, aut fortitudo, ſiue iniquitas eius. Ciuitas quã ædificauit Samad filius Elphaal, 1.Par.8.b.12 In 1.Eſdr.2.b.33.& 2.Eſd.6.a.2.& 7.d.37. fit mentio Vallis Ono.

O O

אָהֳלָה Oola, Tabernaculum, vel tentorium, ſiue ſplendor eius, Ezech.23.a.4.

אָחְלַי Ooli, Deprecans, ſiue expectans, aut incipiens, vel dolens, ſiue frater mihi. Pater Zabad, 1.Par.11.g.41. Hebr. Ahelai.

אָהֳלִיאָב Ooliab, Tabernaculum, vel tentorium patris, aut ſplendor patris. Filius Achiſamech, Exod.31.a.6.

אָהֳלִיבָה Oolibá, Tabernaculum, vel tentorium meum in ea, aut ſplendor meus in ea, Ezec.23.a.4.

אָהֳלִיבָמָה Oolibama, Tabernaculum, vel tentoriũ meum excelſum, ſiue ſplendor excelſorum. Vxor Eſau filia Anæ, Gen.36.a.2. Ciuitas Idumæorum principum, Gen.36.d.41. & 1.Paralipo.1.d.52.

אָהֳלָם Ooſam, Apprehenſio eorum, ſiue poſſeſſio eorum, aut viſio eorum. Filius Aſhur ex Naara vxore ipſius, 1. Paralipo.4.a.6.

O P

אוֹפַז Ophás, Aurum obrizum. Nomen loci, Ier.10.b.9.

עֹפֶל Ophel, Turris, aut obſcuritas, vel nebula. Nomen muri, 2.Par.27.b.3. & 33.c.14. Aut potius turris Ieroſolymæ, non procul à templo, 2.Eſd.3.f.26.

Opher, Ioſ.12.d.17.& 4.Reg.14.g.25. Vide Hepher.

עָפְרָה Opherá, Puluis, aut plumbum, vel hinnulus. Ciuitas in tribu Beniamin, Ioſ.18.d.23. lege Ophra.

עֵיפִי Ophi, Laſſus, aut volans: vel Syriacè, plicatus, vel complicatus, aut folium. Nomen viri, Ier.40.c.8.

חֻפִּים Ophim, Thalamus, ſiue coopertus, aut litus maris. Filius Beniamin, Gen.46.c.21. Heb. Huppim.

אוֹפִיר Ophir, Cinis, vel incineratio, aut fructificatio. Filius Iectan, Gen.10.d.29. Inde Ophira regio, 3.Reg 9.d.28. quæ (vt refert Ioſephus libr. 8.) etiam aurea terra nuncupatur, vnde aurum Ophirizum, quod Obrizum vocant.

Ophlal,

Ophlál, Iudicans, vel orans. Filius Zabad filii Nathan filii Ethei, 1. Par. 2. e. 37.

Ophní, Pugnus, vel pugillus, aut cooperiens. Filius Heli sacerdotis, 1. Reg. 1. a. 3. Heb. Hophni.

Ophní, Ios. 18. d. 24. Interpretatur volans, siue lassitudo: aut Syriacè, plicatio, vel complicatio. Nomen ciuitatis.

Ophrá, Puluis, aut plumbum, vel hinnulus. Filius Maonathi filii Othoniel filii Cenez, 1. Par. 4. c. 14.

O R

Oréb, Coruus, vel suauis, aut fideiussor, vel commiscens, seu vespertinus. Vir Madianita à tribu Ephráim interfectus, Iudic. 7. d. 25. & 8. a. 2. Psal. 82. b. 12. Heb. 83. Esa. 10. f. 26.

Orientis filii, pro filiis Cedem, siue Cedma, filii Ismaëlis, Ier. 49. e. 28.

Ornán, Exultans, siue arca earum, aut lux filii, vel lux siue maledictio permanens vel æterna. Nomen viri, 1. Par. 21. c. 18 qui 2. Reg. 24. d. 20. dicitur Areuna.

Ororí, Montanus. Ciuitas, 2. Reg. 23. d. 33. ἀροήλ.

Oronáim, Iræ, vel furores: aut Syriacè, libertates. Duo vici, quæ via est ad Assyrios, siue duæ vrbes Moabitarum: vna superior, altera inferior, Esa. 15. c. 5. Et hanc ob rem vox Hebraica est dualis numeri. Heb. Horonáim. Ciuitas Moabitarũ.

Orphá, Ceruix, vel ceruicosa, siue suscitatio oris vel denudatio oris. Vxor Chelion filii Elimélech Bethlehemitæ, Ruth 1. a. 4.

Orthosías, vel potius Orthosis, idis, Recta, vel rectificata. G. Nomen loci, 1. Mach. 15. g. 37.

O S

Osaiás, Saluator Dominus, aut salus Domini. Nomen viri, 2. Esd. 12. c. 32. Ier. 42. a. 1.

Osee, Saluator, aut salus. Filius Ela, 4. Reg. 15. f. 30. Nomen item prophetæ filii Beeri, Osee 1. a. 1. Filius Nun, Nu. 13. a. 8. qui ibidem, b. 17. dicitur Iosue à Moyse, item filius Ozaziu, 1. Par. 27. c. 20,

Othéi, Tempus, vel hora mea, aut iniquitas mea. Filius Ammiud filii Amri, 1. Par. 9. a. 4.

Othír, Excellens, siue residuus, aut remanens. Nomen viri, 1. Par. 25. a. 4.

Othni, Tempus, siue hora mea. Nomen viri, 1. Par. 26. a. 7.

Otholiá, Tempus Domino, siue hora Domino. Filius Ieroam, 1. Par. 8. c. 26.

Othoniél, Tempus Dei, siue hora Dei. Filius, id est, nepos Cenez, frater Caleb, Ios. 15. d. 17. & 1. Par. 4. c. 13.

O Z

Oza, Fortitudo, aut capra. Horti nomen, 4. Reg. 21. d. 26. Nomen viri, 1. Par. 6. c. 29. & 8. a. 7.

Oza, Idem. Filius Abinadab, 2. Reg. 6. a. 3. ὀζά

Ozan, Fortitudo earum, aut capra earum. Pater Phaltiel principis tribus Issachar, Num. 34. d. 26.

Ozaziu, Fortitudo Domini. Nomen viri, 1. Par. 15. c. 21. & 27. c. 20.

Ozen-sara, Auricula carnis vel consanguinitatis, aut auricula fermentata vel remanens, siue statêra carnis vel consanguinitatis aut residui. Vrbs condita à Sara filia Ephraim, 1. Paral. 7. c. 24.

Ozi, Fortis, vel fortitudo mea, aut hircus meus. Filius Bocci filii Abisue, 1. Par. 6. a. 5. Filius item Thola filii Issachar, 1. Par. 7. a. 2. vide & 9. b. 8.

Ozi, 2. Esd. 3. f. 25. Tunc, siue aut iste. Nomen viri. ὀζαί

Ozia, Fortitudo Domini, siue hircus Domini. Filius Amaziæ regis Iuda, 2. Par. 26. a. 1. Esa. 1. a. 1. qui 4. Reg. 15. a. 1. dicitur Azairas. Filius Caath filii Leui, 1. Par. 6. b. 23.

Oziáu, Fortitudo Domini. Nomen viri, 1. Par. 24. d. 26. ἰοζίας

Oziél, Fortitudo Dei, siue hircus Dei. Filius Bela filii Beniamin filii Iacob, 1. Par. 7. b. 7. Filius Caath filii Leui, Exod. 6. c. 18. Vide & 1. Par. 4. g. 42. & 2. Par. 29. c. 13.

Ozielitæ, Idem. Num. 3. d. 27. & 1. Par. 26. c. 23. ὀζιήλ

Ozní, Auris, vel auscultatio mea, siue statêra. Filius Gad filii Iacob, Num. 26. b. 16.

Oznitæ, Idem, Num. 26. b. 16.

Ozriél, 1. Par. 27. c. 19. Adiutorium Dei, siue atrium Dei. Pater Ierimoth.

P

PAcificus, Heb. שׁ Selomóh, Cant. 8. d. 11. Vide Salomon σολομών

Palæsthina, Consperſa, scilicet cinere vel puluere: siue ruina apposita, vel ruina duplex, aut ruinæ potus, vel cecidit bibens. Est ea Syriæ regio quæ Hebræis dicitur Peleseth, ad mare mediterraneum pertingens, cuius sunt vrbes illæ, Azotus, Gaza, Accaron, Geth, Ascalon. Auctor est Iosephus libro 1. Iudaicarum antiq. cap. 12. 1. Reg. 6. d. 17. de hac Pomponius Mela in 1. Plinius in 5. cap. 12. & 13. Palæsthina non est eadem cum Iudæa, quamuis id scribat Ptolemæus in quarta Asiæ tabula, cum diphthongo scribitur iuxta Græcorum scripturam. פְּלֶשֶׁת παλαιστίνη

Palæsthini, Idem. p. n. m. g. Gen. 21. d. 33. Populi quos interpretes ἀλλοφύλους, id est, alienigenas vocant. Hi etiam Philisthæi dicuntur à veteri interprete Latino, vt 2. Reg. 21. c. 12. d. 18. Iudic. 3. a. 3. & sexcentis aliis locis. פְּלִשְׁתִּים

Palmyra, Hebraicè dicitur Thamor, & interpretatur palma, vel dactylo, aut cõmutatio vel permutatio, siue amaritudo. Vrbs Syriæ nobilis, quæ & Hebraicè aliàs Thadmor dicitur. תָּמֹר

Palmyra, Hebraicè Thadmor, interpretatur confessio vel laus amaritudinis, aut confessionis vel laudis myrrha: siue ex Hebræo & Syro, laus præceptoris vel Domini. Nomen ciuitatis in Syria, quam ædificauit Salomon, 3. Reg. 9. c. 18. & 2. Par. 8. a. 4. quæ aliàs Thamor siue Thamar dicitur Hebraicè. Hæc ab Hadriano principe, Hadrianopolis dicta fuit. תַּדְמֹר Δαμάρ Δεδμάρ

Pamphilia, Tota dilecta vel amabilis. G. Prouincia Asiæ ab Ortu Ciliciam habet, ab Occasu Lyciam & Asiæ minoris partem, à Septentrione Galatiã & Cappadociam, à Meridie Mediterraneum mare, quod illic Pamphilii maris nomen habet. Tota Tauri expatiantis iugis septa. De hac Ptolemæus libr. 5. Plinius lib. 5. cap. 27. Pom. Mela in 1. In hac sita est vrbs Perge: cuius meminit Lucas, Act. 13. b. 13. & Mela lib. 1. Volaterranus lib. 10. hanc etiam Mesopiam appellatam scribit. παμφιλία

Paphus, Cypri est ciuitas, Veneri quondam sacra, in qua ante nuptias puellæ dotem quæsituræ, in honorem Veneris in litore se prostituerunt, vt scribit Iustinus lib. 18. de hac Pomponius Mela libr. 2. Strabo in 14. Plinius libr. 5. cap. 31. Hæc frequenti terræmotu lapsa, nunc ruinarum tantùm vestigiis, quid olim fuerit, ostendit. Hæc Hieronymus, Act. 13. a. 6. πάφος

Paracletus, Consolator, vel aduocatus. G. Ioan. 14. b. 16. παράκλητος

Parasceue, Præparatio. G. Luc. 23. g. 54. Ioan. 19. g. 43. παρασκευή

Parmena, Permanens. G. Nomen diaconi, Act. 6. b. 5. παρμένα

Parthia, Asiæ maioris est regio circa Persas inter flumen Indum & Arios populos ab Oriente, & Tigrim atq; Mediam ab Occasu sita: à Meridie terminatur deserto Carmaniæ, ab Aquilone Hircania, teste Plinio lib. 6. cap. 25. Ptolemæus lib. 6. cap. 5. De illis Iustinus lib. 41. Strabo in 15. Habes eius mẽtionem, Act. 2. b. 9. παρθυαίος

Parthi, Lingua Scythica, dicuntur fugaces vel exules. D. Nomen prouinciæ, Act. 2. b. 9. πάρθοι

Pascha, Transitus, vel claudicatio. Idem Phase significat, Ezech. 45. f. 21. Matt. 26. a. 2. Marc. 14. b. 12. Ioan. 2. b. 13. & 6. a. 4. & 1. Cor. 5. c. 7. Chaldaicè dicitur פַּסחָא vnde πάσχα, ח mutato in χ, vt in Charan pro Haran. פֶּסַח

Patara, Calcata, vel mortifera. G. Ciuitas Lyciæ prouinciæ in Asia, Act. 21. a. 1. πάταρα

Patmos, Lethalis, vel mortifera. G. Exigua insula in Ægæo mari, Sporadum vna, Plinio libr. 4. cap. 12. Straboni in 10. ad quam relegatum ferunt Iohannem apostolum à Domitiano imperatore Romano, Apocalypsinque scripsisse in ea, Apoc. 1. b. 9. Euseb. lib. 3. cap. 18. Eccl. hist. πάτμος

Patroba, Paternalis. G. Nomen viri, Rom. 16. b. 14. πατρόβας

Patroclus, Patris, vel patriæ gloria. G. Nomen viri, 2. Machab. 8. b. 9. πάτροκλος

Paulus. Hieronymus in epist. ad Philemonem scribens, admonet mirabilem sonare, ab Hebræis etymologiam mutuatus. Alii, os tubæ, nimirum ex Hebræo & Græco dictionem conflantes. Constat tamen aut Græcam esse vocem, & quietum sonare à verbo παύομαι, aut Romanam siue Latinam pusillum significantem: de qua significatione lege Augustinum cap. 7. De spiri. & litera, & serm. 107. in nouis sermonibus.

P E

Pelusium, Hebraicè dicitur Sin, id est, rubus, teste Strabone lib. 17. Geographicorum. Ægypti est ciuitas ambitu xx. stadiorum: vnde nomen est præterfluenti ostio Pelusiaco. Huius etiam meminit Plinius lib. 5. cap. 9. & 10. Pomp. Mela lib. 2. Iosephus lib. 6. cap. 8. & lib. 10. cap. 1. Antiq. Iud. Aliàs Libna appellata & Sin. Ezec. 30. d. 15. סִין σεών

Pentapolis, Quinque ciuitatum, scilicet regio. G. Syriæ regio ad Orientem Iudææ, à quinque ciuitatibus, Sodoma, Gomorrha, Adama, Seboim, Segor (quibus olim fuerat inclyta) fuit appellata, igne & sulphure euersa, de qua Gen. 19. c. 24. πεντάπολις

Pentateuchus, Quinque volumina, à πέντε quod est quinque: τεῦχος, volumen. Sic vocantur à Græcis quinque libri Moysi, Geneſis, Exodus, Leuiticus, Numeri, & Deuteronomium: & à Rabinis Hebræorum חֲמוּשׁ id est, quinarius, siue תּוֹרה, id est, Lex. πεντάτευχος

Pentecoste, Quinquagesima. G. Act. 2. a. 1. & 20. c. 16. πεντηκοστή

Peregrinantes. Vide Geruth.

Pergamus, Altitudo, vel sublimitas. G. Clarissima Asiæ ciuitas, atque ipsius Troados, quam Silenus intermeat fluuius, præfluit Cetius profusus Pindaso monte, sicut scribit Plinius lib. 5. cap. 30. hist. mundi. De hac etiam Strabo lib. 13. Geogr. Ad huius ecclesiam Iohannes apostolus scripsit, Apoc. 1. c. 11. & 2. c. 12. πέργαμος

Perge, Valde terrestris. G. Pamphiliæ prouinciæ vrbs est: cuius meminit Plinius in 5. cap. 27. Mela libr. 1. Strabo libr. 14. Lucas, Act. 13. c. 13. πέργη

Persa,

פָּרָס πέρσαι — Persa, siue Persis, Frangens, siue diuidens, aut vngula, vel gryphus. est ad Orientem Iudææ sita, alta, cincta montibus regio, quæ à Septentrione Mediam, ab Occasu Susianum, ab Oriente duas Carmanias, ab Austro partem Persici sinus habet, auctore Volaterrano lib. 12. Ezec. 27. c. 10. & 38. a. 5.

πέρσαι — Persæ, Idem. p. n. Populi, 2. Par. 36. d. 20. Ezec. 27, b. 10.

περσέπολις — Persepolis, Persæ ciuitas. G. 2. Mach. 9. a. 2.

פָּרָס πέρσης — Perses, Frangens, siue diuidens, aut vngula, vel gryphus. Qui ex Persa siue Persia est.

Persia, Idem quod Persa.

περσίς — Persis, Idem. Mulier Paulo charissima, Rom. 16. b. 12.

סֶלַע πέτρα — Petra, Arx, & ciuitas princeps in regno Moab, in finibus Arabiæ sita, Esa. 16. a. 1. Ab hac, Arabia Petræa dicta est, de qua Egesippus lib. 1. cap. 14.

πέτρος — Petrus, Saxum, vel petra. Nomen vnius ex duodecim apostolis, à Christo sic cognominati, Ioan. 1. f. 16. qui prius Simõ dicebatur, Matt. 4. c. 18. Mar. 3. b. 16.

P H

פָּקַח φακεὶ φακεμί — Phacée, Aperiens. Filius Romeliæ, rex Israël, 4. Regum 15. c. 25. & 16. a. 1.

פְּקַחְיָה πακεία — Phaceiá, Aperiens Dominus. Filius Manahem, 4. Reg. 15. c. 22. Heb. Pecahia.

פְּדָיָה φαδαία — Phadaiá, Redemptio Domini. Pater Zebda matris Ioacim, 4. Reg. 22. a. 1. & 23. g. 36. Filius Iechoniæ filii Ioacim, 1. Par. 3. c. 18.

פְּדָהצור φαδασούρ — Phadassur, Redemptor fortis, vel redimens petra, aut redemptio plasmationis. Pater Gamaliel principis tribus Manasse, Num. 1. a. 10.

פְּדוֹן φαδών — Phadón, Redemptio eius: aut Syriacè, iugum vel iuga, scilicet boum. Nomen viri, 1. Esd. 2. c. 44.

פַּחַתמוֹאָב φαὰθ μωάβ — Phahath-móab, Dux Moab, vel dux ex patre, siue fouea ex patre. Nomen viri, 1. Esd. 2. a. 6.

פָּעִי vel בָּעִי φαί. φογώρ — Phái, Vlulans, aut gemens, vel apparens. Nomen vrbis Adar regis septimi in Edom, 1. Par. 1. d. 50. quæ Genes. 36. d. 39. dicitur Phahu.

פְּלָאיָה φαλαίας — Phalaiá, Miraculum Domini, siue occultum Domini. Nomen viri, 2. Esd. 8. b. 7.

פֶּלֶג φαλέκ — Phaleg, Diuisio. Filius Heber filii Sale, Gen. 10. d. 25. Luc. 3. g. 35.

פְּלָלְיָה φαλαί — Phalehá, Fragmen, vel frustum, aut scissura: vel Syriacè, obsequium. Nomen viri, 2. Esd. 10 b. 24.

פָּלָל φαλάλ — Phalel, Cogitans, siue orans, aut iudicans. Nomen viri, 2. Esd. 3. f. 25.

פֶּלֶט φαλέτ — Phálet, Liberatio, siue expulsio. Filius Iahaddai, 1. Paral. 2. f. 27. Filius Azmoth, 1. Par. 2. f. 47. & 12. a. 3.

פֶּלֶת φαλάτ — Pháleth, Ruina, vel iudicatio. Filius Ionathan filii Iada filii Onam, 1. Par. 2. d. 33.

פְּלוֹנִי φελλωνί — Phallonites, Cadens, siue occultus, 1. Paral. 11. f. 27. & 27. b. 10.

פַּלּוּא φαλλέ — Phallú, Mirabilis, aut occultus. Filius Ruben filii Iacob, Gen. 46. b. 19. & 1. Par. 5. a. 3.

פַּלְאִי — Phalluitæ, Idem. p. n. Num. 26. a. 5. φαλλυεί

פַּלְטִי — Phaltí, Liberatio, siue expulsio. Filius Raphu, Nu. 13. b. 10. Filius Lais, 1. Reg. 25. g. 44. Est & nomen vrbis, 2. Re. 23. d. 26

פַּלְטִיָּה φαλατίας φαλτίας — Phaltias, Liberatio Domini, aut expulsio Domini. Filius Ananiæ filii Zorobabel filii Phadaiæ, 1. Par. 3. d. 21. & 4. g. 42

פַּלְטִיאֵל φαλτιήλ — Phaltiél, Liberatio Dei, aut expulsio Dei. Filius Ozan, Numer. 34. d. 36. prínceps tribus Issachar. Filius Lais, 2. Re. 3. c. 15

פְּנוּאֵל φανουήλ εἶδος τοῦ θεοῦ — Phanuél, Videns Deum, siue facies Dei. Locus iuxta torrentem Iaboc, in finibus Amorrhæorum, in Rubenia sorte: vbi Iacob qui deinceps Israël, tota nocte luctatus est cum angelo, Genes. 32. g. 30. ita appellatus quòd vidisset illic Dominum. Hæc ciuitas, Gedeonis exercitui panes negauit, cuius turrim propterea destruxit & habitatores occidit, Iudic. 8. b. 8. & 17. Hanc Strabo lib. 16. Faciem Dei appellat. Est autem continua Tripoli, apud eamque mons Libanus desinit. Ieroboam ipsam ædificiis reparauit, 3. Reg. 12. f. 25. Fuit hoc nomine pater Gedor, 1. Par. 4. a. 4. Item filius Sesac, 1. Paral. 8. c. 25. Pater item Annæ prophetissæ, Luc. 2. e. 36.

פָּרָח φαρά φαρεσονί — Pharà, Frugifer, vel fructificans, aut crescens, siue vacca. Famulus Gedeonis, Iudic. 7. c. 10. Nomen item vrbis, 1. Machab. 9. e. 51.

פַּעֲרַי φαασσί — Pharái, Hiatus, vel apertio. Nomen viri, 2. Reg. 23. d. 35.

פַּרְאִם φασσάμ — Pharám, Onager eorum, vel ferocitas eorum, aut fructificatio matris, vel taurus matris. Rex Ierimoth, Ios. 10. a. 3.

פָּארָן φασάμ φασάν — Pharan, Pulchritudo, siue laus, aut gloriatio, vel propagines. Nomen oppidi, Gen. 14. a. 6. Est item generale nomẽ deserti Saracenorum trans Arabiam contra Australem plagam, per quod Israël perrexit transiens ex Ægypto in terram Chanaan duce Moyse, in quo sunt multa loco terminata, XVIII. scilicet mansiones, quarum vna est Haseroth, Num. 10. b. 12. & 13. a. 1. & 4. e. 27. Accipitur Pharan pro prima parte deserti Arabiæ prope montem Sinai. At Deut. 1. a. 1. pro vltima parte versus terram promissionis. Et Asseroth est in medio, Gen. 14. a. 6. & 21. c. 21. Num. 33. d. 36. dicitur desertum Sin per ע. Est etiam Pharan, mons Sinai contiguus, cuius meminit Abacuc 3. a. 3. Deut. 33. a. 2.

פַּרְעֹה φαραώ — Pharaó, Dissipans, vel discooperiens, aut nudans: vel Syriacè, vindicans. Rex Ægypti, cui cognomen Nechao, 4. Reg. 23. f. 33.

פִּרְעָתוֹן φαραθών — Pharathón, Dissipatio, vel ruptura, aut denudatio eius: vel Syriacè, vindicta eius. Ciuitas in Ephraim in monte Amalec, Iudic. 12. d. 15.

פִּרְעָתוֹנִי φαραθωνίτης — Pharathonites, Idẽ, Iudic. 12. d. 13. & 15. & 2. Reg. 23. d. 30

פֶּרֶץ φαρές — Pháres, Diuisio. Filius Iudæ ex Thamar nuru sua, Gen. 38. g. 29. & 1. Par. 4. a. 1.

פָּרֶץ φαρές — Pháres, 1. Par. 7. d. 16. Eques aut diuidens, siue exponens vel declarans. Filius Machir ex Maacha.

פָּרֶשׁ φαρές — Pharesitæ, Diuisi, Num. 26. c. 20. δῆμος ὁ φαρεσί.

פָּרְצִי — Pharida, Dispersa, diuisa, vel iumentum, vir, 2. Esd. 7. c. 57.

פַּרְיְדָא φαριδά — Pharphár, Comminutus, aut fructificatio fructus, siue taurus tauri. Nomen fluuii Damasci, 4. Reg. 5. c. 12.

פַּרְפַּר φαρφάρ — Pharisæi, Diuisi. D. Secta nomen apud Iudæos, quæ dicebat resurrectionem esse, Act. 13. b. 6.

φαρισαῖος — Pharisæus, Diuisus. D. Act. 23. b. 6.

φαρισαῖος — Pharnach, Taurus percutiens, vel percussus, aut contusus, siue fructificatio aromatum. Pater Elisaphan principis tribus Zabulon, Num. 34. d. 25.

פַּרְנָךְ ἀφαράχ — Pharós, Pulex, vel culex, siue fructus tineæ. Nomen viri, 1. Esd. 2. a. 3. & 8. a. 3.

פָּרְעֹשׁ φόρος — Pharsandatha, Reuelatio menstrui, vel commotionis suæ, aut equitis commotio, siue stercus menstruorum vel commotionis eius. Filius Aman filii Amadatha, Esth. 9. b. 7.

פַּרְשַׁנְדָּתָא φαρσανδαθά — Pharúa, Floridus: aut Syriacè, volans. Nomen viri, 3. Reg. 4. b. 17.

פָּרוּחַ φαρυά — Pharuda, Separatio, vel dispersio. Nomen viri, 1. Es. 2. c. 55

פָּרוּדָא φαρυδά — Pharurím, Lebetes, siue suburbana, 4. Reg. 23. c. 11. Hebr. Pharuarim.

פָּרְוָרִים φαρυρείμ — Phase, Transitus. Vide Pascha.

פָּסַח φασί — Phasea, Idem. Nomen viri, 1. Esd. 2. c. 49.

φασηλίς — Phaselis, Transitus, vel claudicatio natiuitatis vel generationis. D. Nomen loci, 1. Mach. 15. d. 23.

φασιρών — Phaseron, Oris canticum, siue os planum. D. 1. Mac. 9. g. 66

פַּסְגָּה φασγά — Phasgá, Collis, siue altitudo, aut munitio. Nomen montis Moabitarum, Num 21. d. 20. Ios. 13. c. 20.

פַּשְׁחוּר φασίουρ — Phashur, siue Phassur, Extendens vel multiplicans libertatem vel principatum, aut expandens foramen vel albedinem. Sacerdos, filius Emmer, Ier. 20. a. 1. Filius item Melchiæ, Ier. 21. a. 1. & 1. Par. 9. b. 12. Pater Gedelię, Ier. 38. a. 1. & 2. Esd. 7. d. 41.

פַּסְפָּה φασφά — Phaspha, Diminutio oris, vel os diminutum. Filius Iether, 1. Par. 7. g. 38.

פְּתַחְיָה χεδεία — Phathahia, siue Phathaiá, Porta Domini, siue aperiens Dominus. Nomen viri, 1. Esd. 10. c. 23. & 2. Esd. 9. a. 5.

פְּתוּאֵל Cαδουήλ — Phathuél, Buccella Dei, siue persuasio Dei, aut dilatatio Dei. Pater Ioëlis prophetæ, Ioël. 1. a. 1.

פְּתרוֹס παδουρῆς — Phathurés, Buccella roris, aut persuasio, siue dilatatio ruinæ vel distillationis. Nomen loci in Ægypto, Ier. 44. a. 1. Ezec. 29. c. 14. Idem videtur esse quod Phethros, cùm Hebræis iisdem punctis & consonantibus scribatur.

פָּעוּ φογώρ. φαύ — Pháu, Vlulans, aut gemens, vel apparens. Nomen vrbis Adar regis septimi in Edom, Gen. 36. d. 39. quæ 1. Par. 1. d. 49. dicitur Phai.

פְּדַחְאֵל φαδαήλ — Phedaél, Redemptio Dei. Filius Ammiud princeps tribus Nephthali. Num. 34. d. 28.

פְּגִעְיאֵל φαγεήλ — Phegiél, Obuiatio Dei, siue deprecatio Dei. Filius Ochran princeps tribus suæ Aser, Num. 1. b. 13.

פֶּלֶדֶשׁ φαλάς — Pheldás, Ruina trituræ, aut iudicium trituræ. Filius Nachor ex Melcha, Gen. 22. d. 22.

פְּלָיָה φαλία — Pheleia, Miraculum Domini, siue occultum Domini. Filius Elioenai filii Naariæ, 1. Par. 3. d. 24.

פְּלַלְיָה φαλαλία — Pheleiá, Cogitans Dominum, aut orans Dominum, siue iudicium Domini. Nomen viri, Nehem. 11. b. 12.

פֶּלֶת φαλέκ — Pheleth, Ruina, siue iudicatio. Pater Hon, Num. 16. a. 1.

פֶּלְתִי φελτί. φελεθί — Phelethi, Idem. Nomen populi siue legionum quarundam Dauid, 2. Reg. 8. d. 18. & 20. g. 23. & 1. Par. 18. d. 17.

רָצִים ῥασείμ — Phelethi, 4. Reg. 11. d. 19. In Hebræo est Rasim, & interpretatur cursores.

פְּלוֹנִי φελλωνί — Phelonites, Cadens, siue occultus, 1. Par. 11. g. 36.

פֶּלְטִי φελτί — Phelthi, Liberatio, vel expulsio. Nomen viri, de quo 2. Esdræ 12. a. 17.

פַּלְטִיָּה φαλτίας — Pheltia, siue Pheltias, Liberatio Domini, aut expulsio Domini. Nomen viri, 1. Esd. 10. a. 22. Filius Banaiæ, Ezec. 11. a. 1.

פְּנִנָּה φενναή — Phenenná, Gemma, siue facies nostra. Altera vxor Elcanæ, 1. Reg. 1. a. 2.

פְּרִזִּי φερεζαῖοι — Pherezæi, Rurales, id est, habitantes in villis absque muro. Nomen populi qui Samariam & Gabaon vrbis regionem tenet, Gen. 15. d. 20.

פַּרְמַשְׁתָּא φαρμασθά — Pherezæus, Idem. s. n.

Phermestha, Ruptura fundamenti, vel rupturam ponens: aut

aut ex Hebræo & Syro, taurus anniculus. Filius Aman filii Amadatha, Esth.9.b.9.

פַּס דַּמִּים φασδαμείμ — Phesdomim, Portio vel diminutio sanguinum, aut diminutio tacentium vel assimilantium. Nomen loci, 1.Par.11.c.13.

פַּשְׁחוּר φασούρ — Pheshúr, Extendens vel multiplicans libertatem vel principatum, aut expandens foramen vel albedinem. Nomen viri, 1.Esd.2.b.38.

פֶּסַח φασέ — Phesse, Transitus, siue claudicatio. Filius Esthon, 1.Paral.4. b.12.

פְּתַחְיָה φαθία — Phethehiá, Porta Domini, siue aperuit Dominus. Nomen viri, 1.Par.24.c.16.

פַּתְרוֹס Παθυλών — Phethros, Buccella roris, aut persuasio vel dilatatio ruinæ, vel distillationis. Nomen regionis, quæ Arabia Petræa dicitur Esa.11.c.11. Idem videtur esse quod Phathures, quum apud Hebræos iisdem punctis & consonantibus scribatur.

פַּתְרֻסִים πατροσωνείμ — Phetrusim, Idem.p.n. Filius Mesraim, Gen.10.b.14.

פִּיכֹל φιχώλ — Phichol, Os omnium, id est, omnis lingua, aut oris perfectio, siue consummatio. Princeps exercitus Abimélech regis Geraræ, Gen.21.c.22.

פִּי הַחִירֹת στομαεροὼθ — Phi-hahiroth, Os vel labium libertatis, aut os sculptum, abore, non osse. Nomen loci, in quo castrametati sunt Hebræi, reuertentes de Ægypto, Exod.14.a.2. siue quarta mansio Hebræorum, Num.33.b.8. Ibidem dicitur פני-החירות

פִּילַדֶלְפִיָא φιλαδελφία — Philadelphia, Amor fratris, vel fraternitatis. G. Ciuitas Decapolis est iuxta Plinium lib.5.cap.18. & Strabonem in 16.ad cuius ecclesiam Ioannes scripsit, Apoc.1.c.11. & 3.b.7. Dicta in Hebræo Rabbath, id est, magna. Et Ciuitas aquarum, quòd apud eam concipiantur fontes Iaboc fluuii.

פִּילַרְכוֹס φιλάρχης — Philarches, Amator principis. G.2.Mach.8.g.32.

פִּילֵמוֹן φιλήμων — Philemon, Deosculans. G.

פִּילֵטוֹס φιλῆτος — Philetus, Amabilis. G. Vir quidam, qui à fide Christi excidit, 2.Tim.2.c.17.

פִּילִפִּפֵּסִיוֹי φιλιππήσιοι — Philippenses, Bellicosi, siue amatores equorum. G.

פִּילִפּוֹי φίλιπποι — Philippi, Bellicosi, siue amatores equorum. G. Macedoniæ vrbs apud Stridonem fluuium à conditore Philippo Græciæ domitore sic appellata, Act.16.b.12.& 20.b.6.& 1.Thes.2.a.2

פִּילִפּוֹס φίλιππος — Philippus, Bellicosus vel amator equorum. G. Pater Alexãdri regis, 1.Mac.1.a.1. Frater item Herodis, procurator Iturææ & Trachonitidis constitutus à Romanis, Luc.3.a.1. Est & nomen Apostoli, Matt.10.a.2. Iohann.1.f.43. Nomen cuiusdam diaconi, Act.6.b.5.

פְּלֶשֶׁת ἀλλόφυλοι — Philisthæa, Conspersa, scilicet cinere vel puluere, siue ruina apposita, vel ruina duplex, seu ruinæ potus, vel cecidit bibens, Esa.14.g.31. Heb. Peléseth.

פְּלִשְׁתִּים ἀλλόφυλοι — Philisthæi, Conspersi, scilicet cinere vel puluere, aut ruinæ appositæ, vel ruinæ duplices, siue ruinæ potus, aut ceciderunt bibentes, 2.Par.17.c.11.

פְּלִשְׁתִּי φυλισταῖος — Philisthæus, Idem.s.n. 1.Reg.17.c.23.

פְּלִשְׁתִּים φυλισιείμ — Philisthiim, Idem.p.n. Nomen populi, Gen.10.b.14.

פְּלִשְׁתִּי — Philisthini, Iudic.3.a.3.

פִּילוֹלוֹגוֹס φιλόλογος — Philologus, Amator literarum, vel amator verbi. G. Nomẽ viri, Rom.16.b.15.

פִּילוֹמֵטוֹר φιλόμητορ — Philometor, Amator matris. G. Ptolemæus Philometor, 2.Mach.4.c.21.

פִּינְחָס φινεές — Phinees, Aspectus, vel facies confidentiæ vel protectionis. Filius Eleazari filii Aaron, Exod.6.d.25. Filius item Heli sacerdotis, 1.Reg.1.a.3. Hebraicè Pinhas.

פִּינֹן φινών — Phinón, Gemma, siue aspiciens, aut os æternitatis, vel os filii: aut ex Hebræo & Syro, os piscis, ab ore, non ab osse. Ciuitas Idumæorum, Gen.36.d.41.

פִּישׁוֹן φισών — Phison, Oris mutatio, siue multitudo, aut extensio. Magnum Indiæ flumen est è paradiso fluens, Gen.2.b.11. quod ab Eusebio & Hieronymo in quæst. Hebr. Ganges dicitur, siue Getha Iosepho lib.1.cap.2. Iud.antiq. Salomon commentator Nilum vocat, Gen. 2.b.11.

פִּתֹם φιθώμ — Phithom, Buccella eorum, aut oris consummatio, siue persuasio vel dilatatio eorum. Nomen vrbis quam ædificauerunt filii Israël Pharaoni regi Ægyptiorum, Exod.1.b.11

פִּיתוֹן φιθών — Phithon, Buccella eius, aut persuasio vel dilatatio eius, vel oris donum. Filius Micha filii Meribbaal, 1.Paralip.8.d.35.& 9.g.41.

φλέγων — Phlegon, Comburens. G. Viri nomen, Rom.16.b.14.

פּוֹכֶרֶת φαχερέθ — Phochéreth, Oris exterminatio, vel oris concisio. Nomen viri, 1.Esd.2.c.57.

פּוֹאֵבָה φοίβη — Phœbe, Lucida, vel pura. G. Mulieris nomen, Rom.16.a.1 Huius accusatiuus est Phœben.

φοινίκη — Phœnix, siue Phœnicia, Rubea, vel purpurea, aut palma, scilicet, arbor. G. Syriæ pars est, in qua Sidon & Tyrus amplissimæ vrbes sitæ sunt Straboni libr.16. Geograph. De Phœnicia plura Pomponius Mela lib.1. Geograph. Plinius lib.5.ca.12. natural. hist. Hieronymus refert huius partes Samariam, Galilæam, aliasque regiones, Acto.11.c.19. Est & portus Cretæ huius nominis, Act.27.c.12.

פָּעוֹר φογώρ — Phogor, Hiatus, vel apertio. Mons in terra Moab in supercilio Libyadis, respiciens solitudinem, in quẽ Balac rex Moab Balaam ariolum duxerat ad maledicendum Israëli, Num.23. d.28. In hoc Baal à Gentibus fuit cultus, Numer.25.a.3. Iuxta hunc in valle sepultus est Moses, Deut.34.b.6. Hic mons aliter dicitur Phegor, vt in illa voce Beel-phegor, Num.25.a.3. Est etiam idôlum Moabitarum, Nume.25.d.18. Deut.3.e.29. & 4.a.3. Ios.22.c.17.

פְּעֶלְתַּי φοεγδαθά — Phollathí, Opera mea, siue opus meum. Nomen viri, 1.Paral.26.a.5 φελλαθί.

פּוֹרָתָא φοράθ — Phoratha, Fructificatio, siue multiplicatio, aut sortilegus. Filius Aman filii Amadatha, Esth.9.b.8.

פְּסַךְ φασέχ — Phosech, Fragmentum tuum, siue diminutio tua. Filius Iephlat filii Heber filii Batie, 1.Par.7.f.33.

פְּרוּגְיָא φρυγία — Phrygia, Sicca, vel ardens. G. Asiæ minoris regio amplissima, à Septentrione, Galatiæ contermina: à Meridie, Lycaoniæ, Pisidiæ, Mygdoniæ: ab Oriente Cappadociam attingit. ita Plinius lib.5.cap.32.nat.hist. Hieronymus scribit duas Phrygias, quarum maior Smyrnam habet, minor verò Ilium. Phrygiam peragrauit Paulus, Act.2.b.10.& 16.b.6.

φρύξ — Phryx, Siccus, vel ardens. G.2.Mach.5.d.22.

פּוּאָה φουά — Phuá, Hîc, aduerbium loci, aut os oris. Filius Issachar, Genes.46.b.13. Num.26.c.23.

פּוּעָה φουά — Phuá, Gemens, vel vlulans, aut apparens. Nomen obstetricis cuiusdam Hebræorum, Exod.1.c.15.

פּוּאָח φούα — Phuá, Angulus, aut coma. Pater Thola ducis in Israël, Iudic.10.a.1. Filius Issachar filii Iacob, 1.Par.7.a.1.

פּוּל φούλ — Phúl, Ruina, aut faba. Rex Assyriorum, 4.Reg.15.d.19.& 1.Par.5.d.26.

פּוּעִי φουαεί — Phuaitæ, Aspiciens, vel facies mea, Num.26.c.23.

פּוּנֹן φινώ — Phunón, Gemma, siue aspiciens. Nomen loci in quo castrametati sunt filii Israël, profecti de Salmona, Num.33.f.42.

פּוּר κλῆρος φούρ — Phur, Sors, Esth.3.b.7.

φουρίμ κλῆροι — Phurim, Sortes, Esth.9.f.26.

פֻּרִים φούδ — Phut, Aphrica: aut Syriacè, crassa vel pinguis. Filius Cham, Gen.10.a.6. à quo Libyes.

פּוּתִי ἀφφεθί — Phuthæi, Seducens, aut buccella, siue latitudo. Filius Sobal filii Hur primogeniti Caleb ex Ephratha concubina, 1.Par.2. g.53.

פּוּטִיאֵל φουτιήλ — Phutiél, Aphrica Dei: vel ex Syro & Hebræo, pinguedo Dei. Nomen viri, Exod.6.d.25.

פּוֹטִיפַר πετεφρῆ — Phutiphar, Aphricæ taurus: aut ex Syro & Hebræo, saginatus taurus, vel pinguedinis fructificatio. Eunuchus Pharaonis, Gen.37.g.36.

פּוֹטִי פֶרַע πετεφρή — Phutiphar, Gen.41.f.45. & 46.c.20. ex Syro & Hebræo, pinguedinem dissipans, vel pinguedinis denudatio: aut Syriacè, pinguedinis vindicta. Nomen sacerdotis vrbis Heliopoleos, soceri Ioseph filii Iacob.

פֻּגֶלוֹס φύγελλος — Phygellus, Fugitiuus. Vir quidam, de quo Paulus, 2.Tim. 1.d.15.

P I

מַכְתֵּשׁ κατακεκομμένη — Pila, Hebraicè dicitur Machthes, id est, contusio, vel pila, aut mortariolum. Nomen loci, Soph.1.c.11.

פִּילָטוֹס πιλάτος — Pilatus, Constringens vel constrictus. Nomen procuratoris Iudææ à Romanis constituti, Luc.2.a.1. qui Christum morti adiudicauit, Matt.27.a.2.c.26.

פִּיסִידְיָא πισίδια — Pisidia, Picea, id est, pice denigrata. G. Minoris Asiæ prouincia est, de qua Plinius lib.5. cap.27. Hæc Antiochiam insignẽ vrbem habet. Strabo lib.12. meminit ipsius, & Lucas, Act.13. b.14.& 14.d.24.

פִּיסְטִיקָה πιστική — Pistica, Fidelis. G. Ioan.12.a.3.

נְטָעִים νεταείμ — Plantationes, Heb. נטעים. Nomen loci, 1.Par.4.d.23.

P O

פְּלוֹנִי — Polonites, Cadens, aut occultus. Vide Phallonites & Phelonites.

פּוֹנְטִיקוֹס ποντικός — Ponticus, Ex Ponto regione Asiæ, Act.18.a.2.

פּוֹנְטִיוֹס ῥόντιος — Pontius, Marinus. G. Prænomen Pilati procuratoris Iudææ, Matt.27.a.2.

פּוֹנְטוֹס πόντος — Pontus, Mare. G. Lata regio Asiæ ad mare Ponticum, quod idem & Euxinum, Asiam, Europamque disterminans, appellatur, sita. Cappadociam, Armeniam, Colchidem, aliasq; prouincias complectitur. De hac Strabo libro 12. Ptolemæus in quinto, cap.1. Act.2.b.9. Hebraicè dicitur Elasar: & interpretatur auferens Deus, vel ablatio Dei, siue recedens à Deo, Genes.14.a.1.

אֶלְעָזָר πόρτιος — Portius, Vitulus, aut vitulinus. G. Præses Palæsthinæ & Iudææ, cognomento Festus, Act.24.g.28.

פּוֹסִידוֹנְיוֹס ποσιδώνιος — Posidonius, Potum præbens. Nomen viri, 2.Mac.14.c.19.

P R

מִפְלֶצֶת ἀσαρτή — Priapus, In Hebræo est Miphleseth, & interpretatur simulachrum, siue tremor, vel concussio. Nomen idôli, 3.Reg.15. b.13.& 2.Par.15.d.16.

פְּרִסְקָה πρίσκιλλα — Prisca, Latinum est. i. antiqua. Adiutor fuit Pauli, Ro.16.a.3

פְּרִסְקִלָּה πρισκίλλα — Priscilla, Idem: diminutiuum à Prisca. Vxor Aquilæ Ponti- ci, Act.18.a.2.

בֵּית חַסְדָּא προβατική — Probatica, Ouina, id est, locus vbi pecora sacrificanda retinebantur. G. Ioan.5.a.2.

Prochorus,

προχορος Prochorus, Expeditus, vel facilis, aut promptus vel paratus. G. Nomen diaconi, Act. 6.b.5.

προσήλυτος Proselytus, Aduena, vel peregrinus. G. Act. 2.b.11.

P T

πτολεμαΐς Ptolemais, Bellicosa. G. Ciuitas est in Iudæa, maritima prope montem Carmelum, quæ quondam à quodam Ptolemæo sic dicta est, Act. 21.b.7. & 1.Mach.5.b.15.

πτολεμαῖοι Ptolemæi, Idem.p.n.G. Sic vocabantur reges Ægypti.

תַּלְמַי πτολεμαῖος Ptolemæus, Sulcus qui fit aratro: siue suspendens aquas, aut coadunatio aquarum, Græcè verò bellicosus. Filius Dorymini, 1.Mach.3.e.38.

P V

פֻּרְכַת Cubastos Pubastus, Os conculcationis, vel contemptus, ab ore. Nomen ciuitatis Ægypti, Ezech.30.c.17. Appellatur & vicus Iudæorum.

πόπλιος Publius, Latinum est, Act. 28.b.7. Nomen viri.

πούδης Pudens, Latinum est. Nomen viri, 2.Tim.4.d.21.

ποτίολοι Puteoli, Latinum est. Ciuitas, colonia Campaniæ, eadem Cea dicta, Act. 28.c.13.

P Y

פִּגְמִים μῆδοι Pygmæi, Hebraicè dicitur Gamadim: & interpretatur Nani, vel cubitales. Nomen populi, Ezec.27.b.11.

πύῤῥος Pyrrhus, Flauus rubens. Pater Sosipatris, Act.20.a.1.

Q

κόυαρτος Quartus, Latinum est. Nomen viri, Rom.16.d.24.

κόϊντος Quintus, Latinum est. Prænomen Memnii legati Romanorum, 2.Mac.11.g.34.

R

רַחַב ῥαάβ Raab, Superba, aut fortis, vel tumultuans. Ægyptum esse quidam memorant, Psal.86.a.4.Heb.87

רְעָיָה ῥεϊά Raaia, vel Raia, Visio Domini. Filius Sobal filii Iuda, 1.Par.4.a.2.& 1.Esd.2.c.47.& 2.Esd.7.e.50.

רַעֲמְיָה ῥεεμαί Raamias, Tonitruum Domini, siue malum à Domino, aut socius à Domino, vel pastor à Dño. Nomen viri, 2.Esd.7.b.7.

רַבָּה ῥαββά Rabbá, Multa, siue grandis, aut iurgium, siue impugnatio. Licet diuersè à Rabbath scribatur, videtur tamen eadem esse ciuitas, Ios.13.c.25.

רַבַּת ἀπὸ ῥαββάθ Rabbáth, Idem. Ciuitas filiorum Ammon, Deut.3.b.11.& 2.Reg.12.f.26. Iere.49.a.2. Quam Eusebius Philadelphiam esse credit.

רַבִּי ῥαββί Rabbi, Magister, Mat.23.a.7. Marc.9.a.5. Ioan.1.f.38.

רַבּוֹנִי ῥαββονί Rabboni, Magister, Syrum est, Mar.10.g.51. Ioan.20.d.26

רִבִּית ῥαβώθ Rabbóth, Fœnus, vel vsura, aut multitudo, vel iurgium, siue impugnatio. Ciuitas in tribu Issachar, Ios.19.b.20.

רַבְשָׁקֵה ῥαψάκης Rabsacés, Magister, vel præpositus bibentium, aut magistri osculum vel sacculus, siue multum bibens aut osculans, vel magnus saccus. Princeps in exercitu Nabuchodonosor, 4.Reg. 18.c.17.

רַבְסָרִיס ῥαψαρίς Rab-sarés, siue Rabsaris, Magister, vel præpositus Eunuchorum. Princeps quidam sub rege Nabuchodonosor, 4.Reg.18. d.17. Ier.39.a.3.

רָקָא ῥακά Raca, Vacuus, vel vanus. D. Matt.5.c.22.

רָכָל ῥαχάλ Rachál, Susurro, aut aromatarius, siue negotiator. Ciuitas quam Dauid suorum spoliorum participē fecit, 1.Re.30.g.29

רָחֵל ῥαχήλ Rachel, Ouis. Filia Laban, altera vxor Iacob, Gen.29.b.9.

רַדַּי ῥεδαί Raddái, Descendens, vel dominans. Quintus filius Isai, 1.Par.2.b.14.

רְעוּ ῥαγαῦ ῥάγαι Ragaú, Socius aut pastor eius, siue malum vel confractio eius. Filius Phaleg, 1.Par.1.b.25. qui Reu, Gen.11.c.19. dicitur, Luc.3.g.35. Heb. Reu.

רְעוּאֵל ῥαγουήλ Rages, Tempestas, vel commotio. D. Ciuitas apud Medos, Tob.1.c.16.

Raguél, Pastor Dei, aut amicus Dei, vel confractio Dei. Sacerdos in vrbe Madian, socer Moysi, Exodi 2.c.19. qui Exodi 3.a.1. dicitur Iethro, & קיני Cinæi, Iudic.1.c.16. Doctus inter Hebræos in Exodi 2.c.19. & Iudic.1.c.19. scribit Raguelem fuisse patrem Iethro soceri Mosis, aliàs dicti Hoba & קני

רָחָב ῥαάβ Rahab, Lata, siue dilatata, aut platea. Mulier quæ hospitio susceptit exploratores missos à Iosue in Iericho, Ios.2.a.1.

רְחַבְיָהוּ ῥαβία Rahabia, Latitudo siue platea Domini. Nomen viri, 1.Paralip.26.c.25.

רַחַם ῥαάμ Raham, Vulua, siue misericordia: aut Syriacè, amicus. Filius Samma filii Hebron, 1.Par.2.f.44.

רְעֵלָיָה ῥεελίας Rahelaiá, Sopor Domini, vel inebrians Dominus, aut socius vel pastor ipsi Domino. Nomen viri, 1.Esd.2.a.2.

רְעוּאֵל ῥαγουήλ Rahuel, Pastor Dei, aut amicus Dei, vel confractio Dei. Filius Esau ex Basemath vxore, Gen.36.a.4. Filius Iebaniæ, 1.Paral.9.b.8.

רָם ἀράμ.ῥάμ Ram, Excelsus, vel sublimis, aut proiiciens. Filius Esron filii Phares, 1.Par.2.b.9. Filius item Ierameel primogeniti Esron, 1.Par.2.d.25.

רָמָה ῥαμά Rama, Excelsa, vel sublimis, aut proiecta. Ciuitas in tribu Beniamin, haud procul à Gabaon, Ios.18.d.25. Iudic.4.a.5.& 19.d.13. quam reædificauit Baasa rex Israël in Iuda, 3.Reg.15 c.17. Ier.40.a.1.

Ramath, Idem quod ראמות. Vrbs, Vide Ios.19.a.8. רָמָה

Ramátha, Idē quod Rama. Vrbs Syriæ in monte Ephraim de qua 1.Reg.1.c.19.& 15.g.24. Hieronymus in Thamnitica regione iuxta Diospolin sitam scribit. Vocatur etiam Ramathe 1.Mach.11.d.34. רָמָתָה ἀεγμαθαΐμ ἀρμαθέμ

Ramathaim, Idem quod Rama, dual. nume. Per Ramathaim intelligi debent duo oppida eiusdem nominis, quorum alterum differentiæ causa dicebatur רמתים צופים, id est, Ramath in qua habitabant viri prophetæ & Sacrarum literarum studiosi, 1.Reg.1.a.1. dicitur & רמת חמצפה, Ios.13.d.26. רָמָתַיִם ὀεγμαθαΐμ ῥαθαμίν

Ramathites, Excelsus, vel exaltatus, aut proiiciens vel proiectus, 1.Par.27.d.27. רָמָתִי ῥαμαθαῖος

Ramath-lechi, Eleuatio maxillæ. Locus, Iud.15.d.17. רָמַת לְחִי ἀναίρεσις σαγόνος

Ramathe, Excelsa, vel sublimis, aut proiecta. D. Ciuitas, 1.Machab.11.d.34. Eadem est quæ Ramatha & Ramathaim, ῥαθαμίμ.

Rameses, Tonitruum, vel exprobratio tineæ, aut malum delens siue dissoluens, vel confractionem dissoluens, aut confractus à tinea. Ciuitas est in extremis finibus Ægypti ab Israëlitis condita, olim (vt Hieronymus ait in Hebraicis quæstionibus) pagus Arcenoitis dicta fuit, Gen.47.c.11. Num.33.a.3. רַעַמְסֵס ῥαμεσσή

Rameth, Sublimis, vel excelsa, aut proiecta. Ciuitas in tribu Issachar, Ios.19.b.21. Heb. Remeth. רָמַת ῥαμώθ

Ramoth, Idem.p.n. Ciuitas sacerdotum atque fugitiuorum in tribu Gad, non procul à monte Galaad, Ios.13.d.26. Hebr. Ramath. At 1.Regum 30.g.27. Hebraicè legitur Ramoth-negueb, vetus interpres vertit, Ramoth ad Meridiem. רָמֹת ῥαμώθ

Ramoth, Deuter.4.g.43. Ios.20.c.8.& 3.Reg.22.a.3.& 1. Par.6.g.73. Videns mortem, vel intuitus mortis, vel altitudines. Eadem ciuitas quæ & Ramoth siue Ramath in tribu Gad. רָאמֹת vel רָמוֹת ῥαμώθ

Raphá, Medicina, vel medicus, aut relaxatio, vel gigas. Filius Beniamin, 1.Par.8.a.2. qui Gen.46.c.21. dicitur Echi. Filius item Baana, 1.Par.8.d.37.& 20.d.6. רָפָא ῥαφά

Rapha, 1.Par.7.e.25. Relaxatio laquei. Nomen viri. רָפַח ῥαφά

Raphael, Medicina Dei. Vir, 1.Par.26.a.7. רְפָאֵל ῥαφαήλ

Raphaia, Medicina Domini, siue relaxatio Domini. Filius Ieseiæ filii Phaltiæ, 1.Par.3.d.21.& 4.g.42. Filius Thola, 1.Paral.7.a.2. Filius Baana, 1.Par.9.g.43. רְפָיָה ῥαφαίε

Raphaim, Gigantes, vel medici, aut relaxati. Populi sunt quos Moabitæ, Emim: Ammonitæ, Zomzommim vocant, Deuter.2.c.12.d.21. Vide Emim. Item nomen vallis iuxta Ierusalem, Ios.15.b.9. Esa.17.b.5. Eadem quæ Ephela dicitur, forsan latius patens ad Austrum. רְפָאִים ῥαφαείμ φαεγγιτε ῥεᾶ

Raphidím, Reclinatoria, siue stramenta, aut remissæ manus, vel medicina manuum. Locus in solitudine, nō procul ab Horeb monte, vbi vndecima Israëlitarum mansio fuit, Exod.17. a.1. Num.33.c.14. רְפִידִים ῥαφιδείμ

Raphon, Medicina, vel relaxatio, aut gigas. D. Locus trans torrentem, opinor Iaboc, 1.Mach.5.d.37. ῥαφών

Raphú, Idem. Pater Phalti, Num.13.b.10. רָפוּא ῥαφά

Rasías, Secretum Domini, vel mysterium Domini. D. Nomen viri, 2.Mach.14.f.37. ῥασίς

Rasín, Voluntas, vel voluntarius, aut cursor siue veredarius. Rex Syriæ, 4.Reg.15.g.37.& 16,a.5.& 1.Esd.2.c.48. רְצִין ῥασσών

Razón, Tenuis, vel macilentus, siue secretum, aut secretarius, vel princeps. Filius Eliada, 3.Reg.11.e.23. רְזוֹן ῥεζών

R E

Rébe, Quartus vel quadratus, siue accubans, vel accubatio. Rex Madianitarum, Num.31.a.8. Ios.13.c.21. רֶבַע ῥοβά

Rebeccá, Saginata, siue impinguata, aut contentio obtusa, vel contentio impedita. Filia Bathuel filii Nachor, vxor Isaac, Gen.22.d.23. רִבְקָה ῥεβεκά

Rebla, siue Reblatha, Rixa, vel magnitudo illi, aut iurgium inueteratum vel conturbatum, siue iurgium defluens. Ciuitas Syriæ, Num.34.b.11.& 4.Reg.23.g.33.& 25.b.16. Ier.39.a.5 quæ postea (vt Hieronymus tradit) Antiochia dicta est: sunt tamen qui id negant. Postremò Iustiniani principis tempore (Volaterrano lib.11. auctore) Theopolis dici cœpit. רִבְלָה ῥεβλά ῥεβλαθά

Rebmág, Multitudinem dissoluens, vel liquefaciens, aut magister vel princeps liquefactionis, siue magister vel princeps liquefactus vel tabefactus. Princeps quidam, cuius meminit Ieremias 39.a.3. רַב מָג ῥαβμάγ

Reccáth, Vacuitas, siue sputum aut saliua, vel tempus, quod pars capitis est. Ciuitas in tribu Nephthali, Ios.19.c.35. רַקַּת ῥακκαθ

Récem, Vacuus, aut vanus, vel pictura varia, aut saliua eorum. Ciuitas in tribu Beniamin, Iosue 18.d.27. Nomen ducis, Ios.13.c.21. Filius Hebron, 1.Par.2.f.43. Rex item Madianitarum, Num.31.a.8. quem Iosephus lib.4. scribit sui nominis in Arabia condidisse vrbem: à Græcis postea Petram dictam. רֶקֶם ῥεκέμ

Recha, Tenera vel delicata. Nomen viri, 1.Par.4.c.12. רָכָה ῥηχά

Rechab, Quadriga, aut equitatus, vel equitans. Pater Ionadab, 4.Reg.10.c.15. Filius Remmon Berothitæ, 2.Reg.4.a.2. & 1.Par.2.g.55. רֵכָב ῥηχάβ

Rechabitæ, Idem.p.n. Ier.35.a.2. רְכָבִים ῥαχαβείμ

Reema, Tonitruum, siue exprobratio, aut malum quoddā, רַעְמָה ῥαγμά siue

מַלְכַּת ῥεγμά

רְעָמָה ῥεγμά

רֶגֶם ῥεγμά

רֵחוּם ῥεήμ ῥαούμ

רֵעִי οἱ ἑταῖροι

רָאָיָה ῥαμία

רַמְיָה ῥαμία

רִמּוֹן ῥεμμῶν

רִמּוֹן-פֶּרֶץ ῥεμών φαρές

רִמּוֹנוֹ ῥεμμών

רִיוֹן ῥεμφάν ῥεμφᾶ

רִיסָא ῥησά

רֶסֶן δασίμ

רֶשֶׁף ῥασήφ

רֶצֶף ῥασέφ

רְצִיא ῥασία

רְצֵפָה ῥεσφά

רְקָם ῥεσά

רְתָמָה ῥαθαμά

רְעוּ ῥαγαῦ

ῥήγιον

ῥοδή

ῥόδοχος

ῥόδος

רִיבַי ῥιβαί

רִנָּה ῥενά

רִיפַת ῥειφάθ

רָחָגָה ῥααγά

רַחַבְעָם ῥοβοάμ

רֹגֶל ῥωγήλ

רֹגְלִים ῥογελίμ

רֹגֶם-מֶלֶךְ ῥογώμ ὁ βασιλεύς

רְחֹב ῥωώβ

Rohobiá, Latitudo, siue dilatatio Domini, aut platea Domini. Filius Eliezer filii Moysi, 1. Para. 23. b. 17. רְחַבְיָה ῥαβία

Rohoboth, Latitudines, siue dilatationes, aut plateæ. Ciuitas Idumææ est prope flumen, patria Saulis Idumæorum regis, Gen. 36. d. 37. Legitur Gen. 10. b. 11, Et ædificauit Niniue, & plateas ciuitatis. Pro, plateas ciuitatis, LXX trãsferunt τὴν ῥωβωὼθ πόλιν, id est, Rohoboth ciuitatem. sicque Chaldæus interpres: tunc ciuitatis nomen erit ab Assur constructæ. רְחֹבוֹת

Romá, Excelsa, siue sublimis, aut rhinoceros, vel intuens nimis. Concubina Nachor fratris Abraham, Gen. 22. d. 24. רְאוּמָה ῥεμάν ῥώμη

Roma, Valens, aut potens vel robusta. G. Ciuitas Italiæ, 2. Timoth. 1. d. 17. Act. 18. a. 2, & 19. d. 21.

Romani, Idem. p. n. G. Ioh. 11. f. 48, Act. 2. b. 10, & 22. g. 29. ῥωμαῖοι

Romani, Dan. 11. e. 30. Hebraicè legitur Chithim, & interpretatur conterentes, vel contritio maris, siue diadema, aut aurum, vel tinctura: aut ex Syro & Hebræo coaceruatio maris. Vide Cethim & Italia. כִּתִּים κίτιοι

Romanus, Valens, siue potens, aut robustus. G. Act. 2. b. 10, & 16. g. 38. ῥωμαῖος

Romelia, Excelsus Domini, siue celsitudo Domini, aut proiectus à Domino. Pater Phaceæ regis Israël, 4. Reg. 15. e. 27, & 16. a. 1. רְמַלְיָהוּ ῥωμέλια

Romamthiézer, Exaltans adiutorem, vel auxiliũ, siue exaltaui atrium. Nomen viri, 1. Para. 25. a. 4. רוֹמַמְתִּיעֶזֶר ῥωμμάθι-έζερ

Ros, Caput, vertex, summitas, siue principium. Filius Beniamin, Gen. 46. c. 21. רֹאשׁ ῥώς

Roth, Coronæ, siue calamus inebriationis vel saturitatis: aut ex Syro & Hebræo, consilium inebriationis vel saturitatis. Ciuitas tribui Gad data in possessionem, Num. 32. g. 35. Heb. Atroth. apud LXX. non legitur. עֲטְרוֹת

R V

Ruben, Videns filium, siue videte filium, vel visio filii, aut visionis filius. Filius Iacob ex Lia, Gen. 29. f. 32. רְאוּבֵן ῥουβήν

Rubenitæ, Idem. רְאוּבֵנִי ῥουβηνί

Rubenites, Idem. 1. Para. 11. g. 42. ῥουβηνί

Rufus, Latinum est, Marc. 15. b. 21. Rom. 16. b. 13. Vir. ῥοῦφος

Rumá, Excelsa, siue sublimis, aut proiecta. Ciuitas in tribu Iuda, Iudic. 9. f. 41. & 4. Reg. 23. g. 36, quæ aliâs Remphtis, itẽ & Arimathæa, teste Eusebio, vocatur. Legitur Ios. 15. f. 52. Ruma, iuxta LXX. vbi ex Hebræo legendum Duma. רוּמָה ῥεμά

Ruth. Saturata, vel inebriata. Vxor Mahalon filii Elimélech Bethlehemitæ, Ruth. 1. a. 4. רוּת ῥούθ

S

SAál, Postulans, siue postulatus, aut commodatus, siue sepulchrum, vel infernus, aut fouea. Nomen viri, 1. Esdr. 10. d. 29. שְׁאָל σαήλ

Saananím, Motiones, vel motus dormientis. Ciuitas est, limes tribus Nephthali, Ios. 19. c. 33. שַׁעֲנַנִּים σεναννίμ

Sáaph, Cogitãs, aut qui volat, vel præuolans. Filius Iahadai, 1. Para. 2. f. 47. שַׁעַף σαάφ

Saaraím, Portæ, siue æstimationes, aut appretiationes, vel capilli, siue hordeum, aut tempestates, siue dæmones, aut pilosi, vel hirci. Ciuitas in tribu Iuda, in qua posteri Simeonis habitauerunt, 1. Para. 4. e. 31. Vide Saráim. שַׁעֲרַיִם σαρείμ

Sabá. Conuersio, siue captiuitas, aut canities, vel sessio. Filius Regma, Gen. 10. a. 7: à quo ciuitas regalis Æthiopiæ nomen accepit, 3. Reg. 10. a. 1, Esa. 60. b. 6. Hanc Iosephus lib. 2. à Cambyse rege, Meroën ex sororis vocabulo cognominatam scribit. Filius item Iectan, Gene. 10. d. 28. Postremò, sic nominabatur filius Iecsan, Gen. 25. a. 3. שְׁבָא σαβά

Saba, Gen. 10. a. 7, & 1. Paral. 1. a. 9, vbi dicitur, Saba & Euila. Psal. 71. c. 10. 15. Esa. 43. a. 3, interpretatur circuitio, aut ebrius: vel Syriacè, senex. Filius Chus. Inde Sabæi populi qui felicem Arabiam incolunt, sunt dicti. Est & Arabum metropolis nomine Saba, in monte sita. סְבָא σαβά

Sabaa, 1. Reg. 13. d. 18, vbi dicitur, In terra Sabaa. ista non sunt in Hebræo.

Sabacthani, Dereliquisti me. Chaldaicum verbum, Matth. 27. c. 46. שְׁבַקְתָּנִי σαβαχθανί

Sabæi, Captiuantes, siue conuertentes, aut cani, vel sedentes. Populi, Iob. 1. c. 15, Ioel. 3. b. 8. שְׁבָא σαβά

Sabáim, Circuitiones, aut ebrii: vel Syriacè, senes, Esa. 45. c. 14. In secundo Esdræ, cap. 7. e. 59, vbi legitur Sabaim, legendum Asbaim. Vide suo loco. שְׁבָאִים σαβαείμ

Sabam, Captiuitas eorum, aut captiuans eos, Ciuitas, Numer. 32. a. 3. סְבָאִים σαβαείμ

Sabama, Conuersio, siue captiuitas nimia, aut canities, vel sessio multa. Ciuitas quam ædificauerunt filii Ruben, Numer. 32. g. 38. Ios. 13. c. 19. Locus hic vitifer in vicinia Iazer, Esa. 16. c. 8. Ierem. 48. e. 32. שִׂבְמָה σαβαμά

Sabaniás, Conuertens, vel captiuans Dominus, aut intelligens vel ædificans Dominus, siue intellectus vel filiatio Domini. Nomen viri, 2. Esd. 9. a. 4. שְׁבַנְיָה σαβανίας

Sabaoth, Exercitus, p. n. siue militiæ, aut fortitudines, Ierem. 11. d. 20. Rom. 9. f. 29. Iaco. 5. a. 4. δυνάμεις. צְבָאוֹת σαβαώθ

siue societas quædam, vel confractio quædam. Regio sic dicta à Regma filio Chus, Ezech. 27. e. 22.

Regina, Hebraicè Molecheth: soror Bedan, 1. Para. 7. d. 18. μελχαθ.

Regma, Idem quod Reema. Filius Chus, Gene. 10. a. 7, & 1. Para. 1. a. 9.

Regom, Lapidans, vel lapidatus, aut purpureus. Filius Iahaddai, 1. Para. 2. f. 47.

Rehúm, Pius, misericors: aut Syriacè, amicus. Vir, 1. Esd. 2. a. 2, & 2. Esd. 3. d. 17, & 12. a. 3.

Reí, Socius, aut pastor, siue malum, vel cõfractio mea. Nomen viri, 3. Reg. 1. b. 8.

Reiá, Visio Domini. Filius Ioël, 1. Para. 5. a. 5. ῥαία.

Remeia, Sublimis vel excelsus Dominus, aut proiectio Domini. Nomen viri, 1. Esd. 10. d. 25.

Remmón, Malum granatum, siue altitudo. Ciuitas in tribu tam Iudæ quàm Simeonis, Ios. 15. e, 31, & 19. a. 7. Item Petra in tribu Beniamin, Iudic. 20. g. 47. Vallis itẽ apud Zachariã, 14. b. 44, siue ciuitas secundũ Lyranũ, nõ procul à Mageddo, quæ à quibusdam nunc Maximianopolis dicitur. Sic vocabatur & pater Baana & Rechab seruorum Isboseth, 2. Reg. 4. a. 6. Nomen idôli, 4. Reg. 5. e. 18.

Remmon-phares, Mali granati diuisio, aut malum granatum diuisionis, vel altitudinis diuisio. Decima sexta Israëlitarum mansio, Num. 33. c. 19.

Remmonó, Malum granatum eius, siue altitudo eius. Ciuitas sacerdotum in tribu Zabulon, 1. Par. 6. g. 77.

Rempha, Pro hoc in Hebræo legitur Chiun, quod interpretatur placenta, id est, torta adipe conspersa, siue præparatus, aut compositus. Hebræi verò dicũt, Chiun lingua Arabica vel Punica Saturnũ significare. Idôlum, Amos 5. g. 26. Act. 7. e. 43.

Resa, Luc. 3. f. 27. Caput, vel voluntas, aut cursus. D. vir.

Résen, Frænum. Ciuitas ab Assur ædificata inter Chale & Niniuen, Gen. 10. b. 12.

Réseph, Volucris, aut diabolus, vel sagitta, scilicet ignita. Nomen viri, 1. Para. 7. e. 25.

Réseph, 4. Reg. 19. c. 12. Esa. 37. c. 12, Pauimentum, vel extensio, aut pruna, id est, calculus ignitus. Vrbs Syriæ, vt ait Hieronymus. Alii dicunt fuisse Petram Arabiæ ciuitatem.

Resiá, Voluntas, aut volũtarius, siue cursor, aut veredarius. Filius Olla, 1. Para. 7. g. 39.

Resphá, Extensio, siue pauimentum, aut pruna, id est, calculus ignitus. Concubina Saul, filia Aia, 2. Reg. 3. a. 7.

Ressa, Irroratio, vel stillicidium. Nomen loci in quo castrametati sunt filii Israël profecti de Lebna, Num. 33. c. 21.

Rethmá, Iuniperus, siue sonitus, aut strepitus. Locus ad quem venerunt filii Israël de Aseroth, Num. 33. c. 18.

Reu, Socius vel amicus, aut pastor, siue malum, aut confractio, Filius Phaleg, Gen 11. c. 18: qui Ragau 1. Para 1. b. 25. dicitur, iisdem tamen consonantibus & punctis apud Hebræos.

R H

Rhegium, Ruptura vel fractura: quoniam illic terra rupta est inter regnum Neapolitanum & Siciliam. G. Siciliæ ciuitas maritima, viginti millia passuum à promontorio Peloro secreta, Act. 28. c. 13.

Rhode, Rosa. G. Nomen puellæ, Act. 12. c. 13.

Rhodochus, Roseus currus. G. Iudæus quidam de quo 2. Mach. 13. f. 21.

Rhodus, Rosa. G. Cycladum insularum nobilissima, & ab Oriente prima, quondam Ophiusa vocata, distãs à portu Asiæ nonaginta millibus passuum, Act. 21. a. 1, & 1. Mach. 15. d. 23.

R I

Ribái, Pugnans, vel obiurgans, siue multiplicans. Pater Ithai, 2. Reg. 23. d. 29.

Rinná, Cãticũ, siue exultatio. Filius Simeonis. 1. Par. 4. d. 20.

Ripháth, Medicina, siue relaxatio, vel bouile, hoc est, vbi boues clauduntur. Filius Gomer, Gen. 10. a. 3. Ab hoc Riphæi dicuntur, qui Paphlagones cognomentum sortiti sunt.

R O

Roagá, Saturatus, vel inebriatus meditatione vel eloquio, aut saturatus vel inebriatus abstractione vel sepatatione. Filius Somer filii Heber, 1. Paral. 7. g. 34.

Roboám, Dilatans populum, aut latitudo vel platea populi, siue odor vel odorãs cum populo. Filius Salomonis, 3. Reg. 11. g. 43, & 1. Para. 3. b. 10.

Rogél, Pes, siue pedestris, aut explorans, vel delator siue accusator: aut Syriacè, consuetudo. Fons prope Ierusalẽ in tribu Iuda ad Septentrionẽ, Ios. 15. b. 8, & 18. c. 16, & 3. Reg. 1. b. 9.

Rogelim, Idem. p. n. Oppidum Galaad, videtur esse in vicinia Mahanaim, 2. Reg. 17. g. 27.

Rógom-mélech, Lapidans regem vel consiliariũ, aut purpura Regis vel consiliarii. Princeps Darii regis, Zach. 7. a. 2.

Rohób, Latitudo, siue dilatatio, aut platea. Ciuitas Leuitarum in tribu Aser, Ios. 19. b. 28. & 1. Para. 6. g. 75, Num. 13. d. 22. Rex Soba, 2. Reg. 8. a. 3.

שְׁבָרִים ἴως συντέτρι φαν αὐτός — Sabarím, Confractiones, siue spes, vel expectationes, aut frumenta. Locus est trans Iordanem in terra Amorrhæorum, qui à frangendo, hoc nominis inuenit, quòd ibi Israelitarum acies fracta fuerit, Ios.7.a.5.

סִבְרַיִם σαβαρίμ — Sabarím, Ezech.47.c.16. Circuitus altitudinis: aut Syriacè, opiniones, vel cogitationes, aut sperantes, vel spes. Nomen loci qui est inter terminum Damasci & confinium Emath.

שְׁבָט σαβάτ — Sabát, Sceptrum, vel virga, aut tribus. Mensis quandoque Februario nostro respondens, Zach.1.b.7.

סַבְתָּח σαβαθά — Sabathá, Circuitus, vel circuiens, aut causans: aut Syriacè, senectus. Filius Chus, Gen.10.a.7. Ab hoc Sabatheni, qui à Græcis Astabari dicuntur, nomenclaturam sortiti sunt. 1. Paralip.1.a.9.

סַבְתָכָא σαβαθακά — Sabathachá, Circuiés percussionem, vel causa percussionis: aut ex Syro & Hebræo, senectutis percussio. Filius Chus, Genes.10.a.7, & 1.Para.1.a.9.

שַׁבְּתַי σαββαθαῖος σαββατισμός — Sabbathái, Sabbathum meũ, vel requies, aut cessatio mea. Nomen viri. 2.Esd.11.b.16.

Sabbathismus, Requies, vel cessatio. D.Heb.4.c.9.

שַׁבַּת σαββατίζω — Sabbathizo, Exod.16.f.30.

שַׁבָּת σάββατον — Sabbathum, Requies, siue cessatio, 4.Reg.4.d.23.

שֶׁבַע σαβέ — Sabée, Septé, vel septimus, aut saturitas, siue iuramentum. Ciuitas in tribu Simeon, Ios.19.a.2.

שֶׁבֶר σαβέρ — Saber, Confractio, aut spes, vel frumentum. Filius Caleb ex Maacha concubina, 1.Para.2.f.48.

סְכָכָה σαχαχά — Sachachá, Vmbraculum, vel operimentum, siue protectio, aut vnctio: vel Syriacè, speculatio. Ciuitas in tribu Iuda, Iosue 15.g.61.

שָׂכָר ζαχάρ — Sachár, Merces, siue pretium, aut sicera, vel ebrietas. Nomẽ viri, 1.Para.11.g.35. Filius Obed-edom, 1.Para.26.a.4: qui 2. Reg.23.d.33. dicitur Sarar.

ζαδδουκαῖοι — Sadducæi, Iusti, aut iustificati: vel Syriacè, scissi, vel schismatici. D. Secta inter Iudæos, negans esse resurrectionem, Act.5. d.17, & 23.b.7. Luc.20.e.27.

צָדוֹק σαδούκ σαδώκ — Sadóc, Iustus, aut iustificatus. Filius Achitob, 2.Reg.8.d.17. & 1.Para.6.a.8. Est & nomẽ sacerdotis, 2.Reg.15.e.24. Filius item Meraioth, 1.Para.9.b.11.

שָׁגֵא σαγάι — Sagé, Ignorans, siue comprehendens, vel attingens: aut Syriacè multus, siue multiplicans. Nomen viri, 1.Para.11.f.34.

צֹחַר σωάρ. σαάρ — Sáhar, Lucidus, aut candidus. Filius Ashur ex Halaa vxore, 1.Para.4.b.7. Filius item Simeon filii Iacob, Gen.46.b.10. Heb. Sohar.

שַׁחֲרַיִם σωφαΐμ — Saharaim, Nigri, vel turbidi, aut matutinantes, vel mane euntes. Nomen viri, 1.Para.8.a.8.

שַׁעַלְבִּנִי σαλαβωνίτης — Salabim, Respiciẽs corda, siue pugnus vel pugillus in mari, aut vulpes in mari, vel semita in mari. Vide Salebim.

Salaboní, Vulpis intellectus, vel filius, aut vulpis ædificiũ, vel pugilli, aut pugni ædificium vel intellectus, siue semita ædificii, vel intellectus, aut filii. Nomen loci, 2.Reg.23.d.32.

σαλαβωνί — Salabonites, Idem. 1.Para.11.f.33.

שַׁלְחִי σαλαί — Salaí, Missio, vel mittens: siue ramus, aut propagines, vel telum, aut arma, scilicet missilia: vel Syriacè, spolians, vel spoliatus. Mater Azuba, 3.Reg.22.f.42.

שַׁלְמִיאֵל σαλαμιήλ σαλαμίς — Salamiél, Pax Dei, siue perfectio Dei, aut retributio Dei. Filius Surisaddai, princeps suæ tribus Simeon, Num.1.a.6.

Salamina, siue Salamis, Commota, vel conquassata, aut fluctuans. G. Insula Cypri, in mari Euboico, contra Athenas, velut auctor est Pomponius Mela lib. 2. & Strabo lib. 14. In ea insula, est eiusdem nominis oppidum, teste Plinio lib.5. cap. 31: quod postea appellatum Constantia, auctore Hieronymo. Hoc Iudæi funditus demoliti sunt, Traiani principis temporibus, extinctis omnibus accolis, velut scribit Eusebius in Chronicis, & Hieronymus. In Salamine Paulus & Barnabas annuntiauerunt sermonem Dei, Act.13.a.5.

צִלְתַי σαλαθί — Salathi, Vmbra, siue tinnitus, aut assans vel torrefaciens: aut Syriacè, orans. Nomen principis militum, 1.Para.12.d.20.

שַׁאַלְתִיאֵל σαλαθιήλ — Salathiél, Postulatus Dei, siue commodatus Dei. Pater Zorobabel ducis Iuda, Agg.1.a.1. & 1.Esdr.3.a.2. c.8. Filius Iechoniæ filii Ioacim, 1.Para.3.c.17.

שֶׁלַח σαλά — Sále, Missio, vel mittens, siue ramus aut propagines vel telũ: aut arma, s. missilia: aut Syriacè, spolians vel spoliatus. Filius Arphaxad, Gen.10.d.24. Luc.3.g.35, dicitur filius Cainan filii Arphaxad.

שַׁעַלְבִים σαλεβίμ — Salebím, Respiciens corda, siue pugnus vel pugillus in mari, aut vulpes in mari, vel semita in mari. Nomen loci, Iudic.1. g.35, & 3.Reg.4.a.9.

סַלְכָה σελχάς — Salechá, Canistrum tuum, aut eleuatio, siue cõculcatio tua. Ciuitas est in Basan, Ios.12.b.5. Dicitur & Selcha.

סָלֶד σαρέδ — Saled, Afflictio: vel Syriacè, calefactio, vel adustio. Filius Nadab filii Semei filii Onam, 1.Para. 2.d.30.

שָׁלֵם σαλήμ — Salém, Consummata, perfecta, completa. lxx interpretãtur pacem. Nomen vrbis in Sichimis, quæ est in terra Samariæ, ciuitas Iacob, sita in finibus Ephraim. Videtur quoque dicta Sichem. Hæc non est Ierusalem, Gen.14.d.18, & 33.d.18. Alia fuit Salem, de qua vide Ierusalem.

שַׁלְמוֹת σαλωμίθ — Salemóth, Pacificatio, siue perfectio, aut retributio. Nomen viri, 1.Para.24.c.22.

שָׁלֶף σαλέφ — Sáleph, Euaginans, vel euellens, aut discalceans. Filius Iectan, Gen.10.d.26.

שַׁעֲלִים σαλείμ — Salím, Vulpes. p.n. aut pugilli, siue pugni, vel semitæ. Nomen loci, 1.Reg.9.a.4. Iohan.3.c.23.

שָׁלִישָׁה σαλισά — Salisá, Trina, aut principalis, siue ternaria, vel principissa, aut ducissa. Regio est, 1.Reg.9.a.4.

שָׁלֵם σαλλήμ vel שַׁלְמָה σαλμών — Sallem, Pax siue perfectio, aut retributio. Filius Nephthali, Gene.46.c.24: qui Sallum, 1.Para.7.c.13. dicitur.

שַׁלְמָח σαλμών — Salmá, Pax, siue perfectio, aut retributio, siue vestimẽtum. Filius Nahasson filii Aminadab, 1. Para.2.b, 11: qui Salmon & Salma in fine quarti cap. Ruth. dicitur. Filius item Hur primogeniti Caleb ex Ephráta concubina, 1.Para.2.g.51.

צַלְמָנָע σαλμανὰ — Salmaná, Vmbra prohibita, aut vmbra vel imago commotionis, vel tinnitus commotionis, vel submersio prohibitionis, aut cõmotionis. Rex Madiã, Iudi.8.b.6. Psal.82.c.12. Heb.83.

שַׁלְמַן σάλμανα — Salmana, Pacificus siue perfectus, aut retribuens. Nomen regis cuiusdam, de quo Osee 10.d.15.

שַׁלְמַנְאֶסֶר σαλμανατάρ — Salmanásar, Pax ligata, siue perfectio siue retributio ligata: aut pax, vel perfectio siue retributio nunc ablata, vel nunc recedens. Rex Assyriorum, 4.Reg.17.a.3.

שַׁלְמַיְ σελεμίας — Salmías, Pax Domini, siue perfectio, aut retributio Domini. Nomen viri, 1.Esd.10.d.39.

שַׁלְמוֹן σαλμών — Salmón, Pacificus, siue perfectus, aut retribuens. Filius Nahasson filii Aminadab, Ruth.4.d.21: qui & ibidem, & 1.Para. 2.b.11. dicitur Salma.

סַלְמוֹן σάλμων — Salmon, Fluctuatio, vel commotio, aut conquassatio. G. Ciuitas maritima Cretæ insulæ, Act.27.b.7.

צַלְמֹנָה σαλμωνά — Salmoná, Vmbrę munus vel numerus, siue tinnitus numeri vel muneris, aut imago nostra. Locus in quo castrametati sunt filii Israel, profecti de monte Hor, Numer.33,e.41.

סָלוּא σαλώ — Saló, Canistrũ, vel exaltatio, siue conculcatio, aut æquiparatus. Filius Mosollam, 1.Para.9.b.7.

שְׁלֹמִית σαλωμίθ — Salome, Pacifica, vel perfecta, aut retribuens. D. Mulieris nomen, Marc.15.d.40, & 16.a.1.

שִׁלְמִי σελεμί — Salomí, Pacificus, siue perfectus, aut retribuens. Pater Ahiud principis filiorum Aser, Nume.34.d.27.

שְׁלֹמִית σαλωμίθ — Salomíth, Idem. f.g. Filia Zorobabel filii Phadaiæ, 1. Paral. 3.d 19. Filius Semei, 1.Paral. 23.a.9. Filius Roboam, 2. Paral.11.d.20.

שְׁלֹמֹה σαλομών σολομών — Salomon, Pacificus. Filius Dauid ex Bethsabee vxore Vrię, 2.Reg.5.c.15, & 12.f.24. Heb. Selomoh.

Salon, Manens, vel qui manet, aut pacificus, vel abundans: aut Syriacè, illudens vel decipiens. D.

סָלוֹן σάλον — Salphaád, Vmbra formidinis, siue tinnitus formidinis, vel assationis, vel submersionis formido. Filius Hepher filii Galaad filii Machir filii Manasse, Num.26.d.33, & 1.Para.7.c.15. Heb. Salphahad.

צְלָפְחָד σαλπαάδ — Saltus polymitarius, Latina sunt. Heb. Iaharæ Orgim, id est syluæ polymitarii. Pater Adeodati, 2. Reg.21.d.19, & 1.Para. 20.c.5.

יַעֲרֵי אֹרְגִים ἰαρέ.ἰαείρ — Salú, Canistrum, siue exaltatio, aut conculcatio, vel æquiparatus. Pater Zamri illius qui cum Madianitide occisus est, Num.25.d.14.

סָלוּא σαλώ — Salumíth, Pacifica, siue perfecta, aut retribuens. Filia Dabri, Leuit. 24.b.11.

שְׁלֻמִית σαλωμίθ — Saluśá, Trinus, vel principalis, aut dux. Filius Supha filii Helem, 1.Paral.7.g.37.

שֻׁמַע σαμαά — Sáma, Audiens, vel obediens. Ciuitas in tribu Iuda, Ios.15.d.20. Nomen item viri, 1.Paral.8.b.13.

חוּשָׁמַע ὡσαμά — Samá, Exauditus, siue ipse exaudiens vel obediens. Filius Iechoniæ filii Ioacim, 1.Para.3.c.18.

שִׁמְעָה σαμαά — Samaa, Audiens, vel obediens. Frater Dauid, 2. Reg.21.d. 21. Filius Merari, 1.Para.6.c.30.39, & 12.a.3.

שִׁמְעָא σαμαά — Samaá, Nominatus, vel appositus, aut perditio, vel desolatio. Filius Macelloth filii Abigabaon, 1. Para.8.c.32: qui 9.f. 38. dicitur Samaam.

שִׁמְעָם σαμαάμ — Samaám, Nomen matris, vel gentis, aut nomen timoris, vel ponens timorem, aut appositus matri vel genti, aut ibi timor, vel mater, aut gens. Filius Macelloth, 1. Para. 9.g.38: qui 8.c. 32. dicitur Samaa.

שְׁמַכְיָהוּ σαμαχία — Samachias, Adhærens Domino, vel innitens, aut iunctus Domino. Nomen viri, 1.Para.26.a.7.

שֶׁמֶד σαμάδ — Sámad, Destruens, siue exterminans, aut conterens. Filius Elphaal filii Mehusim, 1.Para.8.b.12.

שְׁמַעְיָה σαμαΐας — Samaiá, siue Samaia., Audiens Dominum, vel obediens Domino. Pater Semri patris Idaiæ, 1. Para.4.f.37, Filius Ioel, 1.Para.5.a.4. Alius fuit Gabaonites, qui 1.Para 12.a.4. dicitur Hebraicè ישמעיה

שִׁמְחוֹת σαμαώθ — Samaóth, Desolatio, vel perditio, aut stupor, siue ibi iniquitas, aut nomen iniquitatis, vel desolans, aut perdens iniquitatem. Nomen viri, 1.Para.27.b.8.

צְמָרַיִם σαμαρείμ — Samaráim, Lanæ, aut medullæ, s. arborum, Ciuitas in tribu Beniamin, Ios.18.d.22.

Samarái-h,

שְׁמִרַת σαμαράθ

Samaráth, Custodia, vel adamas, aut vepres, vel spina, seu fæx. Filius Semei, 1. Para. 8. b. 21.

צָמְרִי σαμαραῖος

Samaræus, Lana, vel medulla, scilicet arborum. Filius Chanaan, Gen. 10. c. 18. Hic Edessam incoluit.

שֹׁמְרוֹן σαμαρών

Samaria, Custodia, vel adamas, aut vepres, vel spina, seu fæx eius. Nomen montis. 3. Regum 16. e. 24. Vrbs item Syriæ inter Iudæam & Galilæam media, auctore Iosepho libro 3, capite 2. ab Amri Israelitici populi rege condita. iste enim, Simeron siue Sameron, vel (vt transtulit vetus interpres) Samariam montem á quodam Semer emit: ciuitatemque quam in montis vertice extruxerat, à vendentis nomine, Simeron, siue, (vt transtulit vetus interpres, 3. Reg. 16. e. 24) Samariam appellauit. Hac deinde reges Israelitarũ pro regia vsi sunt. Alias, vt Eusebius testatur, Ecthenias est dicta. Mox post Hircani Iudæorum pontificis expugnationem, ab Herode rege iterum ædificata, atque in honorem Augusti, Græco vocabulo σεβαστή nominata est. Stephano, Neapolis quoque nominatur, Iosue 11. a. 1. & 4. Reg. 6. f. 24. Esa. 7. b. 9, & 10. b. 9.

שֹׁמְרוֹן vel שֹׁמְרֹנָה σαμαρείας

Samaria, siue Samarias, 1. Paral. 12. a. 5, & 1. Esd. 10. d. 32, Custodia Domini, aut adamas Domini, seu vepres vel spina Domini. Nomen viri.

שֹׁמְרוֹן σαμαρεῖται

Samaritani, Custodes, vel adamantini, siue spinosi, aut fæces, vel fæculenti. Populi, Luc. 9 g. 52, & 2. Esdræ 4. a. 2.

σαμαρείτης

Samaritanus, Idem. s. n. Luc. 17. d. 16.

σαμαρεῖται

Samaritæ, Idem quod Samaritani. 4. Reg. 17. c. 29.

Sameron, Vide Semeron meron.

שַׁמְגַּר σαμεγάρ

Samgár, Nominatus aduena, siue ibi peregrinus, vel certãs, aut nominis ruminatio, vel desolatio, siue stupor aduenæ vel ruminantis aut certantis. Filius Anath, iudex in Israel, Iudic. 3. d. 31.

שָׁמִיר σαμίρ

Samir, Custodia, seu vepres, vel spina, aut adamas, vel fæx. Ciuitas in tribu Iuda, in montanis Ephraim, Ios. 15. f. 48. Iudic. 10. a. 1. Nomen viri, filius Micha, 1. Para. 24. c. 24.

שָׁמָה σαμαά σαμά

Sammá, Perditio, siue desolatio, vel stupor, aut ibi, siue nomen aut nominatus, vel appositus. Filius Isai patris Dauid, 1. Reg. 16. b. 9: qui 1. Para. 2. b. 13, dicitur Simmaa. Filius Rahuel filii Esau, Genes. 36. b. 13. 17, & 1. Paralip. 1. c. 37. Filius Supha filii Helem, 1. Para. 7. g. 37.

שָׁמַע vel שַׁמָּא σαμά

Sámma, 1. Par. 2. f. 43, & 8. b. 13, Audiẽs, vel obediẽs. Filius Hebron. Filius item Azaz, 1. Par. 5. a. 8. Filius Hota, 11. g. 44.

שַׁמַּי σαμαΐ

Sammái, Nomen meum, aut desolatio vel perditio mea, siue stupor, aut cæli. Filius Recem filii Samma, 1. Paral. 2. f. 44. Filius Ezra, 1. Paral. 4. c. 17.

שַׁמּוֹת σαμμώθ

Sammóth, Nomina, vel desolationes, aut perditiones, siue stupefactiones. Nomen viri, 1. Paral. 11. f. 27.

שַׁמּוּעַ σαμού σαμοθράκη

Sammúa, Audiẽs, vel obediẽs. Filius Zechur, Num. 13. a. 5. Filius Dauid, 2. Reg. 5. c. 14, qui 1. Par. 3. b. 5. dicitur Simmaa.

Samothrace, Arenosa, & aspera. G. Insula in sinu Pacusiaco, eregione Thraciæ: sic dicta quòd eam insulam Samii & Thraces incoluerint, Act. 16. b. 11.

שִׁמְרִי σαμβρί

Samri, Custodiens, siue spina, aut fæx, vel adamas. Nomen viri, 2. Par. 29. c. 12. Parer Iedihel, 1. Par. 11. g. 45.

שִׁמְשַׁי σαμψά σαμψάμη

Samsái, Sol meus, aut nomen muneris, siue ibi munus: aut Syriacè minister. Nomen viri, 1. Esd. 4. b. 8.

Samsame, Nomen auditum, vel famosa auditio. D. Nomen loci, 1. Mach. 15. d. 23.

שַׁמְשָׁרַי σαμψαρί

Samsári, Nomen cantantis, vel dominantis, aut ibi cantor, vel ibi dominans. Filius Ieroham, 1. Par. 8. c. 26.

שִׁמְשׁוֹן σαμψών

Samsón, Sol eius, aut nominis iteratio vel secundatio, siue mutatio, vel nomen dormientis, aut ibi dormiens: vel Syriacè, seruitium, aut ministerium eius. Melius vertas paruus sol, vt sit diminutiuum à שמש Filius Manue, Iudic. 13. d. 24.

שְׁמוּאֵל σαμουήλ

Samuél, Positus à Deo, aut nomen eius à Deo. Filius Ammiud, Num. 34. d. 20. Filius Thola filii Issachar. 1. Para. 7. a. 2. Filius Elcanæ ex Anna vxore altera, Propheta, 1. Reg. 1. c. 20, & 1. Para. 6. c. 33.

שָׁמוּעַ σαμαά

Samúa, Audiens, vel obediens. Filius Dauid, 2. Reg. 5. c. 14, & 1. Para. 14. b. 4: qui Sammúa 1. Par. 3. b. 5. dicitur, iisdem consonantibus & punctis apud Hebræos.

σάμος

Samus, Arenosa. G. Insula in mari Ægæo, Act. 20. c. 15, & 1. Mach. 15. d. 23.

סַנְבַלַּט σαναβαλάτ

Sanaballát, Rubus in abscondito, vel in inuolutione: aut ex Syro & Hebræo, inimicus in abscondito vel in inuolutione. Nomen viri, 2. Esd. 2. b. 10.

שֶׂנִן σενείμ

Sanán. Frigiditas, siue scutum, vel arma. Ciuitas in tribu Iuda, Ios. 15. e. 37.

שְׂנִיר σανίρ σανείρ

Sanir, Dormiens lucerna, vel nouale, siue iteratio vel mutatio, aut secundatio lucernæ vel noualis, aut mutatio vel iteratio, aut secundatio docentis vel ostendentis. Mons qui & Hermon, & Sarion dicitur, Deut. 3. b. 9. Ezec. 27. a. 5. Vide 1. Par. 5. d. 21. Vocatur & שׂ Sion, Deut. 4. g. 48. Vide Hermon.

סַף ἐπισυγκλείων σαφί

Saph, Peluis, crater, phiala, limen, postis qui vtrinque in porta erigitur: finis vel consummatio: iuncus vel pelagus. Nomen gigantis. 2. Reg. 21. d. 18.

סַפַּי σαπφί

Saphái, Limen, vel superliminare, aut hydria vel phiala, seu finis vel consummatio. Nomen gigantis, 1. Par. 20. c. 4. qui 2. Reg. 21. d. 18, dicitur Saph.

שָׂפָם σαφάμ

Saphám, Barba, siue labium aut ripa eorum, vel confractio aut solitudo eorum. Filius Gad, 1. Paral. 5. b. 12.

שָׁפָן σαφάν

Saphán, Hericius aut cuniculus, vel chœrogryllus, siue absconditus vel reconditus, aut labium vel ripa, siue confractio earum. Scriba quidam filius Asalia, 4. Reg. 22. a. 3.

שָׁפָט σαφάτ

Saphát, Iudex, vel iudicans. Filius Huri, Nume. 13. a. 6. Filius Elisei, 3. Reg. 19. c. 16. Filius Semeiæ filii Secheniæ, 1. Paral. 3. d. 22. Filius Gad, 1. Paralip. 5. b. 12.

שְׁפַטְיָה σαφατίας

Saphatiá, siue Saphatias, Iudicans Dominus: siue iudicium Domini. Filius Dauid ex Abital, 2. Regum 3. a. 4. & 1. Para. 3. a. 3 Filius Rahuel, 1. Par. 9. b. 8. Vir Aruphites, 1. Paralip. 12. a. 5. Vide Ierem. 38. a. 1, & 2. Esd. 7. e. 59.

σαπφείρη

Sapphira, Narrans, vel numerans, aut libraria vel literaria: aut Syriacè, formosa. D. Vxor Ananiæ illius qui Deo mẽtitus, ad verbum Petri mortuus est, Act. 5, a. 1.

שְׁפִמִי σαφαμί

Saphomites, Labium, vel ripa aquarum, siue contritio aquarum, 1. Paral. 27. d. 27.

צָפוֹן σαφών

Saphón, Aquilo, siue Absconditus, aut speculator. Nomen loci, Ios. 13. d. 27.

שָׂרָה σαῤῥά

Sará, Domina, vel princeps. Vxor Abraham, Gen. 17. c. 15. Vide שרי Sarai.

שָׂרַח σαράχ

Sará, Gene. 46. b. 17. Nume. 26. e. 46, & 1. Paralip. 7. f. 46, Odorans vel domina odoris, aut canticum odoris Filia. Aser filii Iacob.

שָׂרָה σαραά

Sará, siue Saraa, Ios. 19. c. 41. Iudic. 13. a. 2, & 16. g. 31, & 2. Esd. 11. d. 29, Lepra, aut scabies. Ciuitas in tribu Dan. Eadem & Sarea, Ios. 15. e. 33. dicitur.

σαραά

Sará, 1. Paralip. 7. c. 24, Caro, vel consanguinitas, aut fermentum, siue residuum vel remanens. Filia Ephraim.

שְׁאֵרָה σαρά

Sarabiá, siue Sarabias, Siccitas Domini, vel præualens cum Domino, aut psallens in Domino vel cum Domino. Nomen viri, 1. Esdr. 8. a. 4, & 18. e. 24.

שָׂרְבְיָה σαρβία

Sarái Domina mea, vel princeps mea. Vxor Abraham, Genes. 11. d. 29: filia Aran fratris mariti sui, quæ & Iescha ibidem dicitur, dicta est & Sara. Vide שרה Sara.

שָׂרַי σάρα

Sarai, 1. Paral. 2. g. 54. Leprosus, vel scaber. Nomen viri.

צָרְעִי σαραάδι

Saraitæ, Idem, 1. Paral. 2. g. 53.

שָׂרַי σαροά

Sarái, 1. Esdr. 10. d. 40, Dominus aut princeps meus, si per שׂ vel canticum meum, si per שׁ scribatur.

שָׂרְיָה σαρυά

Saraiá, siue Saraias, Princeps Domini, vel canticum Domini. Filius Cenez, 1. Paral. 4. c. 14, & 6. a. 14, & 2. Reg. 8. d. 17. Filius Ezriel, Iere. 36. f. 26. Vide 4. Reg. 25. d. 18.

σαράς

Saaraim, Idẽ quod Saraim, Ios. 15. e. 36. & in Reg. 17. g. 52.

שַׁעֲרַיִם σεβαρείμ

Sarár, Vmbilicus, aut cogitatio, vel insidiatio, siue cantans, vel Dominus. Pater Ahíam, 2. Reg. 23. d. 33: qui 1. Paral. 11. g. 35. dicitur Sachar.

שָׂרָר σαράρ

Saráfar, Præpositus thesauri, vel cellarii, aut psallentis thesaurus vel cellarium, seu qui videt angustiam: aut ex Syro & Hebræo, castrametatio angustiantis. Filius Sennacherib, 4. Reg. 19. g. 37. Esa. 37. g. 38. Principis cuiusdam nomen, de quo Zach. 7. a. 2.

שַׂרְאֶצֶר σαρασάρ

צֶרֶת הַשַּׁחַר σάρθαι σωρ

Sárath-áfar, Plasmatio matutina, aut angustia vel colligatio matutina, siue angustia vel figura nigredinis. Ciuitas in tribu Ruben in mõte Beth-phogor, Ios. 13. c. 19. Heb. Sarath-asahar.

צָרְעָתִי σαραδί

Sarathi, Leprosus, vel scaber. Vir, 1. Paral. 4. a. 2.

צָרְעָתִי σαρδείς

Sardi, Sardorum, Princeps iucunditatis, aut canticum lætitiæ, vel id quod remanet vel relinquitur: aut Syriacè, cortina. D. Ciuitas, Apoc. 1. c. 11, & 3. a. 4.

צָרְעָה σαραά

Sarea, Lepra, vel scabies. Vrbs tribus Iudæ siue Dan, Ios. 15. e. 33. Eadem quæ & Sara siue Saraa dicitur.

שְׂרָיָה σαραΐας

Sareas, Princeps Domini, aut canticum Domini. Filius Thanehumeth, Ierem. 40. c. 8.

שְׂרֵבְיָה σαρεβίας

Sarebias, Siccitas Domini, vel præualens cum Domino, aut psallens in Domino vel cum Domino. Nomen viri, 2. Esd. 9. b. 4.

סֶרֶד σερέδ

Sáred, Ablatio dominii vel descensionis: aut Syriacè, cortina. Filius Zabulon, Gene. 46. b. 14.

צְרֵדָה σαριρά

Saredá, Angustia, vel colligatio dominii vel descensionis, aut plasmatio dominii vel descensionis. Patria regis Ieroboam, 3. Reg. 11. e. 26.

צְרֵדָתָה σαριδαθά

Saredátha, Idem. Nomen loci, 2. Paral. 4. d. 17.

צְרוּיָה σαρεδεί

Sareditæ. Ablatio dominii, vel descensionis: aut Syriacè, cortina, Nume. 26. c. 26.

צָרְפַתָה σαρέπτα

Sarephtá, Angustia buccellæ, vel panis, siue conflatio vel cõflatorium, aut angustiæ dilatatio vel persuasio. Ciuitas quasi in medio inter Tyrum & Sidonem sita, 3. Reg. 17. a. 9: quidam Franciam seu Galliam esse dicunt, Abdiæ g. 20.

שָׁרֶשׁ σάρος

Sáres, Radix, vel catenula. Frater Phares filii Machir, 1. Paral. 7. d. 16.

שַׁרַיִם

Sareth, 1. Reg. 9. a. 1, non legitur in emendatioribus codicibus Latinis vt nec Hebraicé.

סַרְגוֹן σαργῶν

Sargón, Auferens protectionem, vel corpus aut colorem, siue auferens hortum: aut Syriacè, rete vel retiaculum. Nomen

men regis, aliâs Sennacherib dicti, Esa. 20.a.1.

שַׂעֲרָיָה σαρία.σααρία — Saria, Porta Domini, siue æstimatio vel appretiatio aut capillus Domini, vel hircus Domini, siue hordeum vel tempestas Domini, aut dæmonis Dominus. Filius Asel, 1.Paral.8.d.38,&9.g.44.Heb.Saaria.

Sarias, Idem quod Sareas.

שִׂרְיוֹן σαειών — Sarión, Lorica, vel planities, aut canticum columbæ. Mons à Sidoniis sic vocatus, quem Amorrhæi Sanir vocant, Deut.3.b.9. Vide Sanir & Hermon.

שָׂרִיד σαρίδ — Saríd, Relictus, vel remanens aut principis manus, siue cãticum manus. Terminus est Zabuloniæ tribus, Iosue 19.a.10.

שָׂרוֹחֵן ἀγροὶ αὐτῶν — Sarohén, Princeps gratiæ, vel principis gratia, siue canticũ gratiæ. Ciuitas in tribu Simeon, Ios.19.a.6.

שָׂרוֹן σαρών — Sarón, siue Sarona, Planities, aut canticum eius. Regio est, teste Hieronymo, inter Tabirinum montem & lacum Tyberiadis, & à Cæsarea vsque ad Ioppen se vltrà extendens. Hæc pinguis & fertilissima est, 1.Paral.27.d.29. Esa.33.b.9.Act.9.f.35. Est & vrbis nomen in qua filii Gad habitauerunt, 1.Paral.5.c.16.

שָׂרוֹנִי σαρωνίτης — Saronites, Planities, vel planus, siue cantans. Nomen viri, 1.Paral.27.d.29.

שַׂר סַכִּים ναβσαρσαχίμ — Sar-sachím, Præpositus cooperimentorum, vel vnctionum. Vnus ex principibus regis Babylonis, Iere.39.a.3.

סַרְתָּן σάρθαν — Sárthan, vel Sarthana, Tribulatio siue angustia, aut colligagio, siue plasmatio, aut figuratio, vel angustiam dans. Locus nõ procul à Iezrahele, 3.Regum 4.b.12,&7.g.46.Ios.3.d.16.

שָׂרוּג σερούχ — Sarúg, Palmes, vel sarmentum, siue ramus, aut conuolutio. Filius Reu, Gen.11.c.20. Luc.3.g.36.

צְרוּיָה σαρουία — Saruiá, Angustia vel tribulatio Domini, aut colligatio siue plasmatio vel figuratio Domini. Mater Abisai, filia Isai patris Dauid, 1.Reg.26.a.6,&1.Par.2.b.16.

שַׁשְׁבַּצַּר σασαβασάρ — Sassabasár, Gaudium in tribulatione vel angustia, aut gaudii perhibitio vel munitio, siue gaudium vindemiæ, vel sexta angustia, aut linũ vel byssus angustiæ. Princeps in tribu Iudæ, 1.Esd.1.d.11.

שַׁעַשְׁגַּז γαί — Sasagazi, Qui facit transitum vel tonsionem, aut respiciens transeuntem vel tondentem, siue comprimens vellus. Eunuchus regis Assueri, Esth.2.c.14.Heb.Saasagaz.

שָׂטָן διάβολος σατανᾶς — Satan, Contrarius, vel aduersarius, 2.Reg.19.d.22. Zach.3.a.1,&Iob 1.b.6.

Satanas, Idem. Matth.4.b.10, & 16.d.23. Marc.4.b.10. Luc.10.c.18.

שָׁוֵה σαυῆ — Saué, Planities, vel æquitas, aut ponens vel positus. Ciuitas siue vallis, Gen.14.a.5: quæ & Vallis regis ibidẽ c.17.dicitur.

שָׁאוּל σαὴλ — Saul, Postulatus, siue commodatus, aut fouea, siue sepulchrũ, vel infernus. Sextus rex in Edom, qui fuit ex Rohoboth, Gen.36.d.37. Filius item Simeonis filii Iacob, Gene.46.b.10, & 1.Para.4.d.24,&6.b.24. Filius postremò Cis, 1.Reg.9.a.2.

שָׁאוּלִי σαὴλί — Saulitæ, de Saul, quod interpretatur postulatus siue cõmodatus, aut fouea, siue sepulchrum, vel infernus. Num.26.b.13.

שָׁאוּל σαύλος — Saulus, Postulatus, siue commodatus, aut sepultus. sic dicebatur Paulus apostolus ante conuersionem, Act.8.a.1.

שָׁעִיר σαυρά — Saura, Salamandra, genus lacertæ. G.1.Mac.6.e.43.

S C

סְכֵוָה σκέυα — Sceua, Dispositus, vel præparatus. Vir Iudæus, Act.19.c.14.

Scenofactoria, scilicet ars, ex Græco τῆς σκηνῆς, & facio verbo Latino: ars faciendi tabernacula, quam artem exercebat Paulus Apostolus, Act.18.a.3.

σκηνοπήγια — Scenopegia, Festum tabernaculorum. G.Iohan.7.a.5.

שִׁבֹּלֶת σαχυς σκύθαι — Schibbóleth, Spica, aut fluctus, s. aquarum, siue alueus, Iudic.12.c.6.

Scythæ, Coriarii, vel cerdones. Sunt qui interpretantur poculis vacantes, quòd σκῦθος genus sit poculi. G. Colos.3.b.11.

σκυτοπολίται — Scythopolitæ, Coriarii ciues. G.2.Mac.12.e.30.

S E

שִׁבַע σαβεαί — Séba, siue Sébe, Septẽ, vel septimus, siue saturitas, vel iuramentũ. Nomen viri, 1.Par.5.b.13. Filius Bochri, 2.reg.20.a.1.

שְׁבַנְיָה σεβανίας — Sebenia, siue Sebenias, Idem quod Sabanias. Nomen viri, 2.Esd.10.a.4,&12.a.3. Sacerdos quidam, 1.Paral.15.c.24.

צְבָעוֹן σεβαγών — Sebéon, Stans iniquitas, siue inflatio vel tumor peccati: aut Syriacè, tinctus vel intingens. Pater Anæ Patris Oolibama alterius vxoris Esau, de filiabus Chanáan, Gene.36.a.2.

Sebethai, Vide Sebthai.

צְבִיָה σεβία — Sebiá, Damula, vel caprea, aut pulchra vel præcipua, siue stans Dominus: aut Syriacè, voluntaria. Mater Ioas, filii Ochoziæ filii Ioran filii Achab.4.Reg.12.a.1. Filius item Saharáim ex Hodes vxore, 1.Para.8.a.9.

Sebnia, Idem quod Sabanias. Nomen viri, 2.Esd.9.a.5.

צְבוֹיִם σεβωείμ — Seboím, Damulæ, vel capreæ, siue pulchri, vel præcipui, aut inflati: vel Syriacè, voluntarii. Vrbis nomen, Gen.10.c.19.

צְבוֹיִם σαβαΐν — Seboím, 1.Reg.13.d.18,&2.Esd.11.d.34, Intincti, aut tincturæ, vel stantes acerui. Vallis nomen. σεβωείμ.

שִׁבְתִּי σαβαθθαῖος — Seboleth, Vide Schibboleth.

Sebthái, Sabbathum, siue requies, vel cessatio. Nomen viri, 2.Esd.8.b.7.

שְׁכֶם σχέμ συχέμ — Sechem, Pars, siue portio, vel humerus, aut matutinatio, vel itio quæ fit manè. Filius Galaad filii Machir filii Manasse, Num.26.d.31. Filius Semida.1. Par.7.d.19. Ab hoc, metropolis Samariæ in tribu Manasse, quæ Sichem dicitur. Vide Sichem.

שִׁכְמִי σιχεμί — Sechemitæ, Idem.p.n.Num.26.d.31.

שְׁכַנְיָה σεχένιας — Sechen, Iosue 17.a.2. Scribe Sechem.

שֶׁכַנְיָה σαμαεί — Secheniás, Vicinus Dominus, aut habitatio Domini. Filius Obdiæ filii Auan filii Raphaiæ, 1.Paral.3.d.21.& 24.b.11,& 2.Paral.31.c.15.

שְׁכַנְיָא vel שְׁכַנְיָה σεχία — Sechia, Protectio, vel ramus Domini, siue sepiens, aut vallans Dominus, vel cessatio Domini. Filius Saharáim ex Hodes vxore sua, 1.Paral.8.b.10.

שְׁכַרוֹנָה σαχαρωνά — Sechróna, Ebrietas, aut pretium, vel merces eius. Ciuitas in tribu Dan, Ios.15.c.11.

סֶכוּ σεκοῦς — Secundus, Latinum est. Nomen viri, de quo Act.20.a.4.

יוֹאֵשׁ ἰωάς — Securus. Proprium viri, quod tanquam appellatiuum vertit vetus interpres, 1.Paral.4.d.22.

סְדָדָה σαδαδά — Sedáda, Latus eius, siue cibarium aut venatio eius, vel insidiæ eius. Terminus est tribus Iudæ, Nume.34.b.8. Ezech.47.c.16.

צִדְקִיָּהוּ σεδεκίας — Sedecias, Iustus Domini, vel iustitia Domini. Filius Iosiæ regis, sic nominatus à Nabuchodonosor, quum prius Mathanias diceretur, 4.Regum 24.d.20,& 1.Par.3.c.15. Filius item Hananiæ, Ierem.36.c.12. Hoc nomine vocabatur propheta ille blasphemus, 3.Reg.22.b.11, filius Chanaana. Fuit & filius Ioacim filii Iosiæ, 1.Par.3.c.15.

Sedei, Omnipotens, vel deuastator, aut ager, seu mamilla. D.Baruch 1.a.1. ἀσώδιας

שַׁדַּי σεδεαύρ — Sedeúr, Ager luminis, vel ignis, siue vbera luminis, aut omnipotentis lumen, vel deuastatoris ignis. Pater Elisur principis tribus Ruben, Nume.1.a.5.

עוֹעֵר ζόγορα συγώρ σηγώρ — Segór, Parua. Oppidulũ est Sodomorũ, in finibus Moabitidis, Gen.13.b.10,&19.c.22. Esa.15.c.5: quod Gene.14.b.8, dicitur Bala. Dicitur & vitula conternans, iuxta Hieronymum.

שְׁגוּב σηγώβ — Segúb, Fortificatus, aut exaltatus. Filius Hiel reædificatoris Iericho, 3.Reg.16.g.34. Filius Esron filii Phares, ex filia Machir patris Galaad, 1.Paral.2.c.21.

שְׁחִיטָה σασίμα — Seheśima, Humiliatio ieiunii, aut fouea siue meditatio ieiunii, vel superbia maris. Ciuitas in tribu Issachar. Ios.19.b.22.

סִיחוֹן σηών — Sehón, Eradicatio, siue conclusio. Rex Amorrhæorũ, Num.21.e.21. Ios.13.b.10.

שֵׂעִיר σειρ. σεσειρ — Seir, Hispidus, siue pilosus, aut hœdus, vel dæmon, seu hordeaceus, vel tempestas: Mons est Idumææ, inter Asphaltiten & AEgyptum, qui ab Esau huius montis accola, eò quòd esset hirsutus, nomen accepit, 1.Paral.4.g.42. Esa.21.c.11. Est & nomen viri cuiusdam Horræi, Gen.36.c.20.

Seira, Parua, siue tribulata. Ciuitas est Idumææ, 4.Reg.8.f.21. צְעִירָה σιώρ

שְׂעִירָתָה σειρωθά — Seirath, Hœdus, siue pilosus, aut dæmon. siue tempestas, vel hordeum. Nomen loci, Iudic.3.d.26.

שֶׁלַח σιλώμ.σηλώ — Selá, Dissoluens, siue discalceans: vel Syriacé, illudens, siue decipiens. Filius Iudæ ex Sua vxore, Gen.38.a.5,& 1.Paral.4.d.21.

צֵלַע σελά — Séla, Costa, siue latus, aut claudicatio. Ciuitas in tribu Beniamin, Ios.18.d.27.

שְׁלָחִי σελεί — Selahí, Ramus, vel propagines, siue missio vel mittens, aut telum vel arma, scilicet missilia: vel Syriacè, spolians, vel spoliatus. Mater matris Iosaphat regis Iudæ, 2.Paral.20.g.31.

שַׁלְנִי σιλωνί — Selaitæ, Discalceans, siue dissoluens: vel Syriacè, illudens, siue decipiens. Nomen familiæ, Nume.26.c.20.

סַלְכָה ἑλκά — Selchá, Canistrum tuum, vel eleuatio aut conculcatio tua. Ciuitas regis Og in Basan, Deut.3.b.10,& 1.Paral.5.b.11. Salecha eadem appellatur.

שַׁעַלְבִּין σααλαβίν — Selebin, Vulpis intellectus, vel filius, aut pugnus vel pugillus intellectus, siue semita intellectus vel filii, aut respicientis intellectus. Ciuitas in tribu Dan, Ios.19.d.42.

צֶלֶק σελήκ.σελλήκ — Sélec, Vmbra, vel tinnitus lambentis vel percutientis, aut assans vel torrefaciens lambentem vel percutientem. Nomen viri, 2.Reg.23.d.37,& 1. Paral.11.g.39.

שְׁלֶמְיָהוּ σελεμίας — Selemiáu, Pax Domini, siue perfectio Domini, aut retributio Domini. Nomen viri, 1.Esdr.10.d.41.

שְׁלֶמְיָה σελεμίας.σελελίας — Selemias, Idem. Pater Iuchal, Ierem. 38.a.1. Pater etiam Ieriæ, Ierem.37.c.12. Filius Hananiæ, ibidem. Filius Abdeel, Ierem.36.f.26.

שְׁלֹמִית σαλαμίθ — Selemith, Pacifica, siue perfecta, aut retribuens. Nomen viri, 1.Paral.26.c.25.

צֶלֶף σελέφ — Seléph, Vmbra, vel tinnitus concussionis: aut ex Hebræo & Syro, vmbra coniuncta. Nomen viri, 2.Esdræ 3.g.30.

צִלְתַי σελαθί — Selethái, Vmbra, siue assatio, vel torrefactio, aut tinnitus meus: vel Syriacè, oratio mea. Filius Semei, 1. Paralip.8.b.20.

Seleucia, Commota, vel conquassata, aut fluctuans. G. Ciuitas in promontorio Syriæ Antiochiæ sita, à Seleuco Nicanore condita, auctore Iosepho libro 18.antiquit.Iuda.16.& Egesippo σελευκεία

σέλευκος

שֶׁלַח σελεύμ

צֶלֶת σελλά

סְלָא

סַלַי σηλεσί

שָׁלֵם σελήμ

שַׁלְמַי σελείμ

שֵׁלֶשׁ σελές

סַלָּא σηλώμ

שַׁלֻּם σαλούμ σαλλήμ

שִׁלֹּן σηλών

שַׁלְמַי

צַלְמוֹן σελμών

שְׁלוֹמִית σελιμούθ

שֵׁם σήμ

שִׁמְעַת σαμαάθ

שְׁמַעְיָה σαμαΐα

שְׁמָרִית σαμαρίθ

שִׁמְתִי σαμαθί

שְׁמְאֵבֶר συμόρ

סַמְגַּר σαμμαγάρ

שִׁמְעִי σεμεεί

שַׁמַּי σεμεί. σαμεί

שְׁמַעְיָה σεμεΐας

שְׁמִעִי σεμαεί. σεμεί τὸ σεμεί

שֶׁמֶר σεμμήρ

שְׁמַרְיָה σαμαρί

צְמָרַיִם σεμορίμ

שְׁמְרוֹן σεμρών

שִׁמְרוֹן מְרָאוֹן ἀμαρών

שְׁמִידָע σαμαΐς. σαμμείδα

Egesippo,lib.4.cap.1.quam Paulus peragrauit,Act.13.a.4.& 1.Mach.11.a.8.

Seleucus,Commotus, vel conquaſſatus, aut fluctuans.G. Parer Demetrii, 2.Mach.7.a.1.

Selim, Miſſi, vel propagines, aut rami, ſiue arma,ſcilicet miſſilia:aut Syriacè,ſpoliates.Ciuitas in tribu Iuda,Ioſ.15.c.32

Sellá, Vmbra, vel aſſatio, vel torrefactio, ſiue tinnitus: aut Syriacè, oratio. Vxor Lamech, Gen.4.c.19.

Sella,4.Reg.12.d.20.Exaltatio,ſiue conculcatio,vel æquiparatio:aut Syriacè, caniſtrum.σελλά.

Sellái,Idem.Nomen viri, 2.Eſd.11.b.8.

Sellém,Pacificus,ſiue perfectus,aut retribuens.Filius Nephthali,Num.26.f.49.qui Gen.46.c.24.Sallem, & 1.Par.7.c.13.Sallum dicitur.

Sellemitæ,Idem.p.n.Num.26.f.49. σελεμί

Sélles,Trinus,aut princeps,vel dux.Filius Helem, 1.Para. 7.g.35.

Sellú,Caniſtrum,aut exaltatio,ſiue conculcatio, aut æquiparatio.Nomen viri, 2.Eſd.11.a.7.

Sellúm,Pacificus,ſiue perfectus, aut retribuens. Filius Iabes,4.Reg.15.b.10.Filius Siſamai filii Elaſa, 1.Par.2.c.40.& 4.c.25.Filius Ioſiæ,1.Paral.3.c.13.Ier.22.c.11.Filius Nephthali,1.Par.7.c.13. qui Gen.46.c.24.dicitur Sallem: & Num. 26.f.49.Sellem.Filius Sadoc, 1.Paral.6.a.12. Pater Ezechiæ principis,2.Par.28.b.12.

Sellún,Manens,vel qui manet,aut pacificus,vel abundans: aut Syriacè,illudens vel decipiens. Filius Cholhoza, 2.Eſdræ 3.c.15.

Selmai,Veſtis mea.Pater Hagaba,2.Eſd.7.c.48. σελμεί

Selmon, Obſcuritas,aut imago eius, ſiue vmbra muneris, vel numerationis, aut tinnitus numerationis vel muneris. Mons eſt in Ephráim vmbroſus & caliginoſus,cuius meminit Iudicum liber 9.f.48.Pſal 67.b.15.Heb.68.Eſt & nomen viri,2.Reg.23.d.28.

Selomíth,Pacifica, ſiue perfecta, aut retribuens. Nomen viri, 1.Eſd.8.b.10.

Sem,Nomen,vel fama, ſeu ponens vel poſitus, aut ibi. Filius Noë,Gen.5.d.32.Luc.3.g.36.

Semaáth,Audiens,vel obediens.Mulier,.2.Par.24.g.26.

Semaiá,Audiens Dominum,vel obediens Domino.Filius Secheniæ,2.Eſd.3.g.29. σαμαίας.

Semarith, Cuſtodita, vel adamantina, aut ſpina, vel fæx. Nomen mulieris,2.Par.24.g.26.

Semathei,Nominatus,vel poſitus,ſiue deſolatus,aut ſtupefactus. Filius Sobal filii Hur primogeniti Caleb ex Ephratha concubina, 1.Par.2.g.53.

Seméber,Nomen, vel fama robuſti vel fortis, aut nomen alæ vel pennati, ſeu deſtruens fortitudinem vel alam aut pennam.Rex Seboim, Gen.14.a.2.

Semégar,Aromata peregrini, vel aduenæ aut ruminantis, vel certantis. Vnus ex principibus regis Babyloniorum, Iere. 39.a.3. In exemplari tamen Hebraico, Semegar-nabu, vnius eſt nomen proprium,non duorum. Vide interpretationem in Nabu.

Semeí, Audiens, vel obediens, aut nomen acerui, vel deſtruens aceruum.Filius Gerſon filii Leui, Exod.6.c.17. Filius Gera,2.Reg.16.b.7 Filius Phadaia filii Iechoniæ,1.Par.3.c.19 Filius Ioël,1.Par.5.a.4.Filius Maſma,1.Par.4.e.26.Filius Ieth filii Gerſon,1.Par.6.c.42. Frater Choneniæ,filius Heman, 2. Par.29.c.14. & 31.c.13.

Semei,1.Par.2.d.27.Nomen meum,aut deſolatio ſiue perditio mea,vel ſtupefactio,aut cæli. Filius Onan filii Ierameel ex Atara vxore.

Semeia, ſiue Semeias, Audiens Dominum, vel obediens Domino.Pater Vriæ prophetæ, 3.Reg.12.f.22.Iere.26.f.20. Filius Haſſub,1.Par.9.c.14. & 2.Eſd.12.d.41. & 2.Paral.29. c.13.& 31.c.15.& 35.b.9.

Semeias,1.Par.25.c.17.& 27.d.27.Obediens,ſiue nomen acerui, aut deſolatio acerui.Filius Eliſaphan.

Semeiticus,Idem,Num.3.c.21.

Semer, Cuſtos, vel adamas, ſeu vepres, aut ſpina, vel fæx. Nomen viri,3.Reg.16.f.24.

Semería, Cuſtodia Domini, vel adamas Domini, ſeu vepres vel ſpina Domini.Nomen viri,1.Eſd.10.d.41.

Semerón, Vide Samaria,cuius Hebræum eſt שומרון

Semeron,2.Par.13.a.4. Lanæ, aut medullæ, ſcilicet arborum.Nomen montis,Heb. Semaraim.

Semeron,Ioſ.19.b.15.Cuſtodia, aut adamas, ſeu vepres, vel ſpina,aut fæx.Ciuitas in tribu Zabulon.

Semeron, Ioſ.12.d.20. Hebraicè legitur Semeron meron, & exponitur Cuſtos amaritudinis, vel myrrhæ fortis, vel doloroſæ,aut iniquæ:aut adamas,vel ſpina, ſiue fæx myrrhæ, doloris aut iniquitatis,vel fortitudinis.

Semidá,Nomen ſcientiæ,vel cognitionis,aut ponens ſcientiam:vel deſolationis,vel ſtupefactionis cognitio vel cælorum ſcientia.Filius Galaad filii Machir filii Manaſſe,Num.26.d.32. & 1.Par.7.d.19.

Semidaitæ.Idem.p.n.Num.26.d.32.σαμαεί. שְׁמִידָעִי

Semiramóth, Cælorum altitudines, aut nominis ſublimitas.Sacerdos quidam,1.Par.15.b.18. שְׁמִירָמוֹת σεμιεραμώθ

Semlá,Linteum,ſiue ſiniſtra eius, aut nomen illi, vel ſtupor illi,ſiue appoſitus illi. Quintus rex in Edom,Gen.36.d.36 שַׁמְלָה σεμαά

Semlai,Linteum,vel ſiniſter,aut nomen mihi, vel ſtupefactio mihi,ſiue appoſitus mihi.Nomen viri,1.Eſd.2.c.46. שַׁמְלַי σελλαμί

Semmá,Perditio,ſiue deſolatio,vel ſtupor, aut ibi:ſiue nomen,aut nominatus,ſiue appoſitus.Filius Age,2.Reg.23.b.11 d.25. שַׁמָּה σαμαάς

Semmaá, Audiens,vel obediens. Pater Ionadab,frater Dauid,2.Reg.13.a.3. שִׁמְעָה σαμαά

Semran,Cuſtodia,aut adamas,ſeu vepres, vel ſpina,aut fæx eius.Filius Iſſachar filii Iacob,Num.26.c.24. שִׁמְרֹן σαμβράν

Semranitæ,Idem.p.n.Num.26.c.24.σαμβρανί. שִׁמְרֹנִי

Semrí,Idem.ſ.n.Filius Samaia, 1.Par.4.f.37.Filius Merari,26.b.10. שִׁמְרִי σαμαρεί

Sen, Dens, aut ebur,vel mutatio,aut dormiens. Nomen loci procul à Lapide adiutorii verſus Auſtrum, quantum Lapis diſtat à Maſphath,1.Reg.7.c.12. שֵׁן παλαιά

Senaá,Rubus:vel Syriacè,inimicus.Ciuitas, 1.Eſd.2.d.35. סְנָאָה σενάά

Senaáb,Dens patris,aut mutationis pater,vel dormitio patris. Rex Adamæ,Gen.14.a.2. שְׁנָאַב σενναάρ

Senè, Rubus: aut Syriacè, inimicus. Rupes oppoſita rupi Boſes, 1.Reg.14.a.4. סְנֶה σενά

Senna, Scutum, vel haſta,aut frigus. Nomen loci, Num. 34.a.4. אֶנָּה ἐννάκ

Sennaar,Dormientis vigilia, vel ſuſcitatio, aut dentis euacuatio vel denudatio, aut excuſſio, vel dens æmuli,ſiue mutatio ciuitatis. Regio eſt Babylonis in qua regnauit Nemrod, Gen.10.b.10.quæ Babylonia ſiue Chaldæa interdum dicitur, Eſa.11.c.11.Hebr.Sinar. Pro Sinar Chaldæus paraphr.vertit Babel,Gen.10.b.10.& 11.a.2. שִׁנְעָר σενααάρ

Sennacherib, Rubus deſtructionis, aut rubus gladii, ſiue rubus ſolitudinis,vel ſiccitatis:aut ex Syro & Hebræo, inimici gladius,vel deſtructio.Rex Aſſyriorum, 4.Reg.18.c.13. סַנְחֵרִיב σενναχηρίβ

Senneſer,Dentis,vel eboris theſaurus, aut dormientis theſaurus,vel mutationis anguſtia,vel theſaurus,aut inimicus anguſtiæ vel tribulationis. Filius Iechoniæ filii Ioacim, 1.Par. 3.c.18. שְׁנְאַצַּר σανάσαρ

Senſenná,Ramus,vel propagines,ſiue rubus rubi:aut ex Hebræo & Syro,rubus inimici,Ciuitas in tribu Iuda,Ioſ.15.c.31 סַנְסַנָּה σανσαννά

Senuá,Rubus:vel Syriacè,inimica.Nomen viri, 2.Eſd.11. b.9. סְנוּאָה ἀσάμ

Seón,Sonitus,ſiue ſtrepitus, aut murus fortitudinis vel doloris.Ciuitas in tribu Iſſachar,Ioſ.19.b.19. שִׁיאוֹן σιών

Seor, Candidus,vel lucidus. Pater Ephron,Geneſ.23.b.8. Heb.Sohar. צֹחַר σαάρ

Seorím,Portæ,ſiue æſtimationes,vel appretiationes,aut capilli,ſiue hordeum,vel tempeſtates,aut dæmones,vel piloſi,ſiue hirci Nomen ſacerdotis,1.Par.24.b.8. שְׂעָרִים σεωρείμ

Sepes,Nomen loci,1.Par.4.d.23. γαδειρά. גֶּדֵרָה

Sephám,Barba vel labium eorum,aut ripa vel litus eorum ſiue confractio eorum.Filius Hir,1.Par.7.c.12. שָׁפָם σαφάμ

Sepháma, Barba vel labium eius,aut ripa vel litus quoddã, ſiue conterens aut confracta valde. Terminus Iudæ ad ſolis Ortum,Num.34.b.10. שִׁפְמָה σεπφαμά

Sephamóth, Barbæ vel labia, ſiue ripa vel litus mortis, aut labium mortis, vel conterens mortem. Ciuitas quam Dauid ſuorum ſpoliorum participem fecit, 1.Reg.30.g.28. שִׁפְמוֹת σιφαμώθ

Sephar,Liber,aut ſcriba,ſiue narratio,aut numerus,vel Syriacè,portus.Mons Indiæ,Gen.11.d.30. סְפָרָה σωφηρά

Sepharuaim,Libri,vel ſcribæ,aut narrationes, vel numeri: ſiue liber, vel numerus maris: aut ex Syro & Hebræo, portus maris.Ciuitas Aſſyriorum,de qua 4.Reg.18.g.34. סְפַרְוַיִם σεπφαρείμ

Sepháth, Specula, ſiue cooperimentum, aut enatatio, vel expectatio,aut fauus. Ciuitas in qua filii Iudæ Chananæos ad vnum interfecerunt, eamque Harma nominauerunt,Iudic.1. d.17.in tribu tam Iudæ quàm Simeonis,Num.21.a.3. צְפַת σεφάθ

Sephátha,Idem.Nomen vallis,2.Par.14.c.10. שְׁפָתָה

Sephatia,1.Eſd.2.a.4. Idem quod Saphatias. Σοφφαΐας

Sephei, Inundatio, ſiue multitudo. Pater Ziza principis, 1.Par.4.f.37. שְׁפִי σωφεί

Sephela,Humilis vel campeſtris,aut planities,1.Mach.12 c.38.D. שְׁפֵלָה σεφήλα

Sepher,Tuba,vel pulchritudo:aut Syriacè,bonitas. Mons in quo caſtrametati ſunt filii Iſraël,profecti de Ceelatha, Numer.33.c.23. שָׁפֶר ἀρσαφάρ

Sephet,Ciuitas,Tob.1.a.1.

Sephi,1.Par.1.c.36.Speculator,vel fauus, aut cooperimentum,vel expectatio.Filius Eliphaz filii Eſau:qui Gen.36.b.11 dicitur Sephua,ſiue Sepho iuxta Hebræum. צְפִי σεπφουά

Sephi,1.Paralip.1.c.40.Filius Sabal filii Seir Horræi, qui שְׁפִי

Gen.36.c.23.dicitur Sepho: & interpretatur ſolitudo, vel labium,aut ripa vel litus eorum, ſiue confractio.

שְׂפִים — Sephim,Barba,vel labium eorum,aut ripa vel litus eorum, ſiue confractio eorum.Nomen viri,1.Par.26.b.16.

צְפוֹ σωφάϛ σεπφουή — Sephó,Speculator,ſiue cooperimentum,aut expectatio vel fauus.Filius Eliphaz,Gen.36.b.15. qui 1.Par.1.c.36. dicitur Sephi per ו.

שְׁפוֹ σωφάν σαπφί — Sephó, Solitudo,vel deſertum, aut labium, ſeu ripa vel litus,aut confractio.Filius Sobal filii Seir Horræi,Gen.36.c.23 qui 1.Par.1.c.40.dicitur Sephi per ו.

צְפִיוֹן σαφών — Sephon,Aquilo,vel Aquilonaris,ſiue abſconditus,aut ſpeculator. Filius Gad,Gen.46.b.16.

Sephonitæ,Idem.p.n.Num.26.b.15. σαφωνί

צְפוֹנִי — Sephór,Auis vel paſſer,aut corona,vel deſertum:aut Syriacè,manè,id eſt,matutinum tempus, vel hœdus. Pater Balac, Num. 22. a.2.

צְפוֹר σεπφώϛ — Sephorá,Pulchra,aut tuba:vel Syriacè,benefaciens,vel bonitas.Nomen obſtetricis cuiuſdam Hebræorum,Exo.1.c.15.

שִׁפְרָה σεφώρα — Sephora, Exod.2.d.21. & 4.f.25. & 18.a.2. interpretatur auis vel paſſer,aut corona vel ſertum: aut Syriacè,mane,id eſt, matutinum tempus,vel hœdus.Filia Raguel ſiue Iethro ſacerdotis Madian,vxor Moyſis.

צְפוֹרָה σεφώρα — Sephrán,Iudex,vel iudicans.Pater Camuel principis tribus Ephraim,Num.34.d.24.

שְׁפוּפָן σαφτάν — Sephuphán,Ceraſtes,ſerpentis genus.Nomen viri, 1.Par. 8.a.5.Filius Bela filii Beniamin.

שְׁפוּפָם σεπφάμ — Sepulchra concupiſcentiæ. Nomen loci, cuius mentio fit, Num. 11.g.34.

צֹר τύρος — Ser,Anguſtia,ſiue tribulatio, aut vinculum, vel colligatio, ſeu plaſmatio,vel fortitudo,aut petra. Ciuitas in tribu Nephthali,Ioſ.19.c.35.

שְׂרָפִים — Seraphim,Ardentes,vel igniti,Eſa.6.a.1. σεραφίμ

שְׂרֵבְיָה σαρεβίας — Serebia,Siccitas Domini,vel præualens cum Domino,aut pſallens in Domino,vel cum Domino. Nomen viri, 2.Eſdr. 9.a.5.

שְׂרָאצֶר σαρασάρ — Seréſer, Princeps theſauri, vel cellarii, aut pſallentis theſaurus vel cellarium, vel qui videt anguſtiam: aut ex Syro & Hebræo,caſtrametatio anguſtiantis.Vnus ex principibus regis Babyloniorum,Ier.39.a.3.

צֶרֶת σαρήθ — Séreth,Anguſtia,ſiue tribulatio, aut vinculum, ſiue colligatio,ſeu plaſmatio.Filius Aſhur ex Halaa,1.Par.4.a.7.

σέργιος — Sergius,Rete, vel retiaculum. G.Nomen proconſulis cognomento Pauli,Act.13.b.7.

σήρων — Seron,Princeps mœroris,vel cantans triſtitiam, aut planities.D.Princeps exercitus Syriæ,1.Mach.3.b.13.

צְרוֹר σαράϛ — Serór,Anguſtians,ſiue vinculum, aut colligatio, vel lapillus.Filius Bechorath, 1.Reg 9.a.1.

צְרוּעָה — Seruá,Leproſa,aut crabro. Mater Ieroboam ſerui Salomonis,3.Reg.11.e.26.non legitur apud ſeptuaginta.

שִׁישָׁא σιζά — Siſa,Sextus,vel ſenarius,aut marmoreus,vel iucundus,vel muneris eleuatio.Pater Ahiæ, 3.Reg.4.a.3.

שִׁישַׁק σουσάκ — Seſac,Munus ſacci,aut munus oſculi vel poculi, ſiue donú femoris.Rex Ægypti,3.Reg.11.g.40.

שִׁישַׁק σουσάκ — Seſac,3.Reg.14.f.25.& 2.Par.12.a.2.vbi dicitur,Aſcendit Seſac rex Ægypti:interpretatur vanus,vel vacuus ſacculus,aut vanitatis oſculum vel poculum, ſiue vanitatis femur.

שִׁשָׁק σισάχ — Seſac,1.Par.8.b.14. Lini vel byſſi ſaccus, vel ſenarius, aut ſextus ſaccus,ſiue lætitiæ oſculum vel poculum,aut femur. Filius Bariæ.

שֵׁשַׁךְ σησάχ.σισάκ — Seſach, Linum,vel byſſus tua,aut gaudium tuum, ſiue ſenarius tuus.Rex Babylonis, Iere.25.e.26.& 51.e.41. ſecundum commentatorem Hebræorum ſuper Ieremiam: ſecundum Lyranum verò, Rex Ægypti.

שֵׁשַׁי σουσί.σισί — Seſai,Senarius,vel ſextus,ſiue gaudens vel lætus, aut byſſinus,vel lineus.Filius Enac,Ioſ.15.d.14.Iudic.1.b.10.

שֹׁשָׁן σισάν — Seſan,Lilium,ſiue roſa,vel lætitia,aut linum vel byſſus. Filius Ieſi filii Apphaim,1.Par.2.e.34.

שֵׁת σήθ — Seth,Poſitus,vel poſuit.Filius Adam, Gen.4.d.25. Num. 24.c.17.Luc.3.g.38.

שֵׁתָר ζηθάρ — Sethar,Explorans,aut putrefactus vel putrefaciens.Nomẽ ducis,Eſth.1.c.14.

סִתְרִי ζεχρί — Sethrí,Occultus, vel abſconditus, aut demoliẽs,ſiue refugium meum. Filius Oziel filii Caath filii Leui,Exod.6.d.22.

שִׁטִּים σαττείν.σαττίν — Setim,Expanſiones,aut diuertentes,ſiue flagella,vel ſpinæ. Locus in campeſtribus Moab, non procul à Iordane & Phogor monte, vnde Ioſue miſit exploratores ad inueſtigandam Ierichontis terram,Nume.25.a.1.Ioſue 2.a.1.Vide Sitim.

שִׁטְרַי σαπραί — Setrái, Exactor, vel præpoſitus: aut Syriacè, obligatio vel contractus.Nomen viri,1.Paral.27.d.29.

S I

סִיעֲא σιάα — Sia à,Motus:aut Syriacè,adiutorium.Nomen viri, 1. Eſd. 2.c.44.

סִיחָא σιαᾶ — Siahá, Splendor, vel candor, aut ſiccitas. Nomen loci, 2. Eſdr.11.c.21.

סִיבָא σιβά — Sibá,Exercitus,vel militia,aut fortitudo, vel ceruus, ſiue nauis veniens. Seruus Saul, 2. Regum 9. a. 2. Puer item Miphiboſeth,2.Reg.16.a.1.

Siban, vide Siuan.

Sibboleth,Onus,Iudic.12.c.6. σάχις.

סִכְלוּת σικελάθ.σικελάγ.σεχελάγ — Sicelég, Effuſio ſextarii vel menſuræ, aut coanguſtans ſextarium vel menſuram. Ciuitas in tribu Iuda & Simeonis, Ioſ. 15.e.31.& 19.a.5.& 1.Reg.27.b.6,& 1.Paralip.4.e.30.

שֵׁכָר — Sicera, Heb.ש Sechar, ſignificat omne id quod inebriare poteſt, Deut.29.a.6.Luc.1.b.5.

שֵׁכָר σίκερα σιχάρ — Sichar,Concluſio,vel clauſura,aut inebriatio, vel merces. Dicit autem Hieronymus quòd corruptè ponitur pro Sichem:quod interpretatur humerus, ſiue portio, aut matutina itio.Sed in Græco Sichar inuenitur.D.Iohan.4.a.5.

שְׁכֶם σιχέμ — Sichém,Humerus,ſiue pars,aut matutina itio. Nomẽ proprium viri,Gen.33.d.19,& 34.a.2. Metropolis item Samariæ in limitibus Manaſſe, Ge.12.b.5.Ioſ.20.c.7. Act.7.b.16: quã ædificauit Ieroboam 3.Reg.12.f.25. Hãc poſtea dictam Neapolim Hieronymus in traditionibus Heb. refert. Dicitur & Sichar corrupté.Filius Emor. Gene.33.d.26.

σίκιμοι.σικιμα σίκιμοι — Sichima,Idem:eadémque metropolis,Iudi.9.d.26.& 21. c.19.Pſal.107.a.8.Heb.108.

Sichimi, Idem.Gene. 33. d.18.

Sichimitæ, Idem. Iudic.9.g. 56.

סִקְל σάθμον — Siclus, Genus ponderis, Ezech.45.d.12.

סִיכִיוֹן σικίων — Sicion, Effuſio vel anguſtia. D.Nomen loci,1. Mac. 15.d. 23. Exemplaria tamen quædam habent σικυόνη Sicyone, id eſt Cucumerarium.

Siden, Venatio,aut inſidiatio, ſiue viaticum vel cibarium, aut nauis iudicii.D.Nomen loci,1.Machab.15.d.23.

צִידוֹן σιδών — Sidón,Idem.Filius Chanáan,Gen.10.c.15,& 1.Pa.1.a.13 Eſt & vrbs in Phœnicia, ad mare ſita in termino Iudæ, à Sidon filio Chanáan condita,Ioſ.11.b.8:quæ ſorte ducta, tribui Aſer obuenit,Ioſ.19.c.28.Matt.11.c.21.Act.27.a.3.

σιδών — Sidonia,Idem.Luc. 4.e.26.

צִדְנִיוֹת σιδωνίας — Sidoniæ,Venatrices, aut inſidiatrices, vel cibaria. 3. Reg. 11.a.1.

צִידֹנִים σιδόνιοι — Sidonii,Idem.p.n.Ioſue 13.a.4,& 3.Reg.5.b.6,& 4.Reg. 23.c.13,& 1.Eſdr. 3.b.7.Act.12. d.20.

צִידֹנִי — Sidonius,Idem.ſ.n.Iudic.3.a.3.σιδώνιος.

שַׁדְרַךְ σιδράχ — Sidrach,Mamilla tenera, vel delicata,aut deprædatio tenera,ſiue ager delicatus: aut Syriacè,miſſus tuus.Nomẽ viri qui & Ananias dicebatur,Daniel.1.b.7.

צִיחָא σουαά — Siha,Splendor,vel candor,aut ſiccitas.Nomen viri,1.Eſd. 2.c.43.

שִׁיחוֹר συώρ σιλάς — Sihór,Niger vel turbidus, aut matutinus.Nilus, AEgypti flumen,Ioſ.19.b.26,& 1. Paral.13.b.5. ὀρίου αἰγύπτου

Silas, Conſyderans, vel animaduertens. G. Nomen viri, Act.15.d.22. e.27.& 18.b.5.

שִׁלוֹחַ vel שִׁלוֹ συλά — Siló, Diſſoluens, vel diſcalceans, ſeu pax, aut abundantia: aut Syriacè, illuſus vel decipiens. Ciuitas in tribu Ephraim, Ioſue 21.a.2,& 22.b.9.Ierem.7.c.12.Iudic.21.c.19.

שִׁלֹחַ σιλωάμ — Siloe, Miſſus, vel mittens,aut ramus,ſiue telum,aut arma, ſ.miſſilia: aut Syriacè,ſpolians vel ſpoliatus.Fons,piſcina,aut amnis eſt ad radices montis Sion,perennibus aquis ebulliens, cuius fit mentio Eſa. 8.b.6. Dicitur & Gihon, 3.Reg.1.c.33. & 2.Para.32.g. 39.Iohan.9.b.7.

שִׁלֹחַ σιλωά — Siloë,Gladius,aut feneſtra, 2.Eſd.3.d.15.

שִׁילוֹנִי σηλωνί σηλωνίτης σιλουανός — Siloní,Manens, vel qui manet, aut pacificus, vel abũdans: aut Syriacè,illudens vel decipiens,Nomen viri 1.Para.9.a.5.

Silonita,ſiue Silonites,Idem.3.Reg.12.d.15,& 2.Paralip. 9.g.29.

Siluanus,Latinum,à ſilua.Nomen viri,2. Corinth.1.d.19. ſiue per y,ſiue per i ſcribas, non refert.

שִׁמְעוֹן συμεών — Simeón, Audiens,vel exauditio. ſecundus filius Iacob ex Lia,Gen.29.d.33,& 1.Para.4.d.20.Fuit & nomen cuiuſdam qui CHRISTVM ſuſcepit in vlnas quum inferretur in templum.Luc.2.d.28.

Simeonitiæ, Idem.p.n.1.Par.27.c.16. συμεών.

שִׁמְעוֹנִי — Simeron, Cuſtodia,ſiue adamas, vepres vel ſpina, ſeu fæx eius.Filius Iſſachar,Gen.56.b.13,& 1. Par.7.a.1.

שִׁמְרוֹן σομβρών — Simmaa,Audiens vel obediens.Filius Dauid,1.Paralip.3. b.5.qui 2.Reg.5.c.14. dicitur Samua.Tertius filius Iſai,1.Paralip.2.b.13:qui 1.Reg.16.b.9,& 17.b.13. dicitur Samma.

שִׁמְעָא σαμαά σίμων — Simon,Audiens vel obediens. D. Filius Mathatiæ filii Iohannis,1. Mach.2.a.3. Simon magus, Act.8.b.9. Nomen apoſtoli,Matth.10.a.2.Fuit & alius ſic nominatus,ille qui poſt Chriſtum,crucem coactus baiulauit,Matth. 27.d.32.

שִׁמוֹן σομών — Simon,1.Para.4.d.20,Ponens vel poſitus,aut munus præparationis vel numeri,ſeu pinguedo aut oleum. Nomen viri.

סִין σίν — Sin, Rubus. Eremus inter Elim & Sinai, in qua octaua Iſraelitarum manſio fuit,Exod.16.a.1,& Num.33.b.11. Vetus interpres, pro hoc tranſtulit Peluſium,Ezech.30.d.15.

צִן σίν — Sin,Num.13.d.22,& 20.a.1,& 27.c.14,& 33.c.36,& 34. a.3,& Deu.32.g.51,& Ioſ.15.a.1,in omnibus his locis interpretatur arma,vel ſcutũ,aut frigiditas.Deſertũ in terra Edom, quod

quod aliàs Cades, vel desertum Pharan dicitur. Vide Cades.

Sina, Idem, Ios. 15. a. 3. Mons Arabiæ, Gal. 4. c. 25.

Sína, Deut. 33. a. 2. Eccli. 48. a. 7. interpretatur rubus: vel Syriacè, inimicitia. Hebr. Sinai. Mons in deserto Pharan, super quem Lex data fuit Moysi, Exod. 19. a. 2.

Sinai, Idem, Exod. 16. a. 1. & 19. a. 1.

Sinæus, Rubus: aut Syriacè, inimicitia. Filius Chanáan, Gen. 10. c. 17. & 1. Par. 1. d. 15.

Sion, Aceruus, aut tumulus, vel specula, (σκοπευτηρίον inquit Eusebius Pamph. de demonst. 5.) aut siccitas. Mons Ierosolymæ (qui aliàs Mons Domini, item & mons sanctus dicitur) in cuius vertice erat arx constructa: quæ à Dauide ciuitas Dauidis est vocata, 2. Regum 5. b. 7. Est in parte Aquilonari Ierusalem, Psal. 47. a. 3. & Esa. 14. d. 32.

Sión, Deut. 4. g. 48. Sonitus siue strepitus, aut minus fortitudinis vel doloris. Nomen montis Amorrhæorum, qui & Hermon dicitur.

Sior, Paruulus, aut nauis vigilantis vel suscitati, aut æmuli vel denudati. Ciuitas in tribu Iuda, Ios. 15. f. 54.

Sira, Olla, lebes, vel spina, aut rebellio, 2. Reg. 3. e. 26. Nomen loci.

Sirach, Sibilus, aut canticum fratris, vel munus vacuum. D. Eccl. 50. d. 29.

Sis, Flos, aut germen, siue cincinnus, aut aspectus: vel Syriacè, ala vel penna. Cliuus est, de quo legitur 2. Par. 20. c. 16.

Sisa, Vide Sesa, 3. Reg. 4. a. 3.

Sisai, Senarius vel sextus, siue gaudens vel lætus, aut byssinus vel lineus. Filius Enach, Num. 13. d. 23.

Sisamoi, Equus vel hirundo aquarum, aut tinea aquarum: vel Syriace, cæcitas. Filius Elasa filii Helles, 1. Par. 2. e. 40.

Sisara, Hirundinem videns, aut tineam, vel equum videns. Vir, 1. Esd. 2. c. 53. Dux exercitus Iabin regis Chanaán, Iudic. 4. a. 2. Magister militiæ Asor, 1. Re. 12. b. 9. Psa. 82. c. 9. Heb. 83

Sitim, Expansiones, vel diuertentes seu flagella, vel spinæ. Nomen torrentis, Ioël. 3. d. 18. vbi legitur, Irrigabit torrentem spinarum. Vide Setum.

Siuá, Vanitas, aut eleuatio, vel tumultus. Scriba regis Dauid, 2. Reg. 20. g. 25.

Siuán, Rubus, vel spinosus. Nomen mensis, Esth. 8. c. 9. vbi corruptè legitur Siban.

Sizá, Munus hoc, aut munus aspergens. Pater Adina, 1. Paral. 11. g. 42.

S M

Smyrna, Myrrha, Apoc. 1. c. 11. & 2. b. 8. Clarissima ciuitas Ioniæ, auctore Plinio in 5. lib. cap. 29. & Strabone lib. 14.

S O

Sóam, Onyx, lapis pretiosus: aut Syriacè, detentio vel mora eorum. Nomen viri. 1. Par. 24. d. 27.

Sobá, Exercitus, siue militans, aut præceptum in ea, vel inflatio, aut tumor. Nomen loci, 1. Reg. 14. g. 47. & 2. Reg. 8. a. 3. & 1. Par. 18. a. 3. & Psal. 59. a. 2.

Sobáb, Reuersus, aut auersus, vel conuersus, aut Syriacè, scintilla. Filius Dauid, 2. Reg. 5. c. 14. & 1. Paral. 14. b. 4. Filius Caleb ex Azuba, 1. Par. 2. c. 18.

Sobách, Rete, vel retiaculum, aut cancellus, vel captiuitas siue conuersio tua: aut Syriacè, columbarium. Magister militiæ Adar-ezer regis, 2. Reg. 10. d. 16.

Sobái, Conuersio, vel captiuitas, aut sessio, vel sedens. Ianitor quidam, 1. Esd. 2. c. 42.

Sobál, Semita, vel spica, aut crura, vel femur, seu vana vetustas. Filius Seir Horræi, Gen. 36. c. 20. Filius Hur primogeniti Caleb ex Ephratha concubina, 1. Par. 2. f. 50. Filius Iuda, 1. Paral. 4. a. 2. qui Gene. 46. b. 12. dicitur Sela. Malè scribitur Psal. 59. a. 2. Sobal, cùm scribendum sit Soba.

Sobéc, Æquiparatus vanitati, vel appositus vacuitati vel dissipationi, aut vana euacuatio: vel Syriacè, derelictus. Nomè viri, 2. Esd. 10. b. 24.

Sobí, Conuersio, vel captiuitas, aut sessio vel sedens. Filius Naas de Rabbath filiorum Ammon, 2. Reg. 17. g. 27.

Sobná, Sede nunc, aut connectere nunc, siue captiua nunc, vel ædificans, aut qui intelligit. Nomen scribæ, 4. Reg. 8. d. 18. Esa. 22. d. 15.

Sobnas, Idem.

Sobobá, Exercitus, vel militia in ea, siue inflatio vel tumor in ea. Filius Cos, 1. Par. 4. b. 8.

Sobochai, Ramus, vel propagines, aut tugurium. Nomen viri, 2. Reg. 21. d. 18. & 1. Par. 20. c. 4.

Socho, Protectio, vel vallatio, aut ramus, siue cessatio. Duę sunt in tribu Iuda, huius nominis ciuitates, Ios. 15. e. 35. & f, 48 vbi leges Socoth deprauatè, 1. Reg. 17. a. 1. & 19. d. 22. & 3. Reg. 4. b. 10. & 2. Paral. 28. c. 18. Vrbs constructa à Roboam, 2. Par. 11. b. 7.

Sochoth, 3. Reg. 7. g. 46 Vide Socóth.

Socóth, Tabernacula vel tentoria. Tribus Gaddi ciuitas est montis Galaad in vicinia Penuel, in via fugæ Madian munitissima, inquit Iosephus, & optima ciuitas, Ios. 13. d. 27. Cui Iacob patriarcha hoc nomen imposuit, Gen. 33. d. 17. Est & regio à Græcis τρωγλοδύτις dicta, quæ ad Rubrum mare excurrit, vbi Troglodytæ habitant, Nume. 33. a. 5. Prima mansio filiorum Israël, postquam reliquerunt primas sedes Rameses.

Socóth-benóth, Tabernacula filiarum vel ædificationum, siue auscultationes, vel vnctiones filiarum, vel ædificiorum. Idôlum Babyloniorum, 4. Reg. 17. e. 30.

Sodi, Secretum meum. Pater Geddiel, Num. 13. a. 11.

Sodi, Flumen, Baruch 1. a. 4.

Sodoma, Secretum eorum, siue calx, aut cæmentum eorũ. Ciuitas Syriæ, Gen. 10. c. 19. & 19. a. 1.

Sodomitæ, Idem, Gen. 13. c. 13.

Soha, Candor, vel siccitas. Nomen viri, 2. Esd. 7. d. 46.

Sohar, Lucidus, vel candidus. Filius Simeon filii Iacob, Gen. 46. b. 10. Exod. 6. c. 15.

Sohoriá, Manè Domini, aut matutinatio Domini, siue matutina itio Domini, seu niger Domini. Filius Ieroam, 1. Par. 8. c. 26.

Somer, Custos, vel adamas, seu vepres vel spina, aut fæx. Filius Moholi filii Musi, 1. Paral. 6. d. 46. Filius Heber filii Bariæ filii Aser filii Iacob, 1. Par. 7. f. 34.

Somoria, Custodia Domini, siue adamas Domini, aut vepres vel spina Domini. Filius Roboã ex Abiháil, 2. Par. 11. d. 19

Sopater, Seruans patrem, aut salus patris. Viri nomen, Act. 20. a. 4.

Sophach, Effundens, vel effusus, aut vanus lecythus. Princeps militiæ regis Adar-ezer, 1. Par. 19. d. 16.

Sophái, Speculator, aut fauus, siue natatio, vel cooperimentum, aut expectatio. Filius Elcana, 1. Par. 6. b. 26.

Sophán, Cuniculus, vel chœrogryllus, siue absconditus vel reconditus, aut conterens, siue confractio. Ciuitas possessa à filiis Gad, Num. 32. g. 35. In Hebræo hæc dictio iungitur præcedenti dictioni Ataroth, vt ambæ sint vnius ciuitatis nomen, Ataroth-sophan. In aliquibus tamen codicibus, & apud alios interpretes separatim inuenies.

Sophár, Matutinus, aut corona seu circulus, vel passer: aut Syriacè, hœdus. Nomen viri, Iob 2. c. 11. & 11. a. 1.

Sopher, Scriba, vel liber, aut narrans vel numerans. Appellatiuũ est, non proprium: vertendũ fuit scriba, 4. Reg. 25. e. 19

Sophereth, Numerans, vel narrans, siue narratio, aut librarius vel scriba. Nomen viri, 1. Esd. 2. c. 55.

Sophím, Speculæ, vel speculantes, siue cooperti, aut natantes, vel expectantes, aut fauus. Mons est in tribu Ephráim, 1. Reg. 1. a. 1.

Sophonias, Absconsio Domini, siue secretum Domini, aut speculator noster Dominus, vel Aquilo Domini. Sacerdos filius Maasiæ, 4. Reg. 25. c. 18. Ier. 21. a. 1. & 37. a. 3. Nomẽ item prophetæ filii Chusi filii Godoliæ, Soph. 1. a. 1.

Sophtim, Iudices, & inde liber Iudicum, κρίται.

Soréc, Vinea, vel vitis, aut sibilus vel sibilans. Torrentis nomen est in tribu Dan, in terra Philisthinorum prope Esthaol, iuxta quem Samson adamauit Dalila, Iudic. 16. a. 4.

Sorí, Angustiator, siue vinculum, aut colligatio, vel plasmatio, aut resina vel theriaca, siue petra vel fortis. Nomen viri, 1. Par. 25. a. 3.

Sosipater, Saluans patrem, vel salus patris. G. Nomen ducis, 2. Macha. 12. c. 19. Cognatus Pauli, Rom. 16. c. 21. In Act. 20. a. 4. Legitur Græcè Sopater.

Sosthenes, Saluator potens, vel robustus. G. Princeps synagogæ Iudæorum, Act. 18. e. 17. & 1. Cor. 1. a. 1.

Sostratus, Saluans exercitum, vel salus exercitus. G. Nomen viri, 2. Mach. 4. d. 27.

Sotái, Præuaricatio, siue declinatio. Nomẽ viri, 1. Es. 2. c. 55

S P

Spartiani, Seminati, vel seminantes. G. Populi, 1. Mac. 14. c. 20.

Spartiatæ, Idem. G. 1. Mach. 12. a. 2.

Specioſa, Nomen vrbis quæ Niniue alio loco dicitur, Sopho. 2. c. 13.

S T

Stachys, Spica. G. Pauli amicus, Rom. 16. b. 9. huius accusatiuus est Stachyn.

Stephana, Corona, siue coronata. G. Nomen viri, 1. Cor. 1. b. 16. & 16. c. 15. & 17.

Stephanus, Corona, vel coronatus. G. Nomen diaconi, Act. 6. b. 5.

Sthar-buzanái, Computrefaciens contemnentes me, vel qui explorat contemptores meos. Nomen viri, 1. Esd. 5. a. 3.

Sthur, Occultus, vel absconditus, seu destruens vel demoliens. Filius Michaël, princeps tribus Aser, Num. 13. b. 14.

Stoici, ἀπὸ τῆς στοᾶς, id est, porticu, in qua disputabant, sic philosophi illi dicti sunt. G. Act. 17. d. 18.

S V

Súa, Clamans, vel saluans, aut potens, vel magnificus, seu re-

סְכוֹת בָּנוֹת סוכχόθαναθ

סוֹרְדִי σουδί σούδ

סְדֹם σοδόμοι

יָזְהָא σιά

צֹחַר σιάρ

שְׁחַרְיָה σαρσία

שֶׁמֶר σεμμήρ. σαμμήρ

שְׁמַרְיָה σαμαρία τῶ πατρος

שׁוֹפַךְ σωφάχ

צוֹפַי σοφί

שׁוּפָן σοφάρ

צוֹפַר σωφάρ

סֹפֵר γραμματεὶς

סֹפֶרֶת σεφηρέ

צוֹפִים σοφίμ

צְפַנְיָה σοφονίας

שׁוֹפְטִים

שׂוֹרֵק σωρήκ

שׂרִי σουρί

סוֹסִיפַטְרוֹס σωσίπατρος

סוֹסθένης

סוֹסְתְּרָטוֹס σώστρατος

סוֹטַי σωταί

סְפַרְתִּי σπαρτιαταί

נִינְוֵה νινευί

שׁוּעַ σουέ

שְׁתַר בּוֹזְנַי σαθβουζάι

שׁוּר

סְתוֹר σαθούρ

סוֹחֵי

סוּא σαυά

שׁוּחָה σεε

שׁוּעָא σεά

שׁוּעָל σεάλ

צוֹעַר σωγάρ

שׁוּבָאֵל σεβαήλ

שְׁבוּאֵל σεβώήλ

שׁוּחַ σοχέ.σεέ

שָׁוְא σεί

סוּחַ σεέ

שׁוּחָם σαμεῖ

שׁוּחָמִי σαμεί

שׁוּחִי σαυχίτης

שׁוּלַמִּית σελαμίτις

שׁוּנֶם σωνάμ.σενάμ

שׁוּנַמִּית σεναμίτις

שׁוּנֶם συνήμ

שׁוּנִי σαυνίς

צוּף σώφ.σούφ σίφ

צוּפַח σουφά

שְׁפוּפָם σωφαν

שׁוּפָמִי σωφανί

שׁוּר σούρ

צוּר σούρ

סוּר ὀλῶν

צוּרִיאֵל σουεήλ

צוּרִישַׁדָּי σουεισάδαί

שׁוּשָׁא σοῦσα

שׁוּשָׁן σουσί

שׁוּשַׁנְכָיא σουσαναχαῖοι

seu respiciens. Pater vxoris Iudæ filii Iacob, Gen.38.a.2.c.12.

Sua, 4.Reg.17.a.4. Modius, vel mensura, aut velamen. Rex Ægypti.

Sua, 1.Par.4.b.11. Fossa, aut natatio, siue humiliatio, aut meditatio, vel loquela, aut germinans. Frater Caleb.

Suaa, Clamans, vel saluans, aut potens vel magnificus, seu respiciens. Filius Heber filii Barie, 1.Par.7.f.32.

Sual, Vulpes, aut semita, siue pugnus aut pugillus. Filius Supha filii Helé, 1.Par.7.g.36. Est & nomen regionis, 1.Reg.13.d.17. vbi mendose in quibusdam codicibus legitur Saul.

Suer, Paruulus, aut præceptum vigiliæ, vel ciuitatis aut æmuli vel denudationis vel euacuationis: vel Syriacè, angustiator. Pater Nathanael principis tribus suæ Issachar, Num.1.a.8.

Subaél, Conuersio Dei, siue captiuitas Dei, aut sedes Dei. Vir quidam 1.Par.24.c.20.

Subuél, Conuersio Dei, siue captiuitas Dei, aut sedes Dei. Filius Gerson filii Moysi, 1.Par.23.b.16.

Sue, Loquens, siue orans, aut fossa, vel humiliatio, aut natatio. Filius Abrahæ ex Cetura, Gen.25.a.2. & 1.Par.1.c.32.

Sué, 1.Par.2.f.49. Vanitas, aut eleuatio, vel tumultus. Filius Iahaddai.

Súe, 1.Par.7.g.36. Eradicatio, vel conculcatio. Filius Supha filii Sue.

Suham, Locutio, siue meditatio eorum, aut fouea vel humiliatio eorum, siue natatio vel germinatio eorum. Filius Dan filii Iacob, Num.26.e.42.

Suhamitæ, Idem, Num.26.e.43. σαμεί.

Suhites, Meditatio, aut fouea, vel incuruatio, aut humiliatio, siue natatio, aut natans, Iob 2.c.11. & 8.a.1.

Sulamitis, Pacifica, siue perfecta, aut retribuens, Cantic.6.d.12.

Sunám, Mutatio, siue dormitatio eorum, aut vana dormitatio, vel iteratio, aut secundatio eorum. Ciuitas de qua 1.Regum 28.a.4. & 4.Reg.4.b.8.

Sunamitis, Dormiens, vel mutata aut vana dormitio, vel iteratio aut secúdatio dormitionis, 3.Re 1.a.3. & 4.Re.4.b.12.

Sunem, Idem quod Sunam. Ciuitas in tribu Issachar, Ios. 19.b.18. Eadem quæ Sunam.

Suní, Mutatus, vel dormiens, aut iteratus, vel secundarius. Filius Gad filii Iacob, Gen.46.b.16. Num.26.b.15.

Sunitæ, Idem, Num.26.b.15. σουνεί.

Suph, Fauus, siue specula, aut cooperimentum vel natans, aut expectans. Filius Thau patris Eliu, 1.Reg.1.a.1. Filius Elcana filii Ioël, 1.Par.6.c.35. Nomen loci, 1.Reg.9.a 5.

Suphá, Lecythus, aut præceptum illaqueans, vel præceptum flatus, siue præceptum inflationis. Filius Helem, 1.Par.7.g.35.

Suphán, Conterens eos, siue barba, aut labium eorum, aut ripa vel litus eorum. Filius Beniamin, Num.26.e.39. Heb. Sephupham.

Suphamitæ, Idem. Num.26.e.39. σωφανί

Sur, Murus, aut bos, vel aspiciens. Syria dicitur, Genes.16.b.7. & 20.a.1. Solitudinis nomen eregione Ægypti, quæ & Etham dicitur, 1.Reg.15.b.7.

Sur, Pater Cozbi Madianitidis illius quæ cum Zambri interfecta est in genitalibus: qui quidem Sur princeps erat Madianitarum, Num.25.d.15. & 31.a.8. Ios.13.c.21. Fuit & nomen filii Abigabaon, 1.Paral.8.c.30. & 9.f.36. & interpretatur Petra vel fortis, aut obsidens, vel angustians, siue plasmator vel figurator, aut ligatus vel ligans.

Sur, 4.Reg.11.a.6. Recessio siue rebellio. Nomen portæ in templo Salomonis.

Suriel, Petra Dei, siue fortitudo Dei, aut plasmatio siue figuratio Dei, siue vinculum aut colligatio dei, vel obsidio Dei. Filius Abihaiel, princeps Moholitarum, Num.3.e.35.

Surisaddái, Petra vel fortitudo omnipotentis vel deuastantis, aut plasmatio siue figura omnipotentis vel deuastantis, aut vinculum siue obsidio omnipotentis vel deuastantis. Pater Salamiel principis tribus Simeon, Num.1.a.6.

Susa, Vanitatis eleuatio, aut exultans. Scriba quidam, de quo 1.Par.18.d.16.

Susan, Lilium vel rosa, aut lætitia. Metropolis Persici regni, Dan.8.a.2. A qua Susiana regio apud Persas nomen accepit, à Dario Hystaspis filio condita. Plinio libr.6.cap.27 Hallucinatur autem Plinius: nam condita erat Susa antequam natus esset hic Darius. Straboni verò, Titoni Patris Memnonis est ædificium, cognominata Stephano à fontibus quibus locus abundat. Hac enim dictione ait in ea regione ita fontem dici. Aurigallus vult dictam non aliter ac Florentiam aut Rhodum, à flore seu rosa, imò verò à liliis. Idem auctor legit perperam apud Stephanum κρήνων pro κρίνων, Dan.8.a 2. Nehe.1.a.1. Esth.1.a.1. Lege Iosephum lib.10.cap.14. & libr.11.cap.5. Antiq. Iudaic.

Susanachæi, Lilia vel rosæ, aut gaudium claudorum vel percutientium, 1.Esd.4.b.9.

Susanna, Lilium vel rosa, aut lætitia. D. Vxor Ioacim, Dan.13.a.2. Est & nomen alterius mulieris quæ Christum sequebatur, Luc.8.a.3. σωσαννά

Susi, Equus, vel hirúdo, aut tinea. Pater Gaddi, Nu.13.a.12 σουσί

Suthála, Plantatio viriditatis vel humiditatis, aut potus humidus, siue ponens humiditatem vel viriditatem. Filius Ephráim, Num.26.d.35. Filius item Zabad filii Tahath, 1.Par.7.d.21. σουταλά

Suthalaitæ, Idem, Num.26.d.35. σουταλαί

S Y

Syené, Rubus: vel Syriacè, inimicitia. Vrbs in confinibus Æthiopiæ, supra Alexandriam, versus Meridiem quinquaginta milia stadiorum, Ezech.29.b.10. συήνη

Syluanus, Vide Siluanus.

Syntyche, Colloquens, vel confabulans. G. Mulieris nomen, Philip.4.a.2. Huius accusatiuus est Syntychen. συντύχη

Syrá, Spina, aut olla vel lebes, siue rebellio, aut recessio. Locus est qui secundum Iosephum viginti stadiis ab Hebrone distat, 2.Reg.3.e.26. σειρά

Syra, In Hebræo est Aramiá, quæ mulierem de Aram, id est, de Syria, significat: & interpretatur Sublimis, vel excelsa, aut decipiens, 1.Par.7.b.14. σύρα

Syracusæ, Attrahens violenter. G. Vrbs Siciliæ sub Pachino monte, Act.28.c.12. συρακοῦσαι

Syria, Hebraicè dicitur Aram, & interpretatur excelsa vel sublimis, aut decipiens, vel maledictio eorum. Regio Aram dicta, ab Aram filio Sem, qui Aramæos instituit, quos Græci Syros appellant. Inde Syria quondam terrarum maxima, & pluribus distincta nominibus. Vide Mesopotamia, 2.Reg 8.b.5. & 4.Re.16.a.5. Syria est ad Orientē Terræ sanctæ, Esa.9.c.12 συρία

Syria soba, In titulo Psalmi 59.a.2. Heb.60. ea est quæ Palæsthina dicitur. συρία σουελχίς

Syriacus, 2.Mach.15.g.35. συριακός

Syriacè, 4.Reg.18.e.26. & 1.Esd.4.b.7. συεισί.

Syrophœnissa, Attracta rubedo, vel attractio purpurea. G. Marc.7.c.26. συροφοινίκαινα

Syrtis, Attrahens, vel attractio. G. Arenosa in mari magno loca, multum terribilia & metuenda, eò quòd omnia ad se diripere soleant, & appropinquantes vadoso mari hæreant. Hæ autem ad mare Ægyptium vicinæ sunt, & pariter admiscentur, Act.27.c.26. σύρτις

Syrus, Hebraicè dicitur Aram, id est, excelsa vel sublimis, aut decipiens, siue maledictio eorum, 2.Reg.10.b.6. Gen.22.d.21. Amos 9.c.7. σύρος

T

TAbboth, Anuli vel circuli, aut submersi, vel bonum tempus, aut bona hora. Nomen viri, 1.Esd.2.c.43. ταβαώθ

Tabée, Iugulatio, vel occisio, aut coquus. Filius Nachor ex Roma concubina, Gen.22.d.24. ταβάχ

Tabeél, Bonus Deus. Nomen viri, 1.Esd.4.b.7. Esa.7.b.6. ταβεήλ

Tabelias, Intinctus à Domino, vel baptismus Domini, siue bonitas ipsi Domino. Nomen viri, 1.Par.26 b.11. ταβελίας

Tabernæ, Vide Tres tabernæ. ταβερναί

Tabitha, Dorcas, id est, Damula vel caprea. Syrum est, Act.9.f.36.g.40. ταβιθά

Tabremon, Bonum malum granatum, siue bonitas excelsa vel sublimis, aut vmbilicus præparatus vel numeratus vel muneratus. Pater Benadad regis Syriæ. 3.Reg.15.d.18. ταβρεμών

Tacasim, Hora vel tempus principis, siue nunc princeps. Ciuitas tribus Zabulon, Ios.19.b.13. Heb. Ita-casin. σίν

Tahath, Subter vel subtus, aut pauor siue formido: vel Syriacè, descensio. Filius Asir filii Abiasaph, 1.Par.6.c.37. Filius Bared filii Suthalæ, 1.Par.7.d.20. ταάθ

Talitha cumi, Ex Syro & Hebræo, Puella surge, Marc.5.d.41. ταλιθά κούμι

Tanis, Hebraicè dicitur Soan, & interpretatur mouens, vel motio siue motus. Soan, maxima Ægypti ciuitas in ostio Tanitico, vt Strabo libr.17. indicat. Pro hac vbique ferè Chaldæus interpres טנס vertit, Num.13.d.23. Est etiam Tanis altera, צוען Soan etiam dicta Hebraicè: distat à Memphi, auctore Iosepho, stadiis c l x x x. Hanc celebrant Sacræ literæ, vt Psal.77.b.12.e.43. Hebr.78. Esa.19.e.13. Ezec.30.a.4. vbi dicitur, Dabo ignem in Taphnis. τάνις

Tapheth, Distillatio, aut gutta, vel paruula. Salomonis filia 3.Reg.4.b.11. ταφάθ

Taphné, Occulta tentatio vel fuga, aut coopertum vexillū: vel ex Hebræo & Syro, occultum miraculum. Vxor Pharaonis regis Ægypti, 3.Reg.11.d.19. τεχφενής

Taphnis, Ezech.30.d.14. vbi legitur, Ignem in Taphnis, lege Tanis. τανί

Taphnis, Ezech.30.e.18. vbi legitur, In Taphnis nigrescet dies. Hebraicè legitur Taphneches. Videtur eadem vrbs esse quæ & Tanis altera. τάφναις

Taphnes, siue Taphnis. Operimentum confidētiæ vel protectionis, aut occulta cōfidentia vel protectio. Ciuitas Ægypti de qua ταφνῆς

de qua Ierem. 2. d. 16, & 43. c. 7, & 8. b. 9, & 44. a. 1, & 46. d. 14.

תַּעְנַךְ θαναάχ — Tanách, Confringens te, vel humilians te, siue respondens tibi. Nomen vrbis in tribu Aser. Iudic. 1. f. 27. Vide Thanach.

טַפְסָר ζελοσάσεις — Taphsar, Princeps, vel exercitus, siue paruulos auferens, aut distillationem vel guttã auferens. Nomen appellatiuum quod interpres vertit vt proprium regionis, Ierem. 51. c. 27.

תַּפּוּחַ ταφοῦ — Taphúa, Pomum, vel inflatio aut insufflatio, vel illaqueatio. Villa, terminus Palæsthinę ad Ægyptum, procul x 1111. m. à Raphaim. Est & altera Taphua terræ Manasse, Ios. 12. d. 17. & 15. e. 34, data filiabus Salphaad, Ios. 17. b. 7. Filius Hebron, 1. Par. 2. f. 43.

Tharsenses, Alati, vel pennati. G. 2. Mach. 4. c. 20.

ταρσεῖς
Tarsensis, Idem. f. n. G. Act. 21. g. 39.

ταρσέυς
Tarsus, Alata vel pennata. G. Metropolis Ciliciæ regionis, vnde Paulus Apostolus, Act. 21. g. 39, & 22. a. 3. Vide Tharsis.

τάρσος

T E

טֵבַח ταβάθ — Tebáth, Iugulatio, vel occisio, aut coquus, seu bene formidans, vel bene confractus. Nomen vrbis, 1. Paralip. 18. b. 8.

טֵבַת ταβάθ — Tebbáth, Bona vel bonitas. Nomen loci, Iud. 7. g. 23.

טֵבָעוֹת ταβαώθ — Tebbaóth, Anuli, vel circuli, aut submersi, seu bonum tempus, vel bona hora. Nomen viri, 2. Esd. 7. e. 46.

טֵבֵת ταβέθ — Tébeth, Idem. Nomen mensis. Esth. 2. c. 16.

תְּחִנָּה θεννά — Tehinná, Deprecatio, aut misericors, siue gratiosus, vel gratia. Filius Esthon, 1. Para. 4. b. 12.

טֶלֶם τελέμ — Télem, Agnus, siue ros eorum: aut Syriacè, Vmbra eorum. Ciuitas in tribu Iuda, Ios. 15. e. 24.

טַל τελμών — Telmón, Ros præparatus, vel roris præparatio, aut roris munus, vel ros numeratus: aut ex Syro & Hebræo vmbræ præparatio vel munus. Nomen viri. 1. Paral. 9. c. 17, & 1. Esd. 2. c. 42, & 2. Esd. 11. c. 19.

מַסָּה — Tentatio, Nomen loci, quod & Iurgium dicitur, Exod. 17. b. 7. Vide Massa.

טַרְפְלָיֵא παρφαλαῖοι — Terphalæi, Raptores fatigati vel laborioſi, aut series miraculosa vel ruinosa: aut ex Syro & Hebræo, Mõs vel custos miraculi vel ruinæ aut folium arboris. Populi, 1. Esd. 4. b. 9.

Terra visionis, Vide Moria.

τέρτιος — Tertius, Latinum est. Nomen viri, Rom. 16. d. 22.

τέρτυλλος — Tertullus, Falsa annuntians, vel mendax, aut monstrosus. G. Nomen oratoris cuiusdam, accusatoris Pauli, Act. 24. a. 1.

Tethron, Vide Cithron.

T H

תַּחַשׁ τόχος — Tháas, Hyacinthinus, vel festinans, aut silens. Filius Nachor ex Roma concubina, Gen. 22. d. 24. Heb. Thahas.

תָּבוֹר θαβώρ — Thabor, Electio, siue puritas: aut Syriacè, contritio vel cõfractio. Mons est altissimus in medio Galilææ campo, mira sublimis rotunditate. Nam eius altitudo (vt lib. 4. Egesippus ait) xxx. est stadiorum: vertex autem ipse campestris, xxiii. stadiis iacet. Iere. 46. d. 18. Situs est hic mons ad Occidentem Terræ Sanctæ, vnde pro Occcidente ponitur, Psal. 88. b. 13. Heb. 89. Chald. Paraphrastes. Ciuitas in tribu Zabulon Leuitis data, 1. Para. 6. g. 77. & 1. Reg. 10. a. 3.

תַּרְעָל θαργάλ — Thadál, Conterens iugum, seu scientia eleuationis vel ascẽsionis. Rex Gentium, Gen. 14. a. 1.

θαδδαῖος — Thaddæus, Laudans, siue confitens. D. Vnus ex Apostolis, Matth. 10. a. 3: qui ibidem iuxta lectionem Græcam dicitur Lebbæus, Marc. 3. c. 13.

תַּחַן θαάν — Thahan, Deprecãs, aut misericors, siue gratiosus vel gratia. Filius Thale, 1. Par. 7. e. 25.

תַּרַת θαάθ — Tháhath, Subter vel subtus, aut pauor siue formido: vel Syriacè, descensio. Vicesimatertia Israelitarum mansio, Num. 33. d. 26. Nomen item viri, 1. Paral. 6. c. 37, & 7. d. 20.

λασαία — Thalassa, In Græco est Lasæa: & interpretatur spissa, vel prudens. G. Ciuitas est litoralis Cretæ, haud procul à loco qui Boni portus dicitur, Act. 27. b. 8.

תַּלְשָׂר θαλασσάρ — Thalassar, Suspensio principis, vel tumulus principis: aut suspendens cãticum, vel tumulus canentis. Regio Syriæ quam incoluerunt filii Eden, Esa. 37. c. 12. Appellatur & Thelassar, 4. Reg. 19. c. 12.

תְּלַאשָּׁר θαλά — Thále, Humectatio, aut viriditas, siue humectans aut virescens. Nomen viri, 1. Par. 7. e. 25.

תָּמָר θάμαρ — Thamár, Palma, vel dactylus, siue commutatio vel permutatio, aut amaritudo. Vxor Her primogeniti Iudæ, Gen. 38. a. 6. Est & vrbs Syriæ nobilis, quæ nunc Palmyra dicitur, olim à Salomone constructa, Ezech. 48. d. 28. Hæc ab Hadriano principe, Hadrianopolis. Filia item Dauid, 2. Reg. 13. a. 1, & 1. Par. 3. b. 9. Sic vocabatur & filia Absalom, 2. Reg. 14. f. 27.

תַּמְנַע θάμνα — Thamná, Vetita siue prohibita, aut perfecta vel consummata commotio. Concubina Eliphaz filii Esau. Gen. 36. b. 12. In 1. Par. 1. c. 36, legitur inter filios Eliphaz. Soror Lotan filii Seir Horræi. Ciuitas Idumæorum. Gene. 36. d. 40.

תִּמְנָה θάμνα — Thamná, 2. Para. 28. c. 18. Imago vel figura, aut numeratio vel numerans: aut Syriacè, constituens. Ciuitas in tribu Iuda, Ios. 15. g. 57.

θαμναθά — Thamnas, Idem. Gen. 38. c. 13.

Thamnatha, Idem. Iudic. 14. a. 1.

θαμναθαῖος תִּמְנִי — Thamnathæus, Idem. Iudic. 15. b. 6.

תִּמְנַת סֶרַח θαμναθασαρά — Thamnath-sara, siue Thamnath-sare, Figura vel imago extensa, vel remanens aut fœtens, siue numeratio residua, aut numeratio extensionis vel fœtoris: aut ex Syro & Hebræo, constituta extensio vel fœtor, aut statuta residuitas. Ciuitas in mõtanis Ephraim, ab Israelitis Iosue duci, tanquam hæreditaria hæreditas attributa, Ios. 19. d. 50. & 24. g. 30. eadem quæ & Thamnathhares, per literarum transpositionem.

תִּמְנַת חֶרֶס θαμναθαρές — Thamnath-háres, Imago vel figura solis, aut imago vel figura testea vel fictilis, aut numerus solis vel testæ: aut ex Syro & Hebræo, constitutus sol vel testa. Eadem vrbs quæ Thamnath-sara vocatur, Iudic. 2. b. 9.

תַּעְנַךְ θαανάχ — Thanách, Confringens te, vel humilians te, siue respondẽs tibi. Ciuitas, 3. Reg. 4. b. 12. & 1. Par. 7. f. 29: data dimidiæ tribui Manasse, Ios. 21. c. 25. Iudic. 1. f. 27, & 5. c. 19. Vocatur & Thenach, Ios. 17. c. 11, iisdem punctis & consonantibus.

תַּאֲנַת שִׁלֹה θαναθασηλώ — Thanáth-seló, Ficum, vel ficulneam dissoluens vel discalceans vel decorticans, seu ficulnea errans vel mentiens, aut ficulnea abundantiæ vel pacis, seu occasio erroris vel mendacii: aut occasio (s. est) abundantia vel pax. Nomen loci, Ios. 16. b. 6.

תַּנְחֻמֶת θαναμάθ — Thanehúmeth, Consolatio, vel pœnitentia, aut doni laguncula vel munus, siue donum indignationis vel caloris, aut requies mortis. Pater Saraiæ, 4. Reg. 25. f. 23. Ierem. 40. c. 8.

תִּפְסַח θαψα. θεφθά — Thaphsa, siue Thapsa, Transitus, vel claudicatio aut pascha, id est locus vbi pascha fit. Ciuitas, 3. Reg. 4. c. 24, & 4. Reg. 15. c. 16. Hebraici interpretes dicunt esse nomen regionis sitæ trãs Euphratem ad Occidentem Iudææ, 3. Reg. 4. c. 7.

תָּאְרַע θαραά — Thara, Vlulans, aut malefaciens, vel cubiculum malitiæ, aut cubiculum pastoris vel socii: aut Syriacè euẽtus, siue terrestris vel inferior. Filius Micha filii Meribbáal, 1. Paralip. 8. d. 35.

תָּחְרַע θαραά — Thara, 1. Paral. 9. g. 41, Ira, vel contentio praua, aut ira vel contentio socii vel pastoris. Filius Micha.

θάρρα — Thara, Esth. 12. a. 1, Idem quod Thares, quod interpretatur hæres, aut miser vel exul. D.

תַּרְחָקָה θαρακά — Tharacá, Explorator, vel contemplator obtusus, siue legis hebetudo aut impedimentum, vel turturis obtusio vel hebetudo. Rex Æthiopiæ, 4. Reg. 19. b. 9. Esa. 37. b. 9.

תַּרְחֲנָה θαρανά — Tharaná, Explorator, vel contemplator gratiæ vel misericordiæ: aut turtur gratiæ vel misericordiæ. Filius Caleb, ex Maacha concubina, 1. Paral. 2. f. 48.

תָּרַח θαρά — Tháre, Odorans, vel spirans, aut abigens. Filius Nachor, Genes. 11. c. 24. Nomen loci, Nume. 33. d. 27.

תַּרְאֲלָה θεγλά — Tharelá, Exploratio, vel turtur maledictionis, aut turtur fortitudinis vel ilicis, aut explorans ilicem vel fortitudinem. Ciuitas in tribu filiorum Beniamim, Ios. 18. d. 27.

תָּרֶשׁ — Tháres, Hæres, aut miser, vel exul. Eunuchi nomen, Esth. 2, d. 21. non legitur apud Septuaginta.

Tharsæa, Vide Thrasæa.

תַּרְשִׁישׁ θαρσεῖς — Tharsis, Contemplatio gaudii, vel exploratio marmoris, aut turtur gaudii, siue chrysolithus lapis, s. pretiosus, aut mare. Filius Iauan, Gene. 10. a. 4. Est & nomen regionis, Cilicia olim dictæ, à Tharsis filio Iauan, 3. Reg. 10. d. 22. Psal. 71. c. 10. Heb. 72. Esa. 2. c. 16. Ezech. 10. b. 9. vnde eius regionis metropolis, θ mutata in τ, Tarsus nomen obtinuit. In actis igitur apostolicis vbique scribe hanc dictionem absque aspiratione. Vide Tarsus. Quidam volunt Tharsin nonnunquam Mare mediterraneum significare apud Ionam prophetam, & Psal. 71. b. 10. Heb. 72. At Esa. 23. a. 1, & Ierem. 10. b. 9, capitur pro Africa, teste Ionathan. Quidam capiunt pro mari, Esa. 60. b. 8. Alii in Iona, cap. 1. a. 3. capiunt pro Tuneto aut certè Carthagine vrbibus Aphricæ.

תַּרְתָּק ταρθάκ — Tharthác, Concatenatus, siue retrusus, vel conclusus. Idôlũ Heuæorum, 4. Reg. 17. f. 31.

תַּרְתָּן ταρθάν — Thartan, Explorans, vel contemplans donum, aut turturis donum, vel lex ipsarum. Nomen principis, Esa. 20. a. 1, & 4. Reg. 18. c. 17.

θασί — Thassi, Oblitus, vel obliuiscens, aut debitor. D. Filius Matthathiæ filii Iohannis, 1. Mach. 2. a. 3.

תַּתְּנַי θαθθαναί — Thathanái, Donans, vel donator. Nomen viri, 1. Esd. 5. a. 3.

Thau, Signum, Ezech. 9. b. 4. c. 6.

תָּו σημεῖον — Thebés, Cœnosus, aut sericeus, vel ouum: aut Syriacè, lineus. Vrbs terræ Chananææ, Iudic. 9. g. 50. & 2. Reg. 11. c. 21.

תִּבְנִי θηβνί — Thebni, Palea, aut fœnum: vel intelligens, aut filiatio. Filius Gineth, 3. Reg. 16. e. 21.

תְּכֵל θεκέλ — Thecel, Appensio, Daniel. 5. g. 25.

תְּקוּעָה θεκουέ — Thecua, Tuba, vel clangor, aut fixa. Ciuitas in Iuda, sex miliaribus à Beth-lehem distans, à Roboam constructa, 2. Reg. 14. a. 2, & 23. d. 26, & 1. Paral. 4. a. 5, & 2. Paral. 11. b. 6, & 20. d. 20. Ierem. 6. a. 2.

θεκοί — Thecuá, Spes, vel funiculus, aut linea, vel congregatio. Pater Sellũ mariti Holdæ prophetidis, 4. Reg. 22. c. 14: qui Thecuath. 2. Par. 34. e. 22. dicitur. Pater itẽ Iaaziæ, 1. Esdr. 10. c. 16.

תְּקוֹחַ θεκουέ — Thecuáth, Signum, vel figurationem assumens. Pater Sellum mariti Holdæ prophetidis, 2. Para. 34. e. 22: qui 4. Reg. 22. c. 14, dicitur Thecua.

תְּקוֹעִית θεκωέ — Thecueni,

תְּקוֹעִים
תְּקוֹעִי
תְּקוֹעִית
תְּגַלַּת בִּלְאֶסֶר
θεγλάθ φαλασάρ
תַּחַן
θαναί
תַּחֲנִי
תְּלַאשַׁר
θαλασσάρ

תִּלְנַת פִּלְנֶאסֶר

תֵּל חַרְשָׁא
θελαρησά

תֵּל מֶלַח
θελμελέχ
θελμαλέχ
תֵּימָא
θεμάν
תֵּימָא
θαιμάν
תֵּימָן
θεμάν

תֵּימָנִי
θεμανεῖ
תֵּימָנִי
תְּמָנָתָה
θαμνά

תַּעֲנָךְ
θανάχ

θεοδότιος

θεόφιλος

תְּרָפִים
θεραφίν
תִּרְצָה
θερσά

תִּשְׁבִּי
θεσβίτης
θεσσαλονίκη

θεσσαλονικεῖς
θεσσαλονικεύς
θευδᾶς
תִּיכוֹן
τιχών
תִּילוֹן
θιλών
תִּירָס
θειράς
תִּרְיָא
θιριά
תֹּכֶן
ἐθεκέν
תֹּגַרְמָה
θεργαμά
תֹּחוּ
θωκά

Thecueni, Tubæ, vel clangentes, aut fixi. 2. Esd. 3. b. 5, & f. 27. θεκωείμ

Thecuites, Idem. f. n. 1. Para. 11. f. 28, & 27. b. 9. θεκωίτης

Thecuitis, Idem. f. gen. 2. Reg. 14. a. 4. θεκωΐτις

Theglath-phalasar, Captiuitatem miraculosam, vel ruinosam abstulit vel ligauit: aut ex Hebræo & Syro, captiuitatem miraculosam vel ruinosam prohibuit. Rex Assur, 4. Reg. 15. f. 29.

Thehen, Deprecans, aut misericors, siue gratiosus, vel castrametans. Filius Ephraim, Num. 26. d. 35.

Thehenitæ, Idem. p. n. Num. 26. d. 35. τῶ θαναί

Thelassar, Coaceruationem, vel suspensionem auferēs, aut coaceruationis, vel suspensionis recessus. Regio Syriæ, 4. Reg. 19. c. 12. Eadem dicitur & Thalassar, Esa. 37. c. 12.

Thelgath-phalnasar, Niuem cadentem prohibens: vel ligans, ex Syro & Hebræo. Rex Assyriorum, 1. Para. 5. a. 6. d. 26, & 2. Para. 28 d. 20. θεγλάθ φαλασάρ

Thel-harsa, Coaceruatio, vel suspensio aratri vel surditatis, aut silētii, siue artificii vel testæ: aut ex Hebræo & Syro, aceruata vel suspēsa sylua. Nomē loci, 1. Esd. 2. c. 59, & 2. Esd. 7. f. 61.

Thel-méla, Aceruus salis, vel nautæ, aut suspēsio, vel appēsio salis vel nautæ. Nomē loci, 1. Esd. 2. c. 59, & 2. Esd. 7. f. 61.

Thema, Admiratio, vel consummatio, aut Auster. Filius Ismaëlis, Gene. 25. b. 15. Est & nomen loci, de quo Iob. 6. c. 19, & Iere. 25. e. 23.

Théma, 1. Esd. 2. c. 53, & 2. Esd. 7. e. 55. interpretatur Delés, vel radens, aut abstergens: vel Syriacè, percutiens. Nomen viri.

Themán, Australis, vel Aphricus, aut consummatus, vel perfectus: aut Syriacè, ibi. Ciuitas principum Idumæorum, quæ à Theman filio Eliphaz ex Ada vxore nomen accepit, Genes. 36. d. 15. Ierem. 49. d. 20. Filius Eliphaz filii Esau ex Ada, Gene. 36. b. 11.

Themaní, Perfectissimus, vel Australis: aut Syriacè, constitutus. Filius Ashur ex Naara vxore, 1. Para. 4. a. 6. Nomen loci, 1. Para. 1. d. 44.

Themanites, Idem. Iob. 4. a. 1. θαιμανίτης

Themná, Imago, vel figura, aut numeratio, vel numerans: aut Syriacè, constituta. Ciuitas maxima in tribu Dan, sita in monte Ephraím contra Septentrionalem plagam Liddæ, intérque Æliam & Diospolim. Inde sub imperio Romano dicta est præfectura Thamnitica, Ios. 19. d. 43.

Thenách, Confringens te, vel humilians te, aut respondens tibi. Ciuitas in tribu Manasse, Ios. 17. c. 11. Eadem quæ Thanach appellatur: apud Hebræos iisdem punctis & consonantibus scribuntur.

Theodas, Act. 5. f. 36, legendum Theudas.

θεοδότιος Theodotius, Dei datio, vel Deo datus. G. Nomen viri, 2. Machab. 14. c. 19.

θεόφιλος Theophilus, Amicus Dei, vel Deo dilectus. G. Vir ad quē scribit Lucas, Luc. 1. a. 3.

Theraphim, Simulachra, speciem humanam referentia, Iudic. 17. b. 5: vel statuæ, aut figuræ, vel imagines, Oseę 3. b. 4.

Thersa, Complacens, vel volens, aut suauis, vel currens. Ciuitas est in alto sita monte, qua Israëlitarum reges ante conditam Samariam, pro regia vsi sunt, 3. Reg. 14. e. 17, & 4. Reg. 15. c. 14 Fuit & Salphaad filia eiusdem nominis, Num. 26. d. 33.

Thesbites, Captiuans, vel conuertens, aut sedens, vel habitans. Qui est ex Thesba, siue Thisba, 3. Reg. 17. a. 1.

θεσσαλονίκη Thessalonica, Dei altera victoria, aut situs siue positio alterius victoriæ. G. Ciuitas Macedoniæ, prius Halia nuncupata, Act. 17. a. 1.

θεσσαλονικεῖς Thessalonicenses, Idem. p. n. G. Act. 2. a. 4.

θεσσαλονικεύς Thessalonicensis, Idem. f. n. G. Act. 27. a. 2.

θευδᾶς Theudas, Fluens aqua. G. Nomen viri, Act. 5. f. 36. is Iudæos seduxit.

τιχών Thichón, Medius, vel intermedius, aut præparatio. Nomē pagi, Ezech. 47. c. 16.

Thilón, Murmuratio, siue aceruus eius, aut suspensio eius. Filius Simon, 1. Para. 4. d. 20.

θιλών Thirsa, vide Thersa.

θειράς Thirás, Demolitor, siue destructor, aut irrorans vel irroratus. Filius Iapheth, Gen. 10. a, 2. A quo Thirenses, quos Græci Thraces vocant.

θιριά Thiriá, Exploratio, vel contemplatio. Filius Iáleleel, 1. Paral. 4. c. 16.

ἐθεκέν Thóchen, Medium, vel intermedius, aut præparatus. Ciuitas, 1. Par. 4. f. 32.

θεργαμά Thogormá, Osseus, vel robustus, siue incolatus nimius, aut peregrinus valde, vel timens valde, seu anxiosa celsitudo. Filius Gomer, Gene. 10. a. 3, & 1. Paral. 1. a. 6. Ab hoc Tygranæi, qui à Græcis Phryges dicuntur, denominati sunt. Vnde Hebræis Turcæ nominantur, Ezech. 27. c. 13. Quidam Germa nos interpretantur.

θωκά Thóhu, Viuens, vel nuntians. Filius Eliu patris Ieroham, 1. Reg. 1. a. 1.

תֹּחוּ Thóhu, Telum, vel iaculum. Filius Suph filii Elcanæ, 1. Paral. 6. c. 34. Heb. Thoah.

θοώ

תּוֹלָע Tholá, Vermis, aut vermiculus, vel coccus aut coccineus. Filius Issachar, Gene. 46. b. 13. Nume. 26. c. 23, & 1. Para. 7. a. 2. Filius item Phua, dux in Israel, Iud. 10. a. 1. θωλά

תּוֹלָד Tholád, Natiuitas, vel generatio. Ciuitas Simeonis, 1. Paral. 4. e. 29. θωλάθ

תּוֹלְעִי Tholaitæ, Vermes, aut vermiculi, vel coccus, aut coccinei. Nume. 26. c. 23. θωλαεί

תַּלְמַי Tholmái, Sulcus est qui fit cū aratro: aut suspendens aquas, vel coadunatio aquarum. Filius Enac, Ios. 15. d. 14. Iudi. 1. b. 10. Nume. 13. c. 23. Rex Gessur, 2. Reg. 3. a. 3, & 1. Para. 3. a. 2. θολμί

Tholomai, Idē. Filius Ammiud rex Gessur, 2. Reg. 13. g. 37. θαλμαί

תּוֹמִי Thomas, Geminus, à תאם geminauit: & Græcè didymus appellatur, quod interpretatur gemellus, id est ille qui cum alio, vno & eodem partu nascitur. D. vnus ex Apostolis, Matth. 10. a. 3. Iohan. 11. b. 16. θωμᾶς Δίδυμος

תֹּפֶל Thóphel, Ruina, aut stultitia, siue insulsitas, aut insipiditas. Locus est in deserto trans Iordanem eregione Iericho, vbi Moyses quintum librum edidit, Deut. 1. a. 1. τοφέλ

תֹּפֶת Thópheth, Tympanum, vel seductio, aut dilatatio. Locus est in valle filii Ennon, 4. Re. 23. c. 10. qui cernitur in Ierosolymæ suburbanis, vbi quondam parentes filios igni exustos deuouebant, & immolabant dæmonio Moloch, Esa. 30. g. 33. Iere. 7. g. 31, & 19. b. 6, c. 11, & 12. d. 13. 14. τόφεθ

תּוֹפוֹ Thopo, Locus. G. Nomen loci, 1. Mach. 9. e. 50. Scribe Topo, vel Tepho. τοφώ

תּוֹצִי Thosaites, Dissipatio, vel dissipatus, aut exiens, 1. Paralip. 11. g. 45. θωσί

תְּעִי vel יְתִעִי Thóu, Errans. Rex Emath, 2. Reg. 8. c. 9, & 1. Paral. 18. c. 9. θοῦ

תְּרָכִים Thraces, Asperi, vel saxosi. G. Populi, 2. Mac. 12. f. 35. θρᾷκες

תְּרָצָה Thrasea, Audax, vel temerarius. G. 2. Mach. 3. a. 5. vbi malè legitur Tharsææ. θρασέα

תֻּבַל Thubal, Orbis, vel mundanus, aut confusio vel ignominia, seu portatus vel adductus Filius Iaphet, Gene. 10. a. 2. A quo Iberes (licet quidam Italos suspicentur) originem traxerunt, Ezech. 27. c. 13. θοβέλ

תְּיָתִירָא Thyatir, Odor siue sacrificium laboris vel contritionis. G. Vrbs Lydiæ regionis in Asia minore: Macedonum habitatio, quam nōnulli Mysorum vltimā dicūt, Apoc. 1. c. 11, & 2. g. 24. θυάτειρ

Thyatireni, Idem. p. n. Act. 16. c. 14. θυατεῖροι

T I

τιβεριάς Tiberias, Bona visio, vel vmbilicus, aut confractio. D. Vrbs Galilææ ad mare sita, quod ab ipsa ciuitate appellatur mare Tiberiadis. Iohan. 6. a. 1, & Lacus Genesareth, Vide Genezar. Hanc ciuitatem olim Cenereth appellatā, Herodes Tetrarcha in honorem Tiberii Cæsaris condidit, & Tiberiadem vocauit, teste Iosepho lib. 18. capite 4. antiquit. Iudaic. & Egesippo lib. 2. cap. 3. iuxta quem Dominus stupendo miraculo pauit ferè quinque millia hominum quinque panibus, Iohan. 6. a. 1.

τιβέριος Tiberius, Idem. D. Imperator quidam apud Romanos, Luc. 3. a. 1.

חִדֶּקֶל Tigris, Hebraicè dicitur Hidécel, & interpretatur acumen velocitatis, aut acutus sonitus vel vox, seu lætus sonitus, vel læta velocitas: aut ex Syro & Hebræo, vna vox, vel vnisonus, aut vnica velocitas. Fluuius qui Mesopotamiam amplectitur, & in Armeniæ maioris regione caput tollit, mirè quàm lucido, conspicuóque fonte in loco edito, qui Elongosine nominatur, Euphrátem in sinū defert Persicum cum amne Coaspe. Hæc Solinus. Gene. 2. c. 14. τίγρις

τίμαιος Timæus, Cæcus vel cæcitas. D. Pater Bartimæi, Marc. 10. g. 46.

τίμων Timon, Honorabilis, vel pretiosus. Nomen diaconi cuiusdam, Act. 6. b. 5.

τιμόθεος Timótheus, Honor Dei, vel honorans Deum, aut pretiosus Deo. G. Discipulus quidā Paulo charus, de quo Act. 16. a. 1, & 1. Mach. 5. a. 6.

τιτάνες Titan, Iudith 16. b. 8. Nomen populi.

τῖτος Titus, Honorabilis. G. Nomen viri, cognomento Iusti, Act. 18. b. 7.

T O

טוֹב Tob, Bonus, siue bonitas. Nomen terrę ad quā fugit Iepthe, Iudic. 11. a. 3. Verisimile est esse in tribu Gad: fugere enim noluit ad alienigenas Ammonitas, vel Gessuri. τώβ

טוֹב אֲדֹנִיָּה Tob-adoniás, bonus dominator Dominus, aut bona basis Domini. Nomen viri, 2. Para. 17. b. 8. τωβαδωνία

טוֹבִיָּה Tobiá, siue Tobias, Bonus Dominus, siue bonitas Domini. Nomen viri, 1. Esd. 2. c. 60. Zach. 6. d. 14, & 2. Paralip. 17. b. 8. τωβίας

τοπαρχία Toparchia, Territorium. G. 1. Mach. 11. c. 28.

T R

τραχωνῖτις Traconitis, Saxosa, vel aspera. G. Syriæ regio, quæ & Ituræa dicta est, iuxta Arabiæ desertum, quod Bosræ iungitur contra Australem plagam, quasi ad Damascum respiciens, cui præerat Philippus frater Herodis procuratoris Galilææ, Luc. 3. a. 1.

Tres

τρεῖς ταβερναί — Tres tabernæ, Loci nomen iuxta Romam, Act. 28.d.15.

τρίπολις — Tripolis, Trium ciuitatum, s. regio. 2. Mach. 14.a.1

τρωάς — Troas, Perforata. G. Ciuitas Asiæ, maritima, eadem Antigonia dicta, Act. 16.b.8.

τρόφιμος — Trophimus, Nutritus, vel educatus. G. Vir Ephesius, Act. 20.a.4, & 21.f.29.

בְּכִים — συνχιείμ — Troglodytæ, Hebraicè dicitur Suchiim, & interpretatur vncti vel vngentes, aut cooperti vel obumbrati, id est, in tabernaculis vel tuguriis habitantes. Populi, 2. Para. 12.a.3.

τρύφαινα — Tryphæna, Delicioſa, vel delicata. G. Mulier, Rom. 16.b.12.

τρύφων — Tryphon, Delicioſus, vel delicatus. G. Vir quidam, 1. Machab. 11.d.39.

τρυφῶσα — Tryphoſa, Delicioſa, vel delicata. G. Mulier, Ro. 16.b.12.

T V

תּוּבַל-קַיִן — Σοβέλ — Tubal-cáin, Mundana poſſeſſio, vel æmulatio, aut mundi nidus, ſeu confuſionem poſſidens, vel ignominiam æmulans. Filius Lamech ex Sella vxore ſua, Gen. 4.d.22.

τυβιανοί — Tubianæi, Paleæ, vel paleati, aut bene reſpondentes, vel bene gratificãtes. D. Arabes, iidem Nabathæi, 2. Mach. 12.c.17, legendum Tubiaeni.

ἰκβίου — Tubin, Bene menſurata, vel bona menſura, aut bonum vinum. Nomen loci. D. 1. Mach. 5.b.13.

T Y

τυχικός — Tychicus, Caſualis, vel contingens. G. Vir Aſianus, Act. 20.a.4. Coloſſ. 4.b.7.

τυφωνικός — Typhonicus, Turbulentus, vel tempeſtuoſus. Vnus è ventis ſubitis ac repentinis nomine τύφων, Act. 27.c.14.

τύραννος — Tyrānus, Imperãs, vel princeps. G. Eſth. 6.c 9. Act. 19.b.9.

צֹרִים — Τύριοι — Tyrii, Hebraicè dicitur Sorim, & interpretatur tribulantes, ſiue obſidentes, aut anguſtiantes, vel ligantes, ſiue vinculati, vel figurantes, aut plaſmantes, ſiue fortes, vel petræ. 2. Eſd. 13.c. 16. Act. 12.d.20.

צֹרִי τύριος — Tyrius, Idem, ſ.n. 3. Reg. 7.b.14, & 2. Para. 2.c.14.

צוֹר — τύρος — Tyrus, Hebraicè dicitur Sor, & interpretatur tribulatio vel obſidio, ſiue anguſtia, aut vinculum, vel colligatio, ſeu plaſmatio. aut figuratio, vel fortitudo, aut petra. Ciuitas maritima, munita, metropolis Phœnices: quondã inſula ſeptingentis paſſibus diuiſa à Continente, mari præalto: ſed vix credibili opere, comportatis aggeribus, per Alexandrum Magnum adiuncta Continenti. Est in tribu Nephthali, viceſimo fermè milliario à Cæſarea Philippi, Ioſ. 19. b.29. Iſaiæ 23.a.1. Matth. 11.c.21.

V

גָּיְא — Σαγώα — VAgao, Interior, vel intimus, aut elatus vel eleuatus, aut corporeus. D. Nomen viri, Iudic. 12.b.10.

וַיִּקְרָא — Vaicra, Et vocauit. Liber Leuitici, ſic vocatus ab Hebræis: quia ſic incipit.

וַיְדַבֵּר — Vaiedabber, Et loquutus eſt, ſiue loquutúſque eſt. Liber Numerorum: quia ſic incipit.

וַיִּזְתְּא — ἐαιζαθὰ — Vaiezathá, Aſpergens thalamum, vel cubiculũ: aut ex Syro & Hebræo, Væ oliuæ. Filius Amã filii Amadátha. Eſth. 9.b.9.

גֵּיא-שְׁמָנִים — גיא שמנים — Vallis pinguium, Heb. גיא שמנים. Nomen loci, Vide Gethſemani.

גֵּיא-מֶלַח — γεμελέχ — Vallis ſalinarum, 2. Reg. 8.d.13. Vide Gemelli.

עֵמֶק חֲשָׂרִים — φαράγξ — Vallis ſylueſtris, ſiue campeſtris, Hebraicè y Emechaſſidim, vallis eſt, quæ poſtea palus effecta, lacus Aſphaltis cœpit vocari, vt ait Ioſephus: cui conſentit quod R. Selomoh ſcribit in Geneſin, his verbis, עמק חשרים, vocatur vallis camporum, quòd ibi eſſent campi multi. Nunc autem eſt mare ſalſum: nã ſucceſſu temporum diffudit ſe mare in medium eius, & facta eſt mare ſalſum. Gen. 14.a.3.

וַנְיָה — οὐανία — Vaniá, Nutrimentum Domini ſiue arma Domini. Nomen viri, 1. Eſd. 10.d.36.

וַפְסִי — ἀβί — Vapſí, Fragmentum, vel particula, aut diminutio, vel diminutus. Pater Nahabi principis tribus Nephthali, Nu. 13.b.15.

וַשְׁנִי — καὶ ὁ δεύτερος — Vaſſeni, Secũdus, vel dualis, ſiue mutatus, aut coccineus, vel dens, aut annus meus. Primogenitus filiorum Samuelis, 1. Paral. 6.b.28.

וַשְׁתִּי — ἀσί — Vaſthí, Bibens, vel potans, aut duplicans vel ponens, aut ſtamen. Vxor Aſſueri regis, Eſth. 1.b.9.

V B

אוּבָל — ἀβίλ — Vbíl, Adductus, vel portatus, aut luctuoſus vel veteraſcens. Nomen viri, 1. Para. 27.d.30.

V E

אוּאֵל — ἐυήλ — Vel, Aut Deus, ſiue aut fortis, vel deſiderans, aut concupiſcens Deum. Nomen viri, 1. Eſd. 10.d.34.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת — Velle-ſemoth, Secundus liber Legis: & interpretatur, Et hæc nomina: quia ſic liber ille incipit in Hebræo. Græcé autẽ Exodus vocatur, id eſt, exitus: quia in eo filiorum Iſraël exitus de Ægypto continetur.

V L

אוּלַי — ἐυλαί — Vlái, Fortitudo, vel ſtultitia, aut forſitan. Nomen fontis, vnde flumen Vbal oritur iuxta Danielem, cap. 8.a.2.

אוּלָם — ἐυλάμ — Vlám, Veſtibulum, vel porticus, aut fortitudo, vel ſtultitia eorum. Filius Sares filii Machir, 1. Paral. 7.d.16. Primogenitus Eſec, 1. Para. 8.d.39.

V R

אוּר — χώρα — Vr, Ignis, vel lumen, aut lux. Significat etiam vallem. Vrbs Chaldæorum, ſic dicta (vt quidam volunt) quòd in valle ſita ſit: vnde Nachor, Gen. 24.b.10: & Thare pater Abraham, Gen. 11.d.31. Sic dicebatur pater Eliphal. 1. Para. 11.g.35.

אוּרְבָּנוֹס — ἔρβανος — Vrbanus, Latinum eſt. Adiutor Pauli in euangelio, Roma. 16.b.9.

עִירְתָּמָרִים — πόλις τῶν φοινίκων — Vrbs, Siue ciuitas palmarum, Deut. 34.a.3. Iudic. 3.b.13. quæ & Iericho dicitur, 2. Paralip. 28.c.15.

אוּרִי — Vrí, Ignis, vel lumé, aut lux. Filius Hur filii Caleb ex Ephráta vxore, 1. Para. 2.c.20. Pater Gaber, 3. Reg. 4.b.19.

אוּרִיָּה — ὐρεί — Vriá, ſiue Vrias, Ignis Domini, ſiue lumen Domini, aut lux Domini. Sacerdos quidam, Eſaiæ 8.a.2, & 4. Reg. 16.b.11. Propheta, filius Semei, de Cariath-iarim, Ierem. 26.f.20. Maritus Beth-ſabee, 2. Reg. 11.a.3. & 1. Paralip. 11 g.41.

אוּרִיאֵל — ὐριήλ — Vriél, Ignis Dei, aut lumen Dei, ſiue lux Dei. Pater Maacha ſiue Michai matris Abiam regis Iuda, 2. Para. 13.a.2: qui 3. Re. 15.a.2, dicitur Abeſſalom. Filius Thahath, 1. Para. 6.b.24.

V T

עוּתַי — ὐθαί — Vthái, Peruerſitas, aut hora, vel temporalis. Viri nomen, 1. Eſd. 8.b.14.

V Z

אוּזָל — αἰζὴλ — Vzál, Ambulans, ſeu velificans, aut diſtillans. Filius Iectan, Gen. 10.d.27.

X

ξανθικός — XAnthicus menſis, eſt menſis Aprilis. G. 2. Machab. 11.g.30.

Z

זָבָד — ζαβάδ — ZAbad, Dos, ſiue dotatus. Filius Nathan filii Hethæi filii Seſan, 1. Para. 2.e.36, & 2. Para. 24.g.26, & 1. Eſd. 10.d.27, & 33. Filius item Thahath, 1. Para. 7.d.20. Filius Ooli, 1. Para. 11.g.41.

ζαβαδαῖος — Zabadæi, Idem. p.n. D. 1. Mach. 12.e.31.

זְבַדְיָה — ζαβαδίας — Zabadias, Dos Domini, ſiue dotauit Dominus, aut dotatio Domini. Filius Beriæ, 1. Para. 8.b.15, & 27.a.7.

זַבַּי — ζαβοῦ — Zabbái, Fluxus, ſiue fluens. Nomen viri, 1. Eſd. 10.d.28.

זַבְדִּי — Zabdí, Dos, vel dotatus, ſiue fluxus abundantia. Pater Charmi patris Achan, Ioſ. 7.a.1. Filius Semei, 1. Para. 8.b.19.

זַבְדִּי — ζεβδί — Zabdias, Idem, Nomen viri, 1. Para. 27.d.27.

זַבְדִּיאֵל — ζαβδί — Zabdiél, Dos Dei, ſiue dotatus Dei. Nomen viri, 1. Paralip. 27.a.2, & 1. Mach. 11.b.17.

זַבְדִיאֵל — ζαβδιήλ — Zabiná, Fluxus, vel fluens nunc: aut Syriacè, venditio, vel emptio. Nomen viri, 1. Eſd. 10.d.43.

זְבִינָא — ζαβεννὰ — Zabúd, Dotatus, vel dos. Filius Nathan ſacerdos, 3. Reg. 4.a.5.

זְבוּד — ζαβούδ — Zabulón, Habitaculum, vel habitans. Decimus filius Iacob ex Lia vxore ſua, Gene. 30. c. 20. Terminus Zabulon pertinet vſque ad Sidonem, Gene. 49.b.13.

זְבוּלֻן — ζαβουλών — Zabulonitæ, Idem. p.n. 1. Para. 27.c.19.

זְבוּלֹנִי — ζαβουλωνίτης — Zabulonites, Idem. ſ.n. Iudic. 12.d.11.

זַכַּי — ζαχαῖος — Zacchæus, Purus, aut nitidus: vel Syriacè, iuſtus aut iuſtificatus. D. Nomen viri, 2. Mach. 10.d.19. Luc. 19.a.2.

זַכַּי — ζαχαία — Zacchái, Purus, aut nitidus: vel Syriacè, iuſtus. Nomen viri, 1. Eſd. 2.a.9.

זַכּוּר — ζαχούρ — Zacchúr, Memor, ſiue memorans, aut maſculinus. Filius Maſma, 1. Para. 4.e.26, & 24.d.27.

זְכַרְיָה — ζαχαρίας — Zacharias, Memoria Domini, aut maſculus Domini. Nomen principis filii Moſollamiæ, 1. Para. 5.a.7, & 9.d.21. Filius Barachiæ, Eſa. 8.a.2. Filius item Ieroboã filii Ioas regis Iſrael, 4. Reg. 14.g.29.

זֶכֶר — ζεχρί — Zácher, Memoria, ſiue maſculus. Filius Abigabaon, 1. Para. 8.c.31: qui 9.f.37, dicitur Zacharias.

זַמָּה — ζεμμά — Zammá, Cogitatio, aut ſcelus, vel turpitudo. Filius Semei filii Ieth, 1. Paral. 6.c.42, & filius Iahath filii Lobni, 1. Paral. 6.b.20.

זִמְרִי — ζαμρί — Zambrí, Cantans, vel pſallens, ſeu vitis, vel palmes, aut amputatio, vel præſciſſio. Regionis nomen, Ier. 25.e.25. Filius Salu, Num. 25.d.14. Filius Ela filii Baaſa, 3. Reg. 16.c.9. Filius itẽ Ioada filii Ahas. 1. Para. 8.d.36. Scribe vbique Zamri.

זִמְרִי — ζαμβρί — Zamirá, Cantus, cantio, vel ſurculus, ſiue propago. Filius Bechor filii Beniamin filii Iacob, 1. Para. 7.b.8.

זִמְרָן — ζαμαρίας — Zamrán, Cantor, ſiue cantus. Filius Abrahæ ex Cetura, Geneſ. 25.a.2.

זִמְרָן — ζεμβράν — Zamrí, Idẽ quod Zambri. Filius Zaræ filii Iuda ex Thamar, 1. Para. 2.a.6.

זִמְרִי — ζαμβρι — Zanóe, Obliuio, ſiue abiectio, vel iſta requies, aut iſta conſolatio. Ciuitas in tribu Iuda, Ioſ. 15.e.34, & 1. Para. 4.c.18, & 2. Eſd. 11 d.30.

זָנוֹחַ — ζανώ — Zára, ſiue Zare, Oriens, vel Orientalis, aut claritas. Filius Rahuel filii Eſau, Gen. 36.b.13. Filius Iudæ ex Thamar, Gene. 38.g.30. Filius Simeonis filii Iacob, 1. Para. 4.d.24: qui Gene. 46.b.12, Iachin dicitur. Rex Æthiopum, 2. Para. 14.b.9. Filius Gerſon filii Leui, 1. Para. 6.c.41. Pater Iobab regis Edom, Gen. 36.d.33. Pater item Zabdi patris Charmi, Ioſ. 7.a.1.

זָנוֹחַ — ζανοέ — Zarahí, Idem. 1. Para. 27.b.11.

זָנוֹחַ — ζαρέ — Zarahias,

זַרְחְיָה ζαρέα — Zarahias, Oriens Dominus, aut claritas Domini. Filius Ozi filii Bocci, 1. Para. 6. a. 6.

Zare, Vide Zara.

זֶרַד ζαρέδ — Záred, Aliena descensio, aut extranea vel sparsa potestas. Torrens in deserto Moab, Nume. 21. c. 12. Deut. 2. c. 14.

זַרְחְיָה σαραία — Zarehe, Oriens Dominus, aut claritas Domini. Nomen viri, 1. Esdr. 8. a. 4.

זַרְחִי ζαραί — Zareitæ, Orientales, aut clari, Nume. 26. b. 13. c. 20.

זֶרֶשׁ ζωσάρα — Záres, Extranea miseria, vel extranea hæreditas: aut sparsa miseria vel hæreditas: seu circulus vel corona miseriæ vel hæreditatis. Vxor Aman filii Amadathi, Esth. 5. c. 10. d. 14.

זֹתָם ζηθάν — Zathám, Oliua eorum, siue iste perfectus, aut iste consummatus, vel iste simplex. Nomen viri, 1. Para. 26. c. 22.

זַעֲוָן ζακάμ — Zauán, Tremens, aut tremor, vel vexatio. Filius Eser filii Seir Horræi, Gene. 36. c. 27.

Z E

זְאֵב ζήβ — Zeb, Lupus. Nomen viri Madianitis ab Ephráim interfecti, Iudic. 7. g. 25. Psal. 82. c. 12. Heb. 83.

זַבְדִּי ζεχρή ζαβεδαῖος — Zebedæus, Dos, siue dotatus, aut fluxus vehemens. Nomé viri, 2. Esd. 11. c. 17. Pater Iacóbi & Iohannis apostolorũ, Matthæi. 4. d. 21.

זַבַדְיָה ζαβδίας — Zebedia, Dos Domini, siue dotauit Dominus. Nomen viri, 1. Esd. 8. a. 8.

זֶבַח ζαβέε — Zebée, Victima, aut sacrificium, vel decollatio, aut iugulatio. Rex Madianitarum, Iudicum 8. a. 5. Psal. 82. c. 12. Heb. 83.

זְבוּדָה ζαβυδά — Zebida, Dotata, siue dotatio. Mater Ioacim siue Eliacim, 4. Reg. 23. g. 36.

זְבֻל ζεβούλ — Zebul, Habitaculum: aut Syriacè, sterquilinium. Seruus Abimélech filii Gedeonis, Iudic. 9. d. 28.

זִכְרִי ζεχρί זַכּוּר ζαχούρ ζηλωτής — Zechrí, Memor, vel memorans, siue masculinus. Filius Isaar filii Caath filii Leui, Exod. 6. c. 21, & 1. Paral. 8. b. 19, & 9. c. 15, & 2. Para. 28. a. 7.

Zechúr, Idem. Pater Sammua, Nume. 13. a. 5.

Zelotes, Æmulator. G. Cognomen Simônis Apostoli, Luc. 6. c. 15.

זֶלְפָּה ζελφά — Zelphá, Distillatio oris, aut vilitas vel contemptus oris. Ancilla Liæ vxoris Iacob, Gene. 29. e. 24.

זִמָּה ζεμμά ζηνάς — Zemmá, Scelus, aut cogitatio s. peruersa. Nomen viri, 2. Para. 29. c. 11.

זְנָן ζηνάς — Zenas, Viuens. G. Legisperitus quidam, Tit. 3. d. 13.

זְפַרְנָת ζεφρωνά — Zephrôna, Ex Syro, & Hebræo, falsitas cantici vel exultationis. Terminus est Iudæ, Nume. 34. b. 9.

זֹתָם ζηθάν — Zethám, Oliua eorum, siue iste perfectus, aut iste consummatus, siue iste simplex. Nomen viri, 1. Para. 23. a. 8.

זֵיתָן ζηθάν — Zethán, Oliua, vel oliuetum. Filius Balan filii Iadihel filii Beniamin, 1. Para. 7. c. 10.

זֵתַר ζηθάρ — Zethár, Iste explorans, vel contemplans, aut oliua explorationis vel contemplationis, siue iste turtur, vel oliua turturis. Nomen eunuchi, Esth. 1. b. 10.

זֵתוּ σαθθουία — Zethú, Oliuetum. Nomen viri, 2. Esd. 10. a. 14.

זַתּוּא ζαθουά — Zethua, Idem. Nomen viri, 1. Esd. 2. a. 8.

Z I

זִיז ζία — Zíe, Sudor, aut tremor. Nomen viri, 1. Para. 5. b. 13.

זִינָא — Zina, Fornicatio: aut Syriacè nutrimentum vel arma. Nomen viri, 1. Para. 23. b. 10.

זִיו ζιώ — Zio, Iste: vel Syriacè, splendor aut claritas. Nomen secundi mensis, qui Aprilis apud nos dicitur, 3. Reg. 6. a. 1.

זִיף δεύτερος μήν — Ziph, Istud os, vel ista bucca: aut Syriacè, falsitas, vel falsus. Duæ sunt huius nominis in tribu Iuda ciuitates: ex quibus altera nomen magnæ dedit solitudini, Iosue 15. c. 24, & g. 55. & 1. Reg. 23. b. 14. & 1. Para. 2. e. 42: quam ædificauit Roboam, 2. Para. 11. d. 8.

זִיפָא & זִיף ζιφά ζιφαῖοι — Zipha, Idem. Filius Ialeleel, 1. Para. 4. c. 16.

Ziphæi, Idem. p. n. 1. Reg. 23. c. 19.

זִפִּים — Zizá, Vniuersalis, vel omnimodus, seu bestia, vel fera aut resplendens: vel Syriacè, recedens. Filius Ionathan filii Iuda filii Onam, 1. Paral. 2. e. 33. Est & nomen principis, 1. Paral. 4. f. 37.

זִזָא ζιζά ζηζά

Z O

זֹחֶלֶת ζωελέθ — Zohéleth, Reptans, vel trahens. Rupes est iuxta fontem Rogel nomine, 3. Reg. 1. b. 9.

זוֹחֵת ζωχάθ — Zoheth, Separatio, aut iste stupens vel pauidus, seu iste confractus: vel ex Hebræo & Syro, iste descendens. Filius Iesi, 1. Para. 4. d. 20.

זַמְזֻמִּים ζομμίν — Zomzommím, Scelus, vel turpitudinem cogitãres, seu scelus sceleratorũ. Populi sunt qui aliâs ab Ammonitis Raphaim nuncupantur, Deut. 2. d. 20.

זוֹם ζαάμ — Zóom, Abominans, vel immundus. Filius Roboam ex Abiháil, 2. Paral. 11. d. 19.

זְרֻבָּבֶל ζοροβάβελ — Zorobabél, Alienus à confusione, aut aliena vel extranea confusio, siue extranea commistio, aut dispersio confusionis vel commistionis, seu circulus commistionis vel confusionis. Dux in Iuda, Agg. 1. a. 1. Filius Phadaia filii Iechoniæ, 1. Paral. 3. c. 19, & 1. Esd. 2. a. 2.

Z V

זוּזִים ἔθνη ἰσχυρὰ — Zuzim, Postes, vel superliminaria, aut splendentes: vel Syriacè, recedentes, aut pecuniæ. In Gen. 14. a. 5. non est nomen proprium. LXX. enim, gentes fortes; Chaldæus interpres robustos, interpretantur. quod & annotauit Hieronymus in quæstionibus in Genesin, dicens sic debere legi in eo loco, Et robusti in Ham. vt sit proprium loci: non autem legatur in eis.

FINIS.

HANC nominum propriorum interpretationem, nunc multo quàm antè emendatiorem, ad sacræ Scripturæ studiosorum vtilitatem euulgari, & imprimi posse censemus. Tertio Idus Martias, Anno CIↃ. IↃ. LXXI.

AVGVSTINVS *Hunnæus S. Theologiæ professor Regius.*

CORNELIVS *Reyneri Goudanus, S. Theologiæ professor Ordinarius.*

VARIÆ LECTIONES
ET ANNOTATIVNCVLÆ, QVIBVS THARGVM, ID EST, CHALDAICA PARAPHRASIS INFINITIS IN LOCIS ILLVSTRATVR ET EMENDATVR.

FRANCISCVS RAPHELENGIVS
CHALDAICAE LINGVAE STVDIOSIS S.

INTER ea omnia ob quæ præclariſſima hæc ſacrorum librorum editio eſt planè admirabilis, vel hoc præcipuum haberi debet, quòd Chaldaica Paraphraſis, quæ quidem in Complutenſibus Bibliis deſideratur, integra huc acceſſit: nimirum quæ ad Hebraici contextus intelligentiam maximum eſt allatura adiumentum. Eam autem, cùm ob librariorum imperitiam pleriſque in locis fœdè corruptam eſſe videremus; pro eo quo ſumus in vos, remq. totam literariam animo, ſummo ſtudio, ſummaque animi contentione enitendum eſſe duximus, vt eam vobis qualem optare debetis, hoc eſt, integram, & nulla corruptione, labéue aſperſam exhiberemus. Quod quidem vt præſtari poſſet, eam ad Danielis Eſdræque analogiam retulimus. Ne verò quiſquam id à nobis temerè factum eſſe putet; operæpretium erit vos de totius noſtri inſtituti ratione certiores facere. In primis itaque, vel vnico hoc argumento noſtrum hoc inſtitutum probari debet, quòd, ſcilicet, totidem fuerunt נקדנים id eſt, Punctatores (vt vocant) quot regiones, ex quibus ad nos allata ſunt exemplaria. Adeò vt vel hinc facilè intelligere liceat, pro eo, quemque, quod ſibi viſum eſt, ſcripſiſſe. Id quod facilè deprehendent ij qui eos libros qui Venetiis ſunt impreſſi, cum Nebienſi Pſalterio conferent. Nam abhinc aliquot annos (vt ipſemet Elias Germanus eſt teſtis) quidam homines & obſcuri & indocti puncta in Chaldaica paraphraſi literis addiderunt; atque hac de cauſa eorũ iudicium adeò deprauatum eſſe deprehenditur, vt nulla inde Grammaticæ ratio conſtitui poſsit. Ac præter huius viri teſtimonium, quod certè magnum apud nos pondus habet, acceſsit etiam auctoritas duorum præſtantiſsimorum manuſcriptorum exemplarium, quorum vnum B. Arias Montanus ex Hiſpaniis ad nos deferendum curauit; alterum verò Andreæ Maſio, qui illud Romæ cùm eſſet, emit, eiuſque poſtea (quæ eius in rem literariam eſt animi propenſio) nobis copiam fecit, acceptum referre debemus. ea enim in ſcribendi quoque ratione ab aliis differre comperimus. Præterea non parum nos in noſtra hac ſententia confirmauit Syrica lingua Chaldaicæ affinis. cuius linguæ & Grammaticam & Dictionarium nobis exhibuit is, quem dixi, Andreas Maſius. Nam ex nouo Teſtamento, quod ante aliquot annos ea lingua eiuſque typis eſt excuſum, noſtram hanc, quam ſecuti ſumus, veram & germanam eſſe ſcribendi rationem facilè ſtatuere potuimus. Nam, vt vnum atque alterum exemplum in medium afferam, ex quo de reliquis iudicare poſſis, Primam perſonam ſingularem verborum præteriti temporis, eùm à Syris קְטֶלֶת, à Chaldæis verò קְטֵלֶת: item יֶעְבַּר, in Daniele & aliquot in locis apud Paraphraſtas ſcriptum reperiamus; Sole clarius eſſe debet argumentum, Librarios illos, qui cùm ſcriptos ſine punctis codices, in quibus literæ אוי vice vocalium ponebantur, haberẽt, turpiter hallucinatos eſſe, cùm ex קטלית fecerint קְטָלִית, & ex יעיבר, יֶעְבַּר; nulla habita ratione analogiæ, cùm ſcribendum fuiſſet cum Daniele & Eſdra, vt hic ſuprà vides; qui ſoli nobis veluti maximæ auctoritatis exemplaria eſſe debent, ad quorum normam omnem noſtram ſcribendi rationem referamus. Hoc autem modo, cùm olim ſine vocalibus ſcribebatur; vitandæ obſcuritatis gratia, hæ, quas dixi, literæ אוי (eas matres locutionis vocat Auctor creationis, vtpote quæ omnes vocales contineant) pro punctis ſufficiebantur: א rarò, pro - vel -; idque pręcipuè in ambiguis; vt פאצי pro פָּצֵי Eruens, ſaluans. הליתאי pro חֲלִיתַי. Iod & Vaf paſſim: atq. Iod quidem pro ſegol, vt אעיבד pro אֶעְבֵּד Faciam, מירדא pro מֶרְדָא, vt ſcribit Elias. Et ſere, vt סטריה pro סִטְרֵה Latus eius. Et hiric שינא pro שְׁנָא. Et interdũ pro ־, imò etiam pro ־ vel daghes imprimendi literæ ſequẽti ſigno: vt ואיקריב pro וְאֶקְרֵב vel וַאֶקְרֵב & יעיבר vt ſuprà. Poſtremò Vaf pro holem, vt קטול pro קְטוֹל Occiſor. & Surec נוני pro נוֹנִי. Et Kibbuts & hateph camets קורבן pro קָרְבָּן vel קָרְבַּן Oblatio. Et pro ſeua nonnunquam, vt וניחי pro וְנִחֵי Et viuemus. Cùm Iod aut Vaf in medio ſunt mobilia, bis ſcribuntur: vt מויעי pro מַוְעֵי: vt legitur in Aruc. דיירי pro דָיְרֵי Habitatores. Et in fine Iod geminatũ facit ay. Quinetiá א in fine, mappic indicare videtur. vt אבהא pro אֲבָהּ Pater eius feminę. Nos igitur Caninij, qui primus hanc rationem adinuenit, & quorundã aliorũ inſiſtentes veſtigiis, id præſtitimus, vt præclarũ hoc Opus vnica ſcribendi forma, eaq. omniũ præſtantiſſima, vbiq. ſui ſimile eſſet: relictis tamẽ interim in prioribus Tomis, literis ocioſis ex veteris ſcripturæ reliquiis, ne à calumniatoribus primo aſpectu audaces nouatores videremur; maximè cùm in Daniele & Eſdra nonnunquã ocioſas literas, nec vbiq. ſublatas videas. Porrò longè grauior huic Paraphraſi, atq. adeò toti linguæ calamitas accidit. Cùm enim illa à paucis admodũ

tractaretur, imò verò cùm crassis quibusdam tenebris miserè obuoluta iaceret, tantam contraxit rubiginem, vt non modò pristino suo splendore carere videretur, verùm etiam quodam veluti luctu & squalore planè deformis conspiceretur. Id quod multis ac diuersis de causis euenit. In primis tanta fuit librariorum inscitia, vt cùm tanquam ignotam linguam ex intricatis & obscuris manuscriptis exemplaribus describerent, aliam literam pro alia nonnunquam surrogarent. Deinde ob illam concisam scribendi consuetudinem, qua duntaxat primas literas exprimebant, relicto tantùm apice lateri dictionis concisæ ascripto, qui dictionẽ non esse integrã indicabat, orta est tanta confusio, vt librarij planè insulsi & imperiti, nulla habita ratione constructionis verborum seu sententiarum, sæpiùs addiderint, & diminuerint, & hoc pacto infinita loca deprauarint. i. Præterea non minus periculum peperit illa literarum in vnum impressio & connexio, qua vbique Iod (in manuscriptis scilicet) in vicinæ literæ ventre pingitur, ita vt sæpenumerò vnam literã pro duabus expresserint: quę res effecit, vt ea loca, in quibus id occurrebat, in alium sensum detorquerentur. ii. Cui etiam accedit magna literarum affinitas, quæ maximè in calamo exaratis codicibus incredibile non solùm huic linguæ, verùm etiam ceteris omnibus detrimentum attulit. iii. Porrò non rarò accidit, vt cùm vnius & eiusdem organi (vt loquuntur) multæ sint literę, ob similitudinem soni, librarij alias pro iis, quas debuerant, scripserint. iv. idque infinitis penè in locis à nobis est obseruatum. v. Est & alia ratio quæ sciscitantibus, cur in his Paraphrastis tanta deprehendatur lectionum varietas, proponenda est: eaque est, Thargumistarum numerus, quorum omnium Thargumin: id est, Interpretationes, ad manus nostras nondũ peruenerũt. Nam cùm infinitis in locis dictiones planè inter se dissimiles (facile enim est discernere quæ librariorum culpa deprauata sint) eodem tamen sensu remanente, reperias, credibile est eas ex aliis Thargumin esse transfusas, vel à sciolis, cùm scriptura esset intricatior, in earum, quas oporteret, locum substitutas. quod in lingua Latina accidisse, quotidie conqueruntur ij qui ad vetustissima exemplaria libros conferunt. vi. Huius rei testis esse potest ipse Elias in suo Thesbite, in radice פָּזַם, qui sic scribit: Audiui, inquit, qui dicunt, ופָזִים vel וּפְזִים, quod Clamare significat, respondere huic loco qui est Iob 3. וַיַּעַן אִיּוֹב Et respondit Iob. q. d. Et clamauit Iob. Sed scrutatus sum multa exemplaria, eaque emendatiora, & non inueni nisi וַאֲתִיב, id est, Et respondit. quemadmodũ reliquis in locis transfertur. At verò fortasse contigit, vt ita sit translatũ in Thargum Ierosolymitano, aut in Thargum Aquilæ, aut in Thargum Rabbi Iosæ, quod non inuenitur apud nos hodie. Similiter dicunt illud Amos 6. עַל פִּי הֲנֶבֶל הַפְּרִטִים Concinentes cum voce Psalterij, in Thargum reddi per דְּמְקַרְבְּצִין, quæ tamen omnia non inueniuntur in nostro Thargum. hæc ille. qui horum etiam auctorum, in Præfatione libri Masoreth hammasoreth, mentionem facit. Nam quid abbreuiatio illa תא״ id est, Alia interpretatio, siue alius interpres, in Hagiographis præcipuè, indicat, nisi varios fuisse Interpretes? quod etiam facilè apparet in Bahal Aruch, quem sæpius in Hagiographis Interpretationem Onquelos citare obseruamus. vii. His & illud accedit, ob eorum qui libris conscribendis operam dabant, incuriam, multas literas, ex eo, in quo collocari debuerãt, loco in aliũ esse translatas: adeò vt quæ priùs, eæ posteriùs; quæ autem posteriùs, eæ priùs adscriptæ sint, qua ex re non minimum & obscuritatis manauit, ac deprauationis. viii. Postremò nõ rarò euenisse videmus, vt ob nimiam, ac præproperam illorum festinationem synonyma (quæ vocant) alia in aliorum sint substituta locum, quale est מְטוֹל pro אֲרוֹם, סָבִיר pro רָחִיץ &c. Quamobrem cùm nobis fuerit propositum, in idque omni cura incubuerimus, vt ei corruptelæ, quãtum in nobis esset, remediũ afferremus, correctissima ad eam rem exemplaria elegimus: nempe in Pentateuchum, Editionem Complutensem: In priores Prophetas, Esther, Iob, Psalmos, & Ecclesiasten, Andreæ Masij: atque in posteriores Prophetas, Ariæ Montani, exemplar manuscriptum. Prouerbia verò, Cantica, & Threni, quia ex Complutensi Bibliotheca, nisi Bibliorum editione iam absoluta, haberi non potuerunt; exemplar Venetiis excusum, idque satis corruptum, nobis imitandum proposuimus. quos quidem libros maximo labore & incredibili patientia ad Complutense manuscriptum exemplar collatos, vir clariss. simul ac doctiss. Franciscus Fontanus, doctor medicus, Hebraicæ & Chaldaicæ linguæ Professor Compluti, pro sua humanitate, reique publicæ iuuandæ desiderio ad nos transmisit. quod quidem beneficium id certè est, vt laudem apud quosuis Chaldaicæ linguæ studiosos amplissimam mereatur. Verumenimuerò, quia nihil simul & inuentum & perfectum esse potest, siqua loca in hac nostra editione non satis emendata, quoad Grammatices rationẽ, comperiantur; ea cũ exemplaribus tum impressis, tum etiam scriptis, summo studio maximaq. diligẽtia & collata & correcta, atq. inter nostras hasce Annotationes relata, vobis tandem exhibemus. Quæ quidem Annotationes vos, vt opinor, molesto labore subleuabunt, & quæ in ipsa Paraphrasi vobis minùs satisfacient, in iis latiùs explicata reperietis. Accipite igitur nostros hosce labores, quos vestræ vtilitatis gratia lubenti animo susceptmus; iisque ita fauete, vt nos nostramque diligentiam à liuidorum hominum calumniis vestra opera vindicandam esse putetis. Valete.

locum vtpote ſuſpectũ inter imprimendum inſignire voluimus.

20 וּדְבַר יַת רֵישׁ) *Non malè pro Hebr.* וַיָּשֶׂם אֶת רֹאשׁ *vt hîc* דְּבַר *vel* עָשָׂה *capiatur pro Recenſere, recordari. V.* וְאִדְכַּר.

XLI.

20 חַסִירָתָא) *Pro Hebr.* חֲרָקוֹת, *quas verſu præcedenti vocauit* חֲשִׁיכָן, *vbi V. legit* חֲסִיכָן, *hic verò cum Elia* חֲסִיכָתָא. *ſic infrà* ע. 27. *vbi quoque in C.* חֲסִירָתָא *legitur, in V.* חֲסִיכָתָא.

33 וּמַנִּינֵהּ) *Non malè V.* וְיַמְנִינֵהּ *nam in Hebr. eſt futurum. & ſic planè eſt legendum, vt apparet ex præcedentibus & ſequentibus.*

34 וְיִזְרְזוּן) *Sic & R.Sal. numero plurali : cùm tamen Hebr. ſit ſingul.* וְיַחֲמֵשׁ, *V.* וְיַזְרֵז.

35 וְיִצְבְּרוּן) *pro Hebr.* וְיִצְבְּרֵהוּ. *Ven.* וְיִצְבְּרוּן.

XLII.

20 וְיִתְהֵמְנוּן) *V.* וְיִתְהֵמְנוּן.

33 סִיבוּ) *Imperat. à* נָסַב. *V.* סַבּוּ, *ſic infrà cap. 43, 12. & alibi.*

XLIII.

11 וְשִׁקְרִין) *V. & El.* וְשִׁנְּרִין *pro Hebr.* וּשְׁקֵדִים.

XLVI.

10 כְּנַעֲנָאָה) *V.* כְּנַעֲנִיתָא *femin. pro Hebr.* הַכְּנַעֲנִית.

26 וְשֵׁשׁ) *V. rectiùs* וְשִׁית, *cùm* שֵׁשׁ *Hebræum ſit.*

XLVII.

18 וְשַׁלְמָא שַׁתָּ) *V.* וּשְׁלֹמַת *non malè 3. perſon. fem. pro Heb.* וַתִּתֹּם.

25 *Repone in verſione pro Inuenimus, Inueniamus, quia legitur* נִמְצָא *& in Hebr.* נִמְצָא.

XLVIII.

6 אֲחִיהוֹן) *Ven. melius* אֲחֵיהֶן, *nam illud eſt ſingulare. ſic infrà cap. ſeq.* ע. 19.

17 וּסְעָדָא לִידָא) *Hebr.* וַיִּתְמֹךְ יַד *V.* וְסַעֲדָה לִידָא, *El. nõ malè Illic igitur pro* א *repone* ה, *vel lege cum Elia.*

21 וְאַתִּיב) *Malim cum V. legere* וַיָּשֶׁב *in futuro, niſi dicas Vaſ cõuertere præteritum in futurum.*

XLIX.

6 *Pro (Conueniat gloria mea) cenſerem reponendũ (Non deſcendi à gloria mea, q. d. non receſſi à Deo meo, qui eſt gloria mea) nam verba Hebr.* בָּחֻתִּית מִן יְקָרִי *ita ſonant.*

8 אַתְּ אוֹרִיתָא) *pro quo verſio, Laudabo te, malè; cùm legendum ſit, Confeſſus es.*

9 דְּתִתְזַרְעִנְיָה) *ex Ven. repone* דְּתִתְזְעִזְעַנְיָה *vt ſit Pael. nam Ithpael illic incogruè ponitur; idq; cũ affix.*

17 *Pro, Quaſi coluber aſpis inſidiabitur; ſic lege : Quaſi coluber quieſcet in via, & tanquam aſpis inſid.*

IN EXODVM.

CAP. I.

11 בֵּית אוֹצָרָא) *Rectiùs in V. pluraliter* בֵּית אוֹצָרַיָּא *quia in Hebr. eſt* מִסְכְּנוֹת.

Participia, crede Chaldaica eſſe reponenda : quorum exempla infinita, ſi opus eſſet, adducerem.

29 וּשְׁלַחוּנָךְ] *Nõ reſpondet Hebr.* וְנִשַּׁלְּחֲךָ, *nam dicendum eſſet per metatheſin* וּשְׁלַחֲנוּךְ, *vel cum Ven.* וּנְשַׁלְּחָנָךְ.

XXVII.

25 דִּיתְבָּרְכוּ] *Repone ex Ven.* דִּי תִתְבָּרְכוּ *vt rectè legitur verſ. 31.*

29 לִיטָךְ] *Scriberem in Benoni* לַיְטָךְ *id eſt, Maledicentes tibi. nam* לִיטָךְ *ſonat Maledicti tui.*

36 וְאַכְמַנִי] *V.* וְחַכְּמַנִי *vtrunque affert Elias in radice* כמן, *ſecutus R. Sal. pro Hebr.* וַיַּעְקְבֵנִי

44 דִּיתְתוּב] *Scribe* דִּי תְתוּב *licèt in V. maſculinè* דִּיתוּב *legatur.*

XXVIII.

11 אִיסַּהֲרוּהִי] *V.* אִיסַּרוּהִי. *El.* אֲסוּרֵי. *Alibi etiam Elias* אִסּוּרֵי. *vide 1. Sam. 26, 8. Bahal Aruch affert* איסרן *in radice* סר & אסר *pro Hebr.* מְרַאֲשֹׁת.

XXX.

37 *Poſt* [*Virgas populeas*] *adde in verſione* [*virides.*]

XXXI.

42 וּדְחִיל לֵיהּ] *V. rectiùs* וְדַחִיל לֵיהּ *cum* ר *id eſt, Et quem timuit.*

XXXII.

20 אֶנְחִינֵהּ] *V. melius in Aphel* אַנְחִינֵהּ.

XXXIII.

13 וְדַחוֹקִינוּן] *V.* אֲדַחוֹקִינוּן *pro Hebr.* וְדָפָקוּם *Neutrum conuenit cum Hebr. Ideo tranſpono literam* ו *in Complut. & ſcribo* וְיַדְחֲקוּנוּן.

XXXIIII.

8 וְאִתְתַּחְתָּא בְנָא] *V.* וְאִתְתַּחְתַּנִין בָּנָא, *vel vt El.* וְתִתְתַּחְתַּנִין בָּנָא *melius. nam* אִתְתַּחְתָּא *non poteſt eſſe Imperat. nec* בְּנָא *rectum eſt, niſi ſcribatur* בִּינָא.

XXXV.

7 וְיִתְגְּלִי לֵהּ מַלְאֲכָא] *Hebr.* נִגְלוּ אֵלָיו הָאֱלֹהִים *V.* אִתְגְּלִיאוּ לֵיהּ מַלְאֲכַיָּא.

XXXVII.

2 טִיפְחוֹן] *Perperam pro* טִיבְחוֹן *nam* טִפָּא *Stillam ſignificat. V. & El.* רִבְּחוֹן. *Verùm Prouer. 10. & 25.* טִבְעָא *pro* רִבָּה *legitur.*

27 וְנִזְבְּנִינְ] *ex V. reponerẽ* וּנְזַבְּנִינְ *in Pail. nam in Cal hoc verbum ſignificat Emere. hinc multa in Exodo corriges.*

XXXVIII.

24 זַנִיאַת) *ſic etiam V. ſed El. rectius in Cal* זְנִיאַת, *vel analogicè* זְנוּת.

XXXIX.

22 וְיַת כָּל דְּעָבְדִין תַּמָּן הוּא חֲוָה מְתְעֲבֵד) *R. Salomoh pro* הוּא *legit* בְּמִימְרֵהּ, *& V.* מִמֵּימְרֵהּ. *Compl. editio videtur voluiſſe exprimere verba Hebr.* חוּא הָיָה עֹשֶׂה, *ſed malè. nam dicendum erat* עָבַד, *aut legendum cum R. Sal. vel Ven.*

XL.

1 בֵּית שַׁכְוָא) *Hebr.* מִשְׁכָּנָה *Miror hic* בֵּית *eſſe poſitũ, cùm nullo modo quadret, nec in alijs exemplaribus inueniatur. ideo aliqua nota hunc*

mulieres. V. אִבּוֹהָא *cum affixo fem.*

XIII.

2 יַקִּיר] *Hebr.* כָּבֵד, *V.* תַּקִּיף.

XIIII.

17 בֵּית רִיכָא] *Lege cum Bahal Aruch, R. Sal. Elia, & alijs* בֵּית רֵיכָא *vt etiam apparet ex cap. 31. Ierem. Eſt autem* בֵּית רֵיס *Locus vnius* רֵיס *(inquit R. Sal. in hunc locum) id eſt, Menſuræ quæ 30 kanim continet. D. Kimhi verò Ier. 31. dicit eſſe Locum curſus equorum, menſura 70.* קָנִים *ſpacioſum. Facit autem kaneh ſex cubitos & palmum.*

XV.

2 פַּרְנָסָאָה] *V. et El. fortè melius* פִּרְנָסָא.

14 דְּיִפְלְחוּן רָא] *In V. clarior eſt ſenſus* דְּיִפְלְחוּן בְּהוֹן, *addita voce* בְּחוֹן, *vt verſu præcedente. nam verbum Hebræum videtur tranſitiuè hîc exponendum perinde ac ſuperius.*

XVI.

6 וְעַנִיתָהּ] *Repone ex V.* וְעַנִּיתָהּ. *Ex Complut. enim lectione colligeretur, Abrahamum afflixiſſe ſuam ancillam.*

XVIII.

6 גְּרִיצָן] *repono ex V.* גְּרִיצַן.

15 דְּחֵילִית] *Rectè V.* דְּחֵילַת *in tertia perſona : vt Hebr.* וַיִּרָא *Timuit : ſicut etiã rectè habet verſio. nam* דְּחֵילִית *ſonat Timui.*

XIX.

8 דְּיַדְעִינוּן] *V.* דְּיַדְּעִינוּן *rectè quidẽ ſi pro* נוּן *ſcribatur* נִין *affix. femin.*

XXI.

2 וְאַדְּרַת] *V.* וַעֲדִיצַת, *quæ formia eſt frequentior pro Concepit.*

XXIIII.

18 וְנַחַת קוּלְתָ] *Legendũ cum V.* וְאַחִיתַת *tranſitiuè. reſpondet enim melius Hebræo* וַתֹּרֶד בַּדָּ *id eſt Depoſuit. &c. non autem Deſcẽdit. ſic infrà verſu 46.*

19 וְשִׁיצִי] *Repone ex Ven.* וְשֵׁיצִית *in femin. vt reſpondeat Hebr.* וַתִּכַל *verbo femin.*

27 בְּאַרְתַּקְנָן] *Lege cũ V.* תַּקְנָא *nam* תַּקְנָן *eſt plurale: niſi dixeris eſſe inſtar* גַּזְלָן, *ſed non placet.*

61 וְעוּלֵימוֹתָהָא] *Venet. melius* וְעוּלֵמָתָהָא.

XXV.

13 שְׁמָהָן בְּנֵי] *Analogia poſtulat vt legatur* שְׁמָהַת *ſicut V. habet. ſic infr. 36. verſ. 10. & alibi ſæpiùs.*

25 כְּוֹלַם] *V. & El. cum alijs legunt* כְּכֹלָּן, *ſic & Tharg. Ieroſol. de quo vide Lexicon.*

26 וְקוֹרוֹ] *Poteſt legi* וְקָרָא *ex V. nam in Hebr. eſt verbũ ſingulare.*

27 בַּחְשַׁרְכָן] *ſic & V. ſed mendosè, teſte Elia; qui in radice* שרך & שרך *docet legendum* נַח שַׁרְכָן *i. e.* אדם בטל של מנוח והשקט *ſiue vt exponit Bahal Aruch, id eſt, Vir quietis, ceſſator, & ocioſus.*

XXVI.

19 נוֹבְעִין] *Eſt Benoni Hebr. verùm malim cum V. legere* נָבְעִין. *Sic vbicunque reperies huiuſmodi*

IN GENESIM.

CAP. I.

11. תַּרְאוּ] *pro Hebr.* תַּדְשֵׁא *ſed Veneta editio* תַּרְאִית, *Elias fortè per trãſpoſitionem literarũ pro* תַּרְתָּא, *a nomine quod mox ſequitur.* תְּאָה

20 דְּפָרַח] *pro Hebr.* יְעוֹפֵף. *ſed cum V. melius legeris* יִפְרַח, *vel potiùs* יְפָרַח *cum Elia, in Cal.*

Paulò antè pro יִרְחֲשׁוּן *ſcribo* יַרְחֲשׁוּן *in Aphel, id eſt, Producant, edant.*

21 דְּרַחִישָׁא דְרַחִישׁוּ] *pro Hebr.* הַרֹּמֶשֶׂת אֲשֶׁר שָׁרְצוּ *V.* דְּרַחֲשָׁא דִי אַרְחִישׁוּ. *Elias* דְּרַחֲשָׁא דִי אַרְחִ', *& certè meliùs. nam verbum* רחש *in Cal reſpõdet Hebr.* רָמַשׂ: *in Aphel verò verbo* שָׁרַץ. *ſed pro* דְּרַחִישָׁא *vel* דְּרַחֲשָׁא *ſcribo* דְּרַחֲשָׁא *in Benoni ex Ven. mutato hiric in* –. *Sic* ע. 25. *pro* דְּרַחִישַׁת *V. habet* דְּרַחִישָׁא.

II.

2 וְחַמִּיד] *pro Hebr.* וַיְכַל. *V.* וְשֵׁצִי *Et compleuit.*

14 חְדֶקֶל] *ſic et Heb. ſed alij* דִּגֶלַת.

III.

15 וְהֵי נָטֵר] *V.* וְהֵי דָכִיר *id eſt, Erit memor.*

16 תְּשׁוּקָתֵךְ] *Hebr.* תְּשׁוּקָתוֹ *V.* תְּאוּבְתֵיהּ *id eſt, Deſiderium tuũ, vt quidam interpretantur.*

24 וְאַשְׁרְיֵהּ] *Hebr.* וַיִּשְׁכֹּן. *Legendum igitur cũ V. ſine affixo,* וְאַשְׁרִי.

IIII.

15 דְּקַטְלִין לְקַיִן] *Legerem cum V.* דְּיִקְטוֹל *in ſingul. vel* דָּקְטַל, *quia mox ſequitur* יִתְפְּרַע.

23 אֲצִיתֵנָא] *pro* אֲצִיתַנָּא, *non malè cum V.* אֲצִיתוֹ *legeris. in hac enim lingua genera confunduntur.*

24 לְשַׁבְעָ דְרִין יִתְפַּרְעִין] *V.* שִׁבְעָא דָרִין אִיתְלִיאוּ, *quam lectionem R. Sal. videtur approbare, cùm Hebraicè exponit, Septẽ ætates appenſæ ſunt. pro Hebr.* נְקָם.

26 שְׁרִיאוּ בְנֵי אֱנָשׁ לְצַלָּאָה] *Hebr.* חָלוֹ לִקְרֹא בְּשֵׁם יְהוָה. *V.* הוּחַל לְקָרָא מִלְצַלָּאָה.

VI.

17 וְמוּתוּן] *Mallem cum V. ſingulariter legere* וְמוּת.

VII.

20 וְחַפּוּ] *Hebr.* וַיְכַסּוּ. *V. paſſiuè* וְאִתְחַפִּיאוּ.

22 דְּנִשְׁמְתָא רוּחָ] *V. meliùs in regim.* נִשְׁמַת.

VIII.

22 וְיַבַּטְלוּן] *Melius V. in Cal,* וְיִבְּטְלוּן *nam in Hebr. eſt* וְיִשְׁבֹּתוּ.

X.

11 רְחוֹבוֹת קַרְתָּא] *Verbum Hebr.* רְחֹבוֹת *in V. vertitur appellatiuè (vt videtur)* רְחֵבֵי *id eſt, Plateas. vide infr. cap. 36. 37. vbi idem occurrit, ſed ediuersò. nam illic Cõplut.* רְחֹבוֹת, *V. verò* רְחֵבֵי *habet.*

18 צַלְמוֹרָאֵי] *Heb.* הַצְּמָרִים, *V.* צְמָרָאֵי.

XI.

28 בְּחֵיוֵי תָּרַח] *Hebr.* עַל פְּנֵי תֶרַח *V.* עַל אַפֵּי תֶּרַח *Vide Dictionarium Hebr. in radice* נָפַל.

29 אֲבוּהִי דְמִלְכָּ] *cũ affixo maſc. quaſi* מִלְכָּה & יִסְכָּה *Viri eſſent, nõ*

IN LIB. NVMERI.

CAP. I.

51 וּבְמֵישָׁרֵי) *Scribo cum Venet.* וּבְמִשְׁרֵי, *vt sit infinitiu. pro Hebr.* וּבַחֲנוֹת. *sic infrà cap. 10. vers. 36.*

II.

2 בְּאָתָיו) *Ven.* בְּאַתָּיו *pro Hebr.* בְּאֹתֹת.

III.

4 עַל אַהֲרֹן) *Quia in Hebr. est* עַל פְּנֵי אַהֲרֹן, *videtur* אַפֵּי *interserendum, ex Ven. sic etiam habet versio: In conspectu. &c.*

IIII.

14 דְּשַׁמְשׁוֹן) *Scribe cum Ven.* דִּי וְשַׁמְשׁוֹן.

V.

7 וְיוֹרוֹן) *Seriberem cū V.* וְיוֹדוֹן; *nulla enim fit mutatio in coniugatione Pail.*

8 דְּמִתְיב) *pro Hebr.* הַמּוֹשֵׁב. *V. non malè* דְּאִתּוֹתֵב. *Illud rariùs accipitur passiuè.*

19 וְיֵימֵי) *Malim cū El. & V. legere* וְיוֹמֵי *in Aphel pro Heb.* וְחִשְׁבִּיעַ.

24 & 27 לְלֵוָט) *V.* לְמֵרַר, *Hebr.* לָמָרִים.

VI.

7 *Pro Hebr.* נָזִר, *Compl. habet* כְּלִלָא, *V. verò* נְזָרָא.

12 וְיַזֵּר) *Quia in Hebr. est Hiphil, non malè cum V. legitur* וְיַזִּיר. *Ibid. pro* וְיַבְטְלוּן) *scribo cum Ven.* וְיִבְטְלוּן *in Cal.*

26 יַעֲדִי יְחוֹה רַגְזֵיהּ מִנָּךְ) *Ven.* יִסַּב יְחוֹה אַפֵּיהּ לְוָתָךְ, *quæ verba videntur magis Hebraic. exprimere:* יְשָׂא יְחוֹה פָּנָיו אֵלֶיךָ.

XI.

5 וְכַרְתֵי) *V.* וּכְרָתֵי, *El.* וּכְרֵתֵי, *pro Hebr.* חֲצִיר.

29 רְעֵינָא) *Scriberem* רַעֲיֵנָא, *vt sit Benoni cū pronomine. alioqui* רְעֵינָא *sonat, Vellemus.*

XII.

8 בְּחֵרֵן) *pro Hebr.* בְּחֹרוֹת, *à verbo* חור. *V.* בְּחִירֵן *vbi melius exprimitur litera quiescens. Elias* בְּחִירִין.

XIII.

27 וְאַחֲזוֹן) *Repono ex Venet.* וְאַחֲזִיאוּנוֹן, *quia in Hebr. est* וַיַּרְאוּם.

XIIII.

24 *Verbum Hebr.* יוֹרְשָׁנָּה, *vertitur in Compl.* וְיֵרְתוּנָהּ. *In V. verò* יְתַרְכוּנָהּ, *quia* ירש *Expellere & possidere significat.*

XVI.

33 וְאוֹבְדוּ) *V.* וַאֲבַדוּ *quod videtur melius cum Hebr.* וַיֹּאבְדוּ *conuenire; cùm* אוֹבֵד *sit potiùs Aphel quàm Cal. vide Eliam.*

38 *Pro* קָרִיבְנוּן, *lege cum Ven.* קָרְבוּנִין, *vel cum affix. mascul. pro Hebr.* הִקְרִבָם.

41 *In versione omissum est: Contra Moseh & cont.*

XVII.

8 שְׁקִרִין) *Rab. Sal. Ven. & Elias* שְׁגִרִין, *vt Gen. 43.*

10 וְיסוּפַן חֲרַעֲמוּתְהוֹן) *Scribendū* חֲרַעֲמוּתְהוֹן, *vel legendum cum V.* הֲרַעֲמָתְהוֹן, *vt infrà cap. seq. vers. 11. pro* אַרְמוּת, *repone ex V.* אֲרָמָוֹת. *Ad hāc formā vbicunq. inueneris nomina*

IN LEVITICVM.

CAP. I.

16 דְּמוֹקְדִין קְטָמָ) *V.* דְּמוֹקְדִין קְטָמָ.

II.

16 מִגְרָשָׁהּ) *sic etiam Hebr. sed Ven.* מִפְּרוֹכָהּ.

V.

2 *Pro, Postea sciuit quod, repone, Immundus est, &.*

3 סוֹבְתֵיהּ) *V.* סָאוֹבְתֵיהּ *à verbo* סָאַב. *sic ferè semper legitur in Cōplut.*

VI.

18 וְיִכְלוּנָהּ) *Hebr.* יֹאכְלֶנָּה, *Ven.* וְיוֹכְלָנָּה. *S.* וְיִכְלָנָּה. *sic cap. seq. ver. 5.*

20 פַּלְגוּתָא) *Legendum bis cum affix.* פַּלְגוּתָהּ *vt Ven. habet.*

VII.

12 וְסוֹלְתָא רַכִּיכָא) *Lege cum Elia* רַכִּיכָא, *vel potiùs cum Ven.* רְבִיכָא *Tostam vel frictam, quia est in Hebr.* מְרֻבֶּכֶת.

VIII.

29 וְאַרְמֵיהּ) *Melius V.* וַאֲרִימֵיהּ *vt Iod Aphel appareat. pro Hebræo* וַיָּנֶף.

IX.

5 וְקָרִיבוּ) *V.* וְנָסִיבוּ *Hebr.* וַיִּקְחוּ.

23 *Pro* וּבָרִיכוּ) *corrige* וּבָרִיכוּ.

XI.

3 & 7 *et alibi* וּמַטְיְלָפָא) *sic & Bahal Aruc. Malim ex Ven. scribere* וּמַטְלָפָא, *nam puto Iod aliquando in manuscriptis exprimere scheua. Elias scribit in Pail* וּמְטַלְפָא.

18 וּבוּתָא) *vel cum Elia* וּבִוְתָא, *nam mendum est in V.* וּמוֹתָא. *vide cap. 14. Deut. vbi etiam V. rectè* וּבוֹתָא.

XII.

4 בְּרַס דְּכוּ) *Ven.* בְּדַס דְּכוּ, *Hebr.* בִּרְמִי טָחֳרָה.

XIII.

2 וְיִתְיְתוּ) *Scribe ex V.* וְיִתְיְתוּ *paß. ab* אֲתָא, *vt Iod in medio vel saltem fere cum daghes vicem* א *suppleat.*

6 עַמָּא מַכְתְּשׁ) *Lege cū V.* עַמְיָא, *vt infr. ver. 28. vel cum Elia* עַמֵי.

13 וְיַרְבִּית) *Repone ex Ven.* וְיַרְבִּי *pro Hebr.* וְטָהֵר.

XV.

14 וְיִתְיוּ) *In Hebr. est* וּבָא, *vnde V. rectè* וְיִתְיוּ.

XVI.

27 וְיַפְקוּן) *Lego iuxta Hebr. cū V. & versione ipsa* וַיַּפִּיק.

XIX.

20 אִתְחֲרַת) *Elias & V.* אִתְחֲרַשׁ.

XX.

2 גְּיוֹרָא דְיִתְגְּיַרוּן) *Malim cum V. legere* גְּיוֹרָא, *vt nomen & verbū numero conueniant. sic alibi; vt Num. cap. 15. vers. 26. corrige.*

22 תַּרְחֵק) *pro Hebr.* תָּקִיא, *Ven.* תְּרוֹקֵן *vt alibi.*

XXV.

14 תְּזַבּוּן) *Repono ex Elia & V. (qui tamen malè in Cal legunt)* תְּזַבְּנוּן *pro Hebr.* תִּמְכְּרוּ.

XXVI.

26 *Pro* בִּרְאֶתְבַּר) *scribo* בִּרְאֶתְבַּר. *Ibid. pro* וְיַפְּקוּן) *repono* וְיַפְּיוּן, *nisi malis cum Elia* וַאֲפַיָּן.

37 תְּקוֹמָה) *sic Hebr. V. verò vertit* סִיעֲדָא.

FINIS LEVIT.

XVII.

1 עַל בַּרְסְיָהּ וְקָרָא) *Sic etiam V. sed malè. Legendū cum Elia* בָּרְסִי *siue* כָּרְסִי *sine* ה. *nam vbicunque additur affixum, sequente alio nomine, nisi* ד *ipsi præfigatur, ineptam locutionem esse censeo.*

XX.

11 בִּרְךְ) *Rectè quidem Hebraico more. sed Chaldaic.* בָּרֵךְ *vt V. habet. Hinc discès pro arbitrio cuiusque impositā fuisse puncta.*

XXII.

18 תֵּיחֵי) *Hebr.* תְּחַיֶּה. *licet Elias etiam* תְּחִי *habeat, Ven. lectionem esse verissimam non dubito, nempe* תֵּיחִי *in Aphel, i. Viuificabis.* תַּחֵי *enim vel* תְּחִי *sonat Viues. quod hic non quadrat.*

28 תֵּיקַל) *Malim cum V. legere* תָּקֵל *in Aphel. à* קָלַל.

XXIII.

27 וְאַתְבַּר) *pro Hebr.* וְהַמְתִּי. *V. quod videtur melius exprimere verbum Hebr.* וְאַשְׁגֵּשׁ

31 וְאַתַּרְכִינוּן) *pro Hebr.* וְגֵרַשְׁתֶּמוֹ. *V.* וְתִתָּרְכִנוּן *in secunda persona, vt Hebræi interpretantur.*

33 וְלֹא תִפְּלַח) *Hebr.* כִּי תַעֲבוֹד, *sic V.* אֲרֵי תִפְּלַח *Hieron. si seruieris. LXX.* ἐὰν γὰρ δουλεύσῃς.

XXIIII.

3 בַּחֲדָא) *pro Hebr.* קוֹל אֶחָד, *Ven.* קָלָא חַד.

XXVI.

31 עוֹבַד אוּמָן צוּרַת בְּרוּבִין) *V. inter* עוֹבַד *&* צוּרַת *interserit* וַיַּעֲבֵר אוּמָן *&* צוּרַת יָתָהּ. *In Hebr. enim legitur,* וַיַּעֲשֶׂה אֹתָהּ *quæ verba in Complut. sunt omissa.*

XXVII.

2 *In versione post (Super) adde (quatuor.)*

XXVIII.

4 וְכִתוּנִין מְרַמְצָן מְצֻנְפִין) *El. & Venet. legunt singulariter* וְכִתוּנָא מְרַמְצָא מְצֻנְפָתָא *pro Hebr.* וּכְתֹנֶת תַּשְׁבֵּץ מִצְנֶפֶת.

XXX.

7 בְּאַתְקְנוּתֵיהּ) *Scribe cum Ven.* בְּאַתְקָנוּתֵיהּ: *sic pro* וְקִטְרִינָהּ *malim in Aphel* וַקְטַר *scribere.*

15 וְסָגֵי) *Scribe cum V.* וַסְגֵי.

XXXII.

29 קְרִיבוּ) *Scribe* קָרְבוּ.

XXXIII.

11 דְּמַמְלֵל) *Malim cum V.* דְּמַמְלֵל *legere.*

19 אֲעִיבַר) *Scribe* אַעְבַּר *in Aphel. V. in Pail* אַעֲבַר. *Ibid.* וְקָרֵי) *Hebr.* וּקְרָא *quod retinuit Ven.*

XXXIIII.

16 וְיִטְעֲנֵן) *Lege potiùs cū V.* וַיַּטְעֵנֵן *vt respondeat Hebr.* וְחִזְקוּ.

XXXVIII.

16 וַחֲפָא) *Hebr.* וְצָפוּי, *V.* וְחִפּוּי.

XXXIX.

12 בַּגַּבְרֵי תַּרְקָא) *pro Hebr.* לָשֶׁם קַנְבִּירָא, *V.* קַנְבְּרֵי טַרְקָא, *Elias* שְׁבוּ טַרְקָא.

30 כְּתַב מְפָרַשׁ) *Videtur ex V. addendum* כִּגְלוּף דָּעוֹז קָא *vt supr. legitur vers. 6. vt verbis Hebraic. respondeant Chald.*

FINIS EXODI.

XIX.

19 וְאַמַּרְתְּ) *V. rectiùs* וַאֲמַרְתָּ, *vt rectè legitur infr. sequent. cap. vers. 20. nam* אֲמַרְתְּ *non potest esse plurale.*

II.

12 וְאַטְמַרְתֵּיהּ) *Lege cum Elia & Ven.* וְטַמְרֵיהּ, *nam videretur femina abscondisse arena interfectum à Mose.*

17 וְטַרְדִינִין) *Lege cū V.* וּטְרַדְתִּין. *Malè etiā Elias* וּטְרַדִינוּן, *quia verbum Hebr. est plural.* וַיְגָרְשׁוּם.

IIII.

3 רְמוּחִי) *Lege cū V.* רְמַיְתִי, *nam loquitur duntaxat ad Mosem.*

V.

11 וְמָנַע) *V.* אֲתְמְנַע. *sic vers. sequenti* וּבַדַּר *pro Hebr.* וַיָּפֵץ, *quod intransitiuè sumitur. Venet. legit* וְאִתְבַּדַּר.

VIII.

3 וְיִרְבֵּי) *V. rectiùs* וִירַבֵּי *id est, Et multiplicet, vel producat, vt habet versio.*

5 אֲרִיתָא) *Alij legūt per* אֲ,רִיתָא, *vide Bahal Aruch & Eliam.*

IX.

14 אֲנָא שְׁלַח) *Scribendum analogicè* אָנָּא שְׁלַח *in Benoni.*

15 וְאִשְׁתְּצִיתָ) *V.* וְאִשְׁתְּצִיתָא, *non malè ad differentiam 1. personæ, quæ sic terminatur.*

17 אַתְּ כְּבִישַׁת) *Scribendum* אַתְּ כְּבִישְׁתְּ, *nisi malis* אַתְּ כְּבִשְׁתְּ *legere. sed prius magis respondet Hebr.* מְסָתוֹלֵל.

XII.

21 אִתְנְגִידוּ) *pro Hebr.* מְשָׁכוּ, *V. melius* נְגִידוּ *i. Trahite.* נָא אִתְנְגִידוּ *Trahimini, sonat.*

36 וְתִרוֹקִינוּן) *Repone ex V.* וְרוֹקִינוּ *nam in Hebr. est* וְיִנָּצְלוּ, *nō (vt cap. 3. vers. vlt.)* וְתִנָּצְלוּ *vel* וְכִצְלָתָם.

XIII.

21 לְנַחוֹתָם) *Heb.* לְאַשְׁרָיוּתְהוֹן בְּאוֹרְ, חֲדָרְךְ, *quæ verba non malè à Ven. redduntur* לְדַבָּרוּתְהוֹן בְּאוֹרְ *Vt deduceret eos per viam.*

XV.

1 עַל גְּיוּתָנָא) *Scribe* גְּיוּתָנָא, *alioqui legendum cum V. & Elia* עַל גְּיוּתָנָא. *i. Super magnificos, vt habet versio. Ibidem rectè etiam legeris cum V.* וְרַכְּבֵיהּ *pro* וְרוֹכְבֵ' *quia hic est Benoni Hebr. sic infr. vers. 21. vbi eadem verba repetuntur.*

11 דְּחִיל תִּשְׁבָּחָן) *Ad verbū, Terribilis laudib. vt Heb.* נוֹרָא תְּהִלּוֹת.

19 עַל כּוֹסְוָוֹת) *Melius V.* עַלּוֹ סוּס *nam illa numero discordant.*

XVI.

14 דַּעֲדַק דְּגִיר) *sic & V. Verùm R. Sal.* כְּגִיר *legit, iuxta illud Isa. 27.* כְּאַבְנֵי גִיר *Sicut lapides calcis. q.d. Ros ille erat tenuis instar calcis parietibus illitæ. quæ interpretatio licet non sit contemnenda; Elias tamen meliorem lectionem videtur habere, qui in Methurgeman in radice* גרד *legit* כְּגִיד *id est, Instar Coriandri. Hinc colligi potest, quàm sæpe transcriptoribus imposuerit in libris manuscriptis literarum affinitas.*

IN LIB. IOSVE.

Ex Masiano exemplari.

CAP. I.

14 אֲחוכוֹן) *Lege, vt vers. sequẽti,* אֲחֵיכוֹן. *sic infr. cap. 22. ver. 8.*

II.

וְתֵיחוֹן) *pro Hebr.* וְחַיֹּתֶם. *Cũ nullam videam analogiam, vt sit transitiuum, videtur legendum per transpositionem* וְתֵחָוֹן, *vel in Aphel* וְתַחְיוֹן.

III.

11 דְּרִבוֹן כָּל עָלְמָא) *V.* אַרְעָא *pro Hebr.* הָאָרֶץ *vt versu sequenti.*

IIII.

18 וּנְחַת) *Melius legetur cũ V.* וְנָחָא, *à verbo* נוּחַ, *quia præcessit* אִתְנְגִידָא, *vt sint pluralia.*

V.

8 וְיִתְיבוּ עַמָּא) עַמָּא *videtur certè abundare, quia hæc vox paulò antè ponitur, nec in Hebr. aut V. legitur.*

VI.

8 אָזְלִין וְתָקְעִ) *pro Hebr.* עָבְרוּ וְתָקְ *Ven.* עָבְרִין.

23 וַאֲשְׁרִינוּן) *Sic V. sed legendũ vt erat in Masiano* וַאֲשְׁרִיאוּנוּן *quia in Hebr. est verbũ plurale* וַיַּנִּיחוּם.

27 מֵימְרֵיהּ סָגֵי) *Malim cum V. legere* שְׁמֵעָה *id est, Fama eius. vt est in Hebr.*

VII.

17 וְיִתְאֲחַד) *Actiuè legitur in Ven.* וַאֲחַד *vt in Hebr.* וַיִּלְכֹּד.

VIII.

15 וְאַפְּכוּ לְאוֹרוּח) *V.* וַיִּנָּסוּ דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר *pro Hebr.* מִדְבְּרָא.

X.

33 אִשְׁתְּאַר) *Actiuè in V. legitur* אַשְׁאַר, *vt Hebr.* הִשְׁאִיר.

XI.

14 עַבְדָּא קְרַיְנָא) *Cùm hic nullum sit regiminis signum, legerem cum aliis* עַבְדֵי *vel* עָבְדָא דְיְקָר *interposito* ר.

17 וַיַּת מִישַׁר) *Videtur legendum cum V.* וְעַד מִישַׁר, *quia in Hebr. est* וְעַר בַּעַל.

XII.

7 בְּפַלְגוּתְהוֹן) *Scriberem, vt suprà vers. 23. in plural.* כְּפַלְגֻּתֵיהֶן, *vt est in Hebr.*

XIII.

2 בָּל תְּחוּמֵי) *V.* בָּל תְּחוּמֵי, *vt in Hebr.* בָּל גְּלִילוֹת.

4 דְּכָל צִידוֹנָאֵי) *V.* דִּי לְצִידוֹנָאֵה *Hebr.* אֲשֶׁר לַצִּידוֹנִים. *Vnde videtur lectio V. rectior, si modò legatur in plurali: nam quid* כָּל *ad hunc locum faciat, non video.*

6 עַד חַרְצֵי מַיָ) *V. et Bahal Ar.* חַרְצֵי *El.* חַרִיצֵי.

8 *Post* דְּיַרְדְּנָא) *addendum ex V.* מִזְרָחָה, *nã legitur in Heb.* מִזְרָחָה.

19 דְּעַמֵּק) *Hebr.* הָעֵמֶק, *Venet.* דְּמִישְׁרָא.

23 מְרֵוֵי יִשְׂרָאֵל) *Hebr.* עָרִים, *V.* קְרַיְנָא. *Miror vocem* יִשְׂרָאֵל *illic adiici, cùm tantùm fiat de tribu Ruben mentio.*

27 מַלְכָוָת) *Cùm Hebr.* מַמְלָכוֹת *sit singulare, censeo legendum cum V.* מַלְכוּת *vt suprà. sic vbicunque hoc occurrerit, corrigere licebit.*

16 תֵּיחוּ) *Puto certè esse metathesin pro* תְּחַיֵּו *vt alibi dixi. Ven. habet* תְּקַיֵּם.

XXII.

2 דְּתִבַע) *Malim* דְּיִתְבַּע *legere.*

21 וְימוֹת) *Lege potius cum Ven.* וְתָמוּת, *licet genera sæpè confundantur.*

XXIII.

14 לְמֵסַר) *Malim cum V. legere* לְמִמְסַר.

21 לְשַׁלָּמֵיהּ) *Venet. non malè* לְשַׁלָּמוּתֵיהּ. *sic infrà cap. 24. vers. 4. pro* לְמַסְבָּהּ *nõ malè legit* לְמִסְבָּהּ, *quod infr. cap. 24. vers. 19. etiam inuenies.*

XXV.

1 וְיִרְנִינוּן) *Ponitur pro Hebr.* וְיָרוֹנוּן. *V.* וְשִׁפָּטוּם. *Malim reponere* וְיִרְיְנוּן *transpositis literis. Item hoc capite, vt etiam alibi, in Complut. verbũ* לְקָא *scribitur in Cal, pro Percutere; cùm tamen potiùs cum V. sit legendum in Aphel.*

4 תַּחִיד) *Est futur. Aphel à verbo* אחד, *V.* תֵּיחוֹד *non malè.*

7 וַבְּמוֹ) *Hebr.* וַיְבַמּוּ. *V.* לְיַבָּמוּתוֹ. *vide supr. cap. 23. vers. 21. vbi similis Infinitiuus legitur.*

XXVIII.

20 *In versione omissa est vox, Conturbationẽ, post Maledictionẽ.*

24 עַר דְּתִשְׁתֵּצֵי) *V. rectiùs sine affixo,* עַד דְּתִשְׁתֵּי. *sic infrà ver. 45. & 51. & vers. 61. vbi idem occurrit.*

29 *Pro* דְּמַשֵּׁשׁ) *scriberem cum V.* דִּי וְמַשֵּׁשׁ, *&* עֲשִׁיק וַאֲנִים *in Peil, cum Elia. sic vers. 33.* רְצִיץ, *nisi malis cum V. &* רְעִיעַ *El. legere.*

40 תְּשׁוּף) *Hoc verbum alibi occurrit sæpè, vt 2. Samuel. 12. & Mich. 6. sed V. legit* תְּסוֹף *& El. qui dicit in Tharg. retineri vocem Hebræam.*

42 *Verbum Hebr.* יֵרֵשׁ *vertitur in Compl. per* יְתָרֵךְ, *vt alibi sæpè. sed in Ven. per* וַחֲטָנְנֵהּ, *& Elias* וְיֵרְתִינָא *cum* א *pro* ה *affixo. Bahal Aruch verò vt Ven.*

54 דְּיִשְׁאֵר) *Ven. actiuè* דִּי יַשְׁאִיר *vt Hebr.*

59 חֵימָנִין & הֵמָן) *V. & Elias* מְחֵימָן & מְחֵימְנִין.

61 *Pro* כָּל מַרְעִין וְכָל מָחָאן) *Malim in singulari legere cum Ven.* כָּל מְרַע וְכָל מָחָא.

65 לֵב תַּהֵי) *V.* לֵב דַּחוּל, *sed hic puto esse mendum. R. Sal.* לֵב דַּחִיל *Hebr.* רַגָּז, *Et* מַפְחִין נְפָשׁ, *Venet.* מַפְחַת נְפָשׁ.

67 מְתָחֵי & מְתָחוּת) *V. & El.* תְּוֵהּ & מְתַוְּהוֹת.

XXIX.

5 וְיחִיפוּ) *V.* עֲדוּ.

9 דְּתַצְלְחִין) *V.* דְּתַצְלָחִין.

26 וְרַעְוִינוּן) *Lege cum V.* וְרַעְיְנִין. *sic infr. cap 32. vers. 17.*

XXX.

4 וְדַבְּרִינָנְ) *V.* וְדַבְּרִינָךְ.

XXXII.

Pro וּמְחֵי) *malim scribere* וּמַחֵי *in Benoni Aphel: à verbo* חֵיָא.

FINIS V. LIBRORVM MOSIS.

23 בְּחֵצְרִים) *Pro Hebr.* בַּחֲצֵרִים. *V. & El.* בִּרְפִיחַ, *sed illud mallem.*

25 זַוְעֲתָךְ) *Ven.* זוֹעֲפָךְ *pro Hebr.* פַּחְדְּךָ.

30 וּתְקֵף) *Scribe* וְתִקֵּף, *aut lege cum V.* וְאַתְקֵיף.

III.

3 וּמְחִינֵיהּ) *ponitur pro Hebr.* וַנַּכֵּהוּ *id est, Percussimus eum. sed V. videtur rectiùs habere* דְּמְחֵינַהִי *vide cap. 29. vers. 7. vbi habes 1. pluralem cum affixo.*

9 טוּרָא דְתַלְ) *Scribe* טוּרָא דְתַלְנָ, *vel lege cum V.* טוּר תַּלְנָ.

IIII.

10 *Pro* יַלְפוּן) *scribe* יַלְפוּן, *vel lege cum V.* יְאַלְפוּן: *nam in Hebr. est* יְלַמְּדוּן *id est, Docebunt.*

27 דְּאַגְלִי) *V.* דִּי יְדַבֵּר *pro Hebr.* אֲשֶׁר יִנָּחֵג. *sic infr. cap. 28. ver. 37. vbi idem verbum occurrit.*

V.

23 כְּשִׁמְעָכוֹן) *Malim cum V. legere* כְּמִשְׁמַעְכוֹן.

VI.

24 *Pro* כְּמֵיטַב) *reponendũ* לְמֵיטַב, *vel legendum cum V.* דְּיֵיטַב.

VIII.

14 וְיחְקֹף לְבָ) *V.* וְיָרִים לְבָ, *pro Hebr.* וְרָם לְבָבְ.

20 מַגְלֵי) *V.* מוֹבֵד *pro Heb.* מַאֲבִיד.

IX.

1 *Verbum Hebr.* לָרֶשֶׁת) *vt alibi sæpè, transfertur in Complut. per* לְמֵירַת. *in Ven. verò per* לְתָרְגָא. *sic infrà cap. 12. vers. 29.*

X.

2 בְּאַרְחָן) *Non malè posset addi ex Hebr. & V.* בְּכָל אָרְחָ.

XII.

1 *Pro* אֱלֹהֵךְ) *reponendum censeo ex V.* אֱלָהָא, *nam absurdum est dicere* אֱלָהָךְ דַּאֲבָהָתָךְ, *pro* אֱלָהָא דַּאֲבָהָתָךְ. XIII.

3 רַחֲמִין קָרֵם יְחוָה) *pro Hebræo* אֹהֲבִים אֶת יְחוָה. *Lectionem Ven. præferrẽ quæ sic habet* רַחֲמִין דַּיְ.

14 אִתְעֲבִידָא) *Malim cum Ven.* אִתְעֲבִידַת.

XIIII.

21 *Pro* תְּזַבְּנֵהּ) *scribere* תְּזַבְּנֵהּ. *sic infrà cap. 21. vers. 19. & cap. 24. vers. 7.*

XVI.

16 רִיקָנִין) *Videtur* רֵיקָנִין *legendum cum V. nisi malis* רִיקָנוּ *sine* ן, *vt legitur in Esther.*

XVII.

5 לְקָרְנָךְ) *Hebr.* אָל שְׁעָרֶיךָ, *Ven.* לְתָרַע בֵּית דִּינָךְ.

7 *Pro* עֲבִיד) *scribe* עֲבֵד. *sic ver. 11. & 10. pro* וְלָפוּנָךְ *scribe cum V.* וַלָּפוּנָךְ, *in quo verbo sæpè erratum est. vide infr. cap. 20. ver. 18. & 24. vers. 8.*

XVIII.

3 *Pro* נְכֵסִי) *scribe ex V.* נָכְסֵי.

9 *Scribe* תּוֹעֲבָתָא. *sic vers. 12.*

XX.

4 אֱלָהָךְ) *Melius legeris* אֱלָהָכוֹן *cũ V. sic infr. cap. 29. vers. 6.*

8 וְיכוּפוּן) *Non malè legeris cum V.* וְיוּסְפוּן.

nomina desinẽtia in וּת, *facies pluralia, cùm res postulabit.*

XVIII.

13 דְּיִתְכוֹן) *Malim legere cum V.* דִּי יֵיתוֹן *quia in Hebr. est* יָבִיאוּ.

30 בְּאַפְּרָשׁוּתְכוֹן) *V.* בְּאַפְרָשׁוּתְכוֹן, *vt vers. 32.*

XXI.

11 בְּמִגְנַת) *Alij* בְּמִגְנוֹת.

XXII.

17 *Pro* וְקָרָא) *malim scribere cũ V. in Macor,* יַקְרֵא, *vt infrà rectè legitur cap. 24. vers. 11. vbi V. habet* וְקָרָא: *ex quibus locis inconstantiam scriptorũ licet perspicere.*

XXIIII.

9 *Pro* לְטַדְ יְחוֹן לְטִין) *malim scribere* לְיִטְדְ *&* לִיטִין, *vt monuimus suprà Gen. cap. 27.*

22 *Ante* אֲתוֹרָאָה) *legitur in V.* עַד מָה *vt in Hebr. quod Aben Ezr. interpretatur* עַד מָתַי. *Hierõ. Quãdiu (poteris permanere?)*

24 וְצִיצָן) *V. & El.* וְסִיעָן *pro Hebræo* וְצִים.

XXVIII.

14 בְּאִתְחַדְרוּתֵהּ) *Reponendũ censeo ex V.* בְּאִתְחַדָּתוּתֵיהּ: *facile enim fuit* ד *pro* ת *scribere, quippe cùm literæ sint eiusdem organi, pro Hebr.* בְּחָדְשׁוֹ.

XXX.

15 *Pro* בְּעַלָּה) *scribe* בְּעָלָה.

XXXI.

50. וְאַשְׁכְּבִין) *V.* וְשִׁכְבִין, *El.* שַׁכְבִין *pro Hebr.* וְעָמִיד.

XXXII.

3 שַׁכְלְלְתָּא) *V.* מַכְלְלְתָּא *pro Heb.* עֲטָרוֹת. *Ibid. pro* שׁוּפַן דְּבֵית נִמְרָא, *V. habet* וְכוּמְרִין דְּבֵית נִמְרִין.

Item verba Hebr. וְאַלְעָלֵה וְשֶׁבָּם וּבְנוֹ *quæ Complut. retinet: in Ven. Chaldaicè vertũtur ad hũc modũ:* וּבַעַל דִּיבוֹן וְסִימָא וּקְבוּרְתָא דְמֹשֶׁה.

33 *Pro* מַלְכָוָת) *lego cum Ven. in singulari* מַלְכוּת.

XXXIII.

45 *Pro* מֵעִיִּים) *V. habet* בְּמִנְיָתָא.

53 וְתֵירְתוּן יַת אַרְ) *V.* וְתִתְרְכוּן יַת אַרְעָ. *vide supr. 1. cap.*

55 מַקְפְּנִיכוֹן) *cũ V. lege* מַקְפָּנִיכוֹן *id est, Circundantia vos, vt rectè habet versio.*

XXXIIII.

3 דְּסִין) *V. vt Hebr. per* ע *legit.*

XXXV.

22 מְחָחִי) *Ven.* רְחָחִי, *vt legitur vers. 20. pro Hebr.* חֵרֶף.

XXXVI.

8 מֵירַת) *Hebr.* יְרֻשַּׁת; *V.* יִרְתַּת. *Vers. vlt.* יַת מֹשֶׁה) *V.* בִּידָא דְמֹשֶׁה *vt etiam Hebr. habet.*

IN DEVTERON.

CAP. I.

11 דַּאֲבָהָתְהוֹן) *Corrige ex Ven.* דַּאֲבָהָתְכוֹן.

16 אֲחוכוֹן) *Repone ex V.* אֲחֵיכוֹן.

44 *Pro* דְּנַתְזָן) *malim scribere* דְּנָתְזָן *sine daghes.*

II.

21 וְתָרֵיכְנוּן) *Lege cum Venet.* וְתָרֵיכוּבוּן, *sic versu sequenti.*

11 *Post* אֲעַפִּיד) *adde* לִיךְ *ex Ven.*

IIII.

11 אֲבוּנֵן) *V.* אֲבוּכוֹן.
Ibid. pro קְרִי) *scribe* קָרֵי.
16 *Pro* בְּעִיטְפָתָא) *repono* בְּעִיטְפָתָא *vel* בְּעָטְפָה *ex Ven.*

IN I. LIBRVM SAMVELIS.

CAP. II.

5 לְאוּגְרָא) *Malim cum alijs legere* לְאִתְנַגְרָא *à verbo* אֲנַר.
Ibid. pro וְיסוֹפָן) *lego* תְּסוֹף.
9 *Pro* זַבִּי) *scribitur in Maſ.* זַכֵּי *rectè; niſi malis ſcribere* זַבֵּי.
16 וְאָמַר לָא) *In Hebr. legitur* לוֹ. *Ven.* לֵיהּ. *Hieron. &* LXX. *Nequaquam.*
30 *Pro* אֲוַקַר) *ſcriberem* אֲבַקַר.
33 *Pro* אִיפְסוֹק) *ſcribe* אֶפְסוֹק, *vel cum V.* אַפְקִיק.

III.

3 וְחָלָא דֵיחָוֵה) *Pro* דֵיחָוֵה *V. & Kimh. legunt* אֶשְׁתְּמַע.

IIII.

10 רְגוֹלִי) *V.* רְגוֹלַי *pro Hebr* רִגְלִי, *& pro* וְאִתְקְטִילוּ *V. habet* וְאִתְקְטַל *in ſingulari.*
18 וְאִיתְּבֶרֶת פַּרְקוֹתֶיהָ) *V. & El.* מִפְּרַקְתּוֹ *pro Hebr.* פְּקוּתֶיהָ.

VI.

3 אֶשְׁמִיהּ) *Malim ſine affixo cũ V. legere* אֲשָׁמָא. *ſic verſu ſequẽti.*
4 שַׁרְיָא) *V.* שַׁוְיָא.

VIII.

20 וְנִגִּיחַ) *Pro Hebr.* וְנִלְחַם. *Poteſt etiam legi* וְנִגִּיחַ *teſte R. Dauid.*

IX.

2 רַב) *V.* רָם *pro Hebr.* גִּבֹּחַ.
4 מַרְבְּרָא) *V. & Kimh.* מַתְבְּרָא, *pro Hebr.* שַׁעֲלִים.
7 נַעֲיל לְנִבְוָיָא) *R. Sal. et Kimh.* נַעֲיל לְנַבְרָא. *ſic infrà verſu 9. vbi Ven. legit* גַּבְרָא.

X.

9 כַּד אִתְפְּנִי לְמֵיזַל) *V. poſt* אִתְפְּנִי *addit* בֵּיתְפְּיהּ.
26 וְאִתְיְהִיב) *Alij legunt* ד *pro* ו, *fortaſſe melius.*

XII.

2 קָשֵׁית) *V.* קָשִׁישׁ. *Elias dicit vtrumque inueniri, &* קָשִׁישׁ *&* קָשִׁית.
3 וּמִן דְּמַן קַבִּיל) *Kimh. & V. legunt iuxta Hebr.* וּמִמַּר מַן. *Facile fuit ex Iod literam Nun protrahere.*
8 בְּאַרְעָא) *Textus Hebr. habet* בַּמָּקוֹם, *quem Veneti ſunt ſecuti* בְּאַתְרָא.
11 *Pro* וְרַבַּעַל) *V. legit* גִּדְעוֹן.
12 לְנַלְיוֹכוֹן) *Pro Hebr.* עֲלֵיכֶם, *V.* עֲלֵיכוֹן,
18 וְצַלִּי) *V.* וּקְרָא *vt Hebr.*
19 אֱלָהֲנָא) *In Hebr. eſt* אֱלֹהִיךָ, *pro quo V. habet* אֱלָהֵךְ.
20 עֲבַדְתּוֹן) *V.* גְּרַמְתּוֹן. *Kimh. dicit vtroque modo inueniri in diuerſis exemplaribus.*

XIII.

20 כוּלְבֵיהּ) *Kimhi dicit quædã exemplaria habere cùm* ב, *nempe* בּוּלְבֵיהּ. *ſic & Bahal Aruc legit.*

21 *non eſt interpretatus, teſte R. Dauid Kimchi. Venet. tamen habet* וַעֲקַת נַפְשִׁיהּ.

XI.

2 מְשָׁבְטָא אוֹחֲרִי) *Non legitur* מְשָׁבְטָא *in V. nec in Hebr.*
23 לְמֵירְתָה) *Malim cum Venet.* לְמֵירְחָיֵה, *vt referatur ad Amorrhæum: nam affix. fem. non conuenit cum præcedentib.*
34 מְנָה) *Sic etiã videtur Kimh. legere. Hebr.* מִמֶּנּוּ *de quo diſputant Interpretes. V.* מִנְיָה.

XIII.

16 תְּיַחֲדִינַנִי) *à verbo* אֲחַד. *Rectè ſcriberetur* תְּיַחֲרַנַנִי.

XIIII.

11 וְגִבְרִין) *V.* חֲבֵרִין *cum Hebr.* מֵרֵעִים *melius conuenit.*

XV.

14 וְהַוָה) *V. rectius* וַהֲוָאַת: *nam verbum plurale eſt in Hebr. & paulò pro* וְאִיתְפַּסְקוּ *Venet. legit* וְאִתְכְּסִיו
19 בְּיוֹמָא דְּבְלוֹעָא) *Sic etiam V. ſed R. Kimhi dicit ſe in quibuſdam codic. inueniſſe* כַּכָּא דְּבַל, *in alijs verò* רוּמְזָא דְּבַ.

XVI.

25 קְרַן) *V.* קְרוֹ *id eſt, Vocate.*

XVIII.

1 *Poſt* אִתְפְּלַנַת) *non malè poſſet addi ex V.* לְהוֹן.
25 וְתַטִּיף) *V.* וְתַטִּיל.

XIX.

בְּדֵי יוֹמָא) *non legitur in V. nec in Comment. Kimhi.*
21 לְחַמָּרֵיהּ) *Non inconcinnè leges vt erat in Maſiano* לַחֲמָרַיָּא *ſine affixo.*

XX.

16 *Pro* מְשַׁנַּן) *corrige* מְשַׁנַּן, *ſic enim habent Maſ. & alij.*
28 *Pro* כָּחֲנָא) *legitur in Hebr.* בַּר אַהֲרֹן, *& in V.* בַּר אַהֲרֹן.

IN LIB. RVTH.

CAP. I.

2 מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן רַבְּנִין) *Ven. addit* אֶפְרָתִין, *vt etiam in Hebr. legitur.*
9 *Pro* יְהַב) *ſcribe* יֵיהַב *in futur. pro Hebr.* יִתֵּן.
12 מְבַּעֲלָא) *ponitur pro* מִתְבַּעֲלָא.
19 וַאֲכָנִישַׁת) *pro Hebr.* וַתֵּהֹם, *V.* וְאַרְגִּישׁוּ.
20 בְּרֵם) *Malim legere cum V.* אֲרוֹם *pro Hebr.* כִּי.
21 *Poſt* אִתְּלַת) *Ven. legit* מִבַּעֲלִי וּמִבְּנַי.
22 וְיָתְבַת) *Ven.* וְתָבַת *pro Hebr.* וַתָּשָׁב.

II.

3 וְאוֹרַע אַרְעוּתָא) *Venet.* וְאוֹרַע אַרְעָהָא, *El.* וְאוֹרַע אַרְעוּתָא. *Legitur affixum in Hebr.* וַיִּקַּר מִקְרֶהָ.
6 דְּמִן עַמָּ'] *Non legitur* ד *in V. & rectè.*
14 *Poſt* קְרִיבִי) *adde ex V.* הַלְכָא, *quia in Hebr. eſt* הֲלֹם.
21 תְּתוּפִין) *Malim cum Ven.* תִּתּוֹסְפִין *vt ſupra verſ. 8.*

III.

3 בְּשַׁמָּנִין) *V.* בּוּסְמָנִין.

re volens, vt arbitror, קשׁ *vel* קשׂא *& נקש eſſe eiuſdem ſignificati.*

V.

11 בֵּית מְתוּבַת] *V. & El.* מְכוֹנַת. *Et pro* וּמְכָנַת *V. legit* וּמְתוּבַת.
16 אִיתַי מַשְׁרֵי נָצְחָא] *V. videtur clarior lectio:* אִיתָא הִיא מַשְׁרִיתָא נָצְחָא *id eſt, Quiſnam exercitus ſit ſuperior. Nã* מַשְׁרֵי *pro* מַשְׁרִיתָא *poſitum eſt in Maſ. fortè neglecto apice ſuper Iod, qui ſolet oſtendere vltimas literas deeſſe. vel dic* מַשְׁרֵי *idem eſſe quod* מַשְׁרִיתָא, *ſicut inuenitur* זַרְעֵי *pro* זַרְעַיָּא, *infr. cap. 18. verſ. 19. in V. nam in Maſ. legitur* זַרְעוּי.
28 בְּעַר] *Videtur delendũ, quia eſt vox Hebr. quam* מִן *ſatis exprimit, nec legitur in V. Irrepſit, vt exiſtimo, in contextum, quia tanquam index verſus Hebraici, in principio ponebatur. (In vſque) igitur in verſione eſt expungendũ.*
30 *Non malè poſſet præponi* חֲלָא *ex Hebr. & Ven. ſic ſequent. cap. verſ. 15. ante vocem* הָא.
31 *pro Miſericordiæ &c. repono, Qui autem diligunt eum, ſplendebunt tanquã Sol exoriens. &c.*

VI.

2 *Scribe in plurali* מַטְמוֹרְיָתָא, מְעַרְתָא *&* וּמְצָרְתָא. *vide cap. 13. lib. 1. Sam. verſ. 6. & 23. & 23.*
31 וְיָהַב] *V.* יִתְיְהִיב *futur. paſſ. vt rectè habet verſio.*
38 וּנְפַקְטָלָא] *Lege cum El. & Ven.* וַיִּמָּץ *pro Hebr.* וּנְפַץ.

VII.

14 מַשְׁרִיתָהּ] *Sine affixo legendum cum V.* מַשְׁרִיתָא, *vt etiam eſt in Hebr. & delendum (eius.)*
24 וְיחוֹרוּ] *Eſt imperat. ab* אחר *pro Hebr.* לְכְרוּ. *Non malè poſſet legi cum V.* וַאֲחוֹרוּ.

VIII.

16 וְנָרִיר] *Pro Hebr.* וַיָּרַע *id eſt, Et contriuit, comminuit, vt omnes interpretes vertunt. Ven. & Kimchi* וְתַבַּר, *El.* וְנָרַר. *Alij* גדר *iuxta illud Dan. 4.* גִּדּוּ *Succidite.*
24 עַרְבָאֵי קְטוּלוּ] *Sic etiam habet Kimh. in Comment. ſed Ven. pro* קְטוּלוּ *legit* אִנּוּן, *vt eſt in Hebræo* הֵם.

IX.

4 סְרִיקִין וּבְקָרִין] *Venet.* טְרִיקִין *&* וּכְסִירִין. *Vtraque lectio legitur in Comment. vbi vox* בָּקָרִין *explicatur fuſiſsimè: vel iuxta primam ſignificationẽ Paſtores boum, qui inter homines habentur viliſſimi. vel* ב *pro* פ *quaſi* פָּקָרִין *homines libertate donati aut dimiſſi. Item Temerarij, præſumptuoſi.*
31 צָרִין] *Benoni Hebr. V.* צָיְרִין *Chaldaic.*
41 *Pro* מְלִמְתַב] *ſcribe* מִלְּמֵתַב, *vt ſit diſcrimen inter* תוב *&* יתב.

X.

4 *Pro* קְרַת] *repono ex V.* קָרַן: *quia in Hebr. eſt* וַיִּקְרָאוּ.
16 וַתְּקַצַּר בַּפְשׁוֹ *&c.*] *Maſ. retinet verba Hebraica: quæ Ionathã*

29 שְׁבָטָא דְמְנַשֶׁה לְזַרְעָ'] *Inſerendum videtur ex Ven.* רִבְנֵי מְנַשֶׁ' *ſic enim in Hebr. eſt* מַטֵּה בְנֵי מְנַשֶּׁה.
33 *Poſt* יְהוָה] *adderepotes ex V. iuxta Hebr.* אֱלֹהָא דְיִשְׂרָאֵל.

XIIII.

2 תַּת מֹשֶׁה] *Malim legere cũ V.* בְּיַד מֹשֶׁה *vt eſt in Hebr. ſic verſ. 10.* עִם יִשְׂרָאֵל] עִם *videtur delendum, cùm deſit in Hebr. & Ven.*

XVI.

13 תַּקִּיפוּ] *Scribe* תְּקִיפוּ. *ſic paulò pòſt pro* תָּרְכוּנוֹן *vt habet Venet. legendũ cum Maſ.* תַּרְכִּינוֹן: *in Hebræo enim eſt ſingulare.*
16 וְלִרְבִית מִישַׁר] *videtur* בֵּית *irrepſiſſe in cõtextum, nam nec in Hebr. nec in Ven. legitur.*

XVIII.

6 וְתִיתוֹן] *Non malè ſcriberetur cum V.* וְתַיְתוֹן *pro Hebr.* וַהֲבֵאתֶם.

XX.

4 *& alibi pro* וְיתִיב] *Scribo* וְיֵתֵב *vt reſpondeat verbo Hebr.* וְשָׁב.
7 כַּאֲרַע דְּבִית] *V. melius* בְּטוּרָא דְּבִית, *ſic enim in Hebr. eſt. vt infrà verſ. 11. cap. ſequenti.*

XXI.

45 בַּטִּיל] *Scriberem intranſitiuè* בְּטֵל *pro Hebr.* נָפַל. *ſic in fin. ca. 23.*

XXII.

19 אַחֲבַנְתְּהוֹן] *Scribe vt erat in Maſ.* אַחֲסַנְתְּכוֹן.
34 *Prius* סָהִיד *videtur redũdare.*

XXIIII.

8 וְירִיתוֹן] *Scribendum* וְירִתוּן, *vel legendum cum V.* וְיִרִיתְתוּן.
19 מִן קֳדָם דִּין לָא יְשָׁבוֹק] *Veneta videtur melior* מִן קֳדָם דִּין דְּקִשׁוֹט לָא יְשָׁבוֹק *&c.*
27 לְדִכְרִין] *Pro voce Hebræa* לְעֵדָה, *quæ in V. duabus exprimitur* לְדִכְרִין וּלְסַהֲדוּ.

IN LIB. IVDICVM.

CAP. I.

35 וּתְקִיפַת בֵּית] *Non malè poſſet interſeri* יַד *ex Hebr. vt habetur in Ven.* וּתְקִיפַת יַד בֵּית.

II.

4 *Pro Hebr.* מַלְאַךְ יְ, *Maſ. habet* נַבְיָא דַיְ, *V.* נְבִיָּא דַיְ.
9 בְּתִמְנַת סָרַח] *Venet. legit vt Hebr.* בְּתִמְנַת חֶרֶס.
10 לְבֵית אַבָּהָתּוֹהִי] *Quamuis non ſit mala lectio, pro Hebr.* אֶל-אֲבוֹתָיו *videtur tamen æquè rectè poſſe legi* לְוַת אֲבָהָת *vt habet Ven. Puto enim ex* לְוַת *ob quandam affinitatem literarum in pronũciatione,* לְבֵית *factum eſſe.*
18 וּמְשַׁעְבְּדֵי] *Scribere in Benoni cum Ven.* וּמְשַׁעְבֵּד.

IIII.

7 וְאִיתַּבִּיב] *Scribe* וְאֶתַּבֵּב *vel* וַאֲתַּבֵּב *aut* וְאֶתְתַּבֵּב, *quæ forma eſt vſitatior.*
11 *Pro* עִם מִישָׁךְ] *legerem cum Hebr. & Ven.* עַד, *niſi* עִם *accipias pro, Prope, iuxta.*
22 וּנְקָשַׁת יַת סִיכְתָ'] *Ven. & Elias* וּנְקִישַׁת יַת סִכְּ'. *ſic etiam Bahal Ar. in radice* קש, *citat* ונקשת, *innue-*

XV.

4 וְאֶדְנִיָּה) *Sic & V. sed Kimh. clariùs legit* וְאַדּוֹנִיָּה.

XVI.

6 *Pro* גְּבַרְיָא) *scribe cum Ven.* גַּבְרָיָא.

21 אִתְּגֵרִיתָא מֵאֲבוּךְ) *Ven.* אִתְּנָ בַּאֲבוּךְ.

XVII.

2 כְּרִתִי) *V.* כַּר חוא.

19 דְּקָלִין) *pro Hebr.* הֲרִפוֹת. *Alij legunt* דְּקִיקִין *vt Bahal Ar. sed El. putat* ד *esse seruile, vt sit idem quod* קָלִיא *id est, Tostum frumentum, aut species leguminis.*

XVIII.

16 זְעִיר) *Bahal Aruch etiam sic citat. & Elias dicit se nusquam, præterquam in Aruch, illam lectionem inuenisse: quia legit* קְנַע, *vt & V. Hebr.* חָשַׁךְ.

XIX.

6 חֲוִיתָא) *Non malè Ven.* חֲוִיתָא, *nam in Hebr. est* הִגַּדְתָּ.

7 מִנְעוּרָךְ) *Hebr. est. V.* מִזְּעוּרָךְ.

26 מְחָנַר) *pro Hebr.* פִּסַּח. *V. non malè* חַגּוּר.

XX.

15 וַאֲקַפָּה מַשְׁרַיָן) *Sic Venet. In Maſ. autem erat* וַאֲחַפָּה, *quod non placet. Kimhi verò optimè* וַאֲקוּפָא *vt sit plural. femin.*

25 וְשִׁישָׁא) *V.* וּשְׁוָא. *Duplex est lectio in Hebr.*

XXI.

4 בְּרִיכִין) *Lege potiùs cum Ven.* עְרִיכִין, *vt sensus fiat clarior: q.d. non indigemus pecunia. puto enim in Maſ. mendosè* ב *pro* ע *scriptū esse; cuius rei etiam exemplum Psalm. 19. habes.*

XXII.

2 קָדְמוֹהִי) *Non malè præposueris cum V.* ד, *vt* מְשִׁיצֵי *referatur ad clausulam præcedentem. In Ven.* מְשִׁיצָאָה *legitur.*

24 כָּל יוֹמַי) *Non legitur in Hebræo nec Ven.*

47 וּמְרָמָא) *Melius Ven.* מְרוֹמָם, *nam in Hebr. est* וְרָם.

XXIII.

1 *Scribe* וּתְקִין *in Peil.*

3 לִיקוֹם) *Ven.* דִּיקוֹם *quod est vulgarius.*

4 כְּבָרָא דְּמַסְגְּרָא נְשָׁנֵי בְּיַצְרָתָ') *V.* כְּאֻכָּרָא דְּמְסוֹבַר בְּשָׁ' בַּצּוֹרְתָא.

11 דְּטָלוֹפְחִין) ד *videtur certè abundare, nec etiam legitur in V.*

26 דְּמִן פְּרַעְתּוֹן) *V.* דְּמִן פְּלֹט *vt est in Hebræo.*

XXIIII.

7 לְמִבְצַר צוֹר) *Hebræa sunt. sed in V. Chaldaicè vertuntur* לְקִרְוֵי כְּרִיכָן.

23 אֲרַוְנָה מַלְכָּא) *Kimhi legit* אֲרַוְנָה לְמַלְכָּא.

IN I. LIB. REGVM.

CAP. II.

5 וּרְמֵי דִי יִתְחַשִׁיב] *V.* וּרְמֵי דְמָחַשִׁיב *i. Cogitabat quòd reputaretur.*

22 קְשׁוֹט) *pro Hebr.* נָרוֹל. *Ven. fortè meliùs* קְשִׁישׁ, *nam loquitur de Adonaſer. Elias verò rectè et Pagn. per* שְׁרָא *cum* ד, *quod non ſemel, præcipuè in hoc capite, inuenies.*

42 בִּינָנָא) *V.* בֵּינָא *pro Hebræo* בֵּינִי.

XXI.

5 וְהוּא לָא) *Non legitur negatio in Hebr. nec in Ven.*

11 מְשַׁבְּחִין) *Ven.* מְשַׁמְּעִין, *pro Hebr.* יַעֲנוּ.

XXII.

8 דְּבָאִיב לִי) *videtur redundare. nec legitur in Hebr.*

15 וְכָל בֵּית) *Legitur* בְּכָל *in Hebræo & Ven.*

18 לְשָׁלוּט) *Malim cum V.* וְשָׁלוּט *legere. alioqui dicendū erit* לְמִשְׁלוּט *esse Infinit. Hebraic.*

22 וְכָל בֵּית) *Non malè legeris cū V.* בְּכָל נֶפֶשׁ בֵּית. *sic enim est in Hebræo.*

XXIII.

11 *Post* חֶסְבֵּר) *legitur in Ven.* שָׁאוּל *vt etiam in Hebr.*

18 לְאַרְחֵיהּ) *Sic & Kimh. V.* לְבֵיתֵהּ *vt est in Hebr.*

26 מִתְבְּעֵית) *V.* מִתְבְּעֵי *pro Hebr.* נֶחְפָּז.

XXIIII.

11 וְחָסִית עֲלָךְ) *Sic & V. verùm D. Kimh. dicit quædam exemplaria legere* וְחַכַּת נַפְשִׁי עֲלָךְ, *quod nō malè cū Hebr. cōuenit* וַתַּחַס עָלֶיךָ.

12 סְטִית) *V.* חָטֵית *pro Hebræo* חָטָאתִי.

16 דַּיְנִין דִּינִי) *Quia in Hebr. est* וְרֵב אֶת רִיבִי, *puto reponendum ex V.* וְדִין דִּינִי: *nam Maſ. lectio non placet.*

XXV.

1 וּנְפַק) *V.* וַיֵּרֶד *pro Heb.*

18 עָאן תַּכְּרָא) *Sic legunt etiam R. Sal. Elias & V. sed Kimh. legit per* ח, תַּחְבְּרָא, *nescit autem quid significet. Hebr.* צאן עֲשׂוּת *quod R. Sal. interpretatur Oues refertas carne tenera & ouis.*

29 *Post* דְּרָבוֹנִי) *addendum* גְּנִיזָא *ex V. El. & D. Kimh. vt respondeat Chaldaica vox Hebr.* צְרוֹרָה.

XXVI.

18 וְלָא בִידִי) *V.* וּמָה בִידִי, *Hebr.* וּמָה בְיָדִי.

XXX.

21 יְעַרְעַ דָּוִד יַת עַמָּ') *pro Hebr.* וַיִּגַּשׁ דָּוִד אֶת עַם. *Kimh. dicit in quodam exemplari legi* וּקְרִיב דָּוִד לְוָת עַמָּא.

XXXI.

4 וְיִתְלַעְבוּן בִּי) *Ven.* וְיִתְעַלְּצוּן בִּי. *Kimh.* וְיִתְעַלְּצוּן *sed puto mendum esse, &* צ *esse loco* ב: *nam dicit importare Contemptum, iuxta illud* כמתעתע, *quod Chaldæus reddidit* כמתלעב, *pro Hebr.* וְיִתְעַלְּלוּ בִי. *Elias in rad.* לעב *legit* וְיִתְעַלְּבוּן.

IN II. LIBRVM SAMVELIS.

CAP. I.

20 *Scribe* יַחְדְּנוּן.

26 *Pro* חֲבִיבְתְּ) *Scribe* חַבֵּבְתְּ.

III.

29 בַּאֲגַר) *sic & V. sed El. legit cū* ד, *interpretaturq; Germanicè* Krucken.

35 לְאוֹכְלָא) *V. & El.* לְאוֹרָא.

IIII.

2 תַּרְתֵּין) *Non legitur in Hebr. nec in Ven.*

V.

9 מְלַיְתָא) *Quidam scribunt, teste Elia, cum Iod mobili* מַלְיְיתָא. *sic, vbicunque inueneris, videtur scribendum.*

11 *Post* אָעִין) *additur in Kimh. & Ven.* וַאֲנִין.

VI.

5 אֲעֵי בִּירְזִין) *pro Heb.* עִוְרֵי וְרוּשִׁים *V.* אֲעֵי בְּרָזוֹן *fortè à verbo* בָּרַז *Perforare. q. d. Instrumenta musica perforata. sed illa lectio est verior.*

13 כַּר נְטָלוּ אֲרוֹנָ') *Ven.* כַּד נְטָלוּ אֲרוֹנָ' *pro Hebr.* נָטְלֵי אֲרוֹ' צְעֲרוּ נְשָׁאֵי אָ'.

Et paulò post דַּרְגִין) *sic Kimh. sed El. & V. & alij* זוּגִין *pro Hebr.* עֲגָלִים.

17 *Post* יָתְיָה) *adde ex V.* בְּאַתְרֵהּ.

VII.

7 לְכָל חַד) *V.* עִם חַד *pro Hebr.* אֶת אֶחָד. *sic vers. 10.* קָרְמֵי *videtur abundare.*

Item בְּנֵי רְשִׁיעָא) *V.* בְּנֵי רִשְׁעָה.

23 וּמִי) *Lege potiùs cum V.* וּמִן.

IX.

7 וְאוֹתֵב לָךְ) *Ven. fortè melius* וַהֲשִׁבֹתִי לְךָ. וְאָתֵיב לָךְ *pro Hebr.*

X.

4 וּגְרַע) *In Maſiano erat cum* ר וּגְרַע.

XII.

3 בְּחִיקֵיהּ) *Sic & V. Sed Elias dicit mendum esse, & legendum* בְּחֵינֵיהּ.

28 וּשְׁרוֹ) *Lege cum V.* וּשְׁרֵי, *vt numero conueniat cum Hebr.*

31 וְגַרַר) *R. Sal. R. D. Kimh. Elias & alij legunt* וְגָרַר.

XIII.

13 חִסּוּדִי) *V.* חִסְדִּי.

18 לַרְשֵׁי בְּנַת) *V.* לַבְּשֵׁן בְּנַת *quod certè mihi videtur rectius.*

32 יְיַמַּר מַלְכָּא) *Non malè cum V. legeris* יְיַמַּר רְבוֹנִי, *quia in Hebræo est* אֲדֹנִי.

37 יוֹמִין סַגִּיאִין) *V.* כָּל יוֹמַיָּא.

XIIII.

5 בְּרַם אִתְּתָא) *R. Sal. D. Kimh. & V.* בְּקוּשְׁטָא *pro Hebr.* אֲבָל.

7 יְרוּתָא) *Rectiùs V.* יְרוּתָא, *pro Hebr.* חֲיוּרֵשׁ.

14 *Pro* דִּינָא) *scribe* דַּיְנָא; *colligitur enim ita scribēdum ex Kimh. Commentarijs, quia* דיונא *cum duplici Iod scribitur.*

15 תְּמַלֵּל) *V.* אֲמַלֵּל *vtraque lectio sensu conuenit.*

Ibid. פִּתְגָמָא הָרֵין) *V. iuxta Hebr.* פִּתְגָמָא דְּאָמְתֵיהּ.

21 עַבְרִית) *Sic Ven. Verùm in Maſ. erat* עֲבַרְתָּ, *vt est in Hebræo, iuxta Maſſoritarū correctionem.*

Sic vers. sequenti pro דְּעַבְדָּךְ *V. habet* דְּעַבְדֵהּ; *varia enim est lectio in Hebr.*

21 וְלַאֲפָצַת זָקֵת) *V. Kimh. & El.* וּלְאַנְצָרָא זָקֵת, *Bahal Ar.* וְלַאֲנָצָא *à verbo* אנץ *quod Eccl. 12. inuenitur pro Acuere.*

XIIII.

9 מַקְרִיבָנָא) *Scriberem* מְקָרְבָנָא *in Macor ex Cal. alioquin legendum cum V.* דְּנַתְמְטֵי.

17 *Pro* שְׁנָא) *corrige* שָׁנָא.

XV.

23 אֱנָשׁ דְּמוֹסִיף) *Ven. addit* דְּפָצַר וּמוֹטֵ'.

33 *Pro* דְּאַתְכְּלַת) *scribe* וְאַתְכְּלַת.

XVII.

5 גְּלַבִּין) *Inuenitur in quibusdam exemplaribus, teste Kimhi, cum* כ, גַּלְכִין, *pro Hebr.* קִשְׁקְשִׁים. *Bahal Aruch etiam per* כ *legit.*

11 פְּרִשְׁתָּאח) *Nō malè posset addi ex V. iuxta Hebr. dictio* הָאֵלּוֹן.

18 טִיבְחוֹן) *pro Hebr.* עֲרָבָתָם. *Kimh. habet* טבהון, *interpretaturq;* עִנְיָנָם *Res, negocia eorum, vt & Syri.*

20 *Pro* עַל נְטִירָא) *malim cum V. legere* עַל נָטְרָא *id est, Custodi.*

30 *Post* עַמָּא) *non malè posset addi* פִּתְגָמָא *ex Ven. iuxta Hebr.*

31 *Pro* וְרַבְרוֹהִי) *legitur in Ven. in singul.* וְרַבְרֵהִי *iuxta Hebræum* וְנֶקְחֵהוּ.

39 אֵילוּף) *R. Sal. R. Kimh. & V. melius videntur habere* אֲלִיף. *sic paulò pòst pro* אִילוּפִית *scriberem* אֲלוּפַת, *vel potiùs verbo pass.* אֱלִיפַת, *vel* אֱלוּפַת.

40 וּבְטַרְמִילֵהּ) *Bahal Ar. R. D. Kimh. Elias & Ven. per* ת *legunt* וּבְתוֹרְמִילֵי, *R. Sal.* וּבְתַרְמִילֵי.

42 בְּרֵיוֵה *erat in Maſ. sine affixo, & rectè.*

49 וְאַחְזַר) *pro Hebr.* וַיִּקָּלַע. *El. & Ven.* וְאַקְלַע.

XVIII.

11 וְאֶבְרְזִנָה) *Scribo* וַא *vt in versione est: Et infixit eam. in Aphel 3. persona, vt videtur Kimh. innuere, qui sic interpretatur* ונקב החנית; *sed scriberem cum V.* נֵיהּ *cum affix. masculi. alioqui* אֶמְחִינָהּ *esset scribendum.*

XIX.

24 בָּיְשָׁן) *Sic, teste Kimhi, quadam exemplaria habent; alia verò* בִּרְשָׁן, *vt etiam R. Sal. qui dicit Arabicè* ברשן *significare* משונע *Insanum. Bahal Ar. videtur legere duabus vocibus* בר שאן. *Si* בָּיְשָׁן *legas, erit adiectiuum à* בוש, *quasi esset, Verecundus, pudefactus.*

XX.

4 וְיִתְעַבִּיד) *In Hebr. est prima persona actiua* וְאֶעֱשֶׂה, *pro quo V. legit* וְאֶעְבִּיד.

20 שַׁדִּי) *Malim legere cum V.* אַשְׁרֵי. *pro Hebr.* אוֹרֵחַ, *nisi in Calmalis* שָׁרֵי *scribere, vt Benoni sit loco futuri.*

25 *Pro* מְתַקַּן) *scribe* מַתְקַן, *vel cum V. & El.* מְתַקֵּן.

36 לְעִלּוֹמָא) *Lege cū affix.* לְעִלְּמֵהּ *vt est in Ven. & Hebr. Et paulò pòst verbum* וַרַח *vertitur in Maſ. per* שָׁרָא *cum* ר, *veluti etiam citat*

30 בְּיוֹם עֲבֹדָה) *V. rectè* בְּיוֹד עֲבָדֵי *vt in Hebr.*

X.

6 וְתַיְתוֹן) *Scribe* וְתֵיתוֹן *vt rectè erat in Maſ. mendosè verò in V.*

7 וְשַׁדְרִינוֹן) *Sic & V. ſed mendosè. Repono igitur* וְשַׁדְרונוֹן *vel* וְשַׁדְרוֹן.

31 מְטָא מִכָּל) *V. vt Hebr.* מֵעַל. *idem occurrit infr. ca. 15. ver. 18.*

34 וְכָל גִּבְרָתֵיהּ) *Malim ſingulariter cum Hebr. legere* וּגְבוּרָתֵיהּ.

XI.

4 לְבֵית מַקְדָּשׁ) *Sic Venet. ſed in Maſ. erat* לְבֵית מַקְדָּשׁ.

6 בִּתְרַע גִּבְרַיָּא) *Kimchi dicit quædam exemplaria habere* בִּתְרַע נְטוֹרַיָּא. *i. In porta cuſtodum. pro Hebr.* סוֹר *Ibid.* מְשִׁתַּרְלוֹ) *Ven. pro Hebr.* מַשַּׁח מְרֹאשְׁתֹּלִי.

13 קַל רַבָּנִין) *V. Kimh. & El.* קַל דְּרַקְדָּנִין *id eſt, Vox ſaltantium. Hebr.* קוֹל הָרָצִים.

14 מִירְדָא מֵירְ) *V.* מִירְדָא מֵירְ. *ſed El. videtur rectius ſcribere* מֵרְדָא. *Hinc colligere potes quantum varient in ſcribendi ratione illi qui puncta addiderunt.*

19 *Poſt* בְּאוֹרַח) *cenſerem addendum ex Ven.* תָּרַע.

XII.

9 חַרְנָה) *Elias & Ven.* חוֹרָא, *pro Hebr.* חֹר.

Ibid. גַּבְרֵי חֵיכְלָא) *Kimh. Elias & Ven.* אַמַּרְכְּלַיָּא.

XIIII.

6 *Ante* אֱנָשׁ) *non malè addideris ex V.* אֶלְחִין, *pro Hebr.* כִּי אִם.

13 וּפְרַט) *V.* וּפְרָץ *vt in Hebr.*

21 דְּאַרְעָא) *Venet.* דִּיחוּדָה *vt in Hebræo.*

25 עִם עַבְדֵי) *V.* בְּיוֹד עַבְדֵי.

XVI.

6 וַאֲרוֹמָאֵי) *V.* וַאֲרַמָּאֵי. *In Hebr. eſt duplex lectio.*

13 יַת נְכָסַת) *V.* יַת דַּם נְכָסַת.

11 טְקוֹס שַׁבְתָּא) *Sic etiam Ven. & Kimh. qui tamen teſtatur ſe in quibuſdam exemplarib. inueniſſe* טֶקֶס מַרְבְּתָא.

XVIII.

16 סְקוֹפַיָּא) *Kimh. & V.* סְקוֹפַיָּא *Non legitur affixum in Hebr.*

19 מַלְכָא דְרַבְּתָא) *V.* מַלְכָא דְרַבְּתָא *pro Hebr.* מֶלֶךְ נָדוֹל. *Miror ſanè, cùm* רַבְּתָא *ſit femin. cum* מַלְכָא *maſculino conſtrui. fortè* רַבָּא *eſt legendum, vel potius* רַבְּתָנָא, *vt infr. habes verſ. 28. & in Iſaia.*

30 מִן יְדֵי] *Ven.* מִן יְהִיבַת, *Hebr.* מִנְּדוֹ.

XIX.

13] טַלְטוּלוֹנוֹן וַאֲגַלְיוֹנוֹן *Cùm paulò antè* הֲנַע וְעַוָּה *Chaldæus Paraphraſtes, tanquam verba, verterit ſingulariter; hîc ſimiliter ex Ven. reponenda ſunt in ſingulari* טַלְטְלוֹנוֹן וַאֲגַלְיוֹנוֹן, *vt ad regem Aſſyriorum referatur. vel* וַאֲגַלְיָאנוֹן *vt legit Pagninus in ſuo Theſauro in radice* נוּעַ.

28 וְרִשְׁחוּ) *Ven,* וְרִישְׁחוּ. *Elias hîc & Iſa. 37.* וְשָׁחוּ *per* ה *legit. In V. tamen*

21 וְגַמַּר) *Kimh. & V.* וּמַגַּר.

38 בְּמַעְפְּרָא) *Bahal Ar.* מַעְפּוֹרָא, *R. Sal.* בְּמַעְפּוֹרְתָא. *Kimh. duplicem adfert lectionem* בְּמַעֲפַרְתָּא עֵינוֹהִי *&* בְּמַעְפָּרָא עַל אַפּוֹהִי. *El. & Ven. vt Maſ.*

XXI.

2 דְּמֵי מַה) *V. & El.* דְּמוֹהִי.

5 *Pro* רוּחֲךָ) *Ven.* רוּחָךְ *melius: nam alterum eſt Hebræum.*

XXII.

9 לְגוֹאָה) *In Maſiano erat ſcriptū* לְגוֹאָה, *& ſic inuenio perpetuò ſcriptum in exemplaribus Hiſpanicis. ſed Bahal Ar. hîc* לְגַוָּאָא *vel* לְגַוָּאָא *legit. Elias* גַּוּ. *Venet. nunc* לְגַוָּאָה *modò* לְגַוְוָאָה, *modò* גַּוָּאָה, *vt infrà cap. 3. verſ. 6.*

34 דִּבְקֵי שִׁרְתָּנָא) *Kimhi & Ven.* דְּבָקֵי וּבֵין שִׁרְיָן. *Hebr.* הַדְּבָקִים וּבֵין הַשִּׁרְיָן.

IN LIBR. II. REGVM.

CAP. I.

17 לְאֶלְיָחוּ) *Non legitur* ל *in Hebr. nec in Ven.*

III.

חוֹבֵי דְשַׁעְתָּא) *Kimh. & Venet.* רְשָׁעָתָא *rectè.*

27 *In fine* הַיְשְׂרְאֵל) *Non legitur in Hebr. nec alibi.*

IIII.

34 וְאַלְחֵית) *pro Hebr.* וַיִּנָּחֵר. *El. fortè melius* וְאַלְחֵיהּ *q.d. Et defatigauit ſeipſum. Bahal Ar. per* ח *legit* וְאַלְחַת, *ſed quid ſit, nō explicat. ſic verſu ſequenti.*

35 וְאִתְמַקְמַק) *Hebr.* וַיְזוֹרֵר. *Bahal Ar.* וְאִתְמַקְמַק, *El.* וְאִתְמוֹקַק. *Ven.* וְאִתְמוֹרַק; *ſed hoc puto eſſe mendū.*

VI.

2 שְׁרִי) *Sic & Bahal Ar. Alij* כְּשׁוֹרָא.

VII.

9 חוֹבָא) *V.* חוֹבָא.

VIII.

7 מִמְרַע) *Scribe* מִמְּרַע, *vel lege cum Ven.* מֵרַע. *ſic vbicunque inueneris cum ſere, ſcribe cum alijs* מְרַע *in Cal, ſeua ſub* מ. *atque etiam corriges vbicunque legeris* מִמְרַע *ſine daghes, vel* מִתְמְרַע *repones. vt ſuperiorib. libris.*

IX.

15 מַחֲתָא) *Kimhi docet ſcribendum in plurali* מְחָתָא; *nam ſine punctis in eius Commentariis ſic inuenitur ſcriptum* מחאתא.

17 מַשְׁרִיתָא אֲנָא) *In Maſiano erat* מַשְׁרִיתָא, *in V.* מַשְׁרִיתָא. *Vide Iud. 5, 16. vbi etiam* מַשְׁרִי *legitur.*

25 *Pro* דַּכִּיר) *malim* דְּכִיר *legere in Imperat. vt eſt in Heb.* זְכֹר.

26 קְרָמוֹהִי) *Rectius Kimh. & V.* קָרָמַי; *nam affixū* וְהִי *apud politiores Paraphraſtas non puto inueniri pro prima perſona: ſi modò rectè exemplaria cum exempl. conferantur.*

32 נוֹאִין) *V.* נַוָּאִין. *Vide ſupr. cap. 22. verſ. 9. libri 1. Regum.*

Vlt. דַּעֲדָא כִּרְעוֹתֵיהּ) *Ven.* דַּעֲדָא מַרְעוֹתֵיהּ.

XIII.

11 וּשְׁמֵהּ מִיכָה) *Hæ duæ dictiones abſunt à Ven. licet R. Kimhi dicat in quibuſdam exemplaribus inueniri. Prophetæ nomen non memoratur in textu Hebraico.*

XIIII.

3 וְזִלּוּעַ) *Sic Bahal Ar. et Elias. ſed miror in V. ac etiam in Commentarijs Kimhi* וְקִלּוּעַ *ſcriptum.*

4 קָמָא עָ) *V.* קְהָא עָ *pro Hebr.* קָמוּ עֵינָיו. *Videtur hic pro* קְהָא *ſcribendum* קְחָא.

8 *Pro* וְיַחְבְּתָא) *ſcribe cum affixo* וְיַחְבְּתָהּ.

9 *Pro* מַחֲבָא) *non malè legeris cum Ven. in plurali* מַחֲבָן *vt eſt in Hebræo.*

10 דְּמַנְדְּרִין בְּנִיל) *Ven. & Kimh.* דְּמַנְדְּרִין בְּגוֹלוֹלִין; *ſed El. longè aliter, & non malè, mea ſententia,* דְּמַנְדְּרִין בְּגוֹלַיָּא *iuxta illud Gen. 29.* וְגָלַל אֶת הָאֶבֶן *Et reuoluit lapidem.*

11 בְּמֵימְרָא) *Rectius V. ſine* ב. *alioqui legendum paulò pòſt pro* גְּזַר *in Peil* גְּזִיר, *vt in Iſaia ſæpius inuenitur.*

22 דַּעֲבַרוּ קָדָמֵיהוֹן) *Venet. legit* אֲבָהָתְהוֹן *fortè rectiùs; in Hebræo enim eſt* אֲבוֹתָם.

28 לְרוּבָא) *Sic V. & Kimh. ſed puto cum Elia mendum eſſe. pro Hebr.* תָּא. *In Maſ. erat* לְרוּכָא, *quā lectionem Elias putat eſſe veriſſimam. nam* רוּכָא *in Miſnaioth* מָקוֹם *i. Locum ſignificat, vt & apud Syros.*

XV.

יַת טַעֲוָתָא) *Non malè cum Ven. legeris cum affixo* יַת טַעֲוָתָהּ *vt eſt in Hebræo.*

21 בְּתִרְצָה) *Sic eſt in Hebr. Ven. & Kimh.* בְּתַרְעִיתָא.

29 אִשְׁתְּאַר) *V. actiuè vt eſt in Hebr.* אַשְׁאַר.

XVII.

3 וְתִטְמַר) *V. rectiùs* וְתִטְמַר.

21 *Pro* בְּעַלָא) *Malim cum V. et Kimh. legere ſingulariter* בַּעֲלָא.

XVIII.

27 בְּקַל רַם) *Ven.* בְּקַל רַב.

Ibid. אִשְׁתְּרִיף) *Elias putat idem eſſe quod* אִשְׁתְּתִיף, *vt* ד *ſit loco* ת, *à* שתף. *ac ſi dicas, Eſt illi* שותפות *Commercium, ſocietas aut negociū cum alio.*

40 דְּקִרְוֹן) *V.* דְּקִישׁוֹן *vt in Hebr.*

45 דְּמִזְרַז) *Kimh. & V.* דְּמִזְרַז. *ſic ſequenti cap. verſ. 4. pro* מְטַרַף *Kimh. & Venet. legunt* מְטְרַף *in Ithpeal.*

XX.

12 וְאִזְדְּרִיזוּ) *Kimh. & Ven.* וּכְמִנוּ *Et inſidiati ſunt. pro Hebr.* זַשְׁמוּ.

20 *Pro* סוּסָא) *malim cū Kimh. & V.* סוּסָן *legere. niſi malis* סוּסָא. *Et paulò pòſt* תְּרִין זוֹג פָּרָשִׁין) *Kimh. dicit ſe ſic inueniſſe in alio codice; vulgatos autem libros habere* תְּרֵין רְתִיכִין. *In Maſ. non erat* זוֹג.

de Adonia fratre maiore, ſiue ſeniore. *Ibid.* חֲדָא) *Non malè legeris cum Kimh.* דָּא.

III.

8 בְּעָמָךְ) *ſcribe cum V. Et paulò pòſt pro* לָא *ſcribe* דָּא. *ſic verſu ſequenti* עָמָךְ *circa finem.*

26 אִתְגּוֹלַלוּ) *Ven.* אִתְגַּלְגַּלוּ, *Elias* אִתְגַּלְגְּלוּ.

VI.

4 כְּלִיסָנָא) *Sic & V. Sed Elias legit* כְּלוּכְנָא *vt Bahal Aruc citat. & etiam Rab. Sal. & Kimh. infr. cap. 7. verſ. 4. dicitq; etiam inueniri per* ק, קְלוּכְנָא.

Ibid. בַּיִת אַנְחַת) *Sic & V. Sed D. Kimh. & El. legunt* בֵּית אַבְחַת.

6 עֲבַד לְגֵיו לְבָרָא) *V.* עֲבַד לְבֵיתָא כְּחוֹר כְּחוֹר לְבָרָ'. *Et pro* גֵּיחִין *ſcriberem* בָּיחִין.

33 מִן דְּבִיעָתָא) *Venet. R. Sal. & Kimh.* מִן אַרְבָּעָה סְטָרֵי הוֹן.

VII.

7 פְּרוּסָרָא) *Bahal Aruch dicit quoſdam codices habere* פְּרוּזְרָא *cū* ז. *Kimchi autem ait idem eſſe quod* פְּרוּסְרוֹר *vel* פְּרוּסְרוֹר. *El. verò aſſerit inueniri in quibuſdā codicibus* פְּרוּזְרָד, *& eſſe Græcam vocē, atque ſignificare* שֶׁבֶן הַשַּׁעַר מַרְ חַצַר. *fortè à* πρὸς *&* θύρα *dictā.*

16 מַתּוּךְ) *V.* מַתַּךְ *pro Hebr.* מְצַק.

19 וְקִרוֹנַתְחוֹן) *Lege cum Venet.* קִרוֹנַתָּן *vt etiam habes verſu ſequenti, nō eſt enim affix. in Hebr.*

30 מְכַבֵּשׁ) *V.* בְּכַבֵּשׁ.

37 וְעִבְרָא) *pro Hebr.* מֵאָב. *Elias cum ſegol* וְעֶבְרָא; *V. verò aliter* וְעוֹבָרָא *ſed puto eſſe mendum, licet ſenſus non ſit adeò abſurdus.*

VIII.

9 בַּאֲרוֹנָא מַחֲתִין תְּרֵין) *V. iuxta Hebr.* לֵית אֲרוֹנָא לְחוֹר תְּרֵין.

21 כְּתִיבִין) *Non legitur in Ven nec hîc conuenit cum* קְיָמָא, *niſi ſcribatur* כְּתִיבָא *aut* כְּתִיבָא.

23 דְּפָלְחִין) *Venet.* דִּי מְהַלְכִין *pro Hebr.* הַהֹלְכִים. *Vtraque lectio eſt bona.*

27 דְּמֵי) *Ven.* חֲמֵי.

34 דְּקַיְמְתָּ) *V.* וְיַחְבְתָּ *pro Hebræo* נָתַתָּ. *ſic infr. cap. 15. verſ. 4. vbi* נָתַן *ſic redditur. & cap. 8. verſ. 19. libri ſequentis.*

46 וְיִשְׁתְּבוּן שְׁבְיֵהוֹן) *Ven.* וְיִשְׁבוּפוּן שוֹבְיֵהוֹן. *Hebr.* וְשָׁבוּם שִׁבְיָם.

IX.

וְשַׁלִּים) *Ven.* וְשַׁכְלֵל.

X.

1 בְּמַתְלִין) *V. & El.* בְּרוּדָאִין.

11 דְּמָתָא) *V.* דְּאָתָא *non rectè. verùm pro* דְּמָתָא, *puto ſcribendū* דְּמַיְתָא.

XII.

3 בְּכַל קְהָ') *ſcribe* וְכָל *cum V.*

7 וְתִפְלְחָנוֹן) *Repone ex Venet.* וְתִפְלְחָנוֹן.

14 *Scribe* כְּמַלְכָא *cum* כ.

16 מַה לָנָא) *Hîc* מַה *ſignificat* לֹא *vel* לֵית *vt habet Ionathan, teſte R. D. Kimhi. ſic & V.*

32 לְוַת כּוּמְרֵי) *Lege cum Venet.* עַת כּוּמְ'.

8 לְאִתְקְרָסָפָא) *Sic Pagn. et quidã alij; ſed Bahal Ar.* לְאִתְקַרְצָפָא, *teſte Elia; qui dicit per* ס *mendosè ſcribi. V. perperam* לְאִתְקְרַנְפָא *legens* נ *pro* צ.

10 בֵּית) *V.* בְּבֵית.

13 דְּיִמַּלֵּל) *V.* דִּימְתְמַלֵּל.

III.

2 וּפְזֵם) *Malim legere cum Elia in Thisbi* וּפַזִּים *vel* וּפְזֵם. *V.* וַאֲתִיב. *De hac voce vide Præfationem.*

3 דַּאֲמַר) *Alij præponunt* וּמַלְאֲכָא דְּמַמְנֵי עַל עֲבוֹר לֵילְיָא, *vel* דְּמַמְנֵי עַל עֲבוֹר לֵילְיָא *vt quidam codex habet.*

5 וְטַנְפוּן יָתֵ') *V.* וְטַנְנוּן יָתֵ'. *sic Bahal Ar.* וְטִנּוֹנְיָה *verbum deductum à* טִין .*i. Lutũ. q.d. Polluant, coinquinent eum tanquam luto.*

8 לְמִרְבַּר בְּאִתְעֲרוּתְהוֹן) *Potes legere cum V.* לְמִרְבַּר, *vel cum Elia* לְאַרְבַּר .*i. Memorare. quod autem V.* בַּעֲתְאוֹרְתְהוֹן *legat, apertè vides confuſam literarum* א & ע *transpoſitionem. & Elias cæcutire videtur, qui in radice* עתר *ſcribit* בַּעֲתָאוּדְהוֹן. *nullo ſenſu, cùm præcedat* דְּאִטּוֹמִין *vt ipſe legit.*

9 נָשֵׁף שִׁירָה) *V.* נָשֵׁף בּוּרְקָה *pro Hebr.* בַּשֶּׁפוֹ.

15 קוּרְטֵיהוֹן) *Sic & Bahal Ar. fortè à peregrina voce, Court; id eſt, Aulam, palatium ſignificante. teſte Elia, qui cum Ven.* קוּרְטוֹרֵיהוֹן *legit.*

26 שְׁלוֹתִי וְלָא) *Non leguntur in Venet.*

IIII.

10 מְרַהְתִּין) *Ven* מַרְהִיחִין *id eſt, Ebulliunt furore.*

11 לְאַרְיוֹתָא) *Libenter ſcribercm in plurali* לְאַרְיָוָתָא *vel* לְאַרְיָוָן *ex V. editione, in qua legitur* לְאַרְיוֹן. *& paulò pòſt pro* כְּלְטְטַיסָא, *pro quo habet V. in priore interpretatione* לְטָטַיָּא) *legitur in altera,* לְלַיְתָא; *quia in Hebr. eſt* לָבִיא.

12 בִּתְקוֹף) *V.* בִּנְטִיר.

14 וְסִגְעִי) *V. non malè* וְכוּגְעִי.

16 וְקַל סוּגְעִין) *Sic V. ſed Elias cum* א, וְקַל סוּגְאִין. *In Maſ. verò erat* קַלְפוֹנִין, *quam vocẽ verterat noſter Interpres Organa. Nuſquã alibi contigit illam inuenire præterquam in titulo cuiuſdam Pſalmi, idq; in mſ. libri margine.*

20 מְתַמְחִין) *Elias elegantiſſimè* מְשְׁתַּתְּפִין. *V. perperam* וְשִׁתַּפְּפוּן.

V.

13 אִתְטַגְנִינוּ) *Bahal Aruch dicit etiam inueniri cum* צ, אִצְטַגְנִינוּ, *& Elias interpretatur Aſtrologos.*

16 וּמַלְכְתָּא) *V.* וּנְבִילְתָּא *pro Hebræo* וְעִוָּלָתָה.

18 מַכְאָה) *V.* כִּיבָא .*i. Dolorem.*

21 בְּמִיזָקָא) *V.* בְּנִיזָקָא.

Ibid. עֲמָמָא) *V.* עֲנָנָא *Nubes.*

24 מַקְרַשָּׁךְ וְלָא תַנּוּק) *V.* מַשְׁכְּנָךְ תִּינְזוֹק *intranſitiuè, quantum poſſum colligere. q.d. Damno afficieris.*

VI.

4 בִּיעוּתָא דְמִן) *Sic Ven. & El. qui tamẽ* מִן *ſine* ו *legit. vnde videtur*

וסדרון

6 *Poſt* מַלְכְּתָא] *videtur addendum* וְיִתְיְהִיב לָךְ, *ex cap. 7, 2. & 9, 12. vbi eadem verba repetuntur.*

12 *Poſt* מַלְכְּתָא] *non malè poſſet addi ex V.* עִם מַלְכָּא.

VI.

13 *Pro* רַחֲמוֹי] *malim legere* רָחֲמוֹי *vt alibi: vel cum Ven.* רְחִימוֹי. *Et pro* דְּעַרְעָה *ſcribe* דַּעֲרָעָה.

VII.

4 טוּמִין] *Alibi inuenitur* טִימִי *ſingulare. El. & V. legunt* טִימִין *à Græco verbo* θιμὸς. *Et pro* רְוָחָא *Elias legit* רְוָחִין.

Ibid. pro אֲזִנְיָא] *repone* אֲזִנְזָקָא: *vel lege cum Elia* אֲזִנְיָא.

VIII.

2 גְּנִיזָה] *Ven. & El.* גְּנִיסָה *pro Hebr.* בֵּית.

4 תִּגְרָא] *Ven.* תִּגְרָא *vt antè diximus.*

10 *Pro* וְאִסְתְּחֵם] *malim actiuè* וְאַסְתְּחֵם *legere.*

Ibid. pro רְכֵּבִי] *ſcribe* רָכְבֵי; *vel cũ Elia* דְּרָכִיבוּ.

15 וַחֲרִי] *V.* וְחוֹרִי *pro Hebr.* וְחוֹר.

22 *Scribe* וּמַחְנָן *cum* ו *coniunctione.*

X.

3 תְּבַע טַבְ'לְעַמָּא] *Scribe* חֲבַע טַבְ'לְעַמָּה *ex Ven.*

IN LIB. IOB.

Cap. I.

1 אַרְמֵינְיָא] *Ven.* דְּעוּץ *vt eſt in Hebr. quod tamen alibi vertitur à Chaldæo Paraphraſt. per vocem* אַרְמֵינְיָא, *teſte Bahal Aruch.*

Ibid. דְּחִילְאדַיָּי] *Malim cum Ven. legere* דַּחִיל מִן קָדָם יְ. *ſic infr. verſ. 8. & cap. 2. verſ. 3.*

5 וְאַרְגִּיזוּ קָדָם] *& c.* וְלָא צַלּוּ בְשְׁמָ'. *ſic infr. verſ. 11. pro* יְרַגְּזָנָךְ. *V. habet* יְצַלֵּי. *vt etiam infrà cap. 2. verſ. 5. legitur in Maſ.*

6 *In fine* לְמֵקָם קָדָ' יְחָוֵה] *non leguntur in V. & certè videntur ſuperflua, cùm eadem verba priùs in eodem verſu legantur.*

7 *Hunc verſum cõfer cum cap. 2. ver. 2. nam pro* וּלְמֵיזַל *malim legere* וּמְלֵמֵיזַל.

14 וְעַזְגָּר] *Cũ* ע, *vt teſtatur Baal Aruch inueniri in Tharg. Ieroſ. ſed V. & El. legunt cum* א, וַאֲזָגָר.

21 וְכִדְמִתְנַכְּבִ] *V.* וּבֵית דִּינֵהּ נָסִיב *pro Hebr.* וַיַּ' לַקַּח.

22 הַרַר מְלֵי מְטָחָא] *Bahal Aruch* מְסַדַּר מְלֵי מְטָחָא. *Ven. legit* מְסַדַּר *in Benoni. ſed pro* מְטָחָא *habet* מֵיחַטֵּי *minùs rectè. pro Hebr.* נָתַן תִּפְלָה.

II.

2 *Vltimum hemiſtichium ſupr. cap. 1. verſ. 7. eo modo quo hîc legitur in Venet.*

3 מְתוֹקֵף] *Sic ferè vbiq. Maſianũ. V.* מְתַקֵּף. *vide infr. verſ. 9. & cap. 8.*

5 וּלְנַפְשֵׁהּ) *Lege cũ V.* וּלְבִשְׂרֵהּ *niſi* נַפְשׁ *pro Corpore hîc accipias.*

7 מִן פִּרִיסַת) *V.* מִפַּרְסַת.

IN III. TOMVM.

Ex Maſiano exemplari.

IN ESTHER.

CAP. I.

6 מְטַבְּסִין] *Deducitur à verbo* טַבֵּס *Ordino, adapto. Elias dicit habere ſignificationẽ Ornamenti. q. d. Aptiſſimè compoſitis.*

Ibid. עִלְוִי מַרְמְרִין] *In alijs interſeritur* עַמּוּדֵי, *quæ lectio optimè quadrabit. Et pro* עַרְסָא דְמַלְתָ'] *lego cum alijs* עַרְמָן; *vbi* מְלָתִין *non ſignificat Aceruos, ſed Melotas, iuxta illud Gen. 49, 11.*

Item pro שְׁרֵין שְׁנוּי כְבְ'] *Malim legere cum alijs* שְׁרֵין עַל סְטָוֵי כְבְ' *id eſt, Inſidẽtes ſuper pedem colũnæ.*

Et pro Filorũ perplexionibus] *repono, Pario lapide, vt vox Heb. ſatis indicat. Eſt enim lapis, teſte R. D. Kimhi, precioſus, quem dicunt inueniri* בכרכי חום *in munitionibus maris.*

13 *Ante* חֲזֵכְרִין] *adde ex Venet.* אֲרוֹם. *ſic verſ. 16.* בָּל *ante vocem* רַבְרְבָנַיָּא.

22 מְסַרְכָן] *Videtur à* סָרַךְ *deduci. Ven.* מְסַרְבָן.

II.

14 *Scribe* מַטְרוֹנִיָתָא *in plurali.*

21 כְּנַסוּ] *Elias & quidam alius codex legunt (iuxta illud Dan. 2.* בְּנַס) בְּנַסוּ *id eſt, Irati ſunt.*

Ibidem pro פְּלְטִירָא] *Ven. & Elias habent in ſingulari* פְּלָטִירָא. *ſic cap. 4. verſ. 2.*

III.

4 *Pro* הֵיתַקְּמוּן] *repone* חֲיִתְקַמוּן

6 *Poſt* וְיהוֹדַאי] *adde ex Ven. & ex verſione* דִּי בְכָל מַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ *illa enim leguntur in Hebræo. ſic verſu ſequenti poſt* עַרְבָא] *adde* קֳדָם הָמָן. *& in verſione poſt, ſortem, adde, coram Aman.*

12 *Poſt* מַלְכָּא *addenda cenſeo ex Ven.* וְלוֹת חִיפַּרְכִין דְּמִתְמַנַּן אַרְכוּבִין עַל בָּל פְּלְכַיָּא וּפְלְכַיָּא וְלוֹת רַבְ'] *pro Hebr.* וְאֶל-חַפָּחוֹת אֲשֶׁר עַל מְדִינָה וּמְדִינָה.

13 *Poſt* לְשֵׁיצָאָה] *adde ex Ven.* וּלְחַטָּלָא, *quia in Hebr. eſt* לַהֲרֹג.

Ibid. alterũ בְּיוֹמָא *videtur ociosum, nec etiam legitur in V.*

IIII.

2 עַד פַּלְטִירָא] *Melius V.* עַד קֳדָם תְּרַע פַּלְטִירָא *Coram porta palatij.*

3 *Pro* דִּינָא] *non malè poſſet ſubſtitui* דִּינֵיהּ *ex Ven.*

5 *Poſt* לַהֲתָךְ] *adde ex ſecundo Tharg. Eſther* מְסָרְיֵי מַלְכָּא לַהֲתָךְ (*vel potiùs* רַבָּנֵי*) דִּי חֵוֵה קָאֵים קֳדָמָהָא] *vt verba Hebraica explicentur,* לַהֲתָךְ מְסָרְיֵי חַמְלָךְ אֲשֶׁר הֶעֱמִיד לְפָנָיהָ.

11 תִּגְרָא] *pro Hebr.* שִׁרְבִיט *Ven.* תְּגָרָא. *In Pſalm. inuenitur* תגדא *pro* משענת, *vt etiam citat Bahal Aruch in radice* גד. *ſic infrà cap. 5, 2. bis.*

V.

2 *Poſt* רַחֲמִין] *adde ex V.* רְעֵינוֹי.

tamen illic, & in noſtris exemplaribus inuenitur ſcriptum cum ח, *quemadmodum etiam citat Bahal Ar.* גלין שחי, *vbi fortè Iod ponitur pro Vaf, quas ſæpiùs inter ſe confundi videmus.*

26 דְּסָלִיק עַד לָא) *Ven. & Elias* דְּיִשְׁלוֹק עַד דְּלָא *melius. nam in Hebræo eſt* וּשְׁרֵפָה, *cui non malè reſpondet* שָׁלַק. *vide cap. Iſa. 37.*

32 מְלֵיתָא) *Cùm in Comment. Kimh. Ven. & aljs ſit duplex Iod, ſcriberem cum Iod mobili* מַלְיֵתָא.

XX.

9 חִיאָךְ) *Repone ex V.* חַיֵּיכְ.

11 אֶבֶן שַׁעַת) *Libenter legerim cum Bahal Ar. & Ven.* אֶבֶן שַׁעֲיָא.

XXI.

13 מַתְקוֹלֶת בֵּית) *V. & Kimh. legunt* מַתְקוֹלֶת צָרוֹת בֵּית. *Al. cod. pro* צָרוֹת *habet* צְרִית *fortè melius: nam quid* צָרוֹת *hic ſignificare poſſit, ignoro: niſi* ר *pro* ו *poſitũ eſſe dicas pro* צְדוֹת, *q.d. Perpendiculum vaſtationis domus. &c.*

16 *Pro* דַּאֲשַׁר) *corrige* דַּאֲשֵׁד.

XXII.

13 וְעַל דְּאִשְׁתְּאַר בְּיִשְׂרָאֵל וּבִיהוּדָה) *V.* וְעַל כָּל דְּבֵית יְהוּדָה. *vt in Hebr.*

XXIII.

2 וּנְבִיאַיָּא) *Kimh. & V.* וְסַפְּרַיָּא *pro Hebr.* וְחַנְּבִי אִים.

Ibid. סַדַּר) *V.* וּקְרָא *vt Hebr.*

4 בְּנַחֲלָא דְקִדְרוֹן) *Kimh. & Ven.* בְּמִישַׁר קִדְרוֹן. *ſic infr. verſ. 6.*

6 לְקִדְרֵי בְנֵי גַלְיָא) *V. & Kimh.* עַל קֶבֶר בְּנֵי הָעָם. *Hebr.* לְקִדְרֵי גַלְיָא. *Kimhi dicit eſſe nomen Idoli.*

7 *In verſione pro (munculas) corrige, domunculas.*

Ibid. בְּתֵי דְאַקְדִּישׁ טַעֲ') *Venet.* בָּתֵּי הַקְּדֵשִׁים טַעַ. *Hebr.*

11 בְּמַעֲלָנֵי בֵּית) *Lege potiùs cum Kimh. & V.* מִמַּעֲלָנָא דְבֵית.

Ibid. מֶלֶךְ נוֹאָה) *Kimh. & V.* נוֹזָאָה. *Ex hoc loco & aljs præcedentibus & ſequentibus colligere licet radicẽ eſſe* נוז, *vt docẽt Bahal Ar. & Elias. vide infr. cap. vlt. verſ. 19. vbi in Ven. eſt* נוֹזָא.

12 וְאַרְחִיק מִתַּמָּן) *Sic & V. ſed R. D. Kimh. dicit in quibuſdam exemplarib. etiam inueniri* וּפַלְגִין מִתַּמָּן *pro Hebr.* תֵּרֶץ מִשָּׁם.

XXIIII.

7 *Pro* עַל נְהַר) *non malè legeris cum V.* עַר, *vt eſt in Hebr.*

XXV.

1 וּבְנָא) *Ven.* וּבְנוֹ *in plurali, vt eſt in Hebr. ſic verſ. 4. pro* וְאַזְלוּ *non malè corriges* וְאַזַל, *vt etiam eſt in Hebr. nam de Rege potiſſimùm fit ſermo.*

7 בְּשַׁלְשְׁלוּ) *V.* בְּשַׁלְשְׁלָן, *quam lectionem præferrem: nam illic puto* ו *pro* ן *ſcriptum.*

27 וְאַפִּיק יָתֵ') *Hæ duæ voces etſi in V. non legantur, nec in Hebr. reddunt ſententiam clariorem.*

FINIS II. LIBRI REGVM.

habet מַחְתָּן, sed minùs rectè; & pro שָׁבֵן in Maſ. erat שְׁכֵן.

XVIII.

3 טְמַעְנָא בְּמֵחֲמֵי) Ven. & Elias טְמַעְנָא, sed puto erratum.

5 נִיץ) Corrige, vt in Maſ. erat, גִּין, quia in Bahal Ar. hæc vox inuenitur: niſi dicas נִיץ idem eſſe quod נִיצוּץ Scintilla. ſed in El. & V. legitur גִּיהַ, vel נָהַ cum ־ ſub Iod, vt habent quidam codices, teſte Elia.

8 סְרִינָתָא) V. סְרִנָתָא. El. סְרִינָתָא.

9 יִתְחַר בְּתַקְלָא דְפוּחָ) Ven. וְחוֹר בְּתִיקְלָא דְפָחָא. ſic El. ſed pro וְחוֹר habet וְאֶחוֹר.

עַלַּוֵי נִיבְרַיָּ) Dele ſere ſub Vaſ. נִבְרַיָּא autem Latrones, qui domos more porcorum perfodiunt, interpretor. à verbo נבר, cuius mentionem facit Bahal Ar. & poſt eum El. quod Pſal. 68. in quibuſdam exemplaribus inuenitur.

11 וּמְבַדְּרִין) V. וּמַתְבְּרִין, ſed illa lectio videtur propiùs ad Hebr. וְחִפְּצָהוּ accedere.

17 אַשְׁקְקִי) ſic et Ven. ſed Elias legit in ſingulari אַשְׁקַק, idq; rectè.

21 לֵהּ] Videtur delendum, nec etiam in V. legitur.

XIX.

4 Pro שְׁנִיתִי) V. habet שְׁלֵיתִי.

Et verſ. 6. pro אֲחַר) V. & El. אַחֲזוּר, pro quo puto ſcribendum אַחֲזַר vel אַחְזַר, vt reſpondeat Hebræo חִקְקוּ.

14 וְאִשְׁתְּמוֹרְעֵי] V. וּמְיַרְעֵי.

15 Pro רְאֵרֵי) V. רְיֵרֵי.

18 Pro רְחַקוּ] Melius ſcribas cum V. רַחֲקוּ.

23 בְּפִתְקָא). Vtrunque inuenitur פִּטְקָא cum ט, & פִּתְקָא cum ת, teſte Elia.

24 מִן פַּרְזֵל) Elias דְּפַרְזֵל. Ven. דְּפַרְזְלָא.

25 עֲלֵי) V. עַל עַפְרָא vt in Hebr. עַל עֲפַר.

29 Pro סְרִיחָנוּתָא) Rectius legas in plurali סְרִיחָנוָתָא.

XX.

2 דְּרִחְשׁוּתִי) V. דְּרִיחֲשָׁתִי & El. דְּרִיחֲשָׁתִי, qui putat ſignificare מְהִירוּת id eſt, Feſtinationem; qua ſignificatione interpretatur illud Pſalm. 55. אַרְחִישׁ.

3 וְכִפּוּחָא) V. וְהִיוּ פַּרְחָא & El. פִּרְחָא; licèt pro רוּחַ in V. infr. cap. 30, 22. לְפוּחָא legatur: vbi tamen Maſ. habet לְרוּחָא. פַּתְחָא verò inuenitur Prouer. 11 pro רוּחַ, teſte Elia & Ven. vbi Compl. legit רוּחָא. Verùm puto ex פּוּחָא in manuſcriptis factum eſſe פרחא, quia ר & ר facilè confunduntur. quin ſi pari ratione ex רוּחָא, פּוּחָא factum eſſe dicam? vide cap. 28, 7. vbi Ven. Pagn. & alij טוּפִיתָא pro טַרְפִּיתָ legunt.

14 וְיַרְעִין) V. וְיַרְעִין.

11 חֵילוֹהִי) V. חַיּוֹלֵיהּ pro Hebræo עֶלְוָתוֹ.

12 וְיִמְנְעִנַּהּ) V. וְכַדְּבָנַהּ id eſt, Celabit illud.

perperam pro וּמַתְעִינוּן vel וְיַתְעִ.

XIII.

3 וּמְכַכּוֹא] Ven. וּמְבַסְּנָא Infinit. Syr. Inuenitur enim radix בַּס, כְּסָא vel כְּסָה & מַכְּסָן.

4 כְּמָאסֵי] V. in Pail כְּמֵאסֵי.

7 נִבְלָן] Quid ſi נִבְלָא ex Hebr. in ſingulari legeretur: vel cum Ven. נִכּוֹלְתָא?

12 אַגַּב] V. לְגַב.

14 בְּשִׁנֵּי] Ven. בְּכַבָּאי.

17 וּתְנוּי] videtur וּתְנוּיִי ſcribendum. In Maſ. erat וּתְנִי, pro Hebr. אַחֲוָתִי.

25 Pro דְּשִׁקּוּף] ſcribe potiùs דְּשִׁקּוּף. ſic pro בֵּשׁ El. habet יָבֵשׁ.

XIIII.

4 Ante גְּבַר] V. ponit מִן.

16 פְּסִיעָתִי] Malim פְּסִיעָתַי. In V. eſt פְּסִיעוֹתַי. Et pro תְּמַנֵּי malim in Cal legere תְּמָנֵי.

19 שְׁאִפּוּ] V. & El. שַׁיָּפָא à verbo שׁף Frangere.

20 חֲלַסְטוּרָה] V. legit קְלַסְטוּרָה. vtroque modo inuenitur.

XV.

3 מְשָׁשָׁא] In Maſiano erat מַמָּשׁ, quam lectionem probo: cùm in noſtris exemplaribus Thren. 2. & alibi, inueniamus ſcriptum מַמָּשׁ, non autem מְשָׁשָׁא. Apud Magiſtros enim מַמָּשׁ frequentiſſimè vſurpatur pro Re quapiam, Subſtantia.

7 הַבְקַרְמָאָה] Pro ב videtur כ legendum. q.d. An ſicut homo primus. &c.

24 דְּמַעְתַּר לְאִסְתַּחֲרָא בְּלַגְּוֹנִין) Bahal Ar. Ven. & Elias דְּאִיטִימוּס לְגַלּוֹגְנָקָא vel vt Bahal Ar. לְגַלּוֹגְנָקָא.

28 שְׁכוֹנָאִין) V. שְׁכוֹנָן.

33 בְּתִרָה) V. mendosè, ni fallor, בּוּרְתָּא; Elias verò longè meliùs בּוּסְרָה.

35 מַתְכִּין) Videtur מַתְכִּין ſcribendum, à נָתַן q.d. Effundunt.

XVI.

8 וּנְקַפְּתַנִי) V. תַּקְפְּתַנִי. ſic & El. ſed mendosè, vt puto: cùm ipſe in נָקַף id adducat. interpretaturque, Et impulit me, vel excuſſit me.

9 כְּאוֹמֵיל) Ex V. addendum puto מְעִיקִי id eſt, Hoſtis meus.

11 מְמָרֵט) Ven. & Pagn. מְמַרְטֵט. El. autem legit quidem מַמְרֵט, ſed dicit ſe in codice quodam reperiſſe מְמַרְטָט.

16 בְּכִיתָא) V. & El. בְּכוֹתָא.

17 חֲטוֹפִין) V. in ſingul. חֲטוֹפָא.

18 אַרְמִי) V. אַרְמִי pro Hebr. דַּמִּי.

19 בְּמְרוֹמָם) Malim cum Venet. בְּמְרוֹמַיָּא.

22 וְאִיסַּרְטָא) Ven. fortaſſe melius וְאִסְרָטָא.

XVII.

1 חֲבָלָה) V. & El. מְתַחְבְּרָא. Ibid. רוֹעֲכוּ) V. דְּעִיכוּ; quæ forma magis Chaldaiſmum redolet.

3 יְקָרֵב) Ven. יְקוּם pro Hebræo יִתְקַע.

16 טַנְדִי) Bahal Ar. El. & V. legunt. à טַן .i. גוּף Corpus; & דִּי Duo. Pro תַּחְתָּן Bahal Aruch uenit cū Hebr. עוֹדִי: nam דְּמִסְתַּיְעָ paſſiuæ eſt ſignificationis. Ego verò pro אִוּוֹתָנָא cenſerem legendum גִּיוְתָנָא niſi dicas, illud idem eſſe quod אִיתָנָא.

15 זַכְאִית] Videtur ſcribendum, vt ſit intranſit. זְכָאת vel זְכִית ex V. aut זְכֵית.

23 מְתַמַּסְמְסִין] V. & El. מְתַמַּסְמְסִין.

25 טול עוֹפָא] In Maſ. erat עוֹל quod poteſt idem eſſe quod עֵיל .i. Pullus.

26 חֵיךְ סְפִינָן] V. & El. videntur legiſſe aliam interpretationem עִם אִלְפָּא.

28 דְּחֵלַת] pro Hebr. יָגַרְתִּי, quod vertitur in V. כְּנָשִׁית id eſt, Congregaui, perinde ac ſi radix eſſet אגר.

31 בְּשׁוּחָ] Ven. בְּשִׁחוּתָא.

X.

1 אִתְּנוֹת] V. & Pagn. אִתְּכְּרִית id eſt, Crudelis effecta eſt. ſed quia in Maſ. ſcriptum erat cum Iod אִתְּנְזִית, quam literam ſæpè imperiti ſcripſerunt pro ר, ideo cenſeo legendum אִתְּגְזֶרֶת id eſt, Succiſa eſt. בָּקְטָה enim ſic Hebræi interpretantur.

15 סְגוּפִי] Scribe סְגוּפִי cū affixo.

16 יְרִיךְ] Maſ. & V. habent וְיָדִיהּ & eſt vera lectio. q.d. Si eleuaueris manum eius. i. Si dolorē meum grauiorē reddideris. Et pro תַּרְיֵן ſcriberem תְּרֵין.

22 דְּתִימוֹרָאָה] Repone דְּתוּמוֹרָאָה. Et paulò poſt pro יְתוּב ſcriberem יְתוּב id eſt, Habitatio. nec malè deleri poſſet בָּהּ: nam in V. non legitur, nec quod ſequitur בְּעַרְעָ.

XI.

3 כְּרִבּוּנֵיךְ] V. כְּרִבּוּבֵיךְ quæ forma alibi ſæpiùs inuenitur.

6 כְּסוּיִן] ſic V. ſed in Maſ. erat fortaſſe rectiùs, כְּסָוִן, plurale à כְּסוּ. Ibid. בְּכוּפְלָא] Alij reijciunt ב non malè.

12 וְעֵילָא מְרוֹךְ] Lege cum Elia עֵיל vel עִיל מְרוֹךְ. alioqui oratio eſſet inepta ſine ד, nempe וְעֵילָא מְרוֹךְ. Et paulò poſt יוֹמִי videtur ociоſum, nec legitur in V.

14 Pro תְּשָׁרֵי] poteſt ſcribi תַּשְׁרֵי pro Hebræo תִּשְׁכֵּן. Et pro עִוְלָא in Maſ. erat עִילְתָא.

17 דְּהָלַךְ בְּנַרְגִּישְׁתָא] In Maſ. erat דַּהֲלִיד בְּנַרְגִּ id eſt, Quod conſumptum eſt in glebam. eleganter. ſic etiam Elias in radice גרגש, licèt חלד non adducat, ſed pro ב habet כ. i. Sicut gleba. De חלד autem vide Lexicon.

20 מַפְּחֵי] V. מַפַּח in ſingulari.

XII.

3 Pro דְּכִוָּתְהוֹן] repone דְּכִוָּתְכוֹן vel lege cum V. דְּכִמַּתְכוֹן

6 יִתְמַכְּרוּן בְּיָד] Nō malè יִתְאַסְּרוּן .i. Vincientur, ligabuntur.

9 מִיכְּרָא דְיָ] Ven. מְחַת יְדָא דְיָ Percuſſio vel plaga manus Dñi.

24 וְתַעֲתְעִינוּן] V. רתע à וְרַתְעִינוּן pro Hebræo וַיִּתְעַם. ſic verſu ſequenti vbi Venet. habet וְתַתְעִינוּן וְיַסְּרוּן, quod mox ſequitur, referendum eſſe ad וְגִרְרִי id eſt, Sagittas. alioqui legendum eſſet בְּיוֹתִי vel בְּעוֹתָן.

5 וְרַמָּרִז) V. Pagn. & quidā alij וְרַמָּרִיס cuius tamen radicis nec Bahal Aruch, nec Elias faciunt mentionem.

Et paulò pòſt יַגְּזָה) ſic etiā Bahal Ar. V. verò & quidam alij וַגִּיחַ id eſt, Cornupetet, quod cum Hebræo וְגָעָה non conuenit.

אַסְפַּסְתָּה) Sic etiam Bahal Ar. niſi quod pro אָסְ legit אִיסְ. V. autē, Pagn. & alij malè אַסְתַּסְתָּה.

6 חֲלַמּוֹנָא & חַלְבוֹן) Bahal Ar. citat illa in litera ה. vnde Elias dicit per ח eſſe mendum: etſi memincrim alicubi in Bahal Ar. per ח legi.

10 בְּרִתְיָתָא) Ven. בְּרָתִיתָא id eſt, In feruore.

Ibid. חָם) V. יְחוּם in futuro.

12 קְרִים) Sic omnia habēt exemplaria. ſed in Maſ. erat קְרִים, pro quo poſſet legi קְרִים id eſt, Obducta, obtecta cute.

13 Pro סִיעַ) ſcribe סִיעִי.

Ibid. אִתְּבַרַחַת) V. אִתְּבְּרַחַת eodem planè ſenſu.

17 אִתְּנַמְּרוּ] V. legit cum Elia per tranſpoſitionem אִתְּמַנְּרוּ. Sic pòſt אִתְּחֲמִיו] V. אִתְּמְחִיו Deleti ſunt.

25 Pro בְּטִימִין) repone בַּסִּימִין.

Ibid. אַמְתִּילוּ) Mallem legere paſſiuè אִמְּתִילוּ Similes ſunt.

VII.

11 Pro תְּבַעְתְּ] ſcribe תְּבַעַת ex Ven. nam illud ſonat Quæſiuiſti. ſic infrà cap. 9. verſ. 34. pro תְּבָעַת ſcribi poteſt תְּבַעַת.

15 שְׁנוּקָא] V. שִׁרְנוּקָא. Elias dicit vtrunque inueniri, & שְׁנוּקָא & שַׁרְנוּקָ.

16 Pro רְחֵקַת] mallem ſcribere in Pail רַחֲקַת. ſic infrà cap. 10. ע. 3. pro תְּרַחֲקַ ſcribe potiùs תְּרַחֵק. ע. vlt. וְתַבְּעִינְ] poteſt etiam in Cal legi וְתַבְּעִינַ. vel cum Venet. וְתִתְבְּעִינַנִי.

VIII.

11 בִּיסְנָא] Sic Ven. ſed in Maſ. erat בִּיסְיָא, quod nuſquam inuenio pro Hebræa voce בְּצָה, quam Aruch & El. videntur retinere; vt Ezec. 7. inuenitur: niſi fortè בִּסְיָא ponatur pro בְּצִיָּא.

14 בֵּו מַטְוֵיאַתָא] In Maſ. erat בֵּית טְוֵיאָתָה. ſed El. legit מַטְוֹתָא. à verbo טָוָה.

17 וְעַיִן) Ven. & El. יְעוּיִן. El. Conſiderabit, contemplabitur, exponit.

IX.

5 דְּקַיְמִין בְּטוּרָ) Ven. non malè תַּקִּיפִין הֵיךְ טוּרֵ id eſt, Fortes inſtar montium.

9 שִׁטְרֵי מַזָּל מַזָּלַיָּ) Ven. non legit מַזָּל nec El. qui שִׁטְרֵי exponit Dominia, poteſtates.

13 אִוּוֹתָנָא דְמִסְתַּיְעָ) El. אַוּוֹתָנָא legit, ſed quid ſit, fatetur ſe ignorare. ſic Ven. אִוּוֹתָנָא, & in Pail legunt דְמִסַּיְעָ quod non malè con-

vt rectè habent El. & Maſ. Eodē modo igitur hic eſt corrigendum.

11 Pro שְׂרָא) ſcribe cum V. & El. שְׁרָא, ſeua cum ש.

Ibid. וַאֲתִיב לִי) Hîc verbum Heb. וַיַּעֲבֵנִי perinde accipitur, ac ſi eſſet ſcriptum in Cal: cùm in Piel ſit propriè Affligere. veluti V. habet וְסַגִּפַנִי id eſt, Afflixit me.

Et וְרוֹמָא) V. זְמָא. illud pro דְּמָא poſitum eſſe credo; vt idem ſit quod זַמָּא. i. רֶסֶן Frenum: quia ד & ז ſæpiùs permutantur. etſi nuſquam דְּמָא pro זְמָא reperiri putem.

16 יַחְרוֹנַנִי) V. יֶחְדְּונַנִי; ſed melius ſcribas יֶחְדּוֹנַנִי futurum ab אַחַר.

17 מְתְפַּקְּקִין) ſic & V. ſed El. מְתְפַּקְּקִין. i. Diſſoluuntur, euerūtur; vt Bahal Ar. exponit, זְלָזוֹל וְשִׁבּוּר חַיָּתְרִים.

Et pro וּדְמָעָן) ſcribe עַסְ. Videtur hîc Chaldæus legiſſe וְחַרְקִי pro וְעַרְקִי.

Item שָׁכְבִין) El. & V. שָׁכְנִין id eſt, Dormiunt, iacent.

18 יְתַלַּבַּשׁ) V. יְתַבַּלַּשׁ pro Hebr. יְתַחַפַּשׁ, quod & Mutare veſtes, & Quærere ſignificat.

22 לְרוּחָא) V. לְפוּחָא. Vide ſupr. quæ diximus, cap. 20. verſ. 3.

23 דְּמוֹתָ) V. דְּלָמוֹתָ.

24 Pro, ſi in ſcabie poſuerit) nō malè poſſet verti: quòd ſi in vlcera. ſ. immiſerit plagam ſuam, ponet. & c.

אַסְפַּלְעִיתָא) In Maſiano erat אִסְפַּלְנִיתָא, quemadmodum Bahal Ar. adfert; atque Elias teſtatur in quibuſdam cod. inueniri; qui tamen malè cum Pagn. & V. cum ע legit אִסְפַּלְעִיתָא; quos nos malè ſumus ſecuti. Hoc quidem mendū puto eſſe natum ex ע & נר, quæ literæ in manuſcriptis non facilè dignoſcuntur

27 אִתְרַחִי) Ven. חָמְרוּ pro Hebræo רְתָחוּ.

XXXI.

5 זְרִיזוּת) Mendosè, ni fallor, pro Hebr. מְרָמָה. Lege igitur cum Ven. נְכוּלוּת.

6 בְּמִשְׁחָתָא) Legendum eſt cum Maſ. בְּמִסְחָתָא; ſic enim erat ſcriptum cum ס, quæ vox paſſim inuenitur pro מאזנים.

8 אֶרְרַע) V. אֶוְרַע. ד & ז inter ſe crebrò permutantur.

Ibid. נְצָרַי) V. נְצָיו. El. נְצָרַי & נְצָיו adfert; dicitq; נְצָיו poſſe deduci à נֵץ. i. Flos. in נְצָרַי autem ſe mirum in modum torquet; idq; fruſtrà; cùm Iſa. 11. & alibi נֵצֶר pro Planta tenera & propagine inueniatur.

18 Hic verſus bifariam redditur. In Maſ. enim legitur כֵּיבָא pro Hebr. כְּאֵב, ac ſi eſſet כְּאֵב. i. Dolor: (pro quo verſio vulgata Miſeratio.) In V. verò כְּאַבָא. i. Sicut pater. quam lectionem ſumus ſecuti.

Ibid. in Maſ. erat תּוּנְחָתָא id eſt, Gemitus. recte conuenit interpretationi Ab. Ezræ, qui נָר pro מוֹנָר id eſt, Effuſum, dici vult.

8 לְיוֹנָא) Vox eſt Latina. ſed V. habet לַיְתָא vel לַיְתָא.

13 Repone in verſione pro (qui peccant) (qui deliciantur, vel qui delicatè degunt.) nam hîc מִתְחַטְּנִין, vel מְחַטְּנִין vt habet V. ſed non tam rectè, id ſignificat.

18 וּבִירוּרִין) pro Heb. וְבִיש. Bahal Ar. & V. וּבִירוּצִין. El. וּבִירוּלִין. ſed Bahal Ar. non interpretatur quid illud ſignificet; imò nec eius radicem adducit.

19 מַרְגְּלָא וְקַרָא) V. & El. in rad. ירק, מַרְגְּלָא יַרְקָא Margarita viridis; quæ lectio magis quadrat cum dictione פְּטִרָת, quæ vertitur ab Onquelos וְרִקָן. El. tamen in rad. כוש etiam וְקַרָא legit.

19 בְּפַטְלִין) Bahal Aruch legit בפיטלין, vt ſupr. verſ. 16. vbi El. neſcio an rectè, habet בְּפִיטַלְיָן. quare videtur ex Aruch ſcribendum perpetuò פִּטְלוֹן vel פִּטְלוֹן in plurali, licèt exemplaria varient.

22 בְּמִתְיַהֲבָא) In Maſ. erat corruptè ſcriptum בְּמִיתַיְבִיהּ; ex quo tamen illic corrigo בְּמִתְיַחֲבָה, vt affixum referatur ad חַכְמָה. Et pro שְׁמוּעָתָא repono שְׁמוּעָתָהּ, quia affixum eſt in Hebr.

XXIX.

3 Pro כַּר אֲנָהָ) Malim legere cū ב, & coniunctim, vt eſt in Ven. בְּאַנָתָ.

5 בִּימֵי עוּלִימַי) Legerem potiùs cum V. רִידִי עוּלַיְמַי q.d. In circuitu meo erant pueri mei. vt eſt in Hebræo, & in vulgata verſione.

6 אַסַרְטֵי) Scribo טַי cū affixo. vel lege cū Elia אִסְתַּוְרֵי. Et pro בְּשָׁמְנָא דְגוּנְבִין id eſt, Pinguedine caſeorum; El. & V. habent בְּלְוָאֵי id eſt, Butyro.

Ibid. טוּפֵי) Ven. & El. טְוָפֵי. ſed El. dicit in quibuſdam codicib. inueniri טָוָפֵי, quam formam certè puto frequentiùs legi.

9 נְגִידַי כְּנִישׁוּ רַבְרְבַי כַּלּוּ) V. pro Hebr. עָזְרוּ.

24 אֶרְחַן) V. אֶנְחַן. Et אַפּוֹ) ſic & El. melius quàm V. & Bahal Ar. meo iudicio, qui אַפּוּ legunt; licèt certò ſciam affixum 3. perſonæ multis in locis pro prima inueniri. ſed vbicunque hoc occurrit, exēplaria inter ſe diſſentire, diligenter obſeruaui: vt cap. ſequent. verſ. 10. legitur קוּמוּ in Maſ. in V. verò קָרְמַי.

25 Pro וְאַשְׁרֵי) ſcribo potiùs וְאֶשְׁרֵי.

XXX.

1 דְּרַדְּקִין) El. & Ven. דַּרְדְּקִין. vtrumque inuenitur.

3 צַרְיָא) V. צְחָיָא i. Sicca, arida. & pro בְּרַמְשָׁא) non malè ſcribas כְּרַמְשָׁא quia V. habet חֵיךְ רַמְשָׁ q. d. Tenebroſam ſicut veſpera.

8 יְשְׁתַּתְּפוּן) ſic & V. ſed malè ſicut ſuprà cap. 5. bis reperitur hoc verbū in V. mendosè, pro יְשְׁתַּפְּפוּן, autem cenſeo reponendum דְּמִשְׁכַת; quæ vox infrà cap. 39, 6. occurrit pro עֲרָבָה: cuius rei veſtigia in V. videntur remanſiſſe, cùm pro מִישְׁרָא ſcriptum eſt מְטָרָא. Et וְחֶכְרִין non legitur in V. ac etiam videtur reijciendum.

7 Pro לְחוֹן) in Maſ. erat לֵהּ.

8 מְשָׁרוּ) Scribe potius מְשָׁרוּ.

9 מְבְזַת) Poteſt etiam exponi A præda, vt vox Hebr. מְשׁוֹר exponitur.

21 דְּמֵרַע) V. דְּמֵרַע pro Heb. רֹעַ.

24 Hunc totum verſum aliter legit V. אוֹרִיכוּ כְּזֵעִיר פּוֹן וְלֵיתוֹר רִשְׁעָא וְאִתְמַכְּנִיאוּ בְּזִמַן דִּיסוּפּוֹן יְתְקַטְּעוּן: וּכְרֵישׁ שְׁבוֹלָא יְתְקַטְּפוּן: id eſt, Expectarunt pauliſper, & nō eſt iniquitas; humiliati ſunt autem; vel depauperati ſunt; (ſed ex R. Sal. lego) tempore quo peribunt, auferentur; & ſicut ſummitas ſpicæ ſuccidentur.

25 Poſt לָא) legitur in V. קְשׁוֹט Verum, veritas.

XXV.

5 דְּגַמָא) Aliter Elias exponit, quàm noſter Interpr. vide Lexicō.

XXVI.

3 לְסוּגְעָנָא) Pro Hebr. לָרֹב. V. לְסוּגְעָא.

14 וְרִפְּתַ) Alij וְרִכְּפַת; quæ vox ſæpiùs capitur pro Strepitu, tonitru, & multitudine. &c.

XXVII.

6 יְהַרְחַר) V. יַחְפַּר id eſt, Opprobrio afficiet. pro Hebr. יֶחֱרַף.

23 וְיכַרְבֵּק) Sic legitur in Ven. pro Hebr. וְיִשְׂרֹק. i. Et ſibilabit. ſed id nuſquam alibi, quod ſciam, inuenitur. In Maſ. autem erat וְיִסְלֵי, quam lectionem non probauimus, donec in Elia, hunc locum citante in radice אסל, reperiremus וְיִסַּלּוּ, i. וְיִמְאַס vel וְיִנְצַץ Reijciet, abominabitur. quæ quidem lectio non malè quadrat cum verbo יַשְׁקֵף, quod non propriè Plaudet ſignificat, vt quidam volunt; ſed Percutiet violenter, impellet. Verùm cùm verbū Hebr. alibi per אַכְלִי expreſſum inueniamus, veriſimile eſt ex כ factum eſſe ס pro וְיִכְלֵי.

XXVIII.

2 Pro וְאַבְנָא יַתִּיךְ בַּרְכוּ) quod ex V. & El. ſumpſimus, in Maſ. erat וּמִן עַפְרָא יִתְנַסַּךְ נְחָשָׁא id eſt, Et ex puluere ſiue terra funditur, conflatur æs. pro Heb. וְאֶבֶן יָצוּק נְחוּשׁ.

3 אַבְנִין מְפוֹלָמִין) Al. מְפוֹלָמִין vel מְפַלָּמִין, quod quidam interpretantur Fortes (decepti fortaſſe Hebr. voce אֹפֶל, quam volūt idem ſignificare quod עֹפֶל) ſed fallūtur, meo iudicio: nam מְפוֹלָמִין videtur eſſe Toar, formatū ex פְּלוּמָא, quod in Aruch diſcimus eſſe Vallem cœnoſam, ſiue locum paludoſum; vel potiùs מ eſt præpoſitio: ac ſi dicas, E cauernis, locis concauis, vnde lapides extrahi ſolent.

4 Quia vox Hebr. נֵר eſt ambigua, in Maſ. vertitur דְּמִפַּלַּח; in V. verò & Elia דְּמִוְדַּלַּח, quod

14 דְּחוּרְמָנָא) ſic & El. ſed cum V. malim legere דְּחוּרְמָנִי licèt mēdosè ה mappic ſit adſcriptum.

16 Pro תַּנִּינַיָּא) El. & V. legunt חִוְיָא, Hebr. אֶפְעֶה.

17 וְלֵיוָאוּ) In Maſ. erat וְלֵיאוּ. V. וְלֵיוָאוּ. El. וְלָוָאוּ. Alibi ſcribitur לֵוִי pro Butyro.

18 כְּרַחֲקָה מִתְפָּרֵג) Ven. כְּרַעֲתָרָה מִתְיַחֵב שַׁלְחוֹפָה. i. Cùm diuitiarum eius data fuerit permutatio.

23 עֲלוֹי מְטָרָא דְפַרְעָנוּתָא בְּקַדְמֵיהּ) עֲלֵיהוֹן מְטָרִין דְּפַרְעָנוּתָא Bahal Ar. בְּשִׁלְהָה. V. etiā בְּשִׁלְהָה legit. Vocis Hebrææ varia eſt interpretatio.

25 בְּמֵרִירָתָה יְהַלַּךְ) V. מַמְרִירָתָא יַחֲלוֹךְ. ſic etiam Elias in radice מרר; ſed in radice ברק, מְמֵרִירָתָא cum hiric ſub מ.

XXI.

3 בֵּן) Videtur ocioſum, nec legitur in Ven. Ibid. תְּרֵחַד) El. et Ven. תְּרֵחַד. ſic El. ſemper ſcribit. miraturq; Bahal Aruch nec רחך nec רהך attuliſſe.

4 חָאבְרֵם אֲנָ) V. אֲפָשַׁר דַּאֲנָא.

7 לַחְרָא) In V. legitur לְחוֹר pro Hebr. גַּם.

10 יִפְקְטוּן) Huius vocis alij faciūt radicē פקט, alij verò melius פקטו quemadmodum Bahal Aruch legere videtur in radice אפקטפוזן: quam vocem dicit pro Vomere accipi; ab אפיק טפי זון. i. הוֹצִיא עוֹדֵף. i. Eduxit ſuperfluitatē cibi. repone igitur יְפַקְּטוּ.

13 קְבוּרָא) El. & V. לְבֵי קְבוּרְתָא.

16 אִשְׁתַּאַר) Ven. אִשְׁתַּאַר id eſt, Relictum eſt.

23 בְּתְקוֹף) V. בְּתְקוֹף non malè. שַׁלְיָאנַן) V. שַׁרִיךְ.

24 בְּיזוּר) Bahal Ar. & El. interpretantur חֲדִיוּר Vbera eius.

28 פְּרִיסָא) V. פְּרָסָא pro Heb. אֹהֶל.

29 וְסַמְּיוֹהִי) V. וְסַמְּיוֹהִי.

32 וְאִיחוּא) V. וְהוּא.

נָעִיר) V. & El. legunt cum ſeua נְעִיר, quod à נער. i. Excutere deduco; non ab עור, alioqui נָעִיר eſſet futurum Syricum pro יָעִיר, quod non placet.

XXII.

14 סַתִּיר) V. טְמִיר.

XXIII.

9 מְכַוִּין) pro Hebr. וַעֲטוּף quod exponitur à quibuſdam, Abſcondetur, tegetur: ab aliis, Diuertet, reſpiciet. ex quo factum eſt vt in hunc locum ſit duplex interpretatio: nam in V. מְכַבִּין legitur. quod verbum capitur pro Tegere.

12 Pro, Oris mei, repone, Oris eius.

XXIIII.

1 יָתָה) V. יָתִי; quia in Hebr. eſt duplex lectio. Pro וְרַחֲמִין) Malim ſcribere וְרַחֲכִמִין. ſic pro חֲמִין ſcribo חַמִּין.

5 דְּמִשְׁכַת) ponitur pro Hebr. עֲרָבָה, ſed qua ſignificatione, ignoro. nam à מָשַׁךְ deducere, videtur abſurdum. V. pro eo legit דְּמִטְרָא אֲנָס id eſt, Sicut pluuia rapiens, & omnia ſecum concurrens. Pro

Ibid. וְעַבְּרִין) *El. & V.* וְדָשִׁין *id est, Et ostia, portas.*

11 יִתְיַבֵּשׁ) *V.* תְּשַׁוֵּי *pro Hebræo* וְשִׁית. *i. Ponet.*

12 יְדִעְתָא) *Cùm V. & El. scribant cum duplici Iod* יִידְּעְתָא, *videtur substituendum* יְדַעְתָּ, *vt sit Piel Hebr. vel* יַדַּעְתָּ.

13 בְּסִטְרֵי) *V.* בְּנַרְפֵּי. *i. Alas. in altera tamen interpretatione legitur* בְּסִטְרָא *mendosè pro* בְּסִטְרֵי.

15 דְּגִבְרָא) *Ven.* מְרַמְּמָא. *i. Excelsum. vt in Hebr.*

16 מַעֲרַב לְגִוֹר) *Malim cum V. & El. legere* מְעַרְבְּלֵי סְגוֹר. *i. Confusiones & intricationes conclusionis maris. pro* נִכְבֵי יָם *quod verbum Exod. 18. & Ioel 1. redditur per verbum* ערבל.

18 פְּתוֹי אַרְעָא דְגִנוֹנִי) *V. fortasse melius* פְּתָוֵי אַרְעָא דְגִינְתָא *quia in Hebræo est* רַחֲבֵי.

21 *Hic versus est legendus cum interrogatione, vt docemur ex V. editione, quæ pro* וַדַּעְתָּ) *habet* הַיְדַעְתָּ. *i. Num nosti?*

22 לְקוֹרְטוֹרִי) *Bahal Ar. in rad.* קרט *affert hunc locum, legitq́;* לְקוֹרְטֵרִי. *Suprà verò cap. 3. vltimum* ר *reijcit: quæ res Eliam torquet. vide cap. 3.*

24 מִתְקַבֵּל) *Non malè V.* יִתְפְּלִיג *quia in Hebr. est* יֵחָלֵק *id est, Diuidetur.*

25 טַוֵּף לְשִׁטְ) *V. & El* פְּלַג לְשִׁטְ *Diffluere, & latè se diffundere fecit.*

32 וְעֵישׁ עַל בְּנָהָא) *V. Bahal Ar. Ven. & El.* וְזוֹתָא עַל אֶפְרוֹחָהָא. *id est, Gallina pinguis, super pullos suos. Vide Dictionar. Syro-Chald. Elias asserit quædam exemplaria* וְעֵישׁ *habere.*

36 לְתַרְגּוּל) *Ven. præter hanc, etiam aliam interpretationem addit: nempe* לְלִבָּא בִינְתָא. *i. Cordi intelligentiam. Vox enim Hebr.* לַשֶּׂכְוִי *bifariam exponitur.*

37 לְזִיקָא) *Non malè V.* לְזִיקָנָא *in plurali.*

XXXIX.

13 וְחַוְרִיתָא וְנִיצָתָא) *El.* חַוְרָתָא וְנוּצִיצָתָא *V. vt Mas. nisi quod cũ affixo videtur legere* וְנוּצִיצָתָא *q. d. Et pluma eius; nisi dicas* ה *positum esse mendosè loco* ת.

20 לְשִׁלּוּשָׁא) *In Masiano erat* לְשִׁלִּישָׁא: *sicut etiã El. in radice* שלשל, *ex qua* לְשִׁלִּישָׁא *putat deduci.*

21 מַחְפְּרִין) *V.* מַחְפְּשִׁין *id est, Inquirunt.*

32 דִּינְצֵי) *Malim cum V.* דְּנָצֵי *in Benoni.*

XL.

5 אַתְקֵן) *Scribo* אֶתְקַן, *& expono Ornare; vel orna te. quia verbum* תקן *etiam significat Ornare.*

12 כְּפֵף זְבְנָה) *V. & alij mendosè* בְּצִיף זְנוּבְתֵיהּ. *sed Bahal Ar.* בְּצִיף זְנוּבְתֵיהּ. *Hic versus videtur habere duplicem interpretationem: vt apparet ex Bahal Ar. & aliis docemur, qui pro eo* נַפְשָׁה *legunt.*

Ibid. Sic vertendum puto: Præ nausea, quam capit vel contrahit sibi, abominatur anima eius. & c.

24 בְּשׁוּתָא) *Pro Hebr.* שַׂחַת; *quæ vox sæpè occurrit in hoc capite. eam autem hîc & supr. in V. per* שְׁוִיחָתָא *vel* שְׁוִיחָתָא *versam esse legimus: in Mas. verò per* שׁוּחָא, *vt hic vides: vel per* שָׂחוּתָא, *vt supr. vers. 18. & 22.*

25 אִתְקְלִישׁ) *sic etiam Ar. in rad.* טרפש *& El. eamq́; lectionẽ veriorem esse credo, quàm V. & aliorũ qui* אִתְחֲלִישׁ *habent. vide Lexicon Hebr. in radice* רטפש.

27 וְאָמַר) *V. non malè* וַיֹּמֶר.

28 בְּשׁוּחָא) *Ven.* בְּשַׁוְיחָתָא, *pro Hebr.* בַּשַּׂחַת.

XXXIIII.

2 וּמַנְדְּעִין) *V.* וִירוֹעֲא *pro Hebr.* וְיִרְעִים.

7 דּוֹחֲקָא) *El.* רוּחֲקָא *cum* ה; *sic enim vbique legit.*

9 *Pro* יְאַלֵּף) *videtur* יֶאֱלַף *scribendum.*

15 יְשִׁכּוּב) *V.* יָתוּב.

17 וְסָתַר) *V.* וְסָתַר *quod videtur, Adhibebit medicinam, significare: propter vocem Hebr.* וַיַּחֲבֹשׁ *quæ duplicem habet interpretationem.*

24 *Hic versus aliter legitur in Ven.* וְתַבַּר גַּלְלֵי יַמָּא דְסַגִּיעִין בְּגוֹ מַיָּא וְאָקִים חוֹרְנִין בְּתַרֵיהוֹן: *i. Conteret fluctus maris, qui multi sunt in medio aquarũ: & suscitabit alios post eos.*

25 וּמַדְבְּנִין) *V.* וּמַדְבְּנִין.

26 רִיזְבּוֹן דִּינָא) *V. in altera interpretatione habet* וְיִזְכּוּן בְּדִינָא *id est, Iustificabuntur in iudicio. nam in priore tantùm hæc leguntur* בַּאֲתַר דְּחָמַיִן. *i. In loco videntium.*

29 יְשַׁדּוּךְ) *Rectiùs legas cum V.* יַשְׁדִּיךְ.

33 *In versione pro (ei) repone potiùs (illud.)*

36 אֲנָא דְבִשְׁמָיָא יְהַב) *V. & El.* צַבְיָנָא דְיִתְבַּחַר. *i. Optarem vt probaretur. & c. pro Hebr.* אָבִי יְהָבֵן, *quod quidam, Voluntas mea; alij, Pater mi, ô Deus, exponunt.*

37 מַסְפֵּק) *Potest exponi cum R. D. Abundare, & sufficere facit. El. & Ven. videntur in passiuo legere* מִיסְפַּק.

XXXV.

4 מִן) *V. non habet; ac certè videtur expungendum.*

10 תִּשְׁבַּחְתָּא) *Scribe in plurali* תִּשְׁבְּחָתָא; *vel lege cum V.* תִּשְׁבְּחָן.

14 וּכְרִין אֲרוּם) *V.* וּכְרַם אֲרוּם *pro Hebr.* אַף כִּי.

Ibid. אִרִין) *ponitur pro Hebr.* רִין. *videtur* אִירִין *vel* אֶרִין *esse passiuũ pro* אִתְּרִין. *i. Contende iudicio.*

XXXVI.

5 דְּרָמָא) *V.* רַבָּא.

11 בְּנַסִּימָא) *Bahal Ar. El. & Ven.* בְּמַזְמוּטִין. *i. In epithalamijs, in carminibus nuptialibus.*

Gemitus. pro Hebr. אֲנָחָנָה, *quasi radix esset* אָנַח, *cùm illud reuera deducere oporteat à* נָחָה, *pro quo V.* רַבְּרַנִי בְּנִיחוּתָא.

23 וּמִן מַסְיְפֵהּ) *V. & El.* וּמִן מַסְיְפֵהּ *fortè, inquit Elias, venit ab illo verbo quod sequent. cap vers. 6. inuenitur* אִסְתְּפִיתִי *quod exponitur, Perculsus fui, expaui; alij Dubitaui. In Hebr. est* מְשָׁאֲתוֹ.

25 וְאִין בְּסֹ' סוֹפְקִת) *Malim cum Ven. legere* וַאֲרוֹם. *i. & quòd. nec etiam malè* אַשְׁכְּחִית. *i. Inueni. vel potiùs* אַשְׁבַּחַת. *i. Inuenit; vt Hebr.* מָצְאָה *respondeat; pro* סוֹפְקִת *quod vertendum fuisset, Suffeci. ac sic. Et quòd in multitudine manu mea suffeci. i. Acquisiui diuitias infinitas.*

26 אִסְתַּהַר) *Videtur idem esse quod Astrum.*

28 בְּרַבְּכִת) *cum geminatione* ב, *vt dicimus* בַּרְבּוּב *i. Mendacium. V. verò* כְּרֵכִת.

29 בְּתַבְּרָא) *V.* בְּאֲעָרָא. *i. Ob tribulationem, afflictionem.*

Ibid. וְיָאִין אִתָּע) *Ven.* וְיַבְּכִת אֲרוּם אַרְעָה. *i. Et iubilaui cùm eueniret illi. &c.*

32 לְאַכְסָנָא) *Non malè Ven. & El.* לַאֲכְסַנְיָא *in singulari.*

33 מְרָרִי) *Non malè posset addi ex V.* מְרָמוּ, *& legi* מְרָרַי *cum affixo plurali.*

34 אִתְנַבַּר רְכָפַת) *V.* אִתְקַף בְּרֵ' רַבְּ' גִּיוּתָנָא.

36 אַכְבְּנָה) *Hoc verbum suprà cap. 23. legitur, pro Tegere, inuoluere. V.* אַכְרְכִינָה *pro* אַכְרְכִינָה, *ni fallor.*

37 אַרְתְּנָה) *Videtur hoc verbũ à* דורון. *i. Donum, formatum. V.* אַקְרְבָּנָה.

Vers. vlt. חוֹזְמִי) *V. & alij* חַזְמֵי. *sic Aruch etiam legit, & interpretatur* קְנֵה *Rubum.*

XXXII.

16 וְיִשְׁתְּקוֹן קָמוֹ) *Venet. non legit* קָמוֹ, *sed tantùm* שְׁתַקוּ, *quod respondet Hebræo* עָמְדוּ.

22 *Pro* וְסוֹבַר) *in Venet. legitur* וְסַבַּר לִי אַפִּין.

XXXIII.

3 וּמַנְדְּעִי) *Malim cum V.* מַנְדַּע.

7 טוֹנִי) *Elias vult* טוֹנִי *dici per absorptionem literæ* ע, *pro* טוֹעֲנִי. *i.* מַשָּׂאִי. *i. Onus meum.*

10 תִּרְעָמוּתָא) *Scribe potius in plurali* תִּרְעַמְוָתָא, *vel lege cum V.* תַּרְעוֹמָתָא.

11 *Hîc vocem Hebr.* בַּסַּר *vertit Chaldæus ac si scriptũ fuisset* בְּסִיד, *teste Elia,* בְּשִׂיעַ; *quod tamen quidam Neruum exponit.*

12 דַּכְיִת) *Rectiùs* דְּכַיְתְּ *scripseris.*

14 שׁוּתָא) *Ponitur suprà ca. 30. pro* מִלָּח, *Verbo, sermone. & alibi pro* שִׂיחַ. *à verbo* שות, *vt putat Elias.*

17 בַּר נַשׁ מְעוֹבֵ') *Venet.* בַּר נַשׁ מְרֵי עוֹבְ'.

20 *Pro* נְשְׁמְתָא) *scribendum est cum affixo* נְשְׁמְתֵהּ, *vt ex Bahal*

4 דּוּכְרַנְיָתָךְ) *N.* דּוּרְנָיָתָךְ. *ſic quoque V. pro Hebr.* מִנְחָתֶךָ.
5 מַלְכְּנָךְ) *N.* מַיְלְכָךְ, *V.* מַלְיְכָנָךְ.
6 נִיטַקְס) *N.* נִיטַקְס, *V.* נִיטְקָס.
7 מְמוּתְבָה) *ſic & N. ſed Ven.* מְמוּתְבִי.
Ibid. קַדִּישָׁא) *N. & V.* קַדִּישָׁא.
10 *Pro* מַקְרִינָן) *mallem cum N.* מְקְרִינָן.

XXI.

2 יְמִלּוֹךְ) *ſic & N. ſed V.* יֶחֱדֵי, *vt in Hebr.* יִשְׂמַח.
8 עִילָאָה) *Præpone* ר *ex Venet.* דְעִלָּאָה.
14 וּנְרוֹנָנָא) *V.* וּנְרוֹצִיצָא.

XXII.

3 תִּתְקַבֵּל) *Non malè N. & V.* תְּקַבֵּל.
4 תְּשַׁבְּחָא) *In aliis eſt plural.* תְּשַׁבְּחָן.
9 *Pro* פְּצָאָה) *malim* פְּצָא *legere.*
10 רַחְצָנִי) *N. & V.* אַקְבַּרְתַּנִי. *i. Sperare me feciſti. pro Hebræo* מִבְטִיחִי.
13 בוּתְנָן) *N. & V.* מַתְנָן.
15 מִתְמַכְּמַס) *N. & V.* מִתְמַכְּמֵי.
16 לִיחַתִּי) *N. & V,* חִילוּ.
אַמְטִיתַנִי) *N.* אַמְטִיתַנִי, *Venet.* אַמְטַתַּנִי *Pertingere feciſti me .i. Deduxiſti me.*
17 *Poſt* נְכִיתִין) *additur in aliis* חֵיךְ אַרְיָא *vel* חֵיךְ כְּאַרְיָא.
18 אֶבְרוּ) *N. & V.* וְנַרְמֵי.
19 פְּתַנְיוּ) *Mallem cum N.* פְּתַנְיוּ *quemadmodum Bahal Aruch videtur legere.*
23 לְאַחָוֵי) *Malim cum N. & V. legere* לַאֲחָוֵי *vel* לְאַחֲוֵי.

XXIII.

2 צַחֲוָתָא) *N.* צַחֲוָתָא, *V.* צִיחָתָא.
מוּי דְנִיחַ) *N.* מֵי נַיְחָא, *V. rectius* מֵי נִיחָא.
5 כַּחֲנִי) *ſcribe cum aliis* בָּחֲנִי.

XXIIII.

1 וּמַלְיָתָהּ) *videtur redundare: nam præcedit* וּבִרְיָתָא, *nec etiam in aliis legitur.*
2 אִתְשִׁיסָתָא) *Mallem ex Neb. vel V.* שִׁיתְאָסָא *legere. Et paulò poſt pro* אִתְקִנְתָהּ) *repone* אִתְקִנָתָהּ *ex aliis.*
6 אַפֵּי שְׁכִינְתֵהּ) *Ven.* אַבּוֹי יַעֲ״ב, *ſed N. legit* יַעֲקֹב *in medio verſu poſt* לֵהּ.

XXV.

9 מְרַגְּנִין) *verbum deductum à* דרגין, *quod apud Bahal Aruch inuenitur pro Ducibus. N. & Ven.* מַדְרִיךְ, *vt ſupr. verſ. 5.*
12 תָּגֵב) *Malim cum N. legere* וְבִית, *vel potiùs cum V.* תְּבִית, *nam in Hebr. eſt* תָּלִין. *Et pro* אַחְסָנָא *non malè poſſet ſubſtitui* בְּאַרְעָא *ex N. vel potiùs ſine* ב *ex V. nam Hebr. habet* אֶרֶץ.

XXVI.

4 נַבְּרָאי) *N. & V.* נַבְּרֵי.

XXVII.

2 לְנַמְרָא) *N. & V.* לַנַּמְרָא.
4 וּלְבַקְרָא) *ſic etiam V. ſed N. & Bahal Ar.* וּלְבַשְׁקְרָא.
5 כְּטַלְלוּ) *Malim cum N. & V. legere cum affix. ſingul.* כְּטַלְלֵהּ.

XI.

6 מְטָרָא) *Non malè cum N. & Ven. legeris* מְטָרִין, *vt conſtruatur cum* מַפְחִין, *Benoni Aphel à* נפח. *Ibid.* וּבְרִירִיתָא) *N.* וְכַבְרִיתָא. *V. mendosè* וּבְוּרְיָתָא. *Verum ex Syrico Dictionar. docemur* בַּכְרִיתָא *legendũ eſſe, niſi malis Bahal Ar. ſequi, qui perpetuò* כַּכְרִיתָ *ſcribit; cui Elias ſuffragatur.*

XIIII.

3 *Pro* אַף) *N. & V.* אַפִּילוּ.

XVII.

3 אַסְעַרְתָּ) *N. & V.* אַסְעַרְתָּ.
4 אַכְכְּנֵת) *ſic & N. ſed V. in 2. perſona* אַכְסַנְתָּא *id eſt, Arguiſti.*
7 דְּסִבְּרִי) *Non malè ſcripſeris* דְּסַבְּרִי.
10 פּוּמְחוֹן) *N. & V.* פּוּמְחִין.
12 אַרְיָא) *V.* אַרְיְוָא; *quæ forma videtur frequentior.*
Ibid. וּכְשִׁחְצָא) *V.* וְכִשְׁחָלָא
15 דְּאִתְעַר צִיקָא) *N. & V. legũt* מִן אוּקָר. *vt & Pagninus.*

XVIII.

8 דְּתַקִּיף) *Scribe cum N.* וְתַקִּיף.
16 שִׁיתָאֲוָא) *Non malè Nebienſ.* שִׁיתָאֲתָא.
37 אַסְגַּעְתַּ) *ſic & N. ſed Ven.* אַפְּתִית *pro Hebr.* תַּרְחִיב. *i. Dilataſti. Et paulò pòſt ſcribere* דְכוֹבְתִי *cum pathah.*
42 מְצָלוּ) *eſt Benoni, qualia in Miſnaioth multa. nõ malè cum V. legeris* מְצַלֵּן.

XIX.

2 דְּמְרִיקִין) *In Maſ. erat* דְּמְרִיקִין *ſic in Ven.* דְּמְרִיקָן *femin. ſed N.* דְּמְרִיקָן, *cui præferrem lectionem Maſ. & V. nam* דְּמְרִיקָן בְּאוּרְנָא *periphraſis eſt ipſius* הַרְקִיעַ *q. d. Illa quæ diffunduntur per aëra annunciant. &c.*
3 מְחַוֵי מַיְ) *N.* מוֹסִיף וּמוֹעִי מַיְ. *i. Addit & profert palam verb. verùm ex Bahal Ar.* ו *geminante videtur ſcribendum* וּמַוֵּי. *à verbo Syro* יָעָא *Orior, pullulo, profero.*
4 וְלֵית מְשַׁתְּמְעִין) *N.* וְלֵית מְשַׁתְּמַע קָל' *ſic V. niſi quod* רָלָא *habeat.*
5 עִינְיָתְחוֹן) *N. & V.* עִנְיָנֵיהוֹן *.i. Rerum, effectuum, negociorum eorum.*
6 *Alterum* חֵיךְ *poſt* דְּנָפֵּק *videtur ocioſum: nec etiam legitur in aliis, nec in Bahal Ar. in rad.* נן.
Et paulò pòſt pro צְרִיכוּתָא) *repone ex N.* בְּרִכּוּתָא *.i. In teneritudine, tenerè, imbecillis. vt oppo-natur illi quod ſequitur* בְּתֻקְפָּא *.i. In fortitudine. nam Sol cùm manè primũ exoritur, ſuo calore videtur deſtitutus; inſtar ſponſi thalamũ ſuum iam egredientis, qui nondum recuperauit ſuas vires.*
7 וּתְקוֹפָה) *N. & V.* וְתוֹקְפֵהּ.
11 וְכוֹבְרִיתָא) *Vide ſupr. Pſal. 11.*
12 רַגְּיחוֹן) *N. & V.* טַבְהוֹן.
13 יַחְכּוּם) *N.* יַחְכִּים, *V.* יְחָכֵם.
14 אִיזְּנִין) *N. & V.* הֵידִין *pro Hebræo* אָזְנַי.

XX.

2 יְתַקְפְּנָךְ) *N. & V.* וְיַשְׂגְּבִינָךְ.

uerbijs occurrit pro רַכָּבוֹן.
21 פְּרִירִין] *ſic & El. V. verò* פְּרִירִין *quaſi fruſta. vide ſuprà cap. 38.*
24 אַרְעָא] *Ven.* עַפְרָא *vt eſt in Hebræo.*
25 טוּרֵי) *ponitur pro* שְׁחַץ. *Puto autem ex* כו *factum eſſe in Maſ.* ט; *ac planè eſſe legendum cum Ven.* כַּחֲרֵי, *vel cum El.* כַּחֲרֵי.

IN PSALMOS.

Ex Maſiano exemplari.

PSAL. I.

3 כְּאִילָן דְּנָצְ) *Nebienſ. & Ven.* כְּאִילָן חַיֵּי דְּנָצְ *Sicut arbor vitæ. etc.*

II.

12 דְּיִיחוּר) *Sic Elias & Ven. quorũ lectionem ſumus ſecuti. verùm cùm* אוּחַר *Syriacè in Act. & alibi inueniatur pro Incendere, accendere, non malè Maſ. & Nebienſ.* דִּיחוּר *vel* דִּיחַר *habent, pro Hebr.* וְבַעֵר. *vide Pſal. 57.*

III.

5 *Pro* מְטוֹר וּבִית) *repone* מְטוֹר גִּית.
7 מַרְכְּבוּת) *pro Hebræo* מֵרִבְּנָן, *quod N. & V. deducunt à* רוב, *interpretantes* מְמַצּוֹתָא *.i. A lite, à contentione.*

V.

2 רְנוּי) *N.* רִינְנִי.
13 לְצִרְקָא) *Sic N. & V. cum Maſiano. verùm ex Hebr. legerem* לְצִדְקָה.

VI.

2 תְּכַסְּנִינִי) *N.* תְּמַכְּסִינַנִי *à radice* מכסן. *V.* תַּכְּנְעֵנִי.
8 אִתְכְּלַאת כְּכָל עָקְתַי) *N.* בְּלַאת כְּכָל עִיקְתַי. *V. non malè* אִתְבְּלִיאת עָתְקָה כְּכָל מְעִיקַי, *pro Hebr.* צוֹרְרָי.

VII.

1 תִּירְגְּמָא רְאוֹרְיָתָא) *N.* תּוּרְגְּמָא דְאוֹרַיְתָא, *V.* דְאוֹרְאוֹתָא *.i. Interpretatio confeſſionis.*
10 לְבָא) *Malim in plurali cum N. legere* לְבָבֵי.
17 מוֹחֵהּ) *N. & V.* מוֹקְדֵהּ. *&* וְחִית) *N. & V. habent* וְיִחוֹת.

VIII.

3 *Pro* וְנָקֵם נְקְמָתָא) *N. & V. & Aruch & El. legunt* וְנָזוּמָא.
9 וְכוּבֵי יַמָּא עָבְרֵי אָרְ) *El. pro* נוּבֵי *citat* בְּוּרֵי. *& N. pro* עָבְרֵי אָר' *habet* וְלוּיְתָן דְּנָפַח אֵיסַרְטֵי *vt Bahal Aruch in rad.* גנח. *ſic etiam V. ſed pro* דְּנָפַח *ſubſtituit* דְּחָלִיף.

IX.

4 *Pro* דְּבָבָא) *legerem cum N. & V.* דְּבָבֵי.
7 *Poſt* אִשְׁתְּצִיוּ) *Venet. addit* חֵילָוָתֵיהּ *Exercitus eius.*
Ibid. pro שְׁבַקְתָּ מְלֵמְתַב) *N. & V.* צַוִּיתָא *Deuaſtaſti.*
14 פְּרַשְׁוָתָךְ) *Poteſt cum N. & V. legi* שְׁבָחְתָךְ, *pro Hebr.* תְּהִלּוֹתֶיךָ.

X.

2 בְּנָוֹת) *N. & V.* בְּנָסוֹת.
8 יְטוּשׁוּן) *N. & V.* יְטִשׁוּן.

ex Bahal Ar. nam pro זוּבְ' וּשְׁעָבְ' מְשַׁבְּשׁ (*cuius hemiſtichij mentionem facit in radice* שעבז) *in rad.* וותן *citat* וְתַנָּא דְּפַחְרוֹרֵי *i. Neruos teſticulorũ. ſic & Elias.* מְשַׁבְּשִׁין *autem &* מְשַׁבְּשִׁין *eadem ſunt, teſte ipſo Elia in radice* שבש.
13 כְּמַטְלוּתְ') *El. & V.* כְּמַטְלָנָא *fortè à* נטל *deducitur, inquit El.*
14 *Pro* שֵׁירוּ) *ſcribe potiùs* שֵׁירוּ. *In Ven. eſt* שֵׁירוּיָא.
15 וְנַחֲכוֹן) *ſic ex V. repoſuimus. nam in Maſ. erat* וְנַדְּנוֹן, *fortè pro* וְעַדְּנוֹן. *In Hebr. eſt* יִשָּׁחֲקוּן.
16 וְיִשְׁכּוֹב) *V. & El.* וְיִנְּנִי *eiuſdem ſignificati, teſte Bahal Ar. & pro* כַּרְכּוּמָא *quod ſupr. verſ. 13. legitur in Maſ.* נָחֲשָׁא *in V. habetur.*
17 גְּנוּבֵהּ) *El & V.* גְּנוּגֵהּ *fortè meliùs. pro Hebr.* צִלְלוֹ. *Vide inf. verſ. 26. vbi* צִלְצָל *vertitur per* גְּנוּנָא.
18 גְּנִיר יַרְדְּ') *Poteſt ſcribi* גְּנִיר יַרְדֵּן *id eſt, Trahet Iordanem; vel fluet Iordanis.*
20 תִּמְשׁוֹךְ) *ſic in Hebr. legitur. ſed V.* תְּנַגִּיד.
תִּקְרֵיחַ) *Elias putat hoc verbũ pro Perforare accipi, à quo venit nomen* מַקְרֵחַ *Terebella.*
21 *Pro* אַגְמוֹנָא) *Bahal Ar. El. & V. legunt* אוּנְקְלָא.
22 בָּעוּתָא) *Non malè cum Ven. legeris* בְּעוּתִין.
24 וְתִתְרַחַךְ) *V.* וְתִנָּחֵךְ.
26 בְּמִשְׁכֵּהּ) *Non legitur* ב *in V. nec in Hebr.*

XLI.

4 דְּרַסְגָּה) *V.* דְּפַרְזְמְבֵיהּ *ſic Baal Ar. & El. niſi quòd pro* ה *affixo in fine legãt* א, *mendosè. Vox Hebræa* דְּסָן *alibi redditur eadẽ voce Chaldaica.*
6 *Poſt* מַתְרִיסִין) *legitur in Ven.* אַחֵיר, *quod reſpondet Hebr.* קְצוֹר. מַתְרִיסִין *autem ſiue* מִתְרִיסִין, *vt habet V. videtur verbum à* תְּרִיס, *id eſt, Scuto, deductum.*
8 מְרַבְּקִין) *Elias & Venet.* מַתְאַרְקִין *à verbo* ארק, *quod idem ſignificat quod* דבק, Heften, *vt exponit El. Germanicè. ſic infrà verſ. 14. vide Aruch, & R. Sal. in hunc locum. Sic* מִתְפָּרְשִׁין) *V.* מִתְפַּרְדִין.
9 מַקְקוּי] (*iuxta illud 2. Reg. 4.* וַיְזוֹרֵר אֹתָם מַקֵּק רַבָּא *pro quo Hebr.*) *V. & El.* זְרִירוּ. *Hebr.* עֲטִישָׁתוֹ.
כְּתִימוֹרִי) *Lege potiùs* כְּתִימוֹרִי *vt in Ven.*
10 נִיצֵי) *vt cap. 5. V.* גוּצִין. *El.* נִיצִין *de quibus vide illic.*
11 רַעֲבַר) *Rectiùs ſcribas* רְעַבַּר, *vt ex V. docemur.* כִּיפָּא *vbi Curnamen expono.*
15 מְתוֹסַר) *Verſu præcedente legitur* מְתֵיכַר. *ſicut hîc Venetum exemplar habet.*
וְנַתִּיךְ] *V.* וְאַתִּיךְ.
16 מִן מְרַפֵּיהּ] *vide ſupr. cap. 31.*
17 תְּמוּת] *V.* תְּקוּם *vt eſt in Heb.*
18 סְרִיחָא] *ſic & El. ſed Ven.* בּוּלְטִיתָא. *quæ vox ſæpè in Pro-*

10 Post אַפֶּךָ) *Non malè posset addi ex N. & V.* וְלִיַקְּרוּתָךְ *id est, Et vt exhibeant tibi honorem.*
Ibid. הֵיךְ בְּאוֹרְרִי) *Neb. & Ven.* בְּאוֹרְרִי *non malè.*
12 יְרוֹג) *N. & V.* וְרוֹג.
15 יִתְתַּאֲיָן) *Scribe ex N. & V.* יִתְיַתִּין *passiuum ab* אֲתָא. *sic versu sequenti pro* תַּתְיָן) *repone ex Neb.* יִתְיַתִּין.

XLVI.

1 לִבְנֵי קֹרַח עַל יְדֵי) *Alij sic trãsponunt,* עַל יְדֵיהוֹן דִּבְנֵי קֹרַח *id est Per manus filiorum Coræch.*
5 וּמַבּוּעֵיהוֹן) *N. & V.* וְטוּפֵיהוֹן. *i. Et fontes & scaturigines eorum.*

XLVIII.

3 דְּמִשּׁוּדָא) *N. & V.* שִׁיּוּדָא *id est Qui est ad latus.*
8 תַּרְסִיס) *In alijs scribitur cũ* ט, טַרְסִיס.
10 אַשְׁוִינָא) *sic etiam N. sed V.* אַשְׁוִינוּ. *i. Proposuimus; vel (vt habet Hieron.) Aestimauimus Domine bonitatem tuam.*
12 בוּעָא) *Nõ videtur malè posse legi cum V.* יְבוּעוּן *Exultabunt.*
14 לְאוֹכְלוֹסוֹתָא דְמִלְּעֵילָא) *Aliorũ lectio videtur mihi rectior: nempe* לְאוֹכְלוֹסָתָא רָמָן לְעֵיל בֵּירֵי. *i. Ponite corda vestra ad ὅχλους vel cœtus eius; excelsa sunt siue eriguntur & eminent sicut colles in sublime siue sursum palatia eius. quia in Hebr. est* פַּסְגוּ *quod quidam exponunt: Erigite instar* פסגות *id est Collium.*

XLIX.

2 אַחֲוַיְתָא) *sic etiam V. sed N.* אוֹרַיְתָא. *i. Legem.*
4 בֵּיוְנָא) *Licèt hæc lectio nõ videatur contemnenda; tamen N. exemplar quod* בִּיוְנָא *habet, vel V. quod* בִּינָא, *propius accedit ad Hebræam vocem* תְּבוּנוֹת. *id est, Intelligentias.*
6 *Ante* מַחְזַר) *videtur addendum ex N. et V.* בְּסוֹפִי *In fine meo. nisi dicas* כּוֹרְחָנִי *respondere Hebræo* עֻקְּבַי.
7 *Ante* דְּמִתְרַחֲצִי) *præponitur in alijs* וַוי לְחַיָּבָא. *i. Væ impijs.*
9 וְדָאלוּ *&c. vsque ad* וְיִפְּטוּ) *Hoc hemistichium sic legitur in N.* דְּאִלּוּ יַהֲב יְהֵי יְקַר בְּפוּרְקָן נַפְשֵׁהּ. *id est, Quod si dederit, preciosus erit in redemptione animæ ipsius. In Ven. autem sic,* וְיהֵי יְקַר פּוּרְקָנֵהּ *Et preciosa erit redemptio eius.*
פּוּרְעָנוּתֵיהוֹן) *N.* פּוּרְעָנוּתֵהּ *Vltionem eius. Vtcunque sit, videtur in nostra editione pro* יְחַיֵּב *reponendum* יְחִיב.
13 אִשְׁתַּוָּאָה) *Scribitur in N. & V.* אִשְׁתַּוָּא *pro Hebr.* נִרְמוּ.
15 *Pro* שָׁוֵן) *malim ex V.* שַׁוּוּ *reponere. Et pro* וּפַלַּחוּ בְהוֹן, *vt etiam in N. legitur) Venet. habet* וּפַלְּחִי אוֹרַיְתָא. *i. Cultores legis.*
Nec malè pro וּתְרֵיצָא מָטוּל גּוּפֵי) *legeris cum N. & V.* וּתְרֵיצָא אַלָּקוּ מָטוּל הָכֵי גּוּפֵי. *i. Et rectos percusserunt; propterea corpora. &c.*

19

catur à פּוּג, *scribendum erit* פָּגָת, *id est, Dissolutus sum; si verò à* פְּגָא, *fiet* פְּגִית.
Ibid. רְגוּשַׁת) *Alij* רְגִישַׁת.
10 רְגוּגִיתִי) *N.* רְגִיגָתִי, *V.* רַגִּיגָתִי.
13 פִּיחִין) *Alij* פַּחִין, *quæ forma est vulgarior. sic paulò post puto esse malè positum loco* וְתָכְעִי, *pro quo alij habent* וּבָעֵי.
Ibid. מְמַלְלִין) *Malim legere cum aliis* מְרַגְנִין. *i. Meditantur; quia in Hebræo est* יֶהְגּוּ.
14 חַרְשִׁית) *Neb. fortè melius* חֵרְשָׁא, *vel V.* חַרְשָׁא, *pro Hebr.* חֵרֵשׁ *id est, Surdus.*

XXXIX.

12 בְּמַכְּנָוֹתָא) *Mendosè etiam sic scribitur in aliis pro* בְּמַכְסָנוֹתָא *à verbo* כסן. *vel potius* ך בְּמַכְסַנָּתָא *In Hebr. enim est* תּוֹכָחוֹת. *vide cap. 38. vers. 15.*

XL.

3 וּמִן כַּסְיָאן) *In Mas. erat* כְּסָיָאן, *quod videtur simile esse illi quod in Iob legitur in Mas.* בְּסָיָא. *N. aũt* וּמַסְכַּן, *& V.* מְכַסֵּן *mendosè. pro Hebr.* מִטִּט. *El.* מְסִין. *Ar.* מכסן.
4 וְיסוֹבְרוּן) *Alij melius, mea sententia,* וְיִסְכְּרוּן.
5 *In Masiano vbique scribitur* כַּרְכוּבָא *cum* כ *in tertia; cùm Elias & alij legant* כַּרְבוּבָא *cum* ב.
6 *Pro* וְרַעְיוֹנֵיךְ) *malim cum N. legere* וְרַעְיוֹנָךְ.
7 פּוּרְקָנָךְ) *Sic V. sed Mas. & N. habent* פּוּרְקָנָךְ *id est, Præcepta tua.*

XLI.

7 וְכַנָּף) *Neb. & Ven.* וְיִכְסוֹף *pro Hebr.* וְיִקְבָּץ.

XLII.

2 פְּצִידִי) *N.* פַּרְצוּדִי, *V.* פַּרְצִידִי. *sic & El. alibi. sed in nostris exemplaribus hæc vox nusquam inuenitur, imò nec in Aruch, saltem in hac significatione; scilicet pro Riuulis, siue decursu aquarum.*
5 אַחֲרַגּוּשְׁתָא עִמְּ) *Hic videtur* ד *addendum ante* עַמְּ; *alioqui legendũ erit cum N. &* אִתְרוֹנְשַׁת *V. quia est in regim.*
8 תַּחֲתָאָה) *Idem quod* תַּחְתָּאָה. *N.* אַרְעָאָה.
11 *Alterum* מְעִיקֵי) *non legitur in N. nec in V. & certè videtur superfluum.*

XLIII.

1 חֲסִיד) *N. & V.* זַכַּאי.
2 אַנְשֵׁיתַנִי) *N. & V.* שְׁבַקְתַּנִי *id est, Dereliquisti me?*

XLIIII.

17 וּמְתָרֵךְ) *id est* וּמְגָרֵשׁ, *vt legunt N. & V.*
וּנְקוֹם) *Neb. & Venet.* וְנִנְקֵם *in Benoni.*
19 אִסְטְוָרָנָא) *In V. pro* ט *legitur* ת. *sic etiam alibi sæpiùs.*

XLV.

9 אַקְבֵי אֲרֵי) *V. & Bahal Ar.* אַקְסִיל אַל'. *i.* ξύλον.
Ibid. מְנִי) *N. & V.* מֵאֲרַע מְנִי. *i. De terra Minni. vt quidam interpretantur.*

6 עֲבָאנוּ) *Vox certè nihili: pro qua reponendum est ex Bahal Ar. & Neb.* עֲבָצוּ, *licèt Bahal Aruch non explicet, quid sit; vt ipse Elias refert. pro Hebr.* וְחָפָרוּ. *nisi magis tibi arrideat lectio V.* עֲצָבוּ.

XXXV.

1 אִתְרַנָּב) *N.* אִתְרַנַּג, *V.* אִיתְרַג. *pro Hebr.* רִיבָה.
3 וּמְרוֹק תִּיקָא) *Sic scripsimus, quia coniunctim priùs legebatur. & Interpretes exponebant Genus spiculi vel lanceæ.*
4 וְיִתְכַּלְמוּן) *N.* וְיִתְבַּנְעוּן. *sic infrà vers. 26.*
6 וְחַכִּירָא) *sic & V. sed Neb.* וְחַכִּירָא *cum* ה. *Infr.* חַבִּירָא *legitur cum* ח *&* ב *in N. & Ven. in Mas. verò, vt etiam alibi, cum* ב. *verùm ex Bahal Ar. docemur,* חַכִּיר *vbique esse legendum.*
10 דְּכִנְתָּךְ) *Neb. & V.* דְּכָוָתָךְ. *Puto illic ex altero Vaf* ב *factum esse. Item pro* אוֹנְסֵיהּ) *alij habent* אַנְסָהּ.
28 *Pro* כּוּלִי) *malim legere* כוּלָּא *cum Ven.*

XXXVI.

2 לְבָבֵהּ) *sic & N. sed V. cum affix. 1. pers.* לְבָבִי.
8 בְּטַלְלַיָּא) *Malim cum Neb. & V. legere* בְּטַלַּל.
9 מְרָתֵּן) *Nisi hîc* ת *dicas factũ esse ex* ש *Hebræo: vt ex* יֵשֵׁב *fit* יְתֵב *&c. legendum censerem* מְרַחֲקִין *ex N. & V.*
10 טוּפֵי) *V.* טַיְפֵי, *N.* טִפֵּי.
Et pro אוּרְחָא) *alij habent* נְחוֹרָא.
Et paulo antè pro נְהִיל נָהוֹר) *alij* בְּזִיו.

XXXVII.

1 תָּרְנָג) *Alij rectè* תְּגַרְגַּר. *sic inf. 7. Et pro* לְמִזְדַּוָּן) *Ven. habet* לְמִזְרַוָּג. *i. vt vnias te, associes te.*
3 וַעֲסוֹק) *Sic etiam N. pro Hebræo* וְרַעֲשׁ; *sed V.* וַחֲסִין *id est, Posside, vel roborare.*
7 אַמְתֵּן) *In alijs non legitur; ac certè videtur redundare.*
16 מִרְכְּסַת) *Al.* מִרְכַּפַּת.
20 *Ante* מִתְפַּטְמִי) *legitur in alijs non malè* דְּמִן אוֹרְחָא. *i. Qui initio (saginantur) quod opponitur illi quod sequitur,* וְסוֹפֵהוֹן. *i. Et finis eorum.*
22 וְדִמְתַלְטְטִין) *Alij non malè in passiuo* וּדְמִתְלַטְטִין. *sic 28. pro* מְנַטְּרִין) *legitur in N.* מִינַטְּרִין.
33 בְּמֶקְמִינֵהּ לְרִינָא) *N.* בְּמִקְמִינֵהּ דְּרִינָא. *i. Cùm steterit in iudicio.*

XXXVIII.

5 *Pro* יַקְרוּ) *posset melius scribi in Cal* יְקָרוּ. *Et pro* יַקִּיר) *alij habent* יְקַר.
8 כְּפָלַי) *legitur in alijs.*
9 פַּגְמִיִּית) *videtur alterum Iod in manuscriptis additum ab imperitis, quod, cùm addita sunt puncta, remansit, vt alibi sæpiùs factum deprehendi. nam analogicè scribendum esset* פִּגְמַת, *pro quo N. & V. legunt* פגויית *cum Iod redundante, ni fallor. nam si deducatur à* פּוּג, *scribendum erit* פָּגוּת, *id est, Dissolutus sum; si verò à* פְּגָא, *fiet* פְּגִית.
Ibid. רְגוּשַׁת) *Alij* רְגִישַׁת.
10 רְגוּגִיתִי) *N.* רְגִיגָתִי, *V.* רַגִּיגָתִי.
13 פִּיחִין) *Alij* פַּחִין, *quæ forma est vulgarior. sic paulò post puto esse malè positum loco* וְתָכְעִי, *pro quo alij habent* וּבָעֵי.
Ibid. מְמַלְלִין) *Malim legere cum aliis* מְרַגְנִין. *i. Meditantur; quia in Hebræo est* יֶהְגּוּ.
14 חַרְשִׁית) *Neb. fortè melius* חֵרְשָׁא, *vel V.* חַרְשָׁא, *pro Hebr.* חֵרֵשׁ *id est, Surdus.*

XXXIX.

12 בְּמַכְּנָוֹתָא) *Mendosè etiam sic scribitur in aliis pro* בְּמַכְסָנוֹתָא *à verbo* כסן. *vel potius* ך בְּמַכְסַנָּתָא *In Hebr. enim est* תּוֹכָחוֹת. *vide cap. 38. vers. 15.*

XL.

3 וּמִן כַּסְיָאן) *In Mas. erat* כְּסָיָאן, *quod videtur simile esse illi quod in Iob legitur in Mas.* בְּסָיָא. *N. aũt* וּמַסְכַּן, *& V.* מְכַסֵּן *mendosè. pro Hebr.* מִטִּט. *El.* מְסִין. *Ar.* מכסן.
4 וְיסוֹבְרוּן) *Alij melius, mea sententia,* וְיִסְכְּרוּן.
5 *In Masiano vbique scribitur* כַּרְכוּבָא *cum* כ *in tertia; cùm Elias & alij legant* כַּרְבוּבָא *cum* ב.
6 *Pro* וְרַעְיוֹנֵיךְ) *malim cum N. legere* וְרַעְיוֹנָךְ.
7 פּוּרְקָנָךְ) *Sic V. sed Mas. & N. habent* פּוּרְקָנָךְ *id est, Præcepta tua.*

XLI.

7 וְכַנָּף) *Neb. & Ven.* וְיִכְסוֹף *pro Hebr.* וְיִקְבָּץ.

XLII.

2 פְּצִידִי) *N.* פַּרְצוּדִי, *V.* פַּרְצִידִי. *sic & El. alibi. sed in nostris exemplaribus hæc vox nusquam inuenitur, imò nec in Aruch, saltem in hac significatione; scilicet pro Riuulis, siue decursu aquarum.*
5 אַחֲרַגּוּשְׁתָא עִמְּ) *Hic videtur* ד *addendum ante* עַמְּ; *alioqui legendũ erit cum N. &* אִתְרוֹנְשַׁת *V. quia est in regim.*
8 תַּחֲתָאָה) *Idem quod* תַּחְתָּאָה. *N.* אַרְעָאָה.
11 *Alterum* מְעִיקֵי) *non legitur in N. nec in V. & certè videtur superfluum.*

XLIII.

1 חֲסִיד) *N. & V.* זַכַּאי.
2 אַנְשֵׁיתַנִי) *N. & V.* שְׁבַקְתַּנִי *id est, Dereliquisti me?*

XLIIII.

17 וּמְתָרֵךְ) *id est* וּמְגָרֵשׁ, *vt legunt N. & V.*
וּנְקוֹם) *Neb. & Venet.* וְנִנְקֵם *in Benoni.*
19 אִסְטְוָרָנָא) *In V. pro* ט *legitur* ת. *sic etiam alibi sæpiùs.*

XLV.

9 אַקְבֵי אֲרֵי) *V. & Bahal Ar.* אַקְסִיל אַל'. *i.* ξύλον.
Ibid. מְנִי) *N. & V.* מֵאֲרַע מְנִי. *i. De terra Minni. vt quidam interpretantur.*

sic pro בְּטָמוּר *alij habent* בְּטָמוּר. *& paulò pòst pro* יִתְרֵם) *repone ex aliis* יְרוֹמֵם.
6 נְכִסִין לְרַעֲנָ) *Alij* נַכְסֵי לְרַעֲנָ' *vel* נִיכְסָ'.
11 תּוּשְׁבַּחְתָּא יְ) *pro Hebr.* שִׁרְרִי *quod vertitur in Neb.* תּוּשְׁבָּחַי. *i. Laudes meas. in V. verò* תּוּשְׁבָּחָן.

XXIX.

6 מָטְרֵי פֻּרְוֵי) *Restituo ex Neb.* מַסְרֵי פֻּרּוֹי. *i. Putrefaciens fructus suos: vt* שְׂרְיוֹן *sit Mons à Libano naturâ longè diuersus: qui quidem Libanus erat mons fructuum bonitate præstantissimus. Et pro* בְּיוֹר *repono* בִּיר, *quod idem valet in Tharg. Ierosol. quod* בַּר. *N. & V. habent* בַּר. *Et pro* רְמָנִין *N.* רְאִימָא *legit: rectè.*

XXX.

5 אַרְכְּרוּת) *Non malè V.* אַדְּרוּת *id est, Memoriam; quia in Hebr. est* לְזֵכֶר.
12 אוּלְוִי) *V.* אִוְלְוִי.

XXXI.

5 דְּנָן דְּכַמָּנוֹן אַמְטוֹלְ') דְּנָן דְּפַרְסִין לִי, *V.* דְּנָן דְּפַרְשׁוֹן לִי *id est, Quem extendunt mihi.*
10 חַשְׁכַת) *N. & Ven.* בְּלָאַת *vel* בְּלָאת. *id est, Inueterata est. pro Hebr.* עֲשָׁשָׂה.
11 *Pro* מִתְכְּלִיאוּ) *N. habet* גְּלוּ.
12 מִן קָדְמַי) *Alij* מִן קֳדָמַי.
13 לְמַאן) *Alij* כְּמָאן *vel* כְּמָן.
14 טַב וּבִישׁ) *In Mas. scriptum videbatur* טַבוּ בִישׁ, *sed malim cũ N. & V. legere* טַב בִּישׁ.
16 וּמַנֵּי פּוּרְקָנִי) *N.* וְזַמְנֵי פּוּרְקָנִי *V.*; *sed puto in N. pro* וומני *scribendum* זַמְנֵי, *q.d. Tempora redemptionis meæ.*
18 יִשְׁתַּקְקוּן) *Geminatur vltima litera. In N. verò secunda sed lectio V. videtur mihi simplicior* יִשְׁתְּקוּן.
19 צַדִּיקַיָּא) *N. non malè in singulari* צַדִּיקָא.

XXXII.

5 עַוְנִין) *Malim cũ N.* עַוְנֵת *legere.*
6 עַל *vel* מְטוּל *redundat. lege igitur cum V.* מְטוּל דָּא, *vel cum N.* עַל דָּא.
7 *Vox Hebræa* מְצַר) *vertitur variè. In Mas. videtur versa ac si fuisset scripta* מְצַד: *nam legitur* בְּכִסְדָּךְ. *In Neb.* בְּמֵימְרָךְ. *i. In verbo tuo. In Ven. verò* מִמְּעִיקָא *Ab inimico.*
9 דְּחֵרָא) *V.* בַּחֲרָא. *i. Simul.*
10 וְדַדְרֵיץ) *Alterum* ד *videtur redundare. In Neb. legitur* וְיִכְבִּיר *pro* וְדַכְבִּיר, *ni fallor. In V.* וְרַכְּלִי.

XXXIII.

3 *Pro* לְנַנְאָ) *N. & V.* לְשַׁבְחָא.
8 דְּחִילוּ) *N.* דְּחִילוּ *in Imperat. sed V. in futuro* יִדְּחֲלוּן *pro Hebr.* יִירְאוּ.
13 לְוָת) *Alij* יָת.
18 *Post* דַּיְּ) *in alijs legitur* מִסְתַּבְּלִין.

XXXIIII.

5 וְעַנְיָנִי יָתִי) *Non malè N.* וְעַנְיָנִי *V. n.* וַעֲנָנִי.

pòst pro תְּמוֹגְגִנָּה צְמַחַיָּתָהּ) *legitur in N.* תְּתְמְסִינָה נִיצַיְיחָא, *pro quo* תַּמַסְטִינָה *legendum puto. Insigne mendum est in Ven. vbi* בְּצַיְיחָא *pro* נִצְיָיחָא *Flores eius; ponitur, omisso verbo. sic* אַשְׁרָךְ *pro* אַשְׁרֵךְ.

LXVI.

2 וַקִירוּ) *N. fortè rectiùs* אַוְקִר *vel vt V.* אַוְקָר: *nam est in Hebr.* כְּבוֹד.

3 מִן קֳדָמָךְ) *N. & V.* לָךְ.

7 מְסַרְחוּן) *pro Hebr.* סוֹרְרִין. *N.* מְסַרְחָבָן, *V.* מְרַהוּבִין. *i. Temerarij; idem qui Hebraicè* נִמְהָרִים *vocantur. sed videtur legendum* מְסָרְבִין *i. Rebelles; vel* מְסָרְחִין *Peruersi, nefarij homines. vel potiùs* סַרְבָנִין, *vt infr. Psalm. 68. vers. 19. licèt Psalm. 78. vers. 84. per* מְסַרְהֲבִין *vertatur in Mas. & in Ven.* מְסוּרְחָבָן.

12 מָרֵי מוֹזַפְנָא) *Mallem legere cum N.* מָרֵי מוֹזוֹפִיתָא; *nisi sine* מָרֵי *legas; id est, Exactor, fœnerator.*

Ibid. כְּרִ בְּכוּר) *N.* כְּרָנוּר. *i. Tanquam igne. V.* כְּרֵי בְנוּרָא *pro Hebræo* בָּאֵשׁ.

LXVIII.

7 זוּזִין) *El. & N.* זוּגִין.

לְבַר זַנָּא) *sic & Neb. sed Ven.* לְבַר זוּנָא.

Ibid. שָׁרִין) *N. & Ven.* שָׁרוּן *in præterito.*

14 מְטַלְטְלָא) *Mallem cum Ven. legere* מְטַלָּא, *vel cum N.* מְטַלָּא; *nam* מְטַלְטְלָא *sonat, Vaga.*

15 גְּחָנָם) *N. addit* סְנַן *q. d. Depurauit, repurgauit gehennam tanquam niuem. sed in Ven.* עָנַן; *quod puto mendum esse.*

16 טוּר דְּשַׁכֵּן גֵּיהִנִּין) *In Neb. & Venet. hic locus aliter exponitur:* טוּר תָּבוֹר וְכַרְמֶל אִתְפְּסִילוּ אִתְעֲבִיד לְהוֹן גֵּהִנָּא.

19 לְהוֹן) *Sic V. Lege potiùs cũ N.* יַתְהוֹן. *S. Verba. quemadmodũ etiam erat in Mas.*

21 מִתְגַּרְיָן) *Alij habent* מִתְגָּרְיָן *vel* מִתְגָּרְיָן. *i. Immittuntur, suscitantur.*

24 קָטוֹלִין) *Mallem cum alijs legere* קְטִילִין. *i. Eorum qui interficiuntur.*

28 רַגְמוּנִין) *Scribo* רַגְמוּנִין *N. et V.* רְגַמוּן יַתְהוֹן. *Lapidarũt ipsas.*

30 *Ante* לַךְ) *additur in Neb. El. & Ven. atque etiam Aruch,* מִפַּנְקְטֵיהוֹן *E palatiis suis; vel de pinguibus suis. & pro* רוֹרוֹנָא) קְרַבָּנָא.

32 אוּכְמָנָא) *El. & Ven.* אוּסְמָנָא *quod El. dicit esse Argentum, ab* אסימון. *cuius fit mentio in Aruch. N.* אוּכָמָנָא, *sed puto nostram lectionem esse veriorem.*

33 עַמְמַיָּא) *N. & V.* אַרְעָא.

34 נְבוּאָתָא לִנְבוּאָח) *Alij* נְבוּאָתָא לְנָבְיָא *voc. prophetiæ prophetæ.*

LXIX.

1 עַל שׁוּשְׁנַיָּא) *Neb. & Venet.* עַל גָּלוּת סַנְחֵרִיב *Super captiuitate* σωσεδείου.

5 אתב יְנַר *i. Cumulus; cuius fit mentio Gen. 31.*

5 כְּס דְּלֵיט) *Lege potiùs cum N* חֲמַר דִּילוּט; *vel cum V.* חַמְרָא דְלָלַי: *nam in Hebr. est* יַיִן. *i. Vinum.*

10 בְּעֲטַת מוֹאָ אִסְתַּמְשׁוּ רַגְלֵי בְּאֲרוֹם גְּבָ' *Hic egregiè suam insciti am prodiderunt præclari illi viri qui literis puncta addiderũt; cùm pro* בַּעֲטֵת *Conculcaui; &* בְּאֵדֶם *siue* בְּאַדַּם *id est, In sanguine; fecerunt* בְּעֲטַת *siue* בְּעֲטֵת, *vel, vt alij* בַּעֲטָיֵת, *&* בְּאֵרוֹם. *Locum igitur hunc sic restitue:* בַּעֲטֵת *Conculcaui Moabitas; intincti sunt pedes mei* בְּאֵדַם. *i. In sanguine fortium eius. &c. Hunc enim versum sic corrigendum esse, me monuit versus Psalmi 108. cuius principiũ est* רוּשְׁשֵׁת, *quod planè idem significat quod* בַּעֲטֵת, *& Elias in radice* טמש, *qui hoc hemistichium sic citat:* בְּעִיטִירַת מוֹאָבָאי אִטַּמְשׁוּן רַגְלֵי בְּאַדַם גְּבָ', *siue, vt Neb. habet,* בְּאַדַם. *Et paulò pòst pro* דוּדִי) *scribe* בְּרוּדֵי, *nisi malis in singulari* בְּדוּד, *vt est in V.*

LXI.

3 טוּר רָם) *Neb. & V.* טִינַרָם *Petram altam.*

LXII.

9 זְחוּחֵי לִבָּ') *sic & Bahal Aruc. Elias verò et N.* זָחוּחֵי. *Vide supr. V. perperam* דָחוּחֵי.

10 מִיזֵּלִיהוֹן) *Mallem cum N. & Venet.* מַזַּלֵיהוֹן. *& pro* נַרְמֵיהוֹן) גַּרְמֵיהוֹן.

12 וְתִנְיֵיתָא דְנָא שְׁמַעְנָא)*N. et V.* וְתַרְתֵּין זִימְנִין דְּנָן שְׁמָעִית מִן פּוּם מֹשֶׁה סַפְרָא רַבָּא *id est, Et bis hæc audiui ex ore Mosis Scribæ magni.*

LXIII.

2 צְחִית) *Pro Hebr.* צָמְאָה. *V.* צַחֲיִית, *sed mendosè, vt putat El. qui* צָחִית *legit; vel iuxta quosdam codic.* צַחֲיִית, *vt etiã habet N. Verùm cùm Elias Syricæ linguæ fuerit ignarus, nesciebat* צחה *etiam esse in vsu pro,* צחה, *vt apparet infrà Psal. 104. vbi omnia exemplaria per* ה *legunt.*

Ibid. צְחָיָא) *pro Hebr.* צִיָּה. *Neb.* צַחְיָא. *V.* צַדְיָא *Deserta, vasta.*

9 בְּמֵימְרִי) *Lege potiùs cum N. & V.* בִּי.

Vlt. יְסַרְנֵק) *Lege potiùs cum Elia* יִסְרַנַק *Præfocabitur, obstruetur.*

LXIIII.

6 וְתַקְפ') *Melius N.* וְתַקְפ'.

LXV.

6 וְנַנְזוֹת) *Corrige* וְנַנְזוֹת.

10 אַרְכַּךְ') *Alij legunt cum Iod* אִירְכַּךְ'. *sic suprà.*

11 תְּקוֹף מַרְבִּינִי צְמְחַיָּתָא) *Non legitur* תְּקוֹף *in N. nec in V. quorũ quidẽ N. habet* מַרְבִּיצֵי צְמְחָתָא *.i. Irrigationes germinum, vt exponit Interpres N. fortè à verbo in Misneh vsurpato* רְבַץ *.i. Fundere aquã, quod mihi videtur lõgè petitũ, cùm* מַרְבִּיצֵי *potiùs sit à verbo Hebr.* רָבַץ *.q. d. Lectos hortorum. V. verò* מַרְבִּיבֵי צְמָחָא. *Et paulò 8* בְּנִכְסָתָא) *sic & V. In N. verò* בְּנִיסְכְּתָ'; *sed horum nullus assecutus est veram lectionem. corrigendum est ergo ex Elia* בְּנִסְבְּתָא, *.i. Voluntariè; quia hac voce vsus est auctor Thargum Ierosol. (teste Bahal Aruch) pro Hebr.* נְדָבָה. *vide infr. Psal. 119.*

LV.

4 יַעֲרוֹן) *.i. Transferent. N. & V.* יִיגְרוֹן *.i. Tendent, protrahent. pro Hebr.* יָמוּטוּ. *Sic facile fuit* ע *& ג aliam pro alia scribere.*

לִי בָבוּ) *Bis térue in manuscriptis* בָּבוּ *inueni sine* ד. *cùm alij citra illam nunquam scribant.*

15 נְתְרִיץ) *Malim legere cum N.* נַתְרִיץ, *vel cum V.* נְתָרִיץ *Dirigemus, rectum faciemus.*

LVI.

1 *Pro* שְׁתִיקוּתָא) *Non malè N.* שְׁתִיקָתָא *Silenti, mutæ.*

2 יַתְבִי) *Repone ex V.* וְיִשְׁבִי, *cuius fit mentio 2. Sam. 21, 16. vbi ille dicitur Dauidem voluisse transfodere. alioqui si legas* יָתְבִי, *oratio erit incongrua.*

7 *Post* וְטֶשְׁוֹן) *N. & V. addunt* כְּמָנָא *.i. Insidias.*

8 בְּרָגוּשׁ) *Melius N.* בִּרְגַן. *Ven.* בְּרָגִיז.

LVII.

3 דְּמִין עַכְּכוּבִית') *El. N. & V.* דְּיַפְּקִיד לְעַכְּבִיתָא. *hæc forma est frequens in Scriptura.*

4 יַזְמֵן) *N. & V.* וְשַׁדַּר *.i. Mittet.* שָׁפְיִ) *N. & V.* שָׁפִי.

5 חַרְיָא) *Neb.* חַיְרָא *fortè à verbo Syrico* חָרָא *vel* חוּד *.i. Incendere, ardere. q. d. Anima mea incẽditur. de quo supr. Psal. 2. Elias verò* חַרְיָא, *& V.* חֲיָרָא *eodẽ significatu. ab* חָרַר.

LVIII.

3 עִלָּא) *Non malè N.* עִלָּאן. *in plurali.*

יִתְקְפוּן) *N. & V.* יִתְקְנוּן *id est, Concinnant, meliùs.*

4 כְּרָכוּבָא) *In Mas. erat* כַּרְכוּבָא *cum* ב *in tertia, quemadmodum etiam in ipso Mas. alibi sæpè inueni scriptum, atque in Nebiens. licèt El. per* ב *semper scribat. V.* כַּרְבוּתָא.

5 חֵיךְ גַּוְנָאִי') *N. & V.* בְּגַוַּן *In colore. q. d. in modum veneni.*

חִרְמְתָא) *Puto legendum cum N. & V.* חִרְמָנָא. *sic & Elias, qui pro* חִירְשָׁ' *habet* חַרְשָׁא.

7 וְכִבִּי) *N. & V.* וְנִיבִי.

8 אַנְגִיד) *N. fortè melius* יִנְגַּר. *Ven.* וְנִגִיד.

מִתְגַּזְּרִין) *sic & Neb. sed Ven.* מִתְגּוֹרְרִין *eodem sensu.*

11 אִסְטָרוֹ) *Neb. scribit per* ת אִסְתְּוִירִיה. *sic & V.* אִסְתַּוּר'.

LIX.

16 לְמִזְבַּז) *Malim cũ alijs legere* לְמִבַּז: *nam non puto* זבז *alibi pro* בזז *reperiri.*

LX.

2 אוֹרְ סַהֲדוּ') *Repone ex N. vel V.* אַוְגַר *sive* אִינַר, *vt idem sit quod* יְהִי אוֹר) *N. & V.* וְאִשְׁתַּוִי *Neb.* וְאִשְׁתַּוְיָא, *Ven.* וְאִשְׁתַּוִין.

19 תִּתְבָּרֵךְ) *N. & V.* יְבָרֵךְ לָךְ.

21 וְאִשְׁתַּוִי) *Neb.* וְאִשְׁתַּוְיָא, *Ven.* וְאִשְׁתַּוִין.

L.

5 קָמַי) *Alij legunt* קָמוֹי *melius. sicut paulò pòst pro* לְקָרְבָנָא) *Ven.* לְקָרְבָנָא.

16 תְּרֵכַּר) *sic N. & Ven. sed in Mas. erat non malè* תְּדַבַּר *.i. Vt assumas; vt est in versione. sicut legitur Genes. 40, 20. pro Hebr.* וַתִּשָּׂא.

19 לִישָׁן תְּלִיתָאי) *N. & V.* לִישָׁן בִּישָׁא *.i. Lingua mala.*

20 אוּמָךְ) *sic passim scribitur in M.* אִמָּא *pro* אִמָּא.

21 *Post* עָלְמִין) *in alijs additur* שְׁלִים *.i. Perfectus.*

Et pro אֲחֵוִי דּוּגְמַת &c.) *N. & V. hæc habent* אֲחֵוִי תַּקִּיף דְּכָמָךְ *id est, Ero fortis sicut tu.*

23 יְצֵרִי אוֹרְ') *Malim cum V. legere* יַעֲדִי *.i. Abiecerit viam malã, vel recesserit à via mala. nam facile fuit ex* ע *facere* צ. *sic etiam videtur Pagnin. legere in rad.* שום *in suo magno Thesauro, qui habet Qui amouerit &c. Mendosè legitur in N.* יְצֵרִי.

LI.

3 טָבָאתָךְ) *N.* טַבְוָיתָךְ, *V.* מֵיבוּתָךְ.

4 מֵעַיְתַי) *scribe cum N. & V.* מֵעַוַּיְתַי.

7 *Hic versus aliter legitur in N. & V.* הָא בְעַוְיָא אִתְיְלֵידֵת וּבְחוֹבָא עַבְרַת מִנֵּי אִמִּי: *.i. Ecce in iniquitate genitus sum, & in peccato imprægnata est de me mater mea.*

Pro יְתַחְמַנְנִי *lego* תַּחְמַנְנִי.

9 תְּחַוְרַנְנִי) *Quia* אֶתְחַוַּר *vel* אֶתְחַוַּר (*vt legitur in N. & V.*) *mox sequitur, puto aptiorem, magisq; propriam esse lectionem N. & V. nempe* תְּסָחֲיוַנְנִי *Lauabis me.*

12 בְּגַוְּאִי) *N. & V.* בְּגַוַּי *.i. In medio mei.*

16 תְּשַׁבַּחְתָּךְ) *vel* תְּשַׁבַּחְתָּא *vt legitur in N. editio Ven. non agnoscit, cui hac in re planè suffragari auderem.*

21 *Pro* רָא בְּכֵן) *puto reponendũ* חָא בְּכֵן, *quia in alijs legitur* חַבְּכֵן.

LII.

8 בְּפוּרְעָנוּתָךְ) *sic & N. sed Ven.* בְּפוּרְעָנוּתָ' דְּרַשִׁיעַיָּא *.i. Punitionem impiorum.*

LIII.

5 *Corrige (Nutrimentum) & (manducato.)*

6 בֵּין) *N. & V.* מִן.

7 פְּרַקָּנוּת) *Scribe in plurali* פְּרַקָּנוֹת, *vel lege cum N. & V.* פְּרַקָּנָיָא.

Et pro יַחְזוֹר) *Malim ex N. reponere* יַחְזַר; *quia Aphel frequentius vsurpatur quam Cal, pro Reducere.*

LIIII.

3 וּבְרוּחַ) *N. & V.* וּבְכֹחַ, *sed facile fuit* ר *&* כ *alterum in alterius locum surrogare.*

5 שָׁוִין & תָּבְעָן) *N. & V. non malè in præterito* שָׁוִין & תָּבְעוּ.

LXXXVII.

2 מְקֻדָּשָׁא) *N. & V.* מַרְרְשַׁנָּא.

4 צְתְּבְּרָא) *N. & Ven.* אִתְרַבָּא *Educatus eſt. ſic verſ.* 6.

7 תְּשַׁבְּחָן) *N. & V.* תְּשַׁבְּחָתָן.

LXXXVIII.

11 דְּאִתְמַרוּ) *N. & Ven. fortè meliùs* דְּאִתְמְסִיו *id eſt, Liquefacta ſunt, conſumpta ſunt.*

15 תִּנְשֵׁי) *N.* תְּשִׁבּוֹק, *V.* שְׁבַקְתָּ *pro Hebr.* תְּזַנַּח.

16 וְנִגּוּד) *N. & V. & El.* וְנִגּוֹד *pro Hebr.* וְנוֹגַע. *ſic pro* טְעוּנָה) *habent* טְעִינָא.

LXXXIX.

10 בְּגִיוֹנוֹתָא) *Mallem cum N. & V.* בְּגִיתָנוֹתָא.

19 תְּרִיסָנָא) *N. & V.* תְּרִיסֵי צַרְעָא, *pro Hebr.* מָגִנֵּנוּ.

33 *Poſt* דְּמַכְתְּשִׁין) *additur in aliis* לְהוֹן, *vt ſit ſenſus: Et per Dæmones pernicioſos qui plagas illis inferant.*

50 הָאי) *V.* אֵן.

XC.

5 דְּמִכִין) *N.* דָּמְכִין *.i. Sicut dormientes erunt.*

12 מַן יְתֵכִ') *Quis diriget? ſic & N. ſed V.* בֵּן.

מַבְּנֵי) *Lege cum El. N. & V.* מַבַּע *.i. Ebullire facit, profert. nam facile fuit ex* ע *reſoluere in* נו.

13 לְעַמָּךְ) *ſic & N. ſed V.* לְעַבְדָּךְ.

14 שְׂבַע) *Scribe cum N. vel Ven.* שַׂבַּע.

XCI.

3 שְׁדִי) *Non malè additur* ד *in Ven.* דְּשַׁדִּי.

5 דְּשַׁדִּי) *Repone ex V.* דְּשַׁדֵּי, *vel ex N.* דְּיִשְׁדֵּי : *nam* שְׁרָא *non legitur pro Emittere, proijcere.*

11 לְנָטוֹרָךְ) *Infinit. Hebr. Ven.* לְמִטְּרָנָךְ.

14 *Pro priore* אֲשַׁגְּבֵהּ) *repone ex aliis* וַאֲשַׁזְּבֵהּ.

XCII.

5 אַחְרַתַנִי) *Ven. fortè rectiùs cum Iod expreſſo* אַחְרַיְתַנִי.

16 דְּיוֹרֵי) *Inſtar* גְּוֹרֵי. *N.* דַּיְרֵי, *V.* דַּנְדֵי. *ſic* עוֹלְתָא) *alij ſcribunt* עַוְלָתָא.

XCIIII.

13 שְׁוָתָא) *V.* שׁוּתָא. *N.* שַׁחֲתָא.

12 וְפַנְקוּן) *Neb.* וְיִפְרְקוּן, *Ven.* וְיִפְרִיקוּן. *ſed mendosè pro* וְיִפַּרְנְקוּן.

20 בְּרִית) *N.* בַּרְיַת, *V.* בִּרְיַת.

21 *Pro* מְקַטּוֹל) *N. & V. addūt* דִּין דְּקַטּוֹל.

23 וְמַגַּרְנוּן *&c.*) *Neb. & Ven.* וְנַמְּרִנִין. *ſed verbum* מגר *ſæpiùs exprimit verbum Hebr.* חצמית.

XCV.

10 דְּטַעֲיָתְחוּן) *Non additur affixum in aliis.*

XCVI.

6 וְאוֹרִיצוּתָא) *N.* וְשַׁבָּחָא, *Ven.* וְתוּשְׁבָּחָא *pro Hebr.* וְתִפְאֶרֶת.

7 *& in ſequent. verſ. pro* אֵיהַבוּ) *alij habēt* חַבּוּ ; *quæ forma eſt vulgarior. nam* אֵיהַב *pro* חַב *in Paraphraſtis non legi aliàs.*

12 יְבִיעַ) *Poteſt ſcribi cum V.* יַבִּיעַ *vel cū N.* יְבוּעַ *.i. Exultabit laude.*

XCVII.

angelorum. ſiue vt El. אִזְגְּדִין. *N. verò* דְּשַׁגְּדִין, *ſed puto eſſe mendū.*

51 שְׁרוּיֵי עְטִירֵיהוֹן) *Ad verbum ſonat: Primitias paruulorum illorum. Neb. Ven. & El.* שֵׁירוּי צְעֵר *Primitias dolorū &c. pro Hebr.* רֵאשִׁית אוֹנִים, *quod variè exponitur.*

52 רַעְיָא) *N.* עַנָא עֶדְרָא. *V.* עָנָא; *rectè quidem, ſi* עָנָא *tollatur : pro Hebr.* כְּעֶדֶר.

55 וְאַשְׁרֵי יַתְהוֹן) *ſic & Ven. ſed N. vt in Hebr.* וְאַפִּיל יַתְ'.

58 בְּנִכְסֵיהּ) *V.* בְּנַסְיֵי, *N.* בְּכַמְתֵי; *pro Hebr.* בְּבַמּוֹתָם.

63 מְשַׁבְּחָן) *Ven.* אִשְׁתַּבַּחָן, *Neb.* אִשְׁתְּבָחוּ.

LXXIX.

נַמְרוּ) *N. & V.* נַמְרוּ. *Verbum Hebr. eſt ſingulare.*

8 *Poſt* עַוְיָן) *Additur non malè in N. & V.* דְּמָן.

11 אַנִיקְתָא) *N.* אוֹנִיקְתָא. *V. & El. rectiùs, meo iudicio,* אֶנְקְתָא.

13 רַאֲיָתָךְ) *Corrige* רַעְיָתָךְ.

LXXX.

7 לָנָא) *ſic & N. ſed V.* לָהוֹן, *pro Hebr.* לָמוֹ.

12 תַּלְמִירֵיהּ) *Scribe potiùs cum N. & V.* תַּלְמִידָא.

13 גּוּרְתָא) *N.* גִּירְתָא. *V.* גּוּרָתָא. *ſic & El. cum quo mallem* תַּקְפַּתְ' *ſcribere, pro* תְּקַפְתָּ.

14 וְתַבְּרְנָה) *Bahal Ar. N. El. & Ven. cum aliis* וְיִנּוֹרְנָה *.i. More porcorum effodiet eam.*

17 וּמְפָרְכָא) *Poſſet etiam ſcribi cum N.* וּמִפָּרְכָא.

LXXXI.

3 וּפְקַרוּ) *V.* וּסְרוּ *ſiue potiùs vt N.* וְסַרוּ.

8 *Pro* דְּאָכְלִין) *ſcribe ex Neb.* דְּאַכְלַיִן.

11 *Pro* יָתָהּ) *Melius cum Neb. ſcripſeris* יָתֵיהּ, *vt referatur ad* אַפְתִי פֻמָּךְ *.i. Dilata os tuum.*

LXXXII.

1 דַּיָנִין בְּקְשׁוֹט) *Scribi poteſt* דַּיָנִין דְּקְשׁוֹט בְּקְ' *.i. Iudicantes in veritate : niſi malis cum aliis legere* דַּיָנִין דְּקְשׁוֹט *Iudices veros.*

LXXXIII.

4 דְּמִטַּטְשִׁין) *Neb. & Ven. eodem modo legunt. videtur, tamē prius* ט *eſſe loco* ת, *pro* דְּמִתְּטַשִׁין.

5 וְנַכְּסְנוּן) *Scribe cum N.* וְנִכְּסוּ.

15 זְרֵזִי) *Expono Herbas. V.* זְרָזִי, *à* זרז *.i. Cingere. N.* וְרֵדִי *Et vorat, vt habet Interpres, à* רְדָא *id eſt,* שלט *Dominari.*

LXXXIIII.

3 מְרַבְּנָן) *ſic & V. ſed N. longè melius* מְרַבָּן.

13 דְּמִתְרַחֲצִין) *Scribe potiùs cum N. & V.* דְּמִתְרַחֲיִץ.

LXXXV.

תְּנָטוֹר) *Seruabis. N.* תְּנָגּוֹר *Protrahes; vel vt V.* תְּנָגִּיר, *pro Hebr.* תְּמַשֵּׁךְ.

11 אוֹרְעִין) *N.* אוֹרְעוֹן, *V.* אוּרְעִין, *El.* אַרְעִין, *& ſine Vaf* אַרְעִין ; *quæ forma eſt Chald. vulgarior et familiarior. nā* אוֹרְעִין *eſt Benoni Hebr.*

LXXV.

3 אֲרוּעַ זִמְנָ') *Expono, Cùm acciderit tempus, cùm ſe obtulerit oportunitas. ab* אֲרַע *ſiue* עֲרַע, *niſi malis in futuro legere tanquam* אֵירַע *ſiue* אֵירַע *.i. Statuero; vt Iod defectum* א *exprimat.*

5 *Pro* וּבְזוּזָא) *N. & V. habent* וְרִשְׁיעָא. *Et pro, Cornu, corrige, gloriam.*

9 וּמַן דְּשָׁרֵי מְגַּה מְדִּין קָדָ') *N. et V. fortè rectiùs* מִמָּה דְּשָׁרֵי מְגַּה קָשֵׁי מִן דִּין קַדְמָאי *Alludit enim ad illud Ierem. 51,5. Calix aureus. & c. q. d. Id quod fundetur ex eo, erit durius & acerbius illo priore. pro* דְּשָׁדֵי דְּשָׁרֵי *ſubſtituendum eſt* דְּשָׁרֵי.

11 מַלְכוּת) *Videtur redundare: nec etiam legitur in aliis. Et pro* יְתְקַטְּפוּן) *alij legūt* אֶתְלַשִׁינִין *id eſt, Eradicabo illos. ſed pro* נִין *repono* נוּן ; *niſi illud ad* מַלְכוּת *referas, vel ad* תְּקוֹף.

Ibid. מְתְּקוֹף) *Legerem cum aliis ſine præpoſitione; vt ſit ſenſus, Exaltabitur autem robur celſitudinis iuſtorum.*

LXXVI.

11 דְּרִתְחָא דְּאִשְׁתְּאַר) *V. meliùs in plurali* דְּרִתְחַיָא דְּאִשְׁתְּיָרוּ. *Hic verſus habet duas interpretationes: quarum altera hæc eſt:* אֲרוּם בַּר יְתְקוֹף רְגָזָךְ עַל עַמָּךְ יְתוּבוּן וְיוּדוּן לִשְׁמָךְ וְאִנְתְּ תְּאִיב מִן רְגָזָא בְּרַם עַל שְׁאַר עַמְמַיָא מָאנֵי רְגָזָא תְּזָרֵז:

LXXVII.

8 לְמִתְרַעֲיָא) *Mallem cum aliis pro Vaf legere Iod.*

11 אִשְׁתַּנִי גְבוּ) *Non eſt nomen, vt quidam putant, ſed verbū plural. num. q. d. Mutata eſt potentia dexteræ Dñi. ſ. in me. i. qui anteà ſua dextra hoſtes conterebat; nunc cōuertit illā aduerſum me. Altera extat interpret. nempe* בַּעוּתִי חֵיא שְׁנִין דְּקֻשׁ מִימִין ; *quia voces Hebr.* חֲלוֹתִי & שְׁנוֹת *poſſunt variè exponi.*

7 וְיֶחְמוֹן) *Neb. & Venet. fortè meliùs* חֲמוֹן.

LXXVIII.

2 אֲבוּעַ חֶרְנָן) *Mallem ſubſtituere ex V.* חוֹרָן : *nam illud videtur venire à* חָרָה ; *vel ex El.* חוּרִין *licet ipſe etiam* חֶרוֹן, *vt V. habet, adferat: ſed puto vtrumque eſſe mendoſum. Et pro* אֲבוּעַ *reponerem ex V.* אֲנִיעַ.

14 הֵיוּךְ) *Videtur redundare, nec legitur in aliis.*

17 *Poſt* לְמִרְנַז) *alij addunt* קֳדָם.

Ibid. צְהִי) *ſic & N. ſed V.* צְחִי.

25 יְחַב) *N. & V.* שְׁלַח, *vt eſt in Hebr. ſic 28. pro* וְאַשְׁרִי) *alij habent* וְאַפִּיל.

39 אֲתֵיב) *Repone ex N. & V.* תַּאִים.

41 אַתְוִיו) *Repone* אַתְוֹ *Signauerunt; vt habet verſio; ſic erat in Maſ. vel* אַתְיוּ *vt eſt in N. ſed non tam rectè.*

49 רַעֲבְרִין) *ſiue* רַעֲבְדִין *.i. Miniſtrorum. V.* רַאֲזְגְּדִין *.i. Nunciorum,*

5 אָתֵב אֲשַׁלֵּם) *In N. & V. non legitur* אֲשַׁב, *& certè videtur ſuperfluum.*

9 אוּמִי) *V.* אִמִּי, *N.* עַמִּי. *ſic infrà 70. verſ. 6. & alibi.*

11 נַפְּשִׁי) *N. & V.* דְּנַפְּשִׁי.

13 קַרְקָסוֹן) *Elias & Ven. ſcribunt* קַרְקַסִּין, *quod Elias exponit Domum, in qua ludicra exercentur: theatra, vt eſt in Aruch. Videtur eſſe vox Græca* καρχήσιον. *q. d. Domus* καρχησίων, *poculorū.*

14 רְעוּתָא) *N. & V.* רַעֲוָא.

21 מַרְעָא) *Neb.* תַּרְעָא, *V.* מוֹעָא, *pro Hebr.* וַאֲנוּשָׁה.

23 קָרְמוּ בְאַבְלִי) *V.* קָרְמוֹי בְּאַבְלִי *N.* קוּמוּ בְּאַבְלִי.

30 תְּשֵׁזְבִינַנִי) *N. & V.* תְּתֻקְפְנִי.

LXX.

1 *Ante* עַל) *additur in N. & V.* לְמַרְכַּב.

4 יִתְפְּרָעוּן) *N. & V.* יִתְפָּרְעוּן *.i. Puniantur,*

11 וְאַחְרוּזוּ) *N.* וְאֶחְרוּזוּ, *V.* וַאֲחִידוּ.

17 אַלְפְתַנִי) *N. & V.* אַלֶּפְתַּנִי

LXXII.

5 *Poſt* וְיִצְלוּ) *additur in Neb. & V.* קָרְמָךְ.

10 דְּתַרְסִים) *Neb.* דְּתַרְסוּס, *Ven.* וְשׁוּרְסוּס.

12 בָּעוּ מָטוּ) *ſic & Venet. ſed Neb.* מָטֵי.

LXXIII.

3 בְּעִדַּן שְׁלִים) *Neb. & Venet.* בְּעִדַּן דְּשָׁלֵם.

5 וְסוּרֵי) *Lego cum aliis* וְיסוּרֵי.

7 רוּטְבֵיהוֹן חַפּוּ עַל לוּחֵי לִבֵּיהוֹן) *N.* חֲטָבֵיהוֹן דְּחָפַת לִבָּא *.i. Inciſiones ſuas quæ operuerunt cor. vt habet Interpres. V.* חוּטְבֵיהוֹן חֲפוּרַת לִבָּא. *Hanc poſtremam lectionem Elias agnoſcit, ſed affirmat quoſdam codic.* דּוּטְבֵיהוֹן, *alios verò* חֲטָבֵיהוֹן *etiam habere. verùm puto ex* חוּטְבֵי *factum eſſe* רוּטְבֵי, *&* חֲפוּרַת, חַפּוּ יַת, *vt ſit ſenſus: Tantus eſt viror & ſuccus eorum, vt ipſum cor operiat.*

8 מְרוּטְבָא) *N.* מְפוּטְמָא. *V.* כְּן פִּיטָמָא *.i. Præſaginatione, craſſitudine.*

10 בְּגִין כֵּן עַל מֵימְרַ' דַּיְ' וְיִמְ') *N. et V.* בְּכֵן הָאוֹב עָל עַמֵּיהּ [עַמַיָא *V.*] דַּיְ' **hæc vox non legitur in N.* לְמַלְכוּתְהוֹן. וְיִמְחוֹנוּן

12 *Pro* בְּשַׁלְוָתָא) *Mallem cum aliis ſcribere* בְּשַׁלְוָתָא, *nam illud propriè ſignificat, In errore. ſic infr. Pſal. 94. verſ. 3. corrige.*

LXXIIII.

5 בְּכוּלְבַיָא) *ſic El. N. & V. ſed Maſ.* בְּכוּלְכַיָא, *quo modo Bahal Ar. citat illud Samuel. 13. & Iud. 9. Vide illic.*

11 עוֹבָךְ) *Scribe potiùs* עֲבָדָךְ. *V.* עַטְפָךְ.

14 לְתִמְנָן) *N.* לְיָרְדֵי, *V.* לִירוּדֵי, *El.* לְצָיִם *pro Hebr.* לְצִיִּים.

20 פְּרִיס) *Scribo* פְּרִיס.

22 *Poſt* קְלָנָא) *non malè addideris ex N. & V.* רַעֲמָךְ, *vt affixū Hebr. exprimatur.*

עֲלַי) *Aliter legitur hic versus apud alios,* חוּשָׁךְ דְּמַחֲבְרַבַּר עֲלַי : וְלֵילְיָא קְבִיל אַמְטוּלְתִי *i. Tenebræ obscurant me; & nox est obscura propter me. vel, vt interpretor, Si sint tenebræ. s. Deus conterit me* חברבריז *i. Liuoribus; si sit nox, obscuritate contegit me vndique.*

13 *& vers. sequent.* דְּאָמִי) *Alij* דְּאָמִי.

14 פְּרִשְׁתָּ) *Alijs* פָּרְשַׁת *i. Declaraui; vel mirificaui.*

16 בְּחַר) *N.* בְּרַר . *V.* כַּחַר.

21 מְרַגֵּג) *Alij melius* מְנַרֵּג . *pro Hebr.* אֶתְקוֹטָט. *nam* רגג *Desiderare est.*

CXL.

10 דְּסַפְּיָתְהוֹן) *N. & V.* דְּסַפְּוָתְהוֹן.

11 בְּגִיצִין דְּמַחְמוּרִין) *N. & Ven.* בְּגִיצִין דְּמַחְמָרִין *i. In fauillas.*

CXLI.

1 חַשְׁחֵשׁ) *N. & V.* חִישׁ.

3 *Pro* מַטְרַת) *mallem cum aliis legere* מַטְרָא: *& sic versum interpretor: Pone Dñe custodiam ori meo, quæ custodiat leuation. & c.*

7 בְּעֶשְׁנֵה) *N.* בְּמֶרְדָּנָא. *V.* בְּמַרְדָּנָא *i. Sarculis.*

9 וְתַקְלַן עֲבָדַי) *Repono ex Elia* וְתַקְלִי עַבְדֵי.

CXLII.

4 אַהֲלֵךְ) *In alijs præponitur* ד *vt Psal. sequent.*

יְמִינָךְ) *Lege cum alijs* יְמִינָא.

CXLIII.

1 *Corrige, (orationem meam.)*

3 דַּכְּדָךְ) *Sic & El. legit: qui asserit se* דְּכַדָּךְ *in aliis exemplarib. inuenisse: idq; mendum esse. sicut suprà Psal. 10. legitur.*

6 דְּצַחְיָא) *N. & V.* דְּצָחְיָא.

10 בְּאוֹרַח תְּרִיץ) *sic & N. sed V.* בְּאַרְעָא *legit: vt est in Hebr.*

CXLIIII.

2 דְּמַכְבֵּשׁ) *Alij* דִּי מְרַדֵּד

10 דְּאַפְּיֵי) *Mallem* דְּפָּצֵי *cũ alijs legere.*

13 תְּמַכְּרִינָא) *Bahal Ar. hîc & Psalm. 68. legit* ו *pro* ב, תְּסוֹרָתָא *i. Thesauri. sic & El. qui tamen in radic.* טסבר *ait se nusquam cum Vaf scriptum reperisse.*

CXLV.

16 תּוֹרְעוֹתְהוֹן) *V.* רָעוֹתְהוֹן . *N.* כְּרַעֲוָתְהוֹן *pro Hebr.* רָצוֹן .

CXLVI.

4 אוֹבְדוּ) *N.* וְהוֹבְדוּן . *Ven.* חוֹבְדוּ *melius cum* ח, *pro Hebr.* אָבְדוּ .

CXLVII.

3 אַרְכָא לְמַרְעֵיהוֹן) *Alij* אַרְוִכִין לְעַבְדֵיהוֹם . *pro Hebr.* לְצֹאנָם .

17 *Post* אֶפְשַׁר) *non malè posset ex alijs addi* לֵהּ .

18 *Pro, sedere, scribe, flare.*

CXLVIII.

11 נְגוּדִי) *Alij* דַּיָּנֵי.

CXLIX.

1 דִּידֵהּ) *Non legitur in aliis, et certè redundat.*

CL.

4 בְּחַרְדְּבִילִין) *N.* בְּחַרְדּוּבִלִין. *videtur esse hydraules. V.* בַּחֲלוּלִין .

C IN

119 בְּטַרְלָתָ) *N.* קְטַרְלָתָ .

122 עָרֵב) *El. & V.* בַּסִּים *siue* בְּסִים *i. Lætitia afficias. N.* בְּסִיס *perperam. pro Hebr.* עָרֹב .

CXXV.

3 שְׁבָטָא רְשִׁיעַ) *Ven. non malè* שִׁבֶט רְשָׁעָא .

CXXVI.

1 חַיְינָא הֵיךְ &c.) *Alij* חַיְינָא הֵיךְ מְרַעֲיָא דְּאִתְסִיו *i. Fuimus sicut ægroti qui conualescunt: pro Hebr.* חֹלְמִים ; *quia* חלם *apud Syros, Sanum esse, significat.*

5 בְּבִיעַ בְּחָרָנָא) *Alterum redundat, nec in alijs* בְּבִיע *legitur. & pro* יְקִצְרוּן, *alij habent Chaldaicè* יְחַצְּדוּן.

6 מְסוֹבַר בַּר זַרְעָ) *Addendũ puto ex alijs* נְגֵדָא דַּבַּר זַרְעָ *i. Traham sementis. vt vox Hebr.* מֶשֶׁךְ *exprimatur.*

CXXVII.

4 תֶּכְדִּין אַנָּ &c.) *Alij* בֵּן בְּנֵי דְּעוֹלִימָ .

CXXIX.

3 לְמוֹרְדִיוּתְחוֹן) *Non malè Neb.* לְמוֹרְדוּתְחוֹן.

6 דַּיְינִין) *Alij* דַּיְצִין . *Vide Psal. 32. vers. 17. vbi in omnib. exemplarib.* יְנִין *habetur.*

CXXXII.

6 חַרְשָׁא) *Mallem cum N. & V.* חַרְשֵׁי .

8 מְשָׁרוּ) *Non malè legeris cũ N.* מְשָׁרוּ *q.d. Reside in domo mansionis quietis tuæ.*

CXXXIII.

1 בְּמִם) *Corrige* בְּסִים.

CXXXV.

3 עֲבַר) *Videtur redundare, cùm nec in Hebr. nullum verbum legatur, nec in alijs exemplarib.*

CXXXVI.

6 לְמִרְדַּד) *El. N. & V.* לְרַדַּד.

15 וְשַׁרְנִיק *N.* וְשַׁנַּק .

23 בְּאִתְמַסְכָנוּת) *Lege potiùs cũ N. & V.* בְּאִתְמְכוּתָנָא *pro Hebr.* בְּשִׁפְלֵנוּ .

CXXXVII.

6 *Post Initio) adde, gaudij.*

Et pro כְּתֵי) *Alij legunt* בֵּית *Domus.*

7 פַּנּוֹן פַּנּוֹן) *Alij,* צְרוּ צְרוּ *Vastate.*

8 בַּבְלִיְתָא בְּזוּזִין) *Neb. & Ven.* בַּבְלִיתָא בְּזוּזַיתָא *i. Babylonica depræda trix.*

9 דְּיוֹחַר) *Mallem cum N. & V. in Benoni Cal* דָּאֲחִד .

CXXXVIII.

2 *Pro* אַסְנִיעַתָּא) *Scribe* אַסְנַעְתָּא: *vel lege cum N. & V.* אַסְנִיתָא .

Ibid. pro כּוּלִי) *mallem cum aliis* בָּל . *sic 4 pro* מֵימַר) מֵימְרִי .

CXXXIX.

4 אַתְּ מֵימְרַיי וְיָדַע בָּל נְשְׁמִי) *Neb. & Ven.* הָא יְיָ יָדַעְתְּ מַחְשָׁבַת לִבִּי כֻּלָּא *i. Tu Domine nosti omnes cordis mei cogitationes.*

6 פְּרִישָׁא מַנְדְּעָא) *Alij* מְבַסְּיָא מִתְבַּסְיָא. *pro* לְמִנְדַּע

Ibid. אִתּוּקְפַת) *N.* אִתּוּקְפַת. *Venet.* אִתַּקְפַת .

11 חֲשׁוֹכְ עֲלַי קְבִילָא כְּ וְלֵילְיָא מַנְהַר

CIX.

3 וּמְלוּלִי) *Mallem ex N. & V. reponere* וּמְמַלְלִי *siue* וּמַמְלְלִי .

31 נַפְשִׁי) *Lege cum N. & Ven.* נַפְשֵׁהּ *Animam eius.*

CX.

4 *Pro* רַאֲנָא) *additur in N.* וְלָא . *sic & V. sed pro* וְיָתִיב דְּאַנְתְּ . *habet* וְיָתוּב *i. Et non pœnitebit; & tu præfectus eris. & c.*

CXII.

3 מְזָלָא) *Lege* מוֹלָא *cum exemplari Mas. licèt N. & V.* מְזָלָא *habeant. Per* מוֹלָא *enim vox Hebr.* חוֹן *in manuscriptis perpetuò exprimitur: sed latius in Iob de hac voce diximus.*

10 תְּחוֹבַר) *N.* תְּאֹבַד, *V.* תֵּבִיד.

CXIII.

6 דְּמִכִּיךְ) *N. & V.* דְּמִמִּיךְ *Benoni à* מָכַךְ .

CXIIII.

3 וְאַפִּיךְ) *Scribo* וַאֲפִךְ, *vel cum alijs* וַאֲפַךְ, *vt* תְּפִיךְ *quod sequitur, sit futurum pro* תֶּאֱפֹךְ .

6 מְטַפְּסִין) *N. non malè* תְּטַפְּסוּן.

8 לְעֵינָן) *Rectius scribas* לְעֵינָן. *V. & El.* לַעֲיִן, *sed N.* לְעֵינִין.

CXV.

2 *Pro* חוּא) *Lege cũ alijs* הָשְׁתָּא; *quia in Hebr. est* נָא .

7 מְרַנְּנִין) *Alij legunt* מְרַנְּנִין.

CXVI.

3 אַשְׁכַּח) *Repone* אַשְׁכַּח .

19 בְּרַרְתָּא) *N.* בְּרֵרֶת. *V.* בְּרַרְתָּא.

CXVIII.

10 *& sequent.* אִתּוֹשְׁשִׁנּוּן) *N. & V.* אִתּוֹשִׁינוּן, *à* נְתַשׁ . *El. vtramque lectionem agnoscit:* אִתּוֹשִׁנּוּן *&* אֶתּוֹשֵׁשׁ .

12 דַּבּוֹרְיָתָא) *El. Neb. & Ven.* זְבוּרְיָתָא .

18 מְכָסְנָא אַכְסְנַנְנִי)*sic & N. sed V. & El.* מְכָסָא אַכְסַנַּנִי .

22 וְזַכָּאח) *Lege potiùs cum Neb. & Ven.* וּזְכָא *siue* וּזְכָה .

26 מְגִית מְקָךְ) *corrige* מְגִית מְקָךְ.

27 תְּקַרְבְּנֵהּ) *Mallem cum V. legere* תְּקַרְבּוּנֵהּ.

CXIX.

5 דְּאִתְקַנַּת) *N.* יִתְקְנֵן. *V.* דְּתִתְקַנַּן, *i. Vt dirigantur.*

14 מְזָלָא) *Lege, vt suprà dixi,* מוֹלָא .

35 תַּדְרְכִנַנִי) *N. & V.* תַּדְרְכֵנִי .

45 אוֹרְחָךְ) *N. & V.* אוֹרַיְתָא.

67 אִתְתְּנַךְ) *Corrige* אֶתְתְּנַךְ.

70 אִטְמְטַם) *Alij legunt* אִטְפַּשׁ *Infatuatus est.*

89 סַחֲרָת) *Corrige* סַחֲרַת ; *vel lege in singulari cum V.* סַחֲרוּת.

91 וְקַוֹמְתָא) *N. & V.* וְקַוְמָא *siue* וְקַיְמָא. *pro Hebr.* וַתַּעֲמֹד.

96 מַה דְּאִשְׁתַּדַּל וְאִסְתַּכַּל) *N.* מַה דְּאִשְׁתְּדִי וְאִשְׁתַּכְלַל *i. Quæ incepta sunt & fundata. eandem lectionem habet Venet. nisi quod per* ד, דְּאִשְׁתַּדִּי *i. Proiecta sunt, vel mouentur.*

98 כְּלִי) *Alij* כָּל .

108 נִכְסִיתָא) *V.* נִיכְסָאתָא; *sed reponendum ex Elia & V.* נְכִבְתָא *i. Voluntaria. Vide Psal. 54.*

XCVII.

3 תְּצַלְהֵב וּמְשַׁרְבֵּב) *N. & Ven.* תֵּרֵד , וּתְצַלְהֵב *pro Hebræo* וּתְלַחֵט .

XCIX.

4 רִינָא) *Alij præponunt* ד, *q.d. Tu diligis fortitudinẽ regis* דְּרִינָא *Iudicij. i. Iudicium facientis.*

C.

אִירַעוּ) *Imperat. Cal, cum prothesi* א. *sicut suprà* אִיהַב, *instar* אֶדְכַּר אֶשְׁתּוֹ; *quæ quidem figura frequentissima est in nominibus: vt à* יְקַר , אִיקַר *dicitur. N.* אוּרְעוּ, *V.* אוֹרִיעוּ, *pro Hebr.* רְעוּ.

CI.

5 אֲנַמַּר) *Cùm verbum* חצמית *frequẽtius exprimatur verbo* מנר, *mallem cum N. & V. legere* אֲמַנַּר. *vide supr. Psal. 94, 23. idem infr. vers. 8. occurrit.*

CII.

4 תַּפְּנִן) *N. El. & V.* תַּפְּיָא.

8 *Pro* רְנִיד) *legitur in Neb. & Ven.* דְּפָרַח וְנִיד *id est, Quæ volat & mouetur.*

9 מְתַלְעֲבִין) *N. & Ven.* מְתַלְעֲבִי *vt in Hebr. cum affixo.*

17 אִתְבְּנִי יָ) *Repone ex Neb.* בְּנָא יָ , *alioqui legendum esset cum V.* אִתְבְּנִי בְּמֵימְרָא דַיָ .

25 אַיְתִי) *Alij* אַחֵי *i. Viuifica.*

CIII.

11 עִלְּנִי) *Addo ex alijs* מ, מֵעִלְּוִי.

15 יִנְעִי) *N.* יִנִּיק. *V.* נִיק .

CIIII.

2 דְּמִעַטַּף) *Scribe potiùs cum alijs* דְּמִתְעַטַּף .

23 בְּנֵי נָשׁ) *N. & V.* בַּר .

Ibid. עִדּוּנֵי) *N. & V.* עִירוּנֵי .

27 סְבוּרִין) *N.* סְבִירִין, *V.* סְבִירָן. *sic vers. seq. pro* יְכַנְּשׁוּן) *alij habent* וְכַנְּשִׁין .

34 שׁוּתְוִי) *Alij* שׁוּתְוִי, *pro Hebr.* שִׁוְּחִי .

CV.

41 וְרִיבוּ) *Neb.* וְרַאִיבוּ .

Et בְּצַחְיָתָא) *N.* בְּאָהוֹתָא. *Ven.* בְּעָהוֹתָא .

CVI.

13 אִסְתַּבְּרוּן) *V.* אִסְתַּבְּרוּ, *Ithpeal à* סבר, *quod etiam Expectare, sperare, significat.*

14 צָחֵי) *N.* צָרֵי. *V.* צָרוּ .

28 וְאִדְבַּקוּ) *Scribe cũ N.* וְאִדְבְּקוּ. *sic infr. Psalm. 119. vers. 25. & vers. 31.*

40 *Pro* וּרְחֵקַת מֵימְרֵהּ) *Mallem legere ex N. & V.* וְרָחַק *in Pail, & masculinè.*

42 *Pro* וְדַחֲקוּנוּן) *lege cum Neb.* וּדְחָקוּנוּן .

43 וְאִתְמְסִיו) *Nec malè legeris cũ N. & V.* וְאִתְמְכִיו, *pro Hebr.* וַיִּמְכְּרֵם.

CVII.

5 צְחִנִין) *Sic & N. sed V.* צְחִינִין; *Elias verò, vt solet, cum* ח *legit* צִיחָנִין .

27 וְיִטְעוּן) *N. & V.* וְיִכְעוּן.

33 יְמָא חֵיךְ צַחְיָתָא) *Ven.* מַיָּא חֵיךְ מַצְחֵיתָא. *N. per* ח עִיהוֹתָא. *sine, vt habet Elias,* צְחוֹתָא.

Sic vers. 35. צַחְיָא) *Neb.* צְחָיָא, *Ven.* צְיָהוֹיָא.

IN PROVERBIA.

Ex editione Veneta.

CAP. I.

4 לְשַׁבְּרִי) *Sic ex aliis correximus. nam perpetuò in Ven.* לְשַׁכְּרִי *malè legebatur.*

5 וְסִכְלְתָנוּתָא) *Repone ex Complutensi* וְסִכְלְתָנָא *: in Hebr. enim est* וְנָבוֹן *adiectiuè.*

6 מַתְלָאָה) *Lege potiùs cum El.* מַתְלָא *, vel cum C.* מְתָלָא .

וּפִתְגָמָא *, vel vt Syri scribunt,* וּפִלְאָתָא *, significat Syricè Parabolam, similitudinem,* αἴνιγμα *: vt videre est 1. Corint. 12. Hic liber enim totus Syrica lingua fuit conscriptus.*

Ibid. וְאַחְדָתְהוֹן) *Scribe potiùs cũ C.* וְאַחְוֵיהוֹן .

7 רֵישׁ חָכְ' דְּחַלְ' רַיְ') *C.* רְחַלְתָּא רַיְ' רֵישָׁא *eo ordine quo legitur Hebr. hemistichium.*

8 תִּטְעֵי) *Verbum* טְעָא *apud Syros significat etiam Obliuisci, negligere, repellere.*

9 רְחִסְתָּא) *Sic legitur in Compl. cum* ר *. non autem cum* ו *, vt malè Ven. habet.*

10 נְשָׁרוּן לָךְ) *C.* נְשָׁרוּן לָךְ *. Elias* נְשָׁרֵי *omnes perperam; atque ij qui eos sunt secuti. nam Bahal Aruch nobis veram huius hemistichij lectionẽ in radice* שרל *reliquit : cui ob antiquitatem præ cæteris fides adhibenda est : nempe,* בְּרִי אֵם וְיִשְׁרְלוּנָךְ חָטָ' *&c. sed pro* יְשָׁ' *puto olim fuisse scriptum* נְשָׁ' *cum* נ *; cuius rei remãserũt vestigia apud alios: nam* נ *Syri vtuntur loco Iod in tertiis personis.*

13 בַּתְנָא) *C.* בְּתֵינָן *cum affixo Syrico.*

14 כִּיסָּךְ אַרְמֵח) *Repone ex Bahal Ar. C. & El.* פִּיכָךְ *, & pro* אַרְמֵה *(vel* אַרְמָא *, vt legunt Bahal Ar. & El.) non malè posset legi cum C.* תַּרְמֵי .

בֵּינַתְנוּן) *Sic etiam Bahal Ar. & C. Putarim tamen pro* נוּן *legendum* נַן *, nisi malis Eliam sequi, qui* בְּגַוָּנָא *legit.*

18 לְרַמָּן) *Mendosè. pro* לְרַמְהוֹן *vt rectè legitur in Compl. sic pro* יִמְטְשׁוּן נַפְשָׁתְ') *repone ex Compl.* וּמַטְשִׁין לְנַפְשְׁ' .

20 וּמִשְׁתַּקְּיִ) *Melius legeris cum C.* וּבִשְׁתַּקְּיִ *, vel cum El.* וּבִשְׁתַּקְּיוּן .

22 *Post* שַׁבְּרֵי) *in Compl. additur* אַחְוֹן .

23 תִּתְפְּנוּן) *C.* תְּתוּבוּן *pro Hebr.* תָּשֻׁבוּ . *Et ante* אַבַּע) *in C.* הָא *rectè additur. sic post* מִלַּי) *legitur* יְתִכּוֹן *rectè quidem; si absque affixo* נוּן *, verbum præcedens legeretur, nempe* וְאוֹרַע .

25 וְשַׁבְּיתוּן) *Mendosè, ni fallor, pro* וְשַׁטְתוּן *vt est in C. i. Despexistis. Error facilè deprehendi potest.*

26 וְאֹרַךְ) *Ponitur pro Hebr.* אָלַע *, sed perperam, ni fallor. pro* אֵין תִּרְמֹד לָא .

25 דְּחַלְוָא) *C. et Ar.* דְּלוּחָיָא וּמִן ; *quæ vox cũ sua radice frequentius in* אִמֵּת *, quàm* דחל *inuenitur. At pro* חַיָּא] *quod quidã Extinctionem exponunt, ex C. & Bahal Ar. repone* חִפָּא ; *quia apud Syros est idẽ quod* שׁוֹאָה *,* ὄρυγμα, *Impetus, & pro* שֵׁטֶף *capitur. Illic pro* מִן) *Ar. habet* דְּמִן .

26 וְלָא תִּתְצִיד) *Potest legi cum El.* דָּלָא תִּתְצֵדִי *, vel* לָא תִּתְצֵדִי *cum C. vide supr. cap. 2. vers. 19. & Lexicon Syricum in* צרא .

27 תִּתְמְנַע) *Comp.* תִּתְכְּלִי לְמֶעְבַּד מִלְּמָעַ . *sic vers. seq.* יְתוּב) *Complut.* יֶחְזוֹר .

31 תִּצְבְּרִי] *Secuti Interpretem Compl. sic restituimus: nam mendosè habebat Ven.* תִּצְנֵי . *hinc valeant Lexicographi cum suo verbo* בחר *pro* צן .

32 מִן] *Non legitur in C.*

Pro שׁוּעִיתְהּ] *quod etiam El. citat, C. habet* רַוְיָה ,

33 מַעֲמַרְהוֹן] *sic etiam in C. sed cùm pro Hebr.* נָוֶה *sit positum; censeo legendum* מַעֲמַרְהוֹן *, à verbo* עָמַר *Habitare, apud Syros.*

34 *Ante* נִכְחַף] *quod respondet Hebr.* יָלִיץ . *additur in C.* דְּצָדְיְקִי *& pro* וְלִעֲנָנֵי] *longè rectiùs C. habet* וְלִעַוָּתָנֵי .

35 נִיסְחַן] *Perperam. Scribe* נָחַסָן *, vt rectè habet C.*

IIII.

3 וְיִחְדָאי] *C.* וְיִחְדֵי .

4 וְאַלְפַן לִי] *Scribe potiùs cum C.* וְאַלְפַנִי . *i. Et docebat me.*

יְיָ] *Non legitur in C. ac videtur inducendum; quia non est in Hebræo.*

מְלוֹי] *Repone ex C. & El.* מְלַי .

5 מַאֲמָרֵיהּ דְּפָ'] *Lege cum Comp.* מֵאֲמָרַי *; est enim in Hebr.* מֵאֲמָרַי .

10 מִנִּי וְנִפְנוּן] *Mendosè: pro* מִלַּי וְיִסְּעוּן *, vt rectè habet C.*

11 אַרְחָתָא] *Scribe cum Compl.* בְּאוֹרְחָא .

12 תִּשְׁעָק] *C.* תִּטְעִיק . *El.* תִּטְעַק ; *qui putat* עַק *esse radicem. Ego credidi aliquãdo* ט *ex* ת *factũ esse; quasi diceres* תִּתְעִיק . *Non malè legeris cum Bahal Ar.* תַּשְׁנִיק , *quam lectionẽ Elias asserit se in alio codice reperisse. nam* שנק *pro Arctare, angustiis afficere, etiam capitur. Vide Ps. 31. vbi* תטעיק *etiã occurrit.*

15 אָרֵישׁ) *sic & C. sed Bahal Aruch nos monet hîc, & alibi, per* ר *legendum* אָדִישׁ . *Vide ipsum in rad.* דש *& El. sic & infr. cap. 8.*

16 וּפָרִיצָא) *C.* וּפָרִיצָא . *i. Et confringetur.*

17 דְּמִיכַל' דְּרַשְׁיְעִי) *C.* מָטוּל דְּמִ' מֵיכוּלְתָּא דְּרַשְׁיְעָא .

18 נַחֲרָה) *C.* נְהוֹרָה *fortè melius.*

19 וְאַרְחָא דְּ' חַבִּירָא וְלָא) *C. non legit coniunctionẽ, nec in principio, nec in medio; sed pro* חַבִּירָא *ex Baal Ar. & El.* הַבִּירָא *reponendũ.*

Ibid. צָרִין) *Lege cum C.* צָדִין . *i. Venantur, capiunt, apprehendunt. Vide Dictionar. Syric. Ideo malè Pagnin. qui* צד *pro Apprehendere adducit.*

20 תַּלַּךְ) *non rectè. C.* תַּלִּיךְ *fortè pro* תְּהַלַּךְ . *Et pro* בְּאָרְחָתָא) *C. rectiùs* בְּאוֹרְחָא .

21 *Pro* עָמְרִין) *legerem* עָמְדִין . *i. Habitant; quia in Hebr. est* יִשְׁכְּנוּ .

Et in voce וּרְלָא) *Vaf est delendum, vt ex C. docemur.*

מְשָׁתוֹתְרִין) *C.* מְשָׁתְּרִין *nõ malè.*

נְסוֹפָן) *sic restituimus, quia in V. perperam legebatur* כְּיסוֹפָן . *C.* יְסוֹפוּן .

III.

2 דְּיוֹמָתָא) *Compl.* דְּיוֹמָא . *sic inf. vers. 16.*

4 בְּנֵי אֲנָשָׁ') *C.* בַּר נָשָׁא .

5 בְּיוּנְתָךְ דְּלִבָּךְ) *C. melius* בְּיוּנָתָךְ *In Hebr. enim est* בִּינָתָךְ .

6 תָּרֵץ) *C. rectiùs* יְתָרֵץ .

8 לְכוּנְשָׁרָךְ) *vel vt El.* לְכוּנָשָׁךְ . *C.* לְכוּנָשָׁךְ ; *quam lectionem Elias asserit etiam in quibusdam codic. inueniri : &* לְכוּשָׁרָךְ ; *miraturq́ neutram in Bahal Ar. citari.*

9 לְאַלָּהָךְ) *Lege potiùs cum C.* לְאֱלָהָא : *nam nullum est affixum in Hebræo.*

11 תַּמְרֵק) *sic & El. qui putat illud Spuendi, et nauseãdi significationẽ habere. Pagn. verò, Defrices te, tergas te. C.* תַּמֵּיךְ *vel* תְּמַיֵּךְ *q.d. Affligas te, vel mollescas. quo significatu verbũ* קוץ *à quibusdam exponitur. vnde vulgata versio Deficias. vel est verbum à nomine Syrico* מאכא .

15 פָּחֵם לַהּ) *Lege cum C. & El.* לַהּ . פחם *autem apud Syros est, Similem esse, comparari: quia El. qui Syricæ linguæ erat ignarus, in hac voce tanquã ignota se torquet.*

18 אִילַנָּא) *Repone ex C.* אִילָנָא .

דְּמִתְעַסְּקִין) *C.* דְּמִתַּמְכִין . *i. Qui tenuerint, apprehenderint*

19 שִׁיתְאַסְיָה אַרְעָ') *sic El. quem sumus secuti. In V. erat* שִׁית אַסְיָה דְּאַרְעָ' ; *sicut citat Bahal Ar. in radice* שתם . *C. ferè eodem modo cũ* ד *, sed coniunctim,* שִׁיתַּאסְיָה דְּאַ' . *Sed miror Bahal Ar. cùm* שתם *radicem faciat, duas dictiones legere, perinde ac si* אַסְוָא *pro Fundamentis accipi debeat quasi* אוּשָׁא , *vt apud Ezech. & alios legimus.*

Ibid. וּשְׁמַיָּא צָעֵי דְּמַטְלָא) *C.* וְעַנָּנֵי רְסוּ טָלָא . *Hic locus egregiè hactenus fuit corruptus; insigniterq́ doctis impositi, qui* צָעֵי *pro Stillare posuerunt. quod non fecissent, si Bahal Ar. consuluissent in radice* רכ *, qui paulò aliter quàm C. legit, nempe* וַעֲנָנֵי רַס טָלָא *, sed pro* רַס *reponendum est* רְכוּ *ex Compl.*

21 נְזַל בְּעַיְנַ') *Pro quo fecimus* נְזַל מֵעַי' . *C. verò* נַיְזַ' מְעַי' *, sicut El. videtur voluisse legere in rad.* לוז ; *vbi* נִיזָּלָן *à typographo pro* נִילָּן *est positum.*

24 אִם תִּשְׁכַּב יִתְדַּמָּךְ וְלָא) *Alterũ quo videtur reponendum* וְאִרְחַךְ ; *licèt C. etiam cum V. consentiat.*

28 *Post* נְקִרָנִי) *in C. additur* לִי ; *idq́ rectè. & pro* תַּשְׁכְּחָנְנִי) *reponendum est ex C.* יַשְׁכְּחָנִי .

31 דְּצַוְּרָתְהוֹן) *sic ex Hebr. restituimus: quam etiam lectionem habet C. sed pro* יְסְבְּעוּן *ibi legitur* שְׁבַּעוּ .

32 וְטוֹעִי) *In versione (error) repone, pro (terror) nam hîc, vt quidam vocem Hebr.* שַׁלְוַת *pro* שַׁלְוַת *exponũt,* טוֹעִי *Errorem significat; non autem Prosperitatem, vt volunt Pagn. & alij.*

33 וְנַשְׁלָה) *Sic ex El. restituimus: mendosè enim erat scriptum in V.* וְנִשְׁרָא . *sed malim cum C.* וְנִשְׁלַח) *hiric sub* נ *reponere, vt sit intransitiuum.*

II.

1 מְלוֹי) *Rectiùs in C.* מְלַי . *vide Iob 29, 24. quæ diximus de vtroque affixo.*

Et pro וּפְקָרָנִי) *non malè Compl.* וּפְקָרָנַי *cum affixo plurali. sic cap. seq. vers. 1. corrige.*

2 וְתַצְלִי) *C.* דְּצַלִּית .

Pro לְבָא) *quod mendosè in V. legebatur, fecimus ex Hebr.* לְבָךְ . *Hanc etiam Compl. exemplar lectionem confirmat.*

3 וְאִמָּא) *C.* וַאֲרוֹם אִמָּ' *pro Hebr.* כִּי אִם . *Thargũ videtur* אֵם *legisse.*

Et pro תִּתְקְרֵי) *repone ex Complut.* תִּקְרֵי .

4 וְתִכְעֵי) *Scribe cum Complut.* אֵין תִּכְעֵיָה : *quia* אֵם *legitur in Hebræo, & affixum.*

Ibid. תְּצִיצָה) *sic C. propemodum* תֵּיצוּצָה . *El. etiam vt V. sed putat* תְּבְצָה *legendum; quòd hoc verbũ sit Syris admodum familiare pro Quærere &c. vt cap. 20. & 25.*

5 וְיִדְיַעְתָּה) *Scribendum est sine affixo cum C.* וְיִדְיַעְתָּא .

7 סְבַחֵי) *El.* תְּבַחֵי . *sed C. sine* ס *,* בַּחֵי *pro Hebr.* תּוּשִׁיָה . *Elias mendum esse putat, quia fatetur se ignorare quid significet. Quidam verò à Senio deducũt. q. d. Diuturnitatẽ, stabilitatem.* בהיי *apud Arabes, Honorem, gloriam, significat.*

Ibid. לְאֵלֵן) *sic in C. Perperam in V. passim scribitur* לָאֵלִין *pro* לְאֵלִין .

9 וְתֵרִיצוּתְ' דְּכַל שְׁבִילִי) *Complut.* וְתֵרִיצָתָא דְּכַל שְׁבִילִי *non malè.*

10 לְלִבָּךְ) *C.* לְלִבָּךְ .

12 דְּמַמְלֵיָא מְפָרְכָתָא) *Repone ex C.* דְּמִמְלָא חַפּוּכְתָא ; *quanquam El. cùm fateretur se nescire quid* סְפָרְכִיתָא *, vt in V. legitur, credit esse legendum* מְפָרְכִיתָא *, à verbo* פָּרַךְ . *Pro* דְּמַמְלָא *fortasse olim concisè fuit scriptum* דממ' .

17 *Pro, ducatum, nõ malè, educationem, posset legi.*

18 דְּבְעִמְקָא) *Pro Hebr.* כִּי שָׂחָה *C. aliter,* אֲרוֹם דְּכַמְעִמְקָא *q.d. Quia sicut habitatio, à verbo Syro* עָמַר .

19 *Post* דְּעַיְלָן) *adde ex C.* עָלָה . *i. Ad eam.*

17 וּבְרַקְמָא) *sic V. & quidam cod. sed correctiores libri, vt Bahal Ar. El. & C. habent* וְכוּרְכְּמָא.

18 בְּרַיוְנָתָא) *C.* בְּרַאֲנָתָא.

20 דְּעַדְנָא) *C.* דְּעַדְנָא.

21 בְּסָגְיָא) *C.* בְּסָגְעָא.

22 *Post* לַאֲטוּנָא) *additur in C. & El.* דְּסַכְלָא *i. Stulti. quia in Hebr. est* אֱוִיל, *licèt* LXX. *illud non habeant.*

23 אִילָא דְּמַפְּרִיחַ) *C.* אִילָא דְּמַפְּרִיחַ. *V. & El.* אִילָא דְּמַפְּרִיחַ.

VIII.

2 אִיתָה) *C.* אֲתָא *i. Venit, it.*

3 וּבְמַעְלָנָא & וּבְפָמָא) C. *legit in plurali* מֵי & נֵי.

6 שְׁרִירוֹתָא) *sic & El. sed cum* ש *dextro, pro Hebr.* נְגִידִים. C. שַׁרִירוֹתָא. *vel potiùs in plurali* שְׁרִירָתָא *i. Certa, firma, vera. sic infr. pro* תְּרִיצוֹתָא] *scribi potest* תְּרִיצָתָא.

7 דַּגָא פְּמֵי וְרַחוֹקָא) *Cōpl.* וּמַלַּל מוֹרִיגוּ וּמְרַחֵק, *pro Hebr.* יַהֲגֶה חֹכִי: *sed pro* דַּגָא *censerem legendum* רַגָא; *quod verbum plerumque respondet Hebræo* הָגָה. *In Cōpl. est* רַשִׁיעָא, *meliùs quàm* רַשְׁיָעָא.

9 וְכֻלָּן) *C.* כְּלָהוֹן.

10 מַרְדוּתָא) *C. melius* מַרְדוּתִי.

11 דְּטַבָתָ) *Meliùs in C.* דְּטָבָא. *Ibid.* פָּחֵי) *Corrige ex C. & ex cap. 3.* פָּחֵם.

12 בְּרִית) *Repone ex C.* דָּרִית *sive* דָּרֵת *i. Habito.*

וּירִיעָתָא) *Hanc vocem ex versu superiori suppleuimus, quia desiderabatur in V. quam nos posteà in C. adscriptam reperimus.*

14 וּמוּלָנָא) *C.* וּמוּלָתָא.

15 מְטוּלְתִי אֲנָא) *C. rectiùs* מְטוּלְתִי. *Ibid.* וְשַׁלִּישֵׁי אֲנָא מְשִׁיחָן) *Repone ex C.* וְשַׁלְטוֹנֵי מְשִׁיחִין *i. Potentes unguuntur.*

16 דְּרִיכְנֵי מִתְרַבְּרִבְ) *Sic ex El. restituimus: nam perperam in V. legebatur* דּוּכְרָנֵי מִתְרוֹרְכִין. *Illam eandem etiam lectionem habet C. Quod autem in annotationibus quas fecit in Radices Kimhi, El.* מִתְּדוֹרְבִין *citet, puto esse mendum.*

18 וּמַלָּא) *Legerim potiùs cum Compl.* וּמֵילָא, *de quo suprà cap. 6. vers. 31.*

19 *In* סְנִינָא) *Dele camets sub Iod. Et pro* סַנְיָא) *Repone ex C.* סִימָא.

21 דְּאִירִת לְרַחֲמוֹי) *Ex C. lectione* דַּאֲוִירַת לְרַחֲמַי *repono* (*instar* אַיּוֹסֵף) *in Aphel.*

22 בְּרִיוּתֵיהּ) *C.* בְּרִיוּתֵיהּ.

23 אִתַּקְנַת מִן) *C.* אִתַּ' מִן דְּשִׁישֵׁה רְשִׁיעָתָא.

24 אִתְּיַלְּדַת) *C.* אִתַּקְנַת.

25 קְרִים) *sic & El. Verùm cùm in C. non legatur, videtur certè superfluum.*

Ibid. אִתְּבְנִית) *Repone ex Compl.* אִתְּבְטַנַת *à* בטן, *quod sæpe Hebræū verbum* חולל *exprimit.*

26 וְנַחֲלִי) *C.* וְאַשְׁקְקִי *pro Hebr.* וְחוצוֹת.

28 אוּגָרִים) *C.* אִיגְּרִים *pro Hebr.*

29 מַה דְּאָעַל) *Repono ex C.* מַאן דְּאָטִיל. *El. quoque* מַאן *habet; sed in* דְּאָעַל *à V. non discrepat. puto esse literarum transpositionem pro* דְּעָאַל.

30 לָא לְמִתְרְמִרוּ) *Repone vt erat in V.* לָא לְמִתְרַמְּרוּ *i. vt ego expono, Non est mirandū, οὐ θαυμαστὸν, iuxta* LXX. *non mirum videri debet, si fur furetur: à verbo Syro* רְמַר *est infinit. Syr.*

נַפְּשֵׁה) *Sic Compl. In V. erat mendosè* נַפְּשִׁי.

31 וְכֻלֵּה מַוְלָא) *Lego cū Compl.* וְכוּלָא מוּלָא, *sic enim vbiq. video scriptum in manuscriptis, pro Hebræo* הון, *quod puto ab Arabibus sumptum esse vocabulum: quibus* מאל *siue* מיל *est Substantia, opes. Bahal Aruch in radice* מרל *legit* וְכוּלֵיהּ מִירָלָא.

33 מַכְתֵּשׁ) *C.* מַכְתֵּשׁ.

34 דְּפָרְעָנוּתָא) *C.* דְּפוּרְעָנוּתָא.

35 מְחִיבָה) *Mendosè legunt Ven. Pagn. & alij, pro* מְחִיבָה, *vel potiùs pro* מְיַחֲבָה, *vt C. habet, siue* מוּחֲבָה.

VII.

6 *Hîc versus qui corruptus est in Venet. sic legitur in C.* כְּוֹנַתָא זְעִירְתָא דְּבֵיתִי וּמְתוֹרִיקִי דִּירִי אוֹרִיקִית:) *Ex Elia* זְעַרְתָא *correximus: in Ven. enim perperam erat* זְעֵירְתָא. *Is autem in* תרק *fatetur quid* תַּרְקִין *sit, se nescire; & conqueritur id Bahal Ar. non adduxisse; cùm tamen ipse Bahal Ar. in rad.* בלס *dicat* תַּרְקֵיָא *idem esse quod* בולוס *Feneſtram vitream.*

8 לְקַבֵּל עֵינוֹתָא) *sic & Pagn. & alij, sed perperam. C. verò rectè* לְקַבֵּל פְּנִיתָ *siue* פְּנֵתָא, *facile enim fuit ex* פ *facere* ע. *vide infrà vers. 12.*

9 וּבַחֲבִירָא) *N.* וּבַחֲבִירָא *mendosè: vt suprà cap. 4. dixi. pro* וּבַחֲבִירָ.

10 בַּאֲכָמָא) *Sic Pagn. & alij, sed puto esse mendum, cùm maximè Baal Ar. aut Elias nullam faciat huius vocis mentionem. ac ideo censeo substituendū* בַּאֲסִכְמָא דְּנִי *i. Habitu meretricio. à verbo Syro* סְכַם *Formare, fingere, induere formam. &c. vnde* אַסְכִּימָא *&c. vide Lexicon. Nam* בְּאֲסִכְמָא *quod est in C. non mihi satisfacit. Ibid.* דְּעָלִימֵי) *Perperam in Ven. legebatur cum affix.* דְּעוּלֵימֵיהּ. *Non malè cum C. legeris* דְּעוּלֵימֵי.

11 בְּבֵיתָא) *Rectiùs C.* בְּבֵיתֵהּ.

12 בְּעַדְנָ *bis*) *Non legitur* ב *in Complut.*

13 וְאַחְצְפָה) *Nō malè C.* וַאֲחַצְפַת. *vel El.* חַצִיפַת.

14 יוּמָנָא) *C.* יוֹמָא.

15 *Pro* דְּמַפְּנְיָא) *quod El. fatetur se ignorare, C. habet* דְּמְכַנְיָא *i. Prospectans, respiciens. Item* ק) *videtur* לְרַגָּשָׁךְ *legendū.*

16 שַׁוִּית) *C.* שַׁוִּית. קְרִמְתָ) *C.* קְרַמִּיתָא.

נְרֹג *i. Incita, adhortare, à verbo Syro. Et pro* חֲבִיל, *quod Baal Ar.* לאלתר *i. Mox, illico, exponit, quid si* קְבִיל *legatur? i. Interpella. nam* ח & ק *non facilè discernuntur.*

4 וְנִימְתָא] *Sic Bahal Ar. El. & V. sed C.* וּנְיוּמְתָא. *sic infrà vers. 10. vbi V. & El. habent* נוּמֵיתָא.

5 נְשְׁכָא] *Repone ex C. Bahal Ar. & El.* נְשָׁבָא.

6 לְשִׁמְשְׁמָנָא] *Sic Lexica etiam, sed perperam. Repone ex Bahal Ar. & El.* לְשׁוּשְׁמָנָא.

אַרְחָתְהוֹן] *Melius legeris cum C.* אַרְחָתֵיהּ: *nam in Hebr. est affixum singulare.*

7 חֵיךְ] *Non legitur in C. nec in Hebræo.*

8 וְנַבְשָׁא] *Cùm nusquam hoc verbum sit in vsu pro Coaceruare, nisi in nostris Lexicis, videtur cum C. legendum* וְגַרְשָׁא. *i. Et coaceruat: à* גרש *quod in Aruch inuenitur, & apud R. Sal.*

11 וְתִתְרְכָךְ] *vel potiùs* וְתִתְרְכָךְ. *i. Te apprehendat; à verbo Syro* דרך; *sic enim est in Compl. Malè in V. legitur* וְתֵירְכִיךְ.

Ibid. Pro כְּשֵׁירָא] *quod Pagn. et alij Clypeum (quia in Hebr. est* מָגֵן) *exponunt; fortè à* כשר *i. Trabe; vt metaphoricè pro quacunque re forti capiatur. C. inf. cap. 24. legit* טָב לְבָא *i. Recto corde; vt hic videtur exponendum.*

13 וְתָכֵס] *A* תכס, *quod El. nescit quid significet, verbo Syrico pro, Offendiculum dare.*

Ibid. Pro וְרַמּוּ] *Non malè ex C. potest legi* וְרַמֵּי, *quod Hebræo* מֹרֶה *optimè respondet, licet Isa. 58.* מַרְמֵיז בְּאֶצְבַּע *inueniatur.*

16 אַסְלִית] *C.* אַסְלִיוּת.

18 *Pro* רַעְתָא) *Repone* בִּישְׁתָא, *nisi malis* ר *in* ד, *hoc modo:* דַּעְתָא; *quæ vox alibi pro* אֵין *ponitur.*

19 סַהֵּ' דְּשִׁקְ' דְּמַלְלַבְּדוּתָא) *Hoc ordine, nec malè, sic legitur in C.* מְמַלֵּל כַּדְבוּבְנָא סַהֵּ' דְּשִׁקְרָ'.

21 בְּצַוְּרָ') *C.* עַל צַוָּארָ', *vt est in Hebræo.*

22 תְּתַדַּבַּר) *C.* תְּדַבַּר. *Sic pro* תְּתַנְטַר *C.* תְּנְטוֹר *fortè meliùs.*

Item pro רַצְוָךְ) *In quo Elias nō parum se cruciat, legendum censeo* רַגְוָךְ *i. Meditatio tua. vel* רֶגֶוךְ, *à verbo* רְגָא *i. meditari: nam facile fuit ex* נ *facere* צ, *vt alibi docebimus.*

24 דְּתִנְטַרְנָךְ) *C.* לְמִטְּרָךְ.

25 תְּשַׁרְנִנָּךְ) *C.* תַּרְבִּרְנָךְ.

Ibid. pro בְּגְבִינוֹתָה) *malim cum Bahal Ar. & C. legere* בּוּגְבִינָתָא.

26 מִלְתָא) *Lege cum C.* אִתְתָא, *vt etiam Elias quodam in loco citat: nam & alibi alteram lectionem agnoscit. Et pro* עֲיָרָא) *C.* צַרְיָא. *vide* צְרָא.

27 בְּעָבֵה) *Bahal Ar. legit* בְּחָבֵה *per* ח.

וּלְבוּשֵׁה לָא יָקַר) *Compl. rectiùs* וּלְבוּשׁוֹ לָא יְקִירָן.

28 אִי) *C.* אוֹ.

בְּמָנָא מִתְתַּקְ'] *C.* בְּמָה מַתָּקְ'. *pro quo potest scribi* מִתַּקְלָן.

21 *Mendosè scribitur in Venet.* בְּעַוְנָ'] *pro* מֵעַוְנָ'. *vt rectè habet C.*

V.

3 דְּכַבְּרִיתָא] *Sic ferè vbiq. hanc vocem scribi video; præterquam in Bahal Aruc, qui in radice* כבר, כַּכְּרִיתָא *legit; quem sequitur etiam Elias; licèt aliquando eos alibi aliter citare reperiam. Syros verò* כַּכְּרִיתָא *per* כ *in secunda, &* ר *in tertia pronunciare, docet nos Masius.*

4 גִּירְיָא] *Mendosè in V. legitur, atque in Pagnini Lexico: pro* וּרְיָא *i. Absynthium, vt C. rectè habet. vel, pro* גִּידֵי, *vt El. quem sumus secuti. Et pro* מִן] *rectiùs legas cum C.* חֵיךְ.

5 מְסַמְּכָא] *Repone ex C.* מְסַמְּכָן.

7 מֵימְרֵי דְּ'] *Mendosè in Venet.* מֵימְרֵי *cum* ה, *quam C. reiecit: legens* מֵימְרֵי פְּמ'.

8 דְּכִיתָא] *Lege cm C.* דְּכִיתָה *cū affixo.*

9 לְנִכְרָאִין] *Com. pro Hebr.* לְאַכְזָרִי.

10 תַּעֵל] *Non legitur in C. nec vllum verbum est in Hebr.*

12 אַשְׁלִי] *Bahal Ar. & El. hic & alibi* אַסְלִי *legunt cum* ס. *pro verbo* נָאַץ.

14 עַד כְּל' חַיְתָא לִי בִישִׁין] *Repone ex C.* עַד דְּלִיל חַיְתָא בְּכָל בִישִׁין; *quia hæc lectio conuenit cum Hebr.*

Et וְעַרְתָא] *C.* וְצַבּוּרָא. *vtramque lectionem Elias agnoscit.*

15 דְּרָיָא] *Sunt Fluenta, à verbo Syro* דְּרָא *Fluere. quod quid significaret, Elias fatebatur se ignorare.*

19 חֲוָנָא] *C.* חֲוָנָא. *sic & Elias, qui & alibi* חַוְיָא *legit. De hac dictione vide Masiū. nā est vox Syrica,* חַוְנָא *pro, Mente, intellectu.*

Ibid. מְזַמֵּן וּרְחֲמוֹתָא תְּגַרְסִ] *C.* זְמַן *legit, sed pro* א *in* וּרְחֲמוֹתָא *habet* ה *affixum eleganter: & pro* תְּגַרְסִ, *quam lectionem solus Elias affert,* תְּגַרְסִ *cum* ם, *vt etiam erat in V.* גְּרַס *autem apud Magistros est Legere, discere. quod si* תְּגַרְסִ *retineas, crit Augescas, crescas, promoueas; quasi esset scriptum in Hebr.* תִּשְׁנֶה *cum* שׁ *smol.*

20 עוֹנָה] *sic & El. sed C.* עִינָא *Bahal Ar.* חוּבָה *per* ח.

22 נִתְפְּכִיךְ] *sic & C. Pagnin. & alij, sed perperam: pro quo ex Bahal Ar. et El. reposuimus* נִתְפַּכַּר *quam quidem lectionem esse verissimam, discimus ex 2. Tim. 2. vbi* פכר *pro* ἐκπλέκειν *legitur.*

23 וּבְסָגְעִי] *C. non malè* וּבְסָגְיָא.

VI.

2 *Pro* אִתְּאַחֲרַתְ' & אִתְּצִידַתָא] *in C. legitur* אִתְּקַלַּתְ' & אִתְּצִידַתְ'. *Et pro* מַאֲמָרָא דְּפ' , *quod bis reperitur in hoc versu; C. habet lōgè rectius* בְּאִמְרֵי פוּמָ' , *nisi illic scribas* מַאֲמָרֵי.

3 *Post* עֲבַד] *adde ex C.* דָּא.

גְּרוֹ] *Potest in Pail etiam scribi*

12 רָאֵת) *Mendosè. Repone* רָאִיתָ *ex Compl.*

14 טוֹבָן אַיְדוֹר) *Repone ex C.* עוֹבֵד אֵי׳. *i. Opus. nam* טוֹבָת *dicendum esset.*

16 בְּרִיוֹמֵיהּ) *C. fortè meliùs* בְּרִיוֹמָה *pro Hebr.* בַּיּוֹם *.i. In ipso die.*

17 וּמַסְחַד׳ דְּשִׁקְ׳ דְּמָ׳ הוּא) *C.* בְּדִבּוּתָא סִיחֲרָא דְּשִׁקְרָא.

18 דְּגִשְׁתָּא) *In C. legitur* דְּגִשְׁמָא, *pro quo lego* דְּגִשְׁתָּא *.i. Pungens. à verbo Syro* דגש, *eamq; puto verisimam esse lectionem; mutata solùm litera* מ *in* ת. *vel si mauis* ד *versa in* ר. *Ab hoc verbo puto* דַּגָּשׁ *Hebræorum dici, quasi Pungens vel punctum. quemadmodum apud Latinos Punctum dicitur à pungendo.*

Ibid. מָאסְיָא) *C.* מָסִי.

21 זַעֲתָא) *Sic in V. sed mĕdosè. Bahal Ar.* דַּעֲתָא; *quæ vox alibi inuenitur pro* עֵין, *vt dixi.*

22 סְפִיתֵיהּ דְּשׁ׳ שְׁקִ׳) *Repono ex Cŏpl.* סְפִיתֵי שְׁקָ׳.

23 כְּנֵי) *C.* וְקִנֵי, *pro Hebr.* וְקָרָא. *Et* וְיִדְּעָתָא *pro* אִוֶּלֶת.

25 מִרְחָלָא וּמְלָאָ טָבְיָא, *siue, vt Ven. habet,* מִיחֲלָא) *C. longè melius* מְרַחֲלָתָא וּמְלָתָא טָבְתָא. *nam* מְחָרָא *quod sequitur est singulare.*

26 מַתְעֵי & וְאִרְחֵיהוֹן) *Compl.* מְתַעְיָא & וְאוֹרְחָתְהוֹן.

27 נִסְתַּקְבַּל) *Est à verbo Syro* סקבל *.i. In aliquem incidere. &c. Vide Lexicon.*

וּמְזַלְהּ) *Mallem legere cum C.* וּמוֹלָה: *nam hæc vox melius exprimit, meo iudicio, vocem Hebr* חוֹן, *vt in Iob & alibi monui, quàm* מַזָּל.

28 וְאוֹרַח רַאֲבָהָתָנָא) *Mendosa est hæc lectio. Ex C. verò, etsi non mihi videtur plane esse vera, aliquis potest elici sensus, nec à veritate Hebr. alienus:* אוֹרְחָא דְּאַכְחָנָא *q. d. Iter prauum. ab* אַכְתָּא *i. Iniuria, offensa. Matth. 5. Vide num* דְּמַרְחָנָא *legi possit.*

XIII.

1 בַּעֲתָא) *Sic C. & El. sed hic putat* ב *esse seruile. Aruch reiicit* ב *pro Hebr.* גַּעֲרָה. *sic inf. vers. 8.*

2 תִּתְחַשְׁחוּת) *Mendosè; pro* תִּתְחַטֵּף *.i. Diripietur. vt legitur in C. facile enim fuit ex* ט *facere* ו, *&* ח *ex* ף, ת.

3 נַפְשֵׁהּ) *Lege potiùs cum C.* נַפְשָׁה. *Et pro* שְׁנָא) *repono* שַׁעֲיָא; *quia suprà docui Hebr. vocem* מְחָתָה *per illam reddi.*

7 וּמְזַלְהּ סַגִּיעָא) *C.* וּמוֹלָא סְגִיעָא. *Vide suprà, & infrà.*

8 דְּגַבְרָא) *Legerim potiùs cum C.* לְגַבְרָא.

9 נְרָזִין) *Mendosè in V. legitur; pro* נִרְזוֹ *verbo Syro; vt alibi dixi. C.* נִירָזִין, *vbi* ן *positum est pro* ו.

11 וּמַזְלֵהּ מִן עַוְלָא דְּמָמוֹנְתָא) *Compl.* מַמוֹנָא מִן עוֹלָא דְּמָמוֹנְתָא *.i. Diuitiæ occasione fraudulenta .i. fraudulenter partæ.*

2 תִּיד דְּעַלָּא) *C.* חִיזָאד בְּעִילָא *fortè pro* דְּעָוְלָא.

3 וְנִדְכְּנוּן) *C.* תִּתָּרְכְּנוּן *Expellet eos. Et paulò antè* וְנִיטַלְטְלוּן) *Cŏpl.* וּמְטַלְטְלִין וְנִיטַלְטְלִין *fortè pro* וְנִיטַלְטְלִין.

7 עַאתָא) *C.* עוֹלָא.

8 עַל חַלְ׳ בִּישׁ תְּחוֹ׳) *C. meliùs* וְעָאל רְשִׁיעָא חַלְפוּי.

9 *In Ven. legitur* נְכָלָא בְּפוּמֵהּ מְקַבִּיל אַרְעֵיהּ) *mendosè. sed in C. rectè* בְּפוּם נְכָלָא מְחַבֵּל חַבְרֵהּ. *Nos ex versione pro* מְקַבֵּל אַר׳ *restituimus* מְחַבֵּל חַבְרֵ׳.

10 בְּטָבַתְחוֹן) *C.* וְטוֹבַת׳.

Ibid. pro תְּרוּן) *quod mendosè in V. legitur, fecimus* תְּדוּץ. *C.* תַּתְּרִי. *Verùm crederem aliquando fuisse scriptum* תְּרַז *à verbo Syro: quod sæpè in hoc libro occurrit.*

11 דְּצַדְּיְקִי תְּתְרוֹם) *C.* דְּתַרְיְצִי תְּתְרוֹם.

14 מְרַבְּרָא) *C.* מְרַבְּרָנָא. *vide cap. 20. vbi Elias citat vtramque lectionem.*

Ibid. דְּמוּלְכַּתְנוּתָא) *C.* דְּמוּלְכָּנוּתָא.

15 עָרֵב) *Quod in V. desiderabatur, ex versione reposuimus. Complut.* עָרֵב.

17 *Post* פָּרַע) *adde ex C.* לְנַפְשֵׁהּ *.i. Sibi ipsi.*

Ibid. In V. erat נוּכְרָא) *C.* בְּאַכְזְרוּא. *El. &* נְכְזְרוּא *et* נוּכְרָא *adfert. vide infrà cap. sequent. vers. 10.*

18 קְשִׁשְׁטָה) *C. meliùs* קְשָׁשָׁא.

22 קְרָשֵׁהּ) *El. & C.* קְרָשֵׁי *sine affixo.*

בְּנְחִירָא) *sic correximus, quia in V. mendosè legebatur* בְּנְחִירֵיהּ. *El. & C.* בְּנְחִירֵי.

דְּשַׁפִּירָא וְסָרֵי טַעֲמָ׳) *C.* וּטְרִירָא טַעֲמָ׳ *i. Expulsa sensu. id est Fatua. fortè* טְרִירָא *legitur pro* פְּרִירְתָא, *vt alibi occurrit.*

25 תְּרָכִן) *Mendosè Pagn. et alij, qui* רכן *radicem faciunt, cùm legi debeat cum C.* תְּרַחַן.

26 לְבַעֲלִי) *C. non malè* לְבַעֵיל.

29 פַּחְתָּא) *C.* רוּחָא. *Vide Iob cap. 20. vers. 3. vbi* פּוּחָא *ponitur pro Vento. El. etiam hîc* פַּחְתָּא *cŭ aliis videtur pro Vento accipere.*

30 לְצַדְּיְקָא) *C.* דְּצַדְּיְקִי.

וּמְקַבְּלָא) *C.* וּמְקַבְּלָא. *Et post* חַכְמְתָא) *additur in C.* רְעִיתָא.

XII.

2 דְּמַקַּבֵּל) *C.* דְּמָקַבֵּל. *Et pro* רְאֲלָתָ׳) *C.* מְאֲלָתָ׳. *Sic pro* רְשִׁיעָא) *C.* רְשִׁיעָא *q. d. Viri impij consilium est impietas.*

4 מַלְטוּתָא) *Sic etiam Pagn. & alij pro* רָקָב, *sed videtur* בָּלוּטִיתָא *reponendum ex cap. 14. vbi Ven. habet malè* נִיטָלִיתָא. *& ex Iob cap. 41. in Ven. editione.*

7 וּבְיִתְיְהוֹן) *C. rectiùs* וּבֵיתְיְהוֹן.

9 זְלִילָא וְעַבְּדֵי אִית) *C.* דְּלִילָא וְעָבֵד אִיהוּ.

Ibid. מִן הוּא דְּמִתְ׳) *In Ven. erat* מִן חַוּו, *pro quo scribe Syrorŭ more* מִן הַו; *nam* הַו *est pronomen* הוּא. *El.* מְדְּמִתְיַקַּר.

11 בְּאַרְעָא) *Scribe cum Compl.* בְּאַרְעָה *cum affixo.*

sic infr. vers. 11. Et pro נְכְבֵי חֲטוֹפָנָא) *C.* נְכָטָא חֲטוֹפָא. *Verùm videtur sine* ב *legendum;* וּבְפָמֵהּ *vt colligere licet ex vers. 11. vbi eadem verba repetuntur.*

8 בְּשִׁפּוּתֵיהּ) *sic & C. sed Elias reiicit affixum.*

9 בְּתִמִּימוּתָא) *C.* בְּשָׁלִימוּתָא. *Et pro* וְרִמְעַקִּם) *quod ex Veneta lectione mendosa* וּרְמַעַק מִן *feceramus; C. & El. legunt* וְרִמְעַקֵּל. *sic paulò antè pro* בְּמַעֲרָא) *non malè posset legi cum C.* דְּסִבְרָא.

14 שַׁנְיָא) *Repone ex C. & El.* שַׁעֲיָא. *sic vbique ferè verbũ Hebr.* מְחָתָה *redditur. Hinc magnam literarum* ץ *&* נ *in manuscript. affinitatem videre licet.*

15 דְּעָתְרָה) *C.* דְּעוּשְׁנָא *.i. Fortitudinis. & pro* וְסִימָא) *quod in V. mendosè legebatur, restituimus ex Elia* וְסִימָנָא, *quam lectionem in Cŏpl. inuenimus, sed in plurali,* וְסִימָנֵי דְּמִסְכְּנֵי *.i. Signa pauperum.*

17 נָטְרִי) *Repone ex C.* נָטְרָא

20 סְמָא) *Omissa est vox* סְנִינָא *in Ven. quam supple ex C. sed pro* סִיחָנָא *legitur in C.* סִיחָנָא.

Ibid. מַחְתָּא) *Elias non videtur hanc vocem intelligere: quia si simpliciter accipiatur pro Plaga, non conuenit huic loco. quid si Muccum narium, excrementum, interpretemur? vide Masium.*

24 חֲרִיצוּתָא) *C.* חֲרִיוּנְתָא.

25 שִׁתְאַסִּין בְּעָ׳) *El. non legit* ב. *quod ideo quidam volunt esse singulare. In C. tamen cũ* ב *legitur:* שִׁיתְאַסִּין בְּעָ׳.

27 תְּיוּמֵף וּמַיָּא) *C.* תּוֹמֵף וּמַיָּא.

Ibid. נְזַעֲנָן *erat mendosè in Ven. pro quo reposuimus ex Elia* נְזַעֲרָן, *cuius rei vestigia apparent in C. vbi* נוֹעֲרָן *legitur.*

28 וְסִבְרָא) *Crederem* וְסִבְרָא *esse reponendum.*

29 דְּעָבְדִין עַוְתָא) *Inuenitur etiã* עַאתָא *pro eodem, teste Elia, sed nescit vtra lectio sit melior.*

Verùm עָתָא *apud Syros capitur pro* אֵוֶן.

30 וְקַוְעָרִין) *sic V. Elias dicit se* וְקַוְעָרִין *inuenisse; at se ignorare quid sit: & etiam quosdam codices habere* עֲוָרִין. *In C. verò legitur* נְשָׁרִין. *verùm puto pro* וְקַוְעָרִין *aliquando fuisse scriptum* וְתַוְעָרִין. *à verbo* יער.

31 דְּצַדְּיְקֵי מוֹרְעֵיהּ) *Cŏpl.* דְּצַדְּיְקָא וְמַלֵּל. *sed pro* מוֹרְעֵיהּ *credo fuisse olim scriptum* מוּרְעִי, *vt citat Ar. à verbo* יָעָא, *quod Syrè Pullulare &c. significat. vnde* מַוְעֵי *pro Hebræo* יָנוּב *Producet, germinabit.*

Ibid. הַפִּיכוּ) *C.* הְפוּכָא.

XI.

1 מְסָכָא) *Repone ex C. & El. vel ex alijs* מְסַחְתָּא. *nam ex Syro Diction.* מְיסוֹכָא *etiam inueniri docemur. nam apud Syros trifariam hoc nomen inuenitur.*

Ibid. וּבְמַתְקָ׳) *No legitur* ב *in C. &* בְּאַמְּתָן. *Et post* עָנָנִי) *additur in C.* שְׁמַיָּא.

29 שָׁם) *C.* שָׁוִי. *Et* שָׁם שִׁית אֲסָיָא) *sic & Bahal Ar. diuisim in radice* שתם, *vt supr. cap. 3. monuimus. sed C. vtrobique facit vnam vocem: hîc enim sic legit:* וְכַד שָׁוִי שִׁיתַאסְיָה.

31 וְכַד הָוָה) *C.* וּכְלִי אַחֲרֵי הֲוָה; *sed pro* אַחֲרֵי *censeo legendum* חֲדֵי. *& tunc sensus erit integer.*

33 תַּדְשׁוֹן) *vel vt El.* תְּדַשּׁוֹן. *Baal Ar. in Hiph. rectiùs* תְּרִישׁוֹן. *vide supr. cap. 4. vers. 15.*

34 אִסְקוּפוֹתַי) *C.* אִסְקוּפְתַי. *El.* אַסְקוּפְתַי.

Ibid. תַּנְטַר פַּנֵי) *sic & El. mendosè. C.* לְמַטַר סְגַן *rectè.*

35 דְּמִשְׁבַּח לִי) *C.* דְּיִשְׁתַּבַּח לִי.

IX.

1 תִּתְבְּנֵי בֵיתָא) *Compl.* תִּתְבִּינָא, *sed neutra lectio placet, nec conuenit cum Hebr.* בָּנָתָה. *non malè igitur hunc locum correxeris ex cap. 14. vers. 1.* בָּנְיָא.

וְעָתְרַת) *Sic ex El. correximus; in V. enim erat* וְעָתִירַת, *cui videtur Chaldæus Hebr. vocem* חָצְבָה *tanquam* חַצְבָה *legisse.*

2 פְּתוֹרְתֵהּ) *C.* פְּתוֹרָה.

3 וְשַׁדְ׳ טַלְיָתָא דְּנִקְרִין עַל גֵּב) *Sic V. sed C. & El. non legunt coniunctionẽ in principio. &* טַלְיָתָהּ *cum affixo legunt. sed pro* דְּנִקְ׳ עַל גֵּב, *C. habet* דְּחִקְרִין עַל נַב.

4 *Pro* נָאתָא *quod mendosè in Ven. legebatur, ex vers. 16. fecimus* גָּאתָא. *In Compl. est* נַאתוּ *cũ Vaf loco Iod.*

7 דְּיִדְדִי) *C.* דְּדָדִי. *Et* וְנָסָב) *In C. non legitur Vaf.*

8 תְּכוֹס) *C.* תְּכָסִן. *Huius radicis variæ sunt formæ:* כוס כסא כסן *siue* כס *&* מכסן.

Et נְסִנּוּךְ) *In Venet. erat mendosè scriptum* נְסָטָךְ, *ex quo pro* ט *fecimus* נ׳. *quæ literæ paruo discrimine in manuscript. dignoscuntur. C.* נְסִנּוּךְ.

11 דְּבָה נִיסָּנְאִין יוֹמָתֵךְ וְיוֹמָ׳) *sic V. sed C. melius* דְּבוּ סַגְּעִין יוֹמַיִךְ וְנִיו׳ *Nos ex Hebr. pro* דְּבָה *fecimus* דְּבִי.

14 בִּיתָא) *Scribe cum C.* בִּיתָהּ.

16 *Pro* מְטוּל) *repone ex Complut.* מַאן.

17 מַי׳ גְּנוּבָ׳ חַלִּים) *sic & Elias; quem miror etiam* חַלִּים *cum* ם *citare. sed C. lŏgè rectiùs* זְנִיבֵי חַלְיָן. *Ibid. pro* דְּטִיטוּא) *quod citat Baal Ar. legere mallem cum C.* דְּטִישָׁא; *quia alibi* טִישָׁא *pro Hebr.* כִּתָּר *ponitur.*

18 דְּנִסְרֵי אַפִּילַת) *Pro* זְנִסְרֵי *quem Pagnin. etiam adfert, C. legit* דְּנוּנְרֵי *rectiùs; quia vox Hebr.* רַפָּאִים *exprimitur sæpiùs per* יְנֻרֵי. *& post* אַפִּילַת *addit* תַּמָּן *.i. Ibi.*

Item pro דְּמִזְדַּמְנִין) *C.* דְּמִזְדַּמְנִין.

X.

2 דְּרַשִׁיעָא) *El.* דְּרַשִׁיעֵי, *sed C. rectiùs* דְּרָשָׁעָא.

4 מְמַכְּרָא) *C.* כְּמִיכְתָא.

6 דְּרִישֵׁי דְּצַדְּיְקָא) *C.* דְּרִישָׁא דְּצַדְּיְקָא.

מְקָרֵיָא מַטְעֵי דִינֵת *q.d. Et antequam vocetur, deſcrit cauſam ſuã. quod ſi* מְקָרֵיָא *legas, erit, Antequam comprehendatur, à verbo* קרא. *Quidam* צָרֵיָא *legendum putant; quia verbum Hebr.* גרע *ferè paſſim per* צרא *vertitur.*

18 מְשַׁלֵּם) *Propriè Tradens: à verbo Syro.*

22 דְּכִיכְתָּא) *ſic & Elias. ſed* C. מְכִיכְתָּא. *Infrà cap. 18, 25.* רְכִיכְתָּא *legitur pro eadem voce Hebr.*

25 מְכַבֵּד) *Videtur verbum deductum à* כבר .*i. Iecore, quod pro Felle capitur Act. 8. niſi ibi* כבר *legatur. In V. erat* מְכַבֵּר . *ſic etiã El. habet; qui putat radicem eſſe* כבר, *ſed neſcit quid propriè ſignificet.* Et pro וּמְמָרְמַר C. וּמַכְמִיר .*i. Contriſtans.*

XVIII.

1 רִיוְתָא) *Adde ex Elia* ל, לְרִיוְתָא. *Et pro* פַּחְיָא *mendosè legitur in* C. *&* V. פַּחְיָא, *nam* פהוא *eſt vox Syriaca, inueniturq; verſ. ſequent. de hac vide Lexicon.*

מְצַטְּרוּ) *Sic legunt Bahal Ar. & Elias, quos ſumus ſecuti.* C. *verò & Ven.* דְּמְצַטְּרוּ . *Si legas* מְצָטְרוּ *erit, Deridebitur, exprobrabilis erit, vt habent Hieron. &* LXX. *ſi autem* מְצַטְּרוּ, *exponere licebit, Inſolens erit, laſciuiet: iuxta illud 1. Cor. 5.*

2 בְּסַכְלְתָנָא) C. *melius* בְּכִיוְנָא .

7 שַׁנְיָא) *Repone ex* C. שַׁצְיָא.

8 דְּשִׁגּוּשָׁא דְּאַתְּנָן) *Hic Eliam ſumus ſecuti. nam in Venet. erat* דְּחָכִינָנָא. C. *& Bahal Ar. habent etiam hanc lectionem; & pro* דְּאַתְּנָן *in V. legebatur* דְּאַבְּנָן .*in* C. *verò* מְחָאַנָּן .*i. fortè, afferentia triſtitiam. Bahal Ar.* מְרָאכְנָן *fortè à* רכן *Inclinare. ſed miror Hebr. vocem* נִרְגָּן *expreſſam hic per* דְּחָכִינָנָא .*i. Pigri: ſiue* דַּחֲכִינָנָא *vt volunt Syri; cùm alibi pro ea* שִׁגּוּשָׁא *inueniatur.*

11 מַדְלֵה) *Lego potiùs cum* C. מוֹלֵה, *vt ſæpiùs diximus.*

יוֹרֵם מְשָׁרֵה) C. תַּקִּיפָא בִּנְגוּדֵיהּ *id eſt, Fortis in ſua protractione. vnde videtur Chaldæus deduxiſſe Hebr. vocem* בְּמַשְׁכָתוֹ, *à* מָשַׁךְ .*i. Trahere, ſicut El. exiſtimat in radice* נגר, *cùm idem ex cap. 25. adfert.*

13 *Pro* וּבַחֲנָא) *vt legitur in V.* C. *habet* וּבַחֲתָא .

14 כְּרָחֲנֵה) *Ex Bahal Ar. reſtituimus. ſed malè El.* כְּרָחְיוֹ *Morbum dici putat, quòd in inuitum cadat: qui ſi radicem* כרה *(quæ vox eſt Syra, Aegrotare ſignificãs) apud Bahal Ar. vidiſſet, ſuam interpretationem reiecisſet. In Ven. erat etiam perperam* וּבוּרְחָנֵה; *in* C. *verò* וּמַרְעִיתֵהּ *illius ſynonymũ. vide infr. cap. 23, 35.*

Pro תְּסִבַּר *vt legit El. Bahal Ar. C. & V. habent* תְּסוּבַר.

18 מְבַטְּלִין *vt legitur in C. et V.*)

C 3 *poteſt*

XVI.

1 מִן בַּר נַשׁ) C. לְבַר נַשׁ, *pro Hebræo* לְאָדָם.

6 *Pro* מַסְטָיָא) *non malè ſcriberetur* מְסְטָיָא .*i. Recedere à malo. ſic infr. verſ. 17. pro* מְסַטָיָא. C. *habet* מִכְמֵי .

8 דְּלָא בְרִינָ') C. בְּרָא דִינָא .

11 וְעוֹבָרוֹי) C. *melius* וְעַבָּדוֹי .

15 בְּבִירְיָאתָא) *Repone ex Compl.* בְּרִירְתָא : *nam* בַּכִּיר *alibi ponitur pro* יוֹרֶה. *& ſic erit Nubes matura .i. ſerotina.*

16 *Pro* סַנְיָא) *Repone ex* C. סָאמָא.

17 וּרְמַזְּחַר) C. וּרְמַזְּדַּחַר .

19 *Pro* מִן הַו דְּמַפְּ') *Scribe* מִן הַוּ דְּמַפְּלָ' : *nam in V. ſcribitur* הַוּ *pro* חַן, *quod idem valet quod* הוא. *ſic infr. verſ. penultimo eſt legendũ.*

22 *Poſt* סַכְלָא) *adde ex* C. דְּמָרְיָה. *nam omiſſum eſt in V.*

24 בְּרִירְתָא) C. בַּבְּרִירְתָא ; *ſed diximus ſæpiùs, apud Syros* בַּכִּירְתָא *ſcribi: in Aruch (quam ſequitur El.)* כְּכִידְתָא *per* ד.

26 לְעִדְתָא) C. לְעִדְתָא .

Ibid. פְּמָא) C. *&* El. פֻּמָּהּ. *ſic & ה ſcribunt cum* ה *affix. maſcul.*

כִּיפָא) C. כֵּיפָא . *vtramque lectionem agnoſcit Elias.*

27 חָפַר) *Reposuimus ex El. pro* חָסִיר, *quod perperam in Ven. legebatur.*

Ibid. וּבְסִפְוָתָא) C. *addit affixum* וּבְשִׂפְוָתָהּ. *Item* זְלוֹקִי, *ſiue* זְלוֹקֵי, *vt habet Compl. Elias dicit* ז *eſſe loco* ד, *quia ſunt literæ permutabiles, quaſi* דְּלִיקִי . *verùm Syris* זלים *vocabulum notum.*

28 *Pro* מְפָרְקְרַחֲמָה) *quod reposueramus pro* מַעֲרִיק, *quia ſæpiùs in hoc libro ponitur pro Hebr.* מַפְרִיד, *legitur in* C. מְעָרַק רְחִימָה .*i. Fugat amicum. Malè Pagn. & alij, qui* עָרַק *radicem citant. Ineptè etiam illi* נָוֵה *ſiue* נָוֶה, *quod perperam legitur infr. verſ. 30. in Venet. adducunt pro, Annuere: cùm legendum ſit cum* C. *&* El. דְּנָזִים .

בְּשִׁפְוָתָא) *Scribe cum* תּ *vt ſuprà; ſic enim* C. *habet.*

31 דְּשַׁבְּחִירָא) *Scribe cum* C. *Complut.* דְּשַׁבְּחוֹרָא .

XVII.

2 יְרָתְתָא) C. יְדָתוּתָא.

3 נְגִי לְסָאמָ') *Repone* בָּקִי *ex* C. *Ibid.* לְבֵּה) *Repone ex* C. לְבַּוָּא .

4 וְרַגְלוּתָא) *Etſi hæc lectio, vt dixi, tolerari poteſt, cum Elia tamen & Bahal Aruc* וְרַגּוֹלָתָא *mallem legere.*

5 דְּמַצְּרוּ) *à verbo* צָרָא *Ridere. Ibid.* אַבָּהָתְחוֹן) C. אֲבָהָתְחוֹן.

8 שְׁכוֹלָא) C. סַכְלָא *pro* שְׁכְלָא. *de quo vide Eliam.*

9 וּרְסָנֵי) C. וּרְשָׁנֵי, *pro Hebræo* וְשִׁנֵּה.

10 טַב מִן) טַב *apud Syros valet idem quod* יתיר.

11 *Pro* נוּכְרָיָא *vt legitur in V.*) C. אַכְנוּרָיָא. *Elias* נַכְזְרָאִי.

14 וְקָדֵם קַרְנָא מַטְעֵי דִינָא) C. וּקְדֵם.

quia in Hebræo eſt הֲלוֹא .

23 וְסִפְוָתְ' יַתִּירָתָא) *Lege cum C.* וְסִפְוָתָ' יַתִּירָתָא.

26 דְּחַלְתֵּהּ) C. *cum* ב *præfixo* בִּרְחַלְתֵּהּ. *& pro* סַבְרָיָא) *habet* סְבָרָא. *ſic pro* תִּיכְלוֹן, תִּכְלָן. *Vtrãque lectionem agnoſcit Elias.*

27 לְמִסְטֵי מִן פַּחָא) C. לְמִסְטֵי מִן פַּחְתָּא .

29 *Pro priore* רוּחֵהּ) C. *habet* רָגְזֵהּ .

30 דְּבִסְרָא וְחֵיוֵךְ נְטָלִיתָא) *Repone ex* C. לְבִסְרֵהּ וְחֵיוֵךְ בְּלוּטִיתָא : *nam ſuprà monui* נְטָלִיתָא *ſiue* מַטְלִיתָא *mendosè legi pro* בְּלוּטִיתָא .

Et pro קִיסֵם חֵכִין) *quod perperam in V. legitur; reſtitue ex* C. קֵיכָא חֲכִין .

31 *Pro* נַפְשֵׁהּ) *videtur legendum* לְנַפְשֵׁ' . *vel potiùs* לְבָרֵהּ, *vt infr. cap. 14, 4. Elias hic & infr. pro* נַפְשֵׁהּ *habet* בָּרֵהּ .*i. Creatori ſuo: nam in Hebr. eſt* עֹשֵׂהוּ .

Et pro עַלְבָּא *ſiue* עֲלִיבָא *(ſic enim El. vtrumque dicit ſe inueniſſe) C. habet* עַל עוֹלְבָּא.

XV.

1 מְתַּהְפְּכָא) *Repone ex* C. מְחַפְּכָא.

5 מַרְדוּתָא) *Sic legitur in C. In V. perperam* מְאִירְחָתָא, *quam lectionem reiecimus, alteram reponentes ex verſione.*

7 מוֹרְעִין) C. מַבְּעִין *non malè.*

8 *Quia in V. mẽdosè legebatur* מְרַחֲקִין *pro* מְרַחֲקִת, *vt habet C. reposueramus ex Verſ.* מְרַחֲקֵהּ, *quod paſſim ponitur pro Hebræo* תּוֹעֲבַת .

12 מַכְּמִים) *Repone ex* C. דְּמַכְּמִים. *Elias facit radicem* כַּס . *hoc verbum quadrifariam inuenitur, vt monui alibi.*

13 חַרְיָא) *Videtur ex Hebræo planè reſtituendum* חָרְיָא .

14 *Ante* שַׁטְיוּתָא) *adde ex Complut.* מְמַלֵּל .

16 מִן סְמָתָא דְּזַרְנְתָא.) C. מִסּוּמָא דְּאוֹצָר רַבְתָּא . *pro Hebr.* מֵאוֹצַר רַב . *illic mendosè* דְּזַרְנְתָא *ponitur pro Hebræo* רַב . *videtur itaque* תּוֹרְנְתָא *melius conuenire, vtpote à* רַב *deductum.*

18 חִיתָח) *Repone ex* C. חַרְתָּא, *quod apud Syros eſt Contentio. ſic & El. in rad.* חרר . *ſed in radice* רעך *mendosè vt Ven.*

20 וּבְרָא כְּכָלָא) C. וְסִכְלָא אֲנָשָׁא .

23 בְּעִדְנָא סְגִי) C. בְּעִדְנָה סַגֵּי .

25 דְּגִוְיָתָנָא נְטַר) C. דְּגִוְיָתָנָא נְטַתַּר *El. etiam* נְטַתַּר *legit.*

26 בְּסִימוּתָא) C. בַּסִּימוּתָא .

28 וְאָנִי) C. דְּאָנִי. *Elias etiã* דַּאֲנִי *legit; ſed putat mendum eſſe. Ego certè, quia Iod ſiue* ד *in manuſcriptis interdũ videntur eſſe* ר, *crediderim* רָנִי *vbique reponendum; cùm maximè in Pſal. et alibi verbũ* חָנַן *vertatur per* רנה *ſiue* רָנַן.

29 דְּרַשְׁיוּתֵי) *Repone ex* C. מִן רְשִׁיעֵי.

31 רְחַמְיוּתֵי) ד *non habet* C. *idq; rectè.*

32 *Pro* מָרֵשׁ) מָרִישׁ *ex Bahal Ar. reponendum.*

12 לְמַעְדְּרוֹ) *Repone ex Compl.* לְמַעְדְּרָה.

מְיָתָא) C. מַיְתֵי .

13 דְּבָזוּ עַל) *Non legitur in* C. עַל . *Et pro* מַבּוּעָא C. *habet* מְבוּעָא.

18 *Poſt* וּמַן) *adde ex* C. *&* El. דְּאוּת.

מָרֵשׁ) *Legendũ cum Bahal Ar. vt ſuprà.*

19 דְּיָאֲיָה) C. דְּאוּת, *pro Hebræo* נוֹתֵיחַ. *Et pro* וּמְחַרְחֲקָתָא) *legendũ cum* C. וּמְרַחֲקָתָא .

בְּיִשְׁתָּא) *Ex Verſione Complut. reſtituimus pro* יְרִיעָתָא, *quod in V. perperam legitur.*

23 *Hic verſus quia variè exponitur; ideo* C. *habet aliam interpretationem:* סְגִיעוּת עִבּוּרָא חֲקִיל דְּמִכּוּךְ בְּרָלָא פְּלִיחַ מְסַכְּנָא וְאִית חֲקִיל דְּמִכּוּךְ בְּרָלָא פְּלִיחַ כְּחָלְכְּתֵהּ: . *Vide Pagn. in rad.* נִיר.

25 *Pro* וּכְרִיסֵי) *Lege cum Compl.* וּכְרִיסָא .

XIIII.

1 בֵּיתָא) C. *legit cũ affix.* בֵּיתֵהּ,

2 *Pro* וְרַעֲשִׁיק) *In* C. *&* Ven. וְדַעֲשִׁיר *legitur. quæ quidem lectio* עָשִׁיר *non conuenit cum Hebr.* נָלוּז; *itaque videtur reponendum ex R. Sal.* וְדַעֲקִים .

3 *Pro* זַקְתָא) *quod ex Elia reſtituimus; perperam legebatur in V. & alius* וְקַתָא *ſic verſ. ſequenti pro* אוֹרְזָתָא, *quod mendosè in V. ponitur, reposuimus ex eodem* אֹרְחָתָא, *ſicut* C. *etiam habet.*

5 רַגְלָא) *ſic &* C. *Verùm Bahal Ar. & El. veriorem habent lectionem,* רַגְלָא, *à verbo* רגל *Syris notiſſimo: licèt poßis deducere* רַגְלָא *à verbo Hebr.* רגל, *vt ſignificatione conueniat cũ* רָכִיל, *mutato* כ *in* ג.

6 וְזִילְלָא) C. קְלִילָא .

8 דְּאַרְחָא) *Adde affix. ex Complut.* דְּאָרְחֵהּ .

10 נַפְשֵׁהּ) *Adde ex* C. ד, דְּנַפְשֵׁהּ.

11 מַפְּרִחַ) *Repone* מַפְּרִיץ *vt in* C. *&* Ven. *legitur; nam* פָּרַץ *apud Syros, etiã Gemmare, florere &c. ſignificat.*

12 תְּרִיצָא) *Non malè* C. דְּתְרִיצָא.

14 דְּמְרִיחַ) *Eſt à verbo Syro* מרח, *quaſi temerariuss. &c.*

15 מְתְּבֵן) *Rectiùs* C. מְתָּבֵן *pro Hebr.* יָבִין .

16 מִתְּחֲלֵט) *Eſt à verbo Syro* חלט .*i. Miſcere,* μετέχειν. *non autem ab illo Leu. 24.* לְחלוּטִין, *vt El. & alij putant. Chaldæus videtur pro Hebr.* מת ערב *legiſſe.*

17 דְּכַרְיָא) *Eſt à* כָּרָא, *quod apud Syros valet* קצר *Breue eſſe. Idem infrà occurrit, ſed cum* ה, דְּכַרְיָה, *vbi mendosè in V. legitur* דְּכִרְיָה .

וְסַנְיָא) *Lege potiùs cum* C. וְכַנְיָא.

18 מַטְיוּתָא) *Mendosè legitur in V. pro* שַׁטְיוּתָא, *vt rectè habet Complut.*

19 נִתְּוֹן) C. נִתְּנוֹן *pro* נִתְּוֹחוֹן *vt arbitror.*

Ibid. in Ven. תַּרְעִיה) *legitur pro* תַּרְעָא, *vel potius, vt Complut. habet,* תַּרְעֵי .

22 עוֹלוֹ) *Lege cum Compl.* חַלָּא,

à verbo כְּרָא, *quomodo habent* LXX. *&c.*

21 צָהֵי אַשְׁקוּה) C. צָהֵי אַשְׁקִי.

22 נְשַׁלֵּמָה) C. יְשַׁלֵּם.

23 וְלִשְׁנָא) C. וְלִשְׁנָא.

24 *Pro,Stare*] *corrige Habitare.*

26 אֱנִישׁ] *Non legitur in* C.

27 מְקַרְתָּא] *Lege cum Complut.* מְיַקְרְתָּא.

28 דְּתִרִיצָא) *Repone ex Complut.* דְּתִרְיָצָא.

Ibid. שׁוֹנָא] *sic etiam Pagn. & alij, sed perperam, ni fallor.* C. שׁוּרָא, *fortè pro* שׁוּרְתָּא.

XXVI.

4 תְּחֵל) *i. Des. à verbo Syro* נְתַל.

8 *Pro* נִקְצָא דְּטָשָׁא, *siue, vt* C. *habet,* נִיסָקָא דְּפוּפָא] *repone ex Bahal Ar.* בְּזִקָּא דְּכֵיפָא *Fragmentum petræ.*

9 בְּפֻמְחוֹן דְּסִכְלֵי) C. בְּפֻמְחוֹן דְּסִכְלֵי.

12 בְּעַיְנֵהּ נַפְשִׁי) *Repone ex C.* בְּעַיְנֵי נַפְשָׁהּ. *Et ante* סַכְלָא) C. *addit* פַּקְחָא *i. Vtile,* συμφέρον, *apud Syros.*

18 דְּמִתְחַת דְּמוֹשִׁיט] C. דְּמִתְחַר דְּפָשִׁיט. *In V. erat* דְּכָשִׁיט *quod idē significat, maximè apud Arabes.*

Ibid. שְׁנוֹנֵי) C. שְׁנִינֵי.

21 מְחַךְ כָּחוּתָא] *Lege cum El.* מְחַרְחַר; *sed pro* כְּחוּתָא) *nescio quid posſit ſubſtitui, niſi* כַּרְיוּתָא. *ſiue* חִרוּתָא *i. Rixam.*

22 מְרַכְּכָן) *Bahal Ar.* מראכנן. C. מְרַבְּנָן, *fortè à verbo* ראב. *de hoc ſupra cap. 18.*

Ibid. לְגַוֵּה] C. לְגַוֵּה.

23 דְּקִרִים) *Melius El.* דְּקִרִים *Obductum, tectum.*

חַסְפָּא) C. חַצְפָּא. *Elias dicit in quibuſdam codicib. ſcribi* בַּסְפָּא.

28 וּפֻמָּה) *Compl.* וּפָמָּא. *Et pro* תַּרְכוּנְתָא] *Complut. & Bahal Ar.* טַרְכְּנוּתָא. *Vtramque lectionem El. agnoſcit. quarum illam per* ת *ego credo eſſe veriorem.*

XXVII.

4 חֵפָּא) *eſt vox Syr. nam* חֵאפָּא *illis* שֵׁטֶף *Impetum,* ὁρμὴν, *ſignificat.*

7 דְּוִשָּׁא כְּבִרְיְתָא) *Bahal Ar. ſic hunc locum citat* דְּוִשָּׁא כַּבִּרְיְתָא.

Et pro מֵרָם וּמְרִירוּ) *lege cum* C. מְדַעַם דְּמָרִי, *vel potiùs* מרם. *nā hoc apud Syros idē eſt quod* מרעם.

Ibid. pro לָהּ) *El. habet* לָהּ, *niſi malis cum* C. *legere* חֲלוּלָא *coniunctim.*

10 שְׁכְנָא) C. שַׁבְנָא.

12 וְחַמְרִין) *Multantur; à verbo Syro* חסר, *quod Multare ſignificat.*

19 *Pro* לְבָּהוֹן) *repone ex C.* לְבֻּחוֹן.

20 וְעַיְנֵיהוֹן דְּנַכְרָא) *Lege cum C.* וְעֵינֵי דְּבָנֵי נָשָׁא.

22 *Pro* וּבְאוֹרְדָךְ *voce ipſi Eliæ incognita*] C. *legit* וּבְאַוְוֵרֵי אוּרְדָךְ, *pro Hebræo* בַּעֲלִי. *Libenter legerim* בְּאוֹרְדָךְ *i. In area tua.*

Ibid. pro מַעֲבִיר) *Lege potiùs cum* C. תַּעֲבַר.

23 דְּרָעֵי) *Ex Complut. lectione* מנרורעי *poteſt ſcribi* מְבַטְּלִין *q. d. Lites abrogantur ſorte.*

19 דְּמִתְעֲתַר) C. דְּמִתְעַתַּר. *i. Qui ditescit, iuuatur opibus, pro Hebr.* נִפְשַׁע, *quod variè exponitur.*

22 רְעוּתָהּ) *Non eſt affix. in* C.

23 גְּמִלָּל) *Scribe* גְּמַלָּל, *aut lege cum* C. מְמַלָּל.

24 דְּבַקְתָּ) *Repone ex* C. דְּבַקְתָּ; *nam* דְּבַקְתָּ *non conueniret cum nomine maſcul.* רַחֲמָא *ſiue* רְחִימָא, *vt eſt in* C. נְקַף *autem valet apud Syros idem quod* רבק.

XIX.

1 *Pro* חֲוֹ) *Scribe* חֲזִי.

4 מְוַלָּא) C. מוֹלָא

7 *Pro* שְׁרִיר, *vt legūt V. &* El. C. *habet* שְׁרִיד *i. Reſiduum. Elias tamen quodam in loco etiam* שְׁרִיד *citat.*

10 דְּנִשְׁתְּלִט) C. לְמִשְׁתַּלְט.

11 *Pro* אַרְחֵה) *Repone ex Complut.* רְגֵזָה.

14 וּמַנְ וְרַלְתּוּ הוּא רְאֶבְאַר) *Sic V. ſed Compl.* וּמוֹלָא יַרְתּוּתָא חֵיךְ דַּאֲבָא *ſed legendum* דַּאֲבָהְתָן.

Ibid. מְתַמְסְרָא) *ſic legit El. qui aſſerit* מְתַמְכְּרָא *mendosè legi in aliis exemplaribus, ſed falsò.*

17 *Pro* בְּזִיוֹף) *repone ex C.* דְּנִיוֹזֵף.

Et pro מְשְׁתְּלִם) *melius Compl.* יְשַׁלֵּם.

18 תְּרְמֵי) C. תִּרְמֵי.

21 בְּלְבֵּי דְּגַבְּרִין) *Meliùs Compl.* בְּלִבָּהּ דְּגַבְּרָא.

23 דְּשָׁמֵעַ) *Repone ex C.* דְּשָׁבֵעַ.

24 דְּמַטְשִׁי) *ſic C. In Venet. eſt mendum.*

26 דְּמִין) *Ex C.* דְּאָזִיז *i. Prædatur, repono.*

27 פְּרַשׁ) C. פּוּשׁ *pro Hebr.* חָרַל.

Ibid. דְּפֻמֵּהּ) C. פְּמֵי.

28 דְּגָאלָא) *Rectiùs El.* דְּגָלָא.

29 *Poſt* לְגוֹשְׁמֵיהוֹן) *adde ex* C. דְּסִכְלֵי *i. Stultorum.*

XX.

1 לְמִמְקַל) *Non legitur* ל *in* C.

2 חֲמַת) *Eſt verbum Syr. Ad iram prouocare.*

3 מְצַטְּרֵי) *ſic Bahal Ar. & El. i. Deridetur. V. mendosè per* ר. *vide ſuprà cap. 18.*

4 מְתְחַכַּר) *i. Contumelijs afficitur. quaſi in Hebræo eſſet ſcriptum* מְחֹרָף. *ſic Chaldæus quoq. legit* יְחָרֵשׁ *pro* יְחָרֵשׁ.

6 נַבְּרָא) *Lege cum* C. נַבְּרֵי.

17 בְּרַחֲמָא דְּגָלָא) *Lege cum* C. לְחַמָּא דְּגָאלָא *ſiue* דַּגָּרָא.

Ibid. חֲצָצָא) *Ex El. ſuppleuimus. quia in V. erit omiſſum. C. etiam illud habet.*

22 דְּמִסְתַּרְחַבָּא) C. דְּמִסְתַּרְחַבָּא.

23 וּמִשְׁחָתָא) *Mallem cum C. legere* וּמְסָאתָא.

25 תַּחְוֵא לַהּ נַפְשִׁי) *Compl.* תַּחְוֵא לַהּ. וְאַחַר נָדְרִים לְבַקֵּר. *pro Hebr.* נַפְשִׁי,

27 נְשְׁמְתָהּ) C. *melius* נִשְׁמְתָא.

30 שַׁגַּנִי) *ſic & El. mendosè. Repone ex* C. שׁוּחֲנִי.

Ibid. וּמַחְיוּטֵי בְנַ דְּכִרְסֵהּ) *Compl.* וּמְחוּנוֹחִי בְּגַוֵּהּ דְּכִרְסָא. *Videtur eſſe à* מָחָה, *vt* דְּמִיוֹן *à* דָּמָה, *q. d. Percuſſiones eius.*

XXI.

1 טְפֵי) *C.* טוּפֵי *ſiue* שְׁטֵפֵי.

נַהְבַּן) *C.* מַרְכַּן.

4 וּבְעִי) *C.* וּפָתִי *pro Hebr.* וְרָחַב.

לְחֵטָּא) *C.* חַטָּאתָא.

5 דְּתַקִּיפָא בְּרַם לְיִתְ' רַבְּנָן וְבָא) *Com.* לְ' *in Pſal. Syric. ponitur pro Hebr.* חָסִיר.

Ibid. וְרִגְלְ' מְסַר לְחַסְרָ' בְּרַם לְחַסְרָ') *C.* וְכָל קַלְיוֹל.

7 הֵיבוֹנָא) *C.* אֲנוֹנָא *pro Hebr.* שׁוֹר. *vide infrà cap. 24.*

וְלָא עַנְיָן דְּיַעְבְּרוּן) *Scribendum puto* עָבְיָן, *vt infrà verſ. 25. fecimus ex* עָבִיץ: *nam facile fuit pro* צ *ſcribere* ע, *& pro* ן, ץ. C. אֲרוּם מְסַרְבִּין לְמֶעְבַּר.

10 מְרַחֵם) *C. paſſiuè* מִירַחֵם *pro* מִתְרַחֵם. *Ibid.* חַבְרוּ) *Complut. melius* חַבְרָה.

11 וּכְסָכְלְתָנוּתָא) *Repone ex Compl.* וּבְסָכְלְתָנוּתָא.

15 וְשַׁנְיָא) *Ex alijs locis repone* וְשַׁצְיָא.

24 חֲרְיָנָא בְּזֵרְנוּתָהּ) *C.* בְּחוּרְיָנָא זֵרְנוּתָא. *i. In contentione ſuperbiā.*

27 דְּמֵעַבְּרַתְ') *Scribe cum C. & El.* דְּבַעְבְּרָתָא.

XXII.

1 *Ante* שְׁמָא] *adde ex Compl.* אִתְבְּחַר.

6 אַרְבָּא] *C.* אוֹכַח *pro Hebr.* חָנוּךְ.

13 בְּחַכִּינְנוּתָהּ] *ſic & Bahal Ar. & alij, ſed C.* בַּחֲבִינְנוּתָא *per* ב, *vt Syri ſcribunt.*

19 *Poſt* חָדָא] *adde ex Complut.* אַף אַנְתְּ.

20 *Poſt* וְהָא] *adde ex C.* בִּתְבַת. *i. Scripſi.*

21 וּמְלוֹד דְּתִרִיצְתָא] *Cōpl. meliùs* וּמִלֵּי דְּתִרִיצוּתָא.

25 אוֹרְחוֹתַי] *Repone ex Compl.* אוֹרְחָתֵהּ.

27 דְּפָרַע נִסְבְּ' לְפָרַע לָמָא נִסְבְּ').] *Repone ex Compl.*

XXIII.

2 סַכִּינָא] *Corrige* סַכִּינָא.

4 לְעַתְרָא] *C.* לְעַתְרָא, *pro Hebr.* לְחַעֲשִׁיר.

7 רָמָא & רַם] *ſic & El. putat legendum: in omnib. enim exemplarib. erat* דָּמָא & דַּם, *quod apud Syros eſt Obſeruare, ſpectare.*

20 בְּאִלֵּן דְּרָזִין *&c.*] *Hæc verba in* C. *occupant principium verſus, iuxta Hebr. ordinem.*

22 דִּין יְלַדְךְ] *C.* דְּיַלְדָךְ.

24 גְּרוּץ מְרוּץ] *C.* גְּרוּץ וְגֵרוּץ, *ſed pro* ד *legendum eſt* ז, *vt vides ſuprà verſu 16.*

25 וְגֵרוּץ] *C. meliùs* וְתֵרוּץ.

28 דְּצָאַר אִבְנָא] *C.* וְצָאַרָא בְּנָיָא.

29 רַיְיָא] *C.* בְּיוּתָא, *pro Hebræo* אֲבוּי. *Hoc apud Syros Conſolationem ſignificat: illud verò puto mendoſum eſſe pro* דַּיְיָא *ſiue* דַּוְנָא *Dolor. niſi Vaf ſcriptum ſit pro* ב. רִיבָא *quaſi* רוּבָא *i. Tumultus, vt habent Septuaginta.*

Ibid. *Pro* טְוִירָא] *C. legit* סוּחָא, *pro Hebr.* שִׁיחַ *mutato* ש *in* ס.

Item pro יוּרַם קַנְצִין] *C.* וּוְרַמְשָׁנֵי

14 *Post* סְמִיא) *additur in Maſ.* גִּבִינָא *Gibboſum.*
17 תְּצַלִּי) *In Maſ. erat* תְּצַלֵּי. *Hic verſus ſic legitur in alijs:* גְּבַר שְׁלִים וְלָא חֲבוּלָא מִן יוֹמֵי אָדָם עַד דְּיוֹ אִתְיְלִיד אַבְרָהָם צַדִּיקָא דִּי אִשְׁתְּכַח מְהֵימַן וְזַכַּאי בֵּין אֶלֶף מַלְכִין דְּאִתְכְּנַשׁוּ לְמֶעְבַּד מְגִדְּלָא בְּבָבֶל וְאִתָּתָא דְּכָל אִלֵּין נָשֵׁי הוֹן דְּמַלְכַיָּא כְּשָׁרָת *i. Virum perfectum. &c. à diebus Adam, donec naſceretur Abraham iuſtus, qui inuentus eſt fidelis, & purus inter mille reges qui conuenerãt, vt ſtruerent turrim Babel: mulierem autem quæ inter omnes illorum regum vxores eſſet ſicut Sarah, non inueni.*

VIII.

3 בְּדִיל דְּלָא) *Non malè omittitur in Ven.*
4 בָּתַר דְּאִתְגְּזַרַת מֵימְרָא דְּמַלְכָּא) *V.* בְּאַתַר אִית גְּזֵרַת מַלְכָּא מֵימְרָא דְּמַלְכָּא *i. Vbi eſt decretum regis, verbum regis. &c.*
8 יִפּוֹק) *V.* יִפְּכוֹק *i. Succidatur.*
13 וְיַחְלְפוּן) *Non malè* וְיַחֲלֹפוּן *Et præteribunt, mutabuntur.*

IX.

1 גְּבַר אֵף) גְּבַר *nõ legitur in V.*
3 *In fine pro* חֲיָבָא) *non malè legeris cum V.* חַבָּבָא.
9 *Poſt* יְ לָךְ) *additur in Venet.* בְּעָלְמָא חָדֵין תְּחוֹת שְׁמַשָּׁא *In hoc ſæculo ſub Sole: quia hæc verba repetuntur in Hebræo.*
14 לְמַטְעֵי) *Scribe* לְמִטְעֵי *vt erat in Maſ.*

X.

1 *Pro, tradat*) *repone, putreſcere faciat. i. Infamem reddat: pro Chaldæo* מְסָרִי, *à verbo* מְסָרָא.
8 *Pro* וְתַקְפוּ) *ſcribe* וְתַתְקְפוּ, *vt erat in Maſ.*
Ibid. דְּנָכַל) *V.* דְּנָכֵת *Qui mordet.*
18 דְּוָתָא) *Scribo* דְּוָתָא *i. Menſtruata.*

XI.

2 בְּכִסְלוֹ) *In Maſ. erat* בְּמַרְחֶשְׁוָן. *i. In Octobri.*
7 לְרַעֲתִיד) *Mallem cum V. legere* בְּעַתִּיד *ſine* ל.

XII.

5 וְיִתְרַפְּסוּן) *Elias ſcribit cum* ש, וְיִתְרַפְּשׁוּן, *dicitq; Thargum Ieroſolymitanum vti hoc verbo pro* נטש & עזב *Dimittere, relinquere.*
6 וְנַבְשׁוּשִׁיתָא) *Ven.* וְנַבְשׁוּשִׁתָא. *vtrunque inuenitur pro eodem, inquit Bahal Ar. citãs illud Cant.* 4. נַעֲנַדּוּ נַבְשׁוּשִׁיתָא *&c.*
Ibid. וּתְצִין, *El. &* וּתְפִין, *pro Hebr* וְנֶצַח.
10 *Pro* וְהוּא) *lege cum Ven.* וְתוּב; *quia in Hebr eſt* עוֹד.
12 דְּאָנְסִין) *Bahal Ar. & Ven.* דְּאָנְצִין *i. Extimulant; vt exponendum videtur. iuxta illud* 1. *Sam.* 3. *vt quidem citat Bahal Ar. in radice* זקת. *Et poſt* דְּמִתְלַף) *legitur in alijs* וְזָקִין.

FINIS ECCLESIASTÆ.

IN ECCLESIASTEN.

Ex Maſiano exemplari.

CAP. I.

11 *Poſt* לְדַרְוָא) *Adde ex Venet.* קַדְמָאִין. *i. Primis, priſtinis.*
13 *Scribe* וּלְאַלָּא *cum coniunctione.*

II.

3 שְׁמָשָׁא) *V. vt Hebr.* שָׁמֶשׁ.

III.

4 לְשַׁפָּאָה נְהוֹלָא) *Bahal Ar.* לְטַפָּזָא בַּחֲלָלָא. *El. & Ven.* לְטַפָּזָא נְהוֹלָא.
6 לְמִישַׁד) *Infinitiuus ab* אשד. *V. rectius* לְמִשְׁדֵי *à* שְׁדָא *Proijcere. pro Hebr.* לְהַשְׁלִיךְ.
7 לְאַחָאָה) *V.* לְאַחָאָה. *Neutrũ placet. ego crediderim legendum* לְאַחָטָא, *à verbo* חטט, *pro Hebræo* לְתַפּוֹר.

IIII.

5 *Poſt finẽ verſus adde ex V.* וְעָתִיד לְשַׁלְמָא בְּרִינָא בְּטָרְחָא וּבְתִבְרוּת עַמָּל) *quia in Hebræo eſt* וּרְעוּת רוּחַ.
12 דְּמִנַּדְלָא) *Scribe, vt erat in M.* דְּמִחַגַּדְלָא *pro* דְּמִנַּדְלָא.
16 לְבָתְרַאי) *Lege cũ alijs ſine* ל.

V.

9 *Pro* דִּי וְרַחֵם) *Scribe potiùs* דְּיִרְחֵם *in Kal: quia in Pael ſignificat plerumque Miſereri.*
13 מִגַּהּ) *Scribe cum V.* מִנָּהּ.
Ibid. pro אַגְרַתָּא) *lege potiùs cum V.* אַגְרָא.
14 בְּלָא זָכוּ) *Non malè V.* בְּלָא כְסוּ *Abſque veſtimento, operimento.*
Ibid. poſt finem additur in V. לְמֶחֱוֵי לְזוֹכוּ בִידֵהּ.
15 לְקַבְּלַת) *Scribe cũ V.* לְקַבָּלַת.
19 אִתְמַסַּר) *V.* אִתְמְסַר.

VI.

3 אֵן) *Corrige* אִין. *& pro* חֵי *legitur in V.* הוּא.
8 לְחַכִּימָא) *Lege cũ V.* לְחַכִּימָא.

VII.

3 לֵב כָּל) *Deleatur* לֵב.
6 נוּבְלָא) *Lege cum Bahal Ar. & V.* טַבְלָא. *Vide Cantic. cap.* 1. *vbi C. habet* יוּבְלָא.
13 דְּמִסְתַּמַּר) *Mallem cum V. legere* דְּמִסְתַּתַּר *i. Abſconditur.*

teriora, à בַּר. *Et pro* מִן *ſcribe* מַן.
8 רְגִלְתָּא) *Compl.* רְגִלּוֹתָא. *Ego* רְגִלּוֹתָא *lego.*
11 לְרַרָא) *Non legitur* ר *in C.*
13 וּגְבִינִין) *C.* וּגְבִינוֹ.
14 וְחַרְפֵּי) *Lege cum C.* וַחֲרִיפֵי; *vel cum Elia* וַחֲרִיפִין *i. Acuti.*
Et pro כְּכוּי) *lege cum El.* כַּכּוּי, *vel cum C.* נִיבוּי.
16 וְאַחֲרַת רַחֲמֵי) *C.* וּנְגִידָא דְּרַחֲמָא.
17 *Hunc verſum ita reſtitue ex C. & El.* וְיִסְמוּן עֲרֵבִי רַנְחָלָא נָחְצוּבָה יָתֵהּ בְּנֵי נִשְׁרָא. *Hæc quatuor poſtrema verba deſiderantur in V. i. Excæcabuntq; illum filij aquilæ.*
חָצָא *verò apud Syros, Effodere, eſt.*
21 יָכֵל) *C. non malè* מְשִׁכְחָא *i. Poteſt; quia apud Syros* שכח *etiã Poſſe ſignificat.*
22 יְשַׁבַּע) *Scribe cum C.* דְּשַׁבַּע.
23 דְּתְחוֹת) ד *non legitur in C.*
25 שׁוּמְשְׁמָנֵי) *ſic & Pagn. & alij perperam. Repone ex C. & El. atque etiam Bahal Ar.* שׁוּשְׁמָנֵי.
26 וְחַנְגֵי) *C.* וְחִנְסֵי. *Bahal Ar. legit per* ה, *pro Hebr.* שְׁפָנִים.
28 דְּמִסַּכְּנָא בִידָהָא) *ſic & El. niſi quòd* בִידָהָא *legit, ſed neſcit quid* דְּמִסַּכְּנָא *ſignificet. C. verò habet* דְּמִסַּבְּרָא בְּאִידָהָא *i. Se manibus ſuſtinens. Ibid. pro* עָמְרָא) *lego* עֲמָרָא *i. Habitat.*
31 דְּמִזְדַּרְבַּל) *Pro Hebræo* זַרְזִיר. *C.* דְּמִזְדַּרְטַל; *& pro* אַבָּרָא, אַבְרָא. *El. vt Ven. legit, ſed fatetur ſe, quid ſit, neſcire. Neutrum certè etiam intelligo: niſi legatur* דְּמִזְדַּרְזַ.
33 חָאִיתָא) *C.* חָאתָא. *Videtur* חָמְצָתָא *legendum.*

XXXI.

2 *Pro* מַח) *C.* וַוי *legit. Bahal Ar.* יַי.
5 לָא תְשַׁתְּוֵי) *C.* דְּלָא תְשַׁתְּוֵי.
7 וְנִשְׁתָּה) *Lege cum C.* דְּשִׁתְּוֹן.
Ibid. וְשַׁדְּקִיחוֹן) *id eſt, Tribulationum ſuarum,* θλίψεων αὐτῶν ἢ τῶν πονῶν, *vt habent* LXX. *à verbo Syro; Elias ignarus linguæ Syricæ, deducit ab illo Ierem.* 37. שחק, *à verbo* שחק *Conterere.*
8 *Pro* לַהֲלֵן דְּלָא מַסְּטוּ דִּין) *C. habet* לְאוּלְמָנָא. *Et pro* וְדִין לְכֻלְּהוֹן גְּבֵי חֲלוּף) עַוְלָה *C.* וּלְדִין בַּל בָּבֵי.
10 מַנְחוּ) *C.* מַנְחוּ.
Et poſt טַבְתָּא) *adde ex C.* טִימָחָא *i. Precium eius, æſtimatio eius.*
14 אִלְפָּה) *Auctor* אהל מועד *i. Libri ſynonymorum,* אלפת. *Syri vbique ſcribunt* וִלְפָּא; *quia Aleph & Iod in hac lingua inter ſe permutantur. mendosè verò in Ven. legitur* זַלְפָּה.
Ibid. מַכְלוּתָא) *C.* מִיכְלוּתָה *rectè.*
17 וְזַרְזַת דְּרָעֵיהּ) *Lege cum C.* וְזַרְזַת דְּרָעָא.
19 בְּכִשְׁרָא) *Legendum cũ Bahal Ar.* בְּכִנְשָׁרָא, *vel cum El* בְּכִנְשָׁרָא; *qui nos monuerunt, vt reponeremus pro,* מַעוֹלָא, *quod perperam in Ven. legitur; & in Lexicis falsò citatur;* מֵעֻזָּלָא *ſic enim legit Bahal Ar. Elias verò in plurali non tam rectè* מעולין.

24 *Ante* דְּלָא) *Poteſt addi ex C.* מְטוּל. *Et pro* שְׁלֵם) *C. legit* לָא מְשֻׁלָּם, *fortè pro* מַשְׁלֵם, *vt habent* LXX. οὐδὲ ἀποδώσω *i. Non tradet.*
25 שְׁדַח) *i. Pullauit, exortum eſt. verbum Syr.*
26 *Poſt* וְגַדְיָא) *adde ex C.* דְּחַקְלָא, *i. Agri.*

XXVIII.

5 וּדְבָעֵי) *C.* וּדְתָבְעֵי.
6 דְּמַעְקִים אָרְ) *C.* דְּמַעְקִמִין.
7 לְזַלְזוֹלֵי) *Baal Ar.* לְזַלְזוֹלֵי. *C. & El.* לְזוֹלֵלֵי, *pro Hebr.* זוֹלְלִים.
8 מַזְלָה) *Lege potiùs cum C.* מוֹלֵה.
10 *Pro* וְשִׁלְמֵי & בְּנִמְצָא) *Rectiùs cum C. legeris* בְּנִמְאָה & וּשְׁלִימֵי.
17 נְצוֹדוּנָה) *Pro Hebr.* יְחָמְכוּ בוֹ *Legerim cum C.* נַעְדְּרוּנָה *i. Iuuabunt illum.*
18 וְדִמְעַקְמִין) *C.* דְּמַעְקַל מִן. *vide cap.* 10.
22 לְמַזְלָא) *C.* לְמוֹלָא.
25 *Poſt* דְּחַב) *adde ex Elia* נַפְשָׁא.
26 נִתְחֲמֵי) *i. Abſcondetur: quia* חמא, *teſte Maſio, Abſcondere etiã ſignificat; vt patet quoque verſu ſequenti.*

XXIX.

3 מַזְלָא) *C.* מוֹלֵה.
4 *Pro* לֵה) *rectius legeris* לָהּ, *vt eſt in C.*
8 נְבָרֵי) *Repone ex C.* וְבָרֵי.
Ibid. pro מְמַלְלִין בַּנְבָרָא) *C. habet* יְצָרָן כְּבָרָא, *ſiue potiùs* כְּבָרָא, *vt videtur legiſſe Interpres: q.d. Denaſtant ciuitatem; pro Hebræo* יַפִּיחוּ קִרְיָה.
9 וְאָחֵךְ) *Videtur legendũ* וְחָאֵךְ; *vel ex C. reponendum* וְנָחֵךְ.
10 דְּאָשְׁדִין) *Repone ex C.* דְּאָשְׁרִין.
Et pro לֵה) *legerim* לָהּ.
11 מַשֵּׁב) *Repone ex C. & El.* מַחֲשֵׁל, *iuxta illud Dan.* 2. וְחָשַׁל.
12 דְּצָצִית *Lege cum C.* דְּצָאִת.
13 מְכַבְּנָא וְנָבֵי מְצִיעָא פְּגוּחוּ) *Comp.* דְּשָׁיָא וְנָבֵי מְצִיעָא פְּגוּעוּ *i. Fœnerator; vt habent* LXX. *Et pro* פְּגוּחוּ) *repone* פְּגוּעוּ.
Ibid. עֵיכוּ) *C.* עֵינֵי.
17 בִּרְדָן) *Non legitur* ב *in C.*
18 מִתְתְּרַע) *C.* מִתְפָּרֵעַ; *quia in Hebr. eſt* וְפָרַע.
19 דְּיָדַע נִיר) *C.* נִיר *i.* χάρ; *quã quidem vocẽ Græcã frequenter vſurpãt Syri. q.d. Seruus enim intelligens non vapulabit. nam* בלע *apud illos Vapulare eſt.*
21 מִתְפַּנֵּק) *C. actiuè* דְּמַפַּנֵּק.
Ibid. מְנַסַּח *ſiue* מַנַּסַּח) *C.* מְכַבַּח *eodem ſenſu. vide Lexic. in* נסח.
22 *Pro* מְנָרַת) *quod mendosè legitur in V. rectè C.* מְנָרֵי.
24 מוֹדֶה) *El.* מוֹרֶה *legit pro Hebræo* יַגִּיד.

XXX.

4 בְּרִיאָתָא) *C.* בְּרִיתָא *i. Creatura. niſi malis* בַּרְיָתָא *id eſt, Ex-*

8 אַתְקְלוּ] *Scribe in Ithpael* אִתְקַלוּ.

20 וְקוֹלְמוֹמְסָנָא] *sic ferè Bahal Ar.* וְקַלְמוֹמְסָנָא; *sed hanc lectionẽ reijcit Elias, scribens* וְקַלְמַזְמְסָנָא, *ferme vt V.* וְקוֹל מַזְמְסָנָא, *pro Hebræo* וְהַקְּשָׁרִים.

21 וְטַלְטוֹלַנָּא] *V. & El.* וְטִלְטוֹלַנָּא. *sed Bahal Ar. videtur rectiùs habere* וְטִלּוֹלַנָּא *Ornamenta ab vmbra nomen sortita.*

24 יְהַבִּין] *V. rectiùs* יַהֲבִין.

IIII.

6 לְאַטָּלָא] *V.* לְאַטָּלָא.

V.

13 *& alibi pro* סְגִוֵּיהוֹן] *scribitur in V.* סְגִוֵּיהוֹן.

24 כְּשִׁכּוּ] *V.* בְּשִׁבּוּ. *sic Pagn. et alij. qui hoc adducunt pro Putredine, quia in Hebr. est* כֶּמַק. *nulla apud alios huius vocis fit mentio.*

30 *Pro* עַמָּא] *lege cum V.* יַמָּא. *i. Maris.*

Ibid. עָקָא וּתְבַר אֲיָתִי] *V.* עָקָא וּתְבַר דְּאָתֵי.

VI.

9 מְחָנָן] *Mallem cum V.* מָחָנָא.

10 טַמְמִים *vt infrà 32,33. et 44*] *V. & El.* עַמְעַם.

13 רְמִנְתַר] *V. melius* דְּבְמַתַר. *El.* דְּמַתַּר.

VII.

חָטָן] *V. fortè melius* חָטוּ.

19 מִדְּבְרִי] *Alij* מְתַבְּרִי, *siue* מַתְּבְרִי.

20 בְּכִבְנָא] *El.* בְּסַבְכָא. *sic quoque erat in Hisp.*

VIII.

1 *Pro, Festina*] *Mallem, Festinans.*

2 בִּימֵי] *Ven.* בְּנְבוּאַת. *i. In prophetia.*

4 *capientur*] *Mallem, captiuabit, capiet.*

8 *Pro, peruenient*] *scribe, perueniet. & pro, plenitudinem*] *melius, latitudines, verteris.*

11 מִלְּמֵהַךְ] *V.* מִלְּמֵהַךְ.

22 וְשִׁלְחֵי] *Ven.* שִׁלְחֵוּ, *à verbo* שַׁלְחִי *Fatigare.* מְשַׁלְחִי *inuenio in Ar. pro* עָיֵף.

23 לְרַוְיָתֵי] *V.* כָּל דְּוַיָתֵי *melius.*

עִם] *V.* עַם. *i. Populus.*

IX.

4 כִּדְרִשְׁמֵי כְתָמָא] *Nõ male omittitur* כִּר *in Veneto.*

10 וְעֵרֵר] *V.* וְעֵרֵר, *pro Hebr.* וְסָכַךְ.

18 *Adde post Dominus*] *exercituum.*

חֲרוּבַת] *V. R. Sal. & El.* חֲרוֹבַת, *pro Hebr.* בָּעֲתָם. *de quo vide Lexic.*

X.

6 כְּטִין] *V.* כְּטִין. *Apud Eliam* כְּמָאן & כְּסִין *legitur.*

14 כְּבִשַׁת] *Melius V.* כְּנִשַׁת *id est Collegi.*

16 *Post* וּתְחוֹת] *inseritur in Venet.* מָאנֵי.

23 *Post* רְשִׁיעֵי] *additur in V.* בְּנוֹ. *i. In medio.*

26 עַמָּא] *Melius Venet.* יַמָּא, *Mare. & pro* לְהוֹן, *legitur* לְכוֹן, *Vobis.*

XI.

VII.

1 כְּיוֹחֲרִין) *Scribe cũ C. & El.* כְּיוֹתְרִין.

2 עַל כָּל) *Non malè omittitur in C.* עַל.

4 וּלְמִנַּר מִן דְּיִתְ) *Lege cum C.* מַן דְּמִתְ.

5 אֱלָהַיָּא) *C.* אֱלֹהִיה.

Ibid. עַל חֲטַרְ) *Melius Complut.* עַת חֲטַרְ.

7 *Pro* אַרְבַּעַת) *repone* אַצְבָּעַת. *C.* אֶצְבָּעִין.

Ibid. כְּאִתְכְּלִין) *C. melius* כְּאִתְכְּלִין.

8 *Ante* בְּעַכְרָא) *additur in C.* דְּבַחֲנַת עֲתָה.

Et pro וּשְׁתַמַּעוּ) *lege cum Com.* אִשְׁתְּמַע.

9 דְּמָתַל) *Repone ex C.* דְּמָתוּל.

10 מְתַוְיָה) *C.* מַתְעֲוִיה.

11 מְצַלָּא) *C.* מְצַלָּא *rectè.*

12 זְכוּתָא צַדִּיקְ) *Lege cum Cõpl.* זְכוּתָא דְּצַדִּיקְ.

Ibid. pro כְּרוֹמָנָא אוֹ) *Complut.* כְּרִמּוֹנָא וְאוֹ.

13 וְאָמַר) *C.* וְיֵאמַר. *sic vers. 4. cap. sequentis.*

VIII.

5 כּוֹבָיָא) *C.* בֵּיפָיָא.

בְּאַרְעָא) *sic C. sed V.* בְּאַלָה.

וּמִתְפַּנְקִין) *C. melius* וּמִתְפַּנְקָא.

לְקַבֵּל) *C.* לְקַבֵּלָא.

אִמְחוֹן) *C.* אִמְחוֹן.

6 דְּעַמָּא) *C.* דְּעַמְמָיָא. *sic infrà vers. 13.*

לְאוּקְדָא) *C.* לְאוּקְרָא.

10 וּבְנוֹר) *C.* וּבְנֵי. *melius.*

כְּמִגְדַּלָּא) *C.* כְּמִגְדַּלָּא.

בְּשִׁלְמָא) *C.* בְּשִׁלְמָא.

11 לְכַרְמָא) *C.* לְכַרְמָה.

אִשְׁתְּאַרַת) *C.* אִשְׁתְּאַרַת.

רְחַבְעָם) *Lege cum C.* וְדְחַרְעָם.

13 אַשְׁמִיעִנִי אוֹרַיְתָא קַל) *Compl.* אַשְׁמְעַת יַת קַל אוֹרַ'.

עֲבַדְתְּ) *Scribe* עָבַרְתְּ, *vel lege cum C.* עָבְרָא.

IN IIII. TOMVM.

Ex B. Ar. Montani siue Hispalensi exemplari.

IN ISAIAM.

CAP. I.

12 לְאִתְרוּשׁוּן] *Pro Hebr.* רְמַס. *nequaquam mihi arridet. legendum puto cum V.* לָא תְדוּשׁוּן. *i. Ne conculcetis.*

25 *Post* גְּבוּרְתִי] *adde ex V.* עָלָךְ *Super te, contra te.*

26 אוּלָא] *Alibi & sæpius scribitur* אַוְלָא.

29 מְגִנְיָאת] *Rectiùs, meo iudicio,* מְגִנָּת, *vt infrà cap. 65. & 66. vbi omnia exemplaria habent* גניאך.

II.

19 & 21 *pro* דְּחִילָא] *Ven. habet* דְּחַלְתָא. *i. Timor. sic supr. vers. 6.*

III.

3 שַׁרְוֵב] שר *videtur redundare, nec etiam legitur in V.*

7 וּבְתִקְפֵי) *C.* וּבְתִקְפֵי, *vt infrà cap. 3. vers. 5.*

אַחִיכוֹן) *Lege* אַחֵיכוֹן.

8 וּלְמִפַּק) *Repone ex C.* וּלְאַפָּקָא.

Ibid. וְטַפּוּ) *Lego cum C.* וְטַפֵּן.

12 לַאֲבוּכוֹן) *C.* לְאַבְרָהָם אֲבוּכוֹן.

14 בְּשִׁמְתָא] *sic & El. sed Compl.* בְּשָׁמָא *habet. Bahal Ar. autem &* שַׁמַּתָא *interpretantur Anathema, excidium, diramq; mortẽ.*

Ibid. עֲנָנָא) *C. melius* עֲנָנִי.

III.

2 דְּאִסְתַּלַּק) *C.* דְּאִסְתַּלַּקַת.

5 כְּנַעֲנָאֵי) *C. melius* דְּכְנַעֲנָאֵי. *sic versu 7. scribe* דְּמַלְכָא.

9 דְּאָתֵי) *Lege cum C.* דְּאִתְיָתֵי.

10 מִן עֲלוֹהִי) *Non legitur* מִן *in C.*

11 פְּלֵכְוָא אַרְ) *Scribe cum Ven.* פְּלֵכְוָא דְּאַרְעָ'.

IIII.

1 *Post* גָּפְמַת) *in alijs legitur* גֶּרֶת. *sic supra.*

2 עֲדְרָא עָנְ) *Scribe cum Cõpl.* עֲדְרָא דְּעָנְ'.

3 *Pro* תְּנִן בְּעֵין צְלוֹתָ) *Mallem ex C. reponere* הָוֹ בָּעֵין בְּצְלוֹתָא. *sic vers. 5. pro* דְּהָנֵן *scribe cum C.* דְּהָווֹ.

4 דְּאוֹרִי חֲוָה עֲסִיק רְחִיצְ) *Repone ex C.* אוֹרַיְתָא דַּהֲוָה עָסִיק בָּהּ חָוֹ. רְחִיצִין.

8 תְּעָלוֹן) *Scribe potiùs cum C.* תְּעוּלִי.

11 סְפָוָתְהוֹן) *Scribe cũ C.* שִׁפְוָתְהוֹן.

Ibid. בְּמַלּוֹתִיךְ) *C.* בְּמַלַּלוֹתִיךְ.

13 מְטוּל תָּכִי) *C.* מְטוּל דְּכִי.

V.

2 כְּגַבַּר דְּצִיצִית) *Melius Compl.* כְּגִבַּר דְּצִיצַת.

4 אִתְגּוֹלָנוּ) *C.* אִתְגּוֹלָנוּ.

6 וְסַמִּיו) *C.* וְסַמִּיו.

8 דְּחַמְּכוֹן) *C.* דְּחַמְּכוֹן *Amicus noster.*

12 דְּזַכוּתָא יָתְבִי) *Scribe cum C.* זְכוּתָא דְּיָתְבִי.

13 וְסִפְוָתֵיהּ) *Scribe cum C. sine affixo* וְסִפְוָתֵי.

14 אֲבָהַת) *C.* אֲבָהָן.

Ibid. בִּירְלָא) *sic & El. C.* בּוֹלָאר.

& pro טַבְעָא) *C.* זַבָּאד.

Item מְרִיבָא) *C.* מַרְבָּאג.

15 וְצַדִּיקָא) *Mallem cum C. legere* דְּצַדִּיקוּ, *vt respondeat Hebræo* שׁוֹקָו.

Ibid. קְרָבָא) *Melius in C.* וּקְרָבָא.

16 וְכֵן אֲמַרוּ) *Hæc duo verba leguntur in Comp. post* נְבִיאֲנָא, *idq; rectè.*

VI.

1 דְּמַפְרְנֵס) *C. melius* דְּמִפַּרְנֵס.

2 פָּלְחָא) *C.* פָּלְחָא.

3 יָאֵי) *C.* יָאֵח.

Pro קַדְמָאֵי) *scribe cum Compl.* קַדְמָאי.

4 *Post* אַצְדִּיקוּ) *adde ex C.* יָתְ'.

Ibid. גְּלוּשִׁשׁוֹתָא) *C. vt supra & vt Bahal Ar. citat* גַּלְשׁוּשִׁיתָא.

5 עֲדְרָא) *C. melius* עֲדְרֵי. *& in C. legitur post* דַּהֲווּ הֵיכְמָה.

6 בְּצָחוּתָא) *Comp.* בְּצָחוּתָא. *i. In siti: i. vt expono, cum summa auiditate.*

8 אֲשְׁרוּ) *C.* אֲשְׁרֵי.

IN CANTICA.

Ex Veneta editione.

CAP. I.

1 טַבְלָא) *Huius vocis meminit Bahal Ar. citans locum Eccl. C. hîc* וּבְלָא *legit.*

3 לְעַמָּא) *C.* לְעַמָּךְ.

Ibid. וְאָתְתָךְ טָבָא) *Compl. melius* וְאַתְתָךְ טָבְיָא. *Ibid. pro* אוֹרְחָא) *Lege cum C.* אוֹרַח.

4 בְּשִׁפּוֹלָא דְטוּ') *Melius Comp.* בְּשִׁפּוֹלֵי טוּ'.

Ibid. pro וְנִרְחֵם) *Scribe potiùs cum C.* וְנִרְחֵם.

6 *& quia) Censeo (&) delendum. Ibid.* אֶלָּחִי) *C.* אֶלָּחִי.

7 זְמָנָא דְמִשָּׁה) *C.* זִמְנָא דְמִשָּׁה.

8 *Pro* נְבָוָא אַתְּ בְּעָיָא לְחוֹן *&c.) sic legitur in Complut.* נְבִיָא אוֹ אַתְּ בָּעָיָא לְמֶחֱי בְּגָלוּתָא דְכְנִישְׁתָא דְיִשְׂ' רְמָתִילָא לְרַבְיָא. *i. Prophetæ: Si tu quæris viuere in captiuitate congregationis. &c.*

Ibid. דְּרִבְנִי) *C.* דְּרִבְנוּ.

9 *Ante* דְּאִשְׁתְּכַחוּ, *siue* דְּאִשְׁתְּכַחוּ, *vt habet C.) leguntur hæc in alijs,* וּגְנַב יַת אָמָא וְיַת טִינָא לָא גְנַב אֲמַרוּ דְשִׁיעָיָא וְעַרְבְּלָאיֵן וְנַכְרָאיֵן דִי בְרֵיעִי חוֹן יַתְמוֹי דְיִמָּא וְכָל לְגַנְבָא וְיַת טִינָא לָא וְכָל לְגַנְבָא * בִי הִיא שַׁעְתָא תְּקַף רְגָזָה דְיְ' עֲלֵיחוֹן וּבְעָא לְשַׁנָקוּתְהוֹן כְּמוֹ דְיְ' וְהָיָה כִּי יִמְצְאוּהוּ רָעוֹת רַבּוֹת וְצָרוֹת וְעָנָה בַיּוֹם הַהוּא וְאָמַר הֲלֹא עַל כִּי אֵין אֱלֹהַי בְּקִרְבִּי מְצָאוּנִי הָרָעוֹת הָאֵלֶּה וְאָנֹכִי הַסְתֵּר אַסְתִּיר פָּנַי בַּיּוֹם הַהוּא עַל כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר עָשָׂה כִּי פָנָה אֶל אֱלֹהִים אֲחֵרִים (* *Compl.* דְּמָא חֵיכְמָה דְאִשְׁתְּכַחוּ וְגוֹ' בְּהַהִיא.)

Ibid. pro דְּרָאוֹת) *repone ex Comp.* דְּרָאַת.

10 לְאִתְיְהִבָא) *C.* לְאִתְיְהִבָא.

Ibid. כְּזַמָּמִין) *i. Sicut frena. C.* כְּזִמִּין. *vt habet versio.*

11 גְּלוּף) *C.* גְּלִיף. *sic inf. cap. 3. vers. 8.* חֲגוּרָא *pro* חֲגִירָא.

12 וְעַרְבְּרוּבִין) *C.* וְעַרְבְּרוּבִין.

Ibid. pro כְּגִרְדָא רֵיחַ') *repone ex C.* כְּגִירָא דְרֵיחַ', *facile enim fuit* נ *pro* ג, *&* י *pro* ר *scribere.*

13 בֵּי הִיא) *C.* בְּהַאי; *sic vbique scribit.*

14 לְכַר זְרַע) *C.* לְכַר זְרַע.

Ibid. מְשַׁבְּחוּתְהוֹן) *Lege cum C.* מְשַׁבַּח יַתְחוֹן.

Item בְּמַלְאֵ') *Compl.* דְּמַלְאֵ' כַ' *melius.*

17 דְּבַשׁוּרוֹהִי) *Repone ex Compl.* דְּכִשְׁרוֹהִי; *vel ex El.* דְּכִשְׁרוֹהִי.

Ibid. וְשִׁירוֹתוֹהִי) *C.* וְשַׁרְוָתוֹי.

Et בְּרָאתִי וְשָׁאנִי) *sic & Elias. C.* בְּרוֹתִי וְשָׁאנִי; *sed Bahal Aruch illa ligna vocat* בּוֹרְתָא *&* שִׁגָּא.

II.

1 בְּעִדָּן דְּמַשְׁרִי) *C.* בְּעִדָּן דְּמַשְׁרִי.

3 בְּכִיכָּן) *Repone ex C.* בְּסִימָן. *sic pro* נָטִירִין *lege cum C.* נְטִירִין.

4 וְטַקּוֹס פְּקוּד') *El.* וְטַקּוֹס פְּקוּד'. *sed Comp. legit per* כ, וְטַכֵּס מִן פְּקוּ'. *Quæ autem scribuntur per* כ, *inquit Elias, habent* תכשוט *Ornamenti significationem.*

5 בָּתְרָאוּ) *C.* בָּתְרָאוּ.

Et ante לְבֵית) *non malè* יָתְ' *additur in C.*

מְרַעַת) *Melius C.* מִרְעַת.

mea ſententia, quia præcedit priùs דְּמִיכָתָךְ.

XXXV.

3 דְּרַעֲלָן) *Elias torquet ſe in hac voce, cùm merè Syrica ſit; ſignificat enim Labefactare.*

8 *Pro, Vſque in viam) repone, tranſeuntes viam.*

XXXVI.

4 רְבוֹנָא) *V.* דְּרַבְּתָנָא.

6 אֲרֵי) *V.* הָא.

XXXVII.

13 וְאַגְּלְיָאוֹנוֹן) *Legendum vt 2. Reg. 18, 34. teſte Pagn.* וְאַגְּלְיָאנוֹן.

26 דְּשִׁחוֹ) *ſic & Bahal Ar. ſed El.* דְּשָׁחוּ *vt 2. Reg. 18. diximus.*

27 דְּסָלֵק) *Scribe* דְּשָׁלוֹק, *vt ibidem legitur.*

30 בַּת כַּתִּין) *Aliquãdo credidi ſic eſſe legendũ: quaſi eſſet illud quod renaſcitur ex ſponte naſcentibus. ſed cùm ferè omnia exemplaria* כַּת כַּתִּין *legant, ſic repone.*

31 עָפְיָה) *V. & El.* נוּפָּה, *eodem ſenſu.*

XXXVIII.

12 אִתְקַפְּלוּ) *Ven.* אִתְקְפָלוּ, *vel* אִתְכְּפָלוּ *per* כ, *vt El. dicit ſe in quibuſdam codicib. inueniſſe.* קפל *autem apud Syros Detrahere, abſcindere, auferre ſicut veſtem, pannum à tela &c. ſignificat.*

Ibid. כְּנָל גַּרְדָּאִין) נָל *inuenitur pro Textore. El. & Ven.* וָל. *Elias ait id eſſe quod abſcinditur à tela iam texta. ſed R. Sal.* כְּנַחַל נְרוּדִין .*i. Tanquam acutum inſtrumentum quod* אוֹרֵג *vocatur.*

21 וְיִשְׁמְחוּן) *Bahal Ar. docet eſſe legendum* וְיִשְׁמְרוּן. *Alij aliter habent.* אֲרֵי גָּלִי) *V.* אֲנָא גָּלִי.

XL.

15 מְדוּל וּכְעִיוּל) *El.* מְדַוָּל. *ſic erat in Hiſp. quemadmodum alibi legitur.*

16 חֵיוְתָא רַבָּה) *V. melius* דְּבָה.

20 בְּרַיָּא) *Ven. & El.* אוֹרַן בָּרֵי אֲנָא, *pro Hebr.* חַמְּכֵּן תְּרוּמָה. *Elias interpretatur* אוֹרַן *Ramum. al. Ornum lectam.*

22 כְּמִישְׁכַן) *V. rectiùs* כְּמִשְׁכַּן.

31 כְּצִמּוּחַ) *El. & V.* כְּצִמּוּחַ. *ſed Elias neſcit quid hæc vox ſignificet: cùm apud Syros ſit Iubar, ſplendor, radius.*

XLI.

1 וּמְמַלְלִין] *Malim cum Ven.* וְיַמְלוֹן.

2 קָרֵב] *V.* קָרְבָה *fortè meliùs.*

קָטוֹלִין] *V. & R. Sal. paſſiuè* קְטִילִין *Interfecti; vt ipſe R. Sal. exponit.*

Pro וְרָדְפִינוּן] *V.* וְרָדַפְנוּן *id eſt, Et perſecutus eſt eos.*

10 וְאֶטְרִינָךְ] *V.* אַחֲרִינָךְ, *vel potiùs* אֶחֲרִינָךְ, *ab* אַחַר. *& pro* קְשׁוֹט] *V. meliùs* קְשָׁטִי *cum affixo.*

16 תְּכַדְּרִנּוּן] *V.* תִּדְרִינוּן, *eodem ſenſu.*

22 *Pro, annuncient*] *repono, annunciate.*

XLIII.

4 וְעַטַּת] *Corrige* מְרַאַת.

XXVII.

3 כְּבַר לֵילֵי) *V.* כְּבַר לֵי'.

8 *Hunc verſum exponendum puto in ſecunda perſona; nempe: In menſura qua metiebaris. &c. (& ſic pro* הָהּ *reponendum eſſet ex V.* לָךְ, *alioqui oratio eſſet incongrua.) & paulò pòſt pro* הֵיוֵי) *V. & El.* מַגִּי *rectiùs.*

10 מְלַמְסַק) *In Hiſp. erat* מְלַמְסַק.

13 *Dele alterum (in.)*

XXVIII.

2 *Pro* מָאן) *Malim cum V.* מָחַן .*i. Plagæ. & pro* בְּרַיְיתוֹן) *Ven.* כְּרַיְיתוֹן *Sic venient.*

6 *Scribe (pace.)*

10 דְּאֵם בֶּן יְתוּבִין) *Adduntur hæc in Ven.* דְּאֵם יְתוּבוּן וְשִׁתְבֵק לְהוֹן .*i. Remittetur eis.*

16 *Scribe (commouebuntur.) Et ſequenti verſu (abſconditi.)*

22 וְאָסוֹרֵי) *V.* יְסוֹרֵי.

25 וְאֶתוּב וְאֶכְנֵשׁ) *V. rectè, vt eſt in Hebr.* וְיִתּוֹב וְיֶכְנֵשׁ.

Ibid. לְגִנִּין) *ſic & El. ſed V.* בַּיִר. *Vide Lexicon.*

XXX.

6 נָטְלִין עַל) *Quidam habent* מַטּוֹלִין .*i. Onera. vt inf. cap. 46.*

11 מְמַסְטוֹנָא) *Ponitur pro Hebr.* מִגִּי אוֹרַח. *V.* מְמַסַּרְתָּא. *ſed illud puto exponendum, A diuerticulo noſtro; niſi ſit infinitiuus pro* מִמְסְטָנָא.

13 *Cuius interitus veniet ſubitò) verto: cuius interitus adferet errorem .i. ruinam.*

Pro מַקַּן) *V.* מַתְקַף *Validum. pro Hebr.* נְשִׂגָּבָה.

14 *Poſt* דְּחַסַּף) *in alijs additur* דְּפָחְרָא .*i. Figuli.*

17 *Pro, increpantis) repono, increpationis; quia eſt nomen vt in Hebræo.*

כְּבוֹעֲרָא) *V.* כְּבוֹעֲרָא; *ſed illam lectionem eſſe veriorem, docent Bahal Ar. & Elias.*

19 קְבָרָךְ צְלוֹהָךְ) *Rectè omittitur in Ven.* קְבָרָךְ, *cùm illa certè abundet.*

20 פְּסִילָן) *Poſtponitur in alijs* בְּרוּר, *pro Hebr.* נָפָץ, *nam refero* שַׁלְהוֹבִי *ad quod præceſſit.*

XXXI.

4 מִתְעַכַּב) *V.* מְזַרְעֵעַ .*i. Commouebitur.*

XXXII.

6 כְּצַחְיָא לְמַיָּא) *R. Salom.* כְּמַיָּא לְצַמְיָא .*i. Tanquam aquæ ſitibũdo.*

14 וּכְרוּ חֲרוּב) *Ven.* וּכְרוּ. *& pro* וּעְרוּ) *ſcribo* וְצָרוּ, *vel cum V.* וְצָרוּ.

XXXIII.

3 אִתְבַּרְיָא) *V.* אִתְבַּרְיָא) *Corrige* אִתְבַּרְיָא.

4 דְּאוֹן & וְאוֹזִין) *Bahal Ar. & V. & El.* דְּאוֹן & וְאוֹן. *quidam deducũt ab* אוֹא *Ardere, &* זְרִיקָתָא *Craticulas exponunt. aliter noſter Interpres.*

11 אִתְעֲשַׁתּוֹן) *Scribo* אִתְעֲשַׁתּוֹן.

13 טַבְיָא) *V.* חֲיָבְיָא.

XXXIIII.

16 וּבְמֵיקְרֵה) *V.* וּבְרֵעוּתֵהּ *melius,*

13 .מֵרְדָא *ponitur pro Græco* πολλῶν. *Vide Lexicon.*

13 *Poſt, aquarum) adde, fortium.* וְאָזוֹף) *Scribe potiùs cum Ven.* וְיָזוֹף *Et increpabit. vt eſt in Hebræo.*

14 *Poſt* צַפְרָא) *Legitur in Venet.* וְתָא.

XVIII.

2 *Pro, aquis) ſcribe, mari.*

4 פַּצִּיחַ) *Dubitat Elias quid hæc vox ſignificet. Verùm videtur hic ſignificare Serenum vel amœnum, vt apud Syros.*

XIX.

7 יַחֲבוֹר) *Corrige* יַחֲרוֹב.

10 שְׁתִי מְחָא) *V. & alij* שְׁתִי מְחָא: *ſed cùm* שָׁתוֹת *Hebr. pro Fundamentis capiatur, quid ſi* שְׁתִי מְחָא *legatur?*

11 טְנִים) *Scribe* טָנֵס *cum* ֗.

14 נְחוֹבֵה) *Reſtitue ex Bahal Ar.* בְּתוֹבֵה.

XXI.

2 *Pro, inferunt) repono, patiuntur. & pro, diripiunt) diripiuntur. vt paulò ſuprà, & infrà cap. 24. legitur.*

8 בְּסִטוֹנֵיהוֹן) *Noſter Interpres vertit, Cum loricis ſuis. alij, Cum cõmeatu ſuo: à* כְּטוֹן *Græca voce Frumento.*

10 כְּאַבָּרָא) *Lego* כְּאַבָּרָא .*i. Sicut agricola, qui nouit terere. &c. quemadmodum Pagninus videtur legiſſe.*

16 בְּסוֹף כָּל) *Non legitur* כָּל *in Venet.*

XXII.

1 בְּרִין) *V.* בְּרֵן, *pro Hebr.* אֵיפוֹא.

18 לַאֲתַר) *V.* לְאַרְעָא, *vt eſt in Hebræo.*

19 מִמְּקָמֵךְ) *V.* מִמְּקוֹמֵךְ. *& pro* אֲמַגָּר') *V.* יְמַגֵּר', *vt eſt in Hebr.*

XXIIII.

Pro, veſtræ) ſcribe, eorum. licet infrà verſ. 14. in ſecunda perſona ponatur.

2 עָלַן) *Lege* עָרַן .*i. Tranſeunt; vt habet verſio.*

3 רְבַרְצַר) *Legitur pro* ב *in Ven.* כ.

17 דְּעַל מַלְכוּ אַרְעָא) *V. & Kimh.* דְּעַל אַפֵּי אַרְעָא, *vt eſt in Hebr.*

XXIIII.

1 וְתַחְפּוֹן) *Kimh.* וְיִתְחַפּוֹן.

16 לְבָזוּ בְּזוּזִין) *reycerem cum Ven.*

XXV.

4 כְּטַלַל) *V.* כְּטַלַל.

5 כְּף בַּאֲרַע) *V.* כְּף מֵקַר, *ſicuti alibi inuenitur: vt infrà cap. 32. vbi in Hiſp. legitur* מְיַקַּר.

11 אֲשְׁוָאוֹת יְרוֹחִי) *V. & R. Sal.* אֲשָׁוֹת *ſiue* אֲשָׁוֹת. *ſed R. Sal. accipit pro Locus. ac ſi d. Loca ad inſidias apta.*

XXVI.

7 עֲבְרִי) *Vide num malè poſſit legi cum V.* עוֹבְרֵי.

12 דְּתַתְקֵן) *V. rectiùs* תְּהַקֵּן.

16 דְּחָלִין) *V.* דְּחִירִין *Memores.*

XI.

6 דּוּבָא) *Venet. & El.* דִּבָּא. *Vtrunque interdum confunditur pro Vrſo & Lupo, teſte Elia.*

16 מְפַּקְחוֹן) *Mallem cum Venet.* מְסַּקְחוֹן *Aſcenderunt; quia in Hebræo eſt* עֲלָתוֹ.

XIII.

8 וְיָעֵי) *V.* זוּעַ *Tremor.*

וְיִתְמְהוֹן) *Legitur in V.* יִתְמְהוֹן *loco* וְיִתְמְכוֹן, *vt ſit ſenſus; Vnuſquiſque cum proximo ſuo ſtupebit; facies eorum facies inflammatæ, ardentes.*

17 מַטְפְּיִין .*i. Placantur.*) *El. & V.* מְטַקְסִין. *de quo vide Lexic.*

22 וּנְצָפוֹן) *Kimhi dicit quoſdam cod.* וּנְצָפָן, *alios verò* וּנְפָצִין *habere.*

XIIII.

4 מְרָוְתָנָא מְשַׁעְבַּד') *Mallem cum V.* מָרוֹת מְשַׁעְבַּד' .*i. Subiectio, ſiue dominium ſubijcientium nos.*

18 שָׁכְבִין) *Kimhi dicit quoſdam codices habere* אִתְכְּנָשׁוּ.

19 כִּיחַט) *Bahal Ar.* כִּי הַט, *quem ſequitur El. licet alibi* כִּי חַט *& citet.*

Ibid. ante בֵּית) *additur in V.* אַכְּנֵי.

21 בְּעֵל) *Mallem cum Ven.* בַּעֲלֵי *iuxta Hebr.*

23 וְאַחֲמְנָה כְּמָרֵי דְּמַחֲמְיִן בְּמְבִינַיָּא) *ſic etiam Bahal Aruch, niſi quod pro* בְּמְבִינַיָּא *legat* בְּמְבִינָא *Verùm cùm apud Syros* חמם *ſignificet Scopare, reſtituendum puto* וְאֲחַמְנָה *&c. vt quidam codices habent.*

29 מַפְּרִיחַ) *In Hiſp. erat ſcriptum* מְפָּרַת, *ſed aliena manu erat in margine ſcriptum* מַפְּרִיחַ, *vt habet V. quid autem apud Syros* פָּרַת *ſignificet, vide infrà cap. 59.*

XV.

6 אַף דְּתָאָה) *Lege cum Venet.* סָף דְּתָא' *Conſumpta eſt herba.*

XVI.

1 דְּתִתְקוֹף) *V.* דְּתִתְקוֹף.

2 אַטַּלְטֵל) *Quid ſi* אֲטַלְטֵל .*i. Commouebo, vagari faciam, legatur?*

Ibid. יִתְפְּנֵן) *Ven.* יִתַּפְּנֵן, *id eſt, Educentur.*

3 *Contingatis) Scribe, contingas; niſi malis totum verſum in plurali legere, quemadmodum eſt in Veneto.*

4 מְטַלְטְלַיָּא) *V.* מְטַלְטְלַי, *pro quo lego* מְטַלְטְלַי *Profugi mei.*

Ibid. אַרְעָא) *in V. legitur* מִן אַרְעָא .*i. A terra.*

10 עֲצוּרִין) *Scribe potiùs* עֲצוּרִין, *vel vt alia exemplaria,* עוֹצְרִין .*i. Calcatores.*

14 סְגֵיא) *Mallem cum V.* סַגֵּיא.

XVII.

2 חַגְבִין) *Venet.* דְּרַבּוּ *Deſolata ſunt. pro Hebr.* עֲרוֹעֵר.

6 עִנְפָא) *Rectè quidè: ſed Bahal Ar. legit* צַנְפָא.

מַרְדָא) *Elias duplicem lectionem affert,* מַרְדָא & מְרַדָּה. *Matt.*

רָחֵל *in alijs ; ac tantum legitur* אֵלֶיהָ : *nam* וּבָכֶה *non refertur ad* רָחֵל, *sed ad domum Israel : vt sit series: Plorantq́ in amaritudine: Ieruſalem plorat. &c. quia Chaldæus per Rahel videtur Ieruſalem intelligere.*

39 לְהֹרִיבַת עַוְרָא) *Ven.* לְבָרִיבַת עַוְרָא עִוְלָה.

40 אֵידִיתָא) *Bahal Ar.* ארוותא. *El.* אוֹדִיתָא, *&* אֵידִיהָא, *vt habent quidam codices, interpretaturq́ Germanicè* **Velden.** *pro Hebræo* הַשְּׁדֵמוֹת.

XXXII.

8 זַבֵּן) *Scribe cum V.* זְבֶן. *ſic vbicunque eſt in Hebr.* קנח, *ſcribe in Cal.*

11 *ratificatum, pro* נְעִיץ) *ſed V. pro* נְעִיץ *habet* בְּעֵץ *.i. Plumbum. ſic infrà verſ. 14. poſt vocem* דְּכָתִיב.

XXXV.

פְּצִין) *ſic omnia exemplaria. ſed Elias putat* פְּצִימִין *legendum.*

XXXVI.

27 *Poſt, prophetiæ) adde, à facie Domini.*

XLII.

20 *Poſt, Domino) adde, Deo noſtro.*

XLIIII.

10 *Pro, eis) lege, vobis.*

12 וַעֲטָה) *V.* וְיִרוֹקִין.

19 בַּרְדִּיטִין) *Bahal Ar. & Kimh. legunt per* ו, בַּרְדּוּטִין. *Et melius ſcribas pro* לְטַעֲוָתָא *in ſingulari* לְטָעוּתָא, *vt habet verſio.*

XLVI.

4 אֱסָרוּ) *V.* טַקְסוּ.

9 וְיִשְׁתַּגְשׁוּן) *Ven.* וְיִשְׁתַּגְשְׁנָן. *El.* וְיִשְׁתַּגְשׁוּן; *qui putat mendosè cum ſimplici* ג *ſcribi.*

Et paulò pòſt נוֹגְדִין וּמַיְתָן) *lege potius cum V.* נָגְדִין וּמָתָן, *vt legitur Iſa. vltimo.*

11 מַמְנִין) *V. & El.* מַמָּנִין, *vt ſuprà legitur cap. 22.*

XLVIII.

26 וְיִתְרָשׁוּן) *Kimh. in exemplari Ven.* וְיִדְשׁוּן, *ſed in Hiſp.* וְיִדְרְשׁוּן, *quemadmodum Elias legit hîc & Iſa. 25. Bahal Ar. verò in radice* רש *citat* וְיִשְׁרְשׁוּן, *mendosè, ni fallor; vt Ven.* וְיִדְרְשׁוּן.

33 אֲכִטְלֵת) *Malïem ſcribere* אַכְטֵלֵת, *quemadmodum legitur Iſa. 16.*

XLIX.

13 *Pro* לְמַעְרָק) *legitur in Veneto* לְמָנַח.

L.

11 חֲרוּצוֹן כְּעֻגְלָ) *ſic & V. niſi quod pro* כְּעֻגְלָא *habeat* עֻגְלֵי. *Kimchi* תְּרוּצוֹן כְּעֻגְלָא.

Ibid. וְתִצוֹלוּן) *V.* וְתִטוֹלוּן.

22 *Pro, de) lege, in.*

44 *Pro, quos) ſcribo, quo.*

LI.

2 אַרְעָא) *Scribe* אַרְעָה.

14 *Pro, eos) ſcribe, te.*

16 מוֹחֲבֵה) *V.* מְתָנֵה.

26 *erit) Melius, eris.*

IX.

22 חֲצוֹרָאָה) *Lego* חֲצוֹרָא, *vel cum V.* חָצְרָא.

23 חַכִּימָא) *Alïj addunt poſt* דָּוִד. *& poſt* מָנוֹחַ) *addunt* גִּבָּרָא. *& poſt* עָמְרִי) עַתִּירָא.

X.

2 דְּמִשְׁתַּנִּין) *V.* דְּמִשְׁתַּנְיִן *.i. Mutantur.*

9 דְּמַפְּרַח) *pro Hebr.* מֹרֶךְ עֵץ. *V.* דְּמִתַּבֵּן.

קִינֵי תִּכְלָא) *lego* קִינַי ; *quia plerunque ſcribitur ſine punctis* קינוי *inſtar* נְכָרִי.

24 חֲשׁוֹן) *Scribe* חֶשְׁוֹן.

XIII.

מִן לֵית) *Non legitur* מִן *in V.*

23 חִיבְרוֹאָה) *Alïj ſcribūt* חִידוֹאָה. *Scribo ibid.* תְּבָלוֹן.

XV.

10 וְלָמָא) *V. rectius* רְשׁוּמָח, *pro quo ſeparatim ſcribo* רְשׁוּ מָא.

13 *Pro, eorum) ſcribe, veſtram.*

XVI.

6 וְוֵעֲרִין) *Alïj* וְרַעֲדִקִין.

Ibid. רַחֲמֵי) *Poteſt ſine affixo ſcribi* רַחֲמֵי, *vt habet V.*

18 אַרְעָא בֵּית) *Lege cum V.* אֲרַע.

XVII.

6 כְּעָרוֹבִיתָא) *Bahal Ar. & Kimhi cum alijs legunt* בְּעָכוֹבִיתָא *.i. Genus ſpinæ. &c.*

16 *Adde poſt, labijs) meis.*

XVIII.

4 טִינָא) *V.* דְּטִינָא.

13 שְׁכֵן) *V.* שְׁנוּ. *Kimh. in V.* שְׁנוּי; *nam in manuſcr. Hiſp. eſt ſine Iod; pro Hebr.* שַׁעֲרֶרֶת. *Vide Iſa. 5. verſ. 30. & infrà 23, 14.*

20 & 22 פַּחִית) *El.* פַּחַת. *V.* פַּחַת.

23 רְמִן) *V.* דִּמִּן.

XIX.

1 וְלוּעַ) *ſic El. V. & Kimhi; qui tamen dicit quoſdam codices habere* דְּלוּעַ. *Bahal Ar. ſcribit per* ו.

XX.

23 *Poſt, Domino) adde, confitemini coram Domino.*

XXI.

8 מְדַמִּיהוֹן) *ſic & V. ſed videtur* מְדַמִּיכוֹן *reponendum ex Hebr.*

XXII.

6 אִתּוֹתַבַת) *Ven.* אִתְיַתְבָא. *pro Hebr.* נוֹשְׁבָה.

15 לְמַלְכָא) *V. melius* כְּמַלְכָא.

XXIII.

27 *Scribe, ſomnio.*

XXV.

26 *Regibus pop. qui) ſcribe: Regnis popul. quæ.*

23 דְּמִן) *V.* דְּמָן *Proiecti.*

XXVII.

8 *Ante* דְּאֶמְכַר *) adde* עַד.

12 *Pro, loqueris) ſcribe, locutus ſum.*

XXVIII.

18 כְּרַקְטִלִין) *Non legitur in V.*

26 דְּמִשְׁתְּלִי) *Alia exemplaria habent* דְּמִשְׁתַּטִּי.

XXX.

11 וְאַיְתִיתִי) *Ven. & Kimh. melius* וַאֲיִתִי. *& ante* דִּין *addūt* בְּרֵם.

XXXI.

15 רַחֵל אָלְיָא) *Omittitur vox*

LXI.

4 צְרִית) *Ven.* צַדְיָא, *pro Hebr.* שִׁמְמוֹת.

7 דְּאִתְבְּהִיתוּן) *Scribe* דְּאִתְבַּהְתוּן; *vel lege cum V.* דְּבַהְתָתוּן.

LXII.

6 מְדַּאֲמַר) *V.* מְתַאֲמַר.

LXIIII.

1 מְלַחֲבִי) *Repone ex V. & alijs* מְלַחֲנָא *Lambebat ; vt habet verſio. nam loquitur de Elia in monte Carmel ſacrificante, teſte R. Sal.*

4 מִתְּעָרְעִין) *V.* מִתְעָרְעִין *.i. Occurrunt, vt eſt in Hebr.* פָּגַעְתָּ.

5 כְּמַהַר) *Scribe* כְּמַהֵר.

LXV.

4 וְרַטַף) *ſic omnes habent. Elias putat idem eſſe quod* רָטַב.

קְרַב) *V.* רַהֵק. *Verbum Hebr. variè exponitur.*

12 זַגְנִין) *El. & V.* אֲנָנִין. *(gaudium, pro, gaudentem.)*

LXVI.

1 אַשְׁכִּינַת) *V. non malè* אַשְׁרָיוּת.

2 דְּמִשְׁתַּבִּי) *Bahal Ar. & alij* וּמִשְׁתַּוִי *id eſt, Feſtinans præ nimio horrore, vt exponit Elias.*

5 דְּמִשְׁתַּנִּין) *V.* דְּמִשְׁתַּנִּין *vt ſuprà.*

20 וּבְרַחֲיִלִין) *El.* וּבְרַחֲיוֹלִין, *pro Hebr.* בְּצַבִּים ; *quæ quidem vox Hebr. alibi exponitur per* וְכַד חַפְּנִין. *vnde puto illam vocem eſſe depravatam ex* וְכַד חַפְּנִין.

IN IEREMIAM.

CAP. II.

22 וּמַחֲוִרִין בְּבוֹרִיתָא) *Bahal Ar. ſolus affert aliam lectionem, nempe,* וְתַמְגֵי לָךְ צְרִיפְתָּא, *pro Hebræo,* וְתַרְבִּי לָךְ בְּרִירַת. *Sed illa Bahal Ar. verba etſi Elias etiam adferat, non videntur Ionathano adſcribenda.*

III.

17 וְיִתְנְחוֹן) *Scribe* וְיִתְנֻחוֹן. *ſic infrà 15, 19.* וַיִּתְוֻנְחוֹן *& alibi: nã radix eſt* נהה, *vt docet Kimh. in libro radicum : & quòd Iod hîric ſæpius ſcribatur in medio, id fit, vt oſtendatur per ſcheua efferendum, quemadmodum in* מְשׁוּרִיוֹן *pro* מַשְׁרְיָן *videmus.*

V.

7 *Scribe* יַתְחוֹן.

30 תֵּימָה) *ſic & V. Kimh. dicit quoſdam codic. habere* תַּיְמָא, *& ſignificare* כְּלָיוֹן *Conſumptionem.*

VI.

25 לֵהּ מִתְכַּנְּשִׁין) *Scribe cum V. et Kimh.* לְמִתְכַּנְּשִׁין *ſiue* לְרַמְתְכַּנְּשִׁין, *vt habet exemplar Hiſpal. vt inf. cap. 12. verſ. 12.*

26 וְחוּפוּ) *ſic & V. ſed Kimhi* וְחַפּוּ. *vide idem infrà Ier. 25.*

VIII.

6 אֲצִיתִי) *ſic & Kimh. V.* אָצִית. *Ibid. Multiplicant voluntat.) pro* מַסְגַּן בְּרִ' ; *quod Bahal Ar. & El. Qui ambulant in voluntate. exponunt.*

8 לְמִזְיָפָא) *Elias ſcribit* לְמִזְיָפָא *eſtq́* פסול *.i.* לשון זיוף.

20 אַיְתִיב) *Scribo* אַתְיָב *.i. Habitabiles reddidero.*

28 וְאֶמְמַר) *Corrige* וְאֶמְמַר.

XLIIII.

13 וּבְנִצּוֹרִין) *Elias dicit quoſdã codices habere* וּבְנָצָמִין.

Pro Conflatile) repone, conflat.

XLVII.

2 מַרְוָה) *V.* מְרוֹעָא *pro Hebræo* רֵיחַיִם.

10 מְנַעַת יַתִּיךְ מִלְּמַחַב) *Venet.* שׁוֹבְבָתָךְ, *pro Hebr.* קַלְקָלְתִּיךְ.

XLVIII.

1 *Domini, & de) Scribe, Iſrael, & de.*

5 אַתְּכְנוֹן) *In Hiſp. erat aliena manu ſcriptum in margine* פַּקְרְנוֹן *quia in Hebr. eſt* צָנַם.

XLIX.

5 *Pro priore, Iſrael) ſubſtitue, Iacob. ſic verſu ſequenti.*

15 *Pro* וְאִם לֵית) *puto reponendum* וְאִם אִית, *alioqui ſenſus non conſtabit. vt ſit, Si eſt coram eo obliuio.*

17 יְכַנּוֹן) *V.* בָּנַיְכִי.

L.

2 (אִתְפְּקָדָא אִתְפְּקַד) *Legendum cum V.* אִתְקְפָדָא אִתְקְפַד; *quia vox* קְפַד *alibi reſpondet Hebræa* קָצַר.

LI.

13 דְּמִתְקְנִין) *Videtur ſubſtituendum* דְּמִתְקְפִין.

16 בְּפָמֵי נְבִיאַיָּא) *Ven.* בְּפָמָךְ, *vt in Hebr.*

19 כַּד אַרְבְּעִיתוֹן) *Malim cum V.* אַרְבַּע וּיתִנִין.

20 כְּמִזְרֵקִי מְצָרָן) *V. non malè* מְצָרָן *.i. Retia.*

LIII.

5 וְכַדְנַתְיוּכְחִי) *Scribe* וְכַדְנַתְיוּכְחִי. *Vide radices Kimh. de hoc verbo in radice* נָהַח, *vbi dicit Chaldæũ, verbũ Hebr.* קוּם *vertiſſe per* נָהַח.

9 נִכְלִין) *Lego* נִכְלִין.

12 יְתְפַּלַּג) *V. rectius* אֲפַלַּג.

LII.

2 וְיִקְרָא) *V. melius* וְיִקְרֵךְ.

LIIII.

1 אַעְרִית) *V.* עֲרִית.

6 עַרְעַת) *V.* עַרְעָךְ *melius.*

LVI.

3 סָרִיסָאָה) *V.* סָרִיסָא.

LVII.

2 אוֹרַיְתָא) *V.* אוֹרַיְתָה.

8 וְקַצְתְּ לִיךְ) *Additur in Venet.* חֻמִּים. *& pro* קְצַצְתְּ *legitur* וּגְזַרְתְּ.

15 לְסוֹפָא) *Ven.* לְאַפְרַשׁ, *vt erat antea in Hiſp. ſcriptum, ſed à neſcio quo eraſum.*

LVIII.

5 הַלְּכָפֵף) *V.* בָּפֵף.

Ibid. יָתֵב) *V.* בָּאֵת. *non malè, à verbo* בָּת *Pernoctare.*

LIX.

5 *Pro* מְפָקָן & מְפָרְחִין) *V. & quædã exemplaria* מְפָרְתִין, *à verbo Syro* פְּרַת *Crepare, diſſilire, dirumpere.*

13 מָחֵן) *V.* מוֹחֵן.

LX.

עִיפָּח) *ſic Hebr. V.* וְהוֹלֵךְ.

verò quosdam codices לַאֲחַר נטרון *habere.*

17 בְּחַטֵּי דִירחוש] *sic habent omnia correctiora exemplaria, præter R. Salomonem, qui* דִירחוש *legit, interpretaturq́* קבוצת מנוינים הרבה. *Vide Lexicon in radice* חש.

19 בְּעַרְמִין] *sic V. sed mendosè. Restitue igitur ex Bahal Aruch, Kimhi, & alijs* בְּעַרְקִין.

23 חַרְוֵב] *sic quædā exemplaria. sed Bahal Ar. et quidam alij per* ח, חַרְיָב. *sic corrige Mich. 2. & alibi.*

24 וְחָפָן] *Meliùs* חָפָן *sine* ו.

Ibid. בְּנוּזִין] *In manuscripto erat aliena manu correctum* דְּגָנְוֵי. *& pro* כושפין (*vel* כשפין, *vt scribit auctor Aruch*) *erat* דושְׁפִין. *Vide Lexicon Syrochald. icum.*

נ"ף] *In V.* נלב *vt videtur in manuscript. fuisse scriptum.*

34 דַּחֲוִית יַתְבָא בְנוֹ יַמְמָא] *Ven.* דַּחֲוִית יַתְבָא בְנוֹ לְיַמְמָא *id est, Quæ suppeditabat negociationem populis.*

XXVIII.

16 וְאַכְרְנָךְ] *Posset scribi* וְאַכְרְנָךְ. *Et pro* דְּרַבְּתָנָא] *non malè scripseris cum Venet.* דְּרַבְּתָנָא. *i. Magnus, magnificus.*

XXXI.

3 דְּעַפְיָה] *V.* דְּנוֹפָה.

10 מַלְכְוַתְיָה] *Lege sine affixo, vt certè erat in Hisp.* מַלְכוּתָא.

14 עַרְעִיתָא] *Corrige* צַרְעִיתָא.

XXXII.

6 דַּחֲנִיתָא] *Videtur scribendū* דַּחֲנִיתָא; *quia in Comment. Kimh. gemino Iod scribitur* דחניותא.

27 יִשְׁכְּבוּן] *Corrige* יִשְׁכְּבוּן.

XXXIII.

13 Post, iustitia] adde, sua.

30 דְּרָנִן] *V.* דְּרָנָן. *Kimhi* דרנין, *mendosè, ni fallor,* ר *pro* ר, *licet* דנן *sive* דנא, *præcipuè in Prouerbiis, sæpissimè pro verbo Hebr.* חגה *reperiam. Vide infr. cap. 36. vbi legitur* דְּרָנַת *pro Hebr.* דַּבַּת.

XXXIIII.

5 לְאִשְׁתְּצָאָה] *sic & Ven. sed Kimhi duplicem adfert lectionem,* לְאִשְׁתְּזִיצָאָה *&* לְשֵׁיצָאָה.

6 Ante, faciem] adde, omnem.

9 Hic versus in Commentariis sic legitur, בְּגִין פַּרְנָסָא דְשֵׁיעָא תּוּבוּ לְאוֹרַיְתָא וַאֲנָא עָתִיד לְרַחֲמָא עֲלֵיכוֹן אֲצִיתוּ לְאַלְפִין אוֹרַיְתָא וְקַבִּילוּ פִּתְגָמָא דַיְיָ׃

XXXVI.

4 Adde, Dei.

19 וְאַתְבַּדְרִנוּן] *V.* וְאַתְבַּדַּר, *vt est in Hebr.* וְיָזֹרוּ.

23 לְעֵינֵיכוֹן] *V.* לְעֵינֵיהוֹן, *vt habet versio, atque etiam quædam exemplaria Hebraica.*

26 חַרְתָא] *V.* דְּחִילָא. *i. Timentē.*

XL.

33 Pro altero, quinquaginta] repone, viginti quinque.

XLI.

6 נָחִין] *V.* נְיָחִין. *melius si scribas* נָיְחִין.

IN EZECHIELEM.

Ex B. Ar. Montani siue Hispalensi exemplari.

VII.

12 & 13 מְזוֹבְנָא) *Non malè Ven.* מְזוֹבָנָא *Toar more Syriaco formatum. Kimhi* מַזְבִּינָא.

20 Pro, posuit) videtur reponēdum, posueram.

VIII.

14 Adde post, sanctuarij) Domini.

IX.

4 וְרִמְּאַנְקִין) *V.* וְרִמַּאֲנָקִין.

XI.

19 Pro, vobis) repone, eis. & 21. adde, Deus.

XIII.

18 דְּקִיעִי חֲשׁוּךְ) *In Hisp. al. erat* דְּקִיעִי. *Bahal Ar.* רְקָעֵי.

Et paulò pòst pro מַרְבְּקֵי יְרִין, *quæ lectio habetur apud Eliam, Ven. & multos alios, atque etiam Ier. cap. 38. Bahal Aruc legit (quem sequitur Pagninus in suo Lexico)* מַרְפְּקֵי יְדוֹי, *voce in Misnaioth pro Axilla frequenter vsurpata. Hanc etiam Kimhi videtur approbare.*

22 דַּאֲבְחִיתִין) *V.* דַּאֲבְחִיתִין. *pro Hebr.* תַּחְבֻּלוֹת. *El. ferè vt Hisp.* דַּאֲכְחִיתִין *a verbo* כחח.

XVI.

4 לְאִתְנַקָּחָה) *rectè, vt quidam interpretantur vocē Hebr.* לְמִשְׁעִי. *Sed R. Salomoh, Elias, & Venet.* לְאִתְנַקָּרָא. *i. Vt scalpatur; veluti Elias putat exponendum.*

Ibid. post וּמְעַנָּן) *R. Sal. legit* לְהוֹן.

45 דְּאִתְרַבוּ) *V.* דְּאִתְרַבּוּ. *i. Educati sunt.*

Ibid. pro, sorores) reponendum censeo, soror; & pro עַמְּהֶן) *scribo* עַמָּהֶן, *vt sit sensus: Consumptus est populus earum. s. vrbium, patres cum filijs.*

48 Adde, Deus. sic infr. cap. 18. vers. 3.

52 דְּאִתְעֲבַדְתְּ) *Scribe* דְּאִתְעֲבַדְתְּ.

55 לְאוֹרְהֶן) *V. & El. scribunt* לְאֵוִילְתֶּן.

XVIII.

17 לָא אֲתִיב) *Non legitur* לָא *in Hisp. al. nec in Hebr. ideo delendum. Ibid. pro* וְרִיבִית) *scribitur passim in Hisp.* רַבִּיתָא.

XIX.

Post, populum) adde, eius.

XX.

37 בְּמַסְרַת) *V.* בְּמָסוֹרֶת, *vt in Hebræo legitur pro* מַאֲסוֹרֶת.

XXIII.

4 וַחֲוָאָה מְשַׁמְּשָׁה] *sic & V. perperam. sed restituo ex Commentarijs Kimhi* מְשַׁמְּשָׁן.

40 Pro, plateas] repono, palatia.

XXVI.

17 לְכָל יָתְבֵי] ל *non legitur in Commentarijs Kimhi, & rectè.*

XXVII.

6 לְאִתְתַּיטְרוּן] *Hæc vox quid significet, ignorat Kimhi. Asserit & El. cum* ד, דְּרַגְלוֹהִי, *vel cum C.* דְּרַגְלוֹהִי.

6 וּשְׁנָא) *C.* וְרַחַק.

11 סַפַּקוּ) *C.* סָפוּ.

12 אַן עִבּוּר) *C.* אֵין עִבּוּר *Non est frumentum.*

כְּקִטַּל) *C.* בְּקִטּוֹל.

14 חְשַׁשׁ) *Mallem cum C.* מַשַּׁשׁ, *vt alibi ostendi.*

נַבְּאוּ) *C.* נַבִּיו.

17 לְאִתְפְּרָעָא) *C.* לְאִתְפָּרָעָא. *sic inf. cap. 3. vers. 28.*

18 Pro וְקָרָא) *legitur in Compl.* דְּקַרְתָּא. *i. Vrbis.*

Ibid. תְּשִׁתֵּק) *C.* תִּשְׁבֹּק. *i. Desinat, cesset.*

20 לְמָן) *Scribe cum V.* לְמָאן.

דְּגִינַתָּא) *C.* דְּגִינָּא.

21 דְּמָחוֹזִין) *C.* בְּמָחוֹזִין.

22 בְּיוֹמָא תְּקוֹף) *C.* בְּיוֹם תְּקוֹף.

III.

1 דְּחַזָּא עֲנִיִי) *C.* דְּחַזִּינָא עֲנִיָּא.

2 חֲשׁוֹכָא) *Scriberem cum C.* לַחֲשׁוֹכָא.

6 יְסוּרִין) *C.* אֲסוּרִין.

7 רְגְלוּי) *C.* רִגְלַאי.

9 סְרָאוּ) *C.* סְרָךְ. *huius vocis fit mentio hic infrà: pro Hebræo* עָוֶה. *Videtur idem esse quod* טרב, *quod mox sequitur.*

10 דְּמִטְמַר בְּכִבְשָׁא) *Cōpl.* דְּמִטְמַר בְּטוּמָרָא. *i. qui observat in occultis.*

12 פַּלְגָסָא) *Scribe cum Bahal Ar. & Elia* פַּלְגֵיסָא.

19 עַנְוִי) *Scribe cum C.* עָנוּי.

23 מַרְחִישׁ) *C.* מִרְחִיק.

26 לְאוֹרְיָא) *C.* לְאוֹרָיְתָא.

27 מְגַּה *præponitur* לְאִתְפָּרָעָא *in Complut.*

33 זְחוּחָה) *Legendū cum Bahal Ar. & correctioribus exemplaribus* זְהוּרָא.

Post בֵּן *additur in C.* גְּרַם *vt est in versione.*

41 Ante שְׁבִינְתָּה) *additur in Compl.* דְּמִרּוֹר.

62 קָמִין) *C.* קָמִין. *& in* וּלְהָנוּ *videtur* ל *redundare.*

65 וּשְׁלַאֲחוֹתָךְ שְׁלְחִי) *Complut.* וְשַׁלַּחְאוֹתָךְ וְשַׁלַּחְתִּי.

IIII.

3 דַּדְמִין) *Scribe cum C.* דְּרַמִּין, *vel* דַּדְמִין.

Ibid. וְרִבִּי) *C.* וְרוּבִי.

4 בְּצָחוּתָא) *Etsi recta sit lectio, C. tamen habet* בְּעָחוּתָא, *vt Elias docet legendum.*

9 פְּרִיק) *C.* סְרִיק.

13 נְבוּאָתָא) *Repone ex Compl.* נְבִיאָתָא.

15 בְּשַׁלְוָתְחוֹן) *C. melius* בְּשַׁלְוָתְחוֹן.

17 בְּסָכוּתָנָא דְאִסְתְּכִינָא) *Compl.* בְּסָכְוִיתָנָא סָכִינָא.

21 בְּאַרְעָא אַרְמִינָאָה) *C.* בַּאֲרַע אַרְמִינָיָא.

Ibid. פַּרְסָאֵי) *C.* פַּרְסָאֵי.

22 יְדוֹי מְשׁוּ) *C.* יְדֵי.

V.

5 וּטְעָנוּ) *C.* וּטְעָנוּ.

6 מְצָרִים) *C.* לְמִצְרַיִם.

16 נְפָלָא) *C.* נְפִלַת.

17 Pro אֶלֶן עַמָּא) *legitur in C.* אֶלֶן עַמָּנָא *citra vocem* אֶלֶן.

27 חוּרְמִנִי) *Bahal Aruch & El. legunt* הוּרְמִינִי *cum* ח, *quemadmodum Mich. 2. & Amos 4.*

35 וּבוּזִי) *V. & Kimh.* וּבוֹזֵז. *Deprædator mei.*

42 בְּסָגֵי) *V.* דְּמַגֵּי.

LII.

25 גּוֹאָח) *sic & Ven. sed Bahal Ar. & alij doctiores* גואא *legendum esse docent, vt in libris Regū ostendimus.*

IN THRENOS.

Ex editione Veneta.

CAP. I.

1 וְקָרְתָא חֲוָת) *C. melius cum relatiuo* דַּחֲוָת.

3 אֲחוּהוֹן) *Scribendum, vt dixi sæpiùs,* אֲחֵיהוֹן.

אַשְׁכְּחָא) *C.* אַשְׁכַּחוּ.

4 דַּחֲוָה) *Scribe cum C.* בַּחֲוָת.

אִצְטְרִית) *C.* אִצְטְרִיךְ.

לְחַבָּנָא) *C.* לְחַבָּנָא.

5 מְגִיאַת מְרוֹרְחָא) *Repone ex C.* מְגִיאוּת מְרוֹרְחָא) *quemadmodum etiam legitur infrà vers. 22.*

7 חֲזוּחָאת) *Scribe cum C.* חֲזוּחָא.

8 לְטָל חֲוָת כָּל עַמְמַי) *Com.* לְטָלְ חֲוָת בְּכָל עַמְמָי.

9 דְּמַלַּל) *C.* דִּי מַלַּל.

Et post מְסַתַּבַּל) *adde ex Compl.* עֲנִיִי ; *quia in Hebr. est* עֲנִי.

13 Post, meas) adde, fortes.

Ante בַּעֲלֵי) *additur in C.* קְרָם, *vt est in versione; nisi dicamus ex* מַלַּל *factum esse* קָבַל.

14 אִשְׁתַּבְּשׁוּ) *sic restituimus ex Elia; quia in Ven. mendosè legebatur. C. habet* אִשְׁתַּבַּשׁוּ.

Ibid. בִּידוּי מַן) *Lege cum Comp.* בִּידֵי דְּמָאן.

15 Pro כְּבַשׁ) *videtur legendum* כְּבַשׁ. *i. Strauit, pro Hebr.* סָלָה; *quod vertitur Psalm. 119, 118. per* כבש.

לְתַבְּרָא) *C.* לְתַבְּרָא.

עַר דִּיחֲוָה) *C.* דִּי חֲוָה.

שַׁדְּיָן) *Legendum* שַׁדְּרָן.

16 וּמַלַּל) *Scribe cum C.* וּמְמַלַּל. *Sic versu sequente pro* דְּמַלַּל *Copl. habet* דִּי וְמַלַּל *rectè.*

Item pro בְּנוֹר) *mallem cum C. legere* בְּנַי.

17 Post אִתְּתָא) *non malè additur in C.* יָתְבָא.

18 דְּלָא) *Non legitur* ד *in C. & ante* קְטֵלִין *præponitur* ד, קְטֵלִין, *sed videtur* וְעִבְּרוּ *in plurali legendū. Ibid.* בְּאַרְעָהוֹן) *C.* בְּאַרְעָכוֹן.

20 חַרְנַת כַּפְנָא) *Alij* כַּפְנָא. *Vide Kimhi 2. Sam. 22.* חרג *autē significat Timere, terrere.*

Ibid. חַבְּלָא דִי מְמַנָּן) *Compl. rectè* מְחַבְּלָא דִי מְמַנִּי.

21 לְצַדְיוּתְנִי) *Complut. rectiùs* לְצַדָּאוּתַנִי.

22 עַל כָּל) *Non legitur* כָּל *in C.*

II.

1 דְּגָלוֹהִי) *Scribe cū Bahal Ar.*

ſolum eſt dicendũ. Verùm Kimhi habet: לְכָמוֹצָא דְנָשְׁבָא מִן קֳדָם רוּחָא. *Et pro* וּכְטוֹלָא *aſſerit alios codic. continere* וְכִתְנָנָא *Et ſicut fumus.*

III.

5 Pro, vt diſcernat) ſcribo, in perpetuum.

Et pro אַצְדִּיאָה *) Hiſpal. habebat* אַצְדִּיתִי *.i. Vaſtaui.*

IN AGGÆVM.

CAP. I.

3 Poſt, verbum) adde, prophetiæ.

IN ZACHARIAM.

CAP. I.

8 חֻיְחִין *) Bahal Ar. & El.* קֻחָחִין *ſed non interpretantur. Alij aliter pro Hebr.* שָׂרְקִין.

II.

9 לְמִפְלְחֵיהוֹן *) Non malè Venet.* פָּלְחֵיהוֹן.

III.

2 Pro, יִנְעַר voce Hebræa) alij habent יְנַף.

V.

4 וְיִתְבַּת *) Repone ex V.* וּתְבִית, *ſiue* וְתִבִּית, *vt ibidem ſcribitur .i. Et pernoctabit: pro* וְלָוֵה.

XII.

2 ebrietate) ſcribe, inebriatiuo.

XIIII.

10 וְיִקְפָּה *) V,* וְקִפָּא.

16 לְמִשְׁנַר *) Scribe* לְמִסְנַר.

24 כְּרוּבַת *) In Hiſpalenſi erat ſcriptum* כְּרוּדַת, *pro Hebr.* מְצֻלוֹת. *Verùm vtra lectio ſit eligẽda, examinent doctiores.*

IN MALACHIAM.

CAP. I.

1 Poſt מַלְאָכִי *) additur in alijs* דִּיתְקְרֵי שְׁמֵהּ עֶזְרָא סַפְרָא *Cuius nomen vocabatur Ezras ſcriba.*

II.

12 Pro וְיֵשִׁיבֵהּ מְקָרִיב *) legitur in V. non malè* לָא יְהֵי לֵהּ מַקְרִיב.

12 וְעַבֵּר *) Melius Kimh.* וְעַבְּרִין.

IIII.

וְתִטְרוֹן *) V.* וְתִטְלוֹן, *pro Hebr.* וּמַשָּׂאֵם. *Vide ſuprà Ieremiam cap. 50. verſ. 11.*

FINIS.

4 מִסּוּגִיוֹת סִיָּג *) .i. Præ multitudine ſepis: ſic etiam Kimhi legit* מִסְגִיאוֹת סִיּוּג, *ſed Elias & V.* מְסִיגוֹת סִיָּג, *à verbo* סוּג *Sepire.*

6 מַתְקְלָא מַקְלָא *) Non malè omittitur* מַתְקְלָא *in Ven.*

8 & 10 pro בְּעֵל *) Lege cum Kimhi* בַּעֲלַת.

12 חַרְמָנֵי *) Legendum cum R. Salom. Kimhi, & alijs* הַרְמָנֵי, *vt etiã ſupra Amos 4. legitur, licet ibi malè habeatur* חרמני *ſiue* חרמיני.

20 Pro תַּחַן *) R. Sal. legit* תַּהַב.

IN NAHVM.

CAP. I.

3 ſubiecit) al. ſcabellum.

9 זְמִנִין עָקָא *) Venet.* זְמִנִין חַח עָקָא.

II.

7 יַתְבָא צְבָא *) Bahal Aruch legit* יַתְבַת צְבָיָא *q. d. Inſidens carrucis, ſiue curribus opertis. iuxta illud Iſa.* יְתִתוּן בְּנָךְ בְּצִבִּין.

III.

12 וְרַעְרוֹנְנוּן *) Elias adducit radicem* דעון, *legitq;* וְרַעְרוֹנוּן, *& putat habere ſignificationem Mouendi & tremendi.*

14 Pro, cæmenta) lego, dominium. & pro, lutũ) repono, luto.

IN HABACVC.

CAP. II.

2 Scribe & explana) Videtur corrigendum, Scripta eſt & explanata prophetia.

19 ſimulachro, lignum) Scribo, ſimulachro ligneo.

IN SOPHONIAM.

CAP. I.

10 וְרַעְתָא *) Kimhi legit* וּרְבִישְׁתָא *ſed aſſerit alios cod. habere* וּבְעַתָא.

15 Dies tranſibit) repone, Dies iræ.

II.

1 Pro הַדָּא *) V.* דָּרָא, *vt habet verſio. ſed* חַדָּא *malim.*

2 לְמוֹצָא דְנָסְבָא רוּחַ *) Mallem cum Rabbi Salomone legere* לְמוֹצָא דְנָשְׁבָא רוּחַ. *Ven. habet vt Hiſpal. ſed malè, teſte Elia; qui etiam ſic inuenit: nam* בְּמוֹצָא *ſiue* לְמוֹצָא

Ibid. וּכְדוּ דְחָבוּ עַל דְּפָלְחוּ לְטָעֲוָ' *) V.* וּכְרוּ דְתָבוּ עַד דְּפָלְחוּ לְטָ'. *R. Sal. non malè videtur legere,* וּכְרוּ דְתָבוּ בְּפָלְחָן טָע'.

14 מְדַד יָטוֹל *) V.* מְיַד יָטוֹל.

IN IOELEM.

CAP. II.

17 חְצָנָא *) In Hiſp. erat* אוֹסָנָא, *quæ lectio propiùs accedit ad illam quam Bahal Aruch adfert* חְבָנָא, *pro Hebr.* מַמְגֻרוֹת.

20 סְרוּחָה *) Videtur planè legendum cum Elia* סְרוּתָה, *ſicut etiã Hiſpal. atque etiam infrà Amos 4. eodem modo legitur.*

IN AMOS.

CAP. II.

6 Poſt, ſceleribus) adde, Iſrael.

III.

חֵישׁוּר קוֹלָא *) ſic & V. ſed Elias* חֵיסַק קוֹלָא, *pro Hebr.* חֲצֵלֶה.

12 חְסְחוּם *) ſic & V. & R. Sal. ſed Bahal Ar. videtur* הְכָחוּם *legere per* ח, *nam radicẽ facit* סחח.

IIII.

2 בְּרוּגִית *) ſic Hiſp. & Kimhi; ſed Bahal Aruch, Elias, & alij* בְּרְגוֹנִית.

VI.

וְעָמְקִין *) Elias* וְעוּמְקִין *legit, dicitq; alios codices habere* וְעוּמְקִין. *Kimhi ſine Vaf* ועמקין.

VIII.

חַמַּת *) Videtur reponendum* חַמַּת *per* ח, *à verbo Syrico* חמם *.i. Verrere. vnde* חממא *Scopæ.*

IN ABDIAM.

10 Pro מֵחָטוֹף *) corrige* מֵחָטוֹף.

IN MICHEAM.

CAP. I.

8 בְּשׁוּלָיָא *) V.* בְּשׁוּלָלָיָא *pro Hebræo* בְּשׁוֹלָל.

11 בֵּית צוֹלָאוּ *) ſic & El. & V. pro Hebr.* בֵּית אֵצֶל; *ſed Elias fatetur ſe quid ſignificet, neſcire.*

VI.

7 בְּנָרוּ *) Corrige* בְּנָרִי.

VII.

2 מְצָרִין *) Venet.* מָסִירִין, *vel ſi mauis* מָסְרִין.

XLIII.

7 בְּמָרוּכְכוֹן] *V.* בְּמָרִינְכוֹן.

16 לְפָתוֹרֵי לֶחֶם] *ſic & Ven. ſed Kimhi non malè videtur interſerere* ד, לפתורי דלחם, *ſaltem in V. nam in Hiſp. non legitur* ד.

XLVII.

13 יִתְקַבֵּל] *Kimhi legit* וְקַבֵּל *non malè, vt habet verſio.*

16 בְּרִיכַת עַוְבָאֵי] *ſic & V. ſed Kimhi* עגיבה. *El. verò rectè* בְּרֵרַת חֲצַר הַחַיְכוֹן, *quia in Heb. eſt* עַוְבָאֵי.

18 בְּיִשְׂרָאֵל] *Corrige* דְּיִשְׂרָאֵל.

XLVIII.

10 Poſt, ſanctuarij] adde Domini.

18 Pro, viginti] ſcribe, Decem, bis.

IN HOSEAM.

CAP. I.

4 שְׁמְחוֹן עַמָּא מְבַדְּ' *) Venet. & Kimhi non legunt* עַמָּא, *ſed pro* שמחון *Kimhi cum Hiſp.* שְׁמֵהּ.

II.

6 דְּמַפְּקִין דְּכָתַל' *) V.* דְּמַסְפְּקִין דְּכָתַל'.

III.

Vlt. בְּחַמְרָה *) V.* בְּחַבְרָה.

IIII.

9 לְכַנְחָא *) V.* כְּנַחֲנָא.

Vlt. טַעֲוָתְהוֹן *) R. Sal.* תּוֹעֲבָתְהוֹן.

IX.

7 וּמְשַׁעְמְמִין *) V.* וּמְשַׁנְעְמִין. *El.* וּמְשׁוֹעְמְמִין. *Kimhi ſine Vaf vel Kibbuts* ומשעממין.

16 טַרְפָּה *) V.* נוֹפָה, *qua voce vtitur ſæpiùs Ionathan. mendosè paulo pòſt in V.* גוב *pro* נוב *legitur vt ſuprà.*

X.

10 מְצַוְּרִיכוֹן & יַתְכוֹן *) V. habet affixum tertiæ perſonæ* הון.

Et pro מְכַבְּשִׁין *) V.* כְּרִישִׁין, *Peil quod tollit ambiguitatem.*

14 דְּרַכְךְ *) Scribe* דְּרַכָּךְ.

XI.

4 וּמוֹרִיד *) ſic & V. ſed R. Sal. legit* וּמַחִיד.

12 בְּבַדְּרִין *) Non legitur* ב *in V. etſi* ב *non malè conueniat: vt ſit ſenſus, Ambularunt in mendaciis; quia verbum* סנא *per* הליך *exponitur à Bahal Ar. & Elia, vt ſuprà diximus.*

XIII.

1 מְדַרְבְּרִין) *Ven. & R. Salom.* מִתְרַבְּרִין.

HAS Varias Chaldaicæ Paraphraſeos lectiones ad vtilitatem Chaldaicæ linguæ ſtudioſorum imprimi poſſe, nos infraſcripti cenſemus. Septimo Idus Martias, Anno clɔ. Iɔ. LXXII.

Auguſtinus Hunnæus.

Cornelius Reyneri Goudanus.

Iohannes VVilhel. Harlemius.

LOCA EX CHALDAICA PARAPHRASI REIECTA, QVÆ SVPERVACANEA ESSE VIDEBANTVR.

IN LIB. IVDICVM.

Sic legitur in Ven. cap. 5. versu 1.

בַּר אֲבִינֹעַם עַל נִיסָא וּפוּרְקָנָא דְאִתְעֲבִידָא
לְיִשְׂרָאֵל בְּיוֹמָא הַהוּא לֵימַר ׃
3 שְׁמַעוּ מַלְכַיָּא דַאֲתוֹ עִם סִיסְרָא לִקְרָבָא
אֲצִיתוּ שִׁלְטוֹנַיָּא דַהֲוָה עִם יָבִין מַלְכָא דִכְנַעַן
לָא בְחֵילַתְכוֹן וְלָא בִּגְבוּרַתְכוֹן אִתְגַּבַּרְתּוּן
וּסְלֵקְתּוּן עַל דְּבֵית יִשְׂרָאֵל אַמְרַת דְּבוֹר׳ בִּנְבוּאָה
קֳדָם יְיָ אֲנָא מְשַׁבְּחָא מוֹדָא וּמְבַ׳ וגו׳ *Alius*
שִׁלְטוֹנַיָּא דְעִם יָבִין מַלְכָא *codex habet*
דְחָצוֹר לָא בְחֵילֵיכוֹן ׃
4 יְיָ אוֹרַיְתָךְ דִיהַבְתָּא לְיִשְׂרָאֵל כַּד עָבְרִין
עֲלָהּ שָׁלְטִין בְּהוֹן עַמְמַיָּא וְכַד תָּיְבִין לָהּ
מִתְגַּבְּרִין אִנּוּן עַל בַּעֲלֵי דְבָבֵיהוֹן יְיָ׳ בְּיוֹם
אִתְגַּלֵּיתָךְ לְמִתְנָה לְהוֹן מִשֵּׁעִיר בְּהוֹן אִתְגַּלֵּיתָא
בְּהוֹ׳ יְקָרָךְ עַל תְּחוּמֵי אֱדוֹם אַרְעָא זָעַת ׃
5 טוּרֵי׳ זָ׳ מִן קָ׳ יְיָ טוּרָא דְתָבוֹר טוּרָא
דְחֶרְמוֹן וְטוּרָא דְכַרְמְלָא מִתְרַגְּשִׁין דֵּין עִם דֵּין
וְאָמְרִין דֵּין לְדֵין דֵּין אָמַר עֲלַי תִּשְׁרֵי שְׁכִינְתֵּהּ
וְלִי חַזְיָא וְדֵין לְדֵין אָמַר עֲלַי תִּשְׁרֵי שְׁכִינְתֵּהּ וְלִי
חַזְיָא אַשְׁרֵי שְׁכִינְתֵּהּ עַל טוּרָא דְסִינַי דְהוּא
חֲלַשׁ וְזָעִיר מִכָּל טוּרַיָּא דֵּין סִינַי מִתְרַגִּיף וּמִתְ׳
8 וְכַד תָּבוּ לְמֶעְבַּד אוֹרַיְתָא לָא יְכִילוּ לְהוֹן
עַד דְאִתְגַּבְּרוּ וְסָלִיק עֲלֵיהוֹן סִיסְרָא סַנְא׳
וּמְעַ׳ בְּאַר׳ אַל׳ רֵישֵׁי מַשִּׁירְיָן בְּחַמְשִׁין אַלְפִין
אֲחִידֵי סַיְפִין בְּשִׁיתִּין אַלְפִין אֲחִידֵי רוּמְ׳
בְּשִׁבְעִין אַלְפִין אֲחִידֵי תְּרֵיסִין בְּתַמְנָן אַלְפִין
מְחַצְצֵי גִירַיָּא בַּר מִתְשַׁע מְאָה רְתִיכִין דְּבַרְזְלָא
דַהֲוָה עִמֵּהּ וּרְתִיכוֹהִי כָּל אִלֵּין אַלְפַיָּא וְכָל
אִלֵּין מַשְׁרְיָתָא לָא יְכִילוּ לְמֵיקָם קֳדָם בָּרָק
וְקֳדָם עַשְׂרָא אַלְפִין גַּבְרָא דְעִמֵּהּ ׃
11 בֵּית מְכוּנַת לִסְטִין וּמְתוּבַת מוֹכְסִין עַל
גּוּבִּי׳ בֵּית שַׁקְיָא דְמַיָּא לַאֲתַר דַּהֲוָאָה נָפְקָן בְּנָתָא
דְיִשְׂ׳ לְמִמְ׳ מַיָּא דְלָא הֲוָאָה יָכְלִין לְאַשְׁ׳ קַל
טַרְפַּ׳ פַּרְסַ׳ רִגְלֵיהוֹן מִן קָדָם סַנְאָה וּמְעַ׳ תַּמָּן
יוֹדוּן עַל זְכוּתָא דַיְיָ׳ וְעַל זַכְוָותֵיהּ דְיָתִיב קִרְוֵי וגו׳
16 בֵּין תְּחוּמִין בְּפָרָשַׁת אוֹרְחָא לְמִשְׁמַע
בְּשׁוֹרָתָא דָא מִן דָּא לְבָרָק אַתּוּן אָמְרִין דִּילָךְ
אֲנַחְנָא לְסִיסְרָא אַתּוּן אָמְרִין דִּילָךְ אֲנַחְנָא
לְמִשְׁמַע בְּשׁוֹרָא לְמִידַע אֵידָא הִיא מַשְׁרִיתָא
נַצְחָא בִּקְרָבָא לְמֶהֱוֵי עִמֵּהּ וגו׳ ׃
26 טוֹבָתָא יָעֵל אִתַּת חֶבֶר שַׁלְמָאָה דְקַיֵּמַת מַה
דִּכְתִיב בִּסְפַר אוֹרַיְתָא דְמֹשֶׁה לָא יֶהֱוֵי תִּקּוּן זְיַן
דִּגְבַר עַל אִתְּתָא וְלָא יִתַּקֵּן גְּבַר בְּתִקּוּנֵי אִתְּתָא
אֱלָהֵין יְדָהָא לְסִיכְּתָ׳ וגו׳ ׃
31 כְּזֵיהוֹר יְקָרֵהּ עַל חַד תְּלַת מְאָה וְאַרְבְּעִין
וּתְלָתָא בְּמִפַּק וגו׳ ׃

IN I. LIB. SAM. *Cap. ij.*

1 וַאֲמֶרֶת כְּבַר שְׁמוּאֵל בְּרִי עֲתִיד לְמֶהֱוֵי
נְבִיָּא עַל יִשְׂרָאֵל בְּיוֹמוֹהִי יִתְפַּרְקוּן מִידָא
דִפְלִשְׁתָּאֵי וְעַל יְדוֹהִי יִתְעַבְדָן לְהוֹן נִיסִין וּגְבוּרָן
בְּכֵן תְּקוֹף לִבִּי בְּחוּלָקָא דִיהַב לִי יְיָ וְאַף הֵימַן
בַּר יוֹאֵל בַּר בְּרִי שְׁמוּאֵל עֲתִיד דִיקוּם הוּא
וְאַרְבַּעַת עֲשַׂר בְּנוֹהִי לְמֶהֱוֵי אָמְרִין [a] בְּשִׁירָה עַל
יְדֵי נִבְלִין וְכִנּוֹרִין עִם אֲחֵיהוֹן לֵיוָאֵי לְשַׁבָּחָא
בְּבֵית מַקְדְּשָׁא בְּכֵן רָמַ׳ קַרְ׳ בְּמַתַּ׳ דְמַנִּי לִי
יְיָ וְאַף עַל פּוּרְעָנוּת נִיסָא דַעֲתִיד לְמֶהֱוֵי
בִּפְלִשְׁתָּאֵי דַעֲתִידִין דְיַיְתוּן יַת אֲרוֹנָא דַיְיָ׳
בַּעֲגַלְתָּא חֲדַתָּא וְעִמֵּהּ קֻרְבַּן אֲשָׁמָא בְּכֵן תֵּימַר
כְּנִישְׁתָּא דְיִשְׂרָאֵל אֶפְתַּח פּוּמִי
[a] *Al. codex reiicit* ב *in* בְּשִׁירָא
2 עַל סַנְחֵרִיב מַלְכָא דְאָתוּר אִתְנַבִּיאַת
וְאַמְרַת עֲתִיד †דִיקוּם הוּא וְכָל [a] חֲיָילוּתֵיהּ עַל
יְרוּשְׁלֵם וְנֵס סַגִּי יִתְעֲבֵד בֵּהּ תַּמָּן יִפְּלוּן פִּגְרֵי
מַשְׁרְיָתֵהּ בְּכֵן יוֹדוּן כָּל עַמְמַיָּא [a] אוּמַיָּא
וְלִישָׁנַיָּא וְיֵימְרוּן לֵהּ דְקַדִּישׁ אֶלָּ׳ וגו׳
[a] *al. cod.* אֻמַיָּא & חֵילָוָתֵיהּ & דְיִסַּק
3 עַל נְבוּכַדְנֶאצַּר מַלְכָא דְבָבֶל אִתְנַבִּיאַת
וַאֲמֶרֶת אַתּוּן כַּסְדָאֵי וְכָל עַמְמַיָּא דַעֲתִידִין
לְמִשְׁלַט בְּיִשְׂרָאֵל
וְעַל כָּל עוּבָדוֹהִי מְתִיחַ דִינֵהּ *& paulo post*
4 עַל מַלְכוּת יָוָן אִתְנַבִּיאַת וַאֲמֶרֶת [a] קַשְׁתַּת
דְגִבָּרֵי יָוָנָאֵי [a] יִתַּבְּרוּן וּדְבֵית חַשְׁמוּנָאֵי דַהֲווֹ
חַלָּשִׁין יִתְעַבְדָן לְהוֹן נִיסִין וּגְבוּרָן
יִתַּבְּרָן & קַשְׁתֵּי *...cod.*
5 עַל בְּנוֹהִי דְהָמָן אִתְנַבִּיאַת וַאֲמֶרֶת דַהֲווֹ
סַבְ׳ בְּלַחְ׳ וְגָאָן בְּעוּתְרָא וְסַגִּיאִין בְּמָמוֹנָא
אִתְמַסְכְּנוּ תָּבוּ לְאִתַּגָּרָא בְּלֶחֶם וּמָזוֹן פּוּמְהוֹן
מָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר דַהֲווֹ חֲשִׁיבִין מִסְכֵּנִין עֲתַרוּ
וְאִתְנְשִׁיאוּ יַת מִסְכְּנוּתְהוֹן תָּבוּ לְמֶהֱוֵי בְּנֵי חוֹרִין
כֵּן יְרוּשְׁלֵם דַהֲוָת כְּאִתְּתָא עַקְרָא עֲתִידָא
[a] דְתִתְמְלִי מֵעַם גַּלְיָתָהָא וְרוֹמִי דְמַלְיָא סַגִּי
עַמְמַיָּא יְסוּפוּן מַשְׁרְיָתָהָא חִצְדֵי [a] וְתֵחֲרוֹב
[a] *Al.* וְתֶחֱרַב & לְיִתְמְלִי
6 כָּל אִלֵּן גְּבוּרָתָא דַיְיָ׳ דְהוּא שַׁלִּיט

Cap. xvij. versu 8.

אֲנָא הוּא גָּלְיָת פְּלִשְׁתָּאָה דְמִן גַּת דִּקְטָלִית
תְּרֵין בְּנֵי עֵלִי כָּהֲנֵי חָפְנִי וּפִינְחָס וּשְׁבֵיתִי יַת
אֲרוֹן קְיָמָא דַיְיָ׳ [a] וַאֲבֵילֵית יָתֵהּ לְבֵית דָגוֹן
[a] טַעֲיָתִי וַהֲוָה תַּמָּן בְּקִרְוֵי פְּלִשְׁתָּאֵי שִׁבְעָה יַרְחִין
אַף כָּל קְרַב וּקְרַב [a] דַהֲווֹ לְהוֹן לִפְלִשְׁתָּאֵי אֲנָא
נָפֵק בְּרֵישׁ חֵילָא וּנְצַחְנָא בִּקְרָבָא וּרְמֵינָא
קְטִילִין כְּעַפְרָא דְאַרְעָא וְעַד כְּעַן לָא אַכְשַׁרוּ
יָתִי פְּלִשְׁתָּאֵי לְמֶהֱוֵי רַב אַלְפָא עִלַּוֵיהוֹן וְאַתּוּן
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מַה גְּבוּרָא עֲבַד לְכוֹן שָׁאוּל בַּר
קִישׁ דְמִן גִּבְעֲתָא דְמַנֵּיתוּן יָתֵהּ מַלְכָא עִלַּוֵיכוֹן
אִם גְּבַר גִּבָּר הוּא יֵיחוּת וְיַעְבֵּד קְרָבָא עִמִּי וְאִם
גְּבַר חַלָּשׁ הוּא בְּחַרוּ וגו׳
Al. cod. טָעוּתִי & וְאוֹבִילֵית *Et pro* אַף כָּל,
וְעַל כָּל *Item* דַהֲוָה

IN II LIB. SAM. *Cap. 22.*

3 אֱלָהִי דְאִתְרְעִי בִּי קָרֵבְנִי לִדְחַלְתֵּהּ תֻּקְפִּי
Ibid. מַיִד כָּל חֲטוֹפִין שֵׁיזִב יָתִי *vel ut*
מַיִד כָּל חֲטוֹפִין וְאָנְסִין שֵׁיזִב יָתִי ׃ *Kimhi*
5 וְחֵילָא לֵית לָהּ לְמֵילַד וְהִיא מְסַכְּנָא לִמְמַת
סִיעַת חַיָּבִין בְּעֵתַת ׃
7 אֲמַר דָוִד כַּד עָקָא וגו׳
וּבָעוּתִי קָדָמוֹהִי מִתְעַבְדָא ׃ *& paulo post*
מִתְקַבְּלָא וּמִתְעַבְדָא *& al. cod.*
9 סְלִיק [a] זְדוֹנֵי דְפַרְעֹה רַשִׁיעָא כִּתְנָנָא
קֳדָמוֹהִי בְּכֵן שְׁלַח רֻגְזֵהּ כְּאֶשָּׁא בָּעֲרָא דְמִן
קֳדָמוֹהִי מְשֵׁיצָאָה מָזוֹפִיתֵיהּ כְּגוּמְרִין דְנוּר
דָלְקָא †מֵימְרֵהּ
מִמֵּימְרֵהּ & זְדוֹנֵיהּ *Al. cod.*
27 עִם יַעֲקֹב וגו׳ מִכָּל עַמְמַיָּא וְאַפְרֵשְׁתָּא
זַרְעֵיהּ מִכָּל [a] פְּסוּלָא פַּרְעֹה וּמִצְרָאֵי
Al. cod. פְּסוּלָא *El. asserit quosdam cod. legere* פְּסִילָא
28 וְיַת [a] עַמָּא בֵּית יִשְׂרָאֵל דְמִתְקְרָן בְּעָלְמָא
עַמָּךְ [a] *Al. cod* הָדֵין עִם חָשׁוֹךְ אַתְ
32 בְּכֵן עַל נִסָּא וּפוּרְקָנָא דְתַעְבֵּד לִמְשִׁיחָךְ
וְלִשְׁאָרָא דְעַמָּךְ דְאִשְׁתַּאֲרוּן יוֹדוּן כָּל עַמְמַיָּא
אוּמַיָּא וְלִשָּׁנַיָּא וְיֵימְרוּן לֵית אֱלָהָא אֶלָּא יְיָ׳ אֲרֵי
לֵית בַּר מִנָּךְ וְעַמָּךְ יֵימְרוּן לֵית דְתַקִּיף ׃
36 וּבְפוּרְקָנָךְ וּבְמֵימְרָךְ אַסְגִּית׳ ׃
47 בְּכֵן עַל נִסָּא וּפֻרְקָנָא דַעֲבַדְתָּ לְעַמָּךְ
בֵּית יִשְׂרָאֵל אוֹדִיאוּ וַאֲמַרוּ קַיָּם הוּא ׃
49 תִּגְבְּרִינַנִי מִגּוֹג וּמִמַּשְׁרְיַת עַמְמִין חֲטוֹפִין
דְעִמֵּהּ תְּשֵׁיזְבִינַ׳. *Confer, si iuuat, Ps. 18. cum hoc capite; ex quo Paraphrastes quisquis ille sit, multa desumpsit.*

CAP. XXIII.

4 עֲתִידִין [a] לְאַנְהָרָא כְּזֵיהוֹר יְקָרֵיהּ כִּנְהוֹר
צַפְרָ׳ דְאָזִיל וְתַקֵּן וּכְשִׁמְשָׁא דַעֲתִיד לְאַנְהָרָא
כְּזֵיהוֹר יְקָרֵיהּ עַל חַד תְּלַת מְאָה אַרְבְּעִין
וּתְלָתָא כִּנְהוֹר (שִׁבְעַת כּוֹכָבַיָּא) שִׁבְעַת יוֹמַיָּא
יַתִּיר מִכְּדֵין תִּתְרַבּוּן וְיִיטַב לְכוֹן דַהֲוֵיתוּן מְחַמְדִין
לִשְׁנֵי נָחָמָתָא דְאַתְיָן הָא כְּאִכָּרָא דִמְסוֹבַר בִּשְׁנֵי
[a] *Al.* לְאַזְהָרָא & בְּצוֹרְתָא *inclusa non agnoscit.*
6 *Pro* וְכָל בַּר אֱנָשׁ חָיִס *rectè legitur in Ven.* וְכַר אֱנַשׁ חָיִס
8 דָוִד [a] גִּבָּרֵיהּ רֵישֵׁי מַשְׁ׳ יָתִיב עַל כּוּרְסֵי דִינָא
וְכָל נְבִיָּא וְסָבַיָּא מַקְפִּין לֵהּ מְשִׁיחַ בִּמְשַׁח וגו׳
[a] *Kimh.* מִגִּבָּרֵי רֵישֵׁי
11 אָגֵא דְמַן הֲרָר טוּרָאָה *sic & Kimh.*

IN I. LIB. REGVM. *Cap. v.*

33 וְאִתְנַבִּי עַל מַלְכֵי בֵּית דָוִד דַעֲתִידִין לְמִשְׁלַט
בְּעָלְמָא הָדֵין וּבְעָלְמָא דְאָתֵי דִמְשִׁיחָא וְאִתְנַבִּי
עַל בְּעִירָא

IN LIBRO IOB.

CAP. I.

3 וַהֲוָה גִּיתוֹהִי שִׁבְעָא אַלְפִין דְעָאן מִן אַלְפָא
לְכָל בְּרָא וּתְלָתָא אַלְפִין דְגַמְלַיָּא מִן אַלְפָא לְכָל
בַּרְתָּא וַחֲמֵשׁ מְאָה פַּדְנִין דְתוֹרִין לְגַרְמֵיהּ וַחֲמֵשׁ
מְאָה אַתְנָן לְגֶרֶם אִתְּתֵהּ וּפוּלְחָנָא סַגִּיעָא
לַחֲדָא וַהֲוָה גַּבְרָא הַהוּא רַב בְּנִכְסִין מִכָּל בְּנֵי
מַדִּנְחָא ׃
4 שֵׁירוּתָ׳ בֵּית גְּבַר יוֹמֵהּ עַד מִשְׁלַם יוֹמֵי
שַׁבְעָא וּמְשַׁדְּרִין וּמְזַמְנִין לִתְלָת אַחְיוּתְ׳
5 שְׁלִימוּ יוֹמֵי שֵׁירוּתָא וּשְׁדַר
סִטְנָא בְּחַרְמָנָא מִן *sic & Aruc. et El.* 12

II.

11 עֲלוֹהִי כַּד חֲמוּן יָת אִילָנֵי פַּרְדֵסֵיהוֹן דִי
יַבִּישׁוּ וּלְחֵם סְעוּדַתְהוֹן אִתְהֲפִיךְ לְבִסְרָא חַיָּא
וַחֲמַר מִשְׁתֵּיהוֹן אִתְהֲפִיךְ לִדְמָא וַאֲתוֹ גְּבַר
מֵאַתְרֵהּ וּבְהָא זְכוּתָא אִתְפַּצְיוּ מִן אֲתַר מְזוּמָן
לְהוֹן בִּגְהִינָם אֱלִיפָז דְמִן וגו׳

III.

5 מְרִירֵי יוֹמָא צַעֲרָא דְאִצְטַעַר יִרְמְיָה עַל
חוּרְבַּן בֵּית מַקְדְּשָׁא וְיוֹנָה בְּאִיטְלָקוּתֵיהּ בְּיַמָּא
דְטוֹרְסִים׃ 7 רָנָא דְתַרְנְגוֹל בָּרָא לְמַקְלָסָא

IIII. בֵּהּ

11 *Hic versus habet duas interpretat.* הֵיכְמָה דְאַרְיָא יְהוּדָב מְדֵלִית עֲדָאָה הֵיכְדֵין
יְהוּדָב יְשְׁמָעֵאל מְדֵלִית זְכוּתָא וּבְנוֹי לְסַטְיָא
אִתְפָּרְשׁוּ מִן אוֹרְחִין תְּרֵיצִין׃ תּא יְשְׁמָעֵאל
דְמְתִיל לְאַרְיוֹן יְהוּדָב מְדֵלִית זְכוּתָא וּבְנוֹי דָלוּט
V. דְמְתִיל לְלֵיתָא יִתְפָּרְשׁוּן מִקְּהָלָא׃

7 תּא אֱרוֹם בַּר נַשׁ לְלֵיעוּת אִתְיְלִיד וְסוֹפוֹתֵי
הֵיךְ גִּיצִין דְנָתְרִין מִן גּוּמְרָיָא וּמִתְנַבְּהִין הֵיכְדֵין
יָעוּף *Hunc versum agnoscit Bahal Ar.*

VI.

6 תּא כְּמָה דְלָא מְתָאכִיל מִידֵי בְּשָׁשׁ בְּלָא
מִלְחָא הֵכְדֵין לֵית טַעֲמָא בְּרִירָא בְּמָרֵי לַחְמָא׃
7 תּא סְרִיבַת לְמִקְרַב נַפְשִׁי הִינוּן עֲבְדִין יָתִי
אֵיסְחִנִים[a] וַהֲוָת מִיסְחַיָּא לְסָעוֹדָתִי *Baal. Ar.*
אסחנים *legit sine Iod in principio,* ἀθενὴς.

VII.

11 הַכְיָמָא אֲנָא רַבָּא דְמִתְרָגִיף לְקִיצָיָא אֵין
לְוָיָתָן דְאִיטִימוֹס לְאִתְחָדָא אֱרוֹם חְשִׁיב עֲלַי
XI. נְטִירָא׃

2 וּבַר נַשׁ מְפַלְפֵּל יָדִיק וְעוֹלֵם מְסַרְבֵּן
דְאִיתְבֵּן גַּבְרָא רַבָּא מְתְעֲבִיד׃

XII.

5 תּא בּוֹעֲרָא בְּסִיר לְעֵשָׂו דְמִן †מַחְשַׁבְתָּא
רָחִיץ שָׁלִיו בְּרֵם הוּא מְעַתַּד לְאוֹרְעָזַת רְגָלָא׃
מַחְשָׁבָא *Al.* † 6 תּא וּבְנֵי עֵשָׂו דְשָׁלְוִין
בְּמַשְׁכְּנֵיהוֹן יְתַמְּסְרוּן לְבוּזִין וּבְנֵי יִשְׂמָעֵאל
דְרְחִיצִין יְתַמְּסְרוּן לְשֵׁאר אוּמַיָּא דְמַרְגִּיזִין אֱלָהָא
XIII. דְכְמַתְהוֹן דְזַמַּן אִלְמוֹלָא בִּירְהּ׃

4 כְּמֵאסֵי אֱלִיל וּמוּדְרָקָא דְפַלְטִיהּ סַכִּינָא
XIIII. הַכְדֵין כְּלְכּוֹן׃

14 וּבְרֵם לוֹט דְאִתְפְּרֵשׁ מֵאַבְרָהָם וְמְתִיל
לְטוּר רֵם נְתַר וְתַקִּיפָא סַלִּיק אִיקָר שְׁכִינְתֵּיהּ
מִסְּדוֹם דְהוּא אַתְרֵהּ׃ 22 תּא בְּרֵם בְּסִרְיָה
מִן רִיחֲשָׁא עֲלוֹי כְּאִיב וְנַפְשֵׁיהּ בְּבֵית דִינָא עֲלוֹי
XV. מְתְאַבְּלָא׃

10 תּא לְחוֹד אֱלִיפָז דְסִיב וּבִלְדַד דְקִשִׁישׁ
בַּהֲדָנָא וְצוֹפַר דְרַב מֵאֲבוּךְ יוֹמָיָא׃ 18 תּא
דְשִׁבְטוֹי דְיַעֲקוֹב חַכִּימַיָּא יְתוּבוּן וְלָא כְּסִיאוּ
מִמֵּהּ דְאֱלִפְחִנוּן אֲבָהָתְהוֹן׃ 20 תּא כָּל יוֹמֵי
דְעֵשָׂו רְשִׁיעָא מוֹרְכִין לֵהּ דְיַעֲבֵד תְּחוּבָא וְלָא
חָב מִנַּיִן שְׁנַיָּא אִטְמְרוּ לְיִשְׂמָעֵאל חַקִּיפָא׃

29 תּא מְנַהוֹן †וּלְהַלְהוֹן טָבְתָא דְדָהָן וַאֲבִירָם
עוֹתְרֵהּ *Al. cod.* וְלָא לְהוֹן *et paulo antè post* דְקָרַח *additur*

34 תּא עַד לָא יוֹמֵי חְתָמְלִי סְבָתֵיהּ וְכִלְתֵּיהּ לָא
XVIII. חֲמִי גְּנָנָא׃

4 תּא דְטָרִיד נַפְשֵׁהּ לְגַרְמֵהּ אֶפְשַׁר דְמְטוּלְתָךְ
חְתְנְשִׁי אַרְעָא מִן לְמַחַב וְתַקִּיפָא יְסְחִיק מִן
אַתְרֵהּ׃ 12 תּא יְהֵי כָּפֵן בִּיר בּוּכְרֵהּ וּצְעִירָא
מְכַוִּין לְאִנְחֵתֵהּ׃ 13 תּא יְכוֹל בְּסָרָא תְּקוֹף
מַשְׁכֵּהּ וּגְמַר בְּנוֹהִי שְׁרוֹי מָתָא׃ 16 תּא
מֵאַרְעָא בְּנוֹי יִשְׁתֵּיצוּן וּמִשְׁמַיָּא יְתְגָּזַר אוֹבְדָנֵיהּ
XXIIII.

2 דָּרָא דְטוּבְעָנָא דְתְחוּמַיָּא וגו׳׃ 19 תּא
חֵיךְ צָהוּתָא וְחוּמָא דְאָנְסִין מֵימֵי תְּלָגָא וְלֵיתֵיהוֹן
הַכְדֵין וגו׳׃ מְטוּל דְבַטִּילוּ אַפְרְשׁוּתָא דְמַעֲשַׂר
דְאִתְפַּקְדוּ בְּעִדָּן חוּמָא דְקַיְטָא אִתְמְנָעוּ מִנַּהוֹן

מֵימֵי מְטָרָא וְתַלְגָא לְבֵית קְבוּרְתָּא אִתְחַיָּבוּ׃

XXV.

2 מִיכָאֵל מִן יַמִּינָא וְהוּא דְאֶשָׁא וְגַבְרִיאֵל
מִסְּמָאלָה וְהוּא דְמַיָּא וּבְרֵישָׁתָא קַדִּישְׁתָּא †פְּתִיכִין
אֶשָׁתָא וּמַיָּא וּבְשׁוּלְטָנוּתֵהּ וּבְרַזְלְתֵי עָבֵד
פְּתִיכִין אֶשָׁא *El.* שְׁלָמָא בִּשְׁמֵי שְׁמַיָּא דִילֵהּ׃
XXVIII. פִּירוּשׁ מעורבין׃

7 תּא שְׁבִיל אִילָן חַיֵּי דְלָא חַכְמִיהּ סַמָּאל
דְפָרַח הֵיךְ עוֹפָא וְלָא סְרַקְתֵּהּ עֵינָא דְחַוְיָה׃
8 תּא לָא הַלִּיכוּ בֵּהּ בְּנֵי דְאָדָם וְלָא סְטָא
עֲלוֹתֵי חְוָיָא׃ 17 תּא לָא יְסַדְּרָנֵהּ גְּבַר עַתִּיר
בְּדָהָב וְזָכוּכִיתָא אֵין לָא יְהַב חְלוּפֵהּ מָאנֵי
דְזָהָב וְזָכוּכִיתָא אֵין לָא יְהַב חְלוּפֵהּ מָאנֵי
כְּלִיל׃ *El. in radice* זגז *ait in qui-* [a] *busdã exemplaribus pro* וְזָכוּכִיתָא *inue-* *niri* וְזָגוּגִיתָא
18 תּא לֵית אֶפְשַׁר דְתִשְׁתְּכַח †בְּקִילוּתָא אֱלָהֵין
בְּיוֹקָרָא הֵיךְ דַהֲבָא וּמַאן דְלָא יִנְטְרִנֵּהּ אֲזָלָא
וּמְתְבְּרָא הֵיךְ זְגוּגִיתָא׃ וּפִירוּשׁ אֲגַרְהּ לְעָלְמָא
XXIX. רְזִילוּתָא׃ *El.* [a] דְאָתֵי מָאנֵי פְּיוּזָיָא׃

15 תּא תַּיָּר הֲוֵיתִי לְמִסְכְּנָא וְדָמֵי לְסָמָיָא
וְטַיָּיל לְקָצוֹר עַרְסָא דְמְתִיל לְחַגְרָא אֲנָא׃

XXX.

2 תּא לְחוֹד חִיל יְדִיהוֹן לְמָרֵהּ לִי לְקַבָּלוּתֵיהּ
שׁוּחֲרָא אִין אִתְגְּזַר לְהוֹן לְהוּבָדָא בְּכוּךְ
קְבוּרְתָּא׃ 4 תּא דְשָׁבְקִין פִּתְגָמֵי אוֹרַיְתָא
מִן לוּחַ לְבֵהוֹן מְטוּל מְלֵי דְעָלְמָא עָקְרֵי רוּתְמַיָּא
מְתוֹקְדִין וּמְתְעַבְּדִין גּוּמְרִין לְמְזוֹנֵיהוֹן׃

19 אַקְשׁוּ יָתִי לְאָדָם דְאִתְבְּרָא מִן טִינָא
וַאֲמְתִיל לְאַבְרָהָם דְאִידְמֵי לְעָפָר וְקָטָם׃
24 לְחוֹד לָא בְּרוּתְחָא יְשַׁדַּר מְחָתֵהּ אִין בְּעִידָּן
צַעֲרֵיהּ יְקַבֵּל צְלוֹתְהוֹן׃ XXXIIII.

9 תּא אֱרוֹם אָמַר לָא יְתְחַבַּן בַּר נַשׁ בְּמִרְהֲטֵהּ
עִם אֱלָהָא׃ 28 תּא בַּאֲתַר רַשִׁיעַיָּא
XXXV. דָאֲתֵי מָאנֵי פְּיוּזָיָא׃

8 הַאֶפְשַׁר דְמְסַדֵּר אָלוֹתָךְ לָא בְּעָקְתָא וְכָל מַה
בָּהּ *Lego* † דְמְחַקְפִּין † כַּח מְרַבְּקִין חֵילָא
20 תּא לָא תְגַיֵּיר אִתַּת חַבְרָךְ בְּלֵילְיָא לְסַלָּקָא
עַמְיָא חִילּוּפֵיהוֹן׃ 33 תּא דְיַחֲוִי לִישַׁן
חִלְיָתַאי בְּחַבְרֵיהּ קְנָאתָא וְרוּגְזָא עֲלוֹי יְסָק
יְחוֹוֹן בְּאוֹרַיְתָא חַד עִם חַבְרֵהּ מְטַנְּנִין בְּרוּגְזָא
XXXVII. וּמְסַלְקִין לֵהּ לְעֵילָא׃

1 תּא עַל בְּנוֹי בְּאַהֲרוֹן אִתְנַבִּי וַאֲמַר לְחוֹד
לָחֲרָא לְבֵי תְוֵה וְשַׁוּוֹר מִן אַתְרֵיהּ׃ 12 תּא וְהוּא
בְּרַחֲמוֹהִי מַיָּא טְמִיעָתָא מְחַפֵּךְ בְּאַפּוֹתִיקוֹהִי
לְעוּבָדֵיהוֹן דְבְנֵי נָשָׁא מָגֵלִי יָתֵהּ וּמְשַׁדַּר
יְתְהוֹן לְכָל דְפַקְדִנוּן עַל אַפֵּי תֵּבֵל אַרְעָא׃
21 תּא וְהַשְׁתָּא לָא אִסְתַּכַּלוּ בְּאוֹרַיְתָא
אִתְעֲבִידוּ שְׁמַיָּא בְּהִירִי מִן לְאַתָּא טָלָא וּמִטְרָא
וְרוּחַ עַבְרַת וְדַכְאִינוּן׃ 22 תּא מִן צְפוֹנָא
[a] אִסְתְּנַיָּא יֵיתֵי וְיִנְהַר עָלְמָא קֻדָּם אֱלָהָא דַהֲוִיל
אִסְתְּנִי וּבְעָרוֹךְ אִסְתְּנָא *El.* יוֹרִין עַלֵּי עָלְמָא׃
23 תּא שַׁדַּי לָא סַפֵּיקְנָא לְמִשְׁתֵּעִי טוּגְעֵי חֵילָא
וְרִינָא׃ 24 מְטוּל דְרְחִילוּ מִנֵּהּ גִּבְרַיָּא לָא
יֶחֱמֵי מִבְּנוֹהִי הֵיךְ כָּל חַכִּימֵי לְבָא׃

XXXVIII.

12 תּא הַבְיוֹמֵי בְּרֵאשִׁית חֲוִיתָא וּפְקַדְתָּא
לְמֶהֱוֵי צְפַר יַדְעָתָא קְרִיץ הַן אַתְרֵיהּ׃ 13 תּא
בְּרַחֲמוֹהִי מַיָּא טְמִיעָתָא מְחַפֵּךְ בְּאַפּוֹתִיקוֹהִי
לְעוּבָדֵיהוֹן דְבְנֵי נָשָׁא מָגֵלִי יָתֵהּ וּמְשַׁדַּר
יַתְהוֹן לְכָל דְפַקְדִנוּן עַל אַפֵּי תֵּבֵל אַרְעָא׃
21 תּא וְהַשְׁתָּא לָא אִסְתַּכַּלוּ בְּאוֹרַיְתָא
חוֹתָמָא דִילְהוֹן וְלָא אִתְבְּרִיאוּ כְּמוֹ גוּשְׁמֵיהוֹן

בְּלָא נְשְׁמַתְהוֹן הֵיךְ כְּסוּ סְרִיק׃ 25 תּא מַאן
טָאִיף לְשִׁטְפָא דְתְהוֹמָא חֲרִיצֵי מַיָּא וְקִצַּתְהוֹן
דְלָא לְחַיָּלָא וְאוֹרְחָא לַעֲנָנֵי דְמַחְתִּין מְחַמָּן מַיָּא
בְּקַלָּיָא תּא מַאן עֲבַד שִׁטְפָא לְמַרְזִיבָא דְמַיָּא
וּלְעֵילָא אָרְחָא דַעֲנָנָא דְמַחְתִּי מְטַרָא בְּקַלִּין׃
36 לְחַרְנְגוֹל בָּרָא בְּיוֹנְתָא לְמִקְלָסָא לְמָרֵיהּ׃
37 תּא מַן יַמְנֵי שִׁבְעָתֵי שְׁמַיָּא בְּחוּכְמְתָא
XLII. וְכִילְוַת שְׁמַיָּא מַן יְשָׁרֵי׃

14 וְיִמְּהּ יְהוָה קְרֵי לָהּ דַהֲוָה שׁוּפְרָהָא
כְּיַמָּא קְצִיעָה יְהוָה קְרֵי לָהּ דַהֲוָת יַקִּירָא כְּעֵין
קְצִיעָתָא קֶרֶן הַפּוּךְ יְהוָה קְרֵי לָהּ דַהֲוָת סַגְיָא וּ
יְקַר אַפָּהָא הֵיךְ אִזְמַרְגְּדָא׃

IN PSALMIS.

VII.

4 אִין עַבְדִית שִׁירְתָא הָדָא בְּכַוָּנְתָא בִּישָׁא
אִין אִית טְלוֹמָא׃ IX.

Hic versus habet hunc titulum in manuscripto codice לשבחא על בסימות קלפונין על ירא דבן תושבחתא לדוד׃

1 מְיתוֹתָא דְגַבְּרָא †דְנָפַק מִבֵּינֵי מַשְׁרְיָתָא
דְנָפַק פּוּלְמִירְכָא *Al.* הוּשְׁבְּחָא *vel* הושבחתא
6 עַמְמֵי דְפִלְשָׁתָאֵי הוֹבַדְתָּ גָּלְיַת רַשִׁיעָא שׁוּ׃
XII. 4 מָאן דְכָפְרִין בְּעִיקָּרָא דְאָמְרִין וגו׳
XIIII. 1 לְשַׁבָּחָא בְּרוּחַ נְבוּאָה עַל
6 מְלַכְתְּ עַנְיָא †דְמְכַוְּונִין לְכוֹן תְּבַהֲהוּן
XVI. דְמְכַסָּן לְהוֹן *Al.*
4 הֵינוֹן הוֹדָעוּ כוֹחַ גְּבוּרְתִּי מִן שִׁירְוֵיָא וְגֵיוָתִ׳
XVIII.

10 סְלִיק זְרוֹעֵיהּ דְפַרְעֹה הֵיךְ קִישְׂרָא חַכְּכִן
שְׁלַח רוּגְזֵהּ כְּאֵשָׁא בָּעֵרָא דְמִן קֳדָמוֹי מְשְׁתֵּיצְיָא
מָזוּפֵיהּ כְּגוּמְרִין דְנוּר דָּלְקָא מִמֵּימְרֵהּ׃
18 שְׁלַח נְבִיוּהִי מָלֵךְ תַּקִּיף דְיָהִיב בְּתָקוּף
רוּמָא׃ 28 מְטוּל דְאַנְתְּ יַת עַמָּא בֵּית יִשְׂרָאֵל
דַחֲשִׁיבִין בֵּינֵי עַמְמַיָּא בְּגָלוּתָא אַנְתְּ עֲתִיד׃
29 מְטוּל דְאַנְתְּ הִנְהַר שַׂרְגָּא דְיִשְׂרָאֵל
דְמִיטַפְיָא בְּגָלוּתָא וְאַנְתְּ הוּא מָרֵיהּ דְנָהוֹרָא
דְיִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלָהַי יַפְקִינַנִי מֵחֶשְׁכָא לְנֵיהוֹר
יַחֲמִינַנִי בְּנִיחָמוּתִי׃ דְעָלְמָא דַעֲתִיד לְמֵיתֵי
לְצַדִּיקַיָּא׃ 41 חֵילָא הֵיךְ קְמוֹר לְמֶעְבַּר׃
45 בְּמֵיזְלֵי מְזַיֵּן בְּרֵישׁ עַמְ׳ 49 הַגְּבַרְנַנִי מִן
גּוֹג וּמַשִּׁירַיָּא עַמְמִין חֲטוֹפִין דְעַמִּ׳׃
XXIII. 3 יְתִיב בְּמַנָּא דַּבַּרְנִי *et sequenti*
post בְּגָלוּתָא אַזַל *legitur*
5 פְּחוֹר מַנָּא זְקִיף קַבְּ׳ מְע׳ דַהֲ בְּעוֹפַיָּא
XXXII. פַּשִׁימַיָּא גּוּשְׁמֵהּ וּבְמִשַּׁח׃
2 טַב לְמִשְׁהֵ בַּר עַמְרָם דְלָא חָשִׁיב יְי׳
תּוּשְׁבַּחְתָּא לְדָוִד צְרִיר לְבוּנְתָא׃ XXXVIII.
XXXIX. דַּכְרַנָא טָבָא עַל יִשְׂרָאֵל׃
11 וּמַסְיֵית הֵיךְ עֵמֶר דְאִתְגַּרְדִים גּוּשְׁמֵיהּ
8 וְגַלִּילִיךְ עֲלַי עֲבַרוּ בְּזִמְנִין דְנַפְקָנָא
XLII. מִמְּצְרַיִם׃
XLIIII. 5 אֱרוֹם כָּל זְמַן דַּעֲסִיקוּ בְּאוֹרַיְתָא אִתְרַעִ׳
XLVI. 18 בְּעִדָּנָא הַהִיא תֵּימְרוּן נִדְכַּר
6 וְיַסְיְעִנֵּהּ יְיָ בְּזִכְוּתֵיהּ וְאַבְרָהָם דְצַלִּי עֲלָהּ
לְעִידּוֹנֵי׃ 7 אֱרִים קָלֵהּ וְכַד יְהַב אוֹרַיְתָא
XLIX. לְעַמֵּיהּ אִתְמוֹגַ׳
16 אָמַר דָּוִד בְּרוּחַ נְבוּאָה בְּרֵם אֵלָ׳
17 עַל קָרַח וְסִיעָתֵיהּ אִתְנַבִּי וְאָמַר לָא תְּדַחַל
מִשֶּׁה אֱרוֹם אִתְעַתַּר קָרַח גַּבְ׳ דְמַצּוּתָא׃
L. 19 אֱרוֹם נַפְשֵׁהּ דְמִשֶּׁה
8 מִן יוֹמָא דִי חָרוֹב בֵּירְ מַקְדְּשִׁי לָא קַבְּ׳׃
10 וְתַרְנְגוֹל בָּרָא דְקַרְצוּלֵי שַׂרְיָן בְּאַרְעָא
ורישה

וְרִישֵׁה מְטֵי בִּשְׁמַיָּא מְרַנְיָן

LVII.

3 אֲצַלִּי קַדָּם יְיָ עִלָּאָ תַּקִּיפָא דִּיפַקִּיד
לְעַכְּבִיתָא דִּי גָּמַר אוּסְפְּלִידָא אֲרוּם פָּצִיתָא
נַפְשִׁי מְמוֹתָא דְּמִיתִין הֲיָה חַיָּבְיָא הֲלָא רְגְלִי
מִלְּתַקָּלָא בְּחוּבָא מְטוּל דַּאֲטַיֵּל קֳדָם יְיָ בְּגִינְתָא
דְּעַדְנָן לְמֶחֱמֵי בְּנְהוֹר צַדִּיקַיָּא עִיּוֹלָא אַמְטוּלְתִּי׃
Lege cum Elia עִוּלָא

LX.

1 סַהֲדוּתָא דִּיבֵּינִי יַעֲקֹב וְלָבָן פַּרְשִׁגָן

LXVIII.

10 כַּד שְׁמַעוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל יַת קַל גְּבוּרְתָךְ
פָּרְחוּ נַפְשֵׁיהוֹן מִן יַד אֲחִיתָא עֲלַוֵּיהוֹן טַלְיָין
16 טוּר מוֹרְיָה אֲתַר דִּי פְלַחוּ אֲבָהָת
עָלְמָא קֳדָם יְיָ אִתְבְּחַר לְבִנְיַן בֵּית מַקְדְּשָׁא
וְטוּר סִינַי לְמוֹהֲבִית אוֹרָיְתָא טוּר מַתְנָן טוּר
תָּבוֹר וְכַרְמֶל אִתְפְּסִילוּ אִתְעֲבִיד לְהוֹן גַּבְבָא הֵיךְ
טוּר מַתְנָן׃ 17 טוּרָיָא לֵית רַעֲוָתִי לְמִתַּן
אוֹרָיְתָא עַל טוּרָיָא גֵּיוָתָנִין מְבַסְּרָנֵיָא הָא טוּר
19 סַלִּיקְתָּא לְרָקִיעָא מְשֵׁרְתְּ נְבִיָא שַׁבֵּיתְ
28 חַמָּן בְּנְ וְעֵיר בְּשִׁבְטַיָּא דְּמִן שִׁירוּיָא נְחַת
לְיַמָּא מְטוּל הֵיכְנָא קַבִּיל מַלְכוּתָא מִן שִׁירוּיָא
וּבַתְרֵיהוֹן נְחַ רַבְּרְ יְהוּדָה רָגְמוּ יַתְהוֹן שִׁבְטַיָּא
אַבְנִין וְקַבִּילוּ רַבָּנוּתָא בַּתְרֵיהוֹן רַבָּנֵי זְבוּלֻן
וְנַפְתָּלִי רַבָּנֵי נַפְתָּלִי הֲוָיִן גַּבָּרֵיהוֹן׃

LXXVIII. כַּד הֲווּ יְתִבִין בְּמִצְרַיִם מִינֵי קִיצָא וְטָעוּ וְנָפְקוּ
אִתְרַבְּרוּ בְּנֵי אֶפְרַיִם מִינֵי קִיצָא וְטָעוּ וְנָפְקוּ
תְּלָתִין שְׁנִין קֳדָם קִיצָא בְּזִמְנֵי 49 יְגָרֵי
בְּהוֹן מָאתָן וְחַמְשִׁין מְחָן׃ 65 תְּאֵ בְּעִדָּן
דְּשָׁבוּ פְּלִשְׁתָּאֵי אֲרוֹנָא דַיְ׳ בְּחַרְבָא נָפְלוּ
כַּהֲנֵי שִׁילוֹ חָפְנִי וּפִנְחָס וּבְעִדָּן דְּכְשַׁרוּ נְשׁוֹתֵי
לָא בְּכִין אֲרוּם מִיתוּ אוֹף אִינּוּן בַּהֲדָא יוֹמָא׃

LXXXI.

5 שַׁוְיֵהּ דְּלָא קָרִיב לְאַפֵּת רְבוֹנֵיהּ בֵּיהּ בְּיוֹמָ׳
LXXXVI. *vlt.* עֲבֵד עִמִּי אָת לְטָבָא בְּזִמַּן
דְּעַיֵּיל שְׁלֵמוּ בְּרִי׳ת אֲרוֹנָא בְּבֵית מַקְדְּשָׁא
יְתַפְּתְּחָן תַּרְעָיָא אַמְטוּלְתִּי וְיֵיחֵמוּן

LXXXVIII.

3 הָא יְתֵי קֻדָּמָךְ צְלוֹתִי עַל עַמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל
וְהַט אוּדְנָךְ וְתוּשְׁבַּחְתִּי דְּשַׁבָּחִית לִיקָרָךְ׃

CI.

8 לְעָלְמָא דְּאָתֵי דְּאִמְתִּיל לִנְהוֹר צַפְרָיָא׃
9 חֲסוּלוּ דַּעֲבַד לְאִמֵּיךְ הַדְּיָין בְּאָתַר CIII.
בְּיוֹנְתָא׃ CVII.
4 עַל עַמָּא דְּבֵית יִשְׂרָאֵל אִתְנַבִּי וַאֲמַר עַמָּא
בֵּית יִשְׂרָאֵל טָעוּ׃ 10 עַל צְדִקָיָהוּ וְרַבְרָבָנֵי
יִשְׁרְ׳ אִתְנַבִּי וַאֲמַר צְדִקָיָהוּ וְרַבְרָבָנֵי יִשְׂרָאֵל
דָּלִיו בְּכָבֵל וִיתִיבוּ בַּחֲשׁוֹכָא וְטוּלָא דְּמוֹתָא׃
18 עַל חִזְקִיָּה מֶלֶךְ שִׁבְטָא דְּבֵית יְהוּדָה
אִתְנַבִּי וַאֲמַר חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ דְּבֵית יְהוּדָה דְּסָרִיב
לְמִסַּב אִתָּךְ אִסְתְּגִיף חֵיךְ שַׁטְיָ׳׃ 24 עַל
מַלְחָיָא דְּיוֹנָה בַּר אֲמִתַּי אִתְנַבִּי וַאֲמַר מַלְחָיָא
נָחוֹתִי יַמָּ׳׃ 33 עַל דָּרָא דְּיוֹאֵל בַּר פְּתוּאֵל
אִתְנַבִּי וַאֲמַר כַּד מָרְדוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּיוֹמֵי דְּיוֹאֵל
נְבִיָא אַיְתִי בַּצּוֹרְחָא בְּעָלְמָא שַׁוִּי׃
35 כַּד חָבוּ לְאוֹרָיְתָא שַׁוִּי׃
CX. 1 עַל יַד דָּוִד תּוּשְׁבְּחָא אֲמַר יְיָ׳
בְּמֵימְרֵהּ לְשַׁוָּאתִי רְבוֹן כָּל יִשְׂרָאֵל בְּרַם אֲמַר
לִיהוֹב וְאוֹרִיךְ לְשָׁאוּל דְּמִן שִׁבְטָא דְּבִנְיָמִין עַד

וְיִשְׁמְעֵאל בְּרֵיהּ דְּאַבְרָהָם דִּי יְלָדַת לֵיהּ הָגָר
מִצְרָיְתָא לְאַבְרָהָם׃ 13 וְאִלֵּין בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל
בְּכוֹרֵיהּ דִּי נְבָיוֹת וְקֵדָר וְאַדְבְּאֵל וּמִבְשָׂם׃
14 וּמִשְׁמָע וְדוּמָה וּמַשָּׂא׃ 15 חֲדַד וְתֵימָא
יְטוּר נָפִישׁ וְקֵדְמָה׃ 16 אִלֵּין בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל
וְאִלֵּין שְׁמָהָתְהוֹן בְּכַפְרֵיהוֹן וּבְקִרְוֵיהוֹן תְּרֵיסַר
רַבְרְבִין לְזִנְהוֹן׃ 17 וְאִלֵּין שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמָעֵאל
מְאָה וּתְלָתִין וּשְׁבַע שְׁנִין וּמִית וְאִתְכְּנִישׁ לְעַמֵּיהּ׃
18 וְיַתְבוּ מִמַּשְׁרְיָתְהוֹן מִן חֲוִילָה עַד שׁוּר
דְּעַל אַפֵּי מִצְרַיִם עַד מֵיתֵי לְאַתּוּר קֳדָם אַחֲוֵי
כָּל אֲחָנוֹהִי נְפַל׃ 19 וְאִלֵּין בְּנֵי יִצְחָק בְּרֵיהּ
דְּאַבְרָהָם אַבְרָהָם אוֹלִיד יַת יִצְחָק׃ 20 וַהֲוָה
יִצְחָק בַּר אַרְבְּעִין שְׁנִין כַּד נְסַב יַת רִבְקָה
בַּת בְּתוּאֵל אֲרַמָּיָא מִפַּדַּן אֲרָם אֲחָת לָבָן
אֲרַמָּיָא לְמִסְבַּת לֵיהּ לְאִנְתּוּ׃ 21 וְצַלִּי יִצְחָק
קֳדָם יְיָ לְקֻבֵּל אִנְתְּתֵיהּ אֲרוּם עֲקָרָא הִיא
וְאִתְפְּרַע מִנַּהּ יְיָ וְעַדְּיַת רִבְקָה יָת עֵשָׂו וְיָת
יַעֲקֹב בְּנַהָא׃ 22 וְאִתְרָעֲשׁוּ בְּנַיָּא בְּמֵעַהָא
וַאֲמַרַת אִם כֵּן אֲנָא מָה דֵּין אֲנָא צָרִיכָא
לְמֵיזַל לְאִתְבַּעָא קֳדָם יְיָ׃ 23 וַאֲמַר יְיָ לַהּ
תְּרֵין עַמְמִין בִּמְעַיְכִי וּתְרֵין מַלְכְוָן מִבְּטְנַיְכִי
יִתְפְּרְשׁוּן וּמַלְכְוָא מֵעַם יַתְקֵף מִן מַלְכְוָא
וְרַבָּא יִפְלַח לְזָעִיר׃ 24 וְאִשְׁתְּלִימוּ יוֹמַהָא
לְמֵילַד וְהָא תְּאוֹמִין בִּמְעַהָא׃ 25 וְנְפַק
קַדְמָאָה סְמִיק כְּוַתֵּיהּ כְּוַת גְּלִימָא דִּשְׂעָרָא
וְקָרוּ שְׁמֵיהּ עֵשָׂו׃ 26 וּבָתַר כֵּן נְפַק אֲחוּהִי
וְיָדֵיהּ אָחְדָן בְּעִקְבָּא דְּעֵשָׂו וְקָרָא שְׁמֵיהּ
יַעֲקֹב וְיִצְחָק בַּר שִׁתִּין שְׁנִין כַּד יְלָדַתְנוּן׃
27 וּרְבוּ עוּלֵימַיָּא וַהֲוָה עֵשָׂו גְּבַר יָדַע
לְמִצַּד מִגְּבַר חַיָּא גְּבַר שְׁלִים בְּאוּלְפָנֵיהּ
וְיַעֲקֹב גְּבַר שְׁלִים יָתִיב בְּמַשְׁכְּנֵי אוּלְפָנָא׃
28 וּרְחֵים יִצְחָק יָת עֵשָׂו אֲרוּם מִצַּדְתֵּיהּ
בְּפוּמֵיהּ וְרִבְקָה רְחֵימָא יָת יַעֲקֹב׃ 29 וְזָרִיק
יַעֲקֹב תַּבִּיל וַעֲבַד מִנְחָתָא דְּלֵיל וְאָתָא עֵשָׂו
מִן חַקְלָא וְהוּא מְכַלְכַּל׃ 30 וַאֲמַר עֵשָׂו
לְיַעֲקֹב אַטְעִימְנִי כְּעַן מִן תַּבִּילָא סְמִיקָא
הָדֵין אֲרוּם מְכַלְכַּל אֲנָא עַל כֵּן קְרָא שְׁמֵיהּ
אֱדוֹם׃ 31 וַאֲמַר יַעֲקֹב זְבִין כְּעַן קֳדָמַי
בְּכוֹרְתָךְ׃ 32 וַאֲמַר עֵשָׂו הָא אֲנָא אָזֵיל
לְמִמָּת וּמָה דֵּין לִי בְּכוֹרְתָא׃ 33 וַאֲמַר
יַעֲקֹב קַיֵּים קֳדָמַי כְּעַן וְזָבַן בְּכוֹרְתֵיהּ
לְיַעֲקֹב׃ 34 וְיַעֲקֹב יְהַב לְעֵשָׂו יָת לַחְמָא
וְתַבִּילָא דְּעָדָשִׁין וַאֲכַל וְשָׁתֵי וְקָם אָזַל
וְזִלְזֵל עֵשָׂו יָת בְּכוֹרְתָא׃

XXVI. 1 וַהֲוָה כַּפְנָא בְּאַרְעָא בַּר מִן כַּפְנָא
קַדְמָאָה דַּהֲוָה בְּיוֹמֵי אַבְרָהָם וַאֲזַל יִצְחָק
לְוָת אֲבִימֶלֶךְ מַלְכָּא דִּפְלִשְׁתָּאֵי לִגְרָר׃
2 וְאִתְגְּלִי קֳדָמוֹהִי יְיָ וַאֲמַר לָא תֵחוֹת לְמִצְרַיִם
שְׁרֵי בְּאַרְעָא דִּי אֵימַר לָךְ׃ 3 תּוֹתַב בְּאַרְעָא
הָדָא וְאֶהֱוֵי בְּסַעְדָּךְ וַאֲבָרְכִנָּךְ אֲרוּם לָךְ
וּלְבָנָיךְ אֶתֵּן יָת כָּל אֲרָעָתָא הָאִלֵּין וְאָקִים
יָת קְיָמָא דִּי קַיֵּימִית לְאַבְרָהָם אֲבוּךְ׃
4 וְאַסְגֵּי יָת בְּנָיךְ כְּכוֹכְבֵי שְׁמַיָּא וְאֶתֵּן לִבְנָיךְ
יָת כָּל אֲרָעָתָא הָאִלֵּין וְיִתְבָּרְכוּן בְּבָנָיךְ כָּל
עַמְמֵי אַרְעָא׃ 5 חֲלָף דְּקַבֵּיל אַבְרָהָם
לְמֵימְרִי וְנָטַר מַטְּרַת מֵימְרִי פִּקּוּדַי קְיָמַי
וְאוֹרָיָתַי׃ 6 וְיָתֵב יִצְחָק בִּגְרָר׃ 7 וְשָׁאֲלוּ
אֲנָשֵׁי אֲתְרָא לְאִנְתְּתֵיהּ וַאֲמַר אֲחָתִי הִיא
אֲרוּם דְּחִיל לְמֵימַר אִנְתְּתִי דִּלְמָא יְקַטְלוּנַנִי
אֲנָשֵׁי אֲתְרָא עַל רִבְקָה אֲרוּם שַׁפִּירַת חֶזְוָא
הִיא׃ 8 וַהֲוָה כַּד אַסְגִּיאוּ לְתַמָּן יוֹמִין וְקָף
אֲבִימֶלֶךְ מַלְכָּא דִּפְלִשְׁתָּאֵי בְּעַד כַּוָּא וַחֲזָא
וְהָא יִצְחָק מְחַדֵּי עִם רִבְקָה אִנְתְּתֵיהּ׃
9 וּזְעַק אֲבִימֶלֶךְ לְיִצְחָק וַאֲמַר הָא בְּרַם
אִנְתְּתָךְ הִיא וְאֵיכְדֵין אֲמַרְתְּ אֲחָתִי הִיא
וַאֲמַר לֵיהּ יִצְחָק אֲרוּם אֲמָרִית דִּלְמָא אֵימוּת
עֲלַהּ׃ 10 וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ מָה דֵּין עֲבַדְתְּ
לָנָא כְּמִלְעֵי חַד מִן עַמָּא עִם אִנְתְּתָךְ וְאַיְתֵיתָ
עֲלָנָא חוֹבָה׃ 11 וּפַקֵּיד אֲבִימֶלֶךְ יָת כָּל עַמָּא
לְמֵימַר דִּי נָגַע בְּהָדֵין גַּבְרָא וּבְאִנְתְּתֵיהּ
מוֹתָא יִתְקְטֵל׃ 12 וְזָרַע יִצְחָק בְּהָדָךְ אַרְעָא
וְאַשְׁכַּח בְּשַׁתָּא הַהִיא מְאָה דִּי מְדַד שְׂעוֹרִין
וַהֲוָה מְבָרְכֵיהּ יְיָ׃ 13 וּרְבָא גַּבְרָא וְאָזֵיל
וְרָבֵי עַד דִּי שַׂגִּי לַחֲדָא׃ 14 וַהֲוָה לֵיהּ
גֵּיתִין עָנָא וְגֵיתִין בָּקָר וּפָלְחַן רַבְרְבִין
שַׂגִּיאָן וְקַנִּיאוּ יָתֵיהּ פְּלִשְׁתָּאֵי׃ 15 וְכָל
בֵּירָתָא דִּי חַפְרוּ פָּלְחֵי אֲבוֹהִי בְּיוֹמֵי אַבְרָהָם
אֲבוּהִי טְמָרוּנְהִי פְּלִשְׁתָּאֵי וּמְלִיאוּ יָתְהֹן
עֲפַר׃ 16 וַאֲמַר אֲבִימֶלֶךְ לְיִצְחָק אֲזַל מִלְוָתָנָא
אֲרוּם תַּקִּיף אַתְּ מִנָּנָא לַחֲדָא׃ 17 וַאֲזַל
מִתַּמָּן יִצְחָק וּשְׁרָא בְּבִקְעַת גְּרָר וְיָתֵב תַּמָּן׃
18 וְתָב יִצְחָק וְחָפַר יָת בֵּירָתָא דִּי חַפְרוּ
בְּיוֹמֵי אַבְרָהָם אֲבוּהִי וּטְמָרוּנְהִי פְּלִשְׁתָּאֵי
בָּתַר דִּי מִית אַבְרָהָם וְקָרָא לְהֹן שְׁמָהָן
כִּשְׁמָהָן דִּי קָרָא לְהֹן אֲבוּהִי׃ 19 וְחָפַרוּ
עַבְדֵי יִצְחָק בְּבִקְעָתָא וְאַשְׁכָּחוּ תַּמָּן בֵּירָא
דְּמַיִן חַיִּין׃ 20 וְנָצוּ רָעֵי גְרָר עִם רָעֵי
יִצְחָק לְמֵימַר דִּילָנָא הִיא מַיָּא וְקָרָא שְׁמָא
דִּבֵּירָא עֵסֶק עַל דְּאִתְעַסָּקוּ עִמֵּיהּ׃
21 וְחָפַרוּ בֵּירָא אָחֳרִי וְנָצוּ אַף עֲלַהּ וְקָרָא
שְׁמָהָא שִׂטְנָה׃ 22 וְאִתְנְטַל מִתַּמָּן וְחָפַר
בֵּירָא אָחֳרִי וְלָא נָצוּ עֲלַהּ וְקָרָא שְׁמָהָא
רְחוֹבוֹת וַאֲמַר אֲרוּם כְּעַן אַרְוַח לָנָא יְיָ
וְנֵיפוּק בְּאַרְעָא׃ 23 וְסָלֵיק מִתַּמָּן לִבְאֵר
שָׁבַע׃ 24 וְאִתְגְּלִי קֳדָמוֹהִי יְיָ בְּלֵילְיָא
הַהִיא וַאֲמַר אֲנָא יְיָ אֱלָהּ אַבְרָהָם אֲבוּךְ
לָא תִדְחַל אֲרוּם עִמָּךְ אֲנָא וּבָרִיכְךָ וְאַסְגֵּי
יָת בְּנָיךְ בְּדִיל זְכוּת אַבְרָהָם עַבְדִּי׃
25 וּבְנָא תַּמָּן מַדְבְּחָא וְצַלִּי בִּשְׁמָא דַּייָ
וּפָרַס תַּמָּן יָת מַשְׁכְּנֵיהּ וְכָרוּ תַּמָּן עַבְדֵי
יִצְחָק בֵּירָא׃ 26 וַאֲבִימֶלֶךְ אֲזַל לְוָתֵיהּ
מִגְּרָר וַאֲחֻזַּת מֵרֵיעֵיהּ וּפִיכֹל רַב חֵילֵיהּ׃
27 וַאֲמַר לְהֹן יִצְחָק מָה דֵּין אֲתֵיתוּן לְוָתִי
וְאַתּוּן סְנֵיתוּנִי וְשַׁלַּחְתּוּנִי מִלְוָתְכוֹן׃
28 וַאֲמַרוּ חֲזָיָא חֲזֵינָא אֲרוּם הֲוָה יְיָ בְּסַעְדָּךְ
וַאֲמַרְנָא יְהֵי כְּעַן מוֹמָתָא בֵּינָנָא בֵּינָךְ
וְנִגְזַר קְיָם עִמָּךְ׃ 29 אִם תַּעֲבֵד בִּישְׁתָּא
עִמָּנָא כְּמָא דִּי לָא קְרֵבְנָךְ וְכְמָא דִּי עֲבַדְנָא
עִמָּךְ אֶלָּא טָבָא וְשַׁלַּחְנָךְ בִּשְׁלָם אַנְתְּ
כְּעַן בְּרִיךְ דְּיָ׃ וְעָבַד לְהֹן מִשְׁתְּיָא וַאֲכַלוּ
וְשָׁתִיאוּ׃ 31 וְקָמוּ בְּצַפְרָא וְקַיְּמוּ גְּבַר
לְאָחִיהּ וְשַׁלַּח יִצְחָק יָתְהֹן וַאֲזָלוּ מִלְוָתֵיהּ
בִּשְׁלָם׃ 32 וַהֲוָה בְּיוֹמָא הַהוּא וַאֲתוֹ עַבְדֵי
יִצְחָק וְחַוִּיאוּ לֵיהּ עַל בֵּירָא דִּי חָפָרוּ וַאֲמַרוּ
לֵיהּ אֲרוּם מָצֵינָא מַיָּא׃ 33 וְקָרָא יָתַהּ
שִׁבְעָה עַל כֵּן קְרָא שְׁמָא דְּקִרְיְתָא בְּאֵר
שָׁבַע עַד יוֹמָא הָדֵין׃ 34 וַהֲוָה עֵשָׂו בַּר
אַרְבְּעִין שְׁנִין וְנָסַב יָת יְהוּדִית בַּת בְּאֵרִי
חִתָּאָה וְיָת בָּסְמַת בַּת אֵילוֹן חִתָּאָה׃
35 וַהֲוָת מְרִירָן לְרוּחַ קֳדָם יִצְחָק וְרִבְקָה׃

XXVII. 1 וַהֲוָה כַּד סָב יִצְחָק וְכָהַן עֵינוֹהִי
מֵחֲזָיָה וּקְרָא יָת עֵשָׂו בְּרֵיהּ רַבָּא וַאֲמַר לֵיהּ
בְּרִי וַאֲמַר לֵיהּ הָא אֲנָא׃ 2 וַאֲמַר הָא כְּעַן
סֵיבִית יְמֵי וְלָא יָדַעְנָא יוֹם מוֹתָנָא׃ 3 וּכְעַן
סַב כְּעַן זֵינָךְ תֻּנְיָךְ וְקַשְׁתָּךְ וּנְפוֹק לְבָרָא
וְצוּד לִי צֵידָא׃ 4 וַעֲבֵד לִי מַטְעַמִּין כְּמָא
דִּי רְחֵימִית וְאֵיתִי לִי וְאֵיכוֹל בְּדִיל דִּתְבָרְכִנָּךְ
נַפְשִׁי עַד לָא אֲמוּת׃ 5 וְרִבְקָה שָׁמְעָא
מְמַלֵּיל יִצְחָק עִם עֵשָׂו בְּרֵיהּ וַאֲזַל עֵשָׂו
לְחַקְלָא לְמִצַּד צֵידָא וּלְאַיְתָיָא׃ 6 וְרִבְקָה
אֲמָרַת לְיַעֲקֹב בְּרַהָא לְמֵימַר הָא שְׁמָעִית
יָת אֲבוּךְ מְמַלֵּיל עִם עֵשָׂו אָחוּךְ לְמֵימַר׃
7 אֱיתֵי לִי צֵידָא וַעֲבֵד לִי מַטְעַמִּין וְאֵיכוֹל
וַאֲבָרְכִנָּךְ קֳדָם יְיָ קֳדָם מוֹתִי׃ 8 וּכְעַן
בְּרִי קַבֵּל מֵימְרִי לְמָא דִּי אֲנָא מְפַקֵּד יָתָךְ׃
9 אִיזֵל כְּעַן לְגֻבָּא וְסַב לִי מִתַּמָּן תְּרֵין גַּדְיֵי
עִזִּין טָבִין וְאֶעְבֵּד יָתְהוֹן מַטְעַמִּין לַאֲבוּךְ
כְּמָא דִּי רְחֵים׃ 10 וְתָעֵל לְוָת אֲבוּךְ וְיֵיכוֹל
בְּדִיל דִּי יְבָרְכִנָּךְ קֳדָם מוֹתֵיהּ׃ 11 וַאֲמַר
יַעֲקֹב לְרִבְקָה אִמֵּיהּ הָא עֵשָׂו אָחִי גְּבַר
שַׂעְרָנָא וַאֲנָא גְּבַר חַלָּקָא׃ 12 דִּלְמָא
יְמַשֵּׁנִי אַבָּא וְאֶהֱוֵי קֳדָמוֹהִי כְּמִתְלָעֵי
וְאַיְתֵי עֲלַי לְוָטָא וְלָא בִרְכָתָא׃ 13 וַאֲמַרַת
לֵיהּ אִמֵּיהּ עֲלַי לְוָטָךְ בְּרִי בְּלָחוֹדִי קַבֵּל
מֵימְרִי וְאֵיזֵל וְאֵיתִי לִי׃ 14 וְאָזַל וְאַיְתִי
וְיָהַב לְאִמֵּיהּ וַעֲבָדַת אִמֵּיהּ מַטְעַמִּין כְּמָא
דִּי רְחֵים אֲבוּהִי׃ 15 וְנָסַבַת רִבְקָה יָת
לְבוּשֵׁי עֵשָׂו בְּרַהָא רַבָּא דְּקִנְיָן בֵּיתָא דִּי
עִמָּהָא וְאַלְבִּשַׁת יָת יַעֲקֹב בְּרַהָא זְעִירָא׃
16 וְיָת מַסְכָּנֵי גְּדָיֵי עִזַּיָּא אַלְבִּשַׁת עַל יְדוֹהִי
וְעַל מְשַׁךְ צַוְּרֵיהּ׃ 17 וְיָהֲבַת יָת מַטְעַמִּין
וְיָת לַחְמָא דִּי עֲבָדַת בְּיַד יַעֲקֹב בְּרַהָא׃
18 וְעָל לְוָת אֲבוּהִי וַאֲמַר אֲבָא וַאֲמַר הָא
כְּעַן מָנִי מַן אַנְתְּ בְּרִי׃ 19 וַאֲמַר יַעֲקֹב
לַאֲבוּהִי אֲנָא עֵשָׂו בּוּכְרָךְ עֲבַדִית כְּמָא
דִּי מַלֵּילְתָּ עִמִּי קוּם כְּעַן תֵּיב וְכוֹל מִצֵּידִי
בְּדִיל דִּתְבָרְכִנַּנִי נַפְשָׁךְ׃ 20 וַאֲמַר יִצְחָק
לִבְרֵיהּ מָה דֵּין אַשְׁכַּחְתָּ לְמֵיעַל בְּרִי וַאֲמַר
אֲרוּם זַמֵּין יְיָ אֱלָהָךְ קֳדָמַי׃ 21 וַאֲמַר
יִצְחָק לְיַעֲקֹב קְרַב כְּעַן וְאִמַּשְׁךָ בְּרִי הַאַתְּ
דֵּין בְּרִי עֵשָׂו אִם לָא׃ 22 וְקָרַב יַעֲקֹב
לְוָת יִצְחָק אֲבוּהִי וּמַשֵּׁיהּ וַאֲמַר קָלָא קָלָא
יַעֲקֹב וְיָדַיָּא יְדֵי עֵשָׂו׃ 23 וְלָא אַכִּיר
אֲרוּם הֲווֹ יְדוֹהִי כְּיְדֵי עֵשָׂו אָחוּהִי שַׂעְרָנִין
וּבָרַכֵיהּ׃ 24 וַאֲמַר אַנְתְּ דֵּין בְּרִי עֵשָׂו
וַאֲמַר אֲנָא׃ 25 וַאֲמַר קָרֵב לִי וְאֵיכוֹל מִצֵּיד
בְּרִי בְּדִיל דִּתְבָרְכִנָּךְ נַפְשִׁי וְקָרַב לְוָתֵיהּ
וְאָכַל וְאַיְתִי לֵיהּ חֲמַר חֲמָרָא וְשָׁתִי׃
26 וַאֲמַר לֵיהּ יִצְחָק אֲבוּהִי קְרַב כְּעַן וְנַשֵּׁק
לִי בְּרִי׃ 27 וְקָרַב וְנַשֵּׁיק לֵיהּ וְאַדְכַּר
יָת רֵיחַ לְבוּשׁוֹהִי וּבָרְכֵיהּ וַאֲמַר חֲמִי רֵיחַ
בְּרִי כְּרֵיחַ חַקְלָא דִּי בָרְכֵיהּ יְיָ׃ 28 וְיִתֶּן
לָךְ יְיָ מִטַּל שְׁמַיָּא וּמִשְׁמַנֵּי אַרְעָא וְסַגִּי
עִבּוּר וּמִשְׁתָּא׃ 29 יִפְלְחוּן לָךְ עַמְמִין
וְיִסְגְּדוּן לָךְ מַלְכְוָן הֱוֵי שַׁלִּיט בְּאַחוּךְ
וְיִסְגְּדוּן לָךְ בְּנֵי אִמָּךְ לָטַיָּךְ לָטַיָּךְ יְהֵי
וּבָרְכָךְ בְּרִיכַיָּךְ בְּרִיכַיָּךְ יְהֵי׃ 30 וַהֲוָה
כַּד שֵׁיצִי יִצְחָק לְבָרְכָא יָת יַעֲקֹב וַהֲוָה
כַּד נְפַק נְפַק יַעֲקֹב מִן קֳדָם יִצְחָק אֲבוּהִי
וְעֵשָׂו אָחוּהִי אֲתָא מִצֵּידֵיהּ׃ 31 וְעָבַד אַף
הוּא מַטְעַמִּין וְעָל לְוָת אֲבוּהִי וַאֲמַר לַאֲבוּהִי
יְקוּם אֲבָא מִצֵּיד בְּרֵיהּ בְּדִיל דִּתְבָרְכִנָּךְ
נַפְשָׁךְ׃ 32 וַאֲמַר לֵיהּ יִצְחָק אֲבוּהִי מָן
אַנְתְּ וַאֲמַר אֲנָא בְּרָךְ בּוּכְרָךְ עֵשָׂו׃
33 וּתְוָה יִצְחָק תְּוָהָא רַבָּא עַד לַחֲדָא וַאֲמַר
מָן הוּא דְּצָד צֵידָא וְאַיְתִי לִי וְאֵיכוֹל מִכֹּל
עָלְמָא עַד לָא אֵיתֵי וּבָרְכֵיהּ וְאַף בְּרִיךְ
יְהֵי׃ 34 כַּד שְׁמַע עֵשָׂו יָת מֵימַר אֲבוּהִי
וְזָעַק זְעָקָא רַבְּתָא וּמְרִירָא לַחֲדָא וַאֲמַר
לַאֲבוּהִי בָּרְכַנִּי אַף אֲנָא אֲבָא׃ 35 וַאֲמַר
אֲתָא אָחוּךְ בְּחוּכְמָא וְנָסַב בִּרְכָתָךְ׃
36 וַאֲמַר הֲכִי קְרָא שְׁמֵיהּ יַעֲקֹב וְהָא
שְׁקַרְנִי הָדֵין תְּרֵין זִמְנִין יָת בּוּכְרָתִי נָסַב
וְהָא כְּעַן נָסַב בִּרְכָתִי וַאֲמַר הָא לָא אַתְּ
אַבְקֵיתָ לִי בִּרְכָתָא׃ 37 וְעָנָה יִצְחָק וַאֲמַר
לְעֵשָׂו הָא רַבָּנָא שַׁוִּיתֵיהּ לָךְ וְיָת כָּל אַחוֹהִי
יְהַבִית לֵיהּ לְעַבְדִין וְחִנְטִין וְסָמָקִין
סְעַדְתִּיהּ וּלְכוֹן מָה אֶעְבֵּד בְּרִי׃ 38 וַאֲמַר
עֵשָׂו לַאֲבוּהִי הֲבִרְכָתָא חֲדָא הִיא לְךָ אֲבָא
בָּרְכַנִּי אַף אֲנָא אֲבָא וּנְטַל עֵשָׂו קָלֵיהּ
וּבְכָא׃ 39 וְעָנָה יִצְחָק אֲבוּהִי וַאֲמַר לֵיהּ
הָא מִטַּל אַרְעָא יְהֵי מוֹתָבָךְ וּמִטַּל שְׁמַיָּא
מִלְּעֵילָּא׃ 40 וְעַל סַיְפָךְ תֵּיחֵי וְיָת אַחוּךְ
תִּפְלַח וְיָהֵי כְּעִדָּן דְּתִתְרְעֵי וְתַעְבֵּר
וְתִפְרוֹק עֻלֵּיהּ מֵעַל צַוְּרָךְ׃ 41 וְשָׂטֵן עֵשָׂו
לְיַעֲקֹב עַל בִּרְכְתָא דִּי בָרְכֵיהּ אֲבוּהִי וַאֲמַר
עֵשָׂו בְּלִבֵּיהּ יְקָרְבוּן יוֹמֵי אֵבֶל אֲבָא וְאֶקְטוֹל
יָת יַעֲקֹב אָחִי׃ 42 וְאִתְחַוִּיאוּ לְרִבְקָה
פִּתְגָמֵי עֵשָׂו בְּרַהָא רַבָּא וְשַׁלְחַת וְקָרַת
לְיַעֲקֹב בְּרַהָא זְעִירָא וַאֲמַרַת לֵיהּ הָא עֵשָׂו
אָחוּךְ מִתְנַחֵם עֲלָךְ לְמִקְטְלָךְ׃ 43 וּכְעַן
בְּרִי קַבֵּל מֵימְרִי וְקוּם אִזְדְּמַן לְמֵיזַל לְוָת
לָבָן אָחִי לְחָרָן׃ 44 וְתִתְּבִי עִמֵּיהּ יוֹמִין
חֲדָא עַד דִּי יְתוּב רוּגְזָא דְּאָחוּךְ׃ 45 עַד
דִּי יְתוּב תְּקוֹף רוּגְזָא דְּאָחוּךְ מִנָּךְ וְיִתְנְשֵׁי
יָת דִּי עֲבַדְתְּ לֵיהּ וְאֶשְׁלַח וְאֶדְבְּרִנָּךְ מִתַּמָּן
לְמָא אֶתְכַּל תְּרֵיכוֹן יוֹמָא חֲדָא׃ 46 וַאֲמַרַת
רִבְקָה לְיִצְחָק קְלִילַת חַיַּי מִן קֳדָם בְּנָת
חִתָּאֵי אִם נָסֵב יַעֲקֹב בְּרַהָא זְעִירָא מִן בְּנָת
חִתָּאֵי כְּאִלֵּין מִבְּנָת אַרְעָא לְמָא לִי חַיִּין׃

XXVIII. 1 וּקְרָא יִצְחָק לְיַעֲקֹב וּבָרְכֵיהּ
וְפַקֵּיד יָתֵיהּ וַאֲמַר לֵיהּ לָא תִסַּב אִנְתָּא מִבְּנָת
כְּנָעַן׃ 2 קוּם אִזְדְּמַן לְמֵיזַל לְפַדַּן אֲרָם
לְבֵית בְּתוּאֵל אֲבוּהִי דְּאִמֵּיךְ וְסַב לָךְ מִתַּמָּן
אִנְתָּא מִבְּנָת לָבָן אֲחוּהִי דְּאִמֵּיךְ׃ 3 וְאֵל
שַׁדַּי יְבָרֵךְ יָתָךְ וְיַפְרֵי יָתָךְ וְיַסְגֵּי יָתָךְ
וְתֶהֱוֵי לְכִנְשָׁא דְּעַמְמִין׃ 4 וְיִתֶּן לָךְ יָת
בִּרְכָתָא דְּאַבְרָהָם לָךְ וְלִבְנָיךְ עִמָּךְ בְּדִיל
דִּתֵּרַת יָת אַרְעָא דְּתוֹתְבוּתָךְ דִּי יְהַב יְיָ
לְאַבְרָהָם׃ 5 וְשַׁלַּח יִצְחָק יָת יַעֲקֹב וַאֲזַל
לְפַדַּן אֲרָם לְוָת לָבָן בַּר בְּתוּאֵל אֲרַמָּיָא
אֲחוּהִי דְּרִבְקָה אִמֵּיהּ דְּיַעֲקֹב וְעֵשָׂו׃
6 וַחֲזָא עֵשָׂו אֲרוּם בָּרַךְ יִצְחָק יָת יַעֲקֹב
וְשַׁלַּח יָתֵיהּ לְפַדַּן אֲרָם לְמִסַּב לֵיהּ מִתַּמָּן
אִנְתָּא בְּמִבְרְכֵיהּ יָתֵיהּ וּפַקֵּיד עֲלוֹהִי לְמֵימַר
לָא תִסַּב אִנְתָּא מִבְּנָת כְּנָעַן׃ 7 וְשָׁמַע
יַעֲקֹב לְמֵימַר אֲבוּהִי וּלְאִמֵּיהּ וַאֲזַל לְפַדַּן
אֲרָם׃ 8 וַחֲזָא עֵשָׂו אֲרוּם בִּישָׁן בְּנָת כְּנָעַן
בְּעֵינֵי יִצְחָק אֲבוּהִי׃ 9 וַאֲזַל עֵשָׂו לְוָת
יִשְׁמָעֵאל וְנָסַב יָת מָחֲלַת בַּת יִשְׁמָעֵאל בְּרֵיהּ
ד

BENEDICTI ARIÆ MONTANI HISPALENSIS DE VARIA IN HEBRAICIS LIBRIS LECTIONE, AC DE MAZZORETH RATIONE ATQVE VSV,

PRÆFATIO AD LECTOREM.

MAGNA olim antiquis Israelitis sacrorum librorum lectionis conseruandæ religio magnaque cura fuit, & ille sibi diuinitus creditus & commendatus thesaurus, in quo vitæ æternæ mysteria continebantur, omni diligentia atq. custodia dignissimus habitus, atque ita conseruari debere creditus est, vt ne quid nõ verbo tantùm, sed nec minimorum etiam apicum detrimenti in eo fieret, omnibus modis & rationibus fuerit prospectum. Nulla autem eius conseruandæ commodior ac certior ratio visa fuit, quàm vt omnium mentibus summo studio assidua lectio, meditatio, recitatio ac pronuntiatio ab ipsa vsque pueritia inita constaret. Hoc enim pacto & librorum incorrupta veritas conseruari, & sapientiæ in ipsis contentæ maximus vsus percipi potuit, atque Dei mandato obediri, à quo legis & disciplinæ suæ cognitio & cura huiusmodi imposita fuit. Sicut scriptum est: Audi Israel ceremonias & iudicia, quæ ego loquor in auribus vestris hodie; *Deut. 5.* discite ea, ac opere complete. Quanquam enim diuinæ legis sacri libri à Mose conscripti in tabernaculi interioris arca religiosissimè seruandi depositi fuerint, multa tamen illorum exemplaria sacerdotum, quibus id munus creditum est, manu aut aliorum opera descripta à sacerdotibus collata & probata, ad lectionis doctrinæ & explicationis, atque omnem publicarum & priuatarum vsum rerum multis ex Israelitico populo fuere: illi enim libri omnibus & pueris & senibus, viris & fœminis legendi propositi sunt, ad quorum normam omnes singulorum vitæ rationes institui debuere. Et nunc audi Israel præ- *Deut. 4.* cepta & iudicia quæ ego doceo te, vt facias ea, vt viuas, & ingrediens possideas terram, quam Dominus Deus patrum vestrorum daturus est vobis: non addetis ad verbũ quod vobis loquor, nec auferetis ex eo. Custodite mandata Domini Dei vestri, quæ ego præcipio vobis. Ne obliuiscaris verborum quæ viderunt oculi tui, & ne excidant de corde tuo cunctis diebus vitæ tuæ, docebis ea filios & nepotes tuos; & cætera quæ in hanc sententiam plurima Moses illo in loco diuinorum librorum lectionis, ac perpetuæ meditationis & memoriæ commendandæ studio subiungit.

SED cùm Satanæ malitia & callido consilio contentoque conatu sæpe procuratum fuerit, vt hominum animi à sacrorum librorum lectione & meditatione auerterentur, humana etiam nequitia ab honesto labore & studio ad ignauiam & viles curas plerumque degenerans, commoditates multas Satanæ crearet, ad id quod cupiebat, obtinendum: accidit aliquando vt discessione in populo Israelitico facta, & hominibus vitiosa consuetudine corruptis, non modò illud diuinorum oraculorum studium intermissum, atque memoria omnis & exercitatio penè extincta fuerit; sed præter illud sacræ legis primum exemplar, quod in arca seruabatur, vix vnum in omni illa quondam sancta Ierusalem ciuitate huius magni thesauri publico repositorio reperiretur: cuius lectio Scribis, Sacerdotibus & Regibus ipsis omnino peregrina, & ad admirationem vsque obsoleta visa fuit. Quanquam verò illa iam tempestate diuinæ legis exemplaria aliquot Iosiæ regis optimi iussu sacerdotum & scribarum procuratione descripta, & non studiosis modò, sed populo omni fuerint tradita: tamen Israelitarum & Iudæorum rebus non multò pòst labefactatis, hominibusque ipsis longa & miserrima septuaginta annorum seruitute occupatis, fieri non potuit, quin aliquod detrimentum sacris etiam libris allatum fuerit; vel quòd qui antea docti instructique eorũ lectione fuerant, inopia & rei familiaris cura importuno & assiduo labore pressi, non possent mentis atque animi contentione omni id studium in sacris libris ponere, quod res ipsa postulabat: vel, quòd amisso iam illius linguæ familiari vsu, atque in peregrini sermonis consuetudinem mutato, ille germanus Hebraicorum verborum sonitus minùs rectè exprimi posset ab omnibus, nisi multa cura quam vel continuæ miseriæ tædium non admitteret, vel etiam antiquioribus hominibus extinctis, qui his superstites manerent posteri in aliena regione & lingua nati atque educati, quicquid in sacris libris legerent, ad familiaris figuram sermonis pronuntiarent. Constat enim apud omnes qui antiquas Hebræorũ historias legerunt, Iudæis Hebraicæ linguæ vsum in Chaldaicum primùm sermonem, deinde ex illa captiuitate in patriam restitutis, in Syriacum degenerasse. Cùm verò Hebræi omnes & Chaldæi, atque alij etiam qui harum nationum linguas, tamen degeneres, retulere, vt Arabes & Syri libros scriptaque omnia sua sine vocalibus scribere consueuerint, atque adeò sacra omnia tum Legis, tum Propherarum & Psalmorum volumina hanc formam quondam tenuerint; nihil mirandum esset, si vel temporum iniuria, vel huiusmodi tempestatum, in quas populus incidit, causa, vel quorundam librariorum incuria aliquid vitij in scripturam sacrorum voluminum irrepserit,

quod

cùm id in nullis aliis vel Chaldæorum, vel Græcorum, vel Latinorum libris contingere videamus. Esse autem & fuisse antiquissimum huius Mazzoreth vsum, atque ab ipsis Israelitarum primis ferè calamitatibus natum, tum res ipsa, quæ ferè, vt diximus, pronuntiationis varietate constat, tum etiam Hebræorum doctorum libri omnes docent, quibus hæc MAZZORETH auctoritas frequenter citatur. Sunt nobis integra Biblia Hebraica manuscripta ante annos, vt scriptura indicat, quadringentos: sunt in Complutensi bibliotheca nostris antiquiora: elegantissima vidimus Bononiæ in Prædicatorum monasterio, & in Canonicorum cœnobio, vidimus Mediolani apud Dominicanos optima & antiquissima exemplaria: in quibus omnibus constantissima & sibi omnino consentiens MAZZORETH adscripta est eadem quæ in Venetis & in Bombergianis codicibus circumfertur. Hanc autem quòd non minus vtilem quàm cæteræ in aliis linguis variæ lectiones, imò præter cæteras vtilissimam fore arbitraremur, huic sacro Regiorum Bibliorum Apparatui addendam quàm fidelissimè curauimus, addita interpretatione eorum verborum, quæ non Grammatica tantùm ratione, sed significatione ipsa diserepare obseruantur: vt doctus lector, vtraque lectione simul composita, in arcano illo sententiæ inueniendæ genere exerceatur. ipse enim vltrò vbi hanc rationem inuenerit, planè iudicabit neutram partem esse meritò reijciendam.

PORRÒ verba ad indicandam varietatem lectionis, iam inde à principio in Mazzoreth vsurpata sunt כתיב קרי יהיר, quorum illæ significationes sunt: כְּתִיב indicat sic scriptum esse in contextu: קְרִי verò ita legi solere; יהיר autem literam vel punctum præter Grammaticam rationem redundare docet. Hæc igitur quicunque attentè atque æquo animo legerit omnia, intelliget nimirum vel temporum iniuria, vt credere par est, vel Iudæorum inuidia, vt quidam accusare volunt (qui tamen neque auctorem, neque tempus, neque argumentum certum, quamobrem Iudæi id fecerint, indicant) non tantam calamitatem esse allatam, quantam apud huius Mazzoreth antiquissimæ ignaros exclamari audimus. Quod superest, illud est, Christianum omnem lectorem admonere & obsecrare, vt omnibus iis lectionibus, quæ ad diuini verbi explicationem & cognitionem pertinent, vno tantùm pietatis exercendæ & promouendæ studio ductus vtatur, fugiat verò contentionem, cuius nullus vnquam in pietate colenda probatus vsus fuit. Datum Antuerpiæ, Idib. Ianuariis. 1572.

BENEDICTI ARIÆ MONTANI DE EXEMPLARI PSALTERII ANGLICANI ANIMADVERSIO.

CVM in disciplinarum & scientiæ rationibus componendis nihil magis incommodum sit, quàm vt incerta pro certis habeantur, lectorem admonendum duximus, non omnia, quæ aliquando commendantur, manuscripta exemplaria eam fidem mereri, quam ex commendantium auctoritate æstimari oportuerat. id cùm frequenti iam exemplo in alijs libris deprehenderimus, in vno Anglicano Psalterio Hebraicis literis manuscripto manifestè indicare possumus, quòd id exemplaris correctißimi et antiquißimi nomine à doctißimo in nostra ætate scriptore, præcipuę in Ecclesia dignitatis viro non à se visum, sed ex alterius relatu summè laudabatur, atque ad grauissimæ sententiæ à se prolatæ, testimonium & argumentum citabatur in libro qui De optimo genere interpretandi scripturas inscribitur: illic enim contendit auctor, multa in Bibliis Hebraicis loca esse deprauata & corrupta, Iudæorum, vt dici solet, malitia; idque adstruit ex fide exemplaris Psalterij, quod magno in pretio haberi in Anglia dicit, idemque sancti Augustini Archiepiscopi fuisse quondam affirmat, in eoque multa esse correcta, quæ in aliis Bibliis corrupta sunt; vt quòd Ierusalem *perpetuò scribatur, & non* Ierusalaim, *vt in omnibus legitur aliis: atque vt verè vocabatur illa ciuitas, sicut à nobis in Geographia est demonstratũ. Deinde vnum maximi momenti affert locũ, ibidem, vt ait, integrè conseruatum, in cæteris verò mutilum; is est Psalmi nonagesimi sexti decimus versus, Dicite in gentibus, quia Dominus regnauit à ligno; testatur enim illud, à ligno, in hoc Psalterio esse, quod Iudæorũ malitia olim euulsum inde sit, vt ex Iustino Martyre auctore Græco ipse alijque citant. Cùm verò ad huius sacri Bibliorum operis instructionem nihil non conquirendum nulli difficultati, aut tempori, aut loco cedendum duxerimus, atque varia Hebraica, Græca, Chaldaica, & Latina exemplaria, Deo nostros conatus promouente, comportauerimus; nacti etiam sumus illud exemplar Psalterij appellatum Anglicanum, quod tanquam thesaurum magnum diligentissimè conseruatum Ioannes Clonens doctissimus & pientissimus vir ex Thomæ Mori familia possidet; is enim & optimi exemplaris Pentatheuci Græci, & huius Psalterij nobis copiam fecit. Sed cùm Psalterium videremus, non potuimus non vehementer dolere, grauissimo & doctissimo viro, qui ex aliena fide scripserit & docuerit, sic turpiter esse impositum. Cùm primis enim neque liber antiquus est, neque ab aliquo, qui Hebraicam linguam cognorit, scriptus, sed à scriba Latinas eleganter pingendi literas non ignaro, octoginta, aut ad summum centum ab hinc annis depictus, breuis liber charactere Hebraico, imitatione magis & pingendi peritia quàm legendi notitia relato, adeò corruptè descripto, vt vix vllum verbum integritatem suam retinere videatur. habet nonnullorum Psalmorum Latinam interpretationem nostram vulgatam, & annotatiunculas illum Iacobi de Valentia stylum redolentes, perbreues illas & raras. Cùm puerilem omninò rem esse deprehendissem, tamen ad nonagesimũ sextũ Psalmũ me contuli, ibi non modò non reperi illud testimonium, à ligno, verùm totum illum dimidium versum desideraui, videlicet, Dicite in gentibus quia Dominus regnauit: & tamen in toto libro quanquã plura verba & integræ sententiæ desiderentur,*

quod poſtea per doctiſſimos viros, qualis Eſdras, & poſtea Gamaliel, Ioſeus, & Eleazarus, aliíque magni nominis fuere, diligenter vt ſartum tectum redderetur, fuerit procuratum: ita vt cùm huius linguæ vſus non iam vulgaris vt antea, ſed inter doctos tantum contineretur, magno ſtudio communiter proſpectum fuerit, vt ſacra lectio quàm integerrima incorruptiſſimaque conſtaret. Ex horum autem virorum vel collegio vel inſtitutione per diſcipulos poſterioribus ſæculis accepta & exculta illum vtiliſſimum theſaurum ad noſtra vſque tempora conſeruatum extitiſſe arbitramur, qui quod quærentibus varias Hebraicorum Bibliorum quæcunq. vnquam fuere, lectiones abundè & fideliter tradat, מָסוֹרֶת hoc eſt, Traditio, vel traditionalis eſt appellatus, idemq. tanta diligentia olim, tanta cura conſeruatus & ſedulitate, vt nullam vel minimam in variis exemplaribus diſcrepantiam admiſiſſe vel à diligentiſsimo & perſpicaciſſimo alicuius ingenio & iudicio deprehenſus vnquam fuerit: in quo duo maxima & cognitu digniſsima, atque ad moroſos calumniatores redarguendos oportuniſsima animaduertere eſt; quæ diuinam prouidentiam ſacrorum librorum integritati perpetuò aſsiſtentem, probare poſſunt. Alterum eſt, ferè omnem librorum varietatem, ſiue ea ex deprauatione antiquæ pronuntiationis, ſiue ex librariorũ incuria aut inſcitia profecta fuerit, in ſola Grammatica nonnullarũ dictionum ſcriptura conſiſtere, eamque in punctis, hoc eſt, vocalibus iis quæ vicinitate quadam ita contiguæ ſibi ſint, vt ab vnius recta pronuntiatione aberrantibus, in aliam ferè deflectendum ſit: id quod non huic modò, ſed cæteris omnibus linguis accidere, imò vſu venire videmus. Apud Græcos enim α & η, ε & ι, adeò ſibi aſſonæ vocis erant, vt quæ ab aliis per Alpha & E pſilon, pronuntiabãtur & ſcribebantur, ab aliis per Ita & per Iota prolata ſcriptaque conſtarent; ex quo fonte illæ Græci ſermonis varietates, quas Dialectos dicunt, emanarunt. Videmus autem, quotidianoque experimento obſeruamus, vnius linguæ homines, qui alienam pronuntiare etiam diligenter ſtudioſeque curant, tamen in hanc vocalium vicinitatem à germano ſono quàm ſæpiſsimè deflectere. Italus cùm Hiſpanicum ſermonem imitatur, pro *ſeñor*, *ſignor*; pro *nueſtro*, *noeſtro* ſonat: contrà Hiſpanus pro Italico *ſignor*, ſuum *ſeñor*; pro *puoco*, *pôco* profert. Quin & in vna eademque lingua in eadem vrbe qui rudius ſonant, vt negligentiores aut ruſticiores aliquando plures ſunt, in hanc aſſonantiam vocalium plerumque proruunt. Nam vt è patria mea lingua exempla tantùm afferam, cùm poſſem & ex aliis, quas quoque noui, afferre paſſim, audimus pro *principe*, *prencipe*; pro *iuſtitia*, *ioſticia* in Hiſpanico ſermone pronuntiari: & tamen quanquam hæc in vocalibus varietas vel vitio, vel conſilio admittatur, dum conſonantium præcipuarum expreſſa conſtet vis, nullum in ſignificatione detrimentum accipitur. facilè namque cognoſcit Italus quid ſibi ſignificet Hiſpanus cùm ſic loquitur: *ſeñor nueſtro*. Nulla ſignificationis parte eruditioris pronũtiationis compos Hiſpanus fraudatur, cùm à ruſticis audit, *Señor prencipe demando ioſticia*. vt interim omittam quæ plurima Latini de ſuarum vocalium affinitate & tranſmutatione etiam notauere, vt de Sylla, Sulla; Vertuno, Vortuno; Meſij, Miſij; veſtrum, voſtrum, & cæteris. Hæc autem quæ in hoc genere producta nobis ſunt, eò omnia tendunt, vt oſtendamus nullum ferè eſſe in ſacrorum librorum lectione detrimentum ſententię, vbi varietas tantùm in vocalium vicinitate punctorum aut etiam in quantitate conſiſtit, vt cùm pro longa, breuis; pro breui, ſemibreuis in ipſo lectionis contextu ſcripta eſt; pro a ſimplici, a compoſitum; pro e, i; pro u, o, vel contrà legitur; vbi litera duplex, hoc eſt, affecta puncto daghes pro ſimplici, quam raphen notat, ſcribitur. Et quidem maxima in his lectionibus varietatis pars in huiuſmodi punctorum diſcrepantia conſiſtit, vt toto huius MAZZORETH, ſiue variarũ lectionum volumine apertiſſimè demonſtrabitur. Sed eſt etiam aliud varietatis genus in iis conſonantibus literis, quæ vel pronuntiationis affinitate, vel figuræ ſimilitudine, quàm proximè aliæ alias referunt. cuius generis ſunt אהוי . בגד כפת . ר, ח & aliæ, quarum affinitatem vel in hoc quadrato characterum genere, quo à diſceſſione Iſraelitarum Iudæi vſi ſunt, facile erit cuiuis obſeruare: vel in alio illo antiquo, quod commune omnibus Iſraelitis cùm fuiſſet, apud Samaritanos eſt conſeruatum, qui illarum literarum ignari non ſunt, animaduertere etiam poſſunt.

EST & alia quoque varietas, quæ tametſi rarioribus exemplis deprehendatur, tamen plus vel dubitationis vel negotij afferre legentibus poſſit, ad germanæ lectionis ſtatuendam rationem: id verò genus eſt, cùm verba omnino & voce & ſignificatione diſſimilia indicantur, alterum in contextu ipſo lectionis, alterum in margine annotatum. cuiuſmodi illa ſunt, יְשַׁכְּבֻנָה יִשְׁגְּלֻנָה וּבַטְּחֹרִים וּבָעְפָלִים quæ admodũ rara ſunt, pro tantæ horum librorum antiquitatis, & illius gentis apud quam conſeruata ſunt, calamitatum ratione penè immenſa. Ea verò quæcunque huius generis fuerint, quanquam ex antecedenti & conſequenti ſententiæ obſeruatione dignoſci recto iudicio poſſent, tamẽ vbi ſemel olim vel ex traditione, vel ex alio quouis argumento diſcrepare dicta fuere, tanta religione ſunt excepta, vt in Mazzoreth cum aliis omnibus referri debere iudicarentur: neutra enim earum reiicienda, imò vtraque ſimul & retinenda & componenda viſa eſt. Quanquam enim altera magis ſequacem apertamque ſententiam redderet, vtraque tamen ſimul plenã magis & ſignificationis pondere grauiorem reddere cõperiebatur. Hæc, quam expoſuimus, omniũ in Hebraica lectione varietatẽ, ſumma eſt, quas diligẽtiſsimè obſeruatas, collectas & enumeratas à multis annis, quorum certa ratio nondum conſtat, ad noſtra vſque tempora in omnibus manuſc. Bibliorum exemplaribus, quæ vel in Aſia, vel in Africa, vel in Europa ſunt, ſine vlla diſcrepantia adſcripta, magna cum legentium omniũ admiratione viſuntur. Neq. enim tantam harũ מסורה ſimilitudinẽ & conſtantiam manifeſto diuinæ prouidentiæ argumento carere arbitramur,

cùm

כְתִיב & קְרִי & יַתִּיר

GENESIS.

כתיב (i. scribitur)	קרי (i. legitur)	
הַיְצֵא	הַוֹּצֵא	8, 17
וּצְבוּים	וּצְבִים	10, 19

Idem infr. cap. 14. occurrit.

הַנַּעֲרָה	הַנַּעֲרָ	24, 14

sic infra pluries.

וַיּוּשָׁם	וַיּוֹשֶׁם	33
גּוּיִם	גּוֹיִם	25, 23
יתיר ה׳	צִידָה	27, 4

.i. abundat ה

בָּאגָד	בָּגֶד	30, 11
צֻוָּארָיו	צַוָּארָו	33, 4
יְעוּשׁ	יְעִישׁ	36, 5

sic infr. vers. 14.

תֵּימַן	תּוּמָן	15
אֲסִירֵי	אֲסוּרֵי	39, 20
הָאֲסִירִים	הָאֲסוּרִים	22

EXOD.

מַה זֶּה	מַזֶּה	1, 2
יְבֵאֲךָ	וְבֵאֲךָ	13, 11
וַיִּלּוּנוּ	וַיִּלִּינוּ	16, 2
תַּלִּינוּ	תַּלּוּנוּ	8
לוֹ	לֹא	21, 8
וְעַמְדָיו	וְעַמְדָו	27, 11
מִטַּבְעֹתָיו	מִטַּבְעֹתָו	28, 28

sic infr. cap. 39, 21.

בְּרֵעוֹ	בְּרֵעֹה	32, 17
מִיָּדוֹ	מִיָּדָו	19
בְּרִיחָיו	בְּרִיחָו	35, 11
קְצוֹתָיו	קְצוֹוֹתָו	37, 8

LEVITICVS.

יָדָיו	יָדוֹ	9, 22

sic infr. 16, 21.

לוֹ	לֹא	11, 21
יִקְרְחוּ	יִקְרְחֻ	21, 5
לוֹ חֹמֶ׳	לֹא חֹמֶ׳	25, 30

NVMERI.

קְרוּאֵי	קְרִיאֵי	1, 16
הַפְּרוּים	הַפְּדֻיִם	3, 51

11, מָצָתִי *cum defectu* א *pro* מָצָאתִי

עָנָיו	עָנָו	12, 3
חֵלִינוּ	תֵּלּוּנוּ	16, 11
וַיּוּרֶשׁ	וַיּוֹרֶשׁ	21, 32
קְרוּאֵי	קְרִיאֵי	26, 9
תְּנוּאוּן	תְּנִיאוּן	32, 6
וְהָיוּ	וְהָיָה	34, 4

DEVTERON.

בָּנָיו	בָּנָו	2, 33
מִצְוֹתָיו	מִצְוֹתָו	5, 10

Idem habes infr. 8, 2. & 28, 10.

שָׁפְכוּ	שָׁפְכָה	21, 7

22, Per totum caput *sæpe* נַעֲרָ *inuenitur pro* נַעֲרָה

ק׳	כת׳	
וּבַטְחוּרִים וּבַעְפֻלִים		28, 27
יִשְׁכָּבֶנָּה	יִשְׁגָּלֶנָּה	30
וּצְבוּים	וּצְבוֹיִם	29, 28
יַתִּיר ו׳	בָּמוֹתָי	13
בָּנָיו	בָּנָו	33, 9

IOSVE.

אַחְיוֹתַי	אַחְוֹתַי	2, 13
וּבֵינָיו	וּבֵינָו	3, 4
מֵאָדָם	בֵּאָדָם	16
כַּעֲלוֹת	בַּעֲלוֹת	4, 18
עָבְרָם	עָבְרָנוּ	5, 1
וַיֹּאמֶר	וַיֹּאמְרוּ	6, 6
תֹּקְעִי	תֹּקְעוּ	8
הָלוֹךְ	הָוּלוֹךְ	12
וָאֵרָא	וָאֵרָאה	7, 21
בֵּינָיו	בֵּינָו	8, 11
לָעִי	לָעִיר	12
בָּעִי	בָּעִיר	16
וַיֹּאמֶר	וַיֹּאמְרוּ	9, 7
וּשְׁפֵלָתוֹ	וּשְׁפֵלָתֹה	11, 16
וְהָיוּ	וְהָיָה	15, 4

sic infr. 18, 12. & vers. 19.

הַגָּדוֹל	הַגָּבוֹל	47
וְשׁוֹכוֹ	וְשׁוֹכֹה	48
וְיָנוּם	וְיָנוּם	53
יָכְלוּ	יוֹכְלוּ	63
תֹּצְאֹתָיו	תֹּצְאֹתָו	16, 3
הָעַמּוֹנָה	הָעַמּוֹנִי	24
וְשַׁחֲצִימָה	וְשַׁחֲצוּמָה	19, 22
וְהָיוּ	וְיִהְיוּ	29
גּוֹלָן	גֹּלָן	20, 8

sic infr. vers. 27.

רִאשׁוֹנָה	רִאשׁוֹנָה	21, 10
בְּעֵבֶר	מִעֵבֶר	22, 7
בֵּינֵינוּ	בֵּנֵינוּ	24
וַאֲרֻבָּה	וָאֲרֻבָּ	24, 3
וַאֲבִיא	וָאֲבָאה	7
מֵעֵבֶר	בֵּעֵבֶר	15

IVDICVM.

יוֹשְׁבֵי	יֹשֵׁב	1, 27
בְּצַעֲנַנִים	בְּצַעֲנִים	4, 11

19 צָמֵתִי *cum defectu* א *pro* צָמֵאתִי

וּבָאוּ	יָבָאוּ	6, 5
צְלִיל	צְלוּל	7, 13
וַיְנוּסוּ	וַיְנִיסוּ	21
מַלְכָה	מַלְוֹכָה	9, 8
מַלְכִי	מַלְוֹכִי	12
וֶרֵעוֹתַי	וְרֵעוֹתַי	11, 37
וָאִשְׁמָה	וָאִישְׁמָה	12, 3
דְּבָרֶךָ	דְּבָרְיךָ	13, 17
פֶּלִי	פֶּלְאִי	18
לִי	לִה	16, 18
הָאֲסוּרִים	הָאֲסִירִים	21

sic infr. vers. 25.

כְּטוֹב	כְּיטוֹב	25
וַהֲמִשֵּׁנִי	וַהֲמִשֵּׁנִי	26

ק׳	כת	
וְאַתְּ	וְאַתִּי	17, 2
לַהֲשִׁיבָה	לַהֲשִׁיבוֹ	19, 3
כַּעֲלוֹת	בַּעֲלוֹת	25
בְּנֵי	...	20, 13
וַיְצִיוּ	וַיְצַוּ	21, 20
לָרִיב	לָרוּב	22

RVTH.

יַעַשׂ	יַעֲשֶׂה	1, 8
מוֹדַע	מוֹדֵעַ	2, 1
וְשַׂמְתִּ	וְשַׂמְתִּי	3, 3
וְיָרַדְתִּ	וְיָרַדְתִּי	
וְשָׁכַבְתִּ	וְשָׁכַבְתִּי	4
אֵלַי	...	5

12 אֹם *scribitur sed non legitur.*

אֵלַי	...	17
וְאֶדְעָה	וְאֵדְעָ	4, 4
קָנִיתָ	קָנִיתִי	5

I SAMVEL.

1, 17 שֵׂלַחְךָ *cum defectu* א *pro* שֶׁאֵלַתְךָ

וְלוֹ	וְלֹא	2, 3
מְרִיבָיו	מְרִיבוֹ	10
עָלָיו	עָלוֹ	
בְּעֵינָיו	בְּעֵינָו	3, 18
יַד	יָד	4, 13

5, 6 *& sæpius in hoc capite.*

בַּטְחוּרִים	בַּעְפֻלִים	
וַיַּעֲלֵהוּ	וַיַּעֲלֵהָ	7, 9
מִבִּנְיָמִין	מִבֶּן־יָמִין	9, 1
הַגָּגָה	הַגָּגָ	26

10, 7 תָּבֹאינָה *cum iod redundante.*

כְּחֹם	בְּחֹם	11, 9
וַיֹּאמְרוּ	וַיֹּאמֶר	12, 10
וַיּוּחֶל	וַיֶּחֱל	13, 8
אָמְרוּ	אָמֶר	19
וַתֶּאֱרְנָה	וַתָּרֹאנָה	14, 27
וַיַּעַט	וַיַּעַשׂ	32
הַשָّלָל	שָׁלָל	
וַיֹּאמֶר	וַיֹּאמְרוּ	15, 16
וְעֵץ	וְחֵץ	17, 7
מִמַּעַרְכוֹת	מִמַּעְרוֹת	23
וַיֶּאֱהָבֵהוּ	וַיֶּאֱהָבוּ	18, 1
לָשִׁיר	לָשׁוּר	6
עוֹיֵן	עֹיֵן	9
בְּנָיוֹת	בְּנָוֹת	19, 18
בְּנָיוֹת	בְּנָוֹת	19

sic infr. vers. 23 bis.

לֹא־יַעֲשֶׂה	לוֹ־עֲשֶׂה	20, 2
אֶל	עֶל	24
אָזְנִי	אֲזָנִי	22, 17
לְרוֹאֵג	לְרוֹעֵג	18

sic infr. bis.

24, 5 אֹיְבֶיךָ *Iod abundat. sic infr. cap. 26, 8.*

מֵהַמְּעָרָה	מִן־הַמְּעָרָה	9

ק׳	כת׳	
וְאַתָּה	וְאַתָּ	19
כָּלְבִּי	כָּלְבָּו	25, 3

8 בָּנוּ *deficit* א *pro* בָּאנוּ

אֲבִינַיִל	אֲבוּנַיִל	18
עֲשׂוּוֹת	עֲשׂוֹוֹת	
וַהֲבֹאת	וַהֲבֹאתִי	34
סְבִיבֹתָיו	סְבִיבֹתָו	26, 5

sic infr. vers. 7.

מְרַאֲשֹׁתָיו	מְרַאֲשֹׁתָו	7
חֲנִית	הַחֲנִית	22
יָסֹף	יָוסֹף	27, 4
וְהַגִּזְרִי	וְהַגִּרְזִי	8
בָּנָיו	בָּנָו	30, 6
הַיּוֹרֵד	הַיֹּרֵד	24

II SAMVEL.

וָאוֹמַר	וַיֹּאמַר	1, 8
בִּבְגָדָיו	בִּבְגָדָו	11
דָּמְךָ	דָּמִיךָ	16
לַאֲבִיגַיִל	לַאֲבִיגַל	3, 3
לַיִשׁ	לָוִשׁ	16
מוֹבָאֶךָ	מֹבָואֶךָ	25
הָיִית הָיִיתָה מוֹצִיא		5, 2
וְהַמֵּבִיא וְהַמֵּבִי הַמּוֹצִיא		
שִׂנְאוּאֵי	שִׂנְאֵו	8
יָלֵד	*Occidētales scribunt* יָלֵד	6, 23

8 3 ,פְּרַת *legitur sed non scribitur.*

יִשְׂרָאֵל	בִּישְׂרָאֵל	10, 9

11, 1 א הַמְלָאכִים *redundat pro* מְלָכִים.

24 א וַיֹּראוּ הַמּוֹרָאִים *redūdat in his duabus vocibus pro* וַיֹּרוּ הַמּוֹרִים

12, 2 רָאשׁ *abundat* א *pro* רָש

בְּעֵינֵי	בְּעֵינָו	9
וְחַנֵּנִי	יְחַנֵּנִי	22
וַתִּקְרָא	וַיִּקְרָא	24
בַּמַּלְבֵּן	בַּמַּלְכֵּן	31

13, 8 וָתָלוּשׁ *abundat* ו *pro* וַתָּלַשׁ

שׂוּמָה	שׂוּמָה	13, 32

34 אם *scribitur sed non legitur.*

עַמִּיחוּד	עַמִּיחוּד	37
שִׂים	שׂוּם	14, 7
מֵהַרְבַּת	מֵהַרְבֵּית	11

19 אש *duo sunt deficientia, pro* אִישׁ

עָשִׂיתִי	עָשִׂיתִי	21
עַבְדֶךָ	עַבְדֶּךָ	22
וְהַצִּיתוּהָ	וְהַוִּיתוּהָ	30
יָשׂוּב	יָשִׁיב	15, 8
אֲנִיעֲךָ	אֲנוּעֲךָ	20

21 אם *scribitur sed non legitur.*

בְּעֲרָבוֹת	בְּעַרְבוֹת	28

prius significat In transitibus: alterum verò, In campestribus.

וְהַלֶּחֶם	וְלֶהָלֶחֶם	16, 2

illic ל *redundat.*

כֹּה	כִּי	10
כִּי	וְכִי	
בְּעֵינִי	בְּעֲוֹנִי	12
לוֹ	לֹא	18
אִישׁ	בְּדַבְ׳	23

legitur sed non scribitur.

בְּאַחַד	בְּאַחַת	17, 12
בְּעַרְבוֹת	בְּעַרְבוֹת	16
לַעֲזוֹר	לַעְזִיר	18, 3
נָפוֹצֶת	נָפֹצוֹת	8
וְלוֹ	וְלֹא	12
כֵּן	עַל־	20

legitur sed non scribitur.

לוֹ	לֹא	19, 6
הַיַּרְדֵּן	בַּיַּרְדֵּן	31
וְהֶעֱבִירוּ	וַיַּעֲבִירוּ	40
וַיּוּחַד	וַיּוֹחַד	20, 5
עֵינֵינוּ	עֵינֵנוּ	6
וַיִּקָּהֲלוּ	וַיִּקָּהֲלוּ	14
הַכְּרֵתִי	הַכְּרֵי	23
וּשְׁוָא	וּשְׁוָא	25
לָנוּ	לִי	21, 4
יְתַן	יִתַּן	21, 6

9 שְׁבַעְתַּיִם *Iod abundat pro* שְׁבַעְתָּם

הֵמָּה	וְהֵמָּ	
בִּבְחֻלַּת	בְּחֻלַּת	
תְּלוּם שָׁמָּה פְּלִשְׁ׳		12
תְּלָאוּם שָׁמָּה פְּלִשְׁ׳		
וְיִשְׁבִּי	וְיִשְׁבּוּ	16
מָדוֹן	מָדִין	20
שִׁמְעָא	שִׁמְעִי	21
וַיִּתְגָּעַשׁ	וַיִּתְגָּעַשׁ	22, 8
וַיָּהֹם	וַיָּהֹמֶם	14
דַּרְכִּי	דַּרְכּוֹ	33
רַגְלַי	רַגְלַיו	34
מִגְדּוֹל	מִגְדּוֹל	51
דּוֹדוֹ	דֹּדוֹ	23, 9
הַגִּבֹּרִים	גִּבֹּרִים	
וְאַחֲרָיו	וְאַחֲרָו	11
שְׁלֹשָׁה	שְׁלֹשִׁים	13
הַשְּׁלֹשָׁה	הַשְּׁלֹשִׁי	18
חַיִל	חַיִ	20
הָאֲרִי	הָאֲרִיה	
אִישׁ	אֶשֶׁר	21
חֶצְרַי	חֶצְרַו	35
נִשֵּׂאוּ	נִשֵּׂאוּ	37

redundat Iod pro נִשֵּׂא

הָאֲרוֹנָה	הָאֲרוֹנָה	24, 16
אֲרַוְנָה	אֲרַוְנָה	18

† 3 I LIB-

nihil tamen deest quod scriptum antea fuerit; constat enim integra & continuata scriptura, eáque, vt diximus, penè recens, puncti & vocalis ex minio accentus ex Heliotropio depicti, capitales literæ aliquot in initiis Psalmorum aureæ, sed quæ Latinam magis quàm Hebraicam referant formam: ludere ne an illudere scriba ille voluerit, satis dignoscere non poteram. quod ad antiquitatem attinet, sciunt pictores quantam ætatem Heliotropij color ferre valeat; rarissime enim centesimum attingit annum. Vt autem antiquorum & diligenter scriptorum exemplarium fidem sanctam, ita huiusmodi nullam esse oportuit, etiam si mille essent reperta & lecta, nedum vnius nunquam visi ab eo, qui summam auctoritatem affirmare contendebat. Quod Sancto Augustino adscribatur, sic res habet: In prioribus membranis vacuis sunt voculæ quædã scriptæ, eo modo quo scribere solemus, cùm calamũ temperantes experimur, sed à scriptore pingendi literas rudissimo, inter alia verba illa ter aut quater sunt: Hic liber, Hic liber est, hic liber est Sancti Augustini *: atque ille quisquis fuit scriptor, vel alius, cultello abrasit* ncti Augustini *; ita tamen vt obiecta luci membrana lectionem integram prodat, namque atramentum tenacius hæserat, quàm vt abradere ille voluerit vel potuerit. Hinc scilicet æstimatio & auctoritas libro facta est ab iis qui Hebraicè omnino ignorauerint: clarè enim legitur:* Hic liber est sa: *reliqua ad lucem in rasa membrana legũtur. Hæc est antiquitas & maiestas. Est deinde alius versiculus huic subiunctus, qui & scriptoris testimonium & eius scripturam commendat,* Hic liber est sa, *sed litera nescio qua. Porrò idem liber, vt ille habet, multis hîc Antuerpiæ doctis, & Hebraicarum literarum peritis ostensus est (interim dum apud nos per octo menses integros mansit) Christophoro Plantino, qui illum ad nos deferri curauit, Francisco Raphelingio Plantini genero, Guidoni Fabritio eiusque fratri, Ioanni Harlemio, Ioanni Goropio Becano, Aluaro Nonio, doctoribus & aliis compluribus, redditus est à nobis Clementi ad quem pertinebat: usque illum in sua bibliotheca Mechliniæ habet: certior à nobis factus, quid thesauri in eo contineatur. Vt verò totius rei breue specimen præberemus, quod satis esset ad cætera cognoscenda, eum ipsum nonagesimũ sextum Psalmum fidelissimè ad illam fidem descriptũ, huic nostræ animaduersioni adprimendum curauimus.*

PSALMVS XCVI.

Ex Clementis Angli exemplari descriptus.

a alia exẽpl. לְיוֹם

1 שִׁירוּ לַיי שִׁיר חָדָשׁ שִׁירוּ לַיי כָּל הָאָרֶץ׃ 2 שִׁירוּ לַיי בָּרְכוּ שְׁמוֹ בַּשְּׂרוּ מִיּוֹם אֶל יוֹם יְשׁוּעָתוֹ׃ 3 סַפְּרוּ בַגּוֹיִם אֶת כְּבוֹדוֹ בְּכָל
הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו׃ 4 כִּי גָדוֹל אֲדֹנָי וּמְהֻלָּל מְאֹד וְנוֹרָא הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים׃ 5 כִּי כָל אֱלֹהֵי הָעַמִּים אֱלִילִים וַיי שָׁמַיִם עָשָׂה׃
6 הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְתִפְאֶרֶת בְּמִקְדָּשׁוֹ׃ *Principium versiculi 10. deest, nempe*
אַף תִּיכוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט יָדִין עַמִּים בְּמֵישָׁרִים׃
11 יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ יִרְעַם הַיָּם וּמְלֹאוֹ׃
לִשְׁפוֹט הָאָרֶץ יִשְׁפֹּט תֵּבֵל בְּצֶדֶק וְעַמִּים בֶּאֱמוּנָתוֹ׃

b alias לְחַצְרוֹתָיו

Vetus interpres: In atria eius.

7 הַבוּ לַיי מִשְׁפְּחוֹת עַמִּים הַבוּ לַיי כָּבוֹד וָעֹז׃ 8 הַבוּ לַיי כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ
מִנְחָה וּבֹאוּ לְפָנָיו׃ 9 הִשְׁתַּחֲווּ לַיי בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ חִילוּ מִלְּפָנָיו כָּל הָאָרֶץ׃
10 אִמְרוּ &c. Dicite in Gentibus, quia Dominus regnauit.
12 יַעֲלֹז שָׂדַי וְכָל אֲשֶׁר בּוֹ אָז יְרַנְּנוּ כָּל עֲצֵי הַיָּעַר׃ 13 לִפְנֵיי כִּי בָא כִי בָא

יוֹרֶה	ויוֹרֶה	24
בַּיִר	בַּיִר	6, 6
וְאָבָדוּ	יְאָבָדוּ	21
תֵּצְאוּ	תֵּצְאוּ	25
תֵּלֵכוּ	תֵּלֵכוּ	

ante pen. לְבָם סא דַרְכָם *penult.* מֵאֵשְׁתָּם *scribitur vna dictio, sed leguntur duæ.*

הוֹצִיאִי	הוֹצִיאִ	7, 22
יוֹצִיאוּ	ויוֹצִיאוּ	8, 1
בִּמְרֻצָתָם	בִּמְרֻצָוֹתָם	6
וְסִים	וְסוּס	7
שָׁחוּט	שָׁוֹחֵט	9, 7
הָאֶרֶץ	אֶרֶץ	10, 13
יוֹשֶׁבֶת	יוֹשֶׁבֶתִי	17
וְשִׁית	יְשִׁית	13, 16
שְׂאוּ	שְׂאוּ	20
וּרְאוּ	וּרְאוּ	

לִמַּדְתִּי *Iod redundat.*

צְעִירֵיהֶם	צְעִירֵיהֶם	14, 3
וֶאֱלִיל	וֶאֱלוּל	14
וְתַרְמִית	וְתַרְמוּת	
לָכֶם סא	לָהֶם	14
לְזַעֲוָה	לְזַוֲעָה	15, 4
אַלְמְנוֹתָיו	אַלְמְנוֹתָו	8
בָּא	בָּאה	9
שֵׁרֵיתִיךָ	שֵׁרוּתִךָ	11
דְּבָרְךָ	דְּבָרֶיךָ	16
לְדַיָּגִים	לְדַוָּגִים	16, 16
יִרְאֶה	יִרְאֶ	17, 8
כִּדְרָכָיו	כִּדְרָכָו	10
יָמִיו	יָמָו	11
וְסוּרַי	יְסוּרַי	13
הָעָם	עָם	18
שְׁמוֹעַ	שְׁוֹמֵעַ	22
בּוֹ	בּוֹ	23
וְהִנֵּה הוּא	וְהִנֵּהוּ	18, 2
הָרַע	הָרַעָה	9
שְׁבִילֵי	שְׁבוּלֵי	14
שְׁרִיקֹת	שְׁרוּקֹת	15
שׁוּחָה	שׁוּחָה	21
וְיִהְיוּ	וְהִיוּ	22
הַחַרְסִית	הַחַרְסוּת	19, 2
מֵבִיא	מֵבִי	15
וְחָיָה	יְחָיָה	21, 9
מַעַלְלֵיכֶם	מַעַלְלֵיהֶם	12
שִׁמְעִי סא	שְׁמַע	22, 2
וַעֲבָדָיו	וַעֲבָדָו	4
נוֹשָׁבוּ	נוֹשָׁבָה	6
יֹשַׁבְתְּ	יֹשַׁבְתִּי	23
מְקֻנַּנְתְּ	מְקֻנַּנְתִּי	
נֵחַנְתְּ	נֵחַנְתִּי	
דְּבָרוֹ	דְּבָרוֹ	23, 17
לְזַעֲוָה	לְזַוֲעָה	24, 9
הַכְעִיסֵנִי	הַכְעִסֵנִי	25, 7
וְהֵבֵאתִי	וְהֵבֵאוֹתִי	13
הַזֹּאת	הַזֹּאתָה	26, 6
מִיכָה	מִיכָיָה	18
בַּשָּׁנָה	בַּשָּׁנָת	28, 2

19, 14

וְאֶשְׁקָוטָה		18, 4

cũ vaf redundante.

כִּתִּים	כִּתִּיִּים	23, 12
בַּחוּנָיו	בַּחוּנָיו	13
בְּמוֹ	בְּמוֹ	25, 10
דְּלָתִיךָ		26, 20

Iod redundat. sic vaf in יַעֲבָור

שׁוֹט	שׁוֹט	28, 15
יַעֲבֹר	עֲבֹר	
סֵפֶר	הַסֵּפֶר	29, 11
בָּם	בָּהּ	31, 32
הִיא	הִוא	33
וְהַכַּרְמֶל	וְכַרְמֶל	32, 15
צוֹאָתָם	חֹרָאיָהֶם	36, 12
מֵימֵי	שֵׁינֵיהֶם	
	רַגְלֵיהֶם	
וְאִכְלוּ	וְאִכְוֹל	37, 30

Ratione punctorũ legitur וְאִכְלוּ *sed ratione literarum* וֶאֱכוֹל

וְנִרְאֶה	וְנִרְאֶ	41, 23
רָאוֹת	רָאוֹת	42, 20
לִמְשִׁסָּה	לִמְשׁוּסָּה	24
מֵאִתִּי	מֵיאִתִּי	44, 24
אֲיַשֵּׁר	אֲוַשֵּׁר	45, 2
עֲצָתִי	עֲצָתוֹ	46, 11
הֹבְרֵי	הֹבְרֵו	47, 10
אֶחֱטָום		48, 9

redũdat ו.

לוֹ	לֹא	49, 5
וּנְצוּרֵי	וּנְצוּרֵי	6
וּפִצְחוּ	יִפְצְחוּ	13
הִתְפַּתְּחִי	הִתְפַּתְּחוּ	52, 2
מִשְׁלָיו	מִשְׁלָו	5
הִנֵּה	הִן	54, 16
וְתַחַת	תַּחַת	55. *vlt.*
צֹפָיו	צֹפָו	56, 10
נִיב	נוּב	57, 19
מַטָּעַו	מַטָּעַו	60, *penult.*
וּצְנִיף	וּצְנוּף	62, 3
לוֹ	לֹא	63, 9
וּמְרַק	וּפְרַק	65, 4
אֶל	עֶל	7
אַחַת	אַחַד	66, 17

IEREMIAS.

נִצְתּוּ	נִצְתָּה	2, 14
אֶעֱבוֹר	אֶעֱבוֹד	19
נַפְשָׁה	נַפְשָׁו	23
וּגְרוֹנֵךְ	וּגְרוֹנֵךְ	24
יְלִדְתָּנוּ	יְלִדְתָּנִי	26
לִמַּדְתְּ	לִמַּדְתִּי	41
שֻׁכַּבְתְּ	שֻׁגַּלְתְּ	3, 2
קָרָאת	קָרָאתִי	4
וַתֵּרֶא	וַתֵּרֶאה	7
תִּקְרְאִי	תִּקְרְאוּ	19
תָּשׁוּבִי	תָּשׁוּבוּ	
תִּקְעוּ	וּתִקְעוּ	4, 5
אוֹחִילָה	אוֹחִילָה	19
שָׁמַעַתְּ	שָׁמַעַתִּי	
וְאַתְּ	וְאַתִּי	30
אֶסְלַח	אֶסְלוֹח	5, 7
מְיֻזָּנִים	מְוֻזָּנִים	8

dum puncta וַאֲבַדּוֹ

וָדוֹר	דוֹר	24
וְבַחֲרֻבִּית	ב	28, 8

redund.

שֹׁנֵא	שֹׁנֵאי	16
אֲדֹנָיו	אֲדֹנָו	30, 10
וְאַרְבָּעָה	וְאַרְבָּעַ	18
אֵי	אֵו	31, 4

Ratione puncti legitur אֵי *et ratione vaf* אוֹ

נָטְעָה	נָטְעָ	15
בַּלַּיְלָה	בַּלַּיְלָ	17

הֲיִלְכוֹת *Iod redũdat vel est metathesis pro* הֲלִיכוֹת

ECCLESIAST.

עֵינוֹ	עֵינָיו	4, 8
רַגְלֶיךָ	י	17

redundat

הוּא	הוּא	5, 9
רְאוּת	רְאוּת	10
שֶׁהִתַּקִּיף	ה	6, 10

redũdat

אַתָּה	אַתָּ	7, 24
יְחֻבַּר	יְבֻחַר	9, 4

Secundum priorẽ lectionem est Eligetur. secuudum alteram verò Consociabitur.

כְּשֶׁהִסָּכֵל ה *redundat.*

כְּנָפַיִם	הַכְּנָפַיִם	10 *vlt.*
וּבְמַרְאֵי		11, 9

scribitur Iod, sed legitur ה *pro* וּבְמַרְאֵה

יֵרָתֵק	יֵרָחֵק	12, 6

secundum priorem lectionẽ, Elongabitur? secundum alteram Cõstringetur.

CANTIC. CANTICORVM.

רַהִיטֵנוּ	רַחִיטֵנוּ	1, *vlt.*
הַסְתָּיו	הַסְתָּו	2, 11
לָךְ	לָכִי	13
וּמַרְאֵיךְ		14

redũdat י.

בְּאַחַת	בְּאַחַד	4, 9

ISAIAS.

מַה לָּכֶם	מַלָּכֶם	3, 15
נְטוּיוֹת	נְטוּוֹת	16
יִשְׁאַג	וִשְׁאַג	5, 29
לוֹ	לֹא	8, 3
לְמַרְבֵּה	לְמַרְבֵּה	9, 6
וּלְשׁוּמוֹ	וּלְשׁוּמוֹ	10, 6
וַעֲתִידֹתֵיהֶם	וַעֲתוּדֹתֵיהֶם	13
כַּבִּיר	כַּאבִּיר	
בַּת	בַּיִת	32
מוּדַעַת	מוּדַעַת	12, 5
תִּשָּׁכַבְנָה	תִּשָּׁגַלְנָה	13, 16
וְרִיבוֹן		15

scribitur, sed corrigitur וְדִיבוֹן

הָבִיאִי	הָבִיאוּ	16, 31
עֲשִׂי	עֲשׂוּ	

צְבָאָיו	צְבָאָו	148, 2

PROVERBIA.

כְּשׁוֹאָה	כְּשׁוֹאָה	1, 7
יִצְפֹּן	וִצְפֹּן	2, 7
חֲסִידָיו	חֲסִידָו	8
מִפְּנִינִים	מִפְּנִיִּים	3, 15
יָדְךָ	יָדֶיךָ	27
לְרֵעֲךָ	לְרֵעֶיךָ	28
תָּרִיב	תָּרוּב	30
לִבְנֵי	לִפְנֵי	4, 3
יַכְשִׁילוּ	יַכְשִׁולוּ	16
בְּעֵינָיו	בְּעֵינָו	6, 13
בְּרַגְלָיו	בְּרַגְלָו	
מִדְיָנִים	מִדְיָנִים	14
תּוֹעֲבַת	תּוֹעֲבוֹת	16
אֹהֲבַי	אֹהֲבֵיהּ	8, 16
מָצָא	מָצָאי	35
יְשָׁדֵם	וְשָׁדֵם	11, 3
יָשִׁיב	יָשׁוּב	12, 14
הוֹלֵךְ	הֹלֵךְ	13, 20
יֶחְכָּם	וֶחְכָּם	
עֲנָוִים	עֲנָיִים	14, 21
וּפִי	וּפְנֵי	15, 14
עֲנָוִים	עֲנָיִים	16, 19
שְׂפָתוֹ	שְׂפָתוֹ	27
תָּמוּשׁ	תָּמוּשׁ	17, 12
יְקַר	וְקַר	27
וּבָא	יָבָא	18, 17
וּמִדְיָנִים	וּמִדְיָנִים	19
לוֹ	לֹא	19, 7
יָמוּת	יָומֻת	16
גְּדָל	גְּרָל	19
וְשָׁאַל	יְשָׁאַל	20, 4
נָכְרִיָּה	נָכְרִיָּם	16
מְבֹהֶלֶת	מְבֹהֶלֶת	21
תַּמְרוּק	תַּמְרוּק	30
מִדְיָנִים	מִדְיָנִים	21, 20

sic vers. 19.

יָבִין	יָכִין	29
דַּרְכּוֹ	דַּרְכּוֹ	
וְנִסְתָּר	וְיִסְתָּר	22, 3
שָׁלִשִׁים	שָׁלִשׁוּם	20
אֹרְחֹתָיו	אֹרְחֹתָו	25
הֲתָעִיף	הֲתָעוּף	23, 5
יָעוּף	וָעוּף	
גִּיל יָגִיל	גּוּל יָגוּל	24
וְיוֹלֵד	יוֹלֵד	
יִשְׂמַח	וִישְׂמַח	
תִּצּוֹרְנָה	תִּרֹצְנָה	26
מִדְיָנִים	מִדְיָנִים	29

sic cap. 25, 24.

בַּכּוֹס	בַּכּוֹס	31
אוֹיִבְךָ	אוֹיִבֶיךָ	24, 17
לוֹ	לֹא	26, 2
מִדְיָנִים	מִדְיָנִים	21
בִּשְׂפָתָיו	בִּשְׂפָתָו	24
וְרֵעַה		27, 10

cum ה *redundante pro* וְרֵעַ

וַאֲבַדּוֹ	וַאֲבַדֹּה	20

Secundum literas legitur וַאֲבֵדָה *sed secun-*

וְצִפּוּנְךָ	וְצִפּוּנְךָ	14
יָגִיל		21, 2

Iod redundat

כָּרוּ	כָּארִי	22, 18
נַפְשִׁי	נַפְשׁוּ	24, 4
דֹּרְשָׁיו	דֹּרְשָׁו	5
צָרְפָה	צָרוּפָה	26, 2
בְּסֻכּוֹ	בְּסֻכָּה	27, 5
מִיָּרְדֵי	מִיָּרְדֵי	30, 4
רָדְפִי	רָדוּפִי	38, 21
לִידוּתוּן	לִידוּתוּן	39, 1
וְאֻשַּׁר	יְאֻשַּׁר	31, 3
וְצוּרָם	וְצוּרָם	49, 15
הֶרֶב	הֶרֶבָה	51, 4
יָשִׁיב	יָשׁוּב	54, 7
יַשִּׁי מָוֶת	יַשִּׁימָוֶת	55, 16
יִצְפּוּנוּ	יִצְפּוּנוּ	56, 7
חִצָּיו	חִצָּו	58, 8
חַסְדִּי	חַסְדּוֹ	59, 10
יְנִיעוּן	יְנוּעוּן	16
וַעֲנֵנִי	וַעֲנֵנוּ	60, 7
יָרוּמוּ	יָרוּמוּ	66, 7
חוּשָׁה	חוּשָׁה	71, 14
הִרְאִיתַנִי	הִרְאִיתַנוּ	20
תְּחַיֵּינִי	תְּחַיֵּינוּ	
תַּעֲלֵנִי	תַּעֲלֵנוּ	
יִנּוּן	יִנּוּן	72, 17
נָטָיוּ	נָטָוּי	73, 2
שֻׁפְכוּ	שֻׁפְכָה	
יָשׁוּב	יָשׁוּב	10
הוּא	הִיא	16
וְעַתָּה	וְעַתָּ	74, 6
חֵיקְךָ	חֵוקְךָ	11
יְדוּתוּן	יְדוּתוּן	77, 1
אֶזְכּוֹר	אֶזְכּוֹר	12
בַּגּוֹיִם	בַּגּוֹיִם	79, 10
שְׁבִית	שְׁבוּת	85, 2
תָּרוּם	תָּרוּם	89, 18
שַׁתָּה	שַׁתָּ	90, 8
עַיְלָתָה	עַיְלָתָה	92, 16
אֶת כְּבוֹ	כְּבוֹ	96, 3
וְלוֹ	וְלֹא	100, 3
כֹּחִי	כֹּחוּ	102, 24
רַגְלוֹ	רַגְלוֹ	105, 18
דְּבָרוֹ	דְּבָרוֹ	28
שְׂלָיו	שְׂלָו	40
וַעֲנֵנִי	וַעֲנֵנוּ	108, 7
וְיֹדְעֵי	וְיֹדְעֵו	119, 79
לִדְבָרֶיךָ		114

Iod redundat. sic vers. 161. in וּמִדְבָרֶיךָ

לִגְאֵי	לִגְאֵיוֹנִים	123, *vlt.*
	יוֹנִים	
שְׁבִיתֵנוּ	שְׁבוּתֵנוּ	126, 4
לְמַעֲנִיתָם	לְמַעֲנוּתָם	129, 3
פְּלִיאָה	פְּלִאָיה	139, 6
וְלוֹ	וְלֹא	16
יְכַסֵּימוֹ	יְכַסֵּומוֹ	140, 10
יִמּוֹטוּ	יִמּוֹטוּ	11
יָדַעְתִּי	יָדַעְתִּ	13
וּגְדֻלָּתְךָ	וּגְדֻלָּתֶיךָ	145, 6
דְּבָרָיו	דְּבָרָו	147, 19

I LIB. REGVM.

1, 27 עַבְדְּךָ *Iod redundat pro* עַבְדֶּךָ
אֶל עֶל 33
יְהִיֶה יְהִי 37
אֱלֹהִים אֱלֹהַיִךְ 47
2, 24 וַיּוֹשִׁיבֵנִי *Iod redundat pro* וַיּוֹשִׁבֵנִי
4, 7 הָאֶחָד אֶחָד
5, 3 רַגְלָו רַגְלָיו
6, 5 יָצוּעַ יָצִיעַ
16 מִרְכִּיתִי *redundat* מִרְכָּתַי *pro*
21 בְּרַחוּקוֹת בְּרַחִיקוֹת
7, 20 שְׁבָכָה הַשְּׁבָכָה
23 וְקוֹ וְקָוֶה
45 הָאֶחָל הָאֵלָה
8, 26 דְּבִרִיךְ *Iod abundat* דְּבָרֶיךָ
9, ע וַיִּשְׁחֲחוּ וַיִּשְׁתַּחֲווּ
18 תַּיְמַר תִּדְמֹר
12, 7 וַיְדַבֵּרְ וַיְדַבְּרוּ
12 וַיָּבוֹ וַיָּבֹא
21 וַיְבָאוֹ וַיָּבֹא
33 מִלְבּוֹ מִלְּבֹא
14, 2 אַתִּי אַתְּ
25 שִׁשַׁק שִׁישַׁק
15, 15 וְקִדְשִׁי וְקָדְשׁוֹ
18 הַמֶּלֶךְ -מֶלֶךְ
16, 26 וּבְחַטָּאתוֹ וּבְחַטָּאתִיו
34 וּבְשִׁגִיב וּבְשִׁגְיוֹב
17, 15 תֵּת תַּתָּן
היא יהוא הִוא יֵהִוא 16
18, 5 מֵהַבְּהֵמָה מִן בְּהֵמָה
36 וּבְדִבְרִיךְ *cum Iod redundante.*
19, 4 אֶחָת אָחַת
20, 40 מֵעֲלֵי מֵעָלַי
21, 8 סְפָרִים הַסְּפָרִים
21 מֵבִי *cum defectu* א *pro* מֵבִיא
sic 29 אָבִי אָבִיא
22, 49 עֲשֵׂה עָשָׂר
נִשְׁבְּרוּ נִשְׁבְּרָה

II. REGVM.

2, 16 הַגִּיאוֹת הַגִּיאָוֹת
וַיִּכוּ וַיָּבוֹ 24
3, 4 לָךְ לָכִי 2
שְׁכֵנֵיךְ שְׁכֵנַיְכִי 3
מוֹצָקֹת מוּצָקֶת 5
4, 7 נְשֵׁיכִי נְשֵׁיךְ
וּבְנֵיךְ בָּנַיְכִי
אֶת אֲתִי 16
אֵת אֲתִי הֹלֶכְתִּי 23
הֹלֶכֶת
אֲמָנָה אֲבָנָה 12
5, 18 נא *scribitur, sed non legitur.*
מֵאֵין מֵאַיִן 25
וְהֵזִהִירוּ וְהֵזִהִירַךְ 10
6, דְּבִיוֹנִים חִוִּיוֹנִים 25

I. PARALIPOM.

1, 6 וְרִיפַת וְדִיפַת
עֲוִית עַוִּים 46
עַלְוָה עַלְיָה 51
2, 55 יִשְׁבֵי יִשְׁבֻי
3, 24 הוֹדַוְיָהוּ הוֹדַוְיָהוּ
4, 7 וְצֹחַר יְצֹחַר
וְתִילוֹן וְהוֹלוֹן 20
הַמְעוֹנִים הַמְעִינִים 41
6, 26 בְּנֵי בְּנָו
צוּף צִיף 35
7, 1 יָשׁוּב יָשׁוּב
יְעוּשׁ יְעִישׁ 10
בִּרְזִית בְּרָוָה 31
8, 25 וּפְנוּאֵל וּפְנִיאֵל
9, 4 בָּנִי מִן בָּנִימִן
פְּטוּרִים פְּטִירִים 33
יְעִיאֵל יְעוּאֵל 35
11, 11 הַשָּׁלִישִׁים הַשָּׁלוֹשִׁים
וְלוֹ וְלֹא 20
וְיִעִיאֵל וְיִעוּאֵל 44
12, 3 וְיִזִיאֵל וְיִזּוּאֵל
גְּדוֹתָיו גְּרוֹתָיו 15
19 הַשָּׁלִישִׁים הַשָּׁלוֹשִׁים
14, 1 חוּרָם חִירָם
16, 38 יְדוּתוּן יְדִיתוּן
20, 5 יָעִיר יָעוּר
22, 7 בְּנִי בָּנוּ
23, 9 שְׁלִמִית שְׁלֹמוֹת
25, 1 הַנְּבִי אִים *Iod redundat pro* הַנְּבִיאִים
26, 25 וּשְׁלִמִית וּשְׁלֹמוֹת
29, 16 הִוא הִיא

II. PARALIP.

4, 11 חוּרָם חִירָם
7, 6 מַחְצְצְרִים *abundat* צ *pro* מַחְצֵרִים
8, 18 אֲוִיוֹת *vaf redundat pro* אֳנִיּוֹת
9, 29 יָעְדוּ יָעֲדוּ
11, 18 בַּת בַּן
13, 19 עֶפְרִין עֶפְרַיִן
17, 8 וּשְׁמֵרִימוֹת וּשְׁמִירָמוֹת
18, 8 מִיכָיְהוּ מִיכָיְהוּ
24, 27 וְרֵב וְרָב
25, 9 לְמִאוֹת *vaf redundat pro* לְמֵאַת
26, 3 יְכוֹלְיָה *Iod redundat pro* יְכָלְיָה
7 הָעַרְבִיים *Iod redundat.*
יְעִיאֵל יְעוּאֵל 11
הַחָפְשִׁית הַחָפְשׁוֹת 21
29, 8 לְזַוְעָה לְזַעֲוָה
יְעִיאֵל יְעוּאֵל 13
יְחִיאֵל יְחוּאֵל 14
31, 12 כְּוָנְיָהוּ *vaf redundat pro* כָּנַנְיָהוּ
sic verſ. ſequenti et cap. 35. verſ. 9.

מִיצִיאֵי מֵיצִיאֵי 32, 21
וַיִּבֶן וַיִּכֶן 33, 16
מִזְבְּחוֹתָם *Iod redundat pro* מִזְבְּחֹתָם 34, 5
בְּחַרְבוֹתֵיהֶם 7
וַיָּשָׁבוּ וַיָּשָׁבִי 9
וַיְקַטְּירוּ *Iod redundat.* 25
הַמְבִינִים הַמְּבוּנִים 35, 3
כַּשְׁדִּיִים *Iod redundat.* 36, 17

I. ESDREA.

נְפוּסִים נְפוּסִים 2, 50
וַיַּעֲלוּ וַיַּעַל 3, 3
וְלוֹ וְלֹא 4, 2
וּמְבַהֲלִים וּמְבַלְּהִים 4
אַרְכְּוָיֵא אַרְכְּוָיֵי 9
אֵלֶה *redundat* ה 5, 15
אֵל *pro*
דָּיְינִין דָּאְנִין 7, 25
לְשַׁרְשִׁי לְשֵׁרְשִׁי 26
יְעִיאֵל יְעוּאֵל 8, 13
וְאֲצָוָה וְאֲוַצָּאָה 17
הַנְּתִינִים הַנְּתוּנִים
וְאֶשְׁקְוֹלָה *redundat Iod pro* וְאֶשְׁקְלָה 25
כְּוָנָיְהוּ *Iod redundat.* כְּנַנְיָהוּ 10, 12
כְּלוּחִי כְּלוּחוּ 35
וַיַּעֲשׂוּ וַיַּעֲשׂוּ 37
יַדִּי יַדּוּ *penult.*
נָשְׂאוּ נָשְׂאוּ *vlt.*

NEHEMIAS.

חֵם חֵם 2, 13
וַיַּעֲמִידוּ וַיַּעֲמִידוּ 3, 15
אַחֲרָיו אַחֲרָו 30
בַּצְּחִיחִיִם *Iod redundat.* 4, 13
וַיֹּאמֶר וַיֹּאמַר 7, 3
נְפִישְׁסִים נְפוּשְׁסִים 52
אַתָּה אַתָּ 9, 6
יְדוּחוּן יְדִיתוּן 11, 17
וְעָנִי וְעָנְוִ 12, 9
לְמִלִיכוּ לְמִלּוֹכִי 14
לְעָדוּא לְעָדוֹא 16
הַנְּתִינִים הַנְּתוּנִים
וְאֶשְׁקְוֹלָה *redundat Iod pro* וְאֶשְׁקְלָה 25
כְּוָנָיְהוּ *Iod redundat.* כְּנַנְיָהוּ 10, 12
כְּלוּחִי כְּלוּחוּ 35
וַיַּעֲשׂוּ וַיַּעֲשׂוּ 37
יַדִּי יַדּוּ *penult.*
נָשְׂאוּ נָשְׂאוּ *vlt.*

NEHEMIAS.

חֵם חֵם 2, 13
וַיַּעֲמִידוּ וַיַּעֲמִידוּ 3, 15
אַחֲרָיו אַחֲרָו 30
בַּצְּחִיחִיִם *Iod redundat.* 4, 13
וַיֹּאמֶר וַיֹּאמַר 7, 3
נְפִישְׁסִים נְפוּשְׁסִים 52
אַתָּה אַתָּ 9, 6
יְדוּחוּן יְדִיתוּן 11, 17
וְעָנִי וְעָנְוִ 12, 9
לְמִלִיכוּ לְמִלּוֹכִי 14
לְעָדוּא לְעָדוֹא 16
cum א *redundante.* 38
רָאשֵׁי רָאשֵׁ 46

ESTHER.

וּבְמִלְאוֹת וּבְמִלּוֹאת 1, 5
מְמוּכָן מוּמְכָן 16
בְּאָמְרָם בְּאָמֶרָם 3, 4
וַחֲבַאינָה *Iod redundat vt* 4, 4
7 *in* בַּיְהוּדִיִים *& cap. 8, 1.*
עֲתִידִים עֲתוּדִים 8, 14
וְקִבֵּל וְקִבֵּל 9, 27
אֲחַשְׁוֵרֹשׁ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ 10, 1

IOB.

אַתָּה אַתָּ 1, 10

וַיְדָיו וַיְדַוּ 5, 18
לוֹ לֹא 6, 21
וְשָׁבוּ וְשָׁבִי 30
עֲלֵי עֲלֵל 7, 1
וְגוּשׁ וְגִישׁ 5
חַחְתָיו חַחְתָו 9, 12
בְּמֵי בְּמוֹ 19
וַחֲרַל יַחֲרַל יְשִׁית 10, 20
וְשִׁית
חֻקָיו חָקַו 14, 5
בְּקִרְשָׁיו בְּקֻרְשָׁו 15, 15
deficit א *pro* בַּשָּׁוְ 31
בַּשָּׁוְא
חֲמַרְמְרוּ חֲמַרְמֶרָה 16, 16
וּבְאוּ וּבָאוּ 17, 11
שְׁרוֹן שָׁדִין *vlt.* 19
יְכַלּוּ יְבַלּוּ 21, 13
עֵינָיו עֵינָו 20
וְיִרְעָי וְיוֹרָעוּ 24, 1
עֲנוּיִי עֲנִוִי 4
יְקַצְּרוּ יְקִצְּרוּ 6
וּבְתְבוּנָתוֹ וּבְתוּבָנָתוֹ 26, 12
דְּרָכָיו דְּרָכָו 14
גְּבוּרָתָיו גְּבוּרָתוֹ
יִתְרִי יִתְרוּ 30, 11
לְהוֹתִי לְהַוָּתִי 13
חֲשִׁיָה חֲשִׁוָּה 22
מוּם מָאוּם 31, 7
וְהוּא וְהִוא 11
חֲלָצָיו חֲלָצָו 20
וְשִׁפִּי וְשִׁפְיוֹ 33, 20
נַפְשׁוֹ נַפְשִׁי 29
וְחַיָתוֹ וְחַיָתִי
בְּתַחְבוּלֹתָו בְּתַחְבוּלֹתָיו 37, 11
מִן מִנִּי 38, 1
יְדַעְתָּ יְדַעְתָּה שַׁחַר 12
הַשַּׁחַר
יְלָדָיו יְלָדוּ *vlt.*
יָשִׁיב יָשׁוּב 39, 12
כְּנָפָיו כְּנָפָו 26
וְאֶפְרָחָיו וְאֶפְרָחָו 30
מִן מִנִּי 40, 6
יְעוּדֶנּוּ יְעִידֶנּוּ 41, 1
לוֹ לֹא 4
יָדַעְתִּי יָדַעְתָּ 42, 2
שְׁבוּת שְׁבִית 9

PSALMI.

הַיִשַׁר הַוָּשַׁר 5, 9
וְאַתָּה וְאַתְּ 6, 4
עֲנִיִים עֲנוּיִים 10, 14
עֲנִיִים עֲנוּיִים 19
דְּרָכָיו דְּרָכָו 10, 5
יְדֶיהָ וְדֶיהָ 10
scribitur חֶלְבָּאִים *vna dictio, ſed leguntur duæ.*
עֲנִיִים עֲנָיִים 12
נוּדִי נוֹדִי 11, 1
חֲסִידֶךָ חֲסִידְךָ 16, 10
סְבָבוּנִי סְבָבוּנִי 17, 11
וְצִפּוֹנֶךָ

VARIARVM IN GRÆCIS BIBLIIS LECTIONVM LIBELLVS,

A GVLIELMO CANTERO CONCINNATVS.

PRAEFATIO.

VARIARVM *in Græcis Bibliis lectionum cauſam permagnam dedit, ſi verum fateri volumus, interpretum numerus. Cùm enim plures olim Græcæ tranſlationes extiterint, quemadmodum ſex Epiphanius De menſuris & ponderibus enumerat: factum inde videtur, vt quibuſdam in locis noſtræ editiones aliam aliæ tranſlationem ſecutæ ſint; quodq. ſuo iam tempore querebatur in Eſdram & Nehemiam D. Hieronymus, de* LXX *virûm codice non vſquequaq. rem conſtare, quippe quem varietas ipſa laceratum atque inuerſum demonſtraret; nobis multo liceat conqueri iuſtiùs. Veruntamen hac in varietate nec omnem collationis operam fore ſuperuacuam credidimus; nec eandem vſque ad minutiſſima quæque proferendam putauimus: ſed mediam ingreſſi viam, quæcunque ſcripturæ cum D. Hieronymi interpretatione conuenirent, annotandas omnes duximus; quibuſdam etiam aliis, quoniam ad rem pertinere videbantur, non omiſſis. Reliquæ enim varietates non magni erant momenti, vt cùm ἦλθοσαν pro ἦλθον, & καὶ τοῦτο pro τοῦτο δὲ verbi gratia ſcriptum fuerat. Nominum quoque propriorum tam crebra fuit varietas, vt etiam ſola libellum integrum poſtulare potuerit. Libris autem duobus hac in collatione vſi ſumus: quorum vnus Octateuchum manu ſatis antiqua deſcriptam continebat, à doctiſſimo viro D. Clemente Anglo ſuppeditatus; alterum conficiebat editio Bibliorum Græcorum Germanica, cum duobus Vaticanis Bibliorum codicibus collata, notiſque inde collectis ad margines inſignita, quæ tamen permultis in locis non tam ſcripturam variam exprimerent, quàm errata Typographica, quibus illa ſcatet editio, tollerent. qui quidem liber ex Illuſtriſs. Cardinalis Granuellani bibliotheca depromtus fuit. Quod ſi nobis ipſam quoque Germanicam editionem, itemque Aldinam conferre per tempus licuiſſet; plures, credo, varietates habuiſſemus annotandas, veruntamen quæ remorari ſæpè potiùs, quàm iuuare lectorem potuiſſent. Si quis tamen illas quoque deſiderat, ſibi eas per ſe, quoniam editiones in manibus verſantur, comparet licet. nobis quidem ea, quæ de ſcriptis prolata ſunt libris, in medium ſufficit hoc loco contuliſſe. Rationem denique in annotando ſecuti eam ſumus, vt quæ vel ex D. Clementis codice ſolo in Octateuchum, vel ex Vaticanis in reliquos libros collegeramus; hac nota nulla, quoniam auctorem per ſe proderent; inſigniremus: quæ verò per Octateuchum aut è Vaticanis tantùm erant depromta, iis V. literam; aut ex vtroque volumine, his vtramque C. & V. apponeremus. Quæ omnia Catholicæ Romanæ Eccleſiæ iudicio cenſuraéque ſubmiſſa ſunto.*

GENESIS.

Cap. i.

Verſ. 6. καὶ ὕδατος. καὶ ἐγένετο ὕτως.
7. στερεώματος. καὶ ἐγένετο ὕτως. C. & V.
11. ἐν αὐτῷ καθ' ὁμοιότητα ὅτι τ γῆς,
14. τ ἀρανῦ εἰς φαῦσιν ὅτι τ γῆς, καὶ ἀρχειν τ ἡμέρας καὶ τ νυκτὸς, καὶ ἔστωσαν
21. κὴ τὸ γένος αὐτῶν. C. & V.
22. τὰ ὕδατα τὰ ἐν ταῖς C. & V.
26. καὶ πάντων τ κτίνων, καὶ πάσης τ γῆς,
28. τ γῆς. καὶ εἶδεν ὅτι καλόν.
30. ἑρπετῷ τῷ ἕρπονπ

Cap. ij.

3. ὁ θεὸς ποιῆσαι.
12. καλόν καὶ ἐκεῖ
19. ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον ἔπι ἐκ τ γῆς, καὶ πάντα ἐκάλεσεν αὐτὰ ὁ ἀδὰμ
20. τοῖς θηρίοις τῦ ἀγρῦ. τῷ δὲ

Cap. iij.

8. ἐν μέσῳ τ ξύλυ τ παραδείσυ C. & V.

Cap. iiij.

5. καὶ ὅτι τῖς δώρεις αὐτῦ
14. ἐκ ἐκβάλης
24. ἐκδεδίκηκ) ἐκ καΐν

Cap. v.

3. καὶ ἐγλύνησεν υἱὸν κ
25. ἑκατὸν ὀγδοηκονταεπτὰ. καὶ
26. ἔτη ἑπτακόσια ὀγδοηκονταδύο.

Cap. vi.

14. τῇ ἀσφάλτῳ πίσῃ.
19. τ θηρίων, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν πετεινῶν, καὶ ἀπὸ

Cap. vij.

4. προσώπου πάσης τ γῆς,
8. τῶν πετεινῶν τῶν καθαρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν πετεινῶν τ μὴ καθαρῶν, καὶ ἀπὸ
17. νύκτας ὅτι τ γῆς. καὶ

Cap. viij.

2. τὸ ἀρανῦ. καὶ συνεχέθη ὁ ὑετὸς ἀπὸ τ ἀρανῦ.
10. πάλιν ἐξαπέστειλε
11. ἡ περιστερὰ πρὸς ἑαυτήν.
12. ἡμέρας ἑτέρας, πάλιν ἐξαπέστειλε
13. μιὰς μιᾶ τ ιλιὸς ἐξέλιπε
19. ὅτι τ γῆς κ ἡλίος αὐτῶν ἐξῆλθεν ἐκ τ κιβωτῦ ἐν μιᾷ τῦ μιὸς τ τρίτου.
21. προσθήσω ἔν ἔπ πατάξαι,

Cap. ix.

2. τ γῆς, καὶ ὅτι πᾶσι τοῖς κτιλίσι τ γῆς, καὶ ὅτι
3. καὶ πᾶν ἑρπετὸν,
15. ἐκ ἔσαι ἔπι ὕδωρ

Cap. x.

2. καὶ ἰωϊνὰν, καὶ ἐλισὰ,

Cap. xi.

4. διασπαρῶμεν ἡμᾶς ὅτι προσώπων
15. τριάκοντα. καὶ ἐγλύνησεν υἱὸς καὶ θυγατέρας, καὶ

Cap. xij.

6. τιλὺ γλῦ εἰς τὸ μῆκος αὐτῆς ἕως
14. λιθίνα ἤγειρεν
10. ἀνδρῶσιν αὐτῦ πρὸ

Cap. xiij.

5. βόες, & σκηναὶ. V.
7. τῶν ποιμένων τῶν κτιλιῶν
12. ἐν πόλει τ περιχώρου,

Cap. xiiij.

5. οἱ μετ' αὐτῦ,
14. κατεδίωξεν ὀπίσω αὐτῶν ἕως
17. ἀποστρέψαι αὐτὸν ἀπὸ
23. ἐγὼ πεπλούτικα
24. μερίδα αὐτῷ. C. & V.

Cap. xv.

1. ἐν ὁράματι τ νυκτὸς,
4. λέγουσα,
12. σκοτεινὸς μέγας
21. χαναναίους, καὶ τὸς εὐαίους καὶ τὸς γεργεσαίους,

Cap. xvi.

8. ὕδατος ἐν τῇ ἐρήμῳ ὅτι τ γῆς ἐν τῇ ὁδῷ σύρ.
15. καὶ ἐκάλεσε ἄβραμ τὸ ὄνομα

Cap. xvij.

2. πληθυνῶ σε σφόδρα σφόδρα.
6. αὐξανῶ σε & πληθυνῶ σε ἐκ σῦ ἐξελεύσονπ).
8. κὴ σὲ εἰς τὰς γῦρεας αὐτῶν τιλὺ γλῦ,
10. κὴ σὲ εἰς τὰς γῦρεας αὐτῶν.
11. διαθήκης αἰωνίου ἀναμέσον
17. ἐτῶν ἑκατὸν ἃ

46,9	יֵצֵא	יֵצֵאוּ
15	יַעֲשׂוּ	וַעֲשׂוּ
19	בַּיַּרְכָּתַיִם	בַּיַּרְכָתַיִם
47,10	עָמְדוּ	יעָמְדוּ
11	בִּצֹאתָיו	בִּצֹאתָו
12	וְהָיָה	וְהָיָו
48,8	בְּתוֹכוֹ	בְּתוֹכֹה

sic infr. vers. 15. & 21.

14	יַעֲבִיר	יַעֲבוּר

16 חמש *scribitur, sed non legitur.*

18	תְּבוּאָתוֹ	תְּבוּאתָה

OSEF.

4, 6 וָאֶמְאָסְאךָ *aleph redundat.*

6,10	שַׁעֲרוּרִיָּה	שַׁעֲרִירִיָּה
8, 12	אֶכְתָּוב	*abundat* ו
	רֻבֵּי	רֻבּוֹ
9, 15	בַּל	בַּלִּי
10,10	עוֹנוֹתָם	עוֹנֹתָם

IOEL.

4, 1	אָשִׁיב	אָשִׁוב

AMOS.

8, 4	עֲנִיֵּי	עֲנִוֵּי
8	וְנִשְׁקְעָה	וְנִשְׁקְהָ
9, 6	מַעֲלוֹתָיו	מַעֲלוֹתָו

OBADIAS.

vers. 11	שְׁעָרָיו	שְׁעָרָו

MICHAH.

1, 8	שׁוֹלָל	שׁוֹלָל
10	הִתְפַּלָּשִׁי	הִתְפַּלָּשִׁתִי

NAHVM.

1, 3	וּגְדָל	וּגְדָול
2, 6	בַּהֲלִיכָתָם	בַּהֲלִיכָותָם
3, 4	וְכָשְׁלוּ	יְכָשְׁלוּ

HABACVC.

3, 3	עֻזּוֹ	עֻזֹּה
13	פְּרָזָיו	פְּרָזָו

SOPHONIAS.

2, 8	שְׁבִיתָם	שְׁבוּתָם

HAGGAEVS.

1, 8	וְאֶכָּבְדָה	וְאֶכָּבְרָ׳

ZACHAR.

1, 4 וּמַעַלְלֵיכֶם *Iod redundat.*

16	וְקָו	וְקָוה
2, 8	אֵלָיו	אֵלָו
4,2	וָאֹמַר	וָיֹאמַר
11,1	הַבָּצִיר	הַבָּצוּר
14,2	תִּשָּׁכַבְנָה	תִּשָּׁגַלְנָה
6	וְקִפָּאוֹן	יְקִפָּאוֹן

FINIS.

15	וְהָבְנִים	וְהָוֹבְנִים
29,4	חַחִים	חַחִיים
7	בַּכַּף	בַּכַּפְךָ
30,16	תָּחוּל	תָּחִיל
31,5	סַרְעַפֹּתָיו	סַרְעַפֹּתָו
32,32	חִתִּיתִי	חִתִּיתִו
33,14	צִדְקֹתָיו	צִדְקֹתָו
16	חַטֹּאתָיו	חַטֹּאתָו
34,35	בַּיְעָרִים	בַּיְעָורִים
35,9	תָּשׁוֹבְנָה	תָּשׁוֹבְנָה
12	שָׁמֵמוּ	שָׁמֵמָה
36,8	אָתְּ	אָתְּי
	וְגוֹיַיִךְ	וְגוֹיַיִךְ

sic vers. sequentib. 9. & 10.

9	תְּכַשְּׁלִי	תְּכַשְּׁלִי
37,16	חֲבֵרָיו	חֲבֵרָו

sic vers. sequent. et 19.

22	יִהְיוּ	יִהְיֶה
39,28	שְׁבוּת	שְׁבִית
40,6	תָּיו	בְּמַעֲלֹתָו
9	וְאֵילָיו	וְאֵילָו
15	הָאִיתוֹן	הָיֹאתוֹן
21	וְתָאָיו	וְתָאָו

sic infra sæpius.

וְאֵלָיו וְאֵלָו וְאֵלַמָּו וְאֵלַמָּיו

sic paulo post aliquoties

22	וְחַלּוֹנָו וְאֵילַמָּו וְתִמֹּרָו	
	נָיו מָיו רָיו	

et paulo post aliquoties.

	מָיו	
26	עֹלוֹתָו	תָּיו
31	מַעֲלָו	לָיו

& infr. sæpe.

41,9	מִיסְדוֹת	סוּסְדוֹת
16	וְאַתִּוקֶיהָא	וְאַתִּיקֶיהָא
42,9	וּמִתַּחַת הַלְּשָׁכוֹת	וּמִתַּחַת הַלְּשָׁכוֹת
	הַמֵּבִיא	הַמֵּבוּא
14	וְלָבְשׁוּ	יְלָבְשׁוּ
17	מֵאוֹת	אֵמוֹת
43,11	צוּרֹתָיו	צוּרֹתָו
	תָּיו	תּוֹרֹתָו

sic sequent. cap. vers. 6.

26	וְכַפְּרוּ	יְכַפְּרוּ
	יָדָיו	יָדָו
44,24	לְמִשְׁפָּט	לְשְׁפָט
	יִשְׁפְּטֻהוּ	וִשְׁפְּטֻהוּ
45,3	חֲמִשָּׁה	חֲמִשָּׁ
5	וְהָיָה	יְהָיָה

EZECHIEL.

1, 7	וִידֵי	וִידֵו
3, 15	וָאֵשֵׁב	וָאֵשֵׁר
4, 6	הַיְמָנִי	הַיְמָינִי
15	צְפִיעֵי	צְפוּעֵי
6, 3	וְלַגֵּאָיוֹת	וְלַגֵּיאָוֹת
7, 1	אַרְבַּע	אַרְבַּעַת
20	וְחִלְּלוּהוּ	וְחִלְּלוּהֻ
8, 6	מָה הֵם	מָהֵם
9, 4	אֵלָיו	אֵלָו
5	אַל	עַל־
	עֵינְכֶם	עֵינֵיכֶם
	כְּכָל אֲשֶׁר	כְּאֲשֶׁר *vlt.*
12,14	עֶזְרוֹ	עֶזְרֹה
14,3	בָּא	בָּה
16,13	שֵׁשׁ	שֵׁשִׁי
	אָכָלְתְּ	אָכָלְתִּי
18	נָתַתְּ	נָתַתִּי
20	יָלַדְתְּ	יָלַדְתִּי
22	זָכַרְתְּ	זָכַרְתִּי

sic vers. 43.

25	תַּזְנוּתַיִךְ	תַּזְנוּתֵךְ
31	עָשִׂית	עָשִׂיתִי

sic vers. 43 et 47. et 51.

	הָיִית	הָיִיתִי
36	נָתַתְּ	נָתַתִּי
51	אֲחוֹתַיִךְ	אֲחוֹתֵךְ
53	שְׁבִיתְהֶן	שְׁבוּתְהֶן
	שְׁבוּת	שְׁבִית

sic paulo post bis.

29	וְעָשִׂיתִי	וְעָשִׂיתִ
17,6	פֹּארֹת	פֹּארֹת
21	מִבְרָחָיו	מִבְרָחָו
18,13	וַיִּרְאֶה	וַיִּרְאֶ
19	הָרָשָׁע	רָשָׁע
20	חַטֹּאתָיו	חַטֹּאתָו
22	מִדְּרָכָיו	מִדְּרָכָו
23	צִדְקֹתָיו	צִדְקֹתָו
27	וַיָּשָׁב	וַיָּשָׁוב
21,27	כִּקְסָם	כִּקְסָום *vaf redundat.*
22,17	לְסִיג	לְסוּג
23,13	כַּשְׂדִּיִּים	*Iod redundat.*
15	וַתַּעְגְּבָה	וַתַּעְגְּבָ
41	סָבָאִים	סָובָאִים
42	עַתָּה	עַתָּ
	יִזְנוּ	יִזְנֶה
25,7	לְבַז	לְבַג
9	וְקִרְיָתַיְמָה	וְקִרְיָתַיְמָה
27,3	הַיּוֹשֶׁבֶת	הַיּוֹשֶׁבֶתִי
6	כִּתְיִים	כִּתְיִם

11	תִּשְׂמְחוּ	תִּשְׂמְחוּ
	תַּעַלְזוּ	תַּעַלְזוּ
	תָּפוּשׁוּ	תָּפוּשׁוּ
	וְתִצְהֲלוּ	וְתִצְהֲלוּ
15	אֲשׁוּתֶיהָ	אֲשׁוּתֶיהָ

secũdum litteras legitur אֲשׁוּתֶיהָ *secundum puncta* אֲשׁוּתֶיהָ

28 לָהּ *legitur, sed non scribitur.*

44	אֲרִיצֵם	אֲרוּצֵם

51,3 ידרך *scribitur, sed non legitur.*

13	שֹׁכַנְתְּ	שֹׁכַנְתִּי
34	אֲכָלַנִי	אֲכָלַנוּ
	הֲמָמַנִי	הֲמָמַנוּ
	הִצִּיגַנִי	הִצִּיגַנוּ
	הֲדִיחָנוּ &	בְּלָעַנוּ
	הֲדִיחָנִי &	בְּלָעַנִי
52	חֲמוּטַל	חֲמוּטַל
11	בֵּית	בֵּבֵית
20	אֶחָד	הָאֶחָד
21	קוֹמַת	קוֹמַה
31	הַכְּלוּא	הַכְּלוּא
32	הַמְּלָכִים	מְלָכִים
33	חַיָּיו	חַיָּו

THRENI.

1, 6	מִבַּת	מִן בַּת
11	מַעֲמַדֵּיהֶם	*vaf redundat.*
19	הָעַמִּים	עַמִּים
2, 2	וְלֹא	לֹא
13	שְׁבוּתֵךְ	שְׁבוּתֵךְ
18	בַּלַּיְלָה	בַּלַּיְלָ
3, 10	אֲרִי	אֲרִיה
19	וְתָשׁוּחַ	וְתָשׁוּחַ
37	חֲטָאָיו	חֲטָאָו
4, 3	תַּנִּים	תַּנִּין

כַּיְעֵנִים *scribuntur duæ dictiones, sed legitur vna.*

12	וּכֹל	כֹּל
16	וּזְקֵנִים	זְקֵנִים
17	עוֹדֵינוּ	עוֹדֵינֻה
21	יוֹשֶׁבֶת	יוֹשֶׁבֶתִי
5, 1	הַבִּיטָה	הַבִּיטָ
3	וְאֵין	אֵין
5	וְלֹא	לֹא
7	וְאֵינָם	אֵינָם
	וַאֲנַחְנוּ	אֲנַחְנוּ
penult.	וְנָשׁוּבָה	וְנָשׁוּבָ

29,14	שְׁבוּתְכֶם	שְׁבִיתְכֶם
17	לְזַעֲוָה	לְזַוְעָה
22	הַוּדֵעַ	הַוּדֵעַ
30,16	א שֹׁאסַיִךְ	*redundat.*
31,38	בָּאִים	*legitur sed non scribitur.*
39	קָוה	קָו
40	הַשְׁרֵמוֹת	הַשְׁדֵּמוֹת
32,1	בַּשָּׁנָה	בַּשָּׁנָה
4	וְעֵינָו	וְעֵינָיו
23	וּבְתֹרָתְךָ	וּבְתֹרָתְךָ
35	הַחֲטִי	הַחֲטִיא
33,26	אָשׁוּב	אָשִׁיב
34,11	וַיִּכְבְּשׁוּם	וַיִּכְבְּשׁוּם
17	לְזַעֲוָה	לְזַוְעָה
37,4	הַכְּלוּא	הַכְּלוּא
19	וְאַיֵּה	וְאַיֵּה
38,2	יְחָיָה	וְחָיָה
11	הַסְחָבוֹת	סְחָבוֹת
16	את	*scribitur, sed non legitur.*
39,13	אם	*scribitur, sed non legitur.*
17	מֵבִי	מֵבִיא
40,3	דָּבָר	הַדָּבָר
8	עֵופַי	עֵיפַי
	תַּעֲשֵׂה	תַּעֲשֵׂ *vlt.*
41,17	כִּמְוֹהָם	כִּמְוֹהָם
42,6	אֲנַוְּ	אֲנַחְנוּ
19	הִתְעֵיתֶם	הִתְעֵיתֶם
43,11	שַׁפְרוּרוֹ	שַׁפְרוּרוֹ
12	וּבָא	וּבָאה
46,10	הִרְבֵּית	הִרְבֵּיתִי
48,4	צְעִירֶיהָ	צְעִירֶיהָ
5	הַלֻּחֵית	הַלֻּחֵות
7	כְּמוֹשׁ	כְּמוֹשׁ
	יַעְדָּו	יַעְדָּ
18	וּשְׁבִי	יֹשְׁבִי
20	הֵלִילוּ	הֵלִילוּ
	וּזְעָקוּ	וּזְעָקוּ
21	מֵיפָעַת	מֵופָעַת
43	הַנָּט	הַנָּיט
49,25	תְּהִלָּה	תְּהִלָּה
30	עֲלֵיהֶם	עֲלֵיכֶם
36	עֵילָם	עֵילָם
38	אָשִׁיב	אָשׁוּב
	שְׁבוּת	שְׁבִית
50,6	הָיָה	הָיוּ
	שׁוֹבְבוּם	שׁוֹבְבִים
8	יֵצֵאוּ	יֵצֵאוּ

Cap. xviij.
15. γρ. γυνὴ γὰρ υἱοῦ
Cap. xix.
19. γρ. τὰ κτήνη σου οὐ κατοχεύσεις
Cap. xx.
5. ἐκπορνεύειν αὐτὸν V.
Cap. xxi.
18. ἢ χωλὸς, ἢ κολοβόῤῥιν,
Cap. xxij.
18. προσκειμένων προσηλύτων πρὸς αὐτοὺς ἐν ἰσραὴλ,
32. τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου,
Cap. xxiiij.
11. τὸ ὄνομα κυρίου κατηράσατο,
Cap. xxvi.
44. καὶ οὐδὲ ὡς ὄντων

NVMERI.

Cap. iiij.
14. καὶ τὰς φιάλας, καὶ τὴν καλυπτῆρα,
23. ἐπίσκεψαι αὐτούς. V.
Cap. vi.
17. θυσίαν σωτηρίου κυρίῳ
Cap. vij.
21. βοῶν, κριὸν ἕνα, ἀμνὸν
Cap. viij.
21. ἀφαγνίσασθαι αὐτούς.
Cap. ix.
13. ἁμαρτίαν αὐτοῦ λήψεται
Cap. xi.
10. ἕκαστον
18. καλὸν ἡμῖν ἦν ἐν V.
Cap. xij.
5. καὶ ἐξῆλθον
Cap. xiij.
19. εἰ ἰσχυρός
εἰ ὀλίγοι
Cap. xiiij.
31. τὴν γῆν, καὶ κατακληρονομήσουσι τὴν γῆν, ἣν
Cap. xvi.
37. ὅτι ἡγιάσθησαν V.
39. καὶ προσέθηκεν V.
Cap. xvij.
4. τοῦ μαρτυρίου, κατέναντι τοῦ μαρτυρίου,
5. περιελῶ ἀπ' ἐμοῦ τὴν V.
Cap. xviij.
31. καὶ οἱ οἶκοι ὑμῶν,
Cap. xix.
14. καὶ ὅσα ἐστὶν
22. ἀκάθαρτον ἔσται. καὶ ἡ ψυχὴ ἡ ἁπτομένη ἀκάθαρτος ἔσται ἕως ἑσπέρας.
Cap. xxij.
32. οὐκ εὐθεῖα ἡ
Cap. xxiij.
10. τὸ σπέρμα τούτων. V.
Cap. xxviij.
24. ποιήσετε τὴν ἡμέραν εἰς
Cap. xxix.
7. πᾶν ἔργον λατρευτὸν
20. μόσχους ἕνδεκα,
Cap. xxx.
16. ἐὰν δὲ περιελών
Cap. xxxi.
50. ὃς εὗρε σκεῦος
Cap. xxxij.
40. μωυσῆς γῆν γαλαὰδ
Cap. xxxiij.
14. ὕδωρ τῷ λαῷ
Cap. xxxvi.
4. ἡ ἄφεσις τῶν V.

DEVTERONOMIVM.

Cap. i.
39. ὅστις οὐκ οἶδε
Cap. ij.
22. ὥσπερ ἐποίησε τοῖς
Cap. v.
32. οὐκ ἐκκλινεῖτε V.
Cap. vi.
3. ὅσα ἐνετείλατο κύριος τοῖς υἱοῖς
Cap. vij.
4. ἐξολοθρεύσει σε τοτάχος.
14 εὐλογητὸς ἔσῃ παρὰ
23. ἐξολοθρεύσῃ C. & V.
Cap. ix.
5. τὴν διαθήκην αὐτοῦ, ἣν V.
Cap. x.
16. τὴν ἀκροβυστίαν τῆς καρδίας ὑμῶν, V.
Cap. xi.
2. τὰ μεγαλεῖα
16. μὴ πλανηθῇ ἡ καρδία V.
19. καθημένου σου ἐν οἴκῳ, καὶ πορευομένου ἐν ὁδῷ, καὶ κοιταζομένου καὶ διανισταμένου V.
Cap. xij.
14. μιᾷ τῶν φυλῶν σου V.
Cap. xiij.
5. καὶ ἀφανιεῖς V.
6. παρακαλέσῃ σε ὁ
18. ἐὰν εἰσακούσῃς V.
Cap. xiiij.
10. ταῦτα ἔστιν ὑμῖν. V.
28. καὶ θήσεις αὐτὸ V.
Cap. xv.
18. εὐλογήσει
Cap. xvi.
4. θύσῃς V.
Cap. xvij.
5. τὸ πρᾶγμα τὸ πονηρὸν
7. καὶ ἐξαρεῖς V.
12. καὶ ἐξαρεῖς
19. καὶ φυλάσσεσθαι V.
Cap. xviij.
1. ἔσται
Cap. xix.
12. καὶ ἀποστελοῦσιν ἡ γερουσία τῆς πόλεως αὐτοῦ, καὶ λήψονται
19. καὶ ἐξαρεῖς V.
Cap. xx.
3. μὴ φοβῆσθε μηδὲ τράπησθε μηδὲ ἐγκλίνητε
Cap. xxi.
9. ἐὰν ποιήσῃς V.
17. γρ. ἀρχὴ τέκνων
Cap. xxij.
21. καὶ ἐξαρεῖς
Cap. xxvij.
15. χειρῶν τεχνιτῶν, V.
24. τὴν πλησίον αὐτοῦ V.
Cap. xxviij.
58. μὴ εἰσακούσῃς V.
Cap. xxix.
3. πειρασμοὺς τοὺς μεγάλους οὓς
Cap. xxx.
4. οὐρανοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, ἐκεῖθεν
13. διαπεράσει ἡμῖν εἰς
Cap. xxxi.
6. θεός σου οὗτος ὁ
16. εἰς αὐτὴν, κληρονομῆσαι αὐτήν. καὶ
Cap. xxxij.
30. γρ. ἀπέδοτο
41. ἐχθροῖς μου,

Cap. xxxiij.
3. χεῖρας αὐτοῦ.
8. γρ. δήμοις
10. θυμίαμα. ἐν ὀργῇ σου
19. ἐπικαλέσονται ἐκεῖ, καὶ θύσουσι
23. κληρονομήσει.
28. ἐπὶ γῆς σίτου

IOSVE.

Cap. i.
11. ὑμεῖς διαβήσεσθε
Cap. ij.
11. οὐδενὶ ἡμῶν ἀπὸ V.
13. καὶ ζωγρήσετε
15. αὐτοὺς ἐν σχοινίῳ διὰ V.
Cap. iiij.
16. τοῦ μαρτυρίου κυρίου, V.
Cap. vij.
5. ἕως σεβαρεὶμ, καὶ συνέτριψαν V.
17. καὶ προσήχθη κατὰ δήμους, καὶ ἀνεδείχθη
21. στολὴν ποικίλην
Cap. ix.
4. ἐλθόντες ἐπισιτίσαντο,
ἐπὶ τῶν ὄνων
13. ἱμάτια ἡμῶν καὶ τὰ ὑποδήματα ἡμῶν
15. διαθήκην, τοῦ διασῶσαι αὐτούς.
27. ὃν ἂν ἐκλέξηται κύριος.
Cap. x.
7. πᾶς ὁ λαὸς ὁ πολεμιστὴς
10. ἐν γαβαὼν,
39. κατέλιπον ἐν αὐτῇ οὐδένα V.
Cap. xi.
15. συνέταξεν κύριος τῷ μωυσῇ.
Cap. xij.
29. φυλῆς μανασσῆ κατὰ δήμους αὐτῶν,
30. ἐν τῇ βασανίτιδι,
Cap. xiiij.
7. καὶ ἀπεκρίθην V.
8. τὴν καρδίαν τοῦ λαοῦ. V.
9. ὅτι προσετέθης
Cap. xvi.
6. καὶ περιελεύσεται τὸ ὅριον
Cap. xix.
10. καὶ ἔσται τὰ ὅρια
22. τῶν ὁρίων αὐτοῦ V.
27. καὶ ἐπιστρέψει
Cap. xx.
7. καὶ διέστειλαν
Cap. xxiij.
4. ἴδετε ὅτι ἐπέῤῥιφα
Cap. xxiiij.
5. ἐν σημείοις οἷς
23. τὴν καρδίαν ὑμῶν

IVDICES.

Cap. i.
10. καὶ ἐπάταξε
16. φοινίκων μετὰ τῶν υἱῶν V.
19. οὐκ ἐδύνατο ἐξολοθρεῦσαι τοὺς V.
27. καὶ οὐκ ἐξῆρε μανασσῆς V.
Cap. ij.
19. τῆς σκληρᾶς οὐκ ἀπέστρεψαν.
Cap. iij.
1. τὰ ἔθνη ἃ κατέλιπεν V.
20. ἀναστῆναι αὐτόν. V.
21. τὴν κοιλίαν αὐτοῦ. V.
24. ἐν τῷ ταμείῳ τῷ θερινῷ. V.
30. καὶ ἐταπεινώθη
31. ἔσωσεν καὶ αὐτὸς

Cap. xviij.
11. καὶ σάρρα πρεσβύτεροι προβεβηκότες
22. ἁβραὰμ δ' ἔτι ἦν
30. λαλήσω ἔτι ἅπαξ
Cap. xix.
6. λώτ πρὸς αὐτοὺς ἔξω πρὸς
8. ποιήσητε οὐδὲν ἄδικον, V.
11. τῆς θύρας τοῦ οἴκου
15. τὰς δύο θυγατέρας
28 ἰδοὺ ἀνέβαινε φλὸξ
35. ἐπότισαν δὲ καὶ ἐν
Cap. xx.
1. ἐκεῖθεν εἰς γῆν πρὸς
3. ἐν ὕπνῳ τὴν νύκτα,
4. καὶ δίκαιον ἀπολεῖς.
6. μὴ ἁμαρτεῖν σε εἰς ἐμέ.
9. ὅτι ἐπήγαγες
Cap. xxi.
3. καὶ ἐκάλεσεν ἁβραὰμ τὸ ὄνομα
10. τῆς παιδίσκης ταύτης
12. ἔστω τὸ ῥῆμα ἐναντίον
17. ὁ θεὸς τῆς φωνῆς τοῦ
18. κράτησον τῇ χειρί σου αὐτό.
26. αὐτῷ ἀβιμελὲχ,
29. ἔστησας κατὰ μόνας
Cap. xxij.
9. ᾠκοδόμησεν ἐκεῖ ἁβραὰμ
Cap. xxiij.
4. κτῆσιν τάφου
15. ἀκήκοα γὰρ γῆ V.
17. ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις
Cap. xxiiij.
6. ἐκεῖθεν:
15. τῶν ὤμων αὐτῆς.
32. ὕδωρ νίψασθαι τοῖς C. & V.
36. πάντα ὅσα
38. τῷ υἱῷ μου ἰσαὰκ ἐκεῖθεν.
41. ἀθῷος ἀπὸ τῆς ἀρᾶς μου, καὶ ἀπὸ
50. τὸ πρόσταγμα
57. καὶ ἐρωτήσωμεν
Cap xxv.
20. τοῦ σύρου ἐκ γῆς μεσοποταμίας ἀδελφὴν λάβαν τοῦ σύρου, ἑαυτῷ C. & V.
Cap. xxvi.
3. δώσω πᾶσαν τὴν γῆν
7. ῥεβέκκας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.
20. αὐτὸν οἱ ποιμένες.
25. αὐτοῦ ἐν τῇ φάραγγι γεράρων.
Cap. xxvij.
7. κυρίου, πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με.
28. τῆς γῆς καὶ πλήθους
36. δεύτερον τοῦτο,
37. ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐποίησα αὐτοῦ οἰκέτας.
38. φωνῇ μεγάλῃ
46. εἰ λήψεται
Cap. xxviij.
2. μεσοποταμίαν συρίας, V.
3. τέκνον, καὶ αὐξῆσαί σε καὶ πληθύναι
5. μεσοποταμίαν συρίας, C. & V.
6. καὶ ἀναστὰς ἀπῴχετο εἰς τὴν ἐκεῖθεν. καὶ ἐν τῷ
11. ἀπήντησεν ἐν τῷ τόπῳ.
15. ἐν τῇ ὁδῷ πάσῃ,
Cap. xxix.
7. οὔπω ὥρα
8. ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ φρέατος,
12. ὅτι ἀδελφιδὸς
27. ταύτην ἀντὶ τῆς
30. καὶ εἰσῆλθε
Cap. xxx.
9. ἔλαβε ζελφὰν τὴν
11 ἐν τύχῃ.
27. εὐλόγησε γάρ με
39. ῥάβδους. καὶ ἐνεκίσσων τὰ πρόβατα εἰς τὰς ῥάβδους, καὶ ἔτικτον V.
Cap. xxxi.
16. καὶ πάντα
30. νῦν οὖν εἰ καὶ πεπόρευσαι,
52. γὰρ μὴ διαβῶ
Cap. xxxij.
3. ἰακὼβ ἀγγέλους ἔμπροσθεν αὐτοῦ πρὸς
7. πρόβατα, καὶ τὰς καμήλους V.
16. ποίμνιον
17. τίνος ταῦτα τὰ
21. καὶ προεπορεύοντο
28. δυνατὸς ἔσῃ. C. & V.
Cap. xxxiij.
1. ἰακὼβ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, V.
Cap. xxxiiij.
16. ἡμῖν εἰς γυναῖκας,
31. ἐχρήσαντο
Cap. xxxv.
7. τοῦ τόπου ἐκείνου, V.
Cap. xxxvi.
24. ὅτε ἔνεμε τὰ
Cap. xxxvij.
20. τῶν λάκκων τούτων.
32. χιτῶνα τῷ αἵματι, καὶ ἀπέστειλαν τὸν χιτῶνα τοῦ
Cap. xxxviij.
12. ἐπληρώθησαν δὲ
14. ἐκαλλωπίσατο, καὶ ἐκάθισε πρὸς
Cap. xxxix.
5. ἐν πᾶσι τοῖς
8. ἐμὲ οὐδὲν τῶν ἐν τῷ
23. καὶ πάντα ὅσα
Cap. xl.
3. φυλακῇ παρὰ τῷ δεσμοφύλακι εἰς V.
5. οἱ ἦσαν
14. καὶ μνησθήσῃ
17. κανοῦ τοῦ ἐπάνω τῆς
Cap. xli.
11. ἐνύπνιον ἀμφότεροι
30. πλησμονῆς τῆς ἐσομένης
54. οὐκ ἦσαν
Cap. xlij.
4. μαλακία ἐν τῇ ὁδῷ.
Cap. xliij.
7. μὴ ᾔδειμεν,
32. τοῖς αἰγυπτίοις πᾶς ποιμὴν προβάτων
Cap. xliiij.
32. πρός σε, καὶ στήσω αὐτὸ ἐναντίον σου,
Cap. xlv.
11. υἱοί σου, καὶ ὁ οἶκός σου, καὶ πάντα
Cap. xlvi, xlvij.
16. τὸ ἀργύριον ὑμῶν. V.
20. ἐπεκράτησεν γὰρ αὐτῶν
Cap. xlviij. xlix.
6. ἐρεῖσαι
33. τοὺς πόδας αὐτοῦ V.
Cap. l.
22. αὐτὸς, καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ πᾶσα

EXODVS.

Cap. i.
10. τῆς γῆς ἡμῶν.
Cap. ij.
5. παρεπορεύοντο παρὰ τοῦ
Cap. iij.
22. ἀποσυσκευάσατε τοὺς αἰγυπτίους.
Cap. iiij.
10. οὐχ ἱκανός εἰμι
15. πρὸς αὐτὸν τοὺς λόγους τούτους,
29. πᾶσαν τὴν γερουσίαν
Cap. v.
13. τὰ ἔργα ὑμῶν τὰ λεγόντων,
Cap. vi.
7. ὑμᾶς ἐκ γῆς αἰγύπτου, καὶ ἐκ τῆς
Cap. vij.
9. τὴν ῥάβδον σου, V.
Cap. viij.
16. σκνίπες ἔντε τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τοῖς τετράποσι, καὶ ἐν
Cap. ix.
33. ἐξῆλθε δὲ μωυσῆς
Cap. x.
1. ἐγὼ γὰρ ἐσκλήρυνα V.
Cap. xi.
9. ἵνα πληθύνων πληθυνῶ τὰ V.
Cap. xij.
39. ἐπιμεῖναι, V.
Cap. xiij.
7. ζύμη ἐν πᾶσι
Cap. xiiij.
28. τοὺς εἰσπεπορευμένους V.
Cap. xv.
11. θαυμαστὸν ἐν δόξαις
23. διὰ τοῦτο ἐπωνόμασε V.
Cap. xvi.
35. εἰς γῆν οἰκουμένην.
Cap. xvij.
13. ἐξέψατο ἰησοῦς τὸν
Cap. xix.
12. τοῦ μὴ ἀναβῆναι
24. μὴ βιαζέσθωσαν ἀναβῆναι
Cap. xxij.
5. ἢ τὰ βέλτιστα
Cap. xxiij.
7. παντὸς ῥήματος
28. καὶ ἐκβαλεῖ V.
Cap. xxiiij.
7. καὶ εἶπαν,
Cap. xxvi.
36. ἐπίσπαστρον τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς ἐξ ὑακίνθου V.
Cap. xxix.
20. ἀαρὼν τοῦ δεξιοῦ, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς, καὶ ἐπὶ τὸ ἄκρον
Cap. xxx.
10. ἅγια ἁγίων ἔσται
Cap. xxxiij.
2. καὶ ἐκβαλῶ V.
4. πενθικοῖς. καὶ οὐκ ἔθηκαν ἀνὴρ κόσμον αὐτοῦ ἐπ' αὐτοῦ. C. & V.
Cap. xxxiiij.
19. πᾶν πρωτότοκον V.
Cap. xxxv.
35. τὰ ὑφαντὰ καὶ τὰ

LEVITICVS.

Cap. iij.
1. βοῶν αὐτὸ
Cap. xi.
41. βδέλυγμα ἔσται V.
Cap. xiij.
57. λέπρα ἐξανθοῦσά ἐστιν,
Cap. xv.
33. μετὰ ἀποκαθημένης.
Cap. xvi.
9. καὶ προσοίσει περὶ
16. ἐν αὐτοῖς ἐν μέσῳ
32. μετὰ τὸν πατέρα

Cap.

IOB.

Cap. xij.
14. κατὰ ἀνθρώπου,
Cap. xvij.
12. εἰς ἡμέραν ἔθηκαν,
Cap. xx.
25. ἀστραπαὶ δὲ
Cap. xxij.
24. καὶ θήσει ἐπὶ
Cap. xxiiij.
21. καὶ ἀγυναιὸν
Cap. xxix.
2. κατὰ μῆνας
9. ἐπὶ στόματι αὐτῶν.
Cap. xxx.
17. ὀστᾶ μου συγκέχυται,
30. γρ. ὀστᾶ μου συνεφρύγη ἀπὸ
Cap. xxxij.
17. ὑπολαβὼν δὲ ἀποκριθῶ. ἄνθρωπον γὰρ οὐ μὴ αἰσχυνθῶ.
Cap. xxxiij.
2. γλῶσσά μου ἐν τῇ λάρυγγί μου
Cap. xxxv.
11. οὐρανοῦ σοφίζων.
Cap. xxxvi.
20. ἀναβῆναι λαοὺς
Cap. xxxviij.
16. ἐπὶ πηγὴν θαλάσσης,
Cap. xli.
17. οὐ μὴ ποιήσωσι

PSALTERIVM.

Psal. ij.
9. ὡς σκεῦος
Psal. v.
4. καὶ ἐπόψομαι.
Psal. vi.
11. ταραχθείησαν σφόδρα πάντες
Psal. ix.
15. ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ τῷ
Psal. xvij.
15. καὶ ἐξαπέστειλε
51. τοῦ βασιλέως αὐτοῦ,
Psal. xx.
5. εἰς αἰῶνα καὶ εἰς αἰῶνα αἰῶνος.
Psal. xxiiij.
14. αὐτοῦ τοῦ δηλῶσαι αὐτοῖς.
Psal. xxx.
16. οἱ καιροί μου.
Psal. xxxi.
2. ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ
Psal. xxxiiij.
20. ἐπ' ὀργῇ τῆς γῆς δόλους
Psal. xl.
7. καὶ εἰ εἰσεπορεύετο
Psal. xliij.
13. ἐν τοῖς ἀλλάγμασιν
19. καὶ οὐκ ἐξέκλινας
Psal. xlvij.
10. τοῦ ναοῦ σου.
Psal. xlix.
10. τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ,
23. σωτήριον τοῦ θεοῦ.
Psal. liiij.
17. ὁ κύριος ἔσωσέ με.
Psal. lviij.
12. ἐπιλάθωνται τοῦ λαοῦ μου.
Psal. lxij.
6. χείλει
Psal. lxvij.
13. ἀγαπητοῦ τοῦ ἀγαπητοῦ, καὶ τῇ
Psal. lxxi.
8. ἀπὸ ποταμοῦ
Psal. lxxiij.
5. τὴν εἴσοδον
8. καὶ κατακαύσωμεν
23. τῶν ἐχθρῶν σου,
Psal. lxxvij.
31. τοῖς πίοσιν αὐτῶν,
Psal. lxxxvi.
5. μή τι σιὼν
Psal. lxxxviij.
20. τοῖς ἁγίοις σου,
Psal. lxxxix.
2. σὺ εἶ ὁ θεός.
Psal. cxviij.
105. ὁ λόγος σου,
136. οὐκ ἐφύλαξαν
Psal. cxxvi.
2. ἐγείρεσθε
Psal. cxxxviii.
4. οὐκ ἔστι λόγος
Psal. cxlvij.
19. τὸν λόγον αὐτοῦ

PARABOLÆ.

Cap. i.
8. παιδείαν πατρός σου,
Cap. vij.
8. παραπορευόμενον ἐν ἀγορᾷ ἐν γωνίᾳ
Cap. viij.
22. ἔκτησέ με
28. πηγὰς τῆς ἀβύσσου.
Cap. x.
12. καλύπτει
Cap. xi.
6. ἀβουλίᾳ αὐτῶν ἁλίσκονται
Cap. xiij.
19. ἐπιθυμίαι εὐσεβῶν
Cap. xv.
13. οὔσης πνεῦμα σκυθρωπάζει.
Cap. xvi.
4. τῷ θεῷ. καὶ ἑδράζων πνεύματα κύριος. κύλισον ἐπὶ κύριον ἔργα σου, καὶ ἑδρασθήσονται λογισμοί σου. πάντα εἰργάσατο κύριος δι' ἑαυτὸν, οἱ δὲ ἀσεβεῖς
Cap. xvij.
11. γρ. ἐγείρει
19. μάχαις. ὑψῶν θύραν ἑαυτοῦ ζητεῖ συντριβήν
Cap. xxi.
21. ζωὴν καὶ δικαιοσύνην καὶ
Cap. xxv.
2. κρύπτειν
τιμᾶν
7. ταπεινωθῆναί σε
20. περιαίρων ἱμάτιον. ἐν ἡμέρᾳ ψύχους ὥσπερ ὄξος
Cap. xxvi.
6. ἑαυτοῦ ποδῶν
Cap. xxvij.
27. θεραπόντων. καὶ τοῖς κορασίοις σου εἰς ζωήν.

ECCLESIASTES.

Cap. ij.
8. υἱῶν ἀνθρώπων
12. παραφορὰν
Cap. iij.
10. εἶδον σύμπαντα τὸν
Cap. vij.
9. ἐσχάτη λόγου
Cap. viij.
3. πορεύεσθε,
4. καθὼς λαλεῖ βασιλεύς

CANTICVM.

Cap. iiij.
9. ἐν ἑνὶ ἐνθέματι
Cap. viij.
4. ἐὰν ἐγείρητε

SAPIENTIA.

Cap. i.
6. πνεῦμα σοφίας,
Cap. ij.
7. ἄνθος ἔαρος.
9. μηδεὶς λειμών
23. ἀϊδιότητος
Cap. vi.
25. ὁ τοιοῦτος οὐ κοινωνήσει
Cap. x.
4. δι' ὃ
Cap. xi.
7. ταραχθέντος
Cap. xij.
6. μύστας θιάσου.
Cap. xiiij.
23. ἐξάλλων θεσμῶν
Cap. xviij.
9. τῆς ὁσιότητος νόμον
21. ὅπλον λαβών,
Cap. xix.
8. δι' οὗ πανεθνὶ διῆλθον
16. ὅτε

ECCLESIASTICVS.

Cap. i.
7. ἐπιστήμη σοφίας τίνι ἐφανερώθη; καὶ τὴν πολυπειρίαν αὐτῆς τίς συνῆκεν;
8. αὐτοῦ, καὶ κυριεύων.
14. ἀγάπησις κυρίου ἔνδοξος σοφία. οἷς δ' ἂν ὀπτάνηται, μερίζει αὐτὴν εἰς ὅρασιν αὐτοῦ.
Cap. ij.
14. καρδίαις διπλαῖς
21. ψυχὰς αὐτῶν λέγοντες
Cap. iiij.
5. ὀφθαλμόν σου χάριν ὀργῆς,
Cap. v.
16. ψίθυρος ἐν τῷ βίῳ σου,
Cap. x.
1. παιδεύσει
Cap. xi.
16. ἐπὶ κακίᾳ συγγηρᾷ κακά.
28. τρυφῆς πολλῆς,
Cap. xij.
7. οὐκ ἐπιγνωσθήσεται ἐν
Cap. xiij.
11. ἐν ἀφροσύνῃ
15. λόγοις σου,
Cap. xvi.
2. ἐπὶ τὸν κόπον αὐτῶν.
17. οὐ μὴ γνωσθῶ,
23. διανοεῖται κενὰ,

Cap. iiij.
9. εἰς κάδης.
17. ὅτι εἰρήνη ἦν V.
21. κροτάφῳ αὐτοῦ V.
Cap. v.
7. οἱ κρατοῦντες ἐν τῷ C. & V.
16. κάθησαι
26. αὐτῆς τὴν ἀριστερὰν
31. οἱ ἀγαπῶντες σε
Cap. vi.
2. ἐπὶ ἰσραὴλ σφόδρα.
14. ἰσραὴλ ἐκ χειρὸς μαδιὰμ, C. & V.
Cap. vij.
12. οὐκ ἦν ἀριθμὸς,
Cap. viij.
16. ἐρήμου, καὶ ταῖς τριβόλοις, καὶ κατέξανεν
20. ὅτι ἔτι ἦν V.
26. κλοιῶν τῶν χρυσῶν τῶν
30. ἐκπεπορευμένοι V.
Cap. ix.
13. τὸν οἶνόν μου
31. ἀβιμέλεχ ἐν κρυφῇ λέγων, V.
38. ποῦ ἐστὶ νῦν
Cap. x.
17. καὶ συνήλθοσαν οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ, V.
Cap. xi.
5. ἐκ γῆς τώβ. C. & V.
13. ἐπίστρεψόν μοι αὐτὴν μετ' εἰρήνης.
26. οὐκ ἐρρύσω V.
34. καὶ οὐκ ὑπῆρχεν αὐτῷ
Cap. xij.
1. ἦλθον εἰς βορρὰν, V.
Cap. xiiij.
1. γρ. ἐκ τῶν
3. τῷ λαῷ σου
9. αὐτὸ ἐν τῇ χερσὶν αὐτοῦ, C. & V.
11. ἐγένετο ὅτε εἶδον αὐτόν. V.
Cap. xvi.
2. γαζαίοις λεγόντων,
ὅλην τὴν νύκτα ἐπὶ τὴν πύλην τῆς πόλεως, καὶ ἐκώφευσαν ὅλην τὴν νύκτα λέγοντες,
16. λόγοις αὐτῆς πασὰς τὰς ἡμέρας, V.
17. οὐκ ἀνέβη V.
21. χαλκαῖς, καὶ ἔβαλον αὐτὸν ἐν φυλακῇ, καὶ ἦν
28. τῶν δύο ὀφθαλμῶν
Cap. xvij.
3. τῆς χειρός μου τῷ υἱῷ μου τοῦ ποιῆσαι V.
13. ὅτι ἀγαθυνεῖ μοι V.
Cap. xviij.
19. κώφευσον καὶ ἐπίθες
30. υἱοῦ μωυσῆ
Cap. xix.
3. διαλλάξαι αὐτὴν, καὶ ἀπαγαγεῖν αὐτὴν πάλιν πρὸς ἑαυτὸν, καὶ τὸ
15. οὐκ ἦν ἀνὴρ C. & V.
18. καὶ νῦν εἰς τὴν
Cap. xx.
11. πᾶς ἀνὴρ ἰσραὴλ
13. ἠθέλησαν οἱ υἱοὶ βενιαμὶν
30. ἅπαξ καὶ δίς.
40. πόλεως ὡσεὶ στύλος
42. καὶ οἱ ἐν τῇ πόλει διέφθειραν
48. ἀπὸ πόλεως διδύμων ἕως βασᾶ ἑξῆς τὰς εὑρεθείσας ἐνέπρησαν
Cap. xxi.
9. οὐκ ἦν ἐκεῖ C. & V.
11. ἀναθεματιεῖτε. πᾶσαν δὲ νεάνιδα περιποιήσασθε.
13. ῥεμμών, καὶ ἐλάλησαν αὐτοῖς, καὶ ἐκάλεσαν
14. καὶ οὐκ ἤρεσεν

RVTH.

Cap. i.
2. ἐκ βηθλεὲμ τῆς ἰούδα.
Cap. ij.
12. ἀποτίσαι σοι κύριος
Cap. iij.
18. τὸ ῥῆμα τοῦτο.

REGNORVM I.

Cap. ix.
27. καὶ ἄκουστόν σοι ποιήσω ῥῆμα θεοῦ.
Cap. xiiij.
31. μαχμὰς ἕως αἰάλων.
Cap. xxv.
28. ὁ κύριός μου πολεμεῖ.

REGNORVM II.

Cap. xij.
25. ἰεδδιδία ἕνεκεν κυρίου.
Cap. xiij.
9. ἔλαβε τὸ τήγανον καὶ ἐπέχεεν
Cap. xv.
35. παρὰ τῶν οἴκου τῶν βασιλέως,
Cap. xvij.
25. θυγατέρα ναὰς

REGNORVM III.

Cap. iij.
20 τὸν υἱὸν ἑαυτῆς τὸν
Cap. iiij.
2. σαδὼκ τῶν ἱερέως.
31. υἱοὺς μαχώλ.
Cap. xviij.
27. μεγάλη, θεός ἐστιν, μήποτε

REGNORVM IV.

Cap. iiij.
35. καὶ συνέκαμψεν ἐπὶ τὸ παιδάριον
Cap. ix.
2. ταμιεῖον ἐν τῷ ταμιείῳ.
Cap. x.
14. βαιθακαῦ ἐν τῇ σκηνῇ τεσσαράκοντα
Cap. xix.
24. ἐγὼ ἔψυξα καὶ ἔπιον
Cap. xxij.
9. καὶ εἰσῆλθε σαφὰν

PARALIPOM. II.

Cap. xviij.
9. τῆς πύλης σαμαρείας.

ESDRAS I.

Cap. iiij.
15. ἀπὸ ἡμερῶν αἰῶνος,
Cap. x.
14. καὶ πᾶς τις ἐν πόλεσιν
15. ἐμοῦ περὶ τούτου,

ESDRAS II.

Cap. iiij.
21. ἡμεῖς ποιοῦντες
Cap. vi.
8. καρδίας σου συ
Cap. ix.
11. ἔρριψας εἰς βυθὸν,
19. τοῖς πολλοῖς οὐκ
Cap. x.
31. καὶ ἀνήσομεν τὸ ἔτος
Cap. xiij.
29. καὶ τῆς διαθήκης

TOBIAS.

Cap. iij.
4. πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, ἐν οἷς
12. αὐτῷ ἔσται,
Cap. v.
9. μετὰ σοῦ, καὶ τῆς ὁδοῦ ἐμπειρῶ.
Cap. xij.
7. ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ ἐνώπιον
17. εὐλογεῖτε εἰς τὸν αἰῶνα,

IVDITH.

Cap. i.
9. καὶ ταῖς πόλεσιν αὐτῆς,
11. καὶ πᾶσαν τὴν ἰδουμαίαν
Cap. v.
2. διατὶ κατενώτισαν
Cap. vi.
2. τὸ γένος ἰσραὴλ
Cap. vij.
10. καταστρωθήσονται ἐν ταῖς πλατείαις
12. κατεστρατοπέδευσαν ἐν ὄχλῳ πολλῷ, καὶ ἦσαν εἰς πλῆθος
Cap. viij.
3. κλίνην αὐτοῦ· καὶ ἐτελεύτησεν ἐν βετουλούα τῇ πόλει αὐτοῦ
16. ἔγνωμεν πλὴν αὐτοῦ.
Cap. ix.
1. μεγάλη ἰουδεὶθ πρὸς κύριον,
15. καὶ ἀπάτην εἰς τραῦμα
Cap. xiiij.
2. καὶ ἐξελεύσεσθε
4. καὶ συνδραμοῦνται
Cap. xv.
9. κῶμαι καὶ ἐπαύλεις αἱ
10. τοῦ θεάσασθαι τὰ ἀγαθὰ

ESTHER.

Cap. i.
10. εὐνούχοις τοῖς διακόνοις
Cap. iij.
14. πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν
Cap. v.
6. ὅσα ἀξιοῖς, ἕως τῆς βασιλείας ἔσται σοι
Cap. vi.
4. ὁ δὲ ἀμὰν εἰσῆλθεν
Cap. viij.
17. ἐξετέθη τὸ πρόσταγμα,
Cap. xi.
4. φωναὶ καὶ θόρυβος

IOB.

Cap. xlviij.
22. λευϊτῶν καὶ ἀπὸ τῆς

DANIEL.

Cap. iij.
7. πίπτοντες πάντες οἱ λαοὶ,
98. φυλαῖς, καὶ γλώσσαις
Cap. iiij.
5. θεοῦ ἁγίου
9. καὶ ἐξ αὐτοῦ
20. ἐπ' αὐτῷ.
23. μενεῖ
Cap. vi.
4. κατὰ δανιὴλ ἐκ πλαγίων τῆς βασιλείας,
Cap. vij.
7. ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς,
20. προτέρων τρία κέρατα.
28. ἐγὼ δανιὴλ δέους ἀνεπλήσθην πολλοῦ, καὶ οἱ διαλογισμοί μου
Cap. viij.
26. ἡμέρας πολλὰς ἔσται.
Cap. ix.
13. ἀληθείᾳ σου.
24. τὴν ἁγίαν σου, ἕως τοῦ παλαιωθῆναι τὸ παράπτωμα καὶ τοῦ
Cap. x.
17. καὶ ἐγὼ ἠσθένησα καὶ ἀπὸ
Cap. xi.
13. τῶν καιρῶν ἐνιαυτῶν
24. ἐν πίοσι χώραις
Cap. xij.
1. θλίψεως, θλίψις οἷα

OSEAS.

Cap. ij.
7. ὅτι καλῶς
Cap. v.
13. ἐδυνάσθη ἰάσασθαι ὑμᾶς,
Cap. ix.
8. σκοπὸς ἐφραὶμ
Cap. x.
6. καὶ αἰσχυνθήσεται
15. ἀπὸ προσώπου ἀδικίας κακῶν
Cap. xiij.
14. ἡ νίκη σου

IOEL.

Cap. i.
7. εἰς συγκλασμόν.
Cap. ij.
27. καὶ ἐγὼ κύριος
32. εὐαγγελιζόμενοι
Cap. iij.
17. ὑμῶν ὁ κατασκηνῶν

AMOS.

Cap. ij.
16. καὶ ὁ κραταιὸς εὑρήσει
Cap. v.
21. ὀσφρανθῶ θυσίας ἐν ταῖς
Cap. vi.
2. κατάβητε ἐκεῖθεν εἰς γὲθ
14. ἔθνος, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων, καὶ ἐκθλίψουσιν

IONAS.

Cap. ij.
10. εἰς σωτήριον τῷ κυρίῳ.
Cap. iij.
7. γευσάσθωσαν μηδὲν,
Cap. iiij.
2. ὅτι σὺ ἐλεήμων

MICHEAS.

Cap. iij.
3. καὶ ἐμέλισαν
5. ἤγειραν ἐπ' αὐτὸν
Cap. vi.
13. ἐγὼ ἄρξομαι τοῦ πατάξαι σε
16. ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν,
Cap. vij.
2. ἀπόλωλεν εὐσεβὴς
11. καὶ ἀποτρίψεται

NAVM.

Cap. ij.
5. τὰ τείχη αὐτῆς,

ABACVC.

Cap. i.
13. ἐπὶ πόνον οὐ δυνήσῃ.
Cap. iij.
13. σῶσαι τὸν χριστόν σου.

AGGÆVS.

Cap. i.
14. καταλοίπων παντὸς τοῦ λαοῦ,

ZACHARIAS.

Cap. iiij.
11. ἐξ εὐωνύμων αὐτῆς;
Cap. vi.
7. ἐπέβλεπον τοῦ πορεύεσθαι τοῦ περιοδεῦσαι
Cap. vij.
10. μνησικακείτω
Cap. viij.
12. λαοῦ μου τούτου
Cap. ix.
11. διαθήκης σου
Cap. xiij.
6. καὶ ἐρεῖ
7. ἐπὶ τοὺς μικρούς.
8. καὶ ἔσται ἐν πάσῃ τῇ γῇ,

MALACHIAS.

Cap. iij.
10. ἐπισκέψασθε δὴ

MACHABÆOR. I.

Cap. ij.
21. ἡμῖν θεὸς καταλιπεῖν
Cap. iij.
41. δυνάμεις συρίας
45. ἄκρᾳ· ἐκεῖ κατάλυμα ἦν τοῖς
Cap. ix.
10. καὶ εἰ ἤγγικεν
11. ἵππος εἰς δύο
Cap. xi.
12. ἔδωκεν αὐτὴν τῷ

MACHABÆOR. II.

Cap. i.
18. μέλλοντες οὖν ἄγειν
36. τοῦτον τόπον νέφθαρ,
Cap. v.
8. ἔτυχεν ἐγκληθεὶς
Cap. vi.
21. δι' αὐτῶν παρασκευασθέντα,
Cap. x.
29. ἰουδαίων ἐξ ὧν οἱ
Cap. xiiij.
22. διέταξεν δὲ ἰούδας
Cap. xv.
21. δι' ὅπλων ἡ νίκη,

τέλος.

32. ψυχὴ παντὸς
Cap. xvij.
8. ἐκλεκτοί· ἵνα διηγῶνται τὰ μεγαλεῖα τῶν ἔργων αὐτοῦ.
Cap. xxviij.
12. καὶ κατὰ τὴν ἰσχὺν
Cap. xxix.
10. πολλοὶ οὐ χάριν
Cap. xxxi.
5. αὐτῆς πλησθήσεται.
Cap. xxxij.
6. ὅπου οὐκ ἀκρόαμα,
12. ὡς οὐ γινώσκων
25. ἀπροσκόπῳ.
Cap. xxxiiij.
21. μωκήματα ἀνόμων.
Cap. xxxvi.
16. σιὼν ἄῤῥητα λόγιά σου,
Cap. xli.
25. ἀνθρώπου συγγενοῦς.
Cap. xlv.
20. τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.
31. υἱῷ ἰεσσαὶ ἐκ
Cap. xlvi.
8. πανοπλίαν αὐτοῦ,
Cap. xlvij.
15. σολομῶν ὃς ἐβασίλευσεν ᾧ ὁ θεὸς
Cap. xlviij.
20. καὶ ἐπῆρε
Cap. l.
13. δέχεσθαι μέρη
28. ἐν ὄρει σηεὶρ καὶ σαμαρείας,

ESAIAS.

Cap. i.
24. τοῖς ὑπεναντίοις μου,
Cap. ij.
14. ἐπὶ πᾶν ὄρος
Cap. v.
30. ἐμβλέψονται εἰς τὴν γῆν ἄνω
Cap. vij.
20. τῷ μεμισθωμένῳ
22. βούτυρον καὶ μέλι
Cap. x.
6. λαῷ συντάξω ποιῆσαι
Cap. xij.
1. καὶ ἐρεῖς
Cap. xiij.
3. αὐτούς. ἡγιασμένοι εἰσι καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς. γίγαντες
16. ῥάξουσιν ἐνώπιον
Cap. xv.
3. ταῖς πλατείαις αὐτῆς
Cap. xvij.
5. σταχύων ἐν βραχίονι ἀμήσῃ,
Cap. xviij.
6. ἐπ' αὐτὸν ἥξει.
7. εἰς ὄρος σιών.
Cap. xxv.
12. καταβήσονται
Cap. xxvi.
18. ὃ ἐποιήσαμεν
Cap. xxviij.
19. παρελεύσεται ἡμέρας,
Cap. xxx.
11. λόγιον τοῦ ἁγίου τοῦ ἰσραήλ.
Cap. xxxi.
1. οὐκ ἦσαν πεποιθότες
2. σοφὸς
Cap. xxxiiij.
13. καὶ ἔσται ἐπαύλεις
17. κληρονομήσεται·

Cap. xxxvij.
12. γρ. ῥασὲμ αἵ εἰσιν
20. ἐκ χειρὸς αὐτοῦ·
Cap. xli.
28. ἰδοὺ οὐδείς.
Cap. xlij.
3. εἰς ἀλήθειαν
9. ἐγὼ ἀναγγέλλω·
Cap. xliij.
8. κωφοὶ
Cap. xliiij.
3. ἔτι ἐγὼ δώσω
4. ἐπὶ παραῤῥέον ὕδωρ.
Cap. xlv.
21. ἀνηγγέλη ὑμῖν.
Cap. xlvi.
6. μισθωσάμενοι χρυσοχόον
Cap. li.
13. καὶ ἐφόβου πάσας
Cap. lij.
7. ὡς ὡραῖοι ἐπὶ
Cap. liij.
2. ὡς πεδίον
Cap. lvij.
4. σπέρμα ἄνομον;
Cap. lxij.
1. ἡ δικαιοσύνη αὐτῆς,
Cap. lxiij.
11. ἀναβιβάσας ἐκ τῆς θαλάσσης τὰ ποιμένα
Cap. lxv.
18. ἐν αὐτῇ ὅσα ἐγὼ κτίζω.
20. ὁ νέος ἄωρος ἡμέραις ἑκατὸν
Cap. lxvi.
6. ἀνταποδιδόντος ἀνταπόδοσιν τοῖς

IEREMIAS.

Cap. iij.
5. γρ. καὶ ἠδυνάσθης.
Cap. iiij.
10. καὶ ἰδοὺ ἥψατο ἡ μάχαιρα
19. γρ. μαιμάσσει
30. καὶ σὺ ἡ ταλαίπωρος τὶ
Cap. vi.
7. κακίαν
8. παιδεύθητι
28. ὡς χαλκὸς
Cap. ix.
14. τῶν ἀρεστῶν
24. ἐν τῷ συνιεῖν
Cap. xv.
15. εἰς μακροθυμίαν σου λάβῃς με.
Cap. xvij.
17. μου σὺ ἐν
Cap. xx.
3. μέτοικον κύκλοθεν.
9. ἐγένετο ἐν τῇ καρδίᾳ μου ὡς πῦρ καιόμενον καὶ συνεχόμενον ἐν τοῖς
Cap. xxij.
15. σὺ ἁμιλλᾶσαι πρὸς τὴν κέδρον ἐν
28. ἐξεῤῥίφη αὐτὸς καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ
Cap. xxix.
14. ὑμῖν, λέγει κύριος.
Cap. xxxi.
8. φασέκ. ἐν αὐτοῖς χωλὸς καὶ τυφλὸς, ἔγκυος καὶ τίκτουσα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ. καὶ τεκνοποιήσει
18. ἐπαίδευσάς με κύριε
Cap. xliiij.
17. καὶ ἐν διόδοις ἱερουσαλήμ·
Cap. xlv.
4. γῆν τὴν ἐκείνην.

Cap. xlvi.
7. ὡσεὶ ποταμῶν κυμαίνει τὰ ὕδατα αὐτοῦ.
10. ἡ μάχαιρα κρέατα,
Cap. lj.
16. εἰς φωνὴν ἤχους αὐτοῦ ἔθετο πλῆθος ὕδατος

THRENI.

Cap. ij.
20. εἰ ἀποκτενοῦσιν
Cap. iij.
38. κακὰ καὶ τὰ ἀγαθά.

BARVCH.

Cap. ij.
5. καὶ ἐγενήθημεν
Cap. iij.
7. ἀπεστρέψαμεν ἀπὸ καρδίας ἡμῶν
30. αὐτὴν ὑπὲρ χρυσίου
Cap. iiij.
8. τὸν τροφεύσαντα ὑμᾶς
Cap. vi.
25. αἰσχύνωνται
27. οὐδὲ πτωχῷ
28. καὶ λεχὼ ἅπτονται·

EZECHIEL.

Cap. ij.
4. οὓς ἐγὼ ἀποστελῶ
Cap. viij.
5. πρὸς βοῤῥᾶν. καὶ ἀνέβλεψα τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πρὸς βοῤῥᾶν. καὶ
Cap. x.
21. χειρῶν ἀνθρώπου
Cap. xiij.
20. ὑμεῖς ἐκστρέφετε
Cap. xiiij.
6. καὶ ἀποστρέψατε
14. αὐτοὶ ἐν τῇ
Cap. xvi.
47. ἐποίησας παρὰ μικρὸν,
Cap. xx.
26. ἐν τοῖς δόμασιν
Cap. xxij.
13. ἰδοὺ οὖν πατάξω
Cap. xxv.
16. ἐγὼ ἐκτενῶ
Cap. xxvij.
27. πολεμισταί σου οἱ ἐπὶ σοὶ,
Cap. xxxij.
27. τοὺς γίγαντας
Cap. xxxviij.
12. κατοικίσθη, καὶ ἐπὶ ἔθνος συνηγμένον ἀπὸ ἐθνῶν
Cap. xl.
4. ἀνὴρ, ὃν ἑώρακα.
Cap. xlij.
6. στύλοι τῶν ἐξωτέρων.
13. πρὸς κύριον εἰς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων. καὶ ἐκεῖ θήσουσι τὰ ἅγια
Cap. xliij.
24. ἐπ' αὐτὰ ἅλα,
Cap. xlv.
20. καὶ νηπίου ἀπόμοιραν καὶ
23. καὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας
Cap. xlvi.
9. ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς βοῤῥᾶν.
19. εἰς τὴν εἴσοδον
21. κλίτη αὐλῆς, κατὰ τὸ κλίτος αὐλὴ αὐλή.

Cap.

LVCAS.

Cap. i.

34. ἔσται μοι τοῦτο
35. γεννώμενον
64. γλῶσσα αὐτοῦ διηρθρώθη,
66. καὶ γὰρ χεὶρ

Cap. ij.

20. ὑπέστρεψαν
24. τὸ γεγραμμένον
38. ἐν τῷ ἰσραήλ.

Cap. iij.

1. ἐπιτροπεύοντος Ποντίου
10. ποιήσομεν, ἵνα σωθῶμεν;
12. βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ·
26. Ιωσὴχ,

Cap. iiij.

7. ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς
35. ἀνακραυγάσαν ἐξῆλθεν
38. Σίμωνος καὶ ἀνδρέου·
41. δαιμόνια πολλὰ

Cap. v.

7. ὥστε παρά τι βυθίζεσθαι
22. ὑμῶν πονηρά;

Cap. vi.

5. τοῦ σαββάτου· τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ θεασάμενός τινα ἐργαζόμενον τῷ σαββάτῳ, εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε, εἰ μὲν οἶδας τὶ ποιεῖς, μακάριος εἶ· εἰ δὲ μὴ οἶδας, ἐπικατάρατος καὶ παραβάτης εἶ τοῦ νόμου.
7. κατηγορίαν κατ' αὐτοῦ.

Cap. vij.

16. αὐτοῦ εἰς ἀγαθόν.
27. Οὗτος γάρ ἐστι
40. εἰπέ. ὁ δὲ εἶπε.
45. εἰσῆλθεν,

Cap. viij.

2. ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ ἀσθενειῶν·
18. αὐτῷ, καὶ περισσευθήσεται.
24. γαλήνη μεγάλη.
26. Γερασηνῶν,
51. οὐδένα σὺν αὐτῷ,
52. οὐ γὰρ ἀπέθανεν

Cap. ix.

16. τὸν οὐρανὸν, προσηύξατο καὶ εὐλόγησεν
35. ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ ἠυδόκησα.
47. εἰδὼς
59. ἀπελθεῖν
62. στραφεὶς καὶ βλέπων

Cap. x.

1. ἑβδομήκοντα δύο,
11. ὑμῶν εἰς τοὺς πόδας ἡμῶν,
21. τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ

Cap. xi.

8. ὅσον
13. ὁ πατὴρ ὑμῶν
15. τὰ δαιμόνια. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε, πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν;
33. κρυπτὴν
38. φαρισαῖος ἤρξατο διακρινόμενος ἐν ἑαυτῷ λέγειν, διατί οὐ
42. ταῦτα δὲ ἔδει
51. ζαχαρίου τοῦ δικαίου
53. ἀποστομίζειν

Cap. xij.

7. διαφέρετε ὑμεῖς.
15. ἀπὸ πάσης τῆς
21. πλουτῶν. ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.
23. Οὐχὶ ἡ
57. διακρίνετε

Cap. xiij.

7. ἔτη ἀφ' οὗ ἔρχομαι
ἔκκοψον οὖν
15. ὑποκριταὶ
25. οὗ ἂν εἰσέλθῃ

Cap. xiiij.

24. τοῦ δείπνου. πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

Cap. xv.

10. χαρὰ ἔσται
17. λιμῷ ὧδε ἀπόλλυμαι.
22. ταχέως ἐξενέγκατε

Cap. xvi.

6. κάδους
8. ἐποίησεν. διὸ λέγω ὑμῖν ὅτι
18. μοι χεύει. εἶπε δὲ καὶ ἑτέραν παραβολήν.

Cap. xvij.

2. εἰ λίθος μυλικὸς

Cap. xviij.

8. Ναὶ λέγω
22. ὕπαγε πάντα
31. περὶ τοῦ υἱοῦ

Cap. xix.

21. ἔσπειρας· καὶ συνάγεις ὅθεν οὐ διεσκόρπισας.
22. ἔσπειρα· καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισα.
26. δοθήσεται· καὶ περισσευθήσεται.
46. ἔσται

Cap. xx.

1. ἱερεῖς
21. καὶ οὐδενὸς
24. δηνάριον· οἱ δὲ ἔδειξαν. καὶ εἶπε, τίνος

Cap. xxi.

4. ἔβαλε. ταῦτα λέγων ἐφώνει, ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκουέτω.
34. αἰφνιδίως

Cap. xxij.

30. ἐπὶ δώδεκα θρόνων,
42. παρένεγκε
61. σήμερον ἀπαρνήσῃ

Cap. xxiij.

1. ἤγαγον
2. ἔθνος ἡμῶν,
15. ἀνέπεμψε γὰρ αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς·
22. οὐδὲν ἄξιον
46. παρατίθεμαι

Cap. xxiiij.

32. κεκαλυμμένη ἦν
47. ἀρξαμένων

IOANNES.

Cap. i.

5. οὐδὲ ἕν.
4. Ὁ γέγονεν, ἐν αὐτῷ
14. πλήρη
26. βαπτίζω ὑμᾶς
27. ὑποδήματος. ἐκεῖνος ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί
41. πρῶτον

Cap. ij.

15. ποιήσας ὡς φραγέλλιον
17. καταφάγεται
24. γινώσκειν τὰ πάντα·

Cap. iij.

36. μενεῖ

Cap. iiij.

25. Οἴδαμεν

Cap. v.

3. ξηρῶν, παραλυτικῶν, ἐκδεχομένων
4. γὰρ κυρίου κατὰ
5. ἀσθενείᾳ αὐτοῦ.
32. μαρτυρία αὐτοῦ
44. παρ' ἀνθρώπων λαμβάνοντες

Cap. vi.

17. ὁ ἰησοῦς εἰς τὸ πλοῖον,
38. πέμψαντός με πατρός.
40. Τοῦτο γάρ ἐστι
56. ἐν αὐτῷ. καθὼς ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ, κἀγὼ ἐν τῷ πατρί. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ λάβητε τὸ σῶμα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς τὸν ἄρτον τῆς ζωῆς, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν αὐτῷ.
59. Καπερναοὺμ σαββάτῳ.

Cap. vij.

9. εἰπὼν αὐτὸς ἔμεινεν
23. Εἰ οὖν περιτομὴν
32. Ἤκουσαν οὖν οἱ
39. ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς,
52. ἴδε τὰς γραφὰς

Cap. viij.

2. πάλιν βαθέος
4. αὐτῷ πειράζοντες,
5. λέγεις περὶ αὐτῆς;
6. γῆν μὴ προσποιούμενος.
11. κατακρινῶ.
27. ἔγνωσαν οὖν
πατέρα αὐτοῦ
ἔλεγεν τὸν θεόν.

Cap. ix.

1. γενετῆς καθήμενον·
9. Εκεῖνος δὲ
17. Λέγουσι οὖν τῷ
36. Καὶ τίς ἐστι

Cap. x.

21. δαιμόνιον ἔχων δύναται
26. ἐμῶν.
27. Καθὼς εἶπον ὑμῖν, τὰ πρόβατα
34. Ὅτι ἐγὼ

Cap. xi.

25. Εἶπεν οὖν αὐτῇ
30. Οὔπω γὰρ
44. καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν

Cap. xij.

19. κόσμος ὅλος
28. δόξασόν μου
32. πάντα
35. περιπατεῖτε οὖν ἕως
47. μὴ φυλάξῃ,

Cap. xiij.

18. ἐγὼ γὰρ οἶδα
34. ἵνα καθὼς ἠγάπησα

Cap. xiiij.

22. καὶ τὶ γέγονεν
23. τὰς ἐντολάς μου τηρήσει·
30. εὑρήσει οὐδέν.

Cap. xv.

1. ἀληθινὴ, ὑμεῖς τὰ κλήματα,
8. καὶ γένησθε.

Cap. xvi.

21. τῆς λύπης,

Cap. xviij.

29. πρὸς αὐτοὺς ἔξω,

Cap. xix.

2. αὐτὸν, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν,
6. σταύρωσον αὐτόν.
13. τούτων τῶν λόγων,
27. ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος
28. ἰδὼν
τετέλεσται περὶ αὐτοῦ,
36. ἀπ' αὐτοῦ.
40. αὐτὸ ἐν ὀθονίοις

Cap. xx.

22. ἐνεφύσησε αὐτοῖς,
24. οὐκ ἦν ἐκεῖ
31. ζωὴν αἰώνιον ἔχητε

Cap. xxi.

13. καὶ εὐχαριστήσας δίδωσιν
24. ὁ καὶ γράψας

VARIARVM NOVI TESTAMENTI LECTIONVM LIBELLVS A GVLIELMO CANTERO CONCINNATVS.

MATTHÆVS.

vers. *Cap. i.*

11. ἐγέννησε τὸν ἰακείμ. ἰακεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν ἰεχονίαν
22. τοῦ ἠσαΐου
23. καλέσεις

Cap. iij.

16. καταβαῖνον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡσεὶ

Cap. vij.

18. οὐδὲ πάλιν δένδρον
19. Πᾶν οὖν δένδρον

Cap. viij.

8. λόγῳ

Cap. ix.

11. ἐσθίει καὶ πίνει
18. ἄρχων τὶς

Cap. x.

10. ῥάβδους
ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ
12. αὐτὴν λέγοντες, εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ.

Cap. xij.

36. ῥῆμα πονηρὸν,

Cap. xiij.

4. πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ,
22. συμπνίγει τὸν λόγον τοῦτον,
23. τριάκοντα. ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκούετω.
24. σπείραντι
32. μεῖζον πάντων τῶν
43. τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν τοῦ
54. τούτῳ πᾶσα ἡ

Cap. xiiij.

12. τὸ πτῶμα αὐτοῦ,

Cap. xv.

22. ἐξελθοῦσα, ἔκραξεν ὀπίσω αὐτοῦ,
30. αὐτοὺς πάντας.
33. Πόθεν οὖν ἡμῖν

Cap. xvi.

8. οὐκ ἔχετε;

Cap. xvij.

1. καὶ ἀνάγει
5. νεφέλη φωτὸς
12. οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ,

Cap. xviij.

26. ὁ δοῦλος ἐκεῖνος, παρεκάλει αὐτὸν,
35. πατὴρ ὑμῶν

Cap. xix.

3. πᾶσαν ἁμαρτίαν;
17. τί με ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷς ἐστιν ὁ ἀγαθός. εἰ δὲ θέλεις
24. βασιλείαν τῶν οὐρανῶν

Cap. xx.

4. ἀμπελῶνά μου
7. ἀμπελῶνα μου,
22. ἐγὼ πίνω· ἢ τὸ

Cap. xxi.

3. τὶ ποιεῖτε,
7. καὶ ἐκάθισεν
45. καὶ οἱ γραμματεῖς

Cap. xxij.

7. βασιλεὺς ἐκεῖνος
10. ὁ νυμφὼν
44. ὑποκάτω τῶν
45. ἐν πνεύματι καλεῖ

Cap. xxiij.

6. τὰς πρωτοκλισίας
9. οὐρανοῖς. πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε
13. βασιλείαν τοῦ θεοῦ
25. καὶ ἀδικίας.
35. ἐφόνευσαν

Cap. xxiiij.

6. πάντα ταῦτα
9. θλίψεις
24. πλανηθῆναι
41. ἀφίεται. δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς· εἷς παραλαμβ. καὶ εἷς ἀφίεται.
49. ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ

Cap. xxv.

29. ὃ δοκεῖ ἔχειν

Cap. xxvi.

13. εἰς μαρτύριον
16. παραδῷ αὐτοῖς.
23. ἐμβαπτόμενος
26. καὶ εὐχαριστήσας,
45. χεῖρας ἀνθρώπων.
63. Θεοῦ τοῦ ζῶντος.
70. πάντων αὐτῶν,

Cap. xxvij.

1. συμβούλιον ἐποίησαν
33. ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον
34. πιεῖν οἶνον
41. πρεσβυτέρων καὶ φαρισαίων

Cap. xxviij.

2. θύρας τοῦ μνημείου,
6. εἶπε ὑμῖν.
10. τοῖς μαθηταῖς

MARCVS.

Cap. i.

2. ἐν ἠσαΐᾳ τῷ προφήτῃ,
8. βαπτίζω ὑμᾶς
11. ἐν σοὶ εὐδόκησα.
12. πνεῦμα ἅγιον αὐτὸν
13. τεσσαράκοντα, καὶ νύκτας τεσσαράκοντα
21. εἰσπορεύεται
24. οἴδαμεν
29. ἐξελθὼν ἦλθεν
33. θύραν αὐτοῦ,
34. αὐτὸν χριστὸν εἶναι.
38. κώμας καὶ πόλεις

Cap. ij.

4. προσενέγκαι αὐτῷ
8. οὕτως αὐτοὶ
16. πίνει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν;
23. πάλιν πορεύεσθαι
24. ποιοῦσιν οἱ μαθηταί σου

Cap. iij.

4. Τί ἔξεστι
11. ὁ ἅγιος τοῦ
18. καὶ Λεββαῖον,
29. αἰωνίου ἁμαρτίας.
32. ἀδελφοί σου, καὶ αἱ ἀδελφαί σου

Cap. iiij.

21. λύχνος ἅπτεται,
31. κόκκον
34. αὐτοῖς τὸν λόγον.
37. βυθίζεσθαι.

Cap. v.

1. Γερασηνῶν
11. πρὸς τῷ ὄρει
23. ζήσῃ.

Cap. vi.

2. ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ,
3. αὐτοῦ πᾶσαι
14. ἡρώδης τὴν ἀκοὴν ἰησοῦ
26. βασιλεὺς ὡς ἤκουσε,
31. Δεῦτε ὑπάγωμεν
54. αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου,
56. ἐν ταῖς κλατείαις

Cap. vij.

4. ἀγορᾶς ὅταν ἔλθωσιν,
5. κοιναῖς χερσὶν
36. μηδὲν

Cap. viij.

1. πάλιν πολλοῦ
6. καὶ εὐχαριστήσας
14. ἐπελάθοντο οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λαβεῖν
25. πάντα.
29. χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.

Cap. ix.

2. καὶ ἀνάγει
12. καθὼς γέγραπται
31. χεῖρας ἁμαρτωλῶν
35. ἔστω
40. ἡμῶν vtrobique.

Cap. x.

7. Καὶ εἶπεν, ἕνεκεν
14. βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
17. προσδραμών τις πλούσιος, &
20. μου. τί ἔτι ὑστερῶ;
21. σταυρόν σου,
25. γάρ ἐστι
30. ἀδελφὰς, καὶ πατέρα, καὶ μητέρα,
43. ἔστω

Cap. xi.

1. ἤγγιζεν
15. ἔρχονται πάλιν
27. πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ.

Cap. xij.

7. γεωργοὶ θεασάμενοι αὐτὸν ἐρχόμενον πρὸς αὐτοὺς, εἶπον
9. γεωργοὺς τούτους,
13. παγιδεύσωσι λόγῳ.
20. Επτὰ οὖν
28. ἰδὼν
31. αὐτῇ,

Cap. xiij.

2. ὧδε λίθος
7. ταῦτα γενέσθαι.

Cap. xiiij.

2. Ελεγον γὰρ,
16. καὶ ἐποίησαν καθὼς
25. Αμὴν δὲ
27. πρόβατα τῆς ποίμνης.
34. γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ.
37. ἰσχύσατε
62. ἐπὶ τῶν νεφελῶν
64. Ηκούσατε πάντως
65. Προφήτευσον ἡμῖν, τίς ἐστιν ὁ παίσας σε.

Cap. xv.

3. πολλὰ. αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο.
22. ἄγουσιν αὐτὸν
32. πιστεύσωμεν αὐτῷ.

Cap. xvi.

2. ἔτι ἀνατείλαντος
9. σαββάτων
19. κύριος ἰησοῦς

LV-

13. Ὑμῖν δὲ
28. μὲν οὖν τὸ
31. αὐτοὶ ὕστερον ἐλεηθῶσι·

Cap. xij.

3. τῆς χάριτος τῆς θεοῦ
μέτρον χάριτος.

Cap. xiij.

10. τοῦ πλησίον

Cap. xiiij.

11. γόνυ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων·
15. Εἰ γὰρ
23. Post hunc versum subiiciuntur tres vltimi capitis postremi.

Cap. xv.

8. Λέγω γὰρ
9. ἐν ἔθνεσι κύριε,
14. ἄλλοις νουθετεῖν.

Cap. vi.

5. τῆς ἀσίας
16. αἱ ἐκκλησίαι πᾶσαι
27. αἰῶνας τῶν αἰώνων.

AD CORINTHIOS I.

Cap. i.

6. τὸ κήρυγμα
13. μὴ μεμέρισται
15. ἐβαπτίσθη.

Cap. ij.

1. τὸ μυστήριον
13. ἀλλ' ἐν διδαχῇ

Cap. iiij.

2. ζητεῖτε
14. νουθετῶν.
16. γίνεσθε, καθὼς ἐγὼ χριστοῦ.
17. ἐν χριστῷ ἰησοῦ,

Cap. v.

5. κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
11. ἢ πόρνος,
13. κρινεῖ.
ἐξαίρετε

Cap. vi.

6. Αλλὰ καὶ ἀδελφὸς

Cap. vij.

3. τὴν ὀφειλὴν
29. ὅτι ὁ καιρὸς
33. τῇ γυναικὶ, καὶ μεμέρισται.
34. καὶ ἡ γυνὴ ἡ ἄγαμος καὶ ἡ παρθένος μεριμνᾷ
35. καὶ εὐπρόσδεκτον

Cap. ix.

10. ὁ ἀλοῶν ἐπ' ἐλπίδι τῆς μετέχειν.
16. οὐαὶ γάρ μοι
20. ὑπὸ νόμον, μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον,
23. εὐαγγελίον τῆς θεοῦ,

Cap. x.

1. θέλω γὰρ ὑμᾶς
14. ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ,

Cap. xi.

17. παραγγέλλω οὐκ ἐπαινῶν

Cap. xij.

2. ὅτι ὅτε
31. τὰ μείζονα.

Cap. xiij.

9. Ἐκ μέρους δὲ

Cap. xiiij.

2. ἀκούει αὐτοῦ,
31. καθ' ἕνα ἕκαστοι
33. τῶν ἁγίων διδάσκω.
34. ὑποτασσέσθωσαν
39. ἀδελφοί μου
40. Πάντα δὲ

Cap. xv.

11. ἐπιστεύσαμεν.
25. τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ
29. ὑπὲρ αὐτῶν;
31. καύχησιν ἀδελφοὶ,
44. ἔστι καὶ σῶμα πνευματικόν.
57. τῷ δόντι

Cap. xvi.

15. στεφανᾶ καὶ φουρτουνάτου,

AD CORINTHIOS II.

Cap. i.

6. ἐν ὑπομονῇ πολλῇ
14. κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ.

Cap. ij.

3. λύπην ἐπὶ λύπῃ
16. ὀσμὴ ἐκ θανάτου,
ὀσμὴ ἐκ ζωῆς

Cap. iij.

1. ἢ μὴ

Cap. iiij.

4. μὴ διαυγάσαι
τοῦ θεοῦ τῆς ἀοράτου.
14. ἡμᾶς σὺν ἰησοῦ

Cap. v.

5. θεὸς καὶ χρίσας ἡμᾶς

Cap. vi.

16. ἡμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐσμὲν

Cap. vij.

11. κατειργάσατο ἐν ὑμῖν
12. σπουδὴν ἡμῶν τὴν ὑπὲρ ὑμῶν
16. χαίρω οὖν ὅτι

Cap. viij.

16. τῷ δόντι
18. τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν,
19. πρὸς τὴν αὐτὴν
21. Προνοοῦμεν γὰρ καλὰ

Cap. ix.

9. τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

Cap. x.

6. πᾶσαν παράβασιν καὶ παρακοὴν
9. Ινα δὲ μὴ
12. συνιᾶσιν

Cap. xi.

1. μικρόν τι τῆς ἀφροσύνης
9. οἱ ἀδελφοί μου

Cap. xij.

14. τρίτον τοῦτο ἑτοίμως

Cap. xiij.

1. Ιδοὺ τρίτον
4. καὶ γὰρ καὶ ἡμεῖς
13. τοῦ κυρίου ἡμῶν

AD GALATAS.

Cap. ij.

9. ἡμεῖς μὲν εἰς
11. ἦλθε κηφᾶς
16. Ειδότες δὲ ὅτι

Cap. iiij.

4. γεννώμενον ἐκ γυναικὸς
15. καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
21. οὐκ ἀναγινώσκετε;
25. δουλεύει γὰρ μετὰ
28. Υμεῖς

Cap. vi.

1. ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔν τινι

AD EPHESIOS.

Cap. i.

1. τοῖς ἁγίοις πᾶσι
3. ἐν χριστῷ.
11 πρόθεσιν τοῦ θεοῦ τοῦ
16. ποιούμενος πάντοτε ἐπὶ
18. τῆς καρδίας ὑμῶν

Cap. ij.

1. ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν,

Cap. iij.

1. πρεσβεύω ὑπὲρ
5. ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
7. τῆς δοθείσης μοι
9. ἡ οἰκονομία

Cap. iiij.

6. πᾶσιν ἡμῖν.
7. ἡ χάρις αὕτη
28. ταῖς ἰδίαις χερσὶν

Cap. v.

18. ἀλλὰ μᾶλλον πληροῦσθε
27. παραστήσῃ αὐτὸς ἑαυτῷ

Cap. vi.

7. δουλεύοντες ὡς τῷ
9. καὶ ὑμῶν καὶ αὐτῶν

AD PHILIPPENSES.

Cap. i.

14. τὸν λόγον τοῦ θεοῦ λαλεῖν
23. Συνέχομαι δὲ
πολλῷ γὰρ μᾶλλον

Cap. ij.

4. σκοποῦντες
12. ὑπηκούσατέ μοι,
22. τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ.
26. πάντας ὑμᾶς ἰδεῖν

Cap. iij.

13. οὔπω λογίζομαι

Cap. iiij.

23. μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν.

AD COLOSSENSES.

Cap. i.

6. καρποφορούμενον καὶ αὐξανόμενον,
12. τῷ θεῷ καὶ πατρὶ
22. τοῦ θανάτου αὐτοῦ,

Cap. ij.

1. Θέλω δὲ ὑμᾶς
ἐν λαοδικείᾳ, καὶ τῶν ἐν ἱεραπόλει,
2. συμβιβασθέντες

Cap. iij.

15. τοῦ χριστοῦ
19. παραπικραίνεσθε
21. μὴ παροργίζετε

Cap. iiij.

8. γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν
12. πεπληροφορημένοι
15. κατ' οἶκον αὐτῶν

AD THESSALONICENSES I.

Cap. ij.

7. νήπιοι
12. τοῦ καλέσαντος

Cap. iij.

13. ἐν δικαιοσύνῃ,

Cap. iiij.

1. θεῷ, καθὼς καὶ περιπατεῖτε,

Cap. v.

24. ποιήσει τὴν ἐλπίδα ὑμῶν βεβαίαν.

AD THESSALONICENSES II.

Cap. i.

7. ἰησοῦ χριστοῦ
10. τοῖς πιστεύσασιν

Cap. ij.

3. τῆς ἀνομίας,

Cap. iij.

6. παρέλαβον

AD

ACTA.

Cap. i.

5. ἐβάπτισεν ἐν ὕδατι,
15. τῶν ἀδελφῶν
23. Ιωσὴν

Cap. ij.

24. ὠδῖνας τοῦ ᾅδου,
43. ἐγίνετο ἐν ἱερουσαλήμ.

Cap. iij.

13. ὃν ὑμεῖς μὲν
20. τὸν προκεχειρισμένον

Cap. iiij.

27. ἐπ' ἀληθείας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ
33. ἰησοῦ χριστοῦ,

Cap. v.

3. ψεύσασθαί σε εἰς τὸ
15. καὶ εἰς τὰς
αὐτῶν. ἀπηλλάσσοντο γὰρ ἀπὸ πάσης
ἀσθενείας ἣν εἶχεν ἕκαστος.
36. ἑαυτὸν μέγαν,

Cap. vi.

8. πλήρης χάριτος
λαῷ διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ.
10. σοφίᾳ τῇ οὔσῃ ἐν αὐτῷ
πνεύματι τῷ ἁγίῳ
ἐλάλει διὰ τὸ ἐλέγχεσθαι αὐτοὺς ὑπ' αὐ-
τοῦ μετὰ πάσης παῤῥησίας:
11. μὴ δυνάμενοι οὖν ἀντοφθαλμεῖν τῇ
ἀληθείᾳ

Cap. vij.

1. ἀρχιερεὺς τῷ στεφάνῳ,
8. καὶ ἔσπ
18. ἕτερος ἐπ' αἴγυπτον,
21. Εκτεθέντος δὲ αὐτοῦ παρὰ τὸν ποταμὸν
ἀνείλετο
24. ἀδικούμενον ἐκ τοῦ γένους,
αἰγύπτιον· καὶ ἔκρυψεν αὐτὸν ἐν τῇ ἄμμῳ.
35. δικαστὴν ἐφ' ἡμᾶς;
52. τοῦ δικαίου τούτου
55. πλήρης πίστεως καὶ πνεύματος
58. ἐκβαλόντες αὐτὸν

Cap. viij.

10. ἡ καλουμένη μεγάλη.
24. εἰρήκατε· ὃς πολλὰ κλαίων οὐ διελίμ-
πανεν.

Cap. ix.

5. ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος
6. κἀκεῖ λαληθήσεταί σοι
22. ἐνεδυναμοῦτο τῷ λόγῳ,
30. καὶ νυκτὸς ἐξαπέστειλαν

Cap. x.

3. ὡσεὶ περὶ ὥραν
5. σίμωνά τινα
17. διεροτήσαντες καὶ μαθόντες
26. Ανάστηθι· τί ποιεῖς;
29. μεταπεμφθεὶς ὑφ' ὑμῶν.
32. σίμωνός τινος
39. ὃν καὶ ἀνεῖλον
48. κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ.

Cap. xi.

17. τὸν θεὸν τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοῖς πνεῦμα ἅγιον;
21. μετ' αὐτῶν τοῦ ἰᾶσθαι αὐτοὺς·

Cap. xij.

6. προσάγειν
10. ἐξελθόντες κατέβησαν τοὺς ἑπτὰ βαθ-
μοὺς, καὶ προῆλθον
12. συνηθροισμένοι ἀδελφοὶ
25. ἱερουσαλὴμ εἰς ἀντιόχειαν

Cap. xiij.

6. εὗρον ἐκεῖ ἄνδρα τινα
23. ἰσραὴλ σωτηρίαν,
26. ὁ λόγος ἔσπ
41. καὶ θαυμάσατε καὶ ἐπιβλέψατε καὶ

Cap. xiiij.

7. εὐαγγελιζόμενοι. καὶ ἐκινήθη ὅλον τὸ
πλῆθος ἐπὶ τῇ διδαχῇ. ὁ δὲ παῦλος καὶ
βαρνάβας διέτριβον ἐν λύστροις.
10. τῇ φωνῇ, Σοὶ λέγω, ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ
κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ ἀνάστηθι

Cap. xv.

1. τῆς ἰουδαίας τῶν πεπιστευκότων ἀπὸ τῆς
αἱρέσεως τῶν φαρισαίων, μὴ περιτμη-
θῆτε, καὶ τῷ ἔθει μωϋσέως περιπατῆτε οὐ
20. αἵματος· καὶ ὅσα ἂν μὴ θέλωσιν ἑαυτοῖς
γίνεσθαι, ἑτέροις μὴ ποιεῖν.
30. κατῆλθον
34. αὐτοῦ· μόνος δὲ ἰούδας ἐπορεύθη.
37. ἐβούλετο

Cap. xvi.

1. δὲ καὶ εἰς
7. Ελθόντες δὲ κατὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ἰησοῦ.
17. ὑμῖν
35. γενομένης συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἐπὶ
τὸ αὐτὸ εἰς τὴν ἀγοράν. καὶ ἀναμνη-
σθέντες τὸν σεισμὸν τὸν γεγονότα, ἐφοβή-
θησαν, καὶ ἀπέστειλαν τοὺς ῥαβδούχους
ἐκείνους οὓς χθὲς παρέβαλες
39. καὶ παραγενόμενοι μετὰ φίλων πολλῶν
εἰς τὴν φυλακὴν, παρεκάλεσαν αὐ-
τοὺς ἐξελθεῖν, εἰπόντες, Ηγνοήσαμεν
τὰ καθ' ὑμᾶς ὅτι ἐστὲ ἄνδρες δίκαιοι.
καὶ ἐξαγαγόντες, παρεκάλεσαν αὐτοὺς,
λέγοντες, Εκ τῆς πόλεως ταύτης ἐξέλ-
θετε, μήποτε πάλιν συστραφῶσιν ὑμῖν,
ἐπικράζοντες καθ' ὑμῶν.
40. τοὺς ἀδελφοὺς, διηγήσαντο ὅσα ἐποίησε
κύριος αὐτοῖς παρακαλέσαντες αὐτούς.

Cap. xvij.

25. καὶ τὰ πάντα·

Cap. xviij.

5. εἶναι τὸν
11. Εκάθισέτε ἐν κορίνθῳ ἐνιαυτὸν

Cap. xix.

5. ἰησοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.
9. ὁδὸν τοῦ θεοῦ
τινὸς ἀφ' ὥρας πέμπτης ἕως δεκάτης.
13 καὶ ἀπὸ τῶν
ὑμᾶς διὰ τὸν
28. θυμοῦ δραμόντες εἰς τὸ ἄμφοδον,
ἔκραζον
39. περαιτέρω ἐπιζητεῖτε,

Cap. xx.

4. σώπατρος πύῤῥου
7. συνηγμένων ἡμῶν τοῦ κλάσαι
8. οὗ ἦμεν
18. πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδὸν,
Υμεῖς ἀδελφοὶ ἐπίστασθε
23. διαμαρτύρεταί μοι,
μένουσιν ἐν ἱεροσολύμοις.
24. διαμαρτύρασθαι ἰουδαίοις καὶ ἕλλησι τὸ
26. πάντων ὑμῶν.
31. ἕκαστον ὑμῶν.

Cap. xxi.

8. ἐξελθόντες ἤλθομεν εἰς
13. παῦλος καὶ εἶπε,
15. ἐπισκευασάμενοι
16. καὶ τινὲς τῶν
21. τοῖς ἔθεσι τοῖς πατρῴοις περιπατεῖν.
23. εἰσὶν ἐν ἡμῖν

Cap. xxij.

12. κατοικούντων ἐν δαμασκῷ
20. πρωτομάρτυρός σου,
23. αὐτῶν ἐπιπλεῖον καὶ
25. προσέτειναν
τὸν ἐφεστῶτα
30. κατηγορεῖτο

Cap. xxiij.

1. τῆς ὥρας.
9. ἀναστάντες τινὲς τῶν γραμματέων
23. στρατιώτας ἐνόπλους διακοσίους,

Cap. xxiiij.

1. μετὰ τινῶν
3. Πάντοτε
7. ἀπήγαγε, καὶ πρός σε ἀπέστειλε.
8. παρ' ὧν
9. Συνεπέθεντο
10. κριτὴν δίκαιον
13. δύνανταί σοι
14. τοῖς ἐν τοῖς προφήταις
16. δὲ καὶ αὐτὸς ἔχων
23. ἀκριβέστερον διαγνώσομαι

Cap. xxv.

2. οἱ ἀρχιερεῖς
3. παρ' αὐτοῦ
5. ἐστὶν ἄτοπον
6. ἡμέρας οὐ πλείους ὀκτὼ ἢ
15. καταδίκην.
21. ἀναπέμψω
26. τῷ κυρίῳ μου τὶ γράψω.

Cap. xxvi.

8. τοὺς πατέρας ἡμῶν
17. λαοῦ τῶν ἰουδαίων
20. τὸν ζῶντα θεὸν,

Cap. xxvij.

1. παρεδίδου
2. πλεῖν ἐπὶ τοὺς
5. κατήχθημεν εἰς
22. οὐδεμιᾶς
23. μεταλαβεῖν τινὸς τροφῆς,

Cap. xxviij.

1. διασωθέντες οἱ περὶ τὸν παῦλον ἐκ τοῦ
πλοὸς,
14. παρεκλήθημεν οὐ μετρίως

AD ROMANOS.

Cap. i.

9. γάρ μοι

Cap. ij.

5. καὶ δικαιοκρισίας
17. Εἰ δὲ

Cap. iij.

26. ἰησοῦν.
28. Λογιζόμεθα γὰρ πίστει
31. νόμον συνιστάνομεν.

Cap. iiij.

1. τὸν προπάτορα
15. οὗ δὲ
25. δικαιοσύνην ἡμῶν.

Cap. v.

11. καυχώμεθα
17. τὴν δωρεὰν

Cap. vi.

3. ἀγνοεῖτε ἀδελφοὶ
12. ὑπακούειν αὐτῷ
15. τὶ οὖν ἐροῦμεν;

Cap. vij.

4. ὑμᾶς ἀνδρὶ ἑτέρῳ
7. ὅτι ὁ νόμος
25. χάρις δὲ τῷ

Cap. viij.

15. διὰ τοῦ ἐνοικοῦντος
18. Λογίζομαι δὲ
28. Οἴδαμεν γὰρ
37. ἡμᾶς χριστοῦ.

Cap. x.

1. ὑπὲρ αὐτῶν ἐστιν
8. λέγει ἡ γραφὴ;

Cap. xi.

7. ὃ ἐπεζήτει

13. Υμῖν

IOANNIS III.

Cap. i.

4. χάριν
7. τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ
10. καὶ τοὺς ἐπιδεχομένοις

IVDÆ.

Cap. i.

1. ἠγαπημένοις,
3. κοινῆς ὑμῶν σωτηρίας,
5. εἰδότας πάντα, ὅτι κύριος ἅπαξ λαὸν
12. συνευωχούμενοι ὑμῖν,
13. ἀπαφρίζοντα
14. ἁγίων ἀγγέλων αὐτοῦ,
15. σκληρῶν λόγων ὧν
16. πορευόμενοι τῇ ἀσεβείᾳ καὶ τῇ παρανομίᾳ,
18. ἐλεύσονται ἐμπαῖκται,
19. ἀποδιορίζοντες ἑαυτοὺς,
22. ἐλέγχετε διακρινομένους,
23. ἁρπάζοντες, οὓς δὲ ἐλεεῖτε ἐν φόβῳ, μισοῦντες
24. καὶ ἀσπίλους στῆσαι
25. ἡμῶν διὰ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἐξουσία πρὸ παντὸς αἰῶνος,

APOCALYPSIS.

Cap. i.

2. εἶδε· ἅ τινά εἰσι, καὶ ἃ χρὴ γενέσθαι μετὰ ταῦτα
9. ὑπομονῇ ἐν χριστῷ ἰησοῦ,
11. ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις
12. ἐπέστρεψα ἐκεῖ βλέπειν
19. γράψον οὖν ἃ

Cap. ij.

7. τοῦ θεοῦ μου.
14. ὃς ἐδίδαξε τὸν βαλὰκ
16. μετανόησον οὖν.
20. τὴν γυναῖκά σου
21. οὐ θέλει μετανοῆσαι.
27. συντριβήσεται,

Cap. iij.

1. τὰ ἑπτὰ πνεύματα
2. ἃ ἤμελλες ἀποβάλλειν· τοῦ θεοῦ μου.
4. Αλλὰ ἔχεις
7. κλείει, εἰ μὴ ὁ ἀνοίγων·
18. ἵνα ἐγχρίσῃς τοὺς

Cap. iiij.

3. σαρδίῳ
6. θρόνου ὡς θάλασσα
8. καθ' ἓν αὐτῶν ἔχοι ἅγιος nouies
11. εἶ ὁ κύριος καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἅγιος λαβεῖν

Cap. v.

6. ἅ εἰσι
10. ἐποίησας αὐτοὺς τῷ βασιλεύσουσιν
11. πρεσβυτέρων· καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων,
14. ζῶα λέγοντα

Cap. vi.

1. εἶδον ὅτι τῶν ἑπτὰ σφραγίδων,
8. ἐδόθη αὐτῷ
9. μαρτυρίαν τοῦ ἀρνίου
12. σελήνη ὅλη ἐγένετο

Cap. vij.

2. ἀναβαίνοντα
10. τῷ θεῷ ἡμῶν τῷ καθημένῳ
11. τοῦ θρόνου αὐτοῦ
14. κύριέ μου ἐλεύκαναν αὐτὰς

Cap. viij.

7. μεμιγμένα ἐν αἵματι τρίτον τῆς γῆς κατεκάη, καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων
11. τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς

Cap. ix.

2. καμίνου καιομένης.
7. στέφανοι χρυσοῖ,
11. ἔχουσαι
16. τοῦ ἵππου, μυριάδες
18. τριῶν πληγῶν τούτων
19. εἰσιν, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν·

Cap. x.

5. χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιὰν

Cap. xi.

1. ῥάβδῳ, καὶ εἱστήκει ὁ ἄγγελος λέγων
2. τὴν ἔξωθεν
4. τοῦ κυρίου τῆς
8. ὁ κύριος αὐτῶν
13. ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
16. ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ

Cap. xij.

2. ἔκραζεν
12. οὐαὶ τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσσῃ,
14. ὅπως τρέφηται

Cap. xiij.

1. ὀνόματα
5. ἐξουσία πόλεμον ποιῆσαι
7. φυλὴν καὶ λαὸν καὶ γλῶσσαν
14. τοὺς ἐμοὺς τοὺς κατοικοῦντας

Cap. xiiij.

1. ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ
2. ἤκουσα ὡς κιθαρῳδῶν
4. οὗτοι ὑπὸ ἰησοῦ ἠγοράσθησαν
7. φοβήθητε τὸν κύριον
8. ἄγγελος δεύτερος
9. καὶ ἄλλος ἄγγελος τρίτος
18. βότρυας τῆς ἀμπέλου τῆς

Cap. xv.

3. τῶν ἐθνῶν.
4. μόνος ἅγιος,
6. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,

Cap. xvi.

1. τὰς ἑπτὰ φιάλας
21. πληγὴ αὕτη σφόδρα.

Cap. xvij.

5. τῶν πόρνων
8. καὶ παρέσται.
13. θηρίῳ διδόασιν.

Cap. xviij.

1. εἶδον ἄλλον ἄγγελον
5. ἐκολλήθησαν
11. κλαύσουσι καὶ πενθήσουσιν
14. λαμπρὰ ἀπώλοντο ἀπὸ
17. τῶν πλοίων πλέων
20. ἅγιοι, καὶ οἱ ἀπόστολοι

Cap. xix.

1. ἤκουσα ὡς φωνὴν
6. λεγόντων θεὸς ἡμῶν ὁ
14. στρατεύματα τὰ ἐν
15. ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα
17. δεῖπνον τὸ μέγα

Cap. xx.

2. σατανᾶς ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην.
3. καὶ ἔδησεν αὐτὸν,
6. βασιλεύσουσι μετὰ ταῦτα
12. τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ

Cap. xxi.

3. λαὸς αὐτοῦ
6. ἐγὼ γέγονα
8. ἀπίστοις καὶ ἁμαρτωλοῖς καὶ ἐβδελυγμένοις φαρμακοῖς
21. ὕαλος διαυγής.
27. κοινὸν

Cap. xxij.

3. πᾶν κατάθεμα
6. τῶν πνευμάτων τῶν προφητῶν
7. καὶ ἰδοὺ
11. δίκαιος δικαιοσύνην ποιησάτω
18. Μαρτυρῶ ἐγὼ ἐπιθήσαι ὁ θεὸς
19. ἀφέλοι ὁ θεὸς
21. πάντων τῶν ἁγίων ὑμῶν.

FINIS.

AD TIMOTHEVM I.

Cap. i.

1. θεοῦ πατρὸς, καὶ σωτῆρος ἡμῶν κυρίου
12. ἐνδυναμοῦντί με

Cap. ij.

6. τὸ μυστήριον

Cap. iij.

16. ὤφθη ἀνθρώποις

Cap. iiij.

1. πλάνης

Cap. vi.

15. δείξει ἡμῖν ὁ μακάριος
19. τῆς ὄντως ζωῆς.

AD TIMOTHEVM II.

Cap. i.

12. τὴν παρακαταθήκην μου

Cap. ij.

13. ἀρνήσασθαι γὰρ ἑαυτὸν
19. ὄνομα κυρίου.
22. μετὰ πάντων τῶν

Cap. iiij.

2. τὸν λόγον τοῦ θεοῦ,
3. τῆς ὑγιαινούσης πίστεως καὶ διδασκαλίας
14. ἀποδώσει

AD TITVM.

Cap. i.

7. μὴ αἰσχρολόγον.

Cap. ij.

5. τοῦ θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται.
10. ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις.

AD PHILEMONEM.

Cap. i.

6. παντὸς ἔργου ἀγαθοῦ

AD HEBRÆOS.

Cap. iij.

6. ὃς οἶκος
10. γενεᾷ ταύτῃ,

Cap. iiij.

1. ἐξ ἡμῶν
7. τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ.
8. αὐτὸς

Cap. v.

3. διὰ ταῦτα

Cap. viij.

11. διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην

Cap. ix.

9. τὸν ἐνεστηκότα καθέστηκε,
10. δικαιώματα
14. συνείδησιν ἡμῶν
15. λάβωσιν οἱ κληρονόμοι τῆς αἰωνίου ζωῆς.

Cap. x.

1. οὐδέποτε δύναντ)
2. Ἐπεὶ κἂν
6. οὐκ ἐζήτησας.
10. ἐσμὲν διὰ
11. ἀρχιερεὺς
27. μέλλων
34. ἔχειν ἑαυτοὺς vel ἑαυτοῖς

Cap. xi.

4. ἔτι λαλεῖ.
5. οὐχ εὑρίσκετ),
11. σάῤῥα στεῖρα οὖσα δύναμιν
29. κατεποντίσθησαν.

Cap. xij.

1. ἀπερίστατον ἁμαρτίαν
3. Ἀναλογίσασθε οὖν τὸν
26. σείσω
28. ἔχομεν χάριν δι' ἧς λατρεύομεν

Cap. xiij.

15. ἀναφέρομεν

IACOBI.

Cap. i.

18. Βουληθεὶς γὰρ ἀπεκύησεν
22. ποιηταὶ νόμου,
25. ἐπιλήσμων

Cap. ij.

18. χωρὶς τῶν ἔργων σου
25. τοὺς κατασκόπους,

Cap. iij.

3. Εἰ δὲ
6. τῆς γενέσεως ἡμῶν,
8. ἀκατάστατον

Cap. iiij.

11. οὐκέτι εἶ ποιητὴς
12. νομοθέτης καὶ κριτὴς
σὺ δέ τις
13. πορευσόμεθα & ποιήσομεν & ἐμπορευσόμεθα & κερδήσομεν
15. ποιήσομεν
16. κατακαυχᾶσθε

Cap. v.

1. ἐπερχομένοις ὑμῖν.
7. ἀδελφοί μου,
8. μακροθυμήσατε οὖν καὶ
11. ὑπομείναντας
πολυεύσπλαγχνος
12. ἤτω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν
μὴ ὑπὸ κρίσιν
16. Ἐξομολογεῖσθε οὖν ἀλλήλοις
19. Ἀδελφοί μου,
τῆς ὁδοῦ τῆς ἀληθείας
20. ψυχὴν αὐτοῦ

PETRI I.

Cap. i.

2. Κατὰ πρόθεσιν
3. ἐλπίδα ζωῆς
8. οὐκ ἰδόντες
16. ἔσεσθε,
24. δόξα αὐτῆς ὡς

Cap. ij.

2. αὐξηθῆτε εἰς σωτηρίαν,
11. Ἀδελφοὶ,
15. ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς φιμοῦν
19. χάρις παρὰ τῷ θεῷ,
20. κολαζόμενοι
21. ἀπέθανεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμπάνων

Cap. iij.

7. συγκληρονόμοις χάριτος ποικίλης ζώσης, ἐγκόπτεσθαι
13. ζηλωταὶ γένησθε;
15. τὸν χριστὸν
16. Ἀλλὰ μετὰ
ἔχοντες ἁγνὴν,
18. περὶ ἁμαρτιῶν ἀπέθανε,
19. ἐν φυλακῇ κατακεκλεισμένοις
20. ὅτε ἀπεξεδέχετο
ὀλίγοι

Cap. iiij.

10. καλοὶ κληρονόμοι
14. τῆς δόξης καὶ δυνάμεως
16. τῷ ὀνόματι τούτῳ.

Cap. v.

1. Πρεσβυτέροις οὖν τοὺς
2. ἑκουσίως κατὰ θεὸν
8. καταπιεῖν·
14. φιλήματι ἁγίῳ.

PETRI II.

Cap. i.

1. τοῦ κυρίου ἡμῶν
4. ἐπιθυμίας καὶ φθορᾶς.
10. σπουδάσατε διὰ τῶν καλῶν ἔργων βεβαίαν
11. τὴν ἐπουράνιον βασιλείαν
12. οὐ μελλήσω

Cap. ij.

2. ταῖς ἀσελγείαις·
4. κρίσιν κολαζομένους τηρεῖν.
8. ἀθέσμοις ἔργοις
16. παραφροσύνην
17. ὁμίχλαι ὑπὸ
18. ἀσελγείας τοὺς ὀλίγους
21. ὁδὸν τῆς ἀληθείας,
ἐπιστρέψαι εἰς τὰ ὀπίσω

Cap. iij.

7. γῆ τῷ αὐτῷ λόγῳ
8. ἀδελφοὶ,
10. οὐρανοὶ μὲν ῥοιζηδὸν
14. ἄμωμοι
18. χριστοῦ καὶ θεοῦ πατρός.
νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

IOANNIS I.

Cap. i.

2. ἐφανερώθη ἐν ἡμῖν
5. ἡ ἀγγελία

Cap. ij.

4. ἡ ἀλήθεια τοῦ θεοῦ
7. Ἀγαπητοὶ,
14. Ἔγραψα
23. ἔχει. ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν, καὶ τὸν πατέρα ἔχει.
27. ἐν ὑμῖν μενέτω,
τὸ αὐτοῦ χρίσμα
μένετε ἐν αὐτῷ

Cap. iij.

11. ἡ ἐπαγγελία
16. ἀγάπην τοῦ θεοῦ,

Cap. iiij.

3. ἀκηκόαμεν
8. ἀγαπῶν, ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔστιν, ὅτι
9. Ὅτι ἐν
19. Ἡμεῖς οὖν ἀγαπῶμεν

Cap. v.

5. τὶς δέ ἐστιν
6. ὕδατος καὶ πνεύματος
ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πνεύματι
10. τὴν μαρτυρίαν τοῦ θεοῦ
πιστεύων τῷ υἱῷ,
12. τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ,
20. ἀληθινὸν θεόν.
21. τεκνία μου,

IOANNIS II.

Cap. i.

5. γράφων
7. ἐν σαρκί. εἴτις οὐχ ὁμολογεῖ ἰησοῦν χριστὸν ἐν σαρκὶ,
8. ἀπολέσητε & εἰργάσασθε & ἀπολάβητε
12. ἡ χαρὰ ὑμῶν

IOAN

AD LECTOREM.

IN his lectionibus colligendis hoc à nobis obſeruatum eſt, vt, poſteaquam eas adiumento lectoribus eſſe, non impedimento cupiebamus, eas ferè ſcripturas omnes, quæ vel idem prorſus valerent, vt cùm ἐποίει pro ἐποίησε Luc. iij. ſcriptum fuerat; vel errata duntaxat eſſent typographica, vt cùm ὑωπιάζω pro ὑπωπιάζω 1. Corinth. ix. erat annotatum; vel etiam gloſſæ meræ eſſent, vt cùm προσέταξεν pro συνέταξεν Matth. xxvi. fuerat poſitum; plerunque omitteremus, cùm præſertim aliunde quoque peti illæ poſſent: reliquas autem quanta & poteramus, & debebamus fide atque diligentia colligeremus. Ad id autem perficiendum quoniam vulgatæ editionis exemplari Græco certis de cauſis vſi ſumus, quod etiam cum Complutenſi codice inter alios fuerat collatum; ſi hac re nonnunquam continget, vt varia lectio heic annotata in Complutenſi contextu reperiatur: id ad eum confirmandum valere, poſtquam cæteris lectionibus ea fuit prælata, prudens Lector intelliget. Quæ itidem omnia Catholicæ Romanæ Eccleſiæ iudicio cenſuræque ſubmittimus.

Hunc variarum lectionum in Græcis Bibliis libellum à GVLIELMO CANTERO concinnatum ad ſacræ Scripturæ ſtudioſorum vtilitatem imprimi poſſe nos infraſcripti cenſemus. Louanij XIII. Calend. Decemb. Anno CIↃ. IↃ. LXXI.

Auguſtinus Hunnæus.

Cornelius Reyneri Goudanus.

Johannes Harlemius.

ILLVSTRISS. D. SIRLETI S. R. E. CARDINALIS, ANNOTATIONES VARIARVM LECTIONVM IN PSALMOS, AD SACRI BIBLIORVM APPARATVS INSTRVCTIONEM.

IN LIBRIS vulgatis inſcriptio Pſalmi ſecundi eſt ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, ſed in exemplari Vaticanæ bibliothecæ nulla eſt inſcriptio, neque apud Hilarium Pittauenſem Epiſcopum, neque apud Ioannem Chryſoſtomum inuenimus inſcriptum eſſe hunc Pſalmum, quemadmodum neque Euſebius Cæſarienſis habuit inſcriptionem. Theodoritus Cyri annotat Pſalmum hunc ἀνεπίγραφον eſſe apud Hebręos. Conuenit cum his omnibus & beatus Auguſtinus. Melius igitur in Vaticano exemplari legitur ſine inſcriptione, quàm in Complutenſi in quo eſt inſcriptio ψαλμὸς τῷ Δαβίδ.

Verſ. 9. Quod legitur in vulgatis libris, ὡς σκεύη κεραμέως, in Vaticano eſt, ὡς σκεῦος κεραμέως: quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *vt vas figuli*. Alij habent in numero multitudinis. Sed verior lectio eſt illa, ὡς σκεῦος, quippe quæ conuenit cum Hebræo, & cum noſtra vulgata editione. Sic legit beatus Hilarius, ſanctus & grauis Doctor, quemadmodum & beatus Auguſtinus. In Complutenſi legitur ὡς σκεύη, quam lectionem habuit Euſebius Cæſar. & Theodoritus Cyri.

PSAL. III. verſ. 5. quod legitur, ἐγὼ δὲ ἐκοιμήθην, in Vaticano libro eſt, ἐγὼ ἐκοιμήθην, quam lectionem ſecutus Interpres vertit: *ego dormiui*. Sic legit Euſebius Cæſar. & Theodoritus Cyri. In Complutenſi legitur, ἐγὼ δὲ ἐκοιμήθην. ſed melius in Vaticano exemplari quod non habet coniunctionem illam, δὲ, ſicut neque in Hebræo legitur.

In eodem Pſalmo vulgati libri habent ἐξηγέρθην ὅτι κύριος ἀντιλήψεταί μου. ſed Vaticanus habet, καὶ ἐξηγέρθην ὅτι κύριος ἀντιλήψατό μου, quæ lectio conuenit cum noſtra vulgata editione, in qua legitur, *Et exurrexi, quoniam Dominus ſuſcepit me*. Complutenſis habet ἐξηγέρθην, ὅτι κύριος ἀντιλήψεταί μου.

INSCRIPTIO quarti Pſalmi eſt in libris impreſſis, εἰς τέλος ἐν ὕμνοις ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ. Vaticanus noſter habet, εἰς τὸ τέλος ἐν ψαλμοῖς ᾠδὴ τῷ Δαβὶδ: ſic & Euſebius Cæſ. in ſuis Comment. Theodoritus legit εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς ᾠδὴ τῷ Δαβὶδ. hanc inſcriptionẽ ſequitur beatus Auguſtinus, vt apparet in quarti Pſalmi enarratione.

PSAL. V. verſ. 4. legitur in Complutenſi τὸ πρωῒ προσεύξομαί σοι καὶ ἐπόψει με. in Vaticano exemplari τὸ πρωῒ προσεύξομαι σοι καὶ ἐπόψομαι. Sic habet & beatus Hieronymus in editione LXX. hanc lectionem ſecutus Interpres vertit, *Mane adſtabo tibi & videbo*. Theodoritus legit, ἐπόψῃ με, ſed veriorem putamus lectionem ἐπόψομαι, quæ & conuenit cum Hebræo.

Eod. Pſal. verſ. 9. quod habent vulgati libri κατεύθυνον ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν μου: in Vaticano legitur κατεύθυνον ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου. quam lectionem vt à LXX. Interpretibus editam approbat ſanctus Hieronymus: Theodoritus ſequitur, & interpretatur ἐνώπιόν σου τὴν ὁδόν μου, quemadmodum & Interpres videtur legiſſe, & ſanctus Auguſtinus. Sic enim habet, *Dirige in conſpectu tuo iter meum*. Complutenſis conuenit cum vulgata. In Vaticano libro legimus ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου, quod conuenit cum Hebræo.

PSAL. VI. verſ. 8. & 9. in vulgatis eſt ἤκουσε κύριος: in Vaticano εἰσήκουσε κύριος. Sic habet Theodoritus Cyri; ſic & Interpres habuit, itaque vertit, *Exaudiuit Dominus*.

Verſ. 10: Αἰσχυνθείησαν καὶ ταραχθείησαν πάντες οἱ ἐχθροὶ, In Vaticano legitur Αἰσχυνθείησαν καὶ ταραχθείησαν σφόδρα πάντες οἱ ἐχθροί μου. quam lectionem videtur ſecutus Interpres: itaque vertit, *Erubeſcant & conturbentur vehementer omnes inimici mei*. Sanctus Doctor Hieronymus fatetur in editione vulgata nõ haberi vocẽ illam *vehementer*, ſed tamen ab omnibus Interpretibus verſum fuiſſe σφόδρα; quod in Hebręo legitur.

PSAL. IX. verſ. 7. in Complutẽſi, & vulgata Græca lectione habetur, ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτῶν· ſed in Vaticano exemplari legitur, ἀπωλέτω τὸ μνημόσυνον αὐτῶν. quam lectionem ſecutus eſt Interpres, & in Hebræo etiam habetur in numero multitudinis.

In eodem Pſalmo verſ. 9. vulgata editio Græca impreſſa habet, ἐν δικαιοσύνῃ ἐν θλίψει. Sic & in Complutenſi legitur. Sed in Vaticano libro inuenimus ἐν δικαιοσύναις ἐν θλίψῃ. quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *In opportunitatibus, in tribulatione*. In Hebræo etiam legitur in numero ſingulari.

Item verſ. 15. quod legitur in libro impreſſo & Complutenſi ἀγαλλιασόμεθα ὅτι τῷ σωτηρίῳ σου, In Vaticano eſt, ἀγαλλιάσομαι ὅτι τῷ σωτηρίῳ σου, quemadmodum & Interpres videtur legiſſe. Et in Hebræo habetur in numero ſingulari.

Item verſ. 1. Pſalmi decimi ſecũdùm Hebræos, impreſſus liber habet, ὑπεροράς ἐν δικαιοσύναις ἐν θλίψει: ſed in Vaticano eſt ὑπεροράς ἐν δικαιοσύναις ἐν θλίψῃ. quemadmodum & Interpres legit, & in Hebræo habetur.

In eodem verſ. 12. impreſſus liber habet, ἀνάστηθι κύριε ὁ θεός μου. ſic & Complutenſis. In Vaticano eſt ἀνάστηθι κύριε ὁ θεὸς, quemadmodum & Interpres habet, & Hebræa lectio.

Quod in eodem propè verſu legitur in vulgata lectione, τῆς πενήτων σου εἰς τέλος, In Vaticano non leguntur hæc verba, σοῦ εἰς τέλος, neque in Hebræo. bene igitur Interpres conuertit hæc, μὴ ἐπιλάθῃ τῆς πενήτων. ne obliuiſcaris pauperum. In Complutenſi leguntur etiam illa, σοῦ εἰς τέλος.

Paulò pòſt verſ. 14. impreſſus habet, τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν. ſed in Vaticano legitur τοῦ παραδοῦναι αὐτούς. quæ verba Interpres conuertit, *Vt tradas eos*. Complutenſis habet, τοῦ παραδοῦναι αὐτόν.

Item illud verſ. 16. κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα, in Vaticano legitur, κύριος βασιλεύσει εἰς τὸν αἰῶνα: quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *Dominus regnabit in æternum*. Ita legit & ſanctus Auguſtinus.

QVOD in extremo verſu Pſalmi 10. legitur δικαιοσύνης εἶδε, in Vaticano eſt δικαιοσύνη εἶδε, quemadmodum & Interpres legit. Sic habet & Clemens Alexandrinus in Stromate VI. Sic & ſanctus Auguſtinus, & Theodoritus. in Hebræo etiam habetur in numero ſingulari. In Complutenſi legitur δικαιοσύνας εἶδε.

PSAL. XI. verſ. 2. lectio impreſſa habet ἐν καρδίᾳ ἐλάλησε καὰ: in Vaticano legimus ἐν καρδίᾳ ἐλάλησαν. ſic & Interpres habuit, ſic & beatus Auguſtinus, & Theodoritus. in Complutenſi legitur ſicut in vulgato libro impreſſo.

Item verſ. 3. in aliquibus libris impreſſis legitur, καὶ γλῶσσαν μεγαλορρήμονα, in Vaticano legitur ſine coniunctione illa καὶ, ſicut & in Complutenſi, in Hebræo, in ſancto Auguſtino, & in vulgata noſtra editione.

Paulò pòſt verſ. 4. τὰ χείλη ἡμῶν παρ' ἡμῖν ἐστιν: in Vaticano legitur τὰ χείλη ἡμῶν ἀπὸ ἡμῶν ἐστὶ. quam lectionem

ctionem ſecutus Interpres vertit, *Labia noſtra à nobis ſunt*. In Complutenſi habetur, παρ' ἡμῖν, quemadmodum & beatus Auguſtinus videtur legiſſe. habet enim, *Labia noſtra apud nos ſunt*. Quę lectio videtur etiam magis cum Hebræo conuenire.

Prope finem verſ. 8. legitur καὶ εἰς τὸν αἰῶνα, in Vaticano habetur ſine cõiunctione illa καὶ, ſic & in Hebręo.

PSAL. XII. verſ. 3. impreſſus liber habet, ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας καὶ νυκτὸς. in Vaticano legitur ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας, quemadmodum & in Hebræo. Interpres ſic legit.

PSAL. XIII. verſ. 4. quod legitur, οἱ ἐσθίοντες τὸν λαόν μου, in Vaticano habetur, οἱ κατεσθίοντες τὸν λαόν μου. Ita videtur legiſſe & Interpres.

QVARTI DECIMI Pſalmi inſcriptio eſt in libris impreſſis, εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς τῷ Δαβίδ, ſed in Vaticano legitur tantùm ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, *Pſalmus Dauid*. Sic eſt & apud beatum Auguſtinum, & ſanctum Hieronymum, neque in Hebræo quicquam amplius habetur.

PSAL. XV. verſ. 3. in libris impreſſis legitur ἐθαυμάσωσεν ὁ κύριος πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ, in Vaticano autẽ eſt, ἐθαυμάσωσε πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ, neq. in Hebræo legitur vox illa, *Dominus*, ſic & Interpres habuit.

PSAL. XVI. verſ. 2. οἱ ὀφθαλμοί μου ἰδέτωσαν δικαιότητας, in impreſſo libro & Complutenſi. ſed in Vaticano legitur, οἱ ὀφθαλμοί σου ἰδέτωσαν δικαιότητας. ſic habuit Interpres, & eſt in Hebræo.

Item in verſ. 8. φύλαξόν με κύριε ὡς κόρην, in Vaticano legitur φύλαξόν με ὡς κόρην, ſic habuit Interpres, ſic eſt & in Hebræo.

PSAL. XVII. verſ. 3. κέρας σωτηρίας μου καὶ ἀντιλήπτωρ μου: in Vaticano legitur, κέρας σωτηρίας μου, ἀντιλήπτωρ μου, neque in Hebræo eſt coniunctio &.

Item verſ. 9. quod in aliquibus impreſſis legitur ἄνθρακες ἀνήφθησαν ἐκ' αὐτοῦ, in Vaticano & Complutẽſi melius habetur, ἄνθρακες ἀνήφθησαν ἀπ' αὐτοῦ: ſic habuit Interpres, & eſt in Hebræo.

Item verſ. 15. ἐξαπέστειλε βέλη, in Vaticano legitur καὶ ἐξαπόστειλε βέλη. ſic & Interpres legit, & in Hebræo habetur.

Item verſ. 36. καὶ ἔδωκας μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας, in Vaticano legitur, καὶ ἔδωκας μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας σου: quam lectionem ſecutus eſt Interpres, & ſic in Hebræo legimus.

Verſ. 47. Ζῇ κύριος καὶ εὐλογητὸς ὁ θεός, in Vaticano legitur, Ζῇ κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ θεός μου: quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *Viuit Dominus, & benedictus Deus meus*.

Verſ. 51. & vlt. μεγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ βασιλέως, in Vaticano legitur, μεγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ βασιλέως αὐτοῦ, quæ lectio conuenit cum editione Latina vulgata, & cum Hebræa.

PSAL. XIX. verſ. 6. legitur in libris impreſſis καὶ ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν, ſed in Vaticano eſt, καὶ ἐν ὀνόματι θεοῦ ἡμῶν, ſic habuit Interpres, & eſt in Hebræo.

PSAL. XXI. verſ. 12. ἀκ ἔστιν ὁ βοηθῶν μοι, in Vaticano ita eſt, ἀκ ἔστιν ὁ βοηθῶν: quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *non eſt qui adiuuet*; & in Hebræo tantundem eſt.

Item illud verſ. 24. φοβηθήτω δὴ ἀπ' αὐτοῦ, in Vaticano legitur, φοβηθήτωσαν αὐτὸν: in Complutenſi, φοβηθήτω δὴ αὐτοῦ. Interpres videtur legiſſe vt eſt in Vaticano.

Poſt verba illa verſ. 26. παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινός μου ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ. Impreſſi libri habent, ἐξομολογήσομαί σοι; ſed in Vaticano legitur poſt ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ, τὰς εὐχάς μου ἀποδώσω, *vota mea reddam*. quæ lectio videtur melior, quia conuenit cum vulgata Latina, & Hebræa.

PSAL. XXII. verſ. 5. impreſſi habent, καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον. Vaticanus verò, καὶ τὸ ποτήριόν μου μεθύσκον. quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *Et calix meus inebrians*: eamque veriorem eſſe affirmat beatus Hieronymus in epiſtola ad Suniam, & Fretelam. cùm & LXX. & Hebræi; & omnes Interpretes ſic habeant. In Complutenſi verò legitur, τὸ ποτήριόν σου, &c.

PSAL. XXIII. verſ. 6. quod in libris impreſſis legitur, αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων τὸν κύριον, in Vaticano habetur, αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων αὐτὸν. quæ lectio videtur melior, cùm ſit congruens vulgatæ noſtræ, & Hebrææ.

PSAL. XXIIII. verſ. 2. poſt verba illa, μὴ καταισχυνθείω, impreſſi libri & Cõplutenſis habent, εἰς τὸν αἰῶνα. ſed Vaticanum exemplar non habet, neque vulgata editio, neque Hebræa.

In eodem Pſalmo verſ. 14. quod legitur καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ δηλώσει αὐτοῖς, in Vaticano eſt, καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ τοῦ δηλῶσαι αὐτοῖς. quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *Et teſtamentum ipſius, vt manifeſtetur illis*. Eandem ſequitur beatus Auguſtinus in Commentariis. beatus Hieronymus ſecutus priorem vertit: *Et teſtamentum ipſius manifeſtabit illis*.

Inſcriptio PSAL. XXV. in libris impreſſis eſt ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, ſed in Vaticano hoc tantùm legitur, τοῦ Δαβὶδ. neque in Hebræo habetur quicquam amplius.

PSAL. XXVI. verſ. 3. ἐὰν δὲ παρατάξηται: in Vaticano, & Complutenſi legitur ſine coniunctione illa δὲ, quæ lectio conuenit cum vulgata.

In eodem verſ. 4. ταύτην ζητήσω, in Vaticano ταύτῃ ἐπιζητήσω. Ita videtur legiſſe Interpres, quamobrem vertit, *hanc requiram*.

Item illud verſ. 4. καὶ ἐπισκέπτεσθαι τὸν ναὸν τὸν ἅγιον αὐτοῦ. in exemplari Vaticano legitur, καὶ ἐπισκέπτεσθαι τὸν ναὸν αὐτοῦ: quę lectio conuenit cum vulgata noſtra Latina, & Hebræa. Sic legit & ſanctus Doctor Hieronymus.

Verſ. 6. qui legitur in libris impreſſis, ἐκύκλωσα καὶ ἔθυσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ θυσίαν αἰνέσεως καὶ ἀλαλαγμόν, in Vaticano habetur ſic, ἐκύκλωσα καὶ ἔθυσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ θυσίαν ἀλαλαγμόν: quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *Circuiui & immolaui in tabernaculo eius hoſtiam vociferationis*. Sic legit & ſanctus Auguſtinus, niſi quòd pro *hoſtiã vociferationis* habet, *hoſtiam iubilationis*.

Paulò pòſt verſ. 8. vulgati libri habent, σοὶ εἶπεν ἡ καρδία μου, κύριον ζητήσω: in Vaticano autem non leguntur verba illa, κύριον ζητήσω. quæ neque ſunt in editione noſtra vulgata, neque in Commentariis beati Auguſtini: conuenit etiam Hebraica lectio.

PSAL. XXVII. verſ. 1. in quibuſdam libris impreſſis poſt verba illa primi verſus, μὴ παρασιωπήσῃς ἀπ' ἐμοῦ, deſunt hæc, μήποτε παρασιωπήσῃς ἀπ' ἐμοῦ, in Cõplutenſi non deſunt, niſi hæ duæ voces ἀπ' ἐμοῦ. in Vaticano lectio eſt integra: vt etiam in Theodorito.

Sequens verſ. εἰσάκουσον κύριε τῆς φωνῆς, in Vaticano legitur, εἰσάκουσον τῆς φωνῆς: quam lectionẽ veriorem eſſe docet beatus Hieron. in his quæ ſcripſit ad Suniam & Fretelam. Ait enim additam eſſe vocem illam κύριε.

Eod. Pſalmo verſ. 3. quod legitur, μὴ συνελκύσῃς με μετὰ ἁμαρτωλῶν: Vaticanum exemplar habet ſic, μὴ συνελκύσῃς μετὰ ἁμαρτωλῶν τὴν ψυχήν μου. hanc lectionem ſecutus eſt beatus Auguſtinus in Comment. Sed neq. Theodoritus, neq. alij, quos legerim, habent, niſi Vaticanus tantùm liber: quod volui notare, ne quis cùm pro eo, quod in vulgata legitur: *Ne ſimul trahas me cum peccatoribus*, in Commentariis ſancti Auguſtini legit, *Ne ſimul trahas cum peccatoribus animam meam*; exiſtimet temerè hoc dixiſſe ſanctum Doctorem illum, cùm etiam, vt diximus, in nonnullis exemplaribus Græcis lectio illa inueniatur, μὴ συνελκύσῃς μετὰ ἁμαρτωλῶν τὴν ψυχήν μου.

INSCRIPTIO Pſalmi XXIX. in libris impreſſis eſt, ψαλμὸς ᾠδῆς τῆς ἐγκαινισμοῦ τοῦ οἴκου Δαβίδ: in Vaticano autem legitur, εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς ᾠδῆς τοῦ ἐγκαινισμοῦ τῆς οἴκου Δαβίδ. Eandem inſcriptionem habet Theodoritus in ſuis Commentariis: niſi quòd verba illa, εἰς τὸ τέλος, habet in fine inſcriptionis. Eandem ſecutus eſt & ſanctus Auguſtinus. Sic enim habet, *In finem Pſalmus cantici dedicationis domus ipſi Dauid*.

In eodem Pſalmo verſ. 8. vulgati libri habent, ἀπέστρεψας δὲ τὸ πρόσωπόν σου: in Vaticano legitur ſine coniunctione illa δὲ, ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπόν σου: quam

lectionem

lectionem ſecutus Interpres conuertit, *Auertiſti faciem tuam à me, & factus ſum conturbatus.* Eodem modo habet & ſanctus Auguſtinus in ſuis Commentariis, neque in Hebræo legitur coniunctio aliqua.

PSAL. XXX. verſ. 5. Vulgati libri Græci habent, ὅτι σὺ εἶ ὑπερασπιστής μου κύριε, in Vaticano habetur hoc tantùm. ὅτι σὺ εἶ ὑπερασπιστής μου. Sic & vulgata Latina editio, & beatus Auguſtinus legit in enarratione huius Pſalmi.

Eod. Pſalmo verſ. 9. quod legitur in vulgatis ἐ συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας ἐχθροῦ, in Vaticano eſt, ἐ συνέκλεισας με εἰς χεῖρας ἐχθροῦ. quam lectionẽ ſecutus Interpres vertit, *Nec concluſiſti me in manibus inimici.* Sic & beatus Auguſtinus: niſi quòd pro *in manibus*, legit *in manus.*

PSAL. XXXI. verſ. 2. pro eo quod vulgata editio habet, *Nec eſt in ſpiritu eius dolus:* In libris Græcis impreſſis legitur, οὐδὲ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος, *Nec eſt in ore eius dolus.* quam lectionem ſecutus eſt & beatus Auguſtinus. Verùm LXX. Interpretes, & Theodotion quinta & ſexta editio, & Aquila & ipſum Hebraicum *in ſpiritu eius* habent, vt ſanctus Hieronymus annotauit in his quæ ſcripſit ad Suniam, & Fretelam. Vera igitur lectio Græca eſt, οὐδὲ ἔστιν ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ δόλος. quam ſecutus Interpres vertit, *Nec eſt in ſpiritu eius dolus.* Ita legit beatus Ambroſius in libro II. de Pœnitentia cap. v. & de Noë cap. LXX.

PSAL. XXXII. verſ. 3. Vaticanus liber habet, καλῶς ψάλατε ἐν ἀλαλαγμῷ: pro quo in vulgatis libris legitur, καλῶς ψάλατε αὐτῷ ἐν ἀλαλαγμῷ, conuenit cum Hebræo: ſed Interpres legit καλῶς ψάλατε αὐτῷ ἐν ἀλαλαγμῷ.

In eodem Pſalmo verſ. 5. vulgata editio habet ἀγαπᾷ ἐλεημοσυνὼν καὶ κρίσιν ὁ κύριος. ſed in Vaticano legitur ἀγαπᾷ ἐλεημοσυνὼν ἢ κρίσιν. quam lectionẽ ſecutus Interpres vertit, *Diligit miſericordiam, & iudicium:* neque in Hebræo eſt amplius. Sic legit & ſanctus Doctor Auguſtinus.

Item illud verſ. 20. ἡ δὲ ψυχὴ ἡμῶν, in Vaticano legitur, ἡ ψυχὴ ἡμῶν, neque in Hebræo eſt amplius. hanc lectionem ſecutus Interpres vertit, *Anima noſtra, &c.* ſic legit & beatus Auguſtinus.

In extremo verſ. eiuſdem Pſalmi legitur γένοιτο κύριε τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς. At in Vaticano exemplari eadem verba leguntur hoc ordine, γένοιτο τὸ ἔλεός σου κύριε ἐφ' ἡμᾶς. quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *Fiat miſericordia tua Domine ſuper nos.* Eodem ordine verborum legitur hic verſus & in Hebræo.

PSAL. XXXIII. verſ. 5. quod legitur in vulgatis libris ἐκ πασῶν τῶν θλίψεών μου. in Vaticano habetur, ἐκ πασῶν τῶν παροικιῶν μου: ſed Interpres legit, ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων μου. Itaque vertit, *Ex omnibus tribulationibus meis.*

INSCRIPTIO Pſalmi XXXIIII. in vulgatis libris eſt, ψαλμὸς τῷ Δαβίδ: ſed in Vaticano eſt τῷ Δαβίδ, neque in Hebræo eſt amplius.

In eodem Pſalmo verſ. 11. legitur in Græcis vulgatis, ἀναστάντες μοι μάρτυρες, in Vaticano autem, ἀναστάντες μάρτυρες: quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *Surgentes teſtes.* Conuenit lectio Vaticani libri cum Hebræo. Eodem modo legit & ſanctus Auguſtinus in Commentariis.

In eodem Pſalmo verſ. 20. καὶ ἐπ' ὀργὴν δόλοις διελογίζοντο: ſed Vaticanus liber habet, καὶ ἐπ' ὀργῇ τῆς γῆς δόλοις διελογίζοντο. Sed Interpres legit, vt eſt in Vaticano. itaque vertit, *In iracundia terræ dolos cogitabant.* Sic legiſſe videtur & Theodoritus.

Item verſ. 24. quod legitur, κρῖνον με κύριε κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου, in Vaticano eſt, κρῖνον με κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου: quam lectionem habet Hebraica & vulgata noſtra editio.

INSCRIPTIO Pſalmi XXXV. in libris Græcis vulgatis eſt, εἰς τὸ τέλος τῷ παιδὶ τοῦ κυρίου Δαβίδ, in Vaticano eadem eſt, niſi quod pro τῷ παιδὶ legitur τῷ δούλῳ.

INSCRIPTIO Pſalmi XXXVI. in vulgatis eſt, ψαλμὸς τῷ Δαβίδ, ſed in Vaticano tantùm legitur, τῷ Δαβίδ, neque amplius eſt in Hebræo.

Pro eo quod in eodem Pſalmo verſ. 4. legitur in Græcis impreſſis, δώη σοὶ τὰ αἰτήματα, Vaticanus codex habet δώσει σοὶ τὰ αἰτήματα. quam lectionẽ ſecutus eſt & Interpres Latinus.

Item quod legitur verſ. 7. ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι παρανομίαν, in Vaticano eſt, ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι παρανομίας.

In eodem verſ. 23. legitur, καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ θελήσει σφόδρα, in Vaticano habetur, καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ θελήσει. quã lectionẽ ſecutus Interpres vertit, *Et viam eius volet.*

Item in vulgatis Græcis verſ. 24. habetur, κύριος ἀντιλαμβάνεται χεῖρα αὐτοῦ. ſed in Vaticano legitur κύριος ἀντιλαμβάνει χεῖρα αὐτοῦ: quam lectionem ſequens Latinus Interpres vertit, *Dominus ſupponit manum ſuam.*

In eodem verſ. 26. legitur, ἐλεεῖ καὶ δανείζει ὁ δίκαιος: in Vaticano habetur, ἐλεεῖ καὶ δανείζει: quæ lectio conuenit cum vulgata editione.

PSAL. XXXVII. verſ. 21. prope finem, quod legitur, οἱ ἀνταποδιδόντες μοι κακὰ, in Vaticano eſt, οἱ ἀνταποδιδόντες κακά: quæ lectio conuenit cum editione vulgata Latina.

PSAL. XXXVIII. verſ. 11. vulgata lectio Græca habet, ἀπὸ γὰρ τῆς ἰσχύος: ſed Vaticanus codex, ἀπὸ τῆς ἰσχύος. Sic & Interpres Latinus habuit.

Sequens verſ. 12. habet, πλὴν μάτην πᾶς ἄνθρωπος, in Vaticano legitur, πλὴν μάτην πᾶς ἄνθρωπος ταραχθήσεται. quæ lectio conuenit cum editione Latina vulgata.

PSAL. XXXIX. verſ. 7. vulgata lectio Græca continet, ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἐζήτησας: ſed Vaticanus codex, ὁλοκαύτωμα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ᾔτησας: quam lectionem ſecutus Interpres Latinus vertit *holocauſtum, & pro peccato non poſtulaſti.* In epiſtola verò ad Hebræos cap. 10. verſ. 6. Paulus Apoſtolus habet *holocautomata.*

PSAL. XL. verſ. 4. vulgata lectio Græca eſt, κύριος βοηθήσει, Vaticanus verò liber habet, κύριος βοηθήσαι. Sic & Interpres Latinus habuit: itaque vertit, *Dominus opem ferat.*

In eodem legitur verſ. 7. in vulgatis, καὶ εἰσεπορεύετο τοῦ ἰδεῖν: ſed in Vaticano habetur, καὶ εἰ εἰσεπορεύετο τοῦ ἰδεῖν. quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *Et ſi ingrediebatur, vt videret.* quæ lectio verior eſt, & conuenit cum Hebræo.

PSALM. XLIII. verſ. 2. vulgata lectio eſt, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν. in Vaticano eſt, οἱ πατέρες ἡμῶν: quod etiam in Hebræo legitur ſine coniunctione.

Item illud verſ. 10. ἐκ ἐξελύσῃ ὁ θεὸς ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν: in Vaticano legitur, ἐκ ἐξελύσῃ ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν. Vocem illam ὁ θεὸς neque in Græcis emendatioribus, neque in Hebræo legimus. beatus etiam Hieronymus in his, quæ ſcripſit ad Suniam & Fretelam, aſſerit hoc loco ſuperfluum eſſe. At beatus Auguſtinus videtur legiſſe, vt nunc habetur in vulgatis libris Græcis.

In eodem Pſalmo verſ. 13. legitur in Complutenſi, & aliis vulgatis libris Græcis, ἢ ἐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλαλαγμοῖς: ſed in Vaticano, καὶ ἐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλλάγμασιν: quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *Et non fuit multitudo in commutationibus.* Corruptè autem legitur, ἀλαλάγμασιν, cùm ſit legendum ἀλλάγμασιν: beatus Auguſtinus legit, & interpretatur, ἐν τοῖς ἀλαλάγμασιν, hoc eſt, *in iubilationibus*; ſed verior lectio eſt, ἐν τοῖς ἀλλάγμασιν.

PSAL. XLIIII. verſ. 12. & 13. quod legitur, καὶ προσκυνήσεις αὐτῷ, καὶ θυγάτηρ τύρου, in aliis manuſcriptis Græcis habetur his verbis: προσκυνήσουσιν αὐτῷ θυγατέρες τύρου ἐν δώροις. Ita vertiſſe LXX. Interpretes

teſtis eſt Theodoritus. Hanc lectionem ſecutus beatus Auguſtinus legit, *Adorabunt eum filiæ Tyri in muneribus.*

In eodem Pſalmo verſ. 17. vulgata lectio habet, ἐγενήθησαν υἱοί σου: ſed Vaticana ἐγλυήθησάν σοι υἱοὶ. quam ſecutus Interpres Latinus vertit, *Nati ſunt tibi filij.* ſic legit & beatus Auguſtinus.

Item illud verſ. 18. μνησθήσομαι τῦ ὀνόματός σου: in aliis legitur μνησθήσονται τῦ ὀνόματός σου. Priorem lectionem ſequitur Hieronymus, in his quæ ſcripſit ad Principiam virginem; poſteriorem Auguſtinus in Commentariis.

PSALM. XLV. verſ. 6. καὶ ἐ σαλευθήσεται, in Vaticano legitur, ἐ σαλευθήσεται. In Hebræo etiam legitur ſine coniunctione. ſic & in Commentariis ſancti Auguſtini.

Paulò pòſt verſ. 7. vulgati libri habent, ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ ὁ ὕψιστος. ſed Vaticanus, ἔδωκε φωνὴν αὐτοῦ: quæ lectio verior eſt, congruens cum Hebræo, & cum noſtra vulgata.

Paulò pòſt verſ. 9. in vulgatis Græcis, δεῦτε καὶ ἴδετε. in Vaticano, δεῦτε ἴδετε: neque in Hebræo legitur cum coniunctione. Item illud, τὰ ἔργα τῦ θεοῦ: in Vaticano eſt, τὰ ἔργα τῦ κυρίου. quam lectionem ſecutus eſt Interpres Latinus, & ſanctus Auguſtinus.

PSALM. XLVII. verſ. 10. vulgata lectio Græca habet, ἐν μέσῳ τῦ λαοῦ σου. ſed Vaticanus codex, ἐν μέσῳ τῦ ναοῦ σου. quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *In medio templi tui.* Priorem lectionem ſequitur ſanctus Auguſtinus in huius Pſalmi enarratione. Verùm ſanctus Hieronymus ſcribens ad Suniam & Fretelam, probat veram lectionem eſſe ἐν μέσῳ τοῦ ναοῦ σου: Complutenſis habet ἐν μέσῳ τῦ λαοῦ σε.

PSAL. XLVIII. verſ. 15. vulgati libri habent, ἐν τῆς δόξης αὐτῶν ἐξώσθησαν: Vaticanus verò, ἐν τῆς δόξης αὐτῶν ſine verbo illo ἐξώσθησαν: neque Auguſtinus habuit, neque Theodoritus in libris emendatis.

Verſ. 21. & vlt. Pſalmi legitur in libris vulgatis, καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν: ſed in Vaticano habetur, ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν. quam lectionem veriorem eſſe docet beatus Hieronymus: quo loco ad Suniam & Fretelam ſcribens, ait. Sciendum quòd iſte verſiculus, *Homo cùm in honore eſſet*, bis in hoc Pſalmo ſit, & in priori additam habeat & coniunctionem, in fine non habeat. hæc ſanctus & illuſtris Doctor Hieronymus. beatus etiam Auguſtinus legit ſine coniunctione.

PSALM. XLIX. verſ. 7. quod legitur in libris vulgatis, ἀκουσον λαός μου ἃ λαλήσω σοι: In Vaticano exemplari eſt, ἄκουσον λαός μου καὶ λαλήσω σοι. liber Cõplutenſis habet vt Vaticanus. quá lectionem ſequitur Interpres.

In eodem Pſalmo verſ. 10. vulgati libri habẽt τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ. ita & Complutenſis. ſed in Vaticano legitur τὰ θηρία τῦ δρυμοῦ. quam lectionem teſtatur Euthymius ſe vidiſſe in nonnullis exemplaribus. hanc & Interpres ſecutus vertit, *ſyluarum.*

In eodem Pſalmo verſ. 15. quod vulgati libri habent, ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου: in Vaticano legitur, ἐν ἡμέρᾳ θλίψως. ſic & Interpres habuit, neque in Hebræo eſt aliquid amplius. ſanctus Auguſtinus legit; *In die tribulationis tuæ.* Sic & in Complutenſi legitur.

Item illud verſ. 18. καὶ μετὰ μοιχῶ: in Vaticano legitur, καὶ μὴ μοιχῶν. quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *Et cum adulteris:* in Complutenſi habetur, καὶ μὴ μοιχᾶ. ſed verior illa eſt, καὶ μὴ μοιχῶν: nam & in Hebræo legitur in numero multitudinis. Sanctus Auguſtinus legit, *& cum adulteris.* Euthymius Monachus ſecutus eſt alteram illam lectionem μὴ μοιχοῦ.

In eodem Pſalmo verſ. 21. in vulgatis legitur, ὠδάσήσω καὶ ἀελέγξω σε καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου τὰς ἁμαρτίας σου. in Vaticano habetur, ὠδάσήσω καὶ ἀελέγξω σε καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου. quam lectionem habuit Interpres, & beatus Auguſtinus. Verba verò illa τὰς ἁμαρτίας σε puto notata eſſe pro gloſſemate, & poſtea irrepſiſſe in contextum verborum: cùm vera lectio ſit ὠδάσήσω καὶ ἀελέγξω κατὰ πρόσωπόν σε. Et tamen in Complutenſi, in Euthymio, & aliis coronidem hanc impreſſam legimus.

In extremo verſu eiuſdem Pſalmi legitur in vulgatis, δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου: ſed in Vaticano exemplari eſt, δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριον τοῦ θεῦ. quod & Interpres vulgatus ſic habuit: itaque vertit, *Oſtendam illi ſalutare Dei.* Ad eundem modum legit ſanctus Auguſtinus. Hanc lectionem puto veriorem eſſe; cùm & in vetuſtiſſimo Vaticano exemplari legatur, & conueniat cum Hebræo. Theodoritus Cyri legit, δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριον τῦ θεῦ μου.

INSCRIPTIO Pſalmi quinquageſimi habet in libris Græcis vulgatis, ἡνίκα εἰσῆλθε πρὸς βηρσαβεὲ τὴν γυναῖκα ἑαυτοῦ. Vaticanus codex non habet verba hæc: τὴν γυναῖκα ἑαυτοῦ, neque in Hebræo ſunt, neque in enarratione ſancti Doctoris Auguſtini.

Quod vulgati libri habent verſ. 13 καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον, in Vaticano legitur, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιόν σου, quo ordine & in Hebræo ſcriptum inuenimus.

PSAL. LI. verſ. 4. quod vulgata lectio Græca habet, ξυρὸν ἠκονημένον, in Vaticano legitur, ξυρὸν ἐξηκονημένον.

Item quod ſequitur paulò pòſt ἠγάπησας πάντα ῥήματα, in Vaticano eſt, ἠγάπησας πάντα τὰ ῥήματα.

PSAL. LII. verſ. 5. quod in vulgatis legitur, οἱ κατεσθίοντες τὸν λαόν μου ἐν βρώσῃ ἄρτου: Vaticanus liber habet, οἱ κατεσθίοντες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου.

Item illud, τὸν κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο: in Vaticano legitur, τὸν θεὸν οὐκ ἐπεκαλέσαντο. quam lectionem puto veriorem, quia conuenit cum Hebræo; quam & Interpres noſter habuit: ac propterea vertit, *Deum non inuocauerunt.* Eandem ſecutus eſt & beatus Auguſtinus in Commentariis.

PSAL. LIIII. titulus, in vulgatis legitur, εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ Ἀσάφ. ſed in Vaticano eſt, εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις συνέσεως τῷ Δαβὶδ: quæ lectio conuenit cum Hebræo; quam & ſanctus Auguſtinus ſecutus eſt: ſic enim habet, *In finem in hymnis intellectus ipſi Dauid.* Eodem modo Theodoritus & Euthymius.

Eodem Pſalmo verſ. 9. quod legitur in vulgatis, προσδεχόμην τὸν θεὸν τὸν σώζοντά με: in Vaticano eſt, προσδεχόμην τοῦ σώζοντα. quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *Expectabam eum qui ſaluum me facit.* Eandem habet & ſanctus Auguſtinus in Commentariis, niſi quòd pro *facit*, habet *faceret:* Sic enim ait, *Expectabam eum qui ſaluum me faceret.* in Complutenſi legitur vt in vulgatis Græcis libris.

In eodem Pſalmo verſ. 10. impreſſi libri habent, κατάποντισον κύριε καὶ καταδίελε: in Vaticano legitur ſine coniunctione illa καὶ, quæ neque in Hebræo eſt. & videtur verior lectio ſi legatur ἀσωδέτως.

Item verſ. 11. quod legitur, καὶ ἀνομία καὶ κόπος, in Vaticano habetur, ἀνομία καὶ κόπος: quod & Interpres ſic legit, & beatus Auguſtinus, Complutenſis, Theodoritus, & Euthymius habent, καὶ ἀνομία καὶ κόπος: ſed puto melius legi ſine coniunctione priore.

In eodem Pſalmo verſ. 17. vulgata lectio Græca habet, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσέ μου: ſed in Vaticano legitur, καὶ ὁ κύριος ἔσωσέ με. hanc lectionem ſecutus Interpres vertit, *Et Dominus ſaluauit me*; quæ conuenit cum Hebræo; licet beatus Auguſtinus habeat, *Et Dominus exaudiuit me:* nimirum quod in multis exemplaribus legitur, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσέ μου: & ipſe ſecutus eſt Theodoritus, & Euthymius monachus.

Eſt in eodem verſ. 22. iuxta vulgatos libros, ἤγγισαν αἱ καρδίαι αὐτῶν: ſed in Vaticano legitur ἤγγισεν ἡ καρδία αὐτῶν. hanc lectionẽ ſecutus Interpres vertit, *Appropinquauit cor illius.* Eandem habuit & ſanctus Auguſt. quæ cõuenit etiam cũ Hebræo. Cõplutẽſis habet ἤγγισαν αἱ καρδίαι αὐτῶν. Eodẽ modo legit Theodor. & Euthym.

Item quod ſequitur verſ. 22. ἠπαλύνθησαν οἱ λόγοι αὐτῶν: in Vaticano legitur ἠπαλύνθησαν οἱ λόγοι αὐτοῦ. Sic legit &

legit & Interpres: nam habet, *Molliti sunt sermones eius.* Ita & sanctus Augustinus. sed Theodoritus, Euthymius, & Complutensis habent ἀυτῶν. sed puto melius legi ἀυτοῦ, quia conuenit cum Hebræo, cum vulgata editione, & cum sancto Doctore Augustino.

In vers. 24. & vlt. legitur, ἐγὼ δὲ κύριε ἐλπιῶ ὅτι σὲ: sed in Vaticano, ἐγὼ δὲ ἐλπιῶ ὅτι σέ: quæ lectio conuenit cum vulgata Latina, & cum Hebræa. sanctus Augustinus secutus est priorem lectionem.

PSAL. LV. vers. 3. & 4. quod vulgata lectio habet ἀπὸ ὕψους ἡμέρας δ φοβηθήσομαι, legendũ esse, ἀπὸ ὕψους ἡμέρας φοβηθήσομαι, affirmat beatus Hieronymus in his quę scripsit ad Suniam & Fretellam, quo loco dicit additam esse negationem illam δ. Eius autem verba sunt. Dicitis in Græco vos inuenisse, ὅτι πολλοὶ πολεμοῦντες με, ἀπὸ ὕψους ἡμέρας δ φοβηθήσομαι, id est non timebo, quod additum est: & est ordo; Quoniá multi dimicant aduersum me, idcircò ego ab altitudine diei timebo, hoc est, non bellantes aduersum me, sed tuum excelsum timebo lumen. Ex his beati Hieronymi verbis apertè intelligimus, LXX. Interpretes vertisse φοβηθήσομαι sine negatione. quam lectionem retinuit Interpres noster vulgatus, neque in Hebræo legitur hic versus cum negatione, neque apud sanctum Augustinum, nisi quod videtur legisse φοβηθήσονται pro φοβηθήσομαι. Mirum tamen videtur quòd in Theodorito, Euthymio, & Complutensi legatur δ φοβηθήσομαι, & vix in vno Hieronymo inueniatur vera lectio, quam & Interpres secutus est. Non deest Græcus codex, qui habet, ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντες με, φοβηθήσονται· ἐγὼ δὲ ὅτι σοι ἐλπιῶ. hanc lectionem secutus est beatus Augustinus, vt ex eius enarratione in hunc Psalmum cognosci potest.

In eodem Psalmo vers. 8. legitur ὑπὲρ τοῦ μηδενὸς ὧσεις αὐτούς: sed emendatiores libri habent, ὑπὲρ τοῦ μηδενὸς σώσεις αὐτούς. Ita legit Interpres: itaque vertit, *pro nihilo saluos facies illos*. Sic vertit & beatus Hieronymus ex LXX. & sanctus Augustinus in Commentariis, & multis annis antea Arnobius & Hilarius. Theodoritus & Euthymius legunt & interpretantur, ὑπὲρ τοῦ μηθενὸς ὤσεις αὐτούς. Complutensis habet σώσεις αὐτούς. puto detracto σ ex σώσεις factum esse ὤσεις propter collisionem alterius σ præcedentis dictionis μηδενὸς.

Vers. 14. & vlt. iuxta vulgatos libros legitur, δυαρεσήσω ἐνώπιον κυρίου: sed Vaticanus habet, δυαρεσῆσαι, quod Interpres vertit, *vt placeam*. Ita enim commodè verti solent, ἀπαρέμφατα. si legisset δυαρεσήσω, reddidisset *placebo*. Theodoritus, Euthymius, & Complutensis habent, δυαρεσήσω.

PSAL. LVI. vers. 8. legitur, ἄσομαι καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου: in Vaticano habentur hæc verba, ἄσομαι καὶ ψαλῶ. Ita legit Interpres: nam vertit, *Cantabo, & psalmum dicam*. Et beatus Augustinus legit in sua enarratione *Cantabo, & psallam*. verba illa ἐν τῇ δόξῃ μου, putamus addita esse huic loco ex Psalmo CVII.

PSAL. LVII. vers. 9. vulgati libri Græci habent, ἔπεσε πῦρ ἐπ' αὐτούς: in Vaticano tantùm legitur, ἔπεσε πῦρ. illud autem ἐπ' αὐτούς additum esse opinor: cùm neque vulgata editio habeat, neque Vaticanum miræ vetustatis exemplar, neque sanctus Augustinus.

PSALM. LVIII. vers. 7. iuxta vulgatos libros legitur, ἰδοὺ αὐτοὶ ἀποφθέγξονται: Vaticanus verò habet, ἰδοὺ ἀποφθέγξονται. ita & Interpres noster legit: quam ob rem vertit, *Ecce loquentur*.

In eodem Psalmo vers. 12. impressi libri habent, μήποτε ἐπιλάθωνται τοῦ νόμου σου: sed in Vaticano legitur, μήποτε ἐπιλάθωνται τοῦ λαοῦ μου. Ita & Interpres legit: quare & vertit, *Ne fortè obliuiscantur populi mei*. sanctus Augustinus legit, *Nequando obliuiscantur legis tuæ*: nimirum secutus est lectionem illam, μήποτε ἐπιλάθωνται τοῦ νόμου σου, quemadmodum Theodoritus, & Euthymius. Veriorem autem lectionem esse, μήποτε ἐπιλάθωνται τοῦ λαοῦ μου, affirmat sanctus Hieronymus in his quæ scripsit ad ad Suniam & Fretellam: quo loco asserit à LXX. Interpretibus, & à se ita versum esse. Corruptè igitur legitur, τοῦ νόμου σου, pro τοῦ λαοῦ μου.

PSALMI LX. titulus iuxta vulgatos libros legitur, εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις τῷ Δαβὶδ ψαλμὸς: sed in Vaticano habetur, εἰς τὸ τέλος ἐν ὕμνοις τῷ Δαβὶδ. hunc titulum sic habet B. Augustinus; nam sic legit, *In finem in hymnis ipsi Dauid*. neque in Hebræo est quicquam amplius.

PSAL. LXI. vers. 2. vulgati libri habent, παρ' αὐτῷ γὰρ τὸ σωτήριόν μου: sed in Vaticano legitur, παρ' αὐτοῦ γὰρ τὸ σωτήριόν μου. hanc lectionem habuit Interpres: itaq. vertit, *ab ipso enim salutare meum*: ad eundem modum legit Augustinus. Complutensis habet παρ' αὐτῷ. lectio illa παρ' αὐτοῦ conuenit cum Hebræo.

In eodem Psalmo vers. 9. habent vulgati codices, ἐλπίσατε ἐπ' αὐτὸν πᾶσα συναγωγὴ λαῶν: sed in Vaticano legitur, ἐλπίσατε ἐπ' αὐτὸν πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ: quá lectionem secutus Interpres vertit, *Sperate in eo omnis congregatio populi*. Eandem habuit & sanctus Augustinus. sic enim legit, *Sperate in eo omne concilium plebis*. In Hebræo non legitur in numero multitudinis, sed in singulari. Itaq. bene habet nostra Latina editio vulgata, *populi*, & non *populorum*.

Item vers. 9. quod sequitur, ἐκχέατε ἐνώπιον αὐτοῦ ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ὅτι ὁ θεὸς βοηθὸς ὑμῶν: Vaticanus habet hæc omnia præter coniunctionem illam ὅτι, quam neque Interpres noster habuit: sic enim vertit, *Effundite coram illo corda vestra, Deus adiutor noster*. Ita legit & sanctus Doctor Augustinus. libri Græci vulgati habent illud ὅτι.

Item in eodem vers. 11. καὶ ὅτι ἁρπαγμα μὴ ὅπιποθεῖτε: at in Vaticano, καὶ ὅτι ἁρπάγματα μὴ ὅπιποθεῖτε. Ita legit Interpres: quam ob rem vertit, *Rapinas nolite concupiscere*. Sanctus Augustinus secutus est priorem lectionem.

PSAL. LXII. titulus in libris Græcis partim legitur, ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Ἰσδαίας, partim, ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Ἰδουμαίας. priorem lectionẽ habet Complutensis, & beatus Hieronymus; posteriorem sanctus Augustinus. Euthymius testatur vtramque lectionem in exemplaribus Græcis inueniri: sed in Hebræo legitur, *in deserto Iudææ*.

In eodem Psalmo vers. 2. vulgata lectio est, ἐδίψησέ σε ἡ ψυχή μου: sed Vaticanus habet, ἐδίψησέ σοι ἡ ψυχή μου: quam lectionem veriorem esse, testis est sanctus Doctor Hieronymus, in his quæ scripsit ad Suniam & Fretellam. Hanc & beatus Augustinus secutus legit, *Sitiuit tibi anima mea*.

Est in eodem, vers. 6. καὶ χεῖλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ στόμα μου: sed in Vaticano est, καὶ χείλει ἀγαλλιάσεως. αἰνέσει τὸ στόμα μου: & certe cõgruentius videtur legi sic, vt χείλει sit casus tertius, non quartus. hanc lectionem secutus Interpres videtur, nisi quod pro *labio exultationis*, vertit, *labiis exultationis*.

Item illud vers. 9. ἐμὲ δὲ ἀντελάβετο: in Vaticano legitur sine coniunctione illa δὲ, quam neq. Interpres habuit, neque sanctus Augustinus. Euthymius, & alij Græci legunt versum hunc cum coniunctione illa quam diximus.

PSAL. LXIIII. titulus in libris plerisque Græcis est, εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Δαβὶδ, ᾠδὴ Ἱερεμίου καὶ Ἰεζεκιὴλ τοῦ λαοῦ τῆς παροικίας ὅτε ἔμελλον ἐκπορεύεσθαι: in Vaticano non legitur nisi hoc tantùm, εἰς τὸ τέλος ψαλμὸς ᾠδῆς τῷ Δαβὶδ, neque quicquam amplius habet Hebraica lectio. Sanctus Augustinus legit vt Euthymius, & alij plerique Græci habent.

In eodem Psalmo vers. 8. post verba illa ἤχους κυμάτων αὐτῆς: vulgati libri habent, τίς ὑπομενεῖ; sed Vaticanus non habet. quæ lectio verior est, cùm beatus Hieronymus affirmet additum esse illud τίς ὑπομενεῖ; hoc est, *quis sustinebit?* itaque superfluum hoc esse dicit. beatus Augustinus legit, *quis sufferet*. Ex quo ap-

paret ſecutum fuiſſe lectionem illam τίς ἰάσεται.

Poſt aliquot verſus verſ. 10.& 11. ibidē legitur iuxta vulgatos libros, ὅτως ἡ ἑτοιμασία σου τὴς &c. ſed in Vaticano eſt, ὅτως ἡ ἑτοιμασία σε τὴς &c. hanc lectionem ſecutus beatus Auguſtinus, ait, *Ita eſt præparatio tua*. Lege quæ ſcripſit ſanctus Hieronymus ad Suniam & Fretellam.

PSAL. LXV. verſ. 2. vulgata lectio eſt, ἀλαλάξατε τῷ κυρίῳ: in Vaticano legitur, ἀλαλάξατε τῷ θεῷ. Ita & Interpres habuit. quare vertit, *Iubilate Deo*. Ita legit & ſanctus Auguſtinus; & conuenit lectio hæc cum Hebræo. Theodoritus, Euthymius, & Complutenſis habent, τῷ κυρίῳ: ſed melius legitur τῷ θεῷ, quemadmodum in Vaticano exemplari vetuſtiſſimo habetur; & in vulgata editione noſtra Latina. Ita etiam legit S. Hilarius, licet teſtetur in Græcis eſſe ἀλαλάξατε τῷ κυρίῳ.

Paulò pòſt verſ. 4. Græci libri habent, ψαλάτωσαν δὴ τῷ ὀνόματί σου ὕψιστε: ſed in Vaticano legitur hoc tantùm, ψαλάτωσαν δὴ τῷ ὀνόματί σου. Ita legit & Interpres noſter, & ſanctus Auguſtinus, atque ante illum Hilarius. vocem illam ὕψιστε puto additam; licet inueniatur in Theodorito, Euthymio, & Complutenſi.

In eodem Pſalmo, verſ. 15. in pleriſque Græcis, tam ſcriptis quàm impreſſis, legitur μὴ θυμάματος ἢ κριῶν. at beatus Hieronymus in his quæ ſcripſit ad Suniam & Fretellàm, aſſerit ſcriptum inueniri, μὴ θυμάματος καὶ κριῶν, ſed malè. veram enim lectionem eſſe, μὴ θυμάματος τῶν κριῶν. Et tamen Theodor. Euthym. Complutenſis, & omnes Græci, quos ego legerim, habent μὴ θυμάματος καὶ κριῶν. Et ex noſtris Latinis Hilarius, & Auguſtinus. Editio noſtra vulgata Latina veram illam habet lectionem, quam probat ſanctus Hieronymus, quæ & conuenit cum Hebræo.

In eodem verſu tam ſcripti quàm impreſſi Græci habent, ἀνοίσω σοὶ βόας: in noſtro emendatiore legitur ποιήσω σοὶ βόας. Lectio hæc conuenit cum Hebræo. ſed priorem illam ſecutus Interpres vertit, *offeram tibi boues:* quam in omnibus non exemplaribus ſolùm, ſed etiam Interpretibus inuenire licet. Verbum autem illud ποιήσω, non mirum ſi à Græcis verſum eſt ἀνοίσω. Nam ſolet poni verbum ποιεῖν pro ſacrificare & offerre, etiam in diuinis literis, quemadmodum & Facere apud Latinos ſcriptores.

In ſequenti verſu legitur, καὶ διηγήσομαι ὑμῖν πάντες οἱ φοβούμενοι: Vaticanus non habet vocem illam ὑμῖν. Conuenit cum Hebræo, & cum editione noſtra vulgata; licet ſanctus Hilarius habeat; ſed beati Auguſtini enarratio non habet.

Item illud, verſ. 18. μὴ εἰσακουσάτω μου κύριος, totidem verbis legitur in Vaticano, excepta voce illa μου, quam neque Interpres habuit in ſuo exemplari: neque ſanctus Auguſtinus. Conuenit etiam cū Hebræo.

Mox ſequitur διὰ τοῦτο εἰσήκουσέ μου ὁ θεὸς, Interpres noſter legit, διὰ τοῦτο εἰσήκουσεν ὁ θεός. itaque vertit, *Propterea exaudiuit Deus*. Vocem autem illam με ſuperfluam eſſe in Græcis, quemadmodum & me in aliquibus Latinis codicibus docuit ſanctus Hieronymus, in his quæ ſæpè citauimus. Conuenit etiam lectio noſtra cum Hebræo.

PSAL. LXVI. verſ. 2. quod vulgata lectio Græca habet, ὁ θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς, καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς, ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς, καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς: in Vaticano legitur ſine illa repetitione in fine, καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς: quæ neque ſunt in Hebræo. Sed omnia Græca exemplaria quæ ego viderim, cumque his Theodoritus, & Euthymius habent verba illa in fine, καὶ ἐλεήσαι ἡμᾶς: ſolum exemplar quod ſæpè citauimus non habet. In editione noſtra vulgata legitur repetitio illa, quemadmodum & apud ſanctum Hilarium. Solus beatus Auguſtinus non legit verba illa: ſic enim enarrat hunc locum, vt facilè appareat legiſſe, vt eſt in Vaticano. Connectit enim quod ſequitur: *Vt cognoſcamus in terra viam tuam*, cum verbis illis; *illuminet vultum ſuum ſuper nos*. Hæc notauimus, non quòd exiſtimemus vulgatam lectionem Græcam, aut Latinam imminuendam; neque repetitionem illam remouendam: ſed vt oſtendamus, non mirum videri, ſi Auguſtinus in Commentariis ſuis non habeat; cùm varij ſint Græci libri, & Doctores, prout alij in alios libros inciderunt, plerunque legere, atque interpretari.

PSAL. LXVII. verſ. 3. impreſſi Græci & plerique ſcripti habent οὕτως ἀπολοιῶ) οἱ ἁμαρτωλοὶ: Vaticanus verò, ὅτως ἀπόλοιντο: ita legit Interpres. quare & vertit, *ſic pereant*. Eodē modo legunt viri docti, & ſancti Hilarius & Auguſt. Theod. & Euthymius habēt ἀπολοιῶ).

Item verſus ille ταραχθήτωσαν ἀπὸ προσώπου: in Vaticano eſt, ταραχθήσονται ἀπὸ προσώπου. ita legit Interpres: nam vertit, *turbabuntur à facie*. Et ita legit ſanctus Hilarius, & beatus Auguſtinus.

In eodem Pſalmo verſ. 13. impreſſi libri, & plerique ſcripti habent: ὁ βασιλεὺς τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ τῇ ὡραιότητι: ſed in Vaticano legimus, ὁ βασιλεὺς τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ τοῦ ἀγαπητοῦ, καὶ τῇ ὡραιότητι. quam lectionem habuit Interpres. itaque vertit, *Rex virtutum dilecti dilecti*. Sic legit & interpretatur beatus Auguſtinus. Repetitio, inquit, pertinet ad commendationem: quanquā iſtam repetitionē non omnes codices habent.

Eſt & in eodem, verſ. 20. κύριος ὁ θεὸς εὐλογητὸς, εὐλογητὸς κύριος ἡμέραν καθ' ἡμέραν: ſed in Vaticano hoc tantùm legitur, εὐλογητὸς κύριος ἡμέραν καθ' ἡμέραν. hanc lectionem ſecutus Interpres vertit, *Benedictus Dominus die, quotidie*. Eandem & beatus Hieronymus probat vt meliorem in his quæ ſæpè citauimus. Sanctus Auguſtinus teſtatur in nonnullis codicibus haberi, *Benedictus Dominus Deus de die in diem:* ſed in Græcis ſic haberi, vt ſuprà diximus. Lege Auguſtinum. Hilarius habet, *Dominus Deus benedictus de die in diem*.

Eiuſdem Pſalmi verſ. 25. qui legitur in Græcis codicibus vulgatis, ἐθεωρήθησαν αἱ πορεῖαί σου: ſcriptoris vitio deprauatus eſt, vt docet ſanctus Hieronymus ad Suniam. Sic enim in Septuaginta, & in Hexaplis ſe ſcriptum inueniſſe affirmat: ἐθεώρησαν τὰς πορείας σου. quam lectionem ſecutus Interpres vertit: *viderunt ingreſſus tuos*. Ita etiam ab Aquila, Symmacho, & Theodotione verſum eſſe dicit, eodemque modo legi in quinta & ſexta editione, idque cōuenire cum Hebræo. Græci libri tam impreſſi quàm ſcripti habent, ἐθεωρήθησαν αἱ πορεῖαί σου ὁ θεός. quam lectionem Theodoritus, & Euthymius habuerunt. eandem ſecutus & beatus Auguſtinus, legit, *viſi ſunt greſſus tui Deus*. Ita & Caſſiodorus monachus, & ante omnes iſtos S. Hilarius.

PSAL. LXVIII. titulus in vulgatis libris eſt, εἰς τὸ τέλος ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων ψαλμὸς τῷ Δαβίδ: In Vaticano verò totidem verbis legitur, excepta voce illa ψαλμὸς. Ita legerunt Auguſtinus & Caſſiodorus. Hilarius verò habet vt eſt in vulgatis Græcis.

In eodem Pſalmo verſ. 18. iuxta vulgatam lectionem, μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου: in Vaticano legitur, καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σε. Ita legit Interpres & Caſſiod. quemadmodū etiam & in Hebræo inuenitur.

Item illud verſ. 31. αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ με μετ' ᾠδῆς: in Vaticano eſt, αἰνέσω τὸ ὄνομα τὸ θεοῦ μετ' ᾠδῆς. Ita legit Interpres. Sic enim habet, *Laudabo nomen Dei cum cantico*. hanc lectionem probat ſanctus Hieronymus ad Suniam his verbis: In ſexageſimo octauo *Laudabo nomē Dei cum cantico*, pro quo dicitis vos reperiſſe in Græco, αἰνέσω τὸ ὄνομα τὸ θεοῦ με μετ' ᾠδῆς, id eſt, *Laudabo nomen Dei mei cum cantico*; ſed *mei* ſuperfluum eſt. Ita habet Hilarius, Auguſtinus & Caſſiodorus.

Item illud verſ. 35. καὶ ἡ γῆ, θάλασσα, καὶ πάντα τὰ ἕρποντα ἐν αὐτῇ: Vaticanus codex habet pro ἐν αὐτῇ, ἐν αὐτοῖς. quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *omnia reptilia in eis:* in Hebræo etiam legitur וְכֹל רוֹמֵשׂ בָּם Sanctus Auguſtinus eodem modo legit. ſic enim habet, *omnia repentia in eis*. Caſſiodorus, *omnia reptilia in eis*. ſanctus Hilarius ſecutus lectionem illam, τὰ ἕρποντα ἐν αὐτῇ habet, *omnia repentia in eo*.

Paulò

Paulò pòst vers. 37. vulgata lectio habet, καὶ τὸ σπέρμα τῶν δούλων σου κατοικήσουσιν αὐτήν: sed in Vaticano exemplari habetur, καὶ τὸ σπέρμα τῶν δούλων αὐτοῦ κατοικήσουσιν αὐτήν; quam lectionem habuit Interpres. itaq. vertit, *Et semen seruorum eius possidebit eam*. Sic & sanctus Hilarius. Ita & beatus Augustinus: *& semen*, inquit, *seruorum eius obtinebunt eam*. Theodoritus, & Euthymius habent τῶν δούλων σου, sed melius, τῶν δούλων αὐτοῦ. Nam & in Hebræo est, וְזֶרַע עֲבָדָיו

Item quod subiungitur vers. eod. καὶ οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου: Vaticanus liber habet, καὶ οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ. quam lectionem secutus Interpres vertit, *& qui diligunt nomen eius*. Sic legit sanctus Augustinus, & ante illum Hilarius, cum quibus conuenit Cassiodorus monachus. Græci libri tam impressi quàm scripti plerique habent τὸ ὄνομά σου. sed melius in Vaticano, τὸ ὄνομα αὐτοῦ; nam & in Hebræo legitur וְאֹהֲבֵי שְׁמוֹ

Psal. lxix. vers. 5. quod legitur in vulgatis libris πάντες οἱ ζητοῦντες σὲ ὁ θεός: in Vaticano est, πάντες οἱ ζητοῦντες σέ. quá lectionē habuit Interpres, & B. August. Nec dubito illud, ὁ θεὸς additū esse: cùm neque in vetustis exēplaribus, neq. in editione nostra vulgata, neq. in Hebræo sit, neq. in Comment. sancti Augustini.

Psal. lxx. titulus iuxta vulgatos libros est, τοῦ Δαβὶδ ψαλμὸς τῶν υἱῶν ἰωναδὰβ καὶ τῶν πρώτων αἰχμαλωτισθέντων ἀνεπίγραφος παρ' ἑβδομήκοντα: in Vaticano totidem verbis legitur, excepta voce illa, ψαλμὸς, & illis ἀνεπίγραφος παρ' ἑβδομήκοντα. hanc lectionem sequitur sanctus Augustinus: sic enim habet: *Ipsi Dauid filiorum Ionadab & eorum qui primi captiui ducti sunt*. Cassiodorus legit, *Dauid Psalmus filiorum Ionadab, & priorū captiuorum*. Theodoritus, Euthym. Complut. & alii plerique habent inscriptionē quam priorē posuimus. In Hebræo legitur ἀνεπίγραφος.

In eodem Psalmo vers. 12. legitur, ὁ θεός μου μὴ μακρυνθῇς ἀπ' ἐμοῦ: sed in Vaticano ὁ θεὸς μὴ μακρυνθῇς ἀπ' ἐμοῦ. hanc lectionem vt meliorem probat S. Hieronymus scribens ad Suniam; sic enim habet: Quod dicitis in septuagesimo Psalmo positum esse, ὁ θεός μου μὴ μακρυνθῇς ἀπ' ἐμοῦ, id est, *Deus meus ne elongeris à me: meus*, superfluum est. Vides vt sanctus Doctor affirmat vocē illam μου superfluam esse. Et tamē habet B. Augustinus, Theodorit. Euthymius, & Complutensis præter vnum Vaticanum codicem, in quo est vera lectio, quā & Interpres secutus est, & Cassiodor. monachus. Conuenit etiam cum Hebræo. Sic enim habet אֱלֹהִים אַל תִּרְחַק

In eodem Psalmo, ver. 14. vulgati libri habent, ἐγὼ δὲ διὰ παντὸς ἐλπιῶ ὅτι σὲ: in Vaticano non est illud, ὅτι σὲ, neq. Interpres habuit, neq. in Hebræo legitur. In sancto Augustino est & in Cassiodoro, & aliis plerisque.

Paulò pòst vers. 17. sequitur in libris impressis, & plerisque manuscriptis, ὁ θεός με ἐδίδαξάς με: sed Vaticanus habet, ὁ θεὸς ἐδίδαξάς με. Sic habuit Interpres. Itaque vertit, *Deus, docuisti me*. Ita legit beatus Augustinus, ita & Cassiodorus: Theodoritus, & Euthymius legunt, ὁ θεός μου ἐδίδαξας: sed melius legi, ὁ θεὸς ἐδίδαξάς με, vt in Vaticano est, non solùm vulgata lectio, sed etiam beatus Hieronymus scribens ad Suniam & Fretellam, ostendit; idque conuenit cum Hebræo quod sic habet אֱלֹהִים לִמַּדְתַּנִי

Sequitur vers. 18. in libris impressis & plerisque scriptis, ὁ θεός με μὴ ἐγκαταλίπῃς με: sed melius in Vaticano, ὁ θεὸς μὴ ἐγκαταλίπῃς με; quemadmodum & vulgata lectio nostra habet: *Deus ne derelinquas me*. Sic legit beatus Augustinus, & Cassiodorus. Itaque putamus additam esse vocem illam με: nam neque in Hebræo est: sic enim habet, אֱלֹהִים אַל תַּעַזְבֵנִי

Item vers. 19. pro eo quod legitur paulò pòst ἃ ἐποίησάς μοι μεγαλεῖα: in Vaticano inueni scriptum, ἃ ἐποίησας μεγαλεῖα. quam lectionem vertit Interpres, *quæ fecisti magnalia*. Eandem sequitur beatus Augustinus & Cassiodorus monachus. Itaque videtur vox illa μοι addita, quippe quòd neque in Hebræo legitur. Sic enim habet, אֲשֶׁר עָשִׂיתָ גְּדֹלוֹת

Legitur in eodem, vers. 20. καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς ἀνήγαγές με: sed in Vaticano est, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με. Ita legens Interpres vertit, *& de abyssis terræ iterum reduxisti me*. Sic habet & S. Augustinus, & Cassiod. Itē quod sequitur vers. 21. ἐπλεόνασας ἐπ' ἐμὲ τὸ μεγαλωσύνῃ σου: in Vaticano legitur sine illis vocibus ἐπ' ἐμὲ. sic habuit Latinus Interpres: nam vertit, *Multiplicasti magnificentiam tuam*. neque sanctus Augustinus legit illud ἐπ' ἐμὲ, neq. Cassiodorus. Græci tam scripti, quàm impressi habent, ἐπλεόνασας ἐπ' ἐμὲ. Statim subiungitur in vulgatis libris, καὶ ὅπισ ρέψας παρεκάλεσάς με, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με: in Vaticano est hoc tantùm, καὶ ὅπισ ρέψας παρεκάλεσάς με. Tantundem habuit Interpres: nam vertit, *Et conuersus consolatus es me*. Sic legit Cassiodorus. Verba illa quæ in Græcis plerisque sequuntur, καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με: videntur repetita è loco superiore: quæ neque in Hebræo, neque in Vaticano exemplari leguntur. At beatus Augustinus legit, & interpretatur, quemadmodum & Euthymius monachus.

Sequitur vers. 22. in vulgatis Græcis, καὶ γὰρ ἐγὼ ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς κύριε: in Vaticano exemplari nō leguntur verba illa, ἐν λαοῖς κύριε, neque Interpres noster legit. Sic enim vertit, *Nam & ego confitebor tibi in vasis, &c.* Ita & beatus Augustinus, nisi quod pro *Nam & ego*, habet, *Etenim ego confitebor tibi*. Voces illas ἐν λαοῖς κύριε habent Theodoritus, & Euthymius. Sed neq. in editione vulgata Latina leguntur, neque in exemplari Vaticano, vt diximus, neque in Hebræo.

Psal. lxxi. titulus iuxta vulgatos codices est, εἰς Σολομὼν ψαλμὸς τοῦ Δαβίδ: sed in Vaticano legitur hoc tantùm, εἰς Σολομών: atque ita sanctus Doctor Augustinus legit. Ait enim, *In Salomonē* quidem Psalmi huius titulus prænotatur. Conuenit inscriptio hæc cum Hebræo, in quo sic legitur לִשְׁלֹמֹה

In eodem Psalm. ver. 3. vulgata lectio habet, ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ καὶ οἱ βουνοὶ δικαιοσύνην: in Vaticano totidem verbis legitur, nisi quòd pro δικαιοσύνην est ἐν δικαιοσύνῃ, quæ lectio conuenit cum Hebræo. sic enim in illo est: יִשְׂאוּ הָרִים שָׁלוֹם לָעָם וּגְבָעוֹת בִּצְדָקָה

Item illud vers. 8. quod in vulgatis libris legitur, ἀπὸ ποταμῶν ἕως περάτων: in Vaticano est, ἀπὸ ποταμοῦ ἕως περάτων. Sic habuit Interpres, atque ideò vertit, *à flumine vsque ad terminos*. Sic legit B. Augustinus, & Theodor. Conuenit etiam cum Hebræo, in quo legitur in numero singulari, vt habet vulgata nostra editio.

Prope finem Psalmi vers. 18. legitur in libris tam impressis quàm manuscriptis, εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ. sed in libro beati Hieronymi ad Suniá, docemur locū hunc sic legi debere, εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς, ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ: sic enim scribit Doctor ille: Dicitis in Græco bis *Deus* non haberi, cùm & in Hebraico sit, & apud lxx. & manifestissimè triplex Domini Dei, Deique nuncupatio mysterium sit Trinitatis.

Sequitur vers. 19. & vlt. καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Vaticanus liber non habet hæc, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Apertè autem intelligimus hæc addita esse à beato Hieronymo, qui sic ait, scribens ad Suniam. Illud & *in sæculum sæculi*, superfluè, sciatis à Græcis esse appositum, quod nec Hebræus habet, nec lxx. Interpretes. S. Augustinus in sua enarratione habet, & interpretatur.

Psal. lxxii. ver. 6. quod vulgata lectio habet, διὰ τοῦτο ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ ὑπερηφανία αὐτῶν εἰς τέλος: in Vaticano scriptum inuenimus sine illis vocibus αὐτῶν εἰς τέλος, quæ neq. Interpres habuit: nam vertit, *Propterea tenuit eos superbia*. Item beatus Augustinus, *ideò*, inquit, *obtinuit eos superbia*. hāc lectionem puto veriorem esse: cùm in editione vulgata, & in exemplari Vaticano inueniatur, atque in Commentariis sancti Augustini & in Hebræo: sic enim in illo est לָכֵן יַעְנְקֵמוֹ גַּאֲוָה

Item vers. 7. quod sequitur, ἐξελεύσεται ὡς ἐκ σίτου ἡ ἀδικία αὐτῶν, sanctus Hieronymus scribens ad Suniam,

affirmat legendum, ἐξελδύσατο ὡς ἐπ σ῾έατος ἡ ἀδικία αὐτῶν. Hieronymi verba sunt: De septuagesimo secũdo, *prodijt quasi ex adipe*; & vos dicitis in Græco reperisse ἐξελδύσε), id est, *prodiet*, quod falsum est. Nam & apud LXX. Interpretes ita scriptum est, ἐξελδύσατο ὡς ἐπ σ῾έατος ἡ ἀδικία αὐτῶν. sanctus August. ita legit, vt editio nostra vulgata: sed Græci tam impressi quàm scripti habent, quod sanctus Hieron. affirmat mendose legi.

Est in eod. Psalmo iuxta vulgatos libros vers. 17. καὶ συναγωγὰς εἰς τὰ ἔθνατα αὐτῶν: at sanctus Hieron. docet, scribẽs ad Suniam, coniunctionẽ illam καὶ superfluum esse.

Item illud vers. 18. quod vulgata lectio habet, διὰ τὰς δολιότητας αὐτῶν ἔθου αὐτοῖς κακά: in Vaticano exemplari legitur, διὰ τὰς δολιότητας ἔθου αὐτοῖς: quam lectionem secutus Interpres vertit, *propter dolos posuisti eis*. Eodẽ modo habuit locum hũc S. Augustinus: sic enim habet, *propter dolositatem posuisti eis*. Cassiodorus legit, *propter dolos posuisti, eis mala*. In Hebræo legitur post verbũ *posuisti* in casu dandi, sicut & in editione vulgata. itaq. videtur addita vox illa κακὰ, אַךְ בַּחֲלַקּוֹת תָּשִׁית לָמוֹ

Vers. 24. impressi libri & scripti habent, καὶ ἐν τῇ βελῇ σου: in Vaticano legitur, ἐν τῇ βελῇ σου, absque coniunctione illa, quemadmodum & sanctus Augustinus legit, & Cassiodorus. Idem locus & in Hebræo est sine coniunctione.

PSAL. LXXIII. vers. 5. Græci libri scripti, & impressi habent, ὡς εἰς τλὼ ἔξοδον ὑπερῆνω: in Vaticano est ὡς εἰς τλὼ εἴσοδον ὑπερῆνω. Interpres, & sanctus Augustinus legerunt, εἰς τλὼ ἔξοδον. Itaque alter habet, *in exitu*, alter *in egressu*. Cassiodorus videtur legisse, εἰς τλὼ εἴσοδον. Sic enim habet, *sicut in via*. Theodoritus & Euthymius legunt, εἰς τλὼ ἔξοδον.

Vers. 8. vulgata lectio habet, διὰτε καταπαύσωμεν. LXX. Interpretum editionem habuisse, διὰτε καὶ καυσώμεν, testis est sanctus Doctor Hieronymus in iis quæ scripsit ad Suniam & Fretellam, his verbis: Sexta, inquit, editio habet, καταυσώμεν, id est, *comburamus*: quod & LXX. iuxta Hexaplorum veritatem transtulisse perspicuum est. Idem tamen Hieronymus fatetur se legisse etiam hoc modo in Græcis libris διὰτε καὶ καταπαύσωμεν: qui & transtulisse se dicit, *quiescere faciamus*. quam lectionem habet etiam Interpres Latinus. Eandem habuerunt Augustinus, & Cassiodorus, nisi quòd pro *quiescere faciamus omnes dies festos*, legunt, *comprimamus omnes solemnitates*.

Vers. 9. legitur in plerisque Græcis, τὰ σημεῖα αὐτῶν οὐκ εἴδομεν. quam lectionem sequitur & Euthymius; sed codices emendatiores habent, τὰ σημεῖα ἡμῶν. Quod ita legens Interpres vertit, *signa nostra*. Sic sanctus Augustinus, & Cassiodorus. quod & cum Hebræo conuenit. Sic enim in illo est אוֹתֹתֵינוּ לֹא רָאִינוּ

Post aliquot versus vers. 17. vulgata lectio habet, σὺ ἐποίησας πάντα τὰ ὅρια τῆς γῆς: in exemplari Vaticano est, σὺ ἐποίησας πάντα τὰ ὅρια τῆς γῆς. quod nimirum & Interpres sic legit: nam vertit, *Tu fecisti omnes terminos terræ*. Sic legit sanctus Augustinus: sic & Cassiodorus. Euthymio monacho placet lectio illa, σὺ ἐποίησας πάντα τὰ ὅρια. sed melius Theodoritus & legit & interpretatur, σὺ ἐποίησας πάντα τὰ ὅρια. Sic habetur & in Complutensi. Conuenit lectio hæc etiam cum Hebræo, in quo legitur אַתָּה חָצַבְתָּ כָּל גְּבוּלוֹת אָרֶץ

Vers. 23. & vlt. legitur in libris vulgatis, μὴ ἐπιλάθῃ τῆς φωνῆς τῶν οἰκετῶν: sed melius in Vaticano, μὴ ἐπιλάθῃ τῆς φωνῆς τῶν ἐχθρῶν. quam lectionẽ secutus Interpres vertit, *Ne obliuiscaris voces inimicorum*. Græca illa quam priorem posuimus, legitur apud Euthymium monachum, & Theodoritum; licet Euthymius admoneat in nõnullis exemplaribus inueniri scriptũ *inetῶν*, propter affinitatem vocum οἰκετῶν, & ἐχθρῶν. Sanctus Augustinus legit, *Ne obliuiscaris voces deprecantium te*, nimirum secutus eam lectionẽ τῆς ἱκετῆς σου. sed verior est, quam vulgata editio habet; & beatus Hieronymus scribens ad Suniam, confirmat Aquilæ, Symmachi, & LXX. Interpretũ testimonio. Cõuenit etiã cũ Hebræo.

PSAL. LXXIIII. vers. 2. vulgata lectio est, ἐξομολογησόμεθά σοι ὁ θεὸς, ἐξομολογησόμεθά σοι. Tantundem est in Vaticano, nisi quod in secundo ὁμολογησόμεθα non additur σοι, neque in Hebræo legitur.

Vers. 2. sequitur in vulgatis tam impressis quàm scriptis, διηγήσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου. de qua lectione beatus Hieron. scribens ad Suniã, sic ait: In LXXIIII. *Narrabimus mirabilia tua*: pro quo malè apud Græcos legitur, διηγήσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου. Hæc Hieronymus. sed beatus Augustinus, Cassiodorus, Theodoritus, & Euthymius sequuntur lectionem hanc: *Narrabo omnia mirabilia tua*. Quamobrem apparet quòd in editione nostra Latina legitur; *Narrabimus mirabilia tua*; id legi iuxta emendationem sancti Hieronymi.

In eodem Psalmo vers. 6. vulgata lectio habet, καὶ μὰ λαλεῖτε: in Vaticano legitur sine coniunctione illa καὶ; etiam ita habet Latina editio.

PSALM. LXXVI. vers. 7. ἠδολέχουν καὶ ἔσπαλλε τὸ πνεῦμά μου. Interpres Latinus legit, ἠδολέχουν καὶ ἔσπαλλον τὸ πνεῦμά μου: itaque vertit, *Meditabar, & scopebam spiritum meum*. hanc autem esse veram lectionem affirmat sanctus Hieronymus scribẽs ad Suniam, his verbis: Pro eo quòd nos diximus *scopebam*, LXX. posuerunt ἔσπαλλον, quod Symmachus transtulit ἀνερεύνων, id est, *perscrutabar*, siue *quærebam*, & quinta similiter. hanc lectionem secutus sanctus Augustinus legit in Commentariis: *Perscrutabar spiritum meum*. Cassiodorus habet, *ventilabam in me spiritum meum*. Complutensis habet, ἔσπαλλε τὸ πνεῦμα μου. Testis est sanctus Hieronymus in Græcis codicibus ita quoque inueniri: sed ipse legit ἔσπαλλον; quare & vertit, *scopebam*. Notanda sunt quæ pro huius verbi explanatione scripsit his verbis ad Suniam: Propriè σπαλισμὸς in agricultura dicitur in sarriendo, id est sarculando, & quomodo ibi quæruntur herbæ sarculoque secentur; sic & iste retractatum cogitationum suarum metaphoricῶs à sarculo demonstrauit. Et sciendum quòd ἔσπαλλον non semel, sed frequenter significet. Eundem locum citans sanctus Athanasius in epistola ad Serapionem legit, ἤχαλλε, sed puto mendosè scriptum pro ἔσπαλλε.

In eodem Psalmo vers. 9. ἢ εἰς τέλος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπὸ κόψει, συνετέλεσε ῥῆμα ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. in exemplari Vaticano totidem verbis legitur hic locus, exceptis illis duabus vocibus συνετέλεσε ῥῆμα: quas & beatus Hieronymus scribens ad Suniam, affirmans in exemplaribus nõ inueniri, sic ait, *à generatione in generationem*. Hoc quod Græcum sequentes, inuenisse vos dicitis συνετέλεσε ῥῆμα, id est, *consummauit verbum*, rectè non habetur in Latino, quia & in nullo habetur Interpretum. Vulgata nostra lectio nõ habet, neq. Cassiodorus, neq. S. Augustinus, Theodoritus, Euthymius & Cõplutensis habent: videntur hæ duæ voces συνετέλεσε ῥῆμα additæ ex Hebræo, in quo ita legitur זָמַר אוֹמֵר לְדוֹר וָדוֹר

Prope finem Psalmi vers. 20. vulgata lectio habet, ἐν τῇ θαλάσσῃ αἱ ὁδοί σου: sed in Vaticano exemplari legitur, ἐν τῇ θαλάσσῃ ἡ ὁδός σου. quam lectionem secutus Interpres vertit, *in mari via tua*. Sic legit beatus Augustinus & Cassiodorus.

PSAL. LXXVII. vers. 6. καὶ ἀπαγγελοῦσιν αὐτὰ, beatus Hieronymus admonet vocem illam, αὐτὰ non esse in Hebræo: in illo enim est וַיְסַפְּרוּ לִבְנֵיהֶם

In eodem Psalmo vers. 30. legitur, ἔτι δ βρώσεως ἔσης ἐν τῷ σόματι αὐτῶν: in Vaticano est, ἔτι δ βρώσεως αὐτῶν ἔσης ἐν τῷ σόματι αὐτῶν. Sic habuit Interpres. Nam vertit: *Adhuc escæ eorum erant in ore ipsorum*. Conuenit lectio cũ Hebræo. In illo enim sic legitur עוֹד אַכְלָם בְּפִיהֶם

Sequitur vers. 31. in libris vulgatis, καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πλείοσιν. sed corrupte legitur, vt affirmat sanctus Hieronymus, scribens ad Suniam: Sic, inquit, habetur in Hebræo וַיַּהֲרֹג בְּמִשְׁמַנֵּיהֶם quod Aquila interpretatus est, ἐν ὑπόοψις αὐτ. Symmachus τοῖς ὑποφητέοις, Septuaginta, & Theodotio, & quinta editio ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν: quod qui-

quod quidam non intelligentes putauerunt ſcriptum, ἐν τοῖς πλήρεσιν: hæc Hieronymus. Corruptè autem legitur apud illum, πλείοσιν pro πίοσιν, ignoratione Græcæ linguæ factũ eſt, vt ex πίοσιν fieret mutatio in πλείοσιν, nimirum ex voce obſcuriore in clariorem, vt in multis aliis factũ videmus. quod autẽ πίων idem valeat quod *pinguior*, docent Græcarum dictionum Interpretes; & præſertim Euſtathius in Commentariis Iliados in literam τ, & aliis locis: qui & vocem hanc πίων vſitatam eſſe affirmat in ſoluta oratione, quemadmodum πίαρ apud Poetas frequentius inuenitur. Sanctus Auguſtinus ait ſe in Græcis quos habebat inueniſſe ἐν πλείοσιν. ſed interpretatur tamen illam alteram lectionem, *Occidit pingues eorum*. Cõplutenſis, Euthymius, & alij Græci mendosè habent, vt diximus, ἐν πλείοσιν.

Poſt paucos verſus verſ. 34. ὅταν ἀπέκτεινεν αὐτὸς, τότε ἐξεζήτουν. in Vaticano legitur ſine coniunctione illa τότε, neque Interpres habuit.

Item illud, καὶ ὅτι ἐμνήσθησαν, in Vaticano eſt, ὅτι ἐμνήσθησαν. quam lectionẽ habet vulgata editio Latina, & conuenit cum Hebræo, quod his verbis habet לֹא זָכְרוּ

Verſ. 45. ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς κυνόμυιαν: ex beato Hieronymo diſcimus legendum eſſe κοινόμυιαν: ſic enim ſcribit ad Suniam; Cœnomyia, non vt Latini interpretati ſunt, *muſca canina* dicitur per y Græcam literam: ſed iuxta Hebraicam intelligentiam per œ diphthongon debet ſcribi, vt ſit κοινομυῖα, omne genus muſcarum: ſed Aquila παμμυῖαν, id eſt omnimodam muſcam interpretatus eſt.

Verſ. 55. καὶ ὅτι ἐθεΐσατο ἀπὸ θανάτου, in Vaticano legitur ſine coniunctione καὶ. ſic & in Hebræo. Sic in editione vulgat.

PSAL. LXXVIII. verſ. 2. quod legitur in vulgatis, ἔθεντο ἱερουσαλὴμ ὡς ὀπωροφυλάκιον. Vaticanus liber habet, ἔθεντο ἱερυσαλὴμ εἰς ὀπωροφυλάκιον. quemadmodũ & Interpres legit. ſic enim vertit, *Poſuerunt Hieruſalem in pomorum cuſtodiam*. ſic ſe tranſtuliſſe affirmat ſanctus Hieronymus ſcribens ad Suniã. ita beatus Auguſtinus. Caſſiodorus ſecutus eſt lectionem ὡς ὀπωροφυλάκιον.

In eod Pſalmo ver. 6. vulgati libri habent, ὅτι τὰ ἔθνη ἃ μὴ γνώσουτά σε. ſed Vaticanus, ὅτι ἃ ἔθνη ἃ μὴ ἐπεγνωκότα σε. quam lectionẽ ſecutus Interpres vertit: *In Gentes quæ te non nouerunt*. Ita & ſanctus Auguſtinus. lectio conuenit cum Hebræo, in quo eſt אֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ

Paulò pòſt verſ. 8. in vulgatis, οἱ οἰκτιρμοί σου κύριε: Vaticanus non habet κύριε, neque Interpres habuit, neque in Hebræo legitur.

Verſ. 13. & vltim. habet iuxta vulgatos codices, ἀνθομολογησόμεθά σοι ὁ θεὸς: in exemplari Vaticano iiſdẽ verbis legitur, excepta voce illa, ὁ θεὸς: quam nec Interpres habuit, nec eſt in Hebræo. In illo enim ſic eſt נוֹדֶה לְךָ

PSAL. LXXIX. verſ. 5. quod legitur in libris tam ſcriptis quàm impreſſis, ὅτι τῷ προσδυχῷ τῶν δούλων σου: exemplar Vaticanum habet, ὅτι τῷ προσδυχῷ τοῦ δέλε σου. Ita & Interpres Latinus legit: nam vertit, *Super orationem ſerui tui*.

In eodem verſ. 12. καὶ ἕως ποταμοῦ: in Vaticano legitur, καὶ ἕως ποταμῶ. Ita & Interpres vertit, *Et vſque ad flumen*. conuenit cum Hebræo.

Item illud verſ. 15. καὶ ὑπόβλεψον ἐξ οὐρανοῦ: legitur in Vaticano ſine coniunctione illa, καὶ, quæ neque in Hebræo eſt, neque in editione noſtra vulgata Latina.

PSAL. LXXXI. verſ. 4. ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ῥύσασθε αὐτὸν: in Vaticano legitur ſine voce illa αὐτὸν: quam neque Interpres noſter habuit, neque in Hebræo eſt.

Paulò pòſt verſ. 5. σαλευθήτωσαν: in Vaticano habetur σαλευθήσονται. quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *mouebuntur*. Ita legit ſanctus Auguſtinus.

PSAL. LXXXII. verſ. 9. καὶ γὺ καὶ Ασὲρ: in Vaticano legitur, καὶ γὺ Ασὲρ, neque in Hebræo eſt altera coniunctio.

PSAL. LXXXIII. verſ. 6. Μακάριος ἀνὴρ ᾧ ἔστιν. in Vaticano legitur, μακάριος ἀνὴρ ἔ ἔστιν. Ita & Interpres legens vertit, *Beatus vir cuius*.

Paulò pòſt verſ. 8. κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων: in Vaticano eſt, κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων. Ita & Interpres habuit: ſic enim vertit, *Domine Deus virtutum*. ita legit & beatus Auguſtinus.

PSAL. LXXXV. verſ. 15. in vulgatis libris eſt, καὶ σὺ κύριε ὁ θεός μου: in Vaticano legitur ſine illa voce μου. quam neque Interpres habuit, neque eſt in Hebræo. Notauit hoc ſanctus Hieronymus ſcribens ad Suniam his verbis. In Græco inueniſſe vos dicitis: καὶ σὺ κύριε ὁ θεός μω, id eſt, *Tu Domine Deus meus*, quod ſuperfluum eſt. *meus* enim nec in Hebræo habetur, nec in LXX.

PSAL. LXXXVI. verſ. 5. vulgati libri habent tam impreſſi, quàm ſcripti, Μήτηρ Σιὼν. ſanctus Hieronymus in explanatione huius loci affirmat ſeptuaginta Interpretes tranſtuliſſe, Μὴπ Σιὼν. cumque multi non intelligerent, addidiſſe ρ: itaque factum eſſe, vt pro μὴπ legerent μήτηρ. idque vulgò legi ſolitum aſſerit ſanctus Doctor. Itaq. non negligit lectionẽ illam, ſed interpretatur: licet & alteram quoque interpretetur, quã neque Theodoritus, neque Euthymius monachus nouerunt. Illi enim & legunt, & interpretãtur Μήτηρ Σιὼν. Et qui multis annis fuit ante Theodoritum, & Euthymium, Apollinaris in paraphraſi quam verſibus ſcripſit in Pſalmos, legit Μήτηρ Σιὼν: ſic enim habet, Μητέρα μνήσασαν ἀνὴρ Σιῶνα καλέσει. hãc lectionem ſecutus eſt ſanctus Ambroſius, vt licet videre in libro primo De fide ad Gratianum Auguſtum, & in Oratione funebri de exceſſu fratris Satyri. eandem ſequitur, & interpretatur ſanctus Auguſtinus, & Caſſiodorus. Cùm igitur tot, & tanti viri ſequantur Græcam illam lectionem Μήτηρ Σιὼν, non cenſeo mutandam eſſe in eam, quæ eſt Μὴπ, ſed vt noſtra Latina vulgata, *Nunquid Sion*, retinenda & ſeruanda eſt: ita & illa Græca in editione Græca: nullũ enim neque librũ neq. Interpretem inueni (de Græcis loquor) qui non ſic habeat Μήτηρ Σιὼν.

PSAL. LXXXVIII. verſ. 19. ὅτι τοῦ κυρίου ἡ ἀντίλημψις, Vaticanus codex habet, ὅτι τῷ κυρίου ἡ ἀντίλημψις ἡμῶν. quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *Quoniam Domini eſt aſſumptio noſtra*. ſanctus Auguſtinus legit, *Quoniam Domini eſt ſuſceptio*. Caſſiodorus habet, *Quoniam Domini eſt aſſumptio*. ſed editio vulgata conuenit cum Hebræo, in quo ſic legitur כִּי לַיהוָה מָגִנֵּנוּ

Verſ. 20. τότε ἐλάλησας ἐν ὁράσει τοῖς υἱοῖς σου, totidem verbis legitur in his, quæ ſcripſit beatus Hieronymus ad Suniã, niſi quòd pro Τοῖς υἱοῖς affirmat legendũ eſſe Τοῖς ἁγίοις σου. Ita enim ait omnes tranſtuliſſe. Eodem modo legit Interpres: *Tunc*, inquit, *locutus es in viſione ſanctis tuis*: conuenit lectio cum Hebræo. ſic enim in illo eſt: אָז דִּבַּרְתָּ בְחָזוֹן לַחֲסִידֶיךָ

Item illud verſ. 33. καὶ ἐν ταῖς μάστιξι τὰς ἀδικίας αὐτῶν, in Vaticano legitur pro τὰς ἀδικίας τὰς ἁμαρτίας. Ita & Interpres: *& in verberibus peccata eorum*. ſanctus Auguſtinus ſecutus eſt lectionem illam, τὰς ἀδικίας αὐτῶν.

PSAL. LXXXIX. verſ. 2. quod libri vulgati tam impreſſi quàm ſcripti habent, ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ. Ita legendum eſſe admonet ſanctus Hieronymus ſcribens ad Suniam, ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ ὁ θεὸς: quod Hebraicè dicitur מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל

Item illud verſ. 4. quod vulgata lectio habet, ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου κύριε: in exemplari Vaticano habetur ſine voce illa κύριε, neque editio noſtra habet, neque ſanctus Auguſtinus, neque in Hebræo legitur.

Item illud verſ. 10. ὅτι ἐπῆλθε πραΰτης ἐφ ἡμᾶς, ſanctus Hieronymus admonet legendum ſine vocibus illis ἐφ' ἡμᾶς. ait enim hoc ſuperfluum eſſe.

PSALM. XCIII. verſ. 9. quod legitur iuxta vulgatos codices, ὁ πλάσας τὸν ὀφθαλμὸν, οὐχὶ κατανοεῖ: apud Philonem in libro περὶ φυτουργίας habetur, ὁ πλάσας τὸν ὀφθαλμόν,

θαλμὸν, ἐχὶ ὀπτελέψει. hæc lectio cõuenit cũ Hebræo, vt videre poterunt qui Hebræam linguã bene norunt.

PSAL. XCVII. verſ. 3. in vulgatis legitur, ἐμνήσθη τῷ ἐλέους αὐτοῦ τῷ Ιακωϐ. ſed beatus Hieronymus ſcribens ad Suniam, admonet illud τῷ Ιακωϐ eſſe ſuperfluum: neque enim in Hebræo eſt, neque in codicibus emendatis, neque Latina editio vulgata habet.

PSAL. CXVIII. in litera Daleth verſ. 27. iuxta vulgatam lectionem in Græcis libris habetur, ἐνύσαξεν ἡ ψυχή μου · quod Interpres Latinus vertit, *Dormitauit anima mea*; ſanctus Ambroſius legit, *ſtillauit anima mea*: ſed in explanatione affirmat aliquos codices habere *dormitauit*, quia ἐνύσαξεν, & ἔσταξεν duabus literis diſtant; potuit, inquit, Interpres, vel antiquarius ſcriptor hic falli. Et paulò pòſt idem Ambroſius, Qui facilioribus, inquit, laborum vtuntur compendiis, *dormitauit*, accipiunt. Sed Origenes qui multorum interpretationes diligenti diſcuſſit indagine, *ſtillauit*, ſecutus eſt. hæc ſanctus Ambroſius. Sed beatus Auguſtinus, & Caſſiodorus legunt, *dormitauit*, quemadmodum & editio noſtra vulgata habet. Sanctus Hieronymus in his quæ vertit ex Hebræo, legit, *diſtillauit anima mea*.

In eodem in litera Vau & verſ. 41. legitur in libris impreſſis, τὸ σωτήριόν σου κζ τὸν λόγον σου. ſed in Vaticano habetur τὸ σωτήριόν σου κζ τὸ λόγιόν σου: quæ lectio cum illa conuenit quam habet vulgata editio, *Salutare tuum ſecundum eloquium tuum*.

Paulò pòſt in eadem litera Vau verſ. 47. vulgati libri Græci habent, αἷς ἠγάπησα σφόδρα. ſanctus Hieronymus ſcribens ad Suniam, dicit vocem illam σφόδρα additam & ſuperfluam eſſe.

Verſ. 68. in litera Teth χρηστὸς εἶ σὺ κύριε: in Vaticano legitur, χρηστὸς εἶ σὺ. ita legit & Interpres: nam vertit, *bonus es tu*. Illud κύριε neque in Hebræo eſt.

Paulò pòſt in eadem litera Teth verſ. 69. ἐγὼ δὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου: in Vaticano legitur ſine voce illa μου: quam & beatus Hieronymus additam eſſe affirmat. non eſt in editione noſtra vulgata, neque in Hebræo.

In eodem Pſal. ver. 105. λύχνος τοῖς ποσί μου ὁ νόμος σου, in Vaticano, λύχνος ϖοῖς ποσί μου ὁ λόγος σου; quã lectionem ſecutus Interpres vertit, *Lucerna pedibus meis verbum tuum*: Ita legit ſanctus Auguſtinus, & ante illum ſanctus Ambroſius & Caſſiodorus. Conuenit etiam cum Hebræo, in quo ſic legitur נֵר לְרַגְלִי דְבָרֶךָ

Paulò pòſt in litera Nun verſ. 109. vulgati libri Græci tam ſcripti quàm impreſſi habent ἡ ψυχή μου ἐν ταῖς χερσί σου, interpres legit ἡ ψυχή μου ἐν ταῖς χερσί μου: Itaque vertit, *Anima mea in manibus meis*. hanc lectionem approbans ſanctus Hieronymus, ſcribens ad Suniam, ait; Sciendum eſt & apud Hebræos, & apud LXX, & apud omnes alios Interpretes ſcriptum eſſe *in manibus meis*, & non *in manibus tuis*, quod Hebraicè dicitur; & omnes apud Græcos Eccleſiaſtici Interpretes iſtum locum ſic ediſſerunt; & eſt breuiter hic ſenſus: Quotidie periclitor, & quaſi in manibus meis ſanguinẽ meum porto, & tamen legem tuam non obliuiſcor: hæc ſanctus Doctor. beatus Ambroſ. in Commentariis quæ ſcripſit in hunc Pſalmum, aſſerit duobus modis hunc locum ſcriptum inueniri; ἐν ταῖς χερσί μου, & ἐν ταῖς χερσί σου. ſed in plerisque legi, ἐν ταῖς χερσί σου. ſanctus Auguſtinus: Nonnulli, inquit, codices habent, *in manibus meis*: ſed plures *in tuis*. Et hoc quidem planum eſt. *Iuſtorum enim animæ in manu Dei ſunt*. *Anima verò mea in manibus meis*, quomodo intelligatur ignoro. Caſſiodorus monachus ſecutus eſt lectionem illam: *Anima mea in manibus tuis*. Theodoritus & Euthymius legunt, & interpretantur, *Anima mea in manibus tuis*: ſed melius, vt diximus, legitur, *Anima mea in manibus meis*, vt in editione vulgata habetur, & in Hebræo in quo eſt, בַּכַּפִּי תָּמִיד

In eodem Pſalmo in litera Pe verſ. 136. διεξόδους ὑδάτων κατέδυσαν οἱ ὀφθαλμοί μου. ſanctus Ambroſius tractans hunc locum, hæc ſcripſit: Sunt codices qui habent διεξόδους ὑδάτων κατεϐίϐασαν οἱ ὀφθαλμοί μου. ſed ego in Græco codice meo κατέϐησαν legi, hoc eſt, *deſcenderunt*: in quo poteſt fieri, vt in vtramlibet partem duarum adiectione, aut diminutione literarum ſcriptor errauerit. hæc ſanctus Ambroſius. Videtur Interpres Latinus ſecutus lectionem illam διεξόδους ὑδάτων κατεϐίϐασαν οἱ ὀφθαλμοί μου vertiſſe, *Exitus aquarum deduxerunt oculi mei*. beatus Hilarius legit, *Exitus aquarum tranſierunt oculi mei*. ſanctus Auguſtinus legit, *Exitus aquarum deſcenderunt oculi mei*, videtur legiſſe διεξόδους ὑδάτων κατέϐησαν οἱ ὀφθαλμοί μου. Teſtatur idẽ Doctor ſe in nõnullis codicibus legiſſe, *tranſierunt oculi mei*. ſanctus Hieron. vertit ex Hebræo, *Riui aquarum fluebant de oculis meis*. Item quod ſequitur ἐϖεὶ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου, in codicibus emendatis legitur, ἐϖεὶ ἐφύλαξαν τὸν νόμον σου. quam lectionem ſecutus Interpres vertit: *Quoniam non cuſtodierunt legem tuam*. in Hebræo etiam legitur, עַל לֹא שָׁמְרוּ

In eodem legitur in litera Sade verſ. 138. κὴ ἀλήθειαν σφόδρα. in aliis autem emendatis, κὴ ἀλήθειαν σϐ σφόδρα. quam lectionem ſecutus Interpres vertit: *& veritatem tuam nimis*. Ita legit ſanctus Hilarius, & beatus Auguſtinus, & Caſſiodorus monachus.

In eodem Pſalmo legitur iuxta nonnullos impreſſos codices ἐφύλαξεν ἡ ψυχή μου τὰ μαρτύριά σου κὴ ἠγάπησεν. emẽdati libri habent poſt verbum illud ἠγάπησεν, αὐτὰ σφόδρα.

PSAL. CXIX. verſ. 2. illud ἀπὸ χειλέων ἀδίκων κὴ ἀπὸ γλώσσης δολίας ſine coniunctione illa κὴ legendum eſſe affirmat beatus Hieronymus ſcribens ad Suniam. neque in Hebræo eſt coniunctio.

PSAL. CXX. verſ. 3. quod legitur, μὴ δώῃς εἰς σάλον τὸν πόδα σου, in codicibus emendatis habetur, μὴ δώῃ εἰς σάλον τὸν πόδα σου. quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *Non det in commotionem pedem tuum*. Ita legit & interpretatur ſanctus Hilarius. beatus Auguſtinus ſequitur lectionem illam μὴ δώῃς. Ita Chryſoſtomus, Theodoritus, & Euthymius monachus. Editio Complutenſis habet μὴ δώῃ. quod etiam cõuenit cum Hebræo: ſic enim in illo legitur, צַל יִתֵּן

PSALM. CXXIII. verſ. 3. quod legitur, ἐν τῷ ὀργισθῆναι τὸν θυμὸν αὐτῶν ἐφ' ἡμᾶς: Vaticanus codex habet ἐν τῷ ὀργισθῆναι τὸν θυμὸν αὐτῶν ἐφ' ἡμᾶς. Ita legit Interpres: nam vertit, *Cùm iraſceretur furor eorum ſuper nos*. Ita legit ſanctus Hilarius, niſi quod pro *furor eorum*, habet, *animus eorum*. Sanctus Auguſtinus legit, vt habet vulgata noſtra editio; quæ conuenit cum Hebræo, ſic enim in illo eſt אַפָּם בָּנוּ

PSALM. CXXVI. verſ. 5. & vlt. quod impreſſi libri habent, μακάριος, ὃς πληρώσει, in Vaticano legitur, μακάριος ἀνὴρ, ὅς πληρώσῃ: Atque ita legendum eſſe docet ſanctus Hieronymus, ſcribens ad Suniam. Eandem lectionem ſecutus Interpres vertit, *Beatus vir qui implebit*. beatus Ioannes Chryſoſtomus legit, μακάριος ἄνθρωπος. Conuenit lectio cum Hebræo.

Extremus verſus eiuſdem Pſalmi legitur in libris vulgatis, ὃ καταισχυνθήσονται ὅταν λαλῶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν ἐν πύλαις, in Vaticano exemplari leguntur hæc totidem verbis, niſi quod pro αὐτῶν habetur ἀυτοῦ. Ita legit & ſanctus Ioannes Chryſoſtomus in explanatione huius Pſalmi.

PSALM. CXXVII. verſ. 6. & vlt. quod legitur in libris vulgatis, κὴ ἴδοις υἱοὺς τῶν υἱῶν σου εἰρὴνη ἐπὶ τὸν ἰσραήλ: in exemplari Vaticano habetur totidem verbis; niſi quòd pro εἰρὴνη ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ, legitur εἰρὴνην ἐπὶ τῷ ἰσραήλ. quam lectionem ſecutus eſt ſanctus Hilarius: ſic enim habet: *Et videas filios filiorum tuorum, & pacem ſuper Iſrael*. Ita legit & Arnobius in Commentariis: *Et videas*, inquit, *filios filiorum tuorum pacem ſuper Iſrael*. beatus Ioannes Chryſoſtomus legit, εἰρὴνη ἐπὶ τὸν ἰσραὴλ. Ita Theodoritus & Euthymius.

PSALM.

PSALM. CXXIX. verſ. 4. quod libri tam impreſſi quàm ſcripti habent ἕνεκεν τ̃ ὀνόματός σου διὰ τέμενά σε κύριε, in libris emendatis legitur, ἕνεκεν τ̃ νόμου σου. quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *Propter legem tuam ſuſtinui te Domine.* In Complutenſi habetur, ἕνεκεν τ̃ ὀνόματός σου. Ita in Commentariis Theodoriti & Euthymij. Sanctus Ioannes Chryſoſtomus licet legat ἕνεκεν τ̃ ὀνόματός σου: affirmat tamen apud nonnullos legi ἕνεκεν τ̃ νόμου σου. Fatetur ſanctus Hieronymus plura exemplaria inueniri, quæ habeant, ἕνεκεν τ̃ ὀνόματός σου. ſed tamen veram lectionem eſſe aſſerit, ἕνεκεν τ̃ νόμου σου. hanc & vulgata noſtra lectio habet, Arnobius, Hilarius, Auguſtinus, & Caſſiodorus. Conuenit etiam cum Hebræo, in quo eſt: וְלְמַעַן תּוֹרָתְךָ הוֹחַלְתִּי

PSALM. CXXX. verſ. 2. impreſſi libri, & plerique manuſcripti habent, ὡς ἀνταποδώσεις ὅτι τ̃ ψυχ̃ μου. in quibuſdam verò emendatis legitur, ὡς ἀνταπόδωσις ὅτι τ̃ ψυχ̃ μου. hanc lectionem habuit Interpres. ſic enim vertit: *Ita retributio in animam meam.* Eodem modo legit Arnobius, & beatus Auguſtinus, Hilarius, & Caſſiodorus legunt: *Sic retribues in animam meam.*

PSALM. CXXXII. verſ. 2. legitur, τὸν ὠγωνα τὸν Α'αρὼν. in aliis emendatioribus habetur, τὸν ὠγωνα τ̃ Α'αρὼν.

PSAL. CXXXV. verſ. 4. quod legitur, τ̃ ποιήσαντι φῶτα μεγάλα μόνῳ, beatus Hieronymus in iis quæ ſcripſit ad Suniam, affirmat ſuperfluam eſſe hoc loco vocem illam μόνῳ. neque editio noſtra vulgata habet.

PSAL. CXXXVII. verſ. 1. legitur, καὶ ἐναντίον ἀγγέλων. in Vaticano habetur ſine illa coniunctione καὶ, quæ neque in vulgata editione Latina eſt, neque in Hebræo.

In eodem legitur verſ. 5. καὶ ᾄσάτωσαν ἐν τ̃ ᾠδαῖς κυρίου: ſed in exemplari Vaticano habetur, καὶ ᾄσάτωσαν ἐν ταῖς ὁδοῖς κυρίου. Sic & Interpres habuit: ſiquidem vertit, *Et cantent in viis Domini.* Conuenit lectio cum Hebræo, in quo eſt וְיָשִׁירוּ בִּדְרָכֵי יְהוָה

PSAL. CXXXVIII. verſ. 4. vulgata lectio habet ὅτι οὐκ ἔστι λόλος ἐν γλώσσῃ μου. beatus Hieronymus ſcribens ad Suniam, affirmat legendum, ὅτι οὐκ ἔστι λόγος ἐν γλώσσῃ μου. quam lectionem ſecutus Interpres vertit, *Quia non eſt ſermo in lingua mea.* Conuenit etiam cum Hebræo, in quo ita legitur: כִּי אֵין מִלָּה בִּלְשׁוֹנִי

PSAL. CXXXIX. verſ. 6. vulgati libri habent, καὶ κοινία δίκτεναν παγίδα τ̃ ποσί μου. At beatus Hieronymus in his quæ ſæpè citauimus, affirmat ſuperfluum eſſe illud, τοῖς ποσί μου: quod neque in editione vulgata eſt, neque in Hebræo.

Paulò pòſt, verſ. 8. ἐπεσκίασας ὅπλα τ̃ κεφαλ̃: in Vaticano legitur, ἐπεσκίασας ὅπλα τ̃ κεφαλ̃ μου, quemadmodũ & Interpres legit, & in Hebræo eſt: ſic enim in illo habetur, סַכּוֹתָ לְרֹאשִׁי

In eodem legitur verſ. 13. ποιήσει κύριος τ̃ κρίσιν τ̃ πτωχοῦ. ſed Vaticanus codex habet, ποιήσει κύριος τ̃ κρίσιν τ̃ πτωχοῦ. Ita & Interpres habuit. Conuenit lectio cum Hebræo in quo eſt וַיַּעַשׂ יְהוָה דִּין עָנִי

PSAL. CXL. verſ. 7. vulgatus codex habet, διεσπορπίσθη τὰ ὀστᾶ αὐτ̃. Vaticanus verò, διεσπορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμ̃. ita legit Interpres Latinus, atque ita legendum eſſe affirmat ſanctus Hieronymus ſcribens ad Suniam: ſic etiam habetur in Hebræo.

PSAL. CXLIII. verſ. 3. pro eo quod vulgati libri habent, ὅτι λογίζῃ αὐτ̃; Vaticanus habet, ὅτι λογίζῃ αὐτὸν: atque ita legens Latinus Interpres vertit, *Quia reputas eum.*

In eodem verſ. 5. legitur in vulgatis, κύριε κλῖνον οὐρανούς, ſed in Vaticano habetur, κύριε κλῖνον οὐρανούς σου. hoc vertit Interpres Latinus: *Domine inclina cælos tuos.* Conuenit lectio cum Hebræo.

PSAL. CXLVII. verſ. 16. quod legitur, διδόντος χόνα αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον, in Vaticano exemplari eſt, διδόντος χόνα ὡσεὶ ἔριον: quã lectionẽ ſecutus Interpres vertit, *Qui dat niuem ſicut lanam.* Conuenit lectio cũ Hebræo.

Verſ. 19. vulgati codices habẽt, ὁ ἀπαγγέλλων τὸ λόγιον αὐτοῦ τ̃ Ιακώβ, ſed in Vaticano exemplari legitur, ὁ ἀπαγγέλλων τὸν λόγον αὐτοῦ. hanc lectionem ſequens Latinus Interpres vertit, *Qui annuntiat verbũ ſuũ Iacob.*

PSAL. CXLIX. verſ. 9. & vlt. legitur iuxta vulgatos codices δόξα αὕτη ἔσται πᾶσι: ſed Vaticanus habet δόξα αὕτη ἔστι πᾶσι. ſic legens Latinus Interpres vertit, *Gloria hæc eſt omnibus.* licet Theodoritus, & plerique Græci tam codices, quàm Interpretes habeant ἔσται. Tamen beatus Auguſtinus legit: *Gloria hæc eſt omnibus.* Et ante illum Arnobius, & poſtea Caſſiodorus monachus. At ne quis putet in ſolis noſtris Latinis ita legi, addam non in ſolo Vaticano exemplari legi, δόξα αὕτη ὅτι, verumetiam in Commentariis ſancti Ioannis Chryſoſtomi, qui legit, & interpretatur, δόξα αὕτη ὅτι πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.

FINIS.

Eruditiſs. iſtas in Græcum Pſalterium notationes, dignas quæ typis mandentur, cenſemus. Anno 1571. Poſtridie Calend. Nouembris.

Auguſtinus Hunnæus.

Cornelius Reyneri Goudanus.

Johannes Harlemius.

VARIÆ LECTIONES IN LATINIS BIBLIIS EDITIONIS VVLGATÆ,

EX VETVSTISSIMIS MANVSCRIPTIS EXEMPLARIBVS COLLECTÆ, ET AD TEXTVM HEBRAICVM, CALDAICVM, GRÆCVM ET SYRIACVM EXAMINATÆ,

Opera & industria aliquot Theologorum in Academia Louaniensi.

PRÆFATIO IOHAN. HARLEMII.

CVM apud omnes sacrarum literarum peritos magno semper in precio habita fuerint Biblia olim Compluti studio, & sumptibus Ximenii Cardinalis impressa; non immeritò placuit viris illis doctissimis, quibus à Rege Catholico horum magnorum & regiorum Bibliorum cura commissa erat, vt in hoc sacro opere ex illis Complutensibus Bibliis, vulgatæ editionis textus imprimeretur; &, si quæ præterea inuenirentur in antiquis manuscriptis exemplaribus ab hoc textu variæ lectiones, eæ ad finem totius operis adiungerentur. Quod vt fieret accuratius, præter ea manuscripta, quibus olim in editione Bibliorum Louanienſium D. Hentenius vir doctissimus vsus erat, quorum aliquot nobis ex diuersis bibliothecis connumerata fuerunt, alia quindecim ab eximio Theologo Domino Augustino Hunnæo nobis suppeditata sunt, qui ea summo labore, nec exiguis sumptibus ex variis locis sibi comparauerat. Ad hæc, cùm varias vulgatæ Latinæ editionis lectiones inuenimus, quænam earum ad textum Hebræum, Caldæum & Græcum in veteri instrumento; aut ad Syrum & Græcum in nouo, propius accedat, indicare voluimus; tum quòd hoc omnibus sacrarum literarum studiosis longè gratissimum fore putaremus; tum quòd turbatis riuulis ad fontes recurrendum esse excellentes doctores, atque Ecclesiæ Catholicæ lumina semper iudicauerint. certè B. Hieronymus in epistola ad Suniam & Fretellam ita loquitur: Sicut, inquit, in nouo testamento, si quando apud Latinos quæstio exoritur, & est inter exemplaria varietas, recurrimus ad fontes Græci sermonis, quo nouum scriptum est instrumentum; ita in veteri testamento, si quando inter Græcos, Latinosque diuersitas est, ad Hebraicam recurrimus veritatẽ, vt quicquid de fonte proficiscitur, hoc quæramus in riuulis. Hæc B. Hieronymus; cuius sententiã secutus B. Augustinus cap. 11. libri secundi de doctrina Christiana in hunc modum scribit. Latinæ linguæ homines, quos nunc instruendos suscepimus, & duabus aliis ad scripturarum diuinarum cognitionem habent opus, Hebræa scilicet, & Græca, vt ad exemplaria præcedentia recurratur, si quam dubitationẽ attulerit Latinorũ interpretum infinita varietas. Hæc ille. Porrò, vt breuiter & facilè quæ lectio cum Hebræo, aut Caldæo, aut Græco, aut Syro textu magis conueniat, exemplaribus discrepantibus, significaremus, his quatuor literis H. C. G. S. compendii causſa vsi sumus. Vbi verò vel certò statui non potuit, quæ lectio ad fontes propiùs accederet, vel locus de quo agebatur non erat vsque adeo magni momenti, notis illis prætermissis, hoc signum dumtaxat asscripsimus Ms. quo significatur lectionẽ illam in aliquibus manuscriptis exemplaribus inueniri. Quòd si locus occurrebat in quo suspicabamur à librariis errorem aliquem per incuriam fortassis esse commissum, qui tamen ex manuscriptorum collatione deprehendi non poterat, eum cùm sine fide alicuius exemplaris manuscripti inter varias lectiones collocare non auderemus, ad finem harum lectionum adiecimus. Atq; vt ad oculum appareret in quo lectionum varietas posita sit, ea verba, in quibus codices discrepant, alio genere characteris excudi curauimus. Cæterùm quicquid in hac re præstitum est, id totum Catholicæ atque Apostolicæ Romanæ Ecclesiæ, cuius est de germana sacræ scripturæ lectione, & vera eiusdem interpretatione statuere, iudicio ac censuræ libenter submittimus.

EXPLICATIO QVORVNDAM SIGNORVM QVIBVS IN HIS VARIIS LECTIONIBVS VSI SVMVS.

Ms. significat lectionem diuersam à lectione textus impressi in his Bibliis regiis, petitam tamen ex aliquo vel aliquibus vetustis editionis vulgatæ codicibus manuscriptis.

H. significat quæ inter variantes lectiones propius accedat ad textum Hebraicum.

C. Paraphrasim Caldaicam in Bibliis regiis excusam.

G. textum Græcum in iisdem Bibliis positum.

S. lectionem Syriacam noui testamenti eorundem Bibliorum.

Hier. in prophetis, notat quam lectionem habeat D. Hieronymus in textu adiuncto ipsius in prophetas commentariis.

IN GENESI.

CAP. 1.

4 Diuisit *Deus* lucem à tenebris. MS. H. C. G. *pro*, diuisit lucem, &c.

Hanc lectionem, & sequentes omnes sic lege. Geneseos capite 1. versu 4. Diuisit *Deus* lucem à tenebris. *legunt quædam exemplaria Manuscripta, quibus fauet textus Hebræus, Caldæus, & Græcus* pro *eo quod alia Manuscripta & Codex Complutensis seu Biblia Regia legunt,* Diuisit lucem à tenebris, *omittendo vocula,* Deus.

25 species suas *et* iumenta. MS. H. C. G. *pro*, species suas, iumenta.

CAP. 2.

24 et matrem *suam*, et adhærebit. MS. H. C. *pro*, & matrem, & adhærebit.

CAP. 3.

21 Cui dixit, quis enim indicauit. MS. H. C. G. *pro*, Cui dixit *Dominus*, quis enim indicauit.

15 *Ipse* conteret caput tuum. MS. H. C. G.

Irenæus lib. 3. aduersus hæreses cap 38. videtur legere, Ipsum *conteret caput tuum, vt referatur pronomen ad semen. quam lectionem etiam admittunt Hebræa & Chaldæa* pro, *Ipsa* conteret caput tuum. *quæ lectio est in pluribus Manuscriptis.*

23 *et* emisit eum Dominus. MS. H. C. G. *pro*, emisit eum Dominus.

CAP. 5.

3 genuit ad imaginem. MS. H. C. G. *pro*, genuit *filium* ad imaginem.

CAP. 8.

5 Decimo *autem* mense. MS. G. *pro*, Decimo *enim* mense. H. C. Decimo mense.

CAP. 9.

16 Inter Deum & *inter* omnem animam viuentē. MS. H. C. G. *pro*, inter Deum & omnem animam viuentem.

CAP. 8.

17 Hoc *erit* signum fœderis. MS. *pro*, hoc *est* signum fœderis.

CAP. 10.

7 Saba, *et* Heuila. MS. H. C. G *pro*, Saba, Euila.

9 *Ob* hoc exiuit prouerbium. MS. H. C. G. *pro*, *Ab* hoc exiuit prouerbium.

22 Et Arphaxad, *et* Lud. MS. H. C. G. *pro*, Et Arphaxad, Lud.

CAP. 11.

10 Hæ generationes Sem. MS. H. C. G. *pro*, Hæ *sunt* generationes Sem.

13 Postquam genuit Sale, *quadringentis* tribus annis. MS. H. C. *pro*, postquam genuit Sale, *trecentis* tribus annis.

CAP. 12.

1 In terram quam *monstrabo* tibi. MS. *pro*, In terram quam *monstrauero* tibi.

7 Apparuit*que* Dominus Abram. MS. G. *pro*, Apparuit *autem* Dominus Abram.

CAP. 13.

2 Erat autem diues valde *Abram* in possessione. MS. H. C. G. *pro*, erat autem diues valde in possessione.

7 Vnde *et* facta est rixa. MS. H. C. G. *pro*, vnde facta est rixa.

16 Si quis *possit* hominum. MS. *pro*, si quis *potest* hominum.

17 Surge & perambula terram. MS. H. C. G. *pro*, surge *ergo* & perambula terram.

CAP. 14.

7 Et venerunt ad fontem Misphat. MS H. C. G. *pro*, Venerunt *vsque* ad fontem Misphat.

10 Rex Sodomorum & Gomorrhæ. MS. H. *pro*, & *Rex* Gomorrhæ.

11 Sodomorum & *Gomorrhæ*. MS. H. C. G. *pro*, Sodomorum & *Gomorrhæorum*.

CAP. 16.

1 non genuerat liberos. MS. *pro*, non genuerat *sibi* liberos. H. C. G. *legunt* non genuerat *ei*, (*scilicet Abrahamo*) liberos.

3 Cumque ille *acquieuisset* deprecanti. MS. H. C. G. *pro*, Cumque ille *ac quiesceret* deprecanti.

13 Vocauit autem nomen Domini. MS. H. C. G. *pro*, vocauit autem *Agar* nomen Domini.

CAP. 17.

4 Ego sum, & pactum meum tecum. MS. H. G. *pro*, & *ponam* pactum meum tecum.

20 Et faciam illum in gentem magnā. MS. H. C. G. *pro*, et faciam illum *crescere* in gentem.

23 Vniuersosque quos emerat cunctos mares. MS. H. C. *pro*, *et* cunctos mares.

CAP. 18.

2 De ostio tabernaculi, & adorauit in terram. MS. H. C. *pro*, tabernaculi *sui*.

13 Quare risit Sara dicens. MS. H. C. G. *pro*, quare risit Sara *vxor tua* dicens.

24 Nequaquam *facies* iudicium. MS. *pro*, nequaquam *facias* iudicium *hoc. Secūdum Hebraica videtur legendum per interrogationem.* Qui iudicas omnem terram, nequaquam facies iudicium? q.d. omnino facies æquum & iustum.

CAP. 19.

1 Qui cùm vidisset, surrexit. MS. H. C. G. *pro*, qui cùm vidisset *eos*.

4 Vallauerunt domum à puero vsq. ad senem. MS. H. C. G. *pro*, Vallauerunt domum *illius* à puero vsque ad senem.

14 Surgite egredimini de loco isto. MS. H. C. *pro*, surgite, *et* egredimini de loco isto.

CAP. 21.

6 Risum fecit mihi Deus, quicunque audierit. MS. H. C. G. *pro*, Risum fecit mihi Deus, *&* quicunque audierit.

20 Et fuit cum eo. MS. H. C. G. *pro*, Et fuit *Deus* cum eo.

CAP. 24.

7 Dominus Deus cæli, qui tulit me. MS. H. C. G. *pro*, Dominus Deus cæli *& terræ* qui tulit me.

12 *Dixit*, Domine Deus. MS. H. C. G. *pro*, *orauit Dominum dicens*, Domine Deus.

16 Et impleuerat hydriam ac reuertebatur. MS. H. C. G. *pro*, hydriam *aquæ* ac reuertebatur.

24 Bathuelis filij *Melchæ*, quem peperit *Nachor*. MS. H. C. G. *pro*, Bathuelis filij *Nachor*, quem peperit *et Melcha*.

31 Et locum camelis, & introduxit. MS. H. C. G. *pro*, camelis *tuis*, & introduxit.

CAP. 25.

22 Quid necesse fuit *me* concipere. MS. H. C. G. *pro*, quid necesse fuit concipere.

22 Perrexitque vt consuleret Dominum. MS. H. C. G. *pro*, perrexitque *Rebecca*.

CAP. 25.

34 Duxit *vxorem* Iudith filiam. MS. H. C. G. *pro*, duxit *vxores duas*.

CAP. 27.

3 Sume arma tua, pharetram. MS. H. C. *pro*, & pharetram.

28 frumenti & vini, & seruiant. MS. H. C. G. *pro*, frumenti, vini, *& olei*, & seruiant.

CAP. 30.

30 Prouideam *etiam* domui meæ. MS. H. C. G. *pro*, prouideam domui meæ.

CAP. 31.

4 misit *Iacob* & vocauit. MS. H. C. G. *pro*, misit & vocauit.

17 Surrexit *itaque* Iacob. MS. *pro*, surrexit *autem* Iacob.

29 Deus patris *vestri* heri dixit. MS. H. C. *pro*, patris *tui* heri dixit.

29 Ne loquaris *cum* Iacob quicquam. MS. H. C. G. *pro*, *contra* Iacob quicquam.

40 æstu *vrebar* & gelu. MS. H. C. G. pro, æstu *vrgebar* & gelu.

49 Tumulus testis intueatur & iudicet. MS. H. C. G. *pro*, tumulus testis, *& adiecit Laban*, intueatur & iudicet.

CAP. 32.

1 Iacob *quoque* abiit. MS. G. *pro*, Iacob *autem* abiit.

22 Cumque *mane* surrexisset. MS. H. C. G. *pro*, cumque *nocte* surrexisset.

23 remansit solus. MS. H. C. G. *pro*, remansit *Iacob* solus.

CAP. 36.

2 filiam Anæ *filiæ* Sebeon. MS. H. C. *pro*, filiam Anæ *filij* Sebeon.

11 & Cenor. Erat autem. MS. H. C. G. *pro*, & Cenor *& Chore*. Erat autem.

CAP. 37.

6 Dixitque *ad eos*, audite. MS. H. C. G. *pro*, Dixitque *Ioseph fratribus suis*, audite.

33 Quam cùm *agnouisset* pater. MS. H. C. *pro*, quam cùm *cognouisset* pater.

CAP. 38.

7 & ab eo occisus est. MS. H. C. G. *pro*, & *ideo* ab eo occisus est.

CAP. 40.

17 portare me omnes cibos. MS. H. C. G. *pro*, portare me *putabam* omnes cibos.

CAP. 41.

24 Coniectoribus *somniorum*, & nemo est. MS. H. G. *pro*, Coniectoribus *somnium*, & nemo est.

46 Triginta *autem* annorū erat. MS. H. C. G. *pro*, triginta annorum erat.

55 In cuncta *autem* terra Ægypti. MS. *pro*, in cuncta *etiam* terra Ægypti.

55 terra Ægypti *panis* erat. MS. H. C. G. *pro*, terra Aegypti *fames* erat.

CAP. 42.

13 *serui tui fratres sumus*. MS. H. C. G. *pro*, *fratres serui tui sumus*.

21 videntes *angustiam* animæ illius. MS. H. C. G. *pro*, *angustias* animæ illius.

23 Nesciebant *autem* quòd intelligeret. MS. G. *pro*, nesciebant *enim* quòd intelligeret.

28 pecunia *mea* en habetur. MS. H. C. *pro*, pecunia en habetur.

CAP. 43.

3 sub *testificatione* iurisiurandi. MS. *pro*, sub *attestatione* iurisiurandi.

11 terræ *fructibus* in vasis. MS. G. *pro*, terræ *frugibus* in vasis.

16 quoniam mecū sunt comesturi meridie. MS. H. C. G. *pro*, quoniam *hodie* mecum sunt comesturi meridie.

17 fecit ille *sicut* fuerat imperatum. MS. H. C. G. *pro*, fecit ille *quod sibi* fuerat imperatum.

30 festinauitque, quia commota fuerant. MS. H. C. G. *pro*, festinauitque *in domum*, quia commota fuerant.

CAP. 44.

4 paululum: *cum* Ioseph. MS. *pro*, paululum: *tunc* Ioseph.

18 oro domine *mi* loquatur seruus. MS. H. C. *pro*, oro domine *audi me*, vt loquatur seruus.

22 suggessimus domino meo. MS. H. C. G. *pro*, suggessimus *tibi* domino meo.

CAP. 45.

5 ante vos. Biennium est enim. MS. H. C. G. *pro*, ante vos *in Aegyptum*. Biennium est enim.

23 Addens *ei* asinos. MS. H. C. G. *pro*, addens *eis* asinos.

26 Ioseph viuit. MS. H. C. *pro*, Ioseph *filius tuus* viuit.

CAP. 47.

15 Da nobis *panem*, quare morimur. MS. H. C. *pro*, Da nobis *panes*, quare morimur.

CAP. 48.

19 & iste *quidem* erit in populos. MS. *pro*, & iste *quippe* erit in populos.

CAP. 49.

3 maior imperio. MS. *pro*, maior *in* imperio.

8 manus *tua* in ceruicibus. MS. H. C. *pro*, manus *tua* in ceruicibus.

CAP. 50.

8 *atque* armentis quæ dereliquerant in terra Gessen. MS. H. C. G. *pro*, *absque* armentis quę dereliquerant in terra Gessen.

15 quod fecimus *ei*, mandauerunt ei. MS. H. C. G. *pro*, quod fecimus, mandauerunt ei.

IN EXODO.

CAP. 1.

13 Illudentes eis, atque ad amaritudinem. MS. H. C. G. *pro*, illudentes *& inuidentes* eis, atque ad amaritudinem.

CAP. 2.

23 Alterum verò peperit, quem vocauit Eliezer, dicēs: Deus enim patris mei adiutor meus, & eripuit me de manu Pharaonis.

Hic versus in quibusdam MS. non legitur, nec apud Hebræos aut Caldæos est: Græci tamen legunt.

25 & *cognouit* eos. MS. H. G. *pro*, & *liberauit* eos.

CAP. 4.

12 doceboque *te* quid loquaris. MS. H. *pro*, doceboque quid loquaris.

CAP.

CAP. 5.

12 per omnem terram Ægypti. MS. *pro*, *in* omnem terram Ægypti.
19 filiorum Israel in *malo*. MS. H. G. *pro*, filiorum Israel in *malum*.
19 non minuetur quicquam de lateribus. MS. H. C. G. *pro*, quicquam *operis* de lateribus.
23 vt *loqueretur* in nomine tuo. MS. *pro*, vt *loquerer* in nomine tuo.

CAP. 6.

20 Aaron & Moysen. fueruntque anni. MS. H. C. *pro*, & Moysen, *& Mariam*. fueruntque anni.

CAP. 7.

14 non vult dimittere. MS. H. C. G. *pro*, *&* non vult dimittere.
20 feceruntque *ita* Moyses. MS. H. C. G. *pro*, feceruntque Moyses.
24 bibere *de aqua* fluminis. MS. H. C. *pro*, bibere *aquam* fluminis.

CAP. 8.

9 & à domo tua, & tantum in flumine remaneant. MS. H. C. *pro*, à domo tua, & *à seruis tuis & à populo tuo*; & tantum in flumine remaneant.
21 & implebuntur domus. MS. H. C. G. *pro*, & implebuntur *omnes* domus.

CAP. 9.

3 super agros *tuos*, & super equos. MS. H. C. G. *pro*, super agros & super equos.
15 extendens manum *meam*, percutiam te. MS. H. C. G. *pro*, extendens manum, percutiam te.
35 nec dimisit filios Israel. MS. H. C. G. *pro*, nec dimisit Israel.

CAP. 10.

9 solemnitas Domini nostri. MS. H. C. *pro*, solemnitas Domini *Dei* nostri.
11 non *fiet* ita. MS. *pro*, non *fiat* ita.
18 egressusque est de conspectu. MS. H. C. *pro*, egressusque *Moyses* de conspectu.

CAP. 11.

4 media nocte *egrediar* in Ægyptum. MS. H. *pro*, media nocte *ingrediar* in Aegyptum.

CAP. 12.

11 & calceamenta *vestra* habebitis. MS. H. C. *pro*, & calceamenta habebitis.
19 *fermentum* non inuenietur. MS. H. C. G. *pro*, *fermentatum* non inuenietur.
31 Ite immolate Domino. MS. H. C. *pro*, Ite, & immolate Domino.
33 populum de terra exire. MS. H. C. G. *pro* populum Israel de terra exire.
37 absque paruulis, sed & vulgus. MS. H. *pro*, absque paruulis, *& mulieribus*; sed & vulgus.
50 fecerunt *autem* omnes. MS. G. *pro*, feceruntq; omnes.
16 *Inter* oculos tuos. MS. H. C. *pro*, *ante* oculos tuos.

CAP. 15.

19 Ingressus est enim *equus* Pharao. MS. H. G. *pro*, Ingressus est enim *eques* Pharao.

CAP. 16.

7 *Audiuit* enim murmur. MS. H. C. G. *pro*, *Audiui* enim murmur.
16 quem præcepit Dominus. MS. H. C. G. *pro*, quem præcepit *vobis* Dominus.
29 nullus egrediebatur. MS. H. C. G. *pro*, *&* nullus egrediebatur.
33 *præcepit* Dominus. MS. *pro*, *præceperat* Dominus.

CAP. 17.

8 contra Israel. MS. H. G. *pro*, contra *filios* Israel.

CAP. 18.

12 omnes seniores Israel. MS. H. C. G. *pro*, seniores *filiorum* Israel.
14 quid est *hoc* quod facis. MS. H. C. G. *pro*, quid est quod facis.

CAP. 19.

1 egressionis *filiorum* Israel. MS. H. C. G. *pro*, egressionis Israel.
13 manus non *tanget* eum. MS. H. C. G. *pro*, manus non *tangent* eum.
16 & timuit *omnis* populus. MS. H. C. G. *pro*, & timuit populus.

CAP. 20.

23 non facietis *mecum* deos. MS. H. C. *pro*, non facietis deos.
25 cultrum *tuum* super eum. MS. H. C. G. *pro*, cultrum super eum.

CAP. 21.

14 Si quis *de industria* occiderit. MS. *pro*, si quis *per industriam* occiderit.

CAP. 22.

29 decimas *tuas* & primitias. MS. H. *pro*, decimas & primitias.

CAP. 23.

6 non declinabis in *iudicio* pauperis. MS. *pro*, non declinabis in *iudicium* pauperis.
15 solemnitatem azymorum, MS. H. C. G. *pro*, solemnitatem *quoque* azymorum.
16 septem dies *comedes* azyma. MS. H. C. *pro*, septem dies *comedetis* azyma.
17 coram Domino Deo non immolabis. MS. H. C. *pro*, coram Domino Deo *tuo* non imm.
18 victimæ *meæ*. MS. H. C. G. *pro*, victimæ *tuæ*.
20 Ecce ego *mitto* angelum. MS. H. C. G. *pro*, Ecce ego *mittam* angelum.
20 angelum qui præcedat te. MS. H. *pro*, angelum *meum* qui præcedat te.
21 cùm *peccaueritis*. MS. H. C. *pro*, cùm *peccaueris*.

CAP. 24.

1 & septuaginta senes Israel. MS. *pro*, septuaginta senes *ex* Israel.
10 *&* sub pedibus. MS. H. C. G. *pro*, sub pedibus.
12 quæ scripsi vt doceas *eos*. MS. H. C. G. *pro*, quæ scripsi vt doceas *filios Israel*.
16 vocauit eum de medio. MS. H. C. *pro*, vocauit eum *Dominus* de medio.

CAP. 26.

24 eruntque coniunctæ. MS. H. C. G. *pro*, eruntque *sibi* coniunctæ.

CAP. 28.

33 cocco bis tincto, mistis in medio. MS. H. C. *pro*, cocco bis tincto, *& byssо retorta*, mixtis in medio.

CAP. 29.

31 Arietem autem *consecrationum* tolles. MS. H. C. *pro*, Arietem autem *consecrationis* tolles.
33 quia *sancta* sunt. MS. H. C. G. *pro*, quia *sancti* sunt.
42 sacrificium est Domino, oblatione. MS. H. C. G. *pro*, sacrificium est Domino *Deo*, oblat.

CAP. 30.

13 qui transit ad *numerum*. MS. H. C. *pro*, qui transit ad *nomen*.
19 lauabunt in *eo* Aaron. MS. *pro*, lauabunt in *ea* Aaron.
24 *olei* de oliuetis, mẽsuram. MS. *pro*, *oleum* de oliuetis, mensuram.
34 *Onycha*. MS. H. C. G. *pro*, *Onychan*.
34 *galbanẽ*. MS. *pro*, *galbanum*.

CAP. 31.

15 sex diebus *facies* opus. MS. G. *pro*, sex diebus *facietis* opus.
17 ab opere cessauit. MS. H. *pro*, ab *omni* opere cess.

CAP. 32.

1 ignoramus quid acciderit *ei*, dixitque. MS. H. G. *pro*, ignoramus quid acciderit; dixitque.
7 Dominus ad Moysen, vade. MS. H. C. *pro*, ad Moysen *dicens*, vade.
13 recordare Abraham, Isaac, & Israel. MS. H. C. *pro*, recordare Abraham *&* Isaac, & Israel.
21 Dixitque *Moyses* ad Aaron. MS. H. C. G. *pro*, Dixitque ad Aaron.
35 percussit *ergo* Dominus. MS. *pro*, percussit *autem* Dominus.

CAP. 33.

1 ad Moysen, vade, MS. H. C. G. *pro*, ad Moysen *dicens*, vade.
3 populus duræ ceruicis *es*. MS. H. C. G. *pro*, populus duræ ceruicis *est*.
9 loquebaturque cum Moyse. MS. H. C. G. *pro*, loquebaturque *Dominus* cum Moyse.
13 ostende mihi *viam* tuam. MS. H. C. *pro*, ostende mihi *faciem* tuam.
19 *vocabo* in nomine Domini. MS. H. C. G. *pro*, *vocabor* in nomine Domini.

CAP. 34.

4 portans secum *duas* tabulas. MS. H. C. G. *pro*, portans secum tabulas.
9 *&* auferas. MS. H. C. G. *pro*, *vt* auferas.
10 populus, in cuius es medio. MS. H. C. G. *pro*, populus *iste*, in cuius es medio.
13 sed aras eorum destrue. MS. H. C. G. *pro*, sed *&* aras eorum destrue.
13 destrue *&* confringe statuas. MS. H. C. G. *pro*, destrue, confringe statuas.
15 *&* comedas. MS. H. G. *pro*, *vt* comedas.
25 de *victima* solemnitatis. MS. H. C. *pro*, de *victimis* solemnitatis.
28 cum Domino quadraginta dies. MS. H. C. *pro*, cum Domino *Moyses* quadraginta dies.
29 tabulas testimonij. MS. H. C. G. *pro*, tabulas *lapideas* testimonij.

CAP. 35.

5 & *prompto* animo, MS. H. C. *pro*, & *prono* animo.
23 siquis habebat hyacinthum & purpuram. MS. H. C. *pro*, siquis habebat *aurum* hyacinthum & purpuram.
23 & *ianthinas*. MS. *pro*, *hyacinthinas*.

CAP. 36.

38 baseque earum fudit æneas, *quas & operuit auro*. MS. H. C. & Græca non legunt illa vltima verba.

CAP. 37.

20 *thymiama* de aromatibus. MS. H. C. G. *pro*, *thymiamata* de aromatibus.

CAP. 38.

21 iuxta præceptum Moysi in *cæremonias* Leuitarum. MS. *pro*, iuxta præceptum Moysi in *cæremonijs* Leuitarum.
28 & septuaginta quinque fecit capita. MS. H. *pro*, & septuaginta quinque *siclis* fecit capita.

CAP. 40.

21 in tabernaculum; appendit ante. MS. H. C. G. *pro*, in tabernaculum *testimonij*, appendit ante.

IN LEVITICO.

CAP. 2.

2 ad filios Aaron *sacerdotes*. MS. H. G. *pro*, ad filios Aaron *sacerdotis*.

CAP. 3.

1 *immaculatum* offeret. MS. H. C. G. *pro*, *immaculata* offerent.
2 filij Aaron *sacerdotes*. MS. H. C. G. *pro*, filij Aaron *sacerdotis*.
6 Immaculata erunt, si agnum. MS. H. C. G. *pro*, immaculata erunt *omnia*, si agnum.
13 *super* altaris circuitum. MS. H. C. G. *pro*, *per* altaris circuitum.

CAP. 4.

2 anima *cùm* peccauerit. MS. G. *pro*, anima *quæ* peccauerit.
6 asperget *eo* septies. MS. H. C. G. *pro*, asperget *eum* septies.
8 adipem vituli *auferet* pro peccato. MS. C. G. *pro*, adipem vituli *offeret* pro peccato.
13 turba Israel ignorauerit. MS. H. C. G. *pro*, turba *filiorum* Israel ignorauerit.
23 offeret hostiam Domino. MS. *pro*, offeret hostiam *coram* Domino.

CAP. 5.

1 audierit vocem *adiurantis*. MS. H. C. *pro*, audierit vocem *iurantis*.
1 quod *aut* ipse vidit. MS. H. C. G. *pro*, quod ipse vidit.
6 & pro *peccato* eius. MS. H. C. G. *pro*, & pro *peccatis* eius.
11 aut duos pullos *columbæ*. MS. H. C. *pro*, aut duos pullos *columbarum*.
17 Anima *si* peccauerit. MS. H. *pro*, anima *quæ* peccauerit.
19 deliquit in *Dominum*, MS. *pro*, deliquit in *Domino*.

CAP. 6.

19 *vorax* ignis exussit. MS *pro*, *vorans* ignis exussit.

CAP. 7.

14 *offeretur* Domino MS. H. C. G. *pro*, *offertur* Domino.
18 *&* si quis de carnibus. MS. H. C. G. *pro*, si quis de carnibus.
18 Irrita fiet oblatio. MS. H. C. G. *pro*, Irrita fiet *eius* oblatio.

CAP. 8.

3 omnem cœtum ad ostium. MS. H. C. G. *pro*, omnem cœtum *Israel* ad ostium.
34 vt ritus sacrificij *compleatur*. MS. *pro*, vt ritus sacrificij *compleretur*.

CAP. 9.

3 & vitulum atque agnum *anniculos*. MS. H. C. *pro*, & vitulum atque agnum *anniculum*.

CAP. 10.

6 fratres *quoque* vestri. MS. H. C. *pro*, fratres vestri.

CAP. 11.

4 quicquid autem ruminat *quidem*, & habet. MS. *pro*, quicquid autem ruminat, & habet.
9 hæc sunt quæ gignuntur. MS. H. C. *pro*, hæc *etiam* sunt quæ gignuntur.

CAP. 14.

34 *Cùm* ingressi fueritis. MS. H. C. G. *pro*, *Cumq;* ingressi fueritis.
36 præcipiet vt *efferant* vniuersa. MS. *pro*, præcipiet vt *efferantur* vniuersa.
49 in *purificationem* eius. MS. H. G. *pro*, in *purificatione* eius.

CAP. 15.

20 & in quo dormierit. MS. H. G. C. *pro*, & *locus* in quo dormierit.
21 qui tetigerit, lectum *eius* lauabit. MS. H. C. G. *pro*, qui tetigerit, lectum *suum* lauabit.

CAP. 16.

17 donec egrediatur. MS. H. C. G. *pro*, donec egrediatur *tabernaculum*.
23 Reuertetur *Aaron* in tabernaculum. MS. H. C. G. *pro*, reuertetur in tabernaculum.
29 mense septimo, decima. MS. H. C. G. *pro*, mense *autem* septimo, decima.
32 & cuius manus *initiata est*. MS. H. *pro*, & cuius manus *initiatæ sunt*.

CAP. 17.

8 homo de *domo* Israel. MS. H. C. *pro*, homo de *filijs* Israel.
12 qui *peregrinatur inter* vos. MS. H. G. *pro*, qui *peregrinantur apud* vos.
26 atque iudicia non faciatis ex omnibus. MS. H. C. G. *pro*, atque iudicia, *vt* non faciatis.

CAP. 19.

8 & peribit anima *illa* de populo suo. MS. H. C. *pro*, & peribit anima *illius* de populo suo.
22 & pro *delicto* eius. MS. *pro*, & pro *peccato* eius.
31 *Ne* declinetis ad magos. MS. H. *pro*, *Non* declinetis ad magos.
33 *Ne* exprobretis ei. MS. *pro*, *Non* exprobretis ei.

CAP. 20.

7 quia ego. MS. H. C. G. *pro*, quia *&* ego.
7 ego sum Dominus. MS. H. C. *pro*, ego sum *sanctus* Dominus.
21 absque *liberis erunt*. MS. H. C. G. *pro*, absque *filijs erit*.
26 *&* eritis mihi. MS. H. C. G. *pro*, eritis mihi.

CAP. 21.

10 vestimenta *sua* non scindet. MS. H. C. G. *pro*, vestimenta non scindet.
16 per familias *suas*, qui habuerit. MS. H. C. *pro*, per familias, qui habuerit.
23 ad altare, *quia* maculam habet. MS. H. C. G. *pro*, ad altare *qui* maculam habet.

CAP. 22.

5 qui *tanget* reptile. MS. H. C. G. *pro*, qui *tangit* reptile.
15 quæ *offerunt* Domino. MS. H. G. *pro*, quæ *offeruntur* Domino.

CAP. 23.

8 Nullumque opus seruile facietis, locutusque est. MS. H. C. G. *pro*, Nullumque opus seruile facietis *in eo*, locutusque est.
11 vt *acceptabilis* sit. MS. *pro*, vt *acceptabile* sit.
32 Die nono mensis. A vespera. MS. H. C. G. *pro*, Die nono mensis *septimi*. A vespera.

CAP. 24.

7 in monumentum oblationis *Domino*. MS. H. C. G. *pro*, in monumentum oblationis *Domini*
16 omnis multitudo, siue ille ciuis. MS. H. C. G. *pro*, omnis multitudo *populi*, siue ille ciuis.
18 *reddat* vicarium. MS. G. *pro*, *reddet* vic:
21 *reddat* aliud. MS. *pro*, *reddet* aliud.

CAP. 25.

2 *sabbathizet* sabbathum. MS. H. C. G. *pro*, *sabbathizetis* sabbathum.
2 sabbathum *Domini*. MS. *pro*, sabbathum *Domino*.
5 *gignit* humus. MS. *pro*, *gignet* humus.
6 ancillæ *tuæ*, & mercenario tuo. MS. H. C. G. *pro*, ancillæ, & mercenario.
8 quæ simul faciunt *annos* quadraginta nouem. MS. H. C. G. *pro*, quæ simul faciunt quadraginta nouem.
12 sed statim *oblata* comedetis. MS. *pro*, *ablata*.
16 *&* quanto minus temporis. MS. H. C. G. *pro*, quanto minus temporis.
33 *Leuiticarum*. MS. *pro*, *Leuitarum*.

CAP. 26.

2 & pauete sanctuarium meum. MS. H. C. *pro*, pauete *ad* sanctuarium meum.
15 *si* spreueritis leges meas. MS. H. C. *pro*, *sed* spreueritis leges meas.
30 & simulachra *vestra* confringam. MS. H. C. G. *pro*, & simulacra confringam.
45 ego Dominus. hæc sunt. MS. H. C. *pro*, ego Dominus *Deus*. hæc sunt.

CAP. 27.

8 & *ad* æstimationem MS. G. *pro*, & æstimationem.
9 si quis vouerit *Domino*, sanctum erit. MS. H. C. G. *pro*, si quis vouerit, sanctum erit.
11 Animal *autem* immundum. MS. H. C. G. *pro*, Animal immundum.
19 & possidebit *eum*. MS. *pro*, & possidebit *eam*.
27 iuxta æstimationem *tuam*. MS. H. *pro*, iuxta æstimationem *suam*.
30 *siue de frugibus, siue de pomis arborum*, Domini sunt. MS. H. C. G. *pro*, *siue de pomis arborum, siue de frugibus*, Domini sunt.

IN NVMERIS.

CAP. 1.

3 & numerabitis *eos*. MS. H. C. G. *pro*, & numerabitis *eas*.
5 de Ruben. MS. H. C. G. *pro*, de *tribu* Ruben. Sic vbique vsque ad versum decimum sextum abundat *tribu*.
22 per generationes *suas* & familias. MS. H. C. G. *pro*, per generationes & familias.
24 per generationes *suas* & familias. MS. H. C. G. *pro*, per generationes & familias.
47 Leuitę autem in *tribu* familiarum suarum. MS. H. C. G. *pro*, Leuitæ autem in *tribubus* familiarum suarum.
50 *constitue* eos. MS. H. C. G. *pro*, *constitues* eos.
51 *castrametandum* erigent. MS. H. *pro*, *castrametanda* erigent.

CAP. 4.

6 velamine *ianthinarum* pellium. MS. *pro*, velamine *hyacinthinarum* pellium.
7 & ponent cum *ea* thuribula. MS. H. C. G. *pro*, & ponent cum *eo* thuribula.
8 velamento *ianthinarum* pellium. MS. *pro*, velamento *hyacinthinarum* pellium.
10 operimentum *ianthinarum* pellium. MS. *pro*, operimentum *hyacinthinarum* pellium.
11 operimentum *ianthinarum* pellium. MS. *pro*, operimentum *hyacinthinarum* pellium.
14 velamine *ianthinarum* pellium. MS. *pro*, velamine *hyacinthinarum* pellium.
25 velamen *ianthinum*. MS. *pro*, *hyacinthinum*.

CAP. 5.

21 In populo *tuo*. MS. H. C. G. *pro*, In populo *suo*.

CAP. 6.

5 non transibit *super* caput eius. MS. H. C. G. *pro*, transibit *per* caput eius.
12 *dies* separationis illius. MS. H. C. *pro*, *die* separationis illius.
14 *& offeret* oblationem. MS. H. C. G. *pro*, *vt offerat* oblationem.

CAP. 7.

2 familiarum *qui* erant. MS. *pro*, familiarum *quæ* erant.
5 In ministerio tabernaculi *testimonij*, & trades. MS. H. C. G. *pro*, in ministerio tabernaculi, & trades.
84 in *dedicationem* altaris. MS. *pro*, in *dedicatione* altaris.

CAP. 8.

19 de medio *filiorum Israel*. MS. H. C. G. *pro*, de medio *populi*.

CAP. 11.

1 quod cùm audisset *Dominus*, iratus est. MS. H. C. G. *pro*, quod cùm audisset, iratus est.
4 flagrauit desiderio sedens & flens. MS. H. C. G. *pro*, flagrauit desiderio *carnium* sedens & flens.
18 *&* comedetis carnes. MS. H. C. G. *pro*, comedetis carnes.
21 & ait Moyses, sexcenta millia. MS. H. C. G. *pro*, & ait Moyses *ad Dominum*, sexcenta millia.
24 de senibus *populi*. MS. H. C. G. *pro*, de senibus *Israel*.
34 populum qui desiderauerat. MS. H. C. G. *pro*, populum qui desiderauerat *carnes*.

CAP. 12.

8 loquar ei *&* palam. MS. H. *pro*, loquar ei palam.

CAP. 13.

28 *misisti* nos. MS. H. G. *pro*, *misistis* nos.
29 grandes *nimis* atque muratas. MS. H. C. G. *pro*, grandes atque muratas.

CAP. 14.

10 cunctis filijs Israel, MS. H. C. G. *pro*, cunctis *videntibus* filijs Israel.
24 *sed* seruum meum. MS. H. C. G. *pro*, seruum meum.

CAP. 15.

26 inter *vos*. MS. G. *pro*, inter *eos*.

CAP. 16.

13 de terra quæ lacte & melle manabat. MS. H. C. G. *pro*, de terra *Aegypti*, quæ lacte & melle manabat.
26 à tabernaculis *hominum istorum* impiorum. MS. H. C. G. *pro*, à tabernaculis impiorum.

CAP. 17.

12 omnes *periimus*. MS. H. C. G. *pro*, omnes *peribimus*.

CAP. 18.

9 *cedit* in sancta sanctorum. MS. *pro*, *cedet* in sancta sanctorum.
15 quicquid primum *erumpit*. MS. C. G. *pro*, quicquid primum *erumpet*.
20 nihil *possidebis*, nec *habebis* partem. MS. H. C. G. *pro*, nihil *possidebitis*, nec *habebitis* partem.

CAP. 19.

3 *tradetisq;* eam Eleazaro. MS. H. C. *pro*, *tradesq;* eam Eleazaro.

CAP. 20.

11 & iumenta *eius*. MS. H. C. G. *pro*, & iumenta.
16 *&* ecce in vrbe cades. MS. H. C. G. *pro*, ecce in vrbe cades.
20 non *transibis*. MS. H. C. G. *pro*, non *transibitis*.
23 ad Moysen pergat, inquit. MS. *pro*, ad Moysen *dicens* pergat, inquit.

CAP. 21.

18 profectique sunt. MS. H. C. G. hæc verba non legunt.
20 *de* Bamoth. MS. H. C. G. *pro*, Bamoth.

CAP. 22.

11 *abijcere* eum. MS. *pro*, *abigere* eum.
23 angelum *Domini* stantem. MS. H. C. G. *pro*, angelum stantem.
32 *verberasti* asinam tuam? MS. H. C. G. *pro*, *verberas* asinam tuam.
37 *vocarem* te. MS. C. *pro*, *vocarent* te.

CAP. 23.

13 *&* inde maledicito ei. MS. H. C. G. *pro*, inde maledicito ei.

CAP. 26.

16 *Heri*, ab hoc, familia Heritarum. MS. H. C. *pro*, *Her*, ab hoc, familia Heritarum.
62 *quia* non sunt recensiti. MS. H. C. G. *pro*, *qui*

CAP. 27.

14 in Cades *in deserto* Sin. MS. G. *pro*, in Cades *deserti* Sin.

CAP. 28.

28 per arietes *duas* (subaudi, decimas) H. C. G. *pro*, per arietes duos.

30 Hir-

30 hircum quoque *vnum*, qui mactatur. MS. H. C. G. *pro*, hircum quoque, qui mactatur.

CAP. 31.

26 *tolle* ſummam eorum. MS. H. C. G. *pro*, *tollite*.
26 & principes vulgi. MS. H. C. G. *pro*, & *omnes* principes vulgi.

CAP. 32.

28 familiarum *per* tribus Iſrael. MS. *pro*, familiarũ tribus Iſrael.
31 ſeruis *tuis* ita faciemus. MS. H. C. *pro*, ſeruis *ſuis* ita faciemus.
33 Og regis Baſan, terram eorum. MS. H. C. G. *pro*, Og regis Baſan, & terram eorum.

CAP. 34.

9 *Zephrona*. MS. H. C. G. *pro*, *Hebrona*.

CAP. 35.

19 vt apprehenderit eum, *interficiet*. MS. H. C. G. *pro*, vt apprehenderit eum, *interficietur*.
22 quòd ſi fortuitu, abſque odio. MS. H. G. *pro*, quòd ſi fortuitu & abſque odio.

CAP. 36.

10 vt fuerat imperatum. MS. *pro*, vt *ſibi* fuerat imperatum.

IN DEVTERONOMIO.

CAP. 1.

13 & quorum cõuerſatio. MS. *pro*, & *gnaros*, quorum conuerſatio.
19 & maximam quam vidiſtis. MS. H. C. G. *pro*, & maximam *ſolitudinem*, quam vidiſtis.

CAP. 2.

14 ad tranſitum *torrentis* Zarid. MS. H. C. *pro*, ad tranſitum Zarid.
14 omnis *generatio* hominum. MS. H. C. G. *pro*, omnis *congregatio* hominum.
20 quos Ammonitæ vocant *Zomzommim*. MS. H. *pro*, quos Ammonitæ vocant *Zomim*.
27 *tranſibo* per terram tuam. MS. H. C. *pro*, *tranſibimus* per terram tuam.
27 publica *gradiar* via. MS. H. C. G. *pro*, publica *gradiemur* via.
28 vende *mihi vt veſcar*. MS. H. C. G. *pro*, vende *nobis vt veſcamur*.
28 & ſic *bibam*, *tantum eſt mihi* concedas. MS. H. C. G. *pro*, & ſic *bibemus*, *tantum eſt nobis* concedas.
29 donec *veniam* ad Iordanem & *tranſeam*. MS. H. C. G. *pro*, *veniamus*, & *tranſeamus*.
30 cor illius, vt traderetur. MS. H. C. G. *pro*, cor illius, *ita* vt traderetur.
36 & oppido. MS. H. C. G. *pro*, oppido.

CAP. 3.

11 de ſtirpe gigantum monſtratur lectus. MS. H. C. G. *pro*, de ſtirpe gigantum, & monſtratur lectus.
13 Baſan *vocatur* terra gigantum. MS. *pro*, Baſan *vocabatur* terra gigantum.

CAP. 4.

7 Sicut Dominus Deus noſter. MS. H. C. *pro*, Sicut Deus noſter.
32 quo creauit Deus hominem. MS. H. G. *pro*, quo creauit *Dominus* Deus hominem.
33 vocem *Dei* loquentis. MS. H. C. G. *pro*, vocem *Domini* Dei loquentis.

CAP. 5.

11 nomen *Domini* Dei tui. MS. H. C. G. *pro*, nomẽ Dei tui.
14 & bos & aſinus. MS. H. C. *pro*, bos & aſinus.
14 ſeruus *tuus*, & ancilla tua. MS. H. C. G. *pro*, ſeruus & ancilla.
30 vade & dic eis. MS. H. C. G. *pro*, vade *ergo*, & dic eis.
33 & protelentur dies in terra, MS. H. *pro*, & protelentur dies *veſtri* in terra.

CAP. 6.

3 & obſerua vt facias, & bene ſit tibi. MS. H. C. *pro*, & obſerua vt facias *quæ præcepit tibi Dominus*, & bene ſit tibi.
5 & diliges Dominum. MS. H. C. G. *pro*, diliges Dominum.
11 *cunctarum* opum. MS. H. C. G. *pro*, *multarum* opum.
13 & illi ſeruies MS. H. C. *pro*, & illi *ſoli* ſeruies.

20 Dominus Deus noſter *vobis*. MS. H. C. *pro*, Dominus Deus noſter *nobis*.

CAP. 7.

1 Cùm introduxerit te. MS. H. *pro*, Cùm *verò* introduxerit te.
11 quæ ego *mando* tibi hodie. MS. H. C. G. *pro*, quę ego *mandabo* tibi hodie.

CAP. 8.

3 *viuat* homo. MS. *pro*, *viuit* homo.
16 ac probauit *te* ad extremum. MS. H. C. G. *pro*, ac probauit ad extremum.

CAP. 9.

1 tu *tranſgrederis* hodie. MS. H. C. G. *pro*, tu *tranſgredieris* hodie.
5 *ingrederis* vt poſſideas. MS. H. G. *pro*, *ingredieris* vt poſſideas.
7 in ſolitudine; ex eo die. MS. H. C. G. *pro*, in ſolitudine; & ex eo die.
9 vt acciperem tabulas lapideas. MS. H. G. *pro*, vt acciperem *duas* tabulas lapideas.

CAP. 10.

20 & ei ſeruies. MS. H. C. *pro*, & ei *ſoli* ſeruies. G.

CAP. 11.

8 *vt* poſſitis introire. MS. H. C. G. *pro*, & poſſitis introire.
10 ad quam *ingrederis* poſſidendam. MS. H. G. *pro*, ad quam *ingredieris* poſſidendam.
24 & *à* Libano, *à* flumine magno. MS. & Libano & flumine magno.

CAP. 12.

11 holocauſta *veſtra* & hoſtias. MS. H. C. G. *pro*, holocauſta & hoſtias.
18 tu & filius tuus, & filia *tua*. MS. H. C. G. *pro*, tu & filius tuus, & filia.
27 ſanguinem hoſtiarum *tuarum* fundes. MS. H. C. G. *pro*, ſanguinem hoſtiarum fundes.
29 ad quas *ingrederis* poſſidendas. MS. H. *pro*, ad quas *ingredieris* poſſidendas.

CAP. 15.

4 vt benedicat tibi Dominus in terra. MS. H. C. *pro*, vt benedicat tibi Dominus *Deus tuus* in terra.

CAP. 16.

6 *immolabis* phaſe. MS. H. C. G. *pro*, *immolabisq;* phaſe.
12 ac facies quæ præcepta ſunt. MS. H. C. G. *pro*, ac facies quæ *tibi* præcepta ſunt.

CAP. 17.

2 *cùm* reperti fuerint. MS. H. C. *pro*, *cumq;* reperti fuerint.

CAP. 18.

1 & hæreditatem cum Iſrael MS. H. C. G. *pro*, & hæreditatem cum *reliquo populo* Iſrael.
5 Nomini Domini ipſe & filij eius in ſempiternum. MS. H. C. G. *pro*, Nomini Domini *Dei tui* ipſe & filij eius in ſempiternum.

CAP. 19.

1 in vrbibus *earum*, & in ædibus. MS. H. C. G. *pro*, in vrbibus *eius*, & in ædibus.
11 odio habens proximum *ſuum*, inſidiatus fuerit. MS. H. C. G. *pro*, odio habens proximũ, inſidiatus fuerit.
13 & auferes *innoxium* ſanguinem. MS. H. C. G. *pro*, & auferes *noxium* ſanguinem.
21 & non miſereberis. MS. H. *pro*, non miſereberis.

CAP. 21.

5 & ad verbum eorum omne negotium, & quicquid. MS. H. C. G. *pro*, & ad verbum eorum omne negotium *pendet*, & quicquid.
6 & venient *omnes* maiores. MS. H. C. G. *pro*, & venient maiores.
15 *genuerintq;* ex eo liberos. MS. *pro*, *genueritq;* ex eo liberos.
19 & *educent* ad ſeniores. MS. H. C. G. *pro*, & *ducent* ad ſeniores.

CAP. 22.

19 dimittere *eam* omnibus diebus. MS. H. C. G. *pro*, dimittere omnibus diebus.

CAP. 23.

14 in medio caſtrorum *tuorum*. MS. H. C. *pro*, in medio caſtrorum.
20 ad quam *ingrederis* poſſidendam. MS. H. G. *pro* ad quam *ingredieris* poſſidendam.

CAP. 24.

9 *Memento* quæ fecerit Dominus Deus *tuus* Mariæ. MS. H. C. *pro*, *mementote* quæ fecerit Dominus Deus *veſter*.

CAP. 25.

7 ſuſcitare *nomen* fratris ſui. MS. H. C. G. *pro*, ſuſcitare *ſemen* fratris ſui.

CAP. 26.

3 iurauit *Dominus* patribus. MS. H. C. *pro*, iurauit patribus.
18 & Dominus elegit. MS. H. C. G. *pro*, *en* Dominus elegit.

CAP. 27.

10 quas ego præcipio tibi *hodie*. MS. H. C. G. *pro*, quas ego præcipio tibi.
12 ad benedicendum *populo* ſuper montem. MS. H. C. G. *pro*, ad benedicendum *Domino* ſuper montem.
15 qui *faciet* ſculptile. MS. H. C. G. *pro*, qui *facit* ſculptile.

CAP. 28.

7 qui *conſurgunt* aduerſum te. MS. H. *pro*, qui *conſurgent* aduerſum te.
13 conſtituet te Dominus in caput. MS. H. C. *pro*, conſtituet te Dominus *Deus tuus* in caput.
21 ad quam *ingrederis* poſſidendam. MS. H. C. G. *pro*, ad quam *ingredieris* poſſidendam.
25 ante hoſtes tuos: per vnam viam MS. H. C. G. *pro*, ante hoſtes tuos: & per vnam viam.
36 *ducet* te Dominus. MS. H. C. G. *pro*, *ducetq;* te Dominus.
48 quem *immittet* tibi Dominus. MS. H. C. G. *pro*, quem *emittet* tibi Dominus.

CAP. 29.

5 nec calceamenta pedum *tuorum*. MS. H. *pro*, nec calceamenta pedum *veſtrorum*.
11 & *aduena* qui tecum *moratur* in caſtris. MS. H. G. *pro*, & *aduenæ* qui tecum *morantur* in caſtris.
13 & ipſe ſit Deus tuus. MS. H. C. G. *pro*, & ipſe ſit *Dominus* Deus tuus.
29 vt faciamus vniuerſa *verba* legis huius. MS. H. C. G. *pro*, vt faciamus vniuerſa legis.

CAP. 30.

3 reducet Dominus Deus tuus captiuitatẽ tuã. MS. H. C. *pro*, Reducet *te* Dominus Deus tuus *de captiuitate tua*.
6 Dominum Deum tuũ *in* toto corde tuo. MS. H. C. G. *pro*, Dominum Deum tuum *ex* toto corde tuo.
16 ad quam *ingrederis* poſſidendam. MS. H. G. *pro*, ad quam *ingredieris* poſſidendam.
19 vitam & *mortem*. MS. H. C. G. *pro*, vitam & *bonum*.

CAP. 31.

4 *Deleuítque* eos. MS. H. C. G. *pro*, *Delebítque* eos.
13 & timeant Dominum Deum *veſtrum*. MS. H. C. G. *pro*, Dominum Deum *tuum*.
16 ad quam *ingreditur*. MS. H. G. *pro*, ad quam *ingredietur*.
22 ſcripſit *ergo* Moyſes canticum. MS. *pro*, ſcripſit *quoque* Moyſes canticum.
23 præcepitque Ioſue filio Nun. MS. H. C. *pro*, præcepitque *Dominus* Ioſue filio Nun. *Græcus legit*, & præcepit *Moyſes* Ioſue.

CAP. 32.

5 peccauerunt ei, non filij eius. MS. H. G. *pro*, peccauerunt ei, & non filij eius.
13 & ſugeret mel. MS. H. *pro*, *vt* ſugeret mel.
14 & ſanguinem vuæ *biberet* meraciſſimum. MS. H. *pro*, & ſanguinem vuæ *biberent* meraciſſimum.
30 quomodo *perſequatur* vnus mille. MS. *pro*, quomodo *perſequebatur* vnus mille.
35 retribuam in tempore MS. H. C. G. *pro*, retribuam *eis* in tempore.
46 quæ ſcripta ſunt legis huius. MS. H. C. G. *pro*, quæ ſcripta ſunt *in volumine* legis huius.

CAP. 33.

8 & doctrina tua viro ſancto tuo. MS. H. G. *pro*, & doctrina tua *à* viro ſancto tuo.

10 *holocauſtum* ſuper altare tuum. MS. H. G. *pro*, *holocauſta* ſuper altare tuum.

IN IOSVE.

CAP. 2.

7 ad *vada* Iordanis. MS. H. C. G. *pro*, ad *vadum* Iordanis.
13 *&* ſaluetis. MS. H. C. *pro*, *vt* ſaluetis.
19 & nos erimus *innoxij*. MS. H. C. G. *pro*, *alieni*.

CAP. 3.

4 vt procul videre poſſitis. MS. *pro*, vt procul *magis* videre poſſitis.
12 de tribubus Iſrael. MS. H. C. G. *pro*, de *duodecim* tribubus Iſrael.
13 qui portant arcam Domini Dei. MS. H. C. *pro*, arcam *fœderis* Domini Dei.
16 ab vrbe quæ vocatur *Adam*. MS. H. C. G. *pro*, *Edom*.

CAP. 4.

9 arcam fœderis, & ſunt. MS. H. C. *pro*, arcam fœderis *Domini*, & ſunt.
10 *vt* dixerat ei Moyſes. MS. H. C. G. *pro*, *&* dixerat ei Moyſes.
16 arcam fœderis vt aſcendant. MS. H. C. G. *pro*, arcam fœderis *Domini* vt aſcendant.
11 die altero azymos panes. MS. H. C. G. *pro*, die altero, *&* azymos panes.

CAP. 6.

9 omniſque præcederet *armatus* exercitus. MS. H. C. G. *pro*, omniſque *populus* præcederet armati exercitus.
18 ne de his quæ præcepta ſunt quippiam contingatis. MS. *pro*, ne de his quæ præcepta ſunt *vobis*, quippiam contingatis.

CAP. 8.

8 Cúmque ceperitis *vrbem*, ſuccendite eam. MS. H. C. G.
12 inter *Beth-el* & Hai. MS. H. C. *pro*, *Bethauen* & Hai.
31 & obtulit ſuper eo *holocauſta* Domino. MS. H. C. G. *pro*, *holocauſtum*.
33 & maiores natu. MS. H. C. G. *pro*, *& omnes* maiores natu.
34 quæ ſcripta *erant* in legis volumine. MS. *pro*, *fuerant*.

CAP. 9.

4 & callidè cogitantes. MS. H. C. G.
18 contra principes, qui reſponderunt eis. H. C. G. *pro*, contra principes *Iſrael*, qui reſponderunt eis.
20 ſi peccauerimus *eis*. MS. H. C. G.

CAP. 10.

7 *viriq;* fortiſſimi. MS. H. C. *pro*, *viri* fortiſſimi.
8 nullus ex eis tibi reſiſtere poterit. MS. H. C. G. *pro*, nullus *enim* ex eis tibi reſiſtere poterit.
17 in ſpelunca Maceda. MS. H. C. G. *pro*, in ſpelunca *vrbis* Maceda.
23 & *eduxerunt* ad eum. MS. H. G. *pro*, *adduxerunt* ad eum.
23 Cumque *educti* eſſent ad eum. MS. H. G. *pro*, *adducti*.
25 aduerſum quos *dimicatis*. MS. H. C. *pro*, *dimicabitis*.
32 In manus Iſrael. MS. H. C. G. *pro*, in manus *filiorum* Iſrael.

CAP. 11.

7 & omnis exercitus cum eo. MS. H. C. G. *pro*, & omnis exercitus *eius* cum eo.
11 ipſamque vrbem *combuſsit* incendio. MS. H. C. G. *pro*, *peremit*.
19 Non fuit ciuitas, quæ ſe traderet. MS. H. C. *pro*, non ciuitas quæ ſe *non* traderet.

CAP. 12.

3 quæ ſubiacet *Aſedoth Phiſga*. MS. H. G. *pro*, quę ſubiacet *Aſeroth vſque Phaſga*.
5 & dimidiæ partis Galaad, terminos. MS. H. C. *pro*, & dimidiæ partis Galaad *ad* terminos.
5 *terminum* Sehon regis Heſebon. MS. H. C. *pro*, *terminos*.
7 vſque ad montem cuius pars aſcendit. MS. H. C. G. *pro*, vſque ad montem *Libani*, cuius pars aſcendit.
8 In *Aſedoth* & in ſolitudine. MS. G. H. *pro*, *Aſeroth*.
17 rex Taphua vnus, rex *Hepher* vnus. MS. H. C. G. *pro*, *Opher*.
18 rex Aphec vnus, rex *Laſaron* vnus. MS. H. C. *pro*, *Saron*.
19 rex *Madon* vnus. MS. H. C. *pro*, *Madan*.
20 rex *Semeron Moron* vnus. MS. H. C. *pro*, *Samerõ*.

CAP. 13.

6 Omnium qui *habitant* in monte. MS. H. C. G. *pro*, *habitabant*.
16 quæ ducit Medaba Heſebon. MS. H. C. *pro*, Medaba *&* Heſebon.
17 cunctoſque viculos *eius* qui ſunt. MS. H. C. *pro*, *earum*.
21 & *Reba* duces Sehon. MS. H. C. *pro*, & *Rebec*.
26 & ab Heſebon vſque *Ramath*. MS. H. C. *pro*, *Ramoth*.
28 per familias ſuas, ciuitates. MS. H. C. *pro*, per familias ſuas *&* ciuitates.

CAP. 14.

2 & dimidię tribui: duabus enim. MS. H. C. G. *pro*, & dimidiæ tribui *Manaſſe*: duabus enim.
4 ſed in eorum *ſucceſſerunt* locum. MS. *pro*, *ſucceſſerant*.

CAP. 15.

1 à termino Edom deſertum Sin. MS. H. à termino Edom *vſque ad* deſertum Sin.
3 & circuiens *Carcaa*. MS. H. *pro*, *Cariathaa*.
8 Aſcenditque per *vallem* filij Ennom. MS. *pro*, *conuallem*.

CAP. 17.

4 deditque *eis* iuxta imperium. MS. H. C. G.
12 habitare in terra *iſta*. MS. H. C. G. *pro*, *ſua*.
14 quare dediſti mihi poſſeſſionem ſortis. MS. H. C. G. *pro*, quare dediſti mihi *terram in* poſſeſſionem ſortis.
17 ad domum Ioſeph, Ephraim & Manaſſe. MS. H. C. G. *pro*, ad domum Ioſeph *&* Ephraim & Manaſſe.

CAP. 18.

2 *Remanſerunt* autem filiorum. MS. *pro*, *Remanſerant* autem filiorum.
4 iuxta *terminum* vniuſcuiuſque multitudinis. MS. *pro*, *numerum* vniuſcuiuſque multitud.
8 vt hic coram Domino in Silo. MS. H. C. G. *pro*, vt hic coram Domino *Deo veſtro* in Silo.
13 deſcenditque in *Ataroth Addar*. MS. H. G. *pro*, *Aſtaroth Addar*.

CAP. 19.

9 in medio hæreditatis *eorũ*. MS. H. C. G. *pro*, *eius*.
10 terminus poſſeſſionis *eorum* vſque *Sarid*. MS. H. C. G. *pro*, terminus poſſeſſionis *filiorum Zabulon* vſque *Sarith*.
11 de Mari & *Merala*. MS. H. G. *pro*, *Medalaa*.
15 & *Semeron* & *Iedala*, & Beth-lehem. MS. *pro*, & *Semron* & *Iedaba*, & Bethlehem. H. legit, *Simron* & *Idalah*. G. legit, *Iedala*.
19 & *Seon*, & *Anaharath*. MS. H. *pro*, & *Senon*, & *Naaroth*.
33 & Elõ *in Saananim*. MS. H. *pro*, & Elõ *Sannanim*.
34 contra occidentem *in* Azanoth-thabor. MS. H. G. *pro*, *&* Azanoth-thabor.
46 & aquæ *Iercon*. MS. *pro*, & aquæ *Hiercon*.

CAP. 21.

5 & *dimidia tribu* Manaſſe. MS. H. C. G. *pro*, *dimidiæ tribus*.
14 & Iether & *Eſthemoa*. MS. H. C. *pro*, *Iſtimon*.
30 *Meſſal* & Abdon. MS. *pro*, *Maſan*.

CAP. 22.

7 ad occidentalem plagam. MS. H. C. G. *pro*, ad occidentalem *eius* plagam.
17 macula huius ſceleris in *nobis* permanet. MS. H. C. G. *pro*, *vobis*.
21 & *dimidia* tribus Manaſſe. MS. H. G. *pro*, *dimidiæ*.

CAP. 23.

13 iam *nunc* ſcitote. MS. *pro*, *tunc*.

CAP. 24.

17 de terra Ægypti, de domo ſeruitutis. MS. H. C. G. *pro*, de terra Ægypti, *&* de domo ſeruitutis.

IN LIBRO IVDICVM.

CAP. 1.

27 & *Tanach* cum viculis ſuis. MS. H. C. G. *pro*, *Canath*.
30 habitatores *Cetron*. MS. G. H. *pro*, *Cethron*.
35 quod interpretatur *teſtaceo*. MS. *pro*, *teſtatio*.

CAP. 2.

9 in *Thamnath-hares* in monte Ephraim. H. G. *pro*, in *Thamnathſare* in monte Ephraim.
10 qui non *nouerant* Dominum. MS. *pro*, *nouerunt*.
12 *Deoſq;* populorũ qui habitabant. MS. *pro*, *Deos quoque* populorum qui habitabant.

CAP. 3.

3 qui *habitabant* in monte Libano. MS. C. *pro*, *habitabat* in monte Libano.
30 & quieuit terra octoginta annis. poſt hunc. MS. H. C. G. *pro*, octoginta annis *à præſijs*. poſt hunc. &c.

CAP. 4.

18 intra ad me domine mi, *intra* ne timeas. MS. H. C. G.

CAP. 5.

10 ſuper nitentes *aſinas*. MS. H. C. *pro*, *aſinos*.
10 & *ſedetis ſuper iudicium*. alia legunt, *ſedetis in iudicio*. *pro*, *ſedetis ſuprain iudicio*. priorem lectionem ſequuntur. H. & C. poſteriorem G.
11 ibi narrentur iuſtitiæ Domini, clementia in fortes Iſrael. MS. H. G. *pro*, iuſtitiæ Domini, *&* clementia in fortes Iſrael.
19 reges Chanaã in *Thanach*. MS. H. C. *pro*, *Thane*.
24 & benedicatur in Tabernaculo. MS. H. C. G. *pro*, in Tabernaculo *ſuo*.

CAP. 6.

13 Cur apprehenderunt nos. MS. *pro*, Cur *ergo* apprehenderunt nos.
36 ſi ſaluum *facies* per manum meam. MS. *pro*, ſi ſaluum *facis* per manum meam.
36 per manum meam Iſrael. MS. H. C. G. *pro*, per manum meam *populum* Iſrael.

CAP. 7.

4 quem ire prohibuero, *ipſe* reuertatur. MS. H. C. G. *pro*, quem ire prohibuero, reuertatur.
5 qui lingua lambuerint aquas. MS. H. C. G. *pro*, qui *manu &* lingua lambuerint aquas.
12 Cameli *quoque* innumerabiles erant. MS. G. *pro*, *autem*.
22 fugientes vſque ad *Beth-ſeta*. MS. H. C. G. *pro*, *Bethſeca*.

CAP. 9.

1 domus patris *matris* ſuæ. MS. H. C. *pro*, domus patris *matriſq;* ſuæ.
28 quis eſt Abimelech. MS. H. C. *pro*, quis eſt *iſte* Abimelech.
39 *ſpectante* Sichimorum populo. MS. H. C. G. *pro*, *expectante* Sichimorum populo.

CAP. 11.

18 venitque *contra* orientalem plagam. MS. *pro*, venitque *ad* orientalem plagam.

CAP. 12.

1 igitur incendemus *te*, & domum tuam. MS. H. C. G. *pro*, igitur incendemus domum tuã.
4 cunctis viris Galaad. MS. H. C. G. *pro*, cunctis viris *de* Galaad.
11 cui ſucceſſit *Elon* Zabulonites. MS. H. C. G. *pro*, cui ſucceſſit *Abialon* Zabulonites.

CAP. 13.

15 *dixitq;* Manue ad angelum Domini. MS. H. C. G. *pro*, *dixit itaque* Manue ad angelũ Domini.
20 Quod cùm *vidiſſent* Manue. MS. H. C. G. *pro*, Quod cùm *vidiſſet* Manue.

CAP. 16.

4 quæ *habitabat* in valle Sorec. MS. *pro*, *habitauit*.
13 oſtende quo vinciri debeas. Si, inquit. MS. *pro*, oſtende quo vinciri debeas. *Cui reſpondit Sampſon*, Si, inquit.
28 Domine Deus memẽto mei. MS. H. C. G. *pro*, Domine Deus *meus*, memento mei.

CAP. 17.

7 fuit quoque alter adoleſcens. MS. H. C. G. *pro*, fuit quoque *in tempore illo* alter adoleſcens.

CAP. 18.

9 & *aſcendamus* ad eos. MS. H. C. G. *pro*, *eamus*.
13 *&* inde tranſierunt. MS. H. C. G.
30 filium *Gerſon* filij Moyſi. MS. H. C. G. *pro*, *Gerſan* filij Moyſi.

CAP. 19.

10 ſed ſtatim *ſurrexit* & venit. MS. H. C. G. *pro*, ſed ſtatim *perrexit* & venit.
28 ſurge *&* ambulemus. MS. H. C. G. *pro*, *vt*.

CAP. 20.

8 ſtansque omnis populus, quaſi vnius hominis

nis. MS. H. C. G. *pro*, ſtanſque omnis populus, & quaſi vnius hominis.
23 & dicerent, *debeo* vltra procedere. MS. H. C. G. *pro*, & dicerent, *debemus* vltra procedere.
23 contra filios Beniamin fratres *meos*. MS. H. C. G. *pro*, contra filios Beniamin fratres *noſtros*.
40 *&* viderunt. MS. H. C. G. *pro*, *vt* viderunt.

CAP. 21.

1 *Iurauerunt* quoque filij Iſrael. MS. *pro*, *Iurauerant* quoque filij Iſrael.
11 quæ cognouerunt viros, interficite. Inuentæque ſunt. MS. H. C. G. *pro*, quæ cognouerũt viros, interficite; *virgines autem reſeruate*. Inuentæque ſunt, &c.
13 vt *eos* ſuſciperent in pace. MS. H. C. G. *pro*, *eas*.

IN RVTH.

CAP. I.

13 Nolite quæſo filiæ mi: quia veſtra anguſtia. MS. H. G. *pro*, Nolite quæſo filiæ mi *facere hoc*: quia veſtra anguſtia.

CAP. 2.

9 de quibus & pueri bibunt. MS. H. C. G. *pro*, de quibus & pueri *mei* bibunt.
13 quæ ait, *inueniam* gratiam. MS. H. G. *pro*, *inueni*.

CAP. 4.

3 partem agri fratris noſtri Elimelech *vendit* Noemi. MS. C. G. *pro*, *vendet*. Hebraicè, *vendidit*.
7 & dabat *proximo* ſuo. MS. H. *pro*, *propinquo*.
15 qui te *diligit*. MS. H. G. *pro*, qui te *diliget*.
19 Eſron genuit *Ram*; *Ram* genuit Aminadab. MS. H. C. G. *pro*, Eſron genuit *Aram*; *Aram*.

IN I. REGVM.

CAP. I.

24 & *vno modio* farinæ. MS. H. C. G. *pro*, & *tribus modijs* farinæ.
26 & ait, obſecro mi Domine. MS. H. C. *pro*, & ait *Anna*, obſecro mi Domine.
26 viuit anima tua *domine*, ego ſum. MS. H. C.

CAP. 2.

1 cornu meum in *Domino*: dilatatum eſt. MS. H. C. *pro*, cornu meum in *Deo meo*: dilatatũ eſt.
5 *Saturati* prius, pro panibus ſe locauerunt. MS. H. C. *pro*, *Repleti* prius, pro panibus, &c.
9 quia non in fortitudine roborabitur vir. MS. H. *pro*, quia non in fortitudine *ſua* roborabitur vir.
27 cùm *eſſent* in Ægypto. MS. H. C. G. *pro*, *eſſet*.
29 Quare calce *abijcitis* victimam meam. MS. *pro*, Quare calce *abieciſtis* victimam meam.

CAP. 3.

2 Heli iacebat in *loco* ſuo. MS. H. C. G. *pro*, Heli iacebat in *lectulo* ſuo.
5 Non vocaui: reuertere. MS. H. C. *pro*, Non vocaui *te fili*: reuertere. Græci legunt, Non vocaui *te*, reuertere.
10 loquere, quia audit ſeruus tuus. MS. H. C. *pro*, loquere *domine*, quia audit ſeruus tuus.

CAP. 4.

13 contra viam *ſpectans*. MS. H. C. G. *pro*, *expectãs*.
13 erat *enim* cor eius pauens. MS. G. *pro*, *autem*.
20 dixerunt ei *quæ* ſtabant. MS. H. C. G. *pro*, *qui*.
22 *&* ait, tranſlata eſt. MS. H. C. G.

CAP. 5.

11 *vt* reuertatur. MS. *pro*, *&* reuertatur.
11 *&* non interficiat. MS. H. C. G. *pro*, *vt* non.

CAP. 6.

2 & vocauerunt Philiſtijm. MS. H. C. G. *pro*, & *poſt hæc* vocauerunt Philiſthijm.
19 percuſſit autem de viris Bethſamitibus. MS. H. C. G. *pro*, percuſſit autem *Dominus* de viris Bethſamitibus.
21 & *ducite* eam ad vos. MS. *pro*, *reducite*. H. *aſcendere facite*. G *reducite*.

CAP. 7.

1 in domum *Abi-nadab* in Gabaa. MS. H. C. G. *pro*, in domum *Aminadab*.
2 ex qua die manſit arca in Cariathiarim. MS. H. C. G. *pro*, ex qua die manſit arca *Domini* in.
3 de medio veſtri, & Aſtaroth. MS. H. C. G. *pro*, de medio veſtri *Baalim* & Aſtaroth.
11 Egreſſique *viri* Iſrael. MS. H. G. *pro*, *filij*.
12 & vocauit nomen *eius* lapis-adiutorij. MS. H. C. G. *pro*, & vocauit nomen *loci illius*.
15 *Iudicauit* quoque Samuel. MS. H. C. G. *pro*, *Iudicabat* quoque Samuel.

CAP. 8.

1 poſuit filios ſuos iudices Iſrael. MS. H. C. G. *pro*, poſuit filios ſuos iudices *in* Iſrael.
17 greges veſtros addecimabit. MS. H. C. *pro*, greges *quoque* veſtros addecimabit.

CAP. 9.

1 filius Abiel, filij *Seror*. MS. H. C. G. *pro Seor*.
1 filij *Bechorath*, filij Aphia. MS. H. C. G. *pro*, filij *Bechor*, filij Aphia.
5 ad puerum *ſuum*, qui erat cum eo. MS. H. C. G.
12 eſt hodie *populo* in excelſo. MS. H. C. G. *pro*, eſt hodie *populi* in excelſo.
13 quia *benedicit* hoſtiæ. MS. G. C. *pro*, *benedicet*.
13 & deinceps *comedunt* qui vocati ſunt. MS. C. G. *pro*, & deinceps *comedent*.
14 cumque *illi* ambularent. MS. H. C. G.
26 & iã eluceſceret. MS. *pro*, & iam *dies* luceſceret.

CAP. 10.

2 *Cum* abieris hodie à me. MS. H. C. G. *pro*, *Cumq;*.
3 inuenient te *ibi* tres viri. MS. H. C. G.
21 & non eſt inuentus, & conſuluerunt. MS. H. C. G. *pro*, & non eſt inuentus *illic*, & conſ.
22 ille *verò* diſſimulabat ſe audire. MS. *pro*, ille *enim* diſſimulabat ſe audire.

CAP. 12.

6 de terra Ægypti. Nunc ergo. MS. H. C. G. *pro*, de terra Aegypti *adeſt*. Nunc ergo.
7 quas fecit vobiſcum. MS. H. C. G. *pro*, quas fecit *Dominus* vobiſcum.
24 in veritate ex toto corde veſtro. MS. H. C. *pro*, in veritate, *&* ex toto corde veſtro.
24 quæ in vobis geſſerit. Quod ſi. MS. H. C. *pro*, quæ in vobis geſſerit *Dominus*. Quod ſi.

CAP. 13.

4 clamauit *autem* populus. MS. G. *pro*, *ergo*.
7 tranſierunt Iordanem terram Gad & Galaad. MS. H. *pro*, tranſierunt Iordanem, *in* terram Gad, & Galaad.
17 contra viã *Ephra*. MS. *pro*, contra viã *Ephraim*. H. C. עפרה.
17 ad terram *Sual*. MS. H. *pro*, *Saul*.

CAP. 14.

2 quæ erat in *Magron*. MS. H. C. *pro*, quæ erat in *agro Gabaa*. G. μαγδών.
7 perge quò cupis, ero tecum. MS. H. C. G. *pro*, perge quo cupis *&* ero tecum.
10 aſcendamus quia tradidit eos. MS. H. C. G. *pro*, aſcendamus *ad eos*, quia tradidit eos.
10 *&* hoc erit nobis ſignum. MS. H. C.
15 in caſtris, per agros. MS. H. C. *pro*, in caſtris *&* per agros.
19 & clarius *reboabat*. MS. *pro*, *reſonabat*.
21 vt eſſent cum Iſraele, qui erat cum Saul. MS. H. C. G. *pro*, vt eſſent cum Iſrael, *& his qui* erant cum Saul.
35 cœpit ędificare altare *Domini*. MS. *pro*, *Domino*.

CAP. 15.

9 quicquid *verò* vile fuerit. MS. G. *pro*, *ergo*.
18 & *pugna contra* eos. MS. G. *pro*, *pugnabis*. H. C.
23 abiecit te, ne ſis rex. MS. H. *pro*, abiecit te *Dominus*, ne ſis rex.
32 Agag pinguiſſimus. Et dixit Agag. MS. H. C. *pro*, Agag pinguiſſimus *tremens*. Et dixit.
34 in Gabaa *Saulis*. MS. H. C.

CAP. 16.

7 *&* dixit Dominus. MS. H. C. G.
16 Iubeat dominus noſter, & ſerui tui. MS. H. C. G. *pro*, Iubeat noſter rex, & ſerui tui.
23 ſpiritus Dei arripiebat Saul. MS. H. *pro*, ſpiritus Dei *malus* arripiebat Saul. G.

CAP. 17.

1 conuenerunt in *Socho* Iudæ. MS. H. C. G. *pro*, conuenerunt in *Sochot* Iudæ.
26 qui exprobrauit *acies* Dei viuentis. MS. H. C. *pro*, qui exprobrauit *aciem* Dei viuentis.
36 *quia* auſus eſt. MS. H. C. *pro*, *qui* auſus eſt.
42 cumque inſpexiſſet Philiſtæus. MS. H. C. G. *pro*, cumque inſpexiſſet *eum* Philiſtæus.
45 quibus exprobraſti hodie, dabit te Dominus. MS. H. C. *pro*, quibus exprobraſti hodie *&* dabit te Dominus.
48 & *cucurrit* ad pugnam. MS. H. C. *pro*, *occurrit*.
49 & funda iecit, & percuſſit. MS. H. G. *pro*, & funda iecit, & *circumducens* percuſſit.
49 percuſſit *Philiſthæum* in fronte. MS. H. C. G. *pro*, percuſſit *eum* in fronte.
53 perſecuti *ſuer.nt* Philiſtæos. MS. *pro*, *ſunt*.
55 principem militiæ, de qua ſtirpe. MS. H. C. G. *pro*, principem militiæ *ſuæ*, de qua ſtirpe.
55 Deſcendit hic adoleſcens *Abner*? MS. H. C. G.
57 habentem in manu, & ait. MS. *pro*, habentem in manu *ſua*, & ait.

CAP. 18.

16 ipſe *enim* ingrediebatur. MS. G. *pro*, ipſe *autem*.
17 Non ſit manus mea in *eum*. MS. G. *pro*, *eo*.
20 Dilexit autem Michol *filia* Saul *altera Dauid*. MS. H. C. G. *pro*, Dilexit autẽ *Dauid* Michol *filiam* Saul *alteram*.
30 quam omnes *ſerui* Saul. MS. H. C. G. *pro*, *viri*.

CAP. 19.

3 vbicumque *fueris*. MS. H. C. G. *pro*, *fuerit*.
4 Ne *peccet* rex in ſeruum *ſuum* Dauid. MS. H. C. G. *pro*, Ne *pecces* rex in ſeruum *tuum* Dauid.
11 ſatellites ſuos in domum Dauid. MS. H. C. G. *pro*, ſatellites ſuos *nocte* in domum Dauid.
17 locutus eſt mihi, dimitte me. MS. H. C. G. *pro*, locutus eſt mihi *dicens*, dimitte me.
20 ſpiritus Domini *ſuper nuntios Saul*. MS. H. C. G. *pro*, ſpiritus Dei *in illis*.
23 & *ambulabat* ingrediens. MS. *pro*, & *ambulauit*.

CAP. 20.

2 Abſit, non morieris. MS. H. C. *pro*, abſit *à te*, non.
2 celauit me pater meus. MS. *pro*, celauit *à* me pater meus.
2 nequaquam erit iſtud. MS. H. C. G. *pro*, nequaquam *enim* erit iſtud.
10 pater tuus dure. & ait. MS. H. C. G. *pro*, pater tuus dure *de me*. & ait.
11 & egrediamur in agrum. MS. H. C. G. *pro*, & egrediamur *foras* in agrum.
13 & hæc *addat*. MS. H. C. *pro*, & hæc *augeat*.
29 quoniam ſacrificium ſolenne eſt in ciuitate, vnus. MS. H. C. G. *pro*, quoniam ſacrificium ſolenne eſt in ciuitate *mea*, vnus.
33 vt *interficeret* Dauid, MS. H. C. G. *pro*, vt *interficeretur* Dauid.

CAP. 21.

2 Nam & pueris condixi. MS. H. C. G. *pro*, Nam & pueris *meis* condixi.
8 aut gladium? quia gladium meũ. MS. H. C. G. *pro*, aut gladium *da mihi*, quia gladiũ meũ.
9 ecce gladius Goliath. MS. H. C. G. *pro*, ecce *hic* gladius Goliath.
11 *ad eum*, nunquid non iſte. MS. H. C. G.
12 poſuit *ergo* Dauid. MS. *pro*, poſuit *autem*.
13 os ſuum coram *eis*. MS. H. C. G. *pro*, *Achis*.
15 *hiccine ingredietur* domum meam. MS. H. C. G. *pro*, *dimittite illum hinc, ne ingrediatur* domum meam.

CAP. 22.

9 filium Achitob, qui conſuluit. MS. H. C. *pro*, filium Achitob *ſacerdotem*, qui conſuluit.
12 & ait Saul, audi fili. MS. H. C. *pro*, & ait Saul *ad Achimelech*, audi fili.
17 ſcientes quòd fugiſſet, non indicauerunt mihi. MS. *pro*, ſcientes quòd fugiſſet, *&* non indicauerunt mihi. H. C. G.
18 & irrue in ſacerdotes: conuerſuſque. MS. H. C. G. *pro*, & irrue in ſacerdotes *Domini*: conuerſuſque.
22 ſciebam in die illa. MS. H. C. G. *pro*, ſciebam *enim* in die illa.
22 omnium animarum *domus* patris mei. MS. H. C. G.

CAP. 23.

12 Dixitque Dauid. MS. H. C. G. *pro*, Dixitque *rurſum* Dauid.
19 Nonne Dauid latitat. MS. H. C. *pro*, Nonne *ecce* Dauid latitat.
22 vel quis viderit eum ibi: recogitat enim. MS. H. C. *pro*, vel quis viderit eum ibi *vbi dixiſtis*: recogitat enim.
26 Ibat Saul ad latus montis. MS. H. C. *pro*, Ibat Saul *& viri eius* ad latus montis.

CAP. 24.

8 viros ſuos ſermonibus, & non permiſit.

MS. H. C. G. *pro*, viros suos sermonibus *istis*, & non permisit.
14 ab impiis *egreditur* impietas. MS. *pro*, *egredietur*.
19 & tu indicasti hodie. MS. H. C. G. *pro*, & tu indicasti *mihi* hodie.
20 *dimittit* eum in via bona? MS. *pro*, *dimittet* eum.

CAP. 25.

1 & planxerunt eum, & sepelierunt. MS. H. C. G. *pro*, & planxerũt eum *nimis*, & sepelierũt.
4 Cùm *ergo* audisset. MS. *pro*, Cùm *autem*.
6 & dicetis. MS. *pro*, & *sic* dicetis. H.
7 pastores tui, qui erant. MS. H. C. G. *pro*, pastores tui *greges tuos*, qui erant.
12 omnia verba quæ dixerat. tunc ait. MS. H. C. G. *pro*, omnia verba quę dixerat *Nabal*. tunc
13 Tunc ait Dauid *viris* suis. MS. H. C. G. *pro*, Tũc ait Dauid *pueris* suis.
19 præcedite me, ecce ego post tergum. MS. H. C. *pro*, prędcedite me, *&* ecce ego post tergũ.
29 persequens te, *&* quærens animam tuam. MS. G. *pro*, *vel* quærens.
30 omnia quæ locutus est. MS. H. C. G. *pro*, omnia *hæc*, quæ locutus est.
36 venit *ergo* Abigail. MS. *pro*, venit *autem*.

CAP. 26.

4 & didicit quòd venisset certissimè. MS. H. C. *pro*, & didicit quòd *illuc* venisset certissimè.
12 qui erat ad caput *Saul*. MS. H. C. *pro*, qui erat ad caput *eius*.
19 *quia* eiecerunt me hodie. MS. H. C. G. *pro*, *qui*.
23 Dominus autem *retribuat* vnicuique. MS. *pro*, Dominus autem *retribuet* vnicuique.

CAP. 27.

1 *&* desperet Saul. MS. H. C. G. *pro*, *vt* desperet.
3 *Dauid*, & duæ vxores eius. MS. H. C. G.
9 omnem terram, nec relinquebat. MS. H. C. G. *pro*, omnem terram *illorum*, nec relinquebat.

CAP. 28.

19 cras *enim* tu, & filij tui. MS. *pro*, cras *autem* tu.
20 extimuerat enim *valde* verba Samuelis. MS. H. C. G. *pro*, extimuerat enim verba Samuelis.
21 mulier illa ad Saul, *& vidit*: cõturbatus enim. MS. H. C. G. *pro*, mulier illa ad Saul: cont.

CAP. 29.

3 *dixerant* principes Philisthijm; quid sibi. MS. H. C. G. *pro*, *dixerũt q3* principes Philisthijm *ad Achis*; quid sibi.

CAP. 30.

8 Dixitque ei, persequere. MS. H. C. *pro*, Dixitque ei *Dominus*, persequere.
10 & quadringenti viri: subsstiterant enim. MS. H. C. G. *pro*, & quadringẽti viri *cum eo*: subsstiterant enim.
16 qui cùm *duxisset* eum. MS. H. C. G. *pro*, qui cùm *dixisset* eum.
17 nisi quadringenti viri adolescentes. MS. H. C. G. *pro*, nisi *tantum* quadringenti viri.
19 Nec defuit *quicquam* à paruo. MS. *pro*, *quisquã*.
30 & qui in *Harama*, & qui in lacu Asan. MS. *pro*, *Rama*. H. C. *Horma*. G. *Erma*.

CAP. 31.

4 Arripuit itaque Saul gladium, & irruit super eum. MS. H. C. *pro*, Arripuit itaque Saul gladium *suum*, & irruit super eum.
7 & filij eius. MS. H. C. G. *pro*, & *tres* filij eius.
9 in *templo* idolorum *suorum*. MS. H. C. *pro*, in *tẽplis* idolorũ. Græci quoque addunt, *suorũ*.
12 veneruntque Iabes-galaad. MS. H. C. G. *pro*, veneruntque *viri* Iabes-galaad.
12 & combusserunt ea *ibi*. MS. H C. G. *pro*, & cõbusserunt ea *igni*.

IN II. LIBRO REGVM.

CAP. 1.

23 & decori in vita sua. MS. H. *pro*, & decori *valde* in vita sua.

CAP. 2.

5 Benedicti vos Domino. MS. H. *pro*, Benedicti vos *à* Domino.
6 *sed* & ego reddam gratiam. MS.
9 & super *Assuri*. H. C. G. *pro*, & super *Gessuri*.
24 ex aduerso vallis itineris deserti. MS. H. C. G. *pro*, ex aduerso vallis, *&* itineris deserti.
31 trecentos sexaginta *viros*, qui & mortui sunt. MS. H. C. G.

CAP. 3.

13 antequam adduxeris Michol. MS. H. C. G. *pro*, antequam adduxeris *mihi* Michol.
25 quoniam ad hoc venit vt deciperet te. MS. H. C. G. *pro*, quoniam ad hoc venit *ad te*, vt deciperet te.
32 leuauit rex vocem suam. MS. H. C. G. *pro*, leuauit rex *Dauid* vocem suam.
33 plangensque rex Abner, ait. MS. H. C. G. *pro*, plangensque rex *& lugens* Abner, ait.

CAP. 4.

6 Ingressi sunt autem domum, assumentes spicas tritici. MS. H C. *pro*, ingressi sunt autem domum *latenter*, assumentes spicas tritici.

CAP. 5.

8 & tetigisset domatum fistulas, & cæcos & claudos odientes. MS. H. C. G. *pro*, & tetigisset domatũ fistulas, & *abstulissset* cęcos & claud.
23 Non ascendas, sed gira. MS. H. C. *pro*, Non ascendas *contra eos*, sed gira.

CAP. 6.

4 præcedebat arcam, Dauid autem. MS. H. C. G. *pro*, præcedebat arcam *Dei*, Dauid autem.
6 Postquam autem venerunt ad *Aream-Nachon*. MS. H. G. *pro*, *aream Nachor*.
18 Cumque complesset offerens *holocaustum* & pacifica, MS. H. C. *pro*, *holocausta* & pacifica.

CAP. 7.

6 Quia eduxi *filios* Israel. MS. H. C. G.
23 *gentibus & dijs eius*. MS. H. C. *pro*, *gentem & deum eius*. Græci quoque in plurali legunt, *gentes*.
26 atque dicatur, Dominus exercituum. MS. H. C. G. *pro*, atque dicatur Dominus *Deus* exercituum.
29 *&* benedictione tua benedicetur. MS. H. C. G.

CAP. 8.

13 cæsis decem & octo millibus. H. C. G.

CAP. 10.

3 & non ideo vt inuestigaret. MS. H. C. G. *pro*, & non ideo vt *te* inuestigaret.
9 elegit ex omnibus. MS. H. C. G. *pro*, elegit *sibi* ex omnibus.
17 & pugnauerunt contra *eum*. MS. H. C. G. *pro*, contra *Israel*.
19 timueruntque Syri auxilium præbere *vltrà* filijs Ammon. H. C. G.

CAP. 11.

1 Factum est *ergo* vertente anno. MS. *pro*, *autem*.
2 accidit vt surgeret Dauid. MS. *pro*, accidit *quadam die* vt surgeret Dauid. H. C. *ad tempus ipsius vesperæ*. G. *in tempore meridiano*.
11 arca & Israel, & Iuda. MS. H. G. *pro*, arca *Dei* & Israel, & Iuda.
12 Mansit *autem* Vrias in Ierusalem. MS. H. C. G.
21 Abimelech filium *Ieroboseth*. MS. H. C. *pro*, Abimelech filium *Hierobaal*.

CAP. 12.

15 quem *pepererat* vxor. MS. *pro*, quẽ *peperit* vxor.
19 Cùm ergo Dauid *vidisset* seruos. MS. H. C. G. *pro*, Cùm ergo Dauid *audisset* seruos.
20 cumque mutasset *vestes*. MS. H. *pro*, *vestem*.

CAP. 13.

2 & deperiret in eam, ita vt propter. MS. *pro*, & deperiret in eam *valde*, ita vt propter.
6 & cibum capiam de manu eius. MS. H. C. G. *pro*, & cibum *paratum* capiã de manu eius.
14 Noluit autem acquiescere. MS. H. C. *pro*, Noluit autem *Amnon* acquiescere.
15 & exosam eam habuit *Amnon* odio magno nimis. MS. H. C. G.
16 Quæ respondit *ei*, Maius est. MS. H. C. G.
26 Et ait Absalom, Si non vis venire. MS. H. C. G. *pro*, & ait Absalom *ad Dauid*, Si non vis venire.
27 Coegit *autem* Absalom eum. MS. *pro*, *itaque*.
31 Surrexit itaque rex, & scidit. MS. H. C. G. *pro*, Surrexit itaque rex *Dauid*, & scidit.
37 Dauid filium suum. MS. H. G. *pro*, Dauid filium suum *Amnon*.
37 *cunctis* diebus. MS. H. C. G. *pro*, *multis*.

CAP. 14.

20 seruus tuus Ioab præcepit istud. MS. H. C. G. *pro*, seruus *enim* tuus Ioab præcepit istud.
22 feciśti enim sermonem rex, serui tui. MS. H. C. G. *pro*, feciśti enim sermonem *domine mi* rex, serui tui.

CAP. 15.

7 dixit Absalom ad regem, Vadam. MS. H. C. G. *pro*, dixit Absalom ad regem *Dauid*, Vadam.
10 *Regnauit* Absalom in Hebron. MS. H. C. G. *pro*, *Regnabit* Absalom in Hebron.
12 cùm immolaret victimas: *&* facta est. MS. H. C G.
18 & omnes Gethæi sexcenti viri. MS. H. C. G. *pro*, & omnes Gethæi, *pugnatores validi* sexc.
24 Venit autem & Sadoc, & vniuersi Leuitæ. MS. H. C. G. *pro*, Venit autem Sadoc *sacerdos*, & vniuersi Leuitæ.
26 faciat *mihi* quod bonũ est coram se. MS. H. C. G.
31 quòd *&* Achitophel esset in coniurat. MS. G.
34 seruus tuus sum *ego* rex. MS. H. C.
35 quodcunque audieris *de* domo regis. MS. H. C. G. *pro*, quodcũque audieris *in* domo reg.

CAP. 16.

2 Respondítque Siba, asini, domesticis regis. MS. C. H. G. *pro*, Respondítque Siba, *Domine mi rex*, asini domesticis regis.
2 ad vescendum pueris: vinum autem. MS. H. C. G. *pro*, ad vescẽdum pueris *tuis*: vinum autẽ.
7 cùm malediceret, egredere. MS *pro*, cùm malediceret *regi*. H. C & G. legunt, *ei*.
11 quanto magis *nunc* hic filius MS. H. C. G.
14 Venit itaque rex, & vniuersus populus. MS. H. C. G. *pro*, Venit itaque rex *Dauid* & vniuers.
14 & *refocillatus est* ibi. MS. H. C. *pro*, & *refocillati sunt* ibi.

CAP. 17.

5 Vocate *&* Chusa Arachiten. MS. H. C.
10 & fortissimus *ipse* cuius cor est. MS. H. C. *pro*, & fortissimus *quisque* cuius cor est.
10 scit enim omnis Israel. MS. H. C. G. *pro*, scit enim omnis *populus* Israel.
11 Congregetur ad te vniuersus Israel. MS. H. C. G. *pro*, Congregetur ad te vniuersus *populus* Israel.
28 & frixum cicer. MS. *pro*, & frixum *oleo* cicer.

CAP. 18.

3 quia tu vnus pro decem millibus computaris. MS. H. C. G. *pro*, quia tu vnus *solus* pro dec.
22 Quid vis currere fili mi? Non eris boni. MS. H. C. G. *pro*, Quid vis currere fili mi? *veni huc*. Non eris boni.

CAP. 19.

4 Absalom fili mi, *fili mi*. Ingressus ergo. MS. H. C. G. *pro*, Absalom fili mi, Ingressus ergo.
11 peruenerat ad regem in domo eius. Fratres mei vos. MS. H. C. G. *pro*, peruenerat ad regem in domo eius. *Quia dixerat rex, hæc dicetis ad populum*: Fratres mei vos.
15 & Iuda venit. MS. H. C. *pro*, Et *omnis* Iuda venit.
25 Cumque *Ierusalem* occurrisset regi. MS. sed H. C. & G. legunt, *in Ierusalem*. *pro*, Cumque occurrisset regi.
35 cibus *&* potus. MS. *pro*, cibus *aut* potus.
36 paululum *procedat* famulus tuus. MS. H. C. G. *pro*, paululum *procedam* famulus tuus.
37 in ciuitate mea, iuxta sepulchrum. MS. H. *pro*, in ciuitate mea, *&* *sepeliar* iuxta sepulchrũ.

CAP. 20.

1 neque hæreditas in filio Isai: in tabernacula. MS. H. C. *pro*, neque hæreditas in filio Isai: *reuertere* in tabernacula.
1 in tabernacula *sua* Israel. MS. H. C. G. *pro*, in tabernacula *tua* Israel.
5 quod ei constituerat. Ait autem Dauid. MS. H. C. *pro*, quod ei constituerat *rex*. Ait autẽ D.

CAP. 21.

1 & domum sanguinum. MS. H. C. *pro*, & domũ *eius* sanguinum.
4 super argento & auro quæstio contra Saul. MS. H. C. G. *pro*, super argẽto & auro quæstio, *sed* contra Saul.
4 Ad quos ait. MS. H. C. G. *pro*, Ad quos *Rex* ait.
7 propter iusiurãdum Domini, quod *fuerat* inter Dauid. MS. *pro*, *fuit* inter Dauid.

CAP. 22.

7 De templo suo vocem meam. MS. H. C. G. *pro*, de templo *sancto* suo vocem meam.
9 & ignis de ore eius *vorabit*. MS. H. *pro*, *vorauit*.

14 Et ero perfectus *cum eo*. MS. *pro*, Et ero perfectus *coram* eo.
33 Deus qui *accingit* me fortitudine. MS. H.G. *pro*, Deus qui *accinxit* me fortitudine.
36 & manſuetudo *tua* multiplicauit me. MS. H. C. G. *pro*, & manſuetudo *mea* multiplicauit me.
47 & *exaltetur* Deus. MS. *pro*, & *exaltabitur* Deus.

CAP. 23.

4 & ſicut lux. MS. H. G. *pro*, Sicut lux.
15 Deſiderauit ergo Dauid, & ait. MS. H. C. G. *pro*, Deſiderauit ergo Dauid *aquam de lacu*, & ait.
18 princeps erat de tribus *iſtis*: ipſe eſt. MS. H. *pro*, de tribus: ipſe eſt.
19 nominatus in *illis* tribus. MS. H. *pro*, nominatus in tribus.
33 Semma de *Ororî*. MS. *pro*, *Orodi*. H. habent, *Harari*. G. Sama *Arorites*. C. Sama qui ex *Harar*.
36 *Bani* de *Gadi*. MS. H. C. G. *pro*, *Bonni* de *Gaddi*.

CAP. 24.

1 dicentem, vade. MS. H. C. G. *pro*, dicentem *ad Ioab*, vade.
2 & *numerate* populum. MS. H. *pro*, *numera* pop.
18 venit autem Gad ad Dauid. MS. H. C. G. *pro*, venit autem Gad *propheta* ad Dauid.

IN III. REGVM.

CAP. 1.

2 dormiatque in ſinu *tuo*. MS. H. C. *pro*, dormiatque in ſinu *ſuo*.
8 & robur exercitus. MS. H. C. G. *pro*, & *omne* robur exercitus.
17 Domine mi, tu iuraſti. MS. H. C. *pro*, Domine mi *rex*, tu iuraſti.
21 & filius meus *Salomon* peccatores. MS. H. C. G. *pro*, & filius meus peccatores.
25 & principes *exercitus*; Abiathar quoque. MS. H. C. G. *pro*, & principes; Abiathar quoque.
50 & abijt, tenuitque cornua altaris. MS. H. C. G. *pro*, & abijt *in tabernaculum Domini*, tenuitque cornua altaris.

CAP. 2.

2 Ego ingredior. MS. H. C. G. *pro*, *Ecce* ego ingredior.
2 & eſto vir, & obſerua. MS. H. G. *pro*, & eſto vir *fortis*, & obſerua.
3 & obſerua cuſtodias Domini Dei tui. MS. H. C. G. *pro*, & obſerua *vt* cuſtodias *mandata* Domini Dei tui.
9 *& ſcies* quæ facies ei. MS. H. C. G. *pro*, *vt ſcias* quę facies ei.
11 in Ieruſalem *verò* triginta tribus. MS. H. C. G. *pro*, In Ieruſalem triginta tribus.
28 Venit autem nuntius ad *Ioab*, quòd Ioab declinaſſet. MS. H. C. G. *pro*, Venit autē nuntius ad *Salomonem*, quòd Ioab declinaſſet.
30 & hæc *reſpondit* mihi. MS. H. C. G. *pro*, & hæc *locutus eſt*.
41 Nuntiatum eſt autem Salomoni. MS. H. C. G. *pro*, Nuntiatum eſt autem *regi* Salomoni.
42 egreſſus *ieris* huc & illuc. MS. H. C. G. *pro*, egreſſus *fueris* huc & illuc.
46 qui *egreſſus* percuſſit eum. MS. H. C. G. *pro*, qui *aggreſſus* percuſſit eum.

CAP. 3.

4 Abijt itaque in Gabaon. MS. *pro*, Abijt itaque *Salomon* in Gabaon. H. & C. legunt, *rex* in Gabaon.
6 ſuper thronum *eius*, ſicut. MS. H. C. G. *pro*, ſuper thronum, ſicut.
7 Et nunc *Domine* Deus meus, tu. MS. H. C. *pro*, Deus meus, tu.
14 ſicut ambulauit *Dauid* pater tuus. MS. H. C. G. *pro*, ſicut ambulauit pater tuus.

CAP. 4.

2 filius Sadoc *ſacerdos*. MS. G. *pro*, filius Sadoc *ſacerdotis*.
10 ipſius erat Socho. MS. H. C. G. *pro*, ipſius *enim* erat Socho.
13 ipſe *præerat* in omni regione Argob. MS. *pro*, ipſe *erat* in omni regione Argob.
19 in terra Galaad, in terra Sehon. MS. H. C. G. *pro*, in terra Galaad, *&* in terra Sehon.

CAP. 5.

4 requiem dedit *Dominus* Deus meus. MS. H. C. G. *pro*, dedit Deus meus.
5 ſicut locutus eſt *Dominus* Dauid. MS. H. C. G. *pro*, ſicut locutus eſt Dauid.
6 vt præcidant mihi cedros. MS. H. C. G. *pro*, vt præcidant mihi *ſerui tui* cedros.
15 *fueruntq́*; Salomoni. MS. H. C. G. *pro*, *fuerunt itaque* Salomoni.

CAP. 6.

8 in *parte* erat. MS. *pro*, *pariete*. H. C. G. *ad humerum* ſeu *latus*.
15 & vſque ad laquearia operuit lignis. MS. H. G. *pro*, & vſque ad laquearia, *&* operuit lign.
31 Et in ingreſſu oraculi fecit oſtiola. MS. H. C. G. *pro*, Et in ingreſſu oraculi fecit *duo* oſtiola.

CAP. 7.

2 & quatuor *deambulacra* inter columnas. MS. *pro*, & quatuor *deambulatoria*.
6 & epyſtilia ſuper columnas. porticū quoque MS. H. C. G. *pro*, & epyſtilia ſuper columnas *fecit*. porticum quoque.
25 Et *ſtabat* ſuper duodecim boues. MS. H. C. *pro*, & *ſtabant* ſuper duodecim boues.
29 & *inter iuncturas* ſimiliter deſuper. MS. G. *pro*, & *in iuncturis* H. & C. habēt, & *ſuper iuncturas*.
40 fecit *quoque* Hyrā. MS. H. C. G. *pro*, fecit *ergo* H.
40 *lebetas* & ſcutras. MS. *pro*, *lebetes*, & ſcutras.
47 Et poſuit Salomon omnia vaſa: propter multitudinem autem. MS. H. C. G. *pro*, & poſuit Salomon omnia vaſa *in domo Domini*: propter multitudinem autem.
49 & candelabra quinque ad dexteram. MS. H. C. G. *pro*, & candelabra *aurea* quinque ad.
49 ex auro *primo*. MS. *pro*, ex auro *puro*.
51 quod faciebat *rex* Salomon. MS. C. H. *pro*, quod faciebat Salomon.

CAP. 8.

2 in menſe *Ethanim*. MS. H. *pro*, in menſe *Bethanim*. G. habent, *Athanim*.
13 Ædificans ædificaui domum *in* habitaculum tuum. MS. C. *pro*, *&* habitaculum tuum.
15 Et ait, Benedictus. MS. H. C. G. *pro*, Et ait *Salomon*, Benedictus.
15 & in *manu ſua* perfecit. MS. quibus magis videntur fauere H. C. *pro*, *manibus eius*.
19 non ædificabis domum. MS. H. C. G. *pro*, non ædificabis *mihi* domum.
26 & nunc Deus Iſrael. MS. H. C. *pro*, & nunc *Domine* Deus Iſrael.
36 ſuper terram *tuam* quam dediſti. MS. H. C. G. *pro*, ſuper terram, quam.
63 rex et *omnes* filij Iſ. MS. H. C. G. *pro*, rex & filij Iſ.

CAP. 9.

4 ſicut ambulauit *Dauid* pater tuus. MS. H. C. G. *pro*, ſicut ambulauit pater tuus.
11 tunc dedit *rex* Salomon. MS. H. C. G. *pro*, tunc dedit Salomon.
14 miſit *quoque* Hiram. MS. H. C. G. *pro*, *ergo*.
14 ad regem centum viginti. MS. H. C. *pro*, ad regem *Salomonem* centum viginti.
24 quam ædificauerat ei: tunc ædificauit Mello. MS. H. C. G. *pro*, quam ædificauerat ei *Salomō*.

CAP. 10.

2 venit ad Salomonē. MS. H. C. *pro*, venit ad *regē* S.
3 omnia verba quæ *propoſuerat*. MS. *pro*, *propoſuit*.
14 quod *afferebatur* Salomoni. MS. *pro*, *offerebatur*. H. C. *&* G. quod *veniebat*.

CAP. 11.

3 fueruntque ei vxores reginæ ſeptingentæ. MS. H. C. G. *pro*, fueruntque ei vxores *quaſi* reg.
31 *Ecce* ego ſcindam. MS. H. C. G. *pro*, Ego ſcindā.

CAP. 12.

1 congregatus erat omnis Iſrael. MS. H. C. G. *pro*, congregatus erat omnis *populus* Iſrael.
16 vel quæ hæreditas in filio Iſai? in tabernacula tua Iſrael. MS. H. C. *pro*, vel quæ hæreditas in filio Iſai? *Vade* in tabernacula tua Iſrael.
32 quę *celebrabatur* in Iuda. MS. *pro*, quę *celebratur*.

CAP. 13.

6 *Orauitq́*; vir Dei. MS. H. C. G. *pro*, *Orauit* vir Dei.
11 ad quem *venit filius ſuus* & *narrauit* ei. MS. H. C. *pro*, ad quem *venerunt filij ſui*, & *narrauerūt* ei.
12 *Et* oſtēderunt ei. MS. H. C. G. *pro*, Oſtenderūt ei.
15 *Dixit* ad eum. MS. *pro*, *Dixitq́*; ad eum.
23 Strauit aſinum *prophetæ*, quem reduxerat. MS. H. C. G. *pro*, Strauit aſinū *ſuum propheta*, quem.
29 intulit in ciuitatem *prophetes ſenex*. MS. *pro*, *prophetæ ſenis*.
30 & planxerunt eum, heu mi frater. MS. H. C. G. *pro*, & planxerunt eum, heu *heu* mi frater.

CAP. 14.

16 Et tradet Dominus Iſrael. MS. H. C. G. *pro*, Et tradet Dominus *Deus* Iſrael.
20 Et dormiuit cum patribus ſuis. MS. H. C. G. *pro*, Et dormiuit *Ieroboam* cum patribus ſuis.

CAP. 15.

14 cum Domino cunctis diebus ſuis. MS. H. C. G. *pro*, cum Domino *Deo ſuo* cunctis diebus ſ.
24 Et dormiuit *Aſa* cum patribus ſuis. MS. H. C. G. *pro*, Et dormiuit cum patribus ſuis.

CAP. 16.

24 à *Semer* duobus talentis argenti. MS. H. G. *pro*, *Somer*. G. habent *Semmer*.

CAP. 17.

7 poſt dies autem ſiccatus eſt torrens. MS. G. *pro*, poſt dies autē *aliquantos* ſiccatus eſt torrēs. H. & G. habent, & fuit in fine dierum.
10 & abijt in *Sareptha*. Cumque veniſſet. MS. H. C. *pro*, in *Sareptam Sidoniorū*. Cumque veniſſet.
17 & erat languor *eius* fortiſſimus. MS. H. C. G. *pro*, & erat languor fortiſſimus.
19 Et ait ad eam, Da mihi filium tuum. MS. H. C. *pro*, Et ait ad eam *Elias*, Da mihi filium t.

CAP. 18.

3 timebat Dominum valde. MS. H. C. G. *pro*, timebat Dominum *Deum* valde.
8 Cui ille reſpondit, Ego: Vade. MS. H. C. G. *pro*, Cui ille reſpondit, Ego. *Et dixit*: Vade.
9 quoniam *tradis* me. MS. H. C. G. *pro*, *trades*.
21 ad omnem populum, ait. MS. H. C. G. *pro*, ad omnem populum *Iſrael*, ait.
24 Optima propoſitio. Dixit ergo. MS. H. C. *pro*, Optima propoſitio, *quā locutus eſt Elias*. Dix.
44 Iunge & deſcende. MS. H. C. *pro*, Iunge *currum tuum*, & deſcende.

CAP. 19.

1 & quomodo occidiſſet vniuerſos prophetas gladio. MS. H. C. G. *pro*, & quomodo occidiſſet vniuerſos prophetas *Baal* gladio.
2 hæc faciant dij. MS. H. C. *pro*, hęc *mihi* faciāt dij.
5 Et ecce angelus tetigit eum. MS. H. C. G. *pro*, Et ecce angelus *Domini* tetigit eum.
6 *Et* reſpexit. MS. H. C. G. *pro*, Reſpexit.
10 quia dereliquerunt pactum *tuum* filij Iſrael. MS. H. C. G. *pro*, *Domini*.
11 & ecce Dominus *tranſit*. MS. H. *pro*, *tranſiit*.
18 quod nō *adorauit* eū. MS. H. C. G. *pro*, *adorauerit*.
19 & ipſe in duodecim arantibus vnus erat. MS. H. C. G. *pro*, & ipſe in duodecim *iugis boum* ar.

CAP. 20.

9 *Reſpondit itaque* nuntijs. MS. *pro*, *Reſponditq́*;.
12 cùm audiſſet verbū iſtud. MS. H. C. G. *pro*, cùm audiſſet *Benadab* verbum iſtud.
19 ac reliquus exercitus ſequebatur *eos*. Et. MS. H. C. G. *pro*, ſequebatur. Et.
21 & percuſſit Syriam plaga magna. Accedens autem. MS. H. C. G. *pro*, & percuſſit Syriam plaga magna *nimis*. Accedens autem.
24 Tu *verò* verbum hoc fac. MS. *pro*, Tu *ergo*. H. G. & C. habent, *&* tu.
28 Et accedens vir Dei. MS. H. C. G. *pro*, Et accedēs *vnus* vir Dei.
30 qui *remanſerant* in Aphec. MS. *pro*, *remanſerunt*.
33 frater tuus *Benadad*. Et dixit eis. MS. H. C. *pro*, frater tuus *Benadab viuit*. Et dixit eis.
38 & mutauit aſperſione pulueris oculos ſuos. MS. H. C. G. *pro*, & mutauit aſperſione pulueris *os &* oculos ſuos.

CAP. 21.

6 dabo tibi vineam pro ea. MS. H. C. G. *pro*, dabo tibi vineam *meliorem* pro ea.
15 Surge, *&* poſſide vineam. MS. G. *pro*, Surge, poſſide vineam.
20 Num inueniſti me *inimice mi*? MS. H. C. G. *pro*, Num inueniſti me *inimicum tibi*?
27 & *ambulabat* demiſſo capite. MS. G. *pro*, & *ambulauit* demiſſo capite.

CAP. 22.

4 *&* ſicut populus meus, & populus tuus: & *ſicut equi*

equi mei, *ita & equi* tui. MS. H. C. G. *pro*, Populus meus, & populus tuus *vnum sunt*, & *equites* mei, *equites* tui.
13 sit ergo & sermo tuus. MS. G. *pro*, sit ergo serm.
36 in ciuitatem *suam* & in terram suam. MS. H. C. G. *pro*, in ciuitatem, & in terram suam.

IN IIII. REGVM.

CAP. I.

6 Ite & reuertimini ad regẽ. MS. *pro*, Ite, reuert.
10 Si homo Dei *ego* sum. MS. H. C. G. *pro*, Si homo Dei sum.
12 Descendit ergo ignis *Dei* de cęlo. MS. H. C. *pro*, Descendit ergo ignis de cælo.

CAP. 2.

1 *ibat* Elias. MS. H. C. G. *pro*, *ibant*.
15 videntes autem *eum* filij prophetarum. MS. H. C. G. *pro*, videntes autem filij proph.
18 Nunquid non dixi vobis, nolite *ire*? MS. H. C. G. *pro*, *mittere*.
19 sicut tu ipse domine *perspicis*. MS. H. C. G. *pro*, sicut tu ipse domine *prospicis*.
23 Ascendit autem inde in Beth-el. MS. H. C. *pro*, Ascendit autem inde *Eliseus* in Bethel.

CAP. 3.

10 Dixitque rex Israel, Heu, cõgregauit nos. MS. H. C. G. *pro*, Dixitq; rex Israel, Heu, *heu, heu*, congregauit nos.
12 & Iosaphat, & rex Edom. MS. H. C. *pro*, Et Iosaphat, *rex Iuda*, & rex Edom.
21 audientes quòd *ascendissent* reges. MS. H. C. G. *pro*, quòd *descendissent tres* reges.

CAP. 4.

8 & transibat Eliseus per Sunam: Erat autẽ. MS. H. C. G. *pro*, & transibat Eliseus per Sunam *ciuitatem*: Erat autem.
17 & in hora eadem, qua dixerat *ei* Eliseus. MS. H. C. G. *pro*, qua dixerat Eliseus.
19 Caput meum, caput meum. At ille dixit. MS. H. C. G. *pro*, Caput meum *doleo*, caput meũ *doleo*. At ille dixit.
41 Afferte, inquit, farinam. *Et* misit in ollam. MS. H. C. G. *pro*, Afferte, inquit, farinam; *Cumq; tulissent*, misit in ollam.
42 deferens viro Dei panes primitiarum, viginti panes hordeaceos. MS. H. G. *pro*, deferens viro Dei panes primitiarũ, *&* viginti pan.

CAP. 5.

1 Naaman *autem* princeps militiæ. MS. H. C. G. *pro*, Naaman princeps.
13 pater, si rem grandem dixisset. MS. H. C. G. *pro*, pater *&* si rem grandem dixisset.
15 quòd non sit Deus in vniuersa terra. MS. H. C. G. *pro*, quòd non sit *alius* Deus in vniuers.
19 Abijt ergo ab eo electo *terrę* tempore. MS. H. C. G. *pro*, ab eo electo tempore.

CAP. 6.

2 & *tollamus* singuli. MS. H. C. G. *pro*, & *tollant*.
5 & ait, *Eheu* domine mi. MS. H. C. G. *pro*, *heu, heu, heu* domine mi.
13 *Annuntiauerunt́q;* ei, dicentes. MS. H. C. G. *pro*, *Annuntiauerunt* ei.
15 dicens, *Eheu* domine mi. MS. H. C. G. *pro*, *heu heu heu*.
17 aperi oculos huius. MS. H. C. G. *pro*, aperi oculos *pueri* huius.
31 Et ait, Hæc mihi faciat Deus. MS. H. C. G. *pro*, Et ait *rex*: Hæc faciat mihi Deus.

CAP. 7.

6 sonitum *audire* fecerat. MS. *pro*, *audiri*.
6 & equorum, exercitus plurimi. MS. H. C. *pro*, & equorum *&* exercitus plurimi.
6 rex Israel, reges *Hethæorum*. MS. H. C. G. *pro*, rex Israel, reges *Gethæorum*.
17 in cuius manu *incũbebat*. MS. G. *pro*, *incubuerat*.
17 iuxta *verbum* quod locutus fuerat. MS. *pro*, iuxta quod locutus fuerat.

CAP. 8.

1 *vocauit* enim Dominus famem. MS. H. C. G. *pro*, *vocabit* enim Dominus famem.
6 quæ narrauit ei. Deditque ei. MS. H. C. G. *pro*, quæ narrauit ei *vera esse*. Deditque ei.
16 Achab regis Israel, *& Iosaphat regis Iuda* regnauit. MS. H. C. *pro*, Achab regis Israel regnau.
21 & *omnes currus* cum eo. MS. H. C. G. *pro*, & *omnis exercitus* cum eo.
29 quia *vulnerauerant* eum. MS. *pro*, *vulnerauerunt*.
29 Syri in *Rama* præliantẽ. MS. H. G. *pro*, *Ramoth*.

CAP. 9.

8 Et interficiam de Achab. MS. H. C. G. *pro*, Et interficiam de *domo* Achab.
21 Et ait Ioram, *iunge* currum. MS. H. C. *pro*, Et ait Ioram, *iungite* currum.
21 *Iunxitq;* currum eius. MS. H. C. *pro*, *Iunxeruntq;* currum eius.
27 percutite in curru suo, in ascensu Gaber. MS. H. C. G. *pro*, percutite in curru suo. *Et percusserunt eum* in ascensu Gaber.
29 filij Achab regnauit Ochozias. MS. H. *pro*, filij Achab *regis Israel* regnauit Ochozias.

CAP. 10.

8 Venit autem nuntius, & indicauit ei. MS. H. C. G. *pro*, Venit autem nuntius *ad eum*, & indic.
13 fratres Ochoziæ sumus. MS. H. C. G. *pro*, fratres Ochoziæ *regis* sumus.
15 Et ait ad eum, Nunquid est. MS. H. C. *pro*, Et ait *Iehu* ad eum, Nunquid est.
15 Nunquid est cor tuum rectum, sicut cor meũ cum corde tuo? MS. H. C. *pro*, Nunquid est cor tuũ rectum *cum corde meo*, sicut cor m.
15 da manum tuam. MS. H. C. G. *pro*, da *mihi* man.
22 Dixitque his qui *erant* super vestes. MS. *pro*, qui *præerant* super vestes.

CAP. 11.

6 Tertia autem pars sit ad portam *Sur*, MS. H. *pro*, Tertia autem pars sit ad portam *Seyr*.
9 qui ingrediebantur *sabbatho* cum his. MS. H. C. G. *pro*, qui ingrediebantur *per sabbathum* cũ.
15 præcepit autem Ioiada *sacerdos* centurionibus. MS. H. C. G. *pro*, Ioiada centurionibus.
16 iuxta palatium *regis*, & interfecta est ibi. MS. H. C. G. *pro*, iuxta palatium, & interfecta est ib.

CAP. 12.

8 & instaurare sartatecta *templi*. MS. *pro*, & instaurare sartatecta *domus*.
14 vt instauraretur *ex ea* templum Domini. MS. *pro*, vt instauraretur templum Domini.
18 quæ *consecrauerant* Iosaphat, & Ioram. MS. H. C. G. *pro*, quæ *consecrauerat* Iosaphat & Ior.

CAP. 13.

5 & liberatus est de manu Syriæ. MS. H. C. G. *pro*, & liberatus est de manu *regis* Syriæ.

CAP. 14.

2 Nomen *autem* matris eius *Ioadam*. MS. H. C. *pro*, Nomen matris eius *Ioaden*.
4 adhuc enim populus immolabat, & adolebat in excelsis. MS. H. *pro*, adhuc enim populus adolebat & immolabat *incensum* in exc.
6 neque filij *morientur* pro patribus. MS. H. C. G. *pro*, neque filij pro patribus.
7 vocauitque nomen eius *Iectehel*. MS. H. C. G. *pro*, vocauitque nomen eius *Iezechel*.
17 Ioas filius Ioachas regis Israel *quindecim* annis. MS. H. C. G. *pro*, Ioas filius Ioachas regis Israel *vigintiquinque* annis.
22 Ipse autem ædificauit *Elath*. MS. H. C. G. *pro*, Ipse autem ædificauit *Ahylam*.
25 filium Amathi *prophetæ* qui erat. MS. *pro*, filium Amathi *prophetam* qui erat.
26 vsque ad clausos *carcere* & extremos. MS. *pro*, vsque ad clausos *carceris* & extremos.

CAP. 15.

25 iuxta Argos, & iuxta *Arie*. MS. H. C. G. *pro*, iuxta Argos, & iuxta *Ariph*.
34 quæ *fecerat* Ozias. MS. *pro*, quæ *fecit* Ozias.

CAP. 16.

5 rex Israel *in Hierusalem ad præliandum*. MS. H. C. G. *pro*, rex Israel *ad præliandum in Hierusalem*.
8 Et cùm collegisset *Achaz* argentum. MS. H. C. G. *pro*, Et cùm collegisset argentum.
19 Reliqua autem verborum Achaz quæ fecit. MS. H. G. *pro*, Reliqua autẽ verborum Achaz *& omnia* quæ fecit.

CAP. 17.

6 posuitque eos in *Hala*, & in *Habor*. MS. H. C. G. *pro*, Posuitque eos in *Haylam* & in *Abor*.
9 Et *operuerunt* filij Israel, MS. H. G. *pro*, Et *irritauerunt* filij Israel.
12 de quibus *præceperat* eis Dominus. MS. *pro*, de quibus *præcepit* eis Dominus.
15 quibus *testificatus* est eos. MS. *pro*, quibus *contestatus* est eos.
17 & *diuinationibus* inseruiebant. MS. H. C. G. *pro*, & *diuinationi* inseruiebant.
22 quæ fecerat: non recesserunt ab eis. MS. H. C. G. *pro*, quæ fecerat: *&* non recesserunt ab eis.
24 Adduxit autem rex Assyriorum de Babylone. MS. H. C. G. *pro*, Adduxit autem rex Assyriorum *viros* de Babylone.
24 & de *Cutha*, & de *Aua*, & de Emath. MS. H. G. *pro*, & de *Curtha*, & de *Ahiat*, & de Emath. Chaldæus quoque legit, *Choth*.
25 & immisit *in eos* Dominus leones. MS. H. C. G. *pro*, immisit *eis* Dominus leones.
27 *&* vadat & habitet cum eis. MS. H. C. G. *pro*, *vt* v.
41 Nam *&* filij eorum. MS. H. C. G. *pro*, Nam filij.

CAP. 18.

2 Nomen matris eius *Abi*, filia Zachariæ. MS. H. C. G. *pro*, Nomen matris eius *Abisa*, filia Zac.
4 vocauitque nomen eius *Nehustan*. MS. H. C. *pro*, vocauitque nomen eius *Nohestam*, Græci legunt, *Nehestam*.
5 in Domino Deo. MS. H. C. G. *pro*, *&* in Domin.
11 collocauitque eos in *Hala*. MS. H. C. *pro*, collocauitque eos in *Hayla*.
26 & Sobna, & Ioahe. MS. H. C. G. *pro*, & Sobna *scriba*, & Ioahe.

CAP. 19.

3 Qui dixerunt *ei*, hæc dicit Ezechias. MS. H. C. G. *pro*, Qui dixerunt: hæc dicit.
17 dissipauerunt reges Assyriorum gẽtes, & terras. Et miserunt deos. MS. H. C. G. *pro*, dissipauerunt reges Assyriorum gentes & terras *omnium*. Et miserunt deos.
19 saluos nos fac de manu *eius* vt sciant. MS. H. C. G. *pro*, saluos nos fac de manu *eorum* vt.

CAP. 20.

1 hæc dicit Dominus: Præcipe domui tuæ. MS. H. C. G. *pro*, hæc dicit Dominus *Deus*: Præc.
5 lachrymam tuam: ecce sanaui te. MS. H. C. G. *pro*, lachrymam tuam, *&* ecce sanaui te.
8 *Dixit* autem Ezechias MS. H. G. *pro*, *Dixerat* aut.
12 misit *Berodach* Baladan. MS. H. C. G. *pro*, misit *Merodach* Baladan.
13 quòd non *monstraret* eis. MS. *pro*, quòd non *monstrasset* eis.
14 de terra longinqua venerũt, de Babylone. MS. H. C. *pro*, de terra longinquà venerunt *ad me* de Babylone.
15 Omnia *quæ* sunt in domo mea. MS. H. C. *pro*, Omnia *quæcunque* sunt in domo mea.
15 Nihil est quod non monstrauerim eis. MS. H. C. G. *pro*, Nihil est *enim* quod non monstr.
18 quos generabis *tollent*. MS. H. C. G. *pro*, quos generabis *tollentur*.
19 *Dixitq;* Ezechias ad Isaiam. MS. H. C. G. *pro*, *Dixit* Ezechias ad Isaiam.
19 sit pax & veritas in diebus meis. MS. H. C. G. *pro*, sit *tantum* pax & veritas in diebus meis.

CAP. 21.

8 si *tamen* custodierint. MS. H. C. G. *pro*, si custod.
16 donec *impleret* Ierusalem. MS. H. C. G. *pro*, donec *impleretur* Ierusalem.
19 filia *Harus* de *Iateba*. MS. H. C. *pro*, filia *Arus* de *Ietheba*.
21 quibus *seruierat* pater eius. MS. H. C. G. *pro*, quibus *seruiebat* pater eius.

CAP. 22.

1 filia *Adaia* de *Besecath*. MS. H. *pro*, filia *Phadaia* de *Besechat*. G. *Adeia*.
5 per prępositos *in domo* Domini. MS. H. C. G. *pro*, per præpositos *domus* Domini.
6 ad instruendũ templum. Verumtamen. MS. H. C. G. *pro*, ad instruendũ tẽplum *Domini*. Ver.
8 Volumen Saphan, qui & legit illud. MS. H. C. G. *pro*, volumen Saphan *scribæ*, qui & leg.
9 vt distribueretur fabris *à* præfectis. MS. *pro*, vt distribueretur fabris *aç* præfectis.
12 & Achobor filio *Michaia*. MS. H. C. G. *pro*, & Achobor filio *Micha*.

CAP. 23.

4 quæ facta fuerant Baal, & luco. MS. H. C. G. *pro*, quæ facta fuerant Baal, & *in* luco.
15 quod erat in Beth-el, excelsum. MS. H. C. G. *pro*, quod erat in Bethel, *&* excelsum.
19 secũdum omnia *opera* quæ fecerat in Beth-el.

MS. H.

MS.H.C.G. *pro*, ſecundum omnia quæ.
29 Pharo *Necho* rex Ægypti. MS.H. *pro*, Pharao *Nechao* rex Ægypti.
29 & abijt Ioſias rex in occurſum eius. MS. H. C. G. *pro*, & abijt Ioſias rex *Iuda* in occurſ.
33 in *Rebla* quæ eſt in terra Emath. MS.H.C.G. *pro*, in *Reblatha* quæ eſt in terra Emath.
36 nomen matris eius *Zebuda*. MS.H.C.G. *pro*, nomen matris eius *Zebida*.

CAP. 24.

8 nomen matris eius *Nebuſta*. MS. H. C. *pro*, nomen matris eius *Nobeſta*.
11 ad ciuitatem *quum ſerui eius oppugnarent* eam. MS.H.C.G. *pro*, ad ciuitatem *cum ſeruis ſuis vt oppugnaret* eam.
15 & eunuchos *eius*. MS. H. C. G. *pro*, & eunuchos *regis*.
17 Et cõſtituit *Mathaniam* patruum eius pro eo. MS.H.C.G. *pro*, Et conſtituit *Mathathiam* pat.

CAP. 25.

9 & *omnes* domos Ieruſalẽ. MS.H.C.G. *pro*, & do.
9 omnemque domum *magnam* combuſſit igni. MS.H.G. *pro*, omnemque domum combuſ.
16 quas fecerat Salomon. MS. H. C. G. *pro*, quas fecerat *rex* Salomon.

IN I. LIB. PARALIPOM.

CAP. I.

16 & Samaræum & *Hamathæum*. MS. H.G. *pro*, & Samaræum, & *Emathæum*.
17 & Gether, & *Meſoch*. MS.G. *pro*, *Mes*. H. legunt, *Maſech*.
30 *Hadad*, & Thema, *Iethur* Naphis. MS.H.G. *pro*, *Addad* & Thema, *Iachur* Naphis.
39 *Hori*, *Homam*. Soror autem. MS. H. *pro*, *Horri*, *Ahohiman*. Soror autem.
42 filij *Diſon*, Hus & Aran. MS. H. *pro*, filij *Diſan*, Hus & Aran.

CAP. 2.

13 ſecundum *Abinadab*. MS. H. G. *pro*, ſecundum *Aminadab*.
28 filios Semei & *Iada*. MS.H.G. *pro*, filios Semei, & *Iadan*.
29 quæ peperit ei *Ahobban*. MS. H.G. *pro*, quæ peperit ei *Ahobbam*.
32 Filij autem *Iada* fratris Semei. MS.H.G. *pro*, Filij autem *Iadai* fratris Semei.
33 Iſti fuerunt filij *Ierameel*. Seſan autem. MS. H. *pro*, Iſti fuerunt filij *Ieramehel*. Seſan aut.
41 Sellum genuit *Icamiam*; *Icamia* autem. MS *pro*, Sellum genuit *Ithamiam*; *Ithamia* autem. H. *Iechamia*. G. *Iacemiam* legunt.
45 Filius *autem Samai*. MS.H.G. *pro*, filius *Semei*.

CAP. 3.

5 quatuor de *Beth-ſua* filia *Ammiel*. MS. H. *pro*, quatuor de *Berſabee*, filia *Amihel*.
6 Iebaar quoque & *Eliſama*. MS.H.G. *pro*, Iebaar quoque & *Heliſua*.
22 & Saphat ſex numero. MS.H.G. *pro*, & Saphat, & *Seſa* ſex numero.

CAP. 4.

2 hæ *cognationes* Sarathi. MS. *pro*, hæ *generationes* Sarathi.
15 Filijque *Ela* Cenez. MS. H.G. *pro*, Filijque *Hela* Cenez.
20 Amnon & *Rinna*: filius *Hanan*. MS.H. *pro*, Amnon & *Rimma*: filius *Anan*.
22 & *qui reuerſi* ſunt. MS.G. *pro*, & *quæ reuerſæ* ſunt.
35 & Ioel, & Iehu. MS.H.G. *pro*, & Ioel, Iehu.

CAP. 5.

15 *princeps* domus in familijs ſuis. MS. H. G. *pro*, *principes* domus in familijs ſuis.
24 & hi *fuerunt* principes. MS. *pro*, & hi *fuerant*.
24 Epher & Ieſi. MS. H.G. *pro*, Epher, Ieſi.

CAP. 6.

19 hæ autem *cognationes* Leui. MS. G. *pro*, hæ autem *generationes* Leui.
60 Omnes ciuitates tredecim, per cognationes ſuas. MS. H. G. *pro*, Omnes ciuitates tredecim *cũ ſuburbanis ſuis*, per cognationes ſuas.
75 *Hacoc* quoque & ſuburbana eius. MS. *pro*, *Aſach* quoque & ſuburbana eius. H. & G. legunt, *Hucoc*.

CAP. 7.

4 *Cumq́*; eis per familias. MS. H. G. *pro*, *Cum* eis per familias.
14 Porro *filij* Manaſſe. MS. H. G. *pro*, Porro *filius* Manaſſe.

CAP. 8.

11 Mehuſim verò genuit *Abitob*. MS. H. G. *pro*, Mehuſim verò genuit *Achitob*.

CAP. 10.

2 percuſſerunt Ionathan, & *Abinadab*. MS. H.C. *pro*, percuſſerunt Ionathan & *Aminadab*.
10 in phano dei ſui *caput* affixerunt. MS.H.G. *pro*, in phano dei ſui & *corpus* affixerunt.

CAP. 11.

17 Deſiderauit igitur Dauid, & dixit. MS. H. G. *pro*, Deſiderauit igitur Dauid *aquam*, & di.
22 Banaia filius Ioadæ, *vir robuſtiſſimus*. MS. *pro*, Banaia filius Ioadę *viri robuſtiſſimi*. H. & G. habent, Banaia filius Ioadæ, *filius viri potentis*.

CAP. 12.

2 de fratribus Saul ex Beniamin. MS.H.G. *pro*, de fratribus Saul ex *tribu* Beniamin.
18 Spiritus verò induit Amaſai. MS.H.G. *pro*, Spiritus verò *Domini* induit Amaſai.
20 & Michael & Iozabad. MS. H. G. *pro*, & Michael, & *Ednas*, & Iozabad.

CAP. 13.

2 à Domino Deo noſtro *egreditur* ſermo. MS. à Domino Deo noſtro *egredietur* ſermo.
6 Dauid & omnis Iſrael. MS. H. *pro*, Dauid & omnis *vir* Iſrael.

CAP. 14.

4 qui nati ſunt *ei* in Ieruſalem. MS. H. G. *pro*, qui nati ſunt in Ieruſalem.

CAP. 15.

25 Igitur Dauid, & maiores natu Iſrael. MS. H.G. *pro*, Igitur Dauid & *omnes* maiores natu Iſr.

CAP. 16.

24 gloriam eius in cunctis populis. MS. H. G. *pro*, gloriam eius & in cunctis populis.

CAP. 17.

5 quo eduxi Iſrael vſque ad diem hanc. MS.H.G. *pro*, quo eduxi Iſrael *de terra Aegypti* vſque.
21 Quis *autem* eſt alius. MS. *pro*, Quis *enim* eſt al.

CAP. 19.

13 quod in conſpectu ſuo bonum eſt *faciet*. MS. G. *pro*, quod in conſpectu ſuo bonum eſt *faciat*.

CAP. 20.

5 filius Saltus *Lehemitem* fratrem. MS. *pro*, filius Saltus *Bethleemites* fratrem. H. verò & G. legunt, *Lachmi*.

CAP. 21.

10 Et dic: hæc dicit Dominus. MS.H.G. *pro*, Et dic *ei*: hæc dicit Dominus.

CAP. 22.

4 & Tirij *deportauerant* ad Dauid. MS. *pro*, & Tirij *deportauerunt* ad Dauid.
12 *Det quoque* tibi Dominus. MS. *pro*, *Detq́*; tibi D.
18 & tradiderit omnes in manus veſtras. MS.H.G. *pro*, & tradiderit omnes *inimicos veſtros* in manus veſtras.

CAP. 23.

3 à *triginta* annis & ſupra. MS. H. G. *pro*, à *viginti* annis & ſupra.
29 & ad *feruentem ſimilam*, & ſuper omne pondus. MS. *pro*, & ad *torrendum*, & ſuper omn.

CAP. 24.

5 inter ſe familias ſortibus. MS.H.G. *pro*, inter ſe & familias ſortibus.
5 & principes Dei, tam de filijs Eleazar. MS. H. G. *pro*, & principes *domus* Dei, tam de fil.
16 decimanona *Pheteia*. MS. H.G. *pro*, decimanona *Apheceia*.

CAP. 26.

13 Miſſæ ſunt *autem* ſortes ex æquo. MS. *pro*, Miſſæ ſunt *ergo* ſortes ex æquo.
25 *Fratres* quoque eius Elieſer. MS. H. *pro*, *Frater* quoque eius Eliezer.
28 *omnes qui* ſanctificauerant ea. MS. H. G. *pro*, *omneſq́* ſanctificauerant ea.

CAP. 27.

4 exercitus vigintiquatuor *millia*. MS. *pro*, exercitus vigintiquatuor *millium*.
24 quia ſuper hoc ira irruerat in Iſrael. MS. H.G. *pro*, quia ſuper hoc ira *Dei* irruerat in Iſr.
27 Semeias *Ramathites*. MS.H.G. *pro*, Semeias *Romathites*.

CAP. 28.

2 & ſcabellum pedum Dei noſtri. MS. H. G. *pro*, & ſcabellum pedum *Domini* Dei noſtri.
14 pro vaſorum *ad opera* diuerſitate. MS. *pro*, vaſorum, & *operum* diuerſitate.
21 Et nouerunt tam principes quàm populus *facere* omnia præcepta tua. MS. *pro*, Et nouerunt tam principes quàm populus omnia.

CAP. 29.

2 Ego *autem* totis viribus meis. MS. *pro*, Ego *enim* totis viribus meis.
2 præparaui impenſas domus Dei mei. MS.H.G. *pro*, præparaui impẽſas domus *Domini* Dei.
9 cùm vota *ſua* ſponte promitterent. MS. H. *pro*, cùm vota ſponte promitterent.

IN II. PARALIP.

CAP. I.

16 & de Coa. MS.H.G. *pro*, de Coa.
17 regnis *Hethæorum*. MS. H.G. *pro*, regnis *Cethæorum*.

CAP. 3.

17 Et quæ ad lęuam Booz. MS.H.G. *pro*, & quæ ad læuam *vocauit* Booz.

CAP. 4.

2 Mare etiam fuſile. MS. H. G. *pro*, Mare etiam *æneum* fuſile.
3 quaſi duobus verſibus, *aluum* matis circuibãt. MS. *pro*, quaſi duobus verſibus *labium* maris circuibant.
7 *quaiuſſa erant* fieri. MS. *pro*, *quam iuſſerant* fieri.
22 id eſt in *ſancto* ſanctorum. MS. *pro*, id eſt in *ſancta* ſanctorũm.
22 quod fecit Salomon in *domum* Domini. MS. *pro*, quod fecit Salomon in *domo* Domini.

CAP. 5.

12 & cum eis *ſacerdotes* centum viginti. MS. H.G. *pro*, & cum eis *cantores* centum viginti.

CAP. 6.

9 ſed non tu ædificabis domum. MS. H. *pro*, ſed non tu ædificabis *mihi* domum.
13 & quinque *cubitos* latitudinis. MS. H. G. *pro*, & quinque latitudinis.
20 vt *inuocaretur* nomen tuum. MS. *pro*, vt *inuocetur* nomen tuum.
26 propter peccata populi, & deprecati. MS. *pro*, propter peccata populi *tui*, & deprecati.
35 *tu exaudies* de cælo. MS.H.G. *pro*, *vt exaudias* de cælo.
42 Domine Deus ne. MS.H.G. *pro*, Domine Deus *meus* ne.
42 ne *auertas* faciem Chriſti tui. MS. *pro*, ne *auerteris* faciem Chriſti tui.

CAP. 7.

7 Et ſacrificia & adipes. Fecit ergo Salomon. MS. H. *pro*, Et ſacrificia & adipes *pacificorum*. Fecit ergo Salomon.

CAP. 8.

6 voluit Salomon atque diſpoſuit. MS.H.G. *pro*, voluit *rex* Salomon atque diſpoſuit.
11 Dixit enim: Non habitabit. MS.H.G. *pro*, Dixit enim *rex*: Non habitabit.
18 miſit *autem* ei Hiram. MS. *pro*, miſit *ergo* ei Hir.

CAP. 10.

1 vt *conſtitueret* eum regem. MS. *pro*, vt *conſtituerent* eum regem.
10 At illi reſponderunt iuuenes. MS. H. G. *pro*, At illi reſponderunt *vt* iuuenes.

CAP. 12.

11 Cumque introiret rex domum *Domini*. MS.H.G. *pro*, Cumque introiret rex domum *Dei*.
14 *Fecit autem* malum. MS. *pro*, *Fecitq́* malum.

CAP. 13.

3 Ieroboam *inſtruxit* è contra aciem. MS. *pro*, Ieroboam *conſtruxit* è contra aciem.

CAP. 14.

2 Fecit *autem* Aſa. MS. *pro*, Fecit *ergo* Aſa.
8 *omnes* iſti viri fortiſſimi. MS. H. G. *pro*, *omneſq́* iſti viri fortiſſimi.

CAP. 15.

1 Azarias autem filius *Oded*. MS. H. G. *pro*, Azarias autem filius *Obed*.
4 in anguſtia ſua ad Dominum Deum Iſrael. MS. H. G. *pro*, in anguſtia ſua, & *clamauerunt* ad Dominum Deum Iſrael.

CAP.

CAP. 16.

9 & propter hoc *ex* præsenti tempore. MS.H.G. *pro*, & propter hoc *etiam* præsenti temp.

CAP. 17.

13 & multa opera *parauit* in vrbibus Iuda. MS. *pro*, & multa opera *patrauit* in vrbibus Iud.

14 In Iuda *principes* exercitus. MS.H.G. *pro*, In Iuda *princeps* exercitus.

14 & cum eo *robustißimi* viri. MS.H.G. *pro*, & cum eo *robustißimorum*.

CAP. 20.

9 & exaudies, saluosque facies. MS. H. G. *pro*, & exaudies *nos*, saluosque facies.

17 non eritis vos qui dimicabitis. MS. H.G. *pro*, non *enim* eritis vos qui dimicabitis.

17 cras *egredimini* contra eos. MS. H. G. *pro*, cras *egrediemini* contra eos.

CAP. 21.

3 & *pensitationes* cum ciuitatibus. MS *pro*, & *pensationes* cum ciuitatibus.

9 Cumque *transißet Ioram*. MS. *pro*, Cumq; *transiret* Ioram.

CAP. 22.

7 Et cùm veniſſet, egrederetur cum eo. MS.H.G. *pro*, Et cùm veniſſet, & egrederetur cum.

CAP. 23.

1 Azariam videlicet filium *Ieroham*. MS. H. *pro*, Azariam videlicet filium *Hieroboam*.

4 Iſte eſt *ergo* ſermo. MS. H. *pro*, Iſte eſt ſermo.

8 & *egreſſuri* erant. MS. H. *pro*, & *ingreſſi* erant.

CAP. 24.

5 ad ſartatecta templi Dei *veſtri*. MS. H.G. *pro*, ad ſartatecta templi Dei *noſtri*.

7 & filij eius *deſtruxerant* domum Dei. MS. *pro*, & filij eius *deſtruxerunt* domum Dei.

7 *ornauerant* phanum Baalim. MS.H. *pro*, *ornauerũt* phanum Baalim.

18 & facta eſt ira contra Iudam & Ieruſalem. MS. H. G. *pro*, & facta eſt ira *Domini* contra Iudam & Ieruſalem.

27 *regnauitq;* Amaſias filius eius pro eo. MS. *pro*, *regnauit autem* Amaſias filius eius pro eo.

CAP. 25.

1 Nomen matris eius *Ioadan* de Ieruſalem, MS. H. *pro*, Nomen matris eius *Ioiadem* de Ieruſalem. G. habent, *Ioadain*.

14 Amaſias *verò* poſt cædem. MS. *pro*, Amaſias *quoque* poſt cædem.

16 *quia* feciſti hoc malum. MS. H.G. *pro*, *qui &* feciſti hoc malum.

27 Cumq; fugiſſet *in* Lachis. MS. H. G. *pro*, Cumque fugiſſet Lachis.

CAP. 26.

6 Et *in* Philiſthijm. MS. H G. *pro*, Et Philiſthijm.

21 & *iudicabat* populum terræ. MS. *pro*, & *iudicauit* populum terræ.

CAP. 28.

12 & *Amaſa* filius Hadali. MS. H. *pro*, & *Amaſias* filius Hadali.

14 Diuiſeruntque viri bellatores prædam. MS. H. G. *pro*, Diuiſeruntque viri *Iſrael* bellatores prædam.

CAP. 29.

3 *Ipſe* anno & menſe primo. MS. H. *pro*, *Ipſo* anno & menſe primo.

17 ingreſſi ſunt porticum templi Domini. MS. H. G. *pro*, ingreſſi ſunt porticum *domus* templi Domini.

23 *immolauerunt q;* agnos. MS. H. G. *pro*, *immolauerunt* agnos.

24 & aſperſerunt ſanguinem eorum altari. MS. *pro*, & aſperſerunt ſanguinem eorum *coram* altari. G. habent, *ad altare*.

25 ſecundum diſpoſitionem Dauid, & Gad Videntis. MS. H. *pro*, ſecundum diſpoſitionem Dauid *regis* & Gad Videntis.

30 qui laudauerunt *eum* magna lætitia. MS. *pro*, qui laudauerunt *Deum* magna lætitia.

CAP. 30.

3 & populus *necdum* congregatus *erat* in Ieruſalem. MS. *pro*, & populus *nondum* congregatus *fuerat* in Ieruſalem.

8 tradite manus Domino. MS. H. G. *pro*, tradite manus *veſtras* Domino.

24 Ezechias *enim* rex Iuda. MS. H. G. *pro*, *autem*.

CAP. 31.

16 & quicquid per ſingulos dies *cõducebat* in miniſterio. MS. *pro*, & quicquid per ſingulos dies *conducebant* in miniſterio.

20 *Fecitq;* Ezechias. MS. H. G. *pro*, *Fecit ergo* Ezech.

CAP. 32.

4 qui *fluebat* in medio terræ. MS. H. G. *pro*, qui *fluebant* in medio terræ.

15 cunctarum gentium atque *regnorum* liberare. MS. H. G. *pro*, cunctarum gentium atque *regionum* liberare.

15 eruere vos de manu *mea*. MS. H. G. *pro*, eruere vos de *hac* manu.

CAP. 33.

8 & cæremonias atque iudicia per manũ Moyſi. MS. H. G. *pro*, & cæremonias atque iudicia *quæ mandaui* per manum Moyſi.

CAP. 34.

3 & duodecimo anno poſtquam cœperat. MS. H. *pro*, & duodecimo anno poſtquã *regnare* cœperat. G. quoque non habent, *regnare*.

4 & ſuper *tumulos* eorum. MS. H. G. *pro*, & ſuper *cumulos* eorum.

9 *acceptamq;* ab eo *pecuniam*, quæ illata fuerat. MS. H. G. *pro*, *acceptaq;* ab eo *pecunia*, quæ illata fuerat.

14 reperit Helcias ſacerdos librum legis Domini per manum Moyſi. MS. H. G. *pro*, reperit Helcias ſacerdos librum legis Domini, *qui datus fuerat* per manum Moyſi.

33 Cunctis diebus eius non receſſerunt. MS. H. G. *pro*, Cunctis diebus *vitæ* eius non receſſer.

CAP. 35.

3 Nunc *autem* miniſtrate Domino Deo veſtro MS. *pro*, Nunc *ergo* miniſtrate Domino D.

7 qui fuerat inuentus. MS. H. G. *pro*, qui *ibi* fuerat inuentus.

15 prophetæ regis ianitores. MS. H. G. *pro*, prophetæ regis *Dauid* ianitores.

CAP. 36.

8 & quæ *inuentæ* ſunt in eo. MS. *pro*, & quæ *inuenta* ſunt in eo.

10 Miſit Nabuchodonoſor rex, qui & adduxerunt. MS. H. G. *pro*, Miſit Nabuchodonoſor rex *nuntios*, qui & adduxerunt.

21 *Vt* impleretur ſermo Domini. MS. H. G. *pro*, *Et* impleretur ſermo Domini.

IN I. LIBRO ESDRÆ.

CAP. 2.

1 & reuerſi ſunt in Ieruſalem & *Iudam*. MS. H. G. *pro*, & reuerſi ſunt Ieruſalem & *Iudæam*.

20 Filij Gebbar *nonaginta* quinque. MS. H. G. *pro*, Filij Gebbar *nongenti* quinque.

CAP. 4.

3 domum Deo noſtro; *ſed noſipſi ſoli ædificabimus Domino Deo noſtro*, ſicut præcepit. MS. H. G. *pro*, domum Deo noſtro, ſicut præcepit.

6 In regno autẽ Aſſueri, in principio regni eius. MS. H. G. *pro*, In regno autem Aſſueri, *ipſe eſt Artaxerxes*, in principio regni eius.

15 & bella *concitant* in ea. MS. H. *pro*, & bella *concitantur* in ea.

18 *Accuſatio* quam miſiſtis ad nos. MS. H. G. *pro*, *Accuſationem* quam miſiſtis ad nos.

CAP. 6.

5 in loco vbi *immolent* hoſtias. MS. *pro*, in loco vbi *immolant* hoſtias.

7 & *domum* Dei *illam ædificent* in loco ſuo. MS. G. *pro*, & *domus* Dei *illa ædificetur* in loco ſuo.

CAP. 8.

28 Domino Deo patrum *veſtrorum*. MS. H. *pro*, Domino Deo patrum *noſtrorum*.

CAP. 9.

6 ſuper caput & delicta noſtra. MS. H. *pro*, ſuper caput *noſtrum*, & delicta noſtra.

7 & *pro* inquitatibus noſtris. MS. *pro*, & *in* iniquitatibus noſtris.

10 Et nunc quid dicemus Deus noſter poſt hæc? MS. H. G. *pro*, Et nunc quid dicemus *Domine* Deus noſter poſt hæc?

CAP. 10.

3 & eorum qui *timent* præceptum. MS. H. G. *pro*, & eotum qui *tenent* præceptum.

17 qui *duxerant* vxores alienigenas. MS. *pro*, qui *duxerunt* vxores alienigenas.

IN II ESDRÆ.

CAP. 1.

2 & viri *ex* Iuda. MS. H. *pro*, & viri Iuda.

7 & non cuſtodiuimus mandatum, & ceremonias. MS. H. *pro*, & non cuſtodiuimus mandatum *tuum* & cæremonias.

8 ego *diſpergam* vos in populos. MS. H. G. *pro*, ego *diſperdam* vos in populos.

CAP. 3.

2 Et iuxta *eum* ædificauit Zachur. MS. H. G. *pro*, iuxta *eos* ædificauit Zachur.

4 & iuxta *eos* ædificauit Moſollam. MS. H. G. *pro*, & iuxta *eum* ædificauit Moſollam.

10 Et iuxta *eos* ædificauit *Iedaia* filius *Haromaph*. MS. H. G. *pro*, Et iuxta *eum* ædificauit *Ioiada* filius *Aromath*.

12 Et iuxta *eum* ædificauit Sellum. MS. H. G. *pro*, & iuxta *eos* ædificauit.

21 filius Vriæ filij *Haccus*. MS. H. G. *pro*, filius Vriæ filij *Atthus*.

23 Poſt *eum* ædificauit Beniamin. MS. H. G. *pro*, Poſt *eos* ædificauit Beniamin.

23 & poſt *eum* ædificauit Azarias. MS. H. *pro*, & poſt *eos* ædificauit Azarias.

27 Poſt *eum* ædificauerunt. MS. H. G. *pro*, Poſt *eos* ædificauerunt.

28 Surſum autem *à porta* equorum. MS. *pro*, Surſum autem *ad portam* equorum. H. & G. habent, *ſupra portam* equorum.

CAP. 4.

16 ædificantium *in muro*. MS. H. G. *pro*, ædificantiũ *muros*.

CAP. 5.

8 vos igitur *vendetis* fratres. MS. H. *pro*, *vendite*. quædam MS. cum G. legunt, *venditis*.

15 qui *fuerant* ante me. MS *pro*, qui *fuerunt* ante.

CAP. 6.

2 Miſerunt Sanaballat & Goſſem ad me. MS. H. G. *pro*, Miſerunt Sanaballath & Goſſem *Arabs* ad me.

2 in *viculis* in Campo-ono. MS. H. G. *pro*, in *vitulis* in Campo-ono.

CAP. 7.

7 Qui *venerũt* cum Zerobabel. MS. H. G. *pro*, Qui *venerant* cum Zerobabel.

21 Filij Ater, filij Hezeciæ *nonaginta* octo. MS. H. G. *pro*, Filij Ater, filij Hezeciæ *nongenti* octo.

66 quadraginta duo millia *trecenti* ſexaginta. MS. H. G. *pro*, quadraginta duo millia *ſexcenti* ſexaginta.

CAP. 8.

10 & mittite partes *ei* qui non *præparauit*. MS. H. *pro* & mittite partes *eis* qui non *præparauerunt*.

16 Et egreſſus eſt populus. MS. H. G. *pro*, Et egreſſus eſt *omnis* populus.

CAP. 9.

7 Tu ipſe *Dominus* Deus. MS. *pro*, Tu ipſe *Domine* Deus.

25 ciſternas ab *alijs* fabricatas, MS. *pro*, ciſternas ab *eis* fabricatas,

33 quia veritatem feciſti, nos autem. MS. H. G. *pro*, quia veritatem feciſti *nobis*, nos autem.

CAP. 10.

29 in manu Moyſi ſerui *Dei*, vt facerent. MS. H. G. *pro*, in manu Moyſi ſerui *ſui*, vt facerent.

36 vt *offerrentur* in domo Dei noſtri. MS. *pro*, vt *offerantur* in domo Dei noſtri.

CAP. 11.

1 vt *tollerent* vnam partem. MS. *pro*, vt *tolleret* vnã partem.

11 filius Achitob *princeps* domus Dei. MS. H. G. *pro*, filius Achitob *principes* domus Dei.

34 Neballath, *Lod*, & Ono valle artificum. MS. H. *pro*, Neballath, & Ono. G. pro *Lod* habent *Lydda*.

CAP. 12.

12 erant ſacerdotes principes familiarum. MS. H. *pro*, erant ſacerdotes & principes famil.

CAP. 13.

22 *Dixi quoque* Leuitis. MS. *pro*, *Dixiq;* Leuitis.

IN III. ESDRÆ.

CAP. 1.

12 & hoſtias coxerunt in *amulis*. MS. *pro*, in *emolis*.

IN LIBRO TOBIÆ.

Quia exemplar Chaldaicum, ex quo D. Hieronymus Tobiam & Iudith in Latinum vertit, non extat, & Græcus textus multùm à Latino diuersus est, horum duorum librorum varias lectiones Latinas, ad nullius alterius linguæ exemplaria contulimus. quæ autem inter varias lectiones sit verior, ex totius narrationis serie, diligens & prudens lector iudicabit.

CAP. 1.

15 Pergebat *ergo ad* omnes. MS. *pro*, pergebat *enim per* omnes.

CAP. 3.

6 fac mecum *misericordiam*, & præcipe. MS. *pro*, fac mecum, & præcipe.

CAP. 5.

16 reducam eum *sanum* ad te. MS. *pro*, reducam eum ad te.

CAP. 8.

9 accipio sororem meam, sed sola posteritatis dilectione. MS. *pro*, accipio sororem meam *coniugem*, sed sola posteritatis dilectione.

CAP. 12.

9 facit inuenire *misericordiam & vitam*. MS. *pro*, facit inuenire vitam.

IVDITH.

CAP. 4.

8 humiliauerunt animas suas in ieiuniis, ipsi & mulieres. MS. *pro*, humiliauerunt animas suas in ieiuniis *& orationibus*, ipsi & mulieres.

CAP. 7.

13 iuuenes *senésq;* & paruuli. MS. *pro*, iuuenes & paruuli.

CAP. 13.

12 fecit virtutem *magnam* in Israel. MS. *pro*, fecit virtutem in Israel.

CAP. 16.

7 tradidit eum in manu fœminæ, & *confodit* eũ. MS. *pro*, tradidit eum in manu fœminæ, & *confudit* eum.

23 conopœũ quod ipsa sustulerat *de cubili ipsius*, obtulit in anathema. MS. *pro*, conopœum quod ipsa sustulerat, obtulit in anathema.

IN LIBRO ESTHER.

CAP I.

3 *fecit* grande cõuiuium. MS. G. *pro*, *fecerat* grande conuiuium.

21 fecitque *rex* iuxta consilium. MS. H. G. C. *pro*, fecitque iuxta consilium.

CAP. 2.

1 His *ita* gestis. MS. *pro*, His *itaque* gestis.

1 *&* quæ fecisset. MS. H. C. *pro*, quæ fecisset.

14 in secundas ædes *deducebatur*. MS. H. G. C. *pro*, in secundas ædes *deducebantur*.

21 & in primo palatij limine *præsidebant*. MS. G. *pro*, & in primo palatij limine *residebant*.

CAP. 3.

3 qui ad fores palatij *præsidebant*. MS. *pro*, qui ad fores palatij *residebant*.

11 de populo *autem*, age. MS. H. C. G. *pro*, de populo, age.

15 & cunctis qui vrbe erant, flentibus. MS. H. C. G. *pro*, & cunctis *Iudæis* qui vrbe erant flentibus.

CAP. 4.

4 vt ablato sacco *induerent eum*. MS. *pro*, vt ablato sacco *indueret eam*.

6 iuit ad Mardochæum stantem in platea ciuitatis. MS. H. C. *pro*, iuit ad Mardochæum, *& inuenit eum* stantem in platea ciuitatis.

16 non *comedatis* & non *bibatis* tribus diebus. MS. G. *pro*, non *comedetis* & non *bibetis* tribus diebus.

CAP. 8.

7 Domum Aman concessi Esther: & ipsum. MS. H. C. *pro*, Domum Aman concessi Esther *reginæ*: & ipsum.

12 id est tertia decima mensis duodecimi Adar. MS. H. G. *pro*, id est tertia decima *die* mensis duodecimi Adar.

CAP. 9.

2 formido *penetrarat*. MS. *pro*, formido *penetraret*.

CAP. 16.

4 mendaciorum *funiculis* conentur subuertere. MS. *pro*, mendaciorum *cuniculus* conentur subuertere.

IN LIBRO IOB.

CAP. 1.

4 Et faciebant *conuiuium* per domos. MS. H. C. G. *pro*, Et faciebant *conuiuia* per domos.

11 nisi in faciem *tuam* benedixerit tibi. MS. H. C. G. *pro*, nisi in faciem benedixerit tibi.

20 & scidit *tunicam suam*, & tonso capite. MS. H. C. G. *pro*, & scidit *vestimenta sua*, & tonso capite.

CAP. 2.

5 quod in *facie tua* benedicat tibi. MS. H. C. *pro*, quod in *faciem* benedicat tibi.

10 quasi vna de stultis locuta es. MS. H. *pro*, quasi vna de stultis *mulieribus* locuta es.

10 mala quare non *suscipiamus?* MS. H. C. *pro*, mala quare non *sustineamus?*

CAP. 3.

4 & non *illustret* lumine. MS. H. *pro*, & non *illustretur* lumine.

18 Et vincti pariter sine molestia. MS. H. C. G. *pro*, Et *quondam* vincti pariter sine molestia.

CAP. 5.

6 & de humo non *orietur* dolor. MS. *pro*, & de humo non *egredietur* dolor.

15 Porrò saluum faciet à gladio oris eorum. MS. H. C. G. *pro*, Porrò saluum faciet *egenum* à gladio oris eorum.

CAP. 6.

3 hæc grauior *apparet*. MS. *pro*, hæc grauior *appareret*.

20 Confusi sunt quia *sperauerunt*. MS. H. C. G. *pro*, Confusi sunt quia *speraui*.

25 qui possit arguere? MS. H. C. *pro*, qui possit arguere *me*?

CAP. 8.

7 in tantum vt priora tua fuerint parua. MS. H. C. G. *pro*, in tantum vt *si* priora tua fuerint parua.

CAP. 9.

4 quis *restitit* ei. MS. H. C. G. *pro*, quis *resistit* ei.

11 si abierit, non intelligam *eum*. Si. MS. H. C. *pro*, non intelligam. Si.

CAP. 10.

8 Manus tuæ *plasmauerunt* me, & *fecerunt* me totum. MS. H. C. G. *pro*, Manus tuę *fecerunt* me, & *plasmauerunt* me totum.

11 *&* ossibus & neruis. MS. H. C. G. *pro*, ossibus & neruis.

16 quasi *leæna* capies me. MS. *pro*, quasi *leænam* capies me.

CAP. 11.

2 Non *&* audiet? MS. *pro*, Non audiet?

CAP. 12.

15 *Et* si emiserit eas. MS. H. C. G. *pro*, Si emiserit eas.

CAP. 14.

16 sed *parces* peccatis meis. MS. H. *pro*, sed *parce* peccatis meis.

CAP. 15.

7 & ante colles formatus? MS. H. C. G. *pro*, & ante *omnes* colles formatus?

21 ille insidias suspicatur. MS. H. C. G. *pro*, ille *semper* insidias suspicatur.

CAP. 16.

10 Aperuerunt super me ora sua, exprobrantes. MS. H. C. *pro*, Aperuerunt super me ora sua, *&* exprobrantes.

13 *&* non pepercit. MS. H. C. *pro*, non pepercit.

CAP. 17.

7 Caligauit *ab indignatione* oculus meus. MS. H. C. G. *pro*, Caligauit *ad indignationem* oculus meus.

9 & *mundus* manibus. MS. H. C. G. *pro*, & *mundis* manibus.

CAP. 18.

4 *Qui* perdis animam tuam. MS. C. *pro*, *Quid* perdis animam tuam.

11 & inuoluent *eum* pedes eius. MS. H. *pro*, & inuoluent pedes eius.

CAP. 19.

10 & quasi euulsæ *arboris* abstulit spem meam. MS. *pro*, & quasi euulsæ *arbori* abstulit spem meam.

19 & quem maximè diligebã, *aduersatus est mihi*. MS. H. C. G. *pro*, & quem maximè diligebã, *auersatus est me*.

29 quoniam vltor *iniquitatis* gladius est. MS. *pro*, quoniam vltor *iniquitatum* gladius est.

CAP. 21.

15 *Quid* est omnipotens. MS. H. C. G. *pro*, *Quis* est omnipotens.

25 in amaritudine animæ, absque vllis opibus. MS. H. C. *pro*, in amaritudine animæ *suæ*, absque vllis opibus.

CAP. 22.

4 Nunquid timens *te*, arguet te. MS. H. C. G. *pro*, Nunquid timens arguet te.

12 An *non* cogitas. MS. H. C. G. *pro*, An cogitas.

29 & qui inclinauerit oculos, ipse saluabitur. MS. H. C. G. *pro*, & qui inclinauerit oculos *suos*, ipse saluabitur.

CAP. 24.

5 *vigilantes* ad prædam. MS. H. C. *pro*, *vigilantésq;* ad prædam.

CAP. 27.

12 & *vt* quid *hæc* sine causa. MS. *pro*, & quid sine causa.

CAP. 28.

7 nec intuitus est *eam* oculus vulturis. MS. H. C. G. *pro*, nec intuitus est oculus.

CAP. 30.

8 filij stultorum & ignobilium, in terra. MS. H. C. *pro*, filij stultorum & ignobilium, *&* in terra.

CAP. 31.

7 & si *secutum est oculos meos* cor meum. MS. H. C. G. *pro*, & si *secutus est oculus meus* cor meũ.

19 Si despexi *pereuntem*. MS. H. C. G. *pro*, Si despexi *prætereuntem*.

CAP. 32.

4 eo quòd seniores *se* essent. MS. H. C. G. *pro*, eo quòd seniores essent.

17 ostendam vobis etiam ego meam *scientiam*. MS. H. C. G. *pro*, ostendam vobis etiam ego meam *sapientiam*.

11 donec disceptaremini sermonibus, & donec. MS. H. C. G. *pro*, donec disceptaremini sermonibus *vestris*, & donec.

CAP. 33.

7 non te terreat, & *eloquium meum*, non sit tibi *graue*. MS. *pro*, non te terreat, & *eloquentia mea* non sit tibi *grauis*.

17 ab his quæ *facit*. MS. *pro*, ab his quæ *fecit*.

22 *Appropinquauit* corruptioni. MS. H. C. G. *pro*, *Appropinquabit* corruptioni.

CAP. 34.

37 *Quia*. MS. H. C. *pro*, *Qui*.

37 *addit* super peccata. MS. *pro*, *addidit* super peccata. Porrò H. *&* C. *legunt*, *addet*.

37 & tunc *multiplicet sermones suos* ad Deum. MS. H. C. G. *pro*, & tunc ad *iudicium prouocet sermonibus suis* Deum.

CAP. 36.

5 Deus *potens* non abiicit. MS. H. G. *pro*, Deus *potentes* non abiicit.

6 & iudicium pauperibus *tribuet*. MS. H. C. G. *pro*, & iudicium pauperibus *tribuit*.

23 aut quis *potest* ei dicere. MS. *pro*, aut quis *audet* ei dicere.

CAP. 37.

8 Ingredietur bestia latibulum, & in antro. MS. G. *pro*, Ingredietur bestia latibulum *suum*, & in antro.

12 Quæ lustrant per circuitum. MS. H. C. G. *pro*, Quæ lustrant *cuncta* per circuitum.

CAP. 38.

6 aut quis *dimisit* lapidem. MS. *pro*, aut quis *demisit* lapidem.

13 extrema terræ, *&* excussisti. MS. H. C. *pro*, extrema terræ, excussisti.

13 & *excluſiſti* impios ex ea. MS. *pro*, *excuſſiſti* impios ex ea.

16 Nunquid ingreſſus es *profunda* maris. MS. H. *pro*, *profundum* maris.

18 Nunquid conſideraſti *latitudines* terræ? MS. H. *pro*, Nunquid conſideraſti *latitudinem* terrę?

34 Nunquid eleuabis *ad nebulam* vocem tuam. MS. H. C. *pro*, Nunquid eleuabis *in nebula* vocem tuam.

38 Quando *fundebatur* puluis in terra. MS. H. G. *pro*, Quando *fundabatur* puluis in terra.

CAP. 39.

4 & non *reuertuntur* ad eas. MS. H. C. *pro*, & non *reuertentur* ad eas.

13 Penna *ſtruthionum* ſimilis eſt. MS. H. G. *pro*, Penna *ſtruthionis* ſimilis eſt.

16 *Induratur* ad filios ſuos. MS. G. *pro*, *Duratur* ad filios ſuos.

28 In petris manet, & in præruptis. MS. H. C. G. *pro*, manet, in præruptis.

CAP. 40.

3 vt *tu* iuſtificeris. MS. *pro*, vt iuſtificeris.

6 Diſperge ſuperbos in furore tuo, & reſpiciens omnem. MS. H. C. G. *pro*, Diſperge ſuperbos in furore tuo, *& confunde eos*, & reſpiciens.

16 in ſecreto calami, *&* locis humentibus. MS. H. C. G. *pro*, in ſecreto calami, *in* locis hum.

27 *Pone* ſuper eum. MS. H. C. *pro*, *Pones* ſuper eum.

CAP. 41.

2 Quis ante dedit mihi MS. H. C. *pro*, *Et* quis ante dedit mihi.

3 Non parcam ei, & verbis potentibus. MS. H. C. G. *pro*, non parcam ei verbis potentibus.

CAP. 42.

4 & *oſtende* mihi. MS. H. C. G. *pro*, & *reſponde* mihi.

16 Vixit autem Iob poſt hæc. MS. H. C. *pro*, Vixit autem Iob poſt *flagella* hæc.

IN LIBRO PSALMORVM.

PSAL. 5.

9 dirige in cõſpectu *meo* viam *tuam*. MS. H. C. *pro*, dirige in conſpectu *tuo* viam *meam*. ſicut tamen G. habent. Priorem lectionem quia magis reſpondet Hebræis, videtur D. Hieronymus magis probare, ep. ad Sunniam & Fretellam.

PSAL. 10.

7 Quoniã iuſtus Dominus iuſtitias dilexit. MS. H. C. *pro*, Quoniã iuſtus Dominus, & iuſtitias dilexit. ſicut tamen G. habent.

PSAL. 12.

4 ne vnquam obdormiam in *mortẽ*. MS. G. H. *pro*, ne vnquam obdormiam in *morte*.

PSAL. 13.

5 Quoniã Dominus in generatione *iuſta eſt*. MS. H. *pro*, Quoniam Dominus in generatione *iuſtorum*. ſicut tamen G. habent.

PSAL. 16.

1 Intende *deprecationi meæ*. MS. G. *pro*, Intende *deprecationem meam*.

2 oculi *tui* videant *æquitates*. MS. H. C. *pro*, oculi *mei* videant *æquitatem*, G. legunt, oculi *mei* videant *æquitates*. Primam lectionem quę reſpondet Hebræo, pro vera habet D. Hieronymus, ep. ad Fretellam.

PSAL. 21.

20 auxilium tuum, ad defenſionem. MS. *pro*, auxilium tuum *à me*, ad defenſionem. ſicut G. tamen habent.

De hoc loco ſcribit D. Hieronymus in ep. ad Sunniam & Fretellam, in hæc verba: Tu autem Domine ne elõgaueris auxilium *tuum: dicitis inueniſſe vos, meum, quod & verum eſt, & ita corrigendum. Neque enim ſi quid ſcriptorum eſt errore mutatum, ſtulta debemus contentione defendere.*

PSAL. 26.

8 exquiſiuit facies mea. MS. H. C. *pro*, exquiſiuit *te* facies mea. ſicut G. tamen habent. Sed melius, inquit Hier. ſuperius eſt.

PSAL. 30.

9 in *manibus inimici*: ſtatuiſti. MS. *pro*, in *manus inimicorum*: ſtatuiſti. ſicut G. tamen habent. H. habent, *in manu inimici*.

PSAL. 32.

7 Congregãs ſicut *in* vtrem aquas. MS. *pro*, ſicut vtrem, ſicut G. tamen habent.

PSAL. 37.

17 & dum *commouerentur* pedes mei. MS. *pro*, & dum *commouentur* pedes mei. H. & G. habẽt, & in vacillari pedes meos.

PSAL. 43.

6 ſpernemus inſurgẽtes *in nos*. MS. *pro*, ſpernem⁹ inſurgentes *nobis*. ſicut G. tamen habent.

10 & non egredieris in virtutibus noſtris. MS. H. C. *pro*, & non egredieris *Deus* in virtutibus noſtris. ſicut G. tamen habent. Sed *Deus*, inquit Hier. ſuperfluum eſt.

PSAL. 46.

5 ſpeciem Iacob, *quem* dilexit. MS. *pro*, ſpeciem Iacob, *quam* dilexit. ſicut G. tamen habent.

PSAL. 47.

5 Quoniam ecce reges congregati ſunt. MS. H. C. *pro*, Quoniam ecce reges *terræ* congregati ſunt. ſicut G. tamen habent.

De hoc loco D. Hieron. *In veteribus Latinorum codicibus ſcriptum erat*, reges terræ: *quod nos ſuſtulimus, quia nec in Hebræo, nec in Septuaginta reperitur.*

PSAL. 48.

3 & filij hominum in vnũ, diues & pauper. MS. G. *pro*, & filij hominum, *ſimul* in vnũ, diues & pauper. H. & C. habent, *ſimul*: ſed deinde omittunt, *in vnum*; vt hoc loco *ſimul* poſitũ videri poſſit.

PSAL. 51.

2 Cùm venit *Doeg* Idumæus. MS. H. C. *pro*, Cùm venit *Doec* Idumæus. ſicut G. tamen habẽt.

2 Venit Dauid in domũ *Achimelech*. MS. H. C. *pro*, in domũ *Abimelech*. ſicut G. tamen habent.

7 & emigrabit te de tabernaculo, & radicem tuam. MS. H. C. *pro*, & emigrabit te de tabernaculo *tuo*, & radic. ſicut G. tamen habent.

PSAL. 53.

5 quæſierunt animam meam, non propoſuerũt. MS. H. C. *pro*, quæſierunt animam meam, *&* non propoſuerunt. ſicut G. tamen habent.

6 adiuuat me, Dominus ſuſceptor eſt, MS. H. C. *pro*, adiuuat me, *&* Dominus ſuſceptor eſt. ſicut G. tamen habent.

PSAL. 54.

17 Et Dominus *ſaluauit* me. MS. *pro*, & Dominus *exaudiuit* me. H. legunt *ſaluabit me*. G. *exaudiuit me*.

PSAL. 55.

13 quæ reddam *laudationes tibi*. MS. H. *pro*, quæ reddam *laudationis tuæ*. ſicut G. tamen habent.

PSAL. 57.

4 *Abalienati* ſunt peccatores. MS. G. *pro*, *Alienati* ſunt peccatores.

PSAL. 58.

15 *Et* conuertẽtur ad veſperam. MS. H. C. *pro*, Conuertentur ad veſp. ſicut G. tamen habent.

PSAL. 65.

17 & *exultaui* ſub lingua mea. MS. *pro*, & *exaltaui* ſub lingua mea. ſicut tamen H. & G. habẽt. C. habent, & laus eius ſub lingua mea.

PSAL. 70.

16 introibo in *potentias* Domini. MS. *pro*, introibo in *potentiam* Domini.

PSAL. 71.

11 omnes reges: omnes gentes. MS. C. H. *pro*, omnes reges *terræ*: omnes gentes. ſicut G. tamẽ habent. Sed *terræ*, inquit Hieronymus, ſuperfluum eſt.

PSAL. 73.

2 *montem* Sion. MS. *pro*, *mons* Sion.

PSAL. 77.

38 Et *multiplicauit* vt auerteret. MS. *pro*, Et *abundabit* vt auerteret. H. & G. habent, & *multiplicabit* ad auertendum. C. habent, *multiplicat*.

53 & *deduxit* eos. MS. G. *pro*, & *eduxit* eos. H. habent, & *duxit* eos.

PSAL. 78.

13 In *generationem* & generationem. MS. G. *pro*, In *generatione* & generationem.

PSAL. 82.

19 tu ſolus altiſſimus *ſuper omnem terram*. MS. G. H. C. *pro*, tu ſolus altiſſimus *in omni terra*.

PSAL. 88.

20 poſui adiutorium *ſuper* potentem. MS. H. G. *pro*, Poſui adiutorium *in* potente.

34 neque *decipiam* in veritate mea. MS. H. C. *pro*, neque *nocebo* in veritate mea. G. habent, neque *iniuria afficiam*.

40 *Euertiſti* teſtamentum. MS. H. G. C. *pro*, *Auertiſti* teſtamentum.

43 Exaltaſti dexteram *inimicorum eius*. MS. H. *pro*, Exaltaſti dexteram *deprimentium eum*.

45 & ſedem eius in *terram* colliſiſti. MS. G. H. C. *pro*, & ſedem eius in *terra* colliſiſti.

PSAL. 89.

1 Domine refugium *tu* factus es nobis. MS. H. C. *pro*, refugium factus es. ſicut G. tamen habent.

PSAL. 91.

4 In decachordo & pſalterio. MS. H. *pro*, In decachordo pſalterio.

PSAL. 93.

20 qui fingis *dolorem* in præcepto. MS. *pro*, qui fingis *laborem* in præcepto. ſicut tamen H. & G. habent.

PSAL. 94.

2 *Præueniamus* faciem eius. MS. G. *pro*, *Præoccupemus* faciem eius.

PSAL. 96.

10 de manu *peccatorum* liberabit eos. MS. H. C. *pro*, de manu *peccatoris* liberabit eos. ſicut G. tamen habent.

PSAL. 97.

1 *Liberauit* eum dextera eius. MS. *pro*, *Saluauit* eũ dextera eius. ſicut tamen H. G. & C. habẽt.

PSAL. 99.

1 Iubilate *Domino* omnis terra. MS. H. C. *pro*, Iubilate *Deo* omnis terra. ſicut G. tamen habent.

PSAL. 101.

19 *Scribantur* hæc MS. *pro*, *Scribatur* hæc. cui tamẽ lectioni magis videntur fauere H. C. & ●. quæ videntur ſignificare, *Scribatur hoc*.

PSAL. 102.

20 Benedicite Domino angeli eius. MS. H. C. *pro*, Benedicite Domino *omnes* angeli eius. ſicut G. tamen habent.

PSAL. 103.

14 Vt *educat* panem. MS. *pro*, Vt *educas* panem. H. G. & C. habẽt, ad educendũ panem: quod ambiguum eſt. poſteriorem tamen lectionem, *Vt educas*, magis probat D. Hieronymus, ep. ad Sunniam & Fretellam.

PSAL. 107.

9 & Ephraim *fortitudo* capitis mei. MS. H. C. *pro*, & Ephraim *ſuſceptio* capitis mei. G. habent, defenſio, vel ſuſceptio.

PSAL. 117.

4 Dicant nunc qui timent Dominum. MS. H. C. *pro*, Dicant nunc *omnes* qui timent Dominum. ſicut G. tamen habent.

23 eſt *hoc*, eſt mirabile. MS. H. C. *pro*, eſt *iſtud*, & eſt mirabile. ſicut G. tamen habent.

PSAL. 118.

118 diſcedentes à *iuſtitiis* tuis. MS. *pro*, diſcedẽtes à *iuſtificationibus* tuis. ſicut G. tamen habẽt. H. & C. habent, à *præceptis* tuis.

145 Clamaui in toto corde, exaudi me Domine. MS. H. C. *pro*, Clamaui in toto corde *meo*, exaudi me Dom. ſicut G. tamen habent.

146 & cuſtodiã *mandata* tua. MS. *pro*, & cuſtodiã *teſtimonia* tua. ſicut tamen H. G. & C. habẽt.

150 Appropinquauerunt perſequentes me *iniquè*. MS. *pro*, Appropinquauerunt perſequentes me *iniquitati*.

PSAL. 120.

7 Dominus *cuſtodiet te*. MS. H. C. *pro*, Dominus *cuſtodiat* te.

PSAL. 131.

7 *Introibimus* in tabernacula eius, *& adorabimus*. MS. G. *pro*, *Intremus* in tabernacula eius, *adoremus*.

PSAL. 136.

1 dum recordaremur Sion. MS. *pro*, dum recordaremur *nos* Sion. H. & G. habent, in recordari nos Sion.

PSAL. 137.

4 quia audierunt verba oris tui. MS. H. C. *pro*, quia audierunt *omnia* verba oris tui. ſicut G. tamen habent.

PSAL. 139.

4 Acuerunt linguam ſuam ſicut *ſerpẽtes*. MS *pro*, *ſerpentis*. ſicut G. tamen habent. H. & C. legunt *ſerpens*.

8 Domine *Deus* virtus ſalutis meæ. MS. C. H. *pro*, Domine *Domine* virtus ſalutis meæ. ſicut G. tamen habent.

PSAL. 143.

10 Qui *dat* ſalutem regibus. MS. *pro*, Qui *das* ſalutem regibus. H. & G. habent, *danti* ſalutẽ regibus.

10 qui *redemit* Dauid ſeruum *ſuũ* de gladio maligno. MS. G. H. *pro*, qui *redemiſti* Dauid ſeruum *tuum* de gladio maligno.

PSAL. 144.

7 & *iuſtitiam tuam* exultabunt. MS. *pro*, & *iuſtitia tua* exultabunt. H. & C. habent, & iuſtitiam tuam canent, ſiue, laudabunt. G. & iuſtitiæ tuæ exultabunt.

PSAL. 146.

4 & omnibus eis nomina *vocat*. MS. C. *pro*, & omnibus eis nomina *vocans*. ſicut G. tamen habent. H. habent, *vocabit*.

PSAL. 148.

4 & *aquæ* quæ ſuper cælos *ſunt*. MS. H. C. *pro*, & *aqua* quæ ſuper cælos. ſicut G. tamen habẽt. H. non habẽt, *ſunt*, ſed ſubintelligunt.

PSAL. 149.

4 & *exaltauit* manſuetos in ſalute. MS. *pro*, & *exaltabit* manſuetos in ſalute. ſicut G. tamen habent. H. & C. habent, *glorificabit*.

6 *Exaltationes* Dei in gutture eorum. MS. G. H. *pro*, *Exultationes* Dei in gutture eorũ. C. habent, *Laudes* Dei in gutture eorum.

IN PROVERBIIS SALOMONIS.

CAP. 1.

4 vt detur paruulis aſtutia, adoleſcenti ſcientia. MS. H. G. *pro*, vt detur paruulis aſtutia, & adoleſcenti ſcientia.

22 quæ ſibi ſunt noxia *cupiunt*. MS. quibus fauẽt G. *pro*, quæ ſibi ſunt noxia *cupient*. H. *cupiuerunt*.

CAP. 2.

12 vt eruaris à via mala, ab homine. MS. H. *pro*, vt eruaris à via mala, & ab homine. ſicut tamen G. & C. habent.

CAP. 3.

15 Pretioſior eſt cunctis opibus: & omnia. MS. H. C. G. *pro*, Pretioſior eſt cunctis opibus *ſapientia*: & omnia.

21 Cuſtodi legem atque conſilium: & erit. MS. H. C. *pro*, Cuſtodi legem *meam*, & conſiliũ *meum*: & erit.

CAP. 4.

11 monſtrabo tibi, ducam te per. MS. H. *pro*, mõſtrabo tibi, & ducam. ſicut C. tamẽ habent

16 non enim dormiunt niſi malefecerint. MS. H. G. *pro*, non enim dormiunt niſi *cùm* malefecerint. C. habent, *donec* malefaciant.

26 Dirige *ſemitam* pedibus tuis. MS. H. *pro*, *ſemitas*. ſicut G. tamen habent.

28 Vias enim, quæ à dextris ſunt, nouit Dominus: peruerſę verò ſunt quæ à ſiniſtris ſunt.

29 Ipſe autem rectos faciet curſus tuos: itinera autem tua in pace producet.

Hos duos verſus pleraque manuſcripta cũ Græcis legunt. H. autem & C. non habent.

CAP. 5.

3 fauus enim *ſtillans* labia meretricis. MS. *pro*, fauus enim *diſtillans* labia meretricis.

4 quaſi abſynthium, & acuta quaſi gladius biceps. MS. H. C. G. *pro*, quaſi abſynthium, & *lingua eius* acuta quaſi gladius biceps.

21 Reſpicit Dominus *vias* hominis. MS. H. C. G. *pro*, Reſpicit Dominus *viam* hominis.

CAP. 6.

10 paululum conſeres manus, vt dormias. MS. H. G. *pro*, paululum conſeres manus *tuas*, vt dormias. ſicut C. tamen habent.

CAP. 7.

3 Liga *ea* in digitis tuis. MS. H. *pro*, liga eam in digitis tuis.

7 Et *video* paruulos. MS. *pro*, *videbo*.

18 Veni inebriemur vberibus, donec illuceſcat dies, & fruamur cupitis amplexibus. MS. H. C. G. *pro*, Veni inebriemur vberibus, & fruamur cupitis amplexibus, donec illuceſcat dies.

CAP. 8.

11 Melior eſt enim ſapientia cunctis pretioſiſſimis *gemmis*. MS. H. G. C. *pro*, cunctis *opibus* pretioſiſſimis.

17 Et qui manè *vigilant* ad me. MS. H. G. C. *pro*, Et qui manè *vigilauerint* ad me.

25 ante colles ego parturiebar. MS. H. C. *pro*, ante *omnes* colles ego parturiebar. ſicut. G. tamẽ habent.

31 ludens coram eo omni tempore: ludens in orbe terrarum. MS. H. C. *pro*, ludens coram eo omni tempore, & ludens in orbe terr.

34 qui audit me, qui vigilat. MS. H. *pro*, qui audit me, & qui vigilat. ſicut tamẽ G. & C. habẽt.

CAP. 9.

14 *Sedit* in foribus. MS. H. G. *pro*, *Sedet* in foribus.

CAP. 10.

31 & lingua prauorum peribit. MS. H. C. G. *pro*, lingua prauorum peribit.

CAP. 12.

2 hauriet gratiam à Domino. MS. H. C. G. *pro*, hauriet ſibi gratiam à Domino.

17 Qui quod nouit loquitur, *index* iuſtitiæ eſt. MS. H. G. C. *pro*, Qui quod nouit loquitur, *iudex* iuſtitiæ eſt.

CAP. 13.

2 De fructu oris, homo ſatiabitur bonis. MS. G. H. *pro*, De fructu oris *ſui* homo ſatiabitur bonis. ſicut C. tamen habent.

2 anima autem *præuaricatorum* iniqua. MS. H. G. *pro*, anima autem *impiorum* iniqua.

23 & *alij* congregantur. MS. *pro*, & *aliis* congreg.

24 Qui parcit virgæ *ſuæ*, odit filium ſuum. MS. C. H. *pro*, Qui parcit virgæ, odit filium ſuum. ſicut G. tamen habent.

CAP 14.

4 Vbi autẽ plurimæ ſegetes. MS. H. C. G. *pro*, Vbi autem *apparent* plurimæ ſegetes.

7 & *neſcito* labia prudentiæ. MS. H. *pro*, & *neſcit* labia prudentiæ.

8 & *imprudentia* ſtultorum errans. MS. H. C. G. *pro*, & *prudentia* ſtultorum errans.

11 tabernacula *verò* iuſtorum germinabunt. MS. H. C. G. *pro*, tabernacula iuſtorum germin.

29 multa gubernatur *prudentia*. MS. C. G. *pro*, multa gubernatur *ſapientia*. H. habent, *intelligentia*.

32 In malitia ſua *expellitur* impius. MS. *pro*, in malitia ſua *repelletur* impius. H. & G. *expelletur*.

33 & indoctos *quoque* erudiet. MS. *pro*, & indoctos *quoſq;* erudiet.

CAP. 15.

14 Cor *ſapientis* quærit doctrinam. MS. C. *pro*, Cor *ſapiens* quærit doctrinam. H. Cor *intelligens*. G habent, Cor *rectum*.

28 Mens iuſti meditabitur *obedientiam*. MS. *pro*, Mens iuſti meditabitur *ſapientiam*. H. meditabitur *ad reſpondendum*, vel, *ad humiliandũ*. C. meditabitur *in fide*. G. Corda iuſtorum meditantur *fidem*.

CAP. 16.

18 & ante ruinam, *exaltatur* ſpiritus. MS. C. *pro*, *exaltabitur*. H. habent, & ante ruinam *elatio* ſpiritus. G. *immodeſtia*.

21 & qui dulcis eloquio, maiora *percipiet*. MS. *pro*, & qui dulcis eloquio, maiora *reperiet*. H. habent, addet doctrinã. G. plura audient. C. addit diſciplinam.

25 & *nouiſſimum* eius *ducit* ad mortem. MS. *pro*, & *nouiſſima* eius *ducunt* ad. ſicut G. tamen habent. ſed H. & C. *nouiſſimum* eius *viæ mortis*.

27 vir *impius* fodit malum. MS. *pro*, vir *inſipiens* fodit malum. ſicut G. tamen habent. H. habent, vir *belial*.

30 mordens labia ſua *perficit* malum. MS. C. G. *pro*, mordens labia ſua *perficiet* malum. H. habent, *perfecit*.

CAP. 17.

10 Plus proficit *correptio* apud prudentem. MS. H. C. G. *pro*, Plus proficit *correctio* apud prudentem.

18 plaudet manibus cùm ſpopõderit. MS. H. *pro*, plaudet manibus *ſuis* cùm ſpoponderit.

CAP. 18.

5 Accipere perſonam impij non eſt bonum. MS. H. C. G. *pro*, Accipere perſonam impij *in iudicio* non eſt bonum.

10 ad *ipſum* currit iuſtus. MS. G. *pro*, ad *ipſam* currit iuſtus.

15 Cor *prudens* poſſidebit ſcientiam. MS. H. *pro*, Cor *prudentis* poſſidebit ſcientiam. ſicut G. tamen habent.

21 Mors & vita in *manu* linguæ. MS. H. C. G. *pro*, Mors & vita in *manibus* linguæ.

CAP. 19.

16 Qui autem negligit *vias ſuas*, mortificabitur. MS. H. G. *pro*, Qui autem negligit *viam ſuã*, mortificabitur.

19 Qui impatiens eſt. MS. H. C. G. *pro*, Qui *enim* impatiens eſt.

21 Voluntas autem Domini permanebit. MS. H. C. *pro*, Voluntas autem Domini *in æternum* permanebit. ſicut G. tamen habent.

25 intelliget *diſciplinã*. MS. *pro*, intelliget *ſapientiã*. H. & C. habent, *ſcientiam*. G. *ſenſum*.

26 ignominioſus *eſt* & infelix. MS. H. C. *pro*, ignominioſus *erit* & inf. ſicut G. tamen habent.

CAP. 20.

7 beatos poſt ſe filios *derelinquet*. MS. G. *pro*, beatos poſt ſe filios *relinquit*. H. & C. habent, beati filij eius poſt eum.

18 cogitationes *conſiliis* roborantur. MS. *pro*, cogitationes *conſilij* roborantur. H. G. & C. habent, Cogitationes *in conſilio* firmantur.

20 extinguetur *lucerna* eius. MS. H. C. G. *pro*, extinguetur *lumen* eius.

22 Ne dicas, reddam malum: expecta Dominũ. MS. H. C. G. *pro*, Ne dicas, reddam malum *pro malo*: expecta Dominum.

25 & poſt vota, *tractare*. MS. H. *pro*, & poſt, vota *retractare*. G. habent, poſt enim votum feciſſe, pœnitere contingit. Ad quem ſenſum videtur etiam reſpexiſſe Caldæus Paraphraſtes.

CAP. 21.

5 Omnis autem piger *ſemper* in egeſtate eſt. MS. *pro*, piper in egeſtate eſt.

12 vt detrahat impios *in malum*. MS. H. C. G. *pro*, vt detrahat impios *à malo*.

16 Vir qui errauerit *à* via doctrinæ. MS. H. C. G. *pro*, Vir qui errauerit *in* via doctrinæ.

18 & pro *rectis* iniquus. MS. H. C. G. *pro*, & pro *recto* iniquus.

27 *quia* offeruntur ex ſcelere. MS. H. C. G. *pro*, *quæ* offeruntur ex ſcelere.

CAP. 22.

1 ſuper argentum & aurum. MS. H. C. *pro*, ſuper argentũ *enim* &. G. pro, *enim*, habent, *autem*.

5 Arma & gladij in via *peruerſi*. MS. H. C. G. *pro*, Arma & gladij in via *ſuperbi*.

8 metet *malum*. MS. H. C. *pro*, metet *mala*. ſicut G. tamen habent.

19 vnde & oſtendã tibi hodie. MS. H. C. *pro*, Vnde & oſtendam *eam* tibi hodie.

21 *reſponderes* ex his, illis. MS. *pro*, *reſpondere* ex eis, illis. H. & G. habent, *ad reſpondendum*.

27 operimentũ *tuum* de cubili. MS. H. C. *pro*, operimentum de. ſicut G. tamen habent.

CAP. 23.

5 & *auolabunt* in cælum. MS. *pro*, & *volabunt* in cælum. ſicut H. & C. tamen habent.

28 & quos incautos *viderit*, interficiet. MS. *pro*, & quos incautos *iuuenerit*, interficiet.

29 cui *ſuffuſio* oculorum? MS. *pro*, cui *ſuffoßio* oculorum? H. habent, cui *rubor* oculorum? G. cuius *liuidi* oculi? C. & cui extrema oculorum prominent?

32 *ſed* in nouiſſimo mordebit. MS. G. *pro*. *et* in nouiſſimo mordebit.

CAP. 24.

10 Si deſperaueris *laſſus*. MS. H. C. G. *pro*, Si deſperaueris *lapſus*.

29 ſic faciam ei: reddam vnicuique. MS. H. *pro*, ſic faciam ei, & reddam vnicuique, ſicut C. tamen habent. G. habent, reddam *autem* ei.

CAP. 25.

13 qui *miſit* eum. MS. *pro*, qui *miſerit* eum. H. habent, mittentibus eum. G. eis qui miſerunt eum.

24 ſi *ſitierit*, da ei aquam bibere. MS, *pro*, ſi *ſitit*, da ei aquam bibere. G. habent, ſi *ſitiat*.

CAP. 26.

2 Sicut auis ad *alia* trãſuolans. MS. *pro*, Sicut auis ad *alta* tranſuolans. H. G. C. nec, *alta*, habent, nec, *alia*. ſed tantùm, ſicut auis volans.

16 Sapientior ſibi *piger* videtur. MS. H. C. G. *pro*, Sapientior ſibi *ſtultus* videtur.

17 ſic qui tranſit impatiens. MS. H. *pro*, ſic qui tranſit & impatiens. ſicut C. tamen habent.

22 & ipſa perueniunt ad intima *ventris*. MS. H. C. G. *pro*, ad intima *cordis*.

CAP. 27.

4 & impetum concitati ferre quis poterit? MS. *pro*, & impetum concitati *ſpiritus* ferre quis poterit? H. & C. habent, & quis ſtabit cõtra zelo, aut, inuidia? G. habent, ſed nihil ſuſtinet zelus.

5 Melior eſt manifeſta *correptio*. MS. H. C. G. *pro*, Melior eſt manifeſta *correctio*.

24 ſed corona tribuetur in generatione & generationẽ. MS. H. C. G. *pro*, ſed corona tribuetur *tibi* in generatione & generationem.

26 & hœdi, agri pretium. MS. H. *pro*, & hœdi *ad* agri pretium. ſicut C. tamen habent.

CAP. 28.

24 Qui ſubtrahit aliquid à patre ſuo, *&* à matre. MS. H. C. *pro*, Qui ſubtrahit aliquid à patre ſuo, *vel* à matre. ſicut G. tamen habent.

25 qui verò ſperat in Domino, *ſanabitur*. MS. *pro*, qui verò ſperat in Domino, *ſaluabitur*. H. & C. habent, *impinguabitur*. G. *in cura erit*.

CAP. 29.

1 & eum ſanitas non *ſequitur*. MS. G. *pro*, & eum ſanitas non *ſequetur*.

3 Qui autem nutrit *ſcorta*, perdet ſubſtantiam. MS. H. G. *pro*, Qui autem nutrit *ſcortum*, perdet ſubſtantiam. ſicut C. tamen habent.

6 & iuſtus *laudabit* atque gaudebit. MS. H. C. G. *pro*, & iuſtus *laudabitur* atque gaudebit.

15 Virga atque *correptio* tribuit ſapientiam. MS. H. C. G. *pro*, Virga atque *correctio* tribuit.

21 Qui delicatè à pueritia nutrit ſeruum ſuum. MS. H, *pro*, Qui delicatè à pueritia *ſua* nutrit ſeruum ſuum. ſicut C. tamen habent.

24 Qui cum fure *partitur*. MS. H. C. *pro*, Qui cum fure *participat*.

27 qui recta ſunt via. MS. *pro*, qui *in* recta ſunt via.

CAP. 30.

5 clypeus eſt ſperantibus in ſe. MS. H. C. G. *pro*, clypeus eſt *omnibus* ſperantibus in ſe.

17 *effodiant* eum corui. MS. G. *pro*, *ſuffodiant* eum corui.

23 per odioſam mulierem. MS. H. C. *pro*, & per odioſam. ſicut G. tamen habent.

23 cùm *in matrimonium* fuerit aſſumpta. MS, *pro*, cùm *matrimonio* fuerit aſſumpta.

25 *quæ præparant* in meſſe. MS. G. *pro*, *qui præparat* in meſſe. H. habent, *& præparauerunt*.

31 Gallus ſuccinctus lumbos, & aries. MS. H. C. G. *pro*, Gallus ſuccinctus lumbos *ſuos*, & aries.

32 & qui ſtultus *apparuit*. MS. *pro*, & qui ſtultus *apparuerit*.

CAP. 31.

9 & *iudica* inopem & pauperem. MS. H. C. *pro*, & *vindica* inopem & paup. G. habent, *diudica*.

27 *Conſiderat* ſemitas domus ſuæ. MS. H. *pro*, *Conſiderauit* ſemitas domus ſuæ.

IN ECCLESIASTE.

CAP. 1.

2 Vanitas vanitatum, omnia vanitas. MS. H. C. G. *pro*, vanitas vanitatum, *&* omnia vanitas.

CAP. 2.

3 *quod* facto opus eſt. MS. *pro*, *quo* facto opus eſt.

8 & *vrceos* in miniſterio. MS. *pro*, & *vrceolos* in miniſterio.

21 & hoc *ergo* vanitas, & magnum malum. MS. *pro*, & hoc *quoque* vanitas, & magnum malum. H. G. & C. tamen habent, etiam hoc vanitas, & magnum malum.

CAP. 4.

17 multo melior eſt obedientia. MS. H. C. G. *pro*, multò *enim* melior eſt obedientia.

CAP. 5.

2 & in multis ſermonibus *inuenitur* ſtultitia. MS. *pro*, & in multis ſermonibus *inuenietur* ſtultitia. H. G. & C. habent, & vox ſtulti in multitudine verborum.

9 Auarus non *impletur* pecunia. MS. *pro*, Auarus non *implebitur* pecunia. ſicut tamen H. G. & C. habent.

CAP. 6.

3 Si genuerit quiſpiam centum *filios*. MS. *pro*, Si genuerit quiſpiam centum *liberos*.

CAP. 7.

3 & viuens cogitat. MS. H. G. *pro*, & viuens *homo* cogitat.

3 quid *futurus* ſit. MS. *pro*, quid *futurum* ſit. C. quoque ſatis innuunt illam lectionem.

CAP. 8.

15 de labore ſuo, *in* diebus vitæ ſuæ. MS. *pro*, de labore ſuo, *omnibus* diebus vitæ ſuæ. ſicut C. tamen habent. H. & G. tamen habent, diebus vitæ ſuæ.

16 & intelligerem *diſtentionem*, quæ verſatur. MS. H. C. G. *pro*, & intelligerem *diſſenſionem*, quæ verſatur.

CAP. 9.

3 & poſt hæc ad inferos *deducuntur*. MS. *pro*, & poſt hæc ad inferos *deducentur*. H. & G. tantùm habent, & poſt hæc ad mortuos.

12 & *ſicut* aues laqueo comprehenduntur. MS. H. C. G. *pro*, & aues.

12 ſic capiuntur homines tempore malo. MS. *pro*, ſic capiuntur homines *in* tempore malo.

CAP. 10.

19 In *riſum* faciunt panem. MS. H. C. G. *pro*, In *riſu* faciunt panem.

20 & qui *habet* pennas, *annuntiabit* ſententiã. MS. H. C. G. *pro*, & qui *habẽt* pennas, *annuntiabũt*.

CAP. 11.

6 Manè ſemina *ſementem tuam*. MS. *pro*, Manè ſemina *ſemen tuum*.

6 hoc *an* illud. MS C. G. *pro*, hoc *aut* illud. ſicut H. tamen habent.

8 & in omnibus his *lætatus* fuerit. MS. H. G. *pro*, & in omnibus his *lætus* fuerit.

CAP. 12.

2 tempus afflictionis, & appropinquent. MS. H. G. C. *pro*, tempus afflictionis *tuæ*, & approp.

3 antequam *tenebreſcat* ſol. MS. H. C. G. *pro*, antequam *tenebreſcant* ſol.

3 & lumen, *& luna, & ſtellæ*. MS. H. G. C. *pro*, & lumen, *& ſtellæ, & luna*.

9 Vanitas vanitatum, dixit Eccleſiaſtes, omnia vanitas. MS. H. C. G. *pro*, *&* omnia vanitas.

12 quæ per magiſtrorum *concilium* data ſunt. MS. H. G. *pro*, quæ per magiſtrorũ *conſilium* data.

14 hoc eſt *enim* omnis homo. MS. H. C. G. *pro*, hoc eſt omnis homo.

15 *Et* cũcta quæ fiunt. MS. *pro*, Cuncta quæ fiunt. Porrò H. C. & G. legunt, *Etenim*, vel, *Quia* cuncta &c.

IN CANTICIS CANTICORVM.

CAP. 1.

8 poſt veſtigia gregũ, & paſce. MS. H. G. *pro*, gregum *tuorum*, &.

CAP. 2.

10 *Et* dilectus meus. MS. C. *pro*, *En* dilectus.

CAP. 3.

1 Per *noctes* quæſiui. MS. H. G. *pro*, Per *noctem*.

11 Egredimini *& videte filiæ Syon* regem Salomonem. MS. H. G. C. *pro*, Egredimini *filiæ Sion, & videte* regem.

CAP. 4.

16 Et *fluant* aromata illius. MS. G. *pro fluent*.

CAP. 5.

1 *&* comedat fructũ. MS. H. C. G. *pro*, *vt* comedat.

1 cum melle meo, bibi vinum. MS. H. C. G. *pro*, cum melle meo, *&* bibi.

7 Qui *circumeunt* ciuitatem. MS. H. G. *pro*, *circuierunt* ciuitatem.

7 Tulerunt pallium meum *mihi* cuſtodes murorum. MS. *pro*, pallium meum cuſtodes murorum. H. habent, pallium meum *à ſuper me*. G. *à me*. quibus fauent & C.

CAP. 6.

1 vt paſcatur in hortis. MS. H. G. *pro*, vt *ibi* paſcatur in hortis.

5 ſicut *grex* ouium. MS. H. *pro*, *greges*.

10 vt viderem poma *conuallis*, *vt* inſpicerem. MS. H. G. *pro*, poma *conuallium*, *&* inſpicerem.

12 Reuertere, reuertere *Sulamitis*. MS. H. G. *pro*, *Sunamitis*.

CAP. 7.

1 Quid videbis in *Sulamite*. MS. H. G. *pro*, videbis in *Sunamite*.

5 ſicut purpura regis, *vincta* canalibus. MS. H. G. C. *pro*, *iuncta*.

CAP. 8.

1 & deoſculer *te*, & iam. MS. H. G. *pro*, & deoſculer, & iam.

7 Aquæ multæ non *poterunt* extinguere. MS. H. G. C. *pro*, non *potuerunt*.

IN LIBRO SAPIENTIÆ.

CAP. 1.

9 Auditio ad *Dominũ* veniet. MS. G. *pro*, ad *Deum*.

15 & immortalis, impij autem. MS. G. *pro*, & immortalis, *iniuſtitia autẽ mortis acquiſitio*: impij autem.

16 quoniam digni ſunt. MS. G. *pro*, quoniã *morte* digni ſunt.

CAP. 2.

1 Dixerunt enim cogitantes. MS. G. *pro*, Dixerũt enim *impij* cogitantes.

3 quia *extincta* cinis erit corpus noſtrum. MS. *pro*, quia *extinctus* cinis erit corpus noſtrũ. Fortè legendum, *qua extincta*: vt referatur ad ſcintillam.

10 nec *veterani* reuereamur canos multi tẽporis. MS. G. *pro*, nec *veterano*, *nec* reuereamur.

CAP. 3.

5 *&* in paucis vexati. MS. G. *pro*, in paucis.

7 fulgebunt, & tanquam ſcintillæ. MS. G. *pro*, fulgebunt *iuſti*, &.

19 *Nationis* enim iniquæ. MS. G. *pro*, *nationes* enim.

19 Diræ ſunt *conſummationes*. MS. G. *pro*, *conſummationis*.

CAP. 5.

11 aut *tanquam* auis. MS. G. *pro*, aut auis.

18 accipiet armaturam. MS. G. *pro*, *&* accipiet.

24 perducet omnẽ terram, *iniquitas* illorum. MS. G. *pro*, *iniquitatis*.

CAP. 7.

20 differentias *arborum*. MS. *pro*, *virgultorum*. G. habent, *plantarum*.

CAP. 8.

17 quoniam *immortalitas* eſt. MS. G. *pro*, *immortalis*.

21 & hoc ipſum erat *ſapientiæ*. MS. *pro*, erat *ſumma ſapientia*. G. habent, & hoc erat *prudentia*.

CAP. 9.

18 Et *ſic* correctæ *ſunt* ſemitæ eorum qui ſunt in terris, & quæ tibi placent *didicerunt* homines. MS. G. *pro*, Et *ſi* correctæ *ſint* ſemitę. &c. & *didicerint*.

CAP. 10.

2 *Et eduxit illum de limo terræ*. Hæc verba nec MS. legunt, nec G.

3 Per iram homicidij *fraternitatis* deperiit. MS. *pro*, *fraternitas*. G. habent, Fratricidialibus deperiit furoribus.

5 & in filiis *miſericordia* fortem. MS. *pro*, *miſericordiam*. G. habent, & in *filij viſceribus* fortem.

17 & fuit illis in velamento *die*. MS. *pro*, *diei*.

18 Tranſtulit illos. MS. G. *pro*, *Et* tranſtulit illos.

CAP. 11.

2 & in locis deſertis *fixerunt*. MS. G. *pro*, *fecerunt*.

21 *Sed* & ſine his. MS. G. *pro*, *Nam* & ſine his.

23 *quæ* deſcendit. MS. G. *pro*, *qui*.

24 *Sed* miſereris omnium. MS. G. *pro*, *Et* miſereris.

CAP. 12.

CAP. 12.

6 & deuoratores ſanguinis, *à medio ſacramento tuo*, & auctores. MS. G. *pro*, & deuoratores ſanguinis, & auctores.

6 perdere voluiſti per manus parẽtum noſtrorum. MS. G. *pro*, perdere voluiſti *à medio ſacramento tuo*, per manus.

12 In *conſpectum tuum* veniet. MS. G. *pro*, in *conſpectu tuo* veniet.

13 quoniam non iniuſtè *iudicaſti* iudicium. MS. G. *pro*, *iudicas*.

19 Docuiſti *autẽ* populum tuum. MS. G. *pro*, *enim*.

19 quoniam das locum. MS. G. *pro*, quoniam *iudicans* das locum.

26 Qui autẽ ludibriis *increpationis* non ſunt. MS. G. *pro*, *& increpationibus*.

26 non ſunt *correpti*. MS. G. *pro*, *correcti*.

CAP. 13.

3 quorum ſi ſpecie delectati. MS. *pro*, quorum *&* ſi ſpecie. G. habẽt, quorum ſi *quidem* ſpecie.

9 Si enim tantum *potuerunt* ſcire. MS. G. *pro*, *potuiſſent*.

15 Ponens illud, confirmans ferro. MS. G. *pro*, *&* confirmans.

CAP. 14.

3 Tua autem Pater prouidẽtia gubernat. MS. G. *pro*, prouidentia *ab initio cuncta* gubernat.

11 & in tentationem *animis* hominum. MS. G. *pro*, *animæ*.

14 Superuacuitas enim hominũ *aduenit* in orbẽ terrarum. MS. G. *pro*, hominũ *hæc aduenit* in.

15 Qui tunc homo mortuus fuerat. MS. G. *pro*, Qui tunc *quaſi* homo.

16 conualeſcente *iniqua* conſuetudine. MS. G. *pro*, *antiqua*.

17 propter quod longè eſſent. MS. *pro*, propter *hoc* quòd. G. habent, *eò* quòd.

19 Ille enim volens placere illi. MS. G. *pro*, volens *plus* placere.

20 Multitudo autem hominum *adducta* per ſpeciem operis. MS. G. *pro*, *abducta*.

20 Nunc Deũ *exiſtimauerunt*. MS. *pro*, *æſtimauerũt*.

24 ſed alius alium. MS. G. *pro*, ſed *&* alius alium.

26 Inordinatio, *mœchia & impudicitia*. MS. C. *pro*, *mœchiæ & impudicitiæ*.

CAP. 15.

6 digni ſunt, qui ſpem habent. MS. G. *pro*, digni ſunt *morte*, qui.

8 Et poſt puſillum *ſe ducit*. MS. *pro*, *reducit ſe*. G. habent, paulò poſt *abibit*.

CAP. 16.

1 Propter hęc *per* his ſimilia. MS. *pro*, Propter hęc *et* his ſimilia. G. habẽt, propter *hoc per* ſimilia.

8 *Et* in hoc autem. MS. G. *pro*, In hoc autem.

8 oſtendiſti inimicis *noſtris*. MS. G. *pro*, *tuis*.

10 Nec draconũ venenatorum vicerunt dentes. MS. G. *pro*, Nec draconũ, *nec* venenatorum.

11 In memoria enim ſermonũ tuorum *examinabantur*. MS. *pro*, *exterminabantur*. G. habent, *inſerebantur*.

11 & velociter *ſaluabantur*. MS. G. *pro*, *ſanabantur*.

13 Tu *enim* vitæ & mortis habes poteſtatem. MS. G. *pro*, Tu *es Domine qui* vitæ.

19 vt *iniquæ* terræ nationem exterminaret. MS. G. *pro*, *iniquam*.

21 *Subſtantia* enim *tua* dulcedinẽ tuã. MS. G. *pro*, *Subſtantiã* enim *tuam*, & dulcedinem tuam.

21 quam in filios habes, *oſtendebat*. MS. G. *pro*, *oſtendebas*.

23 Vt nutrirentur iuſti, etiam ſuæ virtutis. MS. G. *pro*, iuſti, *ignis* etiam.

24 *Excandeſcit* in tormentum. MS. *pro*, *Exardeſcit*.

25 Propter hoc & tunc *in* omnia. MS. G. *pro*, & tunc omnia.

CAP. 17.

7 & ſapientiæ, *gloriæ* correptio. MS. G. *pro*, *gloria* correptio.

10 *Frequenter enim præoccupant peßima, redarguente conſcientia.* Hunc verſum omittũt MS. & G.

11 dat teſtimonium *condemnata*. MS. G. *pro*, data *eſt in omnium condemnationem*.

13 maiorem *computat conſcientiam* eius *cauſæ*. MS. *pro*, maiorem *putat potentiam* eius *cauſa*. Eſt tamen MS. quod *potentiam* legit. G. habent, maiorem putat ignorãtiam, præbente tormentum cauſa.

14 Qui *impotentem vere* noctem. MS. G. *pro*, Qui *in potentem venere* noctem.

CAP. 18.

1 Et horum quidem vocẽ audiebant. MS. G. *pro*, vocem *inimici* audiebant.

2 magnificabant: & qui. MS. G. *pro*, magnificabãt *te*: & qui.

2 gratias agebant: & vt eſſet. MS. G. *pro*, gratias agebant *tibi*: & vt.

5 Et vno expoſito filio, *&* liberato. MS. G. *pro*, *ſed* liberato.

8 Sicut enim læſiſti aduerſarios, ſic & nos. MS. G. *pro*, aduerſarios *noſtros*, ſic & nos.

9 In *concordia* diſpoſuerunt. MS. G. *pro*, In *concordiam* diſpoſuerunt.

9 *patrum iam* decantantes laudes. MS. G. *pro*, *patri omnium*.

13 Tunc cùm fuit exterminium. MS. G. *pro*, Tunc cùm *primum* fuit exterminium.

15 Omnipotens ſermo tuus exiliens. MS. G. *pro*, tuus *Domine* exiliens.

18 cauſam demonſtrabat. Viſiones enim. MS. G. *pro*, cauſam demonſtrabat *mortis*. Viſiones.

CAP. 19.

3 habentes *luctus*. MS. G. *pro*, *luctum*.

9 Qui *liberabas* illos. MS. *pro*, *liberaſti*.

15 qui eiſdẽ vſi erant *iuſtitiis*. MS. G. *pro*, *inſtitutis*.

IN ECCLESIASTICO.

CAP. 1.

8 creator, omnipotens. MS. *pro*, creator *omnium*, omnipotens. G. hæc non habent.

12 gaudium *et* longitudinem dierum. MS. G. *pro*, gaudium *in* longitudinem.

19 Et in diebus *conſummationis* illius. MS. *pro*, *conſolationis*. G. hæc non habent.

34 Non ſis incredibilis timori *Domini*. MS. G. *pro*, *Contumax* nõ ſis *&* incredibilis timori *Dei*.

CAP. 2.

2 & ſuſtine: inclina. MS. *pro*, *&* inclina.

17 & quid *facietis*. MS. G. *pro*, *facient*.

18 Conſeruabunt *viam* illius. MS. G. *pro*, *verbum*.

CAP. 5.

13 *profer* reſponſum. MS. G. *pro*, *proferas*.

16 nõ appelleris ſuſurro, & lingua tua ne capiaris. MS. G. *pro*, ſuſurro *in vita tua*, & *in* lingua.

CAP. 6.

3 Et folia tua *comedet*, & fructus tuos *perdet*, & *relinqueris*. MS. *pro*, *comedat*, *perdat*, *relinquaris*. G. habent, *comedes*, *perdes*, *dimittes te*.

5 & lingua *gratioſa* in bono. MS. *pro*, *eucharis*. G. habent, *beneloquens*.

31 alligatura *ſalutaris*. MS. *pro*, *ſalutis*.

32 *ſuperpones* tibi. MS. *pro*, *impones*. G. habent, *circumpones*.

33 diſces: & ſi. MS. G. *pro*, diſces *eam*: & ſi.

CAP. 7.

2 & *diſcedent* mala abs te. MS. *pro*, *deficient*. G. habent, *declinabit* à te peccatum.

CAP. 8.

6 omnes in *correptione* ſum°. MS. G. *pro*, *corruptione*.

12 *dare* reſponſum. MS. G. *pro*, *dabis*.

CAP. 9.

10 in via conculcabitur. MS. *pro*, in via *ab omnibus prætereũtibus* cõculcabitur. Iſtud nõ eſt in G.

24 & *princeps* populi. MS. G. *pro*, *principes*.

CAP. 10.

12 *Sic* & rex, hodie eſt. MS. *pro*, *Sicut* & rex.

CAP. 11.

8 & in medio *ſermonum*, ne. MS. G. *pro*, *ſeniorum*.

31 & ſicut *proſpectator*. MS. *pro*, *proſpector*.

35 à *tuis* propriis. MS. G. *pro*, à *viis* propriis.

CAP. 13.

7 narrans tibi bona. MS. G. *pro*, tibi *omnia* bona.

17 Audiens verò illa. MS. G. *pro*, Audiens verò *verba* illa.

22 aut quæ *pax* diuiti. MS. G. *pro*, aut quæ *pars bona* diuiti.

25 *expellitur* & à notis. MS. G. *pro*, *expelletur*.

CAP. 14.

14 & particula *boni doni* non. MS. *pro*, *bonæ diei*. G. habent, *deſiderij boni*.

CAP. 15.

1 Qui timet Deum, faciet *illud*. MS. *pro*, faciet *bona*. G. faciet *illa*.

9 in ore peccatoris: quoniã à Deo. MS. *pro*, in ore peccatoris, *quia non eſt à Domino miſſus*: quoniã à Deo. G. quoniam non eſt à Domino miſſa illi. In ſapientia enim dicetur laus.

16 fidem placitam *facere*. MS. G. *pro*, *ſeruare*.

CAP. 16.

9 peregrinationi illorum, & execratus. MS. G. *pro*, illorum, *& percuſſit eos*, & execratus.

13 ſic *correptio* illius. MS. *pro*, ſic *&* *correctio* illius. G. habent, ſic *&* *correptio* illius.

20 *Et in omnibus his inſenſatum eſt cor.* MS. non legunt hæc verba.

22 & interrogatio *omnium* in, MS. G. *pro*, *hominum*.

27 *&* in iudicio Dei. MS. G. *pro*, in iudicio Dei.

27 & ab inſtitutione *ipſorum*, diſtinxit. MS. G. *pro*, & ab inſtitutione *hominũ impiorũ*, diſtinxit.

CAP. 17.

7 Poſuit *oculum ſuum* ſuper corda. MS. G. *pro*, poſuit *oculos ipſorum* ſuper corda.

10 conſtituit cum illis, & iudicia ſua. MS. G. *pro*, cũ illis, *& iuſtitiam* & iudicia ſua.

14 omnia opera illorũ. MS. *pro*, *&* omnia opera. G. habent, *ideo* omnia opera illorum.

16 *ſuper* iniquitatem illorum. MS. *pro*, *propter*, vel, *per*. ſicut & MS. quædam habent. G. non ſunt abſconſæ iniuſtitiæ illorum ab eo.

17 in *interiores* partes terræ. MS. *pro*, *inferiores*. G. hæc non habent.

18 & *conrogauit* deficientes. MS. G. *pro*, *confirmauit*.

19 Precare ante faciem *eius*. MS. *pro*, *Domini*.

20 ab iniuſtitia. Et. MS. G. *pro*, ab iniuſtitia *tua*. Et.

24 *Ante mortem confitere.* Hæc verba nec MS. quædam legunt, nec G.

25 *Confeßio.* Hoc verbum negligunt multa MS. G. tamen habent.

30 aut quid nequius excogitauit. MS. G. *pro*, aut quid nequius *quàm quod* excogitauit.

CAP. 18.

9 & *effudit* ſuper eos. MS. *pro*, *effundit*. G. habent, *effundet*.

15 *Miſeretur excipientis* doctrinam miſerationis. MS. G. *pro*, *miſerator excipiens*.

18 *&* vtraque cum. MS. G. *pro*, *ſed* vtraque.

25 in *conuerſione faciei*. MS. G. *pro*, in *conuerſatione facies*.

26 & *neceßitatum* paupertatis. MS. G. *pro*, & *neceßitatem*.

27 *mutabitur* tempus. MS. *pro*, *immutabitur*.

28 Homo ſapiens in omnibus *metuet*. MS. *pro*, *metuit*.

30 & *inſtillauerunt* prouerbia. MS. G. *pro*, *implorauerunt*.

CAP. 19.

16 Eſt qui labitur lingua, ſed non ex animo. MS. G. *pro*, lingua *ſua*, ſed &c.

20 & ipſa execratio. MS. G. *pro*, & *in* ipſa.

21 in timore, quàm qui. MS. G. *pro*, in timore *Dei*, quàm qui.

CAP. 20.

5 tacens, non habens. MS. *pro*, *&* non habens. G. habent, non enim habet.

16 & non erit gratia bonis illius. MS. G. *pro*, gratia *in* bonis.

20 homo *ingratus*, quaſi. MS. *pro*, *acharis*: quod verbum textus Græcus habet.

CAP. 21.

8 Potens lingua *mendaci*. MS. *pro*, *audaci*. G. neutrum habent.

11 Et in *fine* illorum. MS. G. *pro*, in *finem*.

12 Qui *cuſtodit* iuſtitiam. MS. *pro*, *cuſtodierit*.

15 Vbi *abundat* amaritudo. MS. G. *pro*, *eſt* amaritudo.

CAP. 22.

3 filia autem in deminoratione fiet. MS. G. *pro*, filia autem *fatua* in.

8 Qui narrat verbum non *attendenti*. MS. *pro*, non *audienti*.

8 de graui ſomno. Qui *enumerat* ſtulto, & in fine dicit. MS. *pro*, de graui ſomno. *Cum dormiente loquitur* qui *enarrat* ſtulto ſapiẽtiam, & in fine *narrationis* dicit. G. habent, narrat dormiẽti qui narrat fatuo, & in fine dicet.

19 Loramentum ligneum. MS. G. *pro*, *Sicut* loramentum.

21 *Sicut ornatus arenoſus in pariete limpido,&*. verba iſta non leguntur in MS. G. tamen habẽt.
21 ſicut *pali* in excelſis. MS. G. *pro*, ſicut *paleæ* in excelſis.
27 fidem poſſide cum *proximo*. MS. G. *pro*, cum *amico*.
32 vt non cadam *ab ipſis*. MS. G. *pro*, *in ipſis*.

CAP. 23.

1 ne derelinquas me in cõſilio eorum. MS. G. *pro*, in *cogitatu &* conſilio eorum.
2 vt *in* ignorationibus eorum. MS. G. *pro*, vt ignorationibus eorum.
3 in *conſpectu* aduerſariorum, & gaudeat. MS. G. *pro*, in *conſpectum* aduerſariorum *meorum*, & gaudeat.
8 In vanitate ſua *apprehendetur* peccator. MS. G. *pro*, *apprehenditur*.
8 & *maledicus* ſcandalizabitur. MS. G. *pro*, *maledictus*.
13 Et ſi fruſtrauerit, delictum illius. MS. G. *pro*, fruſtrauerit *fratrem*, delictum.
14 Replebitur enim retributione *peſſima* domus illius. MS. *pro*, retributione domus illius. G. habent, *calamitate*, quod cum *retributione peſſima* coincidit.
16 & in delictis non *volutabunt*. MS. G. *pro*, *voluptabunt*.
17 *indiſciplinatæ* loquelæ. MS. *pro*, *indiſciplinoſæ*.
24 non *ceſſabit* tranſgrediens. MS. G. *pro*, non *fatigabitur*.
27 & non *intelligit*. MS. *pro*, *intellexit*.

CAP. 24.

14 ad initio, ante ſecula. MS. G. *pro*, ab initio, & ante.
39 à mari enim *abundauit*. MS. G. *pro*, *abundabit*.
41 ego quaſi fluuius *vorax*. MS. *pro*, *Dorix*. G. habent, Διώρυξ, id eſt, foſſa.
42 Rigabo hortum *meum* plantationum. MS. G. *pro*, hortum plantationum.
42 & inebriabo *pratus* mei fructũ. MS. *pro*, *partus*. G. habent, viriditatem meam iuſtam.
45 & illuminabo ſperantes. MS. *pro*, & illuminabo *omnes* ſperantes.

CAP. 25.

5 *et* quomodo in ſenect. MS. G. *pro*, quomodo in.
23 in medio proximorum *eius*. Ingemuit. MS. G. *pro*, proximorum. Ingemuit.

CAP. 26.

9 in muliere *infideli*. MS. *pro*, *zelotypa*. G. ἀντίζηλος.
13 *vtatur ſe*. MS. G. *pro*, *abutatur ſe*.
14 *oculis* caue. MS. G. *pro*, *oculorum eius* caue.

CAP. 27.

5 remanebit *ſtercus*. MS. G. *pro*, *puluis*.
12 homo *ſanctus*. MS. *pro*, *ſenſatus*. G. habent, *pius*.
19 non *perſequaris* poſt eum. MS. G. *pro*, *perſequeris*.
21 ſic *dereliquiſti* proximum. MS. G. *pro*, ſic *qui reliquiſti* proximum.
28 & plaga doloſa diuidet. MS. G. *pro*, doloſa *doloſi* diuidet.
29 proximo, offendet in eo. MS. *pro*, proximo *ſuo*, offendet.

CAP. 28.

11 *immittet* inimicitiam. MS. G. *pro*, *immittit*.
20 nõ habebit requiem, nec *habitabit cum requie*. MS. G. *pro*, nec *habebit amicũ in quo requieſcat*.
26 *&* in flamma ſua. MS. G. *pro*, in flamma ſua.

CAP. 29.

6 verba *acediæ* &. MS. G. *pro*, *tædij*.
7 *Aduerſatus ſolidè*, vix reddet dimidium. MS. *pro*, *aduerſabitur*, *ſolidi* vix reddet dim.
19 fidem facit *pro* proximo ſuo. MS. G. *pro*, fidem facit proximo ſuo.
22 *derelinquet* liberantem ſe. MS. G. *pro*, *dereliquit* liberantem ſe.
24 multos perdidit *dirigentes*. MS. G. *pro*, *diligentes*. G. habent, *diuites*.
30 *ſuper* minimum *& magnum* placeat tibi. MS. G. *pro*, minimum *pro magno* placeat tibi.

CAP. 30.

8 *euadit* durus. MS. G. *pro*, *euadet*.

CAP. 31.

10 *quis* probatus eſt. MS. G. *pro*, *qui*.
13 non dicas, *ſimulata* ſunt. MS. *pro*, *ſi multa* ſunt. ſicut G. tamen habent.
17 in conuiuio. Intellige. MS. G. *pro*, in conuiuio *vineo*. Intellige.
32 quæ vita eſt quæ minuitur? *vinum*. MS. *pro*, quæ vita eſt quæ minuitur *vino*? G. habent, quæ vita ei qui diminuitur vino?
36 exultatio animæ & *cordis*. MS. G. *pro*, *corporis*.

CAP. 32.

10 Loquere in tua cauſa vix. Si bis. MS. *pro*, vix *cùm neceſſe fuerit*. Si bis. G. habent, Loquere ſi neceſſitas tui.
13 In medio magnatorum non præſumas. MS. G. *pro*, In medio magnatorum *loqui* non præſumas.
14 Ante *tonitruum* prębit coruſcans. MS. G. *pro*, ante *grandinem*.

CAP. 33.

8 & præceptũ cuſtodiente. Et immutauit. MS. G. *pro*, cuſtodiente, *per Dei ſapientiam diuiduntur*. Et immutauit.
12 *Dominus* ſeparauit eos. MS. G. *pro*, *Domini*.
31 Si eſt tibi ſeruus, ſit tibi. MS. G. *pro*, ſeruus *fidelis*, ſit.

CAP. 34.

3 ſimilitudo hominis. MS. G. *pro*, ſimilitudo *alterius* hominis.
10 in multis *fatuus*. MS. G. *pro*, in multis *factus*.

CAP. 35.

3 *Et propitiationem litare ſacrificiis ſuper iniuſtitias*. Hæc verba nec in MS. nec in G. reperiuntur.
21 non *conrogabitur*. MS. *pro*, non *conſolabitur*. ſicut G. tamen habent.
21 *quouſq;* contribulet dorſum. MS. G. *pro*, *vt*.

CAP. 36.

12 inimicorũ dicentium. MS. G. *pro*, *&* inimicorũ.
16 in enarrabilibus *verbis* tuis. MS. G. *pro*, *virtutibus*.
19 *&* ſciant omnes. MS. G. *pro*, *vt*.
21 contingunt cibum *fera*, &. MS. G. *pro*, contingunt cibum, &.

CAP. 37.

4 Sodalis amico *coniucundatur*. MS. G. *pro*, *coniucundabitur*.
11 de *ea* quæ æmulatur. MS. G. *pro*, de *his* quæ.
21 immutabit cor: partes. MS. G. *pro*, cor: *ex quo* partes.
33 & *apleſtia* appropinquabit. MS. G. *pro*, & *auiditas*.
34 propter *apleſtiam* multi obierunt. MS. G. *pro*, *crapulam*.

CAP. 39.

15 nomen, derelinquet plus. MS. G. *pro*, nomen *eius*, derelinquet plus.
22 in verbo eius. MS. G. *pro*, in verbo *enim* eius.
28 conuertit aquas. Et ſiccata eſt. MS. *pro*, aquas *in ſiccitatem*. Et. G. habent, aquas in *ſalſuginem*.
33 in tempore conſummationis. MS. G. *pro*, *&* in tempore.
37 in *neceſsitatem* præparabuntur. MS. *pro*, in *neceſſitate*. G. habent, ad manus.
38 & *in* ſcripta dimiſi. MS. G. *pro*, & ſcripta.

CAP. 40.

2 *adinuentio* expectationis. MS. G. *pro*, *adinuẽtiones*.
3 vſq; ad *humiliatum* in *terra* & *cinere*. MS G. *pro*, vſque ad *humilitatum* in *terram* & *cinerem*.
5 ſomnus *mortis* immutat. MS. *pro*, *noctis*. ſicut G. tamen habent.
6 modicum tanquam nihil. MS. G. *pro*, modicum *autem* tanquam.
10 omnia quę de terra. MS. G. *pro*, omnia *enim* quę.
21 *tibia* & pſalterium. MS. G. *pro*, *tibiæ*.
25 aurũ & argentum *conſtituet pedem*. MS. G. *pro*, & argentum, *& conſtitutio pedum*.

CAP. 41.

6 & *quid ſuperueniet* tibi. MS. G. *pro*, & *quæ ſuperuenient* tibi.
18 & theſaurus *occultus*. MS. *pro*, *inuiſus*. ſicut G. tamen habent.
20 veruntamen *reueremini* in his. MS. G. *pro*, verun tamen in his.
28 *Caue*. Verbum iſtud nec MS. legunt, nec G.

CAP. 42.

6 de *correptione* emptionis. MS. *pro*, de *corruptione* emptionis. G. habent, de differente venditione mercatorum.

CAP. 43.

9 in firmamento cæli *reſplendent* ſpecies cæli. MS. G. *pro*, *reſpondens gloriosè* ſpecies.
11 & non *exardeſcent* in. MS. *pro*, *deficient*. G. habẽt, & non *accendentur*.
21 tanquam *acumina* tribuli. MS. *pro*, *cacumina*. G. habent, ſudium *cacumina*.

CAP. 44.

3 in *potentatibus* ſuis. MS. *pro*, *poteſtatibus*.
5 in *peritia* ſua. MS. G. *pro*, *pueritia*.
5 carmina *in ſcriptura*. MS. G. *pro*, carmina *ſcripturarum*.
16 vt det gẽtibus *pœnitentiam*. MS. G. *pro*, *ſapientiã*.
22 dedit illi *ſemen*. MS. G. *pro*, *gloriam*.
24 & *in* Iſaac eodẽ modo. MS. G. *pro*, & Iſaac.
25 & teſtamentum confirmauit. MS. G. *pro*, & teſtamentum *ſuum* confirmauit.

CAP. 45.

5 audiuit eum. MS. G. *pro*, audiuit *enim* eum.
6 & dedit illi *coràm* præcepta. MS. G. *pro*, illi *cor ad* præcepta.
7 Aaron fratrem *eius*. MS. *pro*, *ſuum*.
9 zona *gloriæ*. MS. G. *pro*, *iuſtitiæ*.
12 *ſtola ſancta* auro. MS. G. *pro*, *ſtolam ſanctam*.
14 *coronam auream* ſuper mitram eius, *expreſſam*. MS. G. *pro*, *corona aurea* ſuper mitram eius, *expreſſa*.
14 *deſideria* oculorum. MS. G. *pro*, *deſiderio*.
17 ſacrificia ipſius *conſumpta* ſunt. MS. *pro*, *conſummata* ſunt. G. habent, tota offerentur.
21 dedit illi. MS. G. *pro*, *&* dedit illi.
25 *diuiſit* illi. MS. G. *pro*, *dimiſit* illi.
27 Cæterum *in terra*, gentes. MS. G. *pro*, *inter* gentes.
31 & teſtamentum Dauid *regis*. MS. *pro*, *regi*.

CAP. 46.

4 ipſe Dominus *perduxit*. MS. G. *pro*, *percuſſit*.
12 *vt viderẽt* omnes. MS. G. *pro*, *& viderunt* omnes.
15 *permanens* ad filios illorum. MS. *pro*, *permanẽte*.
17 & vidit *Dominus* Iacob. MS. G. *pro*, *Deum*.

CAP. 47.

3 ſicut *cum* agnis. MS. *pro*, ſicut *in* agnis. ſicut G. tamen habent.
16 retexit anima *tua*. MS. G. *pro*, *ſua*.
30 valde auerterunt illos. MS. G. *pro*, valde *enim* auerterunt illos.

CAP. 48.

1 quaſi *fax* ardebat. MS. G. *pro*, *facula*.
10 in *indiciis* temporum. MS. *pro*, in *iudiciis*.

CAP. 50.

1 corroborauit *populum*. MS. G. *pro*, *templum*.
2 & *excelſa* templi. MS. *pro*, *excelſi parietes* templi. G. habent, excelſus circuitus templi.
4 à *pernicie*. MS. *pro*, à *perditione*. G. habent, à caſu.
11 & veſtiri eum conſummatione. MS. G. *pro*, *in* conſummatione.
30 Qui *ponet* illa in corde ſuo. MS. *pro*, *ponit*.

CAP. 51.

33 comparate vobis ſine argento. Et collũ. MS. G. *pro*, ſine argento *ſapientiam*. Et collum.

IN ESAIA.

Hier. *ſignificat quòd lectionem habeat textus commentariis Hieronymi adiunctus.*

CAP. 1.

3 Iſrael autem non cognouit. MS. Hier. H. C. *pro*, Iſrael autẽ *me* non &c. ſicut G. tamẽ habent.
11 Plenus ſum *holocauſto* arietũ & *adipe* pinguiũ. MS. Hier. *pro*, plenus ſum. *holocauſta* arietũ & *adipem* pinguium. Hebræi videntur vtramque lectionem admittere.
13 ne *afferatis* vltrà. MS. *pro*, *offeratis*. ſicut Hier. tamen habet. H. & C. habent, ne *addatis adducere*, vel *venire facere*. quod etiam pro offerre vſurpatur.
15 Manus veſtræ. MS. Hier. H. *pro*, Manus *enim* veſtræ. ſicut G. tamen & C. habent.
23 Principes tui *inobedientes*. MS. Hier. G. *pro*, *infideles*. H. habent, *declinantes*. C. *rebelles*.
24 heu conſolabor. MS. Hier. H. *pro*, heu *ego* conſ.

CAP. 2.

3 Venite *&* aſcendamus. MS. H. G. C. *pro*, Venite, aſcendamus.

7 & repleta est. MS. Hier. H.C. *pro*, repleta est, sicut G. tamen habent.
11 Oculi *sublimes* hominis. MS. Hier. G. *pro*, *sublimis*. H. & C. habent, oculi *sublimitatis* hominis, i. oculi elati & sublimes.
17 Et incuruabitur sublimitas hominum. MS. Hier. H.C. *pro*, *omnis* sublimitas. G. habent, *omnis homo*.

CAP. 3.

1 Et omne robur aquæ. fortem. MS. Hier. H.C. *pro*, *Et* fortem.
5 Et *irruet* populus. MS. C. *pro*, *corruet*. sicut tamen G. & Hier. habent. H. videntur significare, & *opprimetur*, vel *expilabitur* populus. nonnulli exponũt, erit *exactor*, aut *violenter aget* populus, vt significetur seditio.
6 Domesticum patris sui. Vestimẽtum tibi est. MS. Hier. H. *pro*, patris sui, & *dicet*: Vestimentum, &c. G. & C. habent, *dicens*.
7 *Respondebit* in die illa. MS. H. C. *pro*, *respondebitque*. Hier. habet, & respondebit. G. & respondens.
9 Agnitio vultus eorum *respondit* eis. MS. Hier. H. *pro*, *respondebit*. G. habent, *restitit*. C. *testificatur* contra eos.
16 Et dixit Dominus: Pro eo. MS. Hier. H.C.G. *pro*, Dominus *Deus*. Pro eo.
16 Et plaudebant, ambulabant. MS. H. *pro*, & ambulabant, sicut Hier. tamen habet.

CAP. 5.

2 Et plantauit *eam* electam. MS. *pro*, *vineam* electam. sicut G. tamen habent. H. habent, & plantauit *eam vitem optimam*: quibus consentiunt C. Hier. habet, & plãtauit *vineam Sorec*: quod solus, ait, Symmachus, *electam* est interpretatus, exprimens sensum qui tenetur in verbo.
6 Et ascendent vepres. MS. H. *pro*, & ascendẽt *super eã* vepres. sicut tamẽ G. & Hier. habẽt.
7 Vinea *enim* Domini. MS. H. G.C. *pro*, *autem*. sicut Hier. tamen habet.
9 In auribus meis sunt hæc, *Domini* exercituũ. MS. Hier. G. H. *pro*, sunt hæc, *dicit Dominus* exercituum.

CAP. 6.

3 Sanctus Dominus exercituum, MS. Hier. H. G.C. *pro*, Dominus *Deus* exercituum.

CAP. 7.

4 In ira furoris Rasin & Syriæ, &c. MS. Hier. H.C. *pro*, Rasin *regis* Syriæ.
14 Et *vocabis* nomẽ eius EMANVEL. MS. Hier. G.H. *pro*, *vocabitur*. C. habent, *vocabit*. quo modo etiam H. verti posse testatur Hier.

CAP. 8.

18 Et pueri, quos. MS. H.G.C. *pro*, & pueri *mei*, quos.
19 A Deo suo *requirit*. MS. Hier. *pro*, *requiret*. sicut tamen H. & G. habent.
19 Requirit, pro viuis *à* mortuis? MS. Hier. H. G. C. *pro*, requirit *visionem*, pro viuis *ac* mortuis.
21 Et transibit per eam, corruet. MS. Hier. H. G. C. *pro*, & corruet.
22 Et tenebræ, dissolutio, &c. MS. Hier. H. *pro*, & dissolutio.

CAP. 9.

13 Incuruantem & *refrenantem* die vna. MS. *pro*, *deprauantem*. sicut tamen habent MS. quẽdam, Hier. & Compl. G. habent, *magnum* & *paruum*. C. *dominatorem* & *satrapam*. H. *ramum* & *iuncum*.
17 Et conuoluetur superbia fumi. MS. H. *pro*, *in* superbia. sicut Hier. tamen habet.
20 Et Ephraim Manassẽn: simul ipsi. MS. Hier. H.C. *pro*, & simul. G. habent, *quia* simul.

CAP. 10.

5 In manu *eorum* indignatio mea. MS. H. Hier. G.C. *pro*, *eius*.
24 In virga percutiet te. MS. Hier. H. *pro*, in virga *enim*.
25 Indignatio & furor meus. MS. H.G. C. *pro*, indignatio *mea*, &. sicut Hier. tamen habet.
32 Filiæ Sion, collem Ierusalem. MS. Hier. H. *pro*, & collem. sicut tamen G. & C. habent.

CAP. 11.

8 Super *foramine* aspidis. MS. H.G.C. *pro*, *foramina*. Hier. habet, super *foramen*.
8 Et in *cauernam* reguli. MS. Hier. H.G.C. *pro*, *cauerna*.

CAP. 13.

4 Regum & gentium congregatum. MS. G. *pro*, regum, gentium. sicut tamen Hier. H. & C. habent: nisi quod H. & C. pro *regum*, habeant *regnorum*.
4 *Præcipit* militiæ belli. MS. H. C. *pro*, *præcepit*. sicut tamen Hier. & G. habent.
9 Ecce dies Dñi *venit*. MS. Hier. H.G. *pro*, *veniet*.
18 Et *lactentibus vteri*. MS. Hier. quibus consentiunt H. quæ habent, & *fructui ventris*. G. quæ habent, & *filiorum vestrorum*. & C. quæ habent, & *super paruulum ventris*, &c. *pro*, & *lactantibus vteris*.

CAP. 14.

9 Infernus subter conturbatus est. MS. G. *pro*, subter *te*. sicut Hier. & C. tamẽ habent. H. infernus subter conturbatus est tibi, vel propter te.
20 Tu enim terram tuam *disperdidisti*. MS. Hier. *pro*, *disperdisti*.
27 Dominus *enim* exercituum decreuit. MS. H. Hier. G.C. *pro*, Dominus exercituum.
31 Et non est qui *effugiet* agmen eius. MS. *pro*, *effugiat*. sicut Hier. tamen habet.

CAP. 15.

3 Et in plateis eius omnis *vlulat*. MS. H. habent, omnis *vlulabit*. G. *vlulate*. C. omnes *vlulant*, *pro*, omnis *vlulatus*. sicut Hier. tamẽ habet.
3 *Descendit* in fletũ. MS. H. quibus C. cõsentiũt, *pro*, *descendet*. sicut Hier. tamen habet.
5 Vitulam *cõternantem*. MS. Hier. H.G.C. *pro*, *consternantem*.

CAP. 16.

1 Emitte agnum dominatorem terræ. MS. Hier. H.G.C. *pro*, agnum *Domine* dominatorem.
14 Et nunc locutus est *Dominus* dicẽs. MS. Hier. H.G.C. *pro*, locutus est dicens.
14 Et relinquetur paruus & modicus. MS. H. Hier. G.C. *pro*, *in eo* paruus &.

CAP. 17.

4 Et pinguedo carnis eius *marcescet*. MS. *pro*, *emarcescet*. Hier. habet, & pingues carnes eius *marcescent*.
8 Non *respiciet* lucos & delubra. MS. H. *pro*, *respicient*. sicut tamen Hier. & G. habent.

CAP. 18.

2 Ad gentem expectantem, *exspectantem* & conculcatam. MS. H. quoque eandem vocem repetunt, non tamen G. nec Hier.
4 Dominus ad me: Quiescam. MS. Hier. H. G. C. *pro*, *Ego* quiescam.
5 Totus *efflorebit*. MS. *pro*, *effloruit*. sicut Hier. tamen habet.

CAP. 19.

4 Ait Dominus *Deus* exercituum. MS. Hier. *pro*, Dominus exercituum. sicut G. tamẽ habẽt. H. & C. habent, *Dominator* Dñs exercituũ.

CAP. 20.

4 *Nudum* & *discalceatum*. MS. *pro*, *nudam* & *discalceatam*, quod tamen H. magis exigere videntur. G. & C. habent, *nudos* & *discalceatos*. Hier. habet, *Iuuenum* & *senum nudam* & *discalceatam*.
6 *Ecce hæc* erat spes nostra. MS. Hieron. H.G.C. *pro*, *hæccine* erat.

CAP. 21.

12 Cõuertimini, venite. MS. Hier. *pro*, & venite.

CAP. 22.

8 Et *videbis* in die illa. MS. Hier. H. *pro*, *videbitis*. G. habent, *inspicient*.

CAP. 23.

16 Sume citharam. MS. Hier. H.G. *pro*, sume *tibi* citharam.
18 Et erunt *negotiatio* eius. MS. H.G.C. *pro*, *negotiationes*. Hieron. habet, & *erit negotiatio* eius.

CAP. 24.

2 Sic dominus eius: sicut ancilla. MS. Hieron. H. C. *pro*, & sicut ancilla. G. tamen habent &.
4 Defluxit orbis, infirmata est. MS. Hier. H.C. *pro*, & infirmata est.

CAP. 25.

1 Domine Deus meus es tu, exaltabo te. MS. Hier. H.G.C. *pro*, & exaltabo te.
6 Conuiuium vindemiæ, pinguium medullatorum. MS. Hier. H. *pro*, *conuiuium* pinguium medullatorum.

CAP. 26.

6 Conculcabit eã pes, *pedes* pauperis. MS. Hier. H.G.C. *pro*, *pes* pauperis.
10 Et non discet iustitiam: in terra. MS. Hier. H. G. *pro*, iustitiam *facere:* in terra.
11 *Et* non videant. MS. Hieron. G. *pro*, *vt* non. H. neutrum habent, sed tantum: non videbunt.

CAP. 27.

8 *Meditata* est in spiritu suo. MS. *pro*, *meditatus* est. sicut tamen habent Hieron. H. G. & C.

CAP. 28.

21 *Sicut* in valle. MS. Hier. H. quibus C. sensu conueniunt, *pro*, *sic* in valle.
21 Alienum opus eius. MS. Hier. H. *pro*, alienum *est* opus eius.
21 Peregrinum opus eius ab eo. MS. H.G. *pro*, peregrinum *est* opus. sicut Hier. tamen habet.

CAP. 30.

4 *Erant* enim in *Tani*. MS. H.C. *pro*, *ierant* enim in *Taphnis*. Hier. habet, *erunt*. G. habent, quia *sunt* in Thanis: *pro*, *Taphnis*, & *Tani*. H. habent *Tsoan*.
8 Nunc *ergo* ingressus. MS. G. *pro*, nũc ingressus. sicut tamen Hier. & H. habent.

CAP. 32.

7 Cogitationes *concinnauit*. MS. Hier. H. *pro*, *concinnabit*. G. habent, iniqua *cogitat*.
10 Post dies & *annum* vos. MS. H. *pro*, & *annos*, & vos. G. habẽt, *diebus anni*. C. *diebus* enim cum *annis*. Hier. habet, & *annum* & vos.
11 Exuite vos, & *confundimini*. MS. Hier. *pro*, *confundemini*. H. habent, & *nudare*. G. *nudæ estote*. C. *nudamini*.
13 *Spina* & vepres ascendent. MS. Hieron. *pro*, *spinæ*.

CAP. 33.

2 Te enim *expectauimus*. MS. Hier. H.G. C. *pro*, *expectamus*.
6 In temporibus *tuis*. MS. Hier. H. *pro*, *suis*. C. habent, in tempore *suo*.
10 Nunc exaltabor, nunc *subleuabor*. MS. Hier. H. G. C. *pro*, & nunc *sublimabor*: videtur tamen æquè posse verti *sublimabor*, ac *subleuabor*.
11 Concipietis ardorem, parietis stipulam. MS. Hier. H. *pro*, & parietis.
15 Et loquitur *veritates*. MS. Hier. *pro*, *veritatem*. H. habẽt, *rectitudines*. G. *rectam viam*.

CAP. 34.

6 Et hircorum, de sanguine. MS. Hier. H. *pro*, & de sanguine.

CAP. 35.

4 Confortamini, nolite timere. MS. H. G. *pro*, & nolite. sicut tamen Hier. & C. habent.
4 Et saluabit *vos*. MS. Hier. H.C. *pro*, *nos*, sicut G. tamen habent.

CAP. 37.

14 Et expandit eos *Ezechias* coram Domino. MS. H.G. *pro*, eos coram Domino. sicut G. tamen habent.
28 Et introitum tuum cognoui. MS. H. *pro*, *ego* cognoui. sicut G. tamen habent.
29 In *viã*, per quã venisti. MS. Hier. *pro*, in *via*.

CAP. 38.

5 Et vidi *lachrymã tuã*. MS. H. *pro*, *lachrymas tuas*.
16 Domine sic viuitur. MS. *pro*, Domine *si* sic viuitur. sicut Hier. tamen habet.

CAP. 40.

14 Et erudiuit eum *scientiam*. MS. *pro*, *scientia*.
19 Nunquid sculptile *conflauit* faber? MS. Hier. H.G. *pro*, *conflabit*.
21 Nunquid non *scitis*? MS. *pro*, *scietis*. sicut tamen H. Hier. & G. habent.

24 *Equidem* neque *plantatos*, neque *ſatos*, neque radicato in terra trunco eorum. MS. *pro*, *Et quidem* neque *plantato*, neque *ſato*, neque &c. H. habent, Etiam non ſunt plantati, etiam neque ſunt ſati. G. Non enim plantabuntur, neque ſerẽtur. Hier. *Equidẽ* neq; *plantatus*, neq; *ſatus*, neque *radicatus* in terra truncus eorum.

28 Qui creauit terminos terræ, non deficiet. MS. Hieron. H. G. C. *pro*, & non deficiet.

CAP. 41.

2 & ſicut ſtipulam. H. G. C. *pro*, ſicut ſtipulam. ſicut H. tamen habent.

7 vt non *moueretur*. MS. *pro*, *moueatur*.

12 erunt quaſi non ſint. MS. H. G. C. *pro*, & *erunt*.

18 Aperiam in *ſupremis* collibus. MS. H. *pro*, in *ſupinis*. ſicut Hier. tamen habet. G. habent, in *montibus*. C. in *torrentibus*.

CAP. 42.

13 & ſicut vir pręliator. MS. *pro*, ſicut vir &c. ſicut H. tamen habent.

CAP. 43.

3 Ægyptũ, Æthiopiam. MS. H. C. *pro*, & Æthiopiam. ſicut G. tamen habent.

20 glorificabit me. MS. H. G. C. *pro*, & glorificabit.

CAP. 44.

7 Ex quo conſtitui populum antiquũ. MS. Hier. H. G. C. *pro*, conſtitui mihi.

11 conuenient omnes. MS. Hier. H. G. C. *pro*, conuenient *enim* omnes.

16 & de medio eius carnes comedit. MS. Hier. H. G. C. *pro*, carnes *coxit*, & comedit.

20 Cor inſipiens *adorauit* illud. MS. H. *pro*, *adorabit*. ſicut tamen Hier. habet.

CAP. 45.

4 & vocaui te *in* nomine tuo. MS. H. *pro*, te nomine tuo. ſicut tamen G. habent.

5 Ego Dominus, & non eſt amplius. MS. H. G. C. *pro*, Ego Dominus, non eſt.

9 Væ qui contradicit *factori* ſuo. MS. *pro*, *fictori*. H. habent, *plaſmatori*.

12 Ego, manus meæ. MS. H. G. C. *pro*, Ego, & manus meæ.

CAP. 46.

6 conducentes *aurificem*. MS. Hier. H. G. *pro*, *artificem*.

8 & *confundimini*. MS. *pro*, *confundamini*.

13 & *Iſraeli* gloriam meam. MS. H. G. *pro*, *in Iſrael*.

CAP. 49.

3 Quia in te *gloriabor*. MS. Hier. H. G. *pro*, *glorificabor*.

5 Et nunc dicit Dominus. MS. Hier. H C. *pro*, Et nunc *hæc* dicit. G. habent, *ſic* dicit.

6 *Ecce* dedi te in lucem gentium. MS. G. *pro*, dedi te in lucem. ſicut Hier. habet. H. habent, & dedi.

CAP. 50.

1 Ecce in iniquitatibus veſtris. MS. H. G. C. *pro*, Ecce enim in.

6 ab increpantibus & conſpuentibus. MS. Hier. H. G. C. *pro*, & conſpuentibus *in me*.

CAP. 53.

2 Et *aſcendit*. MS. H. *pro*, *aſcendet*.

11 *In* ſcientia ſua iuſtificabit. MS. Hier. H. C. *pro*, Scientia ſua.

11 Ipſe iuſtus *ſeruus meus* multos. MS. H. *pro*, *ſeruos meos*. ſicut Hier. habet.

CAP. 54.

1 *Lætare* ſterilis. MS. G. *pro*, *Lauda*. H. habent, *Præconiza*.

1 quàm eius quæ *habet* virum. MS. *pro*, *habebat*. H. habent, quàm filij maritatæ. G. quàm habentis virum.

CAP. 55.

13 Pro *ſaliunca* aſcendet abies. MS. *pro*, Pro *ſaliuncula*. ſicut Hier. tamen habet.

CAP. 57.

21 Nõ eſt pax, dicit Deus meus, *impiis*. MS. Hier. H. *pro*, Non eſt pax *impiis*, dicit Deus meus. ſicut tamen G. habent.

CAP. 58.

2 Rogant me iudicia iuſtitiæ: appropinquare Deo volunt. MS. H. *pro*, & appropinquare. ſicut G. tamen habent.

7 Induc in domũ. Cùm videris nudum. MS. H. *pro*, in domum *tuam*. ſicut tamẽ G. habent.

CAP. 60.

9 Me enim inſulæ *expectant*. MS. *pro*, *expectabunt*. ſicut tamen H. & C. habent. G. habent, *expectauerunt*.

CAP. 61.

1 Eo quòd vnxerit *Dominus* me. MS. H. *pro*, vnxerit me. ſicut tamen G. habent.

3 vt ponerem lugentibus Syon. MS. Hier. H. G. C. *pro*, vt ponerem *fortitudinem* lugentibus.

8 Diligens iudiciũ, odio habens. MS. H. C. *pro*, & odio habens. ſicut G. tamen habent.

8 rapinam in *holocauſto*. MS. *pro*, in *holocauſtum*.

CAP. 63.

10 & afflixerunt ſpiritum *ſanctum* eius. MS. G. *pro*, *ſancti* eius. Hier. habet vtrunque. H. habent, *ſanctitatis* eius.

11 Moyſi populi ſui. MS. H. Hier. *pro*, & populi.

CAP. 64.

8 & ne vltrà memineris iniquitatis: ecce. MS. H. C. *pro*, iniquitatis *noſtræ*: ecce. ſicut G. tamen habent.

CAP. 65.

1 ad gentem quæ non inuocabat nomẽ meum. MS. Hier. H. G. C. *pro*, ad gentem, *quæ neſciebat me*, & quę non inuocabat nomẽ meũ.

6 & retribuam in *ſinum* eorũ. MS. H. G. *pro*, in *ſinu*.

22 Et opera manuum eorum inueterabũt *electis meis*. Nõ laborabunt fruſtra. MS. Hier. quibus accedunt H. & C. quæ habent, Et opus manuum ſuarum inueterabunt *electi mei*. Quam lectionẽ agnoſcit Hier. & Septuaginta ab eo citati. Nõ &c. *pro*, *Electi mei* nõ laborabũt fruſtra. ſicut G. tamẽ hodie hab.

CAP. 66.

1 Et quis *eſt* iſte locus *quietis* meæ? MS. *pro*, Et quis iſte locus *requietionis* meæ? H. & G. vtroque modo poſſunt verti.

17 poſt *vnam* intrinſecus. MS. H. *pro*, poſt *ianuam*. ſicut tamen habet textus Hier. commentariis additus.

22 dicit Dominus: ſic ſtabit. MS. Hier. H. G. C. *pro*, dicit Dominus *Deus*: ſic ſtabit.

IN IEREMIA PROPHETA.

CAP. I.

7 Noli dicere, Puer ſum. MS. H. C. *pro*, *Quia* puer ſum. ſicut tamen Hier. & G. habent.

9 Et dixit *Dominus* ad me. MS. Hier. H. G. C. *pro*, Et dixit ad me.

CAP. 2.

7 fructum eius, & *optima* illius. MS. *pro*, & *bona* illius. ſicut tamen Hier. & G. habent. H. habent, & *bonum* eius.

11 Si mutauit gens deos, & certè. MS. H. C. *pro*, deos *ſuos*, &. ſicut G. tamen habent.

CAP. 4.

10 *Et* ecce peruenit gladius. MS. H. G. C. *pro*, Ecce peruenit.

31 Vox filiæ Syon *intermorientis*. MS. *pro*, *inter morientes*. ſicut Hier. habet.

CAP 5.

4 Ignorantes viam Domini, iudicium Dei ſui. MS. Hier. H. *pro*, & iudicium. ſicut G. tamen habent.

6 Quia *multiplicatæ* ſunt prævaricationes eorũ. MS. Hier. *pro*, *multæ*.

8 Equi amatores, & emiſſarij facti ſunt. MS. *pro*, amatores *in feminas*, &c. ſicut Hier. tamen habet. Iſtud, *in feminas*, neque etiam H. habent, nec G. nec C.

13 Prophetæ fuerunt in ventum, & reſponſum. MS. H. G. C. *pro*, in ventum *locuti*, &c.

14 in ore tuo ignem. MS. G. *pro*, *in* ignem. ſicut tamen Hier. & H. habẽt. C. habẽt, inſtar *ignis*.

14 & populum iſtum ligna. MS. H. G. *pro*, *in* ligna. ſicut tamen Hier. habet.

17 & armenta tua: comedet vineam tuam. MS. H. *pro*, & comedet. ſicut tamen G. habent.

19 Sic ſeruietis alienis in terra non veſtra. MS. H. G. *pro*, *diis* alienis. quomodo Hier. ſaltem intellexit. C. habent, populis colẽtibus idola.

20 Annunciate *hoc* domui Iacob. MS. H. C. Hier. *pro*, *hæc*. ſicut G. tamen habent.

CAP. 6.

18 Et *cognoſce* congregatio. MS. Hier. H. *pro*, & *cognoſcite*.

19 Ecce ego *adduco* mala. MS. H. G. *pro*, adducam.

21 vicinus & proximus, & peribunt. MS. Hier. C. *pro*, vicinus & proximus peribunt. ſicut tamen G. habent. H. vtramque videntur recipere lectionem.

27 & probabis *viam* eorũ. MS. Hier. H. G. *pro*, *vias*.

CAP. 7.

24 ſed abierunt in *voluntatibus*. MS. Hier. *pro*, *voluptatibus*. H. & C. habent, in *conſiliis*. G. in *deſideriis*.

32 & *ſepelient* in Topheth. MS. H. G. C. *pro*, *ſepelientur*. ſicut Hier. tamen habet.

CAP. 8.

4 Nunquid qui *cadet*, non reſurget? MS. Hieron. *pro*, *cadit*. H. & C. habent, Nunquid *cadent*, & non &c. G. *cadens*.

11 & ſanabant *contritionem* filiæ, MS. Hier. H. G. C. *pro*, *contritiones*.

CAP. 9.

2 adulteri ſunt, cœtus prævaricatorũ. MS. Hier. H. G. *pro*, & cœtus.

20 & *aſſumat auris veſtra*. MS. Hieron. H. C. *pro*, & *aſſumant aures veſtræ*. ſicut G. tamen habẽt.

21 per feneſtras *noſtras*, ingreſſa eſt domos *noſtras*. MS. H. Hier. C. *pro*, per feneſtras *veſtras*, ingreſſa eſt domos *veſtras*. ſicut G. tamen habent.

CAP. 10.

5 in ſimilitudinem palmę *fabricata* ſunt. MS, Hieron. *pro*, *fabricatæ* ſunt.

9 & aurum de *Ophaz*. MS. Hier. H. *pro*, *Ophir*. C. habent, *Mophaz*.

14 omnis homo à ſciẽtia, confuſus eſt. MS. Hier. H. G. C. *pro*, à ſcientia *ſua*, confuſus eſt.

22 & *habitaculum* draconum. MS. Hier. H. G. C. *pro*, *habitacula*.

CAP. 11.

4 quæ *præcipio* vobis. MS. Hier. G. *pro*, *præcepi*. H. habent futurum Piel.

13 & ſecundũ numerum viarum Ieruſalem. MS. Hier. H. G. C. *pro*, viarum *tuarum* Ieruſalem.

15 in domo mea *facit*. MS. *pro*, *fecit*. ſicut tamen Hier. & G. habent.

19 ſuper me conſilia, Mittamus lignũ. MS. Hier. H. *pro*, *dicentes*, Mittamus. ſicut G. habent.

CAP. 12.

12 Venerunt vaſtatores. MS. Hier. H. G. C. *pro*, venerunt *omnes* vaſtatores.

12 vaſtatores: quia gladius Domini. MS. Hier. H. G. C. *pro*, vaſtatores *terræ*, quia &c.

CAP. 13.

6 Surge, vade ad Euphraten. MS. H. G. *pro*, & vade.

18 humiliamini: ſedete, quoniam. MS. Hier. H. G. C. *pro*, ſedete *in terra*, quoniam.

18 quoniam *deſcendit* de capite veſtro. MS. Hier. H. G. C. *pro*, *deſcendet*.

CAP. 14.

8 ſaluator *eius* in tẽpore tribulationis. MS. Hier. H. C. *pro*, ſaluator *noſter* in &c.

9 velut vir vagus, *vt* fortis. MS. H. *pro*, vagus & fortis.

14 & diuinationem, & *fraudulentiam*. MS. *pro*, & diuinationem *fraudulentam*. ſicut Hieron. habet. H. habent, & diuinationem, & *nihil*. G. & diuinationes, & *auguria*.

18 Propheta *namq;* & ſacerdos. MS. *pro*, *quoque*. ſicut Hier. habet. H. habent, etiã propheta, etiã ſacerdos. G. & C. propheta & ſacerdos.

20 *iniquitatem* patrum noſtrorum. MS. H. *pro*, *iniquitates*.

CAP. 15.

1 Si *ſteterit* Moyſes & Samuel. MS. Hier. H. G. *pro*, *ſteterint*.

14 in furore meo: ſuper vos ardebit. MS. Hier. H. G. *pro*, & ſuper vos.

CAP. 16.

14 Propterea, ecce dies *veniunt*. MS. Hier. H. G. *pro*, *venient*.

CAP. 17.

CAP. 17.

4 Quoniam ignem *succẽdiſtis* in furore meo. MS. Hier. H.G. *pro*, *ſuccendiſti*.

9 Prauum eſt cor *omnium*, & inſcrutabile. MS. Hier. *pro*, *hominis*. H. & C. habent, Doloſum eſt cor *præ omnibus*. G. Profundum eſt cor *ſuper omnia*.

26 de ciuitatibus Iuda, & circuitu Ieruſalem. MS. *pro*, & *de* circuitu. ſicut tamen H. & C. habent.

CAP. 18.

15 in viis ſuis, in ſemitis ſeculi. MS. H. G. C. *pro*, & in ſemitis.

CAP. 19.

2 ad vallem *filij Ennom*. MS. Hier. H. *pro*, *filiorum Ennon*. ſicut G. tamen habent.

2 quæ ego *loquar* ad te. MS. Hier. H. G. C. *pro*, quæ ego *loquor*.

6 Propterea, ecce dies *veniunt*. MS. Hier. H. G. *pro*, *venient*.

8 Super *vniuerſas plagas* eius. MS. H. C. *pro*, Super *vniuerſa plaga* eius. ſicut tamen G. & Hier. habent.

CAP. 21.

7 & non *mouebitur*, neque parcet. MS. *pro*, & nõ *flectetur*. ſicut Hier. omnino habet. H. & C. habent, non *ignoſcet*.

CAP 23.

4 *&* non formidabunt vltrà. MS. H. G. C. *pro*, non formidabunt vltrà. ſicut Hieron. tamen habet.

6 In diebus *illius* ſaluabitur Iuda. MS. H. G. C. *pro*, *illis*. ſicut Hier. tamen habet.

13 Vidi fatuitatem: prophetabant in *Baal*. MS. Hieronym. H. G. *pro*, *&* prophetabant in *Baalim*.

14 Vidi ſimilitudinem, *adulterium*, & iter mendacij. MS. Hier. *pro*, *adulterantium*. H. habent, Vidi turpitudinem, *adulterare*, &c. G. Vidi horribilia, *adulterantes*, &c.

19 Turbo dominicæ indignationis *egreditur*. MS. G. *pro*, *egredietur*. ſicut tamen Hier. habet. H. habent, *egreſſus eſt*.

24 Nunquid non cælum & terram ego *impleo*? MS. Hier. H. G. *pro*, *implebo*.

CAP. 25.

2 *quod* vel *quæ* locutus eſt Ieremias. MS. Hier. H. G. C. *pro*, *&* locutus eſt.

38 quaſi leo vmbraculum ſuum, *quia* facta. MS. H. G. C. *pro*, ſuum, facta.

CAP. 28.

9 Cùm venerit verbum eius, ſcietur. MS. Hier. H. G. *pro*, *tunc* ſcietur.

CAP. 29.

1 Verba libri *quem* miſit. MS. Hier. *pro*, *quæ* miſit. ſicut tamen G. habent. H. & C. vtrunque admittunt.

6 & *multiplicamini* ibi. MS. Hier. H. G. C. *pro*, *multiplicabimini*.

8 Hæc *enim* dicit Dominus. MS. Hier. H. G. C. *pro*, Hæc dicit Dominus.

14 *&* inueniar à vobis. MS. Hier. H. G. C. *pro*, inueniar.

15 quia dixiſtis, *Suſcitauit* nobis. MS. H. G. C. *pro*, *Suſcitabit*. ſicut tamen Hier. habet.

CAP. 30.

13 ad *alligandum: curationum* vtilitas. MS. Hieron. quibus ſatis fauent H. G. C. *pro*, ad *alligandam curationem tuam*, vtilitas.

16 & qui te vaſtant, vaſtabuntur. MS. Hier. H. G. C. *pro*, & *omnes* qui te.

CAP. 31.

14 Populus meus bonis *meis* adimplebitur. MS. Hier. H. G. C. *pro*, bonis adimplebitur.

17 filij ad terminos ſuos. MS. Hieron. H. G. C. *pro*, filij *tui* ad terminos ſuos.

18 Caſtigaſti me, & eruditus ſum. MS. Hieron. H. G. C. *pro*, Caſtigaſti me *Domine*, & eruditus ſum.

32 Pepigi cum patribus *eorum*. MS. H. G. C. *pro*, cũ patribus *veſtris*. ſicut Hier. tamen habet.

34 *Cognoſcite* Dominum, MS. Hier. H. C. *pro*, *Cognoſce*. ſicut G. tamen habent.

38 Ecce dies *veniunt*. MS. Hier. H. G. *pro*, *venient*.

39 Et exibit vltrà *norma* menſuræ. MS. Hier. H. G. C. *pro*, *normam*.

CAP. 32.

32 ipſi, & reges eorum, principes eorum. MS. H. *pro*, *&* principes. ſicut tamen Hi. & G. habẽt.

33 docerem eos *diluculo*, & erudirẽ. MS. H. G. *pro*, docerem eos, & erudirem diluculo.

CAP. 33.

2 Qui facturus eſt, *Dominus* formaturus. MS. H. C. *pro*, Qui facturus eſt, *&* formaturus. ſicut G. tamen habent.

6 Ecce ego obducam *ei* cicatricem. MS. H. G. *pro*, *eis* cicatricem.

16 Et hoc eſt quod *vocabit eam*. MS. *pro*, & hoc eſt *nomen* quod *vocabunt eum*. ſicut G. habent: niſi quòd pro, *eum*, habeant, *ei*. H. habent. Et iſte qui *vocabit eam*.

22 & metiri *arena* maris. MS. H. G. C. *pro*, *arena* maris.

CAP. 34.

5 quia verbum ego locutus. MS. H. G. *pro*, verbũ *hoc* ego locutus.

11 ſeruos & ancillas quos. MS. H. G. C. *pro*, ſeruos *ſuos*, & ancillas *ſuas*, quos.

11 quos *dimiſerant* liberos. MS. *pro*, *dimiſerunt*.

17 *Ecce* ego prædico vobis libertatem. MS. H. G. C. *pro*, *Et* ego.

CAP. 35.

10 & obedientes *fecimus*. MS. H. G. C. *pro*, & obedientes *fuimus*.

17 Ecce ego *adduco*. MS. H. G. *pro*, *adducam*.

CAP. 36.

30 dicit Dominus contra. MS. H. G. C. *pro*, Dominus *Deus* contra.

CAP. 38.

4 ad eos *iuxta* verba hæc. MS. H. G. *pro*, *vniuerſa* verba hæc.

5 Nec enim fas eſt *regem* vobis. MS. H. G. C. *pro*, fas eſt vobis.

6 in funibus, & in *lacu* nõ erat. MS. H. C. *pro*, in funibus, in *lacum*, *in quo* non erat. G. habẽt, in funibus *in lacum*, & in *lacu* non erat.

11 & antiqua quæ. MS. H. C. *pro*, & antiqua *veſtimenta*, quæ.

12 ad Ieremiam, Pone. MS. H. G. C. *pro*, ad Ieremiam *prophetam*, Pone.

12 & *ſubter* funes. MS. *pro*, & *ſuper* funes. G. habent, *ſub funibus*. H. *deſubter* funes.

20 Reſpondit autem Ieremias, Non te tradent. MS. *pro*, Reſpondit autem Ieremias, *& dixit ei*, Non &c. H. G. C. habent, Et dixit Ieremias, Non.

CAP. 40.

8 Et *Iohanan & Ionathan filij* Careæ, & Sareas filius. MS. H. C. *pro*, Et *Iohannã filius* Careæ, *& Ionathan*, & Sareas filius.

11 & in *filiis* Ammon. MS. H. G. C. *pro*, & in *finibus* Ammon.

CAP. 42.

1 filius *Oſaiæ*. MS. *pro*, Oziæ. H. habent, Hoſahaiah. G. Ωσαίου.

19 Obteſtatus ſum *vos* hodie. MS. *pro*, *vobis*. H. habent, conteſtatus ſum *in vos*. G. conteſtatus ſum *vobis*.

CAP. 43.

2 filius *Oſaiæ*. MS. *pro*, *Oſiæ*. vt ſuprà cap. 42. verſ. 1.

3 *vt* interficiat nos. MS. quibus G. C. & H. fauent. *pro*, *&* interficiat.

9 Sume lapides grandes. MS. H. *pro*, Sume *tibi* lapides.

CAP. 44.

1 ad Ieremiam, ad omnes Iudæos, MS. H. *pro*, *&* ad omnes. G. habent, omnibus Iudæis.

4 *huius* quam *odi*. MS. *pro*, *huiuſcemodi* quã *odiui*. H. quoque, G. & C. habent tantùm, *huius*.

7 malum grande contra animas. MS. H. G. C. *pro*, malum grande *hoc* contra.

12 in terra Ægypti, cadent in gladio. MS. H. *pro*, *&* cadent. ſicut G. tamen habent.

17 ſine viris noſtris *fecimus* ei. MS. H. G. *pro*, *faciemus* ei.

19 & ad libandum *ei* libamina. MS. H. G. C. *pro*, & ad libandum libamina.

CAP. 46.

6 non *fugiat* velox. MS. G. *pro*, non *fugiet*. ſicut C. tamen habẽt. H. vtroq; modo reddi poſsũt.

12 in ſortem, *&* ambo. MS. *pro*, in ſortem, ambo. H. habent, *ſimul* ambo. G. *in idipſum* vtriq;.

19 in *ſolitudinem* erit. MS. H. G. C. *pro*, in *ſolitudine* erit.

25 & ſuper *eos* qui confidunt. MS. H. G. *pro*, & ſuper *omnes* qui.

CAP. 47.

2 Ecce aquæ *aſcendunt*. MS. H. G. *pro*, *deſcendent*.

2 *vlulabit omnis habitator*. MS. H. *pro*, *vlulabunt omnes habitatores*. ſicut tamen G. habent.

6 Vſquequo non *quieſcis*? MS. *pro*, *requieſces*. H. G. C. habent, *quieſces*.

CAP. 48.

13 Moab *aſcendit*. MS. H. G. C. *pro*, *aſcendet*.

34 Aquæ *quoque* Nemrim. MS. H. G. C. *pro*, aquæ *verò* Nemrim.

38 ſuper omnia tecta. MS. H. C. *pro*, *&* ſuper. ſicut G. tamen habent.

CAP. 49.

11 pupillos tuos, ego faciam eos. MS. H. *pro*, *&* ego.

29 formidinem in circuitu. fugite. MS. H. G. C. *pro*, in circuitu *eius*. fugite.

CAP. 50.

2 confuſa ſunt ſculptilia. MS. H. G. C. *pro*, ſunt *omnia* ſculptilia.

2 ſculptilia *eius*. MS. H. C. *pro*, ſculptilia *eorum*. ſicut G. habent.

3 *aſcendit* contra eam. MS. H. G. C. *pro*, *aſcendet* contra eam.

7 patrum eorum Domino. MS. H. G. C. *pro*, eorũ *à* Domino.

8 ante *gregem*. MS. H. *pro*, *greges*. G. habent, ante faciem *ouium*.

9 Ecce ego *ſuſcito*. MS. H. G. *pro*, *ſuſcitabo*.

11 ſicut *vitulus* ſuper. MS. *pro*, *vituli*. ſicut G. tamen habent. H. habent, *vitula*.

12 in gentibus, deſerta. MS. H. G. C. *pro*, in gentibus, *&* deſerta.

19 paſcetur *Carmelum*. MS. *pro*, *Carmelus*. H. habent, & paſcetur *Charmel*. C. in terra *Charmel*. G. in *Carmelo*.

31 quia *venit* dies tuus. MS. H. G. C. *pro*, quia *veniet* dies tuus.

41 Ecce populus *venit*. MS. H. G. C. *pro*, *veniet*.

CAP. 51.

6 & ſaluet vnuſquiſque. MS. H. G. C. *pro*, *vt* ſaluet vnuſquiſque.

6 quoniam tempus vltionis eſt. MS. H. C. *pro*, vltionis *eius* eſt. ſicut G. tamen habent.

11 implete pharetras. MS. H. G. *pro*, *&* implete.

16 & producit *ventum* de theſauris. MS. H. *pro*, *ventos*. G. habent, *lumen*.

52 ſuper ſculptilia *eius*. MS. H. G. C. *pro*, ſuper ſculptilia *Babylonis*.

CAP. 52.

4 decima menſis. MS. H. G. *pro*, decima *die* menſis.

6 nona menſis. MS. H. G. *pro*, nona *die* menſis.

16 princeps militiæ *in* vinitores. MS. H. G. *pro*, militiæ, vinitores.

22 omnia *ærea: ſimiliter columnæ ſecundæ, & malogranata*. Et fuerunt. MS. H. G. C. *pro*, omnia *ænea*. Et fuerunt.

IN THRENIS IEREMIÆ.

CAP. I.

19 vt refocillarent *animam ſuam*. MS. Hier. H. *pro*, *animas ſuas*. ſicut tamen G. habent.

CAP. 2.

12 in *ſinum* matrum ſuarum. MS. H. G. *pro*, in *ſinu*. ſicut Hier. tamen habet.

15 mouerunt *caput ſuum*. MS. Hier. H. G. *pro*, *capita ſua*.

16 & fremuerunt dentibus, dixerunt. MS. H. G. *pro*, dentibus *ſuis*, *&* dixerunt.

16 dixerunt, *Deuorauimus*. MS. H. G. C. *pro*, *Deuorabimus*.

20 ſi *occidetur* in ſanctuario. MS. H. G. *pro*, *occiditur*. ſicut Hier. tamen habet.

CAP. 3.

2 me minauit, & *abduxit*. MS. *pro, adduxit*. ſicut Hier. tamen habet. H. habent, *fecit ire*. G. *deduxit*.

10 Leo in *abſconditis*. MS. Hier. H. C. *pro*, in *abſcondito*.

17 Et repulſa eſt *à pace* anima. MS. H. G. C. *pro*, repulſa eſt anima.

21 *hoc* recolens. MS. H. G. C. *pro, hæc*.

23 *Nouæ* diluculo. MS. H. C. G. *pro, noui*.

43 & percuſſiſti *nos*, occidiſti. MS. H. G. C. *pro*, & percuſſiſti, occidiſti.

61 Omnes cogitationes *eorũ* aduerſum me. MS. H. G. C. *pro*, cogitationes aduerſum.

CAP. 4.

14 Cumque non poſſent, tenuerunt. MS. Hier. H. G. *pro*, poſſent *intrare*, tenuerunt.

17 quæ ſaluare non poterat. MS. H. G. C. *pro, nos* nõ poterat. ſicut Hier. tamen habet.

22 *diſcooperuit* peccata tua. MS. Hier. H. G. *pro, diſcooperiet*.

CAP. 5.

6 vt *ſaturaremur* pane. MS. *pro, ſaturemur*.

IN PROPHETIA BARVCH.

CAP. 1.

7 Et ad ſacerdotes. MS. G. *pro*, & ad *reliquos* ſacerdotes.

8 Cùm *acciperet* vaſa. MS. G. *pro, acciperent*.

9 & *vinctos &* potentes. MS. G. *pro*, & *cunctos* potentes.

9 & duxit eos in Babylonem. MS. G. *pro, vinctos* in Babylonem.

21 quos miſit ad nos. Et abiuimus. MS. G. *pro*, quos miſit ad nos, *& ad iudices noſtros*. Et abiuimus.

CAP. 2.

1 iudicauerunt in *Iſrael*. MS. G. *pro*, iudicauerunt in *Ieruſalem*.

18 Super *magnitudine*, & incedit. MS. G. *pro*, ſuper *magnitudinem mali*, & incedit.

19 fundimus miſericordiam ante. MS. G. *pro*, fundimus *preces, & petimus* miſericordiam.

22 Quòd ſi non audieritis. MS. G. *pro*, Quòd ſi nõ *feceritis, nec* audieritis.

CAP. 3.

27 Neque viam diſciplinę *dedit illis*. MS. G. *pro*, diſciplinæ *inuenerunt*.

CAP. 4.

37 Veniunt collecti *tibi* ab oriente. MS. *pro*, collecti ab. ſicut G. tamen habent.

CAP. 6.

7 Nam *lingua* ipſorum polita. MS. G. *pro*, nã *ligna* ipſorum polita.

IN PROPHETIA EZECHIELIS.

CAP. 1.

3 *Iuxta fluuium* Chobar. MS. *pro, ſecus flumen*. ſicut Hier. tamen habet.

CAP. 2.

3 *Ipſi &* patres eorum. MS. Hier. H. G. C. *pro*, Patres eorum.

CAP. 3.

10 quos loquor ad te. MS. H. G. C. *pro*, quos *ego* loquor ad te.

19 in *iniquitate* ſua. MS. Hier. H. G. *pro*, in *impietate* ſua.

CAP. 4.

3 *Pones* eam murum. MS. Hier. H. G. C. *pro, Pone* eam *in* murum.

4 & aſſumes *iniquitatem* eorum. MS. Hier. H. *pro, iniquitates*. ſicut G. tamen habent.

7 Brachium tuum erit *exertum*. MS. Hieron. *pro, extentum*. H. habent, *diſcoopertum*. G. Brachium tuum *roborabis*.

13 Et dixit Dominus. MS. Hier. H. C. *pro, Hæc dicit*. ſicut G. tamen habent.

14 Et dixit, *Ha, ha, ha*. MS. *pro, A, a, a*. Hier. & H. habent *Ahah*.

16 Ecce *ego* conteram. MS. H. Hier. G. C. *pro*, Ecce conteram.

16 & comedent panem in pondere. MS. Hier. H. G. *pro*, & comedent panẽ *ſuum* in pondere.

17 & *contabeſcant* in iniquitatibus. MS. Hier. H. G. C. *pro, contabeſcat*.

CAP. 5.

4 Et ex *eo* egredietur. MS. Hier. H. G. *pro*, ex *eis* egredietur.

13 Cùm impleuero indignationem. MS. Hier. H. G. C. *pro, omnem* indignationem.

16 fames peſſimas in *eos*, quæ. MS. G. *pro*, in *eis*, quæ.

CAP. 6.

9 in vniuerſis abominationibus *ſuis*. MS. Hier. H. G. C. *pro, illis*.

11 Domus Iſrael, *qui* gladio. MS. Hieron. H. *pro, quia* gladio.

14 & faciam terram deſolatam. MS. Hier. H. G. C. *pro*, terram *eorum* deſolatam.

CAP. 7.

7 Venit *confractio* ſuper. MS. *pro, contritio*. Hieronymus habet, *contractio*. G. *complicatio*. C. *regnum*. H. חֲצִפִּירָה : quod variis modis ab interpretibus exponitur.

10 Egreſſa eſt *confractio*. MS. *pro, contractio*. vt ſuprà verſ. 7.

14 Super *omnem multitudinem* eius. MS. Hier. H. G. *pro*, ſuper *vniuerſum populum* eius.

27 & ſecundum *iudicia* eorum. MS. H. G. *pro, iudicium* eorum.

CAP. 8.

12 Certè *vidiſti* fili hominis. MS. H. G. C. *pro, vides*. ſicut Hier. tamen habet.

CAP. 9.

2 In manu *ſua*. MS. Hier. *pro, eius*.

6 *Paruulos* & mulieres. MS. G. *pro, Paruulum*. ſicut tamen Hier. & H. habent.

CAP. 10.

1 Sapphirus, quaſi. MS. Hier. H. *pro, &* quaſi.

2 quæ ſunt ſubtus *Cherub*. MS. Hieron. H. C. *pro, Cherubin*. ſicut G. tamen habent.

10 quaſi ſit rota in medio. MS. Hieron. H. C. *pro*, quaſi *ſi* ſit.

11 gradiebantur, non reuertebantur. MS. H. G. *pro, &* non. ſicut tamen Hier. & C. habent.

CAP. 11.

21 Quorum cor poſt offendicula. MS. *pro*, quorũ *autem* cor. ſicut Hier. tamen habet.

24 Adduxitque *me* in Chaldæam. MS. H. C. G. *pro*, adduxit in. ſicut Hier. tamen habet.

24 in *viſione*, in ſpiritu Dei. MS. Hier. H. G. C, *pro*, in *viſionem*.

CAP. 12.

4 Vaſa *tranſmigrationis*. MS. H. C. *pro, tranſmigrantis*. ſicut Hier. tamen habet. G. habent, *captiuitatis*.

7 præceperat mihi: vaſa. MS. Hieron. H. G. C. *pro*, mihi *Dominus* : vaſa.

7 quaſi vaſa *tranſmigrationis*. MS. H. C. *pro, tranſmigrantis*. Hier. habet, *migrãtis*. G. *captiuitatis*.

19 propter *iniquitatem* omnium. MS. Hier. H. G. *pro, iniquitates*. C. habent, *rapinam*.

25 Dominus loquar, quodcunque. MS. H. *pro, &* quodcunque. ſicut G. tamen habent.

CAP. 13.

4 quaſi vulpes in *deſertis*. MS. Hier. H. G. *pro*, in *deſerto*.

10 dicentes pax, & non eſt. MS. Hier. H. G. C. *pro*, pax, *pax*, &.

CAP. 15.

2 Quid fiet ligno vitis? MS. Hier. *pro, de* ligno. H. & G. habent, Quid fiet, ſeu, erit lignum vitis?

6 Sic *tradidi* habitatores. MS. H. G. C. *pro, tradam*. ſicut Hier. tamen habet.

CAP. 16.

14 in decore *tuo*. MS. *pro, meo*. ſicut H. & C. tamen habent.

22 & fornicationes *tuas*, non es. MS. H. G. C. *pro*, & fornicationes non es.

25 multiplicaſti fornicationes. MS. Hier. H. G. C. *pro*, multiplicaſti *omnes* fornicationes.

27 Et auferam *ius tuum*. MS. *pro, iuſtificationẽ tuam*. ſicut Hier. tamen habet. H. habent, *ſtatutum tuum*. G. *legitima tua*.

45 Soror ſororum tuarũ *es tu*, quę. MS. *pro*, tuarum, quæ. ſicut G. tamen habent. Hier. & H. habent, tuarum *tu*, quæ.

50 & abſtuli eas, ſicut *vidi*. MS. H. *pro, vidiſti*. ſicut Hiert. amen habet.

CAP. 17.

4 in *vrbem* negotiatorum. MS. G. *pro*, in *vrbe*. ſicut tamen Hier. H. & C. habent.

9 & *fructum* eius diſtringet. MS. Hier. H. G. C. *pro, fructus* eius.

12 Ecce *venit* rex. MS. Hier. H. G. C. *pro*, Ecce *veniet* rex.

CAP. 18.

2 & dentes filiorum *obſtupuerunt*. MS. Hier. G. *pro, obſtupeſcunt*. H. habent, *obſtupeſcent*.

9 in præceptis MS. H. *pro, &* in præceptis. tamen G. habent.

17 nõ acceperit, iudicia mea. MS. Hier. H. G. C. *pro, &* iudicia.

CAP. 19.

7 & ciuitates *eorum* in. MS. Hier. H. C. *pro*, ciuitates *earum*.

CAP. 20.

21 filij in præceptis. MS. H. C. *pro, &* in præceptis.

28 vt darem *illam* eis. MS. H. G. *pro*, vt darem eis.

42 Cùm *induxero* vos. MS. Hier. G. *pro, adduxero*.

46 *Ha, ha, ha*. MS. Hier. *pro, A, a, a*. H. habent, *Ahah*.

CAP. 21.

11 Limatus eſt, *vt ſit* in manu. MS. Hier. *pro*, eſt, in manu. H. &. G. habent, *ad dandum eum* in manu.

17 Plaudam *manum* ad manum. MS. G. *pro, manu* ad. ſicut Hieron. tamen habet. H. vtroque modo poſſunt verti.

22 In cæde, & eleuet. MS. G, *pro*, vt eleuet. ſicut Hieron. tamen habet. H. habent, *ad eleuandum*.

CAP. 22.

2 *Nonne iudicas*, nonne iudicas ciuitatem, MS. H. C. *pro*, Nonne iudicas ciuitatem, ſicut tamen Hier. & G. habent.

31 indignationem meam, in igne. MS. Hier. H. G. C. *pro, &* in igne.

CAP. 23.

8 in adoleſcentia *eius*. MS. Hier. *pro, ſua*.

24 & rota, & multitudo. MS. H. G. C. *pro*, & rota, multitudo. ſicut Hier. tamen habet.

CAP. 24.

1 decima menſis. MS. Hier. H. G. *pro*, decima *die* menſis.

4 partem bonam, fœmur. MS. Hier. H. G. *pro, &* fœmur.

14 *venit*, & faciam. MS. Hier. H. C. *pro, veni*. G. habent, *veniet*.

CAP. 25.

7 & *ſcies* quia. MS. H. G. C. *pro, ſcietis*.

CAP. 26.

15 Deus Tyro. MS. Hieron. H. G. C. *pro*, Deus *de* Tyro.

CAP. 27.

16 *Gemmam* & purpuram. MS. *pro, guttam* & purpuram. ſicut tamen Hier. & G. habent. H. habent, *carbunculum*.

CAP. 28.

4 in ſapientia *tua*, &. MS. H. G. C. *pro*, in ſapientia, &.

12 plenus ſapientia & perfectus. MS. Hier. H. G. C. *pro*, plenus ſapientia, perfectus.

CAP. 29.

10 in *ſolitudines*, gladio. MS. Hier. H. *pro*, in *ſolitudinem*. ſicut tamen G. habent.

15 humile : inter cætera. MS. Hieron. H. C. *pro, &* inter.

20 quod *laborauerunt*. MS. Hier. H. *pro, laborauerit*. G. habent, *laborauit*.

CAP. 30.

3 *Appropinquat* dies. MS. Hier. H. G. C. *pro, Appropinquabit*.

14 iudicia in Alexandria. MS. Hier. H. G. C. *pro*, iudicia *mea* in Alexandria.

24 & confringam *brachia*. MS. H. *pro*, & confringam *brachium*.

CAP. 31.

17 in medio nationum. Cui. MS. Hier. H. C. *pro*, nationum *eius*. Cui.

CAP. 32.

16 Et plangent eum, filiæ gentium *plangent eum* ſuper. MS.H.G.C.*pro*, filiæ gentium ſuper. ſicut Hier. tamen habet.

18 Cane lugubre. MS.Hier.*pro*, Cane *carmen* lugubre. H.habent, *Conquerere*. G.*Plange*.

20 datus eſt, attraxerunt eam. MS.Hier.H.*pro*, & attraxerunt.

21 *Interfecti* gladio. MS. H. G. C. *pro*, *Interfectiq3*. Hier.habet, *Interfectisq3*.

22 Sepulchra *eius*. MS. Hieron. H.G. *pro*, Sepulchra *eorum*.

23 formidinem in terra. MS. Hier. H. *pro*, formidinem *ſuam* in. ſicut G. tamen habent.

30 *Qui* dormierunt. MS. *pro*, *Quia*. ſicut Hier. tamen habet. H. & C. habent, & dormierũt.

CAP. 33.

3 Et non *ſe* obſeruauerit. MS. Hier. C. *pro*, Et non obſeruauerit. ſicut G. tamen habent. H. habent, & non cauerit.

5 Animam ſuam *ſaluauit*. MS. H. G. C. *pro*, *ſaluabit*.

CAP. 34.

10 Ceſſare *eos* faciam. MS. Hier. H. G. C. *pro*, Ceſſare faciam.

10 Non paſcant gregem, nec. MS. H. *pro*, gregem *meum*, nec. ſicut tamen habent Hier. & G.

10 Non erit eis in eſcam. MS. H. C. *pro*, Non erit *vltrà* eis. ſicut Hier. tamen habet.

12 In *quos* diſperſæ fuerant. MS. *pro*, In *quibus*. ſicut Hier. tamen habet.

18 pedibus veſtris *turbabatis*. MS. Hier. G. *pro*, *turbaſtis*.

26 In tempore ſuo, pluuiæ. MS. Hier. H. G. C. *pro*, & pluuiæ.

CAP. 35.

15 Quia ego Dominus. MS. Hier. H. C. *pro*, Quia ego Dominus *Deus*. ſicut G. tamen habent.

CAP. 37.

10 & *vixerunt*. MS. Hieron. H. G. C. *pro*, & *reuixerunt*.

CAP. 38.

2 contra Gog, terram. MS. Hier. H. C. *pro*, & terram. ſicut G. tamen habent.

8 in *nouiſſimis* annorum venies. MS. *pro*, in *nouiſſimo*. ſicut tamen H. G. & C. habent.

CAP. 39.

2 & *ſeducam* te. MS. *pro*, & *educam* te. H. habent, *ſextabo* te. G. *deducam*. Hieron. *reducam*, & *deducam*.

18 Arietum, agnorum. MS. Hier. H. *pro*, & agnorum. ſicut G. tamen habent.

23 *Eo* quòd *dereliquerint* me. MS. Hier. H. G. *pro*, & quòd *reliquerit* me.

CAP. 40.

16 Pictura palmarum. Et. MS. H. G. C. *pro*, palmarum *cælata*.

33 & *veſtibula eius* in circuitu. MS. H. C. *pro*, & *veſtibulorum* in.

39 vt *immolaretur*. MS. *pro*, vt *immoletur*.

45 Sacerdotum *erit*, qui excubant. MS. *pro*, Sacerdotum qui. ſicut tamen H. & G. habent.

CAP. 41.

7 Ad ſuperiora in mediũ. MS. H. C. *pro*, & in medium. ſicut tamen Hier. & G. habent.

CAP. 43.

12 *Omnis finis* eius. MS. H. C. *pro*, *omnes fines* eius. ſicut tamen Hier. habet.

24 offerent eos holocauſtum. MS. H. G. C. *pro*, *in* holocauſtum.

27 Expletis autem diebus. MS. Hier. H. G. C. *pro*, *ſeptem* diebus.

CAP. 44.

4 Ianitores domus in omni. MS. Hieron. H. G. C. *pro*, & in omni.

CAP. 45.

7 *Longitudinem* autem. MS. *pro*, *longitudinis*.

15 quæ *nutriunt*. MS. *pro*, *nutriuit*. H. & C. habent, de *irriguo*, vel, *pinguibus*. Hieron. habet *nutrit*.

20 & expiabitis. MS. Hier. H. C. *pro*, *expiabis*.

CAP. 46.

11 *de* agnis autem. MS. *pro*, *in* agnis autem. ſicut H. habent. Hieronymus habet, Agnis autem.

CAP. 47.

12 Lignum *fructiferum*. MS. *pro*, *pomiferum*. ſicut tamen Hier. habet: habet etiã *frugiferum*. H. G. & C. habent, lignum *cibi*, *comeſtibile*, ſeu, *cuius fructus comeditur*.

17 ad Aquilonem, & terminus. MS. H. G. C. *pro*, ad Aquilonem terminus. ſicut Hier. tamẽ habet.

18 Metiemini, *etiam* plagam. MS. H. C. *pro*, metiemini plagam.

CAP. 48.

1 Damaſci *ad Aquilonem*. MS. Hier. G. *pro*, *ab Aquilone*.

2 Et *ad terminum* Dan. MS. *pro*, *à termino*. ſicut tamen Hier. & G. habent. H. & C. habent, *ſuper*, vel *iuxta terminum* Dan.

12 Et erunt *eis* primitiæ. MS. H. G. C. *pro*, & erunt primitiæ. ſicut tamen Hier. habet.

21 Sed & *ad mare*, è regione. MS. H. G. *pro*, *à mari*.

31 ciuitatis *in* nominibus tribuum Iſrael. MS. G. *pro*, ciuitatis nominibus. Hieron. habet, *ex* nominibus. H. & C. *ſuper*, ſiue, *ſecundum* nomina tribuum Iſrael.

IN DANIELE PROPHETA.

CAP. 1.

5 Et *de* vino, vnde. MS. Hier. H. G. *pro*, & vino, vnde.

CAP. 2.

2 Præcepit *ergo* Rex. MS. Hier. *pro*, Præcepit *autẽ* Rex. H. & G. habent, *Et* dixit rex.

8 *Reſpondit* rex, & ait. MS. Hier. C. *pro*, *reſpondit q3*. ſicut G. tamen habent.

23 Tibi Deus patrum *meorum* confiteor. MS. G. *pro*, *noſtrorum*. ſicut Hier. tamen habet. C. habent, *patris mei*.

40 erit velut *ferrum*. MS. Hier. C. G. *pro*, *ferreum*.

41 partem *teſtæ* figuli. MS. C. *pro*, *teſteam*. ſicut G. habent. Hier. habet, *teſtam*.

47 & Dominus regum, & reuelans. MS. Hier. C. G. *pro*, regum, reuelans.

48 & præfectum *magiſtratuum*. MS. Hier. C. *pro*, & præfectum & *magiſtrum*. G. habent, & principem *ſatraparum*.

CAP. 3.

14 quam *erexi*. MS. *pro*, *conſtitui*. ſicut Hier. tamen habet. C. habent, quam *ſtare feci*.

33 & his qui *colunt* te. MS. Hier. *pro*, *colebãt*. G. habent, & *colentibus* te.

52 & laudabilis, & ſuperexaltatus. MS. G. *pro*, & laudabilis, & *glorioſus*, &. ſicut Hier. tamẽ habet.

54 & *ſuperglorioſus* in ſecula. MS. G. *pro*, & *ſuperexaltatus*, ſicut Hier. tamen habet.

65 Benedicite omnis ſpiritus Domino. MS. G. *pro*, omnis ſpiritus *Dei* Domino. ſicut Hier. tamen habet.

67 Benedicite frigus & *æſtus*, ſeu, *cauma*. MS. G. *pro*, *æſtas*. ſicut Hier. tamen habet.

92 Reſpondit & ait. MS. C. *pro*, Reſpondit *rex*, & ait. ſicut tamen Hier. & G. habent.

100 & regnũ eius, regnum ſempiternũ. MS. C. G. *pro*, & regnũ eius, *quia* regnum. ſicut Hier. tamen habet.

CAP. 4.

6 Princeps ariolorum, *quem* ego ſcio. MS. Hier. in commẽt. G. *pro*, *quoniam* ego. ſicut tamen Hier. habet.

24 forſitan ignoſcet delictis. MS. H. G. *pro*, ignoſcet *Deus* delictis. ſicut Hier. tamen habet.

25 Omnia venerunt ſuper. MS. C. *pro*, Omnia *hæc* venerunt. ſicut tamen Hier. & G. habent.

27 Babylon magna. MS. C. G *pro*, Babylon *ciuitas* magna. ſicut Hier. tamen habet.

28 regnum *tranſiit* à te. MS. C. *pro*, regnum *tuum tranſibit* à te. Hier. & G. habent quidẽ *tranſiit*: ſed habent quoque, *tuum*.

29 & cum beſtiis feris. MS. *pro*, & feris. ſicut tamẽ Hier. habet. C. & G. habent, & cum beſtiis agreſtibus, ſeu, agri.

30 Et vngues eius quaſi auium. MS. C. G. *pro*, quaſi *vngues* auium, ſicut Hier. tamen habet.

34 & viæ eius iudicia. MS. Hi. C. G. *pro*, *omnes* vię.

CAP. 5.

8 nec interpretationem indicare regi. MS. Hier. G. *pro*, nec interpretationem *eius* indicare.

12 Intelligentiaque, interpretatio. MS. *pro*, & interpretatio. ſicut Hier. tamen habet. C. habent, & intellectus interpretans. G. coniectura cognoſcens.

CAP. 6.

7 Principes regni, magiſtratus. MS. C. *pro*, regni *tui*. ſicut tamen Hier. & G. habent.

27 de *manu* leonum. MS. C. *pro*, de *lacu* leonum. ſicut Hier. tamen habet. G. habent, ex *ore* leonum.

CAP. 8.

14 & mane, duo milia. MS. H. *pro*, & mane, *dies* duo milia. ſicut tamen Hier. & G. habent.

16 fac intelligere *iſtum* viſionẽ. MS. H. G. *pro*, *iſtam*. ſicut Hier. tamen habet.

CAP. 9.

3 Ad Dominum Deum, rogare. MS. Hier. H. G. *pro*, Deum *meum*, rogare.

20 *Et* proſternerem preces. MS. H. G. *pro*, *vt* proſternerem preces. ſicut Hieronym. tamen habet.

21 in oratione, ecce vir. MS. Hier. H. G. *pro*, in oratione *mea*, ecce.

23 Tu *ergo* animaduerte. MS. Hier. *pro*, *autem*. H. & G. habent, *&*.

24 Impleatur viſio, & *prophetes*. MS. H. *pro*, *prophetia*. ſicut Hier. & G. tamen habent.

CAP. 10.

1 Anno tertio Cyri. MS. Hieron. H. G. *pro*, Anno tertio *regni* Cyri.

17 Nihil in me remãſit. MS. *pro*, nihil *enim* in me. ſicut Hier. tamen habet. H. & G. habent, *Et* ego ex tunc &c.

20 Cùm *ergo* egrederer. MS. *pro*, Cùm *enim* egrederer. H. & G. habent, & ego egrediens.

CAP. 11.

14 *Et* in temporibus illis. MS. Hieron. H. G. *pro*, In temporibus illis.

45 inter maria. MS. H. G. *pro*, inter *duo* maria. ſicut Hier. tamen habet.

CAP. 12.

2 alij in vitam ęternam: & alij. MS. Hier. H. G. *pro*, alij in vitam æternam, alij.

13 Tu autem vade ad. MS. H. *pro*, Tu autem *Daniel* vade. ſicut tamen Hier. & G. habent.

CAP. 13.

15 Factum eſt *ergo*, cùm. MS. *pro*, *autem*. ſicut tamẽ Hier. habet. G. habent, *Et* factum eſt.

23 in manus *veſtras*, quàm peccare. MS. Hier. G. *pro*, in manus *hominum*, quàm.

39 & *apertis oſtiis* exiliuit. MS. Hier. *pro*, & *aperto oſtio* exiliuit. G. habent, & *aperiens oſtia* ex.

45 Suſcitauit Dominus ſpiritum *ſanctum* pueri. MS. Hier. G. *pro*, ſpiritum pueri.

56 iuſſit venire *alterũ*. MS. G. *pro*, *alium*. ſicut Hier. habet.

62 aduerſus *proximum*. MS. Hier. G. *pro*, *proximam*.

CAP. 14.

10 Ecce nos *egredimur* foras. MS. G. *pro*, *egrediemur* foras. ſicut Hier. tamen habet.

12 *Contemnebant* autem. MS. Hier. G. *pro*, *Confidebant* autem.

20 Tunc apprehendit ſacerdotes. MS. G. *pro*, Tunc apprehendit *rex* ſacerd. ſicut Hier. tamen habet.

24 Dixitque Daniel, Dominũ Deum. MS. G. *pro*, Daniel *regi*, Dominum. ſicut Hier. tamen habet.

24 Quia ipſe eſt Deus viuens. Tu autẽ rex. MS. G. *pro*, quia ipſe eſt Deus viuens: *iſte autẽ non eſt Deus viuens*. Tu autẽ. ſicut Hier. tamen habet.

26 Et dixit, Ecce. MS. G. *pro*, Et dixit *Daniel*, Ecce. ſicut Hier. tamen habet.

36 Daniel, tolle prandium, quod. MS. G. *pro*, Daniel *ſerue Dei*, tolle. ſicut Hier. tamẽ habet.

37 Recordatus es *enim* mei. MS. G. *pro*, es mei. ſicut Hier. tamen habet.

37 Et non dereliquiſti *quærentes* te. MS. *pro*, *diligentes* te. ſicut Hieron. tamen habet. G. habent, *exquirentes*.

39 Et ecce Daniel ſedens, & exclamauit. MS. G. ſeden^s

ſedens *in medio leonum*. Et. ſicut Hieron. tamen habet.

40 Et extraxit eum. Porrò illos. MS. G. *pro*, eum *de lacu leonum*. Porrò. ſicut Hier. tamẽ habet.

IN OSEE.

CAP. 1.

2 Principium loquẽdi *Domini*. MS. Hier. *pro*, *Domino*. H. habẽt, Principio locutus eſt *Dominus*. G. & C Principium verbi *Domini*.

2 Et filios *fornicationum*. MS. Hier. H. *pro*, *fornicationis*. ſicut G. tamen habent.

CAP. 3.

1 Adhuc vade, dilige. MS. Hier. H. *pro*, *&* dilige. ſicut G. tamen habent.

CAP. 5.

1 Et rete expanſum. MS. Hier. H. *pro*, Et *ſicut* rete. ſicut tamen G. & C. habent.

CAP. 6.

5 dolaui in prophetis, occidi. MS. H. G. *pro*, *&* occidi. ſicut Hier. tamen habet.

6 Plus quàm *holocauſta*. MS. Hier. H. G. C. *pro*, *holocauſtum*.

CAP. 7.

5 *die* regis noſtri. MS. C. *pro*, *dies*. ſicut tamẽ habet Hier. & G. H. vtroq; modo poſſunt verti.

12 Rete meũ, quaſi, MS. Hier. H. G. C. *pro*, *&* quaſi.

CAP. 8.

2 Me *inuocabant*. MS. *pro*, *inuocabunt*. ſicut tamen Hier. H. & G. habent. C. habent, *orant*.

4 Argentum ſuũ & aurum ſuum. MS. Hier. H G. C. *pro*, Aurum ſuum & argentum ſuum.

9 dederunt amatoribus. Sed & cum. MS. Hier. H. *pro*, amatoribus *ſuis*. Sed.

CAP. 9.

7 Et *multitudo* amentię. MS. *pro*, *multitudinem*. ſicut Hier. tamen habet. G. habent, multiplicata eſt amentia.

CAP. 10.

12 Seminate vobis *iuſtitiam*. MS. *pro*, *in iuſtitia*. ſicut tamen Hier. & G. habent. H. habent, *ad iuſtitiam*. C. agite vobis opera bona.

13 In vris tuis, in multitudine. MS. Hier. H. G. C. *pro*, *&* in multitudine.

CAP. 11.

1 *Pertranſiit* rex. MS. *pro*, *pertranſit*. ſicut Hier. tamen habet. H. habent, *ſuccisus eſt*. G. *proiectus es*. C. *probro affectus eſt*.

12 Et cum ſanctis, *fidelis*. MS. Hier. H. *pro*, *fidelibus*.

CAP. 12.

11 Si *in* Galaad idolum. MS. C. *pro*, Si Galaad. ſicut tamen Hier. & H. habent.

IN IOELE.

CAP. 1.

2 Audite *hoc* ſenes. MS. Hier. H. C. *pro*, *hæc*. ſicut G. tamen habent.

6 Gens enim *aſcendit* ſuper. MS. Hier. H. G. C. *pro*, *aſcendet*.

CAP. 2.

19 Et replebimini *eo*. MS. Hier. H. C. *pro*, *in eis*. G. habent, *eis*.

20 Et extremum eius ad mare. MS. Hier. H. G. C. *pro*, eius *vſque* ad mare.

CAP. 3.

3 In *proſtibulum*. MS. *pro*, in *proſtibulo*. ſicut Hier. tamen habet.

9 Clamate *hoc* in. MS. H. C. *pro*, *hæc*. ſicut tamen Hier. & G. habent.

21 Sanguinem eorum, *quem* non. MS. Hier. *pro*, *quos* non. H. G. C. non ponunt relatiuum.

IN AMOS.

CAP. 1.

6 Non conuertam *eam*. MS. *pro*, *eum*. ſicut tamen H. habent. Hier. & G. habent, *eos*.

9 N n conuertam *eam*. MS. G *pro*, *eum*. ſicut tamẽ Hier. & H. habent.

10 Et *immittam* ignem. MS. Hier. C *pro*, *mittam*. ſicut H. tamen habent. G. habent, *emittam*.

14 In muro *Rabba*. MS. H. G. C. *pro*, *Rabbath*. Hier. habet, in muro *Rabbæ*.

CAP. 2.

10 duxi vos in *deſerto*. MS. Hi. H. C. G. *pro*, in *deſertũ*.

CAP. 3.

12 Et in *Damaſco grabati*. MS. *pro*, Et in *Damaſci grabbato* ſicut Hier. tamen habet.

CAP. 4.

5 Et de *fermentato* laudem. MS. *pro*, *fermento*. ſicut tamen Hier. & H. habent.

CAP. 5.

8 Et diem nocte mutantem. MS. Hier. *pro*, Et diẽ *in* nocte. G. habent, Et diem *in* noctem obſcurans. quibus fauent H. & C.

26 Sydus Dei veſtri, *quæ* feciſtis vobis. MS. Hier. H. C. *pro*, Sydus Dei veſtri *Remphan*, *figuras quas* feciſtis. ſicut G. tamen habent.

CAP. 6.

1 Væ qui opulenti eſtis. MS. Hier. H. G. C. *pro*, væ *vobis* qui.

2 Et ad optima *quæque*. MS. Hier. *pro*, *quoque*.

CAP. 8.

7 In *ſuperbia* Iacob. MS. H. *pro*, in *ſuperbiam* Iacob. ſicut Hier. tamen habet. G. habent, per ſuperbiam Iacob.

CAP. 9.

1 Nõ erit fuga eis *qui fugient*, & qui fugerit. MS. H. G. C. *pro*, Non erit fuga eis, & qui fugerit.

5 Et *tabeſcet*. MS. *pro*, *tabeſcit*. ſicut Hier. tamen habet. G. habent, Et *commouet eam*.

IN PROPHETIA ABDIÆ

3 Qui *dicit* in corde *ſuo*. MS. H. C. Hier. (licèt textus aliter habeat.) *pro*, Qui *dicis* in corde *tuo*. ſicut G. tamen habent.

11 Cùm ſtares aduerſus, quando. MS. H. C. G. *pro*, aduerſus *eum*. ſicut Hier. tamen habet.

15 Retributionem tuam *conuertet*. MS. Hier. *pro*, *conuertam*. H. G. C. habent, *conuertetur*.

16 Quomodo enim *bibiſtis*. MS. H. C. *pro*, *bibiſti*. ſicut tamen G. & Hier. habent.

20 Omnia Chananæorum. MS. Hier. H. G. C. *pro*, Omnia *loca* Chananæorum.

IN IONA.

CAP. 1.

10 Quia indicauerat eis. Et dixerunt. MS. Hier. H. G. C. *pro*, eis *Ionas*. Et dixerunt.

11 & intumeſcebat. Et dixit. MS. Hier. H. G. C. *pro*, & intumeſcebat *ſuper eos*. Et dixit.

12 Grandis ſuper vos. MS. H. *pro*, grandis *venit* ſuper vos. Hier. & G. habent, *eſt*.

CAP. 3.

5 Et crediderũt viri Niniuitę in *Deum*. MS. Hier. *pro*, in *Deo*. ſicut H. tamen habent. G. habent, Et crediderunt viri Niniue *Deo*. C. *in verbo Domini*.

10 Super *malitia*, quam. MS. Hier. G. *pro*, ſuper *malitiam*. H. habent, ſuper *malo*. C. *à malo*.

IN MICHEA.

CAP. 1.

3 Dominus *egreditur*. MS. H. G. C. *pro*, *egredietur*. ſicut Hier. tamen habet.

CAP. 2.

13 *Diuident* & tranſibũt. MS. Hier. pro, *diuidet*. H. habent, *effregerunt*. G. *diuiſerunt*.

CAP. 4.

6 *Et* quam afflixeram. MS. Hier. H. G. C. *pro*, quam afflixeram.

8 Nebuloſa, *filiæ* Syon. MS. Hier. *pro*, *filia*.

CAP. 5.

9 Exaltabitur manus tua. MS. Hier. H. G. C. *pro*, *&* exaltabitur.

CAP. 6.

5 Quid cogitauerit Balac. MS, H. C. *pro*, quid cogitauerit *contra te* Balac. ſicut Hier. & G. tamen habent.

9 Timentibus nomen *tuum*. MS. Hier. H. *pro*, *eius*. ſicut G. tamen habent.

16 Et ambulaſti in *voluntatibus* eorum. MS. Hier. *pro*, *voluptatibus*. H. & G. habent. & *ambulaſtis* in *conſiliis* eorum. C. & *ambulaſtis* in *legitimis* eorum.

CAP. 7.

6 Et filia *conſurgit*. MS. Hier. H. C. *pro*, *conſurget*. ſicut G. tamẽ habẽt. Sed H. G. C. nõ legũt, *&*.

15 Secundum *dies* egreſſionis tuę. MS. Hier. H. G. *pro*, *diem*.

IN NAHVM.

CAP. 1.

11 Ex te exibit cogitans. MS. H. G. C. *pro*, Ex te *enim* exibit. ſicut Hier. tamen habet.

CAP. 2.

4 In itineribus *conturbatæ* ſunt. MS. *pro*; *conturbati* ſunt. ſicut Hier. tamen habet.

13 Quadrigas *eius*. MS. H. Hier. *pro*, *tuas*. ſicut tamen G. & C. habent.

CAP. 3.

5 Et oſtendam gentibus nuditatem tuam. MS. Hier. H. G. C. *pro*, *in* gentibus.

15 Congregare vt bruchus. MS. H. G. C. *pro*, congregare *ergo* vt. ſicut Hier. tamen habet.

IN HABACVC.

CAP. 1.

17 Interficere gentes non *parcet*. MS. H. G. *pro*, nõ *ceſſat*. ſicut Hier. tamen habet.

CAP. 3.

3 de monte Pharan. *Semper*. Operuit. MS. Hier. *pro*, Pharan. Operuit. H. habent, *ſela*. G. *diapſalma*.

8 indignatio tua? *quia aſcendes* ſuper. MS. H. *pro*, *qui aſcendis*. Hier. habet. *qui aſcendes*. G. *aſcẽſurus*.

12 Conculcabis terram, in furore. MS. Hier. H. C. *pro*, *&* in furore. ſicut G. tamen habent.

16 *Ad vocem* contremuerunt. MS. Hier. H. *pro*, *A voce*. ſicut G. tamen habent.

IN SOPHONIA.

CAP. 2.

3 *Qui* iudicium. MS. Hier. H. C. *pro*, *Quia* iudiciũ.

10 Hoc eis *eueniet* pro ſuperbia ſua. MS. Hier. *pro*, *euenit*.

CAP. 3.

9 Vt inuocent omnes *in nomine* Domini. MS. H. C. *pro*, vt inuocent omnes *nomen* Domini. ſicut tamen Hier. & G. habent.

17 Silebit in dilectione tua, exultabit. MS. Hier. H. C. *pro*, tua, *&* exultabit. ſicut G. tamen habent.

IN AGGÆO.

CAP 1.

4 In domibus *veſtris* laqueatis. MS. H. *pro*, in domibus laqueatis. ſicut Hieron. & G. tamen habent.

IN ZACHARIA.

CAP. 1.

12 Iſte ſeptuageſimus annus eſt. MS. Hier. G. *pro*, Iſte *iam* ſeptuageſimus.

CAP. 3.

1 Et oſtẽdit mihi Ieſum. MS. Hier. H. C. *pro*, mihi *Dominus* Ieſum. ſicut. G. tamen habent.

CAP. 4.

2 Et ſeptẽ, *et ſeptem* infuſoria lucernis. MS. Hier. H. *pro*, Et ſeptem infuſoria. G. habent, Et ſeptem fuſoria lucernarum, ſeptem lucernis.

CAP. 5.

2 Et dixi, Ego video. MS. Hier. H. G. C. *pro*, Et dixi, *Ecce* ego video.

CAP. 6.

2 *Et* in quadriga ſecunda, equi nigri, *&* in. MS. H. G. C. *pro*, In quadriga ſecũda, equi nigri, in. Hier. prius, *&*, omittit.

3 Equi varij, fortes. MS. H. *pro*, *&* fortes. ſicut tamen Hier. & G. habent.

7 Ite, perambulate terram. MS. H. *pro*, Ite, *&* perambulate. ſicut tamen Hier. & G. habent.

CAP. 7.

2 Et viri qui erant cum *eo*. MS. Hieron. H. G. *pro*, cum *eis*.

12 In ſpiritu ſuo per manum. MS. Hier. H. G. C. *pro*, in ſpiritu ſuo *ſancto*, per manum.

CAP. 9.

9 Super *aſinum*, & ſuper. MS. H. C. *pro*, ſuper *aſinam*. ſicut Hier. tamen habet. G. habent, ſuper *ſubiugalem*.

CAP.

CAP. 10.

2 Locuti ſunt fruſtrà, vanè, MS. H. G. Hier. *pro*, & vané.

CAP. 12.

6 Et ſicut *facem* ignis in fœno. MS. Hier. H. G. C. *pro*, *faciem* ignis in fœno.

CAP. 13.

4 Cùm *prophetauerit*. MS. Hier. H. G. C. *pro*, *prophetauerint*.

8 Partes duæ in ea *diſperdentur*. MS. H. G. C. *pro*, *diſpergentur*.

9 Exaudiam eum, dicam. MS. Hier. H. C. *pro*, & dicam, ſicut G. tamen habent.

CAP. 14.

1 Ecce dies Domini *venit*. MS. H. *pro*, *veniet*. Hier. & G. habent *veniunt*.

1 Et *diuident* ſpolia. MS. C. *pro*, *diuidentur*, ſicut tamen Hier. & G. habent. H. habent, *diuidetur* ſpolium tuum.

10 Et *habitabit* in loco ſuo. MS. Hier. H. *pro*, *habitabitur*. G. habent, *permanebit*.

10 Ad locum portæ prioris, vſque ad. MS. Hier. H. *pro*, & vſque ad, ſicut tamen G.

IN MALACHIA.

CAP. 1.

3 In *deſertum draconis*. MS. *pro*, in *dracones deſerti*, ſicut Hier. tamen habet. G. habent, in *domos deſerti*. C. in *vaſtationem deſerti*. H. in *dracones* deſerti, vel *draconibus* deſerti.

CAP. 2.

12 De *tabernaculis* Iacob. MS. Hier. H. G. *pro*, de *tabernaculo*.

CAP. 3.

5 Mercedem mercenarij, viduas & pupillos. MS. Hier. H. C. *pro*, mercedem mercenarij, *& humiliant* viduas & pupillos. G. habẽt, & qui opprimunt per potentiam viduas, & percutiunt pupillos.

8 In quo *confiximus* te. MS. H. G. C. *pro*, *configimus*, ſicut Hier. tamen habet.

IN LIBRIS MACHABÆORVM.

LIBRI PRIMI MACHAB.

CAP. 1.

7 A iuuentute: & *diuiſit*. MS. G. *pro*, à iuuentute *ſua*: & *dimiſit*.

11 Radix *peccatrix* Antiochus. MS. G. *pro*, *peccati*.

67 Super populum valde. MS. *pro*, ſuper populum *Iſrael* valde. G. habent, ſuper Iſrael valde.

CAP. 2.

30 Quoniam *indurauerunt* ſuper eos mala. MS. *pro*, *inundauerunt*. G. habent, *multiplicata ſunt*.

42 Synagoga *Aſidæorum*, fortis. MS. G. *pro*, *Iudæorum*.

64 Viriliter agite in lege: quia in ipſa glorioſi eritis. MS. G. *pro*, viriliter agite in lege: quia *cùm feceritis quæ vobis præcepta ſunt in lege à Domino Deo veſtro*, in ipſa glorioſi eritis.

CAP. 3.

16 Exiuit Iudas obuiam *illi* cum paucis. MS. G. *pro*, *illis*.

CAP. 5.

67 Dum *vult* fortiter facere, dum ſine conſilio *exit* in prelium. MS. G. *pro*, dum *volunt* fortiter facere, dum ſine conſilio *exeunt* in prelium.

CAP. 6.

46 Et iuit ſub *elephantum*, &. MS. G. *pro*, ſub *pedes elephantis*, &.

56 Reuerſus *eſſet*. MS. *pro*, reuerſus *eſt*.

CAP. 7.

7 Quod fecit nobis & regionibus regis. MS. G. *pro*, nobis *in* regionibus.

8 Et miſit eum. Et Alcimum. MS. G. *pro*, & miſit eum, *vt videret exterminium quod fecit Iudas. Sed* & Alcimum.

CAP. 9.

61 Qui principes erant *malitiæ*. MS. G. *pro*, *militiæ*.

CAP. 10.

38 Niſi *ſummi Sacerdotis*. MS. G. *pro*, niſi *ſummo Sacerdoti*.

40 Et ego *do* ſingulis annis. MS. G. *pro*, *dabo*.

47 Et complacuit eis in *Alexandro*. MS. G. *pro*, in *Alexandrum*.

CAP. 11.

19 Anno centeſimo *ſexageſimo* ſeptimo. MS. G. *pro*, anno centeſimo *ſeptuageſimo* ſeptimo.

CAP. 12.

16 *Numenium* Antiochi, & Antipatre Iaſonis, & miſimus. MS. G. *pro*, *Neumenium* Antiochi *filium*, & Antipatrem Iaſonis *filium*, & miſimus.

19 Quod *miſerat* Onias. Rex Spartiatarum Onias Ionathæ ſacerdoti. MS. *pro*, *miſit*. G. ſic habent, Quas miſerunt. Oniares rex Spartiatarum Oniæ ſacerdoti.

30 *Tranſierant* enim flumen. MS. *pro*, *tranſierunt*. G. habent aoriſtum.

CAP. 13.

46 Sed ſecundum miſericordias tuas. Et flexus Simon. MS. G. *pro*, ſed ſecundum miſericordias tuas, *& ſeruiem⁹ tibi*. Et flexus, &c.

51 Et ramis palmarum, & *cinnyris*, & cymbalis. MS. G. *pro*, & ramis palmarum, & *citharis*, *& cynaris*, & cymbalis.

54 Quod vir eſſet. MS. G. *pro*, quod *fortis prælij* vir eſſet.

CAP. 14.

31 Calcare & atterere. MS. G. *pro*, calcare *ſancta*, & atterere.

31 Et extendere manus in ſancta *eorum*. MS. G. *pro*, in ſancta *ſanctorum*.

35 Eo quod ipſe *fecerat* hæc omnia. MS. *pro*, *fecerit*.

CAP. 15.

24 Principi Sacerdotum. Antiochus. MS. G. *pro*, Principi ſacerdotum, *& populo Iudæorum*. Antiochus.

CAP. 16.

1 Quæ fecit Cendebæus. Et vocauit. MS. G. *pro*, Cendebæus *in populo ipſorum*. Et vocauit.

SECVNDI MACHABÆORVM LIBRI

CAP. 1.

12 Contra ſanctam ciuitatem. MS. G. *pro*, contra *nos* & ſanctam ciuitatem.

14 Et vt *acciperent* pecunias. MS. *pro*, *acciperet*. G. habent, gratia accipiendi pecunias.

CAP. 2.

10 Et conſumpſit holocauſtum. Et dixit Moyſes. MS. *pro*, & conſumpſit holocauſtum: *ſicut & Salomon orauit, & deſcendit ignis de cælo, & conſumpſit holocauſtum*. Et dixit Moyſes, ſicut G. tamen habent, niſi quòd poſteriora verba paulò aliter habeant, hoc videlicet modo, *& deſcendens ignis conſumpſit holocauſta*.

14 Ea quæ *deciderant* per bellum. MS. G. *pro*, *didicerat*

23 *Et* vt leges. MS. G. *pro*, Vt leges.

CAP. 3.

1 Propter Oniæ pontificis pietatem. MS. G. *pro*, Pontificis *diſpoſitionem &* pietatem.

13 Dicebat omni *regia* deferenda. MS. *pro*, dicebat omni *genere regi ea eſſe* deferenda. G. habent, omnino dicebat in regium referenda hæc eſſe.

36 Viderat opera *magni* Dei. MS. *pro*, *magna*: G. habent, *maximi* Dei.

CAP. 4.

19 Non oporteret, in alios ſumptus. MS. *pro*, *ſed* in alios. In G. hæc non habentur.

CAP. 5.

26 Omnéſque qui ad ſpectaculum. MS. G. *pro*, omnéſque *ſimul* qui ad ſpectaculum.

CAP. 7.

28 Peto *à te* nate, vt aſpicias. MS. *pro*, peto nate. G. habent, peto *te* nate.

CAP. 8.

1 Et conuocantes cognatos, & eos qui. MS. G. *pro*, cognatos *& amicos*, & eos qui.

CAP. 10.

17 Et omnes ſimul, non minus *viginti* milibus. MS. G. *pro*, non minus *viginti quinque* milibus.

CAP. 11.

18 Et quæ res permittebant, *conceſſit*. MS. G. *pro*, *conſenſi*.

CAP. 12.

2 Demophon, *ſuper hos* & Nicanor. MS. G. Demophon *ſuperbus* & Nicanor.

16 Sanguine *infectum* fluere videretur. MS. *pro*, *interfectorum*. G. habent, fluens ſanguine impletum videretur.

43 Offerre pro *peccato* ſacrificium. MS. G. *pro*, offerre pro *peccatis mortuorum* ſacrificium.

CAP. 14.

9 Sed his ſingulis, ô Rex, cognitis. MS. G. *pro*, ſed *oro* his, &c.

13 Vt ipſum quidem Iudam caperet: eos verò. MS. *pro*, caperet *viuum*: eos verò. G. habent, ipſum quidem Iudam auferri.

19 Et Matthiam, vt darent. MS. G. *pro*, & vt darent.

21 Et *à* ſingulis ſellæ. MS. G. *pro*, & ſingulis ſellæ.

VARIAE LECTIONES IN NOVO TESTAMENTO AD TEXTVM GRÆCVM ET SYRIACVM EXPENSÆ.

LECTORI.

NOVVM *Testamentum horum Bibliorum regiorum multas habet varias lectiones in margine iuxta vulgatam editionem Latinam notatas; quas si quando veriores existimabamus, inter has quoque lectiones varias posuimus: quod si quasdam vt pleraſque in his nostris non reperias, existima id factum esse, quòd lectio in ipso contextu posita propius accedat ad textum Græcum aut Syriacum, quàm quæ in margine collocata est. id enim ferè vbique obseruatum inuenies, quòd minùs probata lectio ad marginem reiecta sit.*

IN EVANGELIO MATTHÆI,

CAP. 2.

6 Dux qui *reget*. MS. *pro, regat.*
14 Qui *surgens* accepit. MS. *pro, consurgens.*

CAP. 3.

9 Quoniam *potest* Deus. MS. *pro, potens est* Deus.
10 Non facit fructum bonum *exciditur*, & in ignem *mittitur*. MS. G. S. *pro, excidetur, mittetur.*
12 Congregabit triticum *suum* in horreum. MS. G. *pro*, triticum in horreum.

CAP. 4.

10 Vade *post* me sathana. MS. al. *retro* me. Syri neutrum habent, similiter multa Græca & Latina MS. vt possit videri aliunde insertum.

CAP. 5.

41 Vade cum illo duo. MS. G. S. *pro, alia* duo.

CAP. 6.

22 Lucerna corporis est oculus. MS. G. S. *pro*, corporis *tui* est oculus *tuus.*

CAP. 7.

12 *Ita* & vos facite illis. MS. G. S. *pro*, & vos facite illis.

CAP. 8.

13 Et sanatus est puer *in* illa hora. MS. G. S. *pro, ex* illa hora.

CAP. 9.

18 Vnus accessit & *adorauit* eum. MS. *pro, adorabat* eum.
18 Dicens, Filia mea modò defuncta est. MS. G. S. *pro*, Dicens, *Domine*, filia mea modò.
23 Et turbam tumultuantem, *dixit ad eos*. MS. G. S. *pro, dicebat*, Recedite, &c.
38 Vt *ejiciat* operarios in messem suam MS. G. S. *pro, mittat.*

CAP. 10.

26 Nihil est enim opertum, quod non *reuelabitur*: & occultum, quod non *scietur*. MS. G. *pro, reueletur, sciatur.*

CAP. 11.

12 Et violenti *diripiunt* illud. MS. G. *pro, rapiunt.*

CAP. 13.

8 Et dabant fructum, aliud *centum*, aliud *sexaginta*, aliud *triginta*. MS. G. S. *pro, centesimum, sexagesimum, trigesimum.*
14 In eis prophetia Isaiæ, *dicens*. MS. G. *pro, dicentu.*
47 Ex omni genere congreganti. MS. G. S. *pro*, genere *piscium* congreganti.

CAP. 15.

9 Docentes doctrinas, mãdata hominum. MS. G. S. *pro*, doctrinas & mandata.

CAP. 16.

3 Rutilat enim triste cælum. *Hypocritæ*, faciem ergo cæli, &c. MS. G. S. *pro*, triste cælum. Faciem ergo.
19 Erit solutum in cælis. MS. G. S. *pro*, solutum & in cælis.

CAP. 17.

1 Et *subducit* illos in montem. MS. G. *pro*, & *ducit* illos.

CAP. 19.

4 Quia qui fecit ab initio, masculum. MS. G. S. *pro*, qui fecit *hominem* ab initio, masculum, &c.

CAP. 20.

4 Ite & vos in vineam, & quòd iustum. MS. G. S. *pro*, vineam *meam*. Idem v. 7.

CAP. 21.

37 Verebuntur filium meum. MS. G. S. *pro, fortè* verebuntur.

CAP. 22.

30 Sed *sunt* sicut angeli Dei. MS. G. S. *pro*, *erunt* sicut, &c.

CAP. 23.

25 Intus autem *plena sunt* rapina. MS. G. S. *pro, pleni estis.*
37 Pullos suos sub alis, & *noluistis*. MS. G. S. *pro, noluisti.*

CAP. 24.

34 Donec omnia *hæc* fiant. MS. *pro, ista.*

CAP. 26.

11 Me autem non semper *habetis*. MS. G. *pro, habebitis.*
14 De duodecim, qui *dicitur* Iudas. MS. G. *pro, dicebatur.*
24 Per quem Filius hominis *traditur*. MS. G. S. *pro, tradetur.*
71 Vidit eum alia: & ait his. MS. G. S. *pro*, alia *ancilla.*

CAP. 28.

6 Venite, videte locum. MS. G. S. *pro*, venite & videte.

IN EVANGELIO MARCI.

CAP. 2.

1 Intrauit Caphernaum post dies, & auditum est. MS. G. S. *pro*, post dies *octo.*
2 Et *confestim* conuenerunt multi. MS. C. *pro*, & conuenerunt.
9 Dimittuntur tibi peccata, an dicere. MS. G. *pro*, peccata *tua.*
15 Multi qui & sequebantur eum. MS. G. S. *pro*, qui sequebantur.
24 Ecce quid faciunt Sabbathis, quod non licet. MS. G. S. *pro*, quid faciunt *discipuli tui* Sabbathis.
26 Non licebat manducare nisi Sacerdotibus. MS. G. S. *pro, solis* Sacerdotibus.
26 Et dedit eis & qui cum eo erant. MS. S. *pro*, & dedit eis qui cum eo erant.

CAP. 3.

9 Et dixit discipulis suis. MS. G. S. *pro*, dixit *Jesus.*
9 Dixit discipulis suis, vt nauicula sibi *deseruiret* propter turbam. MS. *pro*, vt *in* nauicula sibi *deseruirent.*
29 In Spiritum sanctum, non *habebit* remissionem. MS. *pro, habet.*

CAP. 4.

32 Et cùm *seminatum* fuerit. MS. G. S. *pro, natum* fuerit.
32 Ascendit, & fit maius omnibus. MS. G. S. *pro*, ascendit *in arborem.*

CAP. 5.

7 Quid mihi & tibi, Iesu fili Dei *summi*? adiuro. MS. *pro, altissimi.*
35 Veniunt *ab Archisynagogo*, dicentes. MS. G. quædam tamen legunt, *ab Archisynagogi* s. domo. S. *è domo principis* Synagogæ, *pro*, veniunt *ad Archisynagogum*, dicentes.

CAP. 6.

21 Herodes *in natalitiis suis* cœnam fecit. MS. quædam, al. *in natali suo*, al. *natali suo*. G. *natalibus suis*. S. in domo natiuitatis suę, *pro, natalis sui* cœnam fecit.

CAP. 7.

6 Cor autem eorum longè *abest* à me. MS. G. S. *pro, est* à me.

CAP. 8.

28 Dicentes Ioannem Baptistam. MS. G. S. *pro*, dicentes *alij* Ioannem.

CAP. 10.

17 Cùm egressus esset in *viam*. MS. G. *pro*, in *via.*
17 Rogabat eum, Magister bone. MS. G, *pro*, Rogabat eum *dicens*, Magister.
40 Non est meum dare, sed quibus paratum est. MS. G. S. *pro*, non est meum dare *vobis*, sed quibus.

CAP. 12.

29 Dominus Deus *noster*, *Dominus* vnus est. MS. G. S. *pro*, Dominus Deus *tuus*, *Deus* vnus est.

CAP. 14.

2 Ne fortè tumultus fieret *populi*. MS. G. *pro, in populo.*
20 Qui intingit mecum in *catinum*. MS. G. *pro*, Qui intingit mecum *manum* in *catino.*
61 Tu es Christus filius benedicti. MS. G. S. *pro*, filius *Dei* benedicti.

CAP. 15.

29 Vah qui *destruis* templum, & in tribus diebus. MS. G. S. *pro*, qui *destruit* templũ *Dei*, & in tribus d.

IN EVANGELIO LVCÆ.

CAP. 1.

29 Quæ cùm *vidisset*, turbata est. MS. G. S. *pro, audisset.*
68 Fecit redemptionem *plebi suæ*. MS. G. *pro, plebis suæ.*

CAP. 2.

18 Et omnes qui *audierunt*, mirati sunt. MS. *pro, audierant.*
18 Mirati sunt de his quæ dicta erant. MS. G. S. *pro*, mirati sunt & de his.
38 Expectabant redemptionem *in Ierusalem*. MS. G. S. *pro, Israel.*

CAP. 3.

9 *Exciditur*, & in ignem *mittitur*. MS. G. S. *pro,*

pro, excidetur, mittetur.

CAP. 4.

7 Tu ergo si adoraueris coram me. MS.G.S,*pro,* si *procidens* adoraueris.

CAP. 6.

9 *Interrogabo* vos, si licet Sabbathis. MS. G. S. *pro, interrogo* vos.

11 Quidnam facerent Iesu. MS.G.S.*pro,de* Iesu.

CAP. 7.

37 Vt cognouit quòd *accubuisset.* MS. *pro,* quòd *Iesus accubuit.*

CAP. 8.

13 Radices non habent,*qui* ad tempus credunt. MS.G. *pro, quia* ad tempus credunt.

38 Et *rogabat* illum. MS. *pro, rogauit* illum.

CAP. 9.

3 Tuleritis in *viam.* G.S. *pro,* in *via.*

4 Inde exeatis. MS. G.S. *pro,* inde *ne* exeatis.

57 Sequar te quocunque ieris *Domine.* Dixit. MS.G.S. *pro,* quocunque ieris. Dixit.

CAP. 10.

21 Exultauit *in* spiritu & dixit. MS.G. exultauit spiritu.

CAP. 11.

2 Regnum tuum. *fiat voluntas tua, sicut in cælo & in terra.* panem. MS. G. S. *pro,* regnum tuum. panem nostrum.

17 Regnũ in *seipsum* diuisum. MS.G.S. *pro,* in *se.*

17 *desolatur,* & domus. MS.G. *pro, desolabitur.*

17 Domus supra domum *cadit.* MS. G. *pro, cadet.*

22 Arma eius *aufert.* MS. G. S. *pro, auferet.*

22 Spolia eius *distribuit.* MS. G. S. *pro, distribuet.*

25 Inuenit scopis mundatam. MS. G, *pro, eam* scopis mundatam.

26 Septem alios spiritus nequiores se. MS.G.S. *pro,* spiritus *secum* nequiores.

CAP. 12.

1 Turbis autem *circunstantibus,* ita. MS. *pro, concurrentibus.*

35 Lucernæ ardentes, & vos. MS.G.S. *pro,* ardentes *in manibus vestris.*

40 Filius hominis *venit.* MS.G. *pro, veniet.*

42 Quem *constituet* Dominus. MS. G. S. *pro, constituit.*

47 Et non præparauit. MS. G. *pro,* non *se* præparauit.

51 Pacem veni *dare* in *terra.* MS. G. *pro, mittere* in *terram.*

CAP. 13.

15 Dixit: *Hypocrita,* vnusquisque. MS.S.G. quędam: *pro, Hypocrita,* vt quædam G. etiam habent.

CAP. 14.

29 Ne *postea* quàm posuerit. MS. *pro, post* quam.

CAP. 17.

29 Plantabant, ædificabant. MS.G. *pro,* plantabant & ædificabant.

CAP. 18.

30 In seculo *venturo.* MS. G. S. *pro, futuro.*

CAP. 19.

23 Cum vsuris vtique exegissem *illam.* MS.G.S. *pro, illud.*

37 Omnes turbę *discentium* gaudentes. MS. quędam, al. *discipulorum,* sic etiam G. & S. *pro, descendentium.*

CAP. 20.

20 In sermone *vt* traderent. MS.G. *pro, &.*

35 Neque *nubunt,* neque *ducunt* vxores MS.G.S. *pro, nubent* neque *ducent.*

CAP. 21.

17 Eritis odio omnibus propter. MS. G. S. *pro,* odio omnibus *hominibus* propter.

CAP. 22.

22 Per quem *traditur.* MS.G.S. *pro,* tradetur.

26 Fiat sicut *iunior.* MS. G. *pro, minor.*

31 Ait autem Dominus: *Simon,* Simon, ecce. MS.G. *pro, Simoni:* Simon.

64 Et *interrogabant* eum dicentes. MS. G. *pro, interrogauerunt* eum dicentes.

IN EVANGELIO IOANNIS.

CAP. 1.

9 Hominem venientem in mundum. MS. S. *pro,* in *hunc* mundum.

29 *Postera* die *videt* Ioannes. MS.G.S. *pro, altera* die *vidit.*

31 Vt manifestetur *Israeli.* MS. G. S. *pro, in Israel.*

CAP. 2.

14 Vendentes *boues & oues.* MS. G. S. *pro, oues & boues.*

CAP. 3.

3 Nisi quis *natus* fuerit denuó. MS. G.S. *pro, renatus.*

4 In ventrem matris suæ *iterum* introire. MS. *pro, iterato.*

4 Iterum introire & *nasci.* MS. G. S. *pro, renasci.*

20 Omnis enim qui *mala* agit. MS. G. S. *pro, malè* agit.

22 Et illic *demorabatur* cum eis. MS. *pro, morabatur.*

33 Qui *autem* accepit eius testimonium. MS.S. *pro,* qui accepit.

CAP. 4.

21 Quia *venit* hora. MS.G.S. *pro, veniet.*

48 Non *credetis.* MS.G.S. *pro,* non *creditis.*

CAP. 5.

24 Sed *transiit* à morte. MS.G.S. *pro, transiet.*

27 Dedit ei & iudicium. MS.G.S. *pro,* dedit ei iudicium.

CAP. 6.

13 Ex quinque panibus ordeaceis, quæ *superfuerant.* MS.G.S. *pro,* ordeaceis & *duobus piscibus,* quæ *superfuerunt.*

23 Manducauerant panem, gratias *agente* Domino. MS. G. S. *pro,* gratias *agentes* Domino.

41 Ego sum panis, qui de cælo descendi. MS. G. S. *pro,* ego sum panis *viuus,* qui.

CAP. 7.

1 Posthæc ambulabat. MS. G.S. *pro,* posthæc *autem* ambulabat.

1 In *Galilæa,* non enim volebat in *Iudæa* ambulare. MS. G. S. *pro,* in *Galilæam, Iudæam.*

29 Ego scio *ipsum,* quia ab ipso sum. MS.G.S. *pro,* ego scio *eum, & si dixero quia nescio eum, ero similis vobis mendax, sed scio,* quia ab ipso sum.

39 Nondum enim erat Spiritus *sanctus,* quia Iesus nondum erat glor. G. MS. quædam, alia verò cum S. legunt, nondum enim erat Spiritus *datus,* quia Iesus, &c.

39 Nondum *fuerat* glorificatus. MS.G. *pro, erat.*

CAP. 8.

12 Non *ambulabit* in tenebris. MS. G.S *pro, ambulat.*

25 Principium *quia* & loquor vobis. MS.G. August. *pro, qui* & loquor vobis.

46 Quis ex vobis *arguit* me. MS.G. *pro, arguet.*

CAP. 10.

11 Ponit pro ouibus. MS. G.S. *pro,* ponit pro ouibus *suis.*

15 Pono pro ouibus. MS. G. S. *pro,* pono pro ouibus *meis.*

CAP. 11.

1 Quidam *infirmus* Lazarus. MS. G. S. *pro, languens.*

11 Post*hoc* dicit eis. MS.G. *pro,* post*hæc* dicit eis.

27 Filius Dei, qui in mundum venisti. MS. *pro,* Dei *viui,* qui in *hunc* mundum venisti.

48 Et tollent & nostrum. MS. G. *pro,* tollent nostrum.

49 Ex ipsis Caiphas, cùm esset. MS.G. *pro,* Caiphas *nomine* cùm esset.

56 Ad diem festum. MS.S. *pro,* ad diem festum *istum.*

CAP. 12.

7 *Sine* illam, vt in. MS. G. S. *pro, sinite* illam, vt in.

8 Me autem non semper *habetis,* MS.G.S. *pro, habebitis.*

CAP. 13.

5 Deinde *mittit* aquam. MS.G.S. *pro, misit.*

8 Non *habes* partem. MS. G. S. *pro, habebis.*

CAP. 14.

7 Amodo *cognoscitis* eum. MS. G. S. *pro, cognoscetis.*

CAP. 15.

2 Non ferentem fructum *tollit.* MS. G.S. *pro, tollet.*

6 Et *colligunt eos.* MS. G. *pro, colligent eum.*

6 Et in ignem *mittunt* & *ardent.* MS. G. S. *pro, mittent* & *ardet.*

27 Et vos testimonium *perhibetis* de me, quia. MS. G. S. *pro, perhibebitis* de me.

CAP. 16.

16 Modicum, & iam non *videtis* me. MS.G. *pro, videbitis,* sicut tamen S. habent.

22 Gaudium vestrum nemo *tollit* à vobis. MS. G. *pro, tollet.*

23 Me non *rogabitis* quicquam. MS. *pro, interrogabitis,* quod tamen S. vox magis significat. Græca vox ambigua est.

CAP. 17.

5 Priusquam mundus *esset* apud te. MS.G. *pro, fieret.*

12 Quos dedisti mihi custodiui. MS.G. *pro, ego* custodiui.

18 Tu me misisti in mundum, & ego misi eos. MS. G. S. *pro, ita* & ego.

CAP. 18.

16 Exiuit ergo discipulus *ille* alius. MS. S. *pro,* discipulus alius.

18 Quia frigus erat, & *calefiebant.* MS. *pro, calefaciebant se.*

CAP. 19.

27 Accepit eam discipulus in *sua,* plu. n. MS. *pro, suam.* G. in *propria,* plu. n. S. *apud se.*

CAP. 20.

12 Et *videt* duos angelos. MS.G.S. *pro, vidit.*

12 Vbi positum *fuerat* corpus Iesu. MS. *pro, erat* corpus.

25 Nisi videro in manibus eius *figuram* clauorum. MS.G. *pro, fixuram* clauorum. S. legunt *domum,* seu *locum* clauorum.

CAP. 21.

1 *Post hac* manifestauit se iterum. MS. G *pro, postea.*

12 Et nemo audebat *discũbentium* interrogare eum. MS.G.S. *pro, discumbentium.*

14 Cùm *resurrexisset* à mortuis. MS. *pro, surrexisset.*

18 Et ducet quò non vis. MS.G.S. *pro,* quò *tu* non vis.

22 *Si* eum volo manere MS. G. S. Chrysostomus, Cyrillus: *pro, Sic* eum volo manere. Hanc tamen lectionem habet commentarius D. Augustini in hunc locum, & citat Ambrosius in Psalm. 118. serm. 20. Quædam MS. legunt, *Si sic* eum volo manere. Idem v. 23.

IN ACTIS APOSTOLORVM.

CAP. 1.

15 Erat autem turba *nominum* simul. MS. G. *pro, hominum,* sicut S. tamen habent.

19 Lingua eorum *Haceldama.* MS.G. *pro, Haceldema.* S. habent, *Hacaldemo.*

20 Fiat commoratio *eius* deserta. MS.G. S. *pro,* commoratio *eorum* deserta.

CAP. 2.

22 Sicut & vos scitis. MS. G. S. *pro,* sicut vos scitis.

29 Quoniam & defunctus est. MS. G. S. *pro,* quoniam defunctus est.

CAP. 3.

24 Qui locuti sunt, &, (vel) *etiam* annunciauerunt.

uerunt. MS. G. S. *pro*, locuti ſunt, annunciauerunt.

CAP. 4.

2 Et annũciatent in *Ieſu* reſurrectionem. MS. G. S. *pro*, in *Ieſum*.

32 Erat cor & anima vna. MS. G. *pro*, erat cor *vnum* &, &c. ſicut S. tamen habent.

33 Ieſu Chriſti Domini & gratia. MS. G. S. *pro*, Domini *noſtri* & gratia.

CAP. 5.

8 Dic mihi ſi tanti. MS. G. S. *pro*, dic mihi *mulier* ſi tanti.

15 Obumbraret quenquam illorum. Concurrebat autem, &c. MS. G. S. *pro*, quenquam illorum, *& liberarentur omnes ab infirmitatibus ſuis*. Concurrebat autem, &c.

34 Iuſſit *puſillum* foras. *Apoſtolos ſecedere*. MS. quædam; alia verò pro *ſecedere*, legunt *abduci*. G. habent, Iuſſit foras *puſillum quid Apoſtolos facere*. S. verò ſic legunt: Iuſſit *vt illi abducerent Apoſtolos* foras *paululum temporis*; pro eo quòd multi codices legũt, Iuſſit foras *ad breue homines fieri*.

36 Et omnes *quicunque* credebant ei. MS. G. *pro*, & omnes *qui* credebant ei.

38 Et nunc dico vobis. MS. G. *pro*, & nunc *itaque* dico vobis.

39 Poteritis diſſoluere *illud*, ne forté. MS. G. S. *pro*, diſſoluere *eos* ne forté.

CAP. 7.

6 Locutus eſt autem Deus. MS. G. *pro*, locutus eſt autem *ei* Deus.

14 Et omnem cognationem in animabus. MS. *pro*, cognationem *ſuam* in. ſicut tamen G. & S. habent.

34 Et nunc veni, mittam te in MS. G. S. *pro*, veni & mittam te in.

44 Tabernaculum teſtimonij fuit patribus noſtris. MS. S. *pro*, fuit *cum* patribus noſtris. G. legunt, *in* patribus noſtris.

51 Dura ceruice & *incircunciſis* cordibus. MS. *pro*, *incircunciſi* cordibus. G. & S. legunt, *incircunciſi corde*.

60 Clamauit voce magna, Domine ne. MS. G. *pro*, voce magna, *dicens*: Domine, &c. S. legunt, voce alta, & dixit: Dñe, &c.

CAP. 8.

33 Quoniam *tollitur* de terra. MS. G. S, *pro*, *tolletur*.

36 Ecce aqua, *quid* prohibet. MS. G. *pro*, ecce aqua, *quis* prohibet. S. habent, quę prohibitio eſt.

CAP. 9.

6 Ingredere ciuitatem, & dicetur tibi. MS. G. *pro*, & *ibi* dicetur tibi. ſicut S. tamen habent.

20 Ingreſſus, in *Synagogis* prædicabat. MS. G. verò & S. non habent *ingreſſus*, ſed tantum, Et continuò in *Synagogis* prædicabat, &c. *pro*, ingreſſus in *Synagogas*, prædicabat, &c.

23 Conſilium fecerunt Iudæi, vt. MS. G. S. *pro*, Iudæi *in vnum* vt.

34 Ænea, *ſanat* te Dominus. MS. G. S. *pro*, *ſanet*.

CAP. 10.

11 Et *videt* cælum apertum. MS. G. *pro*, *vidit*. ſicut S. tamen habent.

22 *Accerſire* te in domum. MS. *pro*, *accerſiri*. G. cùm verbum habeant medium, vtroque reddi poſſunt modo. Syri, vt mittens introducat te in domum ſuam.

30 *At* Cornelius ait. MS. *pro*, *&* Cornelius ait. ſicut G. tamen habent. Syri eandem coniunctionem nunc pro *&*, nunc pro *at* vſurpant.

CAP. 11.

18 Sub Claudio *Cæſare*. Diſcipuli autem. MS. G. S. *pro*, ſub Claudio. Diſcipuli autem.

CAP. 14.

1 Factum eſt autem *Iconij*. MS. *pro*, *in Iconio*. ſicut tamen G. habent. S. verò Iconij hic mentionem non faciunt.

6 Euangelizantes erant. Et quidam vir Lyſtris. MS. G. S. *pro*, Euangelizantes erant. *Et commota eſt omnis multitudo in doctrina eorum. Paulus autem & Barnabas morabantur Lyſtris*. Et quidam vir Lyſtris. Hæc tamen verba reperiuntur in quodam Græco exemplari Italico MS. & in multis Latinis.

16 Et lætitia corda *veſtra*. MS. *pro*, *noſtra*. ſicut G. tamen habent. S. verò legunt, corda *earum*, ſ. gentium.

18 Et *lapidato Paulo* traxerunt. MS. quibus G. & S. magis conſentiunt; *pro*, *lapidantéſque Paulum*.

18 *Exiſtimantes* eum mortuum eſſe. MS. *pro*, *æſtimantes*. G. & S. habent, *putantes*.

25 Loquentes verbum Domini in *Perge*. MS. G. S. *pro*, in *Pergen*.

CAP. 15.

34 Viſum eſt autem Silæ ibi remanere. Paulus autem. MS. *pro*, Viſum eſt autem Silę ibi remanere. *Iudas autem ſolus abiit Ieruſalem*. Paulus autem. Syri non ſolùm illud omittunt quod MS. ſed & hoc: *Viſum eſt autem Silæ ibi remanere*. Græca conueniunt cum priore lectione. vnicum tamen MS. Græcum Italicum habet illa verba: *Iudas autem ſolus abiit Ieruſalem*.

41 Confirmans eccleſias. Ea verò quæ ſequuntur, videlicet, *Præcipiens cuſtodire præcepta Apoſtolorum & ſeniorum*, quædam MS. non legunt, nec G. nec S.

CAP. 16.

1 Filius mulieris *cuiuſdam* Iudææ. MS. G. S. *pro*, mulieris Iudææ.

CAP. 17.

22 Per omnia quaſi *ſuperſtitioſores* vos video. MS. G. *pro*, *ſuperſtitioſos*. S. quoque ſuperſtitionis eminentiam indicant, legentes, video vos inter omnia nimios eſſe in cultu dæmonum.

CAP. 18.

10 Ego ſum tecum, & *nullus nocere poterit tibi*. MS. S. *pro*, & *nemo apponetur tibi, vt noceat te*. quomodo tamen G. ad verbum habent.

CAP. 19.

9 Maledicentes *viæ* coram multitudine. MS. *pro*, maledicentes *viam Domini*. S. habent, *viam Dei*. G. verò *viam* habent: ſed nec *Dei*, nec *Domini*.

11 Virtutéſque non quaſlibet faciebat. MS. G. S. *pro*, virtutéſque non *modicas* quaſlibet faciebat.

16 Ita vt nudi & *dilacerati* effugerent. MS. *pro*, & *vulnerati*. ſicut tamen G. & S. habent.

20 Creſcebat verbum *Dei* & *confortabatur*. MS. *pro*, verbum *Domini* & *confirmabatur*. G. habent, verbum *Domini* creſcebat & *dominabatur*. S. verò ſic legunt, Inualeſcebat progreſſuſque faciebat fides in *Deum*.

23 Turbatio nõ minima de via. Demetrius, &c. MS. G. *pro*, de via *Domini*. Demetrius, &c. S. habent, propter viam *Dei*.

CAP. 20.

4 Comitatus eſt autem eum *vſque in Aſiam Sopater* Pyrrhi. MS. G. S. *pro*, comitatus eſt autem eum *Soſipater* Pyrrhi.

7 Paulus diſputabat eis, profecturus. MS. G. *pro*, diſputabat *cum* eis. Syra habent, verba faciebat ad eos.

14 Cùm autem *conueniſſet* nos in Aſſon. MS. *pro*, *inueniſſet*, vel, *conueniſſemus* in Aſſon. G. magis videntur habere, Cùm autem *obuiaſſet*, vel, *coniunctus eſſet nobis* in Aſſon. S. vt autem recepimus eum, ex Theſo, &c.

15 Et ſequenti venimus Miletum. MS. G. *pro*, & ſequenti *die* venimus. ſicut S. tamen habent. Addunt quoque hic G. & S. *& ſubſtitimus Togillij*, & ſequenti, &c.

29 Lupi *graues* in vos. MS. G. *pro*, lupi *rapaces* in vos. S. habent, lupos *efferos*.

33 Argentum *aut* aurum. MS. G. S. *pro*, argentum & aurum.

CAP. 21.

7 Nauigatione *expleta*. MS. G. *pro*, *explicita*.

8 Qui erat de ſeptem. MS. G. *pro*, qui erat *vnus* de ſeptem. ſicut S. tamen habent.

16 *Mnaſonem* quendam. MS. G. S. *pro*, *Iaſonem* quendam.

CAP. 22.

12 Ab omnibus *habitantibus* Iudæis. MS. S. *pro*, *cohabitantibus in Damaſco* Iudæis. G. tamẽ habent, *in Damaſco*.

16 Et *abluere* peccata tua. MS. S. *pro*, *ablue*. G. cùm verbum habeãt medium, vtroque poſſunt verti modo.

28 Hanc *ciuitatem* conſecutus. MS. *pro*, *ciuilitatem*. ſicut tamen G. magis videntur habere.

CAP. 23.

9 Et *ſurgentes* quidam Phariſæorum. MS. G. *pro*, *exurgentes*. G. vtroque modo licet vertere. Addunt hic G. & S. Surgentes *quidam Scribæ ex partibus Phariſæorum*.

13 Plus quàm 40. qui hanc. MS. G. *pro*, plus quàm 40. *viri* qui, &c. vt S. tamen habent.

17 Adoleſcentem hunc *perduc* ad, &c. MS. *pro*, *adduc*. G. & S. magis habent, *abducito*.

23 Et *conuocatis* duobus. MS. *pro*, *vocatis*. G. & S. magis habent, *aduocatis*.

24 Vt imponentes Paulum, *eum* ſaluum. MS. S. *pro*, Paulum ſaluum, quo modo G. tamen habent.

25 *Timuit enim ne forte raperent eum Iudæi & occiderent, & ipſe poſtea calumniam ſuſtineret, tanquam accepturus pecuniam*: totum hoc negligunt quædam MS. G. & S.

35 Cùm & accuſatores tui. MS. G. *pro*, cùm accuſatores. quomodo S. tamen habent.

CAP. 24.

5 Et concitantem *ſeditiones* omnibus. MS. *pro*, *ſeditionem*, quomodo tamen & G. & S. habent.

6 Quem *apprehendimus*, à quo poteris ipſe iudicans. MS. quædam *pro*, Quem *& apprehenſum, voluimus ſecundum legem noſtram iudicare. ſuperueniens autem Tribunus Lyſias, cum vi magna eripuit eum de manibus noſtris, iubens accuſatores eius ad te venire*: à quo poteris ipſe iudicans. G. verò & S. hæc omnia habent, immò & verſui 7. nonnulla verba addunt. Manuſcriptis autem in eo conſentiunt, quòd legant, Quem *apprehendimus*, *pro*, quem *& apprehenſum*.

14 Sic deſeruio *patrio* Deo meo. MS. G. *pro*, *patri*. S. colere Deum patrum meorum.

18 Hanc verſus 18. partem, videlicet, *Et apprehenderunt me, clamantes & dicentes: Tolle inimicum noſtrum*, omittunt tum MS. tum G. tum S.

26 Quod pecunia daretur à Paulo. MS. *pro*, pecunia *ei* daretur. G. & S. habent, *ſibi*.

CAP. 25.

24 Interpellauit me Ieroſolymis, *& hic* petentes. MS. G. S. *pro*, Ieroſolymis, petentes.

CAP. 26.

7 In *quam* duodecim. MS. G. S. *pro*, in *qua*.

14 *Saul, Saul*, quid me perſequeris. MS. G. S. *pro*, *Saule, Saule*, quid. &c.

17 Eripiens te de *populo* &. MS. G. S. *pro*, de *populis* &.

11 Comprehenſum *me* tentabant interficere. MS. G. S. *pro*, comprehenſum tentabant, *volentes me* interficere. G. tamen non habent *me*.

26 Conſtanter *loquor*. MS. G. S. *pro*, *eloquor*.

31 Dignum quid *facit* homo iſte. MS. G. *pro*, *fecit*. ſic tamen Syra habent.

CAP. 27.

2 Nauem *Adrumetinam*. MS. *pro*, *Adramytenam*. G. habent, *Adramyttenam*. S. verò legunt, nauigium *quod erat ex Adramanto*.

2 Nauem

9 Eo quod & ieiunium. MS. G. *pro*, eò quòd ieiunium.

CAP. 28.

4 Qui cùm *euaſerit* de mari. MS. *pro*, *euaſit*. G. *quem ſaluatum* ex mari, &c.

6 Diu autem illis *ſperantibus*. MS. *pro*, *expectantibus*, ſicut tamen S. habent. G. verò vtroque modo poſſunt verti.

26 Et dic *ad eos*. MS. G. *pro*, & dic: Aure, &c. S. habent, & dic *eis*.

IN EPISTOLA D. PAVLI AD ROMANOS.

CAP. I.

3 Qui factus eſt ex ſemine Dauid. MS. G. S. *pro*, eſt *ei* ex ſemine.

13 Habeam & in vobis. MS. S. *pro*, habeam in vobis. ſicut G. tamen habent.

18 Qui veritatem in iniuſtitia detinent. MS. G. S. *pro*, qui veritatem *Dei* in iniuſtitia, &c.

20 Diuinitas: vt ſint inexcuſabiles. MS. G. *pro*, *ita* vt ſint inexcuſabiles. ſicut S. tamen habent.

25 In *mendacio*. MS. G. *pro*, in *mendacium*.

28 Vt faciant ea quæ non *conuenit*. MS. S. *pro*, quæ non *conueniunt*. ſicut G. tamen habent.

32 Non ſolùm ea faciunt, ſed etiam conſentiunt. MS. G. S. *pro*, non ſolùm *qui* ea faciunt, ſed etiam *qui* conſentiunt.

CAP. 2.

1 Eadem enim agis *qui* iudicas. MS. G. *pro*, *quæ* iudicas. ſicut S. tamen habent.

5 In *diem* iræ. MS. S. *pro*, in *die* iræ, ſicut G. tamen habent.

12 Sine lege & peribunt. MS. G. S. *pro*, ſine lege peribunt.

18 Et noſti voluntatem, & probas. MS. G. *pro*, voluntatem *eius*, &. ſicut S. tamen habent.

CAP. 3.

6 Iudicabit Deus mundum. MS. S. *pro*, Deus *hunc* mundum.

27 Vbi eſt ergo gloriatio? excluſa eſt. MS. G. S. *pro*, gloriatio *tua?* excluſa eſt.

30 Qui *iuſtificabit* circunciſionem. MS. G. *pro*, *iuſtificat*. ſicut S. tamen habent.

CAP. 4.

5 Reputatur fides eius ad iuſtitiam. Sicut & Dauid, &c. MS. G. S. *pro*, ad iuſtitiam, *ſecundum propoſitum gratiæ Dei*. Sicut & Dauid, &c.

9 In circunciſione, an etiam in præputio? MS. G. S. *pro*, in circunciſione *tantùm manet*, an etiam, &c.

16 Vt ſecundum gratiam, *vt* firma ſit. MS. G. S. *pro*, ſecundum gratiam firma ſit.

17 Ante Deum, cui *credidit* qui. MS. G. *pro*, *credidiſti*. ſicut S. tamen habent.

18 Secundum quod dictum eſt, ſic erit. MS. G. S. *pro*, dictum eſt *ei*, ſic erit.

18 Sic erit ſemen tuum. Et non infirmatus. MS. G. S. *pro*, ſic erit ſemen tuum, *ſicut ſtellæ cæli, & arena maris*. Et non infirmatus.

19 Corpus ſuum *iam* emortuum. MS. G. *pro*, corpus ſuum emortuum. vt tamen S. habent.

23 Quia reputatum eſt illi. Sed & propter nos. MS. G. *pro*, eſt illi *ad iuſtitiam*. Sed &, &c. ſicut S. tamen habent.

24 Qui ſuſcitauit Ieſum Dominum noſtrum. MS. G. *pro*, Ieſum *Chriſtum* Dominum noſtrum. ſicut S. tamen habent.

CAP. 5.

2 Habemus acceſſum *fide* in gratiam iſtam. MS. G. *pro*, habemus acceſſum *per fidem* in gratiam iſtam.

13 Peccatum autem non *imputatur* cùm lex non *eſt* MS. G. *pro*, non *imputabatur*, cùm lex non *eſſet*.

16 Et non ſicut per vnum *peccantem*. MS. *pro*, per vnum *peccatum*, ſicut S. tamen habent. G. verò legunt; Et non ſicut per vnum *qui peccauit*: habent enim Aoriſton participij.

17 Si enim *in* vnius delicto. MS. *pro*, ſi enim vnius delicto, ſicut G. tamen habent. S. verò legunt, Nam ſi *propter* vnius delictum.

20 Superabundauit gratia. MS. G. S. *pro*, ſuperabundauit & gratia.

21 Peccatum in *morte*: ita. MS. G. S. *pro*, in *mortem*.

CAP. 6.

16 Neſcitis quoniam cui. MS. G. S. *pro*, *An* neſcitis.

21 Quem ergo fructum habuiſtis tunc, in quibus. MS. G. *pro*, tunc *in illis*, in quibus.

CAP. 7.

2 Si autem mortuus fuerit vir, liberata eſt, &c. MS. G. *pro*, vir *eius*, liberata eſt, &c. ſicut S. tamen habent.

2 *Liberata* eſt à lege. MS. S. *pro*, *ſoluta* eſt. ſicut tamen G. magis habent.

3 Liberata eſt à lege, vt non ſit. MS. G. S. *pro*, à lege *viri*, vt non ſit.

CAP. 8.

7 Sapientia carnis *inimicitia* eſt *in Deum*. MS. G. S. *pro*, *inimica* eſt *Deo*.

7 Legi enim Dei non *ſubijcitur*. MS. G. S. *pro*, non *eſt ſubiecta*.

10 Spiritus verò *vita*. MS. G. S. *pro*, *viuit*.

10 Spiritus verò vita propter *iuſtitiam*. MS. G. S. *pro*, *iuſtificationem*.

20 Subiecit eam in *ſpem*. MS. *pro*, in *ſpe*.

23 Adoptionem filiorum expectantes. MS. G. S. *pro*, filiorum *Dei* exſpectantes.

34 Qui & eſt ad dexteram. MS. G. S. *pro*, qui eſt ad.

35 Quis nos ſeparabit. MS. G. S. *pro*, quis *ergo* nos.

CAP. 9.

4 Et gloria, & *teſtamenta*, &. MS. G. S. *pro*, *teſtamentum*.

6 Non enim omnes qui ex Iſrael, Iſraelitę ſunt. MS. G. S. *pro*, non enim omnes qui ex *circunciſione ſunt* Iſrael, *ij* ſunt Iſraelitæ.

10 Non ſolùm autem, ſed & Rebecca. MS. G. *pro*, non ſolùm autem *illa*, ſed.

10 Ex vno *concubitu* habens Iſaac *patre noſtro*. MS. Græca, ex *vno concubitum* habens Iſaac patre noſtro. Syra, cùm *vnius patris noſtri* Iſaac habuiſſet conſuetudinem.

31 Iſrael verò *ſectans* legem iuſtitiæ. MS. G. *pro*, *ſectando*.

CAP. 10.

8 Sed quid dicit? Prope eſt. MS. G. S. *pro*, ſed quid dicit *ſcriptura?* prope eſt.

13 Omnis enim *qui* inuocauerit. MS. G. *pro*, omnis enim *quicunque* inuocauerit.

16 Sed non omnes *obedierunt* Euangelio. MS. G. S. *pro*, *obediunt*.

CAP. 11.

5 Secundum electionem gratiæ factæ ſunt. MS. G. *pro*, gratiæ *Dei ſaluæ* factæ ſunt. S. quidem non habent *Dei*, ſed reſiduum *relictum eſt*, ſeu *remanſit* ſecundum electionem gratiæ.

19 *Dices* ergo. MS. G. S. *pro*, *dicis* ergo.

CAP. 13.

1 A Deo *ordinatæ* ſunt. MS. G. S. *pro*, *ordinata* ſunt.

5 *Ideo neceſſitati* ſubditi eſtote. MS. G. *pro*, *ideoq; neceſſitate*. S. *neceſſe eſt* nobis vt ſubiiciamur.

10 Dilectio, *proximo* malum non operatur. MS. S. *pro*, *proximi*, ſicut G. tamen habent.

14 Sed *induite* Dominum Ieſum. MS. S. *pro*, *induimini*. G. poſſunt vtroque verti modo.

CAP. 14.

2 Olus *manducat*. MS. G. S. *pro*, *manducet*.

9 Chriſtus & mortuus eſt. MS. G. S. *pro*, Chriſtus mortuus eſt.

11 Mihi *flectet* omne genu. MS. G. S. *pro*, *flectetur*.

19 Et quæ ædificationis ſunt inuicē. Noli propter. MS. G. S. *pro*, inuicem *cuſtodiamus*. Noli propter.

CAP. 15.

12 In *eo* gentes ſperabunt. MS. G. *pro*, in *eum*. S. *ſuper eum* ſperabunt.

13 In ſpe, *in* virtute. MS. G. S. *pro*, & virtute.

16 Oblatio gentium accepta, ſanctificata. MS. G. *pro*, accepta & ſanctificata. ſicut S. tamen habent.

18 Quæ per me non *effecit*. MS. G. S. *pro*, non *efficit*.

30 Et per charitatem ſpiritus. MS. G. S. *pro*, & per charitatem *ſancti* Spiritus.

CAP. 16.

23 Hoſpes meus & *vniuerſæ eccleſiæ*. MS. G. S. *pro*, & *vniuerſa eccleſia*.

27 Cui gloria in ſecula ſeculorum, Amen. MS. G. S. *pro*, cui *honor* & gloria. G. tamen & S. non habent *cui*. G. verò etiam *ſeculorum* omittunt.

IN PRIORE D. PAVLI AD CORINTHIOS EPIST.

CAP. I.

10 Sitis autem perfecti *eadem mente*, & eadem *ſententia*. MS. S. G. *pro*, perfecti *in eodem ſenſu*, & *in* eadem *ſcientia*. G. tamen vtrobique habent præpoſitionem *in*.

20 Vbi *conquiſitor* huius ſeculi. MS. G. *pro*, *inquiſitor*.

CAP. 2.

1 Veni non *per ſublimitatem* ſermonis. MS. *pro*, *in ſublimitate*. G. habent, *per*, vel *ſecundum ſublimitatem*.

12 Non ſpiritum mundi accepimus. MS. S. *pro*, *huius* mundi.

CAP. 3.

4 Nonne *carnales* eſtis? MS. G. S. *pro*, nonne *homines* eſtis?

11 *Qui* eſt Chriſtus. MS. G. *pro*, *quod* eſt Chriſtus.

13 Dies enim declarabit. MS. G. S. *pro*, dies enim *Domini* declarabit.

CAP. 4.

8 Et vtinam *regnaretis*. MS. *pro*, *regnetis*.

8 Et nos vobiſcum *regnaremus*. MS. *pro*, *regnemus*. ſicut tamen G. habent.

CAP. 5.

7 Expurgate *igitur* vetus. MS. G. *pro*, expurgate vetus.

CAP. 6.

11 Et hæc *quidam* fuiſtis. MS. G. *pro*, *quidem*.

19 Quoniam membra veſtra, templum *eſt* ſpiritus ſancti. MS. *pro*, templum *ſunt* ſpiritus ſancti. G. & S. habent, Quoniam corpus veſtrum, templum eſt ſpiritus ſancti.

CAP. 7.

8 Si ſic *maneant*, ſicut & ego. MS. G. *pro*, *permanſerint*, vel *permaneant*.

11 Et vir vxorem *ne* dimittat. MS. *pro*, *non*.

24 In hoc *maneat* apud Deum. MS. G. *pro*, *permaneat*.

36 Non peccat, nubat. MS. G. S. *pro*, non peccat, *ſi* nubat. G. habent, *nubant*.

CAP. 9.

2 Si aliis non ſum Apoſtolus. MS. G. *pro*, & ſi aliis. ſicut S. tamen habent.

5 Nunquid non habemus poteſtatem, *mulierem* ſororem. MS. G. S. *pro*, *mulierculam*.

13 Edunt: qui altari. MS. G. *pro*, edunt: & qui.

CAP. 10.

17 *Nam* omnes de vno pane. MS. G. S. *pro*, omnes *qui* de vno.

28 Hoc *immolatitium* eſt idolis. MS. *pro*, hoc *immolatum* eſt idolis. G. vnum nomẽ habent, videlicet εἰδωλόθυτον.

29 Iudicatur ab *alia* cõſciẽtia. MS. G. S. *pro*, *aliena*.

31 Siue bibitis, *ſiue* quid facitis. MS. G. S. *pro*, ſiue bibitis, *vel aliud* quid facitis.

CAP. 11.

6 Si non velatur mulier & tondeatur. MS. G. S. *pro*, mulier, tondeatur.

7 Non debet velare caput: quoniam. MS. G. *pro*,

caput *ſuum:* quoniam ſicut s. tamen habent.

16 Neque *eccleſiæ* Dei. MS.G. *pro, eccleſia,* ſicut s. tamen habent.

27 *Vel* biberit calicem. MS.G. *pro, &* biberit.

CAP. 12.

3 Dicit anathema *Ieſum.* MS.G.S. *pro, Ieſu.*

CAP. 13.

3 Et ſi tradidero corpus meum vt ardeam. MS. G.S. *pro, ita* vt ardeam.

13 Nunc autem *manet* fides, ſpes, charitas. MS. G. *pro, manent.*

CAP. 14.

3 Hominibus loquitur ædificationem. MS.G.S. *pro,* loquìtur *ad* ædificationem.

10 Genera linguarum ſunt in mundo. MS. S. *pro,* in *hoc* mundo.

33 Sicut & in omnibus eccleſiis ſanctorum mulieres. MS. G. S. *pro,* ſanctorum *doceo* mulieres.

CAP. 15.

21 Quoniam *enim* per hominem mors. MS.G. *pro,* quoniam *quidem* per.

23 Deinde ij qui ſunt Chriſti, in aduentum eius. Deinde finis. MS.G.S. *pro,* Chriſti, *qui* in aduentum eius *crediderunt.* Deinde finis. G. & S. in *aduentu eius.* Deinde finis.

34 Euigilate *iuſtè* &. MS.G.S. *pro, iuſti.*

35 Sed *dicet* aliquis. MS.G.S. *pro, dicit.*

35 Qualiautem corpore *veniunt.* MS.G. *pro, venient,* ſicut s. tamen habent.

38 Dat illi corpus ſicut *voluit.* MS. G. *pro,* ſicut *vult.*

39 Sed alia *quidem* hominum, alia verò pecorum. MS. G, *pro,* ſed alia hominum, alia pecorum.

42 *Surgit* in incorruptione.

43 *Surgit* in gloria.
Surgit in virtute.

44 *Surgit* corpus ſpiritale. MS.G.S. *pro, ſurget.*

54 Cùm autem *corruptum hoc induerit incorruptionem, &* mortale hoc. MS. G. S. *pro,* cùm autem mortale hoc, &c.

CAP. 16.

12 De Apollo autem fratre, multum rogaui eũ. MS.G.S. *pro,* de Apollo autem fratre, *vobis notum facio, quoniam* multum rogaui eum.

IN POSTERIORE D. PAVLI AD CORINTHIOS EPIST.

CAP. 1.

6 Quæ operatur *in* tolerantiam. MS.G. *pro,* quę operatur tolerantiam.

12 Conuerſati ſumus in mundo. MS.S. *pro,* in *hoc* mundo.

18 Quia ſermo noſter qui *ſit* apud vos. MS. *pro,* qui *fuit* apud vos. G. & S. neutrum habent, ſed alterum ſubaudiunt.

20 Amen Deo ad gloriam *per nos.* MS.G. *pro,* gloriam *noſtram.* S. per ipſum *damus Amin ad gloriam Dei.*

21 Cõfirmat nos vobiſcum in *Chriſtum,* & qui. MS.G. *pro,* in *Chriſto.*

CAP. 2.

4 Quam charitatem *habeo* abundantius. MS.G. *pro, habeam.*

10 Cui autem aliquid *donatis,* & ego. MS.G.S. *pro, donaſtis.*

CAP. 3.

6 Non *literæ,* ſed *ſpiritus,* litera enim. MS.G. *pro,* non *litera,* ſed *ſpiritu,* litera enim. S. habẽt, non in *ſcriptura,* ſed in *ſpiritu.*

9 Damnationis, gloria eſt. MS. G.S. *pro,* damnationis, *in* gloria eſt.

12 Multa fiducia *vtamur.* MS.G. *pro, vtimur.*

CAP. 4.

1 Ideo habentes hanc *miniſtrationem.* MS. G. *pro, adminiſtrationem.*

5 Sed Ieſum Chriſtum Dominum: nos autem. MS. G. *pro,* Dominum *noſtrum*: nos autẽ, ſicut s. tamen habent.

6 *Qui* illuxit in cordibus noſtris. MS. G.S. *pro, ipſe* illuxit.

16 Noſter homo *corrumpitur,* tamen is. MS.G. *pro, corrumpatur.*

CAP. 5.

13 Siue enim mente *excidimus,* Deo. MS.S. *pro, excedimus.*

CAP. 6.

1 Adiuuantes autem *&* exhortamur. MS. G. *pro,* autem exhortamur.

CAP. 7.

12 Quam habemus pro vobis *ad vos* corã Deo. MS.G. *pro,* pro vobis coram Deo.

CAP. 8.

6 Perficiat in *vos* etiam. MS.G. *pro,* in *vobis.*

7 Et omni ſollicitudine, & charitate veſtra. MS. G. S. *pro,* & omni ſollicitudine, *inſuper* & charitate veſtra.

8 Etiam veſtræ charitatis, *ingenuum* bonum cõprobans. MS.G. *pro, ingenium.*

15 Qui multum *habuit,* non abundauit. MS.S. *pro,* qui multum, non abundauit, ſicut G. tamen habent.

23 Apoſtoli eccleſiarum, *gloria* Chriſti. MS.G. *pro, gloriæ.*

CAP. 10.

18 Sed quem *Dominus* commendat. MS. G. S. *pro, Deus* commendat.

CAP. 11.

17 Non loquor ſecundum *Dominum*: ſed quaſi MS.G.S. pro, *Deum.*

21 Quaſi nos infirmi fuerimus. In quo. MS.G.S. *pro,* fuerimus *in hac parte.* In quo.

23 Miniſtri Chriſti ſunt, (vt minus ſapiens dico) plus ego. MS.G.S. *pro,* miniſtri Chriſti ſunt, & ego (vt minus ſapiens dico) plus ego.

33 Et effugi manus eius. MS. G. S. *pro, &ſic* effugi.

CAP. 12.

6 Ne quis *in* me exiſtimet. MS.G. S. *pro,* ne quis me.

6 Supra id quod videt me, aut audit. MS.G.S. *pro,* videt *in* me, aut.

11 Nihil enim minus, *fui* ab iis. MS. S. *pro, feci.*

12 Signa tamen *Apoſtoli* facta ſunt. MS. G. *pro,* ſigna tamen *Apoſtolatus mei,* facta ſunt. S. habent, Signa *Apoſtolorum* edidi inter vos.

15 Et ſuperimpendar ipſe pro. MS. *pro, ego* ipſe, ſicut s. tamen habent. G. nec *ego* habent, nec *ipſe.*

CAP. 13.

3 Qui in *vos* non infirmatur. MS. G. *pro,* in *vobis.*

6 Spero autem quòd *cognoſcetis.* MS. G.S. *pro, cognoſcitis.*

IN EPISTOLA D. PAVLI AD GALATAS.

CAP. 2.

2 Seorſum autem iis qui videbantur: ne forté. MS.G. *pro,* qui videbantur *aliquid eſſe,* aut, *maiores:* ne forté. s. tamen habent, qui exiſtimantur *aliquid eſſe.*

5 Quibus neque ad horam ceſſimus *ſubiectione.* MS. *pro,* ceſſimus *ſubiectioni.* Græca & Syra videntur ſignificare, *ceſſimus ſubiectione,* vel ad ſubiectionem vt illis ſubiiceremur.

6 Qui videbantur eſſe, nihil contulerunt. MS. G. *pro,* eſſe *aliquid,* nihil, &c. ſicut s. tamen habent.

16 In Chriſto Ieſu *credidimus.* MS. G. *pro, credimus,* ſicut s. tamen habent.

18 Iterum hæc *ædifico.* MS.G.S. *pro, reædifico.*

CAP. 3.

1 *Inter vos* crucifixus? MS. *pro, in vobis,* ſicut G. tamen habent.

7 *Cognoſcitis* ergo quia. MS. *pro, cognoſcite.*

21 Lex quæ *poſſit* viuificare. MS. *pro, poſſet.*

CAP. 5.

19 Immunditia, luxuria. MS. *pro,* immunditia, *impudicitia,* luxuria. G. tamen & s. videntur *impudicitia* habere, & *luxuria* omittere.

24 Carnem crucifixerunt. MS. G. *pro,* carnem *ſuam* crucifixerunt, ſicut s. tamen habent.

CAP. 6.

6 Is qui catechizatur *verbum.* MS. G. *pro, verbo.*

IN EPISTOLA D. PAVLI AD EPHESIOS.

CAP. 1.

6 Gratificauit nos in dilecto. In quo. MS.G.S. *pro,* in dilecto *Filio ſuo.* In quo.

10 In *diſpenſationem* plenitudinis. MS. G. *pro,* in *diſpenſatione.*

22 *Super omnia, ipſi eccleſiæ.* MS. G. S. *pro, ſupra omnem eccleſiam.*

CAP. 2.

3 Facientes *voluntates* carnis. MS.G. *pro, voluntatem,* ſicut s. tamen habent.

12 *Quod* eratis illo in tempore. MS.G. *pro, qui* eratis.

12 Et ſine Deo in mundo. MS. S. *pro,* in *hoc* mundo.

14 *Inimititiam* in carne ſua. MS. G.S. *pro, inimicitias.*

16 Interficiens *inimicitiam* in. MS. G. S. *pro, inimicitias.*

CAP. 3.

7 Cuius factus ſum miniſter. MS.G.S. *pro,* cuius factus ſum *ego* miniſter.

16 Per ſpiritum eius in *interiorem hominem.* MS. G. *pro,* in *interiori homine.*

CAP. 4.

3 Sicut *&* vocati eſtis. MS.G. *pro,* ſicut vocati eſtis.

10 Vt *impleret* omnia. MS.G. *pro, adimpleret.*

30 In *diem* redemptionis. MS.G.S. *pro, die.*

CAP. 5.

11 Magis autem *&* redarguite. MS.G. *pro,* magis autem redarguite, ſicut s. tamen habent.

13 Omne enim quod *manifeſtat,* lumen eſt. MS.S. *pro, manifeſtatur.* G. ambigua ſunt, ſed præcedentia, declarant magis vertendum, *manifeſtat.*

23 Ipſe ſaluator corporis. Sed. MS.G.S. *pro,* corporis *eius.* Sed.

33 Vxor autem *vt* timeat virum. MS.G. *pro,* vxor autem timeat virum.

CAP. 6.

13 Et *omnibus perfectis* ſtare. MS.G. *pro, & in omnibus perfecti* ſtare. S. habent, quúmque inſtructi fueritis in omnibus, ſtetis.

IN EPISTOLA AD PHILIPPENSES.

CAP. 1.

1 Cum epiſcopis & *diaconis.* MS. *pro, diaconibus.*

18 Chriſtus *annunciatur.* MS.G. *pro, annuncietur.*

24 Permanere autem in carne, *magis* neceſſarium. MS.G. *pro,* in carne, neceſſarium.

30 Et nunc *auditis* de me. MS.G.S. *pro, audiſtis.*

CAP. 2.

1 Si qua viſcera *ac miſerationes.* MS.G.S. *pro,* ſi qua viſcera *miſerationis.*

10 Cæleſtium

10 Cæleſtium & terreſtrium. MS. G.S. *pro*, cæleſtium, terreſtrium.
22 Mecum ſeruiuit in *Euangelium*. MS. G. *pro*, in *Euangelio*.

CAP. 3.

4 Quanquam ego habeam confidentiam in carne. MS. *pro*, quanquam & ego. G. & S. hoc quidem loco non habent &, ſed paulò pòſt, & in carne.
17 Sicut habetis formam *nos*. MS. G. *pro*, formã *noſtram*.

CAP. 4.

1 Gaudium & corona mea. MS. G. *pro*, gaudiũ *meum*, &, ſicut S. tamen habent.
8 Si qua laus, hæc cogitate. MS. G. S. *pro*, ſi qua laus *diſciplinæ*, hæc cogitate.
17 Requiro fructum abundantem, in *rationem veſtram*. MS. G. *pro*, in *ratione veſtra*.

IN EPISTOLA AD COLOSSENSES.

CAP. 1.

12 Gratias agentes Patri. MS. *pro*, gratias agentes *Deo* & Patri, ſicut G. tamen habent: S. habent, Deo Patri.
25 Data eſt mihi in *vos*. MS. G. *pro*, in *vobis*.
28 Docentes *omnem hominem* in omni ſapientia. MS. S. *pro*, docentes in omni ſapientia, ſicut G. tamen habent.

CAP. 2.

7 Confirmati fide. MS. *pro*, confirmati *in* fide, ſicut tamen G. & S. habent.
7 Abundantes in *ea*. MS. G. S. *pro*, in *illo*.
14 Chirographum *decretis*. MS. G. *pro*, *decreti*.
20 Ab elementis mundi. MS. S *pro*, *huius* mundi.
21 Ne *tetigeris*, neque *guſtaueris*, neque *contrectaueris*. MS. G. S. *pro*, ne *tetigeritis*, neque *guſtaueritis*, neque *contrectaueritis*.

CAP. 3.

1 Si conſurrexiſtis Chriſto. MS. G. *pro*, *cum* Chriſto.
14 Charitatem, quod eſt. MS. G. S. *pro*, charitatem *habete*, quod eſt.
20 Placitum eſt Domino. MS. *pro*, *in* Domino, ſicut G. tamen habent. S. habent, *coram* Domino.
25 Non eſt perſonarum acceptio *(apud Deum.)* MS. G. S. id quod parentheſi incluſum eſt non legunt.

IN PRIORI EPIST. AD THESSALONICENSES.

CAP. 1.

8 Sed & in omni loco. MS. G. S. *pro*, ſed in omni loco.

CAP. 2.

2 Fiduciam *habuerimus* in Deo noſtro. MS. *pro*, *habuimus*, ſicut G. tamen habent.
7 Sed facti ſumus *lenes* in medio veſtrum. MS. *pro*, paruuli. G. vtroque modo licet vertere. S. habent, *manſueti*.
13 Accepiſtis non vt verbum hominum. MS. G. *pro*, accepiſtis *illud*, non, &c. ſicut S. tamen habent.
16 Prẹuenit *autem* ira Dei. MS. G. S. *pro*, prẹuenit *enim* ira Dei.

CAP. 3.

6 Sicut nos quoque vos. MS. S. *pro*, ſicut & nos quoque vos. G. habent, ſicut & nos vos.

CAP. 4.

6 Sicut & prædiximus. MS. G. S. *pro*, ſicut prẹdiximus.
15 Reſidui ſumus in *aduentum* Domini. MS. G. *pro*, in *aduentu*.

CAP. 5.

27 Vt legatur epiſtola omnibus ſanctis. MS. *pro*, epiſtola *hæc* omnibus ſanctis, ſicut S. tamẽ habent.

IN POSTERIORI EPIST. AD THESSALONICENSES.

CAP. 2.

2 Neque per epiſtolam, tanquam per nos, quaſi inſtet. MS. G. S. *pro*, tanquam per nos *miſſam*, quaſi inſtet.
4 Oſtendens ſe *quia* ſit Deus. MS. G. *pro*, *tanquã* ſit Deus, ſicut S. tamen habent.
14 *Ad quod* & vocauit vos. MS. *pro*, *in quam* & G. habent, *In quod*: S. verò, *Ad hæc*.

CAP. 3.

11 *Audimus* enim inter vos. MS. G. *pro*, *audiuimus*, ſicut S. tamen habent.

IN PRIORI EPISTOLA AD TIMOTHEVM.

CAP. 1.

2 Gratia, miſericordia, pax à Deo. MS. G. *pro*, gratia, & miſericordia, & pax, ſicut S. tamen habent.
15 Venit in mundum. MS. S. *pro*, in *hunc* mundum.
16 Ad *deformationem* eorum. MS. *pro*, *informationem*, ſicut G. tamen habent. S. habent, vt exemplo iis eſſem, &c.

CAP. 2.

6 Qui dedit redemptionem ſemetipſum pro omnibus, teſtimonium temporibus ſuis. In quo MS. G. S. *pro*, pro omnibus, *cuius* teſtimonium temporibus ſuis *confirmatum eſt*. In quo. S. tamen habent, teſtimonium *quod euenit* tempore ſuo.

CAP. 3.

2 Ornatum, hoſpitalem. MS. G. *pro*, ornatum, *pudicum*, hoſpitalem.

CAP. 4.

7 Exerce teipſum ad. MS. *pro*, exerce *autem* teipſum ad, ſicut G. tamen habent. S. habent, & exerce teipſum.
10 *Quod ſperauimus* in. MS. G. *pro*, *quia ſperamus*.

CAP. 5.

4 *Diſcant* primùm domum. MS. G. S. *pro*, *diſcat*.
5 *Sperauit* in *Deo*. MS. quædam, & G. Alia MS. legunt *ſperat*, *pro*, *ſperet in Deum*.

CAP. 6.

7 Nihil enim intulimus in mundum. MS. S. *pro*, in *hunc* mundum.
9 Laqueum & deſideria. MS. G. S. *pro*, laqueum *diaboli* & deſideria.
19 Vt apprehendant *veram* vitam. MS. S. *pro*, *bonam* vitam. G. habent, *æternam* vitam.

IN POSTERIORI EPIST. AD TIMOTHEVM.

CAP. 1.

9 Vocauit vocatione ſancta. MS. G. S. *pro*, vocatione *ſua* ſancta.

CAP. 2.

4 Nemo militans implicat. MS. G. S. *pro*, nemo militans *Deo* implicat.
8 Memor eſto Ieſum Chriſtum. MS. G. S. *pro*, memor eſto *Dominum* Ieſum Chriſtum.
14 (Ad nihil enim vtile eſt) ad ſubuerſionem. MS. G. S. *pro*, *niſi* ad ſubuerſionem.
25 Cortipientem eos qui reſiſtunt, nequando. MS. G. S. *pro*, qui reſiſtunt *veritati*, nequando. S. autem habent, qui contendunt *aduerſus ſe*.
26 A quo *capti* tenentur. MS. G. *pro*, *captiui*. S. quo capti (vel) irretiti ſunt.

CAP. 4.

5 Miniſterium tuum imple. Ego enim. MS. G. S. *pro*, imple. *Sobrius eſto*. Ego enim.
17 Prædicatio *impleretur*. MS. *pro*, *impleatur*, ſicut G. tamen habent.
18 *Liberabit* autem me. MS. G. S. *pro*, *liberauit*.
21 *Salutat* te Eubulus. MS. G. S. *pro*, *ſalutant*.

IN EPIST. AD TITVM.

CAP. 1.

9 Vt potens ſit & exhortari. MS. G. S. *pro*, vt potens ſit exhortari.

CAP. 2.

5 Prudentes, caſtas, domus curam. MS. G. S. *pro*, caſtas, *ſobrias*, domus curam.
7 *Integritatem*, *grauitatem*. MS. G. *pro*, *in integritate*, *in grauitate*.
11 Dei *ſalutaris*, omnibus. MS. G. S. *pro*, Dei *ſaluatoris noſtri*, omnibus.

IN EPISTOLA AD PHILEMONEM.

6 In agnitione omnis boni. MS. S. *pro*, omnis *operis* boni, ſicut G. tamen habent.
6 Boni *in vobis* in Chriſto Ieſu. MS. G. S. *pro*, boni in Chriſto Ieſu.
12 Quem remiſi. Tu autem. MS. G. *pro*, quem remiſi *tibi*. Tu autem, ſicut S. tamen habent.
12 Tu autem illum, id eſt, mea viſcera. MS. G. *pro*, tu autem illum, *vt* mea. S. habent, *ſicut* meum natum.

IN EPISTOLA D. PAVLI AD HEBRÆOS.

CAP. 1.

3 *Sedit* ad dexteram. MS. G. S. *pro*, *ſedet*.
12 Et velut amictum *inuolues* eos. MS. G. S. *pro*, *mutabis*.
14 Qui hæreditatem *capient*. MS. G. S. *pro*, *capiunt*.

CAP. 2.

5 Non enim angelis ſubiecit orbem terræ. MS. G. S. *pro*, ſubiecit *Deus* orbem terræ.
10 Per *paſſiones*. MS. G. S. *pro*, per *paſſionem*.

CAP. 4.

3 Ab inſtitutione mundi *factis*. MS. G. S. *pro*, *perfectis*.

CAP. 5.

7 Et lacrymis offerens, & exauditus. MS. G. S. offerens, exauditus.

CAP. 7.

9 Qui decimas *accipit*, decimatus eſt. MS. G. *pro*, *accepit*.
25 Semper viuens ad interpellandum pro *eis*. MS. G. S. *pro*, pro *nobis*.

CAP. 9.

12 Hircorum & vitulorum. MS. G. S. *pro*, *aut* vitulorum.
26 Ad *deſtructionem* peccati. MS. *pro*, *deſtitutionem*. S. vt aboleret peccatum. G. ad *abrogationem* ſeu *profligationem* peccati.

CAP. 10.

30 Mihi vindicta, ego retribuam. MS. G. S. *pro*, *vindictam*.

30 Et iterum: Iudicabit Dominus. MS. G. S. *pro*, & iterum, *quia* iudicabit.
39 Non ſumus ſubtractionis in perditionem. MS. G. S. *pro*, ſubtractionis *filij* in perditionem.
6 Impoſſibile eſt placere. Credere. MS. G. *pro*, placere *Deo*. Credere, &c. ſicut S. tamen habent.
34 *Effugerunt* aciem gladij. MS. *pro*, *effugauerunt*. G. habent, *fugerunt*. S. verò, *erepti ſunt* ab acie gladij.

CAP. 12.

1 Curramus propoſitum nobis. MS. G. *pro*, curramus *ad* propoſitum.
2 Atque in dextera ſedis Dei *ſedit*. MS. G. S. *pro*, *ſedet*.
4 Nondum vſque ad ſanguinem. MS. G. S. *pro*, nondum *enim* vſque.
11 Per eam, *reddit* iuſtitiæ. MS. G. *pro*, *reddet*.
19 Quàm qui *audierant*. MS. *pro*, *audierunt*.

CAP. 13.

1 Charitas fraternitatis maneat. Et. MS. G. *pro*, maneat *in vobis*. Et. ſicut S. tamen habent.
2 Per hanc enim *latuerunt* quidam. MS. G. *pro*, *placuerunt*. S. vtrumque coniunxiſſe videntur.
23 Cognoſcite fratrem *noſtrum*. MS. S. *pro*, *veſtrum*. G. neutrum habent.
24 Salutant vos de Italia. Gratia. MS. G. S. *pro*, de Italia *fratres*. Gratia.

IN SEPTEM CATHOLICIS EPIST. LECTIONES VARIÆ.

IN EPIST. D. IACOBI

CAP. 1.

25 In legem *perfectam*. MS. G. S. *pro*, *perfectæ*.

CAP. 2.

9 Si autem *perſonas* accipitis. MS. S. *pro*, *perſonam*. G. vnam habent dictionem, quæ ſignificat perſonas accipere.
13 Qui non *fecerit* miſericordiam. MS. *pro*, *facit*, vel *fecit*.

CAP. 3.

2 Hic perfectus eſt vir, *potens* etiam fræno. MS. G. *pro*, *poteſt*.
3 Ad conſentiendum nobis, & omne corpus. MS. G. S. *pro*, *etiam* omne corpus.
4 Circunferuntur à modico gubernaculo. MS. G. S. *pro*, circumferuntur *tamen*, vel *autem*, à modico.
12 Sic neque *ſalſam*, dulcem poteſt. MS. G. *pro*, *ſalſa*. Græcè enim eſt: ſic neque vllus fons, ſalſam & dulcem facere aquam. S. verò habent: ſic neque aquæ ſalſæ, poſſunt effici dulces.
14 Et contentiones in cordibus veſtris. MS. G. *pro*, & contentiones *ſunt* in cordibus veſtris.
17 Modeſta, ſuadibilis, plena miſericordia. MS. G. S. *pro*, ſuadibilis, *bonis conſentiens*, plena miſericordia.

CAP. 4.

5 Qui habitat in *nobis*. MS. G. S. *pro*, in *vobis*.
8 *Appropinquate* Deo, &. MS. *pro*, *appropiate*.
11 Nolite detrahere alterutrum fratres. Qui. MS. G. *pro*, fratres *mei*. Qui. ſicut S. tamẽ habent.
12 Vnus eſt legiſlator. MS. G. *pro*, vnus eſt *enim* legiſlator. ſicut S. tamen habent.

CAP. 5.

3 Theſaurizaſtis in nouiſſimis. MS. G. S. *pro*, theſaurizaſtis *vobis iram* in nouiſſimis.
6 *Addixiſtis* & occidiſtis. MS. *pro*, *adduxiſtis*. G. & S. habent, *condemnaſtis*.
6 Et non *reſiſtit* vobis. MS. G. *reſtitit*.

VARIÆ LECTIONES IN PRIORI EPISTOLA D. PETRI.

CAP. 1.

6 In quo *exultatis*, modicum nunc. MS. G. *pro*, *exultabitis*. ſicut S. tamen habent. G. tamen, &, *exultatis*, & *exultate*, verti poſſe videntur.
8 Non videntes, credentes autem. MS. G. S. *pro*, non videntes *creditis*, credentes autem.
12 In *quæ* deſiderant. MS. G. S. *pro*, in *quem*.
21 Et ſpes eſſet in *Deum*. MS. G. *pro*, in *Deo*.

CAP. 2.

3 Si guſtaſtis quoniam. MS. G. S. *pro*, ſi *tamen* guſtaſtis.
3 Si guſtaſtis quoniam *ſuauis*. MS. *pro*, *dulcis*. S. habent, quoniam *bonus*.
8 In *quod* & poſiti ſunt. MS. G. *pro*, in *quo* & poſiti ſunt.
11 Obſecro tanquam aduenas. MS. S. *pro*, obſecro *vos* tanquam. ſicut S. tamen habent.
20 Sed ſi bene facientes, *patientes*. MS. G. *pro*, *patienter*.
21 Pro nobis, *nobis* relinquens. MS. S. *pro*, nobis, *vobis* relinquens, ſicut G. tamen habent.

CAP. 3.

4 *Quod* eſt in conſpectu Dei. MS. G. *pro*, *qui eſt*.
8 In *fine* autem omnes. MS. G. S. *pro*, in *fide* autem.
14 *Et* non conturbemini. MS. *pro*, *vt* non. G. habent, ne verò conturbemini.
18 Pro peccatis mortuus eſt. MS. G. *pro*, pro peccatis *noſtris* mortuus eſt. ſicut S. tamen habent.
19 His qui in carcere erant *ſpiritibus*. MS. G. S. *pro*, erant, *ſpiritu*.

CAP. 4.

2 Sed *voluntati* Dei. MS. G. S. *pro*, *voluntate*.
4 In quo *admirantur*. MS. quædam legunt *peregrinantur*. G. vtroque modo verti poſſe videntur: quod enim peregrinum & inſolens eſt, admiramur. S. habent, Et ecce nunc *admirantur*.
6 Secundum Deum ſpiritu. MS. G. S. *pro*, *in* ſpiritu.
7 Omnium autem finis *appropinquauit*. MS. G. *pro*, *appropinquabit*. S. habent, *inſtat*.
8 Mutuam in *voſmetipſos* charitatem. MS. G. S. *pro*, in *vobiſmetipſis*.
14 Quoniam *gloria* Dei ſpiritus *in vobis requieſcit*. MS. quædam al. *Gloriæ* & Dei ſpiritus *in vobis requieſcit*. G. verò ſic habẽt: Quoniam *gloriæ* & Dei ſpiritus *in vobis requieuit*. S. verò hoc legunt modo: Quoniam ſpiritus glorioſus Dei requieſcit ſupervos: *pro*, quoniam, *quod eſt honoris, gloriæ & virtutis* Dei, *& qui eſt eius* ſpiritus, *ſuper vos requieſcet*.
18 Vix *ſaluatur*. MS. G. S. *pro*, vix *ſaluabitur*.

CAP. 5.

1 Teſtis Chriſti paſſionum, & eius. MS. G. S. *pro*, *qui* & eius.

IN POSTERIORI EPIST. D. PETRI.

CAP. 1.

3 Et pietatem *donata eſt*. MS. G. *pro*, *donata ſunt*.
4 Per *quæ* maxima. MS. S. *pro*, per *quem*, aut *quam*.
8 Hæc enim *vobis quum* aſſint. MS. G. *pro*, hæc enim *ſi vobiſcum* aſſint.
16 Non enim *doctas* fabulas. MS. *pro*, *indoctas*: G. σεσοφισμένοις quod ſignificat *arte compoſitas* & *artificiosè confictas*, ſeu (vt ita dicatur) *ſophiſticatas* fabulas.

CAP. 2.

10 Non metuunt blaſphemantes. MS. G. *pro*, non metuunt *introducere* blaſphemantes.
13 *Coinquinationes* & maculæ. MS. G. *pro*, *coinquinationis*.
15 Exercitatum auaritia. MS. G. *pro*, *in* auaritia.
16 Subiugale mutum, in hominis. MS. G. *pro*, mutum *animal*, in hominis.
16 Subiugale mutum, hominis. MS. *pro*, *in* hominis. ſicut G. tamen habent.

CAP. 3.

9 Dominus promiſſi, ſicut. MS. G. *pro*, Dominus *promiſſionem ſuam*, ſicut.
12 In aduentum diei *Dei*. MS. G. *pro*, diei *Domini*.

IN EPISTOLA PRIMA D. IOANNIS.

CAP. 1.

4 Vobis, vt gaudium veſtrum. MS. G. S. *pro*, vobis, vt *gaudeatis*, & gaudium veſtrum G. tamen & S. *pro*, *veſtrum*, habent *noſtrum*.

CAP. 2.

14 *Scripſi* vobis *adoleſcentes*. MS. G. *pro*, *ſcribo* vobis *iuuenes*.
22 Ieſus eſt Chriſtus. MS. S. *pro*, Ieſus *non* eſt Chriſtus. ſicut G. tamen habent.

CAP. 3.

11 Vt *diligatis* alterutrum. MS. S. *pro*, *diligamus* ſicut G. tamen habent.
15 In *ſemetipſo* manentem. MS. *pro*, in *ſe* manentem. ſicut tamen G. & S. habent.

CAP. 4.

4 Et viciſtis *eos*. MS. G. S. *pro*, *eum*.
14 Miſit Filium ſaluatorem. MS. G. *pro*, Filium *ſuum* ſaluatorem. ſicut S. tamen habent.
21 Habemus *ab eo* vt. MS. G. S. *pro*, habemus *à Deo* vt.

CAP. 5.

7 Teſtimonium dant cælo. MS. *pro*, dant *in* cælo, ſicut G. tamen habent. S. hunc verſum non habent.
13 Hæc *ſcripſi* vobis. MS. G. S. *pro*, *ſcribo*.
15 Quas *poſtulauimus* ab eo. MS. G. S. *pro*, *poſtulamus*.
16 Ad mortem, *petet*, & *dabit* ei *vitam*, *peccantibus*. MS. G. *pro*, *petat*, & *dabitur* ei *vita*, *peccanti*. ſicut S. tamen habent, niſi quod pro *peccanti*, habeant *peccantibus*.

EPISTOLA D. IOANNIS SECVNDA.

7 Veniſſe in *carne*. MS. G. *pro*, veniſſe in *carnem*.
11 Totum iſtud: *Ecce prædixi vobis, vt in die Domini non confundamini*, negligunt & MS. pleraque & G.

EPISTOLA S. IVDÆ.

3 Deprecans *ſupercertare*. MS. *pro*, *ſupercertari*. G. ambigua ſunt.
14 Prophetauit autem de his. MS. *pro*, & de his, ſicut G. tamen habent.
18 Ambulantes *impietatum*. MS. G. *pro*, *in impietate*, vel *impietatibus*.
20 Sanctiſſimæ *veſtræ* fidei. MS. *pro*, *noſtræ*. ſicut G. tamen habent.
21 *Ipſos vos* in dilectione. MS. *pro*, *voſmetipſos*.
24 In exultatione, ſoli Deo. MS. G. *pro*, in exultatione, *in aduentu Domini noſtri Ieſu Chriſti*, ſoli Deo.

IN

IN APOCALYPSI D. IOANNIS APOSTOLI, LECTIONES VARIÆ.

CAP. 1.

13 Candelabrorum ſimilem. MS. G. *pro*, candelabrorum *aureorum* ſimilem.

CAP. 2.

1 *Et* in huius capitis initio negligunt MS. & G.
4 Habeo aduerſum te, quod charitatem. MS. G. *pro*, habeo aduerſum te *pauca*, quod.
19 Et charitatem & miniſterium. MS. G. *pro*, & charitatem *tuam*, &.
22 Ecce *mittam* eam in lectum. MS. *pro*, ecce *ego mitto* eam. G. habent, ecce *mitto* eam.
23 Interficiam in *morte*. MS. G. *pro*, in *mortem*.
24 Doctrinam hanc, qui non cognouerunt. MS. G. *pro*, & qui non.
24 Qui non cognouerunt *altitudines* ſathanæ. MS. G. *pro*, *altitudinem*.
26 Et qui vicerit, & *qui* cuſtodierit. MS. *pro*, & cuſtodierit. G. habent, & vincens, & cuſtodiens.
27 In virga ferrea, tanquam vas figuli. MS. G. *pro*, & tanquam.

CAP. 3.

2 Non enim *inueni* opera tua. MS. G. *pro*, *inuenio*.

CAP. 4.

3 Et *Sardini*. MS. *pro*, *Sardij*. G. habent, ſimilis aſpectu lapidi Iaſpidi & *Sardio*.

CAP. 5.

5 *Dicit* mihi. MS. G. *pro*, *dixit* mihi.
9 Dignus es accipere. MS. G. *pro*, dignus es *Domine* accipere.
10 *Regnabimus*, vel, *regnabunt* ſuper terram. MS. G. legunt, *regnant*. Compl. autem, *regnabimus*.

CAP. 6.

13 Et ſtellæ *cæli* ceciderunt. MS. G. *pro*, & ſtellæ *de cælo* ceciderunt.

CAP. 7.

1 Ne *flaret ventus* ſuper terram. MS. G. *pro*, ne *flarent* ſuper terram.
3 Nolite nocere terræ, *neque* mari. MS. G. *pro*, terræ & mari.

CAP. 8.

3 Vt daret orationibus ſanctorum. MS. G. *pro*, vt daret *de* orationibus.
3 Ante thronum. Et. MS. G. *pro*, ante thronum *Dei*. Et.
12 Et *nox* ſimiliter. MS. G. *pro*, *noctis*.
13 Vocibus *tubæ* trium angelorum. MS. G. *pro*, vocibus trium angelorum.

CAP. 9.

5 Vt *cruciarentur*, menſibus. MS. *pro*, vt *cruciarent*, menſibus. G. habent, vt *crucient*.

CAP. 11.

15 In ſecula ſeculorum. Et. MS. G. *pro*, ſeculorum, *Amen*. Et.

CAP. 12.

2 In vtero habens, *clamat*. MS. *pro*, *clamabat*. ſicut G. tamen habent.
7 Et factum eſt prælium in cælo. MS. G. *pro*, prælium *magnum* in cælo.

CAP. 13.

8 Omnes qui *inhabitant* terram. MS. *pro*, *inhabitabant*. G. poſſunt vtroque modo verti.
17 Niſi qui *habet* characterem. MS. *pro*, *habeat*. G. vtroque modo poſſunt verti.

CAP. 17.

4 Plenum *abominationum*. MS. G. *pro*, *abominatione*.
6 Cum *vidiſſem* illam. MS. G. *pro*, *viderem*.
10 Vnus eſt, alius nondum venit. MS. G. *pro*, vnus eſt, & alius.
12 Vna hora *accipiunt* poſt. MS. G. *pro*, *accipient*.

CAP. 19.

11 Et *in* iuſtitia iudicat. MS. G. *pro*, & *cum* iuſtitia.
15 Procedit gladius acutus. MS. *pro*, gladius *ex vtraque parte* acutus. ſicut G. tamen habet.
20 In ſtagnum ignis *ardens ſulphure*. MS. G. *pro*, ignis *ardentis*, & *ſulphuris*. G. tamen præpoſitionem interiiciunt, hoc modo: ardens *in* ſulphure.

CAP. 20.

4 Nec acceperunt characterem in frontibus. MS. G. *pro*, characterem *eius* in frontibus.

CAP. 21.

15 Habebat menſuram *arundinem* auream. MS. G. *pro*, *arundineam*.

CAP. 22.

5 Quoniam Dominus Deus *illuminat* illos. MS. *pro*, *illuminabit*. ſicut G. tamen habet.
7 Verba libri huius. MS. *pro*, verba *prophetiæ* libri huius. ſicut G. tamen habent.
9 Verba libri huius. MS. G. *pro*, verba *prophetiæ* libri huius.
11 Qui iuſtus *eſt*, *iuſtitiam faciat* adhuc. MS. G. *pro*, qui iuſtus, *iuſtificetur* adhuc. G. tamen non habent *eſt*.

FINIS.

APPROBATIO.

HAS varias in Latinis Bibliis editionis vulgatæ lectiones ex manuscriptis collectas, & ad textum Hebraicum, Caldaicum, Græcum & Syriacum examinatas, cum summa sacræ Scripturæ studiosorum utilitate imprimendas, nos infrascripti Theologi censemus. Louanij, die 4. Februarij, 1572.

Augustinus Hunnæus.
Cornelius Reyneri Goudanus.

LOCA QVÆDAM IN QVIBVS A LIBRARIIS ERROR ALIQVIS COMMISSVS VIDERI POTERAT, QVEM TAMEN EX MANVSCRIPTIS DEPREHENDERE NEQVIVIMVS.

GENESIS 30.

versu 35. Cunctum autem gregem vnicolorem, id est, albi & nigri vel ideris tradidit in manu filiorum suorū. Hactenus non vidi Ms. quæ aliter legerent: posset tamen dubitari an pro *vnicolorem*, non sit legendum *bicolorem* aut *varicolorem*; cùm omnes codices Hebræi & Caldæi (quibus etiam Græci fauere videntur) consta nter legant: Omne in quo erat album (seu macula alba) & omne nigrum (seu nigram maculam habens) in pecudibus, & d dit in manu filiorum suorum. Ipsa quoque conuentionis ratio videtur significare, quòd maculosæ pecudes essent in manu fi liorum Laban; vnicolores verò, id est, omnino albæ vel nigræ sine macula, essent in manu Iacob; quodque Iacob habiturus esset varias ex vnicoloribus natas.

1. REGVM 14.

14. In media parte iugeris, *quam* par boum in die arare consueuit. anne potius legendum videtur, in media parte iugeris *quod* par boum in die arare consueuit, vt referatur relatiuum non ad partem, sed ad iugerum; nam par boum integrum iugerum arat vno die.

CAP. 20

6. Si *respiciens* requisierit me pater tuus. anne fortè legendum, Si *requiren s* requisierit me pater tuus; sicut legunt Hebræa, Caldæa, & Græca.

CAP. 23.

19. in colle Achilæ, quæ est. anne potius legendum cum Græcis, in colle A chilæ, qui, scilicet collis, est &c. Idem cap. 26. v. 1. econtrario 2. Regum 6. v. 3. videtur positum, qui erat in Gabaa, pro, quæ (scilicet domus) erat in Gabaa.

ESTHER.

CAP. 8.

15. Hyacinthinis videlicet & *aerinis*. fortasse scriptum fuit olim, & *aeriis*, id est, ætherei coloris: nam חור candorem seu album colorem significat.

SAPIENTIÆ.

CAP. 1.

v. 6. non liberabit *maledictum* à labiis suis. posset videri olim lectum fuisse, non liberabit *maledicum* à labiis suis, cùm Græci habeant βλάσφημον blasphemum. D. Hentenius in margine Bibliorum Louanii primùm editorum notauit vnum exemplar sic legere. Cæterùm cùm ex omnibus exemplaribus M s. quæ habebamus, nullum esset quod legeret *maledicum*, non ausi fuimus inter manuscriptorum varias lectiones collocare.

CAP. 8.

v. 17. immortalis est in cogitatione sapientia. multa Ms. legunt, immortalitas est in cogitatione sapientiæ: quod propiùs accedit ad Græcum textum, ex quo tamen videri possit scriptum *cogitatione* pro *cognatione*, cùm Græcis sit συγγενείᾳ.

CAP. 19.

v. 13. per vim *fluminum*. ex Græco videri posset scribendum *fulminum*, pro fluminum, τῶν κεραυνῶν.

IESAIAS.

CAP. 40.

v. 2. completa est malitia eius. Sic quidem Ms. sed inquirat diligens lector an non fuerit olim lectum, completa est militia eius: cùm Heb. sit עָבְאָהּ. ex commentariis D. Hieronymi difficile est iudicare vtrum ipse legerit.

v. 9. ascende tu *qui* euangelizas Sion. Heb. מְבַשֶּׂרֶת fœmin. gen. euangelizans Sion. legit quoque Hieron. tu *quæ* euangelizas Sion, & asserit in commentariis sic omnes interpretes vertisse.

IEREMIAS.

CAP. 36.

v. 13. *legentem* Baruch ex volumine. anne sit potius scribendum, *legente* Baruch ex volumine, vt sit ablatiuus absolutè positus: nam G. habent ἀναγινώσκοντος τοῦ Βαρούχ: Heb. בְּקָרֹא in legendo, seu cùm legeret Baruch.

CANDIDO LECTORI

GVIDO FABR. BOD. IN TABVLAM TITVLORVM TOTIVS NOVI TESTAMENTI SYRIACI.

E QVID ad totius Regij huius operis complementum deeſſet, candide Lector, feſtorum rituumque ab omnibus Chriſtianis Eccleſiis Aſiæ receptorum Indicem hîc etiam addendum duximus, prout & in codice Viennenſi, & in antiquiſſimo exemplari manuſcripto Eccleſiaſtici huiuſmodi ritus & ceremoniæ, titulis paſſim in nouo Teſtamento interiectis, continebantur. Atque vt pauca de multis Syrorum obſeruationibus intelligant Catholicæ Romanæque Eccleſiæ alumni; libuit hîc adſcribere, quæ in Epiſtola quadam Iohannes Albertus VVidmanſtadius Iuriſconſultus, & Hexarchiæ Orientalis Auſtriæ, dum in viuis ageret, Cancellarius, annotauit. Sic enim futurum ſperamus, vt & plus lucis ad hunc indicem intelligendum, & plus ponderis ad faciendam omnibus fidem de conſenſu Orientalis Eccleſiæ cum Occidentali tanti viri teſtimonium afferat. Propria itaque eius verba ſubiungo: Operæpretium, inquit, in præſentia facturum me arbitratus ſum, ſi capitum titulos, horum librorum contextui interiectos ſecernerem, eosque in Feſtos dies anniuerſarios, quos Syri vetuſtiſsimo, atque ex Apoſtolorum doctrina deriuato inſtituto agunt, deſcriberem, latinosque è regione factos, huius operis fini adplicarem: vt ij, quibus Latinæ Eccleſiæ ritus inuiſi ſunt, vel hinc facilè intelligerent, apud Syros Chriſtianorum omnium primos, eoſdem ferè, aut certè ab illis, propter quos à communi Eccleſiæ conſenſu diſtracti nuper ſunt, non alienos ritus & mores ad hanc vſque ætatem extitiſſe. Atque vt dilucidiora hæc fiant, paucis nonnulla apud vos perſequi libet, quæ ad finem huius operis, per hos Dierum & Sacrorum indices properanti in mentem venerunt: reliqua in libro qui ܓܙܐ ܕܙܗܒ hoc eſt, Ærarium, inſcribitur, & Ephremi, Iacobi, Balaij, Cocoij, aliorumque & vitæ ſanctitate & doctrina excellentium Syrorum auctoritate conſtat, diffusè explicata ſunt. Anni igitur Ritualis initium circiter Cal. Nouembr. ita ſtatuunt Syri, vt Natalem Chriſti Dominici dies VIII. antecedant: Primo templi dedicationem celebrant: Altero Encænia: Tertio Annuntiationem Zachariæ patri, de Iohan. Baptiſtæ filij ortu factam: Quarto Annuntiationem Virgini Mariæ de filio Dei in hanc vitam per eam ingreſſuro factam: Quinto Virginis matris ad Eliſabam profectionem, quam celebritatem Vrbanus VI. Pont. Max. Apoſtolica ſede ex eo ſchiſmate, quod tandem Conſtantienſis Concilij auctoritate extinctum fuit, grauiſsimè laborante, in Eccleſiam Latinam introduxit: Sexto Natiuitatem Iohan. Baptiſtæ: Septimo Oraculum Ioſepho editum de grauida, præter expectationem, coniuge non deſerenda: Octauum autem diem Dominicum, Antenatalitium appellant: quem die XXV. Decembris Natalis Ieſu Chriſti, poſtero Virginis puerperæ, tertio inde die Innocentum puerorum celebritas, hanc Dominicus à Natali proximus, poſteaque niſi in ipſum quoque incidat, Circunciſionis Chriſti feſtus dies ſequitur: Sexta deinceps luce Epiphaniæ, quæ & Luminũ feriæ à Syris dicuntur, & luminarium frequentiore vſu celebrantur, ſuccedunt. Ea nocte Aqua ſolenni precatione ſacratur, quæ toto anno in Sacrariis conſeruari ſolet. Capitis Iohannis Baptiſtæ amputationem altero die celebrant, ac inde ab Epiphaniis numerant aliquot Dominicos dies, quibus ſubiunguntur tridui Rogationes, quas Niniuiticum ieiunium appellant; dehinc Chriſti templo oblati dies, ordineque ſuo Dominici funebres duo, prior ſacerdotibus, poſterior cæteris vita defunctis Chriſtianis dicati, quibus eorum ſepulchra ceremoniis ſtatis obire conſueuerunt: dein qui ſequuntur dies Dominici ſex, Ieiunij appellatione cenſentur, cuius dies XL^s. præcipuo Syrorum cultu, propter integrum, æquè ac XX^s. propter dimidium Quadrageni Ieiunij tempus emenſum notabilis, in Veneris diem à Dominico ſexto proximum incidit: quem Lazari à mortuis excitati Sabbathum, & mox Dominicus dies Hoſchanæ, quem nos Palmarum nominamus, conſequuntur. Hebdomada inde continua à paſsione & quiete Chriſti, nomen apud eos accepit: in qua Iouis dies propter ſacræ Synaxeos myſteria, Secretorum nuncupatur: quo & chriſma ob Sacerdotium eo die inſtitutum à Pontificibus conſecratur, ablutionisque pedum ceremonia peragitur. Sabbathum eius hebdomadæ Annuntiationis idcirco appellatur, quòd eo Chriſtus patribus apud Inferos agentibus annuntiarit, extremo ſuo ſupplicio ſalutem eis partam iam eſſe. Dominicæ Reſurrectionis dies à Syris Magnus, & octauus ab eo, Nouus, diesque labentis inter vtrunque ſeptimanæ, Candidatorum vocantur: non alia profectò ratione, quàm Latina Eccleſia Sabbathum & hunc ipſum Dominicum diem in Albis appellat. Nam cùm olim Chriſtianæ militiæ ſacramento obligandi, per hoſce tantùm dies, & ab Epiſcopis tantùm, ſacro fonte abluerentur, linteisque tunicis candidis & cucullatis profeſsionem ſuam teſtarentur; hoc die Dominico Epiſcopo ſeſe offerre, veſtes candidas ponere; ac, ſi qui Romæ baptizati fuiſſent, à Pontificib. Max. cerea ſigilla vexilliferi agni

figura expreſſa, & aquæ chriſmatis admixtione conſecratæ immerſa, tanquam ſymbola Baptiſmatis amuletaque ſacra accipere conſueuerunt: atque adeò miniſtros Baptiſmi baptizatosque, candidatos eſſe debere receptum fuit, vt Epiſcopi, quibus tum ſolis baptizandi munus deferebatur (ne obueniente neceſſitate, officio ſuo deeſſe vſpiam poſſent) abſque lintea tunica candida in publicum nunquam prodirent. Vnde tunicæ eiuſmodi vſus à ſummis aliisque Pontificibus (niſi minores Pontifices, è monaſtica vita ad eum dignitatis gradum euocati ſint) ad hanc vſque diem retentus fuit: qui ſuccedentibus inde ſæculis etiam Pileatis Notariis, ad ſcribendas in vrbe Romana Martyrum hiſtorias olim deſtinatis, tanquam inſigne dignitatis fuit permiſſus. Sacræ porrò ceræ illius imagines, quas Agnos Dei appellãt, in Vaticanæ Baſilicæ apſide teſſellati operis, aræ pontificiæ imminente, ex Conſtantiniani operis ſtructura extant: quas mihi olim Marcellus II. Pont. Max. ſanctiſſimusque, iam tum priuatus, veluti argumentum ceremoniæ ante Conſtantini Magni imperium vſitatæ oſtendit. Sed hæc de Candidatorũ hebdomada ſatis. A Dominico hoc die Nouo, quarto, ni fallor, Veneris die, ſunt Auri feriæ, quibus Petri Apoſtoli claudum ad Specioſam portam ſanantis Memoria, ſolenni quiete cultuque repetitur. Auri verò nomine ex Petri reſponſo, quo ſibi aurũ argentumq. eſſe negauit, deſignatæ fuerunt. Aſcenſionis dies à Reſurrectione Quadrageſimum, & Dominicus Pentecoſtes ſuum, hoc eſt, Quinquageſimum implet. Hoc die Syri genibus nixi, parteq. corporis ſupra genua extante erecta precantur: quem ritum ipſi Genuum Poſitionem, qua eo tantum die vtuntur, appellant. reliquis enim anni diebus, adorantium aut ſupplicantium ſpeciem, vel prono corporis motu exhibent, vel terræ oſculatione, à qua nulla interpoſita mora reſurgunt, vt à Mahomedanis, qui Engonaſi illa vti ſolent, differrent. Religioſè etiam ſanctam Crucem venerantur, à cuius die nonnulli quoque Dominici dies nuncupati fuerunt. Incruentum verò illud ſacrificium מהקבש illi vocant, & ea quæ ante id peraguntur מהקבש id eſt, Acceſſus vel oblatio. Quapropter nimiam ſecuritatem polliceri opinionibus ſuis videntur, qui è Catholicis ſacris, donorum, munerum, & ſacrificiorum mentionem conantur eximere, perſuaſumque habent, ad arbitrium ſuum reuocatum iam eſſe, quicquid Latinæ Eccleſiæ Pontifices, Patrumque concilia quacunque ætate cenſuerunt: cùm de iſtorum mobilitate præter multò maximam Europæ partem, etiam Aſiaticæ & Africanæ Eccleſiæ non modò præiudicent, ſed pręterea etiam in hoc iudicent grauiſſimè, quòd Veſpertinas, Nocturnas, Matutinas, aliasque precationes, in certas horas diſtributas habeant: Defunctorum memoriam in Sacrificiis retineant: Sacerdotes & Epiſcopos, templa item & altaria, ac demum etiam Epiphaniarum nocte aquam populo in domos toto anno diſtribuendam ſacrent: Ieiuniorum ſtatorum leges inſigni abſtinentia obſeruent: Monaſticæ vitæ mancipandos tondeant: Sacerdotes & Monachos, poſtquam mariti facti ſunt, à Sacris tractandis arceant: aliaque infinita in maiorum ſuorum more antiquiſſimo poſita conſeruent, in quibus abrogandis Latinæ Eccleſiæ aduerſarij, vt à communi Religionis Catholicæ conſenſu ſecederẽt, ſatis iuſtas & ſpecioſas cauſas ſe habuiſſe videntur. Hæc ille. Quæ à me huc allata vt ab homine vnitatis totius Eccleſię Chriſtianæ, atque collectionis omnium membrorum eius ſtudioſiſſimo æqui bonique conſulas velim, beneuole Lector, inſumptique à nobis laboris fructus, pari animi candore, quo à nobis proficiſcuntur, excipias, te etiam atque etiam rogo. Bene vale. Antvverpiæ in ædibus Chriſtophori Plantini Catholicæ Maieſtat. Prototypographi. &c.

TABVLA EVANGELICARVM LECTIONVM, SICVTI EÆ EX MATTHAEO, MARCO, LVCA, ET IOHANNE IN DOMINICOS ET festos dies anniuersarios, Ecclesiæ Syriacæ ritu distribuuntur. Numeri versibus singulis adscripti, ad paginas, in quibus Lectionum eiusmodi capita literis minoribus distincta sunt, referri debent.

Matutinis Decapitationis Iouchanon Baptistæ. 180

Ad Oblationem Decapitationis Iouchanon. 44

Ad Vesperam Dominicæ post Epiphaniam. 146

Dominica post Epiphaniam. 12

Dominica post Epiphaniam. 274

Matutinis Dominicæ post Epiphaniam, & de Baptismo. 396

Matutinis Dominicæ post Epiphaniam. 388

Ad Oblationem Dominicæ post Epiphaniam. 390

Vespere Dominicam I I. *post Epiphaniam præcedente.* 252

Eodem. 48

Ad Oblationem Dominicæ I I. *post Epiphaniam.* 430

Matutinis Dominicæ I I I. *post Epiphaniam.* 412

Ad Oblationem Dominicæ I I I. *post Epiphaniam.* 390

Vespere Dominicam I I I I. *post Epiphaniam præcedente.* 192

Matutinis Dominicæ I I I I. *post Epiphaniam.* 206

Ad Oblationem Dominicæ I I I I. *post Epiphaniam.* 414

Ad Oblationem Dominicæ V. *post Epiphaniam.* 358

Ad Oblationem Dominicæ V I. *post Epiphaniam.* 168

Lectio Rogationum. 316

Matutinis Introitus Domini nostri in templum. 244

Ad Oblationem Introitus Domini nostri. 246

Dominica Sacerdotum. S. *defunctorum.* 118

Vespere Dedicationis Ecclesiæ, item Electionis Episcopi diem præcedente. Pag. 440

Die commemorationis Symonis Petri: Item Dedicationis Ecclesiæ, & Electionis Episcopi. 498

Ad Oblationem, Ecclesiæ Encæniis. 398

Lectio, Encæniis Ecclesiæ. 444

Lectio matutina, Annunciatione Zecario. 232

Lectio ad Oblationem, Annuntiatione Zecario. 310

Annuntiatione Genitricis Dei. 236

Profectione Mariam ad Elisaba. 238

Matutinis Natiuitatis Iouchanon. 238

Reuelatione Iauseph. 4

Dominica ante Natiuitatem. 2

Ad Vesperam Natalitiorum. 4

Lectio in festo Natiuitatis Domini nostri. 386

Matutinis festo Natiuitatis. 242

Ad matutinam infanticidij. 6

Ad Oblationem interfectionis puerorum. 8

Dominica post Natalem. 246

Die Circumcisionis Domini nostri. 254

Lectio festi Epiphaniæ. 144

Festo Epiphaniæ. 8

Ad Oblationem festi Epiphaniæ. 248

Ad Vesperam amputationis capitis Iouchanon. 62

Ad Oblationem Dominicæ Sacerdotum. 116

Ad eandem. 58

Lectio ad Vesperas Dominicæ defunctorum. 334

Lectio defunctorum. 116

Lectio defunctorum. 104

Oblatio defunctorum. 204

Lectio defunctorum. 410

Commemoratione defunctorum. 36

Lectio defunctorum. 44

Lectio Martyrum & defunctorum. 164

Vespere Dominicam ante Ieiunium præcedente. 52

Lectio matutinis Dominicæ ante Introitum Ieiunij. 332

Dominica Introitus Ieiunij. 252

Matutinis Dominicæ Introitus Ieiunij. 372

Dominica Introitus Ieiuny, & Oblatione Quadrageſimæ. 10

Lectio ad Vesperas Feria VI. ſeptimanæ primæ Ieiunij. 336

Lectio ad Oblationem ſeptimanæ primæ Ieiunij. 32

Vespere III. feriam ſeptimanæ I. Ieiunij præcedente. 302

Matutinis III. feriæ ſeptimanæ primæ Ieiunij. 16

Tertia feria ſeptimanæ primæ Ieiunij. 24

Vespere IIII. feriam ſeptim. I. Ieiun. præced. & de patrib. 270

Matutinis IIII. feriæ ſeptimanæ primæ Ieiunij. 22

Vespere V. feriam ſeptimanæ primæ Ieiunij præcecedente. 330

Lectio veſpertina VI. feriæ ſeptimanæ primæ Ieiunij. 336

Matutinis VI. feriæ ſeptimanæ primæ Ieiunij. 26

Veſpere Dominicam ſecundam Ieiunij præcedente. 30

Septimana ſecunda Ieiunij. 200

Matutinis Dominicæ ſecundæ Ieiunij. 148

Oblatio Dominicæ ſeptimanæ ſecundæ Ieiunij. 338

Secunda feria ſeptimanæ ſecundæ Ieiunij. 292

Eadem. 22

Tertia feria ſeptimanæ ſecundæ Ieiunij. 24

Quarta feria ſeptimanæ ſecundæ Ieiunij. 56

Quinta feria ſeptimanæ ſecundæ Ieiunij. 278

Sexta feria ſeptimanæ ſecundæ Ieiunij. 84

Veſpere Dominicæ III. Ieiunij. 32

Matutinis Dominicæ tertiæ Ieiunij. 408

Ad Oblationem Dominicæ III. Ieiunij. 150

Secunda feria tertiæ ſeptimanæ Ieiunij. 46

Eadem feria. 70

Tertia feria tertiæ ſeptimanæ Ieiunij. 70

Lectio quintæ feriæ ſeptimanæ tertiæ Ieiunij. 340

Feria ſexta ſeptimanæ tertiæ Ieiunij. 312

Sabbato ſeptimanæ tertiæ Ieiunij. 50

Veſpere Dominicam IIII. Ieiunij præcedente. 70

Dominica hebdomadis quartæ Ieiunij. 186

Matutinis Dominicæ quartæ Ieiunij. 178

Oblatio Dominicæ quartæ Ieiunij. 272

Lectio feriæ tertiæ ſeptimanæ quartæ Ieiunij. 324

Media Quadrageſima. 174

Matutinis mediæ Quadrageſimæ. 398

Feria ſexta IIII. *hebdomadæ Quadrageſimæ.* 268

Sabbatho quartæ hebdomadæ Quadrageſimæ. 152

Veſpere Dominicam quintam Ieiunÿ præcedente. 282

Matutinis Dominicæ quintæ Ieiunÿ. 284

Iiſdem. 260

Ad Oblationem Dominicæ V. *Ieiunÿ.* 274

Veſpere feriam III. *hebdomadæ quintæ Ieiunÿ præced.* 406

Matutinis feriæ III. *ſeptimanæ quintæ Ieiunÿ.* 264

Feria quarta hebdomadæ quintæ Ieiunÿ. 414

Matutinis feriæ IIII. *hebdomadæ* V. *Ieiunÿ.* 422

Lectio feriæ V. *hebdomadæ* V. *Ieiunÿ.* 98

Matutinis feriæ V. *hebdomadæ* V. *Ieiunÿ.* 262

Die quinta ſeptimanæ V. *Ieiunÿ.* 262

Veſpere feriam VI. *ſeptimanæ* V. *Ieiunÿ præcedente.* 256

Feria VI. *ſeptimanæ* V. *Ieiunÿ.* 39

Lectio, veſpere Sabbathum V. *Ieiunÿ præcedente.* 320

Matutinis diei Sabbathi hebdomadæ quintæ Ieiunÿ. 428

Ad Oblationem Sabbathi V. *Ieiunÿ.* 94

Veſpere Dominicam Ieiunÿ ſextam præcedente. 300

Matutinis Dominicæ ſextæ Ieiunÿ. 436

Ad Oblationem Dominicæ ſextæ Ieiunÿ. 196

Die tertia hebdomadæ ſextæ Ieiunÿ. 306

Feria quarta hebdomadæ ſextæ Ieiunÿ. 308

Feria quinta hebdomadæ ſextæ Ieiunÿ. 346

Oblatio Quadrageſimi diei. 446

Matutinis Suſcitationis Lazari. 452

Ad Oblationem Sabbathi ſuſcitationis Lazari. 394

Veſpere Dominicam Hoſchanæ præcedente. 96

Matutinis Dominicæ Hoſchanæ. 198

Dominica Hoſchanæ. 350

Eadem. 454

Ad Veſperas II. *feria hebd. Paſſionis.* 352

Miniſterium primum noctis ſecundæ Paſſionis. 104

Surrectio ſecunda noctis ſecundæ Paſſionis. 100

Surrectio tertia noctis ſecundæ Paſſionis.
Item de mulieribus ſanctis. 118

Matutinis feriæ II. *hebdomadæ Paſſionis.* 456

Veſpere feriam tertiam Paſſionis præcedente. 104

Surrectione prima noctis tertiæ Paſſionis. 108

Miniſterium II. *noctis* III. *Paſſionis; & de S. Steph.* 110

Matutinis feriæ tertiæ Paſſionis. 106

Matutinis feriæ quartæ Paſſionis. 450

Matutinis feriæ quartæ, ſeptimanæ Paſſionis. 420

Die quinta Secretorum. 124

Die quinta Secretorum, & in conſecratione Chriſmatis. 124

Ad tertiam horam feriæ quintæ Secretorum. 276

Lectio in conſecratione Chriſmatis. 215

Lectio ad Lotionem ſecretam. 458

Veſpere feriam ſextam Crucifixionis præcedente. 362

Nocte feriæ VI. *Crucifixionis.* 478

Lectio noctis feriæ VI. *Crucifixionis.* 366

Nocte Crucifixionis. 216

Dolatio Dominica Reſurrectionis. 228
Matutinis Sabbathi. 226
Feria ſecunda ſeptimanæ Candidatorum. 380
Feria tertia ſeptimanæ Candidatorum. 180
Feria quarta ſeptimanæ Candidatorum. 296
Lectio diei quarta Candidatorum. 412
Feria quinta ſeptimanæ Candidatorum. 36
Sabbatho Candidatorum. 160
Lectio ad tertiam horam. 136
Ad eandem. 374
Meridie. 224
Crepuſculo Sabbathi Annuntiationis. 376
Matutinis Sabbathi Annuntiationis. 140
Feria quarta ſeptimanæ Candidatorum. 486
Ad ſextam horam. 486
Ad eandem. 136
Ad nonam horam. 138
Ad eandem. 488
Ad eandem. 226
Meridie. 374
Ad eandem. 484
Lectio ad tertiam horam. 136
Ad eandem. 374
Meridie. 224
Crepuſculo Sabbathi Annuntiationis. 376
Matutinis Sabbathi. 226
Dolatio Dominica Reſurrectionis. 228
Feria ſecunda ſeptimanæ Candidatorum. 380
Feria tertia ſeptimanæ Candidatorum. 180
Feria quarta ſeptimanæ Candidatorum. 296
Lectio diei quarta Candidatorum. 412
Feria quinta ſeptimanæ Candidatorum. 36
Sabbatho Candidatorum. 160
Matutinis Sabbathi. 226
Dolatio Dominica Reſurrectionis. 228
Matutinis Sabbathi Annuntiationis. 140
Veſpere, unam Sabbathi, hoc eſt, diem Dominicam Reſurrectionis præcedente. 140
Lectio matutina Dominica Reſurrectionis. 490
Veſpere Sabbathum Annuntiationis præcedente. 138
Matutinis ferie ſexte Paſſionis. 132
Lectio matutina feria VI. Crucifixionis. 366
Ad eandem. 484
Ad tertiam horam. 224
Ad eandem. 484
Ad nonam horam ferie ſexte Crucifixionis. 376
Matutinis ferie ſexte Crucifixionis. 482
Lectio Matutina feria VI. Crucifixionis. 222
Lectio matutina Dominica Nouæ. 491
Ad eandem. 136
Ad nonam horam. 138
Ad eandem. 288
Veſpere Dominicam V. poſt Reſurrectionem præcedente; & de Apoſtolis. 288
Matutinis Dominica V. poſt Reſurrectionem. 462
Veſpere Dominicam VI. poſt Reſurrectionem præced. 294
Ad nonam horam. 376
Ad eandem. 224
Ad tertiam horam. 224
Ad eandem. 484
Lectio matutina Dominica Nouæ. 491
Ad eandem. 136
Ad nonam horam. 138
Ad eandem. 478
Commemoratione Thomæ Apoſtoli, & Philippi. 30
Ad eandem. 136
Ad nonam horam. 138
Ad eandem. 488
Ad eandem. 226
Meridie. 374
Ad ſextam horam. 486
Ad eandem. 136
Ad nonam horam. 138
Ad eandem. 488
Ad eandem. 226
Meridie. 374
Ad eandem. 484
Lectio ad tertiam horam. 136
Ad eandem. 374
Meridie. 224
Crepuſculo Sabbathi Annuntiationis. 376
Matutinis Sabbathi. 226
Dolatio Dominica Reſurrectionis. 228
Feria ſecunda ſeptimanæ Candidatorum. 380
Feria tertia ſeptimanæ Candidatorum. 180
Feria quarta ſeptimanæ Candidatorum. 296
Lectio diei quarta Candidatorum. 412
Feria quinta ſeptimanæ Candidatorum. 36
Sabbatho Candidatorum. 160
Matutinis Sabbathi. 226
Dolatio Dominica Reſurrectionis. 228
Matutinis Sabbathi Annuntiationis. 140
Veſpere, unam Sabbathi, hoc eſt, diem Dominicam Reſurrectionis præcedente. 140
Lectio matutina Dominica Reſurrectionis. 490
Veſpere Sabbathum Annuntiationis præcedente. 138
Matutinis ferie ſexte Paſſionis. 132
Lectio matutina feria VI. Crucifixionis. 366
Ad eandem. 484
Ad tertiam horam. 224
Ad eandem. 484
Ad nonam horam ferie ſexte Crucifixionis. 376
Matutinis ferie ſexte Crucifixionis. 482
Lectio Matutina feria VI. Crucifixionis. 222
Lectio matutina Dominica Nouæ. 491
Ad eandem. 136
Ad nonam horam. 138
Ad eandem. 488
Commemoratione Thomæ Apoſtoli, & Philippi. 30
Ad eandem. 478
Veſpere Dominicam Pentecoſtes præcedente. 466
Matutinis Dominica Pentecoſtes. 400
Ad eandem. 226
Ad tertiam horam. 224
Ad eandem. 484
Ad nonam horam. 486
Ad eandem. 136
Ad nonam horam. 138
Ad eandem. 488
Ad eandem. 226
Meridie. 374
Ad ſextam horam. 486
Ad eandem. 136
Ad nonam horam. 138
Ad eandem. 488
Ad eandem. 226
Meridie. 374
Ad eandem. 484
Lectio ad tertiam horam. 136
Ad eandem. 374
Meridie. 224
Crepuſculo Sabbathi Annuntiationis. 376
Matutinis Sabbathi. 226
Dolatio Dominica Reſurrectionis. 228
Feria ſecunda ſeptimanæ Candidatorum. 380
Feria tertia ſeptimanæ Candidatorum. 180
Feria quarta ſeptimanæ Candidatorum. 296
Lectio diei quarta Candidatorum. 412
Feria quinta ſeptimanæ Candidatorum. 36
Sabbatho Candidatorum. 160
Dominica I I. poſt Pentecoſten. 76
Veſpere Dominicam I I. poſt Reſurrectionem præcedente. 66
Septimana Dominica I I. poſt Reſurrectionem. 258
Ad oblationem Aſcenſionis. 230
Veſpere Dominicam I I I. poſt Reſurrectionem præcedente. 472
Dominica I I I. poſt Pentecoſten. 82
Dominica I I I I. poſt Pentecoſten. 84
Dominica V. poſt Pentecoſten. 92
Dominica V I. poſt Pentecoſten. 154
Dominica V I I. poſt Pentecoſten. 168
Dominica poſt Pentecoſten. 68
Matutinis Dominica V I. poſt Reſurrectionem, & in conſecratione Sacerdotum. 474
Aſcenſione Domini noſtri. 382

Dominica octaua post Pentecosten. 188

Petri Apostoli. 194

Matutinis festi Petri Apostoli. 90

Lectio festo Pauli Apostoli. 90

Festo Apostolorum. 290

Commemoratione Apostolorum Sanctorum. 74

Commemoratione Apostolorum Sanctorum. 38

Vespere festum Tabernaculorum, Transfigurationis Domini, præcedente. 78

Matutinis festi Tabernaculorum. 292

Oblatio festi Tabernaculorum. 184

Vespere commemorat. Genitricis Dei præcedente. 54

Matutinis commemorat. Genitricis Dei. 156

Lectio festi Genitricis Dei. 36

Commemoratione Genitricis Dei Mariæ. 282

Vespere festum Crucis præcedente. 112

Matutinis festi Crucis. 208

Ad Oblationem festi Crucis. 358

Vespere Dominicam post festum Crucis præcedente. 362

Matutinis Dominicæ post festum Crucis. 86

Lectio Dominicæ secundæ post festum Crucis. 318

Dominica tertia post festum Crucis. 476

Lectio Martyrum. 184

De Martyribus Sanctis. 42

Lectio in commemoratione Martyrum. 310

Lectio in commemoratione Piorum & Martyrum. 322

Lectio de Episcopis. 314

De Apostolis & Patribus. 14

De Apostolis & Martyribus. 266

Lectio in commemoratione Doctorum Ecclesiæ. 426

Lect. in commemoratione Monachorum. 326

Lectio de Pijs & Iustis, & feria sexta Candidatorum. 120

Lectio de Abba Antonio & similium eius. 344

In Commemoratione Abbæ Antonij & sociorum eius. 88

Commemoratione Iohannis Euangelistæ. 500

Lectio in commemoratione Mulierum sanctarum. 302

Lectio Mulierum vita excedentium. 356

Benedictione Sponsi & Sponsæ. 192

Oblatio omnium dierum. 66

Oblatio omnium dierum. 72

Oblatio omnium dierum. 180

Oblatio omnium dierum. 418

Ad Oblationem omnium dierum. 288

Ad Oblationem omnium dierum. 416

Ad Oblationem omnium dierum. 172

Lectio omnium dierum in vniuersum. 174

Finiunt Lectiones Dominicales & Festiuæ quatuor Euangelistarum secundum ordinem conuersionis totius anni.

ALTERA TABVLA LECTIONVM DOMINICALIVM ET Festiuarum, quæ inueniuntur in Paulo Apostolo secundum ordinem conuersionis totius anni.

Natali Christi, *& dedicatione Ecclesiæ & Altaris.* 456

Annuntiatione Zachariæ. 190

Annuntiatione Genitricis Dei. 322

Natiuitate Iohannis. 326

Vespere & Matutinis Natalis Domini nostri. 438

Oblatio Natalis. 324

Genitricis Dei s. Festo. 442

Genitricis Dei. 452

Occisione puerorum. 472

Circumcisione Domini nostri. 328

Baptismatis s. Christi Festo, *& Dominica post Epiph.* 432

Baptismatis. s. Christi Festo. 334

Eodem. 466

Nocte Benedictionis Aquæ. 466

Dominica secunda post Epiphaniam. 404

Dominica tertia post Epiphaniam. 284

Oblatio infra Epiphaniæ s. Festa. 242

Baptismatis. s. Christi Festo. 388

Dominica quarta post Epiphaniam. 276

Crepusculo infra Epiphaniam. 394

Dominica quinta post Epiphaniam. 270

Dominica sexta post Epiphaniam. 296

Dominica septima post Epiphaniam. 349

Rogationum triduo. 404

Quando Deus *est iratus.* 466

Præsentatione Domini nostri ad Templum, & de Prophetis & Apostolis. 192

Defunctorum Lectio. 268

Eorundem. 390

Eorundem. 256

Dominica Introitus Ieiunij, & Rogationum triduo. 288

Matutinis Dominicæ Introitus Ieiunij. 204

Feria secunda primæ septimanæ Ieiunij. 200

Feria tertia primæ septimanæ Ieiunij. 208

Die Mercurij prima Ieiunij. 234

Die Iouis prima Ieiunij. 232

Die Veneris prima Ieiunij. 290

Die Sabbathi septimanæ Ieiunij prima. 276

Die Veneris secunda Ieiunij. 160

Dominica secunda Ieiunij. 210

Die Veneris secunda Ieiunij. 164

Dominica tertia Ieiunij. 328

Feria secunda Dominicæ quartæ Ieiunij. 302

Feria tertia Dominicæ quartæ Ieiunij. 272

Feria quinta Dominicæ quartæ Ieiunij. 278

Dominica quarta Ieiunij. 392

Feria sexta medij Ieiunij. 310

Feria sexta medij Ieiunij. 310

Dominica quinta Ieiunij. 414

Feria sexta Dominicæ quintæ Ieiunij. 400

Feria secunda Dominicæ sextæ Ieiunij. 178

ܕܗ ܒܝܘܡ ܬܪܝܨ ܕܨܘܡܐ ܕܬܫܥܝܬܐ ܕܨܘܡܐ ܪܒܐ.

Feria tertia Dominicæ ſextæ Ieiunij. 186

ܠܗ ܒܫܥܬܐ ܕܩܘܪܒܢܐ ܕܫܪܪܐ.

Ad Oblationem quadrageſimæ diei. 466

ܗ ܒܝܘܡ ܚܡܝܫܝ ܕܨܘܡܐ ܪܒܐ.

Dominica ſexta Ieiunij. 300

ܟܘ ܒܝܘܡ ܚܕܐ ܕܗܘܫܥܢܐ.

Dominica Hoſchanæ. 198

ܠܗ ܒܪܘܡܫܐ ܕܫܒܬܐ ܕܐܬܝܐ ܕܐܒܗܬ.

Matutinis feriæ ſecundæ Paſſionis, & de Patribus. 468

ܠܐ ܒܠܠܝܐ ܕܬܪܝܨ ܕܐܬܝܐ ܕܐܒܗܬ.

Nocte feriæ ſecundæ Paſſionis. 450

ܟܕ ܒܬܪܝܨ ܕܐܬܝܐ ܕܐܒܗܬ.

Die tertia Paſſionis. 180

ܟܘ ܩܪܝܢܬܐ ܕܬܪܝܨ ܕܐܬܝܐ ܕܐܒܗܬ.

Lectio feriæ tertiæ Paſſionis. 196

ܠܗܗ ܒܫܪܪܐ ܕܪܒܥܬ ܒܫܒܬܐ ܕܐܬܝܐ ܕܐܒܗܬ.

Crepuſculo feriæ quartæ Paſſionis. 358

ܟܘ ܩܕܡ ܕܪܘܡܫܐ ܕܪܒܥܬ ܒܫܒܬܐ ܕܫܪܪܐ ܕܪܘܚܐ.

Feria quarta Requiei vel Incenſi. 374

ܟܗ ܒܪܘܡܫܐ ܕܬܪܝܨ ܕܐܬܝܐ ܕܐܒܗܬ.

Matutinis feriæ quartæ Paſſionis. 332

ܠܗܗ ܒܫܪܪܐ ܕܚܡܝܫܝ ܕܣܝܕܪܐ ܕܐܬܝܐ ܕܐܒܗܬ.

Crepuſculo feriæ quintæ Secretorum. 468

ܟܗ ܩܕܡ ܕܪܘܡܫܐ ܕܚܡܝܫܝ ܕܫܪܪܐ ܕܪܘܚܐ.

Feria quinta Requiei vel Incenſi. 336

ܟܕ ܒܪܘܡܫܐ ܕܚܡܝܫܝ ܕܣܝܕܪܐ ܕܐܬܝܐ ܕܐܒܗܬ.

Matutinis feriæ quintæ Secretorum. 256

ܟܒ ܒܩܘܕܫ ܡܘܪܝܢ ܥܠ ܡܫܚܐ.

Conſecratione Chriſmatis. 280

ܟܕܐ ܠܚܫܐ ܕܣܝܕܪܐ ܕܐܬܝܐ ܕܐܒܗܬ.

Ad Lotionem ſecretam. 258

ܟܕ ܩܕܡ ܕܪܘܡܫܐ ܕܚܡܝܫܝ ܕܣܝܕܪܐ ܕܐܬܝܐ ܕܐܒܗܬ.

Oblatio feriæ quintæ Secretorum. 252

ܟܘ ܩܕܡ ܕܪܘܡܫܐ ܕܫܬܝܬܐ ܕܫܪܪܐ ܕܪܘܚܐ.

Feria ſexta Requiei vel Incenſi. 344

ܟܟ ܒܬܪܝܨ ܕܐܬܝܐ ܕܨܠܒܐ ܕܐܬܬܪ ܒܗ ܒܪ ܐܢܫ.

Feria ſexta Crucifixionis. 218

ܟܠ ܒܩܘܕܡ ܩܝܡܬܐ ܕܫܪܪܐ ܕܬܪܝܨ ܕܐܬܝܐ ܕܨܠܒܐ.

Surrectione prima noctis feriæ ſextæ Crucifixion. 440

ܟܠ ܒܬܪܝܢ ܩܝܡܬܐ ܕܫܪܪܐ ܕܬܪܝܨ ܕܐܬܝܐ ܕܨܠܒܐ.

Surrectione ſecunda noctis feriæ ſextæ Crucifixionis. 448

ܟܗ ܒܬܠܬ ܩܝܡܬܐ ܕܫܪܪܐ ܕܬܪܝܨ ܕܐܬܝܐ ܕܨܠܒܐ.

Surrectione tertia eiuſdem noctis. 460

ܟܕ ܒܨܦܪ ܕܝܘܡܐ ܕܬܪܝܨ ܕܐܬܝܐ ܕܨܠܒܐ.

Meridie feriæ ſextæ Crucifixionis. 372

ܠܟ ܘܒܫܥܬܐ ܬܫܥܝܬܐ ܕܝܘܡܐ ܕܬܪܝܨ ܕܐܬܝܐ ܕܨܠܒܐ.

Hora nona feriæ ſextæ Crucifixionis; & de Sacerdotib. 480

ܟܘ ܒܫܪܪܐ ܕܫܒܬܐ ܕܒܫܪܬܐ ܕܒܬܘܠܬܐ.

Crepuſculo Sabbathi Annuntiationis. 384

ܟܗ ܒܪܘܡܫܐ ܕܫܒܬܐ ܕܒܫܪܬܐ ܕܒܬܘܠܬܐ.

Matutinis Sabbathi Annuntiationis. 276

ܟܘ ܒܫܪܪܐ ܕܝܘܡ ܚܕ ܕܩܝܡܬܐ ܪܒܬܐ.

Crepuſculo Dominicæ magnæ Reſurrectionis. 184

ܟܗ ܒܪܘܡܫܐ ܕܝܘܡ ܚܕ ܕܩܝܡܬܐ ܪܒܬܐ.

Matutinis Reſurrectionis. 264

ܟܗ ܩܕܡ ܩܘܪܒܢܐ ܕܩܝܡܬܐ ܪܒܬܐ.

Ad Oblationem Reſurrectionis. 266

ܟܙ ܠܝܬܘܪܓܝܐ ܕܬܪܝܨ ܕܫܒܬܐ ܕܩܘܕܡ ܒܥܠܬ ܟܗܢܐ.

Lectio feriæ ſecundæ Candidatorum. 174

ܠܛ ܒܬܪܝܨ ܕܫܒܬܐ ܕܩܘܕܡ ܒܥܠܬ ܟܗܢܐ.

Die tertia Candidatorum. 454

ܠܟ ܒܫܒܬܐ ܕܩܘܕܡ ܒܥܠܬ ܟܗܢܐ.

Sabbatho Candidatorum. 444

ܟܛ ܒܝܘܡ ܚܕ ܕܚܕܫܬܐ.

Dominica Noua. 288

ܐܕ ܒܝܘܡ ܚܕ ܕܚܕܫܬܐ ܐܚܪܢܐ.

Eadem. 344

ܟܐ ܒܬܪ ܩܝܡܬܐ.

Poſt Reſurrectionem. 334

ܟܒ ܒܝܘܡ ܚܡܝܫܝ ܒܬܪ ܩܝܡܬܐ.

Dominica poſt Reſurrectionem. 230

ܠܗ ܒܝܘܡ ܬܠܬ ܒܬܪ ܩܝܡܬܐ.

Dominica tertia poſt Reſurrectionem. 464

ܠܟ ܒܝܘܡ ܪܒܥ ܒܬܪ ܩܝܡܬܐ.

Dominica quarta poſt Reſurrectionem. 368

ܠܐ ܒܝܘܡ ܚܡܫ ܒܬܪ ܩܝܡܬܐ.

Die quinta poſt Reſurrectionem. 370

ܐܕ ܠܠܝܐ ܕܫܒܬܐ ܒܬܪ ܩܝܡܬܐ.

Eadem. 408

ܐܕ ܠܠܝܐ ܕܚܡܝܫܝ ܒܬܪ ܩܝܡܬܐ.

Eadem. 338

ܠܛ ܒܝܘܡ ܚܡ ܒܬܪ ܩܝܡܬܐ.

Dominica quinta poſt Reſurrectionem 414

ܟܕ ܒܥܠܬܗ ܕܡܪܢ ܠܫܡܝܐ.

Aſcenſione Domini noſtri. 342

ܟܛ ܒܝܘܡ ܚܡ ܕܥܨܪܝܬܐ.

Dominica Pentecoſtes. 254

ܟܗ ܒܫܓܕ ܟܪܥܐ.

Poſitione genuum. 262

ܟܒ ܒܝܘܡ ܚܕ ܒܬܪ ܥܨܪܝܬܐ.

Dominica prima poſt Pentecoſten. 222

ܟܙ ܒܬܪ ܥܨܪܝܬܐ.

Infra Pentecoſten. 194

ܟܛ ܒܝܘܡ ܚܡ. ܒ. ܒܬܪ ܥܨܪܝܬܐ.

Dominica ſecunda poſt Pentecoſten. 224

ܟܐ ܒܝܘܡ ܚܡ. ܓ. ܒܬܪ ܥܨܪܝܬܐ.

Dominica tertia poſt Pentecoſten. 226

ܟܐ ܒܝܘܡ ܚܡ. ܕ. ܒܬܪ ܥܨܪܝܬܐ.

Dominica quarta poſt Pentecoſten. 226

ܟܕ ܒܝܘܡ ܚܡ. ܗ. ܒܬܪ ܥܨܪܝܬܐ.

Dominica quinta poſt Pentecoſten. 228

ܟܟ ܒܝܘܡ ܚܡ. ܘ. ܒܬܪ ܥܨܪܝܬܐ.

Dominica ſexta poſt Pentecoſten. 232

ܟܙ ܒܝܘܡ ܚܡ. ܙ. ܒܬܪ ܥܨܪܝܬܐ.

Dominica ſeptima poſt Pentecoſten. 264

ܠܐ ܒܥܠܬ ܫܠܝܚܐ ܘܟܗܢܐ ܪܒܐ.

Petri & Pauli Feſto. 354

ܠܗ ܒܬܘܕܟܪܢܐ ܕܦܘܠܘܣ.

Commemoratione Pauli. 304

ܟܕ ܒܥܠܬ ܫܠܝܚܐ ܘܟܗܢܐ ܪܒܐ.

Apoſtolorum feſto. 256

Applauſus Crucis s. Feſto. 340

Adoratione Crucis. 320

De Patribus. 316

Commemoratione Antonij & eius ſimilium. 242

De Prophetis, Apoſtolis, & Patribus. 464

De mulieribus ſanctis. 212

De Baſilio & eius ſimilibus. 282

De Gregorio. 426

De Martyribus ſanctis. s. Fœminis. 236

De Petro Alexandrino. 420

Lectio peregrinorum. 192

De Martyribus. 284

Commemoratione Ignatij & eius ſimilium. 416

Quando ordinatur Sacerdos. 428

De tonſione Monachorum. 350

Sancti Seueri Feſto. 424

Trecentorum & XVIII. Patrum, & Regum fidelium Commemoratione. 478

In obitu Epiſcoporum. 424

De Stephano. 315

Tempore limitationis Templi ædificandi. 202

Quotidie. 360

Quotidie. 386

Quotidie. 436

Lectio quotidiana. 160

Quotidie 358

Quotidie. 362

Quotidie. 162

Quotidie. 172

Quotidie. 368

Lectio quotidiana. 168

Quotidie. 314

Quotidie. 166

Quotidie. 348

Quotidie. 292

Quotidie. 294

Quotidie. 318

Quotidie. 374

Quotidie. 376

Quotidie. 364

Quotidie. 354

Quotidie. 382

Quotidie. 240

Finit Tabula XIIII. Epiſtolarum Pauli.

TABVLA DOMINICARVM ET FESTORVM, QVAE IN LIBRO Apoſtolicorum Actorum, ſecundum ordinem conuerſionis totius anni inueniuntur: qua paginarum numerus ad omnia capita commonſtratur.

Ad Benedictionem Aquæ & Baptiſmi. 42

De Genitrice Dei, & Baptiſmo. 36

Occiſione Puerorum. 32

Commemoratione Stephani. 38

Defunctorum commemoratione. 20

Defunctorum commemoratione. 50

Defunctorum commemoratione. 108

Dominica Introitus Ieiunij. 44

Feria ſecunda hebdomadæ ante Ieiunium. 40

Feria tertia ante Ieiunium. 54

Die Mercurij prima Ieiunij. 56

Die Iouis prima Ieiunij. 58

Die Veneris prima Ieiunij. 60

Sabbatho primo Ieiunij. 62

Dominica ſecunda Ieiunij. 48

Feria quarta Paſſionis. 74

Ad oblationem feria quinta Secretorum. 4

Feria tertia Paſſionis. 72

Die quinta Candidatorum. 30

Sabbatho Candidatorum. 34

Dominica quarta poſt Reſurrectionem. 92

Dominica prima poſt Pentecoſten. 102

Dominica ſecunda poſt Pentecoſten. 104

Dominica tertia poſt Pentecoſten. 106

Dominica quarta poſt Pentecoſten. 116

Dominica quinta poſt Pentecoſten. 98

Aſcenſione Domini noſtri. 2

Finit Tabula Actuum Apoſtolorum Sanctorum.

Dominica quarta Paſſionis. 66

Feria quinta hebdomade quarte Leinnij. 82

Feria ſecunda Dominice quarte Leinnij. 76

Dominica quinta Leinnij. 82

Feria ſecunda Dominica ſexta Leinnij. 10

Dominica ſexta Leinnij. 88

Septimana quarta Leinnij. 84

Medio Leinnio. 80

Feria tertia Dominice quarte Leinnij. 80

Dominica tertia Leinnij. 50

Feria quinta Dominice quarte Leinnij. 136

Hora nona feria ſexta Crucifixionis. 130

Feria quarta Paſſionis. 74

Dominica quarta Leinnij. 66

Feria ſecunda Paſſionis. 66

Dominica ſexta Leinnij. 88

Septimana quarta poſt Reſurrectionem. 84

Dominica tertia poſt Reſurrectionem. 38

Dominica ſecunda poſt Reſurrectionem. 40

Sabbatho Candidatorum. 34

Die quinta Candidatorum. 30

Dominica Paſſionis. 18

De Martyribus. 18

De Apoſtolis. 22

Dominica decima poſt Pentecoſten. 154

Dominica nona poſt Pentecoſten. 152

Dominica octava poſt Pentecoſten. 150

Dominica ſeptima poſt Pentecoſten. 148

Dominica ſexta poſt Pentecoſten. 144

Dominica quinta poſt Pentecoſten. 142

Maratyribus. 18

Dominica Paſſionis. 2

Maratyribus Dominica Pentecoſtes. 100

Poſitione genuum. 6

De Apoſtolis & feria ſexta Aluri. 52

De Sanctis & Patribus. 110

Die tertia Candidatorum. 20

Die quarta Candidatorum. 24

Finit Tabula Actuum Apoſtolorum Sanctorum.

TABVLA EPISTOLÆ IACOBI APOSTOLI.

Dominica secunda post Epiphaniam. 486

Dominica tertia post Epiphaniam. 490

Dominica quarta post Epiphaniam, & de Patribus. 496

Dominica vndecima post Pentecosten. 488

Dominica duodecima post Pentecosten. 494

Commemoratione Martyrum. 484

TABVLA EPISTOLÆ PETRI APOSTOLI.

De Iohanne Baptista. 504

Dominica quinta post Epiphaniam. 504

Dominica sexta post Epiphaniam. 508

Dominica septima post Epiphaniam. 512

Dominica Noua. 500

Dominica tertia post Pentecosten. 510

Dominica XIIII. post Pentecosten, & in Electione seu Ordinatione Episcoporum. 514

TABVLA EPISTOLÆ IOHANNIS APOSTOLI.

Natiuitate Domini nostri. 528

Festo Luminum, hoc est, *Epiphaniæ.* 532

Dominica post Natiuitatem. 520

Oblatio Dominicæ Hoschanæ. 522

Lotione secreta & Dominica post Epiphaniam. 530

De Genitrice Dei. 526

Finiunt tres Epistolæ Iacobi, Petri, & Iohannis, Apostolorum.

LOCA RESTITVTA IN NOVI TESTAMENTI SYRIACI CONTEXTV OPE ANTIQVISS. EXEMPLARIS MANVSCRIPTI, CVIVS IN PRAEFATIONE MENTIONEM FECIMVS.

IN Matth. cap. 10. versu 8. post ... deerant haec verba in Viennensi ... id est Mortuos suscitate. Cap. 24. in fine vers. 18. deerat in Viennensi impresso ... Deerat quoque, excepto vltimo vocabulo, totus versiculus 18. q sic habet ... Id est: Et qui est in agro, non vertat se retrò ad accipiendum &c. Cap. 27. vers. 35. addidimus in versione & trā-scriptione nostra horum verborum complexum, quę quidem notata fuerant inter obmissa in codice Vienn. דְּנָתְמַלָּא מֵרֵם דְּאִתְאֲמַר בְּיַד נְבִיָא דְּפַלְגוּ גַלְתַי בֵּינָתְחוֹן וְעַל לְבוּשִׁי אַרְמִיו פֻּרָא : Id est, Vt adimpleretur id quod dictum est per prophetam; Partiti sunt vestimenta mea inter se, & super vestem meam iecerunt sortem.

In Marco cap. 12. vers. 39. hæc verba in Vienn. deerant, ...i. Et primos consessus in cœnis.

In Luca cap. 22. deerant duo integri vers. nempe 17. & 18. Sed in Erratis codicis Vienn. annotati fuerant inter obmissa: Eos sic reposuimus: ... Qui Latinè sic sonant: 17 Et accepit calicem, & gratias egit, dixitque: Accipite hoc, & diuidite inter vos: 18 Dico enim vobis me non bibiturum ex generatione vitis, donec veniat regnum Dei.

In Iohan. cap. 6. vers. 39. in principio deerant in Viennensi hæc verba: ... Id est: Hæc est autem voluntas eius qui misit me Patris mei.

In fine eiusdem versus post ... deerat hoc verbum ... .i. Et indicabit vobis.

Cap. 6. vers. 57. sub finem scriptū erat in Vien. ... Viuet in æternum: pro quo reposuimus ex manuscripto ... Vi-uet propter me. quod cōsonat Græco.

Cap. 14. vers. 1. pro ... restituimus ... Ne turbemini. vt Mat. 24. vbi idem verbum ... repetitur, & in Epist. Pauli. Eodem cap. vers. 2. post ... deerat in Vienn. totus iste verborum cōplexus ... .i. Quòd si abiero, parabo vobis locum. Cap. 20. vers. 16. pro ... quod perperam scribebatur in Vienn. ex manuscripto reposuimus ... Domine mi.

IN Actis. cap. 2. vers. 33. in Vienn. perperam scribebatur ... reposuimus ex manuscript. ... .i. videtis. Eod. cap. ver. 38. post ... deerant in Viennensi hæc verba: ... .i. In nomine Domini Ieschua. Cap. 22. vers. 11. deerant in Vienn. hæc verba: ... id est, Ceperunt me manibus meis ij qui mecum erant.

IN Epist Pauli. Ad Rom. cap. 1. vers. 3. scripsimus ... vt in manuscripto, deerat particula ... in Vienn. Ad Roman. cap. 3. vers. 7. corruptè legebatur in Vienn. ... Puer. reposuimus ex manuscript. ... Peccator. Ad Rom. cap. 10. ỳ. 14. scripsimus ... deerat in Vienn. ... In eo.

Ad Romanos cap. 15. vers. 2. pro ... id est, Filius hominis: reposuimus ... .i. Vt ad ædificationem.

Primæ ad Cor. cap. 7. ỳ. 38. deerant in Vienn. hæc verba, quæ ex manusc. addidimus: ... id est, Is autē qui non dat (nuptum) virginem suam, longè meliùs facit. Ibidem cap. 9. vers. 22. post ... deerant ... id est, Omnibus omnia factus sum. Ibid. cap. vers. 11. pro ..., repos. ... id est, Fines sæculorum. Ibid. cap. 11. vers. 7. pro particula rationali ... restit. ... .i. Mulier autem. Ibid. cap. 12. vers. 29. post ... deerant hæc verba in exempl. Vienn. ... id est Num omnes Apostoli, num &c.

Ibid. cap. vlt. ỳ. vlt. pro ... .i. Et dilectio eius: repos. ... .i. Et dilectio mea. In fine eiusd. epist. post ... Quæ scripta est: deerant in Vienn. hæc verba: ... id est, Philippis Macedoniæ, & missa est per manus Timothei.

Secundæ ad Corinth. cap. 4. vers. 18. deerant in Viennensi hæc verba: ... id est, Sed in iis quæ non videntur. Ibid. cap. 10. vers. 3. deerant & hæc quæ sequuntur: ... id est, Quamuis enim in carne ambulemus. Ibid. cap. 11. pro ... quod mendosè in Vienn. irrepserat, restit. ... ex manuscript. In fine eiusdem epist. addidimus ex manuscript. ... .i. Missa est autē per manus Titi.

AD Galat. cap. 3. vers. 26. pro ... .i. Et vobis. reposuimus ... .i. Vos omnes. Ibid. cap. 4. vers. vlt. deerant in Vien. hæc verba, ... id est, Nos igitur, fratres mei, non sumus filij ancillæ, sed filij liberæ.

AD Ephes. cap. 6. vers. 16. pro ... quod & in Vienn. & in nostro irrepsit mendosè, reponendū est ... .i. Scutum. vt in manusc.

AD Philippens. in fine deerant hæc verba in Viennensi: ... id est, Et missa est per manus Epaphroditi.

AD Colos. cap. 4. vers. 3. post ... desiderabatur in Vienn. totus iste verborū complexus: ... id est; Ad loquendū arcanum

arcanum ipſius Meſchicho, propter quod vinctus ſum vt patefaciã illud.

Ibid. ℣.13. poſt hæc verba: ... deerant iſta ... id eſt Quòd zelum magnum habeat pro vobis, & pro iis. Ibid. in fine Epiſt. addidimus hæc verba ex manuſcript. ... .i. Miſſa eſt autem per manus Tycici.

In fine primæ ad Theſſal. addidimus ex manuſcripto hæc verba: ... Id eſt, Quæ ſcripta eſt Athenis, miſſa verò per manus Timothei.

In fine ſecundæ ad Theſſ. & hęc ex manuſcr. addidimus, ...i. Et miſſa eſt per manus Tycici.

Secundæ ad Timoth. cap.3. ſectione 4. perperam in Vienn. legebatur: .i. Super ſcriptura. pro quo repoſuimus Omnis ſcriptura.

Ad Tit. cap. 1. verſ. 14. corruptè in Vienn. ſcribebatur .i. Neque ſimiles fiant fabulis. Repoſui ex manuſcript. .i. Neque adiiciant (animum) ad fabulas.

Ad Philem. cap. 2. verſ. 13. pro .i. Volens; repoſ. id eſt, Volentes.

Ad Hebr.cap.3.℣.3. deerat in Vienn. particula

Ibid. verſ. 7. perperam in Viennenſi pro Induretis corda veſtra.

Ibid.℣.9. malè ſcribebatur pro .i. Et ipſi nõ nouerũt. Ibid.cap.4.verſ. 1. perperam in Vienn. ex manuſcrip. repoſuimus .i. Timeamus igitur.

Ibid. cap.11. verſ.15. hoc totum in Vienn. deerat id eſt, Quòd ſi ciuitatem illam, ex qua egreſſi ſunt, quærunt. Ibid. cap. 12. verſ. 23. pro .i. Qui inhabitati fuerunt: repoſ. Qui perfecti fuerunt. Eod.cap.ſectione addidimus ex manuſcript. .i. Et Ijoub iuſti.

In fine eiuſdem Epiſtolæ & hæc addidimus: Id eſt, Finita eſt Epiſtola ad Hebræos, quæ ſcripta eſt ex Italia Romana.

In Canonica Iacob. cap. 2. ℣.8. pro repoſ. .i. Perfecti eſtis. Quamuis prima lectio Syris pronunciatione quidem vſitata ſit, nõ item ſcriptura.

Primæ Iohan. cap. 2. verſ. 19. iſta deerant in Vien. id eſt, Si enim ex nobis fuiſſent, apud nos permanſiſſent. Ibid. verſ. 24. pro repoſ. Expectatis.

G. FABRIC. LECTORI.

En habes, amice Lector, omnia ferè loca à nobis in Nouo Teſtamento Syriaco reſtituta ope vetuſtiſs. exemplaris manuſcripti: alia quoque nonnulla inuenies ſi hoc Regium Opus cum codice Viennenſi diligenter conferas: Sed ea ob id potiſſimùm hîc non notauimus, ne minutiora quæque perſequi videremur. Vale, & laboribus noſtris vtere fruere.

Errata quæ inter excudendum in nouum Teſtamentum irrepſerunt.

In Matthæo.

Pag. 2. in Tranſcriptione, in ſuperſcriptione leg. מַשְׁרִינַן. *Ibid. leg.* אוּנְגְּלִיוֹן. *Ibid.* קַדְמָיִת. *Pag. 5. in Tr. cap. 2. verſ.* dele דִּי. *Ibid. verſ. 4. leg.* כָּלְהוֹן. *Pag. 6. verſ. 6. leg.* בָּפוּק. *Ibid. verſ. 7. leg.* מְנַהוֹן & לְהוֹן. *Pag. 8. verſ. 20. in Syrò lege* ܢܦܩܢ. *9. in Tranſc. verſ. 7. leg.* דָּאתָא. *Ibid. verſ. 9. leg.* אָמַר אֲנָא. *13. in Tr. leg. verſ. 23.* בַּכְנוּשְׁתְּחוֹן. *16. in Syr. verſ. 16. lege* ܒܝܘܡܐ. *Ibid. in Verſione pro* præcedent. Ieiunium, *leg.* primæ Ieiunij. *Ibid. in Syr. verſ. 22. leg.* ܢܨܘܡ. *18. in Syr. verſ. 29. leg.* ܡܨܝܡܝܢ. *Ibid. verſ. 36. leg.* ܡܨܝܡ. *19. in Tr. verſ. 38. leg.* שְׁנָא. *20. in Verſione cap. 6. lege,* primæ Ieiunij: *vt ſuprà.* *21. in Tr. verſ. 2. leg.* קְדָמַיִךְ. *Ibid. verſ. 6 leg.* וְצַלֵּא. *24. in Verſ. leg.* primæ Ieiunij, *vt ſuprà.* *26. in Syr. verſ. 8. lege* ܢܨܘܡ. *Ibid. verſ. 9. leg.* ܨܘܡ. *Ibid. verſ. 11. leg.* ܘܡܨܘܡ. *Ibid. in Verſione in tit. lege,* primæ Ieiunij, *vt ſuprà.* *29. in Tr. verſ. 25. leg.* נַחֲרָתָא. *item verſ. 27.* *32. in Verſione in tit. leg.* primæ Ieiunij. *Ibid. in Syr. ver. 16. leg.* ܨܘܡ. *33. in Verſione ver. 27. lege* דְּרוּחָא. *36. in Syr. verſ. 11. lege* ܡܨܝܡ. *Ibid. verſ. 20. lege* ܡܨܘܡ. *39. in Tr. ver. 37. leg.* לְתַלְמִידָוֹהִי. *40. in Syr. verſ. 11. leg.* ܘܢܨܘܡ. *42. in Syr. verſ. 20. leg.* ܡܨܘܡ. *46. in Syr. verſ. 13. leg.* ܡܢ ܒܪܬ. *47. verſ. 12. in Tr. lege* מֵתְּבַרְּא. *Ibid. in marg. leg.* עבראית. *48. in Syr. verſ. 21. leg.* ܒܨ. *Ibid. verſ. 23. leg* ܡܢ ܒܪܬ. *50. in Syr. verſ. 18. leg.* ܡܨܘܡ. *51. in Tr. verſ. 18. leg.* אֶסְוִם. *55. in Tr. verſ. 45. lege* וְעַמְרָן. *56. in Syr. verſ. 18. leg.* ܒܪ. *60. in Syr. & Tr. ver. 3. leg.* ܡܢ ܫܡܐ. וַאסורוּ. *63. in Tr. verſ. 54. lege* לַמְרִינְחָה. *65. in Tr. verſ. 8. leg.* לֵאמָה. *Ibidem verſ. 9. leg.* דְּנָתְיְהֵב לָהּ. *66. in Tr. ver. 16. lege,* חוּ דֵין אֲמַר לְחוֹן לָא מָתְבְּעָא לְהוֹן לְמֵאזַל חֲבוּ אַנְחוּן לְחוֹן לְמֵאכַל: *76. verſ. 17. in Syr. leg.* ܘܢܨܘܡ. *78. in Syr. verſ. 4. lege* ܒܪ. *80. in Syr. verſ. 27. leg.* ܡܢ. *Ibid. ver. 24. leg.* ܡܢ ܡܢ. *84. in Tr. verſ. 16. leg.* חַד אוּתְרִין. *Ibid. verſ. 17. leg.* אַף לָא לְעִדְתָא. *87. in Tr. verſ. 34. leg.* לַמְנַגְּדָנָא. *88. in Syr. verſ. 18. leg.* ܘܬܫܡܘܢ. *90. in Syr. ver. 20. leg.* ܒܥܘ. *92. in Syr. ver. 6. leg.* ܒܟ. *95. in Tr. verſ. 31. leg.* יַתִּירָאִית. *99. in Tr. verſ. 25. leg.* אוּ מִן בְּנֵינָשָׁא. *100. in Syr. verſ. 28. leg.* ܒܪ. *102. in tit. lege:* Miniſterium primum noctis ſecundę. *&c.* *Ibid. in Syr. & Tr. verſ. 7. leg.* ܒܩܛܘܠܐ. לְקָטוֹלָא. *104. in Syr. verſ. 22.* ܒܪ. *106. in Syr. verſ. 44. lege* ܒܝܘ. *108. in Syr. verſ. 8. leg.* ܡܢ. *Ibid. in tit. leg.* primam noctis tertiæ. *&c.* *115. in marg. n. leg.* בלשון ספר. *116. in Syr. verſ. 42. lege* ܒܟ. *120. in Syr. verſ. 25. lege* ܒܪ. *125. in Tr. verſ. 10. leg.* עֲבָרָא שַׁפִּירָא. *127. verſ. 32. in Tr. leg* קְרֵם אֲנָא *129. in Tr. ver. 47. leg.* מַשְׁלְמָנָא. *Ibid. eod. leg.* וְכֶנְשָׁא. *130. verſ. 64. in Syr. leg.* ܡܢ ܒܪ. *Ibid. in Tr. verſ. 53. leg.* חֲשָׁא. *133. in Tr. verſ. 5. leg.* חֲנַק. *134. in Syr. verſ. 23. leg.* ܒܝ. *136 in Syr. ver. 40. leg.* ܒܟ. *140. in Syr. verſ. 63. leg.* ܒܝ.

Errata in Marco.

Pag. 146. in Syr. ver. 23. leg. ܒܟ. *148. in Syr. ver. 33. leg.* ܒܪ. *149. in Tr. verſ. 38. leg* דְּקַרְיָנָן. *152. in Syr. ℣. 15. leg.* ܒܝ ܡܢ ܒܪ. *154. in Syr. verſ. 4. leg.* ܒܟ. *Ibid. verſ. 10. leg.* ܒܝ. *155. in marg. n. leg.* רשמעאל. *162. in Syr. ver. 5. leg.* ܒܪ. *Ibid. in Tr. verſ. 41. leg.* וַהֲחֵלוּ. *164. in Syr. verſ. 13. leg.* ܡܢ. *Ibid. verſ. 21. lege* ܡܢ. *Ibid. verſ. 20. lege* ܒܝ. *171. in marg. leg.* תאוה וריגתא *in p.* *172. in Syr. verſ. 36. lege* ܘܒ. *174. in Syr. ℣. 47.* ܘܒ. *Ibid. verſ. 56. poſt* ܘܒ *dele* ܘܒ. *176. in Syr. verſ. 5. lege* ܒܝ. *178. in Syr. ℣. 27. leg.* ܒܟ. *179. in Tr. verſ. 33. leg.* בְּאַרְנַוְהִי. *188. in Syr. verſ. 23. lege* ܒܟ. *190. in Tr. verſ. 42. lege* בְּצַוְרָה. *192. in Syr. verſ. 6. leg.* ܒܝ. *Ibid. in Tr. verſ. 11. leg.* וְנֶכַּב. *198. in Syr. ver. 3.* ܒܝ. *Ibid. verſ. 4. lege* ܒܝ. *Ibid. verſ. 6. lege* ܒܝ. *200. in Syr. verſ. 15. lege* ܡܢ ܒܪ. *202. in Syr. verſ. 1. leg.* ܒܝ. *Ibid. eod.* ܒܪ. *Ibid. in Tr. verſ. 25. lege* דְּאִית לְכוֹן. *204. in Syr. verſ. 21. leg.* ܘܒ, *vt in præcedenti.* *Ibid. in Tr. verſ. 6. leg.* חֲכוֹן דֵּין פַּלְחָא. *207. in Tr. verſ. 34. leg.* חֲזַיְהִי. *208. in Syr. ver. 37. leg.* ܘܒ. *Ibid. verſ. 3. infrà leg.* ܒܟ. *212. in Tr. verſ. 23. lege* כָּל מֵרֵם. *214. in Syr. verſ. 2. lege* ܡܢ ܒܪ. *Ibid. verſ. 12. leg.* ܒܝ. *Ibid. in marg. s. leg.* חֲרָא. *216. in Syr. verſ. 17. lege* ܒܝ. *Ibid. ver. 22. leg.* ܒܟ. *Ibid. verſ. 14. leg.* ܒܝ. *223. in Tr. verſ. 7. leg.* בַּר-אַבָּא. *224. in Verſione verſ. 22. leg.* Gogoultho. *226. in Syr. verſ. 43. lege* ܒܝ.

Ibid. eod. leg. ܒܟ. *228. in Syr. ver. 4. leg.* ܒܝ. *Ibid. in marg. h. leg.* נְקַר. *230. in Syr. verſ. 14. lege* ܒܝ.

Errata in Euang. Lucæ.

Pag. 235. in Tr. verſ. 17. leg. קְדָמוֹהִי. *238. in Syr verſ. 44. lege* ܒܝ. *240. in Syr. verſ. 80. lege* ܒܝ. *Ibid. in Tr. verſ. 63. leg.* יוֹחָנָן. *242. in tit. Syr. leg.* ܒܬ. *244. in Verſ. verſ. 30. melius ſic reddetur:* Ecce enim viderunt oculi mei Gratiam tuam. Quam *&c.* *250. in Syr. verſ. 16. lege* ܘܒ. *252. in Syr. verſ. 2. lege* ܘܒ. *Ibid. verſ. 4. lege* ܒ. *254. in Syr. verſ. 11. lege* ܒ. *Ibid. in Verſ. verſ. 5. leg.* tempore. *Ibid. verſ. 17. leg.* & aperuit. *257. in Tr. verſ. 35. leg.* וַשְׁרָיְתְהִי. *259. in Tr. verſ. 42. leg.* מִן לְוָתְחוֹן. *262. in Syr. verſ. 17. leg.* ܘܒ. *264. in Syr. ver. 37. leg.* ܒ. *Ibid. verſ. 2. infrà lege* ܒ. *278. in Syr. verſ. 44. lege* ܒ. *281 in Tr. verſ. 12. leg.* מִן לְבָחוֹן. *282. in Syr. verſ. 24. lege* ܒ. *294. in Tr. verſ. 40. leg.* וּבְעִית מִן. *298. in Syr. verſ. 20. leg.* ܘܒ. *301. verſ. 30. in Tr. lege* וּמְחַאוּהִי. *302. in Tr. verſ. 38. lege* דְּבַר. *306. in tit. Syr. lege* ܒ. *Ibid. in Syr. verſ. 31. lege* ܒ. *Ibid. in Tr. verſ. 26. lege* וְעִמְרָן. *& in marg. d.* עֲמַר. *310. in Syr. verſ. 3. leg.* ܒ. *316. in Syr. verſ. 42. lege* ܒ. *322. in Syr. verſ. 24.* ܒ. *328. in Syr. verſ. 10. leg.* ܒ. *330. in Syr. ver. 17. leg.* ܒ. *335. in Tr. verſ. 21. lege* פַּרְתָּתָא. *336. in Syr. verſ. 23. lege* ܒ. *350. in Syr. verſ. 33. lege* ܒ. *354. in Syr. verſ. 20. lege* ܒ. *358. in Syr. verſ. 3. lege* ܘܒ. *360. in Tr. verſ. 9. leg.* לְמֶחֱנָא. *363. in Tr. verſ. 34. lege* לְבוֹתְכוֹן. *364. verſ. 11. leg.* ܘܒ. *368. in Tr. verſ. 41. lege* מַשְׁרָא. *371. in Tr. verſ. 1. cap. 23. leg.* וְאִיתְיוּהִי. *372. in Syr. verſ. 11. leg.* ܒ. *Ibid. in Tr. ver. 7. leg.* לְוָתְהִי. *374. in Syr. ver. 33. leg.* ܒ. *378. in Syr. verſ. 56. lege* ܒ. *380. in Syr. verſ. 28. lege* ܒ.

Errata in Euang. Iohan.

Pag. 394. in Syr. ver. 15. leg. ܒ. *396. in tit. Syr. leg.* ܒ. *Ibid. in Syr. verſ. 4. leg.* ܒ. *Ibid. verſ. 7. leg.* ܒ. *Pag. 400. in Syr. verſ. 34. leg.*

34.lege ... *Ibid.* ℣.5.leg. ... 404.*in Syr.verſ.*22.leg. ... *Ibid. verſ.*35.leg. ... 406.*in tit.Syr.* leg. ... 410.*in Syr.verſ.*29. leg. ... 418.*in Syr.ver.*35.leg. ... 420.*in Syr.verſ.* 63.lege ... 428.*in Syr.ver.*43.leg. ... 436.*in tit.* ℣.9. lege, Matutinis Dominicæ ſextæ Ieiunij. 440 *in Syr.ver.*41.leg. ... *Ibid.in Tr. ver.*33. ... 442.*in Syr.ver.*4.leg. ... 444.*in Syr.* ℣.25.leg. ... *Ibid.verſ.*32.leg. ... 446.*in Tr.verſ.*38.leg. ... 459.*in marg. c.leg.* ... 460.*in Syr.* ℣.15.leg. ... 468.*in marg.n.leg.* ... 473. *in Tr.verſ.*13.leg. ... 474.*in Syr. in tit.* leg. ... *& ibid. in Verſ.* leg. Matutinis Dominicæ ſextæ poſt. *&c.* 484.*in Verſ.ver.*33.leg. Túne *&c.* 486.*in Syr.* ℣.15.leg. ... 488.*in Syr.verſ.*23. leg. ... 490.*ver.*37.leg. ...

Errata in Actis Apoſt.

Pag.2.*in Syr.* ℣.1.leg. ... 3.*in Tranſ.ver.*7.leg. ... 8.*in Tr.verſ.*18.leg. ... 11.*in marg.a. lege* ... 12. *in Syr. verſ.* 47. lege, ... 15.*in Tr.verſ.*19.leg. ... 16.*in marg.l.leg.* ... 19.*in Tr.& in tit.leg.* ... 24.*in Syr. verſ.* 16.leg. ... 26.*in Syr.verſ.* 38. lege, ... *Ibid.verſ.*39.leg. ... 27.*in Tr.verſ.* 29.leg. ... 34.*in Syr. verſ.leg.* ... 35.*in Tr.ver.*35. *poſt* ... *dele* ... 40.*in tit.leg.* Feria ſecunda hebdomadis primæ Ieiunij. 44.*in Tr.verſ.*38.*bis ſcribitur* ..., *ſed vltimum expungendum eſt.* 50.*in Syr.verſ.*40.leg. ... 53.*in Tr. ver.*13. leg. ... 54.*in Syr.verſ.*32. leg. ... 64.*in Tr.leg.* ... *Ibid. eod.leg.* ... 68.*in Syr.verſ.*22.leg. ... 70.*in Syr.verſ.*24.lege, ... *Ibid.ver.*27.leg. ... *& verſ.* 29. ... 82.*in Syr. verſ.*29.leg. ... 88.*in Verſ. in tit.leg.* Dominica ſexta Ieiunij. 96. *in Tr.verſ.* 30.leg. ... 112.*in Syr. verſ.*24.leg. ... 114.*in Tranſ. verſ.*5.leg. ... 122.*in Syr.verſ.*17. leg. ... 129.*in marg. n.lege* ... 131.*in Tr.verſ.*5.leg. ... 130. *in marg.g.leg.* שאנן או שנא. 132.*in Syr. verſ.* 16. leg. ... 137.*in Tr.ver.* 17.leg. ... 138.*in Syr.ver.*3.leg. ... 153.*in Tr.verſ.*17.leg. ... 154. *in Syr. verſ.* 27. lege, ... 155.*in Tr. verſ.*27. leg. ...

Errata in Epiſt. Pauli.

Pag. 160. *in tit. Epiſt.ad Rom. in Syr.* lege ... *Ibid.in Syr.verſ.*9. leg. ... 163.*in marg.* leg. חטבע מזכוין. 164.*in Verſ.verſ.* 1. lege, etenim in eo quod condemnas *&c.* 166.*in Verſ.verſ.*9.leg.cuiuis homini. *&c.* 170.*in Syr.verſ.* 19. leg. ... 180.*in Verſ. verſ.* 5. *ſic fiat interpunctio:* perturbationes peccatorum, quæ per Legem, concitabantur *&c.* 184.*in Syr.* ℣.26.leg. ... 192.*in Syr.verſ.*30.leg. ... 194. *in Syr.ver.*16.leg. ... *Ibid. verſ.* 18. leg. ... 195.*in Tr.verſ.*19.leg. דלא עם. 199.*in Tr. verſ.*23.leg. ... *Ibid.in marg.l.& p.leg.* טעם. 200.*in Verſ.in tit.leg.* Feria ſecunda hebdomadis primæ Ieiunij. 208.*in Verſ.in tit.leg.* Feria tertia hebdomadis primæ Ieiunij. 210.*in Tr.verſ.*12.leg. ... 217.*in Tr. ſub finem Epiſt.ad Rom.leg.* ... 221.*in Tr.verſ.*31.leg. ... 227.*in Tr.* ℣.5.leg. ... 228.*in Syr.* ℣.13. leg. ... 238.*in Syr.verſ.*32. leg. ... 256.*in tit. Syr. leg.* ... 258.*in Syr. verſ.* 30. lege, ... 252.*in Syr.verſ.*23. leg. ... *Ibid.in Tr. verſ.* 23. *bis ſcribitur* ...; *dele vltimum. Ibid.in Verſ. verſ.* 21. *dele,* ſibi. 254.*in Syr. verſ.* 5. leg. ... *Ibid.in Tr.verſ.*7.leg. ... 257.*in Tr. verſ.* 28. leg. ... 260.*in Syr.verſ.*9 leg. ... 266.*in Syr.verſ.* 20. leg. ... 285.*in marg.i.leg.* ... 286.*in Syr. verſ.* 15. leg. ... 288.*in Syr.verſ.* 11.leg. ... 293.*in marg. k.leg.* ונקמה. 294.*in Syr.verſ.*14. leg. ... 297.*in Tr.verſ.*19. leg. ... 298.*in Tr.verſ.*5.leg. ... 304.*in Syr. verſ.*7 leg. ... *Ibid. verſ.*14.leg. ... 308.*in Syr.* ℣.14. ... 311.*in Tr.verſ.*2.leg. ... 313. *in Tr. in fine Epiſt.* 2. *ad Corinth. leg.* ... 339. *in Tranſc. verſ.* 15. leg. ... 342. *in Syr. verſ.* 12. leg. ... 345.*verſ.* 22. *in Tr. leg.* ... *Ibid.verſ.*24. leg. ... 350.*in Syr.* ℣.12.leg. ... 352.*in marg.* leg. באמת. *Ibid. in Syr. verſ.*16. leg. ... 359.*in marg. h. leg.* ... 364.*in Syr.* ℣.6.leg. ... 368.*in Syr.* ℣.13.leg. ... 371.*in Tr.verſ.*23.leg. ... 372. *in Syr. verſ.* 13.leg. ... 387.*in Tr.ver.*10.leg. ... 390.*in Syr.ver.* 1.leg. ... 391.*in Tr.ver.* 2.leg. ... 394.*in Syr.verſ.* 6. leg. ... 396.*in Syr. verſ.*12. leg. ... 400.*in Syr.ver.*2.leg. ... 401. *in Tr. verſ.* 4. leg. ... 406. *in Syr. verſ.* 13. leg. ... 414. *in Syr. verſ.* 5. leg. ... 433. *in Tr. verſ.* 7. leg. ... 436. *in Syr. verſ.* 13. leg. ... 441. *in Tr.verſ.* 2. leg. ... 450. *in Syr. verſ.* 7. lege ... 466. *in Syr. verſ.* 4. leg. ...

Errata in tribus Canonicis.

Pagina 484. *in Syr.verſu* 11. lege, ... 487.*in Tr.verſ.* 27.leg. ... 490.*in Syr.ver.*3.leg. ... 493. *in Tr. verſ.* 16. leg. ... *Ibid.in marg.d.leg.* קנאת רעת. 500.*in Syr.ver.*9.leg. ... 502.*ver.*13.leg. ... 503.*in Tranſ. ver.*21.leg. ... 508.*in Syr.verſ.* 3. leg. leg. ... *Ibid.verſ.* 6.leg. ... *Ibid.ver.*12.leg. ... 509. *in Tr.verſ.*8.lege ... *Ibid. verſ.* 10.leg. ... 512.*verſ.*5.leg. ... 514. *in tit.Syr.* leg. ... *Ibid. in marg. c.* leg. של צופים. 522.*in Syr. verſ.*13.leg. ... 530.*in Syr. verſ.*17. leg. ... 532.*in Syr.verſ.* 15. leg. ... *Ibid.in Tr.verſ.* lege ... *Ibid. verſ.* 5. lege ... 554. *in Syr. in approbatione Doctorum* 1.*lin.leg.* ...

G. FABR. LECTORI.

HIC habes, Chriſtiane lector, omnia, ni fallor, errata, quæ vel in ipſum Noui Teſtamenti contextum Syriacum, vel in eiuſdem literis Hebraicis tranſcriptionem Latinamque Verſionem noſtram inter excudendū irrepſerunt. Et quamuis vel mediocriter in Syro verſatis facillimum fuerit ex collatione Syri characteris cum Hebraica Tranſcriptione erratorum maximā partem ſuo marte deprehendere; (ſiquidem quæ in Syro cōtextu perperam aliquando ſcripta reperiuntur, eadem rectè in Tranſcript. excuſa ſunt, & è conuerſo) tamen vt etiam rudioribus conſuleremus, nihil, quod alicuius momenti eſſe videretur, prætermittendum duximus. Alia minutiora ſi forſan inter legendum occurrant, vt puncta & apices perpetuò ſuis locis non repoſita, poteris ex vtriuſque, quam diximus, collatione, ea ſtatim animaduertere. Vale, & animum diligentiamque noſtram, qualiſ qualis ſit, æqui boniq; conſule.

FINIS.

Arias
mon-
tarus
De ar-
cano
serm

BIBLIOTECA PE
Sala Res.
Número 1

ARIAS MONTANO
DE ARCANO
SERMONE

Res.
1